BIBLIOTHECA
CHIRURGICA

IN QUA

RES OMNES AD CHIRURGIAM PERTINENTES

ORDINE ALPHABETICO,

IPSI VERO

SCRIPTORES,

QUOTQUOT AD ANNUM USQUE MDCCLXXIX.

INNOTUERUNT,

AD SINGULAS MATERIAS

ORDINE CHRONOLOGICO

EXHIBENTUR,

ADJECTO AD LIBRI CALCEM AUCTORUM INDICE.

STUDIO ET OPERA

STEPHANI HIERONYMI DE VIGILIIS,

VON

CREUTZENFELD,

PHIL. ET MED. DOCTORIS, FACULT. MED. VINDOBON. MEMBRI.

Volumen II.

VINDOBONÆ,

TYPIS ET SUMTIBUS JOANNIS THOMÆ NOBILIS DE TRATTNERN,

SACR. CÆS. REG. AULÆ TYPOGR. ET BIBLIOP.

MDCCLXXXI.

Unterricht für den Buchbinder.

Der zweyte Theil fängt pag. 865. an; die beygedruckten Blätter werden statt den anderen eingeschaltet.

INFLAMMATIO
SIVE
PHLEGMONE, PHLOGOSIS.

Erasistratus inflammationis ejusmodi tradebat theoriam: arteriam ſpirituum, venam ſanguinis eſſe receptaculum; oſcula ſanguinea naturaliter contracta convergere, a violenta tamen cauſa aperiri, ſanguinem ad arterias venire, & hominem ægrotare, tranſire etiam ex arteriis in venas per venæ ſectionem & per ſucceſſionem, metu vacui, quando ſpiritus effluxit (a). Haller (b). Vide *pag.* 762.

Galenus in *method. med.* L. XIII. cap. 1. &c. de inflammationibus partium curandis.

Idem *de arte curat. ad* Glauconem cap. 1. & 2. de inflammationibus curandis.

Idem in L. *de tumoribus* &c. cap. 1. de inflammatione.

Idem in L. *de inæquali intemperie* cap. 3. quomodo inflammatio curetur. Walth. V. *pag.* 264.

Oribasius *de morb. curat.* L. III. cap. 41. 42. de inflammatione.

Idem in *ſynopſis* L. VII. cap. 24. 25. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 264.

Aetius in *tetrabibl.* IV. cap. 17. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 265.

Paulus Ægineta in L. IV. cap. 17. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 293.

Johannes Actuarius in *methodi medendi* L. II. cap. 11. etiam de inflammatione. Walth. V. *pag.* 358.

Haly Abbas in L. III. aliqua etiam de inflammatione. Haller. V. *pag.* 295.

Avicenna in L. IV. *fen.* 3. tract. 1. cap. 2. & 3. de phlegmone & ejus cura. Walth. V. *pag.* 267.

Albucasis in *practicæ* tract. 29. cap. 2. de phlegmone. Walth. V. *pag.* 267.

Franc. de Pedemontio in *ſupplementi* &c. parte 2. ſect. 2. &c. de phlegmone variarum partium. Walth. V. *pag.* 418.

Guy de Chauliac in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 2. cap. 2. de phlegmone. Walth. V. *pag.* 297.

Leon-

(a) Apud Galenum *de venæ ſectione adverſus* Erasistratum. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I.

LEONHARDUS de BERTAPALIA in L. *super quartum* &c. cap. I. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 3.

UDALRICUS BINDERUS. Ejus *epiphania medicorum* &c.. . . 1506. 4. loco editionis non addito. Spiſſum & inutile volumen. Ita HALLER (c). In *epiph.* 3. agit etiam de phlegmone & ejus cura. WALTH. *conf. pag.* 275.

SYMPHORIANUS CHAMPIER. Ejus *dialogue de la cure du phlegmon, où ſont introduits phlegmoniatros, philochirurgus, & meteorus.* LION . . . abſque anno. HALLER. V. *pag.* 373.

GODOFRED. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 12. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. cap. 94. de cura phlegmonis. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPH. PARACELSUS *von offenen Schäden* cap. 1. & 52. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inſtitutione* &c. L. I. cap. 6. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS in L. V. parte 2. ſect. 2. cap. 1. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum chirurgicorum* L. VI. cap. 7. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 301.

FRANC. VALERIOLA in *exercitationum* L. I. agit etiam de inflammationibus. WALTH. V. *pag.* 273.

Idem in *obſervat. med.* L. V. *obſ.* 1. de phlegmone magna in ſpina dorſi ſuborta. WALTH. V. *pag.* 767.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. agit etiam de inflammationibus. HALLER. V. *pag.* 801.

JODOCUS LOMMIUS in *medicinal. obſervat.* L. II. pag. 223. (d) de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 425.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. cap. 1. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* cap. 1. de inflammatione. WALTH. V. *tumores.*

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. I. part. 3. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 377.

VICTOR TRINCAVELLUS in tract. *de compoſ. med.* L. III. cap. 20. de curanda inflammatione. WALTH. V. *pag.* 378.

JOH. RIOLAN in *generalis medendi meth.* ſect. 3. cap. 4. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 378.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. V. de tumoribus cap. 11. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERO-

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 492. (d) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuch.* L. I. cap. 5. de inflammatione. Cap. 6. de phlegmone per suppurationem curando. Cap. 7. de accidentibus, quæ curam inflammationis impediunt. WALTH. V. *pag.* 302.

NIC. ABR. FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. VII. pag. 513. de cura phlegmonis. WALTH. V. *pag.* 14.

BARTH. HIEROVIUS in *methodo chirurgica* &c. etiam de phlegmone agit. WALTH. V. *pag.* 15.

J. FLACH. Ejus *de phlegmone.* JEN. 1600. 4. HALLER.

JACOBUS FONTANUS in *practicæ* &c. L. de indicationibus communibus in curatione omnis inflammationis. WALTH. V. *pag.* 433.

JOACHIM TANCKIUS. Ejus *de phlegmone ex sententia* GALENI. LIPS. 1608. 4. HALLER. V. *pag.* 15.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 17. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 385.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* cap. 44. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. I. cap. 2. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS. Ejus disp. *de inflammatione.* WITTEBERG. 1610. 4. HALLER.

Idem in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 1. cap. 5. de inflammatione in genere. In parte 4. cap. 23. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 17.

J. GUNTHER. Ejus disp. *de phlegmone legitimo partium externarum.* LIPS. 162. . HALLER (e).

PETRUS van der STYLLE in *chirurgischem Handbuche* parte 2. cap. 1. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 555.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. I. cap. 7. de phlegmone. WALTH. V. *ulcera.*

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. parte 1. de tumoribus L. I. etiam de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 6. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 9. cap. 5. de inflammatione & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 18.

LUD. MÖGLING. Ejus *de inflammationibus partium corporis humani.* TUBING. 1619. 4. HALLER.

PETR. FABRUS in *Chirurgiæ spagiricæ* sect. 1. cap. 8. de inflammatione & ejus cura secundum chymicos. WALTH. V. *pag.* 19.

(e) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 405.

Arnold. Weickardus in *pharmacopeæ* &c. L. IV. cap. 1. etiam de inflammatione. Walth. V. *pag.* 389.

Samuel Hafenreffer in πανδοχειον &c. L. IV. cap. 2. etiam de inflammatione. Walth. V. *pag.* 412.

Jacob. Primerosius in *enchiridii* &c. parte 1. pag. 57. de phlegmone. Walth. V. *pag.* 443.

Mart. Blochwiz in *anatom. famb.* tract. 3. cap. 30. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 443.

Marc. Aur. Severinus *de efficaci medicina* L. II. parte 1. cap. 17. de tumoribus cum inflammatione. Walth. V. *pag.* 303.

Albertus Kyper in *institut. med.* L. IV. cap. 19. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 355.

Balth. (vel Barth) Widmacher. Ejus disp. *de inflammatione.* Witteberg. 1640. 4. Haller.

Joh. Johnstonus in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VI. cap. 1. art. 2. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 391.

Hermannus Conring. Ejus *commentariolus in* Galeni *L. XIII. methodi, de ratione curandi inflammationes.* Helmstadt 1663. alii 1662. Haller. V. *pag.* 24.

Joh. Scultetus in *armamentarii chirurgici* &c. *obs.* 98. de inflammatione. Walth. V. *instrum. chirurg.*

J. Andr. Smitzius in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 134. de inflammatione. Walth. V. *pag.* 316.

Matthias Bieben. Ejus *de inflammatione.* Basil. 1660. 4. Haller.

Georg. Wolfg. Wedel. Ejus disp. *de inflammatione renum.* Jen. 1697. 4. Haller. V. *pag.* 34.

Franc. Sylvius de le Boe. Ejus disp. *de inflammatione.* Leid. 1671. 4. Haller. V. *pag.* 35.

H. Bruynsteen (vel Hier. Bruyn.). Ejus disp. *de inflammatione.* Leid. 1674. 4. Haller.

J. Caspar Widmarcker. Ejus disp. *de inflammatione.* Erford. 1682. 4. Haller.

Jerem. Loss. Ejus disp. *de inflammatione.* Witteberg. 1683. 4. Haller.

Tobias Hofer. Ejus disp. *de inflammatione.* Leid. 1683. 4. Haller.

Frid. Gott. Sylvester Erkels. Ejus disp. *de inflammatione in genere.* Basil. 1686. 4. Haller.

Georg. Christoph. Petri. Ejus disp. *de phlegmone.* Erford. 1690. 4. Haller.

TOB. SCHRECK. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* LEID. 1691. 4. HALLER.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 1. de phlegmone. V. *pag.* 305.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

M. EDINGH. Ejus diſp. *de inflammatione.* LEID. 1708. 4. HALLER.

LAURENT. HEISTER in *Chirurgiæ* L. IV. cap. 2. de phlegmone. V. *pag.* 82.

MICHAEL ERNEST. ETMULLER. Ejus diſp. *de ægro prægrandi pedum inflammatione laborante.* LIPS. 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 86.

J. HENR. ten DAM. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* HADERVIC. 1717. 4. HALLER.

J. BERNH. FELTRUP. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* HADERVIC. 1720. 4. HALLER.

ANTON. FIZES & RENE' diſp. *de theoria inflammationis.* MONSPEL. 1751. 8. HALLER. V. *ſuppurat.*

EMANUEL CHRIST. LOEPER. Ejus diſp. *de inflammatione.* HALÆ 1722. 4. HALLER.

DIEDERICH SCHACKENECK. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* LEID. 1723. 4. HALLER.

AUGUST. FRIDER. WALTHER. Ejus diſp. *de inflammatione.* LIPS. 1741. 4. HALLER. V. *pag.* 825.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de ſolutione inflammationis per ſolutionem non ſemper optima.* HALÆ 1762. 4.

Ejus *de ſolutione inflammationis per diſcuſſionem facta non ſemper optima.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. Ejus diſp. *de inflammationis curationibus variis.* HALÆ 1741. 4. HALLER. V. *off. morb.*

HERM. PAUL. JUCH. Ejus *ſelecta remedia externa adverſus inflammationes.* ERFORD. 1751. 4. HALLER. V. *obſt. art.*

HENR. JOS. SCHROEDER. Ejus diſp. *de inflammationibus in genere.* LEID. 1731. 4. HALLER.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus *inflammationis pathologia.* JEN. 1745. 4.

Ejus *inflammationis vera diagnoſis.* Ibid. 1746. 4. HALLER. V. *pag.* 343.

PAUL HENR. GERARD. MOEHRING, medicus Jeveranus. Ejus diſp. *de inflammationis ſanguineæ theoria mechanica.* WITTEBERG 1733. 4. HALLER.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* JEN. 1758. 4.

Ejus *de inflammatione quatenus per venæ ſectionem diſcutitur, & quatenus inde gravior redditur.* Ibid. 1766. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. CHRISTOPH. POHL. Ejus *de ſede obſtructionis inflammatoriæ.* LIPS. 1768. 4. HALLER. V. *tumores.*

HENR. BESNIER & CAR. DIONIS E. *in phlegmone curando repercutientibus reſolventibusque præferenda maturantia.* PARIS 1738. 4. HALLER.

J. BAPT. BICHON de LAPINSONIERE. Ejus diſp. *med. chir. de phlegmone ac eryſipelate.* MONSPEL. 1739. 4. HALLER.

JOSEPH. ANTON. SCRINCI. Ejus diſp. *de inflammatione, gangræna, & ſphacelo in genere.* PRAG. 1741. 4. HALLER.

GERARD. V. SWIETEN. V. *pag.* 123.

REYMOND de la RIVIERE & PETR. JOS. MACQUER *E. inflammationi pro varia ſede reſolutio vel ſuppuratio potior.* PARIS 1742. 4. HALLER.

PHILIP. ADOLPH. BOEHMER. Ejus diſp. *de inflammatione doloris experte.* HALÆ 1772. 4. frequentem eſſe ait. HALLER. V. *prolapſ. uteri.*

CAR. CHRISTOPH. WOLFAHRT. V. *ocul. morb.*

JAC. FRANC. REBER. Ejus diſp. *de inflammationis cura & reſolutione.* LEID. 1745. 4. HALLER.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

Cl. ARDERON. V. *pag.* 136.

FRANC. IMBERT. V. *tumores.*

JOSEPH. LIEUTAUD. V. *pag* 151.

ARNOLD ROCHUSEN (vel ANTON. R.) JUNGERHELD. Ejus diſp. *de inflammationibus in genere.* LEID. 1755. 4. HALLER.

JOSEPH. JAC. GARDANE. Ejus *theoria inflammationis.* PARIS 1758. 4. Utcunque bona diſputatio. HALLER.

RUDOLPH. AUGUSTIN VOGEL. V. *pag.* 170.

JOSEPHUS QUARIN. Ejus *methodus medendi inflammationem.* VIENNÆ 1774. 8. Germanice vertente JUSTO ZADIG de MEZA, COPENHAG. & LEIPZ. 1776. 8. Hoc opus non ſine laude recenſetur in *deutſcher allg. Bibliothek.* V. *medicam. chir.*

JOSEPH. CAVALLINI in *collezzioni iſtoriche* &c. Inflammatio muſculos inter & peritonæum, hæc membrana rupta. HALLER. V. *pag.* 179.

CHRIST.

Christ. Frid. Richter. Ejus diſp. *de inflammatione ſanguinea, ejusque in tota celluloſa ſede frequentiſſima.* Halæ 1762. 4. Haller.

Ant. Portal in *précis de Chirurgie* &c. ad inflammationem acetum & ſalem ammoniacum laudat, ad ſuppurationem chamæmelum. Sedem inflammationis eſſe in tela celluloſa. Haller. V. *pag.* 186.

Franciscus Vacca. Ejus *de inflammationis morboſæ natura, cauſis, effectibus & curatione.* Florent. 1765. 8. Theoria inflammationis. Puris origo partim ex lympha. Haller.

Giovanni Alessandro Brambilla, Auguſtiſſimorum Imperatoris & Imperatricis chirurgus, Acad. Bonon., Mant., Chirurg. Pariſ. Montpel. Membrum. Vir multa expertus, qui merita ſibi plurima comparavit olim in caſtris Auſtriacis; nunc autem (anno 1779.) caſtra iterum ſecutus ad dignitatem primarii chirurgi caſtrenſis evectus eſt.

Ejus *lettera critica in cui ſi ſcioglie la queſtione, ſe l'infiammazione, e la gangrena ſi debbono abbandonar alla natura ſola, o debbono eſſer ſoccorſe dal l'Arte medica.* Milano 1765. 4.

Ejus *rifleſſioni fiſico-medico-chirurgiche in riſpoſta ad una lettera dell' Abb. A. ed alle oſſ. del S.* Gioseppe Dion *chirurgo, donde ſi parla del metodo di trattar diverſe malatie chirurgiche, dell' uſo ed abuſo della poſca* &c. Ibid. 1769.

Ejus *chirurgiſch-practiſche Abhandlung von der Phlegmone und von ihren Ausgängen.* Ex Italico verſum opus. Wien 1773. 8. Pars II. ibid. 1775. 8. Verſionem Germanicam non laudant Cenſores. Italice cum editione nitida, dictione pura Milano 1777. 4. Præter plurimam theoriam, inflammatio varia, etiam venerea. Inflammatæ mammæ. In mamma inflammatio facile in ſcirrhum tranſit. Mobilis excidi poteſt. Benignus tumor a preſſione malignitatem induit. Scirrhos vapore diſcuti & cicuta. In œdemate inciſiones ſæpe profuiſſe; ſic in hydrope & hydrocele. Gangræna imminens cortice Peruviano repreſſa. In parte II. fuſe agit de gangræna ejusque cauſis & curatione; de corticis Peruviani efficacia; de contuſione; de pernionibus; de morbis venereis; de uſu inciſionum, & ſcarificationum in Chirurgia. Caſus varios, obſervationes proprias, & aliquot medicamentorum formulas adjecit.

J. Phil. Nonne. Ejus *inflammationis theoria.* Erford. 1765. 4. Diſputatio. Haller.

Charles Bisset. V. *pag.* 191.

Thomas Houlston. Ejus diſp. *de inflammatione.* Leid. 1767. Theoria mali. Haller.

Jac. Jos. Winterl. Ejus diſp. *de inflammatione.* Wien 1767. 8. Theoria. Haller.

Da-

DANIEL MAGENISE *the doctrin of inflammations.* LONDON 1768. 8. Germanice vertente FRID. AUGUST. WEBER ... 1776. 8. (Contra theoriam BOERHAAVIANAM). Inflammationem eſſe a nimia irritabilitate. Contra errorem loci. De œdemate. HALLER.

J. B. GERRARTS van der HORT. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* UTRECHT 1768. 4. HALLER.

GISBERT BEUTH. Ejus diſp. *de theoriæ inflammationis* BOERHAAVIANÆ *falſitate.* DUISBURG 1768. 4. HALLER.

ANDR. CHRISTIAN. STRENG. Ejus diſp. *de inflammatione partium tam ſolidarum quam fluidarum in corpore humano.* ERFORD. 1768. 4. HALLER.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

ERN. PLATNER. V. *pag.* 208.

CALENUS CAMPBELL. Ejus diſp. *de phlegmone.* EDINBURG 1771. 8. HALLER.

J. G. WEND. Ejus diſp. præſide G. M. GATTENHOF *inflammationis cauſæ & eventus.* HEIDELBERGÆ 1775. 4.

I N S T I L L A T I O. Vide *embrocat.*

INSTITUTIONES CHIRURGICÆ. V. *chir. univ.*

INSTRUMENTA CHIRURGICA.

HIPPOCRATES in L. *de fracturis* ſcamnum, quod dicitur HIPPOCRATIS deſcribit, canales etiam fracto cruri recipiendo aptos dicit. Amben invenit, quam nuperi variis modis conati ſunt perficere.

In L. περι ιητρων habet inſtrumentum chirurgi, gladiolos, qui hodie ſcalpelli dicuntur, & lanceolas, & cucurbitulas. HALLER. V. *pag.* 1.

PHILISTION. V. *luxat.*

PHILINI Coi de ambe locum habet EROTIANUS (a). HALLER.

APOLLONIUS dicitur HIPPOCRATIS fuſe diſcipulus. Is fuerit antiquus ille, cujus de ambe locum EROTIANUS habet. HALLER.

DIOCLES. Ejus nomen manſit cum ferramento, quo infixum latius telum emoliebatur, a CELSO deſcriptum (b). HALLER. V. *pag.* 682.

ERA-

(a) Pag. 18. (b) L. VIII. c. 5.

ERASISTRATUS. Ejus de ambe locus est apud EROTIANUM. HALLER. V. *pag.* 762.

ANDREAS CARYSTIUS machinamentum ad reponendum femur invenit (*). Ejus plinthium, & organum (c). HALLER.

ZENONIS Herophilei locum de ambe EROTIANUS habet. HALLER.

AMMONIUS. V. *pag.* 504.

NILEUS. V. *luxat.*

PASICRATES. V. *luxat.*

ARISTION. V. *luxat.*

PROTARCHUS machinamentum ad femur extendendum invenit (d). HALLER.

ASCLAPO, laudatus CICERONI medicus (e). Ejus locum de ambe habet EROTIANUS (f). HALLER.

APOLLONIUS CITIAEUS. Ejus pessum (g). HALLER. V. *pag.* 705.

DEMOSTHENES. Ejus est *αστραβη* machinamenti genus (h). HALLER. V. *ocul. morb.*

MEGES. V. *pag.* 504.

STRATON, Erasistrateus. Ejus est locus de ambe. HALLER.

EROTIANUS fuse agit de ambe. HALLER.

CÆLIUS AURELIANUS in *chron.* L. V. cap. 2. laureolam describit novum instrumentum, quo calcem de arthriticorum artubus eximeret. HALLER. V. *pag.* 293.

ARCHIGENES de dioptra, qua vagina dilatatur, quo abscessus uteri possit scalpello incidi (i). HALLER. V. *pag.* 319.

HELIODORUS. Ejus de machinamentis ORIBASIUS servavit, vertitque VIDIUS, & in chirurgicis edidit: adjectus est idem editionibus ORIBASII, plenus libellus, qui & ipse est in NICETÆ *collectione*, & quo machinæ ab ipso retro HIPPOCRATE inventæ breviter recensentur. HALLER. V. *pag.* 319.

PERIGENES, organicus, cujus organon citatur, & galea gladiatoria (k). Ejus *geranis*, quæ etiam HIPPOCRATI tribuitur (l). Ejus *thais*, quæ ad alios ab aliis refertur. HALLER.

AMYNTHAS. Ejus vallum (m): ad nasum in alteram partem declinaturum (n). Ejus thorax (o). HALLER.

GALE-

(*) CELS. L. VIII. cap. 20. (c) Apud ORIBASIUM *machinam.* c. 4. (d) CELSUS L. VIII. c. 20. testatur. (e) Ad TIRON. *Ep.* L. IX. ad MEM. Ep. L. XX. (f) Asclapionem tamen vocat. (g) AETIUS L. II. c. 3. (h) ORIBAS. *machin.* c. 4. (i) Apud AETIUM L. IV. c. 86. (k) GALEN. *fasc.* c. 28. (l) Ibid. c. 74. (m) Ibid. c. 51. (n) Ibid. c. 54. (o) Ibid. c. 83.

GALENUS apud ORIBASIUM de machinamentis agit de scala perpendiculari & horizonti parallela; de plinthio; de repositione per scamnum.

Idem *de methodo medendi* in L. VI. agit etiam de machinis. Glossocomium HIPPOCRATI non fuisse notum. Terebella & cyclisco abaptiston habet, & clavum.

Idem in *comment. in* HIPP. *de articulis* &c. varia instrumenta describit. HALLER. V. *luxat.*

ORIBASIUS in L. XLV. ex opinione doctissimi COCCHII agit ex HELIODORO de machinamentis VIDO VIDIO interprete: Redit hicce liber in editione GALENI Gesneriana. Recusus fuit cum Græco textu in collectione NICETÆ. Collectanea sunt etiam ex veteribus, HIPPOCRATE, GALENO, aliis, sed etiam potissimum ex Architectonicis. Describuntur enim & delineantur polyspasti varii, quibus fortissimæ extensiones fiant, ad fracta & luxata. Deinde scala ad humeri luxationem, & sic porro ad universi corporis luxationes aptæ machinæ delineantur. Pro femoris etiam luxatione hic administrationes reperias. Scamnum HIPPOCRATIS noster laudat ad omnia, sed potissimum etiam ad spinam repellendam, quæ retrorsum excessit. NILEI plinthium mutavit. De varia genu luxatione, ejusque repositione. HALLER. V. *pag.* 264.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. instrumentum tribus cuspidibus instructum ad scarificandum utile videtur invenisse. HALLER. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. III. instrumentum ad evellendos dentes, & in L. XV. tabulam describit ad luxatum femur continendum aptam. HALLER. V. *pag.* 265.

ALBUCASIS primus est, qui instrumentum chirurgicum sigillatim depictum dedit. In L. II. cap. 77. spathomele delineat nostris simile. HALLER. V. *pag.* 267.

Nomina instrumentorum variorum, quibus chirurgici medici uti solent reperiuntur in Bibl. R. Paris. n. 2210. HALLER.

Liber chirurgicus cum instrumentorum figuris, Hebraice in Bibl. BODLEY. n. 3744. An forte ALBUCASIS? HALLER.

Anonymi tract. *de Chirurgia & delineatio instrumentorum, quæ ad eam exercendam necessaria sunt.* In B. R P. I. n. 430. HALLER.

Anonymi *chirurgicum opus, in quo omnia instrumenta chirurgica* delineantur, servatur in B. CASIRI n. 871.

Anonymi tract. *de oculorum morbis* &c. Aliqua etiam chirurgica instrumenta ruditer delineantur. Ibid. cum priori. HALLER.

Schem siu codex *de veterum instrumentis chirurgicis*, in GAFFARELLI libris (p). Tres Arabum ad morem rudiores figuræ fistularum: alia

(p) RHODIUS *de acia* p. 117.

alia icon exprimens filum tortum, ultima fiebat lignis duobus ad comprimendum vulnus excogitatis &c. HALLER.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgia* &c. forcipem curvam AVICENNÆ dentatam depictam dat. HALLER.

LUDOVICUS CÆLIUS, a patria RHODIGINUS dictus, cujus nomen gentile fuit RICHERUS. Ejus sunt *lectionum antiquarum* libri XVI. BASILEÆ 1517. fol. 1599. fol. & alias editi (q). In L. III. IV., & VII. aliqua habet de chirurgicis instrumentis. HALLER.

VIDUS VIDIUS in splendida sua editione *Chirurgiæ* &c. dedit etiam ORIBASIUM *de laqueis & machinamentis.* VIDIUS in *commentariis* inter varias terebras eam etiam compingit, quæ habena circumagitur; qualem J. a GERSDORF.

Idem in *operum*, quæ VIDIUS junior edidit, *collectione* VENET. 1611. fol. FRANCOF. 1626. 1645. 1677. fol. In T. III. L. II. instrumentum continet chirurgicum. Ferramento utitur ad venam aperiendam, quali veterinarii. Deinde venæ incisionem moliri docet. In L. III. vincula ex libro de fasciis descripta, laqueos, machinamenta, omnia ex suis Græcis. In L. IV. de sutura, & Chirurgia per classem moliminum medici, conjungere, separare, digerere, educere &c. Catheteres cum multis foraminulis pertusi, forcipes, scalpella, terebræ, omnia ex priori opere (nempe *Chirurgiæ* &c.); hamuli, cauteria. HALLER. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in L. *maniere de traiter les playes* (in *collectione operum* latina est liber X.) *d'arquebusades* &c. machinas habet ad evellendos globos, & varios forcipes; acum pro trajicienda sutura; varia instrumenta ad sagittas; trepanum exfoliativum, quale fere GARENGEOTUS; machinam ad imitandos motus naturales manus, brachii.

Idem in L. *methode curative des playes* &c. (respondet in *collectione operum* pars libri IX.) terebram habet simplicem *Trephine*: tum manubriatam alteram cum cylindrica corona simplici, absque laminis: stylo armatam & inermem; cuneos ad exscindendum cranium, qui nunc quidem obsoleti sunt.

Idem in *operum collect.* L. IX. trepanum habet cylindricum absque laminis; forcipem ad transfigendum linum; tubulos ad educendum tabum. In L. XII. instrumenta ad demoliendum fistularum callum. In L. XIV. capsulam ferream ad fracturas. In L. XVI. est acus ad cataractam planiuscula & scindens. Instrumenta varia ad calculi sectionem. Lanceola nostræ similis ad venæ sectionem. In L. XVIII. trepanum manubriatum & cauteria delineat. In L. XXII. laminæ pro supplendo palato. Scutulum, quo in os inmisso homo expedite loquatur, qui linguæ partem amiserat.

(q) HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 503.

Variæ armillæ & capsulæ pro dirigendo digito, aut manu. Manus iterum artificialis & pes. In L. XXIII. ad extrahendam molam forceps tricruris. Specula. Pessos depingit. Instrumentum LEVRETIANI non dissimillimum pro extrahendis molis. HALLER. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinalium centuria* I. amicum suum J. B. CANANUM laudat, qui verum *trocart*, acum nempe in fistulam inclusam excogitavit, qua glandem penis cœcam aperit. HALLER. V. *pag.* 314.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. forcipes ad incidendos & confringendos calculos excogitavit. HALLER. V. *pag.* 801.

PIETRO LODOVICO ROSETTINI. V. *pag.* 7.

LEONHARDUS BOTALLUS. V. *vulnera.*

J. ANDREAS della CROCE in *chirurgia universale* &c. L. VII. armamentarium chirurgicum. HALLER. V. *pag.* 10.

JUL. CÆS. ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. forcipem excogitavit ad polypum narium evellendum. HALLER. V. *tumores.*

JACQUES GUILEMEAU. V. *pag.* 11.

JSAIE le LIEVRE. Ejus *officine de Chirurgie militaire.* PARIS 1583. 8. Instrumenta artis. HALLER.

HIERONYMUS FABRICIUS in *prælectionibus chirurgicis* &c. sibi tribuit (non bene) trepanum manubriatum cum quatuor alis. Ita HALLER.

Idem in *pentateuchis* &c. invenisse se trepanum, quatuor in corona alis. In hydrope abdomen aperit proprio instrumento incurvo, & altera ex parte scindente. Ad explorandum calculum cereo utebatur, cujus finis argenteus esset. Scalpelli varii. Hydrocephalum aperit scalpello, cui fistula respondeat (vero *trocart*). Suam forcipem polypariam describit, qua reliquiæ polypi conteruntur. Thorax pro gibbosis. HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIELMUS FABRICIUS in *observat. chirurg. centuria* I. siphonem habet, quo ægrotus sibi ipsi clysterem dat. Terebra per fistulam adacta pro educendis glandibus plumbeis. In *cent.* II. pro elevando cranio depresso vectis longus, qualem nuper etiam delineaverunt. Terebrarum varietas. Instrumenta varia ad evellendas de oculo festucas. Aliud ad ligandam uvulam, ex fistula factum in annulum terminata. Lamina pro supplendo palato. Forceps dentata ad extrahendum fœtum. Forceps ad amputandam mammam. In *cent.* V. inventa ab auctore semicapsula os fractum femoris restitutum, & ad extensionem faciendam instrumenta. In *cent.* VI. ocreæ ad corrigendum pedem distortum. HALLER. V. *pag.* 13.

GABRIEL FERRARA in *nova selva* &c. L. II. armamentarium habet cum instrumentorum iconibus; obliquas in trepano laminas. HALLER. V. *pag.* 15.

HIPPO-

HIPPOLYTUS PARMA in *introductionibus* &c. de inſtrumentis etiam agit, quibus uſus ſit ad eximendum, ad reponendum, ad ſupprimendum hæmorrhagiam. HALLER. V. *pag.* 17.

JEAN GIRAULT. V. *pag.* 303.

MATTH. LUD. GLANDORP. V. *pag.* 701.

SANCTORIUS SANCTORIUS in *commentariis* &c. catheterem delineat trifidum: per eum in grandiorem calculum ſpecillum ſagittatum immittit, eo, ut putat, calculum dividit, ut fragmenta inter ſpecilli crura cadant, & poſſint extrahi, (mera ſpeculatio). Coriaceum lectulum huc referas, in quo quaſi in utre, balnei uſu æger fruatur. Tubulum, per quem acus trajicitur, invenit, qua umbilicum conpungit, in vulnere nunc facto acum extrahit, tubulum relinquit, quale nunc dicitur *trocart.* Metrenchyta pro injicienda thermali aqua. Ex utero etiam aquam extrahit inſtrumenti ope, quod ad ſpeculi modum os uteri dilatat, & aquam educit. Per veſicam ad fiſtulam aptatam lotium ano proprio inſtrumento immingit, ut fæces educat. HALLER. V. *pag.* 19.

HELKIAH CROOKE. Ejus *an explanation of the fashion and uſe of three and fifty inſtruments of Chirurgery.* LONDON 1631. fol. Eſſe ex PARÆO. HALLER.

MAR. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. ex NICOLO FABRICIUM ſua ad polypum narium inſtrumenta habere. Inſtrumenta varia ad ignis uſum. HALLER. V. *pag.* 303.

THOMAS BARTHOLINUS in *hiſt. anatom. centuria* II. inſtrumentum ad uvulam decurtandam a ruſtico Norwegico excogitatum, minime abſurdum, nuperorum pharyngotomo ſimile. In *cent.* V. excutia ad ventriculum repurgandum. Pro clyſtere tabacario injiciendo fiſtula.

Idem in *epiſtolarum* &c. *centuria* III. PETRUS SCHUMACHER, inde comes a GREIFFENFELD, de excutia ventriculi. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. v. HORNE in *μικροτεχνη* &c. acum cum cannula pro abdomine perforando habet. Siphone utebatur loco cucurbitulæ. Dentes tres quatuorve internos polypariæ forcipi addidit. HALLER. V. *pag.* 23.

JOSEPH. SCHMIDT. Ejus *inſtrumenta chirurgica, oder Beſchreibung aller Inſtrumenten.* FRANKFURT 1660. 12. AUGSP. 1697. 12.

Ejus *neueingerichteter Feldkaſten.* FRANKFURT 1710. 8. 1722. 8. Armamentarium nempe chirurgicum. Idem forte liber, qui *Beſchr. aller Inſtrum.* HALLER. V. *pag.* 23.

JOHANNES SCULTETUS, SPIGELII diſcipulus, phyſicus Ulmenſis, qui & ipſe manu ſua ſolebat mederi. Ejus celebre opus eſt *χειραποθηκη*, *vel armamentarium chirurgicum XLIII. tabulis æri inciſis exornatum*, opus poſthumum, cum anno 1645. obiret, curante cognomine fratris filio, editum ULMÆ 1653. fol. 1655. fol. HAAG. 1656. 8. VENET. 1655. 8. alii 1665. 8.

FRANKFURT 1666. 4. 58. tabb. AMSTERDAM 1663. 8. 1669. 8. 1672. 8. LEID. 1741. 8. 2. vol. cura J. CHRISTOPH. SPROEGEL, unica tabula auctum, & mutato nomine. Gallice LION 1675. 4. 1712. 4. 2. vol. ſi cum titulo *l'Arſenal de Chirurgie.* Germanice vertente J. MEGERLIN *wundarzneyiſches Zeughaus* FRANKFURT 1666. 4. 1679. Belgice DORDRECHT 1657. 1670. 8. & auctius curante GERARDO v. DIETEN, LEID. 1748. Duplex eſt opus. Pars I. proprie armamentarium eſt chirurgicum, quo inſtrumenta continentur, quæ eo ævo innotuerant. Paſſim aliqua peculiaria habet, ut cultellum, qui NURSINOS herniotomos utentes vidit. Forceps dentaria idem eſt genus cultelli, quod vocant *biſtouri caché*, ad ſinus aperiendos excogitatum. Cereos habet, & cochleam ad comprimendam arteriam excogitatam. Una modum indicat, quo inſtrumenta adhibere oporteat, & paſſim rudiores aliquos chirurgos corrigit. Interpoſuit ſuis inſtrumentis paſſim obſervatos eventus. Altera pars operis *centuria* eſt *obſervationum chirurgicarum*, totidem nempe curationum a SCULTETO peractarum. In editionibus poſterioribus & AMSTELODAMI 1669. 8. decem tabulæ acceſſerunt, in quibus icones aliquæ inſtrumentorum nuper inventorum, etiam operationum continentur. Heredibus auctores tribuit editor, ſed mera eſt compilatio: inventa etiam continet SCULTETO nuperiora.

Deinde *appendicem ad armamentarium* addidit J. BAPTISTA LAMZWEERDEN, AMSTERD. 1671. 8. Belgice LEID. 1741. 8. tum etiam Latine. Primum varii ſunt tractatus, de transfuſione, de cerebro, de oculorum humoribus reparandis; deinde inſtrumentorum & adminiſtrationum delineationes. Porro centum quinque curationes chirurgicæ, quas tanquam ſibi aut amicis viſas narrat; ut tamen dudum ab ALMELOVEENIO, tum a MORGAGNO ſit adnotatum, alienis hiſtoriis & potiſſimum PETRI de MARCHETTIS adnotationibus, mutatis nominibus J. BAPTISTAM uſum eſſe. Inſtrumentum CASSERIANUM ad cauteria, pyxis nempe ex qua lamina candens expellitur.

Tandem *auctarium II.* continens PETRI HADRIANI F. VERDUYN, chirurgi Amſtelodamenſis *obſervationes a* J. TILING *e Belgico Latine verſas* prodiit LEIDÆ 1693. 8. Curationes ſunt XXII. Multæ harum curationum patris ſunt HADRIANI. Ita HALLER.

CHRIST. BENNET in *theatro tabidorum* &c. inſtrumentum delineat, quo vena a ſectione connivens aperiri poteſt, absque novo vulnere. Inſtrumentum ad vapores ſiccos recipiendos aptum, ligneum, conicum, cavum. HALLER. V. *pag.* 702.

PAULUS BARBETTE in *Chirurgia*, *ſ. heelkonſt* &c. inſtrumentum, cannulam nempe perforatam cum acu, JACOBUM BLOKIUM ex ITALIA retuliſſe, ſe perfeciſſe, quam parum bene delineat: ipſa vero cannula cuſpide eſt lanceolata. HALLER. V. *pag.* 26.

HEN-

HENRICUS V. ROONHUYSEN *genees en heelkonstige* &c. in novo volumine trepanum habet nostri simile, corona tamen breviori, ad cariosam calvariam adhibitum. Arcus cupreus pro continenda maxilla inferiori fracta. HALLER. V. *pag.* 28.

JOB van MEEKREN in *Heel en genees konstige aanmerkingen* &c. syringotomum habet falcatum pro ani fistula. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *collegio anatomico* &c. cistam etiam militarem brevibus recenset. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. V. *pag.* 775.

TARDUCCIO SALVI in *chirurgo col ministro del medico* &c. aliqua etiam de supellectile chirurgica. HALLER. V. *pag.* 31.

PIERRE JOSEPH MICHON, vulgo Abbé BOURDELOT, medicus apud R. CHRISTINAM gratiosus, qui cum splendore aliquo vixit, & demum veneno se interemisse creditus est. Ipse cum ab infelici venæ sectione aneurysma passus esset, instrumentum invenit, scutum nempe, cujus diuturna pressione, hoc malum facile toleravit, de quo apud BLEGNYUM (r) retulit. Exstat in PLANQUE *Biblioth. de Medecine* T. II. p. 481. dissertatio ejus de aneurysmate. Exemplum orti a vociferatione, a conatu. Historia proprii mali. HALLER.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de excutia ventriculi.* JEN. 1712. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

JOHANNES BOHN in opere *de officio medici duplici* &c. V. *pag.* 602.

BERNARDINUS GENGA in *anatomia chirurgica* &c. etiam de usu preli *tourniquet* agit. HALLER. V. *off. morb.*

CORNELIUS SOLINGEN in *manual operation* &c. Furca dentibus scindentibus, quam per amputandam mammam trajiciebat. Acum incurvam ad ligandum vas læsum primus dixit. Forcipem habet polypariam altero brachio infracto, altero dentato. HALLER. V. *pag.* 304.

J. NICOLAUS PECHLIN. V. *pag.* 37.

Anno 1674. chirurgo, cui nomen MOREL, in obsidione Vesuntiana receptum vulgo *tourniquet* inventum tribuitur. La FAYE.

JACOB. SPONIUS in *voyage d'Italie* &c. balistæ simile instrumentum, a Russis inventum pro vena aperienda describit. HALLER. V. *pag.* 858.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneis* &c. J. B. PINCKET forceps ad restituendam costam introrsum depressam. V. *pag.* 45.

GABRIEL CAROL. le CLERC in *Chirurgie complete* &c. inter ARNALDI machinas reperiri, quæ patellam fractam continent. In lamina compressoria nodulus replens cavum. Crux ferrea ad fracturam claviculæ. Tibiis rachiticis

(r) In *nouvelles decouv. sur la Medec.*

rachiticis confirmandis ocreæ. Machina ex ferro ſtannato fabrefacta, ad continendam luxatam maxillam. ARNAULD machina claviculas retrorſum urgens. HALLER. V. *pag.* 53.

ANTONIUS NUCK in *operat. & experimentis* &c. multa inſtrumenta deſcribit, & noviter a NUCKIO, ut putat, inventa; acum cataractæ deponendæ deſtinatam obtuſam; pharyngotomum aliquantum mutatum; prelum adverſus incontinentiam urinæ in fœminis, catheterem multis locis perforatum; laqueum ad vaſa comprimenda; tubulos ad ſanguinem transfundendum. HALLER. V. *pag.* 56.

HENR. EMANUEL MEURISSE in *l'art de ſaigner* &c. teſtimonium de invento a. 1674. prelo *tourniquet.* HALLER. V. *venæ ſect.*

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. inſtrumenta etiam dat delineata, qualia eo tempore in uſu erant. Syringotomum in ſtylum abeuntem nuper inventum eſſe.

J. ZWINGER in *neue wohlbeſtellte* &c. Ciſta etiam militaris. HALLER. V. *pag.* 63.

FRIDR. RUYSCH in epiſtola XIII. AMSTERDAM 1700. 4. inſtrumentum a BARTISCHIANO diverſum depictum dat, a PETRO VERDUYN inventum, aptum ad amputandam cutem palpebrarum vitioſe productam. HALLER. V. *pag.* 63.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus diſp. *de inſtrumentis Hippocratis chirurgicis, hodie ignoratis.* JEN. 1709. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

AUG. BELLOSTE in *chirurgien de l'hopital* &c. armamentarium etiam copioſum habet. HALLER V. *pag.* 68.

SCIPION ABEILLE. V. *pag.* 69.

PETRUS VERDUYN. V. *pag.* 324.

SAINT CHRISTAU. V. *pag.* 70.

GEORGIUS PASCHIUS in *novis inventis* LIPS. 1700. 4. de chirurgicis etiam in C. IV. agit; de lanceola pro vena incidenda, quæ elatere retenta, eo laxato venam percutiat, non tamen ultra deſtinatam profunditatem. HALLER.

Codex ſeculi XVII. *de Chirurgia ejusque operationibus & inſtrumentis* eſt in B. R. P. n. 7141. HALLER.

J. ADOLPHUS WEDEL, GEORGII WOLFGANGI filius, & ſucceſſor, mechanices amans & matheſeos. Ejus *exerc. de punctis medicis.* JEN. 1701. 4. In hac differt. etiam de acupunctura, inſtrumentis pungentibus &c. HALLER.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. ciſtam etiam chirurgicam habet. HALLER. V. *pag.* 75.

J. LUD.

J. LUD. PETIT in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. contra elevatoria, ut vocant, cranii, deque suo simplici elevatorio, vecte nempe trabecula transversa fulto. HALLER. V. *pag.* 76.

Il lume all'occhio. FORLI 1707. 8. Gloria inventorum MAGATI contra BELLOSTIUM adseritur, ut etiam lamina, qua duram membranam detectam tutatur, sit MAGATI. HALLER.

HERM. FRIDR. TEICHMEYER. Ejus *de novo instrumento expurgatorio ventriculi, vulgo die Magenbürste.* JEN. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

ANDR. OTTOM. GOELICKE in diario quod cum nomine *exercitationum Francofurtensium* prodiit T. III. pessum suum descripsit. HALLER. V. *lites chirurg.*

LAURENTIUS HEISTER. V. *pag.* 82.

Sonderbare und curieuse Magenbürste. LIPS. 1711. 8. Brevis ævi inventum. HALLER.

CASP. HENR. FUCHS *vom nützlichen Gebrauch der Magenbürste, nebst einigen Beantwortungen auf* J. THEODOR. BOETII *Uebelgebrauches* &c. LEIPZ. 1712. 8. HALLER.

J. C. SOCRATIS *Beschreibung der Magenbürste, Magenkrazers, oder Magenräumers.* LEIPZ. 1712. 8. alii 1713. HALLER.

J. WILH. WIEDEMAN in disp. *de tonsillis* ALTDORF. 1712. 4. iconem pharyngotomi habet. HALLER.

GUILIELMUS CHESELDEN in *observations and a sett of instruments* &c. icones sunt plusculæ, ab ipso CHESELDENIO delineatæ, quæ nova instrumenta & notationes non paucas continent. Ad trepanum, quod absque manubrio sola manu regit. Ad fistulam lacrumalem cum cannula incurva in ductum nasalem data: acus triquetro fine curva pro perforando osse; cauterium. Prælum ex corio factum fortique tela. Acus cataractaria. Scalpellum rectum, quod curvo *bistouri* præfert. Acus curvæ. Acus triquetræ. Incile & instrumenta ad calculi extractionem, ad amputationem. Ad fistulas ani. Ad saccum hernialem. HALLER. V. *pag.* 86.

HENRICUS BASS in *observationibus* &c. Syringotomus occultus, in specillo nempe latens longum & angustum scalpellum, quod presso elatere prominet. Ad nares scarificandas instrumentum. Novum bracherium ad hernias ex corio & ligno fabrefactum. Tetragonum HIPPOCRATIS esse instrumentum, quo sanguis intus de naribus detrahatur. HALLER. V. *pag.* 90.

MICH. GLÜSING. Cum ejus *anatomia corporis humani* HAMBURG. 1719. fol. prodiit tabula, quæ numerosas satis figuras instrumentorum chirurgicorum continet. HALLER.

REN.

REN. JAC. CRESC. GARENGEOT. Ejus *nouveau traité des inſtrumens de Chirurgie les plus utiles.* PARIS 1723. 12. 2. vol. Germanice BERLIN 1729. 8. Inſtrumenta dat depicta, qualia eo ævo ad nuperas chirurgorum Pariſinorum emendationes ſolebant fabricari, potiſſimum etiam ad PETITI conſilia. Inter ea eſt *biſtouri herniaire*, & MORANDI *biſtouri gaſtroraphique* (ita vertit GARENGEOTUS), cujus perfectio eſt F. COSMÆ *biſtouri caché.* Eorum tamen inſtrumentorum pluſcula interim obſoleverunt, ut reticulum AMANDI, ut trifidum ani ſpeculum, ut ipſum PETITI torcular. HALLER. V. *pag.* 306.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 93.

Catalogus 200. *chirurgiſcher und anatomiſcher Inſtrumenten.* LIPS. 1720. 4. cum iconibus. HALLER.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus diſſ. *de thoracibus.* LIPS. 1735. 4. Ut thoraces adverſus gibbos accurate fabrefiant. Tubercula & inde nati gibbi.

Idem in *inſtitutionibus chirurgicis* &c. inſtrumenta paſſim rariora dat deſcripta, ea inter Gloſſocomium PURMANNI perfectius.

Idem in *Actis Eruditor.* a. 1729. inſtrumenta aliqua chirurgica deſcribit, ad fœtus calvariam perterebrandam FRIEDII, cultellum globulo munitum, herniotomum Le DRANII, fundam J. H. HESSII. Ita HALLER. V. *pag.* 94.

SALVATOR FRANC. MORAND. Ejus *catalogue des pieces d'Anatomie inſtrumens & machines pour la chancellerie de Medecine de Petersburg ſous la direction de M. Morand.* PARIS 1759. 8. Brevis catalogus ſupellectilis Pariſinæ nuperæ. HALLER. V. *pag.* 95.

J. ERNEST. WREDE. Ejus *programma, wodurch er die benöthigſten Inſtrumenten und den Verband bey den chirurgiſchen Operationen zeiget.* HANNOVER 1722. 8. HALLER. V. *pag.* 96.

In *Hiſt. de l'Acad.* 1725. deſcribitur GUYOTI ſipho ad injectionem tubæ Euſtachianæ fabrefactus. HALLER.

HENRICUS VYLHOORN. V. *pag.* 528.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

In *Act. Lit. Suec.* H. M. HOFFMANNI, chirurgi, machina deſcribitur, qua lingua nimis ampla, & propendens confirmata eſt, ut tuto ejus potuerit amputari, quantum erat neceſſe, felici omnino eventu. HALLER.

THOMAS GOULARD in *Mem. de l'Acad. Roy. des ſcienc.* 1740. deſcribit, & depingit acus ad ligandas arterias, potiſſimum intercoſtales; alia inſtrumenta ad ſetaceum per nares ducendum, ad continendas coſtas fractas. HALLER. V. *obſt. art.*

ALE-

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

CLAUD. NIC. le CAT in *Phil. Transf. n.* 468. de lectulo fuspenfo ad curandos ægros, quibus nimis grave & iners eft corpus. *N.* 469. ejusdem ambe, quam Hippocraticæ præfert. In *Vol.* LVI. de machina, quæ artus in fuo fitu contineat. HALLER. V. *pag.* 529.

CAROLUS FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus *emendati inftrumenti chirurgici trocar fchema, cum curatione virginis hydropicæ.* JEN. 1738. 4. cannulæ nempe majoris cum epiftomio. HALLER. V. *vuln.*

ALEXANDER BUTTER, in *Effays of a fociety at Edinburg* T. V. *n.* 20. ejus eft forceps factus ex laminis incurvis, fere ut in BELGIO. Gallice recuf. par A. ROUX 1766. 12. HALLER.

SAMUEL SHARP. Ejus epiftola, in qua agit de inftrumento, quod invenit ad fracturas tibiæ conbinandas. Recufa Gallice cum POTTII libello. PARIS 1771. 12. HALLER. V. *pag.* 309.

HENRICUS ETTRICK in *Phil. Tranf. n.* 459. machinam defcribit ad extendendam tibiam aptam, quæ per rotas dentatas vim fuam exerit. HALLER.

ARCHIBALD CLELAND ibid. *n.* 461. invenit catheterem fiffilem, qui aptam fedem pro compungenda vefica demonftret; proponit etiam acum fiffilem, qua poffit aut deponi cataracta, aut eadem in forcipe converfa extrahi. Ad mala aurium cognofcenda fpeculi genus & aptus fipho. HALLER.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 534.

GERARDUS V. SWIETEN. V. *pag.* 123.

J. GEORG. SIEGWART. Ejus *novum inftrumentum fractis luxatisque accommodum.* TUBING. 1772. 4. Eft trochlea, fulcrum fimplex vel duplex. Retinacula duo. Inventor D. PITSCHEL. Ita HALLER. V. *ocular. morb.*

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 310.

JACQUES DARAN. V. *vener. morb.*

ANTON. LOUIS. V. *pag.* 133.

ANT. CASAMAJOR la PLACE. Ejus *defcription d'une nouvelle aiguille propre à faire la ligature des vaiffeaux.* PARIS 1746. & cum GOULARDO 1747. 12. HALLER.

MAURO SOLDA. Ejus *defcrizione degli inftrumenti, delle machine, delle fuppellettili racolte ad ufo chirurgico del* F. DON IPPOLITO RONDINELLI, *opera di* D. MIRAGOLDO, FIRENZE. 1746. 1766. fol. HALLER.

ANDREAS LEVRET. V. *obft. art.*

BENJAMIN PUGH. V. *obft. art.*

DANIEL WILHELM TRILLER, Vir eruditus, clinicus, deinde Professor Wittebergensis. Ejus progr. *de veterum chirurgorum arundinibus atque habenis ad artus male firmos confirmandos adhibitis, occasione loci cujusdam Suetonii.* WITTEBERG. 1749. 4. Harenas quibus CÆSAR AUGUSTUS se confirmavit, in habenas mutat, quibus, & ferulis, crura debilitata firmaverit. Et certum est apud GELLIUM ferularum loco arundinum vocem reperiri. Ita HALLER.

Cum vero ea emendatio a Cl. SPRINGSFELD minus probaretur, respondit celeb. TRILLER in sua *Exercitat. altera ad quemdam Suetonii locum in vita Augusti de remedio habenarum atque arundinum.* WITTEBERG 1751. 4. De ferulis jam REINESIUM cogitasse. In *hieracosophio* arundinum vocem pro ferulis sumi, & PALLADIUM arundines pro anthrace commendare. Videri AUGUSTO femur subinde elapsum fuisse. (*Tibias* ischiadi mederi GELLIUS). Ita HALLER.

GOTTLOB CARL SPRINGSFELD. Ejus *epistola critica ad Danielem Wilhelmum Triller.* LIPSIÆ 1750. 4. AUGUSTUM non videri luxationem passum, cum non perpetuo claudicaverit, arthridite vero laborasse. Arenis ad sudorem ciendum usum fuisse; arundinis vocem nunquam pro ferulis esse sumtam: in gibbo fuisse pro fasciis. Arundinum vero radices cum aceto tusas ad dolores articulorum in usu fuisse; iis videri & AUGUSTUM usum fuisse.

Ejus *defensio uberior qua D. W. Trilleri exercitationem alteram pleniorem de remedio habenarum atque arundinum retractat.* HALÆ 1752. 4. Asperior refutatio, quæ etiam in litem de injuriis eruperit. Non usum esse alieno calamo. Non claudicasse AUGUSTUM, duobus calceis alterne esse usum; cursu etiam saltu & pila se exercuisse, nihil adeo habuisse in femore luxati. Eam luxationem incurabilem esse, neque ferulis arctioribus tentatam fuisse. Adversus podagram etiam nostro ævo arundinum radices in usu esse. Avibus calamos fuisse pro ferulis, non hominibus. Καλαμȣς Græcos dixisse pro ferulis, non Latinos. Nullo in codice habenas legi. HALLER. V. *pag.* 494.

NATALIS JOSEPH. PALUCCI. V. *ocul. morb.*

HUGO RAVATON in *Mercure de France a.* 1756. uncum describit, quo tæniam ex ventriculo piscatus est. Tubus erat argenteus, bipedalis, paulum curvus, per quem filum argenteum transibat, aliquanto longius, inque uncum terminatum, qui in crenam globi argentei congruebat, tum presso elastro discedebat, quoad inter uncum & sphærulam tæniam interceptam sentiret & extraheret. Experimentum semel fecit. HALLER. V. *vulnera.*

BEAULATON. V. *pag.* 311.

LAFFE-

LAFFEMANT, ſartor. Ejus *avis au public ſur differentes eſpéces de corps & de bottines de nouvelle invention.* PARIS 1751. 12. HALLER.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

CHRIST. GOTTL. LUDWIG. V. *vulnera.*

JOH. TRAUGOTT ADOLPH. Ejus *capſa Petitiana pluribus cruris complicati fracti caſibus aptanda.* HELMSTADT 1760. 4. Bona diſputatio. HALLER.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

FRANC. GUILL. le VACHER. Ejus machina ferrea, cujus hypomochlion in capite ſit, quod nullo incommodo ſit ægroto, & dorſum in junioribus equidem hominibus tamen emendet & corrigat, deſcribitur in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. IV. PARIS 1768. 4. Ita HALLER. Verum in celeberrimo RICHTERO (s) lego non iſtum VACHERUM, ſed alium (vide *pag.* 886.) VACHERUM de la FEUTRIE, medicum, hujus machinæ auctorem eſſe. Hanc machinam porro idem vir celeberr. exacte deſcriptam, & delineatam exhibet (t); & quamvis eam omnibus aliis præfert, tamen emendationis indigam eſſe affirmat: cum ſic corporis humani partes nimium diſtrahendo, ægro moleſtos utique dolores pariat.

LAURENT. FERRET & FRANC. THIERRY de BUSSY. V. *pag.* 186.

ANTONIUS PORTAL in *précis de Chirurgie* &c. etiam inſtrumenta habet; inter ea BUTTERIANUM ad injicienda in veſicam medicamenta HOUSSETI bracherium; FOUQUIERI ad vulnera ſinuum duræ meningis inſtrumentum; ROUX & MAGNY ad corrigendum dorſum gibboſum; LOUIS lithotomus; alia. HALLER. V. *pag.* 186.

De la CHAPELLE HAMART, Medicinæ ſtudioſus, in *Journal des ſavans* 1766. *M. Oct.* de perficienda ambe ſua conſilia aperit. Hiſtoriam ejus machinæ dat; ſuadet vectem ad certam a cardine diſtantiam involvere cylindrico, facile mobili, tubo, & a vecte accurate repleto, eodem tribus annulis inſtructo, quibus & propriis faſciis brachium firmatur. HALLER.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. Ejus *ſelectus materiæ chirurgicæ, cui additur elenchus inſtrumentorum, & faſciarum chirurg.* WIEN 1775. 8. Germanice ibid. 1775. 8. Ita de LUCCA (u). V. *medicam. chirurg.*

GIOANNI ALESS. BRAMBILLA. V. *pag.* 196.

Le BEAU. V. *pag.* 681.

De BAUVE. V. *pag.* 681.

(s) In *chirurg. Bibl.* I. *Band.* 2. *Stück.* (t) Ibid. *I. Band.* 2. *Stück* pag. 54. (u) In *gelehrten Oeſterreich* &c.

VENEL. V. *pag.* 681.

DAVID van GESSCHER. V. *pag.* 847.

KECK. V. *pag.* 207.

J. AIKIN. V. *pag.* 725.

REISSER, sartor Germanus, edidit *Avis important au sexe, ou essay sur les corps baleines.* LION 1770. 8. Germanice scriptum nec male versum opusculum. In thoracibus balænariis sæpe peccari, potissimum etiam PARISIIS, cum justo breviores parentur & angustiores. Utrumque sexum dextram scapulam fere humiliorem habere. Debere eos thoraces satis amplos esse, & postice robustiores. Ut humeri retrorsum ducantur, scapulæ deprimantur, iniqua corporis forma emendetur. Gibbi initia sæpissime curat. HALLER.

— BONNAUD *degradation de l'espece humaine par l'usage des corps de baleine.* PARIS 1770. 12. Multa mala, quæ a thoracibus balænariis in genus humanum redundant. Respirationem impediri, costas introrsum pelli, alterum humerum altius adscendere, spinæ dorsi figuram vitiari, ventriculum urgeri, & lienem, & hernias nasci: pelvis fabricam corrumpi, sanguinem ad caput repelli, nihil ab iis thoracibus bonum sperari posse. HALLER.

LIBOUTON. V. *pag.* 211.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 587.

VACHER de la FEUTRIE, medicus. Ejus *traité du rachitis, ou l'art de redresser les enfans contrefaits.* PARIS 1772. 8. Aliam machinam comprimentem, quæ capitis pondere spinam liberat; sellam, quæ gibbum reprimit, & ocreas varias proponit. Ita HALLER. Hujus quoque posterioris machinæ fusam descriptionem tradit, atque ejus vitia docte exponit RICHTER (x).

PERRET *l'art du coutelier* II. *Partie* I. *section.* PARIS 1772. fol. Chirurgicum armamentarium tradit, GARENGEOTIANO plenius. Multa monita pro artificibus. Instrumentum chirurgi FOUCOU, quo arteria sub dente læsa comprimitur. Clavis perfectior, Fratris de S. COSMA inventum. *Bistouri gastrique* MORANDI. Specula varia.

Ej. *Seconde section.* Ibid. 1772. fol. Instrumenta amputatoria: prela: coronam trepani debere coni esse partem. Plenissimum armamentarium ad calculum secandum; etiam reticulum, quo le CATIUS lapidem piscabatur. Ejus viri nuperiora ferramenta, novumque *bistouri caché.* Alia instrumenta ejus scopi. Quæ ad partum expediendum adhibentur, ad caput extrahendum, ad inoculandas variolas. HALLER.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

In

(x) In *chirurgische Bibl. des 2. Band. 2. Stück* pag. 71.

In conſeſſu ſocietatis *Regiæ Gottingenſis* oſtenſum eſt CL. HESSE inſtrumentum, quo hydrargyrum in veſicam impulit, cum in ea pars abrupta catheteris argentei hæſiſſet. Catheter eſt chalybeus, cui adferruminatum infundibulum ejusdem metalli. HALLER.

JOH. ARNOLD. ISENGARTH, chirurgus Stasburgenſis. Ejus *Beſchreibung eines von ihm verfertigten tourniquet.* STRASBURG 1773. 8. Ita MEUSEL. Nec deſcriptio nec delineatio exactam ſatis inſtrumenti ideam ſuppeditat; hinc neque de novo hoc invento judicari quidquam poteſt. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 22. *Band.* 1. *Stück* pag. 213.

D. A. S. M. D. V. *pag.* 227.

CAROLUS POSCH, chirurgus. Ejus *Beſchreibung einer ſehr bequemen Maſchine das Fuſſbette genant.* WIEN 1774. 8. Lectulus in quo crus flexo genu quieſcit, facilis eſt ad partem læſam aditus, facilis tranſvectio ſaucii, & alia commoda. Ita HALLER. Minime tamen laudatur in *deutſcher allg. Bibl.* 26. *Band.* 1. *Stück.* pag. 198.

LASSAUZEE. V. *pag.* 236.

JUVILLE. V. *pag.* 238.

CAROL. ERNEST. KOSITZKI. Ejus *noxæ faſciarum geſtationis & thoracum.* GOTTING. 1775. 8. MEUSEL.

(Alia inſtrumenta, puta ad calculi ſectionem, fracturas, luxationes, obſtetriciam artem, oculorum morbos &c. adinventa, ſuo quæque loco indicantur.)

ISCHURIA
SIVE
SUPPRESSIO URINÆ.

AETIUS in *tetrabibl.* III. ſ. 1. cap. 21. 23. medicamenta ad ſuppreſſionem urinæ. WALTHER. Vide *pag.* 265.

AVICENNA in L. III. *fen.* 10. tract. 2. cap. 6. 7. 8. 9. de difficultate urinæ & ejus ſignis & cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 21. cap. 10. de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 267.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* L. II. cap. 35. de ſtranguria & iſchuria: allium, inquit, tritum appoſitum ſuper caput virginis & in muliere in labiis vulvæ, ſtatim urinam provocat. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *ſecretorum* &c. tract. 14. cap. 1. de productione urinæ: ad tollendam iſchuriam laudat radicem centinodiæ, & trifolium. Cap. 2. de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 371.

J. MATTH.

J. MATTH. de FERRARIIS in *conſiliorum ſecundum vias* &c. *conſ.* 73. de difficultate urinandi cum mictu ſanguinis & ſanioſo. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 22; rubr. 11. de iſchiatica. Cap. 19. de difficultate & retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 373.

MARCUS GATTINARIA in L. *de curis ægritudinum* &c. corticem ovi ad iſchuriam ait egregie valere, ſeque eam efficaciam expertum eſſe. HALLER. V. *pag.* 420.

SYMPHORIANUS CHAMPIER in *practicæ novæ* &c. L. V. cap. 1. etiam de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. III. cap. 25. de iſchuriæ ratione & curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS. Ejus *de ardore urinæ, & difficultate urinandi libellus.* VENET. 1558. 8. HALLER. V. *pag.* 420.

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. ſect. 14. cap. 7. de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 374.

HIERONYM. CARDANUS *de cauſis & ſignis* &c. pag. 217. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. FERNELIUS in *uniuerſæ Medicinæ* &c. L. VI. de morbis veſicæ: etiam de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 273.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. X. cap. 21. præſentaneum ait eſſe remedium ſuccum limoniorum cum vino albo epotum, & ſuccum ex raphano acerrimo expreſſum addito pauco ſaccharo. WALTH. V. *pag.* 375.

CAMILLUS THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 46. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS *morb. internor. curat.* pag. 78. de iſchuriæ curatione: helxinem frixam pubi imponi jubet, eamque efficaciſſimam eſſe teſtatur. WALTH. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collect.* L. XVI. cap. 48. 49. 50. 55. ad ciendam urinam. WALTH. V. *pag.* 301.

BENEDICTUS VICTORIUS in *medicinal. conſil. conſ.* 30. & 31. de iſchuria & ardore urinæ. WALTH. V. *pag.* 789.

CHRIST. a VEGA in *artis medendi* &c. L. III. ſect. 9. cap. 11. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. *mal.* 99. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 376.

JODOCUS LOMMIUS in *medicinal. obſervat.* L. II. pag. 198. (a) de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 425.

LEONARD.

(a) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

LEONARD. GIACCHINUS in *commentar.* &c. cap. 62. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 376.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. pag. 129. de iſchuriæ curatione. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. cap. 5. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYM. MERCURIALIS in *Medicinæ practicæ* L. III. cap. 32. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 377.

Idem *de morbis puerorum* &c. cap. 20. interne laudari decoctum centinodii, vel ſaxifragiæ, vel cicerum; ego vero, inquit, ſoleo accipere cucurbitam, in qua diu conſervatum fuit oleum, eamque curo injici in aquam ferventem, & deinde virgam pueri jubeo injici in os cucurbitæ, & hoc remedium efficaciſſimum eſſe expertus ſum ad provocandam puerorum urinam. WALTH. V. *pag.* 362.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchirid. med.* L. X. cap. 9. de ſuppreſſione urinæ & ejus cura.

Idem in *conſil. medicor.* L. III. *conſ.* 65. 66. 67. de urinæ ſuppreſſione a variis cauſis. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS in *artis medendi* &c. ſ. III. L. V. cap. 11. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 378.

OMNIBONUS FERRARI *de arte medica infantum* &c. L. IV. cap. 10. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 314.

JOH. RIOLAN in *particul. medendi meth.* ſect. 3. pag. 213. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 378.

CASP. WOLFIUS in *viatici novi* &c. cap. 41. de mingendi difficultate. WALTH. V. *pag.* 428.

NICOL. PISO *de cognoſc. & curandis* &c. L. III. cap. 40. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 379.

REMBERTUS DODONÆUS in *obſervat. med. rar.* cap. 47. de urinæ ſuppreſſione propter fæces in recto inteſtino hærentes. WALTH. V. *pag.* 506.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practicæ medicæ* &c. pag. 237 ad urinæ retentionem. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. CRATO in *epiſtolar. med.* L. II. pag. 437. (b) ſummopere laudat emulſionem ſemin. violarum purpurear. cum aqua veronicæ paratam. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER.

(b) Edit. BASIL. 1590. 8.

Roder. a Fonseca in *consultationum* &c. L. I. *cons.* 97. de ischuria. In T. II. *cons.* 96. pro retentione urinæ: virgam auream commendat. Walth. V. *pag.* 381.

Georg. Bertinus in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 18. de ischuria. In L. XX. cap. 47. de curatione ischuriæ. Walther. V. *pag.* 12.

Petrus Forestus in *observat. & curat.* L. XXIV. *obs.* 2. 26. 27. 28. 29. de suppressione urinæ ex calculo. In L. XXV. *obs.* 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. de ischuria ob calculum. In L. XXV. *obs.* 2. de omni suppressione urinæ ab excrescentia carnis in fistula urinaria. Walth. V. *pag.* 381.

Eust. Rudius in *artis medicæ* L. II. cap. 39. de urinæ suppressione. Walth. V. *pag.* 382.

Hieronym. Capivaccius in *method. practicæ Medicinæ* &c. L. III. cap. 30. 31. de ischuria. Walth. V. *pag.* 382.

Hercules Saxonia in *Medicinæ practicæ* &c. L. III. cap. 39. de ischuria. Walth. V. *pag.* 362.

Hieronym. Fabricius in tract. *de operationibus* pag. 75. de urinæ suppressione. Walth. V. *pag.* 302.

Guil. Fabricius in *observat. chirurg. centuria* II. *obs.* 65. de mira urinæ retentione. In *cent.* IV. *obs.* 52. 53. de ischuria. In *cent.* V. *obs.* 39. de periculosa retentione urinæ post sumtam terebinthinam. In *cent.* VI. *obs.* 48. 49. 50. de suppressione urinæ. Walth. V. *pag.* 274.

Lud. Mercatus *de internorum morb. curat.* L. IV. cap. 12. de urinæ suppressione. Walth. V. *pag.* 383.

Joh. Wittich in *vade mecum* &c. pag. 431. ad urinæ suppressionem. Walth. V. *pag.* 383.

Joh. Schenk in *observat. rarar.* L. III. *obs.* 242. urinæ suppressio, soluta alvo, curata. Walth. V. *pag.* 16.

Joh. Jessenius in *institut. chirurg.* sect. 3. cap. 16. de obstaculorum urinam intercipientium remotione. Walth. V. *pag.* 384.

Andreas Cæsalpinus in *speculi artis medicæ* &c. L. VII. cap. 32. de suppressione urinæ. Walth. V. *pag.* 384.

Jacob. Fontanus in *practicæ* &c. L. III. cap. 36. de suppressione urinæ. Walth. V. *pag.* 433.

Barthol. Cabrol in *alphabet anatomique* &c. Fœmina, quæ per umbilicum mingebat, sanata, restituto itinere naturali. Umbilicus vinctus & igne tactus; & clausus, qui præter naturam patebat urachus. Haller. V. *pag.* 275.

Claudius Deodatus in *Panthei* &c. sect. 9. cap. 26. flores tunicæ cum vino cydoniorum exhibitæ potentissime urinam provocant: etiam succum nasturtii aquatici cum pauxillo nitri laudat. Walth. V. *pag.* 385.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. ſect. 3. tract. 5. cap. 6. de ſuppreſſione difficili & imminuta excretione urinæ. WALTH. V. *pag.* 386.

THEOD. BARONIUS. V. *pag.* 435.

PETRUS PIGRAUS in *epitome præceptorum* &c. punctionem veſicæ habet. HALLER. V. *pag.* 17.

CHRIST. GUARINONI in *conſilior. medicinal. conſ.* 232. 455. 554. de mingendi impotentia. WALTH. V. *pag.* 436.

HENRICUS SMETIUS in *miſcellaneis* &c. Mors ex retento lotio, diſtenta veſica & gangræna correpta. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* parte 3. ſect. 2. cap. 2. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 17.

HIERONYMUS VENEROSI. Ejus *conſultatio reſponſoria de urinæ ſtillicidio, pruritu, & herpete excedente.* VENET. 1611. 4. HALLER.

ZACHARIAS a PUTEO. Ejus *clavis Medicinæ rationalis ſpagirica, & chirurgica, quæ in tractatu conſultatorio de ſtranguria, pruritu, & herpete excedente ſelectiſſima recludit præſidia. Additur conſultatio reſponſoria Hieronymi Veneroſii.* VENET. 1612. 4. HALLER.

GREGORIUS HORST in *obſervat. medicinal.* L. IV. de morbis infimi ventris *obſ.* 49. retentio totalis urinæ ſine dolore.

Idem in *centuria problemat. decad.* VIII. *quæſt.* 8. an & quomodo oleum ſcorpionum inunctum proſit in iſchuria. WALTH. V. *pag.* 276.

PETR. POTERIUS in *inſignium curationum* &c. *centuria* I. cap. 66. de iſchuria. *Centuria* II. cap. 19. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 387.

J. PHILIPP. BRENDEL in *conſiliorum medicorum* &c. *conſ.* 87. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 387.

GUIL. BALLONIUS in *conſiliorum* &c. L. III. *conſ.* 17. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 387.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 4. cap. 26. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *noſologiæ* &c. T. II. *diſſert.* 41. de iſchuria. *Obſ.* 17. iſchuria ex ebrietate laborans ſanatus. WALTH. V. *pag.* 388.

LAZARUS RIVERIUS in *obſervat. med.* centuria I. *obſ.* 1. 81. 89. de urinæ ſuppreſſione. In *cent.* II. *obſ.* 29. 82. de urinæ ſuppreſſione. In *cent.* IV. *obſ.* 45. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 24.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. I. cap. 8. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 388.

CAROL. PISO in *ſelectar. obſervat.* ſect. 4. de morbis ventris inferioris cap. 6. de iſchuria memorabili cum ſudore. WALTH. V. *pag.* 439.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 30. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 389.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis, ſ. ſpeculi* &c. T. II. parte 4. ſect. 7. cap. 7. ad iſchuriam. Parte 6. cap. 25. ad urinæ infantum ſuppreſſionem. WALTH.

Ejus porro diſp. *de urinæ ſuppreſſione.* ARGENT. 1651. 4.

Ejus diſp. *de ſtranguria.* Ibid. 1657. 4. HALLER. V. *pag.* 364.

EPIPHANIUS FERDINANDUS in *centum hiſtoriis* &c. Mors ſeptima die ab urina retenta poſt ſeroſum vomitum. HALLER. V. *pag.* 354.

PHILIPP. HOECHSTETTER in *rarar. obſervat.* dec. VI. cap. 1. iſchuria cauſa mortis. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. RUD. CAMERARIUS in *ſylloges memorabilium* &c. *centuria* VIII. part. 73. iſchuriam ſolvit anima halecis. Part. 74. in iſchuria decoctum abrotoni cum ſale nitri ſpecificum. ALBERTI. V. *pag.* 19.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopeæ* &c. L. I. cap. 16. etiam de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 442.

SIMON PAULI in *quadripartiti* &c. claſſe II. & III. medicamenta ad iſchuriam. WALTH. V. *pag.* 442.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. hiſt.* T. I. L. II. *hiſt.* 145. &c. de iſchuria.

Idem in *praxis med. admirand.* L. II. *obſ.* 73. 74. 75. 77. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte 2. pag. 271. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 443.

MAR. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. parte 2. cap. 12. de ſectione ad eliciendam urinam neceſſaria. WALTH. V. *pag.* 303.

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. cap. 17. etiam de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 390.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. III. de ventris affectibus cap. 4. de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIPP. GRULING in *obſervationum* &c. *centuria* II. *obſ.* 2. & in *cent.* IV. *obſ.* 38. de urinæ ſuppreſſione.

Idem in *Medicinæ practicæ* L. IV. part. 2. cap. 6. de iſchuria & dyſuria. WALTH. V. *pag.* 391.

GODOFR. MOEBIUS in *epitomes inſtit.* L. II. cap. 7. etiam de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 448.

NICOL. TULPIUS in *obſervat. med.* L. II. cap. 43. iſchuria lunatica. In L. IV. cap. 26. Iſchuria undecimo die ſanata. WALTHER. V. *pag.* 22.

GUERNER ROLFINK in *epitomes* &c. L. III. cap. 18. de urinæ difficultate. WALTH. V. *pag.* 448.

J. BE-

J. Bened. Sinibaldi in γενεανθρωπειας &c. L. IX. tr. 1. cap. 10. iſchuriæ aliisque urinæ laboribus venus auxiliatur. Alberti. V. *pag.* 359.

Thom. Bartholinus in *hiſtor. anatom. centuria* II. *hiſt.* 52. ſuppreſſæ urinæ anatome.

Idem in *epiſtolarum centuria* IV. *epiſt.* 30. de cauſis ſuppreſſionis urinæ. *Epiſt.* 53. medicamentum ex cantharidibus. Walther. V. *pag.* 23.

Joh. Johnstonus in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. X. art. 3. de iſchuria. Walth. V. *pag.* 391.

Joh. Petr. Lothichius in *conſil. & obſervat.* L. IV. *obſ.* 11. iſchuria lethalis. Walth. V. *pag.* 23.

Joseph. Schmidt in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. part. 2. pag. 415. ad urinæ ſuppreſſionem. Walth. V. *pag.* 23.

Dominicus Panaroli in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* II. *obſ.* 20. intromiſſio ſyringis per mentulam (in ſuppreſſione urinæ) pluries tentata lethalis. *Obſ.* 40. in ſuppreſſione urinæ recens admodum magni reperti. In *pentecoſt.* V. *obſ.* 17. urinæ in mulieribus retentio. Walther. V. *pag.* 25.

Carol. Arth. Plessius in *enchiridio anatomico* &c. punctionem veſicæ in hypogaſtrio indicat, & inciſionem, quæ fit in perinæo, cum cathetere intus relicto, ante centum annos Parisiis inſtitutum. Ita Haller. V. *pag.* 277.

Joh. Scultetus in *armamentarii chirurgici* pag. 168. (c) de educenda per catheterem urina ſuppreſſa. Walth. V. *pag.* 877.

Godofr. Welsch in *Hebammenbuch* parte 3. cap. 43. de urinæ ſuppreſſione infantum. Walth. V. *obſt. art.*

Oswald Grembs in *arboris integræ & ruinoſæ* L. II. cap. 1. ad iſchuriam. Walth. V. *pag.* 27.

Caspar Reies in *Elyſ. jucund. quæſt. camp. quæſt.* 87. exempla rara diuturnæ ſuppreſſionis urinæ. Alberti. V. *pag.* 27.

Petr. Mich. de Heredia in *oper. med.* T. III. L. IX. de morbis acutis cap. 2. &c. de urinæ ſuppreſſione. Sect. 10. cap. 1. &c. de urinæ ſuppreſſione ob vitium veſicæ, & ejus cura. Walther. V. *pag.* 454.

Georg. Hieronym. Welsch in *obſervat. propriis* &c. Iſchuria Parisiis conpuncta veſica ſublata. Haller. V. *pag.* 30.

Joh. Muraltus in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V. *obſ.* 33. de iſchuria a ſcirrho proſtatæ & veſicularum ſeminalium. Haller. V. *pag.* 30.

(c) Edit. Norimberg. 1657. 8.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de suppressione urinæ.* HELMSTADT 1676. 4. HALLER. V. *oss. morb.*

NIC. MOURIK. Ejus disp. *de ischuria.* LEID. 1668. 4. HALLER.

FRID. HOFFMANNUS in *institut. med.* L. III. cap. 75. de urinæ cohibitione. WALTH. V. *pag.* 393.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 2. ischuria lethalis ex calculo renum. *Ann.* IV. V. *obs.* 59. ischuria ex distensione emulgentium. *Obs.* 74. ischuria triduana curata. *Ann.* X. *obs.* 78. ischuria diuturna aliquoties recidivans non lethalis. *Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 114. ischuria ex glandulis in & extra vesicam callosis. *Ann.* V. *obs.* 89. ischuria quindecim dierum curata acidulis. *Obs.* 135. ischuria lethalis. *Ann.* VI. *obs.* 240. ischuria octiduana, etiam duodecim dierum curata. *Ann.* IX. *obs.* 61. ischuria inopinato terrore curata. *Obs.* 163. ischuria ex casu ab alto. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 139. ischuriæ curiosa curatio. *Ann.* III. *obs.* 69. ischuria pueri recens nati immisso in penem pediculo, illico soluta. *Ann.* VII. *obs.* 115. ischuria, oleo scorpionum ex errore sumto, curata. In *Cent.* I. pag. 66. urinæ retentio ab abusu veneris. *Obs.* 152. retentionis urinæ insolita cura per fortuito factam candelæ cereæ intromissionem in vesicam. In *Cent.* IX. pag. 455. ischuria succo cochleariæ curata. ALBERTI. V. *pag.* 31.

JACOB. a TEFFELIN. Ejus disp. *de ischuria.* LEID. 1671. 4. HALLER.

EHRENFR. HAGEDORN in *observat. & histor. centuria* II. *hist.* 35. de ischuria singulari. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus *æger ischuria laborans.* JEN. 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

FRANC. SYLVIUS. Ejus disp. *de ischuria.* LEID. 1671. 4. HALLER. V. *pag.* 35.

GEORG. FRANK. Ejus *casus de dysuria ad stranguriam vergente.* HEIDELBERG. 1686. 4. HALLER. V. *pag.* 637.

J. NIC. PECHLIN in *observationum* &c. *obs.* 10. ischuriæ latentes causæ. ALBERTI. V. *pag.* 37.

J. NIC. BINNINGER in *observat. & curat. centuria* I. *obs.* 60. ischuria a fæcibus induratis. ALBERTI. V. *pag.* 37.

CAR. FRID. GRUBER. Ejus disp. *de stranguria.* ARGENT. 1674. 4. HALLER.

RUDOLPH. WILH. KRAUSE. Ejus disp. *de ischuria.* JEN. 1686. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

ALPHONSUS KOHN. V. *pag.* 40.

JOHANNES DOLÆUS. V. *pag.* 40.

NICOL.

NICOL. BLEGNY in *zod. med. Gallici ann.* 1680. *Maj. obſ.* 3. urinæ ſuppreſſio lethalis. *Ann.* 1681. *Febr. obſ.* 2. in urinæ ſuppreſſione catheteris uſus. ALBERTI. V. *pag.* 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ univerſæ* &c. L. III. ſect. 31. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 365.

J. GEORG. TRUMPF. V. *pag.* 43.

LUCAS SCHROECK. V. *pag.* 43.

FELIX PLATERUS in *obſervat. med.* Iſchuria ex veſicæ ulcere. HALLER. V. *pag.* 46.

FRANÇOIS TOLET. V. *pag.* 511.

AUGUSTINUS QUIRINUS RIVINUS, Profeſſor Lipſienſis. Ejus diſp. *de iſchuria.* LIPS. 1682. 4. HALLER.

In *Actis Eruditor. Lipſ. ann.* 1700. *Aug.* pag. 370. ſigna iſchuriæ deſperatæ. *Ann.* 1714. *Maj.* p. 198. ad iſchuriam pereira brava. *Ann.* 1717. *Jan.* p. 28. in iſchuria urina per alvum excreta. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 102. iſchuria lethalis ex tumore proſtatarum; pag. 402. iſchuria ex ulcere renum. ALBERTI. V. *pag.* 49.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. V. *pag.* 50.

MICH. BERNARD. VALENTINI in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* VII. VIII. *obſ.* 50. punctura in perinæo felix adverſus iſchuriam, adhibita acu triquetra. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* III. *Febr. obſ.* 2. iſchuria ab excreſcentia glanduloſa in collo veſicæ lethalis. *Decemb. obſ.* 11. iſchuria in infante quinquemeſtri curata. *Ann.* IV. *Maj. obſ.* 25. iſchuria laborans ſe ipſam juvans; *Sept. obſ.* 7. iſchuria, frigida externe applicata, curata.

Idem in *curar. medicar. cur.* 579. iſchuriæ cauſa valde latitans. ALBERTI. V. *pag.* 52.

DANIEL LEGER. Ejus diſp. *de iſchuria.* LEID. 1684. 4. HALLER.

JOHANNES MERY. V. *pag.* 816.

J. JACOB. HAUSER. Ejus diſp. *de iſchuria integra urinæ ſuppreſſione.* BASIL. 1690. 4. HALLER.

FRID. RUYSCH in *obſervat. anatom. obſ.* 15. iſchuria ex calculis in urethra hærentibus. ALBERTI. V. *pag.* 63.

PAULUS SPINDLER in *conſignat. obſervat. obſ.* 56. 57. iſchuria lethalis ex obturatione amborum ureterum. *Obſ.* 58. iſchuria præter ſpem curata. *Obſ.* 59. iſchuriæ rara cauſa. *Obſ.* 60. iſchuria epilepſia curata. ALBERTI. V. *pag.* 64.

J. GODOFR. BERGER. Ejus diſp. *de iſchuria.* WITTEBERG. 1691. 4. HALLER.

J. B. VERDUC. in *traité des operations* &c. cap. 12. de punctura perinaei. V. *pag.* 305.

J. P. RIEBE. Ejus disp. *de ischuria.* LEID. 1693. 4. HALLER.

PETR. DOYE & J. GELLY *an ischuriæ emeticum.* PARIS 1694. 4. HALLER.

DIONYS. VINCENT. DROUIN in *lettre à M.* FAUGON de punctione vesicæ: de inmisso tubulo adversus ischuriam. Noster mavult uti acu triquetra. HALLER. V. *pag.* 67.

EDUARDUS BAYNARD in *Phil. Transf. n.* 215. lotium suppressum datis acidulis medicamentis liberavit. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. Ejus *vitia urinæ vias & viciniam illarum adstringentia.* TUBING. 1733. 4. HALLER. V. *pag.* 70.

PHILIPP. GEORG. HUTH. Ejus disp. *de ischuria.* ALTDORF. 1703. 4. HALLER.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. III. urinæ retentio in vesica, in rene, in uretere; a calculo in urethra. Isto in casu administratio PETITI. A calculo sub præputio nato, a tumente glandula prostata: exempla ubi eventus funesti, & signa tumentis prostatæ. Ab ipso conatu catheteris, & effuso sanguine, via liberata, ut catheter nunc subiret. Catheter figuram literæ ∽ referens, quem noster in vesica relinquit, quoties lotium retinetur. Abscessus prostatæ (non infrequens malum). Urethra a retenta vesica rupta, lotium in cellulosam telam effusum. Paralysis vesicæ: frigore tunc lotii exitus adjuvatur. Catheteres varii, eorumque usus prudentior. Gangræna & mors a violentia catheteris in vesica relicti. Retentio lotii renalis. A partu involuntario rupta vesica, urina in vaginam viam sibi fecerat, eam crusta obduxerat lapidea. Urina per umbilicum fluens. Ita HALLER. V. *pag.* 76.

G. B. KAUFMAN. Ejus disp. *de ischuria.* LEID. 1707. 4. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

ADRIAN. HELVETIUS. Ejus disp. *de puncto.* LEID. 1709. 4. Auctorem putares esse BIDLOUM, nisi in operibus hæc dissertatio omissa fuisset. De punctione in perinæo agit. Ita HALLER.

LAURENT. HEISTER in *Chirurgiæ* parte 2. cap. 144. de punctura perinæi. V. *pag.* 82.

MICH. ALBERTI. Ejus disp. *de dysuria senili.* HALÆ 1728. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

JOHANNES FANTONI. V. *pag.* 87.

CHRISTOPH. ERH. (vel ERN) KLEINFELD. Ejus disp. *de natura, curaque ischuriæ.* DUISBURG 1716. 4. HALLER.

JAC.

JAC. de WITTE. Ejus diſp. *de iſchuria.* LEID. 1717. HALLER.

JOH. ASTRUC. Ejus *ergo ex anatome ſubtiliori medicina certior.* PARIS 1753. Refertur LITTRIANA curatio hominis iſchuria laborantis, quem compuncta veſica ſervavit. HALLER. V. *pag.* 697.

SABOURINUS in ſuo libello, qui a. 1719. prodiit, punctionem perinæi a ſe factam deſcripſit. Ita HALLER.

J. RUDOLPH. ZWINGER. V. *pag.* 93.

RENATUS JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. MERYUM puncturam veſicæ in iſchuria adhibuiſſe. HALLER. V. *pag.* 306.

CHRIST. FRIDER. JOERDENS. V. *pag.* 96.

GIROLAMO MARINI in *prattica* &c. Iſchuria renalis, dum nullum eſt in veſica impedimentum. HALLER. V. *pag.* 307.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Comm. Litt. Nor.* a. 1743. *h.* 32. de iſchuria funeſta abſque vitio viarum urinariarum, etſi lapillus exciſus fuerat. HALLER. V. *vuln. capit.*

ROGER DIBON *ſuite de la deſcr. &c. dans laquelle on traite des retentions d'urine & des maladies de l'urethre.* PARIS 1748. 12. BOEHMER. V. *vener. morb.*

PETR. GERICKE. Ejus diſp. *de exulceratione veſicæ.* HALÆ 1724. 4. Ejus diſp. *de iſchuriæ cauſis.* HELMSTADT 1736. 4. HALLER.

FRANCISCUS COLOT. V. *pag.* 523.

HERMAN (vel HENR.) PETRUS MEYER. Ejus diſp. *de punctura veſicæ urinariæ & iſchuria veſicæ.* MARBURG. 1727. 4. Propria aliqua habet, exempla varia calculorum. HALLER.

HERM. PAUL. JUCH. Ejus diſp. *de dyſuria.* ERFORD. 1736. 4. HALLER. V. *obſt. art.*

JACOB. DENYS. V. *pag.* 527.

JOSIAS WEITBRECHT in *Comm. Litt. Nor.* a. 1733. *h.* 2. de punctura veſicæ ſupra os pubis facta, cum in perinæo non ſucceſſiſſet. HALLER.

CAR. GIANELLA in *ſaggio di Medicina Italiana.* VENEZ. 1734. 4. refert de iſchuria funeſta. HALLER.

ERN. FRID. SCHMIDT. V. *pag.* 105.

A. JOERDENS in *Comm. Litt. Nor. n.* 33. agit de variis iſchuriæ cauſis & caſibus. HALLER.

J. SEBAST. ALBRECHT. V. *pag.* 107.

GEORGE de la FAYE in *cours des operations* &c. de iſchuria ejusque remediis multa addit. HALLER. V. *pag.* 308.

PAUL. HENR. VOGEL. V. *pag.* 118.

SAMUEL

Samuel Sharp in *critical inquiry* &c. fuse etiam agit de incidenda urethra, de punctione vesicae, quae acu fit triquetra supra os pubis defixa, quam administrationem laudat. Haller. V. *pag.* 309.

Archibald Cleland in *Phil. Transf. n.* 461. invenit catheterem fissilem, qui aptam sedem pro compungenda vesica demonstret. Haller.

Olaus Acrell. V. *pag.* 131.

Jacques Daran in *recueil des observations* &c. cicatrices callosas prope ostium prostatae, excrescentias scirrhosas, fungos prostatae & vesicularum urinae iter etiam impedire, frequentius tamen carunculas. Haller. V. *vener. morb.*

Henr. Frid. Delius. V. *pag.* 137.

J. Baptista Bergst. Ejus disp. *de ischuria vera.* Leid. 1748. 4. Haller.

Ern. Ant. Nicolai. Ejus disp. *de quibusdam excretionis urinae vitiis.* Jen. 1764. 4. Haller. V. *pag.* 493.

Joh. Balth. Ehrhart. V. *pag.* 139.

Joh. Frid. Cartheuser, (Professor pathologiae & therapiae Francofurtensis ad Moenum, qui obiit 22. Jun. 1777.). Ejus & Borchard disp. *de ischuria, & dysuria.* Francof. ad Viadr. 1750. 4. Haller.

Georg. Heuerman in *vermischte Bemerkungen* &c. Punctura vesicae supra os pubis, cum exitus a calculo obstrueretur, felici eventu facta. Haller. V. *pag.* 310.

Toussaint Bordenave. Ejus & Lambert disp. *de vesicae paracentesi.* Paris 1765. 4. Haller. V. *ocul. morb.*

Joseph. Lieutaud in *précis de la Medecine* &c. Ischuria ex indurata, quam vocat, mola vesicae. Catheter rectus ad ischuriam optimus.

Idem in operis nova & aucta editione *synopsis* &c. de tumente in ostio vesicae callo, qui urinae exitum intercepit. Haller. V. *pag.* 151.

Christ. Gottl. Ludwig. Ejus disp. *de ischuria ex vesicae tumoribus.* Lips. 1767. 4. Integra morbi historia cum cadaveris dissectione. Haller. V. *pag.* 722.

Roland. Martin. V. *pag.* 155.

Martin. V. *pag.* 157.

Leautaud. V. *pag.* 159.

Diederich Timmers. Ejus disp. *de ischuria.* Leid. 1757. 4. Haller.

Henricus Kerschner. Ejus disp. *de ischuria.* Wien 1758. 4. Haller.

Ambrosius Dawson in *Phil. Transf.* L. I. P. I. de diuturna ischuria sponte sanata. Haller.

Claud. Pouteau. V. *pag.* 170.

CHRISTOPH. MOLINARI in *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol. III. app.* refert de proſtata ulceroſa & fungoſa, hinc nata iſchuria aqua calcis & cortice Peruviano ſanata. HALLER. V. *ſcirrh.*

GEORG. ANDREAS GLOXIN. Ejus diſp. *de iſchuria.* MONTPELIER 1761. 4. Quadraginta tres hujus mali ſpecies recenſet, totidem ex diverſis cauſis natas. HALLER.

JOSEPH. CAVALLINI in *collezioni iſtoriche* &c. T. II. Iſchuria: punctura hypogaſtrii fruſtranea, cum veſica durior, colon ſideratum, lotium in abdomen effuſum eſſet. HALLER. V. *pag.* 179.

DANIEL LYSON. V. *pag.* 180.

AGASSON. V. *pag.* 181.

DENIS. V. *pag.* 181.

J. CHRIST. HENNICKEN. V. *pag.* 184.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

CAROL. RICHARD de BEAUREGARD, chirurgus Gallus. Ejus *nueva diſſertacion chirurgica de las infermidades, que ſe opponon a la expulſion de la urina.* MADRIT 1767. 4. HALLER.

GEORG. DAVID ALBRECHT. Ejus diſp. *de iſchuria.* GOTTING. 1767. 4. HALLER.

F. THOMLINSON. V. *pag.* 205.

J. CHRIST. ANT. THEDEN in *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol. V. obſ.* 68. a repulſa tinea ſphacelus in perinæo, pene, & ſcroto, & urina ſuppreſſa. Veſica perforata acu cannulata, quam digitus in anum datus dirigebat. HALLER. V. *pag.* 211.

PHILIPP. HENR. GERHARD PETERSEN. Ejus *caſus iſchuriæ ex materia podagrica ad veſicam delata.* ARGENT. 1772. 4. Diſputatio. Poſt intermiſſos podagræ inſultus iſchuria, quam podagra in manibus & pedibus erumpens ſuſtulit. HALLER.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

J. HENR. BLUMENTHAL. V. *obſt. art.*

LEMPEREUR. V. *pag.* 229.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

ANDREE. V. *pag.* 244.

NOURSE. V. *pag.* 247.

VILDE. V. *pag.* 254.

LABIUM LEPORINUM.

AURELIUS CORNELIUS CELSUS in *re medica* L. VII. cap. 9. quomodo labia curta sarciri & curari possint. WALTHER. Vide *pag.* 287.

HIERONYMUS a BRUNSWICH in *Buch der Chirurgie* &c. Funesta curatio labii leporini. HALLER. V. *pag.* 4.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. etiam de labio leporino agit, & de palato fisso, multo felicius, quam quisquam antiquorum. HALLER. V. *pag.* 801.

JACQUES GUILEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. labium leporinum fere ad saporem seculi nostri curat. HALLER. V. *pag.* 11.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operationibus chirurgicis* pag. 30. quomodo labia curta resarciantur. WALTH. V. *pag.* 302.

DURANTES SCACCHIUS in *subsidio Medicinæ* &c. etiam labium leporinum. HALLER. V. *pag.* 15.

JOH. SCHENK in *observat. rarar.* de capite humano *obs.* 410. labio curto nati. WALTH. V. *pag.* 16.

FELIX PLATERUS in tract. III. *de vitiis* cap. 1. etiam de labii superioris divisionis cura. WALTH. V. *pag.* 385.

J. RUD. SALZMANNUS in *observationibus anatomicis* AMSTERDAM 1669. 12. exemplum habet labii leporini ad sellam equinam usque divisi, cujus curatio mortem intulit. HALLER. V. *pag.* 711.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. I. parte 1. cap. 4. de labiis leporinis & curtis. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 8. de labiis leporinis. WALTH. V. *pag.* 18.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis*, *s. speculi* &c. T. I. part. 2. sect. 4. cap. 3. ad labia leporina. WALTH. V. *pag.* 364.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopææ* &c. L. IV. pag. 622. de divisione labii superioris. WALTH. V. *pag.* 389.

MAR. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* part. 2. de sectionibus cap. 125. de sutura labiorum leporinorum. WALTH. V. *pag.* 303.

JOH. SCULTETUS in *armament. chirurg.* pag. 127. (a) de labiis leporinis. WALTH. V. *pag.* 877.

HENRICUS V. ROONHUYSEN. V. *pag.* 28.

EBERHARDUS GOEKEL in *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VII. obs.* 127. duplex labium leporinum. HALLER. V. *obst. art.*

GEORG.

(a) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

GEORG. WOLFG. WEDEL in L. *de morbis infantum* JENÆ 1717. 4. labium leporinum uncinulis adglutinatis absque acubus intra octiduum se sanaturum sperat. HALLER. V. *pag.* 34.

SALOMON REISEL. V. *pag.* 35.

PETRUS ROMMEL in *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. IV. obs.* 84. de labiis leporinis in porcellis visis. HALLER. V. *obst. art.*

GEORG. FRANK. Ejus disp. *de labiis leporinis.* HEIDELBERG. 1686. 4. HALLER. V. *pag.* 637.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* parte II. sect. 6. cap. 2. de morbis labiorum, etiam de labio leporino. WALTH. V. *pag.* 365.

CHRISTOPHORUS VOELTER. V. *obst. art.*

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgischen Lorberkranz* &c. productissimum labium superius feliciter decurtavit. Labio leporino simile malum solo emplastro sanatum; sic labium leporinum. HALLER. V. *pag.* 45.

In *Actis Erudit. Lipsiens. ann.* 1687. *Mens. Jul.* pag. 398. labii leporini cura. *Ann.* 1717. *Sept.* pag. 408. labium leporinum sutura sicca curatum. *Ann.* 1719. *Jun.* pag. 253. instrumenta pro labiis leporinis. ALBERTI. V. *pag.* 49.

JOHANNES MUYS in *Podalirio redivivo* &c. SYLVIUM maluisse absque acubus labium leporinum curari, & felices eventus se ipsum vidisse. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ ann.* VI. *Febr. obs.* 29. labia leporina ter visa. ALBERTI. V. *pag.* 52.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 23. de operatione labii leporini. V. *pag.* 305.

POLYCARP. GOTTL. SCHACHER. Ejus disp. *de labiis leporinis.* LIPS. 1704. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

CHRIST. HENR. ERNDL. V. *pag.* 82.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus disp. *de labiis leporinis.* HELMSTADT 1744. 4. Conjunctus usus emplastrorum glutinantium, quæ labia adducant vulneris, & suturæ circa acus intortæ. Vitta ad labium leporinum. Duplicis ejusmodi labii curatio, qua ipse HEISTER defunctus est. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ* parte II. cap. 75. de labio leporino. V. *pag.* 82.

JAC. STAALKOPF. V. *pag.* 93.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 93. 94. 98. 100. 101.

GIROLAMO MARINI. V. *pag.* 307.

J. STORCH. V. *obst. art.*

BERNARD. SIEGFR. ALBINUS in *adnotationibus* &c. labium leporinum cum defectu palati, & ossei & mollis, & uvulæ, & interstitii narium. HALLER. V. *pag.* 522.

Henricus Vylhoorn in Heisteri *inſtitutionibus* &c. labium leporinum ſanari poſſe adſerit, etiam quando oſſium adeſt intervallum. Non ante 40. diem ſe id labium conſuere. Haller. V. *pag.* 106.

Claud. Nic. le Cat in *Mercure de France* 1756. *April.* eſt ejus curatio labii leporini. Haller. V. *pag.* 529.

Zacharias Vogel. V. *pag.* 115.

Samuel Schaarschmidt in *mediciniſchen und chirurgiſchen* &c. T. III. duplex labium leporinum curatum exciſo medio oſſis fragmento. Haller. V. *pag.* 115.

George de la Faye in *cours des operations* &c. non debere labia leporina forcipe comprimi.

Idem in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. I. de labio leporino duplici curato. Haller. V. *pag.* 308.

Joach. Frid. Henkel in *Abh. der chir. operat.* T. V. loco acuum ad labium leporinum bacillos argenteos nodulo donatos immittit. Haller. V. *pag.* 309.

Herissant in *Hiſt. de l'Acad. des ſciences* a. 1743. de labio leporino, amiſſis etiam oſſibus turbinatis inferioribus. Haller.

Planque in *bibliotheque* &c. labium leporinum a D. la Faye curatum, eminentia oſſea forcipe remota, reliqua curatione ad vulgarem modum. Haller. V. *pag.* 130.

Olaus Acrell in diſſ. *om nodwändigheten* &c. male Foubertum cartilaginis naſi partem in labio leporino reſecuiſſe. Haller. V. *pag.* 310.

Antonius Louis in *Mem. de Chirurgie* T. IV. agit de meliori labii leporini ſectione. Scalpellum forcipi præfert: nullas acus in vulnere relinquit, quod adductis labiis facile conferveat, ſolis emplaſtris glutinantibus adhibitis. Duplex etiam labium leporinum ſanavit. Haller. V. *pag.* 133.

Andreas Levret. V. *obſt. art.*

Georg. Heuerman in *vornehmſten chirurgiſchen operationen* &c. T. III. labium leporinum duplex vidit: acubus intorto filo obnuptis non utitur, cum vulgaris ſutura ſufficiat, ab emplaſtris glutinoſis adjuta. Haller. V. *pag.* 310.

Du Verget in *Anfangsgründe* &c. non debere plumaceola in labii leporini curatione ſub acus dari. Haller. V. *pag.* 151.

J. Ernestus Thebesius. V. *obſt. art.*

J. Bapt. Thurant in *Journal de Med.* T. I. retulit de labio leporino duplici. Haller. V. *pag.* 840.

Jourdain in *Journal de Med.* T. XXXIX. agit de labio leporino. Naſci a fœtu nimis convoluto atque preſſione pugnorum. Multum a natura ſpe-

ſperat, & a dentibus molaribus ſubnaſcentibus, qui duo oſſa ſemota palati poſſint ad ſe invicem adprimere. Virginem adoleviſſe absque operatione. In T. XL. tuetur ſententiam ſuam contra LEVRETUM. Exempla naturam in uniendo fiſſo palato utique laboraſſe. HALLER. V. *pag.* 659.

J. BAPT. M. WILH. FERRAND & PETR. MICH. MENAGER diſp. *de labio leporino.* PARIS 1765. 4. HALLER.

VALENTIN in *recherches critiques* &c. agit etiam de labio leporino: ſe aciam ad hunc-uſum inveniſſe, & duo tenacula, quæ labra continent. HALLER. V. *paracent. thor.*

NICOLAS. V. *pag.* 207.

JACOB. BIDERMANN. Ejus diſp. *de labio leporino.* ARGENT. 1770. 4. HALLER.

AUCANTE de NEUVILLE. V. *pag.* 209.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

J. D. METZGER. V. *pag.* 226.

L A Q U E I. Vide *faſcias.*

L A R Y N G O T O M I A. Vide *bronchot.*

LIGAMENTORUM ADFECTUS. Vide *tendin. adfect.*

L I N A M E N T U M. Vide *turund.*

L I N G U Æ M O R B I.

AURELIUS CORNELIUS CELSUS *de re medica* L. IV. cap. 3. de reſolutione linguæ. In L. VI. cap. 12. de oris vitiis: etiam de vinculo linguæ. WALTHER. Vide *pag.* 287.

GALENUS *de methodo medendi* L. XIV. linguam prætumidam validis intus purgantibus reſtituit, extus refrigerantibus. HALLER. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* II. ſerm. 2. cap. 31. reſolutio linguæ & curatio. Serm. 4. cap. 36. de ancylogloſſis, & qui vix loqui poſſunt. WALTH. V. *pag.* 265.

RHA-

RHAZEUS in L. *ad* ALMANS. VII. tit. de gravedine linguæ: etiam de balbutie. WALTH. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. cap. 74. de linguæ passionibus & earum medela. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 6. cap. 6. 7. de mollificatione linguæ & ejus gravitate & cura. Cap. 10. de magnitudine linguæ & cura. Cap. 12. 13. de abbreviatione linguæ, & cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 9. cap. 6. de exitu linguæ & inflammatione. Cap. 7. de scissuris linguæ. WALTH. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. tract. 3. cap. 4. etiam de morbis linguæ. WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. parte 3. cap. 20. de passionibus linguæ. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. I. cap. 42. de fissuris linguæ. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 5. cap. 6. de linguæ affectibus. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 2. de inflammatione, magnificatione, paralysi, & balbutie linguæ. WALTHER. V. *pag.* 297.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. parte 1. cap. 8. de fissuris linguæ. Cap. 42. de pustulis sub lingua. Cap. 45. de gravedine linguæ. Cap. 46. de magnitudine & abbreviatione linguæ. WALTHER. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. 6. cap. 6. rubr. 5. de magnitudine & brevitate linguæ. Rubr. 11. de adustione linguæ. Rubr. 12. de fissuris linguæ. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. I. cap. 41. de linguæ resolutione. In L. V. cap. 14. de linguæ adustione & scabritie. Cap. 17. de linguæ tumoribus. WALTH. V. *pag.* 300.

GALEACIUS de S. SOPHIA in *operis Med. practicæ* &c. cap. 5. de gravedine linguæ. Cap. 51. de lingua, quæ adeo tumescit, ut os egrediatur. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 3. de paralysi linguæ. In L. XII. cap. 2. de curando nimio incremento linguæ. WALTHER. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. cap. 27. de curatione ægritudinis linguæ. Cap. 29. de inflammatione, & gravitate linguæ. WALTHER. V. *pag.* 374.

PETRUS

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. VI. cap. 7. de ulceribus, fiſſuris, & inflammatione linguæ. WALTHER. V. *pag.* 374.

ANDR. VESALIUS in *paraphraſis* &c. cap. 50. ad læſum linguæ ſenſum, & deficientem motum. Cap. 51. ad linguam in nimiam molem intumeſcentem. WALTH. V. *pag.* 375.

LEONHARDUS FAVENTINUS *de morbis puerorum* &c. cap. 26. de ancyloglosſæ curatione; de tumore linguæ. WALTH. V. *pag.* 422.

AMBROS. PARÆUS in *collect. operum* L. XVI. cap. 29. de vinculo linguæ. WALTH. V. *pag.* 301.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. cap. 24. de paralyſi linguæ. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYM. MERCURIALIS *de morbis puerorum* L. II. cap. 8. de balbutie. WALTH. V. *pag.* 362.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. V. cap. 11. de affectibus linguæ. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMIN. LEONUS in *artis medicæ* ſect. I. L. VII. cap. 11. de paralyſi linguæ. Cap. 12. de læſione motus linguæ, & loquela impedita. Cap. 13. de lingua tumefacta. Cap. 15. de combuſtione linguæ. WALTHER. V. *pag.* 378.

JOH. RIOLAN in *particularis med. method.* ſect. I. tract. 4. de balbutie. WALTH. V. *pag.* 378.

JOH. MARQUARD in *practicæ theoricæ* &c. L. II. cap. 6. de magnitudine linguæ. WALTH. V. *pag.* 379.

PETRUS FORESTUS in *obſervationum* &c. L. XIV. *obſ.* 24. de linguæ inflammatione. *Obſ.* 30. de ancyloglosſis, & qui vix loqui poſſunt. *Obſ.* 31. de gravitate linguæ, & de quodam ex defectu loquelæ laborante. *Obſ.* 32. de paralyſi linguæ. WALTH. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. I. cap. 38. de linguæ motu læſo. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYMUS FABRICIUS de operationibus chirurgicis pag. 34. de linguæ chirurgia. WALTH. Frenulum linguæ ſcalpello incidit. HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIELMUS FABRICIUS in *obſervat. chirurg. centuria* III. *obſ.* 28. de frenuli linguæ periculoſa ſectione. *Obſ.* 84. de cancro graviſſimo linguæ. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS *de internor. morb. curatione* L. I. cap. 14. de paralyſi linguæ. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. SCHENK in *obſervat. rarar. de capite humano obſ.* 357. linguæ portentoſæ magnitudinis. WALTH. V. *pag.* 16.

J. Affinati d'Acuto *il muto che parla, dialogo ove si tratta delli difetti della lingua umana.* Venezia 1602. 8. Haller (a).

Jul. Cæs. Claudinus in *consult. & respons. cons.* 9. de miro linguæ tumore.

Idem in *empiricæ rationalis* L. III. tract. 3. part. 4. membr. 2. cap. 6. de læsa loquela a tumore. Walth. V. *pag.* 386.

J. Hieronym. Pulverinus in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 35. de loquela impedita. Walth. V. *pag.* 435.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. parte 3. sect. 5. cap. 1. de linguæ scabritie. Cap. 2. de linguæ inflammatione, magnitudine, tumore etiam cancroso, & paralysi. Cap. 5. de linguæ adstrictione. In L. II. parte 3. cap. 4. de vitiis vocis & sermonis. In tract. *de infant. cur.* parte 2. cap. 15. de vinculo sub lingua, Walther. V. *pag.* 17.

Gregor. Horst in *observat. med.* L. IV. parte 2. *obs.* 13. de sarcomate linguæ.

Idem in *centuriæ problematum* &c. decad. IV. quæst. 1. de ligamenti sub lingua periculosa sectione. Walth. V. *pag.* 276.

Petrus Poterius in *insignium curationum* &c. *centuria* II. *obs.* 66. de paralysi linguæ. In *centuria* III. cap. 15. de inaudito carcinomatis genere in lingua. Walth. V. *pag.* 387.

Joh. Phil. Brendel in *consilior. medic. cons.* 60. de inflammatione & convulsione linguæ. Walth. V. *pag.* 387.

Franc. Peccetti in *Chirurgiæ* &c. L. III. cap. 19. de linguæ scissuris. Walth. V. *pag.* 18.

Henr. Petræus in *Handbüchlein* &c. tract. 9. cap. 1. de vinculo sub lingua. Walth. V. *pag.* 18.

Lazar. Riverius in *praxis medicæ* L. V. cap. 1. de linguæ tumoribus & inflammatione.

Idem in *observat. med. centuria* IV. *obs.* 24. de inflammatione linguæ. Walth. V. *pag.* 388.

J. Dan. Mylius in *basilicæ medicæ* L. II. cap. 15. de linguæ vitiis. Walth. V. *pag.* 389.

Melchior Sebiz in *manualis*, *s. speculi* &c. T. I. part. 2. sect. 4. cap. 14. ad vitia loquelæ. Cap. 18. ad linguæ fissuras. Cap. 20. ad linguæ ligationem. In T. II. part. 6. cap. 12. ad linguæ infantum ligationem. Walther. V. *pag.* 389.

Philipp. Hoechsteter in *rararum observat. decade* IX. cap. 8. linguam referens tumor sub lingua. Alberti. V. *pag.* 19.

J. Ru-

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 355.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *sylloges memorabilium* &c. *centuria* VI. part. 24. frænulum linguæ in infantibus, cur, quomodo, ex quibus divellendum: Part. 38. a linguæ portione amputata, qui fari nequeunt, ars eos juvandi, casu inventa. Part. 39. lingua per putrefactionem ad radicem usque corrumpitur, & semestri vicissim sufficientem integritatem nanciscitur miram. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J CAR. ROSENBERG in *rosa nobili iatrica* ARGENT. 1624. 12. de linguæ frenulo, quo inciso nonnulli loquelam recuperarunt. HALLER. V. *medic. chir.*

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. histor.* T. I. L. I. *obs.* 47. linguæ portentosus tumor hirudinum suctu curatus. *Obs.* 48. ingens linguæ tumor scarificatione curatus. *Obs.* 49. lapis supra mucronem linguæ enatus. *Hist.* 72. linguæ paralysis.

Idem in *praxis medicæ admirandæ* &c. L. I. *obs.* 12. linguæ resolutio curata. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchirid. med.* parte 2. pag. 110. &c. de loquelæ vitiis, linguæ asperitate, paralysi. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. parte 2. de sectionibus cap. 39. de linguæ freno immodico. In L. II. part. 1. de exopyria cap. 32. de cancro linguæ. Cap. 54. de sarcomate, & verrucis linguæ. WALTHER. V. *pag.* 303.

VOPIS. FORTUNAT. PLEMPIUS in L. *van de spieren* .... contra lacerationem freni linguæ dicit, & periculo plenam esse, & absque necessitate. HALLER. V. *ocul. morb.*

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. I. de capitis affectibus cap. 12. etiam de linguæ vitiis. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIPP. GRULING in *Medicinæ practicæ* &c. L. II. part. 1. cap. 10. de paralysi linguæ. WALTH. V. *pag.* 391.

GUERNER ROLFINK in *epitomes* &c. L. I. part. 2. cap. 5. de loquela impedita. WALTH. V. *pag.* 448.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VIII. tit. 7. de balbutie; de linguæ tumore. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. pag. 348. ad tumorem linguæ. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii* &c. pag. 132. (b) de vinculi sub lingua incisione. In *observat. chirurg. obs.* 3. vinculum linguæ unguibus male discerptum. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS de MARCHETTIS in *observationum medico-chirurgicarum* &c. *obs.* 33. tumor scirrhosus linguæ cum impedita loquela. WALTHER. Lingua a vulnere adhærens sectione soluta. HALLER. V. *pag.* 26.

(b) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

Paul. Barbette in *Chirurgia* &c. frenulum linguæ ſolvere perraro neceſſe videri. Haller. V. *pag.* 26.

Joh. Andr. Smitzius in *Medicinæ practicæ* pag. 132. de linguæ vinculo. Walth. V. *pag.* 316.

Henr. v. Roonhuysen in *genees en heelkonſtige aanmerkingen* &c. novo volumine. Frenum linguæ inciſum. Haller V. *pag.* 28.

Georg. Hieronym. Welsch in *obſervationibus propriis* &c. de linguæ parte reſecta reparata. Haller. V. *pag.* 30.

Paulus de Sorbait in *univerſa Medicina* &c. Cancer linguæ per hæmorrhagiam funeſtus. Haller. V. *pag.* 33.

Nic. Chesneau in *obſervationibus medicis* &c. Ulcera linguæ ſanata aqua rubra. Haller. V. *pag.* 34.

Georg. Frank. Ejus diſp. *de inciſu freni ſub lingua.* Heidelberg. 1682. 4. recuſa in *ſatyris.* Non debere ungue amputari. Haller.

Idem in *ſatyris medicis* pag. 119. Linguæ defectus; pag. 120. linguæ quadantenus abſciſſæ regeneratio; pag. 424. frenulum vario modo ſolvitur; dilaceratio ab unguibus noxia; pag. 507. linguæ defectus alio inſtrumento compenſatus. Alberti. V. *pag.* 637.

Cornelius Solingen in *manual operation* &c. maximum frenum linguæ in puero ſeptimeſtri perexili diſſecuit. Haller. V. *pag.* 304.

Johannes Dolæus in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. *obſ.* 77. atheroma ſub lingua inſigne. Haller. V. *pag.* 40.

Gerard. Blasius in *Medicinæ univerſæ* &c. parte 13. cap. 3. de vitio linguæ magnitudine excedentis. Walth. V. *pag.* 42.

Stephanus Blancard in *collectione operum* &c. tumorem linguæ enormem pyrethro & ſalivam cientibus medicamentis ſe ſanaſſe. Haller. V. *pag.* 45.

Matth. Godofr. Purmann in *chirurgiſcher Lorberkranz* &c. Quibus lingua præciſa, iis apto inſtrumento redditus loquelæ uſus. Haller. V. *pag.* 45.

Joh. Hellwig in *obſervationibus medico-phyſicis* &c. Loquelæ uſus reſtitutus inciſo frenulo. Haller. V. *pag.* 46.

Anton. Nuck in *operationibus* &c. frenuli ſectione raro opus eſſe. Haller. V. *pag.* 56.

Petrus Dionis in *cours des operations* &c. Ab inciſo linguæ frenulo funeſta hæmorrhagia. Haller. V. *pag.* 304.

J. B. Verduc in *pathologie de Chirurgie* cap. 14. de linguæ morbis. V. *pag.* 305.

J. Ludov. Petit in *Mem. de l'Acad. des ſciences* a. 1742. aliqua de frenuli in lingua inciſione, & de iis, quæ in ea inciſione caveri debent.

Idem in *traité des maladies* &c. T. III. etiam de frenuli linguæ vitiis, & neceſſaria ſubinde inciſione, quoties infans ſugere nequit. Hæmorrhagia in ea adminiſtratione ſuperveniens. Haller. V. *pag.* 76.

J. Jacob. Baier, vir doctus. Ejus diſp. *de freno linguæ.* Altdorf. 1706. 4. Haller.

Anton. Vallisnieri in *conſulti medici* etiam de cancroſo linguæ ulcere. Haller. V. *pag.* 473.

Laurent. Heister in *Chirurgiæ* parte 2. cap. 87. &c. de linguæ morbis. V. *pag.* 82.

Guilielmus Mauquest in *traité complet* &c. Lingua ferro candente perforata, facile ſanata. Haller. V. *pag.* 90.

Fulvius Gherli in *centuria di rare oſſervazioni* &c. Scirrhus linguæ exciſus. Haller. V. *pag.* 92.

Henr. Franc. le Dran in *traité des operations* &c. ſe tamen ſubinde linguæ frenulum reſecuiſſe. Haller. V. *pag.* 308.

Franciscus Marescotti. V. *pag.* 308.

Henr. Vylhoorn in Heisteri *inſtitutionibus* &c. freno linguæ inciſo ſe loquelam reſtituiſſe. Haller. V. *pag.* 106.

Nicolaus Cyrilli in *conſulti medici* &c. bis de lingua pueri enormi, a qua chirurgos vult abſtinere. Haller. V. *pag.* 117.

Cornelius Trioen in *obſervationibus chirurgicis* &c. Linguæ enormis tumor. Haller. V. *pag.* 118.

Gerardus v. Swieten in *comment.* T. IV. frenulum linguæ debere reſecari, quando motum linguæ moratur, non aliter. Haller. V. *pag.* 123.

François Simon. Ejus & Petri Lassi diſp. *de morbis linguæ.* Paris 1765. 4. Vulnus ſclopetarium linguæ feliciſſime curatum, & pars amiſſa reparata. Haller. V. *obſt. art.*

Andreas Levret. V. *obſt. art.*

Antonius de Haen in *prælectionum* &c. pag. 197. a dente molari inferiori aſperrimo linguæ excoriatio, dein ulcus fungoſum fruſtra ferro & cauterio tentatum denique poſt multas ærumnas lethale. V. *pag.* 656.

Georg. Heuerman in *vornehmſten chirurgiſchen Operationen* &c. T. III. poſt evulſos dentes cariem maxillæ & funeſtum in lingua cancrum ſuperveniſſe. Haller. V. *pag.* 310.

Andreæ Lud. Sauré & F. Henr. Dubois diſp. *de ſectione frenuli linguæ.* Paris 1755. 4. Haller.

CAROL. PHILIPP. GESNER. V. *pag.* 161.

LAPIE. V. *pag.* 162.

AMBROSIUS BERTRANDI. V. *pag.* 162.

PIBRAC in *Mem. de Chir.* T. III. ad morsus & vulnera linguæ sacculus, quo contineatur. HALLER.

JOURDAIN in *Journal de Med.* T. XXI. de excoriatione & ulcere linguæ, resecto pullulante tumore, corrosivis medicamentis sanato. HALLER. V. *pag.* 659.

RUDOLPH. AUGUST. VOGEL. V. *pag.* 170.

GODARD. V. *pag.* 173.

MAURANT. V. *pag.* 177.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

BIESHAAR. V. *pag.* 183.

CHRISTOPH. GOTTLIEB BÜTTNER. Ejus *Wahrnehmungen eines an der Zunge aus dem Munde hervorhangenden Fleischgewächse.* KÖNIGSBERG 1770. 4. V. *pag.* 619.

AURRAN. Ejus *elinguis fœminæ loquela.* ARGENT. 1767. 4. A variolis lingua & ipsi musculi glossopharyngæi destructi, ut tamen loquelæ usus non sit amissus. HALLER. V. *pag.* 188.

ANTON. BALTHASSAR. V. *pag.* 224.

CAR. JOS. OEHME. V. *obst. art.*

PETR. BIERCHE. V. *pag.* 574.

FRIESE. V. *pag.* 236.

(Plura de incisione frenuli linguæ in recens natis. Vide *obst. art.*)

LITES, STATUTA
ET
HISTORIA CHIRURGICA.

LANFRANCUS. Vide *pag.* 2.

GUY de CHAULIAC historiam chirurgicæ artis præfationi, quam *Chirurgiæ* ab se conscriptæ præmisit, inseruit. KESTNERUS (a). V. *pag.* 297.

LEONHARDUS FUCHS in *institut. med.* L. I. tradit historiam Medicinæ. HALLER. V. *pag.* 789.

J. PHILIPPUS ab INGRASSIA. V. *pag.* 6.

CON-

(a) In *Bibl. med.* T. I. cap. 1. sect. 2. §. 9.

CONRADUS GESNER *collectionem chirurgicorum scriptorum* edidit TIGURI 1555. fol. qua continetur tum GESNERI præfatio *de Medicinæ chirurgicæ præstantia & antiquitate*, tum *catalogus operum chirurgicorum, quæ hactenus prodierunt.* Hunc *thesaurum* PETRUS UFFENBACH recusum dedit FRANCOF. 1610.. HALLER (b). V. *pag.* 350.

SIMON VALLAMBERT, Burgundus, ex pago d'Avalon, medicus. Ejus *de la conduite du fait de Chirurgie.* PARIS 1558. 8. alii 1559. 8. HALLER.

HIERONYMUS RUPEUS. V. *pag.* 7.

STEPHANUS GOURMELEN. In ejus *synopseos* &c. præfatione legas anno 1551. sanctum esse, ne quis inter chirurgos reciperetur, quin a Facultate & quatuor medicis fuissent ejus profectus explorati. Eam senatus legem Regem a. 1576. confirmasse, & jussos chirurgos quotannis 15. Novembri in schola medica Decano obsequium promittere. HALLER. V. *pag.* 8.

HIERONYMUS MERCURIALIS in *Medicina Gymnastica* &c. inscriptos lapides habet ad historiam chirurgorum facientes. HALLER. V. *pag.* 9.

Anno 1577. magnæ lites medicos inter & chirurgos Parisinos exarserunt. Prodierunt utrinque multi libelli.

Satyra in perfidam quorumdam chirurgorum a medicis defectionem. PARIS 1577. 12. GRANERIO PORTALIUS tribuit, alii GUILIELMO BALLONIO.

J. RIOLAN, pater. Ejus *ad impudentiam quorumdam chirurgorum, qui medicis æquari, & Chirurgiam publice profiteri velint, pro veteri Medicinæ dignitate apologia.* PARIS 1577. 12.

In chirurgos e medicato medicantes ausibus auxilio medicorum famæ oblatrantes. PARIS 1577. 12. Corruptum titulum esse putat HALLERUS.

Comparatio medici cum chirurgo. Ibid. 1577. 8.

Apologia philosophiæ ad impudentiam quorumdam chirurgorum. Ibid. 1577. 12.

Chirurgi medicorum famæ oblatrantes. Ibid. 1577. 12.

Comparatio medici cum chirurgo ad castigandam quorumdam chirurgorum audaciam, qui nec possunt tacere nec bene loqui. Ibid. 1577. 12.

Examen plusquam barbaræ & monstrosæ responsionis chirurgorum. Ibid. 1577. 12.

Animad-

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 52.

Animadversio in sycophantæ cujusdam & chirurgis injurii medici libellos duos, imposturis scatentes, quorum alteri apologia philosophica, alteri comparatio medici cum chirurgo nomen est. Ibid. 1577. 12.

PETRI CABALLI *ad cujusdam incerti nominis apologiam pro chirurgis responsio.* Ibid. 1577. 12. PORTALIUS.

Les statuts, & ordonnances Royales, faites par les Rois de France sur l'état de barbier chirurgien par tout le Roy. de France, confirmées par HENRI III. *imprimées pour Jehan Precontas valet de chambre, & premier barbier de S. M. du* 29. *Avril* 1580. 4.

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. apologiam habet pro chirurgis. HALLER. V. *pag.* 11.

MARCELLUS DONATUS. V. *pag.* 12.

Decret de la Fac. de Medecine en faveur des barbiers chirurgiens, qu'elle reconnoit pour vrais écoliers, & à qui elle prête aide, & conforts contre les torts, & injures, que veulent leur faire les pretendus chirurgiens de Paris. Du 14. *Nov.* 1588. PARIS fol.

PROSPER ALPINUS. V. *pag.* 13.

GUILIELMUS FABRICIUS. In posthumis ejus voluminibus, quæ in Bibliotheca Bernensi servantur, HENRICUS SCHOBINGER de Chirurgia Italorum sui ævi. HALLER. V. *pag.* 274.

Ordonnance, & avertissement de l'Archevêque de Valence à tous medecins, & chirurgiens de son diocese, où il leur est préscrit ce qu'ils doivent observer. LION 1596. 8. HALLER.

Avertissement aux maitres barbiers, & chirurgiens uniques de chef d'œuvres de la Ville de Paris. 1598. PORTALIUS.

BENEDICTI BASELLI S. PEREGRINI de MEDICIS *apologia, qua pro Chirurgiæ dignitate strenue pugnatur libris* III. PERGAMI 1600. 4. HALLER.

JOHANNES RIOLANUS, junior. Ejus *recherches curieuses sur les écoles de Paris & de Montpellier.* PARIS 1651. 8. Multa contra Monspelienses, quorum jura tunc maxime in litem vocata fuerant. Ad historiam Medicinæ utique pertinet libellus. HALLER. V. *obst. art.*

Reformation der Apotheker und wie sich die ordinarii Medici, Chirurgi, Barbierer, und andere angehörige in praxi medica in Maynz hinfüro zu verhalten. MAYNZ 1606. 4. HALLER (c).

HIPPOLITUS PARMA in *introductione* &c. primum de chirurgi officio in universum agit. HALLER. V. *pag.* 17.

MICH. JAC. DOERING, medicus Wratislaviensis. Ejus *de Medicina & medicis adversus iatromastiges & pseudoiatros* L. II, *in quibus non solum generatim Medicinæ origo, progressus, dignitas, & medici officium prolixe*

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 389.

prolixe asseritur, sed etiam particulatim &c. GIESSÆ 1611. 8. Plura hic esse in rubro quam in nigro, titulumque libello ipso magnificentiorem, & rem ipsam superficiarie tantum ac negligenter admodum elaboratam, id jam pridem DANIEL CLERC in præfatione, quam *historiæ* suæ medicæ præmisit, observavit. Ita KESTNERUS (d). Chirurgos debere in medici esse potestate. HALLER.

Les statuts, privilèges, & ordonnances royales accordées, & confirmées par le Rois à leur premier barbier, ses lieutenants, commis, & autres barbiers chirurgiens du Royaume 8. *mars* 1611. PARIS 4. recus. 1639. 4. PORTALIUS.

J. GENESIUS SEPULVEDA. Ejus *philosophicæ ac medicæ scholarum Bononiensium gymnasii statuta instaurata a.* 1609. BONON. 1612. HALLER (e).

NICOLAS FOISSEY. Ejus *prerogatives de la Chirurgie.* PARIS 1614. 12. Absurda chirurgorum defensio. Ita PORTALIUS.

HENRICUS PETRÆUS. Ejus *Medicinalordnung Landgraf Morizens zu Hessen.* MARBURG. 1617. 4. HALLER (f). V. *pag.* 18.

Lettres patentes concernant les barbiers, & chirurgiens, & des privileges du premier barbier chirurgien du Roi. Avril. PARIS 1618. 4.

Arrêt du grand Conseil concernant les apprentifs, & garçons barbiers, & chirurgiens 4. *Mai.* PARIS 1618. 4.

MARTINUS PANSA. Ejus *Baderordnung.* LEIPZ. 1618. 8. HALLER (g).

GUILIELMUS LAUREMBERGIUS. V. *pag.* 439.

PAULUS ZACCHIAS. V. *pag.* 599.

TIBERIUS MALFI. V. *pag.* 20.

SIMON PAULI. Ejus *de officio medicorum, pharmacopœorum & chirurgorum oratio a.* 1665. *dicta* ARGENT. 1668. 4. 1674. 4. 1708. 4. HALLER (h). V. *pag.* 773.

Extrait des registres du grand Conseil concernant l'examen & reception des barbiers, & chirurgiens du 27. *Mars.* PARIS 1629. 4.

Arrêt du Parlement portant defense de donner des cadavers aux chirurgiens de Paris, sans un billet du Doyen de la Faculté de Medecine. PARIS 1630. 8. HALLER.

MARCUS AURELIUS SEVERINUS *de efficaci Medicina* L. I. parte 1. cap. 2. quædam ad historiam chirurgicam pertinentia habet. KESTNERUS. V. *pag.* 303.

ALEXANDER READ. V. *pag.* 21.

LUD.

(d) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. sect. 1, §. 1. (e) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 478. (f) Ibid. pag. 416. (g) Ibid. pag. 434. (h) Ibid. pag. 573.

Lud. van Hoernigk. V. *pag.* 22.

Car. Bouvart & Mart. Akakia. *E. ſolo medico digna Chirurgia.* Paris 1638. 4. Haller.

J. Henricus Meibom in *jurejurando* &c. agit de originibus Chirurgiæ divinis, & humanis; quod iidem olim medici fuerint, qui chirurgi; quod medicis inſtrumentorum tota ſupellectilis tribuatur; etiam medicos ſua manu curaſſe. Haller. V. *pag.* 448.

Thomas Bartholinus in *ciſta medica* &c. ſtatuta collegii chirurgici Hafnienſis. Haller. V. *pag.* 601.

Johannes v. Horne. V. *pag.* 23.

Anno 1644. chirurgi Pariſini inter diſcipulos Facultatis recepti fuerunt, anno vero 1660. tota Chirurgia cum nomine *Barbiers* & *Chirurgiens* Facultati ſe ſubjecit, & etiam anno 1724. confirmatum, ut Facultati quotannis jurejurando obſequium promitterent. Santeuil p. 81. 86.

De l'union des chirurgiens jurés & barbiers chirurgiens à la charge de ſoumiſſion à la Faculté de Medecine ſuivant les contracts de 1577. & 1644. *avec defenſe de prendre qualité de bacheliers, licentiés, docteurs, & college, faire lecture ni acte public, porter robes ni bonnets.* Paris 1644. fol.

Memoires tirés des archives de l'Univerſité, & Faculté de Medecine contre les chirurgiens, & barbiers chirurgiens, & contre les titres inſolents de bachellerie, licence. Paris 1644. 4. Haller.

Diſcours de la réunion de la Medecine & de la Chirurgie. Paris 1646. 8. 1684. 8. Haller (i).

Jean Charpentier M. D. *chir. de Sedan, diſcours de la reünion de la Medecine, & de la Chirurgie.* Sedan 1646. 4. 1684. 8. Haller.

Ordonnance du Prevôt de Paris du 9. *Oct.* 1647. *qui enjoint que le garçons barbiers chirurgiens ne peuvent demeurer chez un bourgeois* &c. Paris 1648. 4. Haller.

Hermannus Conring. Ejus *introductio in artem medicam ſingulasque ejus partes.* Helmstad. 1654. 4. & deinceps, cum additamentis Güntheri Christoph. Schelhammeri, Ibid. 1687. 4. denique Halæ 1726. 4. Quamquam ſecundum tantum & tertium caput proprie ad hiſtoriam medicam pertineat; hæc ipſa tamen adeo ſolide excellenterque ſunt elucubrata, ut e compendioſo iſthoc ſpecimine, ac veluti σκιαγραφίᾳ, facile conjectare liceat, ſeculo ſuperiori vix ullum repertum fuiſſe medicum, qui ad conſignandam univerſalem & integram omnibusque partibus perfectam eruditionis medicæ hiſtoriam, Conringio magis eſſet idoneus, pluraque & majora ad id ipſum præſtandum adferre ſubſidia potuiſſet. Dolendum itaque, reliqua ejus negotia non permiſiſſe eidem, opera ut huic totus vicaret. Ita Kestnerus (k). V. *pag.* 24.

Ysbrand

(i) Ibid. pag. 713. (k) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. ſect. 1. §. III.

YSBRAND de DIEMERBROECK. Ejus *oratio de reducenda ad Medicinam Chirurgia* ULTRAJECTI 1649. fol. in collectione operum non recusa. HALLER. V. *pag.* 24.

GUIDO PATINUS. V. *pag.* 450.

Schwäbisch Hallische Barbier u. Wundärzte taxa. SCHWÄBISCH HALL 1652. 4. HALLER.

Ordnung wornach sich die in dem Fürstenthum ordentlich angenommene chirurgi &c. GOTHA 1654. 4. HALLER.

Extrait des registres du parlement de Paris, du 20. *Mars* 1657. *en homologation de l'art &c.* du 21. *Febr.* 1657. 4. HALLER.

MARCUS GARCIA, in Nosodochio Madritensi chirurgus. Ejus *honor de la Medicina, aplauso de la Chirurgia Castillana, la fama de Pedro Fernandez.* MADRIT. 1657. 4. HALLER.

Union des chirurgiens avec les barbiers par devant les notaires du Roi en son chatelet. 7. *Sept.* 1658.

Requete de la Faculté contre les titres de Faculté, de licence de bachellerie à Noss. du parlement extrait des registres du conseil du Roi du 23. *Aout* 1655. *extrait des registres du parlement du* 11. *Sept.* 1659. PARIS 1659. 4.

Arrêt du parlement confirmatif des chirurgiens jurés & barbiers à la charge de soumission à la faculté de Medecine. PARIS 1660. 4.

FRANCISCUS BOSELLUS in *amaltheo midico historico.* PATAV. 1668. 4. refert ut lege a. 1638. sancta PATAVII licentia docendæ & exercendæ Chirurgiæ conferatur. HALLER.

Arrêt du Conseil d'Etat du 6. *Aout.* 1668. *portant desunion des droits & privileges sur & concernant l'etat de barbier chirurgien dans le Royaume, ci-devant attribues à la charge de premier barbier du Roi, & union d'icelle à celle de premier chirurgien de S. M.; enregistré au greffe du grand Conseil.* PARIS 1668. 4.

Arrêt du Conseil d'Etat du Roi portant reglement du nombre des chirurgiens des Maisons royales, qui doivent tenir boutique à Paris du 1. *Juin* 1669. 4.

Extr. des registres du Conseil d'Etat, portant que les barbiers, & chirurgiens non compris dans l'etat de la Maison du Roi & des Maisons royales, ne peuvent tenir boutique. PARIS du 4. Sept. 1669. 4.

Declaration du Roi en faveur des quatre chirurgiens de ses ecuries Guignard de la S. &c. verifiée en parlement le 24. *Sept.* 1669. PARIS 1670. 4.

Extrait des registres du Conseil d'etat du 25. *Aout* 1670. *en faveur des chirurgiens* &c...... HALLER.

GEORG. FRANK in *satyra* I. 1673. 4. in *satyris medicis* recusa, agit inter alia de Chirurgiæ origine. HALLER. V. *pag.* 637.

Factum pour Jacques le Vasseur M. chir. Lieut. du Ier barbier du Roi à Amiens, contre M. Felix premier chirurgien du Roi opposant à l'execution d'un arrêt du conseil du 20. Janvier 167. .. 4. HALLER.

Extrait des registres du parlement contre J. Michault, rendu le 8. *Juillet* 1673. ibid. 4. recus. in HECQUET *brigandage de la medecine* 1736. 12. HALLER.

JEAN CHARPENTIER *l'etat present de la Chirurgie, où il est parlé ensuite de la préséance du chirurgien, & de l'apothicaire, & de divers abus qui se commettent aujourd' hui dans la Medecine.* PARIS 1675. 12. alii vero 1674. 12. HALLER.

Extrait des registres du parlement du 2. *Avril* 1676. *les chirurgiens sont condamnés à la soumission & reconnoissance annuelle d'un écu d'or & sol.* PARIS 1676. 4. HALLER.

In *diario*, quod ABB. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit ann. 1682. habentur fuse litigiosa scripta, quæ chirurgos inter & pharmacopolas Lugdunenses edita sunt, de cujusque artis limitibus. HALLER.

Sentence de police concernant les privileges des chirurgiens PARIS 1685. 9. *juillet* 1685. *arrêt du parlement.* 4.

JOHANNES CHARDIN in suo *itinere Persico.* LOND. 1686. fol. scripsit de statu Chirurgiæ in PERSIA. Fere esse barbitonsores. HALLER.

Arrêt du Conseil d'Etat portant defense à tous chirurgiens & apothicaires faisant profession de la R. P. R. de faire aucun exercice de leur art; du 15. *Sept.* 1685. PARIS. 4. HALLER.

JOHANNES BERNIER. Ejus *essays de Medecine où il est traité de l'histoire de la Medecine & des medecins.* LUTETIÆ PARISIOR. 1689. recusum cum titulo, *histoire chronologique de la Medecine & des medecins.* Ibidem 1695. 4. Quem quæsivit, applausum adsecutus non est. Ut enim taceam, priorem tantum hujus operis partem ad præsens nostrum argumentum referri posse: hæc ipsa quoque, eo quod auctor e libris scribendis victum quærere coactus erat (l), adeo festinanter parumque sufficienter est elaborata, ut spei lectorum, non exhausto argumento, minime faciat satis. Unde & jam pridem ÆGIDIUS MENAGIUS autorem hujus historiæ inter milites levis armaturæ numeravit. Ita KESTNERUS(m.(Præter historiam medicam, intercedit etiam caput de chirurgis, contra quos medicorum privilegia tuetur; denique de obstetricibus. Ita HALLER.

GUALTHER. HARRIS in *dissertat. medicar. dissert.* XIII. de chirurgorum erroribus. HALLER. V. *pag.* 339.

JEAN

(l) v. NICERON *memoir.* T. XXXIII. p. 370. seqq. (m) In *Bibl. Med.* T. I. cap. I. sect. I. §. V.

JEAN de VAUX. Ejus *index funereus chirurgorum Parisinorum.* TREVOUX 1714. 12. & cum *recherches sur l'histoire de la Chirurgie.* PARIS 1744. 4. qua in editione habentur elogia chirurgorum Parisinorum ab ipso retro PITARDO. Verum inter eos viros alii sunt medici, alii de barbitonsorum, quos noster spernit, collegio. Multorum mera nomina, celebriorum elogia addidit, celebresque subinde curationes, historiam ornamentorum Chirurgiæ Gallicæ fere adjecit.

Idem scripsit etiam contra ANDRYUM epistolam *lettre à M.... sur le huitieme extrait du journal des savans* 1726. HALLER. V. *pag.* 605.

Edit du Roi portant erection de deux chirurgiens jurés dans chacune des grandes villes, & un dans les autres, & d'un medecin juré ordinaire du Roi en chacun ressort Fevrier 1694. *verifié en parlement* 1691. 1692. 4.

Arrêt du conseil d'état concernant les offices de jurés chirurgiens dans chacune des villes principales du Royaume créés par l'edit de Fevrier 1692. du 22. *Avril* 1692. PARIS. 4.

Motifs pour justifier comme les offices de chirurgiens jurés créés par l'édit de Fevrier 1692. *doivent être remis aux communautés des chirurgiens* 1692. 4.

Arrêt du conseil d'état du Roi portant, que les particuliers, qui seront pourvus des offices de chirurgiens jurés avant que d'être reçus maîtres pourront se faire recevoire par devant le premier chirurgien de S. M. ou son lieutenant, ou les communautés des chirurgiens des villes les plus prochaines du 19. *Avril* 1692. 4.

Arrêt du conseil d'état en faveur des chirurgiens royax créés dans chacune des villes du Royaume par édit du Fevrier 1692. *du* 2. *Sept.* 1692. 4.

Arrêt du Conseil d'état du 16. *Sept. portant que les chirurgiens des villes & bourgs dependants d'Alsace jouiront des fonctions, droits, & exemtions des chirurgiens royaux* &c. 4.

Arrêt du Conseil d'état du Roi, qui fait defense aux chirurgiens jurés de Bordeaux & autres d'exiger aucune somme des barbiers, perruquiers créés par edit du mois de Novembre 1691. *sous pretexte de prestation de serment du Mars* 1694.

Arrêt du Conseil d'état du Roi, servant de reglement pour tous les chirurgiens du Royaume, du 5. *Janvier* 1694. 1725. 4. HALLER.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus *de fatis Chirurgiæ.* JEN. 1696. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

Statuts & reglemens, arrêts du conseil d'état & lettres patentes portant confirmation du Roi, de Novembre 1694. *pour les maîtres operateurs, chirurgiens, herniaires de Paris.* PARIS 1696. 4. HALLER.

DANIEL le CLERC. Ejus *histoire de la Medecine, où l'on voit l'origine & les progrès de cet art, les sectes, qui s'y sont formées, les*

noms des medecins, leurs découvertes, leurs opinions & les circonſtances les plus remarquables & leur vie. GENEVE 1696. 12. Quod præſtantiſſimum & quantivis pretii opus, ſex annis poſt, integrum AMSTELODAMI 1702. 4. publicatum, atque eodem in loco, ſub limam revocatum ac emendatum, a. 1723. 4. una cum delineatione continuationis hujus hiſtoriæ, a temporibus GALENI uſque ad PARACELSUM proſequendæ, auctius prodiit. Quemadmodum vero auctor celeberrimus omnibus, ad perficiendum tam nobile opus, neceſſariis dotibus ac ſubſidiis erat inſtructiſſimus: ita & hoc illius ſyntagma tanto omnium ubique locorum applauſu, tantaque cum approbatione eſt exceptum, ut in eo nihil deſideraretur, quam hoc unum, quod in temporibus GALENI jam ſubſtiterit, nec ulterius progreſſus fuerit. Quum autem CLERICUS, in adjecta editione hujus hiſtoriæ AMSTELODAM. a. 1723. admonitione ad lectorem, cauſas allegaverit, quibus impeditus ſit, quo minus ulterius elucubraret hanc hiſtoriam Medicinæ; honori ſuo melius conſulturus fuiſſet, ſi additam editioni modo dictæ delineationem, ſeu rationem continuandæ ulterius hiſtoriæ medicæ (*Plan pour ſervir à la continuation de l'hiſtoire de la Medecine*) omnino preſſiſſet ac domi ſuæ retinuiſſet; apparent enim in eadem diverſæ, eæque partim momenti haud levis, mendæ, quæ huc ſubrepſerunt. Ita KESTNERUS (n). Hiſtoriam Chirurgiæ utique docet, inquirit num ea Ars, num Medicina propria dignior ſit & antiquior. De Chirurgia Romana. Princeps ubique auctor, candidus & ab omni ſecta alienus. Ita HALLER.

Eidem etiam tribuit *appareil commode en faveur des jeunes chirurgiens* PARIS 1700. 12. PORTALIUS.

CONRAD BARTHOLD BEHRENS, medicus Hildesheimenſis. Ejus *medicus legalis oder geſezmäſſiger Beſtell und Ausübung der Arzneykunſt.* HELMSTADT 1698. 8. Auctoris nomen ſolis literis C. B. B. notatum eſt. Agit de chirurgis, eorumque officiis, & erroribus.

Ejus *ſelecta medica, de Medicinæ natura, certitudine, imprimis pharmacopolarum, chirurgorum atque obſtetricium functionibus.* FRANCOF. & LIPS. 1708. 4. HALLER.

DACIER edidit Gallice a ſe converſos, & cum codicibus Bibliothecæ Regiæ collatos, notis auctos HIPPOCRATIS nonnullos libros PARIS 1697. 12. inter quos ſunt *de arte, de veteri Medicina, lex, jusjurandum, de medico, de decoro medici, & præcepta.* Notæ ut a litteratore. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

LIONELLUS WAFER, chirurgus. Ejus *deſcription of the iſthmus of Panama.* LOND. 1698. 8. Deſcribit medicinam Indorum. Sagittis minutis

(n) Ibid. §. VII.

nutis ex arcu emiſſis repetita vulnuſcula infligunt loco venæ ſectionis. HALLER.

GUILIELM. ULRICH WALDSCHMIDT, J. JACOBI filius, Profeſſor Kilonienſis. Ejus *de chirurgorum ignorantia.* KIEL. 1698. 4. HALLER.

GEORG. ERNEST. STAHL *de Medicinæ, & Chirurgiæ perpetuo nexu.* HALÆ 1705. 4.

Ejus *de officio medici circa caſus chirurgicos.* Ibid. 1710. 4.

Ejus *de medica Chirurgia in genere.* Ibid. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

HENR. le DRAN *premier prevôt de la comp. des chirurgiens de Paris, & Alexandre Paſſerat ancien prevôt, remontrent qu'ils ſont obligés de s'oppoſer aux entrepriſes de quelques uns de leurs confreres qui veulent renverſer les ſtatuts &c. du* 27. *Juill.* 1699. 4. HALLER.

J. GOTTFRIED GOTTLIEB *neueröfnete Apothekerſchule .... von Barbierern, Badern, Materialiſten, Oculiſten.* FRANCF. 1700. 8. Agit ſcilicet de cujusque Artis privilegiis, propriisque finibus. HALLER.

Replique des M. M. Apothicaires de Lion au factum que J. Antoine Martin chirurgien juré, accuſé de pluſieurs contraventions aux réglemens des dits Apothicaires, a fait imprimer, tant pour lui que pour Vian & autres chirurgiens prodiit ſeculo XVI.... 4. HALLER.

Statuts des chirurgiens de Paris. PARIS 1701. 4. 1742. 4. 1743. 4.

Arrêt du conſeil d'état du 24. *Mai.* 1701. *portant réglement général entre les chirurgiens jurés royaux des villes où il y a preſidial & ceux des autres villes du reſſort des preſidiaux.* PARIS... 4. HALLER.

J. HENR. de HEUCHER. Ejus *chicrurgus inſons.* WITTEBERG 1710. 4. Adfert exempla malorum eventuum, cum nulla chirurgi culpa. HALLER. V. *morſ. anim. venen.*

CHRISTOPH. BERNARD. Ejus *preſent ſtate of Surgery, with ſome remarks on the abuſes committed.* LOND. 1703. 8. HALLER.

J. CASPAR SCHWARZ *gezerrete Narrenkappe der Bartſchärerey.* FREYBURG 1703. 12. HALLER. V. *vuln.*

FRIEDLIEB WAHRHEITSBURG contra prædictum ſcripſit *zurükgeſchikte ſchwarziſche Narrenkappe oder Ablehnung der verläumderiſchen Chartek Schwarzens wider die Barbiererkunſt.* FREYBURG. 1703. 12. HALLER.

Arrêt du conſeil d'état, qui permet à Claude Pellemos d'exercer l'art de Chirurgie avec l'office de lieutenant du maire de Chartres,

fait

fait defenſe de le comprendre dans le rolle des tailles, *du* 8. *Mai.* 1703.

Arrêt du grand Conſeil, *du* 29. *Fevr.* 1704. PARIS 4. HALLER.

J. LUDOV. PETIT videtur auctor eſſe nonnullorum libellorum editorum ob lites medicorum cum chirurgis, *Lettres de M. Aſtruc*, *J. Louis Petit & autres ſur les diſputes qui ſe ſont élevées entre les medecins*, *& les chirurgiens avec leurs reponſes.* PARIS 1738. 4. Ita HALLER. V. *off. morb.*

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE. V. *pag.* 78.

PHILIP. HECQUET. Ejus *les brigandages de la Medecine ou la Medecine opprimée par les chirurgiens.* PARIS 1738. 12. V. *venæ ſect.*

RAPHAEL MORENUS in *Galeria di Minerva* a. 1708. aliqua de ſtatu artis medicæ, quæ CAIRI exercetur. HALLER.

ANDREAS OTTOMARUS GOELICKE, Stahlianæ ſectæ adſecla, DUISBURGI primum, inde FRANCOFURTI ad VIADRUM Profeſſor. Ejus *de mutilo corpore Medicinæ reſarciendo per Chirurgiam*, *& Pharmaciam poſtliminio revocandas.* HALÆ 1709. 4. Chirurgiam vult medicis ſubjici.

Ejus *de Chirurgiæ cum Medicina conjunctione.* FRANCF. ad VIADR. 1735. 4.

Ejus *hiſtoria Chirurgiæ antiquæ.* HALÆ 1713. 8.

Ejus *hiſtoria Chirurgiæ recentis.* Ibid. 1713. 8. Scriptores ordine fere temporum & regionum recenſet, & laudat.

Ejus *hiſtoria Medicinæ.* FRANCF. ad VIADR. 1717. 1718. 1719. 1720. ſex tomis excuſa, in qua HIPPOCRATEM, & alios recenſet, qui pariter manu & conſilio medicati ſunt. Ita HALLER.

Privilegia Willekuuren &c. van het chirurgyns gilde in Amſterdam. REGENSPURG 1709. 4. HALLER.

FRANC. SUAREZ y RIBERA. V. *pag.* 81.

Declaration du Roi, *ou lettres patentes portant confirmation des droits & privileges du premier barbier & chirurgien du Roi*, *en faveur du S. Marechal*, 21. *Janvier* 1710. 4. HALLER.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus *de Chirurgia cum Medicina neceſſario conjungenda.* HELMSTADT 1732. 4. Antiquitates Chirurgiæ. Nunquam a Medicina vere ſejunctam fuiſſe. Errores aliquos chirurgorum Medicinæ ignarorum. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ* Parte I. agit de origine & incrementis Chirurgiæ. V. *pag.* 82.

JOH.

Joh. Conrad. Barchusen. Ejus *hiſtoria Medicinæ, in qua, ſi non omnia, pleraque ſaltem medicorum ratiocinia, dogmata, hypotheſes, ſectæ, quæ ab exordio Medicinæ, ad noſtra uſque tempora, inclaruerunt, dialogis XIX. pertractantur.* Amstelodami 1710. 8. Quia vero auctorem pigebat methodi dialogiſticæ, idem liber longe auctior, hac inſignitus rubrica: *de Medicinæ origine & progreſſu diſſertationes XXVI.* prodiit Ultrajecti 1723. 4. Fruſtra autem vel de vita vel de ſcriptis medicorum aliquam in hocce opere quæſiveris enarrationem: quum id præcipue propoſitum Barchusenius ſibi habuerit, ut diverſas medicorum ſententias, diverſaque eorundem dogmata, libero non minus ac modeſto ſcribendi genere, ſub examen revocaret; qua tamen in re potior illi ad theoreticam, quam ad practicam medicinam habetur reſpectus. Ita Kestnerus (o). Confer *pag.* 87.

Michael Alberti. V. *pag.* 608.

Arrêt du Conſeil d'état du 7. *Sept.* 1711., *qui confirme les droits honorifiques, & la jurisdiction de George Marechal premier barbier chirurgien du Roi, ſur les barbiers, perruquiers, baigneurs & etuviſtes, ainſi que ſur les M. M. chirurgiens avec attribution au grand Conſeil.* Paris 1711. 4.

Statuts, privileges & ordonnances accordés par le Roi à ſon premier chirurgien. Paris 1712. 4.

Arrêt de la chambre des vacations du 24. *Oct.* 1714. *qui enjoint au lieutenant du premier chirurgien & aux jurés en charges de la communauté des maîtres barbiers chirurgiens de Paris de ſe rendre à l'aſſemblée de la Fac. de Medecine & de faire la ſoumiſſion, prêter le ſerment & payer la redevance accoutumée.* Paris 4.

Concordats du 13. *Janv.* 1553. 11. *Mars* 1577. & 1644. & *arrêts intervenus en conſequence du* 6. *Avril* 1505. 7. *Fevr.* 1660. & 24. *Octobre* 1714. Paris.

Declaration du Roi donnée le 15. *Août.* 1715. *qui attribue au parlement de Paris la connoiſſance des conteſtations qui peuvent ſurvenir à l'occaſion des privileges attribués à la charges de premier chirurgien du Roi.* Paris 1715. 4. Haller.

Johannes Freind, quum Clerici hiſtoria Medicinæ in temporibus ſubſtiterit Galeni, ſuam inde hiſtoriam phyſices, quam lingua conſcripſit Anglica *hiſtory of Phyſick* incepit. Hæc ipſa inſecuto tempore, ob præſtantiam ſuam, in Gallicum idioma eſt translata ſub hoc titulo: *Hiſtoire de la Medecine depuis Galien juſqu'au commencement du XVI. ſiécle, par* Joh. Freind... 1727. 12. tribus tomulis. Translatio autem Latina, quæ tam ſepa-

(o) Ibid. §. VIII.

ſeparatim, quam in *operibus* Freindianis junctim editis, haberi poteſt, ſequenti inſtructa eſt inſcriptione: *hiſtoria Medicinæ, a Galeni tempore ad initium ſæculi XVI. in qua præcipue notantur, quæ ad praxin pertinent: Latine verſa a* D. JOH. WIGAN .... Hujus operis ea eſt oeconomia ſeu diſtributio, ut geſta artis ſalutaris, imprimis quidem practicæ, inde ab ætate GALENI, uſque ad reſtaurationem bonarum artium ac diſciplinarum, ſeculo decimo quinto factam, ita continuando diſpoſuerit, ut parte prima de Græcanica; ſecunda vero de Arabica; tertia denique de Latino-barbarica Medicina egerit. Qua occaſione res adeo pulcras, adeo lectu dignas congeſſit, quæ omnes ejus lectores cogant impenſam huic hiſtoriæ ab auctore operam grata mente agnoſcere. Ita KESTNERUS (p). Conf. *pag.* 90.

Lettres patentes ſur reglement concernant les chirurgiens dans la marine, données le 8. *Juin* 1714. *regiſtrées au Parlement le* 6. *Aout* 1717. PARIS 1717. 4.

Sentence pour la communauté des M. M. chirurgiens de Paris, donnée par le Lt. général de Police le 14. *Janvier* 1718. PARIS 1718. 4. HALLER.

MICHAEL LUDOVICUS RENEAULME de la GARANNE *diſcours pour l'ouverture de l'ecole de Chirurgie.* PARIS 1725. 12. Agit de utilitate ſcholarum, quas medici pro docenda Chirurgia aperiunt. HALLER. V. *pag.* 637.

In KOLBII *hiſtoria capitis* B. S. de Chirurgia dicitur Hottentottorum. Venam ſecant, ſcarificant, caſtrant. HALLER.

RENATUS JAC. CRESC. GARENGEOT cum *ſplanchnologia* dedit in utraque editione PARIS 1728. 12. & 1742. 12. *hiſtoire de la Chirurgie*, in iſta auctiorem. Ex CLERICO fere ſumſit, cujus loca ita detorſit, ut prærogativis chirurgorum favere videantur, quando minime favebant. Ita HALLER. V. *pag.* 306.

FRANCISCUS RONCALLUS PAROLINUS. V. *pag.* 93.

ABRAHAM VATER. Ejus diſp. *de Chirurgiæ antiquitate & dignitate.* WITTEBERG. 1728. 4. HALLER. V. *vulnera.*

Sentence rendue par le Lt. criminel ſur la requiſition du procureur du Roi au Chatelet, portant reglement entre les medecins de la Fac. de Paris, les M. M. Chirurgiens de S. Côme & Chirurgiens privilegiés de la ville de Paris, au ſujet des viſites & ouvertures qu'il convient de faire aux cadavres decedés de mort violente, & dont la juſtice aura pris connoiſſance 1721. 22. *Juill.* PARIS fol. HALLER.

SALVATOR FRANCISCUS MORAND. V. *pag.* 95.

Arrêt du Parlement de 1722. *ſur les cadavres pour les demonſtrateurs....*

Edit

(p) Ibid. §. X.

Edit du Roi portant retabliſſement des lieutenants & greffiers du premier chirurgien du Roi, dans les communautés des chirurgiens des villes y mentionnées, avec les ſtatuts & reglemens de Verſailles du mois Septembre 1723. Rouen 1723. 4.

Edit du Roi portant la deſunion des droits & privileges des chirurgiens jurés royaux, & union au lieu d'iceux au lieutenant du premier chirurgien du Roi retabli par le preſent édit. Sept. 1723. Paris 4.

Reglement donné a la chirurgie de la Charité 1723.

Memoire pour les DD. Regens de la Fac. de Medecine de Paris contre les medecins & chirurgiens du Châtelet M. S. de Santeuil medecin, Mathurin Thurel chirurgiens, & les MM. chirurgiens jurés a Paris auſſi demandeurs, avec intervention Paris 1723. fol. Portalius.

Ludovicus XV. anno 1724. quinque demonſtratorum cathedras in Collegio D. Coſmi conſtituit, quæ princeps fuit cauſa immenſarum inter medicos & chirurgos litium. Haller.

Arrêt du 11. *Mars qui deboute les medecins des pretentions qu'ils avoient ſur les MM. chirurgiens jurés* 1724. 4.

Obſervations ſur les fonctions attribuées aux cinq demonſtrateurs de Chirurgie 1724. fol. Haller.

Lafitau. Ejus *mœurs des ſauvages Americains.* Paris 1724. 4. 2. vol. Paſſim aliqua de Chirurgia Americanorum. Scarificare acutis lapidibus, & cucurbitulis ſiccis cum igne uti, & uſtulare & cauterium admovere, clyſteres demum ſubdere. Oſſa etiam fracta componere, ut celeriter conferveant. Haller.

Nicolaus Andry. Ejus *Cleon & Eudoxe touchant la préeminence de la Medecine ſur la Chirurgie.* Paris 1728. 12. 2. vol. Acutum & ingenioſum ſcriptum. Fuſe de chirurgorum Pariſinorum litibus cum medicis agitatis. Anno 1660. vix ullos ſuperfuiſſe chirurgos antiqui ordinis, a tonſoribus diverſos, eosque tamen ordini medico fuiſſe ſubjectos. Medicum ordinem, cum chirurgi obſequium ſibi negarent, tonſores adoptaſſe, eos docere, ſuſcepiſſe, fœdere a. 1494. 1505. & 1660. icto, etiam a ſupremo ſenatu confirmato. Qui eo tempore humillimas ad medicum ordinem epiſtolas dederant, eos ipſos nunc eſſe chirurgos D. Cosmæ, qui & ipſi teneantur medicos ad candidatorum *examina* invitare, & cadavera a Decano petere, quod valde nuper neglexerint, uti nuper principe Petito Decano jusjurandum præſtare renuerint. Vitia chirurgorum, malæ calculi curationes, nonnullorum aviditas. Viginti lithotomiam paſſi homines perierunt inter triginta. Petiti *tourniquet* eſſe Sculteti. Invitis chirurgis puncturam perinæi a Littrio per fratrem eſſe factam. Neceſſitas medicæ inſtitutionis chirurgorum. Incertitudo effectorum chirurgorum. Enormia curationum præmia. Haller. V. *pag.* 99.

Memoires pour l'Université de Paris au sujet des lettres patentes du Roi portant établissement de cinq demonstrateurs chirurgiens a S. Come. PARIS 1725. 4.

Reponse pour les chirurgiens de S. Come aux memoires des medecins de la Faculté de Paris. Ibid. 1725. 4.

Probleme philodemique, si c'est par zele où par jalousie que les medecins s'opposent a l'etablissement de cinq chirurgiens demonstrateurs. PARIS 1725. Medici impugnabant novas illas chirurgorum cathedras, isti se tutabantur. HALLER.

Memoire presenté par le Sieur Marechal. Avril 1725.

Lettres patentes pour l'etablissement de cinq places de demonstrateurs en Chirurgie, defense aux freres de la Charité & autres personnes d'exercer cet art 1724. *Sept. registré en Parlement* 1725. *Mars* 26. PARIS 1725. 4.

Second memoire pour l'Univ. de Paris & pour la Fac. de Medecine contre la communauté des MM. barbiers chirurgiens. Ibid. 1725. 4.

Extrait du second memoire 1725. 4.

Addition au 2. *mem.* 1725. 4.

Arrêt du Parlement qui fait defense a toutes sortes de personnes de troubler les juges dans les visites des cadavres & dans les inhumations qu'ils auront ordonnées 1. *Sept.* 1725. fol.

Sentence de police rendue sur la requête du sieur Botentuit contre Bellet, auquel il est fait defense d'entreprendre sur la profession de Chirurgie. PARIS 1725. 4.

Arrêt du Conseil d'état du Roi du 4. *Dec.* 1725. *& lettres patentes obtenues du* 3. *Fevr* 1726. *par les Recteurs de l'Université Doyens des Facultés &c. au sujet des lettres patentes du mois de Septembre* 1724. *portant l' etablissement de cinq demonstrateurs en Chirurgie enregistré en Parlement le* 5. *Avril* 1726. PARIS 1726. 4.

Requête des Recteurs, Doyens, Procureurs, Docteurs regens a Mess. du Parlement (contre l' Edit du 4. Dec. 1725.) PARIS 1726. M. 10.

Memoire concernant les droits de la Faculté de Medecine de Paris sur la communauté des MM. chirurgiens de S. Come. PARIS 1726. 4.

Sentence rendue en chambre de Police le 22. *Fevr.* 1726. *pour les Doyens &c. de la Faculté de Medecine contre J. Bapt. Bessiere M. Chir. Par. portant defense au dit Bessiere & a tous autres chirurgiens d'entreprendre sur la profession des Medecins.* PARIS 1726. 4.

Sentence de Police, qui enjoint a tous les chirurgiens de Paris d'avertir les Commissionaires des blessés, qu'ils auront pansés & qui condamne le S. des Essarts chirurgien pour y avoir contrevenu, du 23. *Avril* 1726. PARIS. 4.

Lettre

Lettre d'un Chirurgien à un apothicaire ſur la diſſ. intitulée le Chirurgien Medecin. PARIS 1726. 12.

Diſſertation en forme de lettre ſur le livre des maladies des os avec le chirurgien medecin ou lettre contre les chirurgiens qui exercent la medecine. PARIS 1726. 12. Tribuitur FRANCISCO JOSEPHO HUNAULD (q). Negat tamen NICOLAUS ANDRY Facultatis nomine ſcriptum eſſe (r). Celeb. PORTALIUS epiſtolam HUNAULDO, chirurgum medicum RENEAULMIO tribuit.

M. D. L. R. C. *Lettre a M. D. L. H. au ſujet de la diſſertation en forme de lettre intitulée le chirurgien medecin* 1726. 12. A chirurgo, ut videtur, contra HUNAULDI librum. HALLER.

Memoires pour les DD. Regens de la Faculté contre la communauté des chirurgiens & le S. Petit 1726. 4. Recenſentur merita ordinis medici in Artem chirurgicam. Cum antiqui chirurgi Artem ſua deſidia amiſiſſent, ordinem medicum a 1505. barbitonſores inter chirurgos ſuos recepiſſe, & ita erudiviſſe, ut ſoli chirurgiam fecerint. Anno 1660. tonſores cum chirurgis in unum collegium coaluiſſe, ſed reſervata eſſe medicorum jura, etiam in edicto regio anni 1725. HALLER.

J. HENR. SCHULZE. Ejus *hiſtoria Medicinæ, a rerum initio ad annum urbis Romæ* 535. *deducta.* LIPSIÆ 1728. 4. De ſingularibus plane meritis viri celeberrimi, inque hiſtoria artis medicæ haud vulgariter exercitati, ſuperfluum foret, prolixe hic diſſerere. Ipſius hocce opus de iisdem re ipſa teſtatur. Genere ſcribendi tam ſolido, tamque docto, adeoque perſpicue etiam & ſincere conſcripta eſt hæc hiſtoria, ut omnes a partium ſtudio alieni lectores continuationem tam bene cœpti operis impatienti prope deſiderio hactenus & expectaverint, & expetiverint. Eo magis quoque hæc ipſa eſt exoptanda, quod *Freindiana* hiſtoria circa meram ferme praxin occupatur, ſepoſitis maximam partem dogmatibus ac hypotheſibus theoreticis, una cum iis, quæ in illis obtigerunt ſubinde mutationibus & variationibus. (Chirurgiam etiam paſſim adtigit. Ita HALLER). Nihil tamen ulterius a dicto viro longe doctiſſimo hucusque publici factum eſt juris, præter

Ejusdem *compendium hiſtoriæ Medicinæ, a rerum initio, ad Hadriani Auguſti exceſſum*, HALÆ 1741. 8. typis exſcriptum: quod & ipſum manum deſiderat ſupremam. Ita KESTNERUS (s). Utique etiam Chirurgiæ origines & antiquitates adtigit. Ita HALLER.

Ejus *Chirurgia in uſum auditorum edita a* CEL. STRUMPFIO (genero) HALÆ 1747. 8. Hiſtoria & bibliotheca primum chirurgica, deinde ea pars artis, quam FABRICIUS dixit pentateuchon. HALLER. V. *oſſ. morb.*

(q) *Cleon a Eudoxe* p. 1242. (r) Ibid. p. 376. (s) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. ſect. 1. §. XI.

GERHARD STOER'S *Unterſuchung der Frage ob es nöthig &c. die Praxin der Medicin, Chirurgie und Apothekerkunſt in einer Perſon zu vereinigen nach Anleitung der Gölichiſchen Diſputation* (quæ una recuditur) HELMSTADT 1727. 4. HALLER.

Sommaire de l'inſtance pour les Doyens & DD. Regens de la Fac. de Medecine intervenants contre les medecins & chirurgiens du Chatelet de Paris. PARIS 1727. 4.

Mem. pour Louis de Santeuil D. Regent appellant de la ſentence du 21. Juillet 1727. contre les medecins & les chirurgiens du Chatelet PARIS 1727. 4. etiam fol.

Arrêt de la cour du Parlement concernant les MM. chirurgiens de Paris. PARIS 1727. 4. Statuta chirurgorum confirmantur.

Memoire pour la communauté des MM. chirurgiens jurés de Paris, le S. Petit ancien Prevôt &c contre les Doyens, Docteurs regens de la Faculté de Medecine, & contre l'Univerſité y jointe. PARIS 1728. fol.

Addition au memoire pour la communauté des chirurgiens &c. contre la Faculté de Medecins, fol.

Memoire ſignifié pour les Medecins & chirurgiens du Chatelet contre le S. de Santeuil & conſorts Medecins de la Faculté, Caignard, Dathy & conſorts MM. chirurgiens & la communauté des chirurgiens de S. Come intervenants. PARIS 1728. fol. Deciſum eſt a. 1728. Medicos & Chirurgos CASTELLETI non eſſe ſolos eo privilegio munitos ut corpora poſſint ſecare, & *referre*: idem licere omnibus medicis Facultatis, & omnibus chirurgis, exceptis caſibus mortis violentæ. *Art de faire des raports princ.* HALLER.

Ars chirurgica. Anatomiſche Streitfrage, & ars Pharmaceutica der Chirurgie quod dignitatem vorzuſetzen ſey, und ob den Chirurgis oder Pharmacopolis der Rang gebühre. PRAG 1728. 4.

Gründliche Erörterung der Beweiſe vermittelſt welcher aufgewachſenen Streitfrage die Chirurgi oder Barbierer zu Prag bey dem Magiſtrat eine favorabilem ſententiam zu erhalten geſucht. PRAG 1729. 4. TREW.

ADAM JOS. GRENECK & Reſp. FRANC. JOS. HAAS *vindiciæ artis chirurgicæ de nobilitate & præſtantia artis chirurgicæ.* WIEN 1729. 4. Jure chirurgos pharmacopolas præcedere, & ex regiis Boruſſicis atque Auſtriacis legibus. HALLER.

Ejus, nempe GRENECK, *Rettung der Wundarzneykunſt oder Schutzrede von der Edle und Fürtreflichkeit der Wundarznykunſt.* WIEN 1730. 4.

Ob.

Observations sur les functions des chirurgiens &c. PARIS 1729. fol.

Memoire pour la communauté des M. M. chirurgiens &c. PARIS 1729. fol.

Arrêt du Conseil d'Etat du 16. *Juillet* 1729. *en faveur des chirurgiens jurés de S. Come* 1729. HALLER.

DANIEL VINK *amœnitates philologico-medicæ in quibus Medicina a servitute liberatur.* UTRECHT 1730. 8. Litem a MIDDLETONO motam recenset: cum historia medica etiam chirurgicam conjunxit: ad chirurgos fere servos illos retulit, qui medici dicuntur, privilegia vero medicis impertita solis medicis, quos nunc vocamus clinicos, tribuit. Multos huc facientes lapides collegit. HALLER.

Memoires pour les Doyens & docteurs regens. PARIS 1730. fol. Contra lectiones publicas chirurgorum.

Declaration du Roi concernant les chirurgiens des Provinces du 24. *Fevr.* 1730. PARIS 1736. 4.

Ordonnance de Police portant le reglement sur ce qui doit être observé par les étudiants en Medecine & garçons chirurgiens, lors de la visite des malades dans l'hôpital de la Charité du 16. *Maj* 1730. PARIS 4.

GEORG. MAURERS *Vademecum chirurgicum worinn der Ursprung und heütige Beschaffenheit der Chirurgie entworfen wird.* SCAFHAUSEN 1731. 8. recus. cum titulo *gründliche Einleitüng zur Chirurgie.* FRANKF. und LEIPZ. 1737. 8. HALLER.

Arrêt du Conseil d'Etat du Roi, concernant la discipline & police des trois corps de la Medecine du 17. *Mars* 1731. *Extrait des Registres du Conseil d'Etat, de l'imp. Royal,* 1731. *in* 4. *la même, avec l'ordonnance de M. Herault, Lieutenant de Police.* PARIS 1731. 4. HALLER.

GOTTLIEB STOLLE. Ejus *Anleitung zur Historie der medicinischen Gelarheit.* JEN. 1731. 4. Etiam Chirurgiæ historia continetur vitæque virorum celebriorum. Ita HALLER. Hoc unum est, quod monendum est: eam historiam ab aliis huc usque scriptis in eo differre, quod partim in generaliori parte historia medicæ artis, non, ut alias fieri solet, ab antiquissimis temporibus, sed ab ætate HIPPOCRATIS cœpta sit, & deinde ad seculum decimum octvum deducta; partim vero in specialiore parte, ratione eadem temporis servata, historia omnium ad Medicinam pertinentium, tum theoreticarum, tum practicarum disciplinarum, quæ hactenus in desideratis fuerat, quanta fieri potuit brevitate, sit enarrata. Quum ergo particularis isthæc historia, potiori sui parte, fuerit consignata, sufficit hoc solum addidisse, totum

tum hoc celeberrimi Viri opus non caruiſſe ſingulari eruditorum favore atque approbatione (t). Ita KESTNERUS (u).

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN. V. *ſpin. bifid.*

D. OTTO JUST WREDEN. V. *vulnera.*

Reglement pour une Academie de Chirurgie. PARIS 4. *Janvier* 1732.

Statuts pour la communauté des maîtres chirurgiens de Paris. PARIS 1732. 4.

Lettre ſur le reglement pour l'Acad. de Chirurgie. PARIS 1732. 4.

Prix propoſé par l'Academie de Chirurgie pour l' année. 1732. 4.

Avis au ſujet du prix propoſé par l'Acad. de Chirurgie pour 1732. PARIS 1732. 4.

Lettre à MM. les Doyens & DD. Regens de la Fac. de Medecine.

Lettre d'un étudiant de Medecine à MM. les chirurgiens de S. Coſme au ſujet de leur programme ſur les tumeurs à exſtirper ou à ouvrir. PARIS 1732. 4. HALLER.

J. GEORGIUS HASENEST. V. *pag.* 612.

PETER du PUY, chirurgus & pharmacopola Enkhuſanus. Ejus eſt *vermaakelykheden omtrent de vryheyd der heelkonſt.* LEYDEN 1733. 8. Contra D. VINK conatur oſtendere, vetuſtiſſimos medicos vel unice vel certe primario chirurgos fuiſſe: deinde ſervos illos medicos promiſcue & clinicos fuiſſe, & chirurgos, neque quidquam Medicinam, uti nunc vocatur, habere prærogativæ. ROMÆ utique clinicos fuiſſe a chirurgis diverſos, ſed iſtos nihilo deteriori fuiſſe loco. Sordide ſcriptus & paſſim indoctus liber. Ita HALLER.

Edit du Roi portant ſuppreſſion de la charge de chirurgien operateur de la pierre, de laquelle eſt pourvu le S. Tollet. PARIS 1733. *& imprimé.* 1734. 4.

Table chronologique de tous les edits, declarations, lettres patentes, arrêts du Conſeil, ſtatuts & reglemens, concernant les medecins, chirurgiens, accoucheurs, operateurs, ſageſemmes, barbiers &c. PARIS 1733. 4.

Orden-

(t) Vide *Acta Eruditor. ann.* 1732. *Menſ. Oct.* pag. 465. ſeqq. Item *Commerc. litterar. Noriberg. ann.* 1732. hebd. XL. pag. 319. ſeqq. ubi hæc leguntur: ſcopo ſuo ſatisfecit auctor, & introductionem ad hiſtoriam Medicinæ litterariam dedit, qua meliorem nondum habemus. Item *Heumanni* conſpectum reipublicæ litterariæ cap. 5. §. 48. pag. 268. Edit. quartæ ann. 1735. (u) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. ſect. 1. §. XII.

Ordonnance pour les apothicaires contre les chirurgiens. LIONI734. 4. HALLER.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *vulnera.*

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

ALBERTUS de HALLER. In ejus *Bibliotheca chirurgica* ſequentes paragraphi huc faciunt: T. I. §. I. litigatum eſt (x) paſſim, utra pars artis curandi fuerit antiquior, utrum ea, quæ conſilio medetur, an ea potius, quæ manu. Ejusmodi lites vix exitum inveniunt, cum difficile ſit limites circumſcribere, quibus quæque harum artium ab altera ſeparetur. Si omnis victus ratio, ſi adnotata eventa fructuum, radicum, & herbarum a primis mortalibus inter alimenta receptarum, ſi æſtus, ſubitive frigoris, ſi laſſitudinis, nimiique laboris incommoda ad medicum referas, ejus certe ars fuerit antiquior. Neque enim vel primus annus a primis hominibus facile ſuperatus fuerit, quin aliqua ex his cauſis nata mala perceperint, iisque ipſa a neceſſitate coacti, abſtinentia eorum, quæ noxia experti eſſent, quiete, potu, utcunque ſubvenire tentarint. Sed caſibus humanis chirurgica mala rarius ſe admiſcent, multique mortales & olim, & nunc ætatem vixerunt, qui nunquam ullum manus auxilium deſideraverunt. Poſſis primæ mulieris abmorſum funiculum umbilicalem ad chirurgicas adminiſtrationes referre. Verum etiam tunc ſerius ejus cujuscunque Chirurgiæ aliqua fuit neceſſitas, quam aut cibi, aut potus, aut aëris, aut aliarum rerum naturalium, quæ intra fines ſunt Medicinæ. Accedit, quod antiquiſſimi populi plantarum quidem medicatarum vires beneficas inter prima vitæ ſocialis initia didicerint: ad Chirurgiam & perfectiores artes requirantur, & neſcio quæ audacia, quæ per experimenta nata fuerit. Metallorum uſus non potuit, niſi poſt varios caſus, & multa artificia locum habere, & absque metallis exiguum eſt, quod manu efficias. Deinde vero homini vulnus inferre, ſanguinem emittere, nocere ut proſis, id omne ſerioris ævi partus videtur; cum per varios caſus, qui ſponte ſe hominibus offerebant, innotuiſſet, & absque magno periculo eam crudelitatem eſſe, & ſalutarem, & demum neceſſariam.

§. IX. Hippocratico ævo medici Chirurgiam fere exercebant: ιητρειον nomen erat officinæ, in qua manu medicabatur, ut HIPPOCRATIS exemplo. In ea, ut apud orientales adhucdum populos, otioſi cives conveniebant, deque republica diſceptabant (y). ERASISTRATI & HEROPHILI temporibus medicam artem in tres artes ſeceſſiſſe CELSUS reliquit; Clinicen, Chirurgiam, & Pharmaceuticen. Aliquando vero antiquiora ſunt veſtigia hujus ſeparationis. Pharmacopolas jam THEOPHRASTUS recenſet, quos non vocat

(x) Jam SENECA Chirurgiam Medicinæ matrem fecit *epiſt. ad* LUCILIUM XCV. (y) AELIAN. *var.* L. III. c. 7.

cat medicos, ARISTOPHILUM & THRASYAM. Sed etiam apud ARISTOTELEM locus eſt (z), equidem aliquanto obſcurior, in quo tres medicorum facit ordines, *αρχιτεκτονας*, *δημιουργυς*, denique in arte excitatos, quo in loco CLERICUS (a), & nuper N. ANDRY (b) per *δημιουργυς* eos intelligunt, qui manu operabantur. Ante ARISTOTELEM PLATO (c) liberum medici miniſtrum ita deſcripſit, ut pariter tres ordines inde fiant medicorum: domini, vel magiſtri: miniſtri liberi, clinici; & miniſtri ſervi, quos addit omnes medicorum nomine fuiſſe vocatos. Miniſtrorum jam HIPPOCRATES mentionem fecerat. Hæc diviſio partim integrum effectum ſortita eſt, partim imperfecta fuit. Nam utique poſt ea tempora Pharmacopolæ fuerunt, quos in Botanicis diximus. Fuerunt etiam chirurgi (d), qualem putas ARCHAGATHUM fuiſſe (e), qualis & ex CELSI loco PHILOXENUS fuit, AMMONIUS & alii. CICERONIS ævo utique alii erant, qui morbis, alii qui vulneribus mederentur, alii, qui oculis (f). Sic MARTIALIS ævo

> Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus,
> Cepit quo poterat clinicus eſſe modo (g).

GALENI ſeculo ROMÆ chirurgi ſoli adminiſtrationes eas ſuſcipiebant, quæ manu perficiuntur, & ipſe GALENUS, cum ROMAM veniſſet, gentis morem ſecutus, deſiit manu mederi (h). Eadem conſuetudo ad Arabes deſcendit, ut AVENZOAR dedecori duceret vero medico, ſi manu curaret. Ipſi demum chirurgi in varia officia diſceſſerunt, ut in magnis urbibus fit. Nam & vulnerarii fuerunt medici & caſtrenſes (i), atque legionarii (k), & ocularii & alii Chirurgi, vel ex nominis vi (l), medicorum nomen geſſerunt. Pharmacopolas medicum imitari, ut ſophiſta philoſophum, MAXIMUS TYRIUS auctor eſt, ut nunc fere in ANGLIA fit. Nomine tamen abſtinuerunt (m) Chirurgiam utique adfectarunt. Male caput devinxiſſe pharmacopolam, ut oculi prolaberentur MANTIAS (n). Non perfectam vero fuiſſe diviſionem facile oſtendas. Medici fere omnes, qui poſt ERASISTRATUM, poſtque HEROPHILUM vixerunt, Chirurgiam perinde exercuerunt, aut certe de ea ſcripſerunt. Paucos ex iſtis nominabimus ex multis, ASCLEPIADEM (o), ARETAEUM (p). CELSUS adeo non putabat, ad chirurgos ſolos (q) Chirurgiam ſpectare, ut etiam in vulneribus, ulceribus & tumoribus curandis, ea ſola medelæ parte iis cederet, quæ eſt in inciſione. Laudat idem eum virum,

(z) *Politic. L. III.* (a) *P.* 335. (b) *Dial.* d'ARISTE, & d'EUDOXE. (c) *Leg.* IV. (d) *Etiam in Latinis marmoribus.* (e) PLIN. L. VII. c. I. (f) De natur. L. III. (g) *Ut in clinicos poſtea abirent.* VINK *amœn.* p. 490. 491. (h) *Meth. med.* L. VI. *fin.* (i) SUIDAS *in voce επιμεληται.* (k) VINK *Amœnit.* p. 456. 457. fuſe. (l) Ιατρος ab *ιω* telo, ejusque extractione. SEXTUS *adv. Mathem.* I. c. 2. (m) VARRO medicos vocat, quorum formidabilia inſtrumenta deſcribit. (n) GALEN. *faſc. princ.* (o) Notante MIDDLETONO in *defenſ.* p. 15. (p) Vid. ſuo loco. (q) L. VII. c. I.

virum, qui quam maximam partem artis medendi teneat. GALENUS ſua manu, dum in ASIA fuit, operatus eſt. CÆLIUS AURELIANUS chirurgica ſcripſit, quæ interierunt. Sic ORIBASIUS, AETIUS. PAULUM manu curaſſe notum eſt. Adparet inde, neque poſt ANTONINUM Chirurgiam a medicis eſſe derelictam (r). Denique P. DECIMUS ille P. L. EROS in lapide GRUTERIANO ſe & chirurgum ocularium, & clinicum vocat. In JAPONIA tres ſunt medicorum ordines, Medici, *Phendo*, qui internis adfectibus medentur, chirurgi, *Chenkieu*, qui acu puncturam & inuſtionem exercent, & denique *Paksieu*, qui in ſola acu punctura occupantur (s).

§. LVIII. Apud omnes gentes, etiam maxime barbaras, & ab artium commercio remotas, aliqua ab antiquiſſimis retro temporibus Chirurgia fuit. Difficile vero eſt dictu, qua de cauſa ea Chirurgia fere tota in uſtione poſita fuerit, & in ſcarificatione. Uſtionem reperimus Græcis fuiſſe adprime familiarem ab HIPPOCRATE ad PAULUM uſque conſtat. Sed Afri etiam paſtores (t) pueris quadrimis œſypo ovillo bregma inurebant, ne catarrhis eſſent obnoxii; quam eandem ob cauſam, HIPPOCRATES (u) octo cauteriis caput exurebat. Ægyptii (x), molles cæterum homines, etiam noſtro ævo frequentiſſime ad urendum goſſypio utuntur. Arabes & olim plurimis locis ignem admovebant, etiam in hydrope (y). Totus liber primus ALBUCASIS (z) unice in ferramentis occupatur, quæ igniuntur. Turcæ linteolo intorto ſe urunt (a) ob defluxiones & capitis dolorem & artuum (b). Utuntur etiam fomite accenſo, ſtercore caprino ſiccato & goſſypio, quæ omnia in loco adfecto deflagrant. Paſſim videas totos cicatricibus obſitos. Ipſi Americani indigenæ plurimum cauteriis utuntur (c). Armeni ventrem in colica candente ferro exurunt (d). Bengalenſes cauteriis adverſus epilepſiam utuntur (e). Indi & Perſæ goſſypinum pannum cæruleum in loco dolente ſinunt deflagrare, cum intolerabili fere dolore (f). Indi etiam ferro candente pedem in lentis febribus exurunt (g). Brachmani junci medulla utuntur. Chinenſes & Japonenſes, ſubtilioris ingenii gentes (h), artemiſiæ vulgaris folia lente exſiccata tundunt, fibras ligneas fricando ſeparant, ex ſtupa reliqua conos faciunt, qui absque magno dolore ſenſim deflagrant. Ad podagricos dolores hoc præſidio potiſſimum utuntur. In epilepſia bregma inurunt. Loca (i) per univerſum corpus deſignant ad hanc uſtionem opportuniora (k). Credas artifici artemiſiam eſſe; lanam putabat eſſe HERMANNUS BUSCHOF,

 qui

(r) Ut LAMPE *privileg.* p. 16. (s) Ten RHYNE p. 158. (t) HERODOT. L. IV. (u) Aut certe auctor L. II. *de morbis.* (x) PROSPER ALP. *med. Aeg.* L. III. c. 12. (y) RHAZE *ſect. caut. cont.* (z) ALBUCASIS L. I. c. 34. in metatarſo. (a) C. de BRUYN *klein Aſien* p. 143. (b) BELLON obſ. p. 415. THEVENOT. *voy.* I. c. 27. (c) CHARLEVOIX *Amer. ſept.* L. III p. 366. LAFITEAU *mœurs des ſauv.* L. II. p. 370. (d) GEMELLI CARERI in *itinerario.* (e) *Lettres edifiantes & cur.* L. XV. p. 412. (f) KÆMPFER. (g) Ten RHYNE. p. 102. (h) KÆMPFER *Amœnit. exot. faſc.* L. III. obſ. 12. *ten* RHYNE *acupunct.* p. 108. (i) KÆMPFER CLEYER *Ind. Liter.* n. 14. *ten* RHYNE p. 86. 96. (k) Icones dat ten RHYNE L. I.

qui huic tamen uſtioni reſtitutam ſanitatem debuerit. Subtilem muſcum Jeſuitæ (l) dixerunt. Poſt inuſtionem Japonenſes locum, qui noxam paſſus eſt, aqua ſalſa contrectant (m). Cicatricibus tamen vulgo notata habent corpora. Ferro etiam in colicis doloribus pedes urunt. Tabulas, in quibus loci indicantur moxæ deſtinati, invenit medicus SIKKESSO (n). Scoti inſulani icterum ſanant, candentibus laminis ad lumbos admotis (o). Neque ea res undique vana eſt, etſi Europæi hanc curationem deſeruerunt, nam & ipſe eques G. TEMPLE, non ille credulus, podagræ paroxyſmum moxa incenſa diſpelli teſtis eſt. Lappones fomitem adligant in conum factum & incendunt ad dolores artuum aliaque mala (p). Scarificationes & inciſiones perinde omnibus barbaris familiares ſunt. In ipſis Philippinis inſulis conchis ſanguinem detrahunt (q). AMERICÆ borealis incolæ (r) inciſa de cute ſanguinem educunt. Lapidibus iidem acutis ſcarificant (s). Serpentum morſum feliciter ſcarificando curari, idoneus eſt teſtis (t). Sic Braſilienſes eo fine etiam ſpinis uſi & lapidibus (u). Congani incidunt cutem & ſanguinem exſugunt (x). Sic in fronte conchula ſcarificant Americani & exſugunt ſanguinem (y). Caraibes dente animalis Aguti venam utcunque ſecant, parum tamen emittunt ſanguinis (z). Bockhari per ſacerdotes vulnera ſibi patiuntur infligi, quibus morbos putant ſuperari (a). Medicus ſacerdos ex lamarum ordine oculorum morbos operabatur, maximis uſus ad ſcarificandum cucurbitulis, ut ad 16. uncias ſanguinis emitteret (b). Siamenſes utuntur cucurbitulis ex cornu bubulo factis (c). Arabes in apoplexia (d) cucurbitulas adfigunt, eoque auxilio ipſe ZACHARIAS feliciter uſus eſt. Turcæ in cephalæa locum dolentem incidunt (e). Ægyptii (f) partem dolentem ſcarificant, inflammatum pectus in pleuritide; in hepatitide hypochondrium, pueris aures, labia, gingivas; crura vero etiam creberrime (g). Veteres Græci (h) ab ipſo retro HIPPOCRATE, in hydrope ſcarificatione utebantur, etiam THEMISON (i); in paralyſi, in arthritide (k), aliasque inciſiones cutaneas etiam crudeliſſimas in oculorum & capitis morbis moliebantur (l). Japonenſes (m) paulo aliter rem adgrediuntur: acus habent aureas, vel argenteas; eas vel intorquent, quoad cutem perforaverint (n), vel etiam proprio malleo adigunt. Ea perforatione

(l) In *recueil d'obſervations édifiantes & curieuſes.* (m) Ten RHYNE de *Arthrit.* p. 116. (n) Ten RHYNE p. 160. (o) MARTIN *Weſt. Isl.* (p) KNUT. LEEM. p. 378. (*) HOGSTRÖM p. 164. (q) THEVENOT. L. II. p. 4. (r) PONCE de LEON *itin.* L. I. CHARLEVOIX L. III. p. 366. & de Miſſiſſipianis *Voy. des Miſſ. de la C.* V. p. 292. (s) LAFITEAU L. c. GUMILLA *Orinok* & 258. &c. (t) SALZBURG *G-ſch. Cont.* VI. (u) PISO *hiſt nat. Ind* L. II. (*) LAFITEAU L. II. 370. (x) LOPEZ p. 64. (y) MOURGOIS apud de BRY A. p. XX. ic. (z) Du TERTRE L. II. p. 410. (a) *Algem. Reis.* T. VII. p. 377. (b) GMELIN *Sibir. Reis.* T. II. p. 115. (c) La LOUBERE L. I. p. 190. GERVAISE p. 138. (d) RHAZE *de iis, quæ ipſi evenerunt.* (e) Le BRUYN L. c. (f) P. ALPIN. *med. Ægypt.* L. III. c. 4. (g) Id. L. III. c. 12. (h) CÆL. *tard.* L. II. (i) Ib. c. I. (k) L. V c. 2. (l) Conf. PAULUM p. 109. & AETIUM. (m) Ten RHYNE *acupunctur.* BONT. L. V. (n) P. 185.

ne utuntur inteſticulorum endemia inflammatione; ſed & in colica, in capitis vitiis, pleuritide, hepatis, & lienis malis. Profunde defigitur acus, & triginta reſpirationum ſpatio detinetur (fere minutis primis duobus). Ipſe bonum acupuncturæ effectum G. ten RHYNE vidit (o). Artificium Japonenſes a Chinenſibus habere videntur. Etſi enim & ipſi ſuis in libris hanc acupuncturam deſcribunt, reperiuntur tamen ea præcepta etiam in libris Chinenſium, ut in *Tong Ching tu King*, ſeculo XI. ſcripto, impreſſo anno 1442. (p). Tum in *Sching kio uya*: etſi enim interpretes ajunt pertinere ad bubones, ſeu puſtulas acu aperiendas, nimis tamen probabile eſt (q), non differre a vicinorum Japonum acupunctura. Venam etiam Chinenſes (r) ſecant & Tunkinenſes (s), & Tartari (t). Lanceola Perſæ utuntur (u). Barbari novacula, qua frontis venam aperiant, vinculo prius collo circumjecto (x). Hottentoti & ſcarificant & venam ſecant (y). Medici circa *Hudſonbay* (z) venam ſecant, acu traducta ſub vena, quæ ſecatur. Clyſteribus utuntur Americani (a). Ambuſtionem oleo fervente factam foliis chinæ ſemi uſtulatis admotis ſanant (b).

§. LXV. Medici Arabes manu ſua non videntur artem chirurgicam exercuiſſe. RHAZEUS frequenter de curationibus malorum externorum ſermonem facit, quibus ipſe adfuerit; ſed idem chirurgis utique ipſas adminiſtrationes perficiendas reliquerat. Noſodochii etiam ſui, *Maruſtin*, cujus, plurima apud eum virum eſt mentio, chirurgos ſæpiſſime citat, & ab iis ſe didiciſſe non diſſimulat. Ipſi chirurgi in legendis libris erant negligentiores (c). Ocularios medicos non raros fuiſſe adparet, in gente ſæpe ex oculis laborante.

§. LXXVI. Rei chirurgicæ apud Arabes ſtatus: Chirurgia, apud Mahometanos, ut neque ceteræ artes, vix ulla cepit incrementa. Ad amputatos artus crudelem adhibent curationem, totam nempe artus truncati ſectionem bullienti pici inmergunt. Paſſim tamen aliqui reperiuntur, qui manu curant. In Coromandelia Mahometanus medicus hoc ſeculo cataractas deponebat (d). Urſæ Turca ſecabat ad calculum extrahendum apparatu parvo, & vulnus conſuebat (e). In Perſia excœcabant candente acu argentea inter palpebras trajecta (f); multo vero immaniores nuperi totum oculum exſcindunt; Sarcocelen exſtirpari vidit (g) THEVENOT (h). In ÆGYPTO curari herniam inciſo abdomine, inteſtino elapſo repoſito, vulnere conſuto (i). Sic Arnautæ (k). Paracenteſin etiam thoracis moliuntur (l). Cataractam

Bbbbbb 3 Græcus

(o) P. 190. (p) B. R. P. L. I. p. 3. 75. n. 31. (q) Ibid. p. 381. n. 58. (r) SAAR *Ind reis.* p. 30 (s) *Allgem. Reis.* Th. X. (t) THEVENOT. L. II. c. 81. (u) Id *Suite du voy.* L. II. c. 6. (x) Id. L. II. c. 81. (y) KOLBE. (z) *Voyage for the diſcov of a* N. W. *paſſage* p. 234. (a) LAFITEAU L. c. (b) DU MONT. L. p. 61. (c) RHAZEUS ad MANZOR. L. VII. c. I. (d) *Trankeb miſſ. Ber. contin.* L. II. p. 603. (e) THEVENOT *voy.* T. II. L. I. c. 9. (f) *Della* VALLE L. III. p. 250. (g) HANNAWAY. (h) Itin. T. II. L. I. c. 9. (i) PERRY p. 262. (k) CANTEMIR *hiſt. Ottomann.* L. III. p. 398. (l) ALPIN. *med. Æpypt.*

Græcus medicus CONSTANTINOPOLI depoſuit (m). Ruſticos circa ATHENAS, quos dicunt Albanios, Chirurgiæ peritos eſſe lego, ut ſit, qui novacula calculum ſecet, & inter trecentos ægros amiſerit unicum (n), neque tamen absque judicis auctoritate calculum excidi. Solis manibus fracturas oſſium curant (o). In Atſchin amputatos artus comprimunt veſica arcte circumligata, ita ſanguinem coercent (p). De Chirurgia Malabarorum (q) aliqua. Mireris etiam alias multo rudiores gentes difficilibus nonnunquam chirurgicis adminiſtrationibus feliciter defungi. Genu in articulo a medicis in AMERICA ſeptentrionali feliciter amputatum (r) fuiſſe, oſſa confracta eosdem reponere & expedite ad ſanationem perducere (s).

§. LXXVIII. In occidente & EUROPA Chriſtiana medio ævo, ſeu totis novem ſeculis a ſeptimo ad decimum quintum, bonæ artes languerunt; Medicina etiam potiſſimum. Non deerant medici, quos Galli *mire* (t) vocabant, qui & internis morbis medebantur, & manu curabant. Præcipui tamen medici Judæi erant, ſcholæque aut Arabicæ, quo Toletanam ſcholam referas, aut a Saracenis edoctæ, quo Monſpelienſis pertinet & Salernitana. Primus undecimo ſeculo CONSTANTINUS a patria AFRICANUS dictus ex oriente, ſedeque imperii Abbaſſidarum BAGDADO, medicinam aliquanto comtiorem in ITALIAM retulit, SALERNUMque.

§. LXXIX. Seculo XIII. aliqui in ITALIA ſemibarbari chirurgi vixerunt, quorum ſcripta ſuperſunt. Multum vero bonæ arti nocuit, quod omnis eruditio, & linguarum potiſſimum, quæ ſupererat cognitio, apud ſolos clericos eſſet, quos ipſos lex ſeculi XII. & concilii Turneſienſis anno 1163. ſanguinis quacunque effuſione prohibeat; donec tota Chirurgia eos juſſit abſtinere pontifex BONIFACIUS VIII. Sed homines ejus ævi in præliis quidem ferro ſevire non deſierunt, in Chirurgia utique ſanguinem profundere detrectarunt, & ad unguenta, emplaſtra, & carmina delapſi ſunt, quæ acerba LANFRANCI (u) querela eſt. Qui vero de laicorum ordine inſtrumentis porro utebantur, ii fere illiterati erant homines, omnisque antiquitatis ignari.

§. LXXXII. JOH. PITARD, nullo opere celebris homo, LUDOVICO tamen IX., PHILIPPO III. & IV. ob chirurgica officia familiaris, magnæ in rebus chirurgicis converſionis auctor fuit. Collegium nempe chirurgorum, anno ut videtur 1278. (x) ejus viri ſuaſu coaluit, neque enim anno 1260 (y), quinquaginta (z) annis ante viri mortem, ea juveni fuerit auctoritas, ut ejus ſuaſu novum collegium fundaretur, aut ab eo leges acciperet. Italos non ejecit, nam anno 1295. LANFRANCUS gratus humanitatem adgnoſcit,

(m) MARINI. (n) *Remarq. d'un voyag. au levant* p. 149. (o) Ibid. (p) DAMPIER. (q) *Lettr. edif. & cur.* L. XV. (r) Teſte le PAGE II. p. 399. (s) LAFITEAU *mœurs des ſauvag.* III. p. 368. (t) *Rech. ſur l'hiſt. de la chir.* p. 19. 454. (u) Pag. 209. 249. (x) PASQUIER nuperiores facit. (y) *Hiſt. de la chir.* p. 48. (z) Vivebat a. 1311. PORTAL. p. 200.

gnofcit, qua fit PARISIIS exceptus, & anno 1301. iisdem PARISIIS HIERONYMUS de PADOVA & J. de SIENA chirurgiam fecerunt (a). Hæc cæterum chirurgorum Parifinorum focietas ab Univerfitate quidem non adoptata, magiftrorum tamen fuit, qui ob veftes *Doctoralium* fimiles, *chirurgiens de robe longue* dicti fuerunt, & litteras etiam a difcipulis requirebant (b), Medicinæ denique peritiam. In ea fchola, prima, quantum novi, a medicorum fchola diftinctio nata eft, chirurgorum, & facultatis peculiaris chirurgorum, qui proprios honoris gradus fuis difcipulis impertirent. Hoc chirurgorum collegium a. 1437. a medicis adoptatum (c), & cum Univerfitate conjunctum fuit, ea lege, ut fcholas medicas frequentarent. Hos chirurgos, ipfum PITARDUM & reliquos *togatos*, putem effe veros medicos *Laicos*, qui cum conjugii libertatem fibi vindicarent, a clericis medicis fecefferunt. Lex enim, qua per duos annos (d) medica ftudia juffi funt continuare, magiftri titulus, non alteri eo ævo præter eruditos datus, doctoris demum dignitas, quam feculo XIV. gefferunt & facultatis (e) nomen & latina lingua, qua eorum leges fcriptæ funt, doctorum virorum focietatem indicare videntur.

§. LXXXVII. Fata Chirurgiæ: Non licet lites omittere, quibus feparatio Chirurgorum in literatos & illiteratos occafionem dedit. Nempe fi omnino PITARDI Chirurgos *de robe longue* admittas, ignoratum quidem accurato antiquitatum rimatori PACQUIER collegium, erant Seculo XIV. PARISIIS medici primo loco diu clerici, fæpe ad epifcopatus promoti, Univerfitati ftudiorum accenfi, qui medicinam pauperibus gratis faciebant, a chirurgicis adminiftrationibus abftinebant, veteres tamen auctores legebant, neque undique curam Chirurgiæ depofuerunt. Nam LUDOVICO XI. imperante (f), medici Regii impetraverunt, ut experimentum fectionis calculi, in occidente fere amiffæ, in latrone fieret, quam GERMANUS COLLOT, de chirurgorum inferiorum claffe, feliciter adminiftraverit. Ad eos etiam medicos clericos tonfores (g) fe receperunt, quatuor integris annis fe ftudiis fub Facultatis doctoribus daturos operam. Præpofito JOHANNE *fub* FURNO a. 1496 Univerfitati fe adgregaturo (h) chirurgi *de robe longue* petita privilegia obtinuerunt ea conditione, ut lectiones (i) medicorum frequentarent, quam etiam conditionem medici acceptaverunt (k). Deinde cum neglectis, ut videtur, his fcholis Univerfitas eos chirurgos expellere vellet, denuo a. 1510. & 1515. hi literati chirurgi fe medicorum difcipulos profeffi (l) funt, perque fuos delegatos cum medicis tranfegerunt, eoque titulo, juribus (m) & privilegiis Univerfitatis ipfis frui licuit. Proprio etiam tributo veniam redemerunt audiendæ in fcholis medicis anatomes (n). Aliis legibus juffi funt

(a) COCCHI L. c. 246. (b) PACQUIER. (c) PORTAL. p. 200. (d) *Rech. fur hift. de la Chir.* p. 71. 77. (e) p. 71, (f) PAREUS L. XXIV. *Second mem. pour le doyen de la fac. de med.* p. 20. Negant ibi ullum fuiffe GERMANUM COLLOT. (g) *Hift. de la Chir.* p. 116. 117. (h) pag. 167. (i) pag. 168. 169. (k) pag. 346. (l) pag. 110. 162. 164. 165. 169. 173. (m) pag. 173. (n) pag. 109.

ſunt latinas diſcere literas (o). Sed etiam jurejurando Univerſitati ſe obligarunt (p), & juſſi ſunt, *magiſtros* non abſque præſentibus quatuor doctoribus Facultatis recipere (q). Quæ ideo repeto, ne credas homini cauſidico, medicos literatos, & Academicos undique Chirurgiam neglexiſſe. Iis cæterum cum conditionibus chirurgi literati collegii gradum tenuerunt, & magiſtri honorem impertierunt. Altera claſſis medicorum, quorum plerique laici fuerunt, & qui ſe chirurgos erant profeſſi, cum medicis phyſicis, cumque tonſoribus ſubinde lites quidem agitavit, ut tamen ad ſæculum uſque XVI. fere exiens res hactenus inter eos componerentur. Tertius *tonſorum* ordo fuit, qui chirurgiam manu ſua curabant, illiterati cæterum homines. Contra eos chirurgi literati jam a. 1342. (r) legum auxilium implorarunt, & edictum obtinuerunt regium, ut tonſoribus ſola vulnera & ulcera, atque tumores permitterentur. Sed iis titulis univerſa fere Chirurgia continebatur. Apud LEONARDUM de BERTAPALIA, ejus ipſius ſeculi auctorem, videas ad apoſtemata omnes inflammationes, ſcirrhos, cancros, & tumores eſſe revocatos. Ultra ejus ævi Chirurgia non adſpirabat. Paulatim tamen etiam hi tonſores ſua ex ruditate emerſerunt. A medicis, ut ſibi de arte prælegerent, petierunt & obtinuerunt, in ſcholis iisdem diſſecuerunt (s), dum doctor prælegebat, quem a ſanguinis effuſione eccleſiaſtici ordinis honor retinebat, ne ipſe puras manus adhiberet. Literati chirurgi ab hac libertate (t) tonſores repellebant, tuebantur medici (u), & a. 1505. ſolemni fœdere quatuor annorum ſtudia promittentibus, præſenti Facultate ſuos diſcipulos recepturis, annuum etiam tributum pendentibus tonſoribus, tamquam medicorum ſcholaribus in fidem ſalutaris ordinis receptis, nova dignitas acceſſit. Eos inter fuit STEPHANUS de la RIVIERE, qui prælegente CAROLO STEPHANO diſſecabat. Ipſe chirurgorum Pariſinorum princeps AMBROSIUS PARÆUS conſtanter ſe ſcribit *barbier chirurgien* (x). Ipſe etiam THEODORICUS de HERY titulum ſibi fecit *lieutenant du premier barbier du Roi.*

In ITALIA, ſcientiarum matre, medici nunquam Chirurgia ſe abdicarunt. Et XIII. ſeculo, & XIVto, & demum XV. & XVI. ſeculo Profeſſores medici Academiæ Bononienſis, Patavinæ, aliarum in ITALIA illuſtrium ſcholarum, & manu curaverunt & conſilio, & inter iſtos viros ſummi chirurgi exſtiterunt. Præter hos eruditos chirurgos eadem ITALIA etiam plebeios alios aluit. NURSIA, neſcio quo privilegio, herniotomorum ſchola facta eſt.

In

(o) a. 1544. 1577. 1603. &c. conf. *hiſt.* pag. 177. (p) pag. 186. (q) a. 1551: p. 189. a. 1618. p. 190. (r) pag. 94. a. 1423. p. 36. (s) pag. 108. (t) a. 1491. p. 87. 97. 101. 106. 107. conf p. 92. (u) pag. 116. ſeqq. (x) primis editionibus *des adminiſtrations anatomiques de la maniere de traiter les playes.*

In CALABRIÆ (y) civitate TROPEA homines acuti ingenii artificiales nafos adfigere, & deformitatem faciei a novo morbo ortam reparare receperunt. (De his hominibus confer *decorat. pag.* 633.)

§. XCIII. Literarum feculo XV. renovatarum lux paulatim etiam ad Chirurgiam penetravit fub novi feculi ortum, & melior ftilus barbaræ illi Arabiftarum dialecto fucceffit. Medici a conpilatione ad naturam cœperunt redire, nova etiam arti falutari præfidia ab anatome accefferunt, quæ fub ifto tempore fufcitata, rapida cœpit incrementa. Plerique plufculis annis, chirurgi de medicorum fuerunt ordine.

§. CXXXVII. Anno 1567. chirurgi Parifini obtinuerunt, ut literæ Regiæ in *parlamento* feu fenatu Parifino in publicos faftos reciperentur, quibus a barbi tonforibus feparati, & univerfitati Parifinæ adfcripti funt, Ita jam FRANCISCUS I. fanxerat, ut tamen fenatus ei legi obftaret. Eandem legem HENRICUS III. a. 1571 confirmavit (z). Ita ad annum ufque 1596. medicos inter & chirurgos res compofitæ fuerunt, ut tamen 15. die Novembris chirurgi jurejurando fe medico ordini adftringerent (a). Gradus tamen publicos fuis eo tempore difcipulis conferebant, fruftra reclamante fubinde & Univerfitate & Facultate medica.

§. CXCII. Anno 1604. publica auctoritate abrogatum eft fœdus inter chirurgos, quo medici ab anatome arcebantur (b).

§. CCXXXVI. His temporibus Chirurgia mafcula in univerfa EUROPA, fed potiffimum in ITALIA languebat. Paffim medici hujus ævi conqueruntur, ad ferias & difficiles adminiftrationes vix Chirurgum reperiri, cui fidas, aut qui eas fufcipiat. Unicus a. 1627. ROMÆ, tanta in urbe, chirurgus fuit, qui faceret obftetriciam (c). Neminem anevryfmati manum admovere aufum J. B. SYLVATICUS in proprio de eo malo libro. Calculi fectionem NURSINIS relinqui V. BARONIUS (d) & alii querebantur. Cum Gallus chirurgus (du TAU) tendines confueret, res pro incantamento habita eft (e). Verum fubipfa hæc tempora exftitit medicus MARCUS AURELIUS SEVERINUS, THURIUS, THARSENSIS, CRATHIGENA (f), qui NEAPOLI medicinam utramque faciebat, idem incifor, vir animofus & ardens, qui ferrum & ignem ex antiqua GRÆCIA in patriam reduxit.

§. CCXL. Anno 1634. Facultas Parifina primum Profefforem Chirurgiæ conftituit.

§. CCXCVI. LUDOVICUS XIV. perpetuis bellis implicitus Chirurgiæ utilitatem propius didicit æftimare, eamque artem omnibus modis adjuvit, privilegiis, & honoribus impertitis, fcholis fenfim erectis, militaribus

(y) PETRUS RANZANUS in *annalibus mundi* a. 1442. fcriptis. (z) Vide hæc *rech. fur l'hift. de la Chir.* p. 195. &c. (a) p. 221. (b) PREVOST p. 27. (c) FABER ad HERNANDEZ *plant. Mexican.* p. 267. (d) De *tripl. oper. maj.* (e) *Phil. Tranf.* n. 265. (f) A CRATHONE.

bus potiſſimum noſodochiis conſtitutis. Ita ad urbem regiam, alioquin nunquam celebriorum doctorum egenam, exteri cœperunt confluere, & Obſtetriciam reliquamque Chirurgiam per ipſa artis opera diſcere.

§. CCCCVIII. Circa annum 1690. chirurgorum Pariſinorum fama magis & magis prævaluit, ut HARDERUS, KOENIGIUS, BRUNNERUS, ſenſimque omnium gentium medici PARISIOS Chirurgiæ cauſa adierint. Nam & ipſe Rex inter perpetua bella ſaluti ſubditorum conſuli volebat, novaſque paſſim cathedras, nova noſocomia militaria conſtituit, quibus præſidiis inſtructi chirurgi & in arte ſua proficerent, & docendo inclareſcerent. Multum etiam contulit, quod ſpecimina a candidatis ſeveriſſima fuerint exacta (g). Paulatim chirurgicam etiam ſuppellectilem perfecerunt, & difficiliores adminiſtrationes in uſum revocarunt, quas nuperorum deſidia ſiverat in oblivionem delabi.

§. CCCLXXXVI. FRANCISCO GIGOT de la PEYRONIE debetur potiſſimum Accademia chirurgorum a. 1731. inſtituta, & a. 1743. novis legibus & privilegiis ornata.

In ejusdem *Bibliothecæ chirurgicæ* T. II. ſequentia huc referas: pag. 132. chirurgi Pariſini anno primum a. 1730. inter cenſores regios adlecti ſunt.

Ibid. pag. 151. & 249. Accademia chirurgica ſollicitante FRANCISCO de la PEYRONIE anno primum 1732. in GALLIA convenit, & ejus ſtatuta anno 1743. a Rege confirmata ſunt, & primum commentariorum volumen prodiit. Eadem præmia iis propoſuit, qui optime ad quæſtiones chirurgicas reſponderent. Neque dubitari poteſt, æmulationem, quam præmia propoſita quotidie inflammant, utilemque ambitionem novis inventis in conſeſſu idoneorum judicum excellendi, multa bona arti chirurgicæ promittere, accuratiorem potiſſimum & minutiorem obſcuriorum malorum, difficilioris ſignorum diſcriminis, adminiſtrationum ſubtiliorum, inſtrumentorum denique, quæ ſimplicitatem cum vera utilitate conjungant.

Idem ibid. pag. 251. Anno 1743. Facultas chirurgorum Pariſina condita eſt regio privilegio, ut chirurgi ſibi ſuas ſcholas, ſuos profeſſores, ſua examina, ſuos honores haberent, a medicorum inſpectione pene undique ſoluti, ut demum in litterariam ſocietatem colligerentur, neque ad *magiſterii* in Chirurgia gradum admitteretur, niſi qui artium eſſet magiſter. Ea nova privilegia eo tempore medicis inviſa infinitas pepererunt querelas & apologias, cum medici antiqua decora vellent tueri, chirurgi favorem potentium experti novos honores tuerentur.

CLAUDIUS NICOLAUS le CAT. Ejus *lettre ſur les avantages de la reunion du titre de docteur en Medecine avec celui de maitre en chirurgie.* PARIS 1766. 8. Chirurgos merito loco cedere medicis, qui numeroſioribus malis medeantur. Recte in GERMANIA medicos manu curare, neque

(g) DIONIS *preface.*

que ad eundem in arte gradum chirurgum pervenire illiteratum, ad quem vir doctus emergat. De Monachorum in nosocomio *de la Charité* super chirurgos dominio; de sordibus nosodochii *l'Hôtel Dieu* queritur. HALLER. V. *pag.* 529.

BERNARDUS de SYLVA MOURA, Archiater Lusitanicus. Ejus *dissertagao medica en defensa de sangria da salvatella directa o ferecida a os professores de Medicina.* LISBON. 1735. 4.

Ejus *escrupulos medicos e reparos chirurgicos.* Ibid. 1739. 4.

Ejus *dissertagao medica illustrada ou sangria de la salvatella defendida.* LISBOA 1739. 4. CAP. de VIL.

CAROL. FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus *Chirurgia medicis vindicata.* JEN. 1749. 4. HALLER. V. *vulnera.*

Memoire ou l'on fait voir en quoi peut consister la preeminence de la Medecine sur la Chirurgie. PARIS 1736. 4. Contra medicos, & contra diss. LUDOVICI de SANTEUIL.

Declaration du Roi portant, que le premier chirurgien sera autorisé à nommer les lieutenants & greffiers dans les communautés des MM. chirurgiens des villes du Royaume du 3. *Sept.* 1736. PARIS 1736. 4.

Second memoire pour les chirurgiens (par M. PETIT;) *en reponse à la question de Medecine* PARIS 1736. 4.

Seance publique de l'Academie de Chirurgie in Merc. de France 1736. *Juil.*

Lettre (HECQUETI) *d'un Medecin de la Faculté de Paris, sur ce que c'est que le brigandage de la Medecine.* PARIS 1736. 8. 12. recusum cum *brigandage de la Chirurgie.*

Lettre d'un Docteur en Medecine à un maitre en Chirurgie. PARIS 1736. 4.

Reponse á la lettre d'un Docteur en Medecine de la Fac. Ibid. 1736. 12.

Lettre de M. à un ami de Province. Ibid. 1736. 12.

Reponse à la lettre de M. à un ami de Province par Des Rosiers maitre chirurgien. PARIS 1736. 12.

Lettre à l'auteur des obss. sur les ecrits modernes (alias *lettre d'un Pacificateur*) *Merc. de France* 1736. *Aout.*

Reponse d'un Chirurgien à la lettre inserée dans le Merc. de Franc. du Mois d'Aout & adressée aux autres des observations sur les ecrits modernes. PARIS 1736. 12. quæ est *reponse d'un Pacificateur.*

LUDOV. de SANTEUIL. Ejus disp. *non ergo est medico chirurgus certior.* PARIS 1736. 4. etiam Gallice. Latine ibid. 1736. 4. recusa cum sequenti libello:

Ejus *des proprietés de la Medecine par rapport à la vie civile.* PARIS 1739. 12. Contra chirurgos ad litem eo tempore ferventem. Anatomen rectius callere fatetur, physiologiam esse medici. Medici auxilium etiam in morbis chirurgicis requiri. Ab Universitate Parisina chirurgos inter discipulos medicæ Facultatis numerari: anni 1724. lege teneri, ut jurejurando obsequium Decano promittant.

Idem non addito nomine respondit PAR. 1736. *reponse d'un Medecin Anglois à la critique de la these de M. Maloet.* Ibid. 1736. 12.

PETR. MALOET & PAYEN. E. *Chirurgia non est Medicina certior.* PARIS 1736. 4. Et idem titulus cum nominibus GUILIELMI de MAGNY, & LUD. JAC. PIPEREAU Ibid. 1736. 4.

Extrait de la these de M. Maloet. obss. sur les écrits modernes 1736. *T. V. Refutation de la these de M. Maloet* in iisdem *obss.* JAN. 1736.

Relique à l'auteur des observations sur les écrits modernes à l'occasion de son extrait sur la reponse d'un Medecin Anglois. PARIS 1736. 12. HALLER.

Anno 1737. fervebant iterum lites medicos inter & chirurgos Gallos contra medicos prodierunt:

Lettres sur les disputes entre les medecins & les chirurgiens. PARIS 1737.

Contra chirurgos:

Le Baillon, ou reflexion adressées à l'auteur de la lettre inserée dans le Merc. de France Août dernier au sujet de la dispute qui s'est elevée entre M. MALOET *& un Medecin Anglois d'une part, & les chirurgiens de l'autre par Mr. Medecin.* PARIS 1737. 4. In PETITUM, aliosque ejus gregis. Tribuerunt LUDOVICO de SANTEUIL.

Responderunt chirurgi in *reponse de M, D. M. chirurgien d'Orleans au Medecin auteur du Baillon.* PARIS 1737. 4.

JOH. ASTRUC. Ejus *lettre sur un écrit, ou second memoire pour les chirurgiens.* PARIS 1737. 4. Medicos de lue venerea docuisse, quæ sibi chirurgi tribuunt.

Ejus *seconde lettre.* Ibid. 1738. sanandæ luis curam ad medicos spectare.

Ejus *troisieme & quatrieme lettre à M. de Laire sur un écrit intitulé reponse d'un chirurgien de S. Come à la lettre de M. Astruc.* Ibid. 1738. 4. Nil invenisse JOHANNEM de VIGO. Dudum ante T. de HERY varios medicos Gallos ROMAM petiisse.

Ejus *cinquieme lettre sur l'extrait, qui a été fait de la quatrieme par* (l'Abbe de FONTAINE). Ibid. 1738. 4. Carpensem BERENGARIUM utique

que medicum fuiſſe. Chirurgos ſua habere a medicis. PETITUM propria pecunia homines alere, qui contra medicos libellos ſcriptitant.

Ejus *la neceſſité de maintenir dans le Royaume les écoles de Chirurgie qui y ſont établies dans la Faculté de Medecine.* PARIS 1749. 4. Ordinem medicum duos Profeſſores Chirurgiæ absque ſtipendio conſtituiſſe: a Regia liberalitate vix ſublevari, & annonam mereri medicos, qui Chirurgiam doceant.

Ejus *état des conteſtations entre la Faculté de Medecine & les communautés des M. M. chirurgiens & les Sr. de la Peyronie.* PARIS 1747. 4. Tribuitur enim JOHANNI ASTRUC. Pro medicorum prærogativa. Nusquam in univerſo regno chirurgum unquam receptum eſſe, niſi medicis præſentibus & conſentientibus. Contra immodica petita FRANCISCI de la P. qui ſolus velit honores tribuere chirurgicos. Medici petunt ne chirurgis medicinam liceat feciſſe, neve majoris momenti curationem adgrediantur, niſi conſulto medico.

Ejus *memoires pour ſervir à l'hiſtoire de la Faculté de Medecine de Montpellier.* PARIS 1767. 4. Fit mentio de GUIDONE de CHAULIACO, aliisquæ Chirurgiæ auctoribus. HALLER. V. *pag.* 697.

Reponſe d'un chirurgien de S. Come à la premier lettre de M. Aſtruc. PARIS 1737. 4.

Lettre de J. L. Petit à M. Aſtruc. Ibid. 1737. 4. cum ejus epiſtolis recuſa, alii 1738. 4. PORTAL.

Douze lettres de M. Aſtruc, Petit, & autres ſur les differens entre les medecins, & les chirurgiens ſur le droit, qu'a M. Aſtruc d'entrer dans ces diſputes, ſur la preference qu'il ſe donne en comparant ſon ouvrage à celui de Thierri de Hery par M. chirurgien de Rouen à M. chirurgien de Namur avec leurs reponſes. PARIS 1737. 8. alii 1738. 4.

Lettre de M.... Maitre es arts & chirurgien juré à un de ſes amis & reponſe à celle de M. Piſtous D. de Montp. Med. de Martigny 1737. 12.

Second memoire pour les chirurgiens. PARIS 1737. 4.

Der Statt Kaufbeuren Ordnung nach welcher ſich die Hebammen zu verhalten haben. 1737. 4.

Alia eſt collectio: (ab ea, quæ *pag.* 940.) *Lettres ſur les diſputes des medecins & des chirurgiens. Lettre de M. L. M. à M. P. C. Reponſe de M. P. C. Seconde lettre de M. P. C.* PARIS 1738. 12.

Lettre d'un avocat de Paris à un de ſes amis de Province (au ſujet des diſputes, qui ſe ſont elevées entre les medecins & les chirurgiens) PARIS 1738. 12. Pro medicis.

Reponſe à l'écrit intitulé, Cleon & Eudoxe touchant la preéminence pretendue des medecins ſur les chirurgiens adreſſée par M. des Roziers chir. d'Eſtampe à M. Andry D. regent de la Fac. PARIS 1738. 4.

Reflexion ſur les ouvrages de literature T. IV. PARIS 1738. *& in obſſerv. ſur les écrits modernes Tom.* 13. 1738. *Juin.* Aliqua huc faciunt.

Sur la ſeance de l'Acad. de Chirurgie.

PROCOPE COUTEAUX *trois lettres pour ſavoir, ſi les chirurgiens ſavent la Medecine, & s'ils peuvent l'exercer.* PARIS 1738. vel 1739. HALLER.

COMES de BIEVRE in *Comm. Litt. Nor. n.* 17. de collegio chirurgico HAFNIÆ conſtituto.

JACOB. KIRKPATRIK in *tr. on putrefaction,* refert de ſocietate chirurgorum navalium ejusque legibus. HALLER. V. *pag.* 487.

K. Majeſtäts medicinal ordningar utgangne an. 1699. 1. *nyo uplagde.* STOKHOLM 1742. 8. Conſtituitur collegium medicum, cujus auctoritati & phyſicis obſtetrices ſubjiciuntur. Chirurgis praxis medica interdicitur &c. HALLER.

J. BAPT. LUDOV. CHOMEL *Eſſai hiſtorique ſur la Medecine en France.* PARIS 1762. 12. Varia ad hiſtoriam etiam Chirurgiæ ſpectant. Circa a. 1281. chirurgos & pharmacopolas absque ullo dubio medicis ſubjectos fuiſſe, & ſacramentum apud Decanum dixiſſe. Nullum fuiſſe chirurgorum doctorum & illiteratorum diſcrimen a. 1350. & chirurgos & pharmacopolas a medicis in ordinem fuiſſe redactos. Auctorem libri *recherches ſur la Chirurgie* paſſim corrigit. HALLER.

CLIFTONI, Angli librum, cujus Gallica verſio PARISIIS ... 12. prodiit cum titulo: *Etat de la Medecine ancienne & moderne, avec un plan, pour perfectionner celle-ci, par Monſ. Clifton,* cognitum ulterius ait ſe non habere KESTNERUS, quam, quod in novis litterariis Lipſienſibus anni 1743. pag. 311. ſeq. de eodem refertur; jure optimo mereri illum nomen hiſtoriæ artis medicæ: in qua vero opiniones, dogmata & hypotheſes medicorum, qua veterum, qua recentiorum, non nude tantum recenſentur, ſed ſimul ſevere examinentur atque cenſeantur.

Anno 1743. *Facultas chirurgorum Pariſina* regio privilegio conſtituta eſt, ut chirurgi ſibi ſuas ſcholas, ſuos profeſſores, ſua examina, ſuos honores haberent, a medicorum inſpectione pene undique ſoluti, ut demum in litterariam ſocietatem colligerentur, neque in *Magiſterii* in Chirurgia gradum admitteretur, niſi qui artium eſſet magiſter. Hæc nova conſtitutio & privilegia multarum querelarum & apologiarum fuerunt cauſa: (ut jam dictum eſt *pag.* 938.) quas celebr. PORTALIUS ita recenſet:

Declaration du Roi concernant la communauté des M. M. chirurgiens de Paris donnée 23. *Avril* 1743. PARIS 1742. 4.

Précis

Précis pour les chirurgiens de Paris contre les Medecins de la même ville sur une demande des medecins qui consiste à assister comme simples spectateurs muets aux Examens de reception des chirurgiens. Ibid. 1743. fol. Est breve historiæ chirurgicæ compendium. HALLER.

Memoire pour les Doyens & docteurs regens de la Faculté de Medecine en l'Université de Paris contre les prevôts & communauté des M. M. chirurgiens, & contres J. Bourdelin, Bonaventure Furnier, & autres aspirans en Chirurgie. Ibid. 1743. 4. etiam in fol. Integra chirurgorum Parisinorum historia. Anno 1544. obtinuisse chirurgos a FRANCISCO I., ut gradus baccalaurei, magistri licentiati, Professorium demum decus possent adquirere. Reclamasse medicos, & quæ communem cum ipsis causam fecerit, Universitatem Parisinam. Sanctum esse a. 1551., & a Regni statibus Blesis a. 1580. confirmatum, ne chirurgi ullum canditatum reciperent, nisi præsente medici ordinis Decano. Anno 1724. edicto regio confirmatum esse annuum tributum a chirurgis ordini medico depensum, & jurisjurandi præstationem, quæ omnia nunc medicis eripiantur. Ex tonsoribus, non ex illis litteratis chirurgis, primos in arte magistros esse delectos. Ceremonias chirurgorum a STEPHANO PASQUIER pro mimo haberi. Chirurgos togatos discipulos facultatis medicæ fuisse, ipsis confitentibus. Anno adhuc 1721. Decanum ordinis medici receptioni candidatorum adfuisse, & vota chirurgorum addidisse irrita. Sic senatus auctoritate 4. Sept. 1743. chirurgorum electio irrita redditur, ut medicos jubeantur ad explorandum invitare. HALLER.

Sommaire pour la Faculté de Medecine de Paris contre les chirurgiens de la méme ville pour servir de refutation aux fables avancées dans leur memoire intitulé Précis. Ibid. 1743. fol.

Reflexion sur la declaration du Roi du 23. Avril 1743. 8. Pro medicorum juribus: multa mala redundare ex chirurgis litteratis, neque manu curandi artem exercentibus.

Argumens en faveur de la Faculté de Paris. Signé Procope Couteaux & Col. de Willars 1743. fol.

Observation sur un écrit intitulé Reflexion sur la declaration du Roi &c Ibid. 1743. 4. *avec une replique aux reponses des Medecins.* Est chirurgorum apologia pro sui ordinis a tonsoribus separatione. Falso hic adfirmant PARÆUM & THEODORICUM de HERY fuisse de chirurgorum togatorum grege. HALLER.

Ejusdem L. *seconde edition avec une replique aux reponses des medecins.* Ibid. 1743. 4.

Notes sur les Reflexions. Ibid. 1743. 8. Chirurgos litteratos, HEVINUM, QUESNAI aliosve neminem habere, qui ipsis se committat, artemque a solis illiteratis chirurgis exerceri. FR. de la PEYRONIE (quo solicitante

citante hæc nova Academia condita eſt) maximum lucrum ex licentia conficere, quam tot hominibus vendat. Tribuunt PROCOPIO.

Nouvelles reflexions ſur la declaration du Roi 1743. *concernant la communauté des M. M. chirurgiens jurés de Paris.* Ibid. 1743. 8. Dicunt eſſe LUDOVICI de SANTEUIL.

Lettres & reflexions ſur la qualité de maître es arts, nouvellement exig'e pour être chirurgien de S. Come. Ibid. 1743. 8. Eidem SANTEUIL tribuunt.

Memoire pour la Faculté de Medecine de Paris, contre l'auteur des obſervations. Ibid. 1743. 12. Ordinem medicum chirurgos togatos tanquam matrem reſpicientem filios in ſuum ſinum recepiſſe a. 1596. Nunquam ordinem medicum chirurgos habuiſſe niſi pro ſuis diſcipulis.

Requête au Roi F. de la Peyronie & le corps des chirurgiens de Paris repreſentent &c. avec l'extrait des regiſtres du Conſeil qui portent. Vu le preſent memoire & les ſtatuts. Ibid. 1743. 4.

Idem *extrait* ſeorſim ibid. 1743. 4.

Lettres d'Octroi du Roi aux chirurgiens de Paris de ſemblables privileges, que les ſuppots Regents & Docteurs de l'Univerſité de Paris du mois de Janvier 1544. *enregiſtrées le* 11. *Sept.* 1611. *confirmées en Parlament le* 12. *Sept.* 1644. Recuſ. PARIS 1743. 4.

Statuts privileges & Reglemens du college de Chirurgie de la ville de Paris. PARIS 1743. 4.

Statuts privileges & Reglemens du college de Chirurgie de la ville de Paris. PARIS 1743 4.

Recueil de pieces & memoires pour les MM. es arts & ſcience de Chirurgie contre la Faculté de Medecine concernant la declaration du Roi du 25. *Avril* 1743. PARIS 1750. Novus titulus.

Lettres d'un medecin de Paris à un medecin de Province ſur la place de medecin conſultant occupée par M. de la Peyronie. Ibid. 1743. 8. In SYLVÆ locum ſucceſſiſſe præter conſuetudinem & leges. CAROLUM GUILLEMEAU verum fuiſſe medicum, PARISIIS poſt ſolita pericula admiſſum.

Le medecin & le chirurgien contens, actions de graces à Themis à l'occaſion de l'arrêt de la cour du 4. *Sept.* 1743. 8. Ibidem.

Le medecin avocat malgré lui. Ibid. 1743. 8.

Entretiens familiers de deux garçons apoticaires ſur la Medecine generalement priſe. Ibid. 1743. 12.

Lettre d'un garçon barbier à l'abbé des Fontaines, au ſujet de la maitriſe es arts. Ibid. 1743. 8. Eſſe de BARBEU du BOURG.

Themis & le malade pour la ſubordination dans la Medecine. Ibid. 1743. 8.

Le

Le ſpectre apparition premier chirurgi.

LAURENT FERRET *des moyens de former des parfaits chirurgiens.* Ibid. 1743. 4. Contra MORANDI *diſcours dans lequel on prouve qu'il eſt neceſſaire au chirurgien d'être letré.* Ibid. 1743. 4. Frigere chirurgos, neque eam artem a litteris adjuvari. HALLER.

JULIANUS OFRAI vulgo la METTRIE. Ejus *ouvrages de Penelope, ou Machiavel en Medecine par Aletheius Demetrius* T. I. BERLIN 1748. T. II. ibid. 1748. 8. T. III. ibid. 1749. 8. Acerba in medicos Pariſinos Satyra, ſolo excepto PETRO SENAC. Chirurgos male privilegia medicorum ſibi adrogare: medicum melius educatum, doctiorem, melius utriusque artis limites inturbatos ſervare. HALLER. V. *pag.* 126.

CHRIST. GUIL. KESTNERUS, medicus. Ejus *kurzer Begriff der Hiſtorie der mediciniſchen Gelahrtheit überhaupt.* HALÆ 1743. 8. Compendium hiſtoriæ medicæ artis litterariæ generalioris.

Ejus *bibliotheca medica, optimorum per ſingulas Medicinæ partes auctorum delectu circumſcripta & in duos tomos diſtributa.* JENÆ 1746. 8. Auctores claſſicos medicos ac chirurgicos ſub variarum materiarum titulis non ſine proprio addito judicio erudite recenſet. In T. I. cap. 1. ſect. II. §. IX. ſcriptores hiſtoriæ chirurgicæ locavit; nempe GUIDONEM de CHAULIAC, CONRADUM GESNERUM, MARC. AUR. SEVERINUM, JOHANNEM V. HORNE, & GOELIKIUM. Neminem deprehendi, qui de hiſtoria chirurgicæ artis ſolicitum ſe præbuerit, & peculiari commentatione hoc ex inſtituto egerit, ſi ſolum GOELIKIUM excipias, queritur.

ANDREAS WESTPHAL. Ejus *curationes morborum internorum, quæ a chirurgis ſuſcipiuntur a Magiſtratu non eſſe tolerandas.* GREIFSWALD 1743. 4. HALLER. V. *vuln.*

Ad novas chirurgorum cum Medicis lites, & ſequentia pertinent:

Recherches critiques & hiſtoriques ſur l'origine, ſur les divers états & ſur les progrès de la Chirurgie en France. PARIS 1744. 4. & 12. 2. vol. Tribuitur FRANCISCO QUESNAI. Cauſam certe chirurgorum contra medicos tanta contentione orat, ut fidem ei narrationi facile tribuas; tot tamen falſa, & manifeſto falſa veris miſcet, ut infra FRANCISCI famam ſit. De antiquis medicis chirurgis GALLIÆ, vulgo *Mires.* LANFRANCUM, GUILIELMUM de SALICETO chirurgos facit, qui manifeſtiſſime clerici fuerint, & medici, ut LANFRANCUS ſuum ordinem a laicis diſtincte ſeparet, qui chirurgi fuerint. Alios medicos-chirurgos noſter admittit, quorum caput facit JOHANNEM PITARD, primum D. LUDOVICI & ejus filiorum chirurgum. Verum & iſte de medicorum ordine fuerit, ut ex toga adgnoſcas, ex magiſtri titulo, qui etiamnum Doctoris habet ſignificationem, ex loco, quem

quem hi medici in Univerſitate tenuerunt, ex LANFRANCI medici phyſici certiſſima in eorum collegium adoptione, ex ſtudiis demum biennii in Medicinam phyſicam ex lege impenſi. Qui tamen cælibatum ægrius ferebant, ii ſeorſim a medicorum collegio receſſerunt, & toga uſi, laicorum nomine diſtincti, aliquem in Univerſitate gradum tenuerunt, hactenus a tonſoribus diverſi. Paulatim tonſores a medicis eruditi, iisque ſubjecti, in artis exercitio prævaluerunt. Tunc etiam togati chirurgi, ne ab Univerſitate rejicerentur, medicorum ſe profeſſi ſunt diſcipulos, & apud eos litterarum ſtudium manſit, ut eo minus auctorem noſtrum probes, qui medicos-chirurgos & in univerſum litteras contemnit. Inde a. 1613. chirurgi bene multi cum tonſoribus ſub auctoritate ordinis medici coaluerunt, eaque unio a Senatu a. 1657. & 1672. & alias confirmata fuit, & etiam a. 1699. novæ conjunctorum chirurgorum leges ab ordine medico confirmatæ fuerunt. Verum anno demum 1743 Regia lege tonſores a chirurgis ſeparati, hi toga ornati, Univerſitati tanquam magiſtri adgregati, & paulatim medicis undique æquati fuerunt, ut ſuas haberent cathedras, ſuos honores, tantum & umbram quamdam veteris obſequii medicis debeant. Adjectus eſt *index funereus chirurgi* de VAUX. Medici aliqua æmulatione moti hinc quidem lege agere cœperunt, inde & ipſi majorem in Chirurgia ornanda laborem ponere, ut etiam baccalaureos ſuos cogerent, operationes chirurgicas demonſtrare, & cathedram chirurgicam aperuerint, chirurgis exoſam, & frequentes diſputationes chirurgici argumenti ediderint. HALLER.

Requête au Roi pour le D. & DD. Reg. contre le S. de la Peyronie &c. contre la communauté des chirurgiens jurés de Paris, ſur la queſtion préliminaire de la proviſion, concernant les examens, & la delivrance des cadavres. PARIS 1744. 4. Contra GARENGEOTUM & C. VERDIER, cum pro obtinendis cadaveribus anno adhuc 1742. ſupplices ad Decanum litteras dediſſent, nunc vero dare omitterent. Queruntur etiam medici, quod chirurgi nullos aut candidatos aut obſtetrices admittere maluerint, quam medicos ad *examina* vocare. Sed ea ad Regem data petitio non fuit admiſſa. HALLER.

Memoires pour les Prevôts & Gardes de chirurgiens jurés de Paris contre les Doyen & DD. Regens de la Fac. de Medecine. PARIS 1744. 4. PORTALIUS.

Premiere reponſe pour le D. & les DD. Regens de la Faculté contre le S. de la Peyronie & la communauté des MM. chirurgiens. PARIS 1744. 4. Non FRANCISCUM GIGOT verum Chirurgiæ caput eſſe, eos honores ordini deberi medico. Male eumdem candidatorum admiſſionem ſibi ſoli ſumere. Male confundi exercendæ artis licentiam cum licentia ſumendorum honorum. Contra privilegium docendi, quod chirurgi invadant. HALLER.

Re-

Reponse du Recteur, Doyens, Procureurs & suppots de l'Université de Paris au memoire de S. de la Peyronie inseré dans l'arrêt du Conseil 26. Aout 1743. PARIS 1744. fol. Nitidissime scripta dissertatio. Rejicitur chirurgorum ambitus, qui honores ab Universitate erogatos invadebant, nullo Universitati præstito obsequio, & doctores Chirurgiæ vocari adfectabant. Anno primum 1436., deinde 1585. & 1589. chirurgos ab Universitate adoptatos fuisse, ea conditione, ut medicorum essent discipuli. Repulsam tulisse eosdem, cum vel philosophis se adjungere, vel peculiarem in Universitate facultatem constituere vellent, neque contra reclamantem scholam Parisinam voluntatem HENRICI III. prævaluisse. Iterum a. 1612. interdictum esse chirurgis togatis ne docere vellent; anno vero 1624. ne theses defenderent. Nuper anno 1726. Universitatem a Rege petiisse ne chirurgi prælegerent. Statuta chirurgorum sublestæ esse fidei, & nuper compilata HALLER.

Premier Memoire pour le Doyen & DD. RR. contre les S. FR. de la PEYRONIE, *& la communauté des MM. chirurgiens jurés de Paris en reponse a leur Memoire inseré dans l'arrët du Conseil 2. Aout* 1743. PARIS 1744. 4. PORTAL.

General Taxordnung für Medicos, Chirurgos, und Apotheker. BRESLAU 1744. 4.

Arrêt du Conseil d'Etat du Roi, qui ordonne l'execution des edits statuts & reglemens concernant la Chirurgie & la barberie, que les acquereurs des offices pour les barbiers & les perruquiers seront tenus de s'y conformer, & que les lieutenants du premier chirurgien acquereront les mêmes droits, mais seront tenus d'apeller à toutes les assemblées les controleurs & inspecteurs Arrêt du Fevrier 1743. *& du 3. Juillet* &c. PARIS 1745. 4.

Second Memoire pour le Doyen & les DD. Regens de la Faculté de Medecine contre le S. de la Peyronie & les Prevôts & Communauté des MM. chirurgiens de Paris. Ibid. 1745. 4. Multa continet ad historiam Chirurgiæ gallicæ facientia. LANFRANCUM utique medicum fuisse. Chirurgiam a. 1301. inter opificia fuisse numeratam (*un metier*). Anno demum 1436. chirurgos in gremium Universitatis receptos fuisse. A. 1647. repetito iis interdictum esse, ne cadavera acciperent dissecanda, nisi consentiente medicorum Decano. A. 1494. ordinem medicum post multas tonsorum supplicationes exoratum, prælectiones iis concessisse, interque suos discipulos recepisse, quod fœdus sæpe sit renovatum. HABICOTUM tonsorem fuisse, & sero ad Chirurgos togatos transiisse: istos togatos inertes fuisse, & parum practicos. Anno 1671. lege confirmatum esse, ut præsentibus medicis chirurgi candidatorum profectus explorarent, & a. 1676. jussos chirurgos annuum ordini medico præstare jusjurandum atque tributum. A. 1699. cum medicos inter & chirurgos summa intercederet concordia, medicorum jura suprema in statutis chirurgorum conservata fuisse. Cum ab anno 1714., & 1719. tribu-

tum & in *examinibus* præſentiam medicorum detrectarent, in ordinem redactos eſſe lege anni 1724. chirurgos tributum & jusjurandum a. 1725. ſponte medicis obtuliſſe, quod utrumque a. 1742. negaverint, neque judici a. 1739. paruerint, a quo medicos ad examen juſſi ſint invitare. In eorum curationibus plurimum eſſe errorum, & in ſanatione morborum venereorum flagitiorum & ſcelerum. Cum magno reipublicæ periculo FRANCISCUM de la PEYRONIE adrogare ſibi jus tribuendæ licentiæ operandi. Ridentur experimenta Fr. QUESNAI, FOUARTI, HEVINI. FRANCISCUM la P. non eſſe legitimum medicinæ doctorem. Librorum chirurgicorum cenſuram ab omni tempore medicis conceſſam, etiam a. 1575. & 1672. HALLER.

A Meſſieurs les adminiſtrateurs des hôpitaux ſigné par M. Lepine Doyen. PARIS 1745. fol. Cum VERDIER & GARENGEOT abſque Decani conſenſu cadavera poſcerent, petunt medici, ne obtineant. HALLER.

Lettre miraculeuſe adreſſée a M. le medecin & avocat malgré lui. PARIS 1745. 8. PORTALIUS.

ANTONIUS LOUIS. Ejus *examen des plaintes des medecins de Province, & refutation de divers memoirs de M. Combaluſier en faveur de la Faculté de Medecine.* PARIS 1748. 4.

Ejus hiſtoria Academiæ chirurgorum ad a. 1743. habetur in *Memoire de chirurgie* T. IV. HALLER. V. *pag.* 133.

MICHAEL PROCOPE COUTEAUX *diſcours ſur les moyens d'etablir une bonne intelligence entre les medecins, & les chirurgiens.* PARIS 1746. 4. Sermo in ſcholis medicis eo anno pronuntiatus, ſale plenus & ironia. Chirurgos nova petere. Medicos ſua tueri. Medicis inſpectionem in Chirurgiam deberi. Chirurgiam a medicis in EUROPA natam eſſe, ipſo fatente PARÆO. Non ſufficere clinicis conſiliis chirurgos. HALLER.

Memoires pour les S. de la Peyronie, & le Prevôt & College des chirurgiens contre le Doyen & la Faculté de Medecine. PARIS 1746. 4. Fuiſſe utique litteratorum chirurgorum collegium, qui abſque ulla ſubjectione, quam medicis debuerint, honores Artis ſuæ candidatis tribuerint. Nuperam legem nihil novi chirurgis dare, reddere vero antiquum ſplendorem, quem anno 1660 Senatus obſcuraverit. (Male certe chirurgi phyſicos & LANFRANCUM ſuis annumerant, qui veriſſimi medici fuerint, neque ſatis dilucide reſpondent ad decreta Univerſitatis anni 1436. & 1515., quibus ſe ſcholares medicorum ſint confeſſi, quorum ſcholas auſcultarent. Fatentur iidem leges Regni Bleſenſes juſſiſſe chirurgos medicis præſentibus ſuos recipere candidatos, neque cadavera ſibi promiſſa fuiſſe, niſi medicis præſentibus. Ita HALLER).

HENR. FRIDER. DELIUS. Ejus *Entwurf einer Erläuterung der deutſchen Geſetze, beſonders der Reichsabſchiede aus der Arzneygelahrtheit und Naturlehre.* ERLANGEN 1753. 4. Primum index legum Germanicarum,

rum, etiam ad Chirurgiam ſpectantium. Deinde notæ ad conſtitutionem medicam Baruthenſem, & in agyrtas aliqua. HALLER. V. *pag.* 137.

Eſtatutes del real collegio de Profeſſores Cirujanos de Madrit aprobados par S. M. en MADRIT 1747. 4.

A crecidos del real collegio de Profeſſores Cirujanos de Madrit aprobados para S. M. MADRIT 1748. 4. HALLER.

Sammlung einiger Schriften von dem Urſprung und den Schickſalen der Wundarzneykunſt und Zergliederung 1747. 8. abſque loco. HALLER.

Ordnung, Generaltax, ſowohl für die Medicos und Chirurgos, als Apotheker im Erzherzogthume Schleſien. BRESLAU 1747. 4.

Requête au Roi pour les Doyens & Docteurs regens de la Faculté contre le premier chirurgien, prevôts & communauté des chir. jurés de Paris avec le Memoire de conſultation ſur le faux. PARIS 1747. 4. Chirurgos fictitia produxiſſe ſtatuta, ordinemque annorum manifeſto invertiſſe, annum 1600. refinxiſſe in 1268. recentiori manu uſos, foliis etiam evulſis, per chirurgum de la NOUE.

Conſultation pour les Doyens & Docteurs regens de la Faculté contre les prevôts, & les chirurgiens jurés de Paris. PARIS 1747. 4. Advocati conſulti reſpondent in chirurgorum legibus fraudem manifeſtam eſſe. Archiatri Regii ſubſcriptis nominibus oſtendunt, ſe cum reliquis medicis ſentire. HALLER.

Ordonnance du Roi portant reglement general concernant les hôpitaux militaires du 1. *Janvier* 1747. PARIS 1747.

Arrêt de la cour du Parlement, qui declare qu'en conformité des declarations de 1710. *&* 1719. *tous maitres chirurgiens, barbiers, perruquiers & autres qui exercent quelque partie de Chirurgie & de barberie ſeront tenus de païer au premier chirurgien* 21. *ſ.* 3. *d. une fois ſeulement pour ſon droit d'avenement.* PARIS 1747. 4.

Decretum ſaluberrimæ Fac. Par. 28. Jan. 1747. *datum* PARIS 1747. 4. Litem intentatam omnibus per Regnum Academiis indicat.

Etat des conteſtations entre la Faculté de Medecine & l'Univerſité, faiſant pour les autres Facultés & colléges du Royaume & la communauté des MM. chirurgiens Jurés de Paris & le premier chirurgien. PARIS. . . . *D. Reg. de la Fac. de Medecine.* PARIS 1747. 4. Tribuitur ASTRUCIO.

Teſtament de la Peyronie du 18. *Avril* 1747. 4.

Remarques ſur les Memoires de l'Academie de Chirurgie. PARIS 1747. 4.

Lettre de MM. de Valence & M. apoticaire de Grenoble au ſujet d'un paſſage inſeré dans le dernier memoire des chirurgiens de Paris contre les medecins de la meme ville par M. J. J. A. A. M. D. A. D. R. M. A. D. J. PARIS 1747. 12.

L'avocat curieux au medecin veridique, le medecin veridique à l'avocat curieux. *La* HAYE 1747. 4.

Lettre d'un garçon barbier a l'avocat curieux &c. 1747. 12.

Arrêt donné a la grande chambre de Ratopolis en faveur des MM. chirurgiens professeurs & membres de l'Acad. de s. Come pour le retablissement de leur anciens privileges. 1747. 12.

Requête au Roi pour les Doyens & DD. Regens de la Faculté de Med. contre le S. Pichaut de la Martiniere, & les prevôts & communauté des chirurgiens. PARIS 1748. 4. Chirurgos post priorem illam refutationem sua statuta ipsos deseruisse. Nupera ergo Regia rescripta, quæ iis statutis nitantur, & prærogativam tribuendorum honorum, chirurgis concessam, una ruere. HALLER.

Troisieme Memoire pour les Doyens & Docteurs Regens de la Faculté de Medecine contre le S. Pichaud &c. PARIS 1748. 4. Fusius opus, quo multa continentur, ad historiam Chirurgiæ pertinentia. Chirurgi nunc quidem juri civitatis Academicæ renuntiaverant, jus docendi, & latina quidem lingua utendi nihilo secius sibi ideo vindicabant, quod a LUDOVICI IX. temporibus latinas scholas constanter aperuissent. Medici respondent, se ab a. 1436. latine Chirurgiam docuisse: privilegia chirurgorum ipsis tributa esse ob consortium Academicæ civitatis; repetito Senatum ipsis interdixisse ne prælegere vellent: nunquam chirurgos facultatis gradum in Universitate tenuisse, nunquam ipsis licuisse candidatos absque medicorum consensu admittere, non posse ipsis licentiam concedi internos curandi morbos, aut graves operationes absque consensu medicorum suscipiendi, etiam per nuperas leges. HALLER.

Requête au Roi pour les Doyens & DD. Regens de la Faculté de Medecine de Paris contre le premier chirurgien, prevôts & communauté des chirurgiens jurés de Paris, servant de reponse aux dernieres representations du S. de la Martiniere, pour demander la cassation des arrêts du Parlement de 1551. & 1743, *qui ont maintenu les medecins dans le droit d'aprobation aux receptions des chirurgiens de S. Come.* PARIS 1748. 4.

Au Roi requête des Doyens & DD. Regg. de la Faculté de Medecine representans que les chirurgiens deconcertés par l'inscription en faux de leur pretendu statuts &c. PARIS 1748. 4.

Sommaire pour la Faculté de Medecine de Paris contre les chirurgiens de la même ville pour servir de refutation aux fables par eux avancées dans leur memoire intitulé le Précis. PARIS 1748. 4.

Requête au Roi pour les Doyens & les DD. Regens &c. contre le S. Pichaut pour servir de reponse a leur Requête. PARIS 1748. 4.

Representations au Roi sur la declaration du 23. Avril 1743. PARIS 1748. 4. Tribuitur D. COMBALUSIER.

Ob-

Obſervations des Recteurs, Doyens, Procureurs & ſujets de l'Univerſité de Paris ſervant de reponſe au dernier memoire du S. Pichaut & de la communauté de chirurgiens. PARIS 1748. 4.

Relation de ce qui s'eſt paſſé dans l'Univerſité en 1576. au ſujet des chirurgiens, tirées des regiſtres de l'Univerſité, augmentée de quelques obſervations. PARIS 1748. 4.

Memoire ſervant de repreſentation à Nos S. du Parlement pour les Doyens & DD. Regens de la Fac. de Medecine au ſujet de quelques diſpoſitions teſtamentaires du S. de la Peyronie. PARIS 1748. 4.

Memoires preſentés par M. Chicoineau premier Medecin, chancelier de l'Univerſité de Montpellier au Roi pour détruire les fauſſetés avancées par le S. Pichaut dans ſon memoire au Roi. PARIS 1748. 4.

Extrait chronologique de l'état des chirurgiens jurés dits de S. Come juſqu'à leur union faite avec les barbiers chirurgiens en 1656. concernant leur ſubordination envers la Faculté de Medecine, tiré des Archives de la Faculté. PARIS 1748. 4.

Expoſitions des examens ou actes d'approbation des candidats pendant leur cours de licence dans la Faculté. PARIS 1748. 4.

Repreſentations de M. Pichaut de la Martiniere & des chirurgiens &c. ſur la conſervation de leurs droits & priviléges pour ſervir de reponſe aux repreſentations de M. Chicoineau. PARIS 1748. 4. Non brevis libellus. De medicorum ad *examina* chirurgorum invitatione & neceſſaria præſentia agitur. Omnino a. 1555., 1578. & alias id jus medicis datum, & ab anno 1660. ad 1724. exercitum eſſe. Verum medicos mutas fuiſſe perſonas, neque omnino idoneos eſſe de chirurgi profectibus judices. Neque interna mala a chirurgis debere curare, neque externa a medicis. Bleſenſes leges nunquam effectum eſſe ſortitas. HALLER.

Memoire preſenté au Roi par ſon premier chirurgien, en reponſe du 2 Memoire preſenté par le premier medecin. PARIS 1748. Excuſat paulo prioris ſcripti incivilia ſcommata, cæterum, etſi & ipſe apud comitem Archiatrorum jusjurandum præſtitit, nullam tamen ejus eminentiam adgnoſcit. HALLER.

Repreſentation pour les maîtres en chirurgie de Montpellier contre les reproches de M. Chicoineau. PARIS 1748. 4. Chirurgos Monſpelienſes paria fere cum medicis privilegia poſſidere, & cathedram ipſis in Academia ſuam eſſe. HALLER.

Second Memoire pour le S. de la Martiniere & les maîtres en chirurgie de Paris, ſervant de reponſe au troiſieme memoire des medecins & aux obſervations de l'Univerſité. PARIS 1748. 4. Utique chirurgis jus docendi deberi. Medicos equidem lege anni 1743. ad graves caſus chirurgicos vocari, nihil tamen iis inde accedere in chirurgos imperii. Sexaginta prælectio-

ctiones medicorum chirurgicas ad perfectam artis cognitionem adquirendam non sufficere. Frustra repugnante Universitate, chirurgos tamen facultatem constituere, quæ pars sit Universitatis.

Précis pour le S. de la M. contenant la refutation de l'écrit intitulé, la subordination des chirurgiens. PARIS 1748. 4. (aliud autem scriptum in HALLERI editione anno demum 1749. prodiit). Medicis ut olim clinicis *præcedentiam* deberi, nihil ultra. Nullius momenti esse doctores Chirurgiæ medicos. In refutatione asperitatem ipse auctor adgnoscit. Chirurgos in anatome medicorum præceptores esse. F. JOSEPHUM HUNAULD in incisione cadaveris hæsisse. In minoribus nosodochiis & ruri chirurgos internos morbos curare. HALLER.

Memoire présenté au Roi par son premier chirurgien pour repondre à celui, qui à été presenté à S. M. par son premier medecin. PARIS 1748. 4.

Requête tres importante au Roi, où il est demontré, qu'avant 1656. *depuis l'institution du collége de S. Come en* 1226. *les chirurgiens de Paris ont toujours été de vrais membres de l'Université pour enseigner publiquement la Chirurgie, que l'assemblée de* 1670. &c. PARIS 1748. 4.

Sommaire par le S. Pichaut de la Martiniere premier chirurgien contre les Doyens & DD. Regens de la Faculté & contre l'Université de Paris. PARIS 1748. 4.

Addition au sommaire contenant l'inventaire des titres pour le S. Pichaut contre les Doyens & DD. Regens de la Faculté. PARIS 1748. 4.

Examen impartial des contestations des medecins & des chirurgiens considerées par rapport à l'interêt public par M. de B. PARIS 1748. 12. Tribuitur FRANCISCO QUESNAI.

Lettres Patentes portant confirmation de l'établissement de l'Academie Royale de Chirurgie. PARIS 1748. 4.

FRANCISCI de PAULA COMBALUSIER *la subordination des chirurgiens aux Medecins demontrée par la nature des deux professions & par le bien public.* PARIS 1748. 4.

Pretextes frivoles des chirurgiens pour s'arroger l'exercice de la Medecine combattus dans leurs principes & dans leurs consequences. PARIS 1748. 4. Tribuitur etiam D. COMBALUSIER.

Remarques sur la subordination des chirurgiens aux medecins, & sur celle qui est établie à la Cour. PARIS 1748. 4. Tribuitur iterum COMBALUSIER.

Lettre d'un medecin à M. Pichaut de la M. au sujet du memoire qu'il à presenté à sa Maj PARIS 1748. 4.

Memoires presentés au Roi. PARIS 1748. 4.

Re-

Repreſentations au Roi ſur les plaintes des provinces. PARIS 1748. 4.

Conſiderations d'un medecin de Montpellier ſur les deux premiers memoires de M. Pichaut de la Martiniere. PARIS 1748. 4. FRANCISCUM CHICOINEAU contra PICHAUTI cavillos tuetur, qui tamen intra manus Archiatri ſacramento ſe adſtrinxerit. Medicos & PARISIIS & MONSPELII pauperum curam gratuitam gerere. Chirurgos principes tamen doctoris medici gradum ambire. Eorum qui excellunt, eos medicorum fuiſſe diſcipulos. PETITUM fraude uſum WINSLOWI correctiones ſubterfugiſſe. Crure integro hominem ſervatum eſſe, in quo F. GIGOT crus geſtiebat amputare, ipſumque proprio in morbo, male a chirurgis intellecto a D. SIDOBRE ſanatum fuiſſe. HALLER.

Lettre d'un Chirurgien de Paris à un chirurgien de province contenant un reve ſingulier & quelques remarques ſur l'excellence de la Medecine moderne. PARIS 1748. 4. Aſperrimæ & inciviles calumniæ, quibus FRANCISCUS CHICOINEAU, JOHANNES ASTRUC, & in univerſum medici Pariſini maculantur. Obſcuriſſimos HALLIUM, VICARY, VIGIER inter celebres inciſores numerat &c. HALLER.

Refutation de l'écrit des medecins intitulé la ſubordination des chirurgiens. Ibid. 1748. 4. Tribuitur D. LOUIS.

Reponſe du Bedeau de S. Come au ſecond Bedeau de la Faculté de Medecine contre le nouvel écrit du medecin veridique contre le garçon chirurgien. Ibid. 1748. 4.

Lettre d'un citoyen zelé qui n'eſt ni medecin ni chirurgien, ou l'on propoſe un moyen d'apaiſer les troubles de la Medecine, & de la Chirurgie. Ibid. 1748. 12.

Entretiens familiers de deux garçon apoticaires ſur la Medecine generalement priſe. Ibid. 1748. 12. (Forte idem erit, quod ad annum 1743. relatum eſt.)

Epître de M. à ſon frere au ſujet de la theſe du Bachelier en Medecine ſcript. 1748. impreſſ. 1752. 8.

Plaidoyer d'un Contrebandier. Ibid. 1748. 4.

Teſtament du S. de la Peyronie Med. Ibid. 1748.

Conſultation de MM. Pogeau &c. au ſujet de ce teſtament. Ibid. 1748. 4.

La Peyronie aux enfers. La HAYE 1748. 12.

Arrêt de la Cour du Parlement portant confirmation d'une ſentence du Châtelet qui ordonne l'exécution du teſtament & codicille de M. de la Peyronie. Ibid. 1748. 4.

Testament de M. de la P. & arrêts rendus en consequence. Ibid. 1750. 4. Omnia fere sua bona, quæ erant plurima, ordini chirurgico legavit: annuum præmium 500 ℔. optime problema solventi: nummos argenteos in quolibet consessu. 500 alias ℔. pro cursibus obstetriciis, 300 ℔. secretario, 2500 quinque adjunctis. 100000 ℔. chirurgis Monspeliensibus. HALLER.

La superiorité des medecins sur les chirurgiens prouvée par les loix & les usages de toute l'Europe. PARIS 1749. 4. Medici Parisini ad exteras Academias (etiam ad Gottingensem HALLERO tunc temporis Decano) scripserunt, ut limites discerent, in quibus chirurgi a medicis continentur. Responderunt plurimæ Facultates Medicæ, Oxoniensis etiam & Cantabrigiensis, absentibus medicis chirurgos non adoptari: hos internis morbis non mederi, neque majoris momenti curationes absque medicorum consensu suscipere; demum ubique a medicis Chirurgiam doceri. HALLER.

Reponse au dernier memoire de M. le premier chirurgien, à l'écrit intitulé examen impartial. PARIS 1749. 4. Auctor D. PAYEN. Antiquissima medicorum prærogativa confirmatur. Experientiæ in chirurgicis utilitas contra chirurgum primarium defenditur, qui experientiam parvi faciebat, ut litterarum necessitatem ornaret. Veteres chirurgos togatos ad incrementa artis suæ vix quidquam contulisse; melius de ea meruisse tonsores, optime medicos, potissimum Italos. Infinita mala ex internis curationibus oriri, quas chirurgi suscipiunt. HALLER.

Memoire au Roi pour les conseillers & medecins de S. M. chancelier, Doyen, & professeur en l'Université de Montpellier & pour le Corps des docteurs en la dite Université contre les MM. chirurgiens de la même ville par Combalusier. PARIS 1749. 4.

Consideration d'un medecin de Montpellier sur les deux premiers memoires presentés au Roi par le S. Pichaut de la M. & sur les progrés de la Medecine & de la Chirurgie. PARIS 1749. 4. Tribuitur etiam FRANCISCO COMBALUSIER.

Representations faites au Roi par la Faculté de Medecine de Paris sur les plaintes des Provinces sur le désordre général introduit par les chirurgiens dans l'exercice de la Medecine & de la Pharmacie. PARIS 1749. 4.

La necessité de maintenir dans le Royaume les ecoles de Chirurgie, qui y sont établies dans les Facultés de Medecine. PARIS 1749. 4.

Lettre d'un medecin de Montpellier à M. C. D. F. medecin ordinaire du Roi au sujet de l'examen public, que le S. Louis à subi à S. Come le 25. Sept. 1749. Ibid. 1749. 8. In theses ANTONII LOUIS.

Lettre d'un medecin de Montpellier au sujet de l'examen public que le S. Louis à soutenu à S. Come en 1749. *pour servir d'eclaircissement à ce qu'en dit M. F.* PARIS 1749. 4. ANTONIO PETITO tribuit Cl. PORTALIUS.

Du droit que les medecins ont d'assister & d'opiner aux examens & receptions les MM. chirurgiens. Ibid. 1749. 4.

Memoire pour le S. de la Martiniere & les prevôts & college des chirurgiens, contenant la refutation des derniers écrits de la Faculté de Medecine à Paris. Ibid. 1749. 4. Cum medici ostendissent, in universa Europa chirurgos medicorum eminentiam adgnoscere, Parisini chirurgi regerunt, extra GALLIAM meros esse tonsores, qui neque brachio uti norint, neque mente. HALLER.

Observations pour servir de reponse à la dernier requete des medecins. Ibid. 1749. 4.

Memoire presenté au Roi par son premier chirurgien, ou l'on expose la sagesse de l'ancienne legislation sur l'état de la Chirurgie en France. Ibid. 1749. 4. D. PICHAUT extollit litterarum in chirurgo necessitatem. Chirurgum medicum facit, & clinico præfert. Chirurgos negat quemquam adoptare, nisi quatuor annis in nosodochio curantibus adfuerit. Operationes ita contemnit, ut eas in 48. horis disci posse adfirmet. Votum chirurgi esse non operari. Neque tamen chirurgos velit interna mala suscipere curanda. Gallorum chirurgos ab ipsis exteris præferri. Pariturum se & chirurgos medicis, nisi ea imperent, quæ conscientia vetat exsequi. Ad externa etiam mala vocari medicos consentit, & eorum vota numerari. In oppidis vellet medicos ali, qui in nosodochiis ægris adstiterint, & Chirurgiam didicerint. Nihil se debere Archiatrorum comiti. HALLER.

Examen des plaintes des medecins de province presentés au Roi par le Parlement de Paris. Ibid. 1749. 4. Ironiæ & cavilli. Tribuunt ANTONIO LOUIS, forte non vere. Ita HALLER.

Addition à l'examen des plaintes &c. Ibid. 1749. 4.

Observations sur le memoire des medecins de Montpellier, écrit par F. de P. Combalusier. Ibid. 1749. 4. Superbum & injuriosum scriptum. GUIDONEM de CHAULIAC in chirurgo litteras desiderasse (sed GUIDO medicus erat & clinicus, agebatque de suis similibus). Lectiones chirurgicas medicorum nullius esse momenti. Ita HALLER.

Secondes representations au Roi par le S. de la Martiniere. Ibid. 1749. 4. Leges Blesenses irritas fuisse. Anno 1721. tonsores chirurgis traditos esse examinandos. Senatus contrariam legem anni 1551. nullum effectum esse sortitam. Medicos equidem anno 1656. & 1660. in chirurgos eamdem potestatem adquisivisse, quæ ipsis fuerit in tonsores.

Secondes representations au Roi pour les maîtres en Chirurgie de Montpellier. Ibid. 1749. 4. Plus hic & boni ordinis. Vetuſtos chirurgos Monſpelienſes de tonſorum grege fuiſſe. Anno 1496. lege ſanctum eſſe, ut medici eorum examinibus adeſſent, eam legem ſæpe renovatum tamen contrario uſu refutari. Chirurgos ipſos cadavera incidere, medicos orare. Chirurgos intra eosdem MONSPELII limites ſe contenturos, quos PICHAUT admiſerit. HALLER

Tandem hæ lites a Rege 12. Aprilis 1749. 4. per *Arrêt du conſeil d'Etat au ſujet des conteſtations qui ſe ſont formés entre les medecins & les chirurgiens* recuſ. 1753. 4. compoſitæ fuerunt, quibus ſilentium medicis imponitur & chirurgis. Hi candidatis examinandis & recipiendis tres medicos advocare jubentur, qui per horam eorum profectus explorent. Alius ordo eſt chirurgorum non togatorum, qui ad antiquum uſum recipiantur. Utrorumque catalogus a Præpoſitis chirurgorum quotannis die Lucæ medicorum Decano offertur. Chirurgis interdicitur, ne morbos internos curaſſe velint. Ad operationes medici ſuam mentem aperire tenentur, & eorum vota numerantur. HALLER.

Reflexion ſur le jugement du procés entre la Faculté de Medecine & l'Acad. Royale de Chirurgie. Ibid, 1749. 4.

La voix du peuple ſur les conteſtations entre les medecins & les chirurgiens de Paris en faveur des chirurgiens. Ibid. 1749. 4.

Brevet de la Calotte pour la Chirurgie de Paris. Ibid. 1749. 8. Satyra ſcripta in chirurgos.

Compliment de felicitation à M. le Doyen & DD. Reg. de la Fac. de Medecine au ſujet de l'Arrêt rendu en leur faveur. Ibid. 1749. 4. Ironia in medicos.

Utcunque huc facit *arrêt du Conſeil d'Etat concernant la vente faite à S. M. de la terre de Marigny legée par feu M. de la Peyronie au college des MM. en Chirurgie de Paris.* Ibid. 1749. 4.

Et *lettres patentes portant confirmation du contrat de vente de la terre de Marigny.* Ibid. 1750. 4. HALLER.

GEORG. BARBETTE, medico-chirurgus, Bononienſis. Ejus *lettera ad un ſuo amico.* JESI 1749. 4. Laudes Chirurgiæ. Ejus cognitionem magni medici famam juvare. HALLER.

Arrêt du conſeil d'état portant reglement entre la Faculté de Medecine de Paris, & les MM. en art de ſcience de la Chirurgie du 4. *Juillet* 1750. PARIS 1750. 4.

Nouveau reglement pour l'Academie R. de Chirurgie donné par le Roi 18. *Mai* 1751. PARIS 4. In quo forma Academiæ, Præſes, conſilium, adjuncti, ſodales exteri, conventus ſtati, præmia, auctoritate regia conſtituuntur. HALLER.

Au

Au Roi Sire le Doyen du college des maitres en Chirurgie suplient V. M. de leur permetter de faire des representations au sujet du reglement de l'Acad. Roy. de Chirurgie du 18. *Mars* 1751. PARIS 1751. 4.

Deux memoires importans présentés au conseil du college des MM. en Chirurgie par le plus grand nombre d'entre eux ensuite desquels. . . . une consultations de M. Clavel &c. PARIS 1751. fol.

Lettres patentes portant reglement pour l'aggregation des MM. en Chirurgie des villes du Royaume donné le 31. *Dec.* 1750. PARIS 1751. 4.

Statuts & Reglemens pour les communautés des Chirurgiens de Province nouv. edition, avec notes, eclaircissemens, l' édit de 1723. *la declaration de* 1736, *celle de* 1750. *differens arrêts* &c. PARIS 1751. 4. HALLER.

The state of Surgery, more particularly of the disavantages its Professors lie under. LOND. 1753. 8. HALLER.

In *Memoires de l'Acad. R. de Chirurgie* T. II. PARIS 1753. 4. Belgice compendium prodiit HAARLEM 1772. 8. habetur primum historia Academiæ, & elogia GEORGII MARECHAL, FRANCISCI GIGOT de la PEYRONIE, J. LUDOVICI PETIT, & ejus filii. Constitutio Acad. Chirurgicæ ejusque leges, officia, concilium, adjuncti Chirurgi Parisini, adnumerati Academiæ exteri. HALLER.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

Projet de reglement demandé par quelques medecins de la ville de Lille. Memoire pour les MM. Chirurgiens de Lille opposans au projet ci dessus & demandans d'un autre reglement contre quelques medecins du college de la meme ville. LILLE 1755. 4.

Suite des pieces concernant les chirurgiens independemmant des medecins. Reflexion pour les MM. chirurgiens de Lille concernant le droit que quelques medecins disputent d'examiner les sages femmes, les lithotomistes, les oculistes & les autres operateurs. LILLE 1755. 4.

Arrêt du parlement qui homologue les deux deliberations générales des M. és arts & science de Chirurgie de Paris, autorise les Prevots en exercice à percevoir chaque année un droit de visite double sur ce différens memoires du dit corps des chir. lequel sera de 12. *l. pour chacun des MM. en Chirurgie & de leurs veuves & de* 4. *l. pour chaque expert dentiste, oculiste, herniaire & sage-femme. Ibid.* 1755. 4.

Arrêt du Conseil d'Etat & lettres patentes sur icelui, qui ordonne que les MM. en Chirurgie du Royaume jouissent en qualité de notables bourgeois des honneurs distinctions & privileges dont jouissent les autres notables bourgeois, qu'ils peuvent être pourvu des offices municipaux, qu'ils seront exemts de la collecte, de la taille, de guet, & de garde, corvées & autres charges publiques: & defend de les mettre sur le role des arts &

metiers, & d' assujettir leurs éléves a la milice: Enregistré en Parlement. PARIS 1756. 4. HALLER.

ROLAND MARTIN. Ejus *om de gräntsor som naturlike billighet synes hafwa utkast imellan Medicine och Chirurgie.* STOKHOLM 1756. 8. Rectius diversos homines utramque artem exercere, amicitiam vero sibi debere. Medicos tamen bonos de Chirurgia libros scripsisse. Multum ROSENIO deberi. Le CATIUM non laudanda emulatione J. de S. COSMA pressisse. Litteras chirurgos melius medicis relicturos. HALLER.

Memoire pour le premier chirurgien contre les freres de la Charité. PARIS 1757. 4. & *second Memoire* 1758. 4. Chirurgi fratres Charitatis Parisinos administrationibus chirurgicis excluserant. Nunc quærebatur, num in provinciis chirurgi pariter monachis jus manu curandi possent eripere. Ostenderunt monachi, se felicissime calculum secuisse, chirurgos infeliciter. Eam prærogativam primus chirurgus tamen suis tribuit chirurgis, qui in nosocomio calculosos secuerint, quos inter sit TOLETUS.

Précis pour le premier Chirurgien du Roi contre les freres de la Charité. PARIS 1759. 4. Porro urget primarius Chirurgus, e re esse publica, ut soli chirurgi manu curent. HALLER.

Lettre d'un garçon chirurgien a un de ses camerades a Avignon signé Alexis Diastilet 1757. 8.

Premier lettre de Boniface Diastilet chir. juré à Alexis Diastilet son neveu au sujet des frequentes meprises de M. Louis 1757. 4.

Deliberation des Chirurgiens. LION 1757.

Lettres patentes en forme de statuts pour toutes les communautés des maitres barbiers, perruquiers, baigneurs, & etuvistes établis dans le Royaume. PARIS 1757. 4.

Memoire à consulter sur un libelle diffamatoire publié contre M. Louis. PARIS 1757. 4. HALLER.

Sammlung einiger von berühmten Aerzten in lateinischer Sprache herausgegebenen Schriften, von dem Ursprung und den Schicksalen der Wundarzneykunst u. der damit verbundenen Zergliederungskunst mit einem responso der Fac. zu Halle ob die zu Nürnberg befindlichen Barbierer und Wundärzte unrecht gethan, dass sie sich von gemeinen Handwerkskünsten abzusönderen suchen: und ob sie nicht eben sowohl als die Apotheker für angehörige des Collegii Medici zu halten. ERFURT 1757. 8. HALLER.

Ordnung der Medicorum, Apotheker, Chirurgorum und Hebammen zu Strasburg 1757. *fol.* Ad politiam ejus civitatis. Balneatoribus venæ sectione interdicitur. Chirurgis in solis morbis venereis licet interna medicamenta propinare. Obstetricium institutio utilissima est. HALLER.

ANTO-

ANTONIUS L. B. de STÖRCK. Ejus *instituta Facultatis medicæ Vindobonensis.* VIENNÆ 1775. 8. V. *obst. art.*

GEORG. RUD. MOHR. Ejus *Entwurf einer allgemeinen Gesetztafel bey medicinischen Anstalten.* HIRSCHFELD 1757. 8. HALLER. V. *obst. art.*

GOGUET *de l'origine des loix, des arts, & des sciences & leur progrés chez les anciens peuples.* PARIS 1758. 4. 4. vol. AMSTERDAM &c. De Chirurgiæ etiam antiquitate. Hanc artem ante Medicinam fuisse putat. HALLER.

Statut & reglement pour les chirurgiens des provinces établis ou non etablis en corps de communauté par M. L. B. d' Olblen. PARIS 1758. 4. HALLER.

J. FRID. RÜBEL. Ejus *wahres Portrait eines geschikten Medici, Chirurgi, und einer Hebamme.* FRANKFURT 1766. 8. HALLER. V. *pag.* 167.

G. J. BEUTH, Professor Medicinæ, Chir. & Artis obst. Ejus *Anmerkung über D. Rübels dritten Theil des wahren Portraits eines geschickten Medici, Chirurgi, und Hebamme.* KLEVE. 1769. 8.

CAR. LUD. von l' ESTOCQ. Ejus *Antwort auf die Frage obs rahtsamer sey sich bey innerlichen Krankheiten einem jungen Leibarzte oder einem alten Wundarzte anzuvertrauen.* LEIPZ. 1758. 8. HALLER.

J. REINH. (vel HENR.) KUGLER. Ejus *de jure obstetricum secundum statuta Argentoratensia* P. I. ARGENT. 1758. 4. P. II. 1760. 4. HALLER.

Abgenöhtigte Beantwortung der von einigen Medicis wider die Chirurgos herausgegebenen Schriften in einem Schreiben entworfen von einem Liebhaber der medicinischen und chirurgischen Wissenschaften. 1758. 4. TREW.

PASCAL BASEILHAC *memoire contre le premier chirurgien du Roi.* PARIS 1759. 4. HALLER.

DESLANDES. V. *pag.* 173.

A. M. PIBRAC *par Veriphile au sujet des seances de l' Academie de S. Come.* PARIS 1761. HALLER.

B. T. le CLERC *discours prononcé aux écoles de medecine pour l' ouverture d'un cours de Chirurgie.* PARIS 1761. 4. HALLER.

Bref til en wän om hela medicinal wärkes nu paarbeta de jämnwigt och befordran. STOKHOLM 1761. 8. Pro chirurgis, qui in medicorum provinciam irrumpere gestiebant, morbosque internos curare, & proprium cum pharmacopolis in collegium coalescere. HALLER.

FRIDER. CHRIST. JUNKER. Ejus & UHSE disp. *de Chirurgiæ, Medicinæ, & Philosophiæ superstructæ præstantia.* HALÆ 1769. 4. seorsim etiam solo cum C. UHSE titulo. HALLER. V. *luxat.*

Cen-

Cenſure de la Faculté de Chirurgie de Pont à Mouſon 1762. 4. Satyra in ANTONIUM LOUIS, cum doctoralem lauream ambiret. HALLER.

Examen d'un diſcours prononcé par M. Morand à la ſeance publique de l' Acad. Roy. de Chirurgie le 12. *d'Avril* 1762. 12.

Reglement pour les profeſſeurs & étudiants du College de Chirurgie de Paris. PARIS 1763. 4.

VERDIER, advocati, *la Juriſprudenee particuliere de la Medecine en France.* PARIS 1763. 12. *& la Juriſprudence particuliere de la Chirurgie en France.* PARIS 1764. 12. Poſterius volumen potiſſimum huc pertinet, quod in univerſum confuſe prodiit, auctoris ſumtibus. Traditur hiſtoria Chirurgiæ valde ab ea diverſa, quæ reperitur in libro *Recherches ſur l' hiſtoire de la Chirurgie en France.* Primario chirurgo nihil olim juris fuit in chirurgos & etiam anno 1656. tum chirurgi, tum tonſores primo tonſori ſubjiciebantur. Ea jura FELIX redemit, & cum primi chirurgi officio conjunxit. Eadem jura a. 1723. in univerſum fere imperium extenſa fuerunt, ut in quaque civitate primarius chirurgus vicarium ſibi conſtitueret. A. 1743. uti dictum eſt, Chirurgia a tonſtrina ſeparata fuit, inque provinciis lex anni 1755. eumdem in ſenſum lata. Anno 1278. chirurgi Pariſini in confraternitatem coiverant, cui collegio nuper fictitiæ leges tribui cœperunt. Anno 1301. collegium chirurgorum ſub præſidio chirurgi *au châtelet* coaluerat. Tonſores & ipſi in collegium coaluerant, ipſisque a. 1321. & 1425. jus datum eſt curandorum ulcerum. Eos tonſores a. 1496. 1505. ordo medicus inſtituere, & erudire ſuſcepit, iique homines publicam confidentiam meriti fuerant, cum a. 1603. ſenatus ipſis permitteret candidatos, præſentibus quatuor doctoribus medicis adgregare. Cum a. 1614. togæ honores ambirent, conatibus ſuis exciderunt, & a. 1660. pariter ut chirurgi, medicis ſubjecti fuerunt, quoad a. 1723. & 1743. conditio chirurgorum funditus mutata eſt, & vix umbra relicta obſequii, quod medicis chirurgi præſtiterant. In provinciis tamen nonnullis chirurgorum inſpectio penes medicos eſt. Sic incidendi jus, quod cum BLEGNYUS involaret a. 1683. idem acriter repreſſus eſt: & hactenus a. 1750. idem jus a rege medicis videtur confirmari. Magnus numerus legum & edictorum hic recuſus reperitur. HALLER.

Memoire pour Dame Eliſabeth Iſſert contre les communautés des chirurgiens de Paris, & de Montpellier. . . 4. (Verum annum ignorat HALLER). Sororis eſt FRANCISCI de la PEYRONIE querela, de chirurgis duriſſime favore FRANCISCI & ejus odio in medicos abutentibus, & de teſtamento inoffi ioſo fratris. HALLER.

ANTONIUS PORTAL. Ejus eſt *hiſtoire de l'Anatomie, & de la Chirurgie.* PARIS 1770. 12. 5. vol. Multos chirurgos parum notos recenſuit, inventa ſæpe decerpſit. In appendice multi rariores ſcriptores ſupplentur.

In

In T. VI. ſupplementum eſt ad libros chirurgicos potiſſimum eos, qui ad litem medicorum Gallorum cum chirurgis ſpectant. HALLER. V. *luxat.*

FRANÇOIS LOUIS TH. d'ONGLE'E *diſcours prononcé aux écoles de medecine pour l'ouverture ſolemnelle du cours de Chirurgie.* PARIS 1765. 4.

Statuts des maîtres en Chirurgie de Paris. PARIS 1765. 4.

Statuts & reglemens generaux pour les communautés des chirurgiens de province donnés en 1730. PARIS 1765. 4. HALLER.

Allgemeine deutſche Bibliotheck prodire cœpit BERLIN & STETTIN 1765. 8. In præſtantiſſimi hujus operis partibus jam editis multa quoque, quæ huc referas, ſparſim continentur.

AUGUST GOTTLIEB RICHTER. V. *pag.* 193.

MARTIN JACOBSON. Ejus diſp. *de antiqua Medicinæ diviſione.* HELMSTADT 1766. 4. HALLER.

Memoire lu & preſenté à Auxerre pour reünir la fonction de chirurgien Major de l'Hôtel-Dieu à la communauté de S. Come de la ſusdite ville. AUXERRE 1767. fol.

Edict du Roi portant établiſſement d'une communauté de MM. perruquiers, barbiers, baigneurs &c. PARIS 1768. 12.

Lettres patentes du Roi en forme d'édit portant reglement pour le College de Chirurgie de Paris. Ibid. 1768. 4.

In *Memoires de l'Acad. Roy. de Chir.* T. IV. qui PARIS. prodiit a. 1768. reperitur elogium hiſtoricum chirurgorum Pariſinorum. Originem ſuam ducunt a chirurgis togatis ſeculi XVI. (inter quos tamen non erat, is de quo gloriantur, PARÆUS) Gratum adgnoſcit collegium chirurgicum FRANCISCI GIGOT maxima merita, qui & cathedras regias, & conſtitutionem Academicam a Rege obtinuerit. Ita HALLER.

Lettres patentes du Roi qui concernent l'acquiſition faite de divers bâtiments en faveur du college & de l'Acad. R de Chirurgie. PARIS 1769. 4.

Requête preſentée au Roi par M. le chirurgien ordinaire & les huit chirurgiens en titre d'office ſervans par quartier auprès de S. M. PARIS 1769. 4.

Declaration du Roi qui crée Mr. de la Martiniere Conſeiller d'Etat 1770.

Lettres patentes concernant lès chirurgiens des Duchés de Lorraine & de Bar, du 19. *Juin* 1770. NANCY 1770. 4. HALLER.

G. J.

G. J. BRÜHLS *Anmerkungen*, *über* RUBELS *dritten Theil des wahren Portraits*, *eines Medici*, *Chirurgi*, *und Hebamme.* ULM 1770. 8. HALLER.

Declaration du Roi en faveur des chirurgiens des maiſons & famille Royale. PARIS 1771. 4. HALLER.

GILIBERT *l'anarchie medicinale, ou la Medecine conſiderée comme nuiſible à la ſocieté.* NEUFCHATEL 1772. 12. 3. vol. Multa de pſeudomedicis, de chirurgorum perniciosa morborum internorum curatione. De nimio chirurgorum numero, mala educatione, negligentia ſtudiorum. Doctoris titulos ab iis in minoribus ſcholis emi. HALLER.

Etat des medecins & chirurgiens de France. BOUILLON 1772. 12. Vita GEORGII MARECHAL. Hiſtoria Academiæ chirurgorum, & acta publica chirurgorum collegii. HALLER.

Ordonnance du Roi concernant les hopitaux militaires. PARIS 1772. 4.

Declaration du Roi concernant les études & exercices des élevés en Chirurgie. Ibid. 1772. 4.

Antwort an den Verfaſſer der freyen Briefe über einige in die Medicin einſchlagenden Materien. DRESDEN 1772. 8. Pro chirurgorum caſtrenſium jure curandorum morborum internorum. HALLER.

J. ALB. HAZON. Ejus *eloge hiſtorique de la Faculté de Medecine de Paris.* PARIS 1773. 4. Ad hiſtoriam litium cum chirurgis. Jam a. 1268. chirurgos medicis ſubjectos fuiſſe. Anno 1491. 1508. & 1576. eum ordinem ſcholam chirurgis illiteratis aperuiſſe; a. 1660. literatos chirurgos inter ſuos diſcipulos recepiſſe. A. 1745. obſtetricibus doctorem dediſſe. HALLER.

CHARLES LOUIS FRANÇOIS ANDRY, medicus Pariſinus. Ejus *diſcours prononcé le 22. Nov. 1772. combien la Chirurgie doit aux travaux des medecins.* PARIS 1773. 8. Græci, Arabes, Arabiſtæ. Laudes G. de SALICETO, J. BERENGARII Carpenſis, ſcholæ Pariſinæ ſeculi XVI., potiſſimum etiam G. FABRICII HILDANI, cujus machina ad fracturam obliquam femoris, & herniæ uteri deſcriptio laudatur. C. MAGATUS. RUYSCHII (potius ROONHUYSII) vectis ad expediendum fœtum. NUCKIUS potiſſimum ob aurium morbos. DEVENTERIUS. ANTONIUS PETIT. Ita HALLER.

JOH. CLEMENS TODE. V. *pag.* 240.

DUJARDIN. Ejus *hiſtoire de la Chirurgie depuis ſon origine juſqu'à nos jours. Tome I.* PARIS 1774. 4. Hiſtoriam chirurgicam inde ab ejus obſcura admodum origine pertractatu difficillimam eſſe. Paucos reperiri ſcriptores, a quibus hæc materia rite fuerit pertractata, queritur. CLERICUS enim, omnis neglecta ordinis ratione compilans, Chirurgiæ obiter tantum memi-

meminit. FREINDIUS momento quaſi Græcos & Arabes luſtravit. SCHULZII narrationes jejunæ ſunt & hiatibus Scatentes. GÖLICKII hiſtoria eſt chronica carens ordine, nexu, ſcopo denique præfixo. PORTALIO, qui etſi in perpendendo maturiorem ſe, in enarrando accuratiorem exhibuiſſet, id ſaltem objici poſſe, quod nihil præter catalogum inutilem dederit rerum factarum, nullo interpoſito judicio; hiſtoria autem, quam idem ab origine Artis ad CÆLSI usque tempora enarrat, fallax & mutilata ex CLERICO eſt deſcriptio. Omnia horum auctorum opera ſimul ſumta vix materiam hiſtoriæ chirurgicæ delineandæ ſuppeditant. Atque ſic DUJARDIN de iſtis; de HALLERO verbum nullum. Ordo operis talis eſt: in prolegomenis errores & ſuperſtitiones, quas obſcuriſſima ætas pepererit, recenſentur. In L. I. Chirurgia Ægyptiorum, Hebreorumque continetur. In L. II. Chirurgia Græcorum. In L. III. Chirurgia, quæ floruerit tempore HIPPOCRATIS. Liber IV., qui Tomum I. abſolvit, Chirurgiam, qualem Romani coluerant, & præcipue Celſianam complectitur in epitomen redactam. RICHTER.

CHRIST. JOH. BERGERI in *Chriſtiano-Albertina M. P. P. O. ſuper Chirurgiæ genuina indole, & recta diſcendæ ratione, ad Medicinæ ſtudioſos allocutio.* HAMBURG 1775. 8. Laus Chirurgiæ. Imprudenter ſentire eos, qui curationes chirurgicas ſolis inſtrumentorum cancellis contineri ajant; utique Chirurgiam partem eſſe Medicinæ nequaquam ſeparandam. Eam violentera Medicinæ gremio ut minus nobilem ejectam apud ignaros potiſſimum homines, maximo artis ſalutaris damno, exulare. Priſtinæ tamen dignitati, depoſitis paulatim præjudiciis, eam reſtituet noſtra, ut ſperat, ætas; id quod notabilem artis univerſæ ſalutaris epocham conſtituet. Regulæ quædam pro tyronibus, vulgo notæ. RICHTER.

HENR. PALMAT. LEVELING *præſtantiam Chirurgiæ ad illuſtrandam Medicinam oratione Academica expoſuit, & edidit.* MONACH. 1777. 4. V. *pag.* 585.

ANTON FRID. BÜSCHING. Ejus *der chirurgiſche Finanzſtaat in der neueſten Zeiten, mit einem hiſtoriſchen Anhange.* HALLE 1777. 4.

GOTTFR. DANIEL HOFFMANN. Ejus *Rede von dem Nutzen, den ein gehörig eingerichtetes mediciniſches Fach in einem Staate ſtiften kann.* GÖTTINGEN 1777. 4.

FRANC. WOLFGANG. GRAFFENHUBER, Protomedicus caſtrenſis, qui a. 1778. obiit, & JOANNES ALEXAND. BRAMBILLA, chirurgus caſtrenſis primarius ediderunt *Inſtruction für die bey den Kaiſerl. Königl. Armeen, und in den Feldſpitälern angeſtellten Feld-Medicos und Staabs-Chirurgos.* WIEN 1778. fol. Adjectus eſt etiam medicamentorum catalogus.

Idem JO. ALEX. BRAMBILLA recudi curavit *Inſtruction für die bey den Kaiſerl. Königl. Armeen, und in den Feldſpitälern angeſtellten Feld-*

Chirurgen. WIEN 1778. fol. Priora continet, quæ ad ſolos chirurgos ſpectant, & quædam alia nova auctoris ſtatuta, additis tabellis, in quibus chirurgi caſtrenſes omnia, de quibus referri oporteat, conſignent. V. *pag.* 871.

LITHOTOMIA. Vide *calculi ſect.*

LUXATIO

SIVE

DISLOCATIO, ECPTOSIS, ELUXATIO, EXARTHREMA, EXARTICULATIO, EXCIDENTIA.

HIPPOCRATES in L. *de fracturis* per ſingulos artus luxationes, tum modum, neque ſimplicem, quo luxata reſtituuntur explicat; & mihi quidem, inquit celeberrimus HALLER, videtur admiratione dignum, potuiſſe illas luxationes ea ætate adeo accurate in ordinem & adeo plene redigi. Extenſiones neceſſarias jubet maturare, neque longe differre. In vertebris reponendis excuſes vetuſtatem. Femoris luxationem deſcribit, eamque multiplicem. HALLER. Vide *pag.* 286.

CTESIAS, Cnidius, & ipſe Aſclepiades (a), Gentilis, & emulus HIPPOCRATIS, qui in PERSIA medicinam fecit, & manu pariter curavit, ejusque Imperii hiſtoriam ſcripſit. Medicus erat CYRI minoris, cujus exercitus ſecutus eſt, & vulnus ARTAXERXIS curavit, in pugna ad CUNAXAM acceptum, & HIPPOCRATEM, non certe ruditer, accuſavit, temere ab eo varias curationes femoris luxati deſcribi, quod nunquam reſtitui poſſit. HALLER.

PHILISTION, Locrius, Hippocrateus dictus, qui organum ad reponenda luxata dicitur inveniſſe (b). HALLER.

DIOCLES femur ita reſtituit, ut repoſitum maneret (c). HALLER. V. *pag.* 682.

PHILOTIMUS librum reliquit (d), cui titulum fecit, certe in nonnullis exemplaribus, *de iis, quæ fiunt in medici officina.* Femur reponi poſſe, ut in acetabulo maneat (e). HALLER.

ERASISTRATUS a nimia diſtenſione in luxato humero convulſionem ſequi & paralyſin (f). HALLER. V. *pag.* 762.

ANDREAS

(a) GALEN. In *comm.* IV. ad librum *de articulis.* (b) ORIBASIUS *de machinam.* c. 4. (c) CELSUS VIII. c. 20. (d) GALEN. I. ad DIOCLEN citato. (e) CELS. VIII. c. 20. (f) Apud GALEN. L. VI.

ANDREAS CARYSTIUS machinamentum ad reponendum femur invenit (g). HALLER.

HERACLIDES machinamentum ad femur reſtituendum excogitavit (h). Teſtatur femur repoſitum aliquando ſuo loco manere (i). HALLER.

NILEUS, incerti ævi chirurgus fuit, per machinamenta celebris, qui & ipſe femur elapſum adgreſſus eſt reſtituere (k). Ejus plinthium ad reſtituendos artus notum eſt (l). M. S. exſtat in B. R. Par. n. 2247. HALLER.

PASICRATES *plinthium* NILEI Sindone vidit, architectus, ſed chirurgica adgreſſus. Habet enim de luxatione humeri ſententiam, quam ORIBASIUS refellit. HALLER.

ARISTION, filius, luxatum humerum una & fractum, una jubebat rereſtitui (m). De triſpaſto a patre diſſenſit, cui id organon non placebat. ORIBASIUS in patris ivit ſententiam (n). HALLER.

NYMPHODORI gloſſocomium (o) mutatum ab ARISTIONE PASICRATIS filio (p), quæ eadem forte machina fuerit ad luxatum femur, CELSO dicta (q). AETIUS vocat NYMPHODOTUM, tum GALENUS (r), ubi medicamentum ad ſtrumas citat. HALLER.

ASCLEPIADES in L. *chronicorum* ſcripſit, duo ſe exempla vidiſſe (s) femoris elapſi ex interno morbo. Locum excuſum dedit COCCHIUS; exſtat etiam in codice Pariſino B. R. n. 2247. HALLER. V. *pag.* 406.

MEGES genu in anteriora luxatum reſtituit (t). HALLER. V. *pag.* 504.

A. C. CELSUS in L. VIII. cap. 11. &c. de variarum partium luxatione. WALTHER. V. *pag.* 287.

HELIODORUS membra luxata abſque inſtrumentis reponebat. De variis artus reponendi modis (u) initium & finis. HALLER. V. *pag.* 319.

GALENUS. Ejus *commentariorum in* HIPPOCRATIS *de articulis librum* Libri IV., quos J. B. FELICIANUS interpretavit. Eſſe omnino continuum librum ei, qui dicitur *de fracturis* & reliquas abſolvere luxationes. De origine vocis *ambes* ſ. gnomonis; de luxatione humeri accurate. Elabi quandoque inter diſſilientes humeri muſculos, deltoidem & bicipitem. Frequenter humerum excidere, primo antrorſum, inde deorſum; & contrario

(g) CELS. L. VIII. c. 20. (h) CELS. ibid. (i) Apud GALENUM *comment.* in IV. *de articulis.* (k) CELSUS L. VIII. c. 20. ORIBASIUS *machin.* c. 8. (l) *Machin.* p. 498. edit. VIDII. (m) ORIBAS. l. c. (n) *Machin.* (o) ORIBAS. c. 4. (p) Idem ibid. c. 24. (q) L. VIII. c. 20. (r) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI. (s) Apud ORIBASIUM in collect. NICETÆ p. 154. (t) CELSUS L. VIII. c. 21. (u) Apud. ORIBAS. in collect. NICETÆ p. 172.

ductu debere reponi. Pilam vix poſſe firmari. Contra piſtillum. Quinquies ſe vidiſſe luxationem, quæ antrorſum fit, non viſam HIPPOCRATI. Mira curatio quaſſationis hominis inverſo capite de ſcala ſuſpenſi. Se utique femoris luxationem bis ſanaſſe, ſed ab humoribus ſenſim auctis natam. Reſtitutio quæ fit inverſo corpore. Citat ſua lignea ſimulacra, in quibus inſtrumentorum effectum demonſtrat. Hujus commentarii pars non exigua interiit. Edidit VIDUS VIDIUS cum *comment. de fracturis* PARIS 1544. fol., cujus *commentarii* codex M. S. eſt in B. R. P. n. 6866. Codex alius in B. MEDICEA eſt Græcus; & in B. R. P. n. 1849. & 2248. HALLER. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS *de machinamentis* L. I. parte 1. fuſe agit de luxationibus. WALTHER.

Ejus L. *de luxatis* habetur pro libro XLVII., quem & ipſum ex collectione MEDICEA COCCHIUS Græce & Latine edidit. Et iſta fere ex GALENO ſunt, ut iterum, quæ GALENO acciderunt, ſibi ajat accidiſſe. Aliqua ex ASCLEPIADE, ARCHIGENE & HELIODORO. Ita HALLER. V. *pag.* 874.

AETIUS in *tetrabibl.* III. ſ. 2. cap. 72. ad torſiones (luxationes). WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. cap. III. &c. de luxationibus variis. WALTHER. Alas adverſus frequentiam luxationum exurere docet. De luxatis cum ulcere: periculo plena eſſe; debere ſeptimo die reponi, præmiſſo prognoſtico. Maxillam integram luxari non poſſe, ſubluxari utique. Ut CELSUS, ita noſter claviculam antrorſum negat luxari, ſed cartilagineum os emoveri, quo clavicula cum ſterno committatur. Humerum antrorſum negat luxari, reponi variis modis, ſed nos, inquit, ambe utimur. HALLER. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. XV. JOHANNITIUM carpit, qui luxationem humeri cum aliqua difficultate dixerit adgnoſci. De reponendo humero elapſo, (ſuſpenſo ægro ſuper vectem, qui alæ ſubeſt). Tabulam deſcribit ad luxatum femur continendum aptam. Manum contortam per impoſita emollientia & deligationem aptam correctam eſſe. Ad dislocationem adjuvamenti (humeri). Os torqueri, niſi uſus adſtringentium emplaſtrorum diu continuetur. Qui adjuvamentum manu & abſque inſtrumentis reſtituerit. HALLER. V. *pag.* 265.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 5. tract. 1. cap. 1. &c. de dislocatione ſ. luxatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in L. II. luxationes cito reponendas eſſe, ne inflammatio accedat. Tarſum luxatum ſola manu reponi poſſe, dum ægri corpus retineatur. Ferulas ex levi arundine parat. L. III. eſt de fracturis & luxa-

tionibus.

tionibus. Multum ſibi placet in repoſitione gibbi, quæ propria ſit machina, quam ſibi tribuit inventam. HALLER.

Idem L. *practicæ* tract. 29. ſect. 2. cap. 4. de dislocatione. WALTH. V. *pag.* 267.

GENTILIS de FLORENTIA. V. *pag.* 707.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* &c. ſigillatim etiam luxationes variarum partium deſcribit. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* &c. doctr. 1. tract. 4. cap. 1. &c. de dislocatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 2.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* &c. tract. 5. doctr. 2. cap. 1. &c. de dislocatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 297.

NICOL. de FALCONIIS in *ſermon.* agit & de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 634.

JOH. de VIGO in L. VI. de luxationibus agit. HALLER. V. *pag.* 270.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* L. II. cap. 14. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der groſſen Wundarzney* L. I. *berthoneæ* cap. 10. 11. de luxatis articulis & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. MANARDUS in *epiſtolar. medicinal.* L. IX. *epiſt.* 3. de luxatione femoris in infante, cui crus luxatum altero longius erat. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. GUINTHERUS in *comment* T. I. agit etiam de luxatis. HALLER V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in *univerſæ Medicinæ* L. VII. cap. 10. de oſſibus fractis & luxatis. WALTH. V. *pag.* 273.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inſtitutione* L. V. de luxationibus & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* L. VII. cap. 1. &c. de curatione oſſium a ſede ſua recedentium. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collection.* L. XV. agit de luxatis. Epiphyſios ſeceſſio inſanabilis. Claviculæ luxatio imponit pro luxatione acromii. Luxationes tamen femoris quaquaverſum factas admittit. Humerum introrſum non luxari. NICOLLUM PICARDUM addidiſſe ambæ ſemicanalem, qui naſcentem humerum comprehendat: ſemel ex lapſu ſe vidiſſe humerum antrorſum luxatum, tunc operatorem in reſtitutione retinere per miniſtrum ſcapulam, ne obſequatur. Proceſſum etiam ſtyliformem cubiti luxari poſſe; fiſtulam a tibia detrahi. HALLER. V. *pag.* 301.

JOH. LANGIUS in *epiſtolarum med.* L. I. *epiſt.* 81. de recta luxata inſtaurandi methodo. In L. VI. tit. 5. cap. 1. de luxationibus mandibulæ, claviculæ & vertebrarum. Cap. 2. de luxatione humeri. Cap. 3. de luxatione femoris. WALTH. V. *pag.* 320.

FRANC.

FRANC. VALERIOLA in *appendicis ad loca communia* cap. 6. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 273.

JOHANNES de BAILLEUL *Abbé de Jonval* peritus fuit in reponendis luxatis artubus. Ea laus in viri posteris superfuit, ut denique omnes ii *Bailleuli* sint dicti, qui luxationes reponerent. Ita HALLER.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. agit etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 801.

JOH BAPT. MONTANUS in *consultat. med. conf.* 26. 31. 32. in luxationibus. WALTH. V. *pag.* 424.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchiridio chirurgico* &c. etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS. Ejus L. *de luxationibus.* Frequenter ex tortura fieri: vidit etiam in projecto gravi corpore factas. Ex adstringentibus medicamentis impositis articuli humorem spissari & fere gypseum fieri, neque ejusmodi luxationem posse restitui. Prius dolorem sopiri debere, quam artus extendatur. Diligenter de deligatione. Luxatio complicata non continuo reponenda contra PAULUM ÆGINETAM. Recidivas luxationum ustione occupat. Ancylosis in dorsi vertebris. HALLER. V. *ulcera.*

MARCELLUS DONATUS *de medica historia* &c. L. V. refert de puero, cui omnia ossa luxata. HALLER. V. *pag.* 578.

JAC. DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. docet, ut M. JAMES luxatum caput extendat. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* L. II. etiam de luxatis. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in L. *variarum lectionum* &c. de luxatione Darii. HALLER. V. *pag.* 851.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ* &c. L. IV. de fracturis & luxationibus cum TAGAULTII de iisdem libris. HALLER. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curandorum vulnerum ratione* in T. II. pedem distortum propria machina correxit. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. BANISTER. V. *pag.* 709.

LAURENTIUS JOUBERT in *annotations sur la Chirurgie* &c. carpi officuli luxationem recenset, quod per abscessum exiit, ex quo deinceps & carpi & metacarpi ossa carie consumta prodierunt: sanatum tamen est ulcus auctore TANAQUIL GUILLAUMET. Addit frequens esse malum. HALLER. V. *pag.* 298. & 299.

BARTHOL. CARRICHTER in *practica von allerhand Leibskrankheiten* &c. cap. 83. ad luxationem coxendicis. WALTH. V. *pag.* 379.

GERMANUS COURTIN in *leçons anatomiques* &c. L. XIII. de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 11.

JUST.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practicæ medicæ* &c. pag, 362. ad luxationes. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. CRATO in *consilior. & epistol. med. epist.* 60. de dislocatione tali. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. pro luxatione tali sive tibiæ cum vulnere. WALTH. V. *pag.* 381.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. III. cap. 9. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *observationibus chirurgicis*, quæ seorsim prodierunt, refert de femoris luxatione irreconciliabili; de subluxatione genu. HALLER.

Idem in *observat. & curat.* L. X. cap. 26. de mandibula ex oscitatione luxata. WALTH. V. *pag.* 381.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* &c. *de morb. extern.* L. IV. cap. 1. &c de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælectionum chirurgicarum* L. V. luxationes in universum, non sigillatim percurrit.

Idem in *pentateuchis* &c. luxatum carpum vidit, ut ossa libera discederent. Luxatus cubitus celeriter reponendus, ne fiat ancylosis. HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIEL. FABRICIUS in *observat. & curat. centuria* IV. a luxatione lumborum paralysis artuum inferiorum, non tamen sphincterum resolutio, & vita diu superstes. Os diu non repositum materie calcarea obducitur. In *epistolarum ad amicos* &c. *centuria* a mala repositione ossium luxatorum atrophia, a compressis arteriis nutrientibus. HALLER. In *centuria* V. *Obs.* 67. de luxatione. In *cent.* VI. *Obs.* 89. 90. de pede distorto: ocreæ ad id malum corrigendum. *Obs.* 100. de luxatione. WALTHER.

Idem in *observat. epistolarum centuria* I. *epist.* 13. de luxatione brachii ex lapsu. *Epist.* 14. de dislocatione cubiti. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOVICUS MERCATUS. Ejus *institutiones ad usum eorum, qui luxatoriam exercent artem*, ex Hispanico Latine versæ FRANCOF. 1624. fol. HALLER. V. *pag.* 383.

NIC. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canonum & consultationum* L. IX. etiam de curatione luxationum. WALTH. V. *pag.* 14.

CAROLUS BATTI in *Handtbœk* &c. etiam luxationes tractat. HALLER. V. *pag.* 15.

HIPPOLYTUS BOSCUS, Ferrariensis, in L. *de facultate anatomica* FERRARÆ 1600. 4. luxatos artus suadet solis manibus extendere & restituere. HALLER.

JOH.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* sect. 2. cap. 7. de ossium loco motorum repositione. WALTH. V. *pag.* 384.

J. ZECCHIUS in *consultat. med. cons.* 10. de coxendicum utriusque lateris luxatione. WALTHER. Luxationem utriusque femoris a causa interna tamen vult extendere & reponere. HALLER. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de functionibus læsis* L. II. cap. 2. de mobilitate ossium a luxatione.

Idem in *observat. med. obs.* 1. de pedis inferioris inclinatione. WALTH. V. *pag.* 385.

HIPPOLITUS PARMA in *introductione ad Chirurgiam* &c. breviter etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 17.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *consult. & respons. cons.* 44. de spinæ contorsione seu luxatione. WALTH. V. *pag.* 386.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 20. de articulorum luxationibus. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. IV. cap. 3. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miscellaneis* &c. Pugni ictu vertebra colli tertia & quarta luxata: capitis motus amissus & superioris palpebræ. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 6. cap. 1. &c. de luxationibus variarum partium. WALTH. V. *pag.* 17.

JOH. VIGIER in *operum chirurg.* L. V. cap. 1. &c. de luxationibus variarum partium. WALTH. V. *ulcera.*

J. LEOPOLD. Ejus τα χειρεργημενα περι αρθρων, *s. capita generalia d luxationibus ossium.* LIPS. 1614. . . HALLER.

PETRUS PAAUW. V. *oss. morb.*

FRANC. PECCETTI. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 22. de luxatione ossium. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 7. cap. 1. &c. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *observat. med.* &c. Luxatio calcanei non curata quidem, sed superata symptomata. HALLER. V. *pag.* 388.

EPIPHAN. FERDINANDUS in *centum historiis* &c. Subluxatio & gibbus sponte natus. HALLER. V. *pag.* 354.

PETR. FABRUS in *chirurgiæ spagyricæ* sect. 4. cap. 1. &c. de luxatione. Sect. 5. cap. 1. 2. 3. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 19.

ARNOLDUS WEICKARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. IV. cap. 1. agit etiam de luxatione. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico practici* part. I. agit de luxationibus variis. WALTH. V. *pag.* 443.

MAR. AUR. SEVERINUS *de recondita abscessuum natura* L. VI. de gibbis, variis & valgis, ac membris aliis contortis. WALTH. V. *pag.* 276.

Idem in *trimembris Chirurgiæ* &c. cap. 8. de victu luxatorum. WALTH. V. *medicam. chirurg.*

JOH. AGRICOLA. in *Chirurgiæ parvæ* tract. 8. de membris luxatis. WALTH. V. *pag.* 21.

PHILIPP. GRULING in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 3. cap. 17. de dislocatione ossium. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observat. medicinal. centuria* I. *obs.* 98. de luxatione maxillæ. In *centuria* III. *obs.* 80. ossis coccygis luxatio restituta. ALBERTI. V. *pag.* 447.

GODOFR. MOEBIUS in *epitomes institut.* L. V. parte 1. sect. 4. cap.
4. de luxatorum ossium repositione. WALTH. V. *pag.* 448.

THOMAS BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* I. & II. Costæ inferiores luxatæ, sponte in suum locum repositæ. Costæ a causa interna luxatæ.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* III. *obs.* 1. tibiæ os sponte elapsum & per callum restitutum. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. V. tit. 2. cap. 4. art. 1. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 391.

J. THEOD. SCHENK. Ejus disp. *de luxatione ossium in genere.* JEN. 1653. 4. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. VESLING in *epistolis* &c. consilium ad humeri luxationem. Utique femur posse subluxari, adductis testimoniis, etiam RHODII, claudi; a causa tamen interna luxari. Hæc contra HOFMANNUM, qui callum potius putabat frangi. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. ANDREAS PLANER. Ejus *theses generales de articulorum luxationibus.* ULTRAJECT. 1650. 4. HALLER.

DOMIN. PANAROLI in *jatrologismorum &c. pentecoste* II. Vita diu superstes, cum secunda dorsi vertebra luxata esset. HALLER. V. *pag.* 21.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii* &c. tract. 26. etiam de curatione luxationum. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. BORELLUS in *histor. & observat. centuria* II. *obs.* 71. luxatio costarum a phlegmone. WALTH. V. *pag.* 25.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* pag. 158. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 316.

PAULUS AMMAN in *Medicinæ criticæ* &c. *caſ.* 51. de dislocatione carpi. WALTH. V. *pag.* 601.

J. ARNOLD. FRIDERICI. Ejus diſp. *de contorſione vertebrarum.* JEN. 1668. 4. HALLER. V. *terebrat.*

CORN. van der WOORDEN in *lichtende Fackel* &c. agit etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 28.

HENR. a MOINICHEN in *Actis Hafn. Vol.* II. *obſ.* 37. de luxatione femoris ex cauſa interna. HALLER. V. *pag.* 29.

EBERHARD. GOEKEL in *gallicinii*, *ſ. obſervationum & curat. centuria* I. *conſ.* 95. de repoſitione luxati antrorſum & deorſum prolapſi oſſis femoris dextri ultra ſemeſtre. ALBERTI. V. *pag.* 29.

CASP. MARCH & HENR. BERN. BESELIN diſp. *de oſſium luxatione.* KIEL. 1666. 4. HALLER.

GEORG. HIER. WELSCH in *obſervationibus propriis* &c. Luxatum femur hactenus per ætatem adaptatum, ut æger ſatis libere incedere poſſet. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENRICUS MEIBOM. V. *oſſ. morb.*

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. II. cap. 2. agit etiam de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 393.

PIERRE MORENNO TERRER *flor de anatomia*, *dislocationes y fracturas del cuerpo humano.* MADRIT 1670. 8. HALLER.

DENIS FOURNIER. V. *oſſ. morb.*

EHRENFRIED HAGEDORN in *obſervat. & hiſtor. centuria* I. *hiſt.* 76. maxilla per oſcitationem luxata. ALBERTI. V. *pag.* 33.

CORNELIUS SOLINGEN in *manual operation* &c. vidiſſe ſe ſeceſſum oſſis tibiæ ab epiphyſi. Omnino tamen etiam caput femoris elabi: laxatis ligamentis, vix ſanari abſque claudicatione. HALLER. V. *pag.* 304.

J. NICOL. BINNINGER in *obſervat. & curat. centuria* II. *obſ.* 36. pedis ſiniſtri luxatio, & varia ſymptomata. ALBERTI. V. *pag.* 37.

DOMINICO GERVASI *delle dislocazioni trattato chirurgico.* LUCCA 1673. 4. HALLER.

J. FRIDER. ALLMACHER. V. *pag.* 38.

RICHARDUS WISEMANN in *ſeveral chirurgical* &c. L. VII. maxillam non poſſe luxari, niſi ad anteriora; facile reponi parte anteriori maxillæ ſublata, poſteriori depreſſa. Exemplum ſanatæ, cum alterum latus diſtortum fuiſſet. Clavicula fere a lapſu luxatur, & facile reponitur humero retrorſum ducto, in ſuam ſedem repoſito capite claviculæ. Laminam ſtanneam ad claviculæ formam fictam commendat, ut retineatur. Humerus vix poteſt elabi, niſi in alam inter bicipitem & infraſcapularem muſculum: antrorſum ſe elapſum vidiſſe, ſed chirurgi forte vitio. Ut manu ſola, ut calce in alam data humerum repoſuerit. Manus introrſum luxata, & proceſſus ſtili-

ftiliformis ulnæ a radio diftractus, ut officulum carpi fe interponeret. Hoc primum fuum in locum nofter repofuit, deinde ulnam. Ut tarfi ad luxationes facilitatem calce & medicamentis adftringentibus fanaverit. HALLER. V. *pag.* 41.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ univerfæ* &c. Sect. II. fubfect. 2. cap. 2. &c. de luxatione. Sect. III. fubfect. 2. cap. 1. &c. de luxatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 365.

RAYMUNDUS FORTIS. V. *pag.* 42.

J. MATTH. NESTER. V. *pag.* 42.

MATTH. GODOFR. PURMAN. V. *pag.* 45.

ANTONIUS de HEYDE in *obfervationibus medicis* &c. Luxatus humerus reftitutus, & tamen in motu impotentia, a contufione nervorum. HALLER. V. *pag.* 46.

FELIX PLATER in *obfervationibus medicinalibus* &c. Ex lapfu intortum collum & mufculi cervicis convulfi, non ideo, ut auctori vifum, luxatæ vertebræ, dum hoc totum malum facillime fublatum fuerit. HALLER. V. *pag.* 46.

In *Actis Erudit. Lipf. ann.* 1683. *Menf. Jan.* pag. 37. luxationis curandæ inftrumentum. *Ann.* 1687. *Jul.* pag. 398. luxationis cum vulnere cura. *Ann.* 1689. *Nov.* pag. 561. cura luxationis vertebrarum introrfum factæ. *Ann.* 1718. *Jan.* pag. 15. luxationum reftitutio. ALBERTI. V. *pag.* 49.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. Cubitus a caufa interna luxatus, laxatis ligamentis. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* I. *April. obf.* 30. luxatio humeri. *Ann.* II. *April. obf.* 16. luxatio femoris a caufa interna. *Ann.* VI. *Decemb. obf.* 30. luxatum os femoris tandem mortem inferens. ALBERTI. V. *pag.* 52.

GABRIEL CAROLUS le CLERC in *Chirurgie complete* &c. confilia aliqua ad vertebrarum luxationes. Luxationes femoris ad omnes partes admittit. Ruptum ligamentum vertebræ. Machina ex ferro ftannato fabrefacta, ad continendam luxatam maxillam. Exemplum ubi ex articulatione vitio nata homo artum flectebat & extendebat. ARNAULD machina claviculas retrorium urgens.

Idem in tr. *des maladies des os*, de gibbo & vertebrarum luxatione ornate agit. HALLER. V. *pag.* 53.

JACOB. BURGIUS. V. *pag.* 54.

LAURENTIUS VERDUC. V. *pag.* 715.

THEODORUS CAROLI. V. *pag.* 58.

JOH. MUNNIKS in *Chirurgia* &c. in luxatione tibiæ, qua talo committitur, artum amputari neceffe fuiffe. HALLER. V. *pag.* 61.

GUICHARD JOSEPHUS DUVERNEY. V. *off. morb.*

FRIDER. RUYSCH in *thesauro* VII. os femoris raro luxari, facile vero in collo frangi. Non tamen negat aliquando vere luxari. HALLER. V. *pag.* 63.

J. BAPT. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* &c. De luxationibus in genere. Cap. I. de luxationibus a relaxatis tendinibus. Cap. 2. de luxationibus, in specie autem de luxatione maxillæ inferioris. Cap. 3. de instrumentis ad repositionem ossium luxatorum necessariis. V. *pag.* 305.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag* 67.

De la VAUGUYON in *traité complet* &c. luxationes recenset, spissato liquore articulari ortas. Luxationes in calvariæ suturis admittit, iis fascias opponit, quibus contineantur. Radium a cubito facile discedere. HALLER. V. *pag.* 305.

NIC. EGLINGER. V. *pag.* 716.

FRIDER. HOFMAN in *Medicinæ consultatoriæ* T. IV. Luxatio hinc humeri, inde radii & ulnæ cum non potuissent sanari, & arteria a fragmento osseo convulnerata fuisset, chirurgus correptus. In T. XII. Ex lapsu femur luxatum. HALLER. V. *pag.* 279.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

CAROLUS MUSITANUS. V. *pag.* 72.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. etiam luxationes tractat. HALLER. V. *pag.* 75.

J. GEORG. GRUHLMANN. Ejus *de luxationum synthesi in genere.* HALÆ 1703. 4. & *in specie.* Ibid. 1704. Germanice *von bequemer Zusammenfügung der Verrenkungen.* LIPS. 1706. 8. Medicamenta aliqua commendat. HALLER.

J. ALBERGIUS. V. *pag.* 75.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies des os* &c. L. I. fuse agit de luxationibus. V. *off. morb.*

Idem in *Memoire de l'Acad. des sciences* a. 1716. describit scamnum HIPPOCRATICUM perfectius, ut putat, ad extendendos artus luxatos.

Idem in *Mem.* a. 1722. retulit de luxatione femoris sursum facta, & extrorsum ex lapsu.

Idem in *traité des maladies* &c. T. III. luxationum pedis pericula exponit. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

TOB. DEGGELER. Ejus disp. *de luxatione vertebrarum.* ALTDORF. 1707. 4. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

THOM.

THOM. BECKET in *chirurgical observations* &c. Patella subluxata restituta. Humerus ambe restitutus, paulum mutata. HALLER. V. *pag.* 81.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus disp. *de luxatione & fractura femoris.* ALTDORF. 1718. 4. Ostendit frequentem esse fracturam.

Idem *de genuum structura* &c. exemplum luxationis patellæ sursum factæ. Luxatio tibiæ perfecta retrorsum facta. Patellam utique posse luxari, & longe supra genu sursum dari, contra PETITUM. HALLER. V. *pag.* 717.

Idem in *Chirurgiæ* &c. L. III. de luxationibus. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus disp. *de tortura domestica, & abusu subluxationis vertebrarum plebeiæ.* HALÆ 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

GUILIELM. CHESELDEN in *anatomy* &c. edition. a. 1741. ruptis ligamentis patellam luxari: semel id vidit & frustra restitutam, vidit ligamentosis vinculis conjuncta fragmenta. HALLER. V. *pag.* 86.

JOH. SALZMANNUS. Ejus disp. *de luxatione ossis femoris rariore, frequentiori colli fractura.* ARGENT. 1723. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Ægerrime femur luxari posse, frangi facile. HALLER. V. *pag.* 87.

J. CASPAR MUSTINGER. Ejus disp. *de luxationibus.* ARGENT. 1713. 4. HALLER.

LOUIS LEGER in *veritable Chirurgie* &c. de luxatione carpi cum vulnere conjuncta. HALLER. V. *pag.* 89.

J. P. WAGERT (an WAGNER?) in *observations* &c. Ex lapsu femur luxatum & in nates detortum, restitutum. HALLER. V. *pag.* 89.

J. DANIEL GOHL in *Act. Erud. Berolin.* luxatio, ut videtur, vera femoris, os certe cum fragore restitutum, eo redditus subito artus usus. HALLER. V. *pag.* 89.

J. BURKHART MOEGLING. V. *pag.* 90.

GUILIELM. MAUQUEST in *traité complet* &c. Luxatio scapulæ cum fractura claviculæ feliciter sanata. Luxatio genu, cum patella neque fracta esset, neque loco mota. Luxationum femoris tria exempla. HALLER. V. *pag.* 90.

RUDOLPH. PHILIPP. BEURLIN. Ejus disp. *de luxatione & fractura femoris.* ALTDORF. 1718. 4. Emoti ab interna causa femoris exemplum. HALLER.

FRANCISCUS WIEDEMAN in *kurze und allgemeine Lehre* &c. negat se unquam luxatas vidisse vertebras. HALLER. V. *pag.* 92.

J. ZACHAR. PLATNER in *inſtitutionibus chirurgicis* &c. Luxatio femoris rupto ligamento tereti; absque ea violentia in adulto non poſſe luxari. HALLER. V. *pag.* 94.

BURCHARD DAVID MAUCHART. Ejus diſp. *de luxatione nuchæ.* TUBING. 1747. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Contra PETITUM, caput in ſuſpenſis non luxari. Exempla luxatæ cervicis ſero funeſtæ. Suſpenſorum ſymptomata; diſcrimina ſubluxationum HALLER. V. *pag.* 824.

J. BAPTISTA BOTTENTUIT, chirurgus. Ejus *diſſertation ſur une machine pour reduire les luxations.* PARIS 1724. 12. Contra J. LUDOVICI PETITI gloſſocomium, quod mammas contundat, funeſtos produxerit effectus. Inſtrumentis mallet abſtineri, quibus omnibus perita manus longe præſtet.

Ejus *lettre écrite au ſujet de la reponſe faite par M. Petit dans l'amphitheatre de S. Côme à la diſſertation qui a paru contre ſa machine.* Ibid. 1724. 12. Urget ſuas objectiones. HALLER.

Lettre à l'auteur de l'article du Journal des Savans. Ibid. 1724. Nimis favere PETITO.

NICOLAUS ANDRY. Ejus & LINGUET *E. in humeri luxatione ambe potius quam ſcala, janua polyſpaſtonque iterato renovata.* PARIS 1732. recuſ. in HALLERI *ſelectis.* Amben contra PETITUM defendit, polyſpaſti violentiam accuſat in vaſis ſtrangulandis, muſculis diſtrahendis. Amben in luxatione antrorſum & retrorſum facta convenire, nocituram ſi humerus ſub alam vel dorſum luxatus fuerit. De debilitate polyſpaſti. HALLER. V. *pag.* 99.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 100.

J. HENR. SCHULZE. Ejus & MULLER diſp. *de oſſis femoris luxatione.* HALÆ 1738. 4. Veræ luxationis exemplum, etiam in ipſo reſpondente.

Idem SCHULZE in *Chirurgia in uſum auditorum* &c. agit etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 102.

JACOB. (BENIGNUS) WINSLOW in diſp., cui titulus eſt: *non ergo poteſt anatomes gnarus funeſtos errores evitare,* PARIS 1732. 4. cum chirurgi in æſtimanda femorum æquali longitudine errarent, juſſit noſter coxendices comparare, ne, dum alter ſuperius retineretur, alter manum ſequeretur chirurgi. HALLER. V. *pag.* 719.

PETR. PAUL. MOLINELLUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106.

HENRICUS VYLHOORN in HEISTERI *inſtitutionibus* &c. luxationem patellæ lateralem vidit. HALLER. V. *pag.* 106.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus disp. *de luxatione & subluxatione.* JEN. 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 343.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

J. DANIEL SCHLICHTING in *Comm. Litt. Nor. a.* 1741. *h.* 1. exempla retulit luxati femoris, tum ruptis ligamentis, tum absque ea violentia.

Idem in VERBRUGGI *nieuw hervormde examen* &c. luxationum femoris sibi visarum testimonia. Claviculæ ad sternum luxatio. Ut longitudo duorum femorum rite mensuretur. Os femoris vidit a causa interna luxatum, deorsum & in foramen ossis pubis; caput sursum luxatum & fractum, & novum acetabulum in ossibus innominatis subnatum: vidit idem luxari, etiam non fractis ligamentis, & frequenter in infantibus. Ulna perfecte luxata. HALLER. V. *pag.* 582.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

DIDACUS ROBLES. V. *pag.* 110.

DOMINICUS MILITIA. Ejus *de morbis exitialibus, virginem Patavinam excruciantibus.* PATAV. 1734. 4. Narrat de luxatione femoris in hydropica, sponte nata, & sponte restituta. HALLER.

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

CAR. WILH. SACHS in *selecl. Francof.* 1737. luxatio brachii cum mala curatione funesta. HALLER. V. *pag.* 829.

ZACHARIAS VOGEL. V. *pag.* 115.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT. V. *off. morb.*

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

J. FRIDER. KNOLLE. Ejus disp. *de extremitatum superiorum luxationibus.* ARGENTOR. 1738. 4. Acromii & claviculæ luxationem restitui vidit. Humerum centies absque machinis reposuit, cum vis non major ducentis libris ad eam operam requiratur: hinc inutilem esse PETITI machinam. Radii luxationes. In claudo inciso vidit partem capitis femoris, & acetabuli, & ossis sacri consumtam. HALLER.

FRANC. MICH. DISDIER. Ejus & P. L. COLON disp. *de diastasi.* PARIS 1770. 4. HALLER. V. *pag.* 686.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

PERCIVAL POTT. Ejus *some few select remarks on fractures and dislocations*, quæ prodierunt una cum *observations on the nature and consequences of thoses injuries to which the heat* &c. LONDON 1768. 8. Non posse absque anatomica peritia artus feliciter reponi. Emplastra glutinantia noster rejicit, & spirales fascias: atque commendat eam, quæ octodecim habet capita, in simplici etiam fractura. Ferulas requirit peramplas, totum continentes artum. In fractura cum vulnere complicato nihil fere nisi in amputa-

putatione ſpei eſſe, neque debere effectum fotus exſpectari. In luxatione vim extendentem ipſi ſemper oſſi applicat, quod de ſede ſua deceſſit. Hunc librum Gallice vertit & edidit D. LASSUS, PARIS 1771. 12. & aliqua addidit de D. FABRE, & DUPOUY conſiliis. Belgice vertit J. JACOBS, GENDT 1772. HALLER. V. *pag.* 832.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

J. GEORG. SIEGWART *de luxationis brachii ætiologia.* TUBING 1771. 4.

Ejus *de luxatione brachii noſologia.* Ibid. 1771. 4. HALLER. V. *oculor. morb.*

PETRUS TABARRANI. V. *pag.* 720.

THOMAS SCHWENKE. V. *pag.* 126.

JOACHIM. FRID. HENKEL. V. *pag.* 128. & 720.

CHRISTIAN GOTTL. FREGE. V. *pag.* 131.

FABRE, chirurgus, in *Lettre à MM. Journal des ſavans* 1768. *Mai.* agit de chirurgi DUPOUY conſilio qui in luxationibus non partem luxationi proximam ſed remotam velit extendere. Quod machinis non utatur laudat, & ſibi tribuit: in illa extenſione vero debere contrariam extenſionem addi. HALLER. V. *med. chir.*

MATTHIAS GEORG PFANN, Profeſſor Erlangenſis. Ejus & J. GEORG DEGGELER diſp. *de luxationibus generatim.* ERLANG. 1745. 4. HALLER.

BERNARD. MARIANUS LUTHER. Ejus diſp. *de luxationibus.* ERFORD. 1745. 4. HALLER.

PHIL. CONRAD. FABRICIUS in *ſciagraphia* &c. in hominibus ſuſpenſis vertebras non luxari. HALLER. V. *vulnera.*

ABRAHAM BAEK in *tal om nyttam* &c. bis ſe vidiſſe femoris luxationem. HALLER. V. *pag.* 136.

JACOB van der HAAR. V. *pag.* 137.

HENR. FRID. DELIUS. V. *pag.* 137.

AUGUSTUS SCHAARSCHMIDT. Ejus *Verzeichniſs der Merkwürdigkeiten bey dem anatomiſchen Theater.* BERLIN 1750. 8. Luxatio femoris ſurſum retrorſum elapſi. HALLER. V. *oſſ. morb.*

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

Idem porro in *prælectionum* &c. pag. 229. &c. fuſe agit de luxatis. V. *pag.* 656.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

GEORG. HEUERMANN in *vermiſchte Bemerkungen* &c. exempla habet luxationum femoris. HALLER. V. *pag.* 310.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

PETR. ANTON. LAPY & JAC. FR. LATIER auctoris *E. luxationes non pluribus auxiliis quam laqueis & manu reponendæ.* PARIS 1752. 4. HALLER.

MOREAU in *Mem. de Chir.* T. II. de luxationibus agit offis femoris non reductis, & novis ea occasione nascentibus acetabulis. HALLER.

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus & GUYENOT disp. *de luxationibus.* PARIS 1764. 4. HALLER. V. *oculor. morb.*

PETRUS CAMPER in *diss. anatom.* L. I. etiam de luxatione claviculæ. HALLER. V. *pag.* 541.

THOMAS KIRKLAND. V. *pag.* 721.

DANIEL GOTTLOB THEBESIUS. V. *pag.* 148.

JOSEPHUS LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

DU VERGET in *Anfangsgründe* &c. luxatum caput & vertebras tamen corrigere suscipit. Ut femur ex lapsu in trochanterem possit in acetabulum impelli, partes eæ contundi, & a collecta demum materie femur de acetabulo ejici. HALLER. V. *pag.* 151.

CHRIST. GOTTLIEB LUDWIG. V. *pag.* 617. & 722.

JACOB. MACKENZIE. V. *pag.* 155.

MARTIN. V. *pag.* 157.

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

CAROLUS WHITE in *Phil. Transf. Vol.* L. I. P. II. seu anni 1760. de perfecta luxatione femoris a causa interna perfecte reposita. HALLER. V. *pag.* 171.

CAROLUS YOUNG in *Phil. Transf. Vol.* LI. P. I. de luxatione femoris extorsum facta, perfecte reposita. HALLER.

E. BERDOT. V. *pag.* 174.

J. ULRIC. BILGUER. V, *pag.* 174.

In *avis d'un serviteur d'Esculape* &c. vidisse se femur ad foramen ovale pubis luxatum; vidisse ad veterum morem restitui. Luxationem musculorum a PLATERO dudum dictam esse. HALLER. V. *pag.* 545.

FRIDER. CHRIST. JUNCKER & F. A. WEIZ disp. *de curis luxationum internis.* HALÆ 1761. 4.

FRIDER. AUGUST. WEIZ. Ejus disp. *de causis luxationum internis.* HALÆ 1761. 4. HALLER. (An eadem cum priori disp.?) V. *pag.* 175.

FRANC. AUGUST. FERDINAND CUENOTTE. Ejus disp. *de casu subluxationis vertebrarum dorsi cum fractura complicata post factam repositionem & varia dira symptomata decima demum septimana funestæ.* ARGENTOR. 1761. 4. Luxatio imperfecta primæ vertebræ lumborum a duodecima dorsi discedentis: aderat cartilaginea induratio ultimæ vertebræ dorsi,

& gangræna veſicæ, cum interim medulla ſpinalis integra eſſet, nihilque paſſa. HALLER.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

JOHANNES TRAVES. V. *pag.* 180.

HENR. THOMSON. V. *pag.* 181.

SIMON PALLAS. V. *oſſ. morb.*

In *Ontleed en heelkondige verhandling* &c. V. *pag.* 184.

ANTONIUS PORTAL, Profeſſor Pariſinus, & A. Sc. ſodalis. Ejus eſt *diſſ. medico-chirurgica, generales luxationum comprehendens notiones, ſed præcipue novæ machinæ deſcriptionem tradens.* MONTPELL. 1764. 4. Polyſpaſtum aptius quam PETITUS ad reponenda oſſa adhibet.

Idem in *Journ. de Med.* T. XXVI. pro machinarum ad luxationes reponendas neceſſitate.

Idem ibid. T. XXVIII. contra machinas ad humeri extenſionem & repoſitionem receptas. Omnes nocere. HALLER.

HUNT. V. *pag.* 189.

GAUTHIER. V. *pag.* 194.

E. C. SCHWAGERMAN in *ontleed* &c. luxari femur contendit, litemque narrat ex van den BORSTII & RUYSCHII ſententia natam, qui ejusmodi luxationes recuſabant admittere. HALLER. V. *ſpin. bifid.*

Vollſtändige Abh. von Beinbrüchen, Verrenkungen und übrigen Krankheiten der Knochen. HAMBURG 1767. 8.

DUPOUY. V. *pag.* 199.

AUBRAI, junior. V. *pag.* 201.

BUTTET. V. *pag.* 203.

COULON. V. *pag.* 204.

VALENTIN in *recherches critiques* &c. in patellæ luxatione femur unice debere ad truncum corporis flecti. HALLER. V. *paracent. thor.*

LEYMAR de la COMBE. V. *pag.* 206.

J. COSME ANGERVILLE (vel ANGEVILLE). Ejus diſp. *de coccygis luxatione.* PARIS 1770. 4. HALLER.

PIETSCH. V. *pag.* 210.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

PLAZANET. V. *pag.* 225.

DIONYS. PAUTIER de la BREUILLE & JOS. COTTON, auctoris *E. diſtortionibus emollientia, relaxantia anodyna.* PARIS 1772. 4. HALLER.

D. A. S. M. D. V. *pag.* 227.

THO-

THOMASSIN. V. *pag.* 228.
MELLE. V. *pag.* 229.
SELLIE. V. *pag.* 234.
RIEDIGER. V. *pag.* 234.
BERNARDUS FELDMANN in *Berlinische Sammlungen* &c. retulit de luxatione femoris sensim facta ex metastasi, ut videtur, tussis vehementis.
HALLER. V. *pag.* 701.
ANDERSON. V. *pag.* 243.

MEDICAMENTA CHIRURGICA.

HIPPOCRATES in L. περι ιητρων agit de cataplasmatibus, & multa alia medicamenta habet, quæ æs ingreditur. HALLER (a). Vide *pag.* 1.

ALEXANDRO M. Regi medicamentum oculare adscribebatur, passim citatum (b), etiam ab AETIO. Satis vero solebant Græculi suis medicamentis illustrium virorum nomina præfigere.

DIOCLES. Ejus panchrestos ad o u i inflammationem (c). An ejus fuerit medicamentum ad dentium dolorem (d)? V. *pag.* 682.

ANDRONIS perantiqui pastilli centies ab auctoribus citantur, siccatorii, ad ulcera maxime frequentati, & ad nervorum vulnera (e). Electuarium adstringens ad cancrum & carbunculum (f.)

POLYIDES, qui inter inventores Medicinæ etiam numeratur. Ejus pastillus siccatorius (g).

PASION. Ejus pastillus ad narium polypum (h), & nervorum vulnera (i), acrior, quam POLYIDÆ.

CHRYSIPPUS. Ejus cataplasma ad renum morbos (k).

HERODOTUS perantiquus sit oportet, cujus medicamentum HICESIUS exscripserit, aliud HERAS (l). An idem, cujus ex sermone de remediis evacuantibus aliqua GALENUS excerpsit, de cucurbitulis, & cujus eumdem L. de medicamentis evacuantibus, atque alia inde loca habet ORIBASIUS (m); alibi vero de exterioribus (n). Ejus porro varia consilia exstant

(a) Ne identidem HALLERUS citandus mihi esset, sciat lector reliqua etiam, quæ sequuntur, ad eum pertinere; paucis exceptis, quæ facile possunt vel ex ætate annum 1774. excedente, vel ex adjectis citationibus, vel demum ex signis, quibus sunt in elusa, dignosci (b) AETIUS VII. 39. 87. (c) ORIBAS. *ad* EUSTATH. L. III. (d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. I. certe *medicum* vocat. (e) CELS. L. V. c. 20. GALENUS *compos sec. loc.* L. III. V. ORIBASIUS *synops.* ad EUSTATH. L. III. ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 6. Formula exstat in CELSO L. c. (f) SCRIBONIUS LARGUS c. 13. (g) GALEN. *compos sec. loc.* L. III. CELS. L. c. (h) ACTUAR. *meth. med* VI. GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. V. ORIBAS. *synops.* III. (i) GALEN. *compos. sec. gen.* L. III. (k) RUFUS p. 4. (l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. *sec. loc.* L. V. (m) De *cucurbitulis* VII. c. 17. (n) L. VIII. c. 37.

de ſiccatione per arenam in hydrope utili (o), de cauteriis & cauſticis medicamentis. Ejus erat *lite ex ſalice* (p). An idem HERODOTUS Lycius cujus *dictionarium vocum* HIPPOCRATIS Græce Latine VENET. 1588. fol. cum MERCURIALIS HIPPOCRATE prodiit?

ERASISTRATUS. Ejus exſtant medicamenta ocularia liquida (q), ut *panchreſtos* (r), & ad purulenta aurium (s). V. *pag.* 762.

HEROPHILUS. Ejus medicamenta ad poſteros deſcenderunt, ut emplaſtrum viride (t). V. *pag.* 762.

MANTIAS inter præſtantes medicos a GALENO numeratus (u), ut tamen ajat, HERAM MANTIÆ medicamenta omiſiſſe, quod minus eſſent probata (x). Scripſit librum *de officina medici* (y), & cujus paſſim chirurgica medicamenta citantur ex L. de re medica (z).

ANDREAS CARYSTIUS. Ejus medicamenta paſſim citantur, ut ad oculos compoſitio (a), malagma (b), emplaſtrum ad ulcera calloſa (c), ejus fuſca Ægyptia (d).

HICESIUS de vi vulneraria anonymi herbæ (e). Ejus medicamentum (f), ſæpe citatur, ſi tamen ab ipſo nomen habet. Nuperior enim, & diverſus ab Herophileo, HICESIUS fuiſſe videtur.

DEMETRIUS Bithynus, qui ab HERACLIDE (g) citatur, & cujus medicamenta chirurgica paſſim reperiuntur. Chryſocollam calente cera recipiebat, ea ad ulcera utebatur (h). Emendavit medicamentum ad ulcera Chironia (i). An ejuſdem *paſtillus* Bithinus, ſæpe citatus? (k).

DEMETRIUS Attaleus vel Apameus, HEROPHILI ſectator, frequenter a CÆLIO citatur, etiam ad hydrophobiam, quem morbum tardum eſſe docuerit & melancholicum (l).

APOLLONIUS Mephiticus ſcripſit περι αρθρων (m). Ejus eſt medicamentum ad ſugillata (n).

CLEOPHANTUS, vir celebris, qui diſcipulos reliquit, & ex quo pleraque ſua ASCLEPIADES habuit (o). Ejus malagma ad podagram GALENUS citat (p).

APOL-

(o) ORIBAS. coll. X. c. 8. 11. (p) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V. (q) Apud AETIUM L. VII. c. 20. (r) ORIBAS. *ſynopſ.* III. (s) CELS. VI. c. 7. (t) Apud ACTUARIUM *meth. med.* L. VI. c. 6. (u) *Compoſ. ſec. loc.* L. II. (x) *Compoſ. ſec gen.* L. II. (y) GALEN. duobus locis in *comm.* ad HIPP. L. *κατα ιητρειον.* (z) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (a) CELS. VI. 6. n. 16. (b) CELS. V. c. 17. GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (c) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (d) Id. ibid. L. VI. (e) PLIN. L. VII. 14. (f) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (g) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (h) SORAN. *comp. gener.* L. IV. (i) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (k) ACTUAR. *meth. med* L. VI. bis. (l) *Acut.* L. III cap. 11. (m) Apud EROTIANUM. (n) Apud AETIUM. (o) In *febrium curatione* CELS. L. III. c. 14. (p) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.

APOLLOPHANES, an illuſtris ille ANTIOCHI M. medicus? Ejus eſt paſtillus ſtypticus (q), malagma (r), epithema (s). Antiquior certe HERACLIDE fuit, qui ejus malagmate uſus ſit (t).

SERAPION Empiricus melinum pugilibus utile ad vulnera excogitavit (u). Ad impetiginem (x). Ægyptium (y).

HERACLIDES Tarentinus, MANTIÆ diſcipulus, vir in re medicamentaria inſignis, GALENI etiam laudes (z) meritus, multa medicamenta reliquit, ut ad menti mala (a). Emplaſtrum ad fracturas (b), ad ulcera Chironia (c), ad carnes ex aurium ulceribus ſupercreſcentes (d). Ad pilos palpebrarum agglutinatoria (e). Cataplaſma pro lippientibus, cum opio (f). Ad emotos dentes (g). Diſſolvens tophos (h). Iceſium (i). Paſtillus (k). Medicamentum cum arſenico & ſandaracha (l). Ad hæmorrhoides (m).

Scripſit *de curatione eorum, quæ extrinſecus ſunt*, cujus operis L. IV. GALENUS citat (n). Scripſit etiam ad STRATIOTEN (o), & ad ANTIOCHIDEM (p), & ad ASTYDAMANTEM (q) opus, cujus libros quatuor GALENUS citat. In omnibus medicamenta externa tradit.

CLAUDIUS PHILOXENUS, ſæpe a GALENO citatus, cujus pluſcula medicamenta externa citantur (r).

Duo HERONES. Alterutrius eſt collyrium, cui nomen pſittacus (s); ophthalmica (t).

AMMONIUS. Ejus medicamentum ad cruſtam inurendam AETIUS habet (u). V. *pag.* 504.

NILEUS. Ejus nempe NILI vel NILEI malagma citatur a CELSO (x). Ejus collyrium CELSUS valde laudat (y). Collyrium de roſis (z). Ejus pharmacon (a), diarrhodon (b), NILI ſplenicum (c); epithema (d). V. *pag.* 965.

NYMPHO-

(q) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. V. (r) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. VII. ORIBASIUS *ſynopſ* ad EUST. L. III. TRALLIANUS L. VIII. c. 2. ad jecorarios, tum PAULUS L. VII. c. 18. (s) TRALLIANUS L. I. c. 16 (t) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 24. (u) GALEN. *med. ſec. gen.* L. II. (x) CELS. L. V. c. 28. (y) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (z) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. &c. (a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V. (b) PAULUS L. VII. c. 17. (c) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L IV. ex lithargyrio &c. (d) ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. (recipiebat viride æris). GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. AETIUS L. VI. c. 85. (e) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Ibid. (g) Ibid. (h) L. X. (i) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L V. (k) Ibid. (l) Ibid. (m) Ibid. (n) *Comment.* in IV. *de articulis.* (o) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (p) Ibid. (q) Ibid. (r) GALEN. *comment.* in IV. *de articulis.* (s) GALEN. *meth. med.* L. V. c. 5. *compoſ ſec. loc.* L. IV. (t) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (u) L. XIV. c. 52. (x) L. V. c. 18. (y) L. VI. c. 6. Habet etiam GALENUS cum nomine NILI *compoſ. ſec. loc.* L. IV. AETIUS L. VII. c. 25. (z) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. V. Collyrium NILEUM Demoſthenis *de roſis* vocat ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II. (b) AETIUS L. VII. c. 22. Ad oculi vulnera fiſtulasque c. 27. 107. L. VIII. c. 2. (c) PAULUS L. VII. c. 18. (d) TRALLIAN. L. VIII. c. 12.

NYMPHODORUS. Ejus medicamentum ad ſtrumas. V. *pag.* 965.

PROTARCHUS. Ejus malagma CELSUS citat (e), & ad ſcabiem (f).

ATTALUS ultimus Attalidum, regum Pergami, in univerſum Medicinæ ſtudioſus fuit. Ejus Attalium apud poſteros celebre fuit (g) ad aurium dolores utile, tum emplaſtrum ad vulnera (h), quod æris ſpumam recipiebat. Album ex ceruſſa GALENUS habet (i).

NICOMEDES Rex, PRUSIÆ filius, cujus medicamenta paſſim reperias, & digeſtivum emplaſtrum (k), ad pus diſcutiendum (l).

PARTHENIUS, MITHRIDATI coævus, malagma deſcripſit, ſi idem PANTHEMUS eſt, non aliunde notus, quem CELSUS citat (m).

MITHRIDATES. Ejus antidotus adverſus venena, ab ea alia, quam vulgo citant, reperitur apud SCRIBONIUM (n). Ejus aliqua externi uſus medicamenta citat GALENUS (o).

ZOPYRUS. Ejus antidotus ad vulnera ſerpentum reperitur (p); ſepticum (q), adſtringens (r), ſiccans (s).

ASCLEPIADIS medicamenta externa multa occurrunt, ſed ea videntur poſterioris ASCLEPIADIS, forte pharmacionis. Putes tamen huc facere, quod CELSUS ad omnia aurium vitia dicit receptum eſſe (t), antiquius eo ASCLEPIADE. HALLER. V. 406.

PHILONIDES, Siculus. Ejus multa ſunt medicamenta externa. Malagma (u).

METRODORUS Aſclepiadeus negabat bitumen & reſinam calefacere (x).

THEMISON. Ejus exſtat compoſitio ex caſtoreo & opio (y). V. *pag.* 850.

CASSIUS FELIX, & ipſe de ſecta ASCLEPIADIS (z); vixit TIBERII ævo, aut aliquanto prius, *naturales & medicinales quæſtiones* Græce ſcriptas reliquit, quarum bona pars chirurgici eſt argumenti, prodiit Græce Latine cura CONRADI GESNERI, TIGURI 1562. 8. Ejus *colicam* ſervus ATIMETUS TIBERII Cæſaris legato SCRIBONIO (a) dedit, etiam CÆLIO dictam, quæ Zingiber recipiebat (b), & lacrumam papaueris, atque caſtoreum

(e) L. V. c. 18. (f) C. 28. (g) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (h) CELS. L. V. c. 19. (i) *Compoſ. ſec. gen.* L. I. (k) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II. & *ſec. gen.* L. VI. (l) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (m) L. V. c. 18. (n) Cap. 169. (o) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. (p) SCRIBONIUS ibid. (q) ORIBASIUS L. XIV. c. 58. (r) Idem ibid. c. 61. (s) Idem ibid. c. 52. (t) L. VI. c. 7. (u) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (x) GALEN. *ſimpl. med. fac.* L. I. c. 33. (y) CELSUS L. VI. c. 7. (z) *Paſſim* adparet ex *problematibus.* (a) SCRIBONIUS habet *compoſ.* 29. (b) CÆLIUS *tard.* L. IV. c. 7.

reum (c), CELSO laudatam. Ejus antidotus adverſus toxica (d), ex quo de ætate judices; & ad ſuffuſionem (e).

CLEOPATRA. V. *obſtet. art.*

MOSCHUS. Ejus malagma (f).

MEDUS. Ejus malagma digerens (g).

MICON, quem doctiſſimus COCCHIUS mallet dici NICONEM. Ejus malagma ad ſtrumas (h), aliud ad reſolvendum, aperiendum, purgandum (i), aliud ad alphos (k), ad papulas (l).

ARISTOGENES. Ejus malagma ad oſſa & nervos (m).

EUTHYCLEUS. Ejus malagma ad articulos omnemque dolorem (n).

SESAGORA. Ejus malagma ad dolores articulorum (o).

CTESIPHON. Ejus malagma ad dolores articulorum (p); ad parotides, phymata, ſtrumam, ad extrahendum, emplaſtrum (q); diſcutiens emplaſtrum (r). Ejus Cerine dictum.

IRENÆUS ad vitiliginem (s).

ARISTON (an forte ARISTION Vide *pag.* 695.). Ejus malagma ad podagras, phymata, dolores (t). An idem forte ARISTUS, cujus emplaſtrum nigrum SCRIBONIUS habet (u), & aliud ejusdem nominis (x)?

THEOXENUS. Ejus malagma ad pedum dolores (y).

NUMENIUS. Ejus malagma ad podagram, & alios articulorum dolores (z), peſſus ad inflammationem vulvæ (a).

DEXIUS. Ejus malagma ad callum, qui in articulo increvit (b).

PHILOTAS, M. ANTONII medicus (c). Ejus emplaſtrum ad caput (d). Aphroditarium ad oculos (e); ad lichenes (f). Medicamentum ad ulcera maligna (g).

JUDÆUS. Ejus emplaſtrum ad fractum caput (h). Emplaſtrum ex calce, nitro, urina (i).

PHILOCRATES. Ejus emplaſtrum ad extrahendum & pus movendum (k).

HECATÆUS. Ejus emplaſtrum ad extrahendum (l).

DIONY-

(c) CELSUS L. IV. c. 14. L. V. c. 25. Habet & GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (d) SCRIBONIUS *compoſ.* 45. (e) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) CELSUS L. V. c. 18. GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (g) CELSUS L. V. c. 18. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Ibid. L. V. c. 28. (l) Ibid. (m) Ibid. (n) Ibid. (o) Ibid. (p) Ibid. (q) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (r) Ibid. (s) CELSUS L. V. c. 28. (t) CELSUS ibid. (u) C. 77. (x) C. 79. (y) CELSUS L. V. c. 18. (z) Ibid. (a) Idem L. V. c. 21. (b) Idem L. V. c. 18. (c) Apud PLUTARCHUM. (d) CELSUS L. V. c. 19. GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. IV. & L. II. (e) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Idem ibid. L. V. (g) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (h) CELSUS L. V. c. 19. (i) Idem ibid. c. 22. (k) Idem L. V. c. 19. Laudat L. V. c. 26. (l) Idem ibid. laudat.

Dionysius (m), incertum eſt quis fuerit. Antiquus fuit Dionysius, Heraclidis condiſcipulus (n). Fuit & Samius (o) & Mileſius Dionysius, cujus medicamentum advulnera exſtat (p). Fuit demum chirurgus, cujus duas compoſitiones Scribonius habet (q). Hujus forte fuerint & alia chirurgica medicamenta paſſim citata, collyrium (r), medicamentum diſcutiens (s), emplaſtrum e buccinis (t). Idem fuerit qui ſandaracham jubebat hæmorrhoidi adſpergi (u); Ærianum ei inſcriptum (x).

Diogenes. Ejus eſt emplaſtrum nigrum (y); Pharmacum ad ozænam & polypos (z).

Boethus. Ejus peſſus (a); malagma ad podagram (b).

Jollas, Bithynus, qui de medicamentis ſcripſit, Dioscoridi dictus (c). Ejus medicamentum exedens ex ſandaracha & auripigmento (d).

Tryphon pater, chirurgus Gortyniates (e), qui fuerit Tryphon *αρχαιος*, qui non debuiſſet Latine Tryphon Archæus dici (f), nuper ante Celsum Romæ eminuit (g). Ejus compoſitio ad ephelides (h). Medicamentum ad ulcera maligna viride (i); paſtillus (k); medicamentum ad ophthalmiam (l); adverſus morſus phalangii (m); ad ſplenem induratum (n). Euchrous (o). Plura Scribonius habet, emplaſtrum (p); aliud ad cicatricem (q), baſilicon (r), ſubviride (s). Filium non datur ſeparare.

Philo celebris auctor *philonii*. Ejus eſt collyrium (t), Sotira (u.)

Cleon. Ejus collyrium (x) ad ulcera oculorum ab igne (y); auriculare (z); gluten (a), cohibens fluxionem ex myrrha, terra Samia aliisque compoſitum.

Theodotus. Ejus *αχαριστον* collyrium apud veteres celebre (b). Ejus compoſitio, qua plurimum uſi medici Ægyptii (c).

Hermon. Ejus collyrium (d).

An

(m) Celsus L. VI. c. 6. (n) Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. V. (o) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (p) Apud Galenum *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (q) Ex lithargyrio unam, alteram ad morſum rabidi canis. (r) Celsus L. VI. c. 6. (s) Galen. *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (t) Aetius L. VI, c. 90. (u) Celsus L. VI. c. 19. (x) Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (y) Celsus L. V. c. 19. (z) Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. III. (a) Celsus L. V. c. 21. (b) Galenus *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (c) In princip. (d) Celsus L. V. c. 22. (e) Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (f) Galenus *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (g) Celsus L. VI. c. 6. (h) Idem L. VII. c. 1. (i) Galenus *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (k) Idem ibid. L. V. (l) Idem *compoſ. ſec. loc.* (m) Idem *antidot.* L. II. c. 3. (n) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (o) Idem ibid. L. V. (p) Scribon. c. 94. (q) C. 93. (r) C. 78. (s) C. 69. (t) Celsus L. VI. c. 6. (u) Idem ibid. (x) Aetius L. VIII. c. 28. (y) Celsus L. VI. c. 6. laudat ibid. Aetius L. VII. c. 28. (z) Aetius L. VII. c. 18. (a) Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. III. (b) Oribasius *ſynopſ.* L. III. ad Eustath. (c) Celsus L. VI. c. 6. (d) Celsus L. VI. c. 6.

An differt HERMIAS, cujus paſſim medicamenta ocularia exſtant (e). Idem ſpumam aquæ poſt dropacem illitam conducere ſcripſit (f).

HIERAX, Thebanus. Ejus collyrium (g); paſtillus ſtypticus ad ulcera ſerpentia (h).

PTOLEMÆUS, chirurgus. Ejus medicamentum ex gallis (i). Ejus viride (k); aridum (l). Medicamentum ad ſcabras palpebras (m); ſternutatorium (n).

MENOPHILUS. Ejus validum medicamentum ad aurium ulcera (o).

CRATO. Ejus medicamentum (p). Aliud ad purulenta naturalia (q).

MENEMACHUS. Ejus ad dentium mala (r). Auriculare medicamentum (s). Locum ex MENEMACHO de pſilothris ORIBASIUS habet (t). Non poteſt idem eſſe, quem Aphrodiſeum vocat, & methodicis adnumerat *Introductionis* auctor. Is enim CELSO nuperior fuerit.

POLYARCHUS. Ejus malagma ad fractas coſtas laudat CELSUS (u): & ex ejus *epiſtolis* medicamentum citat GALENUS (x). Ejus medicamentum, quo uſus eſt JULIUS AGRIPPA (y), in quo caſtoreum & piper.

PHILETES. Ejus collyrium ad oculorum puſtulas (z).

HALIEUS apud HERAM citari videtur (a). Ejus malagma, quo diſtortum corpus ſanatum eſt, datum VALERIO PAULINO (b); emplaſtrum gilvum (c), acopum (d).

EUELPISTUS, PHLEGETIS filius, nuper ROMÆ Chirurgiam profeſſus (e) erat, quando CELSUS ſcripſit. Ejus luteum emplaſtrum etiam SCRIBONIUS habet (f).

MEGES. Ejus eſt pſilothrum ex ranis in aceto enecatis (g). Medicamentum quo uſus eſt MEGES ad ozænam (h). Emplaſtrum (i); & ſubviride habet SCRIBONIUS (k). V. *pag.* 504.

HERAS CAPPADOX, diſcipulus HERACLIDIS TARENTINI (l), ROMÆ vixiſſe videtur (m), medicamentorum compoſitorum partem compilavit ex ATTALO (n), HERACLIDE (o) aliiſque, partem invenit (p), bonus ſcriptor & cui fidas (q); ita parcus laudator GALENUS (r). Scripſit

(e) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Idem ibid. (g) CELSUS L. VI. c. 6. (h) GALENUS *compoſ ſec. gen.* L. V. (i) CELSUS L. VI. c. 7. (k) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (l) Ibid. (m) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (n) Ibid. L. II. (o) CELSUS L. VI. c. 7. (p) Idem ibid. (q) Idem ibid. c. 18. (r) CELSUS L. VI. c. 10. (s) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (t) *Collect.* L. X. c. 13. (u) L. VII. c. 9. (x) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. (y) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. VIII. (z) CELSUS L. VI. c. 6. (a) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L V. (b) Ibid. L. VII. ANDROMACHUM. (c) Ibid. (d) Ibid. L. III. & V. (e) CELSUS L. I. c. (f) C. 83. (g) PLINIUS L. XXXII. c. 24. (h) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (i) Idem ibid. L. V. (k) C. 70. (l) Ita FABRICIUS. (m) Conf. HALLERI *Bibl. botan.* p. 69. (n) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. I. (o) Idem *compoſ. ſec. gen.* (p) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (q) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. VI. *ſec. gen.* L. V. (r) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. & III.

Ναρθηκα f. *medicamentarium*, & librum *de facultate medicamentorum*. Ad aurium mala ex charta uſta, auripigmenti ſcobe. Ad putrem carnem continendam (s). Ad alopeciam (t); paſtillus ad iſchiadem (u); iceſium nigrum (x); ad capitis dolorem (y); auriculare (z): de Beſaſa (a). Ad morſum rabidorum canum ex ceruſſa (b). Catagmatica (c); διαβοτανον (d); album (e); gleucinum (f); acopa (g); πανυγρον (h); Helleſpontium (i); barbarum (k); iſis (l); emplaſtrum quo uſus eſt MARCUS CATHEGETES ad ſerpentum morſus (m), cruentis idoneum (n); panacea (o); malagma emolliens (p); paſtillus ad ſugillata, carnem excreſcentem, fiſtulam, ex ærugine &c. (q); ad nares ex alumine (r).

ANTONIUS MUSA, poſt ARTORIUM AUGUSTI Imperatoris medicus. Multos libros ſcripſerat (s). JAPYS VIRGILII ſecundum MEADIUM in honorem ANTONII MUSÆ a VIRGILIO dictus eſt. Multorum medicamentorum auctor fuit. Ejus paſtillus exſtat (t), ad pilos palpebrarum (u), medicamentum cum atramento ſutorio (x), auriculare ad ulcera (y), ad ſuffuſionem (z), ad ozænam (a), ad oris ulcera (b), iſchiadicum ANTONII Archiatri (c). Iterum alia (d). Collyrium (e).

HYGINI, an AUGUSTI liberti? aliqua medicamenta ſuperſunt: Melinum (f), collyrium (g).

FLORUS. Ejus collyrium ANTONIÆ, DRUSI matri, profecit (h); etiam ab AVICENNA repetitum (i).

L. APULEIUS CELSUS, Centuripinus, ruſticorum auctor, SCRIBONII præceptor. Ejus antidotum ad canis rabidi morſum SCRIBONIUS habet, ingenue tamen faſſus, neminem ab eo morbo convaluiſſe (k).

CALLINICUS. Ejus malagma ex collectaneis PACCII citat ANDROMACHUS (l).

PACCIUS etiam ANTIOCHUS hujus fuerit ævi, cum PHILONIDEM audiverit, & ab ejus morte medicamentum ad TIBERIUM C. pervenerit, hiera

(s) CELSUS L. V. c. 22. (t) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. I. (u) ORIBASIUS *ſynopſ.* L. III. AETIUS L. III. IV. c. 5. (x) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. III. (y) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. II. (z) Idem ibid. L. III. (a) Idem ibid. L. V. (b) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. I. (c) Idem ibid. L. II. (d) Idem ibid. L. VI. (e) Idem ibid. L. I. (f) Idem ibid. L. VII. (g) Ibid. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. II. (l) Ibid. & L. V. Tribuit HERMONI: ſcarificatori. (m) *De antidot.* Habet etiam HERÆ emplaſtrum ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 8. (n) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (o) Ibid. (p) Ibid. L. VII. (q) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (r) Ibid. (s) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (t) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. III. Apud ORIBASIUM *ſynopſ.* L. II. & III. Ex alumine & vitriolo L. IV. (u) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (x) Ibid. L. III. (y) Ibid. (z) Ibid. L. IV. (a) Ibid. L. III. (b) *meth. med.* L. V. c. 10. (c) ORIBAS. *ſynopſ.* L. III. (d) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. X. &c. (e) MARCELL. (f) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. I. (g) Ibid. L. IV. (h) Ibid. & AETIUS L. VII. c. 107. (i) P. m. 552. (k) C. 13. (l) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.

hiera nempe SCRIBONIO dicta (m). Ejus eſt emplaſtrum album (n), medicamentum ocularium (o), ocularia varia (p).

AURELIUS CORNELIUS CELSUS in L. V. habet *materiem*, ut ajunt, *chirurgicam*, & medicamenta ad externa mala pertinentia, tum ſimplicia, tum compoſita. V. *pag.* 287.

TULIUS BASSUS, non TYLIUS, DIOSCORIDI (q) dictus, & SCRIBONIO (r), AUGUSTI ævo vixit. Ejus remedia adverſus hydrophobiam citat AURELIANUS (s), clyſteres, alia; ad nervorum reſolutoinem malagma (t). An idem BASSUS, cujus aram GALENUS citat (u). Alius etiam videtur BASSUS, cujus oculare medicamentum citat NIGER TULLII BASSI amicus (x).

NICERATUS, pariter dictus DIOSCORIDI. Ejus medicamentum auriculare (y); acopum, quo AUGUSTA & ANTONIA uſæ (z). OCTAVIÆ, AUGUSTI ſororis dentifricium (a).

MARCIANUS, medicus. Ejus antidotus, quæ AUGUSTO CÆSARI componebatur (b); collyrium (c), & fomentum ad inflationem circa ſeptum transverſum (d).

MENECRATES, Zeophletenſis, TIBERII etiam & CLAUDII medicus (e). Ejus multa medicamenta chirurgica GALENUS habet. Celebris emplaſtri diachylon (f) auctor eſt; eſt etiam ejus emplaſtrum diſcutiens (g), & Proteus (h). Ejus denique eſt accipiter (i).

DAMOCRATES, qui ſibi nomen fecit SERVILII, non longe ab hac ætate abeſt, cum filiam curaverit M. SERVILII, qui AUGUSTO imperante conſulatu functus eſt. Carmine compoſitiones deſcripſit, quarum pluſculæ ad chirurgicos morbos pertinent. Titulum fecerat *Philiatri* (k). Ad dentes motos (l); collyrium (m); acopon (n); malagmata (o); diachylon (p); emplaſtrum ex dictamno (q); dentifricium (r); emplaſtra varia (s); gilvum (t); collyrium diaſmyrnium (u).

CHARICLES, inſignis TIBERII temporibus medicus (x). Ejus auriculare (y) GALENUS habet.

(m) C. 23. (n) SCRIBON. c. 85. (o) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (p) Ibid. (q) In princip. (r) C. 29. (s) Acut. L. III. c. 13. TULLIUM dicit. (t) GALEN *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (u) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. (x) Ad hydrophobiam CÆLIUS. (y) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II. (z) SCRIBONIUS c. 271. LIVIA, putat HALLERUS, & ANTONIA DRUSI. (a) Idem c. 11. (b) Idem c. 46, (c) AETIUS L. VII. c. 111. 112. &c. (d) Idem L. III. p. I. c. 27. (e) Ex fide lapidis, MERCURIAL. *var. lect.* L. III. c. 22. (f) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (g) Idem ibid. L. VI. (h) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (i) Idem *faſc.* c. 53. apud NICETAM. (k) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII. (l) Idem ibid. L. I. (m) Idem ibid. L. III. (n) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (o) Idem ibid L. II. (p) Id. ibid. a MENECRATE habuit. (q) Idem *compoſ ſec. gen.* L. V. (r) Pariter carmine expreſſum idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (s) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (t) Ibid. (u) AETIUS c. 82. & alias. (x) TACITO dictus. (y) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.

ANTHERO TIBERII lib. admota torpedine podagram ſanavit, & magnas ea curatione divitias ſibi comparavit (z).

AMBROSIUS, Puteolanus medicus. Ejus medicamentum ſuperſtitioſum SCRIBONIUS citat.

TRASEAS, chirurgus. Ejus eſt emplaſtrum viride (a), & nigrum (b), idem, quod indum TARSEI (c) GALENO dictum.

GLICON, chirurgus. Ejus emplaſtrum viride (d), & nigrum (e). An idem qui GLYCON? V. *vulnera.*

ZOPYRUS, Gordinenſis medicus, cujus medicamentum adverſus hydrophobiam exſtat, apprime ridiculum (f). Apud ORIBASIUM (g) etiam locus eſt de his, quæ ulcus inducunt, quæ adſtringunt (h). An is fuerit ZOPYRUS ALEXANDRI filius ALEXANDER medicus RHODIO dictus (i)? An idem cum Zopyro ſuperius dicto? (*pag.* 984.)

SCRIBONIUS LARGUS, APULEII CELSI diſcipulus (k). Cum librum ſuum C. JULIO CALISTO, celebri CLAUDII liberto dicaverit, cum CLAUDIUM in BRITANNIAM exercitum ducentem (l) comitatus ſit; cum MESSALINÆ (m) dominæ meminerit, nihil in ætate ſua incertum habet. ASCLEPIADEM ſuum citat (n); cæterum ita ſcripſit, ut propior ſit empirico, paſſim etiam improbabiles medicamentorum ſucceſſus laudaverit, ut in epilepſia eboris (o) cum melle, teſtudinis ſanguine &c. maſculæ, ſi puer fuerit, fœminæ ſi puella. Multum tamen laboravit, ut veras compoſitiones colligeret (p). Negat quemquam ex hydrophobia ſanatum (q), dum interim abſurdum a muliercula acceptum medicamentum proponit (r). Adverſus calculum millepedes laudat (s). Multa habet medicamenta chirurgica: collyriorum formulas & emplaſtrorum; remedia ad cancrum, ad anum prolapſum, ad hæmorrhoides malagmata, acopa. Pluſcula ejus medicamenta GALENUS repetit: emplaſtrum digerens (t), & aliud (u), ad hæmorrhoides (x), ad palpebras ſcabras (y), ad ozænam (z), paſtillum ſtypticum (a); adde alios locos (b). Citat eum ASCLEPIADES junior (c). Cum nunc rariſſime, ſi unquam, GALENUS latinum ſcriptorem citaverit, factum eſt, ut JANUS CORNARIUS ſuſpicatus ſit, SCRIBONIUM Græce ſcripſiſſe, cum præterea adeo barbara ſit SCRIBONII dictio, ut non putes, quemquam CLAUDII ævo potuiſſe usque adeo ruditer ſcripſiſſe. Vide phraſes *remediare multas* (d) *hereditates*, *remediari* (e). Multa contra RHODIUS; & certe auctor *in præfatione* dicit Latine ſe ſcripſiſſe. Verum ea *præfatio* potuit

a

(z) SCRIBONIUS c. 41. (a) Idem c. 72. (b) Idem c. 76. (c) *Compoſ. ſec. gen.* L. IV. (d) SCRIBONIUS c. 74. (e) Idem c. 75. (f) Apud SCRIBONIUM c. 43. (g) L. XIV. c. 58. (h) C. 61. (i) In LARG. p, 252. (k) C. 43. (l) C. 42. (m) C. 11. (n) C. 75. (o) C. 2. (p) C. 4. (q) C. 43. (r) Ibid. (s) C. 39. (t) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI. (u) Ibid. (x) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX. (y) Ibid. L. IV. (z) Ibid. L. III. (a) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. (b) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX. (c) Ibid. L. VII. (d) C. 29. (e) C. 41.

a barbaro traductore vitiata esse. Ita HALLER. Ejus liber de *compos. medicam.* prodiit PARIS. 1567. fol. Ita WALTHERUS.

PAMPHILUS *μιγματοπωλεα* (f), quem putes CLAUDII tempore vixisse, cum ex lichenum curatione magnas divitias (g) adquisiverit, novo eo seculo morbo. Emplastrum ad lichenes viride GALENUS habet (h); emplastra Pamphilia (i).

Qui sequuntur scriptores apud GALENUM ab ANDROMACHO citantur, qui NERONIS Archiater fuerit. Cæterum difficillime, sua in tempora disponuntur obscuri hi homines, quorum vix ulla est memoria, præter aliqua medicamenta, quæ a GALENO nominantur.

De THESSALO satis certum est, NERONE imperante floruisse, qui methodicæ sectæ sit auctor. Etiam de *Chirurgia* scripsit, de curatione ulcerum diuturnorum, sed nimis extendisse (k) dicitur unius medicamenti ad diversa mala usum; exemplo medicamenti ex sinapi: suasisse præterea inertia medicamenta, ut gestationes.

ANTONIUM, qui centesimum annum PLINII tempore adtigerit, non ponas post NERONEM, & priori forte ævo recte posuisses. Viperarum esu ulcera insanabilia curasse (l) dicitur. Citat ANTONIUM ASCLEPIADES (m), & ad capitis dolores GALENUS (n). An idem est ANTONIUS Archiater, cujus ischiadicum medicamentum citatur (o). An is est MUSA? (*pag.* 988.)

QUADRATUS, cujus acopon habet ANDROMACHUS (p), & pastillum (q).

ANTIMACHUS. Ejus acopon ad podagram (r).

PHILOCLES. Ejus acopon ad podagram (s).

ASPHALARTHESIUS. Ejus acopon (t).

GLYTUS. Ejus acopon (u).

ABASCANTIUS medicus Lugdunensis. Ejus medicamentum in quo euphorbium (x); antidotus (y).

ANTIPATER (z). Ejus malagma ASCLEPIADES habet (a); aridum (b); colicam (c); auriculare (d); ad narium morbos, quo usus ANTIPATER (e); ad strumas (f). Non potest esse ANTIPATER, qui GALENI ævo vixit. Ejus fuerint epistolæ, in quarum L. III. vincula negat adversus sanguinis fluxum recte artubus injici (g). De ANTIPATRO methodico auctor agit

(f) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VII. c. 3. (g) Ibid. L. V. (h) Ibid. (i) Idem *compos. sec. gen.* L. I. c. 17. (k) Idem *meth. med.* L. VI. c. 17. (l) PLINIUS L. XXX. n. 39. (m) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VII. (n) Ibid. L. II. (o) ORIBASIUS *synops.* L. II. (p) Apud GALENUM *compos. sec. gen.* L. III. (q) Idem *compos. sec. loc.* L. II. (r) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (s) Ibid. (t) Ibid. (u) Ibid. (x) Idem *compos. sec. loc.* L. VII. (y) Idem L. II. *antid.* c. 12. (z) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. & VII. (a) Apud GALEN. *compos. sec. loc.* L. X. (b) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (c) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (d) Ibid. L. III. (e) Ibid. (f) Idem *compos. sec. gen.* L. VI. (g) CÆLIUS L. II. *tard.* c. 13. de hæmorrhagia.

agit introductionis, quæ eſt inter GALENI ſcripta. Huic medicamenta RHODIUS tribuit. Ægre tunc idem eſſet, quem SCRIBONIUS citat.

ÆLIUS GALLUS. Ejus viride (h); aridum (i) ad pterygia (k); ad ſummos aurium dolores (l). Mireris alibi legi, eundem ÆLIUM ANDROMACHI medicamentum correxiſſe (m), & ſchiſtum ejus catagmatico adjeciſſe.

CRISPUS. Ejus malagma (n); medicamentum ad nomas (o), ad menti mala (p). Generoſum CRISPI (q).

APHRODAS, cujus frequens fit mentio (r). Ejus eſt Iſchæmum (s), viride (t); ad dentium dolores (u); ad ulcera cancroſa (x).

CASTUS. Ejus acopon calefaciens (y), dolorem ſedans (z). Aliud (a).

ORION pectendorum capillorum artifex. Ejus acopon (b).

MELITO. Ejus aridum (c).

ALEXANDER, qui uſus eſt medicamento ab ASCLEPIADE citato (d), cujus eſt emplaſtrum aridum (e).

ARISTOCRATES. Ejus ad dentium dolores eſt medicamen (f).

ANTIPHANES. Ejus medicamentum ad dentium dolores (g).

PHILINUS. Ejus aridum (h).

CYRTUS. Ejus eſt emplaſtrum adhærens (i).

HARPALUS vel HARPALA. Ejus duo emplaſtra (k).

PHILOXENUS, difficillimus homo. Præter priorem illum ſuperius dictum PHILOXENUM, reperitur apud ANDROMACHUM PHILOXENUS Grammaticus (l): alibi chirurgus (m), cujus eſt medicamentum ad ozænas & narium polypos.

CLAUDII vero PHILOXENI emplaſtrum ad fracturas (n), ægyptium (o), citat & ASCLEPIADES (p).

PHILOXENI ſimpliciter dicti medicamentum ad ſuffuſionem (q), illinitio ad oculum (r), emplaſtrum ad ſcabras palpebras valde compoſitum (s). Citantur ejus collectanea (t). Conf. *pag.* 983.

EPIGONUS (vel EPIGENES). Ejus viride (u); iſis (x) ad ulcera recentia, quam ajunt ex adyto templi VULCANI ſumtam (y) eſſe.

ZENO.

(h) ANDROMACHUS apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. V. (i) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (k) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (l) Ibid. L. III. (m) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (n) Idem ibid. L. VII. (o) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (p) Ibid. (q) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. X. (r) Ibid. L. VII. (s) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. III. V. (t) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. II. (u) Idem *compoſ. ſec. loc* L. V. ex libris APHRODÆ & L. VII. (x) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (y) Ibid. L. VII. (z) Ibid. L. VI. (a) Ibid. L. IV. (b) Ibid. L. VII. (c) Ibid. L. V. (d) Ibid. L. IV. (e) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. II. (f) Ibid. L. V. (g) Ibid. (h) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (i) Ibid. L. VI. (k) Ibid. (l) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (m) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. III. (n) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. II. (o) Ibid. L. III. (p) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (q) Ibid. L. IV. (r) Ibid. (s) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (t) Ibid. L. IV. (u) Ibid. L. II. AETIUS L. IV. I. c. 124. (x) Apud CRITONEM in GALENI *compoſ. ſec. gen.* L. V. (y) Ibid.

ZENO. Ejus emplaſtrum ad maligna ulcera, quo uſus ſit in deſperato caſu VALERIÆ (z) SECUNDÆ. Ejus locus etiam citatur (a). Quod doſes addiderit, laudat GALENUS (b). Non putat HALLERUS eſſe ZENONEM HEROPHILEUM Cordubenſem, quem alias GALENUS citavit.

EUBULUS ad vulnera nervorum (c).

TELEPHANES ad cicatricem inducendam (d).

PUBLIUS. Ejus ex vino viride (e), aridum (f).

MACEDO. Ejus medicamentum ad vitia veſicæ (g).

EVANGELUS. Ejus viride epuloticum (h).

EPICURUS. Ejus emplaſtrum epuloticum (i).

ALCIMION vel NICOMACHUS (k). Ejus viride (l); epuloticum (m); malagma emolliens (n), aridum (o).

THEUDAS ſarcophagus. Ejus emplaſtrum diſcutiens & extrahens (p).

CANDIDUS. Ejus emplaſtrum, quo utitur ANDROMACHUS (q).

SAUCERTICA Ejus emplaſtrum adhærens (r).

HARPOCRATES, aut HERPOCRAS (s). Ejus aridum epuloticum (t), auriculare (u). HARPOCRATIONIS etiam auriculare (x), conjungit CLERICUS.

DARIUS Ejus eſt paſtillus (y).

AGATHOCLES librum *de diæta* ſcripſit (z). Ejus paſtillus (a).

ARISTOCLES. Ejus ad cynanchen ex gallis & aceto (b); paſtillus (c); malagma (d).

ISIDORUS Ejus ad nomas (e).

IRION. Ejus fuſcum (f).

ACHILLS, conpunctor dictus (g). Ejus paſtillus (h).

MAGNUS ſimpliciter dicitur (i), an Tarſenſis, ut putat HALLER, cujus remedium ad hæmorrhoides acerrimum exſtat ex cyclamine & felle (K), & floridum (l), & aſter (m), emplaſtrum exſiccans ex ſalicibus (n).

MAGNUS,

(z) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. III. (a) Ibid. (b) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI. (c) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (d) Ibid. L. II. (e) Ibid. L V. (f) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L V. (g) Ibid. L. X. (h) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (i) Ibid. (k) Ibid. (l) Ibid. L. II. (m) Ibid. (n) Ibid L. VII. (o) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V. (p) Idem *compoſ ſec. gen* L. VI. (q) Ibid. (r) Ibid. (s) ANDROMACHUS apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L III. V. VII. (t) Ibid. L. II (u) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. III. (x) Ibid. (y) Ibid. L. V. (z) Scholiaſt. NICANDR. (a) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (b) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (c) Idem *compoſ. ſec. gen.* L V. (d) Ibid. L. VII. (e) Ibid L. V. VI (f) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (g) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L VII. (h) Ibid. L V. (i) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (k) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (l) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. V. (m) PAULUS L VII. (n) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III.

MAGNUS, Philadelphus seorsim dicitur (o). Ejus ad carbunculos pastillus.

MAGNUS, Ephesius, in cujus L. II epistolar. agitur de hydrophobia, cujus sedem cor fecit & stomachum & diaphragma (p).

CRITO, & ipse antiquior est ANDROMACHO, cum GALENUS diserte dicat, priorem HERAM *icesium* dixisse, inde CRITONEM, tunc ANDROMACHUM (q), & voluisse a CRITONE discrepare (r). De *ornatu* aliquot libros reliquit (s). Ejus numerosissima medicamenta externa a GALENO citantur: ipsum nempe, quod mox dictum est *icesium* (t); ad sugillata (u); stomaticum ex musto (w); epuloticum ex ladano (x); emplastrum diabotanon (y); emplastrum de scillis GALENO laudatum (z); dia Aconis (a); ad stigmata (b); naribus immittenda (c); & ad varia aurium mala (d); ad oris crustas (e); ad columellæ mala (f); aniceton (g); Gleucinum (h); ad menti vitia (i); isis viridis (k); ad ulcera maligna (l); ad capillorum defluvia (m); ad pruritum (n); emplastrum de salicibus (o); aliud medicamentum (p); psilothrum cum auripigmento & calce viva (q); illitio ad tumores (r).

APOLLONIUS, pharmacopola (s), qui in Egypto vixit, aliquanto ANDROMACHO antiquior est, a quo non infrequenter citetur (t). Ejus consilia & remedia ad dolores aurium (u), & de iis extrahendis, quæ in aures illabuntur (x); ad ozænam (y); ad polypos; ad aurium carneas excrescentias (z); ad sugillata (a); ad sonitus & susurros (b); ad aurium gravitatem (c); aridum (d); malagma emolliens (e); ocularia (f); & aromaticum (g); aridum ad hebetudines (h); ad suffusionem (i); pepiasmenon collyrium (k); ad dentes (l). Laudat hactenus GALENUS, quod aliquanto plenius, quam ANDROMACHUS, medicamenta describat; tamen & carpit (m), quod non accurate satis discrimina causarum definiat, quod contraria multa miscuerit. Cum ex ejus consilio medicus in aurium

(o) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. (p) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 4. (q) *Compos. sec. gen.* L. III. (r) Ibid. L. V. (s) Quos citat GALENUS *de compos. sec. gen.* L. V. (t) Ibid. (u) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (w) Ibid. L. VI. (x) GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV. (y) Ibid L. VI. (z) Ibid. (a) Ibid. Pro medicamento vesicas trahente habet TERILLUS. (b) ACTUARIUS *meth.* L. VI. c. 6. (c) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (d) Ibid. L. III. (e) Ibid. L. VI. (f) Ibid. (g) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VI. (h) Ibid. L VII. (i) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V. (k) Idem *compos. sec. gen.* L. V. (l) Ibid. L. IV. (m) GALEN. *compos. sec. loc.* L. I. (n) AETIUS L. IV. I. c. 126. (o) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (p) PAULUS L. VII. c. 13. (q) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (r) AETIUS L. IV. c. I. (s) GALENUS *compos. sec. loc.* L. II. (t) Apud GALENUM *compos. sec. gen.* L. V. VIII. & III. (u) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. III. (x) Ibid. (y) AETIUS L. VI, c. 93. (z) Idem ibid. c. 85. (a) GALENUS *compos. sec. loc.* L. V. (b) Ibid. L. III. (c) Ibid. (d) Ibid. L. V. (e) GALENUS *compos. sec. gen.* L. VII. (f) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (g) AETIUS L. VII. c. 79. (h) Ibid. c. 97. (i) Ibid. c. 98. (k) Ibid. c. III. (l) Idem L. VIII. c. 33. (m) GALENUS *compos. sec. loc.* L. II.

rium dolore piper adhibuit, malum immaniter auctum fuiſſe notat (n). Scripſit *parabilium* libros aliquos (o).

An idem APOLLONIUS *Archiſtrator*, cujus melinum citat ANDROMACHUS (p)?

An is fuerit APOLLONIUS *organicus*, cujus ad carbunculos medicamentum ASCLEPIADES citat (q); & junior chirurgus, cujus ἡμικράνιος (r), & de ſcarificatione locus (s).

APOLLONIUS, Tarſenſis, cujus remedium citat GALENUS (t).

APOLLONIUS Θὴρ EROTIANO dicitur. In L. *de ambe* ejus ædicula (u).

APOLLONIUS, Pitanus, cujus medicamentum ad ſuffuſiones PLINIUS habet (x).

APOLLONIUS, Pergamenus, multos, quibus aquæ metus aliunde ſuperveniſſet, ſanatos fuiſſe, neminem, cui canis rabidi morſus mali cauſa fuerit (y).

Difficillimum vero fuerit omnes illos numeroſos diſtinguere APOLLONIOS. Antiquus ille MUS, HEROPHILI diſcipulus, non potuit noſter eſſe, cum iſte res Romanas citet (z); neque ARCHIGENIS & CRITONIS ſimillima fuiſſent medicamenta (a); neque GALENUS eum cum ARCHIGENE comparaſſet.

XENOCRATES ab ANDROMACHO juniori citatus, & PLINIO dictus (b), quem avorum ſuorum tempore GALENUS vixiſſe ait (c). Aphrodiſienſis erat. Ejus eſt emplaſtrum dolorem ſedans (d); medicamentum auriculare, quo uſus eſt ANDROMACHUS (e); album (f); paſtillus (g).

MINUTIANUS. Ejus ad ſtrumas emplaſtrum (h).

POLYSTOMUS. Ejus emplaſtrum ad podagram (i).

PRYTANIDES. Ejus ad omnes dolores (k).

SOLON, dentarius. Ejus auriculare (l).

SPHENDUSA (forte fœmina). Ejus compoſitio ad aurium dolores (m).

CHRYSANTHUS GRATIANUS (n).

LECANIUS AREUS, Tarſenſis (o), ad quem DIOSCORIDES ſcripſit (p). Ejus aridum erodens medicamentum ad nomas ex plumbo (q); ad

 durum

(n) Ib. L. III. (o) Ib. L. II. III. (p) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. V. (q) Apud GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (r) *Faſc.* (s) *De cucurbitis* ORIBASIUS L. VII. c. 19. (t) *Compoſ. ſec loc.* L. IX. (u) Apud ORIBASIUM NICET. GALL. *faſc.* 98. (x) L. XXIX. c. 6. (y) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. VIII. c. 13. (z) Apud GALENUM *comp. ſ. ſec. loc.* L. II. *de aure.* (a) Vide HALLERI *Bibl. botan.* L. II. pag. 101. (b) L. XXXVII. c. 11. (c) *Compoſ. ſec loc* L. III. *ſimpl med.* L. VI. (d) GALEN. *compoſ ſec gen.* L. VI. (e) Apud GALENUM *compoſ. ſec. loc.* L. III. (f) Idem *compoſ ſec. gen.* L. I. (g) Ibid. L. IV. (h) Ibid L. VI (i) Ibid. (k) GALEN. *ſec loc.* L. III. (l) Ibid. (m) Ibid. (n) Ibid. (o) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (p) Ibid. L. VI. (q) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. V.

durum ſplenem (r); paſtillus (s); auriculare (t); ad ſordida (u); peſſus acris (x).

DIOSCORIDES, Tarſenſis vel Anazarbæus, botanica laude celebris, multorum medicamentorum chirurgicorum auctor fuit. AREO ASCLEPIADÆ amico medicamentum ſanguinem comprimens tradidit (y). Ejus libri de *materia medica* notiſſimi ſunt. In iis cæterum paſſim laudatis carpit GALENUS, quod medicamentis nimia tribuat (z). Glaucium ex ejus *mater. med.* L. I. ipſe GALENUS citat (a). Sed plurima alia olea noſter eo loco deſcribit. Medicamentum ad ulcera maligna (b), cataplaſma (c); medicamentum ad pedum tophos (d).

In *Euporiſtis*, quæ DIOSCORIDI tribuuntur, ARGENTORATI 1565. 8. CONRADI GESNERI cura excuſis, medicamenta ad omnia corporis mala, etiam chirurgica, tumores, ulcera, morſus animalium venenatorum numeroſa recenſentur.

In *hippiatricis* medicamentum eſt, quod refertur ad DIOSCORIDEM.

Spurius liber fere eſt ASCLEPII & DIOSCORIDIS Chirurgia, cujus codex ſervatur in *Bibl. S. Victoris* (e).

ANDROMACHUS, ANDROMACHI filius, quorum uterque NERONIS fuit Archiater. Ejus plurima & probata fuiſſe medicamenta GALENUS fatetur, tamen ut virtutes confectionum fere omitteret & diſcrimina (f). Liber *de exterioribus* citatur (g), & *de oculorum remediis* (h). Medicamenta ejus numeroſa GALENUS citat ad ulcera maligna (i); iceſium ab HERA ſumtum (k); viride (l); ægyptia ad nervos (m), fuſca (n); aridum epuloticum (o). Alia epulotica (p); ad ſanguinem de naribus fluentem (q); de beſaſa medicamentum fere ut HERAS (r), catagmaticum (s), barbarum nempe ex bitumine paratum (t). Medicamenta ad veſicæ adfectus. Quo curata eſt uxor MARII, & in FRONTINO (u). Myſterium a ruſtico acceptum (x). Pro CLEMENTE SERTORIO ad bronchocelen (y); & viride (z); panacea ex argenti ſpuma &c. (a); melinum (b). Quo ſanatus eſt ARUNTIUS AQUILA (c); emplaſtrum emolliens (d); paſtilus (e) crocoſus (f) ad ſplenem (g); emplaſtrum ex ærugine ad gangrænam (h); auricularia (i); ſtoma-

(r) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (s) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. V. (t) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. III. (u) Idem *compoſ. ſec. gen.* L V. (x) PAULUS L. VII. (y) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (z) *De ſimpl. facult.* 5. (a) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. ex c. 56. (b) Idem ibid. L. IV. (c) AETIUS L. VII. c. 95. (d) Idem L. XII. c. 45. (e) Apud MONTFAUCON L. II. p. 1369. (f) *Compoſ. ſec. gen.* L. III. IV. & *ſec. loc.* L. V. IX. (g) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (h) Ibid. L. I. (i) *Compoſ ſec. gen.* L III. (k) L. V. & VI. (l) GALEN. *compoſ. ſec gen* L. II. (m) Ibid. L. III. (n) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (o) Ibid. L. IV. (p) Ibid. L. II. (q) Ibid. L. III. (r) Ibid. L. VI. (s) GALEN. *compoſ, ſec. gen.* L. II. (t) Ibid. (u) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. X. (x) Ibid. (y) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (z) Ibid. L. VII. (a) Ibid. L. II. (b) Ibid. (c) Ibid. L. VII. (d) Ibid. (e) Ibid. L. V. (f) Ibid. (g) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (h) Ibid. L. VI. (i) Ibid. L. III.

ſtomaticum ex punicis (k); malagma emolliens (l); ad ulcera maligna (m); ad capillorum defluvia (n); Gleucinum unguentum ex muſto (o); ad aphtas acerrimum medicamentum (p).

APELLES ſcincum ad ſagittarum vulnera valere ſcripſit (q). Meminit ejus GALENUS (r). Ejus diachartu (s).

STRATON, Eraſiſtrateus. Ejus antidotus (t).

BACCHIUS. Ejus eſt emolliens, quo CÆSAR uſus eſt (u).

ARÆTEUS CAPPADOX malagma ſuum ad ventriculi mala citat, quod ſit μυςηρίον (x). V. *pag.* 291.

LYCUS a PLINIO citatur (y), ſi idem eſt cum LYCO Neapolitano. Ejus aliqua medicamenta externa ſuperſunt: cataplaſma ex frumento (z). Etiam de clyſteribus dyſentericorum, fere adſtringentibus, etiam cum auripigmento locum habet ORIBASIUS. Cataplaſma ex panis fermento (a).

C. PLINIUS SECUNDUS in L. XXVI. medicamenta ad externos perinde, ut ad internos morbos; ad cutis mala, ſtrumas, ad luxata, vulnera, ulcera. In L. XXVII. de iisdem. In L. XXIX. medicamenta ex animalibus depromta, etiam ad canis rabidi morſum, calculum, ulcera, cancros. In L. XXXI. & XXXII. remedia ex aquatilibus recenſet. In L. XXXIV. & XXXV. ex mineris, ubi emplaſtrorum cum plumbo conponendorum rationem deſcribit. Compilata eſſe, & plurima vana notum eſt, & ipſe levitatem conſiliorum adgnoſcit, ſeque VARRONIS exemplo tuetur.

SORANUS, Epheſius. Ejus aliqua externa medicamenta citantur, ut illitio de uva acerba (b). Medicamentum, quo etiam uſus eſt ARCHIGENES (c).

In libro περι μητρας multa SORANUS addit medicamenta (d). V. *pag.* 706.

MOSCHION incertæ ætatis eſt, non tamen poteſt poſteriori loco poni, cum eum junior ASCLEPIADES citet (e). Catagmaticum MOSCHIONIS citat, medicamentum ad nomas (f) & epuloticum (g), illinitionem ad oculos (h), & emplaſtrum ad fracturas (i).

(k) Ibid. L. VI. (l) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (m) Ibid. L. IV. (n) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. I. (o) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (p) Ibid. L. VI. (q) PLINIUS L. XXVIII. c. 8. (r) *Antidotor.* L. II. (s) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. c. 14. (t) AETIUS L. IV. I. c. 346. (u) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. VII. ex ASCLEPIADE: (x) C. 7. (y) L. XX. (z) ORIBASIUS L. IX. c. 25. AETIUS de Cæſ. f. (a) Apud ORIBASIUM coll. L. IX. c. 25. (b) AETIUS L. VIII. c. 43. (c) Idem L. VI. c. 55. (d) C. 86. (e) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L III. citatum in ASCLEPIADIS *med. ext.* L. III. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (g) Ibid. L. II. (h) Ibid. L. IV. (i) Ibid. L. II.

AGATHINUS, ARCHIGENIS Præceptor, citatur ab ASCLEPIADE ob paftillum ftypticum (k).

ARCHIGENES. Ejus externa medicamenta GALENUS plurima repetit (l). Omnino certe empirici funt ingenii plurima fimplicia, fed absque difcrimine (m) & ordine temere congefta, ad unum malum centena, ut etiam alieniffima commifceat, & repulforia ubi mollire opus eft, vana etiam admittat. V. *pag.* 319.

ARCHIBIUS aridum epuloticum ASCLEPIADIS correxit (n).

DEILEON, cujus ad maligna ulcera medicamentum eft cephalicum (o).

ARISTARCHUS Samius. Ejus eft paftillus (p).

SERAPIAS. Aridum ex SERAPIADE (q).

MARCIUS. Ejus nectarium (r).

MENIUS RUFUS. Ejus acopon (s).

APHRODISIUS, alii legunt APHRODAM. Ejus collectio citatur (t).

PATROCLUS, CÆSARIS libertus. Ejus illinitio (u).

POMPEJUS SABINUS. Ejus medicamentum pro FLAVIO CLEMENTE DOMITIANI adfini (x). Ejus polyteles ad podagram ABURNIO VALENTI datum (y).

CHARIXENUS ad ulcus arteriæ (z); ad polypos (a); ad ozænas (b); auriculare (c); ad inflammationes aurium cum ulcere (d).

LYSIAS ad ulcus arteriæ (e).

ORIGENIAS ad profunda ulcera afperæ (f).

ASTER ad ulcera cancrofa (g).

TURPILLIANUS, perinde (h).

AMPHION, perinde (i).

CLAUDIUS DAMONICUS perinde (k). Ejus porro auriculare (l).

PHILOCALUS (m).

DOMITIUS NIGRINUS. Ejus illinitio (n).

ANTIGONUS, medicus in caftris exercitatus. Ejus fphragis (o).

THREPTUS. Ejus paftillus ad ulcera ferpentia (p).

NICOLAUS (q), cujus paftillus, emplaftrum ad vulnera recentia (r).

AMY-

(k) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (l) *Compof. fec. gen.* L. II. (m) *Compof. fec. loc.* L. III. I. L. II. & VI. (n) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (o) Idem ibid. L. IV. (p) Ibid. L. V. (q) Ibid. (r) Ibid. (s) Ibid. L. VII. (t) Ibid. (u) Ibid. (x) Ibid. (y) Ibid. (z) GALEN. *compof. fec. loc.* L. VII. (a) Ibid. L. III. (b) Ibid. (c) Ibid. (d) Ibid. (e) Ibid. L. VII. (f) Ibid. (g) GALEN. *compof. fec. gen* L. IV. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Ibid. L. IV. (l) GALEN. *compof. fec. loc.* L. III. (m) Ibid. L. X. (n) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. (o) Idem *compof. fec. loc.* L. II. (p) Ibid. L. V. (q) Ibid. (r) PAULUS L. VII. c. 17.

AMYTHAON. Ejus pargyron ad ancyloſes (s); malagma (t); emplaſtrum (u); malagma ad hypochondriacos (x).

ONESIDEMUS (y).

PRIMION ad ulcera chironia (z).

DIOPHANTUS, chirurgus. Ejus emplaſtrum (a); emplaſtrum ad ſerpentum morſus (b); ad ambuſta (c).

GENNADIUS. Ejus collyrium (d).

POLYXENUS. Ejus medicamentum ad palpebras ſcabras (e).

CLEOBULUS. Ejus medicamentum ad nomas (f).

DIODORUS. Ejus medicamentum ad carbunculos (g) & ex calce, alumine, lapide Aſio, quod GALENUS habet (h). Ejus naſturcinum (i) &c.

LUCIUS, præceptor ASCLEPIADIS. Ejus medicamentum ad renes (k); ſanguinem ſiſtens (l); emplaſtrum adhærens (m), de chalcitide (n); diarrhodon (o); paſtillus ſtypticus (p); ad fracturas (q); diarrhodon emolliens (r); viride (s); epuloticum (t); catagmaticum (u); melinum (x); malagma ad articulorum diſtortiones (y).

SEVERUS. *Severianum* ad palpebrarum ſcabritiem (z); ejus *Theodotio* (a); linimentum ad totum caput (b). Pulvis Severinus (c). Ejus cataplaſma, illitiones muſculorum temporum (d), & totius capitis (e).

TELAMON (f).

PETRONIUS. Ejus Virtus (g).

TERENTIUS. Ejus paſtillus ſtypticus (h); diarrhodon ex roſis (i). Hunc virum putes eſſe, qui pleno nomine dicitur MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (k).

PITHION. Ejus catagmaticum (l).

TONSOR, Bithynicus, ut videtur. Ejus ad hydropem (m); malagma (n).

PETINUS. Ejus ad profunda ulcera aſperæ (o).

ASCLE-

(s) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (t) Ibid. L. VIII. c. 13. (u) PAULUS L. c. (x) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (y) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. X. (z) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. IV. & ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 6. (a) GALEN. *compoſ. ſec. gen,* L. V. (b) Idem *antidot.* (c) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (d) Ibid. L. IV. (e) Ibid. (f) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (g) Ibid. (h) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. X. (i) Ibid. L. IX. (k) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (l) Ibid. (m) Ibid L. VI. (n) Ibid. L. II. (o) Ibid. (p) Ibid. L. V. (q) Ibid. L. II. (r) Ibid. L. VII. (s) Ibid. L. V. (t) Ibid. L. II. (u) Ibid. (x) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (y) AETIUS L. III. 4. c. 42. (z) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (a) AETIUS L. VII. c. 27. 32. 33. 114. &c. Alia etiam paſſim medicamenta habet, quibus nomen ſit Theodotion. Ibid. c. 114. (b) Idem L. VII, c. 99. (c) TRALLIANUS L. II. c. 6. (d) AETIUS L. II. 3. c. 4. (e) Idem ibid. c. 95. (f) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (g) Ibid. L. V. (h) Ibid. (i) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (k) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L.VII. c. 6. (l) Ib. L. III. (m) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (n) PAULUS L. VII. c. 18. (o) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.

ASCLEPIADES, junior. Numerofi fuerunt cum hoc nomine medici, ut quem hic GALENUS velit, non fatis intelligas. MARCUM TERENTIUM ASCLEPIADEM eundem effe putabat celeberrimus HALLERUS pleno nomine (p) dictum, cognomento PHARMACIONEM (q), cujus *externorum* libros quinque citat GALENUS (r). Verum ab ea fententia receffit HALLERUS, quod TERENTIUS feorfim, & eodem quidem cum ASCLEPIADE capite citetur (s). In medicamentis potiffimum fe exercuit. GALENUS fæpe laudat, quod melius ANDROMACHO medicamentorum vires definiat (t), quod doceat medicamenti conficiendi modum (u). Eft tamen ubi carpat, quod tempora morborum non addat (x). Multa priorum fcriptorum medicamenta collegit. Ejus ad ozænam medicamentum GALENUS habet (y); ad oculorum mala ex lapide Phrygio (z), quod GALENUS laudat; agglutinatorium ad oculos (a); panacea collyrium (b), ex hirudinibus absque befafa. Ejus ftomaticæ illitiones (c); Libianum (d); ftella (e); acopon (f); malabathrinum (g); ad hæmorrhoides (h); ad fplenem (i); ad prolapfum uterum (k); malagma ad mala ifchiadica (l); catagmaticum (m); epuloticum ex cydoniis (n); malagma acre (o); ad ulcera cancrofa (p); viride (q); gilvum (r); ad maligna ex falicum foliis emplaftrum (s); ad alia maligna ulcera (t); chironia (u); malagmata emollientia (x); acopa (y); metafyncriticum (z); epitemata ad capitis dolorem (a); ad alopecias (b); ad polypos (c); ad fanguinem de naribus (d); cicatricem in ulceribus ducentia (e); paftillus ad dolores femorum (f). Extus in podagricis opio ufus eft (g). Variorum apud ASCLEPIADEM medicamenta (h). Quæ vero fuerint antiquorum medicamenta externa, docte expedivit D. CLERICUS, qui recte adnotavit: μαλαγματος nomen a medicamenti mollitie fumtum effe, vires fæpe acres, & adftringentes fuiffe. Lipara & parygra emplaftra molliora erant. Collyria aliquid fimile erant magdaleonibus; pofteriori vero ævo id nomen ad oculorum mala reftrictum fuit.

RUFUS in L. *ad vulgus* oleum cum vino laudat in auris doloribus. Ejus unguentum acre ad penem erigendum, & ad ciendam venerem, in quo grana

(p) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. c. 6. Item le CLERC pag. 841. (q) GALEN. Ibid. L. IV. (r) *Compof. fec. loc.* L. IX. & III. (s) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. (t) Ibid L. VI. (u) Ibid. L. II. & III. (x) *Compof. fec. loc.* L. II. (y) Ibid. L. III. (z) Ibid. L. IV. (a) Ibid (b) AETIUS L. VII. c. 109. (c) Ibid. L. VI. (d) Ibid. L. VII. c. 104. (e) Ibid. (f) Ibid. L. III. 4. c. 44. (g) Ibid. L. VIII. IV (h) GALEN. *compof. fec. loc.* L IX. (i) Ibid. (k) Ibid. (l) Ibid. Et AETIUS L. III 4. c. 5. (m) GALEN. *compof. fec. gen.* L. II. (n) Ibid. (o) AETIUS L. III. 2. c. 11. (p) GALEN. *compof. fec. gen.* L. IV. (q) Ibid. L. V. (r) Ibid. L. II. (s) Ibid. (t) Ibid. L. VI. (u) Ibid. L. IV. (x) Ibid L. VII. (y) Ibid. (z) Ibid. (a) AETIUS L. VI. (b) Ibid. (c) Ibid. c. 93. (d) Ibid. c. 95. Vincebat etiam pollicem pedis. (e) Ibid. L. XVI. c. 95. (f) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (g) AETIUS L. III. 3. c. 38. (h) GALENUS *compof. fec. loc.* L. IV.

grana cnidia, reperitur apud Oribasium (i), & apud Aetium (k) ſmegma odoratum coſmeticum. V. *pag.* 415.

Leonides. Ejus emplaſtra ad mammarum fiſtulas (l), ad ſcirrhum & cancrum mammarum (m); paſtillus ex œſypo ad nomas (n). V. *pag.* 320.

Antyllus de dropace (o); de ſinapiſmo, de ſuffitibus ad muliebria admotis (p); ejus olfactoria (q); collyria (r); paſtilli (s); ad clyſteres, alii illiniendi, peſſi (t); de iis quæ infunduntur (u); de unguentis (x); de malagmatibus (y); de acopis (z); de empaſmatibus (a); cataplaſmatibus (b), inunctionibus; de cataplaſmatis compoſitione (c).

Ex L. VII. *de remediis extrinſecis* reperitur de dropace (d), de ſinapiſmo (e), de collyriis (f) quæ Antyllus dicit etiam utero, fiſtulis, ſinubus imponi; de paſtillis (g); de peſſis (h); de unguentis (i); de malagmatibus (k); de acopis (l); de cataplaſmatibus &c. (m); de auricularibus medicamentis (n); de dentium remediis (o). V. *pag.* 406.

Julianus. Ejus barbarum (p).

Mnaseus, vel ſi idem eſt, Mnaseus methodicus fuit (q). Ejus eſt diachylon (r); medicamentum emolliens ad parotides diſcutiendas emplaſtrum (s); cataplaſma (t). Nomen etiam Phimeni Mnasæi reperitur, cujus eſt cataplaſma (u) & cilidion (x). Deinde Philumeni nomen ſolum (y), cujus anthera ad oris ulcera (z); remedia varia externa, etiam frigida (a).

Naucratites. Ejus collyrium (b).

Olympionicus. Ejus oculare (c).

Zosimus. Ejus oculare (d), ad tumores (e).

Hermophilus. Ejus collyrium thalaſſinum (f); collyrium (g).

Pomponius Bassus. Ejus ad incipientem ſuffuſionem (h).

Apius Phascus. Ejus excoriatorium (i).

Axio-

(i) *Synopſ.* ad Eustath. L. III. (k) L. VIII. c. 6. (l) Apud Aetium L. XVI. c. 41. (m) Ibid. L II. c. 44. (n) Ibid. L. XIV. c. 51. (o) Apud Oribasium *collect.* L. X. c. 12. (p) Ib. c. 19. (q) Ib. c. 20. (r) Ib. c. 23. (s) Ibid. c. 24. (t) Ib. c. 25. (u) Ib. c. 26. (x) Ib. c. 27. (y) Ibid. c. 28. (z) Ibid. c. 29. (a) Ibid. c. 31. (b) Ibid. c. 32. (c) Ibid. L. IX. c. 4. (d) Ibid. L. X. c. 12. (e) Ibid. c. 13. (f) Ibid. (g) Ibid. c. 24. (h) Ibid. c. 25. (i) Ibid. c. 27. (k) Ibid. c. 28. (l) Ibid. c. 29. (m) Ibid. c. 32. 33. 34. (n) Ibid. c. 35. (o) Ibid. c. 36. (p) Galen. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (q) L. *de introduct.* (r) Galen. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. & *ſec. loc.* L. III. (s) Actuar. *meth. med.* L. VI. Aetius L. XV. c. 14. (t) Trallianus L. III. c. 7. (u) Oribasius *ſynopſ.* L. III. (x) Idem ad Eustath. L. VI. (y) Apud Oribasium *ſynopſ.* L. III. (z) Oribas. *inſtit.* L. III. (a) Aetius L. II I. (b) Galen. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (c) Ibid. (d) Ibid. (e) Paulus L. VII. c. 19. (f) Ibid. (g) Aetius L. VII. c. 112. (h) Ibid. (i) Galen. *compoſ. ſec. gen.* L. V.

AXIORIUS. Ejus medicamentum cutaneum (k).

ÆSCHRION, empiricus Pergamenus, quem GALENUS inter magiſtros ſuos recenſet, ex cinere cancrorum exuſtorum medicamentum ad canis rabidi morſum fecit (l).

MENÆTUS. Ejus melinum ex lithargyrio (m), aliud ejus aureum (n).

MACHÆRION. Ejus medicamentum ad auferendas cruſtas in gangræna (o).

BAPHULLUS. Ejus emplaſtrum ad ſerpentum ictus (p).

DIODORUS (an idem qui *pag.* 999. ?) Ejus medicamentum ad lichenes (q).

NICOSTRATUS. Ejus malagma ad podagram (r).

ZEUXIDES. Ejus medicamentum ad menti lichenes (s).

DIOMEDES. Ejus lyſiponion (t).

SOSANDER. Ejus ad palpebras (u).

TIMOCRATES. Ejus dentifricium (x).

LEUCUS. Ejus melinum (y); malagma ad articulos diſtortos (z).

PHILIPPUS in cæſaria (a).

CIMON. Ejus auriculare ex ARIO TARSENSI (b).

LAMPO. Ejus medicamentum ad ozænas ex miſy & ære (c).

CLONIANUS. Ejus ad podagram (d).

PROCLIANUS. Ejus emplaſtrum (e).

PYTIUS. Ejus ad dentes motos, niſi eſt PYTHICUS DAMOCRATIS (f).

MAGNUS, circulator. Ejus ad lichenes (g).

CHARITON, circulator. Ejus ad phalangia (h).

SIMMIAS vel SIMONIAS, circulator. Ejus adverſus phalangia (i).

CHRYSUS, cujus *teſtamentum* nomen eſt collyrii, quod dicitur a morte auctoris ab HADRIANO eſſe inventum (k).

CLAUDIUS GALENUS magnam partem ſui laboris utique poſuit in re medicamentaria, quam accurate didicit, etiam pretio conducto magiſtro, & manu ſua exercuit, ut omnino ruri, ſi quando medicamentis vulgaribus deſtitueretur, in caſu præſenti alia & alia medicamenta componeret, & propolide, fermento & oxelæo vulnera nervorum curaret. Teſtas uſtas pauperibus utendas dedit. Adverſus achores ipſe chartam exuſſit, pauperibus medicis euporiſta tradidit. Ejus libri *VII. de compoſitione medicamentorum ſecundum genera* toti ad mala externa ſpectant. Hoc opus ſcripſit, cum alii

(k) Ibid. (l) *Simpl. Facult.* L. II. (m) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (n) Ibid. (o) GALEN. *de art. cur. ad Glauc.* II. c. 9. & *compoſ. ſec. loc.* L. V. (p) GALEN. *antidot.* (q) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (r) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (s) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (t) Ibid. L. IV. (u) Ibid. (x) Ibid. L. V. (y) Ib. L. I. (z) AETIUS L. XII. c. 41. (a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (b) Ibid. L. III. (c) Ibid. (d) GALENUS *compoſ ſec. gen.* L. VII. (e) Ibid. L. VI. (f) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. I. (g) Ibid. L. V. (h) Idem *antidot.* L. II. (i) AETIUS L. XIII. c. 18. (k) Idem L. VII. c. 114.

alii duo libri conflagraſſent, quos de eadem re conſignaverat (l). Solet autem præmittere rationes, quare his vel illis medicamentis utatur, quare hoc illove modo ea componat, ut nempe ex ſimplicibus medicamentis, hoc vel illo certo gradu caloris vel frigoris notis, aliud componatur ejusmodi gradus, quo gradu natura nullum medicamentum ſuppeditaſſet. Nimiam etiam violentiam componendo frangi, gratiamque aliquam addi. Exemplum dat, ut ſua manu ex chalcitide medicamentum præparaverit & coxerit. Ipſe varia excogitavit auxilia, & Phœnicium ſuum citat (m). Lithargyrium ut lavetur. De medicamentis ex lithargyrio, ceruſſa, molybdæna: de ulceribus; ad ulcera cacoethea, & de emplaſtris albis. Ipſe cum ulcus femoris, etiam fiſtulam, paſſus eſſet, ſanatus eſt meris illitionibus; & alias medicamento ex oxelæo & lithargyrio fiſtulas ſanavit. In L. II. porro agit de emplaſtris, variorum colorum. Fortia medicamenta cum aceto digeſta miteſcere: ut cum ærugine præparentur: diu cota gilva reddi. Catagmatica. Barbarum ſuum. Glutinantia, barbara, quæ ex bitumine. In L. III. potiſſimum ad vulneratos nervos. Tendines in gladiatoribus male curatos ſe vidiſſe, ut quaſi cocti viderentur. De rhizopolis querela, qui medicamenta contaminent. Putrido tendini lixivium adfudit: inflammato oleum. Ad ea mala, tendinum & nervorum vulnera, euphorbium cum oleo. Ut quis nervo conpuncto die ſeptimo interierit. In puncturis cutem jubet duobus locis incidere. Metallica ad nervorum vulnera, ærugo, miſy. Compoſitio ex euphorbio. Medicamentum ad puncturas nervorum, adque rabidi canis vulnus, non ſinit vulnus claudi, factum ex pice, aceto, & opopanace. Punctis acriora, denudatis nervis imponit, quæ mediocriter adſtringant & una digerant. Medicamenta ex euphorbio, ex columbarum ſtercore, diabotaro, alia ad nervorum vulnera ibi reperias. In L. IV. ad ulcera maligna ſiccantia, metallica, terrea laudat. Corpora mollia ab acrioribus pati phlegmonen. Ad ANDROMACHI medicamenta varia monet; ita & alibi ſuum judicium interponit. Ad CRITONEM, aliaque de cavis ulceribus, tum ad ASCLEPIADEM & ARCHIGENEM. In L. V. emplaſtra multiplicis uſus. Ad ea, quæ HERAS adverſus ulcera maligna laudat. Ut alii ſcriptores alios exſcripſerint: HERACLIDEM HERAS, HERAM CRITO, CRITONEM ANDROMACHUS. Paſtilli. Solet autem ex variis ſcriptoribus numeroſa ejusdem tituli medicamenta colligere. Arida ad nomas, carbunculos. In L. VI. emplaſtra iterum ad nomas. Virtutes medicamentorum ab ANDROMACHO neglectas ſupplet. Medicamenta plumbea ut coquantur. Fuſe de Ægyptio. Emplaſtra digerentia & extrahentia. In L. VII. emollientia. Scirrhi pathologia. Ut HERAS & ASCLEPIADES in doſibus diſſentiant. Relaxantia. Acopa (quæ laſſitudinem aut dolorem tollunt). In hoc opere

 GA-

(l) Citat in L. I. *methodum ſuam med.* etiam L. IV. & VI. *ſimpl. medic.* (m) Ibid. L. II.

GALENUS potiſſimum HERAM, CRITONEM, ANDROMACHUM & ASCLEPIADEM excerpit. Vertit J. GUINTHERUS, ad vetera exemplaria emendavit AUGUSTINUS GADALDINUS (Editiones vide in HALLERI *Bibl. botan.* T. I. *pag.* 116.). Arabice L. IV & VI. cum adnotationibus HONAIN in Bibl. Scurialenſi n. 791.

Medicamenta varia GALENI ad poſteros deſcenderunt, ut collyrium, quo uſus eſt LEUCUS paſtor (n). Malagma GALENICUM apud PAULUM (o).

Non perinde unice chirurgici ſcopi eſt alterum GALENI opus *de compoſitione medicamentorum ſecundum locos* (morbos), cujus Libros X. GUINTHERUS vertit, NICOLAUS MACHELLUS ad Græcorum exemplarium fidem recognovit, demum CHARTERIUS emendavit. (Editiones vide in HALLERI *Bibl. botan.* T. I. pag. 114. 118. 119.) Morbos perſequitur a capite ad calcem. In L. I. mala cutanea. In L. II. ad vulnera capitis aliqua. In L. III. ad auris dolores, inflammationem. Recte monet, priſcos non ſatis cauſas & diſcrimina morborum in præſcribendis medicamentis conſideraſſe. Ut parotides ad ſuppurationem ducantur. Paſtillus ex charta uſta GALENI. Adverſus aurium vermes; inmittit veratrum. De polypo narium, breviſſime: ſe uſu diphrygis diu continuato eum conſumſiſſe. Narium ulcera, & proprius ad ea GALENI paſtillus. In L. IV. ocularia medicamenta varia. Morbi oculi & palpebrarum per ſingulos. Ad ſuffuſionem, fel hyænæ. Ad pſorica etiam arſenicum admiſcet. Arterias in temporibus ſe excidere. In L. V. porro de oculorum morbis & dentium. Inflammatis acria & aſtringentia non conveniunt. ARCHIGENEM ſolanum diſcutientibus non bene admiſcuiſſe. Suum dat dentifricium. In L. VI. oris mala. Adverſus putredinem laudat atramentum ſutorium. Nihil effici medicamentis externis, niſi interna conjungas. In L. IX. aliqua externa ad hydropem. Pompholygis vim beneficam laudat. V. *pag.* 264.

ADAMANTINUS. Ejus medicamenta ad ramicem adſtringentia cum ſandaracha, & aliud ad phagedænas (p).

PHILAGRIUS. Ejus ceratum (q); collyria varia; (r); medicamentum GALENI ad nervos ſauciatos metallicum ſe efficax eſſe expertum (s). PHILAGRII medicamentum ex nitro & oleo (t); hippace (u); medicamentum ad tophos (w); ad ſanguinem reprimendum (x); diſcuſſorium (y); ad evocandum (z); malagma (a); ipſe cum metallicis deſtitueretur, de ſalicibus addidit (b), cum auripigmento & alumine (c); unctiones

(n) ACTUAR. *meth. med.* L. VII. cap. 5. (o) L. VII. cap. 18. (p) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (q) AETIUS L. III. S. 4. c. 23. (r) Idem L. VII. c. 111. & alibi. (s) Apud AETIUM L. XII. c. 33. (t) Ibid. c. 41. (u) Ibid. c. 42. (w) Ibid. c. 45. (x) Ibid. L. XIV. c. 52. (y) Ibid. L. XV. c. 14. (z) Ibid. c. 18. (a) PAULUS L. VII. c. 18. (b) AETIUS L. XI. c. 8. (c) Idem L. X. c. 11.

nes ad uteri ſuffocationem (d), & ſtrangulationem (e), ad oris cruſtas (f). V. *pag.* 416.

ORIBASIUS in L. XIV. aliqua medicamenta chirurgici ſcopi ex plantis. Cap. 58. de exulcerantibus, inter quæ cantharides & nitrum toſtum. Cap. 61. de adſtringentibus. In L. XV. medicamenta ex animalibus fere, ut pleraque hujus ſcriptoris ex GALENO ſumta: num aliqua propria ſint auctoris difficile eſt dictu.

In majoris compendii magnæ collectionis L. I. agit etiam de dropacibus & ſinapiſmis. In L. II. medicamenta aliqua externa, interna alia. In L. III. unguenta, emplaſtra, malagmata, cataplaſmata, paſtilli, collyria, ſmegmata, dropaces, alia ex antiquis, potiſſimum etiam ex GALENO. Collyrium ex ære uſto ſuum ad vetuſtas adfectiones citat. In L. VII. externa iterum medicamenta ad ulcera, tumores &c. Malignis plumbum, nervis nudatis calcem & pompholygem adhibet, breviſſime. In L. VIII. ad oculorum mala: tum aurium & dentium, ad canis rabidi morſum.

In alterius brevioris *ſynopſis* L. II. aliqua medicamenta ſimplicia, adtrahentia, digerentia. In L. IV. formulæ aliquæ veterum, ut ANDRONIS paſtillus.

Aliqua porro ORIBASII medicamenta ad poſteros pervenerunt. Emplaſtrum e buccinis ad parotides ex ORIBASIO (g); ad polypos (h); collyrium ſiſtens (i); aliud (k); diarrhodon album (l); chiacum (m); ad aſperitates (n); abſterſorium (o); diaceraton (p); ad maculas (q); ad ficos (r); lichenicum (s); ſmegma (t). Ipſe MESUES emplaſtrum habet ORIBASII (u). Ex urina medicamentum (x); decumanum ad podagram (y); ſmegma ad elephantiaſin (z); ad ſedis inflammationes (a); paſtillus (b); ad verrucas (c); ad ramicem (d); Ægyptium (e); ad nomas pudendorum (f); emplaſtrum ad ſinus & fiſtulas (g); ad putrefacta (h); ad pterygia (i); ad lepram (k); ad fracturas e ſucco ſalicis (l), e cadmia (m); ejus diachylon (n), ad ſtrumas (o), ruptorium (p), candidum (q), evocatorium (r), e capparibus (s), apochyma ex ovis (t), parygron (u). Varia ad lapides, etiam cicadæ aridæ (x), ad alopeciam (y), ad fracturas (z). Malagma ex ſtercore caprillo (a). Ad dealbandas cicatrices nigras (b). Epithema ad

 uteri

(d) Idem L. XVI. c. 70. (e) Idem ibid. c. 71. (f) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (g) Apud AETIUM L. VIII. cap. 9. (h) Ibid. cap. 94. (i) Cap. 101. (k) Cap. 104. (l) Cap. 107. (m) Cap. 109. (n) Cap. 111. (o) Ibid. (p) Cap. 113. (q) L. VIII. cap. 11. (r) Ex L. ad EUSTATH. (s) Cap. 16. (t) Cap 35. (u) *Antidot.* L. III. (x) AETIUS L. XII. cap. 42. (y) Cap. 43. (z) L. XIII. cap. 123. (a) L. XIV. cap.. 1. (b) Cap. 3. (c) Cap. 4. (d) Cap. 23. (e) Cap. 31. (f) Cap. 49-52. (g) Cap. 56. (h) Cap. 52. (i) Cap 57. (k) Cap. 80. (l) Cap. 13. (m) Ibid. (n) L. XV. cap. 54. (o) Cap. 17. (p) Cap. 18. (q) Ibid. (r) Cap. 19. (s) Cap. 20. (t) Cap. 30. (u) Cap. 31. (x) L. XI. cap. 10. (y) L. VI. cap. 56. (z) PAULUS L. VII. cap. 17. (a) Idem ibid. cap. 18. (b) AETIUS L. IV. 1. cap. 129.

uteri ſcirrhum ex lauri baccis (c). Ad cancrum uteri (d). Parygron (e). Dropax Gallus (f).

Excerpta ex ORIBASIO etiam de emplaſtris ſunt in Bibl. R. P. n. 2240. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in L. I. farraginem tradit formularum ad morbos externos a capite ad calcem, etiam ad ambuſta. Porro multa THEODORI habet AETIUS. Admirandum ad herniam, quod experti ſumus, & cum admiratione ſanavimus (g); charta nempe in pilam trita. Malagma, quo ſuum patrem ſanavit (h); ad cancrum exulceratum (i). V. *pag.* 361.

PLINIUS VALERIANUS, magno, quod uſurpat nomine indignus, MARCELLO undique ſimilis, indoctus, empiricus & exſcriptor TRALLIANI, a quo totum librum V. ſumſit. Ejus *de re medica* L. V. ROM. 1509. fol. & BONON. 1516. fol. multo quam ROMÆ accuratius cum titulo *aureum opus & ſublime ad medelam non parum utile* PLINII *philoſophi & medici*: deinde cum SORANO & aliis a TORINO, a quo emendatus fuit ARGENTOR. 1533. fol. BASIL. 1538. fol. 1549. fol. VENET. 1547. fol. cum aliis. Medicamenta ſunt omnis generis, & ſimplicia & compoſita; pleraque medici ſcopi, tamen etiam ad mala externa pertinentia, ut ad capitis vulnera (k); peſſus LIVIANUS (l); ad auriculæ mala (m); ad parotides (n); oculorum mala (o); narium mala (p); oris (q); dentium (r); ad fauces & uvulam (s); ad mammæ cancrum (t); inteſtina vulnerata (u), & rupta (x); calculum (y); ramices (z); pedum mala (a); ad ulcera & cancros (b); ad abſceſſus (c); ſtrumas (d) carbunculum (e); ambuſta (f); mala cutanea (g); livores (h); oſſa fracta (i); morſum canis rabidi (k); & alios morſus (l).

MARCELLUS vulgo EMPIRICUS, neque male, qui undique etiam a ruſticis, medicamenta perinde ut mox dictus PLINIUS compilaverit, THEODOSII M. Archiater, Burdigalenſis, ab ARCADIO officio exſutus. Infidus, etiam quando ſe ipſum medicamenti vim dicitur expertum eſſe; abſque ullo judicio aut ſelectu vaniſſima quæque & abſurdiſſima corraſit, ut nauſeæ ſit legenti SCRIBONII magnam, partem compilavit, ſuamque fecit, quem eundem JANUS CORNARIUS eſſe putat, qui dicitur a MARCELLO SIBURIUS. Dictio barbara, etiam infra ſeculum. Ejus L. *de medicamentis* prodiit BASIL 1536. fol. a JANO CORNARIO editus, tum inter principes H. STEPHANI & apud ALDUM 1547. fol. Male a J. CORNARIO editum

(c) L. XVI. cap. 84. (d) Cap. 99. (e) PAULUS L. VII. cap. 17. (f) Idem ibid. (g) L. XIV. c. 27. (h) Idem AETIUS L. III. ſ. 4. c. 5. (i) Idem L. XVI. c. 50. (k) L. I. c. 5. (l) Ibid. alieno loco. (m) Ibid. c. 9. 10. 11. (n) C. 13. (o) Cap. 15. ſeqq. (p) C. 24. ſeqq. (q) C. 29. ſeqq. (r) C. 36. ſeqq. (s) C. 43. ſeqq. c. 68 (t) L. II. c. 3. (u) C. 31. L. III. c. 17. (x) C. 32. (y) C. 39. (z) C. 40. (a) C. 48. ſeqq. (b) C. 22. ſeqq. (c) C. 23. ſeqq. (d) C. 28. ſeqq. (e) C. 30. (f) C 36. (g) C. 38. ſeqq. (h) C. 47. (i) C. 48. (k) C. 50. (l) C. 51.

tum esse J. RHODIUS queritur, qui novam editionem parabat. Gallice versus est ab ANTONIO de MOULIN, LION 1653. 8. Ad chirurgica referas, quæ suadet ad tubera & cutanea mala capitis, ad oculorum dolores, ad aurium dolores, & ulcera, ad narium, oris, dentium vitia, quorum vermiculos suffitu necat bituminis accensi; ad uvam & fauces; uvulam caustico medicamento jubet consumere; ad paronychiam; ad mala cutanea, ad calculum, ani fistulas, partium genitalium vitia, artuum dolores & vitia.

SEXTUS APULEIUS, cui *de medicina ex animalibus* liber tribuitur, ad varia mala chirurgica remedia proponit.

CYRIACUS, Archiater Edessenus. Ejus pastillus adversus ozænam (m).

CONSTANTINUS. Ejus sapo (n).

DANAUS. Ejus aridum ad oculos (o).

PETRUS, Archiater. Ejus collyrium (p).

STRATIOTICE (q).

MARIANUS, medicus Afrus. Ejus medicamentum ad calculum (r).

JACOBUS, Psychrestus. Ejus ceratum (s).

CASTINUS. Ejus unguentum ad podagram (t).

ANDREÆ comitis, & MAIORIANI siccum (u).

FAUSTINUS. Ejus pastillus (x).

AETIUS in L. VI. medicamentarias compositiones numerosissimas habet. In L. VII. plurima medicamenta ad oculorum mala, fere ex GALENO. Cap. 32. etiam HORI collyrium. Cap. 43. multa SEVERI ocularia. Cap. 86. ad ægilopem, abscessum. Cap. 87. ad aspritudinem. In L. VIII. cap. 33. ESDRÆ antidotum ad dentes laudat. In L. XII. potissimum ad articularem morbum numerosa remedia externa. Interna ad fervidas inflammationes. In L. XIII. denuo medicamenta externa & interna. Antidotus ESDRÆ hic describitur, quam & intus propinabant, & extus illiniebant. V. *pag.* 265.

MAXIMIANUS. Ejus collyrium habet ALEXANDER (y).

POLYDEUCUS. Ejus collyrium (z) quod sit expertus.

BUFATUS. Ejus ceratum (a)

ALEXANDER in medicamentis potissimum versatur, quibus & compositionibus multum tribuit, nimiumque. In arthritide euphorbio & sinapi feliciter usus est (b). In L. I. plurima habet collyria. In L. XI. fomenta podagrica. V. *pag.* 369.

NILAM-

(m) Citatur ab AETIO L. VI. c. 91. (n) Ibid. c. 54. (o) Ibid. c. 96. (p) Ibid. L. VII. c. 110. (q) Ibid (r) Ibid. L. XI. c. 10. (s) Ibid. L. XII. c. 43. (t) Ib. c. 44. (u) Ibid. ad finam. (x) Ibid. L. XIII. c. 49. (y) L. II. c. 6. (z) Idem in L. II. (a) Idem ibid. (b) L. XI.

NILAMMON. Ejus collyrium habet PAULUS (c).

BASILIUS. Ejus acopon (d).

PAULUS ÆGINETA in L. VII. habet medicamenta ſimplicia deinde compoſita fere ex GALENO. Antidoti. Hic varia ex ALEXANDRO. V. *pag.* 293.

FILOGORIUS aut PHILOGORASIUS poſſet pro PHILAGRIO haberi: ejus tamen liber I. ad GEORGIUM, quem RHAZEUS citat (e), non videtur ea tempora admittere; quæ ORIBASIO ſint antiquiora. Alium librum ad *commune, & librum parvum* RHAZEUS legit. Reperias cæterum in magna collectione RHAZEI FILOGORII medicamenta ad omnia fere corporis mala, a capite ad calcem, ex more ſeculi; ad aurium, narium & dentium morbos; ad hæmorrhoides; lithontriptica. Plumbea medicamenta ad ulcera cancroſa dicta commendat (f).

THEODORUS, ſi diverſus ab illo antiquiori PRISCIANO, ſuperius dicto (*pag.* 1006.). Ejus medicamentum, ex melonum ſeminibus, ciceribus factum &c.; quo calculus veſicæ in pueris frangitur; ad hæmorrhoides RHAZEUS habet.

PHILARETUS. Ejus externa aliqua medicamenta citantur. Ad morbos oculorum (g).

SYMON (vel SYMEON) frequenter citatur, quem ſuſpiceris PSELLUM eſſe. Ejus medicamenta plerumque RHAZEUS repetit; emplaſtra ad fracturas, & alia.

ATHURISCUS, ATURSIUS, ACCURSIUS, cujus medicamenta chirurgica RHAZEUS paſſim citat. Superſtitioſa ſæpe habent; ſanguinem hircinum calculum frangere, ad idem valere lumbricos terreſtres. (h).

COSTA, alicujus CONSTANTINI corruptum nomen. Ejus medicamenta aliqua externa RHAZEUS habet (i).

ENDITES. Ejus collyrium (k).

HONORATUS. Ejus confectio (l).

BITANO ad aurium mala (m).

BACHINISO ad narium morbos (n).

DRADUCUS ad dentium mala (o).

ANYASIUS ad eadem (p).

NICOLAUS MYREPSUS, ut alii antidotariorum ſcriptores, etiam medicamenta externa deſcripta dedit (q).

NONUS, incertæ ætatis ſcriptor. Ejus *de omnium particularium morborum curatione &c. liber, nunc primum in lucem editus converſus per* HIERONYMUM MARTIUM *medicum phyſicum Auguſtanum* ARGENTOR. 1568. 8.

(c) PAULUS L. VII. c. 16. (d) Idem ibid. c. 19. (e) *Cont.* L. XI. c. 7. (f) L. XIII. c. 9. (g) Apud RHAZEUM L. II. (h) L. X. c. 2. (i) L. XV. (k) Idem nempe RHAZEUS L. II. c. 4. (l) Idem ibid. (m) Idem L. III. c. 1. (n) Idem ib. c. 3. (o) Idem ibid. c. 4. (p) Ibem ibid. (q) Vide HALLERI *Bibl. Botan.* T. I. p. 166.

8. Græce Latine. Græcos exſcripſit, AETIUM, ALEXANDRUM, PAULUM. Ita FREINDIUS. Mera medicamenta collegit ad omnes, etiam ad externos adeo morbos: palpebrarum, oculorum, aurium, narium faucium, dentium; ad ſtrumas, ad mammarum cancros, ad ulcera, aliaque mala partium utriusque ſexus genitalium, ani; ad inflammationem, carbunculum, gangrænam, mala cutanea, cancrum, cyſticos tumores, nervorum vulnera, venenatorum animalium morſus. Codex Græcus eſt in Bibl. Auguſtana.

JOHANNES ACTUARIUS in L. VI. habet medicamenta etiam externa, unguenta, emplaſtra. V. *pag.* 358.

Incertæ ætatis.

CALLISTUS, Chriſtianus fuit, cætera ignotus auctor Græcus. Ejus liber *de emplaſtris & compoſitione oleorum* eſt in Bibl. Vindobon. (r).

Anonymus *de oleis, emplaſtris, cataplaſmatibus* BANDIN. III. p. 142.

Anonymus *de emplaſtris* in B. R. P. n. 2229.

Remedium adverſus calculum. Ibidem n. 2276.

AARON, Arabs, ex Alexandrina ſchola fuit, quæ ſeculo VII. exeunte, & aliquanto etiam ſeriori florebat, Chriſtianus, presbyter, MAHOMETO coævus. Syriace ſcripſit *pandectarum* libros (s) XXX. ex Græcis ſcriptoribus collectos, quorum plurima fragmenta poſſis ex RHAZIS *continente* decerpere. In iis univerſam Medicinam, & medicamentariam partem Chirurgiæ tractavit, & Chirurgiam. Ejus medicamenta leguntur ad ophthalmiam (t), ad aurium ulcera aliaque mala (u), & dentium.

MASERJAWAIH (x) integro nomine, & MASARGUIH RHAZEI, tempore Chalifæ ABDELMALEC Ommiadæ vixit, ſeculo VII, exeunte, Judæus, & Balſoranus, qui AARONIS *pandectas* Arabice vertit; RHAZEO ſæpe citatus. Cicera (y) fieri lithontriptica, ſi ſicco loco nata fuerint; longe vero frequentius

JUDÆUS citatur, quem celeberrimus HALLER ſuſpicatur eundem eſſe. Medicamenta quidem ejus dicuntur ad ophthalmiam, & alia. Sed frequenter omnino vere chirurgica ei tribuuntur; ut de fractura cranii &c.

EBN ABU ZAHER, vel ZAHAR, SAHER, SCHEAR, SCHER, eum putes eſſe ſcriptorem, quem RHAZEUS ſæpiuſcule citat, ejusque medicamenta habet ad ambuſta (z), ad contuſiones, ad oculorum morbos (a); ad ſugillationem (b). Dicitur a. 125. poſt *hegiram* vixiſſe.

ISAAC

(r) LAMBEC. L. VI. p. II. (s) HERBELOT p. 129. (t) *Voyage for the diſcov. of a N. W. paſſage* p. 234. (u) LAFITEAU l. c. (x) ABULFARAI p. 126. (y) RHAZEUS L. X. c. I. (z) RHAZEUS L. XV. (a) Idem L. II. (b) Idem L. XXV.

Isaac frequenter a Rhazeo citatur, qui videtur eſſe ſenior ille Isaac Ben Amram. Medicamenta paſſim ex eo habet Rhazeus, ad ambuſta, ad vulnera, ad ulcera, ad oculorum morbos, eorum aliqua ſuperſtitioſa (c).

Chutz (vel Chutzi) putes Æthiopicos eſſe medicos, nam plurali fere numero a Rhazeo citantur; antiquos utique, qui a Johanne Mesues filio tempore Aaronis Alraschidi (d) citentur. Inter primos de ſublimato mercurio dixerunt, quem inter medicamenta erodentia recenſent; etſi enim ignarus interpres (e) terram vertit hydrargyri, venenum tamen vult, quod mures occidat.

Johannes filius Mesue. Difficilis eſt hujus viri hiſtoria. Satis equidem certum, inter medicos Aaronis Alraschid, ejusque filii & nepotis, Johannem Ben Messuiah Abu Zachariah (f), doctum virum vixiſſe, qui multa ſcripta Græcorum converterit, facetum hominem, ſed vanum, coævum & emulum Georgii filii Bactischuah. Pater ei Chuzenſis fuit Æthiops (g). Hunc virum Rhaze ſæpiſſime citat, alias cum pleno nomine, J. F. Mesue, alias filium Musey vocat & Museya. Medicamenta fere habet ad chirurgica mala, etiam ad fracturas; ad aurium & oculorum morbos. De avicula *ſafrahum* in Francia dicta, cujus inteſtina calculum frangant (h).

Cum Jani Damasceni nomine exſtant ab Albano Torino editi *Medicinæ therapeuticæ* libri VII. Basil. 1543. fol. Hoc opus vir eruditus J. Godofredus Hahn pro vero antiqui Johannis, Mesui filii opere habet. Non videtur probabile, nam nomen fert Damasceni, quod frequenter apud Rhazeum occurrit, neque ullo modo cum Mesue conjungit. Porro Janus Damascenus non reſpondet iis, quæ de Mesueo apud Haly Abbas leguntur. Denique Janum cum Johannis Serapionis filio comparavit celeberrimus Hallerus (i), & tantam reperit ſimilitudinem, ut omnino eundem præter pauca mutata librum putet: erat autem Albanus Torinus homo non certiſſimæ fidei.

Sabur Ebn Schaled, medicus Noſodochii Jondiſſapurienſis (k), ſcripſit librum ſeculo nono exeunte *de medicinis compoſitis*. Sæpiuſcule a Rhazeo citatur. Ejus medicamentum ad hernias (l); collyrium (m).

Johannes Serapionis filius in L. VII. ſ. *antidotariis* habet cenſum formulasque medicamentorum compoſitorum. V. *pag.* 265.

Sarac, Scharak, quem etiam quod Indus ſit, a patria Rhazeus vocat Sindihiar, *Sindheſar*, ex quo medicamenta varia decerpit, ut

(c) L. XV. c. 5. (d) Abulfarai p. 154. (e) Apud Rhazeum L. XV. c. 1. (f) Masawaihi Abulfarai p. 154. (g) Abulfarai p. 168. (h) L. X. c. 1. paſſere troglodytico. (i) Vide reliqua in *Bibl. chir.* T. I. p. 121. (k) Abulfarai p. 176. (l) Apud Rhazeum L. XI. c. 3. (m) Ibid. L. II.

ut ad vestigia tollenda (n) ulcerum; ad oculorum mala; ad calculum pellendum (o); ad hæmorrhoides &c. (p).

TABRI frequentissimum apud RHAZEUM nomen est, quod gentilitium videtur. Et ipse fere in medicamentis versatur: ad nudatam meningen; mumiam ad fracta & sugillata; ad ulcera vis unguentorum.

MISIH, quem alias ABU HILAL HIMISI RHAZEUS vocat. Medicamenta ejus plulcula sunt: ad lapsus (q); ad aurium mala, ad vermes inde exeuntes (r). Lac asininum ad calculum vesicæ (s). Carpobalsamum calculum confringere.

PERSUS, PERSA. Ejus lithontriptica (t); ad dentium mala.

MAHUMET EBN ABUCAID, & alias MAHUMET filius CALET, cujus medicamenta ad ischuriam (u), & antidotum ad morsus venenatos (x) & alia citat RHAZEUS.

RHAZEUS in L. XXV. aliqua cosmetica de vestigiis ulcerum & pustularum removendis. V. *pag.* 265.

AVENZOAR in *antidotario* etiam medicamenta chirurgica tradit. V. *pag.* 295.

Tractatus filii Amerumnæ Afri ad Romanum Porphyrogenetam de specie quadam pici simili ad fracturas & alios morbos utili. Græce est in B. BODLEYANA n. 150. Procul dubio de mumia Persica agit. Romanorum nullus nomen gessit PORPHYROGENETÆ. Sermo videtur esse de Romano filio CONSTANTINI PORPHYROGENETÆ, seculi decimi imperante.

GALAF, quem etiam AZARAM vocat GUIDO, antidotarium scripsit, in quo medicamenta reperias chirurgica.

Anonymi *tract. de variis unctionibus & emplastris* Hebraice script. est in B. R. P. I. n. 429.

CHANG PA SCHANG TU, est index medicamentorum ad vulnera curanda in B. R. P. I. n. 59.

ROGERIUS. V. *pag.* 2.

JACOBUS DONDUS. V. *pag.* 3.

GUILIELMUS de VARIGNANA in L. *secretorum* &c. medicamenta etiam chirurgica habet. V. *pag.* 371.

BARTHOLOM. de MONTAGNANA in *consiliis* &c. enormem farraginem remediorum tradit. V. *pag.* 372.

MARCELLUS CUMANUS in *observationibus* &c. multus est in medicamentis: ad strumas dipsacum laudat; ad enterocelen emplastrum, quod citri succus ingreditur. V. *pag.* 410.

(n) Ibid. L. XV. (o) Ibid. L. X. c. 1. (p) Ibid. c. 11. (q) RHAZEUS L. XV. (r) Idem L. III. c. 1. (s) Idem L. X. c. 1. (t) Idem L. IX. (u) Idem L. X. c. 3. (x) Idem L. XX.

PAULUS BAGELARDUS. V. *pag.* 799.

MARCUS GATTINARIA in L. *de curis ægritudinum* &c. fere fola medicamenta habet. V. *pag.* 420.

JOHANNES de KETAM. V. *vulnera.*

ANGELUS BOLOGNINI V. *ulcera.*

Anonymi incertæ ætatis.

Secrets of Surgery cum antidotario funt in Bibl. ASHMOLE. n. 7799.

A medicine for the apoftume in the head. Ibid. n. 2535.

A compofition of feveral medicines belonging to Surgery. Et *Introductions concerning the making of worthy medicines for Chirurgery* in Bibl. BODLEY. n. 2073.

A medicine for tootach for fcalds. A plaifter for bruifed arm or leg in B. ASHMOLE. n. 7668.

Receipts of Surgery. Ibid. n. 7694. 7797. TYSON. 4160.

HIERONYMUS CARDANUS. Ejus L. XXI. *de fubtilitate.* BASIL. 1550. fol. 1552. fol. 1560. 8. In L. VII. lapidem caufticum ex fapone & calce viva defcribit. In L. XII. aliqua cofmetica & ad morbos externos. V. *pag.* 374.

JOH. GUINTHERUS in *comment.* T. II. dial. 6. formulas varias habet. In dial. 8. collyria, unguenta, emplaftra, epithemata & alia medicamenta externa. V. *pag.* 421.

J. FERNELIUS in *therapeutices* L. VI. auxilia morborum externorum tradit. V. *pag.* 273.

ANTONIUS FUMANELLUS. V. *pag.* 375.

In OTTONIS BRUNFELSII *jatreio* . . . etiam medicamenta chirurgica reperiuntur.

JACOBUS SYLVIUS. Ejus *de medicamentorum fimplicium præparatione, delectu, miftionis modo L. III.* PARIS 1542. fol. LION 1548. 16. &c. Gallice LION 1574. 8.

Ejus *methodus medicamenta componendi ex fimplicibus, quatuor libris diftributa.* PARIS 1744. fol. &c. V. *pag.* 350.

JACOBUS HOLLERIUS. Ejus *materies chirurgica, f. liber fextus* cum TAGAULTII *chirurgicis inftitutionibus* editus PARIS. 1543. fol. 1552. 8. 1565. 8. 1571. 8. 1611. 4. LION 1560. 8. 1588. 8. FRANCOF. 1589. 12. 1603. 12. & in *collectione* GESNERI atque UFFENBACHII. Germanice FRANCOF. 1574. fol. 1584. 8. Gallice 1544. 4. Claffes funt medicamentorum ad Chirurgiam fpectantium, fimplicium & compofitorum, ex Græcis collectorum. V. *pag.* 335.

TAR-

TARQUINUS SCHNELLENBERG. Ejus *Bericht von etlichen edelen u. bewährten Balſamenölen, Wundtränken, Pflaſtern und Unguenten zu machen.* FRANCOF. 1549. 4.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collectione* L. XXV. medicamenta ſimplicia & compoſita. V. *pag.* 301.

De ſecretis remediis theſaurus, Anonymo PHILIATRO (GESNERO) auctore prodiit TIGURI 1554. 8. Pars II. a WOLFIO addita 1565. 8. Continet etiam medicamenta chirurgica, aquas eo facientes, mercurium ſublimatum, alia. V. *pag.* 350.

ALEXIUS PEDEMONTANUS, Pſeudonymus, cujus verum nomen fuit HIERONYMO ROSSELLO. Ejus *de ſecretis* L. VI. VENET. 1557. 4. 1562. 8. 1563. 8. *Aggiunta* PEARO 1558. 8. Italice, & Latine BASIL. 1559. 8. Libri VII. & octavus de artificioſis vinis BASIL. 1563. 8. 1568. 8. LION 1561. 12. Gallice ROUEN 1660. 12. Germanice BASIL. 1570. 8. 1571. 4. 1573. 8. 1580. 8. 1581. 8. 1593. 8. 1611. 8. 1615. 8. 1616. 8. Anglice LONDON 1562. 4. 1615. 8. Belgice AMSTERDAM 1614. 8. In præfatione gloriatur, ſe linguas pene omnes callere, peregrinatum eſſe annis 57. orientem adiiſſe, annorum 82. ſenem ſe ſcribere. Ab anno 70. ad ſtatum annorum 36. ſe ipſum ſe reduxiſſe, liquore quodam compoſito ex variis & diverſiſſimis medicamentis ſimplicibus. Multum habet etiam medicamentorum chirurgicorum. HALLER (y).

ANTONIUS CHALMETHÆUS. V. *pag.* 274.

GEORGIUS PICTORIUS, Villinganus, medicinam ENSISHEMII fecit. Ejus *Medicinæ tam ſimplices quam compoſitæ ad pene omnes corporis humani adfectus, ex Hippocrate, Galeno, Avicenna, Ægineta, ordine alphabetico conſcriptæ.* BASIL. 1560. 8. Secundum ordinem morborum medicamenta ex veteribus.

FELIX WURTZ. Ejus *practica der Wundarzney* &c. L. IV. continet medicamenta. V. *pag.* 8.

GUILIELMUS RONDELET. Ejus liber *de medicamentis externis* prodiit cum *methodo curandorum* &c. V. *pag.* 377.

LEONARDO FIORAVANTI in *teſoro della vita umana* Libro IV. medicamenta deſcribit, etiam vana, aliqua anagrammate velata.

Idem in *Chirurgia diſtincta* &c. medicamenta dat ſua chirurgica, quibus immenſos effectus tribuit. In L. III. remedia aliorum ſcriptorum.

Idem in *caprici medicinali* &c. medicamenta etiam chirurgica habet. V. *pag.* 9.

(y) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 119.

JEAN DONGOYS. Ejus *recette medicinale de l'huile Espagnole, ou huile magistrale, & la maniere de l'appliquer particulièrement & selon les playes.* PARIS 1572. 8.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universale* &c. L. VI. agit de medicamentis. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS. V. *vulnera.*

JOH. BANISTER. Ejus *antidotary chirurgical containing variety of all sorts of medicines.* LONDON 1589. 8. V. *pag.* 10.

J. JACOB. WECKER in suo *antidotario* BASIL. 1585. 1588. & in L. V. *secretorum* BASIL. 1592. 8. chirurgica etiam tractat, arcana principum nonnullorum medicamenta.

Ejus *liber de unguento armario* exstat in collectione *de pulvere sympathetico* NÜRNBERG 1662. 4. V. *pag.* 10.

GERMANUS COURTIN in *leçons anatomiques* &c. L. XIV. de medicamentis. V. *pag.* 11.

J. BAPTISTA ZAPATA. V. *pag.* 429.

ANTONIUS ANGUISOLA. Ejus *compendium simplicium & compositorum medicamentorum.* PLACENT. 1586. 8.

GUILIELMUS FABRICIUS. V. *pag.* 13.

CAROLUS BATTUS. V. *pag.* 15.

GABRIEL FERRARA in *sylvæ chirurgicæ* L. III. agit de medicamentis chemica arte præparatis. V. *pag.* 15.

JOHANNES WITTICH, Arstadiensis. Ejus *medicamentorum tum simplicium tum compositorum enarratio* &c. LIPS. 1596. 8. Prælectiones dicit se PATAVII 1568. excepisse: habet & externa.

JULIUS CÆSAR. CLAUDINUS. V. *venæ sect.*

JOHANNES VARANDÆUS, qui a coævis VARANDAL vocatur, Decanus scholæ medicæ Monspeliensis. Ejus *formulæ remediorum internorum & externorum ante aliquot annos Medicinæ studiosis traditæ,* quas PETRUS JANICH edidit HANAU 1607. 8. & cum *operibus omnibus* MONSPEL. 1620. 8. In P. I. medicamenta secundum loca, in altero secundum genera dicuntur. Formulæ nempe meræ Galenicæ, quales eo ævo MONSPELII receptæ erant (z).

HIPPOLITUS PARMA in *introductionis ad Chirurgiam* L. II. de revulsione, derivatione, classibus medicamentorum digestivorum, adstringentium &c. V. *pag.* 17.

GONSALEZ RODRIQUEZ de CABREIRA, ALLEGUTÆ in LUSITANIA natus. Ejus *compendio de multos remedios de Cirurgia e outras cou-*

(z) Ibid. pag. 386.

cousas curiosas recapiladas de tesauro de pobres e outres auctores. LISBOA 1611. 8. 1614. 8. 1617. 8. 1635. 8.

De lampade vitæ. FRANEKER 1611. 4. Curationes sympatheticæ narrantur.

(De curationibus vulnerum sympatheticis, de pulvere sympathetico & de unguento armario) V. *vulnera.*

DANIEL SENNERTUS. V. *pag.* 17.

J. LUDOVICUS BERTALDUS. Ejus *externorum medicamentorum apparatus.* TAURIN 1614. 4. Sinapismi, cauteria, ruptoria, fontanellæ & dropaces, &c.

JOHANNES VIGIER. V. *ulcera.*

GUILIELMUS BALLONIUS. V. *pag.* 438.

LUDOV. REMELIN. V. *pag.* 400.

JEAN BARBIER *les miraculeux effets de la main de Rois de France.* LION 1618.

STEPHANUS CALANDRUS. V. *pag.* 19.

J. CAROLUS ROSENBERG. Ejus *rosa nobilis jatrica, s. animadversiones & exercitationes medicæ Hippocraticæ & hermeticæ.* ARGENT. 1624. 12. Medicamenta aliqua simplicia. Contra inunctiones mercuriales.

J. ANTOINE LAMBERT in *commentaires* &c. L. I. armamentarium habet medicamentorum externorum & vulnerariorum. V. *pag.* 20.

JEAN BONNART, tonsor & chirurgus Parisinus. Ejus *la semaine de medicamens observée es chefs d'œuvres des maitres barbiers chirurgiens de Paris.* PARIS 1629. 8. Materia medica, potissimum chirurgica; simplicia aliqua etiam composita.

J. PRÆVOT, Delemontanus Rauracus, discipulus HERCULIS SAXONIÆ & HIERONYMI FABRICII, ab a. 1613. professor Patavinus, peste obiit a. 1631. Nihil ipse edidit, sed a morte viri J. STEPHANUS *elenchum* dedit *medicamentorum, quæ communiter usurpantur*, multum, ut THOMASINUS queritur, ab eo diversum, qui M. S. apud heredes est. Editionem LINDENIUS dicit Venetam anni 1611. 12. forte pro 1641.

Ejus *medicina pauperum, s. de remediis facile parabilibus* cum libro *de venenis.* FRANCOF. 1642. 12. LION 1644. 12. cum libro *de medicamentorum curatione.* FRANCOF. 1657. 12. 1686. HANAU 1666. 12. PARIS. 1654. 12. PATAV. 1719. 12. Medicamenta facile parabilia secundum classes virium medicarum & indicationes varias, ex plantis fere desumta: adjectæ sed simpliciores compositiones.

Ejus *collectio operum medicorum posthumorum.* FRANCOF. 1651. 12. 1656. 12. HANAU 1666. 12. Inest *libellus de remediorum cum simplicium tum compositorum materia*, recusus PATAV. 1676. 12. Catalogus

medi-

medicamentorum ſimplicium cum gradibus & doſibus ſecundum claſſes indicationum, cum paucis animadverſionibus (a).

MAR. AUR. SEVERINUS. Ejus *trimembris Chirurgia, in qua diaetetico-chirurgica, pharmaco-chirurgica & chimico-chirurgica tradita eſt.* FRANCOF. 1653. 4. LEID. 1725. 4. Medicamenta tam ſimplicia quam compoſita, vel aliorum vel ipſius inventoris SEVERINI, & alimenta tradit, ad uſus chirurgicos ſelecta. Multa paſſim teſtimonia curationum propriarum. Veſicatoriis & ſinapiſmis, ut facile ſperes, valde indulget. V. *pag.* 276.

J. PHARAMOND RHUMEL in *Kriegsarzney* &c. formulas habet pro militibus, quibus & chirurgica medicamenta, & proprie clinica continentur. Multa ſuperſtitioſa. V. *pag.* 315.

JOHANNES AGRICOLA in *Chirurgia parva* &c. homo alchemiſta pene totus in formulis eſt & remediis; habet etiam unguentum armarium & ſuperſtitioſam *Sodae* curationem. V. *pag.* 21.

THEODORUS TURQUET de MAYERNE, in pago prope GENEVAM natus, in chemica medicamenta pronior, non ideo non dogmaticus, PARISIIS artem exercuit, in GALLIA a ſchola Galenica agitatus, in ANGLIA JACOBI I., & ANNAE, CAROLI I., & MARIAE Reginae valetudinem rexit. Obiit ſenex a. 1654. *Albonae* ab a. 1621. dominus. Ejus *medicamentorum formulae.* LOND. 1640. fol. & cum ſequentibus.

Ejus *opera medica, in quibus continentur conſilia, epiſtolae, obſervationes, pharmacopoea variaeque medicamentorum formulae, quae Annae & Mariae Reginae praeſcriptae fuerunt*, JOSEPHUS BROWNE M. D. edidit LOND. 1703. fol. Nitida ſed vitioſa & negligentiſſima editio. Codices dicuntur ad prelum ab auctore praeparati, & eo fine ad BONNETUM miſſi fuiſſe, chirurgica vero a BROWNIO de induſtria omiſſa.

Elogium viri in L. *de devoirs d'un medecin* LOND. 1700. 4.

Multos codices M. S. chirurgicos editor BROWNE edere noluit, ob numerum tabularum, & pauca ſubſcribentium nomina. HALLER (b).

PHIL. GUIBERT. Ejus *tr. des baumes, onguens, & emplâtres.* PARIS 1641. 12.

GUERNER ROLFINK. Ejus diſp. *de lapide bezoar.* JENAE 1665. 4. V. *pag.* 860.

HERMANUS van der HEYDE, medicus. Ejus *diſcours & avis ſur les flux de ventre douloureux.* GAND. 1643. 4. Aquae frigidae laudes.

Ejus *ſynopſis diſcurſuum* M. H. van der HEYDE Gallice editorum GANDAVI 1649. 8. Idem *phyſical diſcourſe of the wonderfull virtues of cold water* LONDON 1720. 8. Italice *dell'incredibile virtù dell'aqua fredda ſi data per bocca come applicata dal fuori &c. alle ferite,* cura SANCASSANI recu-

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 590. (b) Ibid. pag. 359.

recusum.... (puto ROMÆ vel VENET. 1715. in magna SANCASSANI collectione). Vulnera recentia frigido fomento & immersione sanat, ita suppurationem averti turpemque cicatricem. Exempla addit, etiam cum nervi læsi essent.

CONRAD VICTOR SCHNEIDER in libro *de catarrhis* IV. WITTEBERG. 1661. 4. varia remedia chirurgica recenset ex omni antiquitate, frictiones, phœnigmos, vesicantia, cauteria, fonticulos. V. *pag.* 450.

PETRUS PIAZZA. V. *pag.* 25.

RALF WILLIAMS *choice receipts medical and chirurgical.* LONDON 1657. 8.

SIMON IRNSINGER, *Bericht von seinem Pflaster*... 1660. 4.

ROBERTUS BOYLE. Ejus L. *de medicamentorum specificorum concordia cum philosophia corpusculari.* LONDON 1686. 12. Contendit, lapide quodam e capite serpentis Indici exemto, felem a rabida vipera demorsam servatam esse, & eam curationem cum physicis principiis consentire.

Ejus *medicinal experiments.* LOND. 1696. 12. Continet etiam chirurgica medicamenta. Solebat autem noster se paulo faciliorem bonis eventibus admittendis præbere. V. *pag.* 28.

ANTONIUS de SGOBBIS. Ejus *novo ed universal teatro farmaceutico.* VENEZIA 1667. fol. Continentur medicamenta etiam chirurgica.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in appendice *anni IV. & V. Eph. Nat. Cur. Dec.* I. ejus sunt *mictomimematum centuriæ* III. Medicamenta fere etiam chirurgica. V. *pag.* 30.

JOHANNES MURALTUS. V. *pag.* 30.

Idem porro in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VII. *obs.* 95. ex imposito ranunculo caustico syncope.

JOHN JOSSELYN *new Englandes rarities discovered with the remedies used by the natives to cure their diseases, wounds and sores.* LONDON 1672. 8. 1675. 8.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

DANIEL LUDOVICUS. V. *pag.* 36.

J. GIRARD *la remede à toutes les maladies par le seul secours de la main charitable.....*

JACOB. CONSTANT in *chirurgien charitable* &c. classes medicamentorum ad Chirurgiam spectantium. Formulæ etiam infusi vulnerarii *Faltrank.* Osteocollam ad fracta ossa laudat, interno usu. V. *pag.* 37.

ELIAS BEYNON. V. *pag.* 37.

Cours de chymie de P. Thibault dit le Lorrain, revu & enrichi de la composition du baume vulneraire avec un emplâtre styptique &c. PARIS 1674. 8.

THEOPHILUS BONNET. V. *pag.* 39.

HENRICUS MARTIN. Ejus *medicina sanguinis styptica.* BRIEG. 1674. .

J. GIPPING. Ejus *antidotarium chirurgicum.* ULM. 1676. 4. edente G. H. WELSCH.

GEORG. THANMULLER. Ejus *experimenta medico-chirurgica & antidotarium chirurgicum*, cum priori prodiit.

THOMÆ STROMAIER *experimenta medico-chirurgica & collectanea medico-chirurgica*, prodierunt etiam cum priori.

BERN. WILH. GEILFUS. Ejus disp. *de moxa.* MARBURG 1676. 4. An idem fuerit J. C. GEILFUS, cujus exstat Germanice *truz podagra* AUGSBURG 1697. 12.

JACOBUS YOUNG. V. *pag.* 323.

J. v. B. in *chirurgyns schepskist* &c. catalogum exhibet medicamentorum simplicium & compositorum, quæ in chirurgi nautici penum reponi debent.

Idem in *het examen* &c. fusus est in medicamentis, quæ calida & alcalina ad nutum sectæ Sylvianæ laudat. Rudes in pharmaceuticis errores non tacere licet, ut colocynthidis drachmam pro unica dosi præscriptam. V. *pag.* 41.

RAYMUNDUS FORTIS. V. *pag.* 42.

MATTHIAS GODOFRID PURMAN. V. *pag.* 45.

WILLIAM SALMON. V. *pag.* 47.

PETRUS van de STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. multum laborat in re medicamentaria, quam inter multa habet Paracelsica. V. *pag.* 48.

ANDREAS CLEYER. V. *pag.* 51.

MICH. BERN. VALENTINI. V. *pag.* 594.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

JUSTUS VESTI. Ejus disp. *de lapide bezoardico orientali.* ERFORD. 1707. 4. V. *pag.* 467.

CHRIST. FRANC. PAULINUS. Ejus *neuvermehrte heilsame Dreck-apotheke, wie nämlich mit Koth und Urin die schweresten giftigsten Krankheiten curiret werden.* 2. *Theil.* FRANKFURT 1748. 8. (Puto ejusdem esse, qui *pag.* 57.)

CANDIDE ROMAIN *discours sur les effets merveilleux de la pierre divine.* PARIS 1689. 12.

GERARD.

GERARD SERMES. Ejus *kortbondige verklaaring van de gezonde en ongezonde toestand des menſches, derſelfs oorzaaken en geneeſing.* AMSTERDAM 1690. 12. Agit etiam de medicamentis chirurgicis.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. adjecit ad finem medicamenta aliqua chirurgica, quibus plurimum tribuebat. V. *pag.* 64.

GUILIELMUS TEMPLE. V. *pag.* 65.

CHRISTIANUS JOH. LANG. V. *vulnera.*

J. JACOBUS MANGET in *bibliotheca pharmaceutica* &c. etiam medicamenta chirurgica. V. *pag.* 67.

JOHANNES COLEBATCH. V. *pag.* 68.

AUGUSTINUS BELLOSTE in *chirurgien de l'hopital* &c. medicamenta plurima, multa etiam ſua. V. *pag.* 68.

GEORG. LANGERMANN. Ejus diſp. *de fraudibus & erroribus circa lapidem bezoar.* LEID. 1696. 4.

SAINT CHRISTAU. V. *pag.* 70.

PAULUS BOCCONE. V. *pag.* 70.

HENRICUS V. SANDEN. Ejus diſp. *de medicamentis cauſticis.* REGIOMONT. 1697. 4.

ROSE. Ejus *account of a celebrated ſtyptic.* LONDON 1701. 8. 1726. 8.

J. ADOLPH. WEDEL *de liquore non corroſivo lapides duriores abſumente.* JENÆ 1720. 4. nempe glandibus quernis in aqua infuſis. V. *pag.* 880.

JOH. MOYLE in *Chirurgo marino* &c. habet & antidotarium chirurgicum. V. *pag.* 75.

J. BROENIUS in *operibus medicis* cap. I. *de operationibus medicamentorum.* ROTERD. 1703. 4. Tractat etiam chirurgica medicamenta.

J. PHIL. ROHTEN. V. *pag.* 79.

Chirurgiſches Kleeblatt, worinn die materia medica, ſo in der Chirurgie brauchbar, abgehandelt wird. LEIPZ. 1709. 8. Sunt aliquot libri, ejusdem fere tituli.

FRANC. PETIT in *Mem. de l'Acad. des ſciences* a. 1732. experimenta fecit ad rimandas vires medicamentorum, quæ carnes integras conſervant, & quæ eadem ſperat ad hæmorrhagias ſiſtendas valere. V. *vulnera capit.*

ANTONIUS VALISNIERI in *lettere ſcientifiche* .... agit de medicamentis nonnullis chirurgicis. V. *veterinar. art.*

LAURENTIUS HEISTER. V. *pag* 82.

MICHAEL ALBERTI Ejus diſp. *de belladonna.* HALÆ 1739. 4. cujus utilitatem ad cancrum laudat.

Ejus *de abuſu emollientium in morbis chirurgicis.* Ibid. 1743. 4. V. *pag.* 608.

Brevis elucidatio ſecreti D. REVEL *ſympathicos ſudores excitantis.* GEDAN. 1711. 12.

HENR. de FONSECA. Ejus *apiarium medico chymicum chirurgicum & pharmaceuticum.* LISBON. 1711. 8.

J. RUSHWORTH *propoſal for the improvement of Surgery offerd to the Maſters of the myſtery of barbers and ſurgeons at London.* LONDON 1732. 8. Germanice recuſ. in collectione NÜRENBERG 1760. 8. Ab anno retro 1715. corticem Peruvianum in gangræna a cauſa interna nata bono ſucceſſu propinavit. CLAUDIUS AMYAND in epiſtola addit alia exempla utiliter dati divini remedii. Aliud J. DOUGLAS. V. *pag.* 565.

ENGELBERT. KÆMPFER. V. *pag.* 84.

HIERONYMUS LUDOLF. Ejus diſp. *de medicamentorum ſuppurantium modo agendi, & uſu.* ERFORD. 1763. 4. V. *vulnera.*

RICARD. BOULTON. Ejus *eſſai on external remedies.* LOND. 1715. 8. V. *pag.* 87.

Nouveau recueil des plus beaux ſecrets de medecin pour la gueriſon de bleſures & autres accidens. PARIS 1713. 12.

DACQUEVILLE & CANY *diſcours touchant les merveilleux effets de la pierre nephritique, qui ſert à la gueriſon de la colique nephritique, pierre, gravelle, retentions d'urine, expulſant les glaires qui compoſent la dite pierre.* ORLEANS 1713. 12.

Ein auserleſenes Handbüchlein, oder rare und ſonderbare Arzneyen zuſammen getragen von der Gräfin von Kent, überſetzt durch J. CASP. GRIMM. LEIPZ. 1713. 12.

SANCTIUS de TORREZ, Luſitanus. Ejus *promptuario pharmaco, e chirurgico en que ſe acharao limitados os peſos &c. de remedios contro a multas e graves enfermidades, que afligen lo corpo humano.* LISBON. 1714. 4.

ALEX. SCHAMSKY. Ejus *promtuarium medico practicum*... 1714. 4. Continet etiam chirurgica.

J. CASPAR REISS. V. *pag.* 89.

Le BRETON. Ejus *remedes choiſis de chirurgie.* PARIS 1716. 8.

J. DANIEL GOHL in *compendio* &c. etiam medicamenta. V. *pag.* 89.

ANDREAS HUTTER. V. *pag.* 91.

J. W. A. (ALRUZ). V. *pag.* 91.

J. FRIDER. du PRÉ. Ejus diſp. *de balſamo evangelico ſamaritano.* ERFORD. 1723. 4. V. *pag.* 395.

JOH.

JOH. JUNCKER. Ejus diſp. *de ſepticis eorumque uſu, & abuſu.* HALÆ 1742. 4. V. *pag.* 93.

JANUS PLANCUS, ſ. JOHANNES SIM. BIANCHI, *lettera ad un amico intorno alla magneſia arſenicale.* PESARO 1722. 4. ibi nomen ſibi finxit MAR. CHILLENIO. V. *ocul. morb.*

LUDOV. LAMORIER. Ejus *de utilitate aquæ communis in Chirurgia* diſſertatio in *Mem. de l'Acad. de ſc. de* MONTPEL. 1732. 4. Ulcera, & vulnera balneo, carunculas injecta aqua curavit. V. *pag.* 342.

GEORG. CHEYNE *on chirurgical pharmaci* ... 8.

Proprietés & uſages de la terre vulneraire dite de Judée. PARIS 1722. 4. Ebuccinatio agyrtæ.

PHIL. HENR. MULLER dictus WOLHEIMER. Ejus diſp. *de aquâ traumatica Gallorum eau d'arquebuſade.* HEIDELBERG 1722. 4. Formula & ingredientium, ut vocant, analyſis.

J. CAROLUS SPIES. Ejus *tres diſputationes de medicamentis antinephriticis.* HELMSTADT 1722. 4.

An account of D. EATON's *balſamik ſtyptik.* LONDON 1723. 8. BUR. 1726. 8.

GEORG. FRID. GUTERMANN. Ejus *Unterricht von äuſſerlichen und chirurgiſchen Arzneyen* I. *und* II. *Theil.* AUGSPURG 1761. 8. Simpliciter ſcriptum compendium plantarum ſecundum vires medicatas & claſſes. V. *obſtet. art.*

GUILIELMUS RUTTY in *Med obſſ. and caſes* T. III. de efficacia cicutæ agit. Sordidum ulcus ſanie plenum, ſanatum tribus quatuorve extracti granis in diem ſumtis. Ulcus cancroſum genæ pene integre ſanatum. Videri vi narcotica operari. Hic auctor dicitur JOHN; an alius? V. *pag.* 479.

ANDREAS ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de medicamentis traumaticis eorumque uſu legitimo.* HALÆ 1746. 4.

Ejus *de pellentium remediorum uſu abuſu ac damno in parturientibus.* Ibid. 1746. 4.

Ejus *de topicorum medicamentorum abdomini illinitorum modo agendi.* Ibid. 1757. 4.

Ejus *de mercurii ſublimati corroſivi uſu medico interno.* Ibid. 1758. 4. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. Ejus diſp. *de emplaſtrorum uſu, & abuſu.* HALÆ 1739. 4. V. *oſſ. morb.*

FELIX EGUYA, medicus & preſbyter. Ejus *formulario de medicamentos experimentados.* MADRIT 1730. 1750. 1769. 8. Cum eodem prodiit a. 1750. 8. 1769. *formulario o recettario chirurgo aprobado por el*

Real Porto medicato i que ſe ha mandado que ſe obſerva en los reales hoſpitales de Madrit.

THOMAS CORTIIO HERRAIZ, preſbyter & Med. Doct. Ejus *ſecretos medicos & chirurgicos del* D. J. CURBO SEMMEDO hiſpanice verſ. MADRIT 1730. 4.

GOTTFRIED SAMUEL BAÜMLERS *mitleidiger Artzt.* STRASBURG 1731 8. Habet etiam medicamenta chirurgica, & inter ea agaricum quernum ad hæmorhagias.

THOMAS GOULARD in *Eſſ. de l'Acad. de Montpelier* 1751. agit de ſuo remedio ſaturnino, ad omnes inflammationes, & ad contuſa utiliſſimo.

Ejus *tr. ſur les effets des preparations de plomb & principalement de l'extrait de ſaturne de Goulard.* MONTPEL. 1760. 12. 2. vol.

Ejus *oeuvres de Chirurgie* LIEGE 1763. 12. 2. vol. PEZENAS 1766. 12. 2. vol. MONTPEL. 1770. 12. 2. vol. Germanice *chirurgiſche Schriften.* LEIPZ. 1767. 8. iterum Germanice LUBECK 1772. cum præfatione ZACH. VOGEL. Primum de viribus medicatis plumbi, nempe lithargyrii in aceto diſſoluti, deinde aquæ miſti, cum pauxillo ſpiritus vini: porro de unguento & cerato plumbi. Vires horum medicamentorum in angina, etiam gangrænoſa, in paronychia, ophthalmia, in contuſis, ambuſtis, vulneribus ſclopetariis, a quibus noſter emollientia medicamenta vult abeſſe. Porro in ulceribus, fiſtulis, cancris, articulis ſubluxatis & debilitatis, rheumatiſmo, herpete, ſcabie, hernia incarcerata. Putrefactionem ſanguinis a diſſoluto plumbo impediri, ancyloſin unguento curari. Remedia ſua candide aperit, quæ etiam celeberrimus HALLER fida ſe reperiſſe teſtatur. In P. II. redit libellus de carunculis. V. *obſtet. art.*

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

J. ARMSTRONG. V. *pag.* 111.

A. D. *de uſu arenæ externo in curandis quibusdam morbis, præcipue ad illuſtrandum locum Suetonii.* LIPS. 1735. 4.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus diſp. *de medicamentorum conſolidantium modo agendi, & uſu.* JENÆ 1761. 4.

Ejus *de noxis medicamentorum aquoſorum in quibusdam morbis chirurgicis.* Ibid. 1769. 4. Exempla in ulceribus, in quibus ſpirituoſa profuerunt. V. *vulnera.*

ELIAS COL de VILLARS in *cours de Chirurgie* &c. plurimum formularum. V. *pag.* 116.

ARTHUR CONRAD ERNSTING in *exercit. de phellandrio* BONON. 1739. 4. vires ejus ſeminis vulnerarias deprædicat.

J. WILH. WERNER. Ejus diſp. *de medicamentis corroſivis.* REGIOMONT. 1740. 4.

CAR.

CAR. FRID. HUNDERTMARK. Ejus diſp. *de ſingulari uſu frictionis, & unctionis in curatione morborum.* LIPS. 1740. 4.

ETTLINGER in *Comm. Litt. Nor.* 1741. *n.* 32. de noxiis emplaſtrorum effectibus.

GUILIELMUS BROMFIELD. Ejus *account of the Engliſch-nigtshades and their effects.* LONDON 1757. Belladonnam in ulceribus nocuiſſe teſtatur. Ita & vulgare ſolanum ad venena pertinere. Scirrhos ab uſu interno argenti vivi deteriores reddi. V. *obſt. art.*

ANDR. CANTWELL ad S. YVESII librum de morbis oculorum addit diſſ. *l'hiſtoire d'un remede pour les maux des yeux & contre la morſure du chien enragé.* AMSTERDAM 1767. 12. V. *pag.* 484.

ALARY præmium Academiæ chirurgicæ a. 1742. de medicamentis repercutientibus, theoria mera meruit. D. A. KULBEL idem præmium cum ALARYO diviſit, qui cum theoria formulas conjunxit.

CAROLI JOSEPHI de BEUKIS & LÖWENFELS *apologia pro arte ſympathetica.* 1743. 4. Proprium venditat medicamentum.

THOMAS RIEGER. Ejus *introductio in notitiam rerum naturalium & arte factarum, quarum in medicina uſus eſt.* LEID. 1743. 4. 2. vol. Continet etiam medicamenta chirurgica.

Præmium in reſolutiva medicamenta a. 1743. ab Academia chirurgica Pariſina propoſitum diviſum eſt. PONTIER, dum medicamenta eo pertinentia recenſet, phytolaccam acerrimam habet pro narcotica; & camphoram opio adgregat.... Ita HUGON junior Lugdunenſis inter diluentia valida cicutam, & lotium inter valida reſolventia recenſet, cirſium, lycoperdum & flores rubi Idæi inter debiliora, arum inter carminativa valida, daucum inter lenia, aſam fœtidam, inter reſolventia ceruſſam & lithargyrium. Tertia diſſ. MOPILLIER filii ad præmium acceſſit.

JOACHIM FRID. HENKEL. Ejus *Abhandlung von der Wirkung der äuſſerlichen Arzneyen.* BERLIN 1761. 8. Paſſim nimias laudes moderatur, in quibus plerique ſcriptores prodigi ſunt. Appendix analyſi materiæ medicæ Ludolfianæ, exque excerptis diſputationum inauguralium conſtat. Cicuta in ſcirrhis atque cancris nullo effectu uſus eſt &c. V. *pag.* 128.

PLANQUE. V. *pag.* 130.

GUISEPPE MARIA SAVERIO BERTINI *dell'uſo eſterno ed interno del mercurio.* FIRENZA 1744. 4.

GRASSOT, chirurgus Lugdunenſis, a. 1744. præmium retulit Acad. Chir. Pariſ. diſſertatione de emollientibus medicamentis; breviter agit, & per præcepta.

Concurrit cum GRASSATO M. GUYOT. Laudat aquæ calidæ vaporem, quo etiam partum difficilem expedierit, deinde ſambuci folia. Ex eryſi-

eryſipelate ab unguinoſis gangræna. Indurata mamma ſtercore vaccino ſoluta.

Idem a. 1745. egit de anodynis: opium extus impoſitum dolores non lenire. Cicutam nocuiſſe vidit. Sedi acris ſuccus in cancro femoris non inutilis viſus eſt.

A. PHILIP. QUEITSCH in *ſelect. Francof.* 1744. agit de nonnullis topicis medicamentis.

FABRE, chirurgus, de anodynis egit in diſſ. ad præmium Academiæ merendum a. 1745. edita. Dolores putat ab extus admotis ejusmodi medicamentis remiſiſſe, ut anginam ab illito *balſamo tranquillo.*

Idem a. 1747. de deterſivis. In vulneribus cerebri cum F. GIGOT olea balſamica & terebinthinam oleis æthereis præfert.

Idem in *Mem. de Chir.* T. IV. enixe contendit, ut demonſtret, nullam novam carnem ſubnaſci, aut amiſſam ſuppleri, alioquin potius nocituram; hic nimius.

VIGNON. V. *pag.* 132.

HANS SLOANE, venerabilis ſenex. Ejus *an account of a moſt efficacious medicine for ſoreneſs weakneſs and ſeveral other diſtempers of the eye.* LOND. 1745. 8. ſepe recuſum. Germanice GEDANI 1745. 8. Laudes unguenti ex adipe viperæ, tutia, hæmatite, & aloe parati. Arcanum Dampierianum utique lichenem terreſtrem recepiſſe.

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH a. 1746. egit de ſuppurantibus in diſſertatione quam ad Academiam chirurgicam Pariſinam miſit, & quæ in T. II. collectarum ejusmodi diſſertationum prodiit. Fuſa diſputatio. V. *pag.* 133.

ANTON. LOUIS præmia ab Academia chirurgica propoſita alias meruit, alias ad ea acceſſit, quæ meruerunt. Ad problema anni 1744. valde tum juvenis monet, ne cataplaſmatis aceſcentibus utamur, tumores potius induraturis. Egerat de emollientibus.

Præmium a. 1745. ipſe meruit. De anodynis egit.

Idem a. 1747. de detergentibus egit. V. *vulnera.*

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

HENR. FRIDER. DELIUS. Ejus diſp. *de diſcuſſione & medicamentis diſcutientibus in genere.* ERLANG. 1755. 4. V. *pag.* 137.

GEORGIUS KEY. Ejus *diſſertation on the effects of mercury.* LONDON 1747. 4. De corticis chinæ adverſus vulnera ſclopetaria efficacia.

LAURENT. MIZLER. Ejus diſp. *de balſami vulnerarii univerſalis uſu & præſtantia.* ERFORD. 1747. 4. alii 1746. 4. Medicamentum ad ſcirrhum, viperarum morſum, cataractas.

GEORG.

GEORG. ARNAULD. Ejus *remarks on the composition use and effects of the extract lead of Goulard and of his vegeto-mineral water.* LONDON 1770. 12. Ad oculos minori dosi debere adhiberi, camphoræ dosin augeri.

CHARMETTON, chirurgus, præmium Acad. Chir. meruit a. 1748. dissertatione, qua egit de siccantibus & causticis medicamentis.

FLEURANT, chirurgus, præmium ab Acad. chirurgica. a. 1747. propositum, anno demum 1749. meruit, dissertatione brevi, didactica, absque experimentis.

THOM. FÜLLER. Ejus *pharmacopœa extemporanea oder die sichere vollständige und auserlesene Apothecke, worinnen mehr als tausend Hilfsmittel zu finden.* BASEL 1750. 8.

AUGUST. SCHAARSCHMIDT *Verzeichnis der Arzneymittel zur allgemeinen Curmethode.* BERLIN 1773. 8. V. *off. morb.*

J. CHRISTIAN TILLING in ejus *observationibus medicis singularibus circa usum thermarum Carolinarum* LIPS. 1751. 8. legas profuisse has hermas in ophthalmia venerea, phimosi, ani abscessu, non perinde in cancro.

J. GEORG DEGGELER Ejus *Abhandlung aller der in der äusserlichen Heilungskunst üblichen Arzneyen.* HERBORN 1752. 8. Multa de actione medicamentorum externorum theoria.

JOSEPH HIGGS, chirurgus Birminghamensis. Ejus *a practical essay on the cure of venereal, scorbutic, Artritic, leprous. scrophulous and cancrous disorders, in a method entirely new* LOND. 1755. 4. Medicamenta sua laudat, æthiopem mineralem, qui inunctus frigidos tumores tollat; mercurium, myrrhæ fumum ad tumores cysticos; hydrargyrum currentem ad cereos debere adhiberi. Ex eodem metallo cum creta remedium parari ad tumores cancrosos. Ad vulnera sclopetaria valere decoctam cum interno quercus cortice aquam. Morborum sanatorum exempla.

HENR. J. NEP. (Lib. Bar.) de CRANTZ. Ejus *Materia medica & chirurgica* VIENNÆ 1763. 8. & auctius 1765. 8. Passim simplicium quorumdam medicamentorum vires commendat. V. *obstet. art.*

ALEXANDER CATANI. chirurgus Regius Neapolitanus, comitis titulis decoratus. Ejus *riflessioni fisico mediche sopra d'un nuovo antilisso.* NAPOLI 1756. . . . Regio jussu publicatus pulvis ex pipere & cantharidibus.

GOTTFRIED. FERD. (vel FRID). JAENISCH. Ejus præside J. A. BUCHNER disp. *de efficacia mercurialium, & usu chirurgico.* HALÆ 1756. 4.

THOMAS GATAKER, chirurgus Aulicus. Ejus *observations on the internal use of the solanum, or nightshade.* LOND. 1757. 8. quæ quinta dici-

dicitur editio, omnes ut videtur, hujus aut certe fuperioris anni. Solani hortenfis infufum in ulceribus etiam fcorbuticis, malignis, cum fcirrho conjunctis, aut in meliorem conditionem ea mala reduxit, aut fanavit. Belladonnæ ufus in difficili ulcere profuit, a gravi leopardi morfu nato. In *fupplement* una edito priores laudes nofter ipfe minuit. Ulcera, quæ a folano fanata videbantur, iterum aperiri, in cancro nihil inde boni factum, mammæ tamen fcirrhum fublatum, etfi non perpetuo.

Ejus. *Effays on medical fubjects originally printed feverally, an introduction relating to the ufe of hemlok and corrofive fublimate.* LOND. 1764. 8. redit hic tractatus de folano, deinde *an account of the eye* prius jam editus libellus. Præter anatomica hic de cataracta agitur, & multa contra extractionis methodum monentur. Iterum de folano; prodeffe in vetuftis ulceribus tenuem ichorem fundentibus: debere tamen ufum intermitti, quamprimum malum corrigi videtur. In ANGLIA cicutam neque boni fecisse quidquam neque mali. Cancrum corrodentibus medicamentis non bene oppugnari. Mercurium fublimatum in leviori malo valere, non item in majori. Tefticulum venereum frequenter a balfamicis & adftringentibus medicamentis fupervenire. In DARANIUM. Vaporem hydrargyri in malignioribus ulceribus laudat.

Idem le DRANII *operations de Chirurgie vertit* & edidit. LONDON 1749. 8.

ANTON HEINS *Gebrauch auserlefener Genesmittel.* LIPSIÆ 1757. 4. Etiam chirurgica medicamenta continet.

JOSEPH. ANTON. MARKMÜLLER. Ejus difp. *de fapone veneto.* VIENNÆ 1757. 4. Multa mala & glandulas potiffimum induratas, fapone fuperatas fuiffe. Exemplum calculi ab ejus ufu non quidem foluti, fymptomatum tamen fublatorum.

ANTONIUS (Lib. Bar.) de STÖRCK. Ejus *libellus, quo demonftratur cicutam non folum ufu interno tutiffime exhiberi, fed & effe fimul remedium valde utile in multis morbis, qui hucufque curatu impoffibiles dicebantur.* VIENNÆ 1760. 8. 1769. 8. Germanice WIEN 1764. 8. (& cum aliis ejusdem Ill. Viri libellis *de flammula jovis* &c. DRESDEN und WARSCHAU 1765. 8. vertente GEORG. LUD. RUMPELT. Gallice vertente H. J. COLLIN, WIEN 1771. 8). Nempe ad fcirrhos, fcrophulas, ulcera, etiam cancrofa, ad mammas cancro adfectas valere, & intus fumtam & extus impofitam.

Ejus *libellus fecundus, quo confirmaurt cicutam* &c. VIENNÆ 1761. 8. Germanice Ibid. 1764. 8. Exempla fucci fpiffati ejus herbæ utiliter propinati: & curatorum in mammis fcirrhorum, etiam lividorum, etiam dolentium: tum cariei cancrofæ, fpinæ ventofæ, fcrofularum, fungi articulorum.

Ejus

Ejus *supplementum necessarium de cicuta.* Ibid. 1761. 8. Germanice Ibid. 1764. 8. Iterum de faustis effectibus cicutæ legitimæ & rite adhibitæ.

Ejus *libellus, quo continentur experimenta & observationes circa nova sua medicamenta.* Ibid 1765. 8. Multa exempla curationum in iisdem malis cicuta peractarum: in abscessibus mammarum difficilibus, cancro faciei, spina ventosa, carie. Sic aconito exostoses, ulcera, spinam ventosam curari vidit. V. *obstet. art.*

JAC. van der HAAR. Ejus *verhandeling over de natuur en aart van de Klier Knoest en Kanker gezwellen waarin teglyk de verhandeling van h. Störck over de cicuta ordeelkondig onderzo.kt en ter toets gebragt word.* AMSTERDAM 1761. 8. Verus scriptoris scopus fuit, nova Ill. STÖRCKII inventa refutare. Aliqua præmittit de scrophularum a scirrhis discrimine; in illis quidem majorem partem tumoris succum esse coactum, in istis vasa dilatata: eandem fere benignæ a maligna exostosi diversitatem esse. In cancri initiis semper scirrhi aliquid subesse, etiam quando ab externa aliqua injuria natus est. Sibi quidem cancrum insanabilem videri. Frustra se usum extracto solani: cicutæ vires etiam nimis prædicari. STÖRCKII viginti observationes scrutinio subjicit. Leviora mala absque cicuta curari, gravioribus aliis gummata amara potius auxilio fuisse, aut mercurium sublimatum. Alias scirrhos a STÖRCKIO pro cancrosis habitos esse, qui scrophulosi fuerint. Mammarum ulcera, quæ lactantibus fœminis molesta sunt facile curari. Sæpe cancrum meliorem faciem induere, neque ideo sanari. Ab extracto cicutæ ad meliorem spem ægros erigi, curationem veram non præstari. Esse ubi natura sibi sufficiat, & fistulas sanet. Frustra etiam in cancro labiorum, in tonsilla indurata, in fungis œsophagi, in scrophulis, in mammæ scirrho, & in cancro cicutæ usum fuisse. Nunquam ex CAMPERI & aliorum testimonio in vero cancro profuisse, cum extractum tamen VINDOBONÆ emtum fuisset. Se solo linteo carpto cum oxicrato feliciter usum. Eodem cum cortice Peruviano quinquaginta se amputatos sanasse. V. *vulnera.*

Contra hoc HAARII opus prodiit *k. agnomastix apologia Haariana or eernstige verdeediging voor den h. Jac. v. d. Haar en over desselfs verhandeling over de Klier Knoest en Kanker gezwellen.* AMSTERDAM 17. . 8. ULTRAJECTI data præfatio. Aspera in HAARIUM satyra. Non recte scirrhum difinivisse, non bene cum cancro conjunxisse. Non absque spe esse, in nascente scirrho aliqua posse dissolvi, neque recte HAARIUM negare, etiam clausum scirrhum posse curari. Dari & sanabiles scirrhos & cancros & insanabiles.

JOH. CAROL. GEHLER. Ejus *de plumbo, ejusque in corpus humanum vi medicamentosa.* LIPS. 1776. 4. V. *obstet. art.*

MAZARS de CHAZELLE in *Journal de Med.* T. XXXIV. retulit de bonis cicutæ effectibus. V. *prolapſ. uteri.*

RUDOLPH AUGUSTIN VOGEL. Ejus *dubia quædam contra acrium linimentorum ſulphureorum in ſcabie uſum.* GÖTTING. 1765. 4. V. *pag.* 170.

LOUIS FLORENT des HAYES GENDRON *lettre ſur pluſieurs maladies cauſées par l'uſage du rouge & du blanc.* PARIS 1760. 12.

GEORGIUS LEONHARDUS HUTH, qui in utilibus libris vertendis multam operam præſtitit, edidit *Sammlung verſchiedener die Fieberrinde betreffender Abhandlungen und Nachrichten* NORIMBERGÆ 1760. 8. Huc pertinent ſcripta J. DOUGLAS & J. SHIPTON. Recuſa eſt hæc collectio ibid. 1769. deinde in T. II. adjectum eſt ſcriptum THOMÆ KIRKLAND ejusdem argumenti.

JOH. ANDREE, medicus Londinenſis. Ejus *obſervations upon a treatiſe of the virtues of hemlok in the cure of cancres.* LONDON. . . . 8. videtur a. 1761. prodiiſſe, neque enim annus expreſſus eſt. Extractum cicutæ in ANGLIA autumnali tempore coctum, nimias potius vires narcoticas oſtendiſſe, tremorem etiam & paralyſin feciſſe, menſesque ſuppreſſiſſe. Neque in ſcirrho profuiſſe unquam, neque in cancro. In STÖRCKII hiſtoricas animadverſiones: cicutam ad opii modum agere, doloribus ſuppreſſis, humoribus inſpiſſatis. Ab ejus uſu ſcirrhos potius in cancrum degeneraſſe. A nemine abſque noxa adhibitam eſſe.

ROBERTUS DOSSIE. V. *pag.* 175.

JOSEPHUS QUARIN, (celebris medicus Vindobonenſis, Archiater, in noſocomio Fratr. Miſericordiæ phyſicus ordinarius). Ejus *tentamina de cicuta.* WIEN 1761. 8. Plurima exempla recenſet egregiarum virium, quas cicuta exſeruerit in ſcirrho, in ſcrophulis tam apertis quam clauſis: in cancro certe ſpem aliquam excitavit. In fiſtulis ani, in ulceribus, etiam profuiſſe viſa eſt.

PAUL ANDRE' PARENT. Ejus *de medicamentorum doſibus index cum antidotario chirurgico.* WIEN 1761. 4.

Kurze Anweiſung zu der Wiſſenſchaft, die Arzney aus der Apothecken ordentlich und nützlich zu verſchreiben, für die Zuhörer des königlichen Preuſsiſchen Collegii medico - chirurgici in Berlin. BERLIN 1761. 8.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175

DESMILLEVILLE. V. *pag.* 176.

LANDEUTTE. V. *pag.* 176.

MUTEAU de ROQUEMONT. V. *pag.* 177.

MAUPOINT. V. *pag.* 177.

AUBRE-

AUBRELIQUE. V. *pag.* 177.
PELET. V. *pag.* 177.
FINANT. V. *pag.* 177.
LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.
JOSEPHUS CAVALINI. V. *pag.* 179.

FERDINANDUS de LEBER, JAVI & LAUDII discipulus, Chirurgiæ doctor, institutionum chirurgicarum ac anatomicarum Professor Vindobonensis, & nosocomii civici chirurgus ordinarius. Celebris hic vir opere suo anatomico, cui titulum fecit *Vorlesung über die Zergliederungskunst* WIEN 1775. 8., laudem eruditorum virorum (c) non exiguam sibi meruit. Huc autem pertinet ejus *Abhandlung von der Nuzbarkeit des Schierlings in der Wundarzneykunst.* WIEN 1762. 8.

CHRISTOPH. LUDOV. HOFMAN. Ejus *vom Gebrauch des Schierlings.* MÜNSTER 1762. 8.

P. IMMAN. HARTMANN. Ejus *obss. ad citutæ, mercurii sublimati & phosphori usum internum pertinentes.* HELMSTADT 1763. 4. In magnis malis cicutam profuisse, etiam in spina ventosa.

PROJECT JOSEPH EHRHART. Ejus disp. *de cicuta.* ARGENTOR. 1763. 4. Huc pertinent adnotata de effectu hujus medicamenti. Profuisse longo usu in carie, tumoribus variis, indurata parotide, cancro aperto mammæ, patulo ulcere uteri, scirrhis mammæ, ophthalmia longa, ulcere phagedænico penis, obstructis mesenterii glandulis.

LUD. WILH. le MONNIER & CARL. FRANC. ANDRY *Ergo cancer ulceratus cicutam eludit.* PARIS 1763. 4. Cicutæ succum VINDOBONA accersitum nunquam in scirrhis aut in cancro PARISIIS quidquam præstitisse. Recusa est PARIS 1766. 4. respondente L. AL. CEZAN.

ANTON. de HAEN. Ejus *epistola de cicuta.* V. *pag.* 569.
NICOLAUS POLLAROLI. V. *pag.* 184.
LUDOVICUS ROUPPE. V. *pag.* 185.
AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

ERN. GOTTFRIED BALDINGER. Ejus *Arzneyen, eine physicalisch-medicinische Wochenschrift zum Unterricht allen denjenigen, welche den Schaden des Quacksalbens nicht kennen. Erster Band.* LANGENS. 1766. 8. V. *pag.* 185.

LEB. FRID. BENJAMIN LENTIN. V. *pag.* 186.

JOH. JACOB. HUBER, nunc Professor Anat. & Chirurg. Casselanus. Ejus *de cicuta.* CASSEL. 1764. 4. MEUSEL.

HENR. JOSEPH. COLLIN, medicus Vindobonensis, nosocomii Pazmaniani physicus, in *anno III. nosocomii Pazmaniani* WIEN 1764. 8. ali-

(c) In *allgem. Deutsch. Bibl.* 31. *Band.* 1. *St.* pag. 172.

qua experimenta habet, cum cicuta instituta. Cancri ulcerati curati, scirrhi sæpe resoluti.

JOH. MICH. HUBERT WIRTZ. Ejus disp. *de unguento fusco Felicis Würz.* ALTDORF. 1764. 4.

J. GOTTSCHALL WALLERIUS. Ejus disp. *de unguento nardino pretioso.* UPSAL 1764. 4.

GABRIEL ZAGONI. V. *pag.* 186.

J. HENR. LANGE. Ejus *dubia cicutæ vexata.* HELMSTADT 1764. 4. Multum extracti cicutæ exhibuit in malis ulceribus, in scirrhis glandularum, ulceribus cancrosis, & frustra, & cum aliqua noxa.

Ejus *tentamen de remediis Brunswicensium domesticis.* BRUNSWIC. 1765. 8. Varia huc faciunt, ut oleum templinum ad tumores frigidos: phellandrium ad gravia vulnera, potissimum etiam equorum.

Ejus *die heilsamen Wirkungen des Wasserfenchels oder der Peersaat.* FRANKF. und LEIPZ. 1771. 8. Idem phellandrium, populari primum fama celebratum, nunc accuratius comperit valere ad gravia vulnera, morsus canum, contusa, abscessus, furunculos, ulcera vetusta, ulcera uteri, & magno se cum effectu dedisse.

Ejus *veritates medicæ.* LUNEBURG 1774. 8. Aliqua huc faciunt, ut medicamentum Kortholtianum ad cancrum: aliqua alia ad glandulas scirrhosas, ad nephritidem.

FRANCISCUS RAHN in diario *Abhandlungen der naturforschenden Gesellschaft in Zürich* T. II. 1764. 8. multa sua de cicuta experimenta recenset. In scrophulis succus spissatus utiliter adhibitus est, tum in strumis, induratis mammis, testibus, ulceribus malignis, diuturnis oculorum inflammationibus. Ad cancrum ulceratum ejus vis non sufficit.

J. FRID. FASELII & C. KUHN disp. *de singulari topicorum temporibus applicandorum præstantia.* JENÆ 1765. 4.

J. ELIAS LEO HIRSCHEL. Ejus *Betrachtungen über den innerlichen Gebrauch des mercurii sublimati corrosivi.* BERLIN 1765. 8. Huc faciunt, quæ de cicuta habet, cujus tamen solum usum externum probat, cum ad opii similitudinem sopiat.

Idem in *Beyträgen zu seinen Betrachtungen* &c. BERLIN 1767. 8. repetit, se cicutæ usum frequentem inutilem vidisse.

Aletophilorum elucidatio necessaria epistolæ de cicuta, quam Cl. HAENIUS *scripsit ad Cl.* TRALLES, WIEN 1766. 8. De Ill. HAENII & STÖRCKII ob cicutæ vires medicas dissensu, quem SWIETENIUS compescere studuit, ut etiam HAENIO interdiceret, ne porro in cathedra cicutæ vellet meminisse. Cicuta tamen cum cortice Peruviano conjunctis viribus cancrum mammæ supperatum fuisse.

J. FRI-

J. FRIDER. CLOSS. Cum ejus *nova variolis medendi methodo* ULTRAJECTI 1766. 8. prodiit fasciculus observationum de cicuta. Emplastro, quod eam herbam recipiebat, scirrhos & scrophulas curavit; succo spissato etiam uteri ulcus.

In *notizia interessante sulla gravissima malattia, che trasse di vita la S.*, VENEZ. 1766. 4. de cicuta agitur, adversus mammas induratas adhibita, quam alii medici accusarunt, cum ex maligna febre interiret. Responderunt consulti medici, nunquam a cicuta febrem natam esse, etiam quando æger ex ejus usu profecit. De eadem in HALLERI *epist.* 239. T. V.

JOH. AUG. de CAPELL. Ejus disp. *de cortice Peruviano.* WIEN 1766. 8.

J. CASPAR SULZER in *N. E. N. Cur. Vol.* III. *obs.* 40. multa exempla cicutæ feliciter datæ.

Le MOINE. V. *pag.* 193.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

JOSEPHUS JACOB PLENCK, Chirurgiæ Doctor, Professor Anatomiæ, Chirurgiæ, & artis obstetriciæ in Universitate Tirnaviensi, quæ nuper translata est in civitatem Budensem. Ejus est *Schreiben an Herrn Rumpelt von der Wirksamkeit des Queckfilbers.* WIEN 1766. 8.

Ejus *Methodus nova & facilis argentum vivum venerea labe infectis exhibendi in vias salivales.* VINDOBONÆ 1776. 8. Germanice 1767. 8.

Ejus *Materia chirurgica, oder Lehre von den Wirkungen der in der Wundarzney gebräuchlichen Heilmittel.* WIEN 1771. 8. Belgice UTRECHT 1772. 8. De medicamentorum externorum efficacia libere judicat. Farinam lini inter optima emollientia numerat. Adipem ursi hernias adhærentes non solvisse. Non probat emplastrum de spermate ceti, ad lac discutiendum impositum. Membranulam internam, quæ testam ovi convestit, posse ad corneæ tunicæ ulcera adhiberi. Ad scirrhum gummi Ammoniacum. Tumor in genu a balneo carbonum fossilium luto intrito impraegnato levatus fuit. Agarici utilitatem non esse contemnendam, quod pressionis necessitatem minuat. Aqua & alumine noster tumores cysticos discussit. Cortex Peruvianus laudem meretur, quoties suppuratio confert. Camphoram ab inflammato oculo non ferri. Sabadillæ semen copiosius capiti inspersum insaniam fecisse. Aquam calcis mercurio sublimato impraegnatam prodesse in ulceribus venereis. Externum opii usum in auris ulcere nocuisse. Cicutam tamen profuisse. Calculum intra vesicam a phosphoro solutum. Solis internis medicamentis, & spiritu frumenti, se spinam ventosam superasse: bolo cereo infantem, cui umbilicus avulsus fuerat. Fæcem vini ad gangrænam perutilem esse. Funestus effectus ustionis calvariæ. HALLER.

Ejus

Ejus *Pharmacia chirurgica, seu doctrina de medicamentis præparatis ac compositis, quæ ad curandos morbos externos adhiberi solent.* Ibid. 1775. 8. Perutile æque ac commodum compendium, in quo novorum, nec inefficacium medicamentorum grata sese offert varietas. Usum tamen chirurgicum, quem iis medicamentis auctor ubique adjecit, malles aut prorsus abesse aut magis esse explicatum. Experto quidem chirurgo breve quoddam & nutu quasi factum indicium eorum, quæ lector talis ad suam aliorumve experientiam accommodare optime noverit, non potest non jucundum esse; at vero inexpertis officere ipsa hæc brevitas videtur. Illi enim, genuina indicatione destituti, remediis temere arreptis, quum optime se agere putant, sæpe ægris nocent. Cæterum chirurgis grata sit oportet *pharmacia* viri, cujus nomen celebrari ob fervorem promovendæ etiam in HUNGARIA artis chirurgicæ meretur. RICHTER.

Idem in *Sammlung* &c. agit de usu opii & corticis Peruviani chirurgico. V. *pag.* 195.

GEORGIUS TARTREAUX, episcopatus Wormatiensis physicus. Ejus *epistola apologetica adversus* A. de HAEN *in causa de cicutæ usu*. . . . 1767. 8. Cicuta trigesies se usum, decies bonum effectum expertum esse. Cancrum verum & apertum in collo ei remedio cessisse: sic phthisin, morbos cutaneos, ulcera maligna, duros passim tumores eo superatos.

J. GOTTFR. MORGENBESSER. Ejus *Anleitung zur Kenntniss der Wirkung äusserlicher Arzneyen.* BRESLAU 1771. 8. Breviter exponit, ut quæque classis medicamentorum externorum in corpus humanum operetur, deinde selectus meliorum in quavis classe medicamentorum. Ita HALLER. Inutilem vero esse laborem ostendit RICHTER. V. *obst. art*

THOMAS PERCIVAL, medicus. Ejus *Essay medical and experimental on the empiric and dogmatik physik on the operation of bitters* &c. LONDON 1767. 8. Solo stimulo amara operari, non resorptis particulis acribus. De morbis in quibus prosunt. HALLER.

Ejus *observations and experiments on the poison of lead.* Ibid. 1774. 8. Parvus liber, eleganter scriptus; multa quidem jam non nova continet, nec ideo est contemnendus. Aquam GOULARDI cæteraque ex plumbo parata medicamenta etiam colicam externe applicata excitasse, nocuisse ventriculo. Plures id genus observationes in hominibus brutisque factas recenset noster, ut tamen his forte non satis convincaris de noxa applicati externe saturni. TODE.

CAR. NIC. JENTY *a narrative of the trial of Thomas Pierce styptic medicines.* LONDON 1767. 8.

ARCANGE le ROI *essai sur l'usage & les effects de l'écorce de Garou.* PARIS 1767. 12. Novus phœnignus, quo non vesica quidem, sed aqua ubertim de cute educitur. Id fit cortice thymelææ lini folio, super cutem

cutem impoſito. Multa exempla felicis effectus, etiam adverſus cariem. In Germanica editione ARGENTOR. 1768. 8. aliqua aucta ſunt. Plus aquæ ab integra radice extrahi, quam ex contuſa. Non ab eo cortice eſſe ſymptomata, quæ ſuperveniunt.

J. A. BRAMBILLA *zwey Abhandlung über den nützlichen und ſchädlichen Gebrauch des Oxikrats und der trockenen Karpey in der Wundarzneykunſt, aus dem Italieniſchen überſezt.* WIEN 1778. 8. V. *pag.* 871.

J. VIVENZI, Archiater Regius. Ejus *de cicuta comm.* NEAPOLI. 1767. 8. Tertia editio & aucta 1773. 4. Experimenta cicuta facta feliciter ceciderunt, ad duros tumores abdominis, ſtranguriam, ſtrumas, etiam ulceratas &c.

In *N. Hamburg. Magaz.* 1767. Belladonna ſuperati duri tumores, & de cancroſa natura ſuſpecti.

ALEXANDER RUSSEL. V. *pag.* 198.

JOH. FOTHERGILL. V. *pag.* 198.

COSTE. V. *pag.* 200.

ROZIERE de la CHASSAGNE. V. *pag.* 200.

WILLIAM ALEXANDER, chirurgus. Ejus *experimental eſſays on the external application of antiſeptiks in putrid diſeaſes.* LONDON 1768. 8. Nitrum in aqua ſolutum per cutem, in usque lotium penetrare. Sic vim antiſepticam corticis Peruviani per cutem ſibi viam aperire, ut etiam febrem ea ratione ſperet curari poſſe.

ANT. CANESTRINI. Ejus diſp. *chymico-medica de mercurio.* VIENNÆ 1768. 8.

L'Albert moderne &c. V. *pag.* 201.

ANT. FRANC. SETTEGAST. V. *pag.* 201.

CHRISTIAN EBERHARD. KAPP. V. *ſcirrh.*

Praxis medica & chirurgica &c. V. *pag.* 205.

Two papers on the uſe of oleum aſphalti in ulcers of the inteſtines, lungs and other viſcers, translated by Th. Healde. LONDON 1769. 8. Recuſus eſt libellus in *Actis Acad. Batavicæ.*

F. THOMLINSON. V. *pag.* 205.

Diſſertation ſur les antiſeptiques. DIJON 1769. 8. Præmium meruit B. BOISSIEU. Multa phyſica, nonnulla chirurgica. CL. CAMUTTIUM in gangræna uſum ferri igniti commendare, eminus admoti. Altera diſſertatio eſt auctoris TOUSSAINT BORDENAVE. Tertia GODARTI, quæ HALLERO imprimis placet.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

J. GEORG. SCHENKBECHER, medicus caſtrenſis. Ejus *Bericht von den heilſamen Würkungen der Kinkina nebſt einem Anhange von dem innerli-*

nerlichen Gebrauche des Schierlings &c. RIGA 1769. 8. Feliciter adhibitus Cortex Peruvianus, in gangræna ſcroti, ſpina ventoſa, gangræna penis. Succus cicutæ ad induratas glandulas colli & ſcroti duritatem.

ABRAH. CHRISTOPH. SALCHOW. V. *pag.* 333.

J. AIKIN. Ejus *obſervations on the external uſe of lead with ſome general remarks on topik medicines.* LONDON 1771. 8. Extractum ſaturni GOULARDIANUM noſtro non placet, etiam minime admiſtus ſapo. Plumbum non reſolvere, neque reſolvere, quæ mollientia dicuntur. Nocere ea inflammatis. Pus formatum nullo auxilio diſſipari. Gangrænam cauſam eſſe inflammationis non effectum. Calloſas ulcerum oras egere mollientibus, non corroſivis: illis etiam ulcera maligna tibiæ ſanata. Farinoſa fomenta oleoſis præſtare. Princeps finis in cancro eſt, reſiſtere putrefactioni. Ad ancyloſes plumbum non valere: ligamenta craſſeſcere eo in malo, & tendines rigeſcere, plurimum a veſicatorio medicamento ſperari. Scrophuloſa mala articulationum curationem non admittere. Nocere mollientia in hernia incarcerata; plus præſtare ſimplicem tractationem. Cerei: eorum vis ſalutaris fere a figura pendet. V. *pag.* 786.

NICOLAS. V. *pag.* 207.

GUIL. HENR. SEBAST. BUCHHOLZ. V. *pag.* 209.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

FRANC. XAVER. HARTMANN *formulæ medicæ in materiam medicam Cl. Crantzii.* LIPS. 1771. 8.

LEOPOLDUS KÜRCHBERGER, Vindobonenſis. Ejus diſp. *inaug. ſiſtens hiſtoriam morbi chronici & ſpecimen hiſtoriæ cicutæ.* WIEN 1771. 8.

JOHN. HILL. V. *pag.* 216.

LEMOINE. V. *pag.* 224.

J. AUG. BÜTEFISCH. V. *pag.* 227.

J. DAVID HOMBERG. V. *pag.* 228.

FRANC. JACOBI. Ejus *deſcriptio methodi mercurium ſublimatum corroſivum tutius copioſiusque exhibendi.* MONAST. 1772. 8.

BERNARD. RUST. (an. BENJ. RUSH?). Ejus diſp. *de limitanda laude virtutis ſtypticæ balſami vulnerarii rubri Dippelii, & olei martis per deliquium.* GÖTTING. 1773. 4. Balſamum DIPPELII ſanguinem non cogere, neque ſupprimere, ita neque ferri oleum, etſi ſanguinem aliquanto potentius cogat. Balſamum rubrum ſanguinem non cogit. Nimias eſſe SCHULZII laudes.

JOH. CRUSO. Ejus *Arzneyſchaz oder Sammlung bewährter und leicht zu bekommender Mittel gegen die meiſten Krankheiten des menſchlichen Körpers.* MIETAU 1773. 8.

ANDR. DUNCAN. Ejus *Abhandlung vom Queckſilber.* LEIPZ. 1773. 8.

SIB-

SIBBERN. V. *pag.* 236.
WHITE. V. *pag.* 242.
PERCIVAL. V. *pag.* 243.
DOUGLAS. V. *pag.* 244.
LEAUTAUD. V. *pag.* 245.
HORNE. V. *pag.* 248.
PATEL. V. *pag.* 249.

JOACHIM SPALOWSKY, Vindobonensis. Ejus disp. inaug. *de cicuta, flammula jovis, aconito, pulsatilla, Gratiola, dictamno, stramonio, hyoscyamo & colchico.* VINDOBONÆ 1777. 8. Descriptio earum plantarum botanica, usus medicus & chirurgicus, additis singularum plantarum inconibus. Collecta ex Ill. STÖRCKII libellis.

J. GOTTF. ESSLGS (alibi lego ESSICH) *medicinisch - pharmaceutisches Handbuch für junge anfänger der Arzneykunst und Chirurgie 2. Theil.* AUGSB. 1778 8.

FRANC. WOLFG. GRAFFENHUBER. V. *pag.* 963.

MICTUS CRUENTUS. Vide *hæmorrhag.*

MORSUS ANIMALIUM VENENATORUM.

DIOCLES in L. ad PLISTARCHUM de serpentum morsu egit (a). HALLER. Vide *pag.* 682.

ERASISTRATUS. Ejus de serpentum morsu locum DIOSCORIDES habet (b). In L. etiam *de virtutibus* ERASISTRATUS remedia ad viperarum ictum indicavit (c): dixit etiam de devorato basilisco (d). HALLER. V. *pag.* 762.

ANDREAS CARYSTIUS scripsit περι δρακετων *f. de serpentum & aliarum bestiarum morsibus* (e). HALLER.

NICANDER de morsu serpentum scripsit, qui sunt inter vulnera, deque eorum symptomatibus & cura (f). HALLER.

A. C. CELSUS in L. V. psyllorum nullum esse privilegium præter audaciam; & venenum serpentis non gustu nocere, sed in vulnere. Nosse se medicos, qui adversus scorpii morsum nihil moliti sint, præter venæ sectionem. V. *pag.* 287.

Pppppp 2 SCRI-

(a) DIOSCOR. VI. (b) GALEN. L. VI. (c) Idem *meth. medend* L. III. (d) CÆL. *chron.* V. c. 10. (e) ATHENÆUS δειπνοσοφ. L. VIII. (f) Vide HALLERI *Bibl. Botan.* T. I. p. 54.

SCRIBONIUS LARGUS *de composit. medicam.* cap. 41. ad serpentum ictus & morsus. WALTHER. V. *pag.* 990.

APOLLONIUS, pharmacopola. Ejus consilia pro demorsis a crocodilo (g). HALLER.

DIOSCORIDES in L. VI. agit de morsu animalium venenatorum. Vulneratos a serpente scarificat. Varia a serpentum morsu symptomata nuperiores in calidas regiones peregrinatores confirmaverunt. HALLER. V. *pag.* 996.

LYCUS. Ex ejus commentariis ad viperarum morsum aliqua apud PAULUM exstant (h). HALLER. V. *pag.* 997.

C. PLINIUS SECUNDUS in L. XXIX. & XXX. agit de morsu phalangiorum, aspidûm. HALLER. V. *pag.* 997.

CLAUDIUS ÆLIANUS in *historia animalium* LONDINI 1744. 4. splendide excusa, aliqua de demorsis ab aspide habet (i). HALLER.

GALENUS in L. VI. *de locorum adfectorum natura* &c. agit de morsibus viperarum eorumque curatione. Icterus a viperæ morsu. HALLER.

Idem *de antidotis* L. II. cap. 11. ad morsus & ictus serpentum. Cap. 12. 13. ad ictus scorpionum & phalangiorum. Cap. 14. ad viperæ morsum. WALTHER. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS *de morb. cur.* L. III. cap. 71. 72. de variis venenis animalium morsu illatis. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl. IV. s.* 1. cap. 1. de his, qui ab homine morsi sunt. Cap. 2. contra variorum animalium morsus. Cap. 3. 4. 5. 6. de variis animalium morsibus: calcem vivam cum oleo & melle mistam imponi jubet. Cap. 11. de vespis & apibus. Cap. 16. ad araneæ ictum. Cap. 19. ad scorpii ictum. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. V. agit de morsu serpentum, phalangii, scorpii. Morsus illos serpentum jubet exsugere. De saltatione a phalangii morsu nihil habet. CLEOPATRÆ aspis & mors vulgo nota. HALLER. Cap. 15. de vespis & apibus. In L. VI. cap. 11. de venenatis, ut ictus vesparum, apum &c. WALTH. V. *pag.* 293.

AARON de morsu scorpii agit (k); de animalculo perexiguo dana, cujus morsus perniciosissimus sit. HALLER. V. *pag.* 1009.

JOH. ACTUARIUS in *methodi medendi* L. VI. cap. 11. de venenatis. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. XX. de morsu animalium venenatorum. Ad morsum scorpii medicamentum. ABIMASAREM theriaca sumta fuisse sanatum. Farrago medicamentorum ejusdem scopi. Recte tamen vulnus jubet exsugere, quod a morsu reptilis inflictum sit.

Idem

(g) AETIUS L. XIII. c. 6. (h) L. V. c. 13. (i) In L. IX. c. 62. (k) Apud *Rhazeum cont.* L. XIV. cap. 1.

Idem in *operis ad* ALMANSOREM L. VIII. agit de morsu venenatorum animalium. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoriæ* L. VIII. cap. 20. & 22. de morsu animalium. In *practicæ* L. IV. cap. 27. &c. de morsu & ictu variorum animalium, ejusque medela. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 6. tract. 3. cap. 1. de cura morsus animalium variorum. Tract. 5. cap. 2. de punctione scorpionum, aranearum, vesparum, apum &c. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 30. sect. 1. cap. 19. &c. de punctura variorum animalium. WALTH. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS in *loc. commun. med.* L. VIII. cap. 21. 22. de morsu tiriæ & scorpionis. WALTH. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* &c. doctr. 3. tract. 2. cap. 7. de cura vulneris facti a cane rabido, vel alio animali venenoso. WALTHER. V. *pag.* 2.

PETRUS de APONO *de venenis* scripsit, interque ea de animalium venenatorum, deque canis rabidi morsu. HALLER. V. *pag.* 270.

BERNARD. GORDON in *Medicinæ* &c. parte 1. cap. 14. de morsu serpentum. Cap. 15. 16. de puncturis scorpionum & apum. WALTHER. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. III. cap. 14. &c. de morsu variorum animalium. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 3. serm. 4. cap. 1. de cura animalium puncturæ, & præservatione ab ea. Cap. 4. 5. de morsu serpentis & aliorum animalium. Cap. 6. de fuga animalium venenosorum. Cap. 7. de fugandis animalibus venenatis in specie. WALTHER. V. *pag.* 371.

JACOBUS DONDUS. V. *pag.* 3.

ANTON. GUAINERUS in *operum medic.* tract. de venenis cap. 11. de cura puncturæ animalium. WALTH. V. *pag.* 372.

Anonymi *contra morsum canis rabidi, aranei, bufonis, scorpionis* exstat in Bibl. BONLEY. n. 2063. HALLER.

SANTES ARDOYNUS, qui nondum (1) medio seculo XV. vixit, in L. *de venenis* BASIL. 1562. fol. excuso, fusissime agit de morsu canis rabidi aliorumque animalium venenatorum. Plurimos scriptores legit, Græcos, PLINIUM etiam, deinde Arabes, & constanter ALZAHARAVI citat, tanquam ALBUCASIS opus. HALLER.

ANTON. CERMISONUS in *consiliorum med. cons.* 1. ad morsum aspidis. WALTH. V. *pag.* 372.

(1) Ante a. 136. VENETIIS scriptum esse T. ZWINGER in *præf.*

FERDINANDUS PONZETTI, Cardinalis. Ejus *de venenis* L. III. VENET. 1492. fol. BASIL. 1562. fol. Ad venenatos morsus. HALLER.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum causis* &c. cap. 56. a scorpione ictus glande se opprimi querebatur. WALTH. V. *pag.* 362.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. VII. cap. 11. &c. morsuum venenatorum ratio & curatio. WALTH. V. *pag.* 313.

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XVII. cap. 3. de morsu animalium venenosorum. Cap. 4. de præservatione a morsibus venenosorum. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHRAST. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* L. III. tract. de curatione vulnerum cap. 3. de morsu serpentum &c. WALTHER. V. *pag.* 272.

HIERONYM. CARDANUS in Libris III. *de venenis cum commentariis* &c. una excusis, morsus animalium venenatorum aut rabidorum tractat. Patrem suum in principio mali cepam crudam imposuisse, bono eventu. HALLER. V. *pag.* 670.

ANTONIUS LUDOVICUS in L. V. *de occultis proprietatibus* OLYSSIP. 1540. fol. aliqua habet de serpentibus & aliis morsu nocentibus. Etiam de tarantula, & cane rabido. HALLER.

ANT. FUMANELLUS in tract. *de composit. medicam.* cap. 54. quæ morsibus venenosorum animalium medentur. WALTHER. V. *pag.* 375.

VIDUS VIDIUS *de curat. generatim* part. 2. sect. 2. cap. 4. de venenis, quæ petuntur a belluis & eorum cura. WALTHER. V. *pag.* 375.

ANTON. MIZAULD in *memorabilium* &c. *centuriis* varia habet de serpentibus, eorumque morsu. ALBERTI. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS. Ejus *discours de la mumie, des venins, de la licorne, de la peste.* PARIS 1583. In *collectione operum* liber XX. de venenatis animalibus. Ea in cibo non nocere (quod nimis ampliter dictum est, quis enim impune insectis vesceretur, adeo acribus, ut fœtidissimo lepore marino). Theriacam & extus admotam, & intus sumtam, laudat; præfert tamen ustionem. Vix credas bono viro, rabidum fuisse canem, a quo demorsum puellum cepis servaverit & theriaca. Multa hic compilatitia, & icones etiam ad imaginationem auctoris depictæ. Quem scarificatione repetita servaverit, eum non a colubro sed a vipera putes demorsum fuisse. Qui mordeat bufo, qui sit edentulus. HALLER. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinalium centuria* I. de viperæ morsu, in LUSITANIA satis minaci, in quo profuit & vulnus, & totum artum scarificasse; nam fraxini foliorum succo ægrotæ salutem vix tribuas.

buas. In *centur.* III. viperæ morsus funestus, etiamsi æger venenum de vulnere suxisset. In *cent.* VI. Scorpii vulnus RAGUSÆ parum noxium. HALLER. V. *pag.* 314.

J. BAPT. THEODOSIUS. Ejus *epistolarum medicinalium* L. XVIII. BASIL. 1553 8. Epistola trigesima continet solitam illam demorsorum a tarantula per saltationem curationem. HALLER.

CONRADUS GESNER in L. *de serpentibus* . . . . jaculos in HUNGARIA dari. De viperis earumque morsu. HALLER. V. *pag.* 350.

THADDÆUS DUNUS in *miscellaneis* &c. de ictis a scorpio aliqua habet. HALLER. V. *obstet. art.*

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridi chirurgici* &c. L. II. cap. 9. de morsu animalium. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYM. MERCURIALIS. Ejus L. *de venenis*, quem perinde ex MERCURIALIS ore ALBERTUS SCHELIG edidit VENET. 1584. 4. De viperæ morsu & scorpii, aliorumque similium animalium reperias. HALLER. V. *pag.* 377.

JACOBUS GREVINUS. Ejus *de venenis*. ANTWERP. 1571. 4. Habet etiam morsus animalium venenatorum. HALLER.

BARTHOL. CARRICHTER in *practica von allerhand Leibskrankheiten &c.* L. II. cap. 60. de morsu suis feræ. WALTH. V. *pag.* 379.

ANDREAS BACCIUS, Elpidianus, Archiater Pontificius, & SIXTI V. medicus. Ejus *de venenis & antidotis προλεγομενα, s. communia præcepta ad humanam vitam tuendam saluberrimam. Venenorum methodus per genera, differentias, partes, passiones, præservandi modum, & communia ad eorum curationem antidota.* ROMÆ 1586. 4. Non tamen est absque adnotatione propria. A viperæ morsu magna symptomata tamen superata. A galli morsu rabies & mors gallinacei. Antidoti. Inustio quæ ferro fit. Hydrophobia post morsum canis rabidi erumpens cum furore: se quos curaverit, servasse ustione, antidotis, demum demersione in aquam marinam. HALLER (m).

BALDUS ANGELUS ABBATIUS, Eugubinus. Ejus *de admirabili viperæ natura.* URBIN. 1589. 4. Habet etiam & organum, quo vipera lædit, & de curatione aliqua. HALLER.

PETRUS FORESTUS in *observationum &c.* L. XXX. de venenis duo habet capita, de animalibus morsu lædentibus, & de tarantula saltatrice (& de aliis animalibus venenatis, serpentibus, viperis &c.) HALLER. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ &c.* L. I. cap. 13. de morsibus variorum animalium & hominis. WALTH. V. *pag.* 382.

GUIL.

(m) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 157.

GUIL. FABRICIUS in *obfervationum* &c. *centuria* IV. gravia mala a vefpæ punctura. HALLER. V. *pag.* 274.

JACOBUS PONS, Lugdunenfis. Ejus libellus *avertiffement pour la préfervation & cure générale contre les poifons.* In eo libro viperas Lugdunenfes nimis debiles effe, hinc theriacam in ea urbe pariter deterioris effe conditionis. Contra eum fcripfit LOUIS de la GRIVE, qui infra dicetur. Refponfum eft in *fycophantie theriacale.* LION 1634. 8. Nomen ibi præfigitur JACOBI PONS. Quare eo magis perfuadetur celeberrimus HALLER (n), annum 1566. male apud PL. fcribi, & verius effe a. 1596. 8. ut LINDEN.

FRANC. RANCHIN in *opufculis medicis* tract. *de morbis fubitaneis* cap. 19. de ictu ferpentum. Cap. 20. de morfu viperarum. WALTH. V. *pag.* 315.

JOH. ZECCHIUS in *confult. med. conf.* 33. de vulnere ex morfu viperæ. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDREAS CÆSALPINUS in *fpeculi artis medicæ &c.* L. III. cap. 37. de ictu vefparum, apum &c. Cap. 38. de phalangio & tarantula. Cap. 39. de fcolopendra, fcorpionis ictu. Cap. 40. 41. 42. 43. 44. de marinis fcorpione, dracone, ferpentibus &c. Cap. 45. de afpide, bafilifco &c. WALTH. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 17. etiam de morfuum venenatorum curatione. WALTH. V. *pag.* 385.

VICENZO BRUNO. Ejus *tre dialogi, nel primo della tarantola, nel fecondo del vivere e morire, nel terzo delle pietre preziofe, e de femplici.* NAPOLI 1602. 4. HALLER (o).

PAULUS REONAULME. Ejus *ex curationibus obfervationes.* PARIS 1606. 8. Aliqua huc fpectant. A vipera ipfe & a cenchride (quid?) inter legendas plantas demorfus facile convaluit, aliosque fimili in cafu nofter fervavit, facrificatione, baccis acacalis &c. Recte vero monet, canes a viperis demorfos non interire, & poft 24. horas fymptomata evanefcere. HALLER.

FIDEJUSTUS REINECCER in *thefauri chymici &c.* L. V. pag. 167. ad morfum animalium venenatorum. WALTH. V. *pag.* 386.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 17. 21. 51. 90. 100. 102. ictus & morfus vefparum, apum, ferpentum &c. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica inftitutione* cap. 17. de vulneribus a cane rabido & aliis animalibus venenatis. WALTH. V. *pag.* 17.

DA-

(n) Ibid. pag. 324. (o) Ibid. pag. 356.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. part. 4. cap. 19. de morſu animalium. WALTH. V. *pag.* 17.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch* Parte IV. cap 3. de morſu variorum animalium. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *centuria problematum* &c. Ictus ſcorpii. HALLER. V. *pag.* 276.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. *de tumoribus* L. I. cap. 3. de morſu vel punctione venenati animalis. In L. II. cap. 41. de vulnere vel ictu venenatorum animalium. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *obſervationum* &c. *cent.* IV. *obſ.* 96. de ictu ſerpentum. WALTH. V. *pag.* 388.

MELCHIOR SEBIZ. Ejus *diſcurſus de caſu adoleſcentis, qui a. 1617. mortuus repertus eſt adjacente ipſi ſerpente.* ARGENTOR. 1617. 4. 1618. 4. 1624. 4. 1660. 4. Mors ſubita hominis cauſarii, cujus cadaveri ſerpens adſtans repertus eſt. Eum ſerpentem noſter putat in corpore ægroti habitaſſe, exiiſſe per aſperam arteriam (non per aſperam arteriam, ſed ex ventriculo per œſophagum; nam in ipſo auctoris opere ſic lego: „ per os vero egreſſum (ſerpens) moliebatur: quoniam, cum prius in inteſtinis vixiſſet, pellectus forſan ſuavitate aſſumtorum ferculorum — ad ventriculum adſcendit: quibus cum liguritionem expleviſſet ſuam, ulterius progreſſus eſt: & quia per œſophagum recta via ſurſum ad os tendebat, factum, ut reptando eo ſe receperit. Dum vero egrederetur, nullus dubito, quin premendo arctandoque arteriam aſperam, & maxime rimulam laryngis — adoleſcentem ſtrangularit), ſic hominem ſtrangulaſſe, cui ſpuma ante os ſteterit. De ſerpentibus collectanea. HALLER (p). V. *venæ ſect.*

EPIPHANIUS FERDINANDUS in *centum hiſtoriis* &c. Tarantulæ morſus muſica curatus, omnino ut vulgo ſolet narrari. HALLER. V. *pag.* 354.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *ſylloge memorabilium* &c. etiam de tarantulæ fabula. HALLER. V. *pag.* 19.

J. FABER. V. *morſ. canis rabidi.*

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* III. *obſ.* 4. morſus quorumdam animalium maligni. ALBERTI. V. *pag.* 442.

PETR. JOH. FABRUS in *myrothecii ſpagirici* &c. Sect. II. cap. 8. de vulnere animalium venenatorum: laudat ſpiritum ſalis rectificatiſſimum. WALTH. V. *pag.* 442.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires* L. IV. A. tarantula ictus, prope oculum, relapſa eſchara ſanatus. HALLER. V. *pag.* 20.

ZACU-

(p) Ibid. pag. 417.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. historia* T. I. L. I. *obs.* 58. stercus humanum contra venena celebre est medicamentum. In L. V. *hist.* I. &c. de morsu & ictu animalium variorum. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχεον &c. L. III. cap. 8. de morsu variorum reptilium animalium. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico-practici* Part. I. pag. 124. vulnus ferarum a morsu. WALTH. V. *pag.* 443.

MART. BLOCHWIZ in *anatomiæ Sambuci* tract. 3. cap. 33. de venenis corpori inflictis. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUREL. SEVERINUS. Ejus *vipera pythia.* PATAV. 1651. 4. De morsu viperæ, de instrumenti lædentis fabrica, decuratione. HALLER. V. *pag.* 276.

LOUIS de la GRIVE, pharmacopola Lugdunensis. Ejus est *antiparallele des viperes Romaines, & herbes candiotes au quel il est prouvé la theriaque lionnoise n'avoir pas seulement les vertus du theriaque diatessaron, mais aussi du grand theriaque d'Andromachus.* LION 1632. 8. Lis est cum medico Lugdunensi JACOBO PONS, qui viperis Lugdunensibus minores vires esse scripserat, quam Romanis sunt, & herbas pariter Creticis inferiores esse, adeoque theriacam Lugdunensem deteriorem. Noster viperas omnino æque funesto eventu LUGDUNI mordere, per exempla demonstrat; servari equidem demorsos vi theriacæ, quam LUGDUNI optimam præparent. A morte bestiam periculose mordere. Fuisse qui a morsu viperæ Pictoniensis perierint. Plantas, quæ ex insula CRETA accersuntur, viribus multo esse debilioribus, quam in terra erant natali. Theriacæ Lugdunensis usu munitum circumforaneum bufones tuto devorare. HALLER (q).

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 4. pag. 443. de vulneribus venenatis ab animalibus venenatis inflictis. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. II. cap. I. pag. III. de vesparum ictibus. WALTH. V. *pag.* 390.

FRANCISCUS SANCHEZ, Professor Tolosanus. Ejus *opera medica.* TOLOSÆ 1636. 4. Huc referas librum de venenatis. HALLER.

PHIL. GRULING in *observationum herm. dog. centuria nova cur.* I. & 7. de ictu serpentum & apum. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observationibus* &c. aliquot exempla recenset a viperis & a scorpio demorsorum, nullo funesto eventu. HALLER. V. *pag.* 447.

In *tractatu* . . . . ligato & absecto digito, quem vipera percusserat, sanatus æger. HALLER. V. *pag.* 22.

ATHA-

(q) Ibid. pag. 600.

ATHANASIUS KIRCHER S. J. Ejus *magnes*, *s. de arte magnetica opus tripartitum*. ROMÆ 1641. 4. COLON. 1643. 4. Fuse etiam de tarantula agit.

Ejus *regnum naturæ magneticum*, *s. de triplici naturæ magnete*. ROM. 1662. 4. AMSTERDAM 1667. 12. Prædicantur laudes lapidis serpentis adversus morsum periculosissimi animalis, tum ad venenum scorpii, aliorumque animalium venenatorum. Contra has jactationes REDI experimenta facta sunt. HALLER.

THOMAS BARTHOLINUS in L. *de morbis biblicis*. FRANCOF. 1662. 8. etiam de morsibus serpentum. HALLER. V. *pag*. 23.

GUIDO PATINUS in *epistolis* &c. Scorpii ictus absque alexipharmacis sanatus. HALLER. V. *pag*. 360.

KENELMUS DIGBY in *discours sur la guérison* &c. etiam tarantularum fabellam recenset. HALLER. V. *vulnera*.

DOMIN. PANAROLUS in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* I. *obs*. 45. de aranearum morsu septimo die lethali. In *pentecost*. II. *obs*. 4. mulieris morsus venenatus. WALTH. V. *pag*. 25.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* I. *obs*. 27. ictus serpentis facile curatus. *Obs*. 33. ictus venenati inflicti. *Obs*. 43. venenatus lacertæ morsus. WALTH. V. *pag*. 25.

BALDASSAR TIMÆUS in *casibus medicinalibus* &c. Ex ictu vespæ magna symptomata. HALLER. V. *pag*. 26.

CASPAR REIES in *Elysio jucundarum quæstionum campo quæst*. 36. de serpentibus ignitis, qui Israelitas necarunt, animadversio. *Quæst*. 65. morsus galli gallinacei vetusti venenosus. *Quæst*. 96. serpentes qui maxime venenosi sint; viperarum morsus, & earum virulentia. ALBERTI. V. *pag*. 27.

ROBERTUS BOYLE in *considerations* &c. de viperarum veneno: id impune posse deglutiri; remedium adversus ejus bestiæ morsum optimum esse, vulnus continuo ferro candente amburere. HALLER. V. *pag*. 28. & 1017.

FRANCISCUS REDI, Aretinus, celebris rei naturalis cultor. Ejus sunt *osservazioni intorno alle vipere*. FIRENZA 1664. 4. Latine in *Eph. Nat. Cur.* a. 1670. app. Experimentis confecit, succum viperarum venenatum, qui per cavos dentes instillatur, absque noxa deglutiri, etiam vero mortem inferre, si in sanguinem vivi animalis accessum invenerit.

Lettere di FRANCESCO REDI *sopra alcune opposizioni fatte alle sue osservazioni intorno alle vipere*. FIRENZA 1670. 4. Latine in *E. N. C.* a. 1671. app. Contra MOYSEM CHARAS, verum in liquore viperarum venenum esse, neque solam iram nocere.

Idem in *esperienze intorno a diverse cose naturali.* FIRENZA 1671. 4. 1686. 4. KIRCHERIANAS illas eximias laudes lapidis serpentis pariter per experimenta refutat, & ostendit adversus viperæ morsum nihil effecisse. HALLER.

J. GEORG. SOMMER in *Act. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* X. *obs.* 82. magna mala ex morsu galli irati, tamen superata. HALLER. V. *obstet. art.*

PHIL. JACOB. SACHS. V. *pag.* 453.

SIG. RUP. SULZBERGER. Ejus *de morsu viperæ.* LIPS. 1666. 4. 1679. 4. Respondit MICHAEL ETTMULLER, magnæ suo ævo famæ medicus. Ab ira venenum esse. HALLER.

WOLFERDUS SENGUERDIUS (Phil. doctor LUGD. Bat. 5. iduum Decembris a. 1667. creatus. Ejus disp. *de tarantula.* LUGD. Bat. 1667.. Correcta & aucta cum titulo: *tractatus physicus de tarantula.* Ibid. 1668. 12.) ROTERDAM 1715. 8. Fabulas solitas admittit, eas tentat ad suas causas reducere. HALLER.

JOB van MEEKREN in *Heel en genees* &c. Funestus morsus hominis irati. HALLER. V. *pag.* 30.

OTTO TACHENIUS. Ejus *epistola de lapide, qui morsui serpentum medeatur* exstat in diario TINASSI 1668. p. 149. HALLER. V. *pag.* 454.

CHRISTOPH. ANTON. SCHOENEGAST. Ejus disp. *de Enkurek morsuque tarantulæ.* LIPSIÆ 1668. 4. HALLER.

In novo diario, quod apud TINASSIUM prodiit a. 1668., experimenta recensentur cum calculo facta, a quo admoto demorsa a vipera animalia subito interierint. HALLER.

MOSES CHARAS in *experiences sur la vipere* PARIS 1669. 8. 1672. 8. & in *suite des experiences sur la vipere* PARIS 1672. conjunctim recusis PARIS. 1694. 8. contendit venenum viperæ nullum esse, solamque iram nocere. REDUS putat hominem pennis non suis volatum adfectasse; VIGANUS effetum & vetustum venenum ad experimenta adhibuisse. Tarantularum miranda narrat. Ipse a vipera morsus, suctione, vinculo, sale viperæ sumto nihil passus est (r). HALLER.

HERMANNUS GRUBE. Ejus *de ictu tarantulæ.* FRANCOF. 1669. 8. Credulus rei non visæ. HALLER.

PIERRE JOSEPH. MICHON, vulgo Abbé BOURDELOT. Ejus *observations sur la vipere.* PARIS 1670. 12. De morsu viperarum; in eo tamen virus esse, etsi in GALLICA mitiores sint.

Apud eundem BOURDELOT conventus fuit Academicus, in quo varia physica & medica a variis eruditis viris agitata fuerunt. Aliqua in eo collegio

(r) In *Mem. de l'Acad.* a. 1693.

legio proposita edidit GALOIS cum titulo: *conversations de M. l'A. Bourdelot,* PARIS 1675. 12. recus. in *zodiaco Gallico.* De lapide ad morsum serpentum. HALLER. V. *pag.* 879.

CHRIST. FRID. GARMAN *de miraculis mortuorum* L. II. tit. 1. §. 54. 55. morsus venenosi cur sint lethales. Morsus venenosi distinctio a non venenoso. Tit 2. §. 63. viperæ innoxiæ. ALBERTI. V. *pag.* 401.

In *Act. Nat. Cur Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 137. de serpentibus, qui boves, homines, cervos, mures & bufones deglutiunt. *Ann.* V. *obs.* 190. serpens ano rejectus. *Ann.* VII. *obs.* 215. serpens ex homine post mortem prorepens. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 134. bufonis venenum feliciter curatum. *Ann.* II. *obs.* 7. de serpente magno INDIÆ orientalis. *Ann.* IV. *obs.* 65. morsus viperæ curatus. *Obs.* 121. de viperæ morsu dissertatio. *Ann.* VII. *obs.* 140. serpentis morsus curatus. Aliqua de veneno bufonum. *Ann.* VIII. *obs.* 90. morsus viperarum. *Obs.* 210. viperæ morsus curatus. *Ann.* X. *obs.* 2. morsus galli venenatus. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 20. scorpionum ictus. *Ann.* II. *obs.* 151. morsus serpentis. *Ann.* III. *obs.* 152. viperæ morsus. *Ann.* V. VI. *obs.* 159. serpens in os dormientis repens per vomitum rejectus. In *cent.* I. *append.* pag. 203. morsus quorumdam animalium maligni. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAULUS de SORBAIT in *tractatu V. chirurgico* agit de periculosis vulneribus formicarum volantium. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de* PAULO *a vipera demorso.* JENÆ 1710. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

CAROLUS RAYGER. V. *pag.* 36.

THOMAS PLATT. Ejus est in *Phil. Transact.* anni 1672. *n.* 87. relatio de experimentis FLORENTIÆ in viperis factis. Mortuæ etiam viperæ vulnera, dentesque in animalis pectus impressi funestum habuerunt eventum, cum alia vulnera, etiam profundiora, sed a vipera non inflicta absque noxa essent. Iratarum contra viperarum vulnera sæpe non funesta. HALLER.

VALENTIN. HUBNER. Ejus disp. *de tarantismo.* ARGENTOR. 1674. 4. HALLER.

J. CASPAR. WETZEL. Ejus disp. *de morsibus & puncturis animalium.* ARGENTOR. 1676. 4. & in collectione VALENTINI.

J. MÜLLER & auctor FRIDER. CHRISTIAN. BRAUNIUS. Ejus disp. *de tarantula.* WITTEBERG 1676. 4. HALLER.

GODOFR. SCHULZ. V. *pag.* 44.

THOUVENOT (vel THOUVENEL) chirurgus, in *Journal des savans* a. 1678. agit de tarantula, ex diario forte NAZARIANO. Theoria mirorum symptomatum, quæ hujus araneæ morsui tribuunt. HALLER.

BENJAMIN SCHARF. Ejus *toxicologia, s. de natura venenorum.* JENÆ 1679. 8. HALLER.

J. Andr. Schlegel. Ejus disp. *de venenis & morbis venenosis*. Erford. 1679. 4. Medetur per cathartica. Haller.

In Birchii diario a. 1680. viperam Britannicam carere viribus noxiis, neque canem demorsum ægrotasse. Haller.

Bernardus Albinus. Ejus disp. *de tarantismo* Francof. ad Viadr. 1691. 4. ubi etiam de hydrophobia agitur. Haller. V. *pag.* 703.

Emanuel König, Professor Basiliensis, in *regno animali* Basil. 1682. 4. 1698. 4. excuso, agit de animalium rabidorum & venenatorum morsu. Haller.

In *Actis Eruditorum Lips. ann.* 1686. *Mens. Jan.* pag. 49. serpentum dentes venenati. *A.* 1694. *Sept.* p. 341. viperæ morsus curatus. *A.* 1696. *Oct.* p. 456. viperæ venenum in quo consistat. *A.* 1698. *Jan.* p. 42. tarantulæ descriptio; pag. 43. a tarantulæ morsorum symptomata. *A.* 1704. *Mart.* p. 132. de veneno tarantulæ; viperarum morsus cura. *A.* 1708. *Mart.* p. 108. serpentes in India non venenati. *A.* 1717. *Sept.* p. 409. serpens vivus excretus. *A.* 1723. *Maj.* p. 208. viperarum morsus num lethalis. *A.* 1728. *Maj.* p. 217. viperæ anatome. In *Supplement.* VI. pag. 178. serpentum historiæ. Alberti. V. *pag.* 49.

J. Petrus Albrecht. V. *pag.* 49.

Matth. Tiling. V. *pag.* 51.

Adam a Lebenwald. V. *pag.* 54.

Daniel Cruger. V. *pag.* 54.

J. Jacob. Harder. V. *pag.* 56.

In *Giornale de letterati*, quod anno 1686. Parmæ prodiit, referunt *Philexotici Brixiani* de curata puella, quam vipera momorderat. Haller.

In *Actis Academiæ novæ Philexoticorum* Brixiæ 1687. 12. melissæ recente succo fœminam a vipera ictam & graviter laborantem sanatam fuisse. Haller.

Josephus Lanzoni. In ejus L. *de venenis*, qui in *operum omnium* Vol. I. continetur, recensentur fere omnia animalia, quorum morsus veneno creditur nocere. Collectaneum fere opus, in quo de tarantulis Baglivio credat &c. Haller. V. *pag.* 59.

Christian Schuchman. V. *pag.* 60.

J. Lindel. Ejus disp. *de vipera ejusque morsu.* Utrecht 1690. 4. Haller.

J. Victor Jægerschmidt. V. *pag.* 66.

Basilius Wood. V. *pag.* 67.

Augu-

Augustinus Belloste. V. *pag.* 68.

Georgius Baglivius, medicus, qui suo ævo magnam famam meruit, sectamque pene condidit, hypothesium in aliis inimicus, in se ipso fautor. Inter *dissertationes* Romæ 1696. 8. Lion 1699. cum *praxi* edita & sæpissime recusa est *diss. de tarantula*, in qua fabulas illas vulgares & curationem per choreas, credulus recipit. Haller.

Paulus Boccone. V. *pag.* 70.

Elias Camerarius. V. *pag.* 70.

Aaronis Goodyer in *Phil. Transf. n.* 245. relatio de viro prope Alepum ex serpentis morsu pereunte. Celeriter interiit, celerius etiam alia animalia ab eo serpente mora. Haller.

Melchior Frick; medicus Ulmensis. Ejus *paradoxa medica de venenis.* Ulm 1699. 12. In septimo viperarum, scorpionum & aliorum animalium venenati morsus. Solo vulnere lædere, & nihil ab iis ad sanguinem læsi animalis pervenire. In nono ostentit venenum animalium rabidorum ab aliorum animalium veneno longe differre, & alia curatione egere. Haller.

Udalricus Staudiger. V. *pag.* 73.

J. Henricus de Heucher, Archiater Saxonicus, vir éruditus. Ejus disp. *araneus homini perniciosus & salutaris.* Witteberg 1701. 4. Haller.

Richardus Mead. Ejus *mechanical account of poisons.* Lond. 1702. 8. 1708. 8. 1747. 8. Huc pertinet caput de morsu viperæ, dentibus, maxillis, veneno, in quo sales se putat vidisse; de symptomatibus, curatione, per suctionem, axungiam viperinam. Duverneyum Charassio favisse. Porro de aliis venenatis animalibus & de tarantula, cujus morsum per excitatum delirium putat saltandi facere necessitatem, vulgari enim narrationi fidem adhibet. Haller.

Raphael Thoresby in *topography* &c. casus etiam aliquos habet vulnerum & morsuum lethalium. Haller. V. *pag.* 472.

In *miscellaneis curiosis.* Londin. 1705. & alias excusis agitur etiam de vipera caudisona. Haller.

J. B. Morgagni. V. *pag.* 77.

Ludovicus Valetta, monachus, sed vir excitati ingenii. Ejus *de phalangio Apulo opusculum.* Neapoli 1706. 12. Apulus ea narrat, quæ ipse suis vidit oculis. Forcipes tarantulæ æstate sola venenum habent. Utique demorsos saltatione sanari, ut ea saltatoribus molesta sit. Extra provinciam nullum esse tarantulæ venenum. Varia superstitiosa admiscuit. Haller.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

J. Lin-

J. LINDER, postea LINDENSTOLPE. Ejus *de venenis.* LEID. 1708. 12. De animalibus rabidis, canibus, viperis, serpentibus variis: de cantharidibus, araneis etiam deglutitis, de Fennonum *tyrer*, quæ animalia media perforent. HALLER.

DANIEL TURNER. V. *pag.* 80.

NATALIS CHOMEL. V. *pag.* 81.

ANTONIUS VALISNIERI in *raccolta quinta di osservazioni, e di esperienze*, quæ reperitur in Tom. *operum* I. VENET. 1710. 8. recenset experimenta de morsu viperarum. Viperam ab alia vipera demorsam non interire, pati tamen. Qui ab ea bestia demorsus memoriæ jacturam sit passus. De Amelli s. Asteris attici adversus viperæ & scorpii morsum benefica efficacia.

Idem in *Galeria di Minerva* T. VII. chirurgiam infusoriam a morsu viperæ feliciter adhibitam recenset.

Idem in *raccolta di osservazioni varie spettanti all' istoria medica, e naturale* in T. III. de vesicantium usu damnoso. Contra medicamenta venenis vulgo opposita. Nullum bufonum pro cibo assumtorum venenum esse. Longobardicas viperas non valde nocere. Nil adversus earum morsum valere *pedra del porco*, aut terram D. PAULI. Virus esse in saliva. De medicamentis defensivis. JACOBI ANTONII GIACOMINI felix infusio spiritus cornu cervi in venas hominis a vipera demorsi, redit in *osservazioni varie*.

Idem in *saggio d'istoria naturale* aliqua habet de serpentibus morsu nocentibus; de tarantula, cujus effectus musica & saltatione sanabiles ad fabulas refert. HALLER. V. *pag.* 473.

MICHAEL ALBERTI in *praxi extemporanea* cas. 20. de serpentum & viperarum morsu agit. V. *pag.* 608.

ENGELBERT KÆMPFER. V. *pag.* 84.

GUILIELM. COURTEN in *Phil. Transf. n.* 335. experimenta varia, vulnerum etiam a scorpiis inflictorum, quorum exigua fuit efficacia. HALLER.

J. BAPTIST. GASTALDI, Professor Avenionensis. Ejus *an venena inter se essentialiter differant, & aliquod detur remedium omnibus venenis indistinctim conveniens.* AVENION. 1715. 12. HALLER.

GUILIELMUS MAUQUEST in *traité complet* &c. exempla etiam gangrænarum curatarum a viperæ morsu natarum. Mortes & sanationes a morsu viperæ, istæ scarificando & data theriaca. HALLER. V. *pag.* 90.

Gottlieb Ephraim Berner, Professor Duisburgensis. Cum ejus *exerc. de applicatione mechanismi ad medicinam* Amsterdam 1720. 8. prodiit diss. *de araneæ punctura & ejus medela.* Fuse disputat de malis ab aranea palpebram compungente natis, & late serpentibus.

Idem in *Eph. Nat. Cur. cent.* II. *obs.* 49. de araneæ punctura. Haller.

Abraham Vater *antidotum novum adversus viperarum morsum præsentissimum, in Anglia haud pridem detectum.* Witteberg 1736. 4. Oleum nempe olivarum.

Ejus *olei olivarum efficacia & virtus adversus morsus animalium venenatorum casu singulari observata.* Ibid. 1751. 4. Haller. V. *vulnera.*

Mich. Ernest. Boretius. V. *pag.* 97.

Christian. Gottfried Stenzel. Ejus disp. *de venenis acutis.* Witteberg 1732. 4.

Ejus *toxicologia pathologico-medica, s. de venenis libri tres.* Ibid. 1733. 4. In L. II. de venenis acutis, quo etiam animalia venenum habentia continentur. Haller. V. *tumores.*

Farcy in *Phil. Trans. n.* 376. aliqua de vi incantante serpentis caudisoni.

C. J. Sprengel ibid. demorsos a viperis Italicis emetico sanavit. Haller.

In Tabori *exercitationibus.* Lond. 1724. 8. agitur de ictibus molestis apum. Haller.

Thomas Robie in *Phil. Trans. n.* 382. de araneæ ictu cum magnis inde natis symptomatibus.

Rich. Hale in *Phil. Trans. n.* 398. aliqua de veneno viperæ caudisonæ. Haller.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 101.

Franciscus Ernestus Brückmann in *epistolis itinerariis* inter plurima, quæ ad naturalem historiam pertinent, tamen aliqua habet ad Chirurgiam facientia. In *epist.* 14., quæ anni est 1729. agit de morsu canis rabidi & viperæ, etiam Hercynicæ, & araneæ. Haller.

Rene' Moreau du Maupertuis. In *Mem. de l'Acad. des sc.* 1731. exstat ejus dissertatio de scorpiis. Haller.

D. J. Zengvardinus in *genees* &c. agit etiam de morsu aranearum Surinamensium in gangrænam abeunte. Indiam enim noster adiit. Morsus araneæ Americanæ incisione superatus. Haller. V. *pag.* 110.

Claud.

CLAUD. NIC. le CAT in *Journal de Med.* T. X. retulit de funesto morsu irati anseris. HALLER. V. *pag.* 529.

J. HOLLAND. Ejus disp. *de veneno ex animalibus rabidis.* LEID. 1734. 4. HALLER.

ROBERT JAMES. V. *morf. canis rabid.*

WILHEL. BURTON & CROMWELLI MORTIMER in *Phil. Transf. n.* 443. experimenta de olei olivarum ad morsus viperarum curandos potestate. Demorsos a cane rabido balneo calido mallet curare.

JOSEPH. ATWELL ibid. n. 444. demorsi a vipera facillime sanati.

Du FAY in *Phil. Transf. n.* 451. oleum olivarum in GALLIA ad viperæ morsum non perinde respondere ait. HALLER.

JOH. TENNENT. Ejus *epistole to D. Mead.* LONDON 1742. 8. De morsu viperæ caudisonæ. Per os sumtum venenum non nocere. HALLER.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 121.

J. BENYAMIN BOEHMER, Professor Lipsiensis. Ejus *de psyllorum, marsorum, & ophiogenum adversus serpentes eorumque ictus virtute.* LIPS. 1745. 4. HALLER.

ABRAHAM BAEK in *Wet. Acad. Sw. handl.* 1746. de morsu serpentum, aspidis, viperæ. Ab ista tamen canes occisi. V. *pag.* 136.

J. BREINTAL. V. *pag.* 136.

BERNARDUS de JUSSIEU in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1746. recenset, ut ope tincturæ alcalinæ *eau de luce* hominem servaverit, quem vipera momorderat, cum idem symptomata satis sæva pateretur. Redit in *Mercure de France* 1747. *Septembre.* HALLER.

FRANCISCUS BOISSIER vulgo de SAUVAGES. Ejus & JOSEPH BERTHELOT disp. *de animalibus venenatis Galliæ.* MONSPEL. 1763. 4. De radio venenato pastinacæ marinæ. Non videri scorpionum aculeum venenum habere. Venenum viperæ non esse perpetuum. In editione opusculorum, quæ J. E. G. GILIBERT, medicus Monspeliensis cum notis suis edidit PARISIIS 1771. 12. 2. vol. cum titulo *chefs d'œuvres de M. de S.* aliquæ accesserunt adnotationes ad librum de hydrophobia, & BERTHELOTI disputationem. Periisse canem, cui Cl. editor vulnusculum in lingua inflixerit, & venenum viperinum infuderit. De scorpionum veneno dubitat. HALLER. V. *morf. canis rabidi.*

FRANCISCUS IMBERT, Cancellarius Universitatis medicæ Monspeliensis, SENACI gener. Ejus sunt *duodecim quæstiones, occasione cathedræ per mortem D. Fizgerald vacantis.* MONSPEL. 1749. 4. Inter eas secunda est de morsu viperæ. HALLER.

JOSEPHI EXUPERII BERTIN & JOH. FR. CLEM. MORAND *E. specificum morsus viperæ antidotum alcali volatile.* PARIS 1749. 4. recusa in HALLERI *selectis practicis.*

CARO-

CAROLUS LINNÆUS. Ejus & J. JAC. ACRELL difp. *de morfura ferpentum* UPSAL. 1762. 4. In morfu cherfeæ oleum olivæ fpei non refpondiffe. Demorfum ab ignoto ferpente a LINNÆO fenecæ radicis ufu fervatum. De morfu viperæ noftratis (*Beri*). HALLER. V. *pag.* 494.

DOMINICUS BROGIANI, Florentinus, Profeffor Pifanus. Ejus *de veneno animalium naturali & adquifito tractatus*. FLORENT. 1752. 4. Doctum opus. Agit de animalibus, quæ morfu vel ictu nocent, ut de ferpentibus. Dari in HETRURIA & falamandras & araneos, quorum morfus funeftus fit: quæ etiam rabiem acciverint. Tarantulis, quæ vulgo tribuuntur fymptomata, mali hypochondriaci funt genus. HALLER.

PETR. KALM in *k. fw. wetensk. Handl. a.* 1753. refert de vipera caudifona. HALLER.

DELAISTRE. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

J. JOHNSTONI *hiftoriæ naturalis de ferpentibus* L. II. HEILBRUN 1757. fol.

FELIX FONTANA, Vir Ill. Ejus *ricerche fifiche fopra il veleno della vipera.* LUCCA 1767. 8. Dentes venenati & ductus toxico pleni accurate defcribuntur. Venenum unice in eo fucco habitat, qui per dentes effunditur. Eo per repetitum morfum confumto vipera absque noxa mordet, tum deletis veficulis veneniferis, demum revinctis ductibus toxico plenis, fibi aut alteri viperæ morfu non nocet. Non omnia animalia morfu nocent. Pingue videtur viperæ venenum, fed in aqua fundum petit. De veneno apum multo acriori. Hirudines absque veneno effe. Ut id venenum noceat, destructa irritabilitate, fere ad modum opii. HALLER. V. *tendin. adfect.*

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

RICHARDUS FORSTER. V. *pag.* 180.

VIMONT. V. *pag.* 181.

BOURIENNE apud RICHARD *obf.* T. II. agit de periculofo morfu tarantulæ Corficanæ. HALLER. V. *pag.* 187.

BENJAMIN GALE. V. *pag.* 189.

ROBERT, medicus. V. *pag.* 192.

WILLIAM MORELAND, in *Hift. de l'Acad. des fciences a.* 1766. alcalino fpiritu morfus viperæ fanatus. HALLER.

TRUDAINE de MONTIGNY. V. *pag.* 193.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. V. *pag.* 195.

J. FRID. CAR. GRIMM. V. *pag.* 198.

COSTE. V. *pag.* 200.

JOSEPH. NICOL. LAURENTI, Auftriaco-Viennenfis. Ejus *fynopfis reptilium emendata cum experimentis circa venena & antidoto reptilium Auftriacorum.* WIEN 1768. 8. Eximia difputatio plena experimentis, quibus

diversa efficacia venenatorum morsuum accurate definitur. Lacertæ morsu non nocent, neque vipera Anglorum, neque LINNÆI Berus: Italicam vero viperam utique, dum integris est viribus, animalia demorsa occidere. Nihil profuisse sales alcalino volatiles, sed hydrargyrum utique, cum gummi tritum. HALLER.

J. FR. WEILER. Ejus disp. *de animalibus noxiis Alsatiæ* Præside Ill. SPIELMANN. ARGENTOR. 1768. 4. Nullum animal quadrupes nocere; nisi furiis actum. HALLER.

AUDOUX. V. *pag.* 210.

BAJON. V. *pag.* 210.

La BORDE. V. *pag.* 211.

TURNBULL. V. *pag.* 215.

In *nouveau dictionnaire* &c. V. *pag.* 217.

ANTON. FRID. BÜSCHING. Ejus *eigene Gedanken und gesammlete Nachrichten von der Tarantel, welche zur gänzlichen Vertilgung des Vorurtheils von der Schädlichkeit seines Bisses und der Heilung desselben durch Musik hinlänglich sind.* BERLIN 1772. 8. Recte ostendit fabulas esse, quæ de periculoso tarantulæ morsu narrantur. HALLER.

Gift und Gegengift, oder leichte und sichere Mittel, mit welchen man solchen Personen zu Hilfe kommen kann, die aus Unwissenheit, giftige Kräuter und Wurzeln gegessen; von giftigen Thieren gebissen, von schädlichen Dünsten schier erstickt oder welchen heimlicher Weise Gift in die Speisen ist gemischet worden. STRASBURG 1776. 8.

MORSUS CANIS RABIDI

ET

HYDROPHOBIA.

HIPPOCRATEM in L. *prædictionum* hydrophobiam dicere CÆLIUS (a). Sed locum celeberrimus HALLER se non invenisse ait. Vide *pag.* 286.

DEMOCRITUS magni HIPPOCRATIS amicus, in L. *emprosthotonicis* dixit de hydrophobia, in qua nervi patiantur. HALLER.

POLYBUS, HIPPOCRATIS gener, qui arte sua celebritatem nactus est, passim etiam ei libri tribuuntur, qui sunt inter HIPPOCRATICOS (b). De hydrophobis dixisse, & vocasse φευγυδρυς CÆLIUS (c) auctor est, quod scriptum oportet periisse. HALLER.

ARI-

(a) *Acut.* III. c. 15. (b) GALEN. *Comm.* in eum Libr. I. c. 5. (c) *Acut.* III. c. 15.

ARISTOTELES in *anim. hiſt.* L. VIII. locum habet, inter antiquiſſimos, de cane rabido morſu morbum propagante. HALLER. V. *pag.* 588.

DEMETRIUS Attaleus vel Apameus. V. *pag.* 982.

ARTEMIDOR, Sidenſis Eraſiſtrateus, negat hydrophobiam novum morbum eſſe (e); ſedem ponebat in ſtomacho (f). HALLER.

ASCLEPIADES hydrophobiæ ſedem ponebat in cerebri membranis (g). HALLER. V. *pag.* 406.

ARTORIUS, CÆSARIS OCTAVIANI medicus & amicus, qui ex naufragio poſt pugnam Actiacam interiit, ejusque ſplendidum exſtat cenotaphium SMYRNÆ repertum, quod PATINUS deſcripſit. Hydrophobiæ ſedem in ſtomacho poſuit (h). De medico, qui hydrophobos in vas aqua plenum miſerat; monet eos frigore enecatos eſſe (i). Et de medico, qui indignatus ſit, quod bibere non ſuſtinerent (k). HALLER.

THEMISON a cane rabido infectum mortem evaſiſſe (l). HALLER. V. *pag.* 850.

A. C. CELSUS *de re medica* L. V. cap. 27. agit etiam de vulneribus, quæ per morſum canis rabidi inferuntur. WALTHER. In aquæ metu jubet inopinato demorſum in aquam præcipitare. In ſaliva canis virus non eſſe. HALLER. V. *pag.* 287.

MAGNUS, Epheſius. V. *pag.* 993.

APOLLONIUS, Pergamenus. V. *pag.* 995.

EUDEMUS (m) THEMISONIS ſectator, qui negavit aliquem evaſiſſe, qui ex canis rabidi morſu aquam metuerit; num LIVILLÆ corruptor? Ejus remedia adverſus id malum. HALLER.

DIOSCORIDES in L. VI. agit de morſu canis rabidi fuſe, cujus vulnus urit. HALLER. V. *pag.* 996.

ARETÆUS in *acut. cauſ.* L. I. cap. 7. canem rabidum ſolo halitu monet inficere. HALLER. V. *pag.* 291.

CÆLIUS AURELIANUS *de morbis acutis* L. III. cap. 9. &c. fuſiſſime agit de hydrophobia. HALLER. V. *pag.* 293.

RUFUS ſcripſit etiam L. *de canis rabidi morſu.* HALLER. V. *pag.* 415.

CLAUDIUS GALENUS in L. VI. *de locorum adfectorum natura* agit etiam de canis rabidi morſu. Canem ſolum rabidum fieri, ejusque ſalivam inficere. HALLER. V. *pag.* 264.

(e) Apud CÆLIUM *acut.* L. III. c. 15. (f) Ibid. c. 14. (g) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 17. (h) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 14. (i) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 16. (k) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 11. (l) DIOSCORIDES L. VI. CÆLIUS L. III. c. 14. (m) DIOSCORIDES L. VI.

ORIBASIUS in *synopsis* L. VIII. cap. 10. de lycanthropia. Cap. 13. de curatione canis rabidi morsus. WALTHER. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in L. II. cap. 8. de hydrophobia. WALTHER. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* II. f. 2. cap. 11. de insania lupina aut canina. Cap. 24. de morsu animalium: novi, inquit, senem, qui morsus a cane rabido sola radice acidi rami curabat. Primo ulcus decocto fovebat, tum herbam ipsam ipsi propinabat potandam. In *tetrabibl.* IV. f. 1. cap. 2. de morsu canis rabidi. WALTHER. Quæ de canis rabidi morsu habet, sunt ex RUFO & POSSIDONIO sumta. HALLER. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 16. de lycanthropia. In L. V. cap. 3. de morsis a cane rabido. WALTH. A canibus rabidis demorsos paucissimos, si ullos, mortem effugere, qui aquæ metum passi sint; multos vero servatos, quibus ante aquæ metum vulnera incisa fuerint. HALLER. V. *pag.* 293.

PHILARETUS agit de canis rabidi morsu, quod vulnus uri jubet (n). HALLER.

JOHANNES ACTUARIUS in *method. med.* L. VI. agit de hydrophobia ex morsu canis rabidi, aut serpentum, adversus quod malum cucurbitularum usum, & scarificationem laudat. HALLER V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. XX. de morsu animalium venenatorum. Varii casus, quos in nosocomio (*Marasten*) vidit, hominum aquam ex morsu canis metuentium, ut canes latrantium. Cantharides in hoc malo laudat, nuper commendatas.

Idem in *operis ad Almansorem* L. VIII. agit de morsu venenatorum animalium, & de cane etiam potissimum rabido. Adgnoscit non evadere, qui aquæ metum sit passus. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IV. cap. 31. de rabidi canis medela. WALTHER. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 1. tract. 4. cap. 21. de insania lupina, lycanthropia & ejus cura. In L. IV. *fen.* 6. tract. 4. cap. 1. de morsu canis rabidi & ejus cura. WALTHER. V. *pag.* 267.

AVENZOAR in L. I. agit etiam de hydrophobia: demorsa etiam animalia rabie inficiuntur. HALLER. V. *pag.* 295.

CONSTANTINUS *commun. locor. med.* L. VIII. cap. 20. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* Doctr. III. tract. 2. cap. 7. de cura vulneris facti a cane rabido.

Idem in *Chirurgiæ parvæ* cap. 9. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 2.

PE-

(n) Apud RHAZEUM L. III.

PETRUS de APONO. V. *pag.* 1037.

BERNARD. GORDON in *Medicinæ* &c. part. 1. cap. 17. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* L. III. cap. 13. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 296.

NIC. BERTRUCCIUS in *method. cognoscend.* L. II. agit etiam de canis rabidi morsu, signis, & causis. WALTH. V. *pag.* 371.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 3. serm. 4. cap. 2. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 371.

BALESCON de THARARE in *tractatu Chirurgiæ* pag. 437. a cane rabido demorsos in BEARNIA continuo ad mare properare, in eo lavare & marinam bibere. HALLER. V. *pag.* 299.

J. MATTH. de FERRARIIS in *consiliorum, secundum vias* &c. *cons.* 101. in casu diu infecti a qualite canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERUS in *operum medicorum* tract. *de venenis* Cap. 12. de cura morsus canis rabidi. WALTH. Anno demum decimo octavo post morsum hydrophobia. HALLER. V. *pag.* 372.

Anonymi *contra morsum canis rabidi* &c. V. *pag.* 1037.

SANTES ARDOYNUS. V. *pag.* 1037.

MARCELLUS CUMANUS in *observationibus* &c. de clava D. BELLINI, qua ignita demorsos a cane rabido amburunt. HALLER. V. *pag.* 410.

ANTON. CERMISONUS in *consil. med.* pag. 51. contra venenum canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 372.

FERDINANDUS PONZETTI. V. *pag.* 1038.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morb. causis* &c. L. I. cap. 30. de lycanthropia & hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 300.

HIERONYMUS FRACASTORIUS in *operum omnium* L. II. agit de morsu canis rabidi & ejus curatione. HALLER. V. *vener. morb.*

PHIL. THEOPHRAST. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* tract. 3. & in L. III. tract. *de curatione vulnerum* cap. 1. de diæta vulneratorum a morsu canis rabidi.

Idem in *prælect. chirurg. de vulneribus* cap. 11. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 272.

HIERONYM. CARDANUS *de subtilitate* in L. X. Cum rabiens lupus multos homines momordisset, perierunt omnes, præter unicum, quem bestia multis vulneribus pene laceraverat. V. *pag.* 421.

Idem *de varietate rerum* BASIL. 1557. fol. In L. VIII. aliqua de morsu canis rabidi superstitiosa. HALLER.

Idem in L. III. *de venenis.* V. *pag.* 1038.

Idem *de causis & signis* &c. pag. 115. de lycanthropia; pag. 126. de hydrophobia; pag. 235. de cane rabido. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH.

JOH. EICHMANN vulgo DRYANDER *der ganzen Arzney* &c. agit etiam de morsu canis rabidi. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in L. *de abditis morb. causis* &c. etiam de canis rabidi morsu agit. HALLER. V. *obstet. art.*

ANTONIUS LUDOVICUS. V. *pag.* 1038.

ANTONIUS FUMANELLUS. V. *pag.* 1038.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. II. cap. 6. de morsu canis rabidi & ejus curatione. WALTH. V. *pag.* 375.

PETRUS CARRERIUS in *quæstione an dentur venena ad tempus* cum *Conciliatore* VENET. 1548. fol. Episcopum Brixiensem longum post tempus a canis morsu rabidum factum fuisse. Dari adeo venena ad tempus. Valde scholastice. HALEER (o).

ANTONIUS MIZAULD in *memorabilium* &c. *centuria* IV. *aphor.* 8. canes ut sint a rabie immunes. *Aphor.* 16. hydrophoboium auxilia. *Aphor.* 90. canes tuti ut fiant a rabie. In *cent.* V. *aph.* 66. hydrophoborum auxilia. *Aphor.* 74. ad canis rabidi morsum. In *cent.* VI. *aph.* 63. 88. ad morsum canis rabidi. ALBERTI. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS in *collect. operum* L. XX. cap. 14. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 1038.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinal. cent.* II. *cur.* 78. de morsu canis rabidi. WALTHER. In *cent.* VII. hydrophobia funesta, quæ post morsum canis rabidi tertio demum mense supervenit. HALLER. V. *pag.* 314.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 2. de lycanthropia & hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 423.

DONAT. ANTON. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 9. de rabie canina. WALTH. V. *pag.* 376.

FRANC. VALERIOLA in *observat. med.* L. III. *obs.* 3. a cane rabido morsus magno labore curatus. WALTH. V. *pag.* 273.

CONRAD. GESNER in *epistolis* &c. serotina a canis rabidi morsu symptomata & mortes. HALLER. V. *pag.* 350.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. observat.* pag. 62. (p) agit de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 425.

MARCEL. DONATUS *de medica historia* &c. in L. VI. de hydrophobia & morsu canis rabidi. HALLER. V. *pag.* 578.

HIERONYM. MERCURIALIS in *variarum lectionum* L. VI. VENET. 1571. 4. agit etiam de hydrophobia. HALLER.

Ejus tract. *de maculis pestiferis & de hydrophobia.* PATAV. 1580. 4. Satis laudat PORTALIUS. V. *pag.* 1039.

Jo-

(o) In *Bibl. Med pract.* T. II. pag. 87. (p) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

JOHANNES BRABO de PIEDRA HITTA. Ejus *de hydrophobiæ natura, causis atque remediis.* SALAMANTICÆ 1571. 8. 1576. 4. 1588. 4. HALLER.

JACOBUS GREVINUS. V. *pag.* 1039.

JULIUS PALMARIUS, (med. Paris.). Ejus *de morbis contagiosis* L. VII. PARIS. 1578. 4. FRANCOF. 1601. 8. In libro de morsu canis rabidi testatur valdecontagiosum esse, ipsumque stramen inficere, in quo animal eo morbo adfectum decubuit. Alexipharmacum deinde valde compositum proponit, quod expectationem nunquam fefellerit. Id se habere a JACOBO SYLVANO domino de *Pyrou.* HALLER.

JACOBUS HORST, familiæ medicorum, quæ per integrum sæculum superfuit, caput, IGLAVIÆ medicus, inde Professor Helmstadiensis. Ejus *von den wunderbaren Geheimnissen der Natur, und deren fruchtbaren Betrachtung.* LIPS 1575. 4. HALLER (q). In L. VII. parte 3. cap. 4. de morsu canis rabidi. WALTH.

BARTHOL. CARRICHTER in *practicæ* &c. L. II. *von alten Schäden* cap. 5. de vulneribus canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 379.

REMBERT. DODONÆUS in *exempl. medicinal.* Hydrophobia sexta a morsu hebdomade superveniens. HALLER. V. *pag.* 506.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practicæ medicæ* &c. pag. 33. ad demorsos & rabidos anagallidem marem pulverisatam laudat; & ad præcavendam hydrophobiam pimpinellam. WALTH. V. *pag.* 379.

PETRUS SALIUS DIVERSUS in *curationibus particularium morborum* &c. satis fuse agit de canis rabidi morsu. Demorsos homines solida deglutire, aquam & alios humores aversari, quod cum summo incommodo deglutiant. Esse qui delirent, esse etiam qui integerrima mente sint. Contra catulos in lotio visos. Elleborum album ipse propinat. HALLER. V. *pag.* 380.

JOH. HEURNIUS in L. *de morbis capitis* LUGDUN. 1589. 4. cap. 13. de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 380.

RODERICUS a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *cons.* 25. de morsu canis rabidi: vulnus apertum servat, & irritantia applicat. WALTH. V. *pag.* 381.

ANDREAS BACCIUS. V. *pag.* 1039.

JOH. VARISMANUS, Gedanensis. Ejus *de rabidi cànis morsu.* GEDAN. 1586. 8. HALLER.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 22. de lycanthropia. In L. XX. cap. 5. curatio hydrophobiæ. WALTH. V. *pag.* 12.

ASCA-

(q) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 215.

ASCANIUS MANCINELLUS, Anglerienfis. Ejus *opufculum floridum de morfu canis rabidi, ejusque curatione.* VENET. 1587. 12. HALLER.

PETRUS FORESTUS in *obfervat. & curat.* L. X. *obf.* 25. 26. 27. 28. de hydrophobia & rabie. WALTH. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 4. de morfu & hydrophobia.

Idem *de morbis occultis & venenatis* L. V. VENET. 1610. fol. in L. IV. cap. 12. &c. de canis vel alterius animalis rabidi veneno & morfu & eorum curatione. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *methodi practicæ medicinæ* &c. L. VII. de venenis: cap. 171. de rabie canina. WALTH. V. *pag.* 382.

J. BAUHINUS, ex familia Gallica, nuper adhuc celebri, ob religionem relicto Lugduno Ebrodunum, deinde Montembeligardum fe contulit, laudeque potiffimum botanica inclaruit, ut tamen Principis Archiater medicinam omnino fecerit; ipfe chirurgiam etiam & obftetriciam exercuit: fœtum pedibus ante nuperos continuo adreptis extrahebat, apud FRATREM *de fectione cæfarea.*

Ejus eft *denkwürdige Hiftorie von etlichen wütenden Wölfen und Schaden fo fie um Mümpelgard und Belfort gethan.* MÜMPELGARD 1591. 8. Tres lupi una rabie perciti, folis hominibus infefti, multos peremerunt hydrophobia infectos, fæpe diu a morfu fuperveniente. Plufculi aquam didicerunt bibere, neque eo minus perierunt. Plerique furiofi interierunt. Ignem nofter fuadet admovere. Anagallidis nullum fuiffe effectum. Multa collegit, quæ ad curandum hunc morfum unquam propofita fuerunt, multosque parallelos cafus. HALLER.

JOH. BAPT. CODRONCHUS. Ejus *de rabie & hydrophobia* L. II. FRANCOF. 1610. 8. Fere collectitium opus. Aquæ marinæ parum tribuit. HALLER. V. *pag.* 598.

GUIL. FABRICIUS in *obfervat. chirurg. cent* I. morfus humani periculo pleni exempla. Morfus canis rabidi. ABELIS ROSCII de eodem epiftola. Alius cauterio curatus. In *cent.* II. iterum canis rabidi morfus cauterio fanatus. In *cent.* IV. morfus canis rabidi funeftus. In *epiftolarum centuria epift.* 93. canis rabidi morfum melius uri quam fcarificari. HALLER. V. *pag.* 274.

FRANC. RANCHIN in *opufculis medicis* tract. *de morbis fubitaneis* cap. 30. de morfu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 315.

JOH. SCHENK in *obfervat. rarar.* L. *obf.* 233. lycanthropiæ exempla horribilia. WALTH. V. *pag.* 16.

ALEX-

ALEXANDER MASSARIA in *practicæ medicæ* &c. L. I. cap. 23. de insania lupina. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *speculi artis medicæ* L. III. de venenis: cap. 34. de morsu canis rabidi. Cap. 35. curatio morsus canis rabidi. WALTHER. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de functionibus læsis* cap. 3. de curatione hydrophobiæ a morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 385.

Questions proposée & reponses sur la maladie, cause, effets, & guerison de rages. SENS 1603.. HALLER.

JULIUS CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. s. 1. tract. 1. cap. 6. 7. de lycanthropia. C. 7. de rabie, s. hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 386.

ABEL ROSCIUS. Ejus *de morsu canis rabidi.* BASIL. 1606. 8. & in GUILIELMI FABRICII *operibus*, cujus amicitiam meruit, & ad quem sæpiuscule de rarioribus casibus retulit. HALLER.

PAULUS RENEAULME in *observationibus* &c. sanatos fuisse aliquos, quos rabidus canis momorderat, innominatis nonnullis arcanis. HALLER. V. *pag.* 1040.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 27. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 352.

MARTIN SCHEFFER. Ejus *de hydrophobia.* BASIL. 1610. 4. HALLER.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* cap. 17. de vulneribus a cane rabido. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. I. part. 2. cap. 16. de rabie, hydrophobia & lycanthropia. In L. III. part. 1. sect. 1. cap. 6. de hydrophobia. In L. VI. part. 2. cap. 5. de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 17.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* Parte IV. cap. 3. de morsu variorum animalium venenatorum. WALTH. V. *pag.* 555.

J. RUD. SALZMANNUS, senior, per multos annos Professor Argentoratensis. Ejus *de lyanthropia.* ARGENT. 1649. 4. HALLER (r). Eundem esse puto, qui *pag* 711.

FRANCISCUS HILDESHEIM. Ejus *de cerebri & capitis morbis internis spicilegia.* FRANCOF. 1612. 4. In *spicil.* 2. agit etiam de hydrophobia. WALTH.

GREGORIUS HORST. in *observat. med.* L. VII. de morbis venenatis *obs.* 22. de veneno canis rabidi *Obs.* 23. morsus canis rabidi. WALTH.

Idem in *centuria problematum* &c. (*decad.* 10. *quæst.* 2.) de ustione superstitiosa demorsorum a cane rabido, quæ fit in templo D. BELLINI. Ita HALLER. V. *pag.* 276.

(r) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 466.

JOH. VIGIER in *operum medicorum* L. . agit etiam de vulnere a morſu canis rabidi. WALTH. V. *ulcera.*

GUIL. BALLONIUS in *conſiliorum* &c. L. III. *cur.* 63. de morſu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. II. cap. 43. de vulneribus ex morſu venenato. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 6. cap. 4. de morſu rabidorum. WALTH. V. *pag.* 315.

JAC. DURANC in *quæſtionibus medicis Monſpelienſibus* anni 1617. quærit an morſui a cane rabido balneum & aquæ potio.

LAUR. COUAN ibid. an in rabie canina cauteria profunda. HALLER.

MATTH. LUD. GLANDORP in *ſpeculo chirurgorum obſ.* 49. de morſu canis rabidi. WALTH. V. *vulnera.*

MELCHIOR SEBIZ in *manualis, ſ. ſpeculi* &c. T. II. part. 9. cap. 46. de rabie canina ex hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 364.

MARIN HAMEL, chirurgus in Liſieux. Ejus *traite de la morſure du chien enragé, qui enſeigne les cauſes, ſignes, & prognoſtics du mal de la rage avec la maniere de s'en preſerver.* LISIEUX. . . 8. ad annum 1620. refert HALLERUS.

J. BAPT. v. HELMONT in L. *de idea demente*... hydrophoborum per demerſionem curationem narrat. HALLER. V. *pag.* 439.

PAUL. ZACCHIAS in *quæſt. med.* L. II. tit. 1. *quæſt.* 17. de hydrophobia, ſ. rabioſis. WALTH. V. *pag.* 599.

JOHANNES COLLE. V. *pag.* 19.

JACOBUS CARANTA, Cuneas. Ejus *decadum medico-phyſicarum* L. II. *de morſu canis rabidi.* SAVIGLIANI 1623. 4. Exemplum morbi tertio a morſu menſe incipientis, cum aquæ metu & furore, qui in mortem abiit. Alia exempla, funeſta omnia. Remedia fere abſona. Exemplum hydrophobiæ, quæ abſque canis culpa ſupervenit. Hydrophobiam a morſu ſupervenire, etſi cutis non fuerit lacerata. Virus eſſe in ſaliva. Ignem jubet admoveri, deinde veratrum. HALLER.

PHILIP. GUIBERT & FR. MALLET *E. rabiei mare.* PARIS 1623. 4. HALLER.

JOSEPHUS de AROMATARIIS, FAVORINI filius, Aſſiſinus. Ejus eſt *diſputatio de rabie contagioſa.* VENET. 1625. FRANCOF. 1626. 4. Non malus certe libellus. Cur alii morbum vetuſtum fecerint, novum alii. Poſſe aquæ metum a morſu & a rabie abeſſe. Dari eum metum in hominibus a nullo animali violatis, aut a cane non rabido. Anginæ ſpeciem eſſe; aquam metui, quod cum ſummo incommodo deglutiatur. Ab homine non rabido demor-

demorsus tamen aquam metuit & periit. Fabulosos in urina catellos deridet. Hellebori usum laudat & cauterium. HALLER.

Ejus *vita per* J. B. *de* FABRIS Italice prodiit VENET. 1661. 4.

J. FABER, jam a. 1625. paratas habuit *ad* RECCHUM *notas*, quæ cum F. HERNANDEZ opere Mexicano demum prodierunt ROMÆ 1627. fol. 1651. fol. Multa bona. Ut demorsum a vipera hominem theriaca potissimum curaverit. Luporum rabidorum exempla. Incisio hydrophobi ex canis morsu: inflammatio in ventriculo, intestinis & pulmone conspicua. HALLER (s).

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *syllog. memorab. centuria* III. part. 37. ad hydrophobiam pimpinellam laudat. In *cent.* IV. part. 11. 12. ex canis rabidi spuma catelli. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAROL. ROSENBERG in *rosæ nobilis* &c. L. II. cap. 33. radicem rosæ sylvestris ad canis rabidi morsum unicum esse remedium. WALTH. V. *pag.* 907.

ANTONIUS PONTIUS *de impedimentis* &c. quærit num in hydrophobia alvus ducenda. HALLER. V. *pag.* 20.

PHILIP. SALMUTH in *observat. med. centuria* I. *obs.* 96. venenum canis rabidi diu latens. In *cent.* II. *obs.* 52. hydrophobia sine prægresso morsu canis aut animalis rabidi orta in febre maligna. In *cent.* III. *obs.* 90. rabidus canis non semper horret aquam. ALBERTI. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. V. tract. 2. cap. 4. de rabie canina. WALTH. V. *pag.* 389.

GEORG. HEBENSTREIT. Ejus *epistola de veneno canis rabidi* cum HORSTIANIS exstat. HALLER (t).

JOHANNES GUTIEREZ de GODOY, Professor Granatensis, PHILIPPI IV. Archiater. Ejus quæstio medica non vulgaris an possibilis sit in rabientium urinis canes parvos generari. GIENNII 1624. 4. HALLER.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. historia* T. I. L. V. *hist.* 13. de hydrophobia. *Hist.* 14. de rabie canina. *Hist.* 16. de hydrophobia. *Hist.* 85. de rabie canina. WALTH.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. I. *obs.* 51. hydrophobiæ cura per hæmorrhoides. In L. III. *obs.* 85. 86. rabiei contagiosus effectus. *Obs.* 87. rabiei exemplum stupendum. ALBERTI. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. III. cap. 6. 7. de morsu canis rabidi, & ejus curatione. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte 2. pag. 19. de lycanthropia. WALTH. V. *pag.* 443.

(s) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 538. (t) Ibid. pag. 550.

CAR. DUPRE' & CLAUD. GERMAIN *Ergo hydrophobi medicandi.* PARIS 1631. 4. HALLER.

M. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. L. I. part. 2. cap. 64. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 303.

NICOLAUS FONTANUS. Ejus *florilegium medicum, in quo flores universæ Medicinæ tam theoricæ, quam practicæ proponuntur, & variis quæstionibus exornantur. Opus medicis & chirurgis jucundum.* AMSTERD. 1637. 12. HALLER (u). In *quæst.* 63. agit de rabie canina. WALTH. V. *obstet. art.*

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. cap. 2. agit de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 390.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 2. vulneri a morsu canis rabidi inflicto alumen inspergi jubet. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. V. de vitiis cutis cap. 2. agit de canis rabidi morsu. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIP. GRULING in *observat. hermet. dogmat. centuria nova cur.* 12. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 391.

PAUL. MARQUART SLEGEL. Ejus disp. *de hydrophobia, s. rabie contagiosa.* JENÆ 1639. 4. HALLER. V. *pag.* 447.

JOH. RHODIUS in *observat. med. centuria* I. *obs.* 46. hydrophobia mente sana. WALTH. V. *pag.* 447.

THOMAS REINESIUS in *variis lectionibus* &c. Hydrophobia a morsu canis rabidi sero erumpens. HALLER. V. *pag.* 22.

GODOFR. MOEBIUS in *epitom. instit.* L. II. cap. 11. de lycanthropia. WALTH. V. *pag.* 448.

NICOL. TULPIUS in *observat. med.* L. I. cap. 20. de hydrophobia. Cap. 21. senex rabiosus ob morsum canis rabidi. WALTHER. V. *pag.* 22.

ATHANASIUS KIRCHERUS. V. *pag.* 1043.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* II. *hist.* 89. rabies canina. ALBERTI. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. VIII. cap. 6. de rabie a venenati animalis morsu inducta. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. I. pag. 160. de morsu canis rabidi. In L. II. pag. 263. de ulceribus a canis rabidi morsu. WALTH. V. *pag.* 23.

HENRICUS REGIUS, Professor Ultrajectinus, de CARTESII secta. Ejus disp. *de morsu canis rabidi.* ULTRAJECTI 1645. 4. HALLER.

GUIDO

(u) Ibid. pag. 601.

GUIDO PATINUS in *epistolis* &c. Hydrophobus frustra ab Equite HUBERTIANO curatus periit. Perinde hydrophobiam ab interna causa oriri. HALLER. V. *pag.* 360.

J. ROD. SALZMAN, junior, seniori pluscululis annis coævus, ut facile confundatur. Ejus *de lycanthropia.* ARGENTOR. 1649. 4. HALLER (x).

PETRUS PIAZZA in *breve ed utile discorso* &c. agit etiam de morsibus. HALLER. V. *pag.* 25.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* I. *obs.* 28. & 38. an in hydrophobi urina & vulneribus catelli observentur. *Obs.* 74. morsus canum rabidorum. *Obs.* 75. hydrophobia a lupi aliorumque animalium morsu. in *cent.* III. *obs.* 38. hydrophobia sine prægresso morsu canis aut animalis rabidi orta. Rabidi canis morsum curans euporiston. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *casibus medicinalibus* &c. Demorsus a cane rabido, vulnere profunde scarificato, & ad 40. diem aperto, dato pulvere PALMARII sanatus homo. HALLER.

Idem in *epistol. med.* L. V. *epist.* 16. & 17. de morsu canis rabidi. In *consil. med.* L. VII. cap. 22. morsus canis rabidi.

Idem *respons. med. respons.* 34. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* L. I. cap. 7. ad morsum canis rabidi. In L. II. cap. 1. rabies a cane rabido. WALTH. V. *pag.* 27.

JAC. TAPPE. Ejus *de hydrophobia.* HELMSTADT 1659. 4. HALLER.

CASPAR. REIES in *Elys. jucund. quæst. campo quæst.* 61. Hydrophobia utrum sit morbus contagiosus. Canis rabidi signa. Rabies canina ante ARISTOTELEM fuit cognita. Hydrophobia sine prægresso morsu canis aut animalis rabidi orta. Hydrophobia per contagium communicata. Rabiem ex vulnusculo ense inflicto, quo ante multos annos canis rabidus transfossus, provenisse refert. Hydrophobiæ contagium cur diu se occultet. *Quæst.* 62. an in hydrophobici urina & vulneribus catelli observentur. ALBERTI. V. *pag.* 27.

DUREY. Ejus *de stupendo & lugendo infortunio ex lupo rabiente narratio verissima.* DIVIONE 1661. 8. HALLER.

ANT. RUFFIN & J. B. FERRANT *E. rabidis mare.* PARIS 1661. 4. HALLER.

PAULUS AMMANN, Professor Lipsiensis, acuti vir ingenii & critici. Ejus disp. *de rabie, s. hydrophobia.* LIPS. 1662. 4. HALLER.

J. CHRI-

(x) Ibid. pag. 634.

J. Christoph. Steeb. Ejus *de rabie.* Basil. 1664. 4. Haller.

Petr. Mich. de Heredia in *operum* &c. T. IV. L. I. diſput. 1. cap. 1. &c. de hydrophobia. Walth. V. *pag.* 454.

Eberhardus Goekel. Ejus *kurzer Bericht von wütenden Hundbiſſen* &c. Ulm 1679. 8. Aliquot hiſtoriæ puerorum a rabidis canibus demorſorum aut vexatorum, qui ſcarificatione, unguento Egyptiaco & pulvere eſcharotico inſperſo ſanati fuerunt. Sic quos rabida felis aut unguibus laceraverat, aut morſu. Nondum in hydrophobiam malum eruperat. De clave D. Ruperti, qua haud procul cœnobio *Elwangen* demorſos curant. Haller.

Idem in *Gallicinii* &c. *centuria* I. *obſ.* 54. de canis rabioſi morſu feliciter curato. Alberti.

Idem in *appendice* &c. Morſus rabidæ felis funeſtus, cum vulnus neque inciſum fuiſſet, neque uſtum. Haller. V. *pag.* 29.

Anton. Meniot. V. *pag.* 454.

Septimius Andreas Fabricius. Ejus diſp. *de catulis hydrophoborum.* Patav. 1665. 4. Hiſtoria hujus opinionis. In ſola imaginatione hydrophoborum eos canes exiſtere. Haller.

Casp. Caldere de Heredia in *illuſtrationum* &c. L. II. *illuſtr.* 26. de hydrophobia. Walth. V. *pag.* 454.

Joh. Muraltus in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VII. *obſ.* 118. ſanatus quem canis rabidus momorderat. Haller. V. *pag.* 30.

Conr. Phil. Limmer. Ejus diſp. *de hydrophobia.* Altdorf. 1668. 4. Haller.

Franc. de Romanis in *obſervationibus* &c. nuces gallinis fuiſſe funeſtas, quas rabidi canis ſaliva vitiaſſet. Veterum cæterum morem ſequitur, ut minus certis auxiliis fidat, ipſo ad canis morſum Æschrionis medicamento. Haller. V. *pag.* 31.

Frid. Hoffmannus in *meth. med.* L. I. cap. 19. ad rabiem ſpecifica. Walth. V. *pag.* 393.

Phil. Henr. Beier. Ejus diſp. *de rabie vel hydrophobia.* Halæ 1669. 4. Haller.

Christ. Frid. Garmann *de miraculis* &c. L. II. tit. 2. §. 59. rabida animalia ſive comeſta, ſive alia animalia violaverint, ſunt contagioſa. Tit. 10. §. 182 - 185. an in hydrophobici urina & vulneribus catelli obſerventur. Alberti. V. *pag.* 401.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* III. *obſ.* 302. ad morſum canis rabidi laudantur ſcarabæi majales. *Ann.* V. *obſ.* 147. hydrophobiæ exempla. *Ann.* VI. *obſ.* 147. de hydrophobia. *Ann.* X. *obſ.* 43. hydrophobia vigeſimo poſt morſum anno ſecuta. *Dec.* II. *ann.* IV. p. 79. hydrophobiæ cura. *Ann.* VI.

obſ.

obs. 200. hydrophobia absque morsu canis aut animalis rabidi. *Ann.* VII. *obs.* 203. hydrophobia octavo post morsum anno in puella superveniens. *Ann.* IX. *obs.* 9. rabidi pueri anatome. *Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 105. mira causa rabiei canis. *Ann.* VII. *obs.* 148 hydrophobia felina, ultra annum occultata. *Ann.* X. *obs.* 3. canis non rabidi levior morsus perniciosus. In *cent.* III. pag. 111. hydrophobia a causa interna *Cent.* V. p. 51. hydrophobia singularis. *Cent.* VII. p. 101. hydrophobici pueri casus; in *append.* pag. 5. hydrophobia contagiosa. *Cent.* IX. p. 86. hydrophobiæ historia; pag. 171. hydrophobia ex morbo cholerico. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAULUS de SORBAIT in *universa Medicina* &c. in hydrophobia jubet vulnus continuo scarificari. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de hydrophobia.* JENÆ 1695. 4. HALLER. V. *pag* 34.

FRID. DECKER in *exercitationibus* &c. de rabie a felis morsu nata, & frustra variis tentatis, etiam demersione in mari, tamen curata. HALLER. V. *pag.* 37.

J. HENR. BRECHTFELD. V. *pag.* 37.

GEORG. OPHOVEN. Ejus disp. *de rabie canum.* LEID. 1674. 4. HALLER.

J. LUDOV. HANEMANNUS. V. *pag.* 39.

NICOL. BLEGNY in *zodiaco* &c. a. 1679. *Mens. Aug. obs.* 12. de morsu simiæ. ALBERTI. V. *pag.* 42.

MARC. ANTON. HELLOT & JOH. THOMASSEAU *E. demorsis a cane rabido colocynthis.* PARIS 1676. 4. HALLER.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. L. III. sect. 3. cap. 5. de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 365.

PETRUS LOMBARD & PETR. LAURENCEAU *E. hydrophobia sanabilis.* PARIS 1677. 4. HALLER.

GEORG. ABRAHAM MERCLIN. V. *pag.* 42.

MATTH. GODOFR. PURMAN in *curiosis observationibus* &c. Morsus humani periculo pleni. HALLER. V. *pag.* 45.

ANTON. de HEYDE in *observationibus* &c A morsu felis funesta hydrophobia. A fele rabido sexto mense rabiem successisse, etsi ignis fuerat admotus. HALLER. V. *pag.* 46.

BERNARDUS ALBINUS. Ejus disp. *de hydrophobia.* FRANCOF. ad VIADR. 1687. 4. HALLER. V. *pag.* 1046.

EMANUEL KÖNIG. V. *pag.* 1046.

In *Actis Erudit. Lips. ann.* 1682. *Mens. Febr.* pag. 35. & *ann.* 1684. *Jul.* p. 250. cura morsus canis rabidi. *Ann.* 1696. *April.* p. 181. hydrophobiæ causa. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 74. hydrophobia ex osculatione canis rabidi. *Ann.*

Ann. 1700. *Aug.* p. 368. in rabie canina unde averſio ab omnibus liquoribus. *Ann.* 1704. *Mart.* p. 133. 134. hydrophobiæ ratio & cura. *Ann.* 1705. *Mart.* p. 118. hydrophobiæ exemplum. *Ann.* 1706. *Oct.* p. 456. & *ann.* 1707. *April.* p. 147. hydrophobia ex ira. *Ann.* 1716. *Aug.* p. 350. hydrophobia a cane rabido demorſorum unde? *Ann.* 1717. *Jul.* p. 307. hydrophobia ſingularis. *Ann.* 1723. *Mart.* p. 95. 137. 370. hydrophobia lethalis. *Ann.* 1725. *Febr.* p. 55. morſus canis rabidi ut curetur. *Ann.* 1726. *Decemb.* p. 536. venenum canis rabidi quale ſit. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 401. hydrophobia tardius ſecuta. In *ſupplement.* III. pag. 107. hydrophobia etiam a morſu hominis. Cur maxime afficitur ſaliva. Hydrophobiæ remedia. Cur inſanabilis ſit. In *ſuppl.* VI. p. 16. hydrophobiæ cauſa. Cur immerſio aquæ hydrophobiam curet. ALBERTI. V. *pag.* 49.

J. PETRUS ALBRECHT. V. *pag.* 49.

J. BAPTISTA SCARAMUCCI. Ejus *lettera ſopra un idrofobo.* MACERATA 1702. 8. Latine verſa in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IX. X. *append.* Ex vehementi indignatione orta fuerat hydrophobia. HALLER V. *pag.* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMBRARIUS. Ejus diſp. *de alyſſo clavo.* TUBING. 1709. 4. nempe clavo, quo demorſi a cane rabido ALTINGÆ uruntur, cui tamen noſter auxilio parum tribuit, quoties in recente vulnere ſcarificatio aliave præſidia neglecta fuerunt. HALLER. V. *pag.* 464.

VITUS RIEDLIN. V. *pag.* 52.

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

ADAM a LEBENWALD. V. *pag.* 54.

ROSINUS LENTILIUS. Ejus ad L. C. GOEKEL *de hydrophobiæ cauſa & cura diſſertatio.* ULM 1700. 8. Caſus erat hydrophobiæ, non certo ex morſu natæ, nullo in faucibus enecti reperto vitio. In eum caſum a GOEKELIO communicatum LENTILIUS commentatur. Quinquies ait ſe demorſos a rabido cane homines tutos conſtituiſſe. Conſilia aliqua dat, nullo facto experimento. HALLER,

Idem in *jatromnematibus theoretico practicis* &c. pag. 27. de hydrophobia; pag. 40. 41. hydrophobi cur aquam metuant; pag. 47. 49. 54. 55. hydrophobiæ cura. ALBERTI. V. *pag.* 54.

ANTONIUS LUDERS. Ejus diſp. *de rabie vulgo dicta hydrophobia.* LEID. 1685. 4. HALLER.

J. WILH. HANSEN. Ejus diſp. *de rabie canina atque hydrophobia.* DUISBURG 1686. 8. HALLER.

BERNH. GRÜNDEL. V. *pag.* 55.

ROGER HOWMAN. V. *pag.* 55.

CORNELIUS STALPART van der VIEL in *centum & quinquaginta* &c. Mors ex morsu felis rabidæ, & ingens similium casuum collectio. HALLER. V. *pag.* 56.

J. DANIEL GEYER in *müssigen Reisestunden* &c. Discursus XI. est de curatione HUBERTIANA hominum & canum, a rabido cane demorsorum. Vulnera inciduntur & uruntur, dantur sudorifera medicamenta. V. *pag.* 57.

LUCAS TOZZI in *Medicinæ practicæ parte altera* agit etiam de hydrophobia. HALLER. V. *pag.* 466.

ROBERT GOURDON in *Phil. Transf. n.* 187. arcanum adversus morsum canis rabidi indicat, a DAMPERIO & MEADIO repetitum, nempe otiten cum pipere.

THEODORUS MAYERNE ibid. *n.* 191. sua dicit absurda adversus id malum arcana. HALLER.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 1046.

DANIEL PARIDOM KRAMER. Ejus disp. *de hydrophobia.* LEID. 1688. 4. HALLER.

GEORG. TOBIAS DURR. V. *pag.* 60.

GUERN. NEUHAUS. Ejus *homo hydrophobus*, *s. exercitatio de hydrophobia.* HAMM 1689. 12. HALLER.

J. GERDES. Ejus *idea errans & furibunda in hydrophobia conspicua.* ROSTOK 1689. 4. Disputatio.

Ejus *de hydrophobia.* GREIFSWALD 1697. 4. HALLER.

PAULUS SPINDLER in *consignatis observationibus* &c. Spasmus cynicus ex morsu canis non rabidi: ex rabidi vero canis morsu mortes. HALLER. V. *pag.* 64.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. aliquot a rabidis animalibus demorsorum hominum mortes, etiam quando æger potum admiserat. HALLER. V. *pag.* 64.

PETR. OPPERDOES. Ejus disp. *de hydrophobia.* LEID. 1693. 4. HALLER.

J. PHILIP. EYSEL. Ejus disp. *de hydrophobia.* ERFORD. 1705. 4. HALLER. V. *paracent. abdom.*

CHRISTIANUS JOH. LANG in *operibus omnibus* &c. caput habet de hydrophobia. HALLER. V. *vulnera.*

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT. V. *pag.* 66.

JOH. TURNER. V. *pag.* 67.

STEMAN. Ejus disp. *de hydrophobia.* UTRECHT 1695. 4. Ex morsu canis non rabidi. HALLER.

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *pag.* 68.

J. RAVELLY. Ejus *traité de la maladie de la rage* METZ vel PARIS 1696. 12. Lupa rabida aliquot homines vulneraverat, eorum plerique sanati sunt, aliqui hydrophobi perierunt. Noster jubet locum demorsum exuri, vomitum cieri. HALLER.

J. BAPTISTA WENKH. V. *pag.* 69.

J. GERH. WINTHER. Ejus disp. *de rabie.* RINTELN 1697. 4. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. ERNEST SCHAPER. Ejus *medicinæ curiosæ specimen quid de pilorum canis rabidi impositione vulneri per ejus morsum inducto facta tenendum.* ROSTOCK 1705. 4. HALLER. V. *pag.* 325.

GUILIELMUS DAMPIER in *Phil. Transf. n.* 237. agit de stella terrestri ad morsum canis rabidi salutari, quæ manifesto lichen est, recte etiam adnotante HANS SLOANE. Ita HALLER.

DANIEL TAUVRY in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1699. egit de hydrophobo, quem incidit, & cui gula erat inflammata. Adlata sunt etiam aliqua curatorum hominum exempla, potissimum etiam demersione in frigidam. HALLER.

RICHARD. MEAD in *mechanical account* &c. agit quoque de cane rabido, & hydrophobia, etiam absque morsu nata. Pulverem DAMPERII huic morsui putat mederi, qui ex lichene terrestri cinereo fit, cum pipere. Ex BOERHAAVII testimonio refert de hydrophobo multo nitro, succo limonum, laudano, clysteribus, balneis servato. HALLER. V. *pag.* 1047.

HUMPHREDUS RIDLEY. Ejus *observationes medico practicæ & physiologicæ de asthmate & hydrophobia.* LONDON 1703. 8. Diarium & alias aquæ timoris dat historias: negat in cicatrice antiqui morsus dolorem pertinacem sedere: sanavit hominem demorsum admotis cucurbitulis, theriaca. Laudat submersionem. HALLER.

J. MELCHIOR VERDRIES. Ejus disp. *de veneno canis rabidi, & animalium rabidorum, & de hydrophobia.* GIESS. 1726. 4. HALLER. V. *pag.* 472.

In *Miscellaneis curiosis* LONDIN. 1705. & alias excusis, varia huc faciunt, de historiis hydrophoborum. HALLER.

CHRIST. MICHAEL ADOLPHUS. V. *pag.* 76.

DIDERIC MULDER. Ejus disp. *de rabie hydrophobica.* LEID. 1707. 4. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

HERMAN. FRID. TEICHMEYER. Ejus diss. *de morsu canis non rabidi pernicioso.* JEN. 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

J. LINDER, postea LINDENSTOLPE. V. *pag.* 1048.

J. B. Scarella. Ejus aliqua fragmenta de nonnullis hydrophobiæ rarioribus exemplis reperiuntur in *Galeria di Minerva* 1708. Haller.

Daniel Turner. V. *pag.* 80.

Natal. Chomel. V. *pag.* 81.

Michael Alberti in *praxis extemporaneæ . . . caſ.* 21. de morſu canino. V. *pag.* 608.

Antonius Deidier. *E rabiei caninæ balneum.* Monspel. 1722. 12. Parvi momenti. Haller. V. *tumores.*

J. Petr. Finger. Ejus diſp. *de hydrophobia.* Utrecht. 1711. 4. Haller.

J. David Mauchart. V. *pag.* 85.

Sebast. Melli in *arte medico chirurgica* Parte II. Venet. 1732. 8. in diſſert. X. Morſus canis in ſcroto dentem infigentis, ex quo gravia ſymptomata. Haller. V. *pag.* 86.

Hunauld, medicus Andegavenſis, pater celebris anatomici, ſcripſit *entretiens ſur la rage & ſes remedes.* Chateau Gontier 1714. 12. Occaſionem ſcribendi ſumſit ab infectione provinciæ ſuæ, cum 140. homines a lupo rabido eodem fere tempore demorſi fuiſſent. Symptomata recenſet, quæ rabiem præceſſerunt, indicavit etiam nauſeas, capitis dolores, ſcintillas ante oculos, vertiginem, cicatricum intumeſcentiam, abſque fere ſiti. Submerſionem hactenus morbum minuere, ut & bibant & pacate moriantur, maris nullam eſſe prærogativam. Perire quibus cicatrices non aperiantur. De rabie, ſpuma inficiente, furore, ululatu. Horror a pluvia, a venæ ſectione; a levi tactu intolerabilis titillatio: dolor a lumine, a coloribus, a ſtrepitu; ſunt tamen qui ſtupent ſomnolenti. Cauterio locum profunde debere uri. Septem ſpecies caninæ rabiei facit, quarum duæ nullam accipiant curationem. Haller.

Nic. v. Heins. Ejus diſp. *de hydrophobia* Leid. 1716. 4. Haller.

Johannes Kanold. V. *pag.* 90.

Joh. Astruc. Ejus diſſ. *de hydrophobia.* Monspel. 1719. 12. Homines a lupo rabido morſos poſt multum tempus demum in funeſtum morbum incidere, eorumque cadavera celeriter putreſcere. Haller. V. *pag.* 697.

Fulvius Gherli in *centuria di rare oſſervazioni* &c. Sero hydrophobi facti, ſub aquam merſi tamen perierunt. Haller. V. *pag.* 92.

Philipp. Eberhard Dillenius. V. *pag.* 92.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 93. 98. 100.

Franc. Roncal. Parolinus in *Europæ Medicina* &c. de hydrophobia in Hetruria frequenti. Haller. V. *pag.* 93.

MARTINUS SCHURIG in *ſialographia* DRESDEN 1723. 4. ad morſus animalium & hydrophobiam aliqua habet. HALLER. V. *pag.* 307.

J. ANDR. FISCHER. Ejus *diaſcepſis veneni canis rabidi pathologico therapeutica.* ERFORD 1725. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

ANTON. FIZES in *Mem. de l'Acad. des ſc. de Montpelier*, exemplum habet hydrophobiæ a morſu canis rabidi ſero natæ & funeſtæ cum rabie, moriendi voluntate, intolerantia lucis. Soli cauterio aliquid tribuit. HALLER. V. *ſuppurat.*

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de rabie canina ad mentem celeberrimorum nonnullorum noſtræ ætatis virorum.* ERFORD. 1726. 4.

Ejus & HAFFNERI diſp. *de nonnullis ad rabiem caninam & hydrophobiam ſpectantibus.* HALÆ. 1767. 4.

Ejus *de nonnullis ad rabiem caninam & hydrophobiam pertinentibus.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE *de morſu canis rabidi, & hydrophobia.* HALÆ 1744. 4. HALLER. V. *off. morb.*

PIERRE FOURNYE. Ejus diſſ. *ſur l'hydrophobie.* AGEN. 1729. 12. HALLER.

J. CHRISTIAN. FRITSCH. V. *pag.* 611.

FRANC. ERNEST. BRÜKMANN. V. *pag.* 1049.

J. HARTMANN DEGNER. V. *pag.* 104.

J. CHRISTOPH. GOETZ. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde Heelkonſt* &c. Morſus ſimiæ ſanatus (malignos eſſe HALLERUS meminit, ut BOERHAAVIUS ob hortulanum graviter læſum ſuam ſimiam occiderit) V. *pag.* 106.

J. HENR. RÜCKER. V. *pag.* 106.

Kurzer Entwurf was bey verfallender Wuth der Hunde zu beobachten. MÜNCHEN 1733. 4. Orichalci limatura, cynorrhodon &c. HALLER.

J. STEPH. CANZLER's *unvorgreifliche information wie die von den jezt graſſirenden Wütenden Hunden gebiſſene Perſonen zu tractiren.* LANDSHUT 1733. 8. HALLER.

PAUL. HENR. MOEHRING. V. *pag.* 107.

J. SEBAST. ALBRECHT. V. *pag.* 107.

J. DANIEL SCHLICHTING in *ſiphilidis mnemoſyne critica* AMSTERDAM 1739. 8. 1746. 8. commendat argentum vivum ad morſum canis rabidi. Anno jam 1738. ſe mercurii uſum adverſus canis rabidi morſum ſuaſiſſe. HALLER. V *pag.* 108.

JOH. INNES. V. *pag.* 109.

CLAU-

CLAUDE du BAN. Ejus *præservative against the consequences of the bite of a mad dog.* LONDON 1734. 8. HALLER.

ROBERT JAMES. Ejus *method of preserving and curing the madness caused by the bite of a mad dog.* LOND 1735. 8. 1741. 8. 1760. Gallice a BOUILLETO vers. in *Elem. de med. prat.* BEZIERS 1743. 4. Turpetho nempe minerali & canes curat, & ipsos demorsos homines. Exempla adducit salutaris effectus, etiam quando hydrophobia aderat. Non putat absque morsu malum vere propagari. Hydrophobiæ exempla absque morsu natæ. Diu latere malum, & per annos nonnunquam. Vermem cani exscindere vetat, qui nervus sit. A lichene, a cancris nihil sperat. Fabulam esse, quæ de tarantula narrantur. Ab inunctione mercuriali initium facit curationis, quæ & sola morbum superavit, inde ad tria & ad octo grana turpethi progreditur.

Idem in *modern practice of physik improved by Boerhaave and Hofman.* LONDON 1746. 2. vol. chirurgica etiam habet, & potissimum ad hydrophobiam consilia, turpethum & arcanum Tunkinense cinnabarinum cum moscho.

Idem in *Phil. Trans. n.* 441. experimenta protulit in homine, inque animalibus facta, felicis inunctionis mercurii potentiæ adversus hydrophobiam. HALLER.

FRANC. BALTHASAR de LINDERN in *Commerc. Litt. Nor.* 1735. n. 11. de hydrophobia & morte ex felis morsu. HALLER.

WILHELM BURTON. V. *pag.* 1050.

PIERRE DESAULT in diss. *de rabie canina* exempla hominum a rabido cane demorsorum. Causam ponit in cerebri vermibus. Aquam aversari ob dolorem, quem in deglutiendo percipiunt. Nihil prodesse aut aquam marinam, aut medicamenta a religione petita. Non servavit ullos homines, qui aquam essent aversati; neque vidit ægros, qui amicos morsu petierint. Verum cæterum antidotum esse in mercuriali frictione. Negat felem rabidam fuisse, in cujus corpore nullum vermem invenerit. HALLER. V. *pag.* 114.

EDMUND. NOURSE, chirurgus, in *Phil. Trans. n.* 445. retulit de homine a morsu canis rabidi post elapsos 19. menses hydrophobia exstincto. HALLER.

ANDR. CANTWELL. V. *pag.* 1023.

NIC. le TELLIER & G. A. GARNIER *E. rabies ab acido.* PARIS 1738. 4. HALLER.

GUILIELMUS FULLER in *Phil. Trans. n.* 448. testimonium adfert morsus canis rabidi curati, ut nullus aquæ metus succederet, usu lichenis terrestris cinerei (sed plerosque homines, qui hoc medicamento, aut rosæ sylve,

ſylveſtris ſpongia radiceve, aut ſtanno ſanati dicuntur, omnino nunquam a cane vere rabido fuiſſe commorſos putat celeberrimus. HALLER).

FRANCISCUS WOOLASTON ibid. de eodem malo profuſa ſanguinis miſſione ſuperato. HALLER.

THOMAS STEWARD in *Phil. Tranſ n.* 451. agit de ſpecifico DAMPIERII ſ. MEADII ad morſum rabidi canis medicamento. Non eſſe lichenem, neque lychnidem viſcoſam, ſed omnino coronopum. Ita RAVIUM ſenſiſſe. Totum arcanum ſumtum eſſe ex GREYI veterinaria. ROBERTI MURRAY hiſtoriolam & ipſam videri ex eo GREYIO ſumtam eſſe. Additum teſtimonium pro ſalubri effectu plantaginis coronopi. HALLER.

BERTRAND in *Merc. de France* 1738. de felici uſu pulveris Palmariani in morſu canis rabidi. HALLER

FRANCO FALESE. Ejus tr. *dell'idrofobia.* LUCCA 1739. 8. HALLER.

RICHARD KETEL. Ejus diſp. *de hydrophobia.* LEIDÆ 1740. 4. HALLER.

J. STERK. Ejus diſp. *de rabie canina.* LEID. 1740. 4.

GERARDUS V. SWIETEN in *comment.* §. 1128. agit de rabie canina. V. *pag.* 123.

THOMAS SCHWENKE in *verh. de Holl. Maatſchappy* T. X P. II. ex relatione DASCHII, de hydrophobia ex abuſu liquidorum ſpirituoſorum, non tamen diuturna. HALLER V. *pag.* 782.

ANDR. REID in *Phil. Tranſ. n.* 474. de remedio Tunkinenſi ad morſum canis rabidi (muſco nempe & cinnabari).

CHARLES PETERS in *Phil. Tranſ. n.* 475. de homine a cane rabido demorſo, per repetitas venæ ſechiones ſanato. HALLER.

CHRIST. FRID. ESCHENBACH V. *pag.* 133.

PETR. RAHTLAUW in *Gotting. Anzeigen von gelehrten Sachen* 1753. *n.* 99. leges ejus diſſertationem de medicamento adverſus morſum canis rabidi, etiam quando aquæ metus invaſit, efficaci, ex oleo vitrioli & vulgari oleo compoſito, deinde ex ovis & oleo lini: quæ omnia valde videntur improbabilia. HALLER. V. *obſt. art.*

HENR. FRIDER. DELIUS. V. *pag.* 137.

J. JAC. STEIN. Ejus *caſus hydrophobiæ lethalis ſine delirii nota.* REGIOMONT. 1747. 4. Diſputatio. HALLER.

MORANDUS MORANDI. Ejus *della cura preſervativa della rabbia canina.* ANCONA 1755. 8. In demorſis a cane rabido & ex eo infortunio mortuis hominibus ſæpe pectoris muſculos inflammatos, inteſtina & ventriculum ſiderata, fel corruptum, arterias inanes, venas atro ſanguine turgidas fuiſſe. Solam ſalivam etiam absque vulnere infeciſſe. Utitur turpetho mine-

rali,

rali, de quo ſpiritus vini ter deflagraverit: tamen ut vulnus ſcarificet, diu apertum teneat. Uxorem propriam eo in funeſto caſu ſervavit, tum alios demorſos: nonnunquam moſchi uſum turpetho feliciter addidit. Homines, qui demorſi fuerant a cane, qui pro rabido habebatur, ſæpe vidit ſolis inciſionibus ſervari. (Celeberrimus HALLER ſuſpicatur in hujusmodi felicioribus caſibus canes non rabie fuiſſe adfectos, quales ipſe BERNÆ ſe vidiſſe teſtatur raſo ſtanno & ſpongia cynoſbati ad fauſtum eventum perductos.) V. *pag.* 745.

FRANCISCUS BOISSIER vulgo de SAUVAGES, Profeſſor Monſpelienſis, Jatromathematicus, vix ullam Medicinæ partem inornatam reliquit. Ejus diſſ. *ſur la nature & la cauſe de la rage.* TOULOUSE 1750. 4. & in Auctoris *chefs d'œuvres* PARIS 1771. 12. 2. vol. Italice in *nova raccolta*, verſus a G. S. cum præfatione, in qua experimenta exponuntur RAVENNÆ cum eodem medicamento facta. Diſſertatio, qua præmium ab ea urbe propoſitum meruit. Rabies idiopathica in canino genere frequens, inter homines rara. Rabies communicata ab hominis ſaliva, per ſalivam animalis rabidi infecta, ſero non raro erumpens, etiam absque vulnere inficiens. Humores humanos id venenum cogit: electricæ naturæ eſſe videtur. Auget idem ſentiendi facultatem. Non deglutiunt ægri, quod fauces inflammatæ ſint, quod ab aqua mucus faucium corruptus diluatur, & plus inferat doloris. Febris inde acuta, & ſanguis colliqueſcit: ſpes omnis eſt in promptiſſima partis demorſæ amputatione, aut profunde certe fiſſa circumſcriptione, ut neque ſanæ carni parcatur. Serius ſi acceſſeris, hydrargyro utendum, cujus remedii felices effectus noſter producit, non tamen, ut videtur, ipſe expertus. Ab aſino rabiente, ut credebatur, demorſus facile balneo & mercuriali inunctione ſanatus homo. HALLER. V. *pag.* 1050.

HONORATUS PETIOT. V. *pag.* 140.

Le CONTE in *Hiſt. de l'Acad. des ſciences a.* 1749. miram hiſtoriam narrat hydrophobiæ, vigeſimo a morſu anno erumpentis, abſurdis medicamentis ſanatæ, pulvere oſtreorum, vino, ovis. HALLER.

J. GEORG. ROEDERER. Ejus *de morſu canis rabidi ſanato.* GOTTING. 1760. 4. Argenti vivi ope, & intus dato metallo, & extus in unguento ſcarificato vulneri illito. Hydrophobia non erupit. HALLER. V. *terebrat.*

THOMAS SHORT in *diſcourſe on Sea*, *Sugar*, *Milk* &c. LONDON 1750. 8. agit etiam de hydrophobia a morſu canis rabidi naſcente, quæ occupatur demerſione in mare, raro fallente experimento, ſi mature eo recurratur. HALLER.

PHILIPPUS FRID. GMELIN. Ejus *antidotum adverſus morſum canis rabidi.* TUBING. 1750. 4. Diſputatio de remedio Tunkinenſi. HALLER.

J. JA-

J. Jac. Ludov. Hoin in *Journal de Med.* T. XV. retulit de 17. hominibus a cane rabido demorsis hydrargyro intus & extus sumto curatis. Sanatos esse, qui sufficientem liquidi metalli copiam adsumsissent, levatos tamen, qui nimis parcam. Ex eo numero omnino novem homines sanati. Haller. V. *ocul. morb.*

Dominicus Brogiani in tract. *de veneno* &c. agit etiam de cane rabido, ubi vir Cl. rabiem ab hydrophobia separat, quarum ista in morbis acutis etiam sola supervenerit. In demorsis a cane fere fauces inflammatæ sunt, sicca uvula, arteriæ inanes, venæ sanguine plenæ. Mori etiam, qui aquam bibant, neque adeo inmersionem boni quid porro promittere videri. Ferro candenti multum tribuit; eo effectum clavis S. Huberti refert. Haller. V. *pag.* 1051.

Christophorus Nugent, medicus. Ejus *essay on the hydrophobia to which is prefixd the case of a person who was bitten by a mad dog.* London 1753. 8. Cum juvencula a cane rabido morsa aquam inciperet metuere, medicamento Tunkinensi, missione sanguinis, opio, & moscho malum superatum est. Hydrophobiam esse peculiare maniæ genus. Haller.

Giles Watt in *dissertation* &c. morsui canis rabidi trajecto per cervicem setaceo sperat se medicaturum; eum morsum inflammationem in musculis glotidis excitare. Haller. V. *pag.* 704.

Pietro Clemente Lomeni Gallarati. Ejus *riflessioni sul morso d'un cane rabbioso.* Milano 1754. 8. Laudatur. Haller.

Daniel Gottlob Thebesius. V. *pag.* 148.

Josephus Lieutaud in *synopsi* &c. demersionem in aquam marinam tamen in morsu canis rabidi profuisse. Haller. V. *pag.* 151.

Des Sanitätrathes zu Zürich Mittel so bey dem Biss wütender Hunde zu gebrauchen 1755. 4. Pulvis antilyssus Meadii. Haller.

J. Phil. Baumer. Ejus *Unterricht, Menschen und Thiere von dem Bisse der tollen Hunde zu heilen.* Erfurt 1755. 8. Haller.

Alexander Bruce. Ejus disp. *de hydrophobia.* Edinburg 1755. 8. recusa in Halleri *selectis practicis.* In rabiem canes agi, si æstate siti torqueantur. Incisio hydrophobi. In insula Barbados ignem admotum hominem demorsum servasse. Haller.

Marigues. V. *pag.* 152.

Darluc. V. *pag.* 153.

Claude de Choisel, S. J. Frater. Ejus *nouvelle methode sure pour le traitement des personnes attaquées de la rage.* Paris 1756. 8. recus. in *Journal de Med.* T. V. & Anglice Lond. 1757. 8. Pharmacopola

civita-

civitatis PONDICHERY, qui pene 50. annis in INDIA vixit, multasque habuit opportunitates curandorum hominum, quos varia animalia rabida momorderant, etiam vulpes, frequenter enim ea animalia in fervida regione rabie corripi monet. Salivam infectam certam mortem inferre, si in sanguinem penetraverit. Se a D. DESAULT usum hydrargyri habuisse, cujus quotidie drachmam in unguento admoveat, dum salivationem purgantibus medicamentis impedit, etsi salivatio non valde noceat. Supra trecentos homines se eo auxilio servasse, etiam aliquos, qui aquam aversabantur & vomitu rejiciebant. Anonymus in præfatione hanc hydrargyri efficaciam apud TAUVRYUM detegit, & de B. NUGENT humiliter sentit, cujus unicum sit experimentum. HALLER.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

ROSE. V. *pag.* 160.

ANTONIO ARRIGONI. Ejus *della mania, della frenesia, e della rabbia*... 1757. 4. HALLER.

JOSEPHUS BENEVENUTI. Ejus *de hydrophobia & aceto vini* dissertatio, quæ prodiit cum Tomo I. *diss. & quæstionum medicarum celebriorum in Monspeliensium & Parisiensium medicorum scholis discussarum.* LUCCA 1757. 8. Curationem noster proponit, quæ vulgo inflammationi opponitur, potissimum acetum. HALLER.

CHRISTOPH. FRID. KUHN. V. *pag.* 162.

J. CHRISTOH. RIEDEL in *Actis Academiæ Moguntinæ scientiarum utilium* ERFORD. 1757. 8. retulit de homine a canis rabidi morsu quadragesimo die enecto, cum leve vulnus esset. Cartilagines adeo tumidæ, ut gulam comprimerent. Et hic & in toto corpore fœtor canibus proprius. HALLER.

Le BEAU. V. *pag.* 163.

Le JOYANT. V. *pag.* 163.

LAURENS. V. *pag.* 164.

RAZOUX. V. *pag.* 165.

La MOTHE. V. *pag.* 165.

DESBREST, medicus, in *Mercure de France* 1758. *Mart.* retulit de pueris a cane rabido demorsis illito hydrargyro & intus exhibito partim servatis, partim tamen enectis. HALLER.

In *nuova raccolta di opere scient. & filos.* T. IV. a. 1759. FR. de SAUVAGES exstat dissertatio *de la rages* versa a G. S. cum præfatione, in qua varia experimenta narrantur, variis remediis RAVENNÆ facta. HALLER.

BARTHOLOM. TOUSSAINT le CLERC & STEPHAN DUHAUME *E. hydrophobiæ hydrargyrosis.* PARIS 1759. 4. Felicia exempla salivatione mercuriali sanatorum, quos canis rabidus momorderat. HALLER.

J. Christophilus Kemme. Ejus *de nonnullis ad rabiem caninam & hydrophobiam pertinentibus.* Halæ 1771. Meusel. V. *scirrh.*

Mazars de Chazelle in *Journal de Med.* T. XVI. de hydrophobia spontanea. Haller. V. *prolapf. uteri.*

Merlet. Ejus *remede contre les morsures des chiens enragés, piquures & morsures de serpent* recensetur in *Journal des Trevoux* 1759. *Nov.* Eglanteriæ (puto radicem rhodiam) radicem commendat. Haller.

Claud. Pouteau, filius. Ejus *Essay sur la rages, lu dans l'Academie de Lion* 1763. *le* 24. *Mai.* Scarificationem, rasionem, quæ lapide infernali facta sit, hydrophobiam esse moratam. Acres canis humores per salivam deponi. Haller. V. *pag.* 170.

In le Camus *memoires sur divers sujets de medecine* Paris 1760. 12. quintus libellus est de causis rabiei a morsu canis subnascentis. Mera theoria. Haller.

Herm. Henr. Chr. Schrader in *observationum* &c. *fasciculo* I. refert de demorsa a cane rabido inunctione mercuriali sanata. Haller. V. *obstet. art.*

Brieu. V. *pag.* 173.

Anton. Nicol. Hagg. Ejus disp. *de hydrophobia* Argentor. 1761. 4. Quinque infantes usu mercurii interno & externo servati; periit vero fœmina, in qua hydrophobia eruperat. Haller.

J. Christian Hildebrand. V. *pag.* 176.

Medicinische Verordnung die wütenden Hunde betreffend. Nürnberg 1762. fol. Haller.

Christian Frid. Selig & Præs. C. C. Schmiedel disp. *de hydrophobia ex esu fructuum fagi.* Erlang 1762. 4. Haller.

Thomas Dickson. V. *pag.* 181.

Daniel Peter Layard. Ejus *Essay on the bite of a mad dog.* London 1763. 8. Germanice Leipz. 1778. 8. Ut rabies in cane ex subito frigore nata sit. De hydrophobia febribus acutis superveniente. Pleraque medicamenta, quæ dirissimo morbo opponuntur, percurrit. Historiæ morborum. Bonus effectus cinnabaris antimonii cum emplastro vesicas trahente cervici admoto. Aliquæ curationes unguento mercuriali factæ, demorso cruri imposito: huic plurimum tribuit. Haller.

J. Awsiter. Ejus *of true sea bath and drinking of saltwasser.* London 1763. 4. Ad morsum canis rabidi salem marinum valere. Haller.

Josephus Dalby, chirurgus. Ejus *the virtues of cinnaber and musk against the bite of a mad dog illustrated.* Birmingham 1764. 4. Nitidissima editio. Creswello anno 1746. cinnabaris & moschi in canibus

bus a rabido animali demorſis vires optime reſpondiſſe. Ea experimenta frequentiſſime repetita ſunt, & noſter modum docet, quo canis furioſus cogitur medicamenta deglutire. Viginti quatuor cinnabaris, ſedecim moſchi grana dat. Non veram eſſe hydrophobiam, quæ ex morbis provenit. Medicamentum ſuum hydrargyro præfert. HALLER.

JOH. JACOB. LUD. NEYDECK. Ejus *wie man aus unwiderſprechenden gründen die Wuth der Hunde vernünftig beurtheilen, wiſſenſchaftlich erkennen und die davon abhangenden Folgen zuverläſſig behandlen ſolle.* SPEYER 1770. 4. MEUSEL. V. *pag.* 618.

CHRIST. ANDR. MANGOLD & F. G. BRUNNEMANN diſp. *de hydrophobia a morſu animalium rabidorum & ab aliis cauſis.* ERFORD. 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

FR. LUD. TRIBOLET. Ejus diſp. *de hydrophobia ſine morſu prævio.* BASIL. 1765. 4. HALLER.

JACOBUS Comes de MORTON. V. *pag.* 189.

GAETANO FORNASA. V. *pag.* 191.

AGARTO CRITAONE. V. *pag.* 191.

ROBERT, medicus. V. *pag.* 192.

JOH. KÆMPF. Ejus *practiſcher Unterricht wie der tollen Hundswuth vorzubeugen.* FRANCF. 1766. 4. Laudat Anagallidem. HALLER.

J. VEIRAC *wederlegging van het kort berigt ofte beſchryving van eene doodelyke watervrees door den* H. J. W. MEYNICHIUS D. *te Gouda, gevolgd van een broedelyke raadgeving aan de Schryver van de onlangs uytgekomne apologie.* GOUDA 1766. 8. HALLER.

BERNARD de JUSSIEU & ANDR. BLASIUS PELEE de VALONCOUR auctor *E. rabiei opium.* PARIS 1766. 4. HALLER.

In *extrait des Journaux* 1766. *M. Nov.* Anonymus refert de hydrophobia frigido balneo ſuperata. HALLER.

In *obſervationum clinicarum ad ductum medicationum in noſodochio generali Warſavienſi faſc.* I. DRESDEN 1767. 12. & *Faſc.* II. 1768. 12. Auctor anonymus TROSCHELIUS. Aliqua huc faciunt de hydrophobia ex morſu lupi rabidi. Hydrargyro mota ſalivatio non potuit alium a rabido cane demorſum hominem ſervare. Magna a ſalivatione mala; genæ cum gingivis confirmatæ, amiſſus maxillæ motus. HALLER.

J. HENR. OTTENS (vel OTTIUS) in T. IX. *der verhandelingen uytgegeeven door de Hollandſche Maatſchappy* ejusque parte III. HAARLEM 1767. 8. refert de nonnullis hominibus a rabidis canibus demorſis, & ſuperviventibus absque furore, cum dolore, & deſtructa deglutitione. Hydrargyri uſus fruſtra fuit, tum cinnabaris. HALLER.

In *Stralsunder Magazin*, cujus prima particula BEROLINI & STRALSUNDIÆ prodiit a. 1767. 8. In Part. I. habentur aliqua de morsu canis rabidi. HALLER.

J. BAPT. FALETHI. V. *pag.* 201.

J. MARIA BEGONTINA, (nobilis de *Ehrenberg* & *Vervei*, Tyrolensis Haydensis, medicus, qui egregia sua praxi nunc VINDOBONÆ floret.) Ejus est disp. inaug. *de hydrophobia*. WIEN 1768. 8.

NIC. MUNKLEY. V. *pag.* 202.

CAMILLO BUGLIONI. V. *pag.* 205.

J. AUGUST. UNZER. V. *pag.* 206.

SAULQUIN. V. *pag.* 206.

Nürnbergische Ordnung die Haltung grosser Hunde und die unter den Hunden und Katzen ausgebrochene Wuth betreffend. .... 1770. fol. HALLER.

CHRISTOPH. GOTTLIEB BONZ. V. *pag.* 209.

WILLIAM BUCHAN. V. *pag.* 217.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

ANDRÉ le JOYANT. (an idem qui *pag.* 1075?) V. *pag.* 225.

WRIGTHSON, chirurgus, in *Medical Transactions published by the College of physicians Vol.* II. LONDON 1772. 8. retulit de rabie & conatu ad morsum, demum opio superatis.

FALCKENER ibid. de hydrophobia hydrargyro illito sanata. HALLER.

GUILLEMEAU. V. *pag.* 228.

Anonymus in *Journal de Med. Vol.* XL. retulit de puella a cane rabido demorsa, sanata frictione mercuriali. HALLER.

GUIL. HENR. SEBAST. BUCHHOLZ. V. *pag.* 229.

J. CASP. de RUEFF. V. *pag.* 230.

M. E. BLOCH. V. *pag.* 230.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

HENR. CALLISEN. V. *pag.* 335.

BERGEN GRUN. V. *pag.* 236.

JAC. FRANC. VIDAL. Ejus disp. *de hydrophobia*, *s. rabie*. MONSPEL. 1774. 4. HALLER.

JOAN. SCHNIERER. V. *pag.* 238.

JOANNES PETR. HAAS, Prumiensis ex Electoratu Trevirensi. In patria obiisse dicitur, eodem anno, quo inaug. dissertationem dedit *de morsu venenato & rabido*. VINDOBONÆ 1775. 8.

JACOB CHRIST. SCHÄFFERS *Abbildung und Beschreibung des Mayenwurmkäfers, als eines zuverläfsigen Hülfsmittels wider den tollen Hundsbifs. Nebst einer ausgemahlten Kupfertafel.* REGENSBURG 1777. 4.

4. Infectum hocce male *Mayenwurmkäfer* vocari, fed pertinere ad *meloen profcarabæum* & *meloen majalem* LINNÆI. Hæc animalcula, quæ plerumque menfe Majo in fegetibus &c. reperiuntur, ubicunque tetigeris, mox ibi fundere liquorem flavum, olentem, in quo vis medica potiffimum refideat. Arcano fuiffe nobili cuidam familiæ in SILESIA, quod hæreditate poftea obtentum nonnemo Regi BORUSSIÆ vendidit. Formula hæc eft: ℞. animalculorum *Mayenwurmkäfer* (quæ collecta, avulfis capitibus ad hunc ufum in melle confervata fuerint) num. xxjv. theriacæ unc. ij. ligni ebeni drach. ij. rad. ferpent. virgin. drach. j. limatur. plumbi drach. j. fungi fraxini maris gr. xx. cum pauca quantitate mellis illius, in quo condita erant hæc animalcula. Adultis dandam effe hujus electuarii drachmam unam. Diætam abfolvi jejunio, fiti, & fudore. Vulnus aceto vel muria falis lavandum. Vix quidquam fperes ab hac cura, quam non fine periculo tentaveris. Monendum quoque eft, ne cætera efficaciora profecto, externa præfertim auxilia fimul negligantur. Ultimo additur, relatum fuiffe de hoc arcano in *Eph. Nat. Cur.* non in *Vol. anni* 1681., fed in *Vol. a.* 1672., ibique duos narrari cafus puerorum, qui ab affumtis his infectis mictum quidem cruentum paffi, fed tamen fanati fuerint, aut faltem fymptomata, quæ poft morfum canis rabidi erumpere folent, non experti. Ita lego in *Nürnbergifche gelehrte Zeitung* LXIV. *Stück. Dienftag den* 11. *Aug.* 1778. *n.* 262.

MUMISATIO Vide *balfamat.*

NARIUM MORBI.

HIPPOCRATES in L. XVI. de articulis pag. 479. de nafi fractura. WALTHER. Vide *pag.* 286.

A. C. CELSUS in L. VI. cap. 8. de narium morbis. In L. VII. cap. 11. de ozæna. In L. VIII. cap. 3. de nafo fracto. WALTH. V. *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS in L. *de compof. med.* pag. 38. ad ulcera narium. WALTH. V. *pag.* 990.

DIOSCORIDES in *facile probil.* L. I. cap. 161. 162. remedia ad azænam. WALTH. V. *pag.* 996.

ARCHIGENES agit de obftructione narium; medicamenta. Qui fanatus fuerit nigella & fcilla per nares infufa (a). HALLER. V. *pag.* 319.

ORIBA-

(a) Apud AETIUM L. II. cap. 96.

ORIBASIUS *de loc. affect.* L. IV. cap. 15. 45. de ozæna & polypo.

Idem in *synopsis* L. VIII. cap. 56. de narium obstructione. WALTH. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS de narium fractura agit (b). HALLER.

AETIUS in *tetrabibl.* II. f. 2. cap. 91. 93. de ozæna. Cap. 96. 97. ad narium obstructionem. WALTH. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS in L. III. cap. 8. 11. de narium affectibus. WALTH. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 24. ad ozænam. WALTH. V. *pag.* 293.

JOH. ACTUARIUS in *methodi medendi* L. II. cap. 5. de ozæna. In L. VI. cap. 4. de nasi vitiis. WALTH. V. *pag.* 358.

JOH. MESUES in *partic. med.* Summa VII. de ægritudinibus narium. WALTH. V. *pag.* 1010. si idem est.

RHAZEUS in L. *ad Almanf.* IX. tit. de ulcere narium. Ulcera narium difficulter sanari. WALTH. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoriæ* L. V. cap. 70. de nasi fœtore. In L. IX. cap. 13. de passionibus narium. In *practicæ* L. IX. cap. 86. de fractura nasi. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 5. tract. 2. cap. 1. & 2. de fœtore nasi. Cap. 3. &c. de ulceribus narium. Cap. 10. de contusione nasi. Cap. 11. 12. de cancro nasi. In L. IV. cap. 12. de fractura nasi. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 2. cap. 1. & 2. de fœtore nasi. WALTH. V. *pag.* 267.

BERNARD. GORDON in *Medicinæ* &c. Part. III. cap. 15. de narium fœtore. WALTH. V. *pag.* 270.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 3. cap. 2. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 297.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. Part. I. cap. 36. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. 6. cap. 5. rubr. 6. de fœtore narium. Rubr. 7. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 373.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum causis* cap. 27. ozæna cum narium ulcere curata. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. cap. 44. de ulceribus narium. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. IV. cap. 13. de ozæna. Cap. 14. ad narium ulcera. Cap. 15. de ozæna & aliis

(b) Apud AETIUM L. VI. cap. 93.

aliis ulceribus. Cap. 16. de narium graveolentia. Cap. 17. de narium carcinomate. WALTH. V. *pag.* 300.

SYMPHOR. CHAMPIER in *practicæ novæ* &c. L. II. cap. 13. (vel 15.) de morbis nasi. WALTH. V. *pag.* 373.

GALEACIUS de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. de morbis partic. cap. 38. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XIII. cap. 21. de ulceribus narium. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. II. cap. 24. de ozæna narium. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis* &c. L. V. cap. 1. de fœtore narium. Cap. 6. de ulceribus narium. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. MANARDUS in *epistolarum* &c. L. XIX. *epist.* 5. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 421.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 38. ad narium ulcera. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 7. de narium morbis. WALTH. V. *pag.* 273.

ANT. FUMANELLUS in tract. *de compos. medicam.* cap. 20. ad narium morbos. WALTH. V. *pag.* 375.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 6. de curandis symptomatibus, quæ morbos narium sequuntur. WALTHER. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum chirurg.* L. X. cap. 14. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 301.

BENED. VICTORIUS in *medicinal. consil. cons.* 298. ad nasi fœtorem. WALTH. V. *pag.* 789.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 6. de morbis narium. WALTH. V. *pag.* 423.

CHRISTOPH. a VEGA in *artis medendi* &c. L. III. sect. 4. cap. 1. de narium ulceribus. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 38. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 376.

J. BAPT. MONTANUS in *consultat. med. cons.* 7. de cancro narium. WALTH. V. *pag* 424.

REINERUS SOLENANDER in *consilior. med.* sect. II. *cons.* 5. in fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 383.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* L. III. cap. 21. de nasi ulceribus. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de ulceribus* cap. 7. de ulcere narium. WALTH. V. *ulcera.*

LEONARD. GIACCHINUS in *commentar.* &c. cap. 26. de narium ulcere. WALTH. V. *pag.* 376.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VI. pag. 160. de narium ulcere. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. I. cap. 65. ad ulcus narium. WALTH. V. *pag* 377.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. IV. cap. 8. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS in *artis medendi* &c. Sect. I. L. VI. cap. 4. de ozænis. Cap. 7. de narium fœtore. WALTH. V. *pag.* 378.

JUL. CÆSAR ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. feliciter se candentibus ferramentis in ozæna usum fuisse. HALLER. V. *tumores.*

NIC. PISO *de cognoscendis & curandis* &c. L. I. cap. 46. de ozænis. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. HEURNIUS. V. *pag.* 380.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 38. de cura ozænæ. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. XIII. agit de narium morbis. HALLER. V. *pag.* 381.

EUST. RHUDIUS in *artis medicæ* &c. *de morbis externis* L. II. cap. 7. de narium ulcere. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *methodi practicæ Medicinæ* &c. L. I. cap. 51. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. cap. 21. de narium affectibus. L. II. cap. 11. de vermibus narium. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* in ozæna per fistulam cauterium subdit, quo ulcus exurat. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observat. chirurg. centuria* II. *obs.* 22. de ozæna gravi cum ossium palati erosione. *Obs.* 23. ex suffitu cinnabaris ozæna gravissima.

Idem in *epistolarum. epist.* 93. unguentum ad ozænam. WALTH. V. *pag.* 274.

NIC. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. III. tit. 6. *cons.* 3. de narium fœtore. WALTH. V. *pag.* 14.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 138. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH.

Joh. Schenk in *obfervat. rarar. obf.* 334. de ozænæ curatione. *Obf.* 336. vermes in naribus mortem inferentes. *Obf.* 337. 338. 339. 340. vermes in naribus. Walth. V. *pag.* 16.

Andr. Cæsalpinus in *fpeculi artis medicæ* &c. L. V. cap. 21. de affectibus narium. Walth. V. *pag.* 384.

Felix Platerus in tract. *de vitiis* L. II. cap. 3. de fœtoris narium curatione.

Idem in tract. *de doloribus* cap. 6. de ozæna.

Idem in *obfervationum* &c. L. II. pag. 364. de ulcere nafi depafcente. Walth. V. *pag.* 385.

Jul. Cæsar Claudinus in *confultationum & refponf. conf.* 27. de ulcere narium interno, & externo tumore.

Idem in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. part. 3. cap. 1. de narium ulceribus. Walth. V. *pag.* 386.

Rudolph. Goclenius in *Experimentirbuch* cap. 76. de fœtore narium. Walth. V. *pag.* 352.

Fulvius Angelinus. Ejus *de verme admirando per nares egreffo.* Ravennæ 1610. 4. Haller (c).

Vincentius Alsarius a Cruce. Ejus *de verme admirando per nares excuffo commentariolum ad* Fulvium Angelinum *cum ejusdem de eodem brevi difcurfu.* Romæ 1610. 4. Haller (d). V. *pag.* 385.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* &c. L. I parte 3. fect. 4. cap. 1. ad detergendum narium ulcus aquam aluminis deftillatam Plateri laudat. Cap. 2. de cancro narium. Cap. 4. de narium anguftia. Cap. 12. de nafi fractura. Walth. V. *pag.* 17.

Gregor. Horst in *obfervat. med.* L. IV. parte 2. *obf.* 31. de exulceratione narium maligna & diuturna. Walth. V. *pag.* 276.

Joh. Vigier in *operum* &c. L. IV. cap. 2. de nafi fractura. Walth. V. *ulcera.*

Petr. Poterius in *infignium curationum* &c. *centuria* III. cap. 80. de herpete & ulcere maligno narium. Cap. 86. 87. de nafi ulcere peffimo. Walth. V. *pag.* 387.

Guil. Ballonius in *confiliorum* &c. L. II. *conf.* 21. ad fætorem narium. Walth. V. *pag.* 387.

Franc. Peccetti in *Chirurgiæ* &c. L. III. cap. 17. de narium ulceribus, ozænis. Walth. V. *pag.* 18.

Franc. Joel in *operum omnium* T. II. L. II. fect. 2. de ozæna: oleum vitrioli ulceri illitum præftantiffimum effe remedium. Walth. V. *pag.* 18.

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. II. (d) Ibid. pag. 362.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 49. de narium ulcere. Cap. 50. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 8. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* &c. L. IV. cap. 4. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 388.

JACOB. de MARQUE. V. *pag.* 684.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. parte 2. sect. 7. cap. 2. ad ozænas. Cap. 5. ad narium angustiam. Cap. 7. ad narium fœtorem. Cap. 9. ad nasi cancrum. WALTH. V. *pag.* 364.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. II. cap. 6. de affectibus nasi. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in *πανδοχειον* &c. L. II. cap. 14. de ozænæ curatione. WALTH. V. *pag.* 443.

MARTIN. BLOCHWIZ in *anatom. Sambuci* sect. 3. cap. 90. de affectibus narium. WALTH. V. *pag.* 412.

M. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. Part. II. *de sectionibus* cap. 27. de amissa nasi figura & ad latus retorsione. Cap. 73. de tuberculo nasi. In *pyrotechniæ* L. II. part. 1. cap. 24. de verrucis nasi. Cap. 30. de cancro nasi. Cap. 47. de naso verrucoso. Cap. 49. de occlusis cicatrice naribus. WALTH. V. *pag.* 303.

JOH. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. L. II. cap. 13. de narium morbis. WALTH. V. *pag.* 444.

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. cap. 7. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 390.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. I. cap. 20. de narium affectibus. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIPP. GRULING in *Med. pract.* L. I. part. 4. cap. 5. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 391.

NIC. TULPIUS in *observat. med.* L. IV. cap. 11. narium vermes. WALTH. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *cista medica* locul. 63. de ozænæ cura. WALTH. V. *pag.* 601.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VIII. tit. 6. cap. 1. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. pag. 333. ad nares obstructas. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. SCULTETUS in *armamentario chirurgico* sagacitatem SPIGELII laudat, qui causam & naturam ozænæ ex inserta turunda divinavit, cujusque consilio noster locum cariosum admoto igne emendavit, qua curatione & alias feliciter dicit se usum esse. HALLER. V. *pag.* 877.

PETRUS

PETRUS de MARCHETIS in *observat. medico-chirurg. obs.* 26. de gravi contusione nasi cum fractura. WALTH. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* cap. I. agit de ozæna. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *observationum* &c. L. pag. 917. de narium obstructione. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 239. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 316.

HENR. a MOINICHEN in *observationibus* &c. Nasus totus amputatus, ab ANTONIO MOLINETTI, patre, continuo sutura firmatus coferbuit. HALLER. V. *pag.* 29.

VITUS RIEDLINUS in *observationibus* &c. memorabile & simile BIDLOIANO exemplum, plurimæ aquæ, quæ de naribus fluxit. HALLER. V. *pag.* 30.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

ELIAS RUD. CAMERARIUS. Ejus disp. *de ozæna.* TUBING. 1693. 4. HALLER. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observationum* &c. *centuria* I. *hist.* 58. de ulcerosa narium obstructione ex piso. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ.* Sect. I. subsect. 2. cap. 4. de narium angustia. Cap. 5. de narium fractura, & ozæna. WALTH. V. *pag.* 365.

In *Actis Eruditor. Lips.* ann. 1715. *Mens. Sept.* pag. 410. narium vermes. ALBERTI. V. *pag.* 49.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* II. *Maj. obs.* 4. pag. 209. vermes e naribus emuncti. ALBERTI. V. *pag.* 52.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

J. GODOFR. BERGER. Ejus disp. *de coryza, polypo, ozæna.* WITTEBERG. 1691. 4. HALLER.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 12. de morbis narium. V. *pag.* 305.

LAURENT. HEISTER in *Chirurgiæ* Part. II. cap. 72. &c. de morbis narium. V. *pag.* 82.

J. CAR. ROST. Ejus disp. *de ozæna.* LEID. 1725. 4. HALLER.

GUIL. MANQUEST in *traité complete* &c. Nasus pene resectus sutura reconciliatus. HALLER. V. *pag.* 90.

SANCTUS ZARINI in *L. de curatione per sanguinis missionem* &c. Ozæna superata sanguine de naribus misso. HALLER. V. *venæ sect.*

ANTONIUS FIZES. V. *vuln. capit.*

J. EUSEBIUS VOET. Ejus disp. *de ozæna*. LEID. 1725. 4. HALLER.

SAMUEL THEOD. QUELMALZ. Ejus disp. *de incurvatione septi narium*. LIPS. 1750. 4. Totum septum vidit secessisse, ut mobile esset. HALLER. V. *pag.* 308.

PIERRE GUISARD. In ejus *pratique de Chirurgie* &c. adjecta est disputatio latina *de ozæna narium ulcere*. HALLER. V. *vulnera.*

HENRICUS VYLHOORN in HEISTERI *institutionibus* &c. in fractis nasi ossibus calamos rejicit. HALLER. V. *pag.* 106.

JUST. GODOFR. GUNZ. Ejus *observatio ad ozænam & dentium ulcus pertinens.* LIPS. 1753. 4. Ulcus inter HIGHMORI sinum & dentem ipsum positum, ut differat ab ulcere sinus HIGHMORI & curetur. HALLER. V. *pag.* 532.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *medicinischen und chirurgischen* &c. Ex vermibus in sinu maxillari ozæna & cephalæa. HALLER. V. *pag.* 115.

ANGELUS NANNONI in *trattato chirurgico* &c. nasum pene totum resectum vidit reconciliari, & cartilaginem conservere. HALLER. V. *pag.* 134.

ANDREAS LEVRET. V. *obstet. art.*

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* tit. narium valetudines. V. *pag.* 283.

SALOMON PEYER. Ejus disp. *de morbis narium.* BASIL. 1756. 4. HALLER.

LEAUTAUD. V. *pag.* 159.

JOHANNES SOGRAFI in *dissertazioni sul polipo del naso* &c. in ozæna post lapsum nata filum longum & fœtidum in nares pendens resecuit, deinde abscessum in sinu pituitario natum injectis liquoribus medicatis siccavit. HALLER. V. *polyp.*

PETRUS LASSUS. Ejus & de la BUISSIERE disp. *de naso fracto.* PARIS 1765. 4. HALLER.

J. JAC. WASER. Ejus disp. *de recessu ossium nasi.* ARGENTOR. 1767. 4. Ex ictu tumor maximus & dolens. Ossa nasi & a frontis ossibus & ab ossibus maxillaribus dimota, non sine labore suum in locum reposita. Ab humore, ut videtur, sensim collecto, situ remota. HALLER.

J. AUG. WOHLFARTH. Ejus *observatio de vermibus per nares excretis.* HALÆ MAGDEB. 1768. 4. HALLER.

(De restitutione nasi TAGLIACOTIANA. Vide *decorat.*)

(De

(De hæmorrhagia narium. Vide *hæmorrhag.*)
(De narium polypo. Vide *polyp*)

NEPHRITIS. Vide *calcul.*

NEPHROTOMIA. V. *calcul. sect.*

OBSTETRICIA ARS.

HIPPOCRATES in L. περι της των παιδιων εγκατατομης, s. *de exsectione fœtus* docet, ut intra uterum fœtum concidas, & caput confringas. Plebeiam etiam feminæ concussionem docet, capite demisso, quo fœtus ex pelvi in uterum relabatur. Audax uterum prolapsum, in juvencula quidem excoriat. Codex exstat in Bibliotheca Vindobonensi (a). In B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2257. 2545. Et apud BANDINI VIII. p. 44. duo codices.

In L. *muliebrium* I. agit de partu difficili, de mola. Multum hic auctor pessis utitur.

In L. περι επικυησιος casus aliqui partus difficilis, & fœtus intra uterum exstincti. Periculum ex hæmorrhagia ante partum superveniente non ignoravit.

In L. *de superfœtatione* dicuntur morbi aliqui puerperii; tum de abortu, utero suppurato, causis sterilitatis, utero clauso, ejus distortione, restitutione, medicamentis emollientibus, uterum purgantibus. HALLER. V. *pag.* 286.

CLEOPATRA Regina & seculi Augustei & Cæsarei fuit, regina artium studiosa, etiam Medicinæ, quæ perinde ut ATTALUS, venenorum experimenta capiebat, & antidotorum. Ei tribuuntur libelli duo *de muliebribus*, manifesto quidem spurii, quorum quoddam compendium a WOLFIO editum est in *harmonia gynæciorum*, edita BASIL. 1566. 4. & 1586. 4. In ipso opere reperiuntur multa vana & superstitiosa medicamenta. Pessarium ad matricis furorem (b); ad vulvæ tumorem, quo ea fœmina, quæcunque fuerit, ait se sæpe usam esse (c); ad molliendum uterum (d); ad vulnera (e); ad ulcera sordida (f); duritatem (g); dolores (h); odoratum CLEOPATRÆ (i). Porro signa dat caloris a partu suborti (k); matricem dicit in inguen

(a) LAMBEC. VI. (b) L. II. c. 2. (c) L. II. c. 9. (d) L. II. c. 1. (e) L. II. c. 31. (f) L. II. 32. cum arsenico. (g) L. II. c. 34. (h) Ibid. (i) AETIUS L. VIII. c. 6. (k) HARMON. L. I. c. 17.

guen infuſam (l); & de tumore vulvæ & uteri (m); de inflammatione uteri & collectione, quæ videtur inflammatione gravior (n); de duritie (o); de vulnere (p); de cancro (q) de fiſtula (r); ad mammarum vitia (s).

Antiqui certe fuerunt CLEOPATRÆ inſcripti *de ornatu* libri, paſſim a GALENO citati, ubi medicamenta ad alopeciam legas (t), & laudatas arundinum radices (u). Neque tamen putat Celeberrimus HALLER aut *muliebria* Reginæ Ægyptiæ CLEOPATRÆ opus eſſe, aut coſmetica; ejus enim fœminæ fervidum ingenium non exprimunt.

Codex *Gynæciorum* eſt in Bibl. MEDICEA n. 1382.

OLYMPUS, Reginæ CLEOPATRÆ medicus, ejus mortem deſcripſit. HALLER.

A. C. CELSUS in L. VII. cap. 29. fœtum dirigendum eſſe vel in caput vel in pedes. Ut unco educatur. Quando alter pes elapſus eſt, alter intus remanſit, præſcindendum quodcunque elapſum eſt. HALLER. V. *pag.* 287.

Obſtetrices & medicæ, quæ & ipſæ partem ejus medicinæ exercuerunt, quæ manu utitur, ſunt ſequentes:

OLYMPIAS Thebana (x).

SALPE de abortivis (y) ſcripſit.

Sic LAIS (z), aut quæ ejus nomine uſa eſt.

PYRRHONIS ſoror obſtetrix (a) fuit.

ELEPHANTIDIS, an aedem, cujus obſcæni exſtabant libelli, liber de ornatu (b).

MAIA (obſtetrix). Ejus ad condylomata & rhagades medicamentum aridum, a GALENO citatum (c).

ASPASIA, de ſtudio adhibendo prægnantibus (d), & ægre parientibus (e), ad fœtum corrumpendum (f), deque abortu (g), cura poſt ſectum fœtum (h), de utero prolapſo revocando (i), de hydrocele (k), & varicoſo ramice (l), herniis variis (m); de uteri condylomatibus (n), nomis (o), hæmorrhoidibus (p), de reclinatione, averſione, recurſu uteri (q), de ejus retractione aut æquali, aut ad alteram partem. Opus cæterum de methodica ſecta ſcriptoris, cum medicamenta metaſyncritica citentur.

SOTIRA obſtetrix, cujus ad tertianas & quartanas medicamentum fuit (r). Olim etiam obſtetrices medicamenta dediſſe, POLLUX auctor eſt in

(l) L. II. c. 6. apud PRISCIANUM. (m) Ib. c. 9. (n) C. 10. 11. (o) C. 14. (p) C. 31. (q) C. 33. (r) C. 39. (s) 35. (t) GALENUS *compoſ ſec. loc.* L. I. (u) Ibid. (x) PLINIUS VAL. L. IV. POLLUX. Alia PLIN. L XXVIII c 19. (y) PLINIUS L. XXVIII c. 7. ATHEN. L. VII. (z) PLIN ibid. (a) LAERT. pag. 1033 (b) GAL. *compoſ ſec. loc.* L. I. (c) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. (d) AETIUS L. XVI. c. 12. (e) Ib fere emollientia ſuadet c. 15. (f) Ib. id. facinus periculo non carere. (g) C. 18. (h) C. 25. (i) C. 79. (k) C. 107. Eum ramicem ſcarificat. (l) C. 104. (m) C. 100, 101, 102. (n) C. 106. (o) C. 92. (p) C. 97. Eas ſcarificat, volſella levat, conſtringit funiculo, excidit. (q) Ib. c. 77. (r) PLIN. L. XXVIII. c. 7.

in casibus levioribus, ut ex loco judices JUVENALIS. Medicas MARTIALIS dixit.

ANTONIÆ AUG. L. AGRIPPINÆ obstetrix.

Et SALLUSTIA Q. L. MERITA, apud GRUTERUM.

FABULLÆ medicæ medicamentum ad splenem (s).

FORELLA T. L. MELANIONA Medica a mammis ex GUDIO, WALCHIUS.

SENTIA ELIS medica serva (t).

JULIA Q. L. SABINA medica, conjux Q. JULII ATI METI (medici forte servi) (u).

SECUNDA LIVILLÆ S. medica (x).

Ad SALVINAM obstetricem libros dedit PRISCIANUS.

De MARIA ZENONIDIS Basilisci uxoris obstetrice SUIDAS refert.

TROTULA etiam posterioris est ævi. Ita HALLER.

C. PLINIUS in L. VII. c. 7. De matris utero, exsecti sunt SCIPIO Africanus major, & MANILIUS, qui primus CARTHAGINEM cum exercitu intravit, & CÆSARUM primus, & CÆSO. HALLER. V. *pag.* 997.

SORANUS, Ephesius. Ejus L. περι μητρας anatomici potissimum est argumenti; aliqua tamen habet de morbis mulierum: externam membranam uteri solam elabi, dum interna locum suum tenet. Ad latera etiam declinare. Ipse putat se vidisse, in hernia testem fœmininum cum cremastere excidisse. Hujus operis forte partes fuerint, quæ apud AETIUM conservantur: de seminis fluxu (y), de uteri debilitate (z), de furore uterino (a), resolutione & frequente abortu (b), de prolapsu uteri; non totum elabi, sed ovi struthiocameli similem esse; nuper elapsum conatur restituere. Tum uteri laxus (c) scirrhus, qui solvi possit, si circa os & collum uteri sedem habuerit, si circa fundum, spem nullam superesse. HALLER. V. *pag.* 706.

CÆLIUS AURELIANUS, qui SORANI præcepta *latinizavit* (d), de muliebribus egit, pessorumque varietatem descriptam dedit (e). HALLER. V. *pag.* 293.

MOSCHION scripsit *de ornatu* librum pro obstetricibus, & de *mulierum morbis*, cujus libri codex reperitur in Bibliotheca AUGUSTÆ Vindelicorum Græce scriptus. Eum librum Græce edidit CASPAR WOLF. Matricem totam prolapsam se excidere, & ab ea operatione fœminas supervixisse

(s) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX. (t) Apud RHODIUM pag. 193. (u) Apud eund. 194. (x) Ex PIGNORIO le CLERC. (y) Apud AETIUM L. XVI. cap. 72. (z) Ibid. cap. 73. (a) Ib. cap. 74. (b) Ib. cap. 75. (c) Ib. cap. 81. (d) *Acut.* L. II. cap. 28. & L. I. &c. (e) *Tard.* L. II. cap. 4.

xiſſe apud antiquos reperiri. Sellam habet obſtetriciam; obſtetricis in partu officium, minutasque curas, morbos muliebres, picam, abortum, morbos puerperii, infantum, nutricum, hæmorrhagiam, molam; varias partus difficilis cauſas, perverſosque fœtus ſitus, & auxilia; ut pedibus educatur infans, jubet, ſi in caput non æque commode dirigi poſſit. Medicamenta ad partum expediendum. Embryulcum habet, quem fœtui mortuo injicit, ut de utero extrahat. HALLER.

ANATHONIS philoſophi peſſarium dicitur in *Gynæcæis* (f). Is fuerit Philoſophus, qui faſſus eſt, molam fuiſſe, quam putabat uteri eſſe hydropem. HALLER.

PHILUMENI, ſimpliciter dicti, multa loca ſunt apud AETIUM. In partu difficili, a fœtu viam obſtruente, jubet fœtum in pedes convertere, & ſi minus ſuccedat, uncum impingere oculo vel ori (g). Hydropici fœtus ventrem incidit & viſcera eripit, caput etiam in gravi caſu amputat, & tumidum incidit, evacuat (h), coxam etiam reſecat (i). Ad caput vitiatum conſilia (k). Ad mammarum inflammationem (l); indurationem (m); uteri inflammationem (n); docet, ut ſecundinas oporteat educere (o); leniter jubet agere (p). HALLER. V. MNASEUM *pag.* 1001.

GALENUS. Ejus librum *de cauſis, utilitate, difficultate reſpirationis, de uteri ſectione, de fœtus formatione, ſemine*, vertit JANUS CORNARIUS, BASILEÆ 1539. fol. HALLER (q). V. *pag.* 264.

MISUSA. Ejus curatio virginis violentiam paſſæ, quam immaturam fuiſſe putes, cum jubeat cannulam in ſinum pudoris dare, ne conferveat (r). HALLER.

ORIBASIUS in *ſynopſis ad* EUSTATHIUM filium L. V. agit de gravidarum & nutricum morbis, de nutrice eligenda, de morbis puerorum, eorum educatione & cura. HALLER (s). V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. ſ. IV. cap. 8. de mola. Cap. 12. de cura prægnantium. Cap. 14. de cura parientium. Cap. 15. de cura circa ægre parientes. Cap. 16. quomodo opem ferre oporteat his, quæ non tuto concipiunt. Cap. 21. de his, quæ abortiunt. Cap. 22. de difficultatis partus medela. Cap. 23. de fœtus extractione & exſectione. Cap. 24. de ſecundinarum eductione. Cap. 25. de cura poſt fœtus eductionem. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. I. cap. 1. quo victu gravidæ uti debeant. In L. III. cap. 69. de mola. Cap. 76. de partu difficili. In L. VI. cap.

74.

(f) *Harm.* p. I. (g) Apud AETIUM L. XVI. cap. 23. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Ibid. (l) Ibid. cap. 38. (m) Ib. cap. 39. (n) Ib. cap. 85. (o) Ibid. cap. 24. (p) Ib. L. VIII. cap. 45. 6. (q) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 271. (r) Apud RHAZEUM L. IX. (s) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 283.

74. de fœtus mortui extractione, & excisione. Cap. 75. de secundinis retentis. WALTH. V. *pag.* 293.

Anonymus *de morbis mulierum ex* METRODORO est in Bibl. *Medicea* Plut. 75. HALLER.

THEODORUS non debere secundinas violenter extrahi (t). HALLER. V. *pag.* 1008.

JOHANNES SERAPIONIS filius in L. V. agit etiam de partu difficili. HALEER. V. *pag.* 265.

RHAZEUS in L. IX. vitia uteri percurrit, in quibus multa sunt chirurgici argumenti, de inflammatione, ulcere, cancro uteri. De abortu: se vidisse in abortibus octavi mensis pedes præcedere, ut constet eo demum mense fœtum inverti. Breviter cœterum & imperfecte de partu. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoriæ* L. VI. cap. 39. de abortu. In *practicæ* L. I. cap. 19. de regimine gravidarum. In L. VIII. cap. 4. de abortu. Cap. 26. de difficultatis partus medela. Cap. 27. de secundinæ retentæ & mortui fœtus medela. L. IX. cap. 58. de mortui fœtus abortione. Cap. 59. de secundinæ inclusæ cura. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 21. tract. I. cap. 8. 9. 10. 11. de abortu, ejusque signis & cura. Cap. 12. 13. 14. 15. de regimine abortus, & extractione fœtus mortui. Cap. 18. 19. de mola & ejus cura. Tract. II. cap. 16. de secundinarum extractione. Cap. 21. de difficultate partus. Cap. 23. de regimine parientium & puerperarum. Cap. 24. de regimine partus difficilis. (Juvat fœtum ob capitis molem difficulter progredientem ligare margine panni, & leniter extrahere: id ni succedat, forcipes administrare, iisque educere: habet forcipem & reticulum. Breviter ista & fere his ipsis verbis, ut videatur de re suo ævo notissima dicere. Ita HALLER). Cap. 25. &c. de regimine partus. Cap. 51. medicamenta ad facilitandum partum. WALTH. V. *pag.* 267.

R. ISAAC BEN ALI BEN ATHAR, scriptor Ebræus. Ejus *de mulierum rebus* est in Bibl. VATICANA. HALLER (u).

ALBUCASIS in L. II. fœtum mortuum forcipibus educit. Fœminam vidit, in cujus utero fœtus mortuus remanserit, quæ tamen conceperit, de qua denique abscessu facto fœtus per umbilicum exierit, ut longo post tempore sanata sit. HALLER.

Idem in L. *practicæ* sect. 2. cap. 1. de passione molari. Cap. 6. de abortu. Cap. 7. de morte embrionis. Cap. 10. de difficultate partus. Cap. 11. de regimine gravidarum. Cap. 22. de fœtu mortuo. WALTH. V. *pag.* 267.

(t) Apud RHAZEUS L. IV. (u) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 400.

ABDARRAHMAN NASSER BEN ABDALLAH, qui obiit anno Hegiræ 774., ejus codex *Hah fi assar al Nekah*, in quo agit etiam de rebus ad juvandum & impediendum partum idoneis, est in Bibl. R. P. I. n. 1091. HALLER.

CONSTANTINUS *de morborum cognitione* &c. agit etiam de partu difficili. HALLER. V. *pag.* 268.

EROS *de mulierum passionibus ante & post partum* &c. de graviditatis & puerperii malis, de uteri variis morbis, de nutricis selectu. HALLER. (w) V. *pag.* 418.

GENTILIS de FULGINEO in *consiliorum* &c. *cons.* 2. ad præcavendum abortum. WALTH. V. *pag.* 418.

PETRUS de APONO in *conciliatore* &c. etiam de partu agit, quem non male ab utero nimis distento deducit. HALLER. V. *pag.* 270.

ALBERTUS MAGNUS, Germanus, Dominicanæ religionis, inde episcopus, eruditus vir, collector, scripsit *de secretis mulierum*, quæ magis videtur decorum fuisse ab eo ignorari. Liber sæpissime recusus est. Antiqua editio est XV. seculi, loco non addito. Germanice prodiit ARGENT. 1516. 8. 1544. 8. FRANCOF. 1581. 4. NÜRNBERG 1678. 12. edente JACOBO HIERONYMO BRANDIO, LIPS. 1595. 8. Latine LION 1506. 12. 1551. 12. 1571. 12. 1574. 12. ARGENT. 1615. 12. Aliqua, sed ad morem & saporem veterum, de partu difficili dixit. HALLER.

BERNARD. GORDON in *L. medicinæ practicæ* part. 7. cap. 16. de difficultate partus. Cap. 18. de mola. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. III. cap. 3. de regimine prægnantium, & de cautela abortus. Cap. 4. de difficili partu. Cap. 5. de mola; de extractione fœtus mortui. WALTH. V. *pag.* 296.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 2. de fœtus & secundinæ extractione. WALTH. V. *pag.* 297.

NICOLAUS de FALCONIIS. V. *pag.* 634.

BALESCON de THARARE in *philonii* pag. 349. Judeæ fœminæ, quæ partum expectabat, flatum de utero exivisse. HALLER. V. *pag.* 299.

PETRUS de la CERLATA in *operis chirurgici* pag. 112. forcipe se, neque semel, uterum dilatasse, caput perforasse, fœtum extraxisse. HALLER. V. *pag.* 269.

Anonymus *de morbis mulierum* est in B. R. P. n. 7036. HALLER.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. part. IV. cap. 15. de regimine gravidarum. Cap. 24. de facilitando partu. WALTH. V. *pag.* 372.

BAR-

(w) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 430.

BARTHOL. de MONTAGNANA in *consiliorum* &c. *cons.* 212. de mola. WALTH. V. *pag.* 372.

ANT. GUAINERUS in *oper. med. commentar. de morbis matricis* cap. 32. &c. de abortu & ejus cura; de mola & ejus cura; de regimine puerperarum, de secundinis retentis, de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 372.

PAULUS BAGELLARDUS in L. *de aegritudine infantum* morbos puerorum minute recenset, initio ab ipsa manu obstetricis facto. HALLER. (x) V. *pag.* 799.

BARTHOLOMÆUS METLINGER, medicus Augustanus. Ejus *de infantum valetudine tuenda, curandis morbis.* FRANCOF. 1531. Germanice *Regiment der jungen Kinder* AUGSPURG 1474. fol. 1539. 8. HALLER (y).

ELIAS F. JUDA, Tiburtinus, Hebræus, scripsit a. 1478. librum *de malis matricis & iis medendi modo* . . . HALLER (z).

ANT. CERMISON in *consiliorum med. cons.* 13. contra abortum. *Cons.* 14. contra partum difficilem. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. VI. cap. 21. rubr. 21. de mola. Rubr. 28. 29. de regimine prægnantium. Rubr. 30. de præservatione embryonis. Rubr. 32. de difficultate partus. Rubr. 34. de secundinæ retentione. Rubr. 37. de regimine inflationis ventris post partum. Rubr. 41. de regimine fœtus mortui. Rubr. 42. de puerperarum regimine. WALTH. V. *pag.* 373.

ANT. BENIVENIUS *de abditis rerum causis* cap. 29. partus difficillimus unco & emolliente oleo expeditus. HALLER. V. *pag.* 362.

LUDOVICUS BONACIOLUS. Ejus *enneas muliebris* primum absque anno & loco in ITALIA in fol. prodiit, tum ARGENTINÆ 1537. 8. LEID. 1641. 12. Annus, quo scriptus est libellus ignoratur; circa a. 1500. tamen prodiit, nam & LUCRETIÆ Estensi dicatur, ALEXANDRI VI. filiæ, & noster a. 1509. LEONICENI magistri sui opera edidit. Deinde a. 1506. vel 1507. contra eum PONTICUS VIRUNNUS scripsit. Huc faciunt capita de morbis gravidarum; alterum de abortu & mola; tertium de prima puerorum cura & dentitione. HALLER (a).

JOH. de VIGO in *practicæ* L. IV. cap. de extractione fœtus mortui ex utero. WALTH. V. *pag.* 270.

ALEXANDER BENEDICTUS in L. XXV. cap. 26. de partu difficili. Cap. 27. de secundinis morantibus. Cap. 29. de causis abortus. Cap. 30. de præservatione abortionis. Cap. 31. ad partum mortuum extrahendum. Cap. 32. 33. medicamenta ad partum custodiendum; ad fœtum mortuum. Cap. 34. 35. 36. 37. 38. de mola & ejus cura.

(x) Ibid. pag. 466. (y) Ibid. pag. 466. (z) Ibid. pag. 467. (a) Ibid. pag. 488.

JACOBUS BERENGARIUS in *Isagoge* uterus a patre & ab ipso JACOBO feliciter resectus. Utero per apostema rupto fœtus eductus. Fœtus extra uterum repertus, quem ulcus ruperit. HALLER. V. *vuln. capit.*

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. IX. cap. 11. de abortu. Cap. 13. de mola. WALTH. V. *pag.* 313.

JASON a PRATIS (f. Pratensis) Zirikzeus Seelandus. Ejus *de uteris L. duo* prodierunt ANTWERP. 1524. 4. AMSTERDAM 1657. 16. Pleraque physiologici sunt argumenti, sed liber II. huc pertinet, qui sit de victu a gravidis observando, de tussi fœminis prægnantibus molesta. Caput pueri solicite velari vetat. Contra edacitatem & ingluviem. Cibi gravidis fœminis salubres, & integra de facultatibus alimentorum disputatio. Cæterum ubique amat a præcipuo fine divagari.

Ejus *de pariente & partu L. obstetricibus, puerperis, nutricibusque utilissimus.* ANTWERP. 1527. AMSTERD. 1657. 12. Victus parturienti opportunus. Vomitum in partu nocere. De obstetricum officio. Omnem curam in eo ponit auctor, ut caput fœtus præcedat. Non debere puerum frigida lavari. Regimen, ut vocat, puerperæ, & varii morbi. Puerorum aliqui morbi.

Ejus L. *de arcenda sterilitate & progignendis liberis.* ANTWERP. 1531. 4. AMSTERD. 1657. 12. Senilis confabulatio, non absque jocis parum castis, & bona fruge cassis. Ipse 15. liberos genuerat, sperabat plures. Consilia parum fida, multa aliena de vitiis utriusque sexus. Vampyrorum habet historiam, qui reviviscant, cum uxoribus coeant, ut necesse sit cor palo transfigere, cadaver comburere. HALLER (b).

EUCHARIUS RHODION, veriori nomine RÖSLIN. Ejus L. *der schwangeren Frauen u. Hebammen Rosengarten.* Celebre suo ævo opus, & pene classicum. Parvus libellus, frequentissime recusus. Dedicatio data est anno 1513. Editionem tamen antiquiorem non potuit invenire celeberrimus HALLER (c), quam AUGUST. VINDEL. 1522. 4. deinde 1528. 4. 1532. 4. 1544. 8. cum CUBA BONACIOLO, & ALBERTO. Deinde 1551. 8. 1565. 8. *Hebammenbüchlein* FRANCOF. 1582. 8. 1603. 8. Latine *de partu hominis & quæ circa eum accidunt*, FRANCOF. 1532. 8. 1537. 8. 1544. 8. 1551. 8. 1563. 8 PARIS 1535. 8. Gallice vertente PAULO BIENASSIS *tr. de divers travaux & enfantemens des femmes*, PARIS 1536. 8. 1540. 12. 1563. 12. 1577. 12. Anglice vertit THOMAS RAYNOLD *the byrth of mankind*, LOND. 1654. 4. &c. Belgice 1559. 12. AMSTERD. 1667. 8. Compendium est obstetricium, in quo primæ figuræ fœtus male in utero dispositi reperiuntur, & auxilia propria docentur. Vix quidquam habet proprii: fœtum jubet quantum potest, in caput dirigere. Si omnino id non potuerit obtineri, tunc demum pedibus extrahere. Fœtum mortuum concidere, caput aperire, uncum

(b) Ibid. pag. 511. (c) Ibid. pag. 517.

cum injicere, forcipem adhibere jubet, caput disrumpere, vel incidere: sellam depingit puerperalem. Pars clinica formulas continet ad morbos fœminarum gravidarum, puerperarum, lactantium, & puerorum; ad vitandum abortum &c. Omnia omnino ad empiricorum saporem. HALLER.

OTTO BRUNFELS, Moguntinus, Poliater aliquamdiu Bernensis, vir laboriosus & diligens collector, quem mors ante diem maturioribus operibus eripuit, & qui præterea in varia se studia diffudit. Ejus *Weiber und Kinder Apothek I. Buch von Krankheiten der Weiber vom Haupt bis zu den Füssen. II. von Rath und Sorg bey Säuglingen und zarten Kindern.* ARGENT. . . . 4. absque anno. Medicamentorum collectitia farrago. HALLER (d).

JOH. STOCKERUS *praxis aureæ* L. I. cap. 50. de difficili partu. Cap. 51. de fœtus mortui & secundinarum exclusione. WALTH. V. *pag.* 374.

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XV. cap. 6. de his, quæ ab abortu præservant. Cap. 9. quæ partum facilitent. Cap. 10. de extractione fœtus mortui. Cap. 11. de secundinarum extractione. WALTH. V. *pag.* 374.

HIERONYM. CARDANUS *de causis & signis* &c. pag. 231. de fœtu mortuo; de abortu. WALTH. V. *pag.* 374.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 88. de mola. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit de partu, etiam difficili. HALLER. V. *pag.* 421.

SEBASTIANUS AUSTRIUS. V. *pag.* 421.

MICHAEL ANGELUS BLONDUS. Ejus *de affectionibus infantum & puerorum.* VENET. 1537. 8. HALLER. V. *vener. morb.*

CAROLUS STEPHANUS in *dissectione partium corporis humani* PARIS 1545. fol. tria priora capita L. III. sunt de partu, quem etiam cæsareum describunt, tum difficilem, in quo omnino vetat pede fœtum prehendere. HALLER.

JOH. FERNELIUS in L. II. *de abditis rerum causis* PARIS 1548. fol. 1560. fol. BASIL. 1579. 8. FRANCOF. 1579. 8. &c. etiam de abortu agit. HALLER.

Idem in *universæ Medicinæ* L. VI. cap. 12. de partu difficili. Cap. 17. de abortu. WALTH. V. *pag.* 422.

NICOLAUS ROCHEUS. Ejus *de morbis mulierum curandis.* PARIS. 1542. 12. recus. in *muliebribus* BAUHINI & J. SPACHII. (Libellus, ut auctor ipse in præfatione fatetur, partim ex veterum Græcorum, Arabum, & Latinorum monumentis, partim experientia propria confectus). Omnino compilatio, & innumerabiles formulæ. Proprii nihil habet. HALLER (e). (Pag. 72.

(d) Ibid. pag. 527. (e) Ibid. T. II. pag. 64.

72. &c. procidentia uteri; pag. 81. &c. de mola; p. 111. &c. de scirrho uteri; p. 116. &c. de cancro uteri; p. 124. clausuræ muliebrium locorum; p. 126. &c. causæ sterilitatis; p. 152. &c. conceptus, fœtus generatio, impragnatio; p. 172. &c. de abortu; p. 180. de victu & regimine gravidarum; p. 181. &c. de partu difficili; p. 196. de secundinis extrahendis; p. 201. de puerperæ cura.)

ANT. FUMANELLUS in tract. *de compos. medicam.* cap. 55. partum facilitantia. WALTH. V. *pag.* 375.

MARTINUS AKAKIAS, Catalaunensis, Professor Parisinus. Ejus *de morbis mulierum libri duo* exstant in collectione *Gynæciorum* BAUHINI & SPACHII edit. ARGENTINÆ 1597. fol. HALLER (f). In L. II. cap. 3. de diæta gravidarum; de mola. Cap 4. de abortu. Cap. 7. de officio obstetricis. Cap. 8. de secundinis. Cap. 9. de cura puerperarum. Cap. 12. de dolore puerperarum. Cap. 13. de difficultate partus. Cap. 15. de fœtu mortuo & corrupto abigendo. WALTHER.

GUALTHER HERMAN RYFF. Ejus *Hebammenbuch, s. schwangerer Frauen Rosengarten.* FRANKFURT 1545. fol. 1569. 8.

Ejus *Trostbüchlein von Schwangernüsse, u. Geburt des Menschen.* ZÜRICH 1554. . . HALLER. V. *pag.* 422.

LEONHARDUS FAVENTINUS. V. *pag.* 422.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. XI. cap. 29. de mola. Cap. 32. de abortu præcavendo. Cap. 34. signa & cura partus difficilis; suffitus fœtum mortuum excludens. WALTH. V. *pag.* 375.

J. PHIL. ab INGRASSIA in L. *de ossibus*... dolores intolerabiles fœminam quamdam passam esse narrat, quam qui sanavit medicus, putabat ossa pubis in partu disjuncta fuisse. Id fieri noster negat, & coccygem procul dubio secessisse. HALLER. V. *pag.* 6.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. L. III. cap. 22. de mola. Cap. 23. de regimine gravidarum. Cap. 24. de fœtus evocatione in difficili partu. Cap. 25. difficultatis partus curatio. WALTH. V. *pag.* 422.

JULIUS ALEXANDRINUS in *salubrium* &c. L. XXVII. cap. 2. de cura gravidarum. WALTH. V. *pag.* 642.

CAMILLUS THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 60. de mola. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS. Ejus *de mensibus mulierum & hominis generatione.* VENET. 1556. 8. BASIL. 1556. 8. recus. & in *muliebribus* BAUHINI & SPACHII. Habet etiam alia mala muliebria. HALLER (g). V. *pag.* 350.

AMBROS. PARÆUS. Ejus *deux livres de Chirurgie, de la génération de l'homme & maniere d'extraire les enfans tant vivans que morts, du ventre de leur mere.* PARIS 1573. 8. Agit hic de cæsarea sectione in fœmi-

(f) Ibid. pag. 43. (g) Ibid. pag. 44.

fœmina mortua, quam non putat superstite vita posse tolerari. Hic primum in partu difficili utique jubet pedes adripere. Manum præeuntem brachiumve amputat. Uncos etiam depingit forcipemque scindentem ad dissecandum brachium. In *collectione operum* efficit librum XXIII., qui de generatione minime malus liber est. (Cap. 16. de instantis partus signis. Cap. 26. de fœtus tum vivi tum mortui extractione chirurgica. Cap. 28. de puerperarum cura. Cap. 29. 30. de causis abortus & difficilis partus. Cap. 38. de dolore post partum. WALTHER.) Ad extrahendam molam forceps tricruris. Prolapsus uteri Pessos depingit. Uteri amputatio. Pedibus fœtum extrahebat. Molæ & instrumentum LEVRETIANI non dissimillimum pro extrahendis molis. Atretas manu curat. HALLER. V. *pag.* 301.

MATTHIAS CORNAX, Professor Vindobonensis. Ejus est *historia quinquennis fere gestationis in utero, & quomodo infans semiputridus resecto utero exemtus sit, & mater curata absque sutura evaserit.* VENET. 1550. 4.°&c.

Ejus *historia* II. *quod eadem fœmina denuo conceperit & interierit.* Ibid. . . . Utraque historia cum ejus *medicæ consultationis enchiridio* prodiit BASIL. 1564. 8. Putes partum fuisse ventralem; retenti fœtus ossa per ulcus circa umbilicum prodierant. Chirurgus dirigente MATTHIA abscessum aperuit, reliquias putridi fœtus exemit. Altera vice gravida interiit, cum parere non posset, neque administratione aliqua liberaretur. Aliud exemplum fœtus per 13. annos retenti, ÆGIDII de HERTOGHE. Aliud ACHILLIS GASSERI, fœtus retenti, & per chirurgum CLOESI excisi. HALLER.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinalium centuria* I. *curat.* 27. de regimine gravidarum. *Curat.* 70. de dolore ventris post partum. In *cent.* V. *curat.* 34. ad partum difficilem medicamentum ex cinnamomo, myrrha, & croco. WALTHER. Ad expediendum partum nimis multum medicamentis tribuit. HALLER. V. *pag.* 314.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 11. (vel 21.) de matricis affectibus: de mola & ejus cura, de difficili partu. WALTH. V. *pag* 423.

CHRIST. a VEGA in *artis medendi* &c. L. III sect. 10. cap. 15. de mola. Cap. 21. de abortu. Cap. 22. de extractione fœtus mortui, & secundinarum. Cap. 23. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 376.

DONATUS ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 114. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 376.

MIRON. Ejus *de infantum morbis.* TURON. 1553. fol. HALLER. Confer *pag.* 855.

JACOBUS RUFF, chirurgus Tigurinus. Ejus *de conceptu & generatione* L. VI. TIGURI 1554. 4. & in *collectione gynæciorum* BAUHINIANA & SPACHIANA. Fuse de obstetricum toto officio. Figuræ variæ fœ-

tuum male dispositorum: jubet autem puerum in caput dirigere, ad veterum sensum, etiam quando pedes præcedunt, nisi is puer valde exiguus fuerit. Ad fœtum mortuum educendum forcipe utitur, quam veteres dixerant, ipse depingit, satis ejus similem, qua nunc vulgo utuntur ad caput incuneatum expediendum.

Idem dedit etiam Germanice *Hebammenbuch darinn man die Heimlichkeit des weiblichen Geschlechtes erlernen kann.* FRANKF. 1580. 4. 1588. 4. 1600. 4. Belgice vertente MARTINO EVERARDO, AMSTERDAM 1670. 4. Parum a Latina editione differt, nisi quod Latina editio proprium de mensibus caput, Germanica vero libellum de morbis infantum continet. HALLER.

JOH. LANGIUS in *epistolarum* L. II. *epist.* 12. de regimine gravidarum. *Epist.* 30. de fœtus mortui excretione. *Epist.* 41. de obstetricum officio. WALTHER. Narratur ACHILLIS GASSERI historia vulneris uteri, & ipsius, qui utero gerebatur fœtus, feliciter sanati. CARPUM, ut vocat, uterum elapsum ipse vidit resecare, felici eventu. HALLER. V. *pag.* 326.

FRANC. VALERIOLA in *observationum* &c. L. I. *obs.* 1. de mola. In L. V. *obs.* 2. de fœtu mortuo. WALTH. V. *pag.* 767.

J. B. MONTANUS. Ejus *opuscula de characterismis febrium, quæstio de febre sanguinis. De uterinis affectibus a* VALENT. LUBLINO *collecta.* VENET. 1554. 8. 1564. 8. Libellus *de uterinis affectibus* seorsim prodiit PARIS 1566. 12. & in *gynæciis* BAUHINI & SPACHII cum duodecim de eadem re consiliis. Generalia omnia, propriæ adnotationis nihil. HALLER. (h). V. *pag.* 424.

THADDÆUS DUNUS, Cardani discipulus, Locarnensis Helvetus transalpinus, ob religionem profugus, TIGURI in HELVETIA fere vixit. In *epistolis medicinalibus de oxymellitis facultatibus, curatione pleuritidis, & morborum articularium. De hemitritæo libellus. Miscellaneorum de re medica liber.* TIGURI 1555. 8. 1592. etiam de mola & uteri suffocatione. Fœtum mortuum de utero balneo depulit, in quo helleborus albus erat & cyclamen, tum dato dictamno.

Ejus *muliebrium morborum omnis generis remedia ex Dioscoride Galeno, Plinio, Barbaris & Arabibus collecta & disposita.* ARGENTOR. 1565. 8. Ad quemque muliebrem morbum remediorum census, ex veteribus compilatus, ordine alphabetico. HALLER (i).

ARTUS RIOUST & RAYMOND du MAS *E. semper utero gerenti medendum.* PARIS 1555. 4. HALLER.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. primus (ut putat celeber. HALLERUS) fœtum omnino pedibus jubet extrahere. Alii uteri morbi. V. *pag.* 801.

In

(h) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 76. (i) Ibid. pag. 71.

In LYCOSTHENIS editione JULII OBSEQUENTIS, BASIL. 1557. fol. fœtus retentos & de ulcere extractos reperias. HALLER.

BALDUINUS RONSSEUS. Ejus *de hominis primordiis & infantum morbis.* LOVAN. 1559. 8. LEID. 1594. 8. De conceptionis instrumentis, de sterilitatis remediis, de præcavendo abortu, de suffocatione a matrice, mola, uteri inflammatione, de morbis puerperarum, lactantium, de morbis puerorum.

Ejus *miscellanea, s. epistolæ medicinales.* LEID. 1590. 8. 1618. 8. Minime illepidæ epistolæ, argumenti varii. Puer hydrocephalicus, cum partu edi non posset, ex viva matre, inciso ventre, fausto eventu ab auctore eductus. Fœtus retenti ossicula feliciter decedentia per biennium. In L. *de morbis mulierum*, cui alius est titulus *de vitæ humanæ primordiis*, una excuso, aliqua habet de partu difficili & cæsareo: illa ex veteribus. Uterum docet suffire. Ad fœtum mortuum extrahendum varia instrumenta. HALLER.

GEORGIUS PICTORIUS. Ejus γυναικονιτις *Frauenzimmer, oder nützliches Büchlein, wie schwangere Frauen vor und nach der Geburt zu halten, und wie sie alle weibliche Zufälle besseren, und ableiten sollen.* FRANKFURT 1569. 8. 1593. 8. HALLER. V. *pag.* 1013.

JOD. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. II. 247. &c. (k) impraegnationis impedimenta, notæ, prægnantium incommoda, signa mortui in utero fœtus, abortus præsagia, difficilis partus. V. *pag.* 425.

ANTONIUS MARIA VENOSTA, Rhætus ex valle Tellina. Ejus *discorso generale intorno alla generazione e nascimento degli uomini.* VENEZIA 1562. 8. ANDREAM DORIA ait partu cæsareo editum fuisse. De partù naturali & difficili, de puerorum morbis. HALLER.

ANT. FRANCANTIANUS. V. *vener. morb.*

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. L. V. agit de puerorum morbis. HALLER. V. *pag.* 8.

GIOVANNI MARINELLI. Ejus *le medicine partenenti all' infermità delle donne.* VENEZIA 1563. 8. 1574. 8. 1650. 8. Gallice aucta a J. LIEBAULT, PARIS 1582. 8. 1609. 8. Germanice, vertente HIERONYMO MARTIO, AUGUST. VIND. 1587. 8. HALLER.

Cinq livres de la maniere de nourrir, & gouverner les enfans dès leurs naissance, de bien choisir une nourrice. 2. l'instruction de la sage femme, ou des accoucheuses. 3. la maniere de guerir les maladies des enfans. PARIS 1565. 4. HALLER.

STEPH. GOURMELEN in *Chirurgiæ artis ex* HIPPORATIS *& aliorum* &c. fœtum, potissimum mortuum, in pedes dirigit. HALLER. V. *pag.* 8.

(k) Edit. AMSTELODAM. 1745. 8.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. III. cap. 63. de fœtus retentione. Cap. 64. de partu difficili. Cap. 65. 67. de mola. WALTH. V. *pag.* 377.

CASPAR WOLFIUS edidit *Gynæciorum*, *s. de mulierum affectibus & morbis libros veterum & recentiorum*, *partim nunc primum editos*, *partim castigatos.* BASIL. 1566. 4. In hac collectione MOSCHION, EROS, BONACIOLUS & alii continentur veteres, in harmoniam redacti. HALLER.

Idem in *viatici novi* &c. cap. 62. de mola. WALTH. V. *pag.* 428.

MARCELLUS DONATUS *de medica historia* in L. IV. fœtuum in materno utero mortuorum exempla, quorum aliqui per vulnus uteri, alii per abscessum sponte natum prodierunt, ut eædem fœminæ etiam ab eo apostemate pepererint. GREGORIUS HORST septimum librum adjecit, in quo iterum putridi fœtus per annum in utero gesti historiæ. De partu cæsareo in utero prolapso. HALLER. V. *pag.* 578.

JACQUES DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. ossa pubis omnino discedere. HALLER. V. *pag.* 9.

LEONARDO FIORAVANTI in *tesoro della vita umana* L. IV. Ob partum difficilem incisa fœmina, læsa cum utero vesica, ut utrumque viscus abscessum pateretur, tamen a FIORAVANTO sanata. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYMUS MERCURIALIS. Ejus *prælectiones de morbis mulierum.* VENET. 1601. 4. curante COLUMBO, & cum C. BAUHINI *muliebribus.* Eorum L. II. est de partu. In L. IV. de prolapsu uteri agit. Mulier quæ fœtum mortuum aliquot annis gestaverat, quam noster molam figuratam utero gerere respondit. HALLER.

Idem de *morbis puerorum* L. I. cap. 4. de prægnantium cura. In L. II. cap. 1. de abortu & partu præmaturo. Cap. 3. de mola. WALTH. V. *pag.* 362.

Idem in *consiliorum* &c. *cons.* 10. pro muliere abortiente. *Cons.* 57. de periodico & statis temporibus facto abortu. *Cons.* 101. de abortu. WALTH. V. *pag.* 377.

J. LIEBAULT vertit & auxit librum J. MARINELLI *de infirmitatibus fœminarum*, titulumque fecit *de la santé, fécondité & maladies des femmes.* PARIS 1570. 8. 1582. 8. 1609. 8. corrigente & augente LAZARO PE. Deinde LION 1597. 8. Morbi fœminarum cum numerosis formulis. Vitia varia & virorum & fœminarum. Nutricum errores varii. Cura puerperarum. Subinde suas admiscet adnotationes. HALLER (1).

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universale* &c. L. V. agit etiam de partu difficili, ubi monet se vidisse, fœtum ob capitis molem non potuisse edi. HALLER. V. *pag.* 10.

ADAM

(1) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 192.

ADAM LONICER. Ejus *Ordnung für die Hebammen.* FRANKF. 1573. 8. HALLER.

HORAT. AUGENIUS in L. *de embryone petrefacto Senonensi.* VENET. 1595. de fœmina gravida, cum signa partus evanuissent, incisa, in qua aperta uterus gangrænosus, rectum intestinum ulceratum, cum apertura per quam fœtus exierat. HALLER.

Idem in *epistolarum* &c. T. II. L. VI. cap. 8. quibus de causis abortus fieri contingat. In L. VII. cap. 576. de facilitando partu. WALTHER (Cæsaream sectionem in mortua fœmina fecit. HALLER). V. *pag.* 427.

ÆMILIUS CAMPOLONGUS, Patavinus, Professor in patria schola, Galenicus, a. 1573. scripsit *theoremata de humana perfectione* &c. PATAVIÆ 4. Ejus autem *de vermibus, & uteri affectibus, deque morbis cutaneis tractatus* prodiit PARIS. 1634. 4. edente PETRO BORDELOT. Leve certe & inutile opusculum. Nihil serium est in consiliis, quæ dat adversus partum difficilem. HALLER (m).

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. XI. cap. 24. de partu difficili.

Idem in *consiliorum* &c. L. III. *cons.* 82. de abortu. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS in *artis medendi* &c. Sect. III. L. VI. cap. 12. de mola. Cap. 14. de abortu. Cap. 15. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 378.

LAURENTIUS JOUBERT. Ejus *discours populaires touchant la Medecine & le regime de santé* P. I. & II. BOURDEAUX 1579. 8. 1587. 8. AVIGNON 1586. 12. ROUEN 1601. 8. Italice FLORENT. 1592. Latine ANTWERP. 1600. 8. Pars I. a. 1578. dicata est Reginæ MARGARITÆ VALESIÆ. In L. I. Medicina contra vulgi præjudicium defenditur. Alter liber, liberiori quidem stylo scriptus, pertinet ad generationem. In L. III. de graviditate. In L. IV. de partu. In L. V. de lactatione, quam a matre severe exigit (n). Negat ossa pubis discedere ut fœtui viam aperiant, & superstitiosa aliqua auxilia deridet, quibus mulierculæ parturientes fœminas conantur adjuvare. HALLER. V. *pag.* 631.

OMNIBONUS FERRARI. Ejus *de arte medica infantum* L. IV. *duo de tuenda eorum sanitate, duo de morbis.* BRIXIÆ 1577. 4. 1598. 4. LIPS. 1615. 4. Ejus *de arte medica infantum aphorismorum particulæ tres.* BRIXIÆ 1577. 4. WITTEBERG. 1604. 8. Liber VERONÆ datus. In L. I. de nutriendo fœtu agitur. Machina, cujus ope fœmina se ipsam exsugat. In L. II. cura pueri modo nati traditur, ubi malles auri folium cum primo lacte non præscriberet, quo sagarum maleficia averti putat. Lucernam porro in-

(m) Ibid. pag. 189. (n) HALLER ibid. pag. 132.

infantum ita disponere docet, ne strabus fiat; morbum jam auctum curat lucerna in oppositum latus translata. In L. III. morbos habet etiam externos. Frenulum linguæ non bene jubet lacerare. Calculus vesicæ, herniæ, ambusta, hydrocephalus internus & externus, ejusque incisio. In L. IV. porro morbi. HALLER (o).

JOH. RIOLAN in *particularis med. meth.* Sect. IV. tract. 2. agit etiam de mola, abortu, partu difficili, & fœtu mortuo in utero. WALTH. V. *pag.* 378.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS in *observationibus* meminit partus difficilis ab ossibus pubis introrsum gibbis. HALLER. V. *tumores.*

NICOL. PISO *de cognoscendis* &c. L. III. cap. 53. de mola. Cap. 55. de difficili partu. In partu non ossa pubis hiscere, sed coccygem retrorsum cedere. Cap. 56. de fœtus mortui extractione, de secundinarum retentione. WALTH. V. *pag.* 379.

RENE' THIONNEAU, medicus. Ejus *histoire etrange d'une femme qui a porté un enfant* 23. *mois & qui enfin a été tiré par le côté os a os.* TOURS 1580. 8. HALLER.

REMB. DODONÆUS in *observat. med. rarar.* cap. 49. de mola. WALTH. V. *pag.* 506.

ACHILLES PYRMINIUS GASSERUS, Lindaviensis, medicus Augustanus. Ejus *historia gestationis fœtus mortui in utero* prodiit cum R. DODONÆI *observationibus.* HALLER (p). Conf. *pag.* 9.

FRANCISCUS ROUSSET, medicus, vir insignis. Ejus *traité nouveau de l'hysterotomotokie, ou enfantement cesarien.* PARIS 1581. 8. Latine vertente C. BAUHINO, BASIL. 1582. 8. 1588. 8. *hysterotomotokiæ* titulo, tum 1592. 8. PARIS 1590. 8. FRANCOF. 1601. 8. cum titulo *exsectio fœtus vivi ex matre viva.* Reperitur etiam in *muliebribus* BAUHINI.

Ejus *assertio historica & dialogus apologeticus pro cæsareo partu.* PARIS 1590. 8. & cum editionibus posterioribus.

Ejus *schema palæocyematis, s. lithopædii Senonensis, i. e. fœtus lapidei viceoctennalis.* PARIS 1590. 8.

Ejus *brevis apologia pro partu cæsareo in dicacis cujusdam chirurguli theatralem invectivam.* PARIS 1598. 8. Posteriores libellos se non legisse ait celeberrimus HALLER, sed principem illam ὑστεροτομοτοκια egregium esse laborem, cordate & mascule scriptum, cujus eo seculo nihil prodiit simile. Primum ad incidendum vivæ matris utrum in difficultate pariendi insuperabili chirurgorum spem erigit, per exempla vulnerum & ulcerum uteri feliciter sanatorum, ipsius etiam incisionis uteri superstite matre institutæ. Modum etiam docet, quo id opus chirurgus adgredi possit. Propriam historiam habet uteri prolapsi, inversi, vinculo intercepti, exsecti. Uterum cauterio apertum

(o) Ibid. pag. 160. (p) Ibid. pag. 151.

apertum vidit J. ALBOSIUS. Nihil in tota incisione lædi, cujus violati magnum sit periculum. Exempla fœtuum, qui intra uterum contabuerunt, & quorum ossa aut per incisum uterum, aut per eundem abscessu apertum exierunt, gangrænæ demum uteri non feralis, & excisi uteri exempla. Esse, quæ post incisum uterum conceperint, pepererint; per pessum quæ conceperint. Pesso post sectionem uteri prolapsum impediri. Gastroraphiam veteribus non ignoratam, sed dudum obsoletam, deinde describit, ut peritonæi ingens a sectione cæsarea vulnus conservere possit.

Multa huic libro CASPAR BAUHINUS adjecit, vir illustris, etsi alio quam ad Chrirurgiam, sua studia convertit. Primum *appendicem* adjecit, in qua exempla sectionis cæsareæ in HELVETIA, & decimo jam seculo, denique nuper administratæ: vesicæ absque funesto eventu læsæ; uteri cum suo fœtu contabescentis, denique resecti, extracti per umbilicum fœtus, etiam in vaccis. Pessi aliqui.

Idem BAUHINUS edidit a. 1586. 4. 3. Vol. *collectionem muliebrium*, in qua MOSCHION, TROTULA, N. ROCHEUS, J. RUFF, MERCURIALIS, J. B. MONTANUS, ALB. BOTTONUS, FR. ROUSSET, ALBUCASIS capita aliqua, & MAURICIUS CORDÆUS reperiuntur. HALLER.

ALBERTINUS BOTTONUS, Professor Patavinus, clinicus, qui magnas divitias consecutus est, a. 1582. scripsit librum *de vita conservanda*, PATAVIÆ 4. Ejus vero *de morbis muliebribus* L. I. prodiit PATAVIÆ 1585. 4. 1588. 4. tum in *collectionibus muliebrium* BAUHINI & SPACHII. Ad morem veterum etiam de prolapsu uteri, & aliis ejus vitiis agit, ut in medicamentis totus sit. HALLER (q).

J. ALBOSIUS, medicus Senonensis, *portentosum lithopædium, s. embryum petrefactum urbis Senonensis* edidit SENON. 1582. 8. recusum cum FR. ROUSSETI *hysterotomotokia* BASIL. 1588. 8. AMSTERDAM 1622. 12. tum in BAUHINI & SPACHII *muliebribus*. Accessit SIMONIS PROVANCHERII *de eadem re opinio*. HALLER (r), qui fusius de his dixit in sua *Bibl. Anat.* T. I. pag. 252. 253.

RENE' BRETONNOYAU. Ejus *la generation de l'homme avec autres œuvres pratiques extraites de l'Esculape de R. P.* PARIS 1583. 4. HALLER.

JOH. MARQUARDUS in *practicæ theoricæ* &c. L. IV. cap. 14. de mola. WALTH. V. *pag.* 379.

PETR. SALIUS DIVERSUS in *curat. particul.* &c. cap. 22. rubr. 28. de regimine prægnantium. Cap. 29. de cura accidentium prægnantium. WALTH. V. *pag.* 380.

SCÆVOLA SAMMARITHANUS (GAUCHER de S. MARTHE). Ejus *pædotrophia* POEMA 1584. 1623. Gallice versum a ABELE de S. MARTHE,

(q) Ibid. pag. 235. (r) Ibid. pag. 235.

THE. & excusum cum titulo *maniere de nourir les enfans à la mammelle.* PARIS 1598. 8. HALLER (s).

JOH. HEURNIUS. Ejus *de gravissimis mulierum L. & de morbis novis & mirandis historiæ.* LEID. 1607. 4. Accessit *vita auctoris.* HALLER (t). Cap. 6. de mola. Cap. 7. de abortu. Cap. 8. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 380.

MAURITIUS CORDÆUS (des CORDES), Rhemensis, ex schola Parisina, edidit HIPPOCRATIS *librum de morbis mulierum* PARIS. 1585. fol. recusum in *gynæceis* BAUHINI & SPACHII. Fusissimus commentarius, cum nonnullis sed oppido paucis propriis adnotationibus (u). Fœminæ gravidæ ab equo percussæ uterus exulceratus est; & sceleton pueri exiit, servata est tamen fœmina, parcius tantum menstruata. Collectio sectionum cæsarearum. HALLER.

JACQUES GUILLEMEAU. Ejus L. *de la grossesse & accouchement des femmes, du gouvernement d'icelles, & moyens de subvenir aux accidens qui leur arrivent*, in collectione *operum* anni 1598. PARIS fol. primum apparuit, & seorsim deinde prodiit PARIS 1619. 4. 1620. 8. 1643. 8. Anglice *childbirth, the happy delivrance of women*, LONDON 1612. 4. Primus plenus post RUFFIUM de puerperio difficili liber. Atreta femina gravida, & iterum, quæ vaginam cicatricibus clausam habebat; huic speculo vaginæ ita dilatatum fœtus iter, ut feliciter pepererit. Balneo, & oleo ad ossa pubis illito, promotus partus. Quoties sanguis uberius erumpit, continuo puer educendus, pedibus comprehensis, etiamsi caput præcesserit. Hujus administrationis exempla dat feliciter susceptæ; tum mortui fœtus, quoties adstantis chirurgi auxilium repudiaverunt. Si vehementes convulsiones adfuerint, perinde fœtum oportere educere, ex BINETI consilio. Exemplum lacerati uteri, cum placenta violentius evelleretur. Uncus non admovendus, nisi de morte certi fuerimus. Cultellus ad aperiendum caput hydropicum, aut ventrem. Elapsum humerum gangrænosum amputat. Caput in utero relictum ut educatur, digito in os dato, admoto unco. Situs fœtus præposteri, & necessaria auxilia. Nunquam unico pede fœtus educendus. Si pedes & manus una prodierint, pedibus fœtum extrahere oportet, non dirigere in caput. Fœtus cum suo amnio in fœminæ utero retentus; subinde prolabens ovum eductum. Sectionem cæsaream se aliquoties feliciter administrasse, sed in mortua fœmina, nam in vivis quinque fœminis tentatam administrationem nunquam feliciter successisse, cum his ipse auctor manum adhibuisset. Inter morbos puerperarum & feminarum huc facit cancer FUCHSII medici Itali arte curatus: escharotico medicamento cancrum consumebat, deinde quod exustum erat resecabat. Prolapsus ani & uteri, pessi, vulnuscula a difficili partu accepta. Morbi infantum, etiam chirurgici. Palatum fre-

(s) Ibid. pag. 258. (t) Ibid. pag. 272. (u) HALLER ibid. pag. 193.

frequenter fissum vidit, funesto eventu. Alterum pollicem resecuit. Male cessisse frenuli resectionem. HALLER. V. *pag.* 11.

SIMON PIETRE. Ejus *consilium I. de facilitando partu. V. de renum abscessu.* Ejus *de tumoribus, qui speciem strumae καρκινώδειος prae se ferebant.* PARIS 1585. cum FERNELII *consiliis.* HALLER.

JOH. CRATO in *consilior. med.* L. I. *cons.* 26. de praeservatione a mola. In L. V. *cons.* 4. de gravidarum & puerperarum regimine. In L. VII. *cons.* 91. de mola & sterilitate. WALTH. V. *pag.* 380.

FRANC. CAPOCCIUS. Ejus L. *artis medicae praxeos de morbis mulierum.* VICETIÆ 1586. 4. HALLER (w).

MARSILIUS CAGNATI in *variis observationibus* &c. Ossa foetus retenti per anum egesta. HALLER. V. *pag.* 12.

GEORGIUS BERTINUS in *Medicinae* L. IV. cap. 10. & L. XII. cap. 21. de mola. WALTH. V. *pag.* 12.

GERVAIS de la TOUCHE. Ejus *la trez haute science de l'art & industrie naturelle d'enfanter contre l'imperitie des sages-femmes.* PARIS 1587. 12. Multas mortes deberi imperitiae obstetricum. HALLER.

JOHANNES le BON. Ejus *therapia puerperarum*, in *Gynaeciis* BASIL. 1587. 4. & in *collectionibus* SPACHII, & FRANCOF. 1589. 12. GENEV. 1635. 4. PARIS 1661.. Morbi gravidarum, puerperarum, immensa vis formularum. HALLER (x).

ÆGID. HERON & J. LEURECHON *E. pueri per nutrices nutriendi.* PARIS 1589. 4. HALLER (y).

JAC. TRUNCONIUS de plebe S. STEPHANI. Ejus *de custodienda puerorum sanitate ante partum, in partu & post partum, de curandis eorum morbis ex* HIPPOCRATE, *quousque caninos dentes emiserint: acc. tractatus de variolis & morbillis, & epistola de pravis febribus cum peticulis, quae a.* 1590. & 1591., *per Italiam vagarunt.* FLORENT. 1593. 4. Obstetricibus instituendis praefectus auctor; agit L. I. de cura gravidarum, & altero de partu. L. III. de infantis in manu nutricis cura. L. IV. morbi infantiles. HALLER (z).

PETRUS FORESTUS in *observat. & curat. medicinal* L. XXVIII. *de mulierum morbis.* LEID. 1599. 8. *obs.* 32. 63. 76. 77. 78. de foetu mortuo. *Obs.* 58. de difficultate impraegnationis. *Obs.* 60. 61. 62. 63. 64. de mola. *Obs.* 66. de abortu. *Obs.* 73. de periclitantibus in partu & egregie liberatis. *Obs.* 76. 79. 80. de secundinis retentis. *Obs.* 81. de dolore post partum laboriosum: maximo cum successu se exhibuisse decoctum chamaemeli in cerevisia. *Obs.* 82. de symptomatibus puerperarum. WALTH. V. *pag.* 381.

EUST.

(w) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 267. (x) Ibid. pag. 266. (y) Ibid. pag. 288. (z) Ibid. pag. 209.

Eust. Rudius in *artis medicæ* L. II. Cap. 48. de mola. Cap. 60. de abortu. Cap. 61. ad partus difficultatem; ad fœtum mortuum. Walth. V. *pag.* 382.

Ambrosius Papen. Ejus *nöthiger Bericht von ſchwangern und gebährenden Frauen.* Magdeburg 1590. 8. Haller.

Hieronym. Capivaccius in *methodo practicæ Medicinæ* &c. L. IV. cap. 7. de mola. Cap. 8. de abortu. Cap. 9. de pariendi difficultate. Walth. V. *pag.* 382.

Hercules Saxonia in *Medicinæ practicæ* L. IV. cap. 30. de mola. Walth. V. *pag.* 362.

Johannes Wittich, Arnſtadienſis. Ejus *tröſtlicher Unterricht für ſchwangere und gebährende Weiber.* Leipz. 1591. 4.

Ejus *von der Unfruchtbarkeit der Weiber.* Ibid. 1594. 4. Haller (a).

Idem in *conſiliis* &c. aliqua habet chirurgici argumenti ad partum difficilem. Haller. *Conſil.* 56. de abortus cauſis. *Conſil* 57. de præſervatione abortus futuri. *Conſil.* 58. in difficili partu. Walther. V. *pag.* 383.

J. Bauhinus. V. *pag.* 1058.

Saugender kreiſſender Wöchnerinnen Unterweiſung, ſammt einem Verzeichniſs geſunder und ungeſunder Speiſen und Trank. Halæ 1591. 4. Haller (b).

Hieronym. Fabricius in tract. *de operationibus chirurgicis* pag. 97. &c. quo fœtus mortuus ex utero extrahatur; de ſecundinis retentis extrahendis. Walther. Partum Agripparum habet pro vitioſo. Non valde curandum eſſe de retentis ſecundis, nam per anum abſcedere. Haller. V. *pag.* 302.

Guil. Fabricius vulgo Hildanus in *obſervat. chirurg. centuria* I. *obſ.* 67. ex ſcirrho matricis difficultas pariendi, & poſt diuturnos dolores uterus ruptus. In *cent.* II. *obſ.* 50. de abortus cauſa. *Obſ.* 51. de fœtu mortuo ſine ſymptomatibus in utero retento. *Obſ.* 52. de mola fœtum comitante. *Obſ.* 53. de mola aquoſa. *Obſ.* 54. mulier ſeptimo menſe molam enixa, nono menſe fœtum peperit incolumem. *Obſ.* 55. de ingenti mola. (Forceps dentata ad extrahendum fœtum. Haller). In *cent.* III. *obſ.* 57. matrona parturientium doloribus vehementibus correpta intra 24. horas mortua. Walther.

Cum hac *centuria* III. prodiit, teſte Lindenio, Michaelis Doering epiſtola *de nova herniæ uterinæ, atque hanc ſubſequentis partus cæſarei hiſtoria.* Reſponſum ad eam epiſtolam Hildani. Recuſ. in operibus

omni.

(a) Ibid. pag. 139. (b) Ibid. pag. 300.

omnibus. Sectionem cæsaream probat. Mors ex scirrho uteri, qui partum impedivit. De secunda retenta. Ab ea mors. Cum ea uterus evulsus. Fœminæ prægnantis demortuæ uterum utique incidi debere. Vivere sæpe fœtum maturum etsi mortuus videtur. JOHANNIS MARCHANDET historia fœtus retenti & putridi per umbilicum excisi.

Idem FABRICIUS in *observat. chirurg. cent.* IV. de utero in partu rupto, cum brachium esset elapsum. Ab avulsa secunda protractus uterus. Una prodiit *epistolarum ad amicos, eorumque ad ipsum centuria.* Uterus in partu ruptus. Fœtus quadriennio gestatus.

Idem in *cent.* VI. utique ossa pubis in partu disjungi, & ilium ossa a sacro. HALLER. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS. Ejus *gynæciorum L. de mulierum, virginum, viduarum, sterilium prægnantium, puerperarum & nutricum morbis communibus.* BASIL. 1586. 4. & in BAUHINI *collectione.* Tum MADRIT. 1594. fol. 1604. fol. & in *gynæciis* SPACHII, tum VENET. 1602. FRANCOF. 1608. fol. Fusissimum & verbosissimum opus, Tomum IV. constituit operum. HALLER (c). V. *pag.* 383.

CHRISTOPHORUS MEURER. Ejus *de mola.* LIPS. 1594. 4. HALLER (d).

BARTH. PERDULCIS (PERDOULX medicus Parisinus, qui obiit a. 1605.) & PETR. PONÇON *E. lac nutricis puero medicamentum optimum.* PARIS 1595. 4. HALLER (e).

SEVERINUS PINÆUS in libro *de virginitatis & conceptionis notis*, sive potius in altero libro una edito *de partu naturali mulierum.* PARIS. 1597. 8. coccygem negat quidquam facere ad faciliorem partum, fœtum enim, qui eo pertigit, periculum omne superasse: sed os utique ilium a sacro, & dextrum os pubis a sinistro divelli. Partum difficilem se vidisse, ab ossis pubis præter naturam eminente apophysi natum. De varietate partuum laboriosorum. Cartilaginem ossis pubis interpositam ante partum moliri. Exemplum luxatorum ossium pubis & facile mobilium, ostendente JACOBO d'AMBOISE, medico & chirurgo. HALLER.

FELIX PLATERUS. Ejus *de mulierum partibus generationi dicatis: accesserunt curationes aliquot affectuum partibus his accidentium.* In *gynæciis* SPACHII reperitur, nam in BAUHINIANIS icones quidem genitalium partium reperiuntur, non vero morbi. HALLER (f).

Idem in tract. *de doloribus* cap. 13. de doloris post partum cura.

Idem in *observationum* &c. L. I. pag. 211. &c. Fœtus in partu mortuus, & in matre vivente per quinque menses retentus; fœtus mortuus matre vivente exsectus. Partus mortuus viva matre consumtus. In L. III. pag. 698.

(c) Ibid. pag. 185. (d) Ibid. pag. 303. (e) Ibid. pag. 319. & 375. (f) Ibid. pag. 252.

698. &c. de mola; de variis abortus causis, de regimine puerperarum & fœtus. WALTH. V. *pag.* 385.

ISRAEL SPACHIUS. Ejus *gynæciorum libri*, in quibus LUDOVICI MERCATI & M. AKAKIA *muliebria* accesserunt ad *gynæcia* BAUHINI, prodierunt ARGENTOR. 1597. fol. HALLER.

DAVID HERLIZ, Zizensis. Ejus *de cura gravidarum oder gründlicher Unterricht von den schwangeren Frauen, Kindelbetterinnen, was ihnen vor und nach der Geburt zu wissen vonnöthen sey, dadurch sie für allerley Krankheiten verwahret werden können. It. von etlichen beschwerlichen Gebrechen junger Kinder.* LEIPZ. 1597. 8. Alt STETTIN 1610. 4. 1612. 4. 1618. 4. MAGDEB. 1613. 4. Latine *de cura providarum puerperarum & in partu.* ANCLAM 1584. 8. 1623. 4. STETTIN 1628. 8. HALLER (g).

THOM. FIENUS *de præcipuis artis* &c. L. VIII. pro partu cæsareo. HALLER. V. *pag.* 591.

JACOBUS MARCHANT. Ejus *declamatio in* FRANCISCI ROSSETTI *apologiam de cæsareo partu.* PARIS. 1598. 8. HALLER.

Tröstlicher Unterricht für schwangere und gebährende Weiber. LEIPZIG 1598. . HALLER. (An opus est JOHANNIS WITTICH *pag.* 1106.)

FRANCISCUS PUEZ CASCALES. Ejus *de morbis puerorum.* MADRIT. 1600. 4.

Ejus *de affectibus mulierum, una de morbo vulgo garottillo & duabus quæstionibus de gerentibus utero & de fasciatione.* Ibid. 1666. 4. HALLER (h).

FRANCISCUS RANCHIN in *opusculis medicis* habet tractatum *de morbis puerilibus.*

Ejus *tractatus duo posthumi*, quorum prior est *de morbis ante partum, in partu & post partum.* LION 1645. 8. De partu difficili aliqua; de fœtus extractione, & pro partu cæsareo, etiam in viva matre tentando. HALLER. V. *pag.* 315.

JOH. SCHENK in *observationibus raris* &c. etiam de partu difficili. Partus cæsareus. Copiosi pessi. Uteri excisi exempla. HALLER. V. *pag.* 16.

TOBIAS CNEULIN in iisdem SCHENKII *observationibus* &c. de partu difficili ab elapso brachio.

PETR. QUENZ, Friburgensis Helvetus, ibid. de ossis per abscessum uteri felici eventu elapsis.

LAU-

(g) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 237. (h) Ibid. pag. 338.

Laurentius Scholz ibid. In fœmina orthostadia uterus & vesica lapidea.

Esaias Meichsner ibid. Uterus excisus.

J. Francis. Hildesius (Hildesheim) ibid. exempla uteri excisi. Haller.

Alexander Massaria. V. *pag.* 384.

Joh. Jessenius in *institut. chirurg.* sect. III. cap. 15. de fœtus vivi & mortui extractione. Cap. 18. de fœtus vivi & mortui exsectione; de extractione secundinarum. Walth. V. *pag.* 384.

J. Zecchius in *consult. med.* &c. *cons.* 68. de secundinis relictis. (Secundas resides borace vult expellere. Haller.) *Cons.* 86. & 94. de abortu. Walth. V. *pag.* 384.

Andr. Cæsalpinus in *speculi artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 10. de signis conceptionis & regimine. Cap. 13. remedia ad molam. Cap. 14. & 15. abortus causæ, signa, & præservatio. Cap. 17. de partu difficili. Cap. 18. de cura parturientium. Cap. 19. remedia ad secundinas expellendas. Walth. V. *pag.* 384.

Fridericus Bonaventura, Urbinas. Ejus *de natura partus octimestris adversus vulgarem opinionem libri* X. Francof. 1601. fol. Sed priorem editionem dari merito suspiceris, cum Venetiis jam a. 1600. fol. eodem cum titulo prodierit compendium eorum, quæ libris decem de eadem quæstione disputantur. Cæterum in immenso opere noster passim alias pathologicas & clinicas partes artis medicæ adtingit. In L. IX. agit de abortu. Haller (i).

Guil. Lescaillon & Roman du Feu *non E. nutricis menstruatæ lac infanti sanum.* Paris. 1601. 4. Haller (k).

Joh. Hiltebrand. Ejus *Unterweisung für die Hebammen und schwangeren Frauen.* Ingolstatt 1601. 4. Haller.

Scipio de Mercuriis (Mercurio) Romanus, Arantii discipulus, peregrinator, ad magnum senium pervenit. Ejus *degli errori populari d'Italia.* Venezia 1603. 4. Senis facundum & verbosum opus. In L. V. errores prægnantium & parturientium. In L. VI. errores obstetricum, nutricum, & eorum, qui puerorum curam gerunt. Florentiæ puero semper, uti natus est, nucham aduri, ad epilepsiam avertendam. Haller (l). Conf. *pag.* 508.

Ejus *la commare o ricoglitrice.* Venezia 1604. 4. 1607. 4. 1620. 4. Milano 1618. 8. Auctius Venet. 1642. 4. cum tr. *de colostro*; tum Veron. 1642. 4. 1652. 4. 1662. 4. Germanice vertente (& augente ac emendante) Godofredo Welsch *Kindermutter oder Hebammenbuch* Lips. 1652. 4. Witteberg 1671. 4. Auctor Arantium anno 1568. audive-

(i) Ibid. pag. 345. (k) Ibid. pag. 349. (l) Ibid. pag. 264.

diverat, a. 1571. in GALLIA peregre abfuerat, inde PATAVII vixit, tum PESCARIÆ & CENTUM VALLIBUS. Partus difficiles figuris exprimit: in caput dirigere jubet, etiam quando pes præivit, partumque, in quo pedes præcedunt, habet pro valde difficili, neque utroque pede fœtum extrahit, nifi quando omnino non poteft aliter. Partuum cæfareorum felicium exempla refert, quem commendat & defcribit. Fœminas poft eum partum concepiffe & peperiffe. Varia alia mala fœminarum & puerorum. Verbofus auctor. Editor VELSCHIUS non inutilia addidit, ruptæ etiam vaginæ exemplum. Confilium impoffibile repudiat, quo obftetrix fœtum jubetur in caput dirigere, & pedibus fuadet extrahi. HALLER.

RODER. a CASTRO, Lufitanus, ex fchola Hifpanica, qui HAMBURGI medicinam fecit. Ejus *de univerfa mulierum* (m) *medicina opus abfolutiffimum* L. IV. HAMBURG 1603. fol. 1604. fol. COLON. 1603. fol. 1662. 4. Omnino diverfum opus eft a STEPHANI RODERICI Caftrenfis opere *de natura muliebri.* Galenicus fcriptor multas cum MERCATO lites agitavit. Superftitiofus idem, qui feneftris apertis partum hærentem fperet expediri. HALLER (n). Pars II. huc fpectat, quæ practica eft, & in qua agitur de atretis, de morbis uteri, de partu difficili, de cæfareo partu, de mammarum malis. HALLER.

CLAUD. DEODATUS in *panthei* &c. L. III. cap. 26. de uteri affectibus: medicamenta partum facilitantia. WALTH. V. *pag.* 385.

MARCUS ANTONIUS ULMUS. Ejus *uterus muliebris, de indiciis cognofcendi temperamenta uteri vel partium genitalium mulieris.* L. I. BONON. 1603. 4. HALLER (o).

ZACHAR. BELIN a BELLEFORT. Ejus difp. *de fterilitate mulierum.* BASIL. 1604. 4. HALLER (p).

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. IV. tract. 2. parte 2. cap. 2. de mola. Cap. 3. 4. de abortu & cura gravidarum. Cap. 5. 6. de partu vitiofo difficili. Cap. 8. de torminibus a partu. Cap. 9. de cura puerperarum. WALTH. V. *pag.* 386.

JOH. VARANDÆUS. Ejus *de morbis mulierum* L. III. a PETRO JANICH editi HANAU 1619. 8. GENEV. vel MONSPEL. 1620. 8. Gallice vertente J. B., PARIS 1666. 8. HALLER (q). In L. II. cap. 3. 4. de regimine gravidarum. Cap. 5. de mola. Cap. 6. de abortu. Cap. 7. de partu difficili; de fœtu mortuo; de doloribus poft partum; de fecundinarum retentione. WALTH. V. *pag.* 1014.

JOH.

(m) Confer *pag.* 363. ubi ex Bibliotheca HALLERI chirurgica fcripfi: *de univerfa morborum medicina*, fed video nunc errorem effe typi. (n) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 320. (o) Ibid. pag. 363. (p) Ibid. pag. 369. (q) Ibid. pag. 386.

JOH. HUCHER, Cancellarius Universitatis medicæ Monspeliensis. Ejus *de sterilitate utriusque sexus* L. IV. GENEV. 1609. Accessit L. I. *de diæta & therapeia puerorum.* Ibid. 1610. 8. HALLER.

THEOD. BARONIUS *de operationis mejendi* &c. L. II. pedibus fœtum optime extrahi. Incontinentiam urinæ partui laborioso sæpe vidit successisse. HALLER. V. *pag.* 435.

JOH. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 93. de mola. Cap. 95. de abortu. Cap. 96. de difficili partu. WALTH. V. *pag.* 435.

PETR. PIGRAUS in *epitome* &c. fœtum optime pedibus extrahi. HALLER. V *pag.* 17.

LOUISE BOURGEOIS, deinde BOURSIER, obstetrix regia. Ejus sunt *observations divers sur la sterilité, perte de fruit, maladies des femmes & enfans nouveaux nés.* PARIS 1609. 8. 1626. 8. 1642. 8. Germanice FRANCOF. vel HANAU 1628. 8. Belgice DELFT. 1658. 8. Liber II. prodiit PARIS 1642. 8. L. III. Ibid. 1644. 8. sed privilegium est anni 1625. Ordinem non laudes, neque nimiam, quam arcanis medicamentis tribuit fidem: in encheiresi etiam parcior est. Non ideo nihil laudes. Experta enim mulier, neque inficeta, eventus rariores non paucos adnotavit, consilia dedit minime mala, PARÆI usa lectionibus. Tactu ad explorandam graviditatem utitur, non tamen satis curiose. Consilium ei tribuit J. ASTRUC, quod ex primis dederit, ut continuo fœtus educatur, quando sanguinis de utero jactura urget. Non rumpendas membranas, ut aquæ emittantur, neque extrahendas secundas, nisi periculum adsit. A rudiori deligatione ulcus uteri. A fasciis capita puerorum PARISIIS longiora reddi. Ut brachium trahat puer, frigida imbuendus. Inter malos situs pessimus est, in quo umbilicus procedit. A lapsu dilatatum os uteri. Multa de abortu. Herniam uterinam vidit. Calculum de vesica ipsa extraxit, tenacula usa. Umbilicum nodo constrictum vidit. Hæc in primo libro. In L. II. observationes rariores. Fœtum brachium de utero emisisse, retraxisse, duobus ab inde demum mensibus partu fuisse editum. Ab imperito chirurgo interfecta unco mater. Lithopædium Senonense vidit. Mors a *falso germine* partum impediente. Cæterum fere in medicamentis tota est.

Ejus *apologie contre le raport des medecins.* PARIS 1623. 8. Germanice FRANCOF. 1629. 4.

Ejus *le secrets de* L. BOURGEOIS. PARIS 1635. 8. Secreta sunt ad omnis generis morbos, adque alias artes & rem coquinariam.

Ejus *instruction pour ma fille.* PARIS 1642. 8. De regenda valetudine fœminarum, prægnantium, puerperarum. HALLER.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 54. de fœtu interficiendo. Cap. 87. partum facilitantia. WALTH. V. *pag.* 352.

GUIL. LUSSON & SYMPH. HAUTIN *E. mola sui ablationem indicat.* PARIS 1609. 4. HALLER (r).

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

HENNINGUS ARNISÆUS, Professor Helmstadiensis & incisor, inde Professor Hafniensis, in *observationibus aliquot anatomicis* FRANCOF. ad VIADR. 1610. 4. 1641 12. inque *disquis. de partus humani legitimis terminis* FRANCOF. 1611. 12. habet de partu, deque hiscentibus ossium pubis & ilium aliqua. HALLER.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. IV. WITTEBERG 1631. 4. 1648. 4. PARIS 1633. 4. morbos mulierum, etiam mammarum, puerperii & infantum habet. HALLER (s). V. *pag.* 17.

JACQUES FONTAINE. Ejus *deux paradoxes apartenans à la Chirurgie, le premier contenant la façon de tirer les enfans du ventre de leur mere par la violence extraordinaire. L'autre est sur l'usage des ventricules du cerveau.* PARIS 1611. 12. Jubet pedibus fœtum extrahere. HALLER.

JEAN MARCHANDET. Ejus *histoire memorable advenue en Franche-Comté, d'une femme qui a produit un enfant par le nombril aprez avoir porté* 25. *mois & demi.* LION 1611. 12. HALLER.

MICH. DOERING. Ejus *de herniæ uterinæ atque hanc justo tempore subsequentis partus cæsarei historia.* WITTEBERG 1612. 4. HALLER. Conf. *pag.* 1106. apud GUIL. FABRICIUM.

J. RUD. SALZMANNUS. Ejus *epistola ad* HORSTIUM *de fœmina, cui, cum nequiret parere, ab obstetrice rupta rudi adtrectatione vagina est, sanata tamen*; historiola suspecta videtur. Ita HALLER. V. *pag.* 711.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. medicar. centuria* I. *cur.* 88. de abortu. *Cent.* II. *cur.* 7. symptomata varia abortum insecuta. *Cent.* III. *cur.* 68. abortus cum magno profluvio sanguinis. WALTHER. V. *pag.* 352.

THOMAS COBER. V. *pag.* 752.

GREGORIUS HORST (idem qui *pag.* 1100. apud MARCELL. DONATUM.) Ejus *observationum medicinalium L. quatuor posteriores de morbis mulierum, morbis contagiosis & malignis, doloribus partium externarum & chirurgicis casibus.* ULM. 1628. 4. NÜRNBERG 1637. 4. HALLER (t). V. *pag.* 276.

JOACHIM OELHAFEN. Ejus *de partibus abdomine contentis.* GEDAN. 1613. 4. Uterus ex hernia gravidæ elapsus, fœtus feliciter excisus. HALLER.

THEOD.

(r) Ibid. pag. 411. (s) Ibid. pag. 392. (t) Ibid. pag. 380.

THEOD. COLLADO in *adversariis* &c. cap. 86. de partu difficili. Cap. 87. de secundinis morantibus. WALTH. V. *pag.* 353.

PETRUS PAAUW in *primitiis anatomicis* &c. coccygem in partu retrorsum cedere. Non discedere pubis ossa in partu, nisi violentus sit. HALLER. V. *oss. morb.*

J. ANDR. CAMMERER. Ejus *Bericht wie sich schwangere Weiber zu verhalten.* NURNBERG 1615. 8. HALLER (u).

CHRISTOPH. FUNCCIUS. Ejus disp. *de sterilitate muliebri.* BASIL. 1615. 4. HALLER (x).

J. MAUNOIR & ROB. TULLOUE *E. ex tenesmo abortus.* PARIS 1615. 4. HALLER (y).

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. II. *cons.* 35. de abortu. *Cons.* 42 ad facilem uteri gestationem. *Cons.* 100. de mola. *Cons.* 102. ad impediendum abortum. WALTH. V. *pag.* 387.

Ejus L. *de mulierum & virginum morbis.* PARIS 1643. 4. Vix quidquam ad Chirurgiam facit, præter caput de uteri prolapsu. HALLER.

FRANCISCUS JOEL. Ejus *operum omnium* T. IV. *s. practicæ* L. V. VI. VII. VIII. IX. X. *de morbis hepatis, renum, vesicæ, genitalium, mulierum, puerorum, & externarum partium* edente MATTHÆO BACMEISTER, Professore Rostochiensi. LAUREMBURG. 1622. 4. HALLER (z). V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 4. cap. 33. de mola; de partu difficili. Cap. 35. de abortu. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 15. de partu difficili; de secundinis & fœtu mortuo extrahendo. WALTH. V *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* &c. L. XV. cap. 16. de morbis gravidarum. Cap. 18. de partu difficili. Cap. 23. de torminibus a partu.

Idem in *observat. centuria* I. *obs.* 93. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 388.

In *quæstionibus medicis* Monspeliens. a. 1617. 4. LAUR. COUAN an in biennali gravidarum gestatione cæsarea sectio. HALLER.

MELCH. SEBIZ in *manualis* &c. T. II. parte 5. sect. 4. cap. 2. de iis, quæ gravidis ante partum eveniunt; de causis difficilis partus. Cap. 4. &c. ad aquarum effusionem, ad sanguinis profusionem, ad partum difficilem,

(u) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 447. (x) Ibid. pag. 447. (y) Ibid. pag. 449. (z) Ibid. pag. 285.

lem, ad infirmitatem infantis in utero, ad abortum, ad molam. WALTH. V. *pag.* 364.

Ejus *historia fœminæ, quæ ventrem supra modum tumidum gestavit ultra decennium & tum hydrope uterino, tum molis carnosis* 76. *fuit conflictata.* ARGENT. 1627. 4. (a).

AMANDUS POLANUS. Ejus *quæstio, num chirurgo liceat salva conscientia fœtum enecare ut matrem servet,* prodiit cum HILDANO, OPPENHEIM 16 9. 4. HALLER.

CHR. FINK. Ejus disp. *de sterilitate muliebri.* HELMST. 1619. 4. HALLER (b).

GABRIEL ILDEFONSUS. Ejus *de viri & fœminæ comparanda fœcunditate.* VILLA BRANIANA 1620. 4. HALLER (c).

HERMANNUS CORBEUS. Ejus *gynæciorum, s. de cognoscendis, præcavendis curandisque præcipuis mulierum adfectibus* L. II. FRANCOF. 1620. 8. HALLER.

CHARLES GUILLEMEAU, chirurgus, JACOBI filius. Ejus *tr. des abus qui se commettent dans les procedures de l'impuissance des hommes & des femmes.* PARIS 1620. 8. cum patris *tr. des accouchemens.* Contra congressum; rem turpissimam & inutilem esse, cum in fœmina exosa nemo vir sit: ad paternum etiam librum morbos aliquos adjecit. HALLER (d).

DAV. STEGMANN. Ejus *de difficultate partus.* BASIL. 1620. 4. HALLER.

PAULUS ZACCHIAS in *quæst. medico-legal.* L. III. tit. 2. *quæst.* 9. mulierem peperisse, aut abortum fecisse, quomodo cognosci possit. Tit. 3. *quæst.* 10. prægnatio simulata quomodo cognoscenda. *Cons.* 2. de graviditatis signis. *Cons.* 90. de partu difficili. In L. IV. tit. 6. *quæst.* 7. de erroribus commissis circa abortum. Tit. 11. *quæst.* 12. de erroribus obstetricum. In L. VIII. tit. 2. *quæst.* 4. sectio cæsarea quatenus admittenda. WALTH. V. *pag.* 599.

EPIPH. FERDINANDUS in *centum historiis* &c. Mater & fœtus perierunt, cum manus præivisset, & reposita fuisset, partusque naturalis successisset. HALLER. V. *pag.* 354.

ANT. ROBIN & EL. BEDA *E. lac nutricis a viri consuetudine deterius.* PARIS. 1621. 4. HALLER (e).

HENR. ab HEERS in *observat. med.* &c. *obs.* 14. fœtus caput in cauda ex nimia tractione obstetricis in utero relictum. *Obs.* 15. de abortu. WALTH. V. *pag.* 364.

JAC-

(a) Ibid. pag. 417. (b) Ibid. pag. 489. (c) Ibid. pag. 492. (d) Ibid. pag. 493. (e) Ibid. pag. 501.

Jacques Bury, chirurgus. Ejus *le préservatif de l'homme, & secours des femmes en travail d'enfant.* Paris 1623. 8. cum figuris. Nihil habet proprii. De sterilitate ejusque causis & curatione, victu gravidarum & puerperarum, abortu impediendo, medicamentis partum promoventibus, lacte augendo, nonnullis puerorum curandis morbis. Haller (f).

Petr. Girardet & Jac. Jouvain *E. prægnantibus duriores mammæ præstant gracilibus.* Paris 1623. 4. Haller (g).

Philipp. Hoechstetter in *raris observationibus* &c. exemplum sectionis cæsareæ, mortuo fœtu, feliciter perfectæ. Haller. V. *pag.* 19.

J. Rudolph. Camerarius in *sylloges memorabilium* &c. *centuria* XX. *part.* 50. fœtus in utero putrefactus exclusus per abdominis fistulas. *Part.* 51. fœtus exclusus per apostema umbilici. *Part.* 52. fœtus exclusus per vulnus circa regionem umbilici. *Part.* 53. fœtus exclusus paulo supra inguina. *Part.* 54. fœtus exclusus per anum. Alberti. V. *pag.* 19.

Louis de Serres. Ejus *discours de la nature, causes, signes de la conçeption & de la sterilité.* Lyon 1625. 4. Haller (h).

Phil. Salmuth in *observationibus medicis* &c. Uterus in partu ruptus. Haller. V. *pag.* 442.

Arnold. Weickhardus in *pharmacopœa* &c. L. I. cap. 19. de affectibus matricis: de regimine prægnantium; de partu difficili, de fœtu mortuo; de partu cæsareo. Walth. V. *pag.* 389.

David Halez. Ejus *curatio gravidarum, puerperarum & infantum.* Stettin 1628. 8. Haller.

Petr. Pijart. & Nic. Heliot *E. lac recens recenti puero bonum.* Paris 1628. 4. Haller (i).

Laurentius Straus, Professor Giessensis. Ejus disp. *de suffocatione uterina.* Giess. 1628. 4.

Ejus *resolutio observationis singularis Mussipontanæ fœtus extra uterum in abdomine retenti tandemque lapidescentis.* Darmstadt 1661. 4. In hoc fœtu, quem posteriores scriptores in dubium revocaverunt, illustrandum tota scriptorum cohors incubuit. Noster analoga exempla collegit, fœminæ etiam, quæ exiguum embryonem peperit, sed involucro adeo duro & spisso tectum, ut vix novacula dividi posset. Adjectæ sunt Conringii, Fausii, Sebizii, C. Sponii, J. G. Volcameri sen, J. M. Hofmanni, J. Jac. Wepferi, G. Segeri dissertationes, & uberior J. Dan. Horstii.

(f) Ibid. pag. 515. (g) Ibid. pag. 517. (h) Ibid. pag. 541. (i) Ibid. pag. 568.

Rediit integra *collectio s. historia Mussipontani extra uterum in abdomine reperti & lapidescentis.* FRANCOF. 1669. 4. nunc cum integris libellis ANTONII DEUSING *secundinis & vindiciis*, HONORATI MARIÆ LAUTIER, demum J. CHRISTOPH. EISENMENGER, scriptis, quo novissimo libello etiam exemplum uteri hydropici perfecte clausi, & steatoma enorme ovarii describitur. HALLER (k).

ALF. a CARANZA. Ejus *de partu naturali & legitimo* &c. LION 1629. 4. HALLER. Vide *Bibl.* HALLERI *anatom.* pag. 367.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicorum princip. hist.* T. I. L. III. *hist.* 15. de mola. *Hist.* 17. de fœtu mortuo & putrido. In T. II. L. III. cap. 15. de regimine prægnantis. Cap. 18. de regimine puerperarum. Cap. 19. de secundina relicta Cap. 20. de torminibus a partu. In L. V. cap. 16. de mola, *Obs.* 3. mola in utero duodecim annos perdurans.

Idem in *praxis medicæ admirandæ* L. II. *obs.* 144. de gravidarum cura. *Obs.* 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. de mola. *Obs.* 157. 158. remedia ad partus facilitandum. *Obs.* 163. fœtus mortuus pessario apposito foras exclusus. *Obs.* 164. fœtus mortuus putridus frustulatim post duodecim annos exclusus. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico practici* &c. Parte II. agit de abortu, mola, partu difficili, secundinis retentis, torminibus post partum.

Ejus *de mulierum morbis & symptomatibus libri* V. ROTERD. 1655. 8. In L. IV. agit de prægnantium regimine, difficili partu, mola, abortu, fœtu mortuo, de regimine puerperarum, secundinarum retentione, de dolore a partu. WALTH.

Ejus *de morbis puerorum partes* II. ROTERD. 1659. 12. V. *pag.* 443.

DANIEL WINKLER. Ejus *animadversiones in l. de vita fœtus in utero . . . fœtum matre mortua vivum ex ventre matris eximi posse, neque concedendum, ut fœmina gravida sepeliatur, priusquam an vivus an mortuus sit, exploratum fuerit.* JENÆ 1630. 4. HALLER (l).

JOH. TERIERT & GERM. PREUX *E. nutrix menstrualis mutanda.* PARIS 1631. 4. HALLER (m).

MARC. AUR. SEVERINUS in *therapeut. Neapolit.* agit etiam de mola, & de partus difficultate. HALLER. V. *pag.* 444.

FR. BLONDEL & JAC. BARELIER *E. primi partus vivaciores.* PARIS 1632. 4. HALLER (n).

NICOLAUS FONTANUS (FONTEYN), medicus, & anatomes Professor Amstelodamensis. Ejus *aphorismi* HIPPOCRATIS. Acc. l. *de extractione fœtus mortui per uncum.* AMSTERDAM 1633. 12.

Ejus

(k) Ibid. pag. 568. (l) Ibid. pag. 586. (m) Ibid. pag. 596. (n) Ibid. pag. 601.

Ejus *observationum rariorum analecta.* Ibid. 1641. 4. Refert etiam de utero prolapso, & sphacelo corrupto, exciso, felici eventu. HALLER.

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. de uteri affectibus. WALTH. V. *pag.* 390.

JOH. GALLEGO della SERNA in *operibus physico-medico-ethicis* agit etiam de pariendi modo, de obstetricum officio, de puerorum alendorum ratione & sanitate, de communi puerorum educandorum ratione. HALLER. V. *pag.* 444.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. VII. de morbis mulierum & infantum. WALTH. V. *pag.* 390.

FRANCIS. THEVENIN in *œuvres* &c. partum cæsareum commendat. HALLER. V. *tumores.*

J. de VIANA, Giennensis. Ejus *antidotum fasciculi aromatum in subsidium puerperarum, ubi agitur de odore, uteri suffocatione* &c. MILANO 1636. 4. HALLER (o).

THEOPHILUS RAYNAUD. Ejus *tract. de ortu infantum contra naturam per sectionem cæsaream.* LION 1637. 8. 1640. 8. HALLER.

JOH. van BEVERVYK in L. *idea medicinœ veterum* agit etiam de partu difficili. HALLER. V. *pag.* 22.

PETRUS NUNNEZ, medicus Complutensis. Ejus *libro del parto humano, en el qual se contienen remedios utiles y novales para el parto dificultuoso de las mugeres, con otros muchos secretos a ello pertinencientes y a las enfermidades de los ninnos.* SARAGOSSA 1638. 8. HALLER.

PHIL. GRULING. Ejus *tract. von Kinderkrankheiten.* NORTHAUSEN 1660. 4.

Ejus *tract. von Weiberkrankheiten.* TREWIUS, sed auctorem vocat PHIL. GERH. GRULING; tum 1680. 4. LEIPZ. 1720. 4. HALLER.

Idem in *Medicinæ practicæ* L. IV. parte 4. cap. 3. de abortu, de fœtus mortui expellendi ratione. Cap. 4. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 391.

QUIRIN le VIGNON & ROB. de BONNAIRE *E. matris lac nonnihil vitiosum quolibet altero infanti salubrius.* PARIS 1638. 4. HALLER (p).

JOH. RHODIUS in *observat. med.* os coccygis a partu luxatum ipse restituit. HALLER. V. *pag.* 447.

HIERONYMUS AYALA, chirurgus, novam editionem auctam curavit, tractatum primum *del parto* D. FRANCISCI NUNNEZ, alterum *de las enfermidades de los ninnos; el tratado de Cirurgia sacado de la Cirurgia universal del Lic.* JUAN FRAGOSO, VALENTIA 1639. 4. MADRIT 1724. 4. HALLER.

(o) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 616. (p) Ibid. pag. 640.

THEOD. TURQUET de MAYERNE. Ejus *syntagmatis praxeos medicæ* P. I. LOND. 1690. 8. GENEV. 1692. 12. AUG. VIND. 1691. 8. in qua editione accessit *libellus de cura gravidarum & partu difficili* ex M. S. bibliothecæ GEORGII H. WELSCHII. Gallice LION 1693. 8. (q). Cum morbi omnes a capite ad calcem recensentur, etiam intercedunt chirurgici argumenti aliqua. Est in viro aliquid empirici, sed de meliori tamen nota. De partu difficili nihil habet valde utile. HALLER. V. *pag.* 1016.

GODOFREDUS MOEBIUS, Lauchensis, Professor Jenensis, maximum potissimum disputationum numerum edidit. Ejus disp. *de mola uterina.* JEN. 1641. 4. Post infantem edita mola ventriculo ovillo similis, quæ alterne se dilataret & constringeret.

Ejus *de sterilitate.* Ibid. 1650. 4. HALLER (r).

NICOL. TULPIUS in *observat. med.* L. IV. cap. 40. de fœtu mortuo frustulatim per alvum excreto. ALBERTI V. *pag.* 22.

J LAUR. WEISSENBERGER. Ejus disp. *de sterilitate.* LEID. 1641. 4. HALLER (s).

GEORG. ABRAHAM MERKLIN, Winshemiensis, in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VIII. *obs.* 49. retulit de fœmina, quæ officula cum multa putredine subinde per uterum edidit. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 184. secundinæ quadragesimo demum die frustulatim expulsæ. *Ann.* VI. *obs.* 218. Conceptio & felix puerperium cum menses tamen emansissent. HALLER (t).

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de mola.* JEN. 1662. 4.

Ejus *de partu difficili.* Ibid. 1666. 4.

Idem tres molas instrumentis ferreis extraxit (u).

Idem in *anatomicis disp.* partum cæsareum molitus est eventu minus felici. HALLER. V. *pag.* 860.

J. BENED. SINIBALDI in γενεανθρωπεια &c. agit etiam de uteri morbis, de mola, monstris, gravidarum regimine. HALLER. V. *pag.* 359.

PETRUS de CASTRO, Avenionensis. Ejus *il colostro discorso* prodiit cum ultimis SCIPIONIS MERCURII editionibus VERON. 1642. 4. 1652. 4. Morbos varios percurrit infantum. HALLER (x).

NIC. MATTHIEU & J. GARBE *non E. pulticula infantibus salubris.* PARIS 1643. 4. HALLER (y).

THOMAS BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* I. *hist.* 12. fœtus in utero exsiccatus. *Hist.* 97. mola in utero puellæ ulcerosa. In *cent.* II. *hist.* 8. partus cæsareus mirabilis. *Hist.* 91. uteri ablatio lethalis. In *cent.* III. *hist.* 1. abortus cum mola. *Hist.* 87. de partu difficili. In *cent.* IV. *hist.* 57. abor-

(q) HALLER Ibid. pag. 359. (r) Ibid. pag. 647. (s) Ibid. pag. 676. (t) Ibid. pag. 678. (u) MOEBIUS *de mola uterina.* (x) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 683. (y) Ibid. pag. 693.

abortus revocatus. *Hist.* 84. de mola. In *cent.* V. *hist.* 39. de secundinarum extractione. *Hist.* 78. fœtus mortui signa. In *cent.* VI. *hist.* 83. fœtus mortui expullio violenta. *Hist.* 92. fœtus extra uterum in abdomine repertus. WALTH.

Ejus *de secundinarum retentione.* HAFNIÆ 1657. 4.

Ejus *de secundinarum extractione.* Ibid. 1657. 4.

Ejus *de insolitis partus humani viis.* Ibid. 1664. 4. Opusculum natum est ex peculiari morbo fœminæ Zeelandicæ, cui post annos octodecim fœtus retentus de abscessu hypochondrii exiit. Multos similes eventus noster collegit, de partu per ilia, per aurem, & si diis placet, per os. Ad obstetriciæ artis historiam artemque ipsam varia. De præsidiis partus difficilis. Fœminam se PARISIIS vidisse, ter partum cæsareum expertam. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. X. tit. 12. part. 2. de mola. Art. 3. de intempestivo ante partum sanguinis fluxu, de aquarum mora, earum immaturiore prolapsu, secundinarum tardo egressu. WALTH. V. *pag.* 391.

CHRISTIANUS LANG, Professor Lipsiensis ex schola Italica, numerosas edidit disputationes. Ejus *de abortu considerationes.* LIPS. 1644. 4. HALLER (z).

PHIL. HARDOUIN & JAC. du VAL *E. obesi minus fecundi.* PARIS: 1644. 4. HALLER (a).

JOS. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. III. de gravidarum regimine, de doloribus post partum. WALTH. V. *pag.* 23.

ANTONIUS DEUSING, Meursensis, Professor Groninganus, minime ille indoctus, Arabicæ etiam & Turcicæ linguæ peritus, cæterum non inventor, inter perpetuas lites & refutationes vitam trivit, cum SYLVIO potissimum: tum cum adversariis BILSII, quem noster tuebatur, a. 1644. scripsit *naturæ theatrum universale* HARDEROVICI 4. Ejus vero *historia fœtus extra uterum in abdomine geniti ibique per sex pene lustra detenti ac tandem lapidescentis.* GRONING. 1661. 16. DARMSTADT 1661. 4. 1663. 4. 1669. 4.

Ejus *fœtus Mussipontani extra uterum geniti secundæ.* GRONING. 1662. 16.

Ejus *fœtus gemellorum partus infelicis, quo gemelli ex utero in abdomen elapsi multis annis post per abdomen in lucem prodierunt.* Ibid. 1662. 16. nisi error est in titulo.

Ejus *vindiciæ fœtus extra uterum geniti,* Ibid. 1664. 16. Hæc considerato collectitia de fœtibus est extra uterum genitis, quibus lapidea natura

(z) Ibid. pag. 696. (a) Ibid. pag. 698.

tura inducta fuit, bona fruge cassa est, sic secundæ, & vindiciæ, maledicentissimæ, adversus BERNARDUM a DOMA. Ita HALLER (b).

ECCARDUS LEICHNER. Ejus *de regimine gravidarum.* ERFORD. 1677. 4. HALLER (c). V. *pag.* 559.

LAZARUS MEYSSONNIER. Ejus *regime des accouchées.* LION 1646. 12. 1671. 12. 1673. 12. HALLER (d).

J. de S. YON & J. de MONTIGNY *E. insalubrius degunt infantes alio quam sanæ parentis lacte educati.* PARIS 1647. 4. HALLER (e).

MAURITIUS HOFMANN. Ejus *de naturali & præternaturali mammarum constitutione.* ALTDORF. 1662. 4.

Ejus *de naturali & præternaturali lactantium constitutione.* Ibid. 1673. 4. HALLER. V. *tumores.*

J. VALENTIN. FISLER. Ejus *de partu difficili.* ARGENT. 1649. 4. HALLER.

CONRAD. VICTOR SCHNEIDER. Ejus *de partu difficili præter naturam.* WITTEBERG 1675. 8. HALLER. V. *pag.* 450.

CHARLES ST. GERMAIN. Ejus *ecole des sages femmes.* PARIS 1650. 8. alias legitur CLAUDE GERMAIN.

Ejus *traité des fausses couches.* PARIS 1655. 12. cum exemplo. HALLER.

GUILIELMUS HARVEY chirurgica quidem nulla scripsit, cum tamen maximo ingenio polleret, ad eventus morborum in ægris occurrentes ita respexit, ut nullam artis partem inornatam reliquerit, in *exercitationibus de generatione animalium* ... de partu varia habet. Ex prolapso utero fœtus prodiit. Ut partus promoveatur, totius corporis consentiente conatu. A morte matris partus. Os coccygis repellere jubet. HALLER.

DOMINICUS PANAROLI in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* II. *obs.* 18. fœtus mortuus abortu expulsus cum infinitis parvis globulis, qui piscium ova præsentabant. In *pentecost.* III. *obs.* 20. in impraegnatione unicum tantum signum datur, uteri nempe clausura. In *pentecost.* IV. *obs.* 46. mola exigua parvum bulbum repræsentans. WALTH. V. *pag.* 25.

WOHLRAHT. HUXHOLZ. Ejus *Unterricht der Hebammen.* CASSEL 1652. 8. HALLER.

JOH. SCULTETUS in *armament. chirurg.* pag. 165. (f) de fœtu mortuo extrahendo. In *observat. chir. obs.* 78. fœtus mortuus eductus. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* II. *obs.* 44. fœtus octo simul editi. *Obs.* 98. mirus abortus. In *cent.* IV. *obs.* 79. abortus simulatus. ALBERTI. V. *pag.* 25.

GOTT-

(b) Ibid. pag. 701. (c) Ibid. pag. 708. (d) Ibid. pag. 619. (e) Ibid. pag. 719. (f) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

GOTTFRIED WELSCH. Ejus *Hebammenbuch.* LIPS. 1652. 4. WITTEBERG. 1677. 4. SCIPIONIS MERCURII opus est Germanice versum, aliquibusque auctum adnotationibus. HALLER. V. *pag.* 702.

STEPHANUS RODERICUS a CASTTO vel Castrensis, Lusitanus, Professor Pisanus, polygraphus. Ejus *de natura muliebri*, *s. disputationes & lectiones Pisanæ.* HANAU 1654. 4. FRANCOF. 1668. 4. edente filio FRANCISCO. Tum COLON. 1689. 4. HALLER.

NIC. CULPEPER. Ejus *director obstetricum*, *s. conductor mulierum in eorum conceptione*, *graviditate & nutritione infantum.* Anglice LONDON 1681. 8. 1700. 8. HALLER. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* &c. L. II. cap. 1. de regimine gravidarum & parientium, de abortu, partu difficili, mola, secundinis retentis; ad fœtum mortuum expellendum. WALTHER. V. *pag.* 27.

Unterricht für die Hebammen. GOTHA 1658. 4. HALLER.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 191. &c. de abortu, partu difficili, doloribus post partum, secundinarum retentione. WALTH. V. *pag.* 316.

CASPAR REIES. V. *pag.* 27.

PAULUS AMMAN. V. *pag.* 601.

HENRICUS v. ROONHUYSEN. V. *pag.* 28.

J. ARNOLD. FRIDERICI. Ejus disp *de dystocia naturali.* JEN. 1665. 4. HALLER. V. *terebrat.*

BARTHOL. ZORN. Ejus *de abortu.* ALTDORF. 1663. 4. HALLER.

J. GEORG. SOMMER. Ejus *Hebammenschul.* COBURG. 1664. 12. 1691. 16. 1715. 12. ARNSTADT 1676. 12. 1693. 12. HALLER.

HENRICUS a MOINICHEN. V. *pag.* 29.

PETR. MICH. de HEREDIA in *operum med.* T. IV. L. II. de morbis mulierum. WALTH. V. *pag.* 454.

EBERHARDUS GOEKEL, medicus Ulmensis. Ejus *fidus Achates*, *oder Frauen und Kinderbüchlein.* . .. 1665. 8.

Idem in *Gallicinio* &c. de pesso cupreo post longam invaginationem extracto, cum multa mala fecisset. Uterus prolapsus, ex quo extractus fœtus, induratus, 21. die eventu felici fotus, repositus. Operatio cæsarea, manente fistula. HALLER. V. *pag.* 29.

HIERONYMUS NIGRISOLI. V. *pag.* 852.

Hausmittel für schwangere und gebährende Frauen. INGOLSTADT 1665. 8. an DAVID. HERLIZ opus *pag.* 1108. ? HALLER.

HUGO

HUGO CHAMBERLAYN. Ejus *midwives practice.* LONDON 1665. 8.

Idem edidit MAURICÆUM, ejusque *opera* in suam vernaculam convertit. Ibid. 1683. 8. 1716. 8. 1727. 8. addita forcipis icone. In præfatione scripserat, se, patrem, fratresque peculiare arcanum possidere, quo incarceratum fœtus caput expediant. In obstetricia non minima ejus viri fama fuit, idemque forcipis inventor est, qua varie correcta nuperi chirurgi ad caput incuneatum expediendum vulgo utuntur. Ita certe plerumque legitur. Contraria tamen testimonia habentur, fratrem utrumque CHAMBERLAYN forcipe non usum, famam tamen adquisivisse, quod fœtum in pedes converterent & extraherent, quod eo ævo in ANGLIA rarum fuerit. Verum quæ ipse de se testatur, videntur melius ad partum expediendum instrumentum designare.

Quid est HUGH CHAMBERLEN *het Roonhuysisch geheim ontdekt.* LEID. 1754. 8.? HALLER.

Acta Societatis R. Brit. Vide *pag.* 29.

SIGISM. RUP. SULZBERGER. Ejus *de abortu.* LIPS. 1669. 4. HALLER. V. *pag.* 1044.

CASPAR CALDERE de HEREDIA in *illustr. & observat. illust.* 14: ad fœtum mortuum expellendum. *Illust.* 34. de mola. WALTHER. V. *pag.* 454.

FRANCISCUS MAURICEAU, obstetriciam PARISIIS per multos annos exercuit, inque ea arte eminuit. In anatome mediocris, neque felix in novis instrumentis inveniendis, maximam laudem meruit, dum post varia aliorum conamina ipse efficacius docuit, fœtum male de utero exitum molientem in pedes debere dirigi: jussit etiam partum præcipitare, quoties sanguis in fœmina gravida sub ultima tempora violenter proruit. Primus etiam justo opere rem obstetriciam tradidit. Ejus *traité des maladies des femmes grosses & de celles qui sont accouchées* sæpissime prodiit PARIS. 1668. 4. 1673. 4. 1681. 4. 1694. 4. 1721. 4. 1740. 4. Anglice vertente HUGONE CHAMBERLAYN cum titulo *diseases of the women with child and in childbed.* LONDON 1681. 8. 1716. 8. Germanice *von Krankheiten schwangerer und gebährender Weiber.* BASIL. 1680. 4. NÜRNBERG 1687. 4. STRASBURG 1732. 4. Belgice .... Italice *delle malatie delle donne gravide e delle infantade.* GENOVA 1727. 4. Anatome, deinde morbi gravidarum & puerperarum interni & externi. De hæmorrhagia funestum exemplum propriæ sororis refert, cujus, cum sanguinem ubertim amittenti serius subventum esset, vita servari non potuit. Uteri varii prolapsus; integer, ut os internum de pube emineret; & imperfectus alter. Decoctum injicit vinosum. Hydrops & anasarca uteri. Fusius de partu laborioso & de malo situ fœtus, ejusque correctione. De extrahendo fœtu mortuo, ubi terebram ad caput ex-

extrahendum in posterioribus editionibus proponit, quæ applausum non invenit. De sectione cæsarea, quam rejicit. De infantum morbis. Posteriores hujus operis editiones primis multo sunt pleniores.

Ejus *observations sur la grossesse & l'accouchement des femmes.* PARIS 1695. 4. 1715. 4. 1738. 4. Germanice vertente MARTINO SCHURIG, DRESDEN 1709. 8. Adnotationes sunt omnino septingentæ, quarum mihi etiam, inquit celeberrimus HALLER, major videtur utilitas, quæ viri plurima experti sint. Prolapsus varii uteri, inversi, non inversi, frequens in pauperibus malum, quæ suo labore se alunt. Graviditas pro hydrope habita. Fœtus mortuus aliquot mensibus gestatus. Uterus imperito usu instrumentorum ruptus. Maximum periculum a placenta abortus trimestris retenta. Molæ sunt veræ fœtuum pereuntium reliquiæ, *faux germes.* Feliciter peperit, cui 15. diebus fœtus mortuus in utero hæserat &c.

Ejus *aphorismes touchant la grossesse, l'accouchement, les maladies des femmes grosses.* PARIS 1694. 16. 1721. 4. Gallice & Belgice AMSTERDAM 1700. 12. Compendium majorum operum. Quando secundinæ obsequi nolunt, mavult rem naturæ committere, quam violentia uti. Caput in primo partu incuneari, in sequentibus puerperiis non item &c.

Ejus *dernieres observations sur les maladies des femmes grosses & accouchées.* PARIS 1706. 4. 1715. 4. Casus sunt centum & quinquaginta. Molestissimus partus, cum caput abruptum in utero relictum fuisset. Mors ob fœtum mortuum justo tardius eductum. In umbilico nodi. Nanæ in ipso puerperio mors. Hæmorrhagia a retenta secunda fœtus abortivi. Infelix partus cæsareus, quem noster persuadetur matrem certo necare. A capite fœtus quatuor integris diebus retento incontinentia urinæ. HALLER.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observat. physico-medic. hecatostea* II. Partus funestus ex incuria obstetricum naturam non juvantium. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS. Ejus diss. inaug. *de morbis parturientium, & accidentibus, quæ partum insequuntur.* BASIL. 1671. 4.

Idem in *collegio anatomico* &c. quadraginta sex fere morborum muliebrium exempla adjecit, MAURICÆI ipse discipulus. Coccyx ab obstetrice introrsum pressus, inde diuturnus dolor. A secundis retentis hæmorrhagia. Placentæ adhærentis difficilis solutio. Infans putridus ex umbilico prodiit. Difficilis partus ob perinæum præaltum, ad usque quatuor digitos.

Idem in *Schriften von der Wundarzney* &c. Tumor carnosus vaginæ vinculo ablatus. Partus aliqui difficiles. J. H. GYSII, chirurgi Thunensis, partus cæsareus.

Ejus *Kinder- und Hebammenbüchlein.* BASIL. 1689. 8. 1697. 8. Consilia ad partum difficilem & curationes aliquæ. Uterus a partu quarto die repositus.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* I. multa partus difficilis exempla. *Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 134. partus in vetula expeditus ore uteri dilatato. HALLER. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLINUS in *observat. medicis* &c. Caput fœtus in utero relictum sensim contabescens & egestum. HALLER. V. *pag.* 30.

J. NICOLAUS PFIZER. Ejus *zwey sonderbare Bücher von der Weiber Natur* &c. ALTDORF. 1691. 8. Chirurgica in partu difficili auxilia. Uterus evulsus cum placenta firmius adhærescente. Fœtus mortuus unco eductus. HALLER. V. *pag.* 602.

IRENÆUS VEHR. Ejus *de abortu.* FRANCOF. ad VIADR. 1684. 4. HALLER. V. *pag.* 31.

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. I. cap. 19. de abortu, partu difficili, dolore post partum; ad fœtum mortuum & secundinas expellendas. WALTH. V. *pag.* 393.

J. GEORG. VOLCAMER in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* . . . *obs.* 121. fœtus retentus, cujus officula prodierunt, postquam novum interim fœtum conceperat. *Ann.* VI. VII. *obs.* 72. oleum momordicæ laudat ad partum expediendum *Obs.* 73. uterus ex virgine elapsus & resectus; sarcoma potius, cum ipse neget, cavum fuisse. *Ann.* IX. X. *obs.* 62. sterilitas ab utero per abortum læso injectionibus superata, ad quas metrenchytem invenit, crasso, elevatoque & perforato fine. HALLER. V. *pag.* 455.

SICLER. Ejus *histoire inouie d'un accouchement de* 19. *mois.* au PUY 1670. 4. HALLER.

JAMES WOLVERIDGE. Ejus *speculum matricis Hibernicum, or the Irish maidwives handmaid.* LOND. 1670. 8. HALLER.

HENR. SCHÆVIUS. *Abris der anatomie, und ein Hebammenbüchlein* prodiit cum F. WURZII editione BASIL. 1670. 8. HALLER.

THEOD. KERKRING in *spicilegio anatomico* &c. Secundarum pars quarto mense incorrupta educta. HALLER V. *pag.* 31.

DENIS FOURNIER. Ejus *l'accoucheur methodique, qui enseigne la maniere d'operer dans tous les accouchemens naturels & artificiels.* PARIS 1677. 12. Esse ex RUFFIO PORTALIUS. V. *pag.* 739.

CHRIST. FRID. GARMAN. V. *pag.* 31.

BERN. CHARIAS (vel CLEMENS) CHAPELLE. Ejus *de mammarum inflammatione.* LEID. 1670. 4. HALLER.

GEORG. WARMUTH. Ejus *de abortu,* LEID. 1670. 4. HALLER.

In

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 49. fœtus mortui in difficili partu feliciſſima extractio. *Ann.* II. *obſ.* 180. partus difficilis ex uteri abſceſſu. *Obſ* 221. & 256. fœtus putrefacti mirus partus. *Ann.* III. *obſ.* 8. fœtus in utero putrefactus per uſum vini medicati excluſus. *Obſ.* 12. fœtus in ventre a morte matris repertus poſt ſexdecim graviditatis annos. *Ann.* X. *obſ.* 147. partus duarum molarum poſt prægreſſum legitimi infantis partum. *Dec.* II. *ann.* I. *obſ.* 101. fœtus mortui extractio decenter in utero poſiti. *Obſ.* 102. directio & extractio fœtus mortui præter naturam in utero poſiti. *Obſ.* 116. abortus abſque pariendi doloribus cum retentione ſecundinarum. *Ann.* II. *obſ.* 90. fœtus vivi directio & extractio ſincipite ad pubem compulſi, manumque ſiniſtram exſerentis. *Obſ.* 91. & 92. fœtus mortui extractio. *Obſ.* 94. fœtus vivus ob arctum uteri oſculum, effluxis aquis, per quinque dies retardatus, tandem feliciter a MURALTO exceptus. *Ann.* IV. *obſ.* 106. fœtus ſingularis ex utero exſectio, vivi extractio, matre viva, unco ſtateræ. *Obſ.* 151. partus quinque filiorum. *Ann.* V. *obſ.* 233. abortus inque hujus placenta uterina incluſus embryo cum propria ſecundina. *Ann.* VI. *obſ.* 13. fœtus niger excluſus a matre pulvere pyrio aduſta. *Obſ.* 80. abortus ſeptem hebdomadum cum gemina mola pingui. *Ann.* VII. *obſ.* 67. fœtus quaſi mortuus per ſuctionem mammillæ ſiniſtræ in vitam reſtitutus. *Obſ.* 108. abortus præcautio. *Obſ.* 166. fœtus in utero mortuus vi quaſi expulſus. *Obſ.* 209. fœtus ſine funiculo umbilicali editus. *Obſ.* 237. fœtus per umbilicum prodiens. *Ann.* VIII. *obſ.* 175. obſtetricantium & parturientium ridiculi & ſuperſtitioſi ritus. *Ann.* IX. *obſ.* 50. partus quinque filiorum. *Obſ.* 94. uteri exſectio. *Obſ.* 107. fœtus mortuus innoxie per duos menſes in utero geſtatus. *Obſ.* 115. uteri ruptura. *Ann.* X. *obſ.* 143. abortus ex teneſmo. *Obſ.* 157. abortus & mola. *Dec.* III. *ann.* I. *obſ.* 59. partus cæſareus a gravida fœmina ſibi ipſi adminiſtratus. *Ann.* III. *obſ.* 44. fœtus die tertio poſt obitum matris excluſus. *Ann.* IV. *obſ.* 76. partus quinque filiorum. *Ann.* V. VI. *obſ.* 79. fœtus mortui cum ſecundinis extractio. *Obſ.* 106. fœtus fruſtulatim per umbilicum exemtus. *Obſ.* 133. uteri ruptura funeſta. *Ann.* VII. *obſ.* 24. fœtus in utero exſiccatus. *Obſ.* 31. 32. fœtus in utero putrefactus. *Obſ.* 45. partus gemellorum circa ſecundinas habet varietates. *Obſ.* 67. fœtus mortuus a chirurgis ſalva matre extractus. In *cent.* III. pag. 136. partus cæſareus. In *cent.* V. pag. 29. fœtus in veſica urinaria repertus; pag 383. fœtus in utero materno extincti pulmones ex parte aquæ innatantes, ex parte ſubſidentes. In *cent.* VII. *obſ.* 46. fœtus ex utero ulcerato extractus. In *cent.* IX. pag. 459. partus quatuor filiorum. ALBERTI. V. *pag.* 31.

ALLARD HERMAN CUMMEN. V. *pag.* 31.

FRID. FERDINAD. ILLMER. V. *pag.* 32.

GOTTFRIED THEBESIUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 106. uterus dura & viscida materie fartus. HALLER.

COSMUS VIARDEL, chirurgus obstetricius Parisinus, MAURICÆI æmulus. Ejus *observations sur la pratique des accouchemens.* PARIS 1671. 8. 1748. 8. Germanice FRANCOF. 1676. 8. Ordinis omnis ignarus, passim superstitioni indulgens, inque medicamentis plurimus, uterum se extraxisse fatetur, neque id sibi vitio ducit, aut pudori. Per pedes perinde, ut MAURICEAU, fœtum fere extrahit. Adnotationes aliquas aspergit, adque partus difficiles consilia. Infans vivus ex matre mortua excisus. Fœtum capite impacto omnium difficillimum partum facere, periculosissimum placentam, aut funiculum præeuntem, malum etiam præcedentem faciem. Exempla uteri ab obstetrice evulsi. Connatam vaginam emollientibus medicamentis aperuit. In nova editione a. 1748. peculiaria consilia inter adnotationes locum inveniunt. Pessum mavult auctor ex cannabi parare in cera liquida tincta. Versio Germanica sæpe ridicula est; virgines plerumque vocat, quæ pepererunt. HALLER.

J. GERARDUS SIMON, J. C. Ejus *jura obstetricum.* JEN. 1671. 4. Ejus *obstetrices.* Ibid. 1678. 4. HALLER.

WILLIAM SERMON. Ejus *the english midwife.* LONDON 1671. 8. HALLER.

SIMON. SCHULZE. V. *pag.* 32.

J. JAC. VENCESL. DOBRZENSKI. V. *pag.* 32.

PAULUS de SORBAIT in *praxi medica* &c. Mortes puerperarum, etiam in somno. Secundinæ quindecimum ad diem retentæ absque malo.

Idem in *examine chirurgorum* &c. Uterus gangrænosus excisus. HALLER. V. *pag.* 33.

SIMON. ALOYS. TUDEC. V. *pag.* 33.

CÆSO GRAMM. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observat. & historiis* &c. depressiones bregmatis in pueris nuper natis funestæ. Cutis a cranio in partu divulsa. Partus ex utero prolapsi. Membranæ de utero a partu decedentes, auctori ignotæ. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de partu difficili.* JEN. 1675. 4.

Ejus L. *de morbis infantum.* Ibid. 1717. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

JOH. BOHN. Ejus *valetudinarium parturientium.* LIPSIÆ 1701. 4. Disputatio.

Ejus *de abortu salubri.* Ibid. 1707. 4. recusa cum *circulo* 1710. 4. Ob necessitatem compescendæ hæmorrhagiæ, non alteri cessuræ auxilio, quum fœtum manu educere sit necessarium. HALLER. V. *pag.* 602.

FRID.

FRID. LOSSIUS in *obſervationibus medicis* &c. Partus difficiles, inter eos a fœtus majori mole. HALLER. V. *pag.* 34.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

MARTIN. HARTE. Ejus diſp. *de ſecundinarum poſt partum excernendarum retentione.* ALTDORF. 1672. 4. HALLER.

FRANCISCUS BOUCHARD. V. *pag.* 35.

HENRICUS OLDENBURG. V. *pag.* 35.

SALOMON REISEL. V. *pag.* 35.

DANIEL LUDOVICUS. V. *pag.* 36.

GEORG. FRANK. Ejus diſp. *de caſtratione mulierum.* HEIDELBERG 1673. 4. recuſa in *ſatyris.*

Ejus *de Gallica planchette & ejus noxa medica.* Ibid. 1676. 4. & in *ſatyris.*

Ejus *de partu difficili.* Ibid. 1680. 4.

Ejus *agoniſmata phyſico-medica.* Ibid. 1682. 4. 1683. 4. Inter ea de obſtetricum vitiis. HALLER. V. *pag.* 908.

CORNELIUS SOLINGEN, chirurgus, deinde medicus, BILSII diſcipulus. Ejus *embryulcia ofte afhaalinge eenes dooden vrugts door de hand van den heelmeſter's* GRAVENHAGE 1673. 12. recuſ. in *operibus omnibus.* Inſtrumenta ſua manu fabricabat auctor, & nova etiam inveniebat. Veterum educendi fœtus artificia fere rejicit. De cauſis partus difficilis. Inter eas hernia uterina a compreſſione peramplæ veſicæ. De malo varioque ſitu fœtus. Fœtus octiduo capite ſuo cernuus datus, donec fragmenta cranii urethram & veſicam perforarent. Claudicatio a diſcedentibus in partu pubis oſſibus. Fœtus mortui ſigna. Injecta emollientia & oleoſa medicamenta laudat. Melius fœtum de ſedente fœmina educi, quam de decumbente. Contra uncorum uſum. Exemplum uteri inverſi funeſto eventu. De educendo capite, quod abruptum in utero retentum eſt: hic uncum admittit. Adminiſtratio ad educendum fœtum non juſto ſitu ſe offerentem: ad ſecundas molaſve extrahendas.

Idem in *manual operation* &c. in ſolo partu difficili oſſa pubis diſcedere, & fœminas inde claudicare. Coccygem utique retrorſum premi. Extrahit fœtum adreptis pedibus, in nonnullis partus difficilis caſibus. Placentam prius jubet educere, quam uterus claudatur. Caput impactum expedit digitis in os fœtus datis, vel repellit. Melius in ſella pari. Uterum utique ſe vere vidiſſe prolabi. Contra ſectionem cæſaream, cujus vix unquam putat neceſſitatem eſſe. LEEUWARDIÆ fatetur feliciter inſtitutam fuiſſe, ut poſt eam fœmina conceperit & pepererit. V. *pag.* 304.

Ejus *van de ampt en plicht der Vroed vrouwen.* Compendium eſt artis obſtetriciæ, experti hominis. Ad morem tamen veterum, cui brachium

chium præcedit, capite adrepto perinde ut pedibus jubet educere. Sæpe etiam brachium amputat; quando vero pedes præcedunt, non utitur ea opportunitate, sed fœtum in caput jubet dirigere. Observationes, ut vocant, 112; inter eas multæ non contemnendæ. Uterus in partu ruptus. Hernia uteri & vesicæ. Prolapsus f. inversiones uteri. Ex partu difficili ossa pubis, sacri, & ilium distracta, coccyx fractus: a simili imperitiæ auxilio collum vesicæ laceratum. Vesicæ distentissimæ exempla. Iterum ossa pubis semota. Intestina prolapsum uteri sequentia. Vesicæ collum prolapsum. Mortua puerpera, cum placentam noster non reperisset, quæ in cellula uteri latuisset. Harum adnotationum aliquas in *embryulcia* jam excusas reperias.

Ejus *opera omnia* prodierunt cum titulo *alle de medicinale en chirurgische Werken.* AMSTERD. 1698. 4. Operationibus multo numerosiores, sed fere collectitiæ, instrumentorum icones adjectæ sunt, quæ in priori editione non aderant, nisi eorum, quæ auctori essent propria. HALLER.

J. NIC. PECHLIN in *observationum* &c. L. I. *obs.* 26. & seqq. de partu varia. *Obs.* 28. fœtus mortuus & putridus feliciter editus: alius induratus & squalens diu a morte sua demum editus. *Obs.* 32. obstetricum errores, deque iis varia. Os humeri in partu luxatum. HALLER. V. *pag.* 37.

J. NICOL. BINNINGER in *observationibus* &c. In puerperæ cadavere ossa pubis non semota. Mors ex retentis secundis. In partu difficili vesica lacerata. HALLER. V. *pag.* 37.

AUGUSTINUS HENR. FASCHIUS. Ejus *ordo & methodus considerandi tractandique parturientes.* JEN. 1675. 4.

Ejus disp. *de sterilitate.* Ibid. 1684. 4. Duo exempla uteri rupti. Exempla fœminarum flatus parturientium. HALLER. V. *vesicant.*

J. FRID. HELD. Ejus disp. *de partu cæsareo.* ERFORD. 1673. 4. HALLER.

In *Eph. Nat. Cur. ann.* IV. & V. (nempe acta a. 1673. & 1674.) legas Parisinos jam eo ævo ob hæmorrhagiam uteri fœtum extraxisse. HALLER.

LUCAS SCHROECKIUS. V. *pag.* 38.

RUDOLPH. WILH. KRAUSE. Ejus disp. *de extractione fœtus mortui ex utero materno.* JEN. 1677. 4.

Ejus disp. *de morbis mammarum.* Ibid. 1689. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

ALPHONSUS KOHN. V. *pag.* 40.

Jo-

Johannes Dolæus. V. *pag.* 40.

Nic. Blegny. Ejus *histoire anatomique d'un enfant qui a demeuré vingt cinq ans dans le ventre de sa mere.* Paris 1679. 12. Ulcus aderat uteri, fœtus retentus callosa crusta obvolvebatur, in qua tubercula erant quasi gypsea &c. Noster etiam alias adnotationes adjecit. Enormem vim sanguinis grumosi aliquando post placentam manu se eduxisse. Pro cæsareo partu. Haller.

Idem in *zodiaci medico-Gallici ann.* 1679. *Mens. Jan. obs.* 8. Fœtus mortuus in utero relictus, post alterum felici partu exclusum admodum attenuatus. *Obs.* 9. fœtus mortuus & putrefactus per 20. annos in utero delitescens. *Ann.* 1682. *Jan. obs.* 10. 12. 13. fœtus mortuus & putrefactus per umbilicum & vulvam lacer & particulatim prodiens. Alberti. V. *pag.* 42.

Gerardus Blasius in *Medicinæ universæ* &c. L. III. sect. 4. de secundinarum retentione. Sect. 8. cap. 12. de dolore puerperæ. Sect. 44. cap. de mola. Sect. 45. cap. 2. de abortu. Cap. 3. de partu difficili. Walth. V. *pag.* 365.

Marguerite du Tertre, *veuve du S. de la* Marche. Ejus *instruction touchant les choses qu'une sage-femme doit savoir pour l'exercice de son art.* Paris 1677. 12. 1691. 12. aucta a Ludovica Boursier, Paris 1710. 12. Pleraque elementalia. Si situs fœtus malus, aut membranæ nimis robustæ fuerint, eas jubet lacerare. Unum pedem extrahit, deinde & alterum. Uterum duplicem vidit. Haller.

J. Mich. Vehr. Ejus *thesaurus experientiæ medicæ cum specimine de abortu.* Aug. Vindel. 1677. 4. Haller.

Georg. Abrah. Merclin. V. *pag.* 42.

Radegundus de Vroom. Ejus *de miserabili fœtus extractione ex utero adversus ineptias* Boeckelmanni & Ruyschii, Utrecht 1678. 8. Haller.

J. Paul. Wurfbain. Ejus disp. *de sparganosi.* Altdorf. 1678. 4. De tumore mammarum a lacte. Haller.

Samuel. Ledel. V. *pag.* 43.

Rainssantus in *Journal des savans* a. 1678. retulit de partu Tolosano. Haller.

Christoph. Voelter, chirurgus Ducis Würtenbergiæ. Ejus *neu eröfnete Hebammenschule nebst Bericht todte Kinder ohne Gefahr herauszuziehen.* Stutgard 1679. 8. 1681. 8. 1722. 8. Credulus, neque a veterum præjudiciis liber, qui omnem perperam se offerentem fœtum jubeat in caput dirigere. Passim tamen adnotationes habet proprias neque inutiles; ita cervicem vesicæ monet frequenter in partu rumpi. Labium leporinum altero

altero a partu die secat & consuit. Aliquoties etiam sexta septimana se frenum linguæ incidisse, exque eo imprudenter inciso tumorem secutum esse. Ossa pubis in partu discedere. Fatetur se funiculum prævium non potuisse reponere, & pedibus adtracto fœtui corpus a capite avulsisse. Ex vulnere vulvæ magna ad tres libras hæmorrhagia. In hac ultima editione accessit liber *von der Hebammen Stand und Beruf.* ita HALLER.

ANTONIUS de LEEUWENHOECK in *Journal des savans* a. 1679. partum ventralem dixit, cum uterus ante mortem ruptus esset & extractus e ventre fœtus adultus. HALLER.

STEPHANUS BLANCARD in *duabus aliis centuriis* &c. consilium, quo cæsaream sectionem commendat, adductis felicibus exemplis ex CORNELII v. YPEREN fide.

Ejus *verhandeling der Ziekten der Kinderen.* AMSTERDAM 1684. 8. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curiosis observationibus* &c. Partus cæsareus: puer servatus, mater a putrefacto utero enecta, & aliud ejus sectionis exemplum, feliciter a PURMANNO & MEIBOMIO peractæ. HALLER. V. *pag.* 45.

ABRAHAMUS CYPRIANUS potissimum inclaruit *epistola historiam exhibente fœtus humani post* 21. *menses ex uteri tuba matre salva excisi, ad* THOMAM MILLINGTON, LEID. 1700. 8. Gallice AMSTERDAM 707. 8. NEAPOLI 1727. 4. cum MUYSIO. Exiguum sed pretiosum opusculum. Casus ipse est aut ventralis partus nempe ad abdominis cavum effusi, aut in tuba restitis, ex ulcere excisi. Exemplum tubarum cæcarum: tubæ 150. aquæ libras continentes. Placenta sicca in membranam versa. In sua magna fœtus excisione cartilaginea involucra tubæ musculorum abdominis dissectorum vices tenuisse, & intestina coercuisse. HALLER. V. *pag.* 580.

ANTONIUS de HEYDE. V. *pag.* 46.

FELIX PLATERUS. V. *pag.* 46.

The compleat midwives practice. LONDON 1680. 8. HALLER.

PETRUS ROMMEL. Ejus *de fœtibus leporinis extra uterum repertis, aliisque tam de leporibus quam de conceptione extra uterum raris & curiosis.* ULM 1680. 4. Habet partus fabulosos. HALLER.

PHIL. JACOB. SCHOENFELDER. Ejus *Anmahnungen und Lehr an die Hebammen.* INGOLSTADT 1691. 8. HALLER. V. *pag* 47.

BERNARDUS ALBINUS. Ejus disp. *de partu difficili.* FRANCOF. ad VIADR: 1696. 4. Uterus in partu disruptus & fœtus extra uterum effusus. Uterus crassus, in sola sede, qua ruptus tenuis.

Ejus

Ejus disp. *de abortu.* Ibid. 1697. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

DIONYSIUS van der STERRE, M. D. Ejus *voorstelling der noodzackeligheit der Kayzerlyke snee . . . van de baaring.* LEIDEN 1682. 12. Cum propria fœtui vita sit, omnino debere matrem parturientem incidi, & de sepulchro effodi, ut fœtus eximatur, qui sæpe de matre mortua extractus convaluerit. In L. II. agit de partu difficillimo: etiam ob uterum obliquum, aut retrorsum inclinatum, cujus ostium nimium antrorsum vergit, præaltoque loco ponitur. Partum pedibus præcedentem non esse difficiliorem. Pro viris obstetriciam exercentibus, ob ignorantiam obstetricum necessariis. Se ex vivente bestia fœtum per incisionem eduxisse. Exempla fœminarum ex hæmorrhagia pereuntium, cum fœtum educere cessaretur. Non necessario requiri, ut facies ossi sacro obvertatur. Caput in utero relictum expedit, alutæ portione incisione in medio signata & introducta, qua caput comprehendit. HALLER.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1684. *Mens. Maj.* pag. 194. fœtus mortui extractio, partus adjumenta, instrumenta, puerperarum morbi. *Ann.* 1686. *Jan.* p. 279 fœtus mortuus per decem annos gestatus. *Maj.* p. 277. fœmina per quinque annos gravida. *Jun.* p. 304. partus adjumenta manus; pag. 306. puerperarum regimen. *Ann.* 1695. *Jan.* p. 32. fœtus mortuus diu sine corruptione in utero gestatus; pag. 42. partus cæsareus elapso decimo mense editus; pag. 43. funiculus umbilicalis in nodum contortus non semper difficilem reddit partum. *Ann.* 1701. *Febr.* p. 82. fœtus 21. mensium ex uteri tuba, salva matre excisus. *Jun.* p. 282. quænam obstetricibus tactu exploranda. Obliqua uteri positura causa partus difficilis. Quis sit partus naturalis. Quando partus difficilis instrumenta chirurgica requirat. *Jul.* pag. 281. obstetricandi artis novum lumen; pag. 284. fœtus mortui signum certissimum supremæ capitis cuticulæ dissolutio. *Ann.* 1702. *Jan.* p. 83. cur fœtus in tuba aliquando hæreat, mortuus in utero cur putrescat, non item in tuba. *Ann* 1703. *Febr.* p. 77. uterus fœtu perforatus. Fœtus humanus viginti quinque annorum. *Ann.* 1705. *Mart.* p. 143. fœtus ex parte per umbilicum exclusus. *Ann.* 1709. *Mart.* p. 128. obstetricandi officium viris indecorum. *Jun.* p. 273. uteri conditio in gravidis; p. 274. uterus sine periculo exscidi non potest. *Ann.* 1712. *April.* p. 147. partus novem infantum. *Ann.* 1713. *Oct.* p. 454. uteri gravidæ vulnus non lethale. *Ann.* 1715. *Oct.* p. 462. fœtus vivus ex matre mortua excisus. *Ann.* 1717. *Jul.* p. 307. fœtus humanus in vesica urinaria repertus. *Ann.* 1718. *Aug.* p. 353. fœtus mortuus ex lapsu matris. *Ann.* 1719. *Jan.* p. 253. uncus peculiaris pro fœtu mortuo extrahendo. *Aug.* p. 336. fœtus extra uterum genitus; pag. 356. fœtus putridus ex abdomine matris ulceroso extractus. *Ann.* 1723. *Mart.* p. 93. partus cæ-

ſarei obſervatio, pag. 94. fœtus per umbilicum editus. Fœtus in utero conſumtus; p. 137. fœtus in abdominis cavitate repertus. *April.* p. 138. fœtus annos quadraginta ſex in utero retentus. Abortus remedium. *Aug.* p. 371. an ſpuma fœtus circa os de ejus vita extra uterum teſtetur. *Ann.* 1724. *Mart.* p. 114. ſterilitatis ſigna. *Ann.* 1725. *April.* p. 177. obſtetricandi ars explicata. *Ann.* 1726. *Jun.* p. 286. an mæconium egrediens fœtus mortui ſignum præbeat. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 402. uterus in partu ruptus; pag. 405. uteri prolapſi reſectio. *Ann.* 1728. *April.* p. 180. obſtetricum requiſita. In *ſupplement.* III. pag. 471. abortus cauſæ. In *ſupplem.* V. pag. 471. fœtus in utero an mortuus ſit, quomodo explorandum. In *ſupplem.* VI. pag. 221. fœtus mortui extractio felix. ALBERTI. V. *pag.* 49.

CHRISTIANUS MENZEL. V. *pag.* 49.

CHRISTOPHORUS SELIGER. V. *pag.* 49.

J. LAURENTIUS FEHR. V. *pag.* 50.

J. JACOB. WEPFER in *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682. refert de fœtu ex tuba, ut videtur, uteri in ventrem effuſo.

RIVALIER ibid. de fœtu retento, diſſoluto, per abſceſſum umbilici ſimulque per vulvam fruſtulatim edito. Seorſim prodierunt *obſervationes medico-phyſicæ* tres excerptæ ex epiſtola PETRI RIVALIER ad J. SPONIUM, NEMAUS. 1683. . . Aliud exemplum ſimile fœtus per umbilicum educti. HALLER.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER. V. *pag.* 50.

AMEDEE BOURDON. V. *pag* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. Ejus diſp. *de embryulciæ & lithotomiæ rationibus.* TUBING. 1708. 4. Videtur reſpondentis eſſe SIMONII, hominis certe artis obſtetriciæ gnari. Exemplum ſectionis cæſareæ citat ex avunculi magni chartis.

Ejus diſſ. *de fœtu* 46. *annorum.* Ibid. 1722. HALLER. V. *pag.* 50.

CORNEL. de BLOM. Ejus diſp. *de abortu.* LEID. 1683. 4. HALLER.

MICHAEL BERNARD. VALENTINI. V. *pag.* 51. & 604.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* III. *Sept obſ.* 12. an fœtus, an mola in utero latitet difficulter dignoſcitur. *Ann.* IV. *Maj. obſ.* 31. partum antecedentia quædam ſigna fœtus mortui. *Ann.* VI. *Decemb. obſ.* 24. obſtetricis cujusdam craſſa ignorantia.

Idem in *curar. medicar. millenario cur.* 195. fœtum fere mortuum reſuſcitandi modus. *Cur.* 626. fœtus mortuus unco feliciter extractus. ALBERTI. V. *pag.* 52.

THEO-

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

GABRIEL CAROL. le CLERC. In ejus *Chirurgie complete* &c. posterioribus editionibus accessit tractatus de re obstetricia. HALLER. V. *pag.* 53.

M. M. M. (MOVIUS). Ejus *felix puerpera, s. observationes medicæ circa regimen puerperarum & infantum recens natorum ad* DRELINCOURTIUM, LEID. 1684. 12. HALLER.

J. EBERHARD PAPELIER. Ejus disp. *de dystocia.* ARGENTOR. 1684. 4. HALLER.

JOH. HEGGEMAN. Ejus disp. *de partu difficili.* JEN. 1684. 4. HALLER.

JACOBUS AUGUSTIN. HUNERWOLF. V. *pag.* 54.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

PAUL. PORTAL. Ejus *la pratique des accouchemens.* PARIS 1685. 8. Belgice *practyk der vroedmeesters* . . . 1690. 8. Primum artificia describit, quibus partus naturalis & præter naturam expeditur. Deinde adnotationes sequuntur octoginta, inter quas multæ hæmorrhagiæ, fœtus varie monstrosi, placentæ vesiculares &c. Propius ad rem obstetriciam spectat consilium, non urgere labores, & naturæ auxilium patienter expectare. Cæterum omnes partus naturales expedit, dum pedibus puerum extrahit, quos inter plusculi sunt capite incuneati, aliosque ex utero prolapso fœtus eduxit, aliquos in quibus placenta vehementer adhærebat, ubi os uteri ab improvida obstetrice diruptum erat. Unco etiam usus est. Passim VIARDELLUM castigat. A BRUHERIO correptus defenditur a TITSINGIO in *diana* p. 218. HALLER.

ANDREAS PET. CONRADI. Ejus disp. *de partu difficili.* HELMST. 1685. 4. A fœmina debili fœtum mortuum ad tres pedes projectum, sola vi contracti uteri. HALLER.

FRIDERICUS SCHRADER, Professor Helmstadiensis. Ejus disp. *de partu difficili.* HELMST. 1685. 4. HALLER.

CHRISTOPH. SCHROEDER. V. *pag.* 55.

PETR. SYLVESTRE. V. *pag.* 56.

J. JACOB. HARDER. V. *pag.* 56.

J. TURNER. Ejus *the feminine physician.* LOND. 1686. 8. HALLER.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *observat. rar. Centuria* I. *obs.* 66. uterus in partu ruptus, & a rudi obstetrice extractus & inversus. *Obs.* 71. fœtus materno in corpore putrefactus. *Obs.* 74. fœtus in secundinis repertus. In *cent.* II. uterus in fundo laceratus, fœtus in abdomine repertus. ALBERTI. V. *pag.* 56.

GEORG. HANNÆUS. V. *pag.* 57.

ADAM FREE. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1687. 4. HALLER.

JOACHIM TARGIER. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1687. 4. HALLER.

JUSTUS VESTI. Ejus *de abortu.* ERFORD. 1690. 4.

Ejus *de δυςοκια.* Ibid. 1693. 4.

Ejus *de doloribus vehementissimis partum præcedentibus.* Ibid. 1696. 4. HALLER. V. *pag.* 467.

Hebammenordnung. STRASBURG 1688. 4. HALLER.

CHRISTOPH. JENSEN. Ejus disp. *de manuali operatione obstetricum in partu.* HARDEROVIC. 1688. 4. Esse C. J. LANGII PLATNERUS.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

J. JACOB. WOLF. V. *pag.* 61.

JOSEPHUS COURTIAL in *nouvelles observations* &c. Fœtus in ventre inventus, cum uterus non videretur violatus fuisse. HALLER. V. *oss. morb.*

JEAN de VAUX. Ejus dissert. *de l'operation cesarienne.* PARIS 1720. 12.

Idem aliam etiam edidit dissertationem cum VERDUCI operationibus *concernant la chirurgie des accouchemens, tant sur son origine, que sur les progrès, qu'elle a faits en France jusqu'à present.* PARIS 1727. in DESMORET, *memoires d'histoire, & de litterature* T. III. HALLER. V. *pag.* 605.

CHRISTIANUS VATER. Ejus disp. *de cæsæreo partu, & fœtus ex matre viva sectione.* WITTEBERG. 1693. 4. Historia de qua LANKISCH.

Ejus *de abortu.* Ibidem 1698. 4.

Ejus *de partu hominis post mortem matris.* Ibid. 1714. 4. Felicis sectionis cæsareæ exemplum.

Ejus *de curatione gravidarum, & puerperarum.* Ibid. 1723. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. refert de utero rupto, & fœtu in ventrem effuso, ejusque ossibus sensim per abscessum prodeuntibus. A partu matres exsangues. Contra cæsaream sectionem.

Ejus *traité generale des accouchemens.* PARIS 1718. 8. 1724. 8. BRUXELLES 1724. 8. Belgice LEID. 1735. nihil a Gallica diversa editio & aucta dicitur. Germanice AUGSPURG 1723. 8. vertente J. T. M. D. Anglice 1719. 8. 1724. 8. Etsi noster cognatum suum MAURICEAU ubique fere carpit, ejus tamen operis compendium fere hic prostat a bono sene in ultima ætate scriptum, qui obstetricis ope passim erat defunctus, ut tamen non id ejus princeps officium fuerit. Ejusmodi etiam de rebus egit, quæ non valde faciunt ad artem. Anatome ex libro *du cours de Chirurgie* sumta.

De

De partu acu infixa promoto, quem MAURICÆUS non poterat expedire, DIONYSIUS filius expedivit: qui certe triumphus modicus videtur, vivebat enim puer. Fuisse ubi celebris obstetricator brachium fœtui fregerit, qui humeris retinebatur. LUDOVICUM XV. natibus præeuntibus editum esse. Contra HECQUETUM, qui nolebat viris nudas committere mulieres. Obstetrix fœminam utero non gerere edixit: suspensam gravidam esse apparuit: obstetrix officio mota est. In opere anatomico aliqua de partubus ventralibus, aliisque malis chirurgicis reperiuntur. Repositionem uteri inversi jubet continuo moliri. HALLER. V. *pag.* 304.

JOHANNES van HOORN, medicus & vir obstetricius Holmiensis, ex Parisina schola. Ejus disp. *de partu præternaturali.* LEID. 1690. 4. Brachio præeunte quærendum pedem. Caput incuneatum aperiendum.

Ejus *den swenska wäl öfwade Jord gummen h'wilken grundeliken underwyser huru med en hafwande handlas & en barna quinna handteras och det uy födda barnet skiötas skal.* STOKHOLM 1697. 8. quater minimum recusa & 1754. 8. Germanice *die zwey Wehmütter in Siphra und Phua.* LEIPZIG und STOKHOLM 1747. 8. WURZBURG 1758. 8. *Unterweisung der Wehmütter in Frag und Antwort.* STOKHOLM 1716. 8. Belgice cum notis G. ten HAAF, AMSTERD. 1753. 8. Utilem artem in patria sua primus docuit, obstetricibus artis præcepta impertiit, in arte facta fœmina administrationibus prævivit. Obliquitatem uteri ut HENR. v. DEVENTER pro præcipua partuum difficilium causa habuit, variosque obliquos situs descripsit, cum auxiliis, quibus superantur. In gravi casu elapsum brachium abscidit, cæterum plerosque difficiles partus expedit adreptis pedibus. De partu retento ob resistentes humores. In convulsis fœminis spem omnem in partu esse. Brevis ubique & practicus. Subjectæ sunt *adnotationes obstetriciæ* triginta. Uterus cum placenta evulsus & restitutus. Caput in osse pubis hærens ut expediverit. Altero demum die relaxato interim uteri ostio conversus fœtus. Multa exempla partus a præeunte brachio retardati, quoad auctor pedibus adreptis puerum extraxit; fuit tamen ubi coactus fœtum dissecuit. Fœtus capite hærens, quod oportuerit a corpusculo separare. Cum nullo modo fœtum vertere posset, eum instrumento suo expedivit, quod alias ungulam vocat, describere autem omittit. Bonus auctor, neque satis, ut meretur notus. In editione hujus operis STOCKHOLM 1723. 8. accesserunt PORTALII observationes octoginta, cum HORNII notis tamquam tomus secundus obstetricis Suecanæ.

Idem in *Act. Suec.* 1724. egit de prolapsu uteri vero restituto.

In ejusdem *lectione* III. circa generationem STOKHOLM 1709. 8. pluscula huc faciunt, de partu difficili, & funiculo longo, quem jubet dissecare. De doloribus post partum, de fœtu ex matre mortua exciso, de utero obli-

obliquo, de cingulo puerperarum. Caput in partu comprimi, & angustius reddi. Ossa pubis non discedere.

Vita viri reperitur in *Act. Litt. Suec.* a. 1725. Ita HALLER.

JUSTINA SIEGEMUNDIN, gebohrne DITTRICHIN, Silesia fœmina (Ronnstockiensis, obstetrix Aulæ Brandenburgicæ). Ejus *Brandenburgische Hofwehmutter, oder Unterricht von schweren und unrecht stehenden Geburten.* CÖLN an der SPREE (BERLIN) 1690. 8. 1692. 4. 1708. 4. 1723. 4. 1756. 4. Belgice vertente C. v. SOLINGEN cum titulo *Spiegel der Vroed vrouwen.* AMSTERD. 1691. 4. Non inficeta fœmina, multa experta & sponte etiam moliens, etsi aliqua minus probes, nimis frequenter vi disruptas aquas, quas negat etiam digitis facile aperiri, bacillos in uterum datos, quibus pedes alte sitos conatur ligare. Sarcoma uteri ut forcipe comprehensum eduxerit. Fœtum tribus modis pari, capite præeunte, pedibus & natibus, non aliter. A nimio nixu caput fœtus periculose nonnunquam latescere. Pedes persæpe fasciis devincit, ut facilius educat. Ut brachium retrahat puer, digitos ejus comprimit. Natibus præeuntibus non difficillimum esse partum. Puero oblique præeunte matrem reclinat & fœminam elevat. Si caput nimis magnum fuerit, lente enitendum. Periculum summum esse, quoties fœtu bene disposito tamen partus diu moratus est: tum ne mater cum fœtu pereat, nostra unco usa est. Speculum uteri non adhibendum, nisi quando ulcera adsunt. Ut placenta sequatur, abdomen paulum adtolli jubet, & secundam manu sinistra adripere, dextræ vero digitiduobus funiculum sequi ad os uteri, tunc id os elevare & diducere. Mors ex hæmorrhagia, cum funiculus perbrevis esset, & se in uterum recepisset. Ut ægre & cum periculo adhærentem placentam degluberit. Contra ridiculam administrationem eo ævo vulgo receptam, quo mater præceps dabatur. Capite prægrandi in primipara provectioris ætatis partus semper periculosus est, etsi situs bonus fuerit. De utero ante fœtum prolabente: insertis duobus digitis debere sustineri.

Inde cum a. 1690. in *corollario ad disp. de gonorrhœa* nostræ nonnulla ANDREAS PETERMANN Professor Lipsiensis carpsisset, nostra edidit *Sendschreiben an* A. PET. *wegen eines corollarii seiner disp. de gonorrhœa.* CÖLN an der SPREE 1692. epistolam, recusam cum nuperis editionibus SIEGMUNDÆ. Inexpertum de arte judicare objicit, & cum idem respondisset, nostra secundum edidit libellum *wider* A. PETERMANN *gründliche Deduction vieler Handgriffe, die er als ungereimt verwirft zu erweisen; nöthiger Bericht*, recusum in nuperis editionibus. Explorationem fœtus, quæ nunc est receptissima, eo ævo PETERMANNUS pro nova re & insolente, atque inutili habebat. Defendit aquarum in fœtu bene sito disruptionem,

nem, defendit etiam vinculum pedibus injectum, & bacillum. HALLER.

ANDREAS PETERMANN. Ejus *de gonorrhœa.* LIPS. 1690. 4.

Idem in *gründlicher Deduction vieler Handgriffe, die in der Br. Wehmutter gerühmt werden, und auf blosser Speculation beruhen* 1692. 4. fœtum duobus ante partum mensibus frustra manu explorari. Contra usum bacilli. Humeris etiam fœtum hærere posse, etiamsi caput non restiterit, & capite recte præeunte, fœtum a funiculo strangulari. Non debere in caput pueri uncum injici, & præstare fracto capite manu officula eximi.

Intercessit Facultas medica Francofurtensis ad VIADRUM, & PETERMANNI objectiones condemnavit.

Respondit PETERMANNUS in *fernerer Deduction wider die Information der medicinischen Facultät zu Frankfurt an der Oder, die Br. Wehmutter betreffende.* Non est chirurgici argumenti: libelli reperiuntur recusi in editione SIGMUNDIÆ Berolinensi 1723. 4. HALLER.

ANDREAS LOEW. V. *pag.* 62.

FRIDER. RUYSCH in *observat. anatomico-chirurgicis.* Uterus scirrhosus, propendens, ab imperito homine una cum ostio vesicæ vinculo adstrictus: alia exempla prolapsi uteri vel inversi, vel non mutati. A vero funiculi umbilicalis nodo enectus fœtus. Hymen nimis perfectus in partu incisus. Uteri portio in partu elapsa feliciter restituta, verusque pariter prolapsus. Uterum obstetricum culpa frequenter inflammari vidit. Tumor in abdomine puerperæ ex omento involuto & in carneam naturam transeunte. Uterus omnino ad dextra reclinatus. HALLER. V. *pag.* 63.

Hebammen- oder Kindermutterbuch nebst angehängten Weiberarzneyen. MERSEBURG 1691. 8. HALLER.

PETRUS PATON. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1691. 4. Contra cæsaream sectionem, etsi eam in catella a NUCKIO feliciter vidit administratam. HALLER.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. Partus difficillimus, cum caput pueri in vagina esset. HALLER. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 36. de sectione cæsarea.

Idem in *pathologie* &c. cap. 41. 42. de morbis vaginæ & uteri. V. *pag.* 305.

GODO-

GODOFREDUS a LANKISCH in *Act. Erud. Lips.* a. 1693. refert de vero partu cæsareo felici. HALLER.

JOBERT, medicus, in *Journal des savans* a. 1693. refert de sectione cæsarea bis in eadem muliere repetita. HALLER.

PHILIPPUS PEU, chirurgus Parisinus, obstetrix, æmulus FRANCISCI MAURICEAU. Ejus est *la pratique des accouchemens.* PARIS 1694. 8. Senilis labor hominis in sua arte non summi, non tamen perinde miseri, ut MAURICÆO visum. Unci usum defendit contra MAURICÆUM, addit exempla sua, in quibus ad fœtum mortuum educendum, eo instrumento feliciter usus sit, ut id fiat fœminam jubet se quadrupedem dare, natibus altioribus. Vitio ei vertitur, quod de fœmina viva fœtum voluerit excidere, iterumque, ut tamen eo in casu fœmina servata fuerit (g). Non probat cæsaream sectionem. Caput incuneatum non ignoravit. Contra *tiretête* FRANCISCI MAURICEAU. Non debere fœtum unico pede extrahi. Non valde probat frequentem contactum, qui caput pueri situ mutat. Patienter sua tempora vult expectari, & aquas vetat rumpere. Non probes, quod terrore per illapsam aquam excitato, velit fœtum expellere.

Reponse aux observations particulieres de M. MAURICEAU. Lites acerbæ & usu cassæ.

Ad hanc litem pertinuerit *factum ou lettre de* SIMON *à* M. PEU *sur la falsification, qui se trouve à la fin de son premier livre des accouchemens.* PARIS 1695. 4. HALLER.

CHRISTIANUS JOH. LANG in *operibus omnibus* caput integrum habet de manuali operatione obstetricantium in partu difficili. HALLER. V. *vulnera.*

GEORG. FRID. FRANK. V. *pag.* 65.

AMBROSIUS STEGMAN. V. *pag.* 66.

J. GEORG. JOSEPH. SCHWALLER. V. *pag.* 66.

GUIL. COWPER in *anatomy* &c. exempla fœtus in utero retenti, forcipe & frustulatim educti. HALLER. V. *pag.* 67.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus disp. *de muliere gravida lapsu vaginæ uteri laborante.* JENÆ 1700. 4.

Ejus *de partu Thamaris difficili & perinæo inde rupto.* Ibid. 1700. 4.

Ejus *de utero per sarcoma ex corpore protracto, postmodum resecto.* Ibid. 1700. 4.

Ejus *de dolorum partus spuriorum cum veris collatione.* Ibid. 1702. 4.

Ejus

(g) BRUHIER *signes de la mort. nov. ed.* I. 129.

Ejus *de ægra retentione secundinarum laborante.* Ibid. 1704. 4. Die sexto demum cum summo fœtore secunda expulsa felici eventu.

Ejus *de singularibus quibusdam partus impedimentis.* Ibid. 1704. 4.

Ejus *partus naturalis collatus cum præternaturali, occasione fœminæ ad extractionem fœtus usque parturientis.* Ibid 1705. 4.

Ejus *de partus retardati nocumentis.* Ibid. 1705. 4.

Ejus *de embryulcia* HIPPOCRATIS. Ibid. 1709. 4. Caput incuneatum verso fœtu, pedibusque adreptis expedit, digitis in os uteri datis, ne circa caput fœtus stringatur.

Ejus *de partu cæsareo.* Ibid. 1709. 4.

Ejus *an maturus fœtus matris sanandæ causa occidendus.* Ibid. 1710. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

LAURENT. van der BUSCH. Ejus disp. *de partu cæsareo.* FRANEKER 1695. 4. HALLER.

HENRICUS van DEVENTER, medicus Belga Daventriensis, qui Chirurgiam universam & peculiariter artem obstetriciam exercuit, obstipos, claudos, mancos etiam curare (h) solitus, & frequentia in DANIAM itinera suscipere, ornatus a CHRISTIANO V. ob mechanica, quæ exhibuerat specimina. Junior enim aurifaber fuerat, & instrumenta parabat ad corrigendam staturam. Ejus *dagerrat der Vroedvrouwen ofte voorloper van het tractat genaemt nieuw ligt der Vroedvrouwen.* LEID. 1696. 8. 1701. 4. 1724. 4. 1746. 4. Ejus *operationes chirurgicæ novum lumen exhibentes obstetricantibus.* LEID. 1701. 4. & auctius 1734. 4. Gallice vertente JACQUES JEAN BRUHIER d'ABLANCOURT, PARIS 1734. 4. maj. Germanice JENA 1728. 8. 1731. 8. 1740. 8. 3. vol. 1761. 8. Anglice LONDON 1716. 8. Multum laudis hoc & aliis suis operibus vir Cl. meruit, ut etiam a translatore Gallis suis præferatur, etsi sunt, qui minus obliquitati uteri tribuant. Ab ista enim plerasque in pariendo difficultates noster derivabat. Spem esse boni partus, si os uteri cum capite fœtus in pelvim prolapsum fuerit, si tenue & molle fuerit, lateque patulum, & caput tangatur, etiam per os uteri. Ut veri dolores a spuriis distinguantur, accurate. Unco nunquam opus esse. Uteri in fundo fovea, quæ subinde adpareat, & quam oporteat continuo explanare. Sellam obstetriciam describit. Pelvis vitia varia. In nimis ampla pelvi, si una os uteri durum fuerit, poterit uterus prolabi. Angusta pelvis longum poscit laborem. Coccygem debere repelli, eo repulso partum hærentem expeditum fuisse. Obliquitas uteri varia: ut adgnoscatur, ut tollatur. Utique a nimis ampla pelvi etiam vitiosi partus. Vaginam in FRI-

(h) In ipso libro, se in his malis totum occupari.

SIA frequenter prolabi: ut reponatur, curetur. Præcrassas membranas tamen rumpi necesse. Ut placentæ præeunti medeamur. Soliti mali fœtus situs eorumque medela. Brachia cum capite posse transire. Signa uteri antrorsum penduli, aut retrorsum, & medela. Uterus ad latus obliquus. Compendium artis utile. Quando instrumentis utendum, caput perforandum.

Ejus *operis pars secunda. Ulterius examen partuum difficilium, lapis lydius obstetricum, & de necessaria cadaverum incisione.* LEID. . . . 1724. 4. *Seconde partie* edit. Gallicæ. Difficilis partus a plica uterum inter & vaginam intercepta: eo in casu fœtus ne pedibus quidem extrahi potest. In pelvis angustia caput aperiendum. Caput fœtus supra os pubis delapsum. Brachium extorquere inutile. Exemplum capitis incuneati. De obstetricum erroribus.

In editione Gallica BRUHIER primum laudes canit HENRICI, eique multa tribuit inventa, quæ hactenus dudum nota fuerant, ut dolorum verorum a spuriis distinctionem, repulsionem coccygis, obliquitatem uteri variam. In adnotationibus passim cum Gallis confert, & fere pro eo dicit.

In nova editione LEID. 1733. 4. multa accesserunt. Primum partus aliqui difficiles, de quibus auctor retulit, cujus codices ab heredibus bibliopola redemerat; fœtus brachio præeuntes; transversi; ab uteri osculo constricti, & funestæ uteri obliquitates.

Inde epistola successit ad D. VINK, in qua varias iterum tradit adnotationes. Uterus obliquus, ut fundo suo in pendulum abdomen declinaret, eventu funesto. Alius infaustus eventus fœminæ sexto die, genitalibus partibus tumidis, cum fœtu pereuntis. Nixuum maximam esse noxam, si uterus male versus fuerit, sic medicamentorum. Subitum partum utique lento præstare. Caput apertum linteo sicco prehensum noster adtrahebat. Chirurgos Parisinos uteri obliquitatem ignorare, eorumque cæcum esse laborem. Continuo invertendus puer, qui male se offert. In malo situ, cum unco uti voluisset, neque is labor successisset, tandem difficulter & unco vertebris prehensis fœtum eduxit. HALLER.

De la VAUGUYON. V. *pag.* 305.

CONRAD BARTHOLD BEHRENS. V. *pag.* 918.

J. JAC. VOYT. V. *pag.* 69.

J. CONRAD. BECKER, medicus Alfeldensis. Ejus disp. *de abortu.* GIESS. 1696. 4. HALLER.

Ejus *pædoctonia inculpata ad servandam puerperam.* Ibid. 1729. 4.

FRID. HOFMAN. Ejus disp. *de incontinentia urinæ ex partu difficili.* HALÆ 1724. 4.

Ejus

Ejus *de abortu.* Ibid. 1733. 4.

Idem in *Medicinæ systematicæ Tomi quarti parte tertia* HALÆ 1734. 4. caput habet de abortu. HALLER. V. *pag.* 606.

J. BAPTISTA WENKH. V. *pag.* 69.

J. CHRISTOPH. MENZEL. V. *pag.* 70.

In novo diario *le progres de la Medecine.* PARIS 1696. 12. huc facit fœtus aliquot annis in utero moratus, qui per incisi abdominis vulnus exiit.

Du CHESNE ibid. cystis membranacea utero mulieris adnata. HALLER.

CHRIST. GOTTL. REUSNER. Ejus disp. *de partu difficili.* ERFORD. 1697. 4. HALLER.

J. WOLF. KOCH. Ejus disp. *de partu præternaturali.* FRANCOFURT. 1697. 4. HALLER.

CORNELIUS V. ACKERSDYCK. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1697. 4. HALLER.

JUSTUS OTTO QUENTIN. Ejus disp. *de gravidarum præparatione ad partum facilem.* UTRECHT 1697. 4. HALLER.

J. JACOB. FICK, Professor Jenensis. Ejus disp. *de abortu epidemico.* JEN. 1697. 4. Annum 1696. frequentibus abortubus infamem fuisse. HALLER.

CAROLUS MORLEY in *Phil. Transf. n.* 227. refert de fœtus ossibus per anum expulsis.

JACOB. BRODIE ibid. *n.* 229. de fœtu per abscessum umbilici egesto. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. HENRICUS VORWALTNER. V. *pag.* 71.

J. MICHAEL METIUS. V. *pag.* 71.

J. JAC. DOEBEL. In *Act. Litt. Mar. Balth.* 1699. est ejus historia fœtus in ventrem effusi. De fœtu extra uterum in abdomine reperto. HALLER.

J. CHRISTOPH. ETTNER. Ejus *die unvorsichtige Hebamme* 1715. 8. Ita HALLER, absque loco. Alibi vero lego: JOH. FRID. ECKARDT *unvorsichtige Hebamme.* LEIPZIG. 1715. 8. Erit tamen ETTNERI opus sub nomine ECKARDT. V. *pag.* 72.

CHRISTOPH. KNEUSEL. Ejus disp. *de hæmorrhagia uterina matronæ abortientis, ex praxi clinica desumta.* GIESS. 1698. 4. HALLER.

GUILIELM. ULRICH. WALDSCHMIDT. Ejus disp. *de abortus facti signis in matris præsertim defunctæ partibus generationi inservientibus reperiendis.* KIEL. 1723. 4.

Ejus *de superfœtatione falso prætensa.* Ibid. 1725. 4. HAMBURG. 1727. 4. HALLER. V. *pag.* 919.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus disp. *de abortu, & fœtu mortuo.* HAL. 1704. 4. In repetitis abortubus fere informes massas reddi.

Ejus *de infantum adfectibus.* Ibid. 1705. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

GUILIELMUS DAMPIER in *Phil. Trans. n.* 243. ossa fœtus per abscessum super os pubis egesta. Anno 1697. jam lecta fuerat relatio. HALLER.

The complete midwifes practice enlarged. LONDON 1699. 8. Ex LUDOVICA BOURGEOIS, T. MAYERNE. T. CHAMBERLAINE, & R. CULPEPER collectum opus. Ita HALLER.

CORNELIUS KELDERMAN. Ejus *onderwys voor allevroed vrouwen rakende haar ampt ende plicht* BRUGGE 1699. 8. HALLER.

ANNA ELISABETH HORENBURGIN, nata GÜLDENAPFEL, quæ artem obstetriciam ISLEBIÆ, deinde BRUNSWICI exercuit. Ejus *wohlmeinender und nöthiger Unterricht der Hebammen.* HANNOVER, u. WOLFENBÜTTEL 1700. 8. Simpliciter pro tironibus scripsit, de partu naturali, deinde vitioso. Ossa pubis non in naturali, sed in difficili partu discedere. Non debere vaginam ad expediendum partum distendi. Non ignoravit incuneatum caput, & difficilem inde partum. Caput, quod latere suo præit, pariter metuit. Manum præeuntem comprimit, ut eam puer retrahat, neque ignorat, ut ei malo mederi oporteat, versione & pedibus apprehensis, quod quidem artificium in universum commendat. HALLER.

WILLOUGBY, chirurgus Darbiensis. Ejus *vroedkundige anmerkingen.* LEID. 1754. 8. Artem ad annum 1681. exercuit. Naturæ opem expectabat, partum amabat differre: ei felices partus meretricum deberi. Pedibus & alterum gemellum, & in universum in omni situ difficili fœtum educebat. Partes vetabat distendere. Caput impactum post fœminam positus duobus digitis de osse pelvis detorquebat, coccygem vero extrorsum flectebat. Unco in vivo fœtu non utebatur. In hæmorrhagia partum præcipitabat, non semper felix. Rachiticarum puellarum pelvim figuram alienam induere. Duriorem coccygem sæpe partum morari. Rariores casus, ut obstaculum partus a calculis in cutem inclusis. HALLER.

BERNARDINO RAMAZINI. Ejus *de morbis artificum.* MUTIN. 1700. 8. Huc facit caput de obstetricum morbis.

JOHANNES FATIO, medicus, qui & obstetriciam BASILEÆ exercebat, codicem reliquit *Helvetische vernünftige Wehmutter, oder gründl. Unterricht, wie mit Schwangern gebährenden Kindbetterinnen und neu gebohrnen Kindern umzugehen.* BASIL. 1752. 4. Videtur circa hæc tempora scriptus fuisse codex, qui multis ab auctoris morte annis demum prodiit.

Multi

Multi casus partuum difficilium, qui scriptori curandi contigerunt. Ut emendaverit difficilem ob prolapsam vaginam partum. Præeuntibus secundis fœtum absque artis auxilio non posse succedere. Ruptus in partu uterus. Iterum uterus ruptus, & per eum elapsa intestina. Lacerum collum vesicæ, sutura clavata confirmatum. Vesica rupta, perinæum laceratum in partu difficili. Magnus tumor placentæ similis, caput tegens. Ut caput reses in utero evocaverit. Caput nimis grande se coactum fuisse dividere, ut aquam hydropicam emitteret. Mira historia fœtuum epigastriis connatorum, quos in lucem protraxit & separavit, ut uterque fœtus vitalis superesset. Sectionem cæsaream non admittit, nisi in mortua fœmina, de qua 14. hora a partu vitalem & plorantem puerum excidit. Placentam, quam de utero solvere non potuerat, feliciter frustulatim decessisse. HALLER.

THOM. GREENHILL in *Phil. Transf. n.* 265. ex tumore umbilici prodeuntia officula puerorum. HALLER.

Die Sächsische Wehmutter. FRANKF. und LEIPZIG. 1701. 8. 2. vol. HALLER.

Traité des hernies des hommes &. V. *pag.* 818.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus disp. *de placentæ uterinæ morbis.* LIPS. 1709. 4.

Ejus *de partu fœtuum disparis magnitudinis.* Ibid. 1721. 4.

Ejus *de infante propter neglectam ex utero mortuæ matris excisionem in primo ætatis flore exstincto.* Ibid. 1731. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus disp. *de partu difficili.* JENÆ 1730. 4.

Ejus *de partu difficili ex infantis brachio prodeunte.* Ibid. 1733. 4.

Ejus *de abortu.* Ibid. 1741. 4.

Ejus *de tumore abdominis post partum in nonnullis mulieribus non cessante.* Ibid. 1746. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

J. WILH. FLAD. Ejus disp. *de abortu.* BASIL. 1701. 4. HALLER.

DANIEL NEBEL. Ejus *de extractione fœtus humani ex utero.* HEIDELBERG 1713. 4. Uteri in partu rupti exemplum. HALLER. V. *pag.* 74.

CAROLUS HOLT in *Phil. Transf. n.* 975. retulit de infante, cui ventriculus & intestina in pectus migraverant.

CHRISTOPH. BIRBER ibid. de fœmina, quæ fœtum per umbilici abscessum egessit. HALLER.

BENJAMIN EWALDT. Ejus *de obstetrice inculpata.* REGIOM. 1707. 4. HALLER. V. *vulnera.*

Nütz-

Nützlicher Coburgischer Unterricht für die Hebammen. HILDSBURGHAUSEN 1703. 12. HALLER.

ADOLPH. VESLING. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1703. 4. HALLER.

IDON. WOLF. in *observationibus* &c. Uterus in partu ruptus. HALLER. V. *pag.* 75.

JEAN RULEAU, chirurgus apud Santones. Ejus *traité de l'operation Cesarienne & des accouchemens difficiles & laborieux.* PARIS 1704. 12. Germanice NÜRNBERG 1716. 8. Præmittit collectas ex aliis historias sectionis cæsareæ, partus ventralis & resecti uteri. Ad ea respondet, quæ contra sectionem cæsaream vulgo objiciuntur, deinde describit suam cæsaream sectionem, quam ob tumorem ossis pubis pelvim arctantem, & coccygem antrorsum curvatum, feliciter molitus est. Uterum inversum laceratum curavit, tum ex rudi tractatione inflammatum, suppuratum. Uterus pro mola ab obstetrice evulsus. Uteri gangrænosa pars feliciter resecta: fœmina tamen clauda facta est. Altera pars est *de partu difficili*, quem fere pedibus extractis expedit, & reliqua præcepta sequitur MAURICÆI & coævorum. In retentis lochiis aptos liquores suadet injicere. HALLER.

J. CHRISTOPH. SCHROEK. Ejus *Unterricht von junger und erwachsener Kinder Krankheiten.* BERLIN 1704. 8. HALLER.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. III. Partus difficilis hydrocephalici pueri. HALLER. V. *pag.* 76.

CLAUD. PASSAVANT in *thesibus medicis* BASIL. 1721. 4. caput retentum & brachium fœtus in sacculo inclusum fuisse, quem exciderit. HALLER. V. *terebrat.*

PHILIPP. SKIPPON in *Phil. Trans.* *n.* 302. retulit de ossibus fœtus per inguinis abscessum egestis. HALLER.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

S. J. M. D. *Kurze Abhandlung von Erzeugung der menschen und dem Kindergebähren.* FRANKFURT 1706. 8. Dicitur quater Belgice, & bis Germanice prodiisse. Agitur de partu etiam naturali, deque eum adjuvandi modis; tum de partu præter naturam situque vitioso. Multum laudat PAULUM CHAMBERLAYN, cujus & pater, & duo fratres, peritia obstetricandi eminuerint, & operationem ei tribuit, quam non describit, forcipis, ut videtur, usum. Contra sectionem cæsaream in fœmina nuper mortua; frustra suscipi, cum infans continuo pereat. HALLER.

J. JACOB BAIER. V. *pag.* 909.

ALEXANDER MARCHETTI in *Phil. Trans.* *a.* 1706. *n.* 307. partum cæsareum molitus administrationem describit. Pueri biduo, triduo supervixerunt. HALLER.

ANTON.

ANTON. HEWNDEN ibid. *n.* 309. antlia, & cucurbitula frusta adhibitæ ad caput fœtus extrahendum. HALLER.

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE. V. *pag.* 78.

J. GUILIELMUS PAULI. Ejus *de uteri amputatione programma.* LIPS. 1709. 4. quam rejicit. HALLER. V. *pag.* 79.

GERARD GORIS. Ejus *ars obstetricandi.* LEID. 1707. 8. HALLER.

PHILIPP. HECQUET *de l'indecence aux hommes d'accoucher les femmes, & de l'obligation aux femmes de nourrir leurs enfans.* PARIS 1708. 12. Castitatem vitæ fœminarum præferebat. HALLER. V. *venæ sect.*

PAUL. FRICK. Ejus *medicus obstetricans.* UTRECHT 1707. 4. Disputatio. HALLER.

MARTIN (vel MATTH.) NABOTH. Ejus disp. *de sterilitate mulierum.* LIPS. 1707. 4. Menses ab atreta vagina retenti liberati incisione. HALLER.

J. GEORG. NIC. DIETERICH. Ejus disp. *de erroribus in vero termino partus commissis.* GIESS. 1707. 4. HALLER.

BESSON in consessu *Acad. Monspel.* retulit de ossibus fœtus per abscessum abdominis prodeuntibus. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

HERMANNUS FRIDERICUS TEICHMEYER. V. *pag.* 607.

Cum ejusdem TEICHMEYERI *medicina legali* &c. edidit filius patris sui in partu ventrali factam administrationem; quem aliquot a conceptione annis excidit. HALLER. V. ibid.

J. LINDER, postea v. LINDENSTOLPE in *Phil. Trans. n.* 385. partum describit per anum, tum in *Act. Suec.* 1723. HALLER. V. *pag.* 1048.

J. WENDELIN SIMONIUS. Ejus *rationes embryulciæ lithotomiæ.* TUBING. 1708. 4. In hac disputatione suas administrationes proponit. HALLER.

ANDREAS OTTOM. GOELICKE. Ejus *de dystocia.* FRANCOF. ad VIADR. 1732. 4. Fœtus mortuus post tres molas feliciter editus. HALLER. V. *pag.* 920.

L. D. C. V. *de listigheden der hedendagse Kraamvrouwen.* AMSTERDAM 1709. 8. HALLER.

BEZALEEL SHERMAN in *Phil. Trans. n.* 323. retulit de fœtus ossibus in utero retentis. HALLER.

JOHANNES PALFYN in L. *de fœminæ fabrica.* LEID. 1708. 4. utique se vidisse verum uteri prolapsum, & fœtum 13. anno a conceptu in utero

utero repertum, maxillæ scilicet & dentium rudimenta, & pilorum. HALLER. V. *pag.* 306.

CORNELIUS TRIOEN, medicus. Ejus inaugurale specimen *de partu difficili.* LEIDÆ 1710. 4.

Ejus *observationum chirurgicarum fasciculus.* Ibid. 1743. 4. Partus a callo vaginæ præpeditus. Partus cæsareus ab auctore administratus, nempe peritonæo inciso eductus partus ventralis. Nimis parum noti libri tabulæ pulcherrimæ. HALLER.

SIMON PAUL. HILSCHER. Ejus disp. *de incontinentia urinæ ex partu globulis ligneis curanda.* JENÆ 1716. 4.

Ejus *theoria abortus & partus præcocis.* Ibid. 1727. 4.

Ejus *de læsione uteri ab improvida secundinarum extractione.* Ibid. 1740. 4.

Ejus *de tumore ventris oblongo post partum farcimini simili.* Ibid. 1741. 4.

Ejus *de abortu a plethora facile repetente.* Ibid. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus *fœtum ex utero matris mortuæ excidendum esse.* Respondente DIFENBACH, ALTDORF. 1720. 4. Exemplum uteri rupti. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ* Parte II. cap. 113. de sectione cæsarea. Cap. 152. de arte obstetricia. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus disp. *de fœtus mortui cum adnexis secundinis ex utero extractione.* HALÆ 1737. 4.

Ejus *de extractione fœtus perversi ex utero post effluxum aquarum compresso.* Ibid. 1742. 4.

Ejus *de secundinis restitantibus.* Ibid. 1743. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

Erneuerte und vermehrte Brandenburgische Hebammenordnung. ONOLZB. 1711. 4. HALLER.

J. GEORG. a BERGEN. Ejus disp. *de inversione uteri.* FRANCOF. 1732. 4. HALLER. V. *pag.* 742.

DANIEL BARTENSTEIN. Ejus disp. *de morbis infantum recens natorum.* ARGENT. 1711. 4. HALLER.

ABRAHAM KÜBLER. Ejus disp. *de abortu.* ARGENT. 1711. 4. HALLER.

J. HENR. STÆHELIN. Ejus *theses anatomico-botanicæ.* BASIL. 1711. 4. Memorabile narrat exemplum uteri rupti, ut cum fœtu intestina proruperint, neque tamen mors secuta sit. HALLER.

J. CHRISTIAN STISSER, medicus Hallenſis. Ejus *kurzer Unterricht vor Frauenzimmer und ſonderlich vor Wehmütter.* LEIPZ. 1712. 8. De obſtetricis officio in partu naturali & præternaturali. De ſecundis & morbis puerperii, deque cæſarea ſectione. Ad alios fere ſcriptores lectorem remittit, potiſſimum etiam ad JUSTINAM SIEGMUNDIN. Ita HALLER.

HIERONYM. LUDOLF. Ejus *incommoda a placenta, a fundo uteri aberrante* &c. ERFORD. 1757. 4. HALLER. V. *vulnera.*

GODFRID DAVID MAYER. V. *pag.* 85.

MICHAEL ERNEST. ETTMULLER. Ejus *de ſecundinarum excluſione.* LIPS. 1716. 4. HALLER. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. Ejus *la commare levatrice iſtrutta nel ſuo offizio.* VENEZIA 1721. 1737. 1750. 4. Pars ſecunda agit de partu, ejus impedimentis, tertia de officio obſtetricis & partu difficili, brevis certe parumque plenus liber, aut nuperis dives inventis. Ut veteres, noſter fœtum pedibus præeuntem jubet in caput dirigi. P. IV. de molis, menſtruis, partu ventrali; de fœtu retento, & ex abſceſſu poſt aliquot annos oborto educto: læſum inteſtinum feliciter convaluit. De PHILIPPI CIUCCII forcipe dentata pro educendo fœtu mortuo. Caput reſes noſter manu expedivit. HALLER.

JOHANNES FANTONI. V. *pag.* 87.

CONR. PHILIPP. HOFMANN. Ejus diſp. *de inſignioribus puerperii temporibus.* REGIOMONT. 1713. 4. HALLER.

PIERRE AMAND, chirurgus Pariſinus, qui & artem obſtetriciam exercuit. Ejus *nouvelles obſervations ſur la pratique des accouchemens avec la maniere de ſe ſervir d'une nouvelle machine pour tirer la tête de l'enfant.* PARIS 1713. 8. 1715. 8. Præcipua pars libri ad obſtetrices ſpectat catechetico ordine ſcripta. Majoris momenti ſunt adnotationes 129, non eæ inutils. Pluſculæ atretæ, quæ conceperunt. Abortus, hæmorrhagiæ. Situs præter naturam, brachium præiens &c. Os uteri cæcum. Fœtuum in ventrem elapſorum exempla. Cæterum reticulum deſcribit, quo manum armat, ut caput in utero relictum apprehendere poſſit, digitis per certos annulos trajectis. Verum id quidem machinamentum a peritis non eſt receptum. HALLER.

J. BAPTISTA BIANCHI. Ejus *de naturali, vitioſa morboſaque generatione.* TURIN 1745. 8. Pluſcula huc faciunt, de abortu, hernia varia, etiam uteri, fœtu diu in utero reſide, fœtuum ventralium partu cæſareo, partu per anum vagina ruptus uterus. Partum cæſareum rejicit, neque unquam ſatis certo adminiſtratum fuiſſe putat. Aliquæ propriæ hiſtoriæ. Partus ex ulcere perinæi. Partus per anum ex imo inteſtino. Fœtus ex

abſceſſu per umbilicum eductus. Exemplum ſectionis funeſtæ partus ventralis.

Idem in *theatro* MANGETI aliqua habet, ut fœtum ventralem. HALLER. V. *ocul. morb.*

CHRISTIAN. POLYCARP. LEPORIN. Ejus *Erörterung einiger die zurückgebliebene Nachgeburt betreffender Fragen.* QUEDLINBURG 1718. 4. Non nimium fidendum muſculo RUYSCHIANO, neque placentæ excluſionem naturæ permittendam. HALLER. V. *vulnera.*

CONRAD LUDWIG WALTHER. Ejus *tortura infantum, d. i. gründliche Abhandlung des Wehethuns und der Verbrechung ſo den ganz kleinen Kindern zur Ungebühr aufgebürdet wird* &c. LEIPZ. 1721. 8. Ridiculæ ſuperſtitiones fœminarum eo fere redeunt, ut cardialgiam infantilem neſcio, cui luxationi & vitio mechanico tribuant, quæ mala volunt extenſionibus, complicationibus aliisque ejuſmodi adminiſtrationibus corrigere, ubi ſolis medicamentis opus ſit. Ita varia mala miſeris arceſſuntur non raro, ut noſter per exempla oſtendit, etiam lethalia, ut ipſæ vertebræ luxatæ fuerint. Ad finem aliqua de morbis mammarum fiſſurisque papillarum, quas ſaturninis medicamentis curat. HALLER. V. *pag.* 87.

Kurzer Bericht für die Hebammen auf F. Coburgiſcher Regierung Befehl aufgeſetzt. COBURG 1715. 12. HALLER.

LOUIS LEGER de GOUEY. V. *pag.* 89.

CHR. FRID. PISTOR. Ejus diſp. *de fœtu e rupto utero in abdomen prorumpente.* ARGENTOR. 1716. 4. 1726. 4. Etiam alia ſimilis eventus exempla. HALLER.

J. GEORG DUVERNOY. Ejus diſp. *de colenda cito, tuto, & jucunde Lucina in puerperio.* TUBING. 1716. 4. HALLER.

J. DANIEL GOHL in *Actis Erud. Lipſ. Decad.* III. *Vol.* I. Vagina caſu pene connata conceptum non impedivit. HALLER. V. *pag.* 89.

J. GOLDHAMMER. Ejus *examen obſtetricium* .... 12.

Ejus *compendiöſer aber offenherziger Weiber- und Kinderarzt.* MÜLHAUSEN 1717. 12. 1737. 8. 1750. 8. Habet morbos parientium, puerperarum & infantum. HALLER.

CHR. ERN. GORN. Ejus diſp. *de auxilio debito in partu difficili.* UTRECHT 1717. 4. HALLER.

A. CHRISTOPH BERNARD VALENTINI *an liceat vim inferre fœtui, ut ſervetur mater.* GIESS. 1720. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

DAVID LAURENT. EBERSBACH in *Eph. Nat. Cur. cent.* V. *obſ.* 20. fœtus humanus improbabili errore in veſica urinaria repertus. Ita HALLER.

J. BURK-

J. Burkhart Moegling. V. *pag.* 90.

Guilielmus Mauquest, vulgo de la Motte, chirurgus, qui magnam partem vitæ fuæ degit in oppido Neustriæ Valogne, non quidem eruditus, fed recti judicii vir, qui plurima expertus, multa fimplicius & melius, quam priores chirurgi, vidit, hactenus modeftus, & candidus, ut calculi extractionem omnino deferuerit, quod fibi minus feliciter ceffiffet. Ejus *reponfe au livre de l'indecence aux hommes d'accoucher les femmes*, cum *L. de la generation*. Paris 1718. 12. Facile oftendit, ob obftetricum potiffimum imperitiam, non poffe genus humanum virorum auxilio carere, qui in partu difficili naturam adjuvent. Neque enim unquam ab obftetrice eam expectes anatomes cognitionem, quam a chirurgo (aut medico) fperes.

Ejus *traité complet des accouchemens naturels & non naturels & contre-nature*. Paris 1721. 4. Leid. 1729. 4. Paris 1765. 8. 2. vol. Germanice vertente J. G. Scheid *von Krankheiten fchwangerer und gebährender Weiber*. Strasburg 1732. 4. 1734. 4. Senis opus, qui fupra trigefimum annum artem exercuerat, & adnotationes funt 165. Paffim a Francisco Mauricæo & Peu diffidet fimplicis curationis amans, manibusque fere fifus, nifi quod incuneatum caput cultro aperiat, & expreffo cerebro liberet. Vinculis a partu aliisque artificiis abftinet. Nonnunquam eft, quod malis omiffum, fœtum fc. cerebro non majorem, qui vitalis fuerit, & cui nofter baptifmum impertiverit: hymenem, quem ajat fibi nunquam vifum. Ordinem ne defideres. Uncum & reticulum Amandi rejicit, coccygem negat partum impedire. Etiam virginibus a fluore albo, aliisque caufis uterum prolabi. Clamores partum morari. Malum effe partum, qui fit præeunte capite, oblique fito, ut occiput finiftra refpiciat, dextera facies. Effe ubi capite bene difpofito partus lentiffime procedat. Neque alium partum periculofiorem effe, quam qui fit capite in pelvim intrufo. Si caput oblique prodierit, debere fœtum pedibus extrahi, ita qui nates præmittit. Exempla capitis evulfi. Contra laqueos, quibus pedes adprehenduntur. Se uno pede fœtus extraxiffe, non laudare tamen. Reticulo fe non uti. Febres fere abortus faciunt, fed vitales. Bis in partu brachium fœtui fregit, fed facile fanatur. Placentam excitato digito vomitu expellit. De cæfarea operatione: non requiri, nifi in angufta pelvi, quæ vera fit mali partus caufa. Vinum tepens ad excoriationes partium genitalium optimum. Ulcus vaginæ fanatum. Prolapfus vaginæ, recens facile curatur, non ita vetuftus. In nova editione obfervationes ad fua capita relatæ funt, inque meliorem ordinem digeftæ, & adjectæ paffim adnotationes, denique icones. Haller.

ANDREAS HUTTER in *funfzig chirurgischen observationibus* &c. refert de sectione cæsarea in mortua fœmina. HALLER. V. *pag.* 91.

In *Breslauer Sammlungen.* V. *pag.* 91. ICO. 101.

JOH. ASTRUC. Ejus *des maladies des femmes.* PARIS 1761. 12. 4. vol. Tom. V. & VI. successerunt a. 1765. 12. Germanice 3. *Theile*, DRESD. 1770. 8.

Ejus *l'art d'accoucher reduit à ses principes.* PARIS 1766. 12. Anglice *elements of midwifery with additions and explanatory notes by* S. RYLEY. LOND. 1766. 8. Historia artis obstetriciæ. In ipso opere multum iniquo uteri situi noster tribuit: fœtum se præcipitem dare admittit. De malo fœtus situ, de pelvi male facta, hic breviter, cum id mali genus noster putet extra LUTETIAM rarum esse. Si fœtus in superiori freto pelvis hæserit, LEVRETI forcipe jubet uti, si in inferiori, coccygem retrorsum pellere. Necesse videri, subinde duriores membranas rumpere. Contra cæsaream sectionem. Axiomata pro obstetricibus. HALLER. V. *pag.* 697.

JOHANNES DOUGLAS. Ejus *a short account of the succes of midwifery in London and Westminster.* LOND. 1736. 8. In CHAMBERLAYNIUM & CHAPMANNUM. Priori vitio vertit, quod forcipis usum, siquidem est aliquis, Gallis venalem obtulerit. CHAPMANNO arcanum objicit: reticulum, ut HALLERUS putat, AMANDI: nihil adeo novum habere. Posse & obstetrices apte artem exercere, MARGARETÆ du TERTRE exemplo. Suadet nosodochium 200. puerperis destinatum construere, in eo per viros eruditos obstetrices erudire, quæ eo ipso in nosodochio lege teneantur, peritiam necessariam adquirere. HALLER. V. *pag.* 519.

J. HENR. SCHÜTTE. Ejus *die wohlunterwiesene Hebamme.* FRANKF. und WESEL 1766. 8. Catechesis pro obstetricibus, justo fere prolixior. Methodus bona: præcipua enim artis hujus momenta breviter, simpliciter, & optimo cum nexu proposita esse deprehenduntur. Quæstionum series quoque adjecta, absque responsionum suppeditatione; nec male: nam labor, quem adhibere obstetrices coguntur ad eruenda ex ipso operis contextu responsa, facit, ut earum ingenium magis acuatur, memoria firmior ad retinenda præcepta evadat. Recte monet fœtum oportere mature converti. In proponendo minime obscurus. Malles autem, ut farragine medicamentorum sæpe inanium auctor abstinuisset. Consilia medica vulgo non ignota. Ita in *deutsch allg. Bibl.* 11. *Band.* 2. *St.* pag. 228. V. *pag.* 92.

J. ADAM GÖRITZ. V. *pag.* 92.

SAMUEL STEURLIN. V. *pag.* 92.

J. CHRISTOPH SPROEGEL. Ejus *die neu angekommene Kindermutter.* HAMBURG 1722. 8. HALLER. V. *pag.* 92.

JACOBUS STAALKOPF. V. *pag.* 93.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de sectione cæsarea, quam laudat. HALLER. V. *pag.* 93.

JOHANNES JUNCKER. Ejus *kurzer Entwurf von der Hebammenpflicht.* HALLER. 1753. 8.

Ejus *de puerperio infelici ulceris uteri frequentiori causa.* Ibidem 1741. 4.

Ejus *obstetricum imperitia & errores.* Ibid. 1745. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

Vorsichtige Lehren und heilsame Arzneymittel zum besten der Wehmütter auf dem Lande. ASCHERSLEBEN 1720. 4. HALLER.

MARTINUS SCHURIG in *Gynæcologia* DRESD. 1730. 4. agit de partu difficili; de vaginæ sarcomate; de atretis. Uterum a fœtu transversim posito ruptum vidit, & alias. Fœtus in ventrem effusus. Carnea excrescentia verrucis similis ex vulva propendens.

Idem in *Syllepsiologia.* Ibid. 1731. 4. de fœtu ventrali. Uterus prolapsus, ut ossium tangi posset.

Idem in *Embryologia.* Ibid. 1732. 4. ad uteri prolapsum ex nisu. De fœtu ventrali, utero rupto, partu cæsareo. Caput fœtus avulsum, funesto etiam matri eventu. HALLER. V. *pag.* 307.

PHILIPP. GRULING *deutsches Arzneybuch und* PH. GERH. GRUNLINGS tr. *von Weiberkrankheiten herausgegeben durch* BEHRENS. LEIPZ. 1720. 4. HALLER.

ABRAHAM VATER. Ejus *graviditas apparens.* WITTEBERG. 1722. 4. *recus.* in HALLERI *collectionibus.* Uteri prolapsi exempla, ut ne vestigium quidem in pelvi superesset &c.

Ejus *casus oppido rari sarcomatis a pudendo muliebri sectione sublati historia.* Ibid. 1728. 4. Ipsa sibi mulier sarcoma resecuerat; & cum recruduisset malum, colloque esset tenui, filo interceptum feliciter exstirpatum est.

Ejus *mola prægnans abortus causa.* Ibid. 1729. 4.

Ejus *de polypo post febrem epidemicam ex utero egresso.* Ibid. 1739. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. ANDR. FISCHER. Ejus *de officio obstetricis.* ERFORD. 1723. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

FRID. CHRISTIAN ZIEGER. Ejus disp. *de distocia.* ARGENTOR. 1720. 4. HALLER.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus *de arte obstetricia veterum.* LIPS. 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 94.

ROB. NESBIT. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1721. 4. HALLER.

GEORG.

GEORG. CHRISTOPH. FROBENIUS. V. *pag.* 95.
Hebammen-Catechismus. STRASBURG 1722. 12.
Fragbüchlein. Ibidem.

SALVATOR FRANC. MORAND in *Hist. de l'Acad.* 1748. retulit de fœtu, qui 31. annis in utero materno retentus totus duro involucro obductus fuit. HALLER. V. *pag.* 95.

ANTONIUS BENEVOLI in *dissertazioni* &c. observationem habet de fœtu, qui in tuba increvit, & per abscessum exiit. HALLER. V. *pag.* 823.

J. ERNESTUS WREDE. Ejus *Unterricht für die Hebammen.* HANOVER 1727. 8. HALLER. V. *pag.* 96.

GEORG. DANIEL COSCHWITZ. Ejus *de parturientium declinatione supina pro facilitando partu inutili.* HALÆ. 1725. 4.

Ejus *de gravidarum, puerperarum nec non infantum recens natorum regimine & adfectibus.* LIPS. 1732. 4. HALLER. V. *pag.* 96.

AMOS LAMBRECHT. Ejus *manuductio obstetricantium of the handleiding der vroedkunde.* AMSTERDAM 1731. 8. Pars chirurgica exigua est. Ipse tamen manum operi admovit. Rupit ipse membranas, ut fœtum educeret, cum ovum in vagina emineret. Lentum laborem commendat. HALLER. V. *ocul morb.*

GOTTFRID HELD de HAGELSHEIM. Ejus *de tempore partus, occasione partus tubarii* 46. *annos gestati.* BAREITH 1722. 4. Refert etiam de ORTHII lapideo fœtu. HALLER.

LUCAS, chirurgus, in *Journ. des Sav.* 1722. *M. Jun.* refert de quinquemestri fœtu, quem de ano matris exciso intestino recto extraxit bono eventu.

DASSE' ibid. de modo hæmorrhagias a partu compescendi, palpato per abdomen utero, & in varios motus excitato. HALLER.

J. HERMAN FURSTENAU. Ejus & VOGLER *de arte obstetricia.* RINTELN 1746. 4. HALLER. V. *pag.* 98.

ROBERTUS HOUSTOUN in *Phil. Trans. n.* 378. de fœtus reliquiis per abscessum abdominis excisis. HALLER. V. *pag.* 824.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Eph. Nat. Cur. vol.* II. *obs.* 49. uterus gravidus a fœtu ruptus. *Obs.* 50. nullum damnum a neglecta funiculi umbilicalis deligatione. HALLER. V. *vuln. caput.*

JOHN MAWBRAY. Ejus *female physician.* LOND. 1724. 4.

Ejus *midwifery brougth to perfection by manual operation.* Ibidem 1725. 8. Primum se in ANGLIA artem obstetriciam docuisse ait. Inutilis libellus. Fere DEVENTERI versionem dedit HALLER.

Lettre from a male physician to the female physician LOND. 1726. 8. est censura libri MAWBRAY. Ita HALLER.

JACOBUS STORCH. Ejus *Krankheiten der Weiber* tomi VIII. Tomus I. est *Unterricht für die Hebammen nach der neuesten Accoucheurs, und selbst eigener Erfahrung entworfen.* GOTHA 1746. 8. Legem obstetricibus scriptam a. 1658. & nuper recensam commentariis auxit; qui ipse subinde manum operi admovit, suaque interposuit consilia. Contra barbaram illam feminarum in caput constitutionem (*stürzen*). Fœminas ex animi deliquio non debere excitari. Contra calida medicamenta, & cibos in puerperio valentes: calorem etiam lecti & cubiculi jubet temperare. Mors ex hæmorrhagia, cum placenta in utero relicta fuerit. Ex hydrocephalo partus difficilimus, tandem rupta cute multus sanguis effluxit, & tumor subsedit. In difficilioribus etiam passim casibus errores naturæ manu correxit. Cum os uteri suo loco non reperiret, versus anum demum detexit, sursum repulit, tum uterum ipsum; ita peperit, quæ parere non potuerat. Partuum promotorum exempla, elevato ore uteri, quod erat versus rectum intestinum conversum. Partus ano præeunte juvatur dilatata vagina per repressum coccygem. Abrupto in putrido fœtu funiculo, tertio die relicta in utero placenta cum gemello: hunc noster eduxit demumque placentam. Uterus antrorsum in abdominis sedem prolapsus erat, alias inversum fœtum pedibus extraxit. Facile posse placentam ab utero digitis separari in recente casu. Ignara obstetrix ita urethram puerperæ pro vagina habitam dilatavit, ut misera urinam porro continere non potuerit. Vaginæ varices sanguinem fundentes cum periculo. Chirurgus etiam DAVID GOTTLIEB SCHERF aliquas partuum historias communicavit, doctus absque instrumentis operari. Caput tamen aliquando aperuit, elisit, evacuavit.

In T. II. GOTHA 1748. 8. aliqua habet de atretis.

In T. III. ibid. 1748. 8. de fœminis uteri os posteriori loco habentibus.

In T. IV. ibid. 1749. 8. de abortu cum numerosis exemplis. Spinæ bifidæ pluscula exempla.

In T. V. de partu naturali & difficili. In lento partu medicamenta dat, quæ fœtum urgeant. Subluxatam spinam dorsi putat se correxisse. Aquæ amnii non multum in expediendo partu tribuit. Brachium præiens fere resecat; est etiam ubi ventrem aperiat. Exemplum fœtus in caput versi, dum uteri os clausum erat. Iterum contra nimium calorem. Os uteri vidit absque magno malo sponte ruptum. Herniam umbilicalem congenitam spermate ranarum sanavit. Partus cæsarei exemplum in viva matre, infelix quidem, ut tamen non putes causam mortis in ipsa administratione fuisse. FROBENIANI felicioris partus cæsarei historia. Collectio mortium ex prolapsu uteri. Brachium in partu fœtui fregit. Non fidit naturæ in placentæ expel-

expellendæ officio: ab ea morbi & gangræna; ex ea hæmorrhagia. Rupti uteri.

In T. VI. GOTHA 1751. 8. morbi puerperii. Prolapsus uterus feliciter repositus. Abscessus abdominis sanatus.

In T. VII. ibid. de morbis mammarum & de lactatione.

In T. VIII. GOTHA 1753. 8. varii uteri morbi.

Ejus *theoretisch und praktische Abhandlung von den Kinderkrankheiten.* EISENACH. 1750. 8. Ossa in rachitico mollia. Ab ignaro homine intestinum ferro apertum sanatum manente fistula. Morbi in utero materno contracti: morbi congeniti. Cranii ossa dimota & se superequitantia. De labio leporino simplici & duplici, ejusque curatione. Spinæ bifidæ exemplum. Superstitiosus tribuit marini mortuæ vini, quæ nævos auferat. Atretæ omnium generum. Spina bifida.

In T. II. ibid. 1750. 8. de dentitione, morbis oculorum, aurium. Non probat gingivarum incisionem. Ex repressis achoribus cerebri abscessus.

In T. III. ibid. 1751. 8. de rachitide, carie, gibbo, ranula, vesicæ calculo. Ocreas aliaque machinamenta vetat in rachitide adhibere.

In T. IV. ibid. 1751. 8. morbi varii: de funiculi deligatione, hernia umbilicali. Depressum cranium in decenni puero sponte vidit resurgere. Ulcera, morbi cutanei. De vesicatoriis; casus aliqui rariores. HALLER. V. *pag.* 98.

GOTTL. FRID. GUDIUS. Ejus disp. *de hebraica obstetricum origine, quæ Exodi* I. 15. *seq. commemoratur.* LIPS. 1724. 4. HALLER.

CONR. PHIL. HOFMANN. Ejus disp. *de insignioribus puerperii temporibus.* REGIOMONT. 1724. 4. HALLER.

GREGOIRE in *Mem. de l'Acad. de sc.* 1724. exempla dedit uterorum in partu ruptorum. HALLER.

FLAMINIUS PINELLI in *Giornale de' letterati* T. XXXVI. refert de ossibus fœtus retenti, ex matris abdomine per abscessum eductis. HALLER.

GEORGIUS FRIDERICUS GUTERMANN, medicus Augustanus, TUBINGÆ condiscipulus HALLERI. Ejus disp. *de mammis & lacte.* TUBING 1727. 8. Vulneris arteriæ mammariæ meminit, quod funestum fuerit.

Ejus

Ejus *vernünftige Bedenken über mancherley durch Misbrauch stumpfer und scharfer Instrumenten verunglückte Geburten* T. I. & II. Frankf. Leipz. 1761. 8. & *rechte Entbindungskunst, worinnen der Misbrauch* &c. Frankfurt und Leipz. 1767. 8. quæ altera est editio ejusdem operis. Lis est agitata inter nostrum & Deischium, qui subinde instrumentorum auxilium necessario requiri contendebat, quod a Gutermanno repudiatur, forcipe excepto & vecte Roonhuisii. Longe plerumque peritas manus aptam conversionem sufficere. Iis solis præsidiis se partum expedivisse, in quo Deischius frustra laboraverat. Nimium etiam de partu desperari, in quo brachium præcesserit. Multis in exemplis funestum fuisse Deischii auxilium. Responsum Helmstadiensium & decreta magistratus contra Deischium. Sectionis cæsareæ administratio. Verum auctorem Crantzium esse celeberrimus Haller testatur ex relationibus Gottingensibus a. 1761. pag. 299.

Ejus *anatomie für die Hebammen.* Augspurg 1752. 8. Aliqua huc faciunt; ut præcepta de osculo uteri tangendo: hernia in vulvæ labia descendens.

Idem in *Comm. Litter. Nor.* 1731. refert de partu fœtus mortui, cujus brachium præibat, feliciter pedibus extracti.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* III. *obs.* 109. Infans fracto brachio natus. Haller.

August. Frider. Walther. Ejus disp. *de obstetricum erroribus a medico clinico pervestigandis.* Lips. 1729. 4. V. *pag.* 825.

Jac. Mich. Kornman. Ejus *höchst nöthiger Unterricht von der Geburt des Menschen.* Erfurt 1731. 8. Opus populare. Sellam obstetriciam rejicit. Chorion subinde adnasci, & facile digitis solvi. Contra absurdam matris inversionem. Aliqua medicamenta superstitiosa. Haller. V. *pag.* 479.

Theodorus Maser. Ejus disp. *de erroribus obstetricum.* Argentor. 1726. 4. Haller.

Christoph. Martin Burchard, Professor Rostochiensis. Ejus disp. *de partu difficili.* Rost. 1726. 4. Haller.

J. Cyriacus Ahlers. Ejus *observations concerning the woman of godalming.* Lond. 1726. 8. Haller.

Samuel Theod. Quelmalz. Ejus *de uteri ruptura.* Lips. 1756. 4. Haller. V. *pag.* 308.

J. Andreas Schmidt in *Annalibus Juliis* 1726. egit de fœtu retento & demum exciso, quæ Hermanni Teichmeyer est curatio, avi uxoris celeberr. Halleri.

ANDREAS ELIAS BÜCHNER. Ejus *de pellentium remediorum usu abusu ac damno in parturientibus.* HALÆ. 1746. 4.

Ejus *de abscessibus, & ulceribus mammarum.* Ibid. 1748. 4.

Ejus *de contusione uteri ejusque effectu in gravida.* Ibid. 1753. 4.

Ejus *de difficultate pariendi ex mala conformatione pelvis.* Ibid. 1756. 4.

Ejus *de dolorum ad partum directione rationali.* Ibid. 1756. 4.

Ejus *de necessaria brevi post partum secundinarum extractione.* Ibid. 1757. 4.

Ejus & GERLACH disp. *de abortu ob chronicam & torminosam diarrhœam non semper metuendo singularis casus.* Ibid. 1766. 4.

Ejus *de abortu ob chronicam & torminosam diarrhœam non semper metuendo,* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 101.

MAUR. ANT. CAPPELER. V. *pag.* 101.

GIOV. DOMENICO SANTORINI. Ejus *istoria d'un feto estratto dalle parti diretane.* VENEZ. 1727. 4. Fœtus per 20. menses gestatus, dum alter interim ab eadem fœmina conceptus, & abortu redditus est, denique tumore maximo oborto per anum extractus. Et multa alia, de cæcis tubis, intestinis connatis. HALLER.

NICOLO PATUNA. Ejus *relazione intorno al cadavere d'un feto, che doppo esser nascosto nel ventre della madre per venti mesi, fu da lui cavato dalla parte posteriore essendo restata viva e sana la madre medesima.* VENEZIA 1727. 8. quæ secunda est editio. Eadem omnino historia: SANCTORINUS enim consilia sua dedit, noster manum. Digito nempe in anum dato officulum tetigit, forcipe os sincipitis & reliqua eduxit. Exempla similia collegit. Fœtum putat in tuba genitum, inque rectum intestinum illapsum esse. Fœminam noster morti eripuit fœtu educto, cum ex hæmorrhagia esset peritura. HALLER.

J. HENR. SCHULZE. Ejus *de abortu præcavendo.* HALÆ 1739. 4. HALLER. V. *off. morb.*

J. BAPT. du BOIS & BOYER *ergo fœtus extra uterum genitus salva matre potest excludi.* PARIS 1727. 4. Exemplum partuum ventralium aut per anum editorum, etiam inciso sphinctere. HALLER.

AUGUSTINUS BUDDÆUS in *Miscellaneorum Berolinens. centuria* II. BERLIN 1727. 4. egit de excrescentia scirrhosa extus utero adhærente. HALLER.

GUE-

GUERIN in *Hist. de l'Acad. des scienc.* 1727. placentam duobus gemellis communem extraxit post priorem gemellorum. HALLER.

JACOBUS (BENIGNUS) WINSLOW. Ejus est disp. *non ergo ad servandam præ fœtu matrem obstetricium hamatile minus anceps neque insons, quam ad servandum cum matre fœtum sectio cæsarea.* PARIS 1734. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Uncum rejicit, quo vivus fœtus possit occidi a mortuo non satis distinctus. GREGORII cochlear probat, forcipem nempe a PALFYNIO paulo ante mortem correctam. Felix exemplum tradit sectionis cæsareæ, quam Cl. SOUMAIN administravit.

Idem in *Mem. de l'Acad.* 1741. retulit de balænariorum thoracum noxis. HALLER. V. *pag.* 524.

BLASIUS de BEAUMONT. Ejus *il breve del nobre boscado en el mismo con las reflexiones de Anatomia y Chirurgia, casos practicos para conservar las mugeres en los partos con la deliberacion de los doctores de la Sorbona sobre la representacion hecha por la occasion de la operacion cesarea con la replica practica contra el abuso desta operacion.* MADRIT 1739. 4. V. *pag.* 308.

Ordnung des Hebammenmeisters und sämmtlicher Hebammen der Stadt Strasburg. STRASBURG 1728. fol. HALLER.

CASPAR BOSE. Ejus disp. præside WALTHERO *de obstetricum erroribus a medico clinico dijudicandis.* LIPS. 1729. 4. HALLER. Confer. *pag.* 1155.

BARTHOLOMÆUS FRANC. SERENA y LOPEZ, medicus Augustanus. Ejus *reflexiones contra la dissertacion de la operacion del parto cæsareo* DIDACI MATHEU ZAPATA. MADRIT 1730. 8. HALLER.

HERMAN PAUL JUCH. Ejus disp. *de abortu.* ERFORD. 1730. 4. HALLER.

J. DAN. EHRH. BRUNNER. Ejus disp. *de partu præternaturali ob situm placentæ super orificium uteri internum.* ARGENTOR. 1730. 4.

Ejus *Entdeckung der Irrthümer und Bosheiten der Hebammen.* SOLINGEN 1740. 8. HALLER.

DAN. HENR. PASCHKEN & J. H. HEIN, disp. *de abortu.* REGIOMONT 1730. 4. HALLER.

J. GOTTLIEB HORWEIN. Ejus disp. *de abortu Hebræorum.* WITTEBERG 1730. 4. HALLER.

J. HENR. FUCHS. V. *pag.* 104.

Edmund Nourse, chirurgus, vel potius W. Giffard in *Phil. Transf. n.* 416. Fœtus per anum eductus, funesto quidem eventu, qui in tuba, uti videtur, conceptus.

Ejus nempe Giffard *cases in midwiferi revised and published by* Edward Hody 1734. 8. Sunt posthumi 225. casus graviores ex arte obstetricia. Cordatus homo, simplex, & laboriosus, narrationes simplices, & absque ratiocinio. Casus innumeri impacti capitis, quos fere sua forcipe expedivit, quam curvulam delineat. Plurimæ etiam hæmorrhagiæ a soluta placenta. Rariora pauca, inter ea partus tubarius & vesicalis, fœtus per anum editus. Haller.

Jacob. Denys. Ejus *verhandeling over het ampt der Vroedmeesters en Vroedvrouwen met aanmerkingen derzelve konst rakende.* Leiden 1733. 4. Bonus & laude dignus liber, quem doleas minus notum esse, Gallis etiam minime. Amplissimo equidem sermone, & luxuriante quadam ubertate eventa narrat, sed res ipsa patientiam lectoris meretur. De uteri partibus omnibus, ostii mutatione, hæmorrhagiis earumque diversis causis, de partus difficultatibus & ad eas superandas idoneis encheiresibus, plurima bona & vera præfert, ipso la Motte simpliciora. Ex debilibus fœminis puerum laqueo extraxit. Caput fœtus quoties necesse videbatur digito perforavit. Uterum obliquum frequenter antrorsum declinare cum periculo, vel ad latus, retrorsum raro; bene ista; inde fieri, ut dolores ostium uteri non dilatent. In nimis facili partu, quando membranæ integræ exeunt, uterum nonnunquam elabi & inverti. Esse ubi non oporteat membranas rumpere, ne dolores penitus supprimantur. Fuisse quæ absque dolore pepererint debiles, & subito exspiraverint. Dari fœminas, in quibus de ilium ossibus processus emineant; & totum os innominatum luxetur. Tumor ex ore uteri prominens proprio instrumento ligatus, sublatus: sic de vagina tumor exstirpatus. Vagina ex partu tumens suppurata, pars ejus cum integra nympha destructa, sanata tamen fœmina. Fœtus mortui ossa per anum extracta. Partus difficilis a tumore uteri exitum impediente. Fœtus acicula occisus in caput defixa. Cum pelvis angusta esset, noster caput aperuit. Atretæ variis in vagina impedimentis. Calculus in ipso partu in vaginam erupit, ut tamen puerpera convalesceret. De molis fusissime. Verum nimis multa utilia noster habet, quem oportet totum legere. Ita Haller. V. *pag.* 527.

Joh. de Gorter *kort vertoog hoe en waar de sluytband der kraamvrouwen moet gelegt worden.* Amsterdam 1744. 8. Nocere compressionem, quæ abdomini vulgo a mulierculis adhibeatur, sanguinis ex utero reditum sufflaminare. Ipse proprium vinculum fultorium (*Steunband*) commendat, quod uteri vim contractilem augeat, lochia & placentam expellat, hæmorrhagiam minuat, totum medium abdomen contineat, aciculis

firme-

firmetur, & post aliquot horas laxatum adstringatur. In macilentis fœminis jubet cavum ossium ilium pulvino replere, ne compressio avertatur.

Idem in *E. N. C. Vol.* IX. *obs.* 77. agit iterum de sustentaculorum post partum necessitate. HALLER. V. *pag.* 105.

J. HENR. COHAUSEN, medicus Monasteriensis. Ejus est *lucina Ruyschiana, s. musculus uteri orbicularis a* F. RUYSCHIO *inventus ad trutinam revocatus.* AMSTERD. 1731. 8. Negat, neque novam rem esse, neque satis veram, neque eum uteri musculum expellendæ placentæ sufficere: sed etiam cum summo periculo a natura placentæ expulsionem expectari. HALLER.

GIROLAMO CASPARI, Veronensis, medicus Feltriensis, edidit *nove ed erudite osservazioni storiche mediche, e naturali.* VENEZIA 1731. 8. Refert etiam de mola carnosa amplissima. HALLER.

IVO JOH. STAHL. Ejus disp. *de adjuvamentis & impedimentis partus humani.* ERFORD. 1737. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

GOTTFRID WILH. MÜLLER. Ejus disp. *de situ uteri obliquo in gravidis & ex hoc sequente partu difficili.* ARGENT. 1731. 4. HALLER.

J. IGNAT. MAYR. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *Diana ontdekkende* &c. de BRUYN excusat, qui uterum prolapsum resecuerat, & alium chirurgum, qui fœtui caput avulserat. DEVENTERIUM & DENYSIUM in senio infelices fuisse. Contra laminas ROONHUYSIANAS matres lacerantes, pueros necantes. Denique magistratus decrevit, obstetricios homines a duobus chirurgis quidem, sed præsentibus tribus medicis debere recipi: hæc infelix pugna VYLHOORNIO mortis causa fuit. Iterum de ROONHUYSII laminis; ad mortuos tantum fœtus educendos esse inventas, pretio vendi enormi &c. Nullum instrumentum peritæ manui æquari posse. Ut elapsus uterus reponatur. Artificia ad expediendum partum difficilem. Caput incuneatum repellit, & ab osse pubis cochleari detrudit. Pelvim plerumque etiam majori capiti transmittendo sufficere. Dolores balænaria virga suscitat, in uterum data. Vivo puero, cujus arteriæ sanguinem dabant, resectus humerus. In feminis male formatis os uteri obliquum reperiri; ei malo se mederi, matre ita in lecto disposita, ut alter pes altior sit. Fistula ani in gravida feliciter secta. A. 1722. cæsaream sectionem feliciter fuisse administratam. Fœmina, quæ absque partu fœtum retinuerat, & quinquies interim conceperat, ei enata est fistula, per quam dilatatam fœtus nonnihil corruptus extractus est. ROGERIUM von ROONHUYSEN duobus corneis cochlearibus usum fuisse, quorum singulum singulo capitis lateri adplicabat. Eo instrumento dimota fuisse ossa pubis,

bis, ut super se invicem moverentur, ruptam etiam vaginam. Coccygem cochlea propria repellit. Eodem instrumento balænario posse vaginam dilatari. Pro ascitica habita ossicula egessit.

Idem in *rustuuren bestoit* &c. Animadversiones in SCHLICHTINGII editionem artis obstetriciæ PLEVIERII tradit. HALLER. V. *pag.* 106.

LUDOV. JOH. le THUILLIER. V. *pag.* 106.

GEORG. CHRIST. DETHARDING. Ejus disp. *de fœtus abortivi exclusione.* ROST. 1748. 4. HALLER. V. *vuln. capit.*

J. GOD. MAYFELD *historia partus difficilis ex spastica strictura uteri circa placentam.* ALTDORF. 1732. disputatio. HALLER.

J. JAC. KNAPIUS. Ejus disp. *de medicamentis, quæ partum facilitant.* LEID. 1732. 4. HALLER.

CONRAD GLADBACH. Ejus disp. *de instrumentis in quovis partu difficili non nisi summa urgente necessitate adhibendis.* LEID. 1732. 4. Pro incidendo capite commendat *le bistouri caché.* HALLER.

LUD. LEMERY & J. B. CHOMEL *E. in partu difficili manu potius quam instrumentis utendum.* PARIS 1732. 4. HALLER.

JONVILLE. Ejus contra reticulum AMMANI, & pro solius manus (applicatione) in partu expediendo prodiit. PARIS 1732. HALLER.

ERNEST. EUSEB. RICHTER *die allezeit getreue und vorsichtige Wehmutter. Unterricht wie sich eine Hebamme verhalten solle.* LEIPZ. 1738. 8. HALLER. V. *pag.* 611.

JOSEPH. BIENER in *Commerc. Litt. Nor.* 1732. retulit de fœtu retento & tabefacto partim per umbilici abscessum, partim per vaginam excreto.

Ibid. Anonymi aliqua ad abortus.

J. SEBASTIAN STRUVE ibid. de vesicæ & uteri exulceratione.

J. JUST. FICK ibid. de abortu ob placentam scirrhosam. HALLER.

THOMAS GOULARD, chirurgus Aletensis, deinde Monspeliensis, in *Hist. de l'Acad. des sc. a.* 1732. retulit de fœmina, cui uterus in partu evulsus resectus fuit, funesto quidem denique eventu. HALLER.

J. J. MANUEL HORNUNG. Ejus disp. *de parturientium situ.* ARGENTOR. 1733. 4. HALLER.

GERARD FITZGERALD. Ejus tr. *des maladies des femmes.* AVIGNON 1758. 12. HALLER. V. *tumor.*

PAUL.

PAUL. HENR. MOEHRING. V *pag.* 107.
J. PHILIP. WOLF. V. *pag.* 107.
FRID. IGN. LOSPICHLER. V. *pag.* 108.
JACOB. CALDER. V. *pag.* 109.
JAC. JAMIESON. V. *pag.* 109.
THOM. SIMSON. V. *pag.* 109.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN *Abhandlung von Kinderkrankheiten.* GÖTTINGEN 1766. 8. 1768. 8. GÖTTINGEN und GOTHA 1774. 8. curante D. JOH. ANDREA MURRAY, notasque adjiciente, & vitam auctoris. Morbi etiam chirurgici tractantur, prolapsus ani, herniæ, dentitio difficilis, morbi venerei. HALLER. V. *pag.* 582.

J. GEORG. HASENEST in *Eph. Nat. Cur. Vol.* V. *obs.* 137. de vagina in partu difficili feliciter incisa. HALLER. V. *pag.* 482.

J. DANIEL SCHLICHTING, medicus Amstelodamensis, vir acris, & animosus.

Ejus *embryulcia nova detecta, of heel nieuw behandelinge in de mooyelyke baaringen op't spoedigste te helpen eentyds' geoeffend door* ROONHUYZEN *maar over* 50. *jaaren verdekt gehouden.* AMSTERDAM 1747. 8. HENRICO de ROONHUYSEN seniori fuisse arcanum, quo difficiles partus subito expediverit, id eum virum habuisse a CHAMBERLAYNEIS. Eo arcano usum esse filium ROGERIUM von ROONHUYSEN, inde ejus discipulos POECKELMANNUM & PLAATMANNUM, denique F. RUYSCHIUM: iis laminis os uteri dilatari, ut fœtus manu possit eximi; optime adhiberi in dolorum intervallo. Utique ab imperita manu rectas nocuisse. Eo arcano collegium pharmacopolarum Amstelodamense ad numos conficiendos abusum esse, ut nemini facultatem exercendæ artis obstetriciæ impertiret, nisi qui 2000 aut. 2500 florenis id arcanum redemisset, doctoribus etiam medicis mulctam dictasse, qui absque eo arcano parturientibus subvenissent. Id nunc instrumentum noster ad RUYSCHII ductum delineat: duæ sunt laminæ chalybeæ, elasticæ, quæ uterum se contrahentem dilatent resiliendo, & manui aditum ad fœtum extrahendum aperiant. Ut adhibeatur metrenchytes. Bonum esse ROONHUYSII instrumentum, etsi nonnunquam nocuerit, nocuisse tamen subinde, cum eo Amstelodamenses non satis gnare uterentur. Laudat, qui digitis suis norunt uteri contractum ostium dilatare, & injectos liquores medicatos adversus album fluorem commendat.

Ejus *embryulciæ novæ detectæ appendix.* AMSTERDAM 1747. 8. Scripto proprio collegium Amstelodamense demonstrare voluisse, non vero instrumentum ROONHUYSII a SCHLICHTINGIO delineari. Noster testimonio NIEROPII demonstrat, celebrem GOENERDINGIUM utique eodem esse usum instrumento. Mulctam sibi dictantes noster repulit.

Idem

Idem edidit etiam CORNELII PLEVIER *gezuiverde heelkonst*, & præfatus est ibid. 1751. 4. & aliqua effata PLEVIERI correxit; contractilem vim uteri in expellendo fœtu confirmat. Laudat, quod paucis utatur instrumentis. Forcipem CHAMBERLAYNIO vindicat, quem PALFYNIUS hactenus sit imitatus, & a quo ROONHUYSII arcanum instrumentum diversum sit. Adnotationes etiam passim adspergit. Utique in difficili partu pubis ossa secedere. A graviditate hernias levari. Præfert forcipem fenestratam: manum tamen, quoties sufficit, omni præfert instrumento. Male BRUHERIUM puerum invertere manu abdomini imposita, quod sit periulosum.

Idem porro in *Act. Nat. Cur.* observationes aliquas huc facientes retulit. HALLER. V. *pag.* 108.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

JACQUES JEAN BRUHIER d'ABLAINCOURT. Ejus *observations importantes sur le manuel des accouchemens.* PARIS 1734. 4. maj. In præfatione extollit, aliquanto etiam supra verum, HENRICI V. DEVENTER, quem edit, merita, comparat cum Gallis & præfert. Notulas perpaucas adjecit, & Sorbonæ de sectione cæsarea responsum. HALLER.

ALBERTUS de HALLER in *Hist. de l'Acad. Royale des sciences, Année* 1773. PARIS 1774. 4. retulit de insolita graviditate: signis omnibus graviditatis præsentibus, atque iterum postea disparentibus catamenia per novem deinceps annos regulariter, optimaque cum valetudine decurrebant; tandem correpta febre putrida fœmina periit, cujus in cadavere saccus inventus, per tubam Fallopianam dextram cum utero communicans, continensque fœtum septem mensium, totum putridum; unde febris putridæ lethalisque causa innotuit. RICHTER. V. *pag.* 112.

J. HENRIC. KRONAUER. Ejus disp. *de tumore partium genitalium post partum sanguineo.* BASIL. 1734. 4. HALLER.

J. STABEL. Ejus disp. *de doloribus parturientium spuriis.* HAFN. 1734. 4. HALLER.

EDMUNDUS CHAPMAN, celebris medicus obstetricius, vir bonus, candidus, qui neque nimis sibi tribuat. Ejus *treatise on the improvement of midwifery chiefly with regard to the operation to which are added fifty seven cases selected from upwards of* 27 *years practice* (in utraque editione, etsi altera 24. annis post primam prodiit LONDIN. 173. .) 1735. 8. 1759. 8. quæ editio aucta dicitur, sed vix quidquam differt. Germanice COPPENHAGEN 1747. 8. De scindentibus quæritur instrumentis, quibus vivi fœtus dissecti fuerint. Forcipem Anglicam a CHAMBERLAYNIO quidem inventam, a JOHANNE vero MAUBRAI spretam, primus descripsit, depinxit, defendit. Neque tamen ea utitur, quando caput altius in utero hæret: neque ea putat esse opus, quando caput in vaginam quidem descendit, & tamen fœtus inverti potest, pedibusque adreptis extrahi. Tunc vero utique laudat,

quoties

quoties caput profunde in vaginam quidem, detrusum tamen adeo arcte impactum est, ut manibus adiri, pedesque prehendi nequeant. Ut prudenter utaris, ne vaginam comprehendas: cochlearium loco aperta funda est. Ad mortuum fœtum educendum unco præfert. Invenisse se reticulum super pueri caput ducere. Caput fere ob angustam pelvim, retineri, quoties ima lumborum vertebra aut suprema ossis sacri, antrorsum prominet, quam quidem causam a JACOBO DOUGLASIO fatetur se didicisse. Partus difficilis a capite nimium jam osseo, ut calvariæ ossa nequeant supra se moveri. Ob perangustam pelvim nonnunquam unco esse opus. Ob abdomen pendulum partus difficilis. Ter ab obstetrice rupta vagina. Utrumque pedem extrahit una, neque nisi invitus unicum. Non facile fœtum inverti. Non debere ad DEVENTERII ductum brachia una cum capite educi. Gemellorum secundum nunquam non pedibus extrahit. Vitiose funiculum nimis remote ab umbilico resecari; ita lodicum herniæ parari umbilicali: duas uncias sufficere. Secundas continuo a partu educit, & uterum manu everrit. De hæmorrhagia fuse. A partu matrem denudat, tegitque pannis posca immersis, felici, ut certus testatur, eventu. In casibus gravioribus uteri orificium, quod se quærenti subducebat, detexit femoribus elevatis. Brachium se puerulo fregisse, sed facile sanari. Vaginam ab obstetrice fuisse laceratam, cum pro membranis haberetur, aut digitis perforatam. Raro reticulo locum esse. Fœtum facie ad os pubis conversa tamen eduxit. Caput relictum unco evulsit. Ob adnatam secundam evulsus ab imperita muliere uterus, funesto eventu. Fœminæ difformi vaginam discidit ad anum sic fœtum extraxit, ut tamen mater perierit. A retento lotio mortes. In difformi fœmina caput incuneatum unco expedivit; eique instrumento locum esse putat, quoties præalto loco caput fœtus hæret. Contra uteri, s. potius vaginæ, prolapsum taleola lignea pessi loco. Ut pessum unco evulserit. Ovillum vellus super puerperæ imponit, neque reclamantem DIONYSIUM audit.

Ejus *replic to Douglas's short account of the state of midwifery at* LONDON 1737. 8. HALLER.

J. HUWE', medicus. Ejus *Onderwis der vrouwen aangaande het Kinder baaren en desselfs voor en tegen spoeden en heilzamste behandelinge.* HAARLEM 17. . . 1735. 8. quæ secunda est editio. Multas proprias tradit opiniones. Placentam ante partum emori vult, & impeditum sanguinis per eam motum causam esse partus, quæ Gallorum quorumdam nupera est opinio. A forcipe & a similibus instrumentis uteri vim contractilem destrui, ut abdominis tamen vis supersit. Conatus puerperæ potius impedire dilatationem ostii uterini. Fœminam sedentem non bene parere; veros labores debere in lectulo exspectari. Fœtum, quamdiu membranæ integræ sunt, posse in situm reduci legitimum; si ruptæ fuerint, tunc quidem manus auxilium requiri. In fœmina decumbente caput non ita incuneari, & os uteri melius

 aperiri.

aperiri. Pelvim satis amplam esse, neque aut dilatari, aut figuram capitis puerilis mutari, neque os coccygis debere retrorsum premi. Nimis inclinatum uterum partum facere præternaturalem. De contactu, qui de multis nos doceat. Instrumenta omnia rejicit: malum uteri situm, apto situ puerperæ corrigit, si brachium prolapsum fuerit, pedibus fœtum educit. Non debere educi placentam, quæ hæmorrhagiam relicta avertat, & si adhæserit, cum periculo extrahatur, relinquatur absque periculo. HALLER.

J. N. L. *discursus medicus de abortu, & medicamentis abortivis, item uterinis pellentibus.* ULZEN 1735. 4.

CAROLUS FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus *de virginitate.* JEN. 1750. 4.

Ejus *de morbis puerperarum.* Ibid. 1750. 4.

Ejus *de partu cæsareo.* Ibid. 1750. 4.

Ejus *de casu partus difficilis, in quo infanticidium licitum est.* Ibid. 1751. 4.

Ejus *de necessitate exsecandi fœtum ex gravida mortua.* Ibid. 1752. 4.

Ejus *de mola scirrhoso in utero inverso exstirpata.* Ibid. 1754. 4.

Ejus *de puerpera hernia & ruptura vaginæ laborante feliciter restituta.* Ibid. 1754. 4.

Ejus *de variis partus impedimentis ex capitis vitio.* Ibid. 1757. 4.

Ejus *de hæmorrhagia post partum nimia.* Ibid. 1759. 4.

Ejus *de necessitate partus cæsarei instituendi in omnibus gravidis mortuis.* Ibid. 1760. 4.

Ejus *de partu cum hæmorrhagia uterina conjuncto.* Ibid. 1762. 4.

Ejus *de primipara dolores post partum passa ex intempestiva abdominis pressione.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *vulnera.*

PAUL. de WIND chirurgus & obstetrix, & lithotomus. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1735. 4.

Ejus *geklemte hoofd gered.* MIDDELBURG 1754. 8. ut putat Celeberrimus HALLER, nam annus non est expressus. Agit de forcipe ad incuneatum caput educendum destinata. PALFYNIANAM forcipem se vidisse apud GREGORIUM, qui tamen ea non sit usus, & pedibus fœtum adtrahere maluerit, quoad caput abrumperetur. Aliam forcipem chirurgum DUSSE' sibi ostendisse. GIFFARDIANA se non potuisse uti. De utero obliquo non adeo graviter metuit, decedere tamen, potissimum dextrorsum. Adversus RAHTLAUWIUM, cui arte obstetricia interdictum fuerit, & contra SCHLICHTINGIUM. Propria consilia de expediendo capite. Duos proponit vectes chalybeos, paulum flexos, quibus caput amplectitur, fœtum extrahit. Mensuras ad ipsam pelvim sumsit. Incommoda conversionis. Epiphyses ab osse distractas fuisse. Contra unci usum. Difficulter adgnosci fœtum vere esse exanimem. HALLER.

J. MAR-

J. Martin Reichart. Ejus diss. *exhibens uterum gravidæ una cum fœtu vulneratum* Argentor. 1735. 4. recus. in Halleri *selectis.* Præterea habentur exempla uteri rupti, eventu non funesto. Partus cæsarei temerarii cum intestini vulnere, neque tamen lethalis, etsi fistula superfuerit. Celeberrimus Haller in sua editione plenam hujus vulneris curationem addidit, ex Auctoris ad ipsum data epistola sumtam.

J. Christ. Themel. Ejus *Hebammenkunst, oder gründlicher Unterricht wie eine Hebamme in ihren Verrichtungen vernünftig verfahren soll.* Leipzig 1747. 8. Cum ipse auctor artem obstetriciam exerceret, expertus scribit. Partus naturalis cum ea, quam requirit cura: partus præter naturam, vitiosi situs. Passim monita adspergit suasque adnotationes. Malum situm fœtus vinculis corrigit. Negat vesicam rumpi posse. Sellam laudat: si brachium fœtus præcedat, rarissime accidere, quin possit pedibus extrahi. Multum sibi metuit a fœtu, qui duplicatus prodit. Dum pedibus fœtum extrahit, brachia cum capite vult prodire. Stantem obstetricem fœtum educere suadet. Instrumentis abstinet. Membranas tamen duriores forcipe aperit. A partu in natibus abscessus, de quo ossiculum prodiit. Placentam & sanguinis grumos injecta manu eximit. Haller. V. *Vener. morb.*

Plock, Bremensis medicus, in *Commerc. Litt. Nor.* 1735. *n.* 19. de fœtu per undecim annos in tuba Fallopiana retento, & dissoluto, ut pauca ossa superessent. Haller.

T. Dawkes chirurgus, *the midwife rigthley instructed or the way to acquire the true knowledge of the art of midwifery.* London 1736. 8. Potissimum pro fœminis scripsit, & pro obstetricibus, quas in minoribus artis suæ curis informat. Deventerium fere sequitur, & brachia una cum capite mavult educere, contra Chapmannum. Adnotationes proprias paucas habet. Ut caput fœtus firmius apprehendat, reticulum (*fillet*) super mentum conjicit. Haller.

Samuel Gottl. Schreiber. Ejus disp. *de partu difficili.* Francof. ad Viadr. 1736. 4. Haller.

Joh. Christoph. Pohl. Ejus *de venæ sectione gravidarum.* Lips. 1777. 4. Meusel. V. *tumor.*

J. Frid. Behring. Ejus *casus rupti in partu uteri.* Altdorf 1736. 4. quæ disputatio recusa est etiam in Halleri *selectis.* Habentur porro partus infelices ex uteri obliquitate, hanc a placentæ latenti adhæsione deducit; denique exemplum fœminæ ab Hummelio incisæ producit, cujus uterus ruptus fuerat. Haller.

Petr. Stuart. Ejus disp. *secundæ salutiferæ & noxiæ.* Argentor. 1736. 4. Haller.

Toussaint Gilbert Bouilland. Ejus & Henr. Jacob. Macquart disp. *E. nec fasciæ pueris, nec loricæ puellis.* Paris 1753. 4. Haller. V. *turund.*

Eduardus Hody in *Phil. Transf. n.* 440. refert de osseo concremento in utero reperto. Haller.

Grapius in *Comm. Litt. Nor.* 1736. h. 5. de partu difficili ex membranis non satis ampliter laceratis. Haller.

Vacher in *Commentariis Mem. de l'Acad. des scienc.* 1741. refert de uteri exfoliatione, quæ absque funesto eventu facta pro utero decedente sit habita. Haller. V. *pag.* 676.

Henricus Braken, D. chirurgus & veterinarius. Ejus est *midwifery companion with a true method of menaging the small pox.* Lond. 1737. 8. 1745. 8. Haller.

Sarah Stone. Ejus *complete practice of midwifery.* Lond. 1737. 8. Haller.

J. Georg. Wagentruz. Ejus *wohl examinirte und approbirte Hebamme.* Nürnberg 1737. 8. Haller.

Duncan Stewart. V. *pag.* 115.

Gabriel King. V. *pag.* 115.

J. Ernest Hebenstreit. Ejus *de capitonibus laborioso partu nascentibus.* Lips. 1743. 4. & in Halleri *selectis.* De variis capitis majoris causis, etiam de hydrocephalo: de minuendo capite, & Friedii eo pertinente instrumento. Haller. V. *pag.* 613.

Justus Godofredus Gunz. Ejus *de commodo parturientium situ.* Lips. 1741. 4. Ad artis obstetriciæ historiam. De sella, quæ olim sibi in usu fuerit. Ossa pubis in partu diduci posse. In partu naturali mulier in sella sedeat. (Quoties fœmina suis viribus fœtum debet eniti, sella constanter præferenda est). Ubi manu utendum, & naturæ conatus reprimendi, fœmina supina sit, aut in sella, aut in lecto (recte). Ita Haller. V. *pag.* 532.

Barbara Wiedmannin, obstetrix Augustana. Ejus *kurze Anweisung christlicher Hebammen.* Augspurg 1738. 8. Siegmundiam sequitur: membranas proprio unco rumpit, pedes laqueo adripit. Ad vertendum fœtum proprium cochlear habet. Haller.

Samuel Schaarschmidt. Ejus *getreue und vorsichtige Wehmutter.* Frankfurt und Leipzig 1738. 8.

Ejus *Abhandlung von der Geburtshülfe* Berlin 1751. 8. 1762. 8. edente Ernesto Antonio Nicolai. De obstaculis partum impedientibus breviter agit, fusior in physiologicis. Haller. V. *pag.* 115.

George de la Faye in *cours d'operations* &c. sectionem cæsaream bene succedere posse, periculo tamen plenam esse & difficilem. Haller. V. *pag.* 308.

Poly-

POLYCARP GOTTLIEB SCHACHER. Ejus *de fœminis ex arte medica claris.* LIPS. 1738. 4. HALLER.

J. FRIDER. KNOLLE. Ejus diſp. *de artis obſtetriciæ hiſtoria.* ARGENTOR. 1738. HALLER.

HENR. DANIEL HOELLING. Ejus diſp. *de officio obſtetricantium in partu naturali.* ARGENTOR. 1738. 4. HALLER.

FR. BAILLY. Ejus & LALLEMANT *E. ubi partus difficilis & deſperatus tentanda etiam in matre viva ſectio uteri cæſarea.* PARIS. 1751. 4. ad verbum deſcripta a CORNELIO CONNOR. LEID. 1751. 4. Ita. HALLER. V. *pag.* 357.

COMES de BIEVRE in *Hiſt. de l'Acad.* 1738, retulit de puerpera, quæ ſecundas omnino non egeſſerit. HALLER.

THEOPHILUS LOBB. Ejus *treatiſe on painfull diſtempers.* LONDON 1739. 8. Dolores a partu eſſe a ſanguine, quem contractus uterus retineat. HALLER. V. *pag.* 487.

RICHARD MANNINGHAM, medicus & eques. Ejus *artis obſtetriciæ compendium tam theoriam quam praxim complectens.* LONDINI 1739. 4. Tabulæ, quibus ars obſtetricia morbique etiam gravidarum & puerperarum continentur, cum adnotationibus & aphoriſmis. Situs fœtus vitioſi & auxilia. Coccygem poſſe repelli, manu tota in vaginam data, & eam encheireſin eſſe ex præcipuis in partu difficili adminiculis. Primiparis oſtium uteri arctum eſſe. Falſos dolores fieri a fœtu ſe ſubvertente. De uteri prolapſu. Molam non fieri niſi a coitu adgnoſcit, quod neque funiculum habeat, neque placentam. Uteri obliquitati plurimum tribuit, aque ea fere partus deducit difficiles: a membranis etiam durioribus ſibi metuit. DEVENTERIUM fere ſecutus inſtrumentis abſtinet. Novam editionem curavit PHILIPPUS ADOLPHUS BOEHMER, duaſque addidit diſſertationes. HALÆ 1746. 4. recuſ. LOVAN. 1755. 4.

Ejus aphoriſmi, uti videtur: ſoli prodierunt cum titulo: *aphoriſmata medica, quibus tam bona valetudo mulierum, præcipue utero gerentium a conceptu uſque ad puerperium depingitur.* LONDON 1756. 8.

Ejus *an abſtract of midwifery for the uſe of lying in woman.* Ibid. 1744. 4. Eſt quoddam quaſi prioris operis compendium, ommiſſis, quæ minus ad puerperium difficile ejuſque auxilia faciunt, & officiis obſtetriciis breviter expoſitis. HALLER.

DIEGO MATTEO ZAPATTA. Ejus diſſ. *medico-theologica i..... de la operacion del parto ceſareo* 173... 4. HALLER.

FRANCESCO BARTHOL. LOPEZ de la SELVA, medicus. Ejus *reflexiones contra la operacion del parto ceſareo.* MADRIT. . . . 4. HALLER.

DANIEL

DANIEL LOEZEL. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1739. 4. HALLER.

CAR. OTTO SPRANKE. Ejus disp. *de partu difficili.* HADERVIC. 1739. 4. HALLER.

FRIDER. CRELLIUS, Professor Wittebergensis, inde Helmstadiensis. Ejus progr. *de tumore fundo uteri adhærente.* WITTEBERG. 1739. 4. recus. in HALLERI *selectis.* HALLER.

MICHAEL PHILIPP. BOUVART *E. ossa innominata in gravidis & parturientibus diducuntur.* PARIS 1739. 4. recus. in HALLERI *selectis.*

WALTHERUS, physicus Uffenheimensis, in *Commerc. Litt. Nor.* 1739. *h.* 3. de partu difficili ob hydropem, & enormem tibiarum tumorem, vagina prolapsa: incisione facta aqua emissa, fotu adhibito fœmina servata. HALLER.

J. ANDREAS DEISCH, medicus Augustanus, primum a. 1740. edidit diss. *de necessaria in partu instrumentorum applicatione.* ARGENTOR. 1740. 4. Ossa pubis vidit discessisse. FRIEDII instrumenta dicit, acum triquetram, serram, cochlear, acum vaginatam ad rumpendas membranas, forcipem dentatam ad extrahendum cranium.

Ejus *kurze Abhandlung dass weder die Wendung noch englische Zange in allen Geburtsfällen vor Mutter und Kind sicher gebraucht, noch dadurch die scharfen Instrumenten gänzlich vermieden werden können.* AUG. VIND. 1754. 8.

Ejus *vermehrte und in der Erfahrung gegründete Abhandlung, dass weder die Wendung noch englische Zange* &c. AUGSPURG 1766. 8. Quæ prioris est aucta editio. Numerosos casus producit, in quibus, cum nulla alia ad salutem via superesse videretur, fœtum divisit, caput abscidit, aperuit, & mortuo fœtui & etiam vivo, matremque alias letho eripuit, alias eripere non potuit. Intestina per vaginam vidit elabi, uterumque rumpi. Malum omne esse a malo uteri situ, vel angusta pelvi. Mors ex retenta & putrescente urina, & alias a rupta omnino vesica. De herniæ incarceratæ sectione. Carere periculo. Cruralium herniarum exempla, exeuntes in ea coli & cæci appendiculæ. Felices aliquæ operationes & incisum ligamentum: alias funestus a gangræna intestini successus. Ita HALLER. In hac nova & aucta editione mera sunt exempla partuum præternaturalium, partim insolitorum, partim vulgarium. Recte hic GUTERMANNI objectionibus respondet auctor, se nunquam instrumentis uti, nisi necessitas urgeat summa, ubi nempe nullum aliud auxilii genus superest. Definitionibus quidem apud tyrones etiam pervulgatis, locis quoque ex auctoribus copiosis, noster supersedere poterat. Porro versatis in arte, non vero tyronibus scribere dicendus est, qui casus morborum suscipit proponendos: stylum igitur in docendo magistris

ſtris proprium exulare hinc oportet; ſufficit etiam teſtimonium virorum fide dignorum adducere, quin paginæ ex iis integræ deſcribantur. Tabulæ adjectæ ſunt quatuor, in quibus forcipes, unci, delineantur. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 11. *Band.* I. *St.* pag. 222.

Ejus *de uſu cultrorum atque uncinorum ſcindentium eximio in partu præternaturali, nec verſione fœtus, neque adplicatione forcipis Anglicanæ vel Levreti, ſectionisque cæſareæ matre adhuc vivente inſtituendæ ſecuritate atque utilitate.* AUG. VIND. 1759. 4. Sæpe ſe in difficili partu neceſſario ad inſtrumenta ſcindentia confugiſſe, fœtus diſſecuiſſe, caput abſcidiſſe & unco eduxiſſe, aut demum terebraſſe uncoque traxiſſe, etſi quidem mallet forcipe uti. Numeroſos ſe fœtus expediviſſe, 29 ſolos amiſiſſe. Fuiſſe ubi ob anguſtam pelvim oportuiſſet uti terebra, cum mater perinde ex ſanguinis fluxu perierit (quo in caſu noſter vivum fœtum diſſecuit). Exempla fœtuum ex morientibus exciſorum. Mors ex placenta ad os uteri adnata. Contra CRANZIUM pleraque. Ita HALLER.

ERN. HENR. KECK. Ejus diſp. *de dolorum præcipue ad partum cauſis illorumque cura rationali.* ARGENT. 1740. 4. HALLER.

J. JAC. HUBER. Ejus diſp. *de partu difficili ex prolapſu brachii.* GÖTTING. 1740. 4.

Idem in *Act. Nat. Cur. Vol.* VIII. *obſ.* 24. fœtus ano clauſo. HALLER.

BALTHAS. JOH. de BUCHWALD. Ejus *theſium decas de muſculo* RUYSCHII *in uteri fundo.* HAFN. 1740. 4. RUYSCHIUS contra LEPORINUM defenditur. HALLER.

J. CLAUD. ADR. HELVETIUS. Ejus & CLAUDII BOURDIER *E. in partu difficili ſola manus inſtrumentum.* PARIS 1744. HALLER. V. *pag.* 357.

RUDIGER FRIDR. OVELGUN. V. *pag.* 118.

PAULUS HAAS. V. *pag.* 119.

GOTTWALDT SCHUSTER. V. *pag.* 119.

J. HIERONYMUS KNIPHOF, Profeſſor Erfordenſis, in *Eph. Nat. Cur. Vol.* V. *obſ.* 18. agit de prolapſu uteri reſtituto proprio peſſo manubriato, cujus pediculus a cingulo ſuſtineatur.

Ejus *de lactis diſcuſſione.* ERFORD. 1749. 4.

Ejus *de capite coniformi fœtus partum facilitante.* Ibid. 1752. 4. HALLER.

J. GRASHUYS in *E. N. C. Vol.* X. *obſ.* 43. de capite fœtus in utero hærente, ſed extracto cum avulſum eſſet. HALLER.

J. IGNATIUS MAYR in *Comm. Litt. Nor.* 1741. n. 15. refert de mamma enormis molis lympha plena. HALLER. (puto eundem eſſe, qui *pag.* 105.)

GUI-

GUILIELMUS BROMFIELD, chirurgus regius in BRITANNIA, in *Phil. Transf.* n. 460. agit de fœtu, quem cum novem annis fœmina in utero gessisset, apparuit in ventre adolevisse. HALLER. V. *pag.* 121.

FIELDING OULD, qui obstetriciam artem exercebat. Ejus *a treatise of midwifery in three parts.* DUBLINI 1742. 8. Curam difficiliorum casuum brevibus tradit. Primus docuit, non recte partum procedere, si fœtus facies directe ad os sacrum respexerit, & debere eum situm mutari, ut mentum pueri alterutri humero incumbat. Obliquitatem uteri parvi facit. Non debere brachium cum capite una educi ut HENRICUS V. DEVENTER suaserit. Pharyngotomo ad aperiendum caput utitur, aut abdomen, si quando nimium intumuerit. Forcipis Anglicæ verus usus & encheiresis. Quando forcipi locus non sit: eo refert fœtum mortuum, pelvim ab aliquo eminente processu arctatam. Partum cæsareum non probat. Placentam non vult manu educi. In GALLIA artem obstetriciam optime doceri. HALLER.

Dissertation sur la question, savoir le quel est preferable de l'usages des sages femmes ou des chirurgiens dans l'accouchement...ad annum 1742. refert PORTALIUS.

CONRAD DAN. KLEINKNECHT. Ejus *richtiger Unterricht für die Hebammen.* ULM 1741. 8. 1749. 8. HALLER.

GERARD. V. SWIETEN. in *comment.* T. IV. fuse agit de morbis gravidarum. De partu difficili. De morbis puerperii. De morbis infantum. V. *pag.* 123.

CHRISTOPH. STEPHAN. SCHEFFEL. Ejus disp. *de præstantia situs parturientium in lecto præ reliquis alias consuetis.* GREIFSWALD 1742. 4. HALLER.

J. ADAM CLOSMANN. Ejus præside CAR. EUG. LUCHINI a SPIESSENHOF disp. *de partu præternaturali ex disproportione inter caput fœtus & pelvim orto.* HEIDELBERG 1742. 4. HALLER.

ANT. JOH. DAVAL & FRANC. DAV. HERISSANT *E. in omni partu operatio chirurgica.* PARIS 1742. 4. HALLER.

J. BAPT. LUD. CHOMEL & P. BERCHER *E. prægnanti superveniente uteri hæmorrhagia partus manu promovendus.* PARIS 1742. 4. HALLER.

J. GEORG. SIEGWART. Ejus & S. JAC. MANNER *de exploratione per tactum utilissima, & summe necessaria artis obstetriciæ encheiresi.* TUBING. 1761. 4.

Ejus *an sub partu humano naturali amoventur innominata pelvis ossa.* TUBING. 1774. 4. HALLER. V. *oculor. morb.*

NICOL. BOERNER. V. *pag.* 124.

VALENT.

VALENT. ERNEST. EUGEN. COHAUSEN. V. *pag.* 124.

J. CONRAD TRUMPH. V. *pag.* 125.

J. JACOB. FRIED. V. *pag.* 125.

PAUL HAASE. (an idem qui *pag.* 1169?) V. *pag.* 125.

JACQUES MESNARD, chirurgus. & obstetrix Rothomagensis, scripsit *le guide des accoucheurs, ou le maitre dans l'art d'accoucher les femmes.* PARIS 1743. 8. 1753. 8. Germanice KOPPENHAGEN 174 . 8. Simplex neque adspirans ad altiora, nihil novi habet, aut reconditi; forcipem describit paulum mutatam, qua caput impactum liberet, & instrumentum pro cranio perforando. Curvus uncus pro recto. Partum cæsareum commendat. Administrationes fere solitæ. Situi obliquo uteri parum tribuit. HALLER.

CORN. ENG. RUPERT. Ejus disp. *de partu laborioso, s. difficili & præternaturali.* LEID. 1743. 4. HALLER.

JOSEPH. ONYMOS. Ejus disp. *de naturali fœtus in utero materno situ.* LEID. 1743. 4. recusa in HALLERI *selectis.*

CHRISTIAN POLYCARP. LEPORIN. Ejus disp. *de partu difficili.* GÖTTING. 1743. 4. præside Ill. SEGNERO. HALLER.

J. CAROL. VOIGT. Ejus disp. *de capite infantis abrupto variisque illud ex utero extrahendi modis.* GIESSÆ 1743. 4. recus. in HALLERI *selectis.* Germanice in WALBAUMII editione LEVRETI. Negat unquam ossa pubis a nitente capite fœtus diduci. Causas exponit, cur a corpore fœtus caput avellatur: instrumenta dat depicta, quibus educatur, præfert acum triquetram, serram & cochlear FRIEDIANUM, tum Clar. SCHURERI instrumentum; monet ne facile ad ea extrema auxilia descendatur. Non probat fasciam HORNII, neque rete AMANDI & HÆNELII, neque forcipem FRIEDII: neque cultellum curvum PETERMANNI. Si omnino caput educi non potest, posse aliquando in utero relinqui. HALLER.

Verneuerte Brandenburgische Hebammenordnung der Burggrafschaft Nürnberg. ONOLZBACH 1743. fol. & 8. HALLER.

GUILIELMUS HUNTER. V. *pag.* 127.

FRANÇOIS SIMON. V. *pag.* 127.

NICOLAUS PUZOS, celebris chirurgus obstetricius. Ejus in *Mem. de Chir.* T. I. est diss. *de partu in hæmorrhagia uteri non quidem adcelerando, sed naturali juvando.*

Ejusd. est *traité des accouchemens corrigé & publié par Morisot des Landes* PARIS 1759. 4. a morte auctoris editum opus, quod auctor discipulo suo GERVAISE reliquerat, editor autem ordinem & stylum emendavit, & D. GERVAISE solam eam partem scripsit, quæ agit de partu naturali. In præfatione editor MORISOTUS ostendit medicum,

qui neque Chirurgiam exerceat, neque obstetriciam, bona tamen ad difficilem partum consilia dare posse. De partu primo ipse P. agit. Nimis amplam pelvim non carere suis incommodis, & in culpa esse, quando cum puero uterus evellatur. Si pelvis angustior fuerit, mallet noster membranas non prius rumpi, quam certum sit post eas continuo caput secuturum. Rachiticas fœminas vitioso fœtus situi esse obnoxias. Os sacrum ipsis antrorsum prominere. Anasarcam labiorum vulvæ incisione curat. Facile debilem fœminam parere, robustam difficulter (hoc certe præter experientiam). De tactu oris uteri fuse. De aquis spuriis uterum inter collectis & placentam, innoxis elabentibus. Debiles si fuerint dolores, digitum in uteri orificium dandum, & subinde aliquantum aquæ emittendum, ita secuturos esse dolores. Forcipis usum brevibus verbis commendat. In fœmina bene nata non nocet occiput ossi sacro obversum, in male formata mortem potest inferre. Perinæum laceratum solo situ & adductis femoribus curat. Vesica urinaria laceratur, collo inter caput fœtus & pubis os compresso: id malum fere insanabile est, fungique facile, cumque iis conjuncti calculi, superveniunt. Non probat manum post fœtum editum in uterum datam, qua ejus organi cavum evacuetur. Plerumque a natura placentam expelli, neque exiguam particulam retentam multum nocere. Uterum inter & placentam quasi calcem effusam vidit. Nihil periculosius hæmorrhagia. Unico pede adrepto fœtum extrahit. Partus præternaturales. Brachium nimis tumidum tamen amputat. De morbis uteri. Prolapsus. Uteri fungos ligat, reliquias sperat a suppuratione consumtum iri. De periculosa septimi mensis hæmorrhagia (in *Mem. de Chirurgie)* in velociori partu etiam magis periculosa. Irritandum subinde uterum, ut se contrahat, vasa claudat, id digito ostium uteri dilatante obtinet. De apostemate s. metastasi lactea, novo morbo, ex quo frequenter oedema femoris & cruris nascitur. Adpendicis loco adjecta est diss. Cranzii de utero rupto. Haller.

Joachim Frid. Henkel. Ejus *Anmerkungen vieler natürlichen Geburten zur Verbesserung der Hebammenkunst.* Berlin 1751. 4. Aliquot exempla funesti eventus, cum noster omnia ex artis præscripto fecisset.

Ejus *Abhandlung von der Geburtshülfe.* Ibid. 1761. 8. Libera versio compendii Cl. Roedereri, ad quam passim sua monita interspergit. Utitur etiam codicibus Friedii manu scriptis. Ita Haller.

Ejus *Abhandlung von den Fussgeburten, worinnen eine Hebamme grosse Geschiklichkeit besitzen muss.* Ibid. 1776. 8. Meusel. V. *pag.* 128.

CAROL. WILHELM. FRIEDRICH STRUVE, medicus. Ejus *Gesund- und Schönheitspflichten zur Erbauung des andern Geschlechts wissenschaftlich erwiesen.* DRESDEN 1754. 8. Libellus methodo mathematica scriptus. In sect. I. §. 134. &c. regimen gravidarum, parientium, puerperarum, & lactantium. Propria a matricibus ubera suis probus præbenda esse demonstrat.

PLANQUE in *bibliotheque* &c. T. I. *accouchement*, quo fuse dicitur de partu difficili. HALLER. V. *pag.* 130.

ANDR. WESTPHAL. Ejus *de commercio terrum inter & placentam fœtusque nutritione.* GREIFSWALD 1771. 4. V. *vuln.*

KLEINSCHMID. Ejus *Unterricht für die Hebammen.* ULM 1744. 8. HALLER.

WALTHER SCHOUTEN. Ejus disp. *de secundinarum extractione* LEID. 1744. 4. HALLER.

JOH. PASCHIERSE. Ejus disp. *de partu pæternaturali.* LEID. 1744. 4. HALLER.

J. ADAM RULLMANN. Ejus disp. *de partu præternaturali ac difficili ob hæmorrhagiam uteri accedentem.* GIESS. 1744. 4. HALLER.

FRANC. WILH. KRAFT. Ejus disp. *de pietate obstetricum.* JEN. 1744. 4. HALLER.

JOHANNES STÆHELIN. Ejus disp. *de operatione cæsarea vivente adhuc matre, cito, tuto, & jucunde perficienda.* BASIL. 1744. 4.

Ejus *de infanticidio quandoque licito.* Ibid. 1748. 4.

Idem in *thes. anat. med. botan.* Ibid. 1751. 4. obliquitatem uteri a placenta deducit, loco non suo adhærente.

Ejus disp. *partus cum hæmorrhagia conjunctus.* LEID. 1753. 4. HALLER.

J. BESSE, & J. LALLEMANT *E. ubi partus difficilis ac desperatus, tentanda etiam in matre viva uteri sectio cæsarea.* PARIS 1744. 4. HALLER.

HENR. BESNIER & LUD. PATHIOT *E. parienti obstetricis sola manus.* PARIS 1744. 4. HALLER.

J. GOTTLIEB BOETTICHER. V. *pag.* 131.

HERMAN. D. SPOERING & MOUNSEY in *k. sw. wet. Acad. Handl. a.* 1744. referunt de fœmina, quæ cum per tredecim annos fœtum in alvo gessisset, eo, inciso abdomine, liberata fuit. HALLER.

PHIL. SAM. GIERING in *select. Francof. a.* 1744. ossa fœtus per anum excreta. HALLER.

PHILIP. ADOLPH. BOEHMER. Ejus & KÖNIG *de aquis ex utero gravido & parturientium profluentibus.* HALÆ 1767. 4.

Ejus & SPANNAGEL *de solvendis & extrahendis secundis.* Ibid. 1761. 4. Mors a placenta retenta putrescente: quæ in alio exemplo quarto die jam putrida reperta est. Nono die a natura expulsa, funesto eventu. Quare placentam in utero relinquere periculosum. Manu, ut Angli solent, uterum vult everri. Varia exempla placentæ a 4 ad 17 diem expulsæ, cum corrupta esset, funesto omnia eventu.

Ejus *observationum anatomicarum rariorum* fasciculus I. HALÆ 1752. fol. Huc referas fœtum tubarium. Fasciculus II. Ibid. 1756. fol.

Idem ad editionem *compendii artis obstetriciæ* RICHARDI MANNINGHAM, HALÆ 1746. 4. duas dissertationes addidit, priorem de situ uteri, & fœtus a sede pendente, ad quam placenta adhæsit. Alteram de forcipis Anglicæ in capite oblique posito, & intra ossa pubis immoto expediendo utilitate. De variis instrumentis, & FRIEDIANO ad caput perforandum. Forceps dicta CHAMBERLAYNO, PALFYNIO, GREGORIO, ejus fabrica, usus, & prosperi ab ea admota eventus. De laqueo. Maturandam esse fœtus extractionem, quando sanguis abunde profluit.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* IX. *appendice* iterum agit de forcipe Anglica a variis varie fabricata. BINGIANA similis fere GREGORIANÆ, neque melior. LEVRETUS suam ex GREGORIANA reformavit, difficilius tamen ea diducitur, quam vulgaris Anglica, & quam ea potius deterior est. Fatetur forcipis periculosum esse usum, nisi caput profunde in pelvim se dederit, neque probat JANKII consilium, qui ferramenta continuo jubet admoveri, quando aquæ ruptæ sunt. Exemplum abdominis vehementer antrorsum penduli. Caput forcipe eduxit, sed tumor mansit, quem extrahere non posset: is octo erat librarum, ex ore uteri natus, fibrosus & vasculosus. Caput evulsum, relictum in utero, solis manibus, utero deorsum compresso, eduxit. HALLER.

Ejus porro *de regimine puerperarum post partum naturalem.* HALÆ 1773. 4. V. *prolaps. uteri.*

PHILIPPE FICHET de FLECHY. V. *pag.* 132.

VIGNON. V. *pag.* 132.

BENED. HIERON. FEYOC. Ejus *uso honesto dell' arte obstetricia.* Ep. II. MADRIT 1745. 4. HALLER.

WIL-

WILLIAM FORSTER. Ejus *treatise on the causes of most diseases incident to human bodies and the cure of them.* LONDON 1745. 8. Habentur etiam morbi fœminarum aliqui. HALLER.

Vernünftige Untersuchung, wo und in welchen Fällen es erlaubt sey Säugammen zu halten. FRANKFURT 1745. 8. HALLER.

J. JACOB. MÜLLER. Eujs disp. *de rupto in partu utero.* BASIL. 1745. 4. & in HALLERI *selectis.* Infelices ex obliquo uteri situ partus, cui plurimum tribuit, & DEVENTERIUM tuetur; ista obliquitas ex adhæsione placentæ laterali nata, denique uterus in partu ruptus, incidente HOMELIO. Ita HALLER.

HENRICH. BERNHARD WINKLER, HALLERI in theatro anatomico incisor. Ejus disp. *de situ uteri obliquo.* GÖTTING 1745. 4. Causæ hujus obliquitatis variæ, inter eas flatus aut fæces, quæ colon intestinum distendunt. Nimium a DEVENTERIO huic obliquitati tribui. HALLER.

J. CASIMIR AULBER. Ejus disp. *de prægrandi fœtus capite partum retardante & impediente.* GIESS. 1745. 4. Nimis grande caput ut educas. Forcipem Anglicam laudat, id ni fieri possit, caput aperire jubet. HALLER.

PETRUS a SELBACH. Ejus disp. *de obstetricum imperitia & erroribus casu quodam demonstratis.* HALÆ 1745. 4. HALLER.

PETR. PASQUAI. Ejus disp. *de signis & partu fœtus mortui.* LEID. 1745. 4. Signa ejus infortunii pene omnia rejicit. Aquas illas prœmaturas vidit esse ab appendice placentæ, peculiaribus membranis comitatæ. HALLER.

JOHN STILL WINTHROP in *Phil. Trans. n.* 415. de ossibus fœtus per anum decedentibus.

STARKY MIDDLETON ibid. de fœtu tubario, ut videtur. N. 484. de fœtu retento, & sedecim post annos in ventre matris reperto, postquam interim quatuor liberos erat enixa.

FRANCISCUS SIMON ibid. *n.* 477. de fœtus ossibus per anum egestis. HALLER.

PHILIPPUS CONRADUS FABRICIUS in *idea anatomes practicæ* WEZLAR 1742. 8. HELMSTADT 1774. 8. aliquoties se vidisse uteri non inversi prolapsum.

Ejus *facilitas insignis extractionis fœtus vivi & incolumis in parturientibus procidentia uteri sine inversione laborantibus, tempestive tentatæ.* HELMSTADT 1748. 4. Hæc disputatio recusa est in HALLERI *selectis.*

ctis. Exemplum proprium. Non posse partum difficilem esse eo in casu, qui & angustam pelvim excludat, & accuratam clausionem. Prolapsum frequentissimum esse.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. *obs.* 36. de utero scirrhoso & omni cavitate destituto egit. HALLER. V. *vulnera.*

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH. Ejus *Grundlage zum Unterricht von Hebammen.* ROSTOCK 1763. 8. 1767. 8. sed hæ non primæ sunt editiones. HALLER. V. *pag.* 133.

VOLTER HENRICK'S RIECKE *kurzer und deutlicher Unterricht für die Hebammen auf höchsten Befehl verfertiget.* STUTGARD 1746. 8. Hominis exercitati in arte opus, in quo ordinem ne quæras. De uteri obliquitate varia, quam a placentæ adhæsione laterali deducit. Incuneatum caput describit, forcipis usum ignoravit. Partus difficilis a pelvi nimis ampla, ut uterus pariter cum fœtu descendat. Immensi dolores ab utero semi inverso, quæ obstetricis culpa fuit. Mater tamen sanguinem per abruptum funiculum umbilicalem amisit. Sic puer. Varii casus partuum difficilium. Levari puerperam, si os coccygis represseris. Difficilis partus ab osse sacro male formato. Si placenta soluta fuerit, necessario fœtus educendus est, etiam si calumniæ chirurgus se exposuerit. Exemplum funestæ hæmorrhagiæ, cum partus non promoveretur. Fœtus capite in pelvim urso vix potest verti. HALLER.

ANTON. LOUIS. V. *pag.* 760.

JOSEPH SUE. Ejus *de sectione cæsarea.* PARIS 1763. 8. HALLER. V. *pag.* 134.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

CLAUDE FRANÇOIS ATTHALIN in *lettre à un medecin* &c. refert de utero toto elapso, menses tamen non supprimente. HALLER. V. *vuln. capit.*

J. ADAM REICHARD. Ejus disp. præside J. ADAM WEDEL *de tumore abdominis post partum in nonnullis mulieribus non cessante.* JEN. 1746. 4. HALLER.

P. v. HAMEL. Ejus disp. *de abortu.* UTRECHT. 1746. 4. HALLER.

JAC. BRING sub præsidio B. J. de BUCHWALD disp. *de causis partus difficilis notabilioribus adjecta uteri constrictione tribus observationibus illustrata.* HAFNIÆ 1746. 4. HALLER.

J. ANTON. GALLUS in *Comm. Acad. Bonon.* T. II. P. III. BONON. 1746. 4. egit de fœtu, quem ex tuba, ut videtur, excidit, eventu non felici. HALLER.

BARTH.

BARTH. LUD. HÜCKEL in *select. Francof.* T. IV. Vol. II. refert de secundis retentis funesto eventu. HALLER.

GUILLERME in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1746. de fœtu per anum reddito. HALLER.

ANDREAS LEVRET in arte obstetricandi peritissimus, & celebris auctor. Ejus *observations sur les causes & les accidens de plusieurs accouchemens laborieux.* PARIS 1747. 8. 1762. 8. & nuper 1770. 8. Germanice vertente J. JULIO WALBAUM, LÜBECK & ALTONA 1758. 8.

In prima editione auctor primum agit de capite fœtus abrupto & in utero relicto, quæ calamitas fere accidit, quando fœtum capite suo in pelvim inpactum obstetrix subito pedibus extrahere conatur, in quem errorem etiam G. la MOTTE se incidisse fatetur. Auxilia. Rejectis aliis omnibus LEVRETUS instrumentum suum proponit, ex tribus factum laminis, quæ caput possint amplecti, & quæ in vertice uniuntur. Inde ad caput inpactum forceps ab Anglica hactenus diversa, quod superne paulum cavata sit, quodque propriæ ope laminæ duo brachia aut superius magis conjungere liceat, aut inferius. Exempla, inquibus difficillimos hac ipsa forcipe partus expedivit. Placentam non perpetuo in eadem sede adhærere, & alieno loco adnatam partum difficilem facere, causamque esse posse, cur uterus rumpatur. Tres modi quibus caput ad clavi modum possit inpactum esse.

Ejus *suite des observations sur les causes & les accidens de plusieurs accouchemens laborieux* PARIS 1751. 8. Plusculæ sunt dissertationes. I. respondet ad docti viri in diario eruditorum a. 1749. *Maj.* insertum asperum de suo opere judicium, qui DEVENTERII gloriam sibi defendendam esse putabat. Fatetur tamen se suum ad extrahendum fœtus caput excogitatum instrumentum nunquam adhibuisse. De judicio societatis Regiæ Britannicæ conqueritur. De causa, quæ facit, ut caput fœtus sæpe in utero retineatur. Obliquitatem, & humeri in osse pubis decubitum, & caput ad latus conversum accusat, unde dolores evanescant. Ut huic malo medeatur, repulso capite, extractis pedibus; aut manu certe humerum depellente. Denique fœtum; si vitam amiserit, unco extrahere jubet. III. Situm obliquum fœtus oriri fere a placentæ ad alienam uteri sedem adhæsione. Dari etiam, ubi ea in cellula uteri sedeat, quæ constrictam placentam continet. Situs perversi fœtus signa: consilium, educere lateraliter converso capite, ut FIELDING OULD præceperit. IV. De suæ curvæ forcipis prærogativis. Utiliter se ea usum esse, potissimum etiam, postquam eam leniter curvam reddiderit. V. RATHLAUWI, quod continuo dicemus, instrumentum ROONHUYSIANO

SIANO præfert. VI. Contra forcipem GUILIELMI SMELLIE. Corium improbat, & debilem crurum unionem, cæterum omni alteri, etiam suæ præfert. VII. Contra sectionem cæsaream, quam tamen admittit, quando pelvis nimis angusta est, aut fœtus in pelvi sedet. Non supremam partem uteri mavult incidi, & abdomen cultro in parte convexa secante aperiri. VIII. De causa frequentis funestæ puerperarum hæmorrhagiæ: eam tribuit laxitati uteri, qui non valeat se constringere; ei malo opem fert, dum partum reddit quam lentissimum. IX. Forceps longa, cochlearibus perforatis, qua uteri polypos extrahit. X. BOEHMERI quam (*pag.* 1174.) diximus dissertatio: ei addit noster notas, in quibus forcipem tricrurem defendit, forcipem suam laudat. XI. Instrumentum suum pro extrahendis polypis contra SCHARPIUM tuetur.

Utrumque opus recusum prodiit PARIS 1770. 8. Priori aliqua in hac editione accesserunt; de forcipe ÆGIDII le DOUX; de suis in PALFYNI forcipe emendationibus. Plus in posteriori (*suite*) est auctariorum. Fuse de laminis Roonhuysianis, quæ interim melius fuerint descriptæ: eas undique rejicit, & forcipem præfert. SMELLIUM suam in forcipe curvationem esse imitatum. Ea forcipe utendum, quoties in capite inpacto pueri tumor nascitur, neque id progreditur.

Aliud opus Cl. viri est *observations sur la cure radicale de plusieurs polypes de la matrice, de la gorge & du nez operés par de nouveaux moyens.* PARIS 1749. 8. Multa instrumenta proponit, aut aliis substituit, quæ abrogat. De polypis agit accurate. De uterinis, eorumque specie, quæ de fundo uteri pullulat. Ut remoto & recondito loco polypus possit ligari circumjecta ansa, deinde adducta. Ligare quam evellere mavult. De hæmorrhagia ex polypis oriente; de propendente de ostio uteri tumore; de curatione, quæ sit a ligatione speranda. De polypis ex collo uteri natis, nullum sanguinem cientibus. De aliis ex ostio uteri prodeuntibus, qui ligati delabantur. Ut polypi distinguantur a prolapsu. De utero integre prolabente, & de partu ex ejusmodi utero; polypi pars inferior latior, prolapsus angustior est. Cum utero inverso & integre elapso etiam vaginam elabi, id rarius esse. A pesso imperfectum prolapsum coerceri, etiam manu. Cum utero inverso etiam partem vesicæ & recti intestini excidisse; ut id malum distinguat a polypo, cavitate aliis signis. Frequenter tunicam internam intestini recti elabi. Tumores ejus intestini internos petiolatos ligare oportet: prolapsum etiam ligare voluit. Exemplum sponte elapsi polypi uterini, cum a natura strangularetur. Polypus ostio uteri adnatus. Prolapsus varii. Cum vagina vesica calculo fœta elapsa. Polypi vaginæ, qui putantur prolapsus esse, sunt membranæ internæ productiones.

Altera editio 1759. 8. successit, tertia 1772. 8. Opus ipsum parum auctum, præter pauculas adnotationes. Verum *supplementum* novum est. In eo aperit nova consilia & perfectiones, quæ suis instrumentis ad vinciendos polypos addidit. Tubum tripartitum pro uterino polypo curvum fecit, filum ceratum argenteo filo præfert. De polypis uteri utiles adnotationes. Perinde curari eos, qui ex ostio uteri pullulant, eosque qui de utero excrescunt. Polypos ex utero in vaginam prominentes oportet ligare. Alia præter hos polypos sarcomata sanationem respuunt, & resecta repullulant, quæ ex uteri abscessu oriuntur; curantur autem ligando polypi, a quibus ulcus abest. Utiliter aliquoties quotidie in vaginam aptus liquor injicitur. Qui tumores & de ore uteri prodeunt, & una de vagina, eos noster mavult non ligare.

Idem in *Journal des savans a.* 1749. tuetur se contra anonymum, quem dicemus. Forcipem Iperæ ab ÆGIDIO le DOUX Gandavii a PALFYNIO inventam esse (non inventore.) Queritur suæ forcipis usum PARISIIS non esse adoptatum. Placentam utique non constanter ad certam sedem uteri adhærere. Recusa hæc diss. exstat in *suite d'obss.*

Idem in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. III. de educenda post fœtum placenta. Retineri a constricto ostio uteri. Breve tempus esse, quo possit manu solvi, idque tempus eo citius adesse, quo robustior fœmina & minus aquæ fuit. Naturæ jubet non diffidere. Si nimis cito placenta decesserit, nondum ruptis membranis, debere digitis ostium uteri titillari, ut se contrahat. In abortu ob putridam placentam aquam cum althæa decoctam injicit. Quando hæmorrhagia urget, solvendam manu placentam, dum venter urgetur.

Idem ibid. de polypis vaginæ & uteri. Instrumenta in priori opere descripta aliquanto simpliciora reddidit, ut nunc duplex sit tubulus cum filo argenteo trajecto, quo polypos facile sit ligare. Ut sua per signa fungum a prolapso utero & ab elapsa vagina distinguas. Curationem fere tutissimam esse in vinculo repetito, ut paulatim altius injiciatur.

Ejus *explication de plusieurs figures sur le mecanisme de la grossesse & de l'accouchement.*

L'art des accouchemens demontré par des principes de physique. PARIS 1761. Germanice vertente CHRISTIANO FRID. HELD, GERA & LEIPZ. 1772. 8. Plura sunt opuscula. I. Compendium artis, qua partus difficiles expediuntur. Clitoridis caput in puellis subinde resecare necessarium videri, & absque periculo resecari. Partum præcipitem periculo plenum esse, & non raro funestum. Ut uterus rumpatur, ex fœtus calcitratione. Forceps curva ad caput ad clavi modum inpactum. Rarissime uncis

 uten-

utendum. De obliquitate DEVENTERIANA varia; de casibus, in quibus Cæsarea sectione opus est. In hydrocephalo habet terebram duabus laminis scindentem. Fœtus capite impacto converti nequit. Quoties placentæ pars de utero decessit, fœtum oportet confestim extrahere. A nimis præcoci funiculi delapsu hæmorrhagia. De ligandis polypis. De sanguinis ex ano jactura inflata vesica conpescenda, de tumorum in utero signis: de medicamento coagula etiam sanguinis resolvente, oleo nempe tartari per deliquium. In aphorismos FRANCISCI MAURICEAU animadversiones.

Ejus *essai sur l'abus des regles générales & contre les prejug's qui s'opposent au progrès de l'art des accouchemens.* PARIS 1766. 8. Liber popularis. Fœtum ante partum se dare præcipitem. De herniis dissimulatis, & earum in parturitione incommodis; de tumoribus in cellulosa tela pelvis subnascentibus; de vesicæ urinariæ prolapsu integro aut imperfecto. Nunquam secundæ extractio præcipitanda, nisi propter sanguinis fluxum & exspectandum donec uterus vires suas recuperaverit. Catheteres aliquos describit, & instrumenta ad ligandos uteri polypos idonea, quæ inter tubulus est bilocularis. De freno linguæ, quod egeat incisione. De dentitione aliqua. Hernia vesicæ in vaginam nitentis præmagna ex lapsu orta.

Idem in *Journal de Med.* T. XXXII. novum instrumentum ad ligaturam in locis profundis injiciendam. Duo sunt tubuli obtusi in cardine mobiles, per quos chordæ metallicæ vel cannabinæ introducuntur, quibus fungus ambiatur & adstringatur.

T. XXXIII. Ejusdem de summa utilitate forcipis curvæ. Contra LAUGIERI artificium ad tumores in utero ligandos.

T. XXXIV. de pessis, qui ex subere fabrefiunt, ceræ incocto. Pessi cordati. Pelvis nimis ampla certo prolapsum facit uteri.

T. XXXV. contra BUTTETUM de vinciendis uteri polypis.

T. XXXVI. fuse de pessis. Iis os uteri debere inniti, ad eam ergo sedem debere cavos esse. Subere utitur cera tecto. Petiolum etiam pesso dat, qualem SURET. In pelvi nimis ampla certo uterum prolabi. Ut possint per pessos fœminæ concipere.

T. XXXVII. de sugendo & papillæ vitiis. Tumores mammæ cornei. De morbis infantum nuper partu editorum: lingua ad fauces adhærente, facile separabili: freno nimis longo, quod oporteat incidere, cum alioquin infans fame pereat. Dari & vincula præter naturam nata per latera linguæ, quæ incisione & ipsa egent. Caro sub lingua fungosa, funesta, quæ deglutitionem impedit. Labium leporinum: posse post sectionem apta deligatione curari. De optimo modo, quo funiculus ligatur. Oportere sanguinem

nem exprimi. De teſtibus, raro in ſcroto eſſe in maſculis pueris modo natis: dum teſtis per annulum tranſit, noſter ejus iter adjuvat. De tumore quaſi pultaceo in capite pueruli: ſanguinem continere, quem oporteat decuſſata ſectione emittere. De oſſibus longis incurvatis, eorumque correctione. Ad vulnera capitis adhiberi decoctas radices arundinis. In rachitide oſſa molleſcere.

T. XXXIV. an liceat in caſu neceſſitatis puero brachium amputare, qui aliter partu non poſſet edi. Licere noſter. De labio leporino ejusque cauſa mechanica.. HALLER.

Der bey den Frauenzimmer Krankheiten vernünftig curirende medicus, und die nach Pflicht in und nach der Geburt den Kreiſſenden handleiſtende Hebamme. LEIPZ. 1747. 8.

PETRUS RAHTLAUW, chirurgus & obſtetrix Amſtelodamenſis, CAROLI de S. YVES & ANT. FERREIN diſcipulus. Ejus *het beroemd geheim in de Vroedkunde van* ROGIER ROONHUYSEN *ontdekt en uytgegeven op hooge ordre.* AMSTERDAM 1747. 8. Laminas ROGERII V. ROONHUYSEN deſcribit & depingit, quæ ad utrumque latus capitis fœtus in utero inmittuntur, deinde manu adducuntur; ita caput clavi modo impactum apprehenditur & educitur. Hoc arcanum inſtrumentum ab inventore ad chirurgum *van der* SWAMM, ab eo ad D. CORNEL. HENR. VELSEN, hinc ad noſtrum tranſiit, ita demum veniam obtinuit exercendæ artis. Deſcribit etiam forcipem Anglicam, & corrigias, quas D. SANDER Londini capiti fœtus circumjicit, ut extrahat. Teſtimonia adducta, verum inſtrumentum ROONHUYSII ſe depingere. Nullum Pariſiis aut Londini inſtrumenti *tiretête* uſum eſſe.

Cum interim duo medici Amſtelodamenſes negaſſent, verum inſtrumentum ROONHUYSII a noſtro deſcriptum fuiſſe, tuitus eſt ſe in epiſtola inſcripta *brief bevattende eenige aanmerkingen op een werk uytgegeven door* J. *de* V. & H. *van der* POLL. AMSTERDAM 1754. 8. Fieri poſſe, ut hi viri genuinum pariter ROONHUYSII inſtrumentum poſſideant, potuiſſe enim auctorem aliquid mutaſſe. Suum certe a ſe in ipſo opere compertum eſſe, chirurgi votis reſpondere. Dari & tertium inſtrumentum, quod pariter ROONHUYSII ſit. Suum a medicorum, qui ſibi adverſantur, parum inſtrumento differre. Cum ROONHUYSIANO illo venali arcano etiam eſſe, qui infeliciter obſtetricentur.

Contra PETRUM RAHTLAUW prodiit etiam *klaare bewys dat het berugte geheim in de Vroedkunde van* ROGIER ROONHUYSEN *ontdekt door* J. P. RAHTLAUW *volſtrekt vals en het inſtrument onnut en gevaarlick en doedlyk is.* AMSTERDAM 1747. 8. Subſcripſiſſe videntur chirurgi obſtetricii Amſtelodamenſes, qui arcanum ROONHUYSII inſtrumentum, per tra-

ditionem perpetuam sibi transmissum, vindicant. RAHTLAUWIUM vix artem exercuisse, nisi in artificiali fœminæ corpore. Ejus instrumentum speculum esse uteri nimis voluminosum, hinc noxium, quod & uterum comprimat, & caput fœtus. *Van der* SWAMMIUM, cui ab aliis sit impositum, RAHTLAUWIO imposuisse.

Idem in *verhandeling van de cataracta* &c. agit de suo instrumento ad partum expediendum. Forte non fuisse idem cum ROONHUYSIANO, sed eadem certe præstare. HALLER. V. *ocul. morb.*

HENRICUS FRIDER. DELIUS. Ejus *einige Betrachtungen und Untersuchungen die Erzeugung und Geburtshülfe betreffend.* NÜRNBERG 1767. 8.

Ejus *observationes ad partum faciliorem spectantes.* Ibid. 1760. 4. Ad forcipis usum & Chirurgiam. HALLER. V. *pag.* 137.

NIC. FRID. BERTRAM. Ejus disp. *de partu difficili ex uteri situ obliquo.* LEID. 1747. 4. HALLER.

FRANC. HENR. KELP. Ejus disp. *de convulsionibus parturientium.* ARGENT. 1747. 4. HALLER.

L. KNORRS *der bey dem Frauenzimmer vernünftige kurirende Medicus.* LEIPZ. 1747. 8. HALLER.

FRIDER. ERASMUS. Ejus disp. *de partu difficili ex capite fœtus etiam prævio.* ARGENT. 1747. 4.

Idem in *N. E. N. C. obs.* 3. Fœtus servatus & versione ereptus, cui brachium egrediebatur. *Obs.* 4. 5. partus alii difficiles etiam forcipe expediti. HALLER.

E. DAVIS in *Phil. Trans. n.* 483. refert de fœtu nato cum omnibus suis ossibus loco motis & ad anchylosin dispositis.

HERMAN. SCHÜTZER. V. *pag.* 138.

ERDMAN KUPITZ civitatis GUBEN poliater, in *selectis Francofurtensibus* T. IV. Vol. IV. agit de nonnullis ad mala puerperarum pertinentibus. De uteri condylomatibus & prolapsu, deque inversione uteri. HALLER.

BENJAMIN PUGH, chirurgus in oppido *Chelmsford.* Ejus *treatise of midwifery chiefly with regard to the operation, with several improvements in that art.* LONDON 1748. 8. Sed ea editio successu caruit, & ipse liber demum vere prodiit 1754. 8. Bis mille parturientibus nuper adstitit. De tactu: ad eum duobus digitis uti mavult, quam uno. Os uteri posteriori loco poni, quam vulgo putetur, hinc non adeo facile reperiri. Partum expeditum sperare licet, quoties ostium uteri planum, tenue, latumque est, & a quoque dolore dilatatur. Aquas mature ruptas nocere, quod uterus circa fœtum se constringat. Optime parere matrem, quæ genubus robusti viri insideat (id aliquoties se expertum testatur HALLERUS). Præcoces partus

morandi

morandi venæ ſectione, opio. Coccygem noſter repellit, ſicuti caput progreditur. Quando dolores lenteſcunt, utile fuerit, manibus utrinque abdomini adpreſſis caput deorſum promovere. Placentam digitis inter eam uterumque datis, ad utrumque latus motitatis ſolvi, neque enim debere in utero relinqui. Id ſi caſu factum fuerit, & putredo acceſſerit, oportere amara injicere medicamina & aromatica. Ad extrahendum fœtum, matrem in latus ſiniſtrum debere decumbere, genua ſurſum adducere, capite eſſe humiliori. Unicum pedem ſe ſubinde coactum & invitum extrahere, præſtare utrumque. Anſam dat circa digitos, deinde circa pedes, quo firmius fœtum extrahat. In tranſitu per vaginam enixe ſuadet os fœtui aperire, & linguam deprimere, ut reſpirare poſſit: eo artificio multorum ſe parvulorum vitam ſervaſſe. Debili infanti aërem in os per tubulum inflat. Caput grandius non debere aperiri, manibusque potius deorſum premi, id auxilium nunquam fallere. Optime fœtum inverti continuo, poſtquam aquæ ruptæ fuerunt. Non debere uncum ori fœtus inmitti. De ejus morte difficile judicium eſſe. Prolapſum vaginæ uterive facile corrigi. Forcipe opus eſſe, quando obſtetrix ſero acceſſit, vires puerperæ diminutæ ſunt. Forcipem curvam anno 1748. deſcripſit, etiam tunc idoneam, quando caput altiori loco hæret; rectam convenire, quoties caput humilius deſcendit. Forcipem in univerſum valde laudat, fatetur tamen, quoties pelvis nimis arcta eſt, caput BURTONI extractore aperiri debere, & cranium elidi, raro tamen eo neceſſitatis nos adigi. Faciem oſſi pubis obpoſitam in ampla pelvi vix nocere, in anguſta utique. Quando pedes extrahit genu jubet flecti. Cum tumor de vagina excreſcens partum moraretur, ei vinculum injecit, eumque reſecuit. Hydropicæ puerperæ aquam per paracenteſin eduxit. Connatam vaginam late diduxit, turundis apertam tenuit. Inſtrumenta. Diverſæ forcipes. Inſtrumentum ad caput in vaginam demerſum educendum, ex quatuor laminis chalybeis factum, quarum ope quatuor faſciæ circa caput dantur, inque anſam conſtringuntur. HALLER.

ANDR. PASTA. Ejus *diſcorſo del fluſſo di ſangue dall' utero delle donne gravide.* BERGOMI 1748. 8. Non ſemper a ſoluta placenta gravidarum hæmorrhagias oriri, neque ſemper debere partum præcipitari. HALLER.

CHRISTIAN. KISTER. Ejus diſp. *de morbis puerperarum.* LEID. 1748. 4. HALLER.

CORNELIUS V. NIEL. Ejus diſp. *de cauſis partus difficilis & auxiliis requiſitis.* LEID. 1748. 4. HALLER.

J. REDMAN. Ejus diſp. *de abortu.* LEID. 1748. 4. HALLER.

PHIL.

PHIL. JAC. WALTHER. Ejus disp. *de partu naturali ejusque vera causa.* ARGENT. 1748. 4. HALLER.

FRANCISCUS DRAKE in *Phil. Trans. n.* 485. retulit de ossibus fœtus per abscessum umbilici egestis.

JACOB MOUNSEY ibid. *n.* 486. de fœtu ex tuba Fallopiana exciso. HALLER.

THOISON in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1748. de puella, quæ cum angustissima vagina conceperit, & pepererit, cum ea in ipso partu obsequiose se laxasset. HALLER.

Le BLANC in *Journal de Med.* T. XXXV. agit de placentæ particulis retentis, & LEVRETI instrumentis eductis. HALLER. V. *vulnera.*

J. B. FELICE in *disputationibus* VENET. 1748. 8. agit de fœtu, qui per rupturam perinæi feliciter eductus fuerit. HALLER.

DANIEL WILHELM. TRILLER in *Clinotechnia* FRANCFURT 1774. 4. egit de lecto puerperarum, de sella obstetricia, de scamno & lectulo HIPPOCRATIS. HALLER. V. *pag.* 884.

J. JULIUS WALBAUM. Ejus LEVRET's *Wahrnehmungen von den Ursachen und Zufällen vieler schweren Geburten, mit neuen Handgriffen und Werkzeugen vermehrt.* LÜBEK und ALTONA 1758. 8. In præfatione inque notis editor agit de LEVRETO, in dijudicandis aliorum meritis acri viro, qui pauca legit, & multa pro novis habet, ab aliis dudum dicta & publicata. Instrumenta nimis artificiosa esse. Forcipem a RUFFIO dictam esse & a SLEVOGTIO. BOEHMERUM GREGORII forcipem depictam dedisse, non CHAMBERLAYNII. Passim etiam editor in casu graviori sua dat consilia. In appendice instrumenta nova descripsit, dilatatorem ex vesica factum, quam inflat, & impacta expedit: paulo post idem instrumentum perficit. Forceps pro capite aperiendo: pro ventre: chirotheca; laqueus ad pedes adprehendendos. In alia appendice VOIGTI diss. de capite abrupto, unaque de rupto utero programmata reperias.

T. II. Ibid. 1761. 8. Pauciores notas adjecit, LEVRETI extractorem, uncum vaginatum & forcipis curvæ iconem addidit.

Ejus *die Beschwerlichkkeiten der Geburtshülfe aus Beyspielen erwiesen.* BUZOV und WISMAR 1770. 8. Cum pelvis deformis esset, & caput præmagnum, id avulsum in utero restitit, funesto eventu. Culpa ab aliis medicis nostro imputata est. Inciso cadavere os sacrum vehementer in pelvim prominens repertum est; caput fœtus perrupta vagina in vulvam exiverat, & prædurum erat. Carpserunt quod sectionem cæsaream non esset expertus. HALLER. V. *venæ sect.*

CHRIST.

CHRIST. FRID. DANIEL. V. *pag.* 139.

ERNEST. ANTON. NICOLAI. Ejus *Abh. von der Geburtshülfe mit Zusätzen.* HALÆ 1751. 8. 1762. 8. HALLER. V. *pag.* 493.

J. CHRIST. FRENSDORF. Ejus disp. *de partu præternaturali ac difficili ob procidentiam funiculi.* ARGENTOR. 1749. 4. HALLER.

GERHARDUS ARMBSTER. Ejus disp. *de paragomphosi capitis fœtus in partu.* GÖTTING 1749. 4. Causam mali in laboribus præcipitatis ponit. Caput nimis profunde in vaginam descendit, cum uteri ostio circa id caput constricto. Laxantia primum experitur, deinde caput versus synchondrosin ossium pubis manu levat, tum uterum tollit, & ab iis ossibus removet. HALLER.

BARTHOLD WICHMAND. Ejus disp. *de partu difficili ex funiculo umbilicali.* HAFN. 1749. 4. præside B. J. de BUCWALD. Bona disputatio. HALLER.

WILLIAM MILLNER in *Phil. Transf.* a. 1749. *n.* 493. de puero nato pedibus introrsum ductis, sola ad sartorum modum adsidua decussatione pedum curato. HALLER.

J. GEORG. ROEDERER *de artis obstetriciæ præstantia* edidit GÖTTING. 1752. 4. cum novam cathedram primum conscenderet, & nosodochii obstetricii ad HALLERI consilia constituti curam susciperet. Quantus sit artis ambitus, quam multa parum confecta eo pertineant. De capite nimis grandi uterum conterente. Dignitas artis, quæ carissima capita ultimæ miseriæ eripiat. Facit artis difficultas, & obstetricum imperitia, ut viro & exercitato, opus sit, qui formidoloforum uncorum dexteritate manus suæ faciat vacationem.

Ejus *elementa artis obstetriciæ in usum prœlectionum Academicarum.* GÖTTING. 1752. 8. 1759. 8. 1766. 8. Gallice PARIS 1765. 8. Ex FRIEDII SMELLII atque ANTONII PETIT scholis, & propria experientia natus, bonus liber. Non putat ossa pubis in partu discedere, cum plerumque pelvis diameter capitis diametro sufficiat. Quare nec coccygem partum morari. Partus naturalis. Partus laboriosus. Lectulum sellæ præfert. Placentæ particulam nimis valide adhærentem mavult in utero relinquere. Situs obliquus uteri est fere a placentæ adhæsione. Situs vitiosi fœtus varii, & auxilia, quæ ars in his malis offert. In partu ventrali spem omnem esse in sectione cæsarea.

Editio

Editio secunda passim aucta est. De mutationibus oris uteri fusius. Dolores nimis præcipites partum faciunt periculosum. Persæpe placenta a sola natura solvitur. Signa gangrænosi uteri. Tres gradus impacti capitis, & monita quando forcipe expediri possit, quando terebra, & aperto capite sit opus. De variis forcipibus. Signa diversæ obliquitatis uteri. Caput obliquum Roonhuysianis vectibus expediri potest. Quando partu cæsareo sit opus.

In editione tertia, quæ post mortem Cl. viri prodiit, editor HENRICUS AUGUSTUS WRISBERG pluscula minime inutilia adjecit. In præfatione ROEDERERUM tuetur, quem Galli plagii reum fecerant. Deinde passim notas addidit etiam chirurgicas. Pelvis ossa præter naturam curvari. Caput fœtus sensim se præceps dare, non subito. Partum integri ovi non esse undique naturalem. Dari exempla impacti capitis, quæ forcipe expediri nequeant, & in quibus terebra non possit careri.

Ejus *observationum medicarum de partu laborioso decades duæ.* GÖTTING 1756. 4. Manus cum facie elapsa, feliciter in ordinem redacta; alias manus aut brachium, in quibus casibus noster laqueo crus firmavit, pedibusque fœtum extraxit. Fuit ubi caput humeri ex acetabulo excidere necesse fuit. Casus infelix mortis post felicem partum subitæ, cum pelvis ampla, vasa lacera essent. Mors ex angusta pelvi & utero obliquo. Partus lentus ob uterum circa cervicem fœtus contractum. Vecte expeditus partus, in quo facies præibat, & alias, ejusmodi partus forcipe adjutus; qua etiam eductus fœtus est, cui bis circumvolutus funiculus. Caput prægrande terebra apertum, ut tamen mater servaretur. Infelices casus adhibiti unci, partus præcipitati, avulsæ secundæ.

Ejus *de non damnando usu perforatorii in paragomphosi ob capitis molem.* GÖTTING. 1758. 4. Gradus paragomphoseos. Forcipi locum non esse, quando genitales partes rigidæ, inflammatæ, aut ab ore uteri caput arctissime contractum. In malo nondum adulto caput posse forcipe expediri experimento ostendit. In capite præalto loco posito opus fuit perforato cranio, ut forcipi locus daretur. Alii casus, in quibus necesse fuit cranium aperiri.

Ejus *programma de ulceribus utero molestis.* GÖTTING. 1758. 4. Ex plagis gravidæ fœminæ inflictis funesta uteri ulcera. Sæpe cum scirrhis uteri conjungi ulcera. Pus non nasci ex adipe, sed ab humore critice deposito. Ut ex pure uteri vitia nascantur.

Ejus *icones uteri humani observationibus illustratæ.* Ibid. 1759. fol.

Ejus *de partu laborioso.* Ibid. 1760. 4. Exempla varia: ex utero prolapso eductus fœtus.

Ejus

Ejus *de infantibus in partu ſuffocatis.* Ex funis ſtrangulatione: ex capite oblique in anguſta pelvi eliſo, aliquoties.

Ejus *opuſcula medica* ſparſim prius edita. Ibid. 1763. 4. Priora hic redeunt. Accedunt ad progr. *de uteri ſcirrhis* aliqua. Redeunt etiam hic Steinii, Chudenii, Schælii, Zeisii, Lienmanni, & Lindemanni diſputationes, quarum pleræque absque præſide fuerunt; in unica Roedereri nomen adparet, ut tamen qui defendit peritia obſtetricia ſe auctorem nominat. Haller. V. *terebrat.*

Samson Gabriel Guenin, chirurgus in oppido *Crepy en Valois.* Ejus *hiſtoire de deux operations Ceſariennes faites avec ſuccés en* 1746. & 1749. Paris 1750. 8. Cum fœmina parere non poſſet, noſter uterum inferius quam fundus eſt aperuit, inciſionem dilatavit, fœtum extraxit, ventrem ſutura clauſit, fere ad modum, quo fœminæ thoraces ſuos balænarios ſtringunt. Die decimo & nono mulier convaluerat, ut iterum pepererit. In altera muliere gaſtroraphiam etiam adhibuit, felice pariter eventu. Haller.

Antonius de Medina. Ejus *Cartilla nueva para iſtruire las madronas que ſe llaman lomadre.* Madrit 1750. 8. Haller. V. *pag.* 142.

J. Godfr. Janke, Profeſſor Lipſienſis, quem ante diem ars anatomica amiſit. Ejus *de forcipe ac forfice ferramentis a Bingio chirurgo Hafnienſi inventis, eorumque uſu in partu difficili.* Lips. 1750. 4. Inſtrumenta, de quibus noſter quærit, pertinent ad eum partum difficilem, qui fit a capite fœtus ad cunei quaſi modum in pelvim impacto, ut neque progredi poſſit, neque verti. Hujus infortunii exitum natura vix invenit. Hic ergo locus eſt forcipibus, neque enim manus acceſſum obtinet. Noſter Chapmanni forcipem laudat & Bingii. Hujus forceps duo brachia habet, quorum utrumque in duas partes dividi poteſt, iterumque componi. Caput fœtus cavo chalybeo quaſi cochleari, in utroque brachio ſuo conprehenditur. Minus facile nocere, firmius apprehendere. In Levreti forcipem: ejus brachia, quæ caput apprehendunt, minus firmiter conjungi. Denique forceps ad caput fœtus aperiendum, cujus crus unum calvariam perforat, alterum oſſis partem ſcindit. Paragomphoſin ipſius ſubinde naturæ & male formatæ pelvis eſſe vitium, non obſtetricis. Haller.

Fridericus Boerner, brevis ævi medicus. Ejus *die gebährende Frau ſamt ihrer Leibesfrucht zum leichtern Begriff und Verrichtung der nöthigſten Handgriff in der Hebammenku ſt.* Frankf. und Leipzig 1750. 8. 1756. Machina fœminam repræſentans, curante Mohrio medico Gienſenſi fabrefacta. Deinde obſtetrix ad artis ſuæ adminiſtrationem in hac ipſa machina inſtituitur. Uteri in partu ſubſidentiam cauſam eſſe partus difficilis; conſtringi uterum quando aquæ effluxerunt. Ut coccyx reprimatur, ſecundæ educantur. Haller.

Ejus *Kinderarzt.* LEIPZIG 1751. 8.

Augspurgische erneuerte Hebammenordnung. AUGSP. 1750. 4. GUTERMANNI opus putat esse HALLER.

CASIMIR CHRISTOPH. SCHMIEDEL. Ejus *pathologia dolorum gravidarum parturientium & puerperarum.* ERLANG. 1750. 4. HALLER.

ABRAHAM SZELI *damna graviora ex abortibus præcipue frequentioribus oriunda eorumque genesis.* ALTDORF 1750. 4. Disputatio. HALLER.

In *Journal des savans* a. 1750. *Fevrier; Lettre au sujet du livre de* M. LEVRET *intitulé obss. sur les causes des accouchemens laboreux.* Male Gallis forcipem inventam adscribi. Levretiana forcipe caput fœtus non posse in utero apprehendi. Rectas forcipes auctor rejicit. Vitio dat, quod LEVRETUS non accurate definiverit, quo in rerum statu forcipe sit utendum.

Respondit LEVRETUS Ibid. idque scriptum cum ejus operibus dictum est. Utique in BELGIO inventam esse forcipem. In pelvi fœtum se omni modo dispositum vidisse. Ita varium esse modum, quo idem se ad exitum offert. Placentam non eodem loco adnasci. HALLER.

G. E. HERMANN. V. *pag.* 143.

JOHANNES BURTON, medicus & obstetrix Eboracensis, in *Phil. Trans.* descripsit *n.* 495. ut carnem de utero in vaginam prominentem ligaverit, resecuerit.

Ejus *essay towards a compleat system of midwifery* &c. LOND. 1751. 8. nuper a D. le MOINE Gallice versum PARIS 1771. 8. Experientiam septemdecim annorum laudat. Fœminam, ut pariat, vult in latus decumbere; OULDII tamen opinionem refutat, qui fœtum secundum naturæ leges oblique de utero prodire docuerat. Non vult coccygem repelli, qui non absque luxatione cedere possit, neque partui obstet: humeris retineri fœtum, si vagina angusta fuerit. Fœtum demum sub primos dolores se cernuum dare, tunc continuo aquas colligi. Membranas, quoties necesse videtur, noster digitis lacerat inter uterum & ovum datis. Porro de auxiliis in partu difficili. Nocere frigus, si sedens parturiverit, & ab ea causa multa mala esse. Os uteri in partu manu dilatat. Non debere obstetricem in elevando utero, s. ore sursum repellendo, nimis esse præcipitem; posse enim matrem lædere, paralysin facere. Os uteri durum & crassum difficilem partum portendere. Obstetricem vaginam prolapsam pro placenta lacerasse. De situ uteri obliquo varia, quem corpore in alterum latus inclinato studet corrigere. Situs vitiosus fœtus, quem fere pedibus adreptis corrigit: forcipe tamen opus esse post longum laborem, partibusque siccis. Nunquam brachium elapsum aut detorqueri debere aut abscindi. Bacillo proprio sub axillam dato brachium repellit. Esse ubi sectio cæsarea vitari nequeat. Quousque forceps possit adigi. Caput fœ-

fœtus pharyngotomo aperit, duabus alis munito, quæ, ne noceatur, caveant & os uteri diducant. OULDII terebram occultam & MAURICÆI *tiretête* rejicit, & annulatum scalpellum SIMSONI. Suo etiam instrumento utitur ad fœtus caput extrahendum, quod in utero manserit. Si os uteri induratum fuerit, spem fere esse in cæsarea sectione, sic in partu ventrali, tubario. Post eductum priorem gemellum debere membranas rumpi; alterum gemellum extrahi. Post partum necesse esse uterum manu inmissa inanire sanguine: intra uterum aliquamdiu manum tenere, quoad grumis cruoris se liberaverit. Placentam continuo extrahere jubet, os uteri aperire, si nimis clausum fuerit. Uterum nimis in pelvim delapsum, qui vesicam fecerat plenissimam, reposuit & pesso continuit. Fœminas minoris staturæ æque facile parere, neque angustiores ipsis pelves esse. Per angustam etiam pelvim grande caput posse extrahi, pedibus adreptis. Nimis ampla pelvis facit, ut uterus prolabatur: debere tunc repelli situ supino, duabusque manibus uterum sustentari, dum infans extrahitur. Uterum in dextra inclinatum, fœminam in idem latus decumbentem, tamen fœtu liberavit. Nam cæterum fœminam in alterum latus jubet decumbere, si uterus obliquus fuerit. Intestina prolapsa, absurde evulsa, eventu funesto. Denique de abortu. Si os uteri perangustum fuerit; id digitis in gyrum tortis dilatat, aut suo, quod dictum est, instrumento. In appendice forcipem suam describit, manubrio unico, cochlearibus duobus chalybeis. Extractor, s. forceps quatuor maxillis dentatis, qui intra uterum & aperiri potest & claudi. Pro cranio perforando torta lanceola & pharyngotomus cum alis, quæ possint expandi, ut nihil possit nisi cranium perforari.

Ejus *a letter to Will. Smellie containing critical and practical remarks upon his treatise on the theory and practice of midwifery.* LONDON 1753. 8. Satis acre scriptum, in quo consilia & encheireses SMELLII minutatim conciduntur. Non bene scriptores obstetricios a SMELLIO lectos & excerptos. AVICENNAM tenaculam primum proposuisse, qua fœtus educatur, neque idem occidatur. J. GUILLEMEAU jussisse fœtum minante hæmorrhagia educere, & rupti uteri meminisse. Parum plenum scriptorum obstetriciorum catalogum esse, quem SMELLIUS dat. Pro DEVENTERIO. Ut possit fœtus evulsio nocere, quæ fit apprehensis pedibus. Posse uterum angustum & aquis inanem lacerari, aut certe contundi; eam ob causam fœtus mortui caput debere evacuari. Caput nimis grande aliquando melius educi mento sursum verso: capita dari 18 & 19. unciarum ambitu. Caput sibi abruptum fuisse, id suo extractore se eduxisse. Reticuli & habenæ usum defendit. Vitia SMELLIANÆ forcipis: corium improbat; ab ea nimis uterum diduci. Suam præfert forcipem, cujus in caput pressionem possit pro lubitu moderari. Administrationem SMELLII fere ubique carpit. Fascia a partu ventrem stringere laudat. Contra uncum. Caput, ubi id necesse videtur,

non debere posterius aperiri. Dolores a partu retento in utero pugno occupat. PARÆI forceps Anglicæ similis, & aliqua priscorum instrumenta. HALLER.

JOH. JACOB. THURNEISEN. Ejus disp. *de causis hæmorrhagiarum uteri in gravidis.* BASIL. 1751. 4. MEUSEL.

GUILIELMUS SMELLIE, celebris in arte obstetricandi & immensæ experientiæ vir, qui 1150. parturientibus adstiterit, & 280[es] artem suam docuerit. Ejus *treatise on the theory and practice of midwifery.* LONDON 1752. 8. oporteat autem a 1751. prodiisse, ex BURTONI verbis. Gallice PARIS 1754. 8. Germanice ALTENBURG 1755. 8. Belgice vertente MATTH. van der HAGEN cum notis AMSTERDAM 1765. 4. Introductio primum, in qua decerpit, quæ quisque ab ipsis retro HIPPOCRATIS temporibus utiliter in obstetricia arte invenerit aut consuluerit. Nimium obliquo situi uteri DEVENTERIUM tribuisse, vix enim veram in pariendo difficultatem ex ea causa nasci. Non potuisse non infelicem nonnunquam sui auxilii exitum esse expertos, qui absque instrumento omnem partum voluerint expedire. Sibi enim sæpe contigisse, ut absque eo præsidio non potuerit suo officio defungi. Puellæ quæ rachitide laboraverit, etiam si adolescat, & corpore videatur bene formato esse, vitiosam tamen pelvis figuram esse & periculosum partum. Exiguas fœtus in enitendo partes esse. Placentam in utero relictam crescere non posse. Hernia, in qua intestina in imam pelvim inter uteri collum & ultimum intestinum descendant. Hydropicis uterum in parturiendo facile lacerari. Inter centum partus septem esse situ non legitimo, unicum tamen auxilium & instrumenta requirere. In partu naturali præstare mulierem decumbere, in difficili erecto esse corpore. Parum esse periculosam placentæ adhæsionem. Sæpe eos partus difficiles esse, in quibus caput aut ob nimiam molem suam, aut ob angustam pelvim retinetur: eo in casu forcipis auxilium omnibus præstare, qualem noster ad ipsam pelvim fabricari curaverit. Reticuli in eo salutarem usum esse. Dari ubi angusta pelvis ne forcipis quidem usum permittat, & ubi unco sit opus. Fractura in fœtu nuper edito difficilior curatur decubitu in unum latus. Cauta administratio forcipis, pro vario fœtus situ. Caput nimis alto loco retentum necessitatem facere unci, tum ejus hydropem, & præmaturam osseam naturam. Noster eo in statu caput fœtus forfice aperit, & uncum immittit, unum duosve. Porro de partu, in quo alia præter caput pars fœtus præcedit, quos inter casus deterior est, quando uterus circa fœtum se constringit. Caput relictum digitis expedit aut unco.

Ejus *a collection of cases and observations on midwifery* LOND. 1754. 8. quod volumen pro secundo totius operis Tomo numeratur. Tituli triginta, adnotationes ad quemque numerosæ, partim collectæ, partim auctori propriæ. Utique in difficili partu os ilium ab osse sacro etiam

cum

cum dolore & detrimento motus discedere. In alio casu, a SMOLLETO communicato, pubis ossa deseruisse. Sæpe fœtus pro mortuis haberi, quod nullum motum edant, qui tamen sani & robusti in lucem prodeant. De uteri & vaginæ fungis ac cancris. Morbi gravidarum, urinæ retentio frequens. Hernia inter uteri rectique intestini exitum elapsa sponte rupta, ut chylus proflueret, a partu conferbuit. Sæpe bis circa fœtum convolutus funiculus fœtum strangulat. Ossa fœtus per anum decessisse. Hæmorrhagiam noster repressit cannabe in oxycratum tincta, inque vaginam data. Cum calculus ante fœtum præcessisset, mansit urinæ incontinentia. Maximus vaginæ polypus vinculo interceptus & amputatus. Sic tumor ad latus oris interni uteri, sed eventu lethali. Secundas post abortum resides unco obtuso educit. Ad OULDII leges positum fœtum non raro vidit. Partus naturalis. Partus lentus. Duras & fœtum morantes membranas ungue laceravit. Præcox membranarum ruptura utique nocet. Partus difficilis ab osse frontis, quod in cavum ossis sacri non potest descendere: in eo casu SMELLIUS os verticis a chirurgo frangi vidit. De partu difficili nato ab oris duritate aut pravo situ. Ea ex causa nostro accidit, ut sua culpa perinæum finderetur. In hæmorrhagia noster digito os uteri dilatavit, membranas cathetere muliebri rupit, ita secutæ sunt aquæ, & sanguis stetit. Placentam utique ad os uteri posse adnasci. Convulsiones perinde ut dolores fœtum eniti. Ut incommodo a circumvoluto funiculo nascenti subvenerit, ex OULDII consilio. Uterum etiam circa fœtus humeros constringi, fœtum retinere: tunc digito posse dilatationem oris uteri tentari. Prægrande caput lentum partum requirit: eo in casu noster fœtum pedibus extrahit, ut tamen sola præstet patientia. Cum extractionem eam sæpe funestam esse expertus esset, denique noster rejectis priorum forcipibus suam ad pelvim fictam invenisse. Varia pelvis vitia. Lento partu fœtum enixum, cum pelvis intra quartum pollicem lata esset. Funiculum enixo fœtu digitis solvit, quem raro necesse sit ferro resecare. Placenta in cellula uteri. Caput incuneatum, quod forcipe expeditur. Ut forceps admoveatur; brachia singulatim, cochlear invertatur, & versus inguina ducatur cordisve scrobiculum: tum alterum brachium &c. Alii casus, in quibus forceps profuit. Uncus obtusus facile perinæum lacerat &c. Sed abundantia rerum vetat omnia persequi. Redierunt Germanice ALTENBURG 1763. 8.

Ejus *a collection of præternatural cases and observations in Surgery*. LOND. 1768. 8. Germanice ALTENBURG 1770. 8. Gallice omnes tres tomi vertente D. PREVILLE. PARIS 1770. 8. 4. Vol. Posthumum opus seu tertius Tomus. Ingens numerus partuum, in quibus instrumentorum, forcipis, etiam forficis & unci ope & divisa calvaria, partus expeditus fuit. Uterum frequenter circa fœtum constringi. In capite incuneato, si versionem magna vi moliaris, poteris placentam avellere, hæmorrhagiam facere,

si

ſi nihil tentes, matrem a contuſione necari. Turundis in vaginam datis ſanguinis fluxum compeſci. Et ſponte os uteri vidit lacerari, & de induſtria absque malo diviſit. Laqueo tamen aliquando pedem apprehendit, ut fœtum educeret. Frequens cauſa partus difficilis, ipſiusque mortis, anguſta pelvis eſt aut vitioſe fabrefacta. Sic retenta urina & ampla veſica. Uterum ruptum vidit & aliquoties.

Ejus *a ſet of anatomical tables with explanations and an abridgment of the practice of midwifery.* LONDON 1754. fol. maj. Icon pelvis vitioſæ. Situs fœtus OULDIANUS, altera aure oſſa pubis tangente, altera ſacrum os. Uteri ſitus vitioſi & penduli. Iter fœtus, ut capite ſuo in partum procedit. Icon forcipis brevioris & longioris & ejus uſus in diverſis partus ſtadiis; ſitus fœtus vitioſi varii. Uncus obtuſus, anſa cum balænariis bacillis; peſſi cavi, qua ori uteri reſpondent, infundibuliformes ad cingulum firmati. HALLER.

BRUDENELL EXTON, M. D., qui & obſtetriciam in oppido *Kingſton upon Thames* exercuit, diſcipulus CHAPMANNI. Eum tamen magiſtrum ſuum monet (i) nimium tribuiſſe forcipi, eique inſtrumento nimium dediſſe volumen. Non forcipi fratres CHAMBERLAYNIOS ſuam debere celebritatem, ſed extractioni eo ævo parum notæ, quæ fit adreptis pedibus. Forcipi locum fere unice eſſe, quando caput in pelvim prolapſum hæret: ſed etiam eo in caſu ſe ſola manu uti, puerperam in ſiniſtrum latus jubere decumbere, coccygis os repellere, volaque manus caput deorſum premere. Dolores miſti, in quibus opio ſpurios dolores jubet compeſcere, ut veri ſoli operentur. Uteri ſitus obliquus, cui multum tribuit. Pelvis anguſta, quæ cogit inſtrumentis uti, caput etiam ipſum nonnunquam aperire. Reticulo caput in pelvim prolapſum extrahit. Placentam a contracto utero retineri, id malum patientia ſuperare. HALLER.

J. CLARKE. Ejus *province of midwifery in the practice of their art.* LOND. 1751. 8. HALLER.

The petition of the unborn babes. LONDON 1751. 8. Satyra contra viros obſtetricios. HALLER.

CORNELIUS PLEVIER, GREGORII diſcipulus. Ejus *gezuyverde vroedkonſt.* AMSTERDAM 1751. 4. Poſthumum opus & a J. DAN. SCHLICHTING editum. Ipſe auctor artem exercuit. Recte monet, uterum ab ambulatione deſcendere & oſculum, veſperi propiorem videri. Pelvim nimis amplam perinde nocere, ut anguſta nocet. Et oſſa pubis diſcedere & a ſacro oſſe os ilium. Partus naturalis. Partus difficilis. Ad hæmorrhagiam com-

(i) Titulum operis, quem in HALLERO fruſtra quæſiveris, hic ſubjungo, deſumtum ex ipſo, quem ad manus habeo, auctore: *a new and general ſyſtem of midwifery. In four parts. By Brudenell Exton, M. D. Phyſician & Man Midwife to the Middleſex Hoſpital.* LONDON 1753. 8. maj. Tertia editio; primum ignoro. Obſtetriciam ſe LONDINI a. 1737. & 1738. ſub CHAPMANO exercuiſſe ipſe pag. 2. fatetur.

compescendam forcipe jubet fœtum extrahere. Situs uteri obliquus varius, pessimus in quo antrorsum propendet, ut a doloribus ad ossa pubis urgeatur. Forcipe utitur GREGORII, a cujus patre suam CHAMBERLAYNIUM suspicatur habuisse: hanc omnibus præfert. Manu tamen mallet sola uti, cujus secundum varias difficultates auxilium exponit. Contra laminas ROONHUYSII. Si quando uterus se circa collum uteri constrinxerit, fissa & circa caput data ansa id extrahit. Ut partum incuneati capitis promoveat, opio utitur, quod sæpe solum sufficiat. Placentam adhærentem naturæ relinquit, cum non adeo facile putrescat. Si facies præiverit, fœtus forcipe melius extrahitur, sic quoties brachium elapsum est. Pedes se offerentes contra DEVENTERUM apprehendit, fœtumque extrahit. In perangusta pelvi solam superesse sectionem cæsaream; aliquantum tamen in lento partu esse præsidii. Caput optime forfice aperiri. HALLER.

THOMAS DEBENHAM. V. *pag.* 144.

DETRAHAM, chirurgus, in *Gentlem. Magaz.* 1751. *Jun.* agit de fœtu in utero per annum retento, & denique frustatim exciso, felici eventu, etiamsi intestinum sauciatum fuerat. HALLER.

J. FRANC. CLEMENS MORAND. Ejus & CAR. SALLIN *E. in partu difficili sola manus instrumentum.* PARIS 1762. 4.

Idem MORAND in *Journal de Medecine* T. II. ostendit instrumentum chirurgi RIGAUDEAU non esse illud ROONHUYSII celebre arcanum, eoque multo deterius. HALLER. V. *oss. morb.*

J. JACOB. LUDOV. HOIN. Ejus *lettre à M.* LEVRET de utilitate volsellæ Levretianæ ad educendas partes placentæ resides, etiam putridas, est in *Journ. de Med.* T. XXXV. HALLER. V. *ocul. morb.*

GEORGIUS COUNSEL, chirurgus, qui artem obstetriciam exercuit. Ejus *the art of midwifery, or the midwifes sure guide.* LONDON 1752. 8. Icon pelvis deformis, in qua ultima lumborum vertebra ad os pubis proxime accesserat, inde periculum in partu potissimum imminet. In omni encheiresi digitos præstare pone caput fœtus dare, non ante idem. Capite non obsequente aut pedes adripiendi, aut forcipe utendum. Juvatur capitis extractio mento versus pectus flexo. Bonos dolores potissimum medicamentum emeticum suscitat. Mortis subitæ aut apoplexia ex nixu, aut subitus sanguinis in abdomen torrens in culpa esse videtur. Ossa pubis non discedere nisi in vitioso partu. HALLER.

A. TOLVER. Ejus *present state of midwifery at Paris, with a theory of the cause and mechanism of labours.* LONDON 1769. 8. 1770. 8. LEVRETIUM nimium sibi ipsi placere, invidum esse. In PAYEN aliquid esse ridiculi. HALLER. V. *pag.* 658.

F. THOM-

T. THOMSON. Ejus *vindication of man midwifery*. LONDON 1752. 8. HALLER.

Kurzgefasste Gedanken von dem verderbten Zustande der Hebammen. LÜBEK 1752. 8. HALLER.

NICOL. BOERNER. Ejus *Kinderarzt*. FRANKF. u. LEIPZ. 1752. 8. Agit de partu, de obstetricis officio, de morbis puerorum. HALLER.

GEORG. EISENMANN. Ejus *tabulæ anatomicæ quatuor uteri duplicis observationem rariorem sistentes, ex decreto Facultatis medicæ Argentoratensis in lucem editæ.* ARGENTOR. 1752. fol.

GEORG. WOLFG. GILG. Ejus disp. *de exploratione gravidarum.* ARGENTOR. 1752. 4. HALLER.

CHRIST. GEORGI. Ejus disp. *de inverso uteri situ.* REGIOMONT. 1752. 4. HALLER.

JOH. MICHAEL HOFFINGER, Vienna-Austriacus. Ejus disp. *de doloribus parturientium.* WIEN 1752. 4. Delineat FRIEDII instrumentum obtuso globulo præpilatum, de siphone exiens, tunc aliud vaginatum, pharyngotomi simile, ad perforandam calvariam idoneum; serram dentatam pro eodem fine, cochlear pro eximendo cerebro. HALLER.

RUNGIUS, chirurgus Bremensis, in *Hamburger Magazin* T. IX. est ejus felix excisio fœtus ex tuba Fallopiana. HALLER.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

STEPHANUS GASPARETTI in *osservationi* &c. Secundinæ 27. a partu hora sponte decesserunt. HALLER. V. *pag.* 145.

JAYME ALCALA y MARTINEZ. Ejus *dissertacion sobre una operacion cesarea exercitada en muger y fœtos vivos.* VALENCIA 1753. 4. HALLER.

GEORG. DANIEL BOESSEL, medicus. Ejus *Grundlegung zur Hebammenkunst vor die Wehmütter und vor Frauen, die Wehmütter werden wollen.* ALTDORF. 1753. 8. FLENSBURG 1756. 8.

Ejus *das Hauptwerk in der Hebammenkunst.* FLENSBURG 1763. 8.

Ejus *von der Wendung, ob die Wehmütter bey gefährlichen Geburten dem Kopf zuerst zur Welt zu verhelfen versuchen, oder ohne solchen Versuch das Kind, sobald das Wasser springfertig ist, wenden, und bey den Füssen herausziehen sollen?* FLENSBURG. 1764. 8. Quibus in occasionibus instrumentis sit opus, quibus possimus eo auxilio carere. Impedimenta majora & minora partus. In omni partu vel paulum dubio, debere, quam primum aquæ ad ruptionem paratæ sunt, fœtum pedibus apprehendi & educi. Casus aliqui rariores, uteri laceri, vaginæ connatæ.

Ejus

Ejus *das angenehme und unangenehme bey Ausübung der Geburtshülfe.* QUEDLINBURG 1764. 8.

Ejus *kurzer Unterricht für die Wehmütter.* FLENSBURG 1770. 8. Danice, *kord underrettning för jördmoderne.* Ibidem 1770. 8. HALLER.

CARL GOTTLOB KESSLER (vel KESSEL). Ejus *kurzer Inhalt der gesammten Hebammenkunst, nebst nöthigen Unterricht, wie sich eine Badmutter vor und nach der Geburt zu verhalten hat.* LANDSHUT 1753. 8. HALLER.

J. F. R. *physicalische und medicinische Abhandlung von den äusserlichen Verletzungen, von dem Kinderabtreiben, und andern Mitteln.* NÜRNBERG. 1753. 8. HALLER.

GERARDUS ten HAAF. Ejus *siphra en pua naar den derden druck vertaalt met anmerkingen.* AMSTELODAMI 1753. 8. In notis varia sua habet. De incommodis sustentaculi; quod Belgæ vocant *Sluytband.* Caput incuneatum fieri vitio præproperi laboris. Causæ, per quas perinæum laceratur. Dari fœminas genitalibus rigidis. Uterum se vehementer circa caput retentum contraxisse. Partus impossibilis, ob pelvim duabus unciis non latiorem, ut necesse fuerit caput separari. In SIEGMUNDAM animadversiones. De partu, qui fit fœmina in genu nitente, quem præfert, & quæ eo in situ aliter sint agenda. Fœtum non invertit. Perinæum dextra dextrorsum contra anum removet, dum digiti capiti subjecti id elevant, & contra chirurgum premunt, ita lacerationem vitari docet. HALLER.

J. GEORG. STOCK. Ejus disp. *de concrementis uteri.* BASIL. 1753. 8. HALLER.

J. NICOL. WESSEL. Ejus disp. *de partu cum hæmorrhagia ob placentam orificio uteri adhærentem.* BASIL. 1753. 4. HALLER.

ACHILLES FRANC. FONTAINE. Ejus *tumor abdominis ex scirrho ovariorum, præsertim sinistri, insigni.* BASIL. 1753. 4. Est disputatio. HALLER.

PETRUS CAMPER edidit *vroedkundiger Verhandelingen* cum versione MAURICÆI Belgica AMSTELODAMI 1759. 8. una dedit sex dissertationes, quas in er egit de usu vectis ROONHUYSIANI, & de forcipe Anglica, quam pro SMELLIO delineavit.

Idem in T. V. *der nieuwe lettre œffeningen*, & in edita cum tr. *de variolis* epistola ad DAVID de GESSCHER de miro consilio in partu difficili incidendorum in synchondrosi ossium pubis. In animalibus sic satis bene successit. HALLER.

Ejus porro *Betrachtungen über einige Gegenstände aus der Geburtshülfe über die Erziehung der Kinder, und die Ursachen der verschiedenen Brüche bey neugebohrnen Kindern, von* PETRUS CAMPER. *Aus dem Holländischen mit Kupfer.* I. Theil. LEIPZIG. 1776. 8. V. *pag.* 721.

JACOB de VISSCHER & HUGO van der POLL, medici, ediderunt *het Roonhuysiansch geheim in de vroedkunde ontdekt, tegens de weder strevers verde digt. . . de beschryving van de wyze naar de welke alleen de Roonhuysiansche vroedmeesters worken . . . een voorredem van Huig* CHAMBERLAYN *en eenige vroedkundige aanmerkingen van* WILLOUGHBY, LEIDEN 1754. 8. Fuse adversus adversarios suos hi duo medici, possessores arcani Roonhuysiani declamant. CHAMBERLAYNIUM laminis potius ROONHUYSIANIS usum esse, quibus solis id parturienti auxilium adferri possit, quod non aliter adferri queat. Fratres de WIND forcipis usum in GALLIA doctos; tamen arcanum ROONHUYSII parata pecunia redemisse. Se suum arcanum a chirurgo de BRUYN habere, in ejusmodi casibus felici, in quibus alii viri obstetricii frustra laboraverint. ROONHUYSIO eum a servitiis fuisse, ab eo a. 1709. arcanum habuisse, ab ejus filia manu viri descriptam administrationem & instrumentum accepisse, quæ omnia nostri nunc ipsi spretis suis commodis publicent. De administratione: usum laminarum esse, quando caput post aquas elapsas in angustiori pelvi hærens, & immobile expediri debet: chirurgus autem futuram lamdoideam tangit, & fœtus paulum oblique situs est. Vectis ipse curvula est lamina, malleo tusa, quadrata, a media parte ad finem emplastro obvoluta, in corium caninum inclusa. Fœmina ad oram lectuli ita decumbit, ut coccyx liber sit, & pedes dependeant. Obstetrix vectem introducit ad frontem fœtus, inque uterum, ut curva pars frontem contingat. Tunc vectem dextrorsum & sinistrorsum motitat, donec occiput in cavam partem vectis recipiatur; inde vectem lene elevat, ita caput in partem inferiorem pelvis ducit, coccygem reprimit, & caput porro elevando & deprimendo cum instrumenti parte cava deducit & extrahit. Ita fœmina intra duo triave horæ minuta liberatur. Hydrocephalus ea administratione eductus. Parcendum tamen, ne in levando vectis vis nimia sit.

In *tweeleedige verhandeling* contra RAHTLAUWIUM ostenditur, nimis curvum ab eo vectem proponi. Jam BOEKELMANNUM vectem paulum mutasse, addidisse manubrium & annulum. PLAATMANNUM partem mediam utiliter deorsum flexisse. ALBERTUM TITSING curvitatem diminuisse, manubrium rectum fecisse, cochlear deorsum flexisse, & latius parasse. Lex, qua a magistratu cavetur, ut obstetrix auxilium chirurgi invocet.

Beyla-

Beylagen &c. Aspere de RAHTLAUWII scriptis, & alio hoc anno AMSTELODAMI edito folio, quo quatuor varietates vectis ROONHUYSIANI delineantur. Viduæ BOEKELMANNI & fabri testimonium additur, RAHTLAUWIUM non veram possidere machinam. Testimonia publica, se verum vectem proponere. HALLER.

GILES WATT. Ejus *reflections on slow and painfull labours and other subjects in midwifery*. LONDON 1755. 8. Parvus libellus. Apologia GUILIELMI SMELLIE contra BURTONUM. Quando aquæ præmature effluxerunt, caput non subit in os uteri, idque os ante se promovet. Eo in casu noster digitum dat in os uteri, & dolores arte excitat. Partem etiam anteriorem & inferiorem uteri, quæ sub occipite fœtus tanquam in plica ponitur, noster repellit, & facilem partum obtinet. Alio in casu aquæ nimis sero rumpuntur. In fœtu semianimi vetat prius funiculum resecare, quam clamores ediderit. Non repellendum in fœtus corpusculum sanguinem. In hydrope gravidarum vesicas de cruribus ciet. HALLER. V. *pag.* 704.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

J. DANIEL MITTELHÄUSER. Ejus *praktische Abhandlung vom accouchiren*. LEIPZIG. 1754. 8. Medicus Saxo, magnus uncorum, terebrarum & severiorum administrationum patronus. Non posse his auxiliis careri. Brachium prolapsum raro verso fœtu expedit, plerumque detruncat, & in mortuo fœtu semper. Casu aliquo ad encheireses obstetricias coactus accessit, & proprium genium secutus est, fere autodidactus. Libere cum ferramentis uteretur, sæpe se ipsum læsit, admisit etiam, ut vivum fœtum divideret. Forcipem ab HÆNELIO communicatam non ignoravit, perraro vero videtur adhibuisse. Caput incuneatum fere cultro aperit, evacuat, conprimit. Fœtum mortuum etiam dissecat, quando alter pes in lucem prodiit. Fœtum OULDIANO more oblique positum sæpe vidit, tantum, ut pro vitioso situ habeat. In partu retardato fœtum difficulter verti. Quando placenta absque sanguine discedit, triste esse præsagium; non adeo nocere detractam, dum sanguis fluxerit. Maximam sæpe in extrahendo vim adhibuit, aliquando non bono eventu, ut pag. 86. Est ubi membranas rupit, nimis firmas. Circumvolutum funiculum dissecuit, in ipso partu ligavit. Fœtum humeris retentum cranio aperto demum obtinuit. In eo medicamentis calidis fere usus est. Partum difficilem sæpe fieri ab osse sacro vitiose formato. Fœtus 24. lib. Funiculus umbilicalis sanguine turgidus, ut fere duæ libræ effluxerint, cum incideretur, quæ res nova est. Singultus fere funestus est. Tunica intima recti intestini decedens. Sic tunica intima uteri (non membrana HUNTERI). Capite fœtus grandiori prodeunte tamen pedes feliciter adrepti. Ventus ex capite fœtus erumpens & ex pectore (a

putredine). Femur luxatum, cum fœtus ſubito partu ederetur. Omnino oſſa pubis & coarticulari, & in partu diſcedere. Caput cum brachio prævium, ſolis naturæ viribus editum. Partus a morte matris, ex aliorum relatione, quem ulceri & putredini tribuit. Placentæ gemellorum alias duæ, alias unica. Funiculum de placenta pendulum non ligaſſe præſtat, ſanguinis enim evacuatio placentæ diſſolutionem adjuvat. Non probat retentas ſecundas, quas ſubita mors ſecuta ſit, minime quando nullus ſanguis manavit. Nunquam ſibi placentam reſtitiſſe, cum continuo a partu ſoleat manum in uterum dare, digitos diducere, contractionem uteri moderari, ut ſenſim a ſummo fundo contrahatur: eſſe tamen ubi placentam neceſſe fuerit deglubere. Servatas fœminas, quibus putrida educta fuerit. Fuſa hiſtoria reſecti brachii fœtus vivi, & defenſio chirurgi. A calculis veſicæ difficilis partus. Mors lenta ex lacerata veſica urinaria. Urina nigra ex veſicæ inflammatione non funeſta. Fœtus a morte matris per quinque horas vivus. Abortus, ut putat, 3. hebdomadum jam articulatus. HALLER.

CASPAR LUDW. von ERB. Ejus *die in Kindesnöthen ſeufzende Baurenfrau.* COSTANZ 1754. 8. HALLER.

GOTT. OELSNER. Ejus *vom ſchädlichen Misbrauch der Schnürbrüſte und Planchetten.* BRESLAU. 1754. 8. HALLER.

JOSEPH RAULIN, medicus in AQUITANIA, nunc vero LUTETIÆ clinicus, edidit primum *obſervations de medecine, où l'on trouve des remarques ſur le préjugé ſur l'uſage du lait dans la pulmonie.* PARIS 1754. 12.

Ejus *von Erhaltung der Kinder von dem erſten Augenblicke ihres Entſtehens an, bis zu ihrer Mannbarkeit, aus dem Franzöſiſchen. 2. Bände.* LEIPZ. 1769. 8. Editionem gallicam ignoro.

Ejus *inſtructions ſuccinctes ſur les accouchemens.* PARIS 1770. 8. YVERDON 1770. 8. Germanice vertente M. F. ALIX, qui & aliqua addidit, LANGENSALZA 1772. 8. (k). HALLER.

Ejus *traité ſur les maladies des femmes en couche.* PARIS 1771. 12. Germanice vertente & notas cum præfatione adjiciente DAN. CHRIST. BURDACH. LEIPZ. & AMSTERD. 1773. 8.

SIREJEAN. Ejus *obſervations ſur une hydropiſie enkiſtée de l'ovaire gauche.* NANCI 1754. 4. HALLER.

LUDOV. GOTTFRIED KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. ſterilitas. Infantum & puerorum morbi. Mola uteri. Partus labores. Parturientium & puerperarum ægrimoniæ. Uteri morbi ceteri. V. *pag.* 283.

THI-

(k) Reperio etiam ERFURT 1771. 8. *in* MEUSEL *gelehrten Deutſchland.* Germanice etiam WÜRZBURG 1775. 8.

AUGUST. CHRISTIAN. LANGBEIN *specimen embryulciæ antiquæ* ex TERTULLIANO *de anima*. HALÆ 1754. 4. Docta & copiosa disputatio. De embryo sphacelo s. thlaste, de veterum adversus malum fœtus situm præsidiis: de nuperorum auxiliis. Experimenta propria. Mala a rudi tractatione uteri residua. Uterus inversus & saucius repositus. Synchondrosis ossium pubis in partu difficili soluta. Capite demum evacuato extractus fœtus. Ipse coactus fuit funiculum dissecare, quo fœtus impediebatur, adeoque fœtum occidere. HALLER.

ANTON. WILH. PLATZ. Ejus *de partu debili reficiendo*. LIPS. 1754. ..

Ejus *de non semper mortifera umbilicali intermissa deligatione*. Ibid. 1774. .. MEUSEL.

CHRISTIAN. GOTTHELF KIESLING. Ejus disp. *de utero post partum inflammato*. LIPSIÆ 1754. 4. Caput abruptum ad vigesimum diem in utero hærens, exiit putridum absque inflammatione. Historia ulceris uteri cum scirrho conjuncti. Vesica ab ulcere occupata plena sanguine grumoso. Uterus post partum gemellorum inflammatus, alterius gemellorum caput inpactum, alterius brachium, ut uterus non posset dilatari. HALLER.

GUSTAV. CHRISTIAN. HANDTWIG. Ejus disp. *de puerpera partu difficillimo laborante*. ROSTOCK. 1757. 4. HALLER. V. *pag.* 496.

J. JAC. PERTHES. Ejus disp. *de doloribus parturientium*. ERFORD 1754. 4. HALLER.

WESTMAN JACOBSON. V. *pag.* 148.

THIBAULT. V. *pag.* 149.

DU VERGET. V. *pag.* 151.

ISAAC HENR. de BRUAS. Ejus *het gebruyk des lepels herstellt, of kort berigt omtrent eenige instrumenten dienende in de vroedkunde*. MIDDELBURG 1755. 8. Instrumenta varia propria. Uncus obtusus, quo in inguen acto fœtum repellit, qui natibus in pubem nititur. Furca obtusa, quam sub alam dat, corpusque levat, ut pedes quæri possint, tunc quam primum altera tibia prodiit, eadem furca ad inguen admovetur, & corpus sursum pellitur, ut pedes apprehendi possint. Sic quando nates præcedunt. Cochlearia duo, quorum alterum emarginatum, eo caput in utero relictum educit; caput incuneatum utroque cochleari conprehensum expedit. Dudum ante RIGAUDEAU se hæc invenisse, & nimis debiles esse laminas ROONHUYSII. Nunquam se fefellisse artificium, ut vola manus secundum mentum deinde secundum faciem data, digitis denique verticem capitis fœtus conprehendat, dum altera manu pedes extrahit. HALLER.

J. ANDR. HARNISCH. Ejus *Gedanken wie Hebammen ihr Amt und Pflicht in acht nehmen, ingleichen, wie Schwangere selbst bey ihrem Zustand sich verhalten sollen*. LEIPZ. 1755. 8. HALLER.

Der

Der Stadt Nürnberg verneuerte Hebammenordnung. NÜRNBERG 1755. 4. HALLER.

WILH. BROUGHTON. Ejus disp. *de ulcere uteri.* EDINBURG 1755. 8. HALLER.

CHRISTIAN LUDW. SCHÆL. Ejus disp. *de funiculi umbilicalis deligatione non absolute necessaria.* GÖTTING 1755. 4. Ex ROEDERERI placitis, pene continuo a partu pulsum in funiculo umbilicali cessare. Posse tamen hæmorrhagiam fieri, si funiculus continuo & proxime a partu abruptus fuerit. HALLER.

ANDREAS LINDEMANN. Ejus disp. *de partu præternaturali, quem sine matris aut fœtus sectione absolvere non liceat operatori.* GÖTTING 1755. 4. Eos casus definit ad angustam pelvim, partes genitales induratas; isto in casu mavult os uteri incidere, quam partum moliri cæsareum. Porro huc refert prolapsum per herniam uterum: fœtum ventralem, tubarium. Sed etiam fœtum violare cogit caput incuneatum; pelvis angusta, fœtus hydropicus, monstrosus, fœtus transversus cum elapso brachio &c. HALLER.

JOHANNES TACK. Ejus *specimen obstetricium de partu difficili capite infantis prævio.* LEID. 1755. 4. Ejusmodi partum difficilem fieri, vel pelvis vitio, vel capitis fœtus malo situ ad pelvim non recte accommodato. Porro a fœtus humeris caput retinentibus, demum a duro ore uteri, vagina confervente, aquis nimis præcociter effluentibus. Ejusmodi caput expediri vectibus Roonhuysianis, quos non valde probat, aut forcipe SMELLII curva, quam valde laudat. Ad fœtum altius positum tamen aliam forcipem requiri: sed rectam forcipem minus esse idoneam, quæ non facile subeat. Curvam etiam LEVRETI forcipem probat, quæ pelvis curvitatem sequatur, & commode brachia sua conjungat. Forcipes in universum vectibus hactenus præstare, quod in se ipsis suum hypomochlion habeant. Recusa est cum alio titulo. HALLER.

CORNELIS JACOB TIEBOEL. Ejus *theses medicæ ad artem obstetriciam chirurgicam* &c. LEID. 1755. 4. HALLER.

CHRISTOPH GOTTLIEB TRAUTMANN. Ejus disp. *de necessitate accelerandi partus.* LIPS. 1755. 4. HALLER.

J. BALTHAS. JANTKE. Ejus disp. *de præmaturo aquarum parturitionis ex utero gravido effluxu.* ALTDORF. 1755. 4. HALLER.

GEORG GOTTFRIED REICHARD. Ejus *de hæmorrhagia uteri insequente.* ARGENTOR. 1755. 4. HALLER.

ANDR. LUD. SAURE' & F. HENR. DUBOIS. V. *pag.* 909.

RIGAU-

RIGAUDEAU. V. *pag.* 153.

PETRUS SANNIE. V. *pag.* 154.

B. FUUN. V. *pag.* 155.

HENRICUS JO. NEPOMUCENUS (Lib. Baro) de CRANTZ, in BELGIO LUXEMBURGI natus, acutissimo ingenio, ac firmo judicio præditus, magni SWIETENI, LEVRETI & PUZOS postea discipulus fuit, VIENNAM reversus Sac. Cæsar. Reg. Ap. Maj. in Excelf. Reg. inferioris Austriæ Consiliarius, Artis primum Obstetriciæ, deinde Institut. Med. & Mat. Medicæ Professor publicus ordinarius, nec non Acad. Imp. Nat. Cur. Societ. Botan. Florent. & Litter. Roboret. sodalis creatus est. Celeberrimus hic Vir merito iis adnumeratur (k), qui studia salutaris artis in Universitate Vindobonensi restaurarunt. Plurima enim bona & scientiis & Reipublicæ adtulit, tum docendo, tum opera plura perquam utilia in lucem edendo: quare ab AUGUSTISSIMA novis etiam honoribus, Lib. Bar. nempe titulo fuit nuper ornatus. Nunc autem otium sibi fecit, & superstites vitæ suæ dies, vitæ rurali, ut in sereniori quasi musarum climate tranquillus eos consumeret, sacros dixit. Hujus tanti viri ex prælectionibus physiologicis, per biennium avide exceptis, plurimum profecisse me gratus recordor, nec recordari, unquam desinam. Inter ea, quæ vir Illustrissimus scripsit, sequentia huc pertinent): ejus *commentarius de rupto in partus doloribus a fœtu utero.* WIEN & LEIPZ. 1756. 8. & excerpt. in *Journal de Med.* T. V. Tum Belgice cum PUZOS, AMSTERD. 1768. 8. Præter alia, quæ collegit exempla, & ipse fœtum in ventre vidit, uterum ruptum. Moles fœtus insolita omnino 23 ℔. Sectionem cæsaream hoc in casu licitam esse putat, ejus administrationem describit. HALLER.

Ejus *Einleitung in eine wahre gegründete Hebammenkunst.* WIEN 1756. 8. (Italice vertente JOH. MICH. de MENGHIN Medicinæ Professore Oenipontano, INSPRUCK 1768. 8. Belgice HAARLEM 1772. 8. Primum de partibus fœminarum genitalibus; deinde de fœtu, graviditate varia, uteri gravidi mutatione, ejusque exploratione digiti ope; de partu naturali fuse; de partu gemellorum; de partu fœtus mortui; de partu difficili; ut tactu illico dignoscas, quanam sui parte exitum de utero fœtus moliatur. Partus difficilis ratione tum matris tum fœtus, tum utriusque simul. Fœtus inversio. Incommoda a retentis secundis. Nutrix demum qualis sit eligenda). Passim propria sunt consilia: non debere coccygem valde urgeri: tumores labiorum vulvæ non esse parvi faciendos, qui sanguine suffusi periculum habeant: gemellorum priori educto, placenta non prius educenda, quam & alter in lucem sit editus. Cæterum non debere placentam prius educi,

(k) *In dem gelehrten Oesterreich* P. I. pag. 80. edit. VIENN. a. 1776. 8.

educi, quam uterus ad pyri magnitudinem se contraxerit. Non præmendas genitales fœtus partes, unde gangrænæ sit periculum. Male SIEGMUNDIAM membranas divulsisse. Pedes non simul, sed deinceps educendi. Ut fœtu in uteri ore versante, positus ejus possit cognosci, fuse. Os uteri vix nisi in male nata fœmina posse ad os pubis declinare. Brachia fœtus corpori parallelo situ debere educi. Placenta præpropere evulsa funesta de funiculo hæmorrhagia.

Altera editio a. 1768. & 1770. 8. aucta est. Præcipua præcepta & consilia hic proprio typo distinguuntur, ut facilius se offerant. Auxilia, quæ manu parienti præstantur, dilucide exponuntur. Non debere uterum obliquum datis in ostium digitis corrigi, ne rumpatur.

Ejus *de re instrumentaria in arte obstetricia cum tribus observationibus.* NURNBERG 1757. 4. & in *appendice Vol. I. Novorum Act. Acad. Nat. Cur.* Agit de instrumentis, quibus veteres partum expediebant. Obstetriciam illam forcipem RUFFIO deberi, in ANGLIA, deinde PARISIIS perfectam fuisse. SMELLIANAM forcipem nimis parvam esse, neque magno capiti, cui destinatur, extrahendo sufficere. Uncos & alia, quæ scindunt, instrumenta improbat, neque ullo modo fœtum violari permittit. Forcipem etiam in arctissimis rebus tamen aditum invenire, a recto tamen forcipe uterum lædi posse. Esse ubi ob maximum caput ROONHUYSIANO vecte opus sit. Caput in utero relictum unco obtuso educit, quem SMELLIE delineat. Adjectæ sunt adnotationes, & exempla unco occisorum infantum.

Ejus *adversaria de præcipuis artis obstetriciæ auxiliis.* LIPS. 1760. 4. recus. in *Nov. Act. N. C.*

Idem in *Eph. Nat. C. N. Vol.* I. *obs.* 62. retulit infantem ex defectu congenito palati periisse. HALLER.

J. EHRENFRIED THEBESIUS. Ejus *Hebammenkunst.* Edit. prima... 1756. 8. Ed. secunda LIEGNIZ 1759. 8. quæ editio aucta dicitur, titulum vero immutatum habet. Præter ea, quæ ipse est expertus, usus est ROEDERERI compendio & FRIEDII prælectionibus, & potissimum GUILIELMO de la MOTTE. In fœminis, quæ pepererunt, fere cicatrices & incisuras in uteri ostio decussatas reperiri. Ad partum lectum præfert. Ossa pubis in partu non difficillimo non secedere. Hæmorrhagiam a funiculo male ligato tamen exspectat. Magnam varietatem partuum parum naturalium describit, tum auxilia, quæ manu præstantur. Forcipe etiam subinde utitur, cujus varias figuras exhibet, & caput FRIEDIANA terebra aperit, utraque si avulsum caput in utero hæserit, forcipe in partu inpacto. De obliquo utero fuse, ad DEVENTERII modum. Partum cæsareum perfeliciter in ptochodochio *Bicetre* vidit administrari. De ROONHUYSII laminis. De rusticis auxiliis

partus

partus in SILESIA receptis. A primo partu, & a partu pedibus promoto, non superesse dolores. In duplici labio leporino sutura clavata opus fuit. Esse ubi necesse sit frenulum incidere.

De ejus *meritis & scriptis* scripsit J. CHRISTIAN LERSCHNER. HIRSCHBERG 1758. 4. HALLER.

BERCHELMANN. Ejus sunt in *Actis Philosophicis Hassiacæ*....: aliquæ relationes de utero prolapso non feliciter inciso. Nymphas, aqua tumidas bene incidi. (An non idem BERCHELMANN qui *pag.* 570. ?) HALLER.

JOACH. LUDWIG MÜLLER *von Verbesserung der Hebammen auf dem Lande.* ROSTOK 1756. 4. HALLER.

Auszug aus Roonhuysens Geheimnüss in der Geburtshülfe. NÜRNBERG 1756. 8. HALLER.

BALTHASAR LAURENT. ZEIS. Ejus disp. *de causis necessario mortem in partu inferentibus.* GÖTTING 1756. 4. Esse ubi puerpera retentis doloribus sibi necem inferat. Puerperas plerasque sua culpa perire, aut curantium. HALLER.

DANIEL FRID. SCHIFFER. Ejus præside BUCHNER disp. *de difficultate partus ex mala conformatione pelvis.* HALÆ 1756. 4. HALLER.

ERNEST GOTTLOB BOSE (institutionum medicarum Professor Lipsiensis). Ejus & FRID. ANGERMANN disp. *de conatuum pariendi regimine.* LIPS. 1756. 4. HALLER.

Ejus *de venæ sectione in puerperis.* Ibid. 1768. 4.

Ejus *de diagnosi vitæ fœtus & neogeniti.* Ibid. 1771. 4. MEUSEL.

J. GEORG. HASENOEHRL, nunc LAGUSI, Archiatri Florentini, disp. *de abortu ejusque præservatione.* VIENNÆ 1756. 4. Durus uterus, qui negabat extendi, fotibus emollientibus ita correctus, ut abortus soliti cessaverint. Hæmorrhagias gravidarum sub ultima tempora subnascentes, esse fere a soluta placenta, eamque eductionem fœtus poscere, neque digitorum operam a PUZOS commendatam, neque enim GERARDUM V. SWIETEN unquam vidisse, funestam fuisse. HALLER.

MARTIN. V. *pag.* 157.

DUPUY de la PORCHERIE. V. *pag.* 159.

BOCHARD. V. *pag.* 160.

Verordnung das Hebammenwesen betreffend. BRAUNSCHWEIG 1757. 4. HALLER.

ANTONIUS (Lib. Bar.) de STÖRCK, dominus in *Jetelsee*, Augustissimis, Imperatori & Imperatrici a consiliis, archiatrorum comes, studii medici atque Facultatis medicæ Vindobonensis præses, ac director perpetuus, per universas AUSTRIÆ provincias proto-medicus, nosocomii civici Pazmaniani physicus, Societatis Edinburg., botan. Florent., Acad. scient. Sien., Acad. princip. Hass., instit. Bonon., & Acad. Nat. Curios., degli Agiati di Roveredo membrum. Ill. Vir ac in arte celeberrimus, deque Republica literaria optime (1) meritus anno 1765. & 1766 Decani, anno autem 1768 Rectoris magnifici munere ornatus fuit, ac demum a. 1772. magno SWIETENIO successit. Ejus opera varia sunt: huc vero potissimum facit. Ejus diss. inaug. *de conceptu, partu naturali, difficili, & præternaturali.* WIEN 1757. 4.

Idem in *medicinisch-praktischer Unterricht* &c. agit quoque de gravidarum, parientium, puerperarum, & infantum morbis. V. *pag.* 161.

J. MICHAEL WECHSUNG. Ejus disp. *de capitis abrupti & in utero relicti variis extrahendi methodis,* Præside FRANC. JOS. OVERKAMP. HEIDELBERG 1757. 4. cum variis iconibus forcipum, forficum, extractorum, uncorum. HALLER.

HENR. LANDIS. Ejus præside CAR. FRID. KALTSCHMIDT *varia partus impedimenta ex capite prævio.* JEN. 1757. 4. HALLER.

J. CHRISTIAN STOK. Ejus *partus difficilis ex brachio fœtus primum ex utero prodeunte, & delirio a medicamenti partum provocantis abusu* &c. JEN. 1757. 4. Disputatio. HALLER.

Ejus *de doloribus partus innocuis.* Ibid. 1757. 4:

GEORG LUD. ALEFELD. Ejus disp. *de dissectione fœtus in utero.* GIESS. 1757. 4.

Ejus *de doloribus in partu silentibus variisque eos excitandi modis.* Ibid. 1770. 4. Secundi gemelli crassæ membranæ acu FRIEDIANA laceratæ, & esse etiam alias ubi digitis nequeant lacerari. HALLER.

HERMANNI NICOL. KIENMANN disp. *de versionis in extrahendo partu præstantia & adminiculis.* GÖTTING 1757. 4. Vix posse absque evidenti matris periculo, fœtum intra uterum dissecari. Versionem debere continuo tentari, postquam aquæ eruperunt. Esse ubi laquei utilissime adhibeantur, quando pedes altiori loco positi sunt. HALLER.

HENR.

(1) Merita hujus Illustrissimi Viri in *dedicatione mea* fusius recensentur.

Henr. Reiz. Ejus *theses medicæ.* Utrecht 1757. 4. Ossa pubis in partu naturali non luxari, neque fere os femoris. Haller.

Georg Rud. Mohr. Ejus *gebährende Frau sammt ihrer Leibsfrucht in Lebensgrösse.* Hirschfeld 1757. 8. 1778. 8.

Frid. Rud. Christian Cropp. V. *pag.* 162.

Caille. V. *pag.* 164.

Deydier. V. *pag.* 164.

J. Wilhelm Baumer. V. *pag.* 166.

Ejus porro *observationes de placentarum uterinarum in molas vesicarias mutatione.* Giess. 1776. 4.

Wilhel. Lud. Willius *Grundlegung eines nöthigen Unterrichts vor Hebammen in Frag und Antwort verfasset.* Basil. 1758. 8.

De embryulcia, s. fœtus vivi extractione per uncos non illicita. Veronæ 1758. Uncos in casu summæ necessitatis excusat: quibus puer occidatur alioquin periturus. Esse tamen, ubi fœtus saucius convalescat, & supervivere hominem, cui in partu caput ab aure ad verticem fissum fuerat. Inter viginti pueros unco eductos duos vitales superfuisse. Haller.

Bichet. Ejus *observations sur les accouchemens.* Paris 1758. . Haller.

Petrus Samuel de Chauffepie'. Ejus *neuer Hebammenwegweiser, oder deutlicher Unterricht wie eine Wehmutter bey allen in Geburtshülfe vorkommenden Umständen sich zu verhalten.* Lübek und Altona 1758. 8. Haller.

Benedict (vel Bern.) Pelizaeus (vel Pélicæus). Ejus disp. *de partu difficili & situ rauteri obliqua.* Argentor. 1758. 4. Haller.

J. Petrus Nordmann. Ejus disp. *de ischuria gravidarum.* Argentor. 1758. 4. Haller.

J. God. Lavall & Franc. Ang. Deleurye *de utero inverso.* Paris 1758. 4. Haller.

Anna Car. Lorry & Jac. Savery E. *parturienti accedente hæmorrhagia uterina partus diversa pro diverso casu encheiresi promovendus.* Paris 1758. 4. Haller.

Le Nicolais de Saulsay. V. *pag.* 168.

Campardon. V. *pag.* 168.

Collin. V. *pag.* 169.

Chemin. V. *pag.* 169.

Laugier. V. *pag.* 169.

Le Boursier du Coudrai, obstetrix Parisina, sed quæ in provincia artem exercuit. Ejus *abrégé de l'art des accouchemens avec plusieurs observations interressantes sur des cas singuliers.* Paris 1759. 12. Nihil quidem valde novi, nisi quod in Gallia inprimis discipulas suas in coriaceo utero manus auxilia docuerit. Adnotationes variorum casuum collectitiæ. Cæterum compendium est ad usum docentis magistræ. Partus difficilis ex obliquitate uteri, ex prolapsu. Obliquitati pro sua diversitate situ matris medetur, aut manu. Caput relictum sacculo lineo apprehendit. Ad hæmorrhagias post partum laudat laccam sigillarem in pulverem contusam. Haller.

J. Car. Gehler, (Botanices Professor & obsterix Lipsiensis). Ejus *de sanguine in partu profluente.* Lips. 1759. 4. & 1760. 4.

Ejus *de partu difficili ex hydrope fœtus.* Ibid. 1762. 4.

Ejus *de utero secundas expellente.* Ibid. 1765. 4.

Ejus *de partus naturalis adminiculis* Sectio I. Ibid. 1772. P. altera Ibid. de forcipibus, vectibus Roonhuysianis & aliis similibus præsidiis. Haller.

Ejus *de prima fœtus respiratione.* Ibid. 1773. 4.

Ejus *de eclampsia parientium, morbo gravi quidem, neque adeo funesto.* Ibid. 1777. 4. Meusel.

Christ. Jos. Berger, vir obstetricia arte celebris. Ejus præside B. J. Buchwald diss. *de perfectissimi enixus signis.* Hafn. 1759. 4. Haller.

Quarré, medicus, in *Journ. de Med.* T. X. retulit de polypo uteri ligato & resecto, felici eventu. Haller.

Des Gaux de Fobert, medicus, in *Journal de Med.* T. XI. uterus totus osseus, & fungus vaginæ ejusdem duritatis. Haller.

Lammersdorf. Ejus lectus obstetricius describitur in *Hannöverischen Magazin a.* 1759. Haller.

Claud. Pouteau, filius, in *Journ. de Med.* T. XXIV. quærit de causis dolorum parturientium a distractis fibris nerveis. Haller. V. *pag.* 170.

Herm. Henr. Chr. Schrader. Ejus *observationum rariorum ad rem medicam & obstetriciam spectantium fasc.* I. Wolfenbüttel 1760. 8. 1770. 8. Magna pars opusculi chirurgici est argumenti. Tres casus obstetricii: partus præeunte manu expeditus. Caput prævium sed oblique positum perforatum, tum fœtus manu extractus. Natibus præviis fœtus unco tractus, in pubem impacto. Haller.

Galli-

Elisabeth Nihell *treatise on the art of midwifery setting forth warious abuses therein, especially as to the practice with instruments.* Lond. 1760. 8. Contra obstetricios viros, & potissimum Smellium, & contra instrumentorum usum. Derident Crit. Rev. IX. An non idem Gallice *la cause de l'humanité referée au tribunal de la raison ou traité sur les accouchemens par les femmes.* Paris 1771. 8. Ita Haller.

Blakey. V. *pag.* 814.

Giuseppe Vespa, chirurgus. Ejus *dell' arte ostetricia.* Firenza 1760. 4. Haller. V. *tend. adfect.*

J. Christ. Bruns. V. *pag.* 171.

J. Frid. Krügelstein. Ejus disp. *de noxio pellentium usu in partu difficili.* Halæ 1760. 4. Meusel. V. *pag.* 198.

Georg Albrecht Fried. Ejus *diss. qua fœtum intestinis plane nudis intra abdomen propendentibus describit.* Argentor. 1760. 4.

Ejus *Anfangsgründe der Geburtshülfe zum Gebrauch seiner Vorlesungen.* Strasburg 1769. 8. Celebris obstetricii viri filius, & ipse artem exercebat. Partus naturalis & vitiosus, quem frequenter obliquitati uteri tribuit. Forceps Levretiana requiritur, quoties diameter pelvis diametro capitis non sufficit. Situs vitiosi fœtus. Sella obstetricia Deventerii emendata, tum correcta forfex ad caput aperiendum, & terebra. Instrumenta demum Friedii patris varia, etiam ad continendam urinam. Ita Haller. Artis compendium aphoristice scriptum, captui bene accomodatum, nec incompletum, si præcipua rerum momenta spectes. Casus, qui aut solius manus operam, aut instrumentorum applicationem exigunt, accurate determinantur: versio fœtus, aliæque administrationes distincte, quantum verbis fieri potest, explicantur. In rebus dubiis, de quibus obstetricantes adhuc disceptant, auctor media utcunque via incedit. Auxilia, quæ hic requiruntur, generalia saltem, juxta quamlibet indicationem, suppeditat. Ordinem, ut fatetur, eundem servat cum Thebesio, qui quidem ex Friedii antiquioris fontibus hausit. Bene notat se a Thebesio sæpe recessisse; superasse etiam videtur brevitate, accuratione, perspicuitate. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 13. *Band.* 2. *St.* pag. 493.

Joh. Traugott Adolph. Ejus disp. *de funiculo umbilicali vel intra uterum dissecando.* Helmstadt 1767. 4. Memorabilis dissertatio physiologici potius argumenti. Haller. V. *pag.* 885.

CHRISTOPH HENRIC. BÖTTGER. Ejus disp. præside CL. TIMMERMANN *de inflammatione uteri cum subjuncta observatione de uteri sarcomate.* RINTELN. 1760. 4. alii 1761. 4. Bona disputatio cum historia ejusmodi sarcomatis sex libras pendentis, fundoque uteri adnati. HALLER.

JOSEPH. LALLEMANT & CL. FR. GASP. HUMBERT *E. ubi partus difficilis ac desperatus tentanda etiam in matre viva sectio uteri cæsarea.* PARIS 1760. 4. HALLER.

GEORGIUS WILHELMUS STEIN, Professor Medicinæ, Chirurgiæ & obstetriciæ Artis Cassellanus. Ejus disp. inaug. *de signorum graviditatis æstimatione.* GÖTTING. 1760. 4. Agit de caussis sterilitatis etiam chirurgicis. De morbis graviditati analogis, etiam clauso ostio uteri, ut sanguis menstruus retentus in tumorem uterum urgeat.

Ejus *de versionis negotio pro genio partus salubri & noxio & vicissim.* CASSEL 1763. 4. Historia partus periculosi cum hæmorrhagia conjuncti, cum placenta ad dextra uteri adhæsisset, ruptis aquis expediti. LEVRETI conversio, qua caput ita dirigitur, ut minor corporis diameter minori diametro pelvis respondeat, major majori: neque eam tamen semper succedere. Non debere fœtum converti, quando clunes præcedunt. Paragomphosis forcipe expedita.

Ejus *de mechanismo & præstantia forcipis Levretianæ.* CASSEL 1767. 4. Quæ LEVRETUS in forcipe perfecerit, novam depressionem brachiorum, inventionem forcipis, quæ antrorsum fit, crura propius ad axin fissa. Axin tortilem fungiformi præstare. Ut peccet forceps SMELLII in incurvatura, in vacillante brachiorum conjunctione.

Ejus *theoretische Anleitung zur Geburtshülfe zum Gebrauch der Zuhörer.* CASSEL 1770. 8. (auctius ibid. 1777. 8. cum iconibus). LEVRETI discipulus in nosodochio nuper ad eum finem constituto obstetricatur, artemque in statua docet. Aliqua de partu naturali: de utili manus opera, qua perinæum ita apprimitur, ut idem fulciatur, & una caput sursum prematur. In partu *clavato*, ubi nullus digitis accessus patet, vectes ROONHUYSIANI adhiberi possunt, & digitis etiam in anum datis fœtus sustentari. De educendis secundis, & de encheiresi, quam probat, SIGMUNDIÆ. De ligando funiculo. Ita HALLER. Opus profecto, quod cum aliis omnibus huc usque notis vario modo comparatum, de palma præripienda certat. Præterquam quod noster a natura ipsa quasi solus præ omnibus ad obstetricandum designatus est; etiam præcepta a RÖDERERO, & LEVRETO feliciter hausta artemque sibi adamatam multis divitiis, ex ingenio alioquin fertili profluentibus, auxit. Præceptores quidem ille suos magna ex parte secutus est; sed ita secutus, ut nihil minus quam servilis eorum fieret imitator. Etenim in prima jam hacce parte multa nova, propria, minime vulgaria reperiuntur. Ordinem servat systematicum, ubi omnia pulcherrime inter se se conne-

xa

xa sunt. Proponendi methodus brevis est, solida, distincta, denique talis, ut quemlibet artis gnarum fateri oporteat, librum esse & lectu jucundissimium, & ad usum prælectionum aptissimum. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 14. *Band.* 1. St. pag. 95.

Ejus *de præstantia forcipis ad servandam fœtus in partu difficili vitam.* Cassel 1771. 4. Tabulæ versionis cum usu forcipis comparatæ. Forcipis usus multo felicior fuit.

Ejus *praktische Einleitung zur Geburtshülfe in widernatürlichen und schweren Fällen.* Ibid. 1772. 8. 1777. 8. Practicus liber hominis experti, & subtiliter in suo negotio versantis, qui omnis generis partus difficiles in classes, genera, & species dividit, omnium signa dat & auxilia. Ut ea pars fœtus dignoscatur, quæ præcedit. Ut obliquus uteri situs isque varius dignoscatur. Sellam in partu præfert: est tamen ubi lecto egeas, & ipsa prostratione puerperæ. Omnium instrumentorum optimum Levreti esse forcipem. Brachio prodeunte neque unco opus est, neque exstirpatione artus. Caput clavatum iterum Levreti forcipe optime expedit, esse tamen etiam Roonhuysii vecti suum nonnunquam usum. Tricrure instrumentum Levreti ad extrahendum caput relictum utile esse. Ut humeri expediantur nimis lati. Pro sectione cæsarea certis in casibus necessaria. Propria auctoris instrumenta ad rumpendas membranas; ad adligandos pedes.

Ejus *kurze Beschreibung eines neuen Geburtsstuhles und Bettes samt der Anweisung zum vortheilhaften Gebrauche derselben, mit Kupfern.* Ibid. 1772. 4. Sellæ uti periculosos partus fecerint. Sella Cl. viri facile in lectulum mutatur, brachiis pedibusque necessariam firmitatem præstat, femora cum tibiis in angulo obtuso legitimo sustinet. Quatuor tempora puerperii, secundum quæ lectus mutatur, quorum alterum aquarum eruptionem excipit, tertium est, quando fœtus nunc capite suo in vaginam descendit, quartum paulo ante perfectum partum.

Ejus *kurze Beschreibung einer Brust oder Milchpumpe, samt der Anweisung zu deren vortheilhaften Gebrauche bey Schwangern und Kindbetterinnen, mit.* 1. *Kupfer.* Ibid. 1773. 4. Sipho, quo lac ex mamma a puerpera absque ejus incommodo trahitur. Eundem siphonem 7. vel 14. diebus ante partum quotidie mammæ noster applicat, sic papillam ducit & elongat. Haller.

Ejus *kurze Beschreibung eines Baromacrometers und eines Cephalometers, als nützlicher Werkzeuge in der Entbindungskunst; nebst einer Einladung* &c. Ibid. 1775. 4. Instrumenta, quæ hic describuntur & delineantur, utilitate omnino non carent. Baromacrometrum est compendiosa & portatilis bilanx, qua & longitudo & pondus fœtus simul æstimatur. Cepha-

phalometrum est instrumentum quoddam circulare, capiti fœtus mensurando destinatum. Horum usum & utilitatem propriis observationibus noster ostendit. RICHTER.

Ejus *kurze Beschreibung eines Pelvimeters, als eines in der Entbindungskunst nützlichen Werkzeuges; mit einem Kupfer.* Ibid. 1775. 4.

Ejus *praktische Abhandlung von der Kaisergeburt in zwo Wahrnehmungen.* Ibid. 1775. Ex infelici sectione cæsarea, sero nimis tentata, mortua puerperarum altera tertio die, altera octavo.

Ejus *Hebammencatechismus zum Gebrauche der Hebammen in der Grafschaft Lippe.* LEMGO 1776. 8. Ad normam novi ibidem statuti pro obstetricibus scriptus liber. Bona catechesis. Nihil enim reperitur, quod aut scitu necessarium, aut clare distincteque non sit explicatum. Capitibus constat quatuor. In primo agitur de partibus fœminarum genitalibus. In II. de graviditate. In III. de secundinis & fœtu. In IV. de partu naturali. RICHTER.

CAROLUS WHITE *a treatise on the menagement of pregnant and lying in women.* LOND. 1773. 8. Germanice ERFORD. 1775. 8. Major pars medici est argumenti, aliqua ad Chirurgiam faciunt. In partu difficiliori non satis de humeris cogitari, qui sæpe fœtum morentur, & quorum conversio sit contraria ejus, quæ est capitis, ut omnino nunquam caput in eadem cum humeris directione debeat educi. Male pugnum a partu in uterum dari. Ob lentum partum fœminas spurios fœtus felicius eniti. Non debere puerperæ secundas educi. Et tamen 3. 4. uncias sanguinis de funiculo non ligato emitti posse. Fœtum in puerpera residem OULDIANO in situ jacentem vidit. HALLER. V. *pag.* 723.

REGIS. V. *pag.* 172.

TOUZAIN. V. *pag.* 172.

AGASSE. V. *pag.* 173.

ANSELIN. V. *pag.* 173.

CAROL. NICOL. JENTY. Ejus *demonstratio uteri prægnantis* &c. Germanice vertente CASIMIRO CHRISTOPH. SCHMIEDEL, NÜRNBERG 1761. Egregius & procul dubio perfectissimus in suo genere labor. Summa totius operis ex titulo præfixo abunde apparet. Icones affectum variis modis uterum exactissime exprimunt. Explicatio typo Latino, & Germanico juxta se locatis data est. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 3. *Band.* 2. *St.* pag. 274.

TOEL. Ejus disp. *de forcipis usu in paragomphosi capitis.* LEID. 1761. 4. HALLER.

GOTT-

Gottlob Thomas Hermann. Ejus disp. *de remediorum quorumdam ad placentam uterinam expellendam commendatorum tam insufficienti quam noxio usu.* Halæ 1761. . Haller.

Jac. Nic. Weis & Andr. Godofr. Trezel *historia partus impediti ex membrana tendinea os uteri internum arctante.* Altd. 1761. 4. disputatio. Haller.

Dettil in *Journal de Medecine* 1761. *Vol.* XIV. agit de molæ partu. Haller.

J. Christoph Hennicke. V. *pag.* 176.

Wolfgang Jacob Mullner. V. *pag.* 176.

De la Vergne. V. *pag.* 177.

Muteau de Roquemont. V. *pag.* 177.

Leberecht. Ehregott Schneider. V. *pag.* 178.

J. Petr. Eberhard & J. Sigmund Sachs disp. *de doloribus partum promoventibus.* Halæ 1762. 4.

Theod. Ger. Timmermann. Ejus *de inflammatione uteri cum subjuncta observatione de uteri sarcomate.* Rinteln 1762. 4. V. *pag.* 668.

Frid. Seidelin, Claudii filius. Ejus præside B. J. de Buchwald disp. *de incontinentia urinæ ex rupto collo vesicæ instante & peracto partu.* Hafn. 1762. 4. Haller.

Ballexserd. Ejus *wichtige Frage, wie soll man Kinder von ihrer Geburtsstunde an, bis zu einem gewissen mannbaren Alter, so allhier in das 15te oder 16te Jahr gesetzt wird, der Natur nach erziehen?* Strasburg 1763. 8. Ex Gallico versum opus, quo auctor præmium ab Acad. Scient. H..r em in Hollandia a. 1762. propositum meruit.

Ejus *Abhandlung über die wichtige Frage: welche sind die Hauptursachen, dass so viele Kinder sterben? und welches sind die leichtesten und sichersten Mittel, sie beym leben zu erhalten?* Ex Gallico versum Strasburg 1776. 8. Et hoc tractatu præmium a. 1772. ab Acad. Reg. Mantuana reportavit.

J. David Grau *Anfangsgründe der Hebammenkunst.* Lemgov. 1765. 8. alii 1764. 8. Haller. V. *suppurat.*

Joh. Bard. V. *pag.* 181.

Costes. V. *pag.* 182.

Raffalin. V. *pag.* 182.

Galandat. V. *pag.* 182.

Gualther v. Doeveren. Ejus *observationum academicarum ad monstrorum historiam, anatomiam, pathologiam, & artem obstetriciam præcipue spectantium.* Goring. 1765. 4. Egregium in universum opus. Huc pertinet uterus ruptus & fœtus in ventrem erumpens. Polypus vaginam impediens ligatus, resectus, sic partus expeditus. Servata fœ-

mina, cui sanguis ex soluta placenta erumpebat. Obliquus uteri & fœtus situs, placenta in propria uteri fovea. Tumor durus in osse sacro partum impediens. HALLER. V. *pag.* 596.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

PINÆANI *Manes, sive dilucidationes uberiores circa signa virginitatis atque perspicua hymenis illibati testimonia.* ROST. 1763. 4. HALLER.

ATHANASIUS SCHAFONSKI. Ejus disp. *de gravidarum, parturientium, & puerperarum convulsionibus.* ARGENTOR. 1763. 4. potius clinici argumenti. HALLER.

J. ALB. LUCIE. Ejus disp. *de partu difficili in gravidis ascíticis.* HALÆ 1763. 4. HALLER.

FRANC. GUILL. le VACHER & P. SUE *de sectione cæsarea.* PARIS 1763. 4. Sed opus est respondentis SUE. Ex ætate auctoris putat celeberrimus HALLER esse filium. Sectionem cæsaream D. SOUMAIN alias recenset. V. *pag.* 183.

DAVID SCHULZ in *K. Sw. Wet. Acad. Handl.* 1763. retulit de puero, cui omnes ventres patebant velaminibus destituti.

Idem ibid. a. 1767. de fœtus ossibus nono anno demum decedentibus. HALLER.

DU FOUR in *Journ. des savans* 1764. refert de infante partu cæsareo nato, qui aliquamdiu vixit. HALLER.

IGNAZIO MONTI. Ejus *aringa medica.* PAVIÆ 1764. 8. Num fœtus ex moriente fœmina a chirurgo extractus, & hinc inde læsus, vixerit, eas cum injurias passus esset.

Idem in *giudizio di Radamanto* PAVIA 1767. 8. hunc sermonem contra GANDINIUM aliumque adversarium tuetur. HALLER.

JOHN MEMIS *midwifes pocket companion.* LONDON. 1764. 12. 1766. 12 Compendium, in quo præcipuæ administrationes artis obstetriciæ proponuntur. Os uteri digitis in coni speciem adunatis dilatat. Nonnunquam membranas duritate sua erupturis aquis resistere. In difficili partu forcipe aut obtuso unco utitur. Situs vitiosi varii fœtus. HALLER.

Midwifery analysed and the tendency of that practice detected. LOND. 1764. 4. HALLER.

ERN. GOTTFRIED BALDINGER. Ejus & C. FRID. HELD, auct. *de partu laborioso & causis quæ caput in pelvi retinent præcipuis.* JEN. 1769. 4. Quinque partus difficiles enarrantur feliciter expediti, semel Roonhuysiano vecte, alias forcipe & unco. Casus abrupti capitis. Vectem illum non posse, nisi capitis situm mutare. Contra forcipem: caput comprimere, minus reddere, apprehendere, educere, locum non habere quando caput altius hæret.

Ejus

Ejus *de doloribus post partum & agendi modo remediorum eos aut levantium, aut excitantium.* Ibid. 1770. 4. HALLER. V. *pag.* 185.

JOH. FRID. ZÜCKERT, medicus. Ejus *Unterricht für rechtschaffene Eltern zur Diätetischen Pflege der Säuglinge.* BERLIN 1764. 8.

Ejus *von der diätetischen Erziehung der entwöhnten und erwachsenen Kinder bis in ihr mannbares Alter.* Ibid. 1765. 8. Uterque liber non sine laude & commendatione recensetur in *deutscher allg. Bibl. 2. Band. 1. St.* pag. 259.

Ejus *Diät der Schwangern und Sechswöcherinnen.* Ibid. 1767. 8. Scopus auctoris omnino laudabilis est. Etsi vero quæ tradit nova non sunt, ea tamen, simplici ac blanda dictione ita perpoliuntur, ut sexum sequiorem, cui unice scribit, non possint non oblectari. In cap. 1. signa graviditatis vulgo nota breviter percurrit. Cap. 2. dat regulas observandas contra aëris injurias. Cap. 3. de vestimentis. Cap. 4. de cibo & potu. Cap. 5. de corporis motu & quiete. Cap. 6. de vigiliis & somno. Cap. 7. de mensibus, qui in gravididis interdum obveniunt; de retentione urinæ &c. Cap. 8. qui oriantur effectus ex animi pathematibus, atque imaginatione, id quod haud levis est apud fœminas momenti. Cap. 9. de causis præmaturi & irregularis partus, ad quem præcavendum remedia denique suppeditantur. Multa hoc in capite bene fundata judicia, ac salutaria monita reperiuntur. Sequitur diæta puerperarum: in cap. 1. agitur, sed minus plene, de observandis ante & post partum; regulæ sunt tantum generales pro obstetricibus & puerperis. In cap. 2. de puerperarum diæta. Animadversiones etiam circa lactis secretionem, circa lochia, circaque ea, quibus nutricum mammæ obnoxiæ sunt. Ultimo matrum propria infantibus ubera præbentium laus expenditur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 12. *Band.* 1. *St.* pag. 254.

DELEURYE *die Mütter nach der Anweisung der Natur, nebst Abhandlung der Kinderkrankheiten.* FRANKF. und LEIPZ. 1764. 8. (Editionem Gallicam ignoro). Nihil hoc in opere reperies, quod non sit jam pridem a ZÜCKERTO dictum. Versionem hancce Germanicam, adeo erronea cum sit, vix credas a viro medico factam: sic e. g. pag. 247. in formula pro clysmate leges unciam unam olei stillat. anisi, cum guttæ x. aut xx. satis fuissent. In parte II. morbi infantum etiam chirurgici docte utiliterque pertractantur. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 178.

Ejus *Abhandlung über die Geburt nebst der Behandlung der Krankheiten der Schwangern, Kindbetterinnen, und kleinen Kinder. Aus dem Französischen übersetzt.* BRESLAU 1778. 8.

MARTIN FR. LUDWIG EISFELD *das Angenehme und Unangenehme bey Ausübung der Geburtshülfe.* QUEDLINBURG 1764. 8. Querelæ de immorigeris mulieribus, de ignorantia obstetricum, de invidia medicorum. Obiter casus difficilis partus narratur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 1. *Band.* 2. *St.* pag. 258.

BROUZET *Abhandlung von der medicinischen Erziehung der Kinder.* 2. *Bände.* ALTENBURG 1764. 8.

CHRISTOPH. WEBER. V. *pag.* 186.

LEBRECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

MATTHIAS SAXDORPH *Erfaringar samlade paa de Kongelige for jordemoder huus aangaande den fuuldstandige fœdsel samt deres theoretische lærdom* SOROE 1764. 8. Germanice *Erfahrungen die vollständige Geburt betreffend, so auf dem k. freyen Geburtshause in Koppenhagen angestellt worden.* KOPPENH. 1766. 8. Bonus libellus, cujus contenta difficile est decerpere. Ut abdomen fœminæ gravidæ post summam dilatationem superne minuatur, inferne augeatur, pudendum in tumorem elevetur. Dolores prædictorii. Vagina inde latior, rugæ anteriores fere evanescunt, pars posterior altior est, superior finis ad uterum amplior, angulus cum ore uteri auctior: os uteri minus, molle, & circulare: per id os membranæ & caput fœtus tangitur. Dolores veri. Os uteri in convulsione durescit, membranæ tenduntur, remittente dolore flaccescunt. Caput fœtus descendit, pars anterior urgetur in cavum os sacrum, sutura sagittalis in eadem cum eo osse linea est: neque nunc superest os uteri: humor rubicundior effluit. Partus fit cum tremore matris, clamore, perinæum finditur, occiput in arcum ossis pubis sub eo tamquam axi procedit, tandem fœtus erecta facie expellitur. Post partum per aliquot horas tamquam laxum intestinum in vaginam propendet. Prima se cervix uteri contrahit: os uteri a placenta dilatatum dolorem facit.

Idem in *collectaneis soc. Med. Hafniens.* HAFN. 1774. 8. egit de nodis funiculi umbilicalis. De usu forcipis ad caput incuneatum. SMELLII forcipem præfert, quod LEVRETI forceps non omni in pelvis sede applicari possit, quod ejus viri emendatæ encheireses difficillimæ & periculosæ sint. Forcipem non debere nisi per latera pelvis introduci. Iterum de periculo, quod ab adhærente ad ostium uteri placenta oritur.

Ejus præside CHRIST. JOH. BERGER defensa disp. *de diverso partu.* HAFNIÆ 1771. 8. Bona disputatio periti viri. De via fœtus. Machinas non probat, in quibus aliqui doctores artis obstetriciæ encheireses demonstrant. In superiorem aditum pelvis fœtus caput oblique ingredi debere, ut ejus sutura sagittalis obliquam lineam teneat, quæ a symphysi ossium pubis ad ossis sacri cum osse ilium conjunctionem ducit. Et angustia pelvis

sua

ſua habet pericula, & graviora, quæ nimis ampla eſt. Sæpe oſſa pubis in partu diſcedere, ut etiam greſſus fuerit inde impeditus. Difficilis partus ab oſſibus capitis præmature perfectis: periculoſus etiam ſi imperfecta nimis fuerint, ut cerebrum comprimi poſſit. Neceſſe eſſe ad partum expediendum, ut oſſa verticis figuram mutent. Malum eſſe partum in quo facies præcedit. Quibus in caſibus fœtum convertere oporteat, in quibus minime. De contactu oris uteri. Contra laqueum FRIEDIANUM. Fœtus repulſionem poſſe vehementiſſime nocere, ut etiam uterus de vagina ſecedat. Ut caput cunei modo impactum expediatur. Non debere ad modum LEVRETI brachia pueri ſolvi, neque vivo puero digitos in os dari. Et rectam SMELLII forcipem, & curvam LEVRETI ſua habere commoda, ut tamen utraque emendatione egeat. Quando forcipi locus ſit, quando eo auxilio rectius abſtineatur. Periculo plenum ejus uſum eſſe, quando totum caput pueri nunc oſſeum eſt, non requiri dum dolores præſto ſunt, & nondum, quando caput non pelvim ſubiit; eſſe ubi forceps adhiberi nequeat. LEVRETI conſilia aliqua in coriacea fœmina rectius reſpondere, neque poſſe regulas dari, quæ omnibus caſibus conveniant. Ut in gravibus caſibus forcipe ſit utendum. ROONHUYSII vectes raro locum habere. Inſtrumenta ad caput terebrandum, ad caput fœtus educendum.

Ejus *plan til förlaſningerne over jordemoders widenskaben* I. *Dal.* KOPPENHAGEN 1772. 8. HALLER. V. *pag.* 240.

CHRISTIAN LODBERG FRIIS & CHRISTIAN ELOVIUS MANGOR *de exploratione obſtetricia.* HAFNIÆ 1764. 4. Bona diſputatio. Frequenter pubis oſſa ſecedere. De BOESSELII exploratione, in qua digitis in conum datis uterus ipſe pertentatur. De exploratione ſolius oris uteri. De ea quæ fit per anum. Non ſemper furculam in primo partu rumpi. Uterum tertio menſe aſcendere, & ſuum oſtium ſecum rapere. Eſſe ubi numi argentei (Coronæ) amplitudine ſex ante partum hebdomadibus patuerit. Duram tanquam pilam fœtum ſexto demum menſe tangi. Tormina adnoſci, quod os uteri non mutent; ſpurios dolores, quod conſtringant. Ruptis membranis tamen quaſi veſicam ſe poſſe offerre. HALLER.

FRANCISCUS SCHOENMEZLER. Ejus *progr. in quo uſus forcipum in arte obſtetricia diſquiritur.* HEIDELBERG 1764. 4. Inutile eſſe inſtrumentum, & compreſſo cerebro nocere. HALLER.

J. MICHAEL THIERRY. Ejus diſp. *de partu difficili a mala conformatione pelvis.* ARGENTOR. 1764. 4. Partus difficilis a tumore cartilaginis inter primam oſſis ſacri & ultimam lumborum vertebram. HALLER.

CAR,

CAR. LUD. FRANC. ANDRY & præſ. ANT. FERREIN *E. in partu mortuo ſectio poſt ſiderationem.* PARIS 1764. 4. HALLER.

J. PETRUS DAVID. Ejus præſide A. LOUIS diſp. *de ſectione cæſarea.* PARIS 1764. 4. Chirurgus FERRAND mediis in doloribus partus ſcirrhum prope oſtium uteri ſcalpro excidit. HALLER.

JOS. THADD. KLINKOSCH. Ejus *programma quo hydrocephalum fœtus rariorem ejusque cauſam proponit.* PRAGÆ 1773. 4. V. *pag.* 845.

Grundlage zum Unterricht einer Hebamme. ROSTOCK und LEIPZIG 1765. 8. Compendium, in quo regulæ obſtetricibus, ante partum in partu & poſt partum obſervandæ, ac puerperis diæta optima præſcribitur. Partus naturalis hic reſpicitur tantum. Obſtetriciæ ignaris etiam libellus hicce inſervire poterit, ad mediocrem ſaltem ejus artis ideam adipiſcendam. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 3. *Band.* 1. *St.* pag. 244.

J. B. FREYER. Ejus diſp. *de partu difficili propter funiculum umbilicalem fætus collum ſtringentem.* HALÆ 1765. 4.

Ejus *caſus continuatio.* Ibid. 1766. 4. HALLER.

J. PHIL. NONNE. Ejus diſp. *de abortu.* ERFORD 1768. 4. HALLER. V. *pag.* 871.

GEORG RUDOLPH BOEHMER. Ejus diſp. *de naturalibus fœminarum clauſis.* WITTEBERG. 1768. 4. HALLER.

Ejus *de cauſis uterum imprægnatum diſtendentibus.* Ibid. 1768. 4. V. *pag.* 284.

J. CHRISTOPH. SOMMER. (Medicinæ & Chirurgiæ Profeſſor Braunsvicenſis). Ejus diſp. *de partu laborioſo ſelectæ obſervationes.* GÖTTING. 1765. 4. Septem narrat partus difficiles; inter eos caput ad modum clavi impactum, forcipe ſolutum, absque artis adjumento in lucem prodierunt pueri, in quibus facies aut præivit, aut ad os pubis converſa eſt. Oblique ſito fœtu & utero, caput terebratum.

Ejus *Beobachtungen über die in der Gebährmutter zurückgebliebene und in einem Sacke eingeſchloſſene Nachgeburt.* BRAUNSWEIG 1768. 4. Ut ii ſacci oriantur, quando aliqua uteri pars minus contractilis eſt, ut ei malo chirurgus medicetur: aliquot hiſtoriæ ſimilium caſuum. HALLER.

FRANC. GEORG. WILDES. Ejus diſp. *de adminiculis chirurgicis ante partum adminiſtrandis.* GÖTTING. 1765. 4. Balnea, clyſteres &c. HALLER.

ALEX. BERNH. KÖLPIN. Ejus *ſchediaſma anatomicum de ſtructura mammarum.* BEROL. 1765. 4.

FRANC. LUD. JOSEPH. SOLAYRES de RENHAC. Ejus *elementa artis obſtetriciæ.* MONSPEL. 1765. 4. Minime inutilis diſputatio. HALLER.

NOL-

NOLLESON. V. *pag.* 189.
MARTINUS. V. *pag.* 190.
RENARD. V. *pag.* 190.
J. BAPT. COLOMBANI. V. *pag.* 191.
ANTONIUS MATANI. V. *pag.* 191.

CASPAR LUCAS *die in Kindes Nöthen seüfzende Bauren Frau, oder kurze Unterweisung, wie eine Hebamme auf dem Lande einer Frau in der Schwangerschaft, Geburt, und Kindbett geschicklich abwarten soll.* COSTANZ 1766. 8.

JOHANNES MICH. de MENGHIN, protomedicus Tyrolensis, Præses & director Facult. Med. Oenipontanæ, Professor institutionum medicarum & Mat. medicæ. Ejus disp. *de lactatione infantum.* OENIPONTI 1766. 4.

ROBERT, medicus. V. *pag.* 192.

VALENTIN. BRUSATI. Ejus disp. inaug. *de morbis fœminarum.* WIEN 1766. 8.

SABBAS LEONTOWYTSCH. Ejus disp. *de partu præternaturali ex vitiis trunci fœtus orto.* ARGENT. 1766. 4. HALLER.

J. PAUL. HOFFMANN. Ejus disp. *de forcipe Smellii in praxi obstetricia anteponenda vecti Roonhuysiano.* LEID. 1766. 4. HALLER.

De LUNEL. V. *pag.* 194.
MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.
Le CLERC. V. *pag.* 194.
JOLY. V. *pag.* 194.
DUPONT du MESNIL. V. *pag.* 194.
CHRISTOPH. GOTTLIEB BUTTNER. V. *pag.* 195.

JOSEPHUS JACOB. PLENCK. Ejus *Anfangsgründe der Geburtshülfe.* WIEN 1768. 8. (& 1774. 8. cum instrumentorum iconibus). Liber minime ineleganter scriptus, & viri exercitati. (Etiam Berolinenses laudant (n).) Coccygem ad unciæ distantiam reprimi posse. In partu fœtum oblique prodire, ut humeris potius ad rectum intestinum & antrorsum ad os pubis vergat. Tota manu absque maximo incommodo os uteri explorari posse. Dolores tunc potissimum sævire, quando caput fœtus primam vertebram ossis sacri nunc superat. Departu naturali, deque gradibus cujusque vitiosi situs. Pelvis nimis ampla periculosa, uterum potest rumpere. Non valde probat eos, qui uterum a partu manu everrunt. Caput una uncia legitimam diametrum absque periculo superat, alteram unciam ars potest superare, ad tertiam vincendam forcipe opus est. Frequentissimus inter partus vitiosos is est, in quo manus

(n) In *deutscher allg. Bibl.* II. *Band.* 1. *St.* pag. 219.

manus se offert: idem inter difficiles. Laqueum hic noster pedi circumjicit. Non facile aliqua cum violentia placentam educit, cum uteri læsiones periculosissimæ sint. Instrumentorum icones. LEVRETI longiorem forcipem SMELLIANÆ præfert. In Roedererum ob fœtus intra uterum dissectionem, quam noster improbat. Sella ad parturitionem. Placenta potius in utero relinquenda, non nocere etiam ad 7. vel 15. diem retentam. HALLER. *V. pag.* 1031.

Ontleed en heelkondige verhandeling over de uytzakking en uytwassen der lysmœder en scheede. UTRECHT 1767. 8. Ab eadem societate chirurgorum scripta. Uterum utique vere elabi, quem sodales reposuerint, & ostium internum manifesto distinxerint. Eo in casu annulari pesso opus esse, qui partes contineat. Fuse de pessis: divitibus solis petiolatos convenire. Laudant pessum elastro instructum, ex Commentariis Haarlemensibus sumtum. De uteri inversione, periculoso malo. Demum de inversione vaginæ in genere, quæ & sola elabatur, & uterum elapsum nunquam non comitetur. Membranam internam vaginæ aut totam, aut non integram elabi posse. De uteri fungis, & sarcomatibus. Intorquendo exstirpari, quibus gracilis sit petiolus: resecari, qui in ima vagina pullulent, reliquos ligari. Gangræna lethalis uteri, ex elapso fungo uterino, qui undique ad internam uteri superficiem adhærebat. HALLER.

J. GOTTFR. MORGENBESSER *de fœtus non vitalis partu dirigendo.* FRANCOFR. ad VIADR. 1767. 4.

Ejus *von der Nothwendigkeit des Zufühlens. . . .* 1773. HALLER.

Hebammenordnung für das H. Hollstein Kön. Antheils die Herrschaft Pinneberg. ALTONA, und GLÜCKSTADT 1767. HALLER.

JOHN HARVIE. Ejus *practical directions shewing a method of preserving the perinæum in birth and delivering the placenta without violence.* LONDON 1767. 8. Perinæum vola manus sustinet. Non debere funiculum adtrahi. Ut placentam ex inverso utero eduxerit, quæ tamen fœmina tabida periit. In abortu placentæ expulsio naturæ debet relinqui, per felicia exempla. HALLER.

VALLI. Ejus *trattato del parto naturale, dei parti divenuti difficili per la cattiva situazione del feto.* PARIS 1767. 8. HALLER.

WILH. AUGUSTINUS KOSTER. Ejus disp. *de partu difficili & præternaturali ex situ capitis fœtus iniquo orto.* LEID. 1767. 4. HALLER.

DAVID SPENCE. Ejus disp. *de sanguinis ex utero gravidarum & puerperarum profluviis.* EDINBURG 1767. 4. TODE.

GUIL.

GUIL. COOPER. Ejus disp. *de abortionibus.* LEID. 1767. 4. HALLER.

ANDREÆ NUNN & CHRIST. THEOPH. HOFMANN, auctoris, disp. *de dystocia s. partu difficili in genere.* ERFORD 1768. 4. HALLER. V. *pag.* 285.

CHRIST. FRID. JÆGER & THEOPH. CONR. CHRISTIAN STORR *obss. de fœtubus recens natis jam in utero mortuis & putridis, cum subjuncta epicrisi.* TUBING. 1767. 4. HALLER.

P. S. J. U. D. *de divis obstetricantibus & circa partum recens editum occupatis.* FRANCOFURT. 1767. 4. Multa habet eo spectantia, ex veterum legibus, tum de Diis, qui parturientibus opem ferre credebantur, etiam de Prometheo, Pygmalione. HALLER.

PETR. JOSEPH. OBERLIN. Ejus disp. *de hæmorrhagia uteri.* ARGENTOR. 1767. 4.

GODFRID KEYSERLIZ (vel GEORG KAYSERLIZ) disp. *de partus Agripparum difficultatibus.* LIPS. 1767. 8. Se vidisse fœminam non puerperam, omnibus ossibus pelvis mobilibus. Exempla, in quibus puerpera instrumentis debet servari. Novum *tiretête* LEVRETI, quod in magnum occipitis foramen datur, & de quo transversa trabecula prodit, quæ ad ossa se firmat. Forcipes elastro instructæ. Utraque caput retes aperitur, & educitur. HALLER.

CHRISTIAN RIKMANN & J. J. DOPPELMAIER disp. *de partu legitimo.* JEN. 1767. 4. HALLER.

CHARLES KELLY. V. *pag.* 197.

WILLIAM HAY. V. *pag.* 198.

CORNELIUS PEEREBOOM. V. *pag.* 198.

PETRUS de WESTEN. V. *pag.* 198.

LUDOV. BUXTORF. V. *pag.* 199.

SAUCEROTTE. V. *pag.* 199.

PIET. V. *pag.* 199.

QUEQUET. V. *pag.* 200.

BENEDICTUS MAJA. V. *pag.* 201.

PHILIPP. THIKNESSE *midwifery analysed.* LONDON 1768. quæ tertia est editio. HALLER.

MORITZ (vel MARC.) GERHARD THILENIUS. Ejus *kurzer Unterricht für die Hebammen und Wöchnerinnen auf dem Lande.* CASSEL 1768. 8. alii 1769. 8. & auctius 1775. 8. De inscitia obstetricum rure degentium denuo queritur. Ei malo remedium, sæpe alias frustra tentatum: opponere studet: puta tractatum, quem methodo plana conscriptum dedit, unde obstetrices scitu necessaria depromant. Sed nonne libri jam dudum exstant, qui similia quo-

que suppeditare valent, dummodo discendi cupidæ magis essent obstetrices. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 14. *Band.* 1. *St.* pag. 199.

AUG. DIETR. G. PRANGE *die wohlunterrichtete Hebamme in Frag und Antwort.* HAMBURG 1768. 8. alii 1769. HALLER.

JOANN. PAUL. KNOFLER, Tyrolensis. Ejus diss. inaug. *de sterilitate.* WIEN 1769. 8.

JOH. ARMSTRONGS *Abhandlung von Kinderkrankheiten.* ZELLE 1769. 8.

J. van WAERT. Ejus disp. *de utero gravido devio causa partus difficilis & laboriosi.* LEID. 1768. 4. HALLER.

DAN. CHRISTIAN BURDACH, qui obiit mense Junio 1777. Ejus disp. *de læsione partium fœtus nutritioni inservientium abortus causa.* LIPS. 1768. 4.

LUD. ALB. APUHN. Ejus disp. *de non acceleranda secundinarum extractione.* GÖTTING. 1768. 4. Rarissime placentam in uteri cellula occultari. Quæ causæ sint nimis validæ adhæsionis. Retentam placentam non adeo valde nocere, nisi per hæmorrhagiam, si pars ejus decesserit. Non debere utero vim inferri. Non facile manum debere admoveri, nisi ex hæmorrhagiæ metu. HALLER.

PAQUIÉ. V. *pag.* 202.

DUMONCEAU. V. *pag.* 204.

DUMORIER. V. *pag.* 204.

VETILLARD. V. *pag.* 204.

J. B. SAURA. V. *pag.* 205.

ROBERT WALLACE JOHNSON, discipulus HUNTERI medicinam exercet & obstetriciam. Ejus est *new system of midwifery in* 4. *parts, founded on practical observations.* LONDON 1769. 4. Uterum ruptum incidit. Abortus acidam diætam requirit, quod placenta relicta in fœtidum liquamen abeat. Partus. AVICENNAM forcipem habere ad fœtum mortuum educendum. Nonnemo, nomine DRINKWATER, qui ab a. 1668. obstetriciam exercuit, forcipe & ipse utebatur. SMELLIUM curvitatem forcipis LEVRETIANÆ imitatum esse; quam ipse JOHNSON emendavit, ut accurate ad pelvis fabricam facta sit. Non malos partus esse, in quibus nates præcedunt, recte. Quando caput in commodo situ prodit, neque manibus pedes possunt adripi, laqueum injicere suadet, & docet. Difficillimus est partus capitis incuneati. Si vertex præcesserit, forcipe uti convenit. Sic in angusta pelvi, & frontis ad os pubis obversione. Ut forcipe utendum est. Raro necesse videri fœtum dividere nisi ob male factam pelvim. Instrumenta varia, conductor, uncus manubrio transverso, laqueus. Nunquam cæsaream sectionem quemquam in ANGLIA esse molitum, nisi in partu ventrali.

Mor-

Morbi puerperii. Ulcus uteri aptis liquoribus injectis superatum. Uteri prolapsus, inversio, hæc fere obstetricis vitio. HALLER.

Man midwifery analysed and the tendency of that practice, detected and exposed Third Edition. LONDON 1769. 8. HALLER.

F. TOMLINSON. V. *pag.* 205.

J. AUGUST. UNZER. V. *pag.* 206.

HANS BERNHARD LUDWIG LEMBKE *Beantwortung der Schrift von der Beschwerlichkeit der Geburtshülfe.* LUBECK 1769. 4. Adversus libellum WALBAUMII. Ita HALLER.

CAR. FRID. CHRISTIAN. HENNEMAN. Ejus disp. *de obliquitate uteri & positura infantis obliqua & iniqua.* GÖTTING 1769. 4. Non debere obliquum uteri situm cum obliquo positu fœtus confundi, ut quidem vulgo soleat. Qui dudum ante DEVENTERIUM de ea obliquitate cogitaverint. Ejus mali varietates. Fœtus obliquus, qui non est in ductu axis uteri. Positura iniqua, in qua facies non respondet offi sacro. HALLER.

CHARLES FREDERIC REHFELD & ANTOINE MORIEN *traite mechanique & raisonné sur l'art de l'accouchement.* GREIFSWALD 1769. 4. Gallice scripta disputatio. HALLER.

Ejus nempe REHFELDI, Professoris *de situ fœtus in utero materno.* Ibid. 1770. 4. MEUSEL.

CHRISTIAN LUDW. SCHWEIGHARD *observationes de non necessaria funiculi umbilicalis deligatione.* ARGENTOR. 1769. 8. Cum absque injecto vinculo funiculum resecuisset, nullum effluxisse sanguinem. HALLER.

Le CRAN. Ejus disp. *de omnibus partibus Chirurgiæ, de extractione placentæ.* CADOMI 1769. 4. HALLER.

JOUBERT de la MOTHE V. *pag.* 206.

KECK. V. *pag.* 207.

DAN. WILH. NEBEL in II. Volumine *Actorum Academiæ Palatinæ* refert de fœtu 34. annis in utero manente, cujus exterior superficies indurata erat. HALLER.

SAMUEL de WIND. V. *pag.* 207.

J. AUGUST RIDDER. Ejus *observatio rarior de fœtu septem mensium per intestinum rectum, matre salva & superstite excluso.* ANNABERG. 1770. 4. Partum ad fœtus ventrales refert extra uterum conceptos. HALLER.

F. A. de LEURYE, chirurgus. Ejus *traité des accouchemens en faveur des éléves.* PARIS 1770. 8. maj. (Germanice BRESLAU 1778. 8. si idem est. V. *pag.* 1213.) Artis compendium, cujus magna pars collecta-

nea est. In præfatione vectem ROONHUYSIANUM rejicit. Omnino ex naturæ nutu cartilagines pelvis laxari. A nimis laxa pelvi uteri prolapsus fieri. Ab erepta violentius placenta ligamenta uteri vim pati. Per superius pelvis fretum fœtum progredi altera aure posteriori, anteriori altera. De tangendo uteri ostio. Aquæ spuriæ. Partus. Extractio, quæ fit adreptis pedibus: Versio. De forcipe; esse ubi uncus præferri debeat. De utero obliquo: retrorsum non vergere, nisi pelvis male facta sit. Secundas continuo ab enixu extrahit, reliquias naturæ curæ committit, neque valde metuit, si fragmenta placentæ in utero manserint. HALLER.

DIDELOT, chirurgus. Ejus *instruction pour les sages femmes ou methode assurée pour aider les femmes dans les accouchemens laborieux.* NANCY 1770. 12. YVERDON 1771. 12. Germanice AUGSP. 1772. 8. Breve compendium, quod tamen auctor suis curationibus miscuit. Secundas continuo post fœtum educit: & si natura cessat, manum in utero relinquit, ne claudatur. Abortus placentam naturæ committit. Oblique mavult fœtum prodire, ut F. OULD. Puerum, qui mortuus videbatur, resecto funiculo refocillavit. In uterum inflammatum mollientia medicamenta injicit. HALLER.

J FRID. SCHÜTZE, medicus. Ejus *gründliche Anleitung zur Hebammenkunst. Mit Kupfer.* HILDBURGHAUSEN 1770. 8. In partu coccygem ad unciæ distantiam discedere. In partu fœtus sani tamen aliquas partes esse. In sella melius pari, recte. De malo fœtus positu, & uteri. Ita HALLER. Ordo systematicus utcunque, omnia satis perspicue, fusius tamen, quam ut obstetrices commode uti possint. Icones THEBESIANIS similes. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* I. *St.* pag. 214.

Wegweiser der Geburtshelfer oder der Meister in der Kunst die Entbindung der Weiber zu befördern. GLOGAU 1770. 8. HALLER.

LUDWIG RUDOLF PEYBERT *kurzer Auszug aus der Lehre von der Hebammenkunst.* ULM 1770. 8. HALLER.

D. LUD. R. *Auszug aus der Lehre von der Hebammenkunst zum Behuffe der Hebammen.* ULM 1770. 8. HALLER. (An idem?)

Baselische Hebammenordnung. BASIL. 1770. 4. HALLER.

SAMUEL FRIDERIC SCHEFFEL. Ejus disp. *de fœtu natibus in partu prodeunte observationes & analecta.* GOTTING 1770. 4. Quinquagesimum quemque infantem natibus edi præviis. Non debere inter partus præter naturam numerari. Nisi a natura expediantur, fœtum debere pedibus

dibus

dibus adreptis extrahi, etiam cum unci aut forcipis adjumento. HALLER.

FRANC. ARAND. V. *pag.* 208.

CHRIST. FRID. JÆGER & auctoris WILLARD diss. *de metastasi lactis.* TUBING. 1770. 4.

J. CAR. HOFMAN. V. *pag.* 209.

GEORG. HERBINIAUX, chirurgus, in *Journal de Medecine* T. XXXII. agit de facili modo ligandi polypi uterini. Tubulo utitur argenteo, duobus terminato foraminibus, per quæ duo fila cannabina trajiciuntur: circa polypum ansam factura.

Ejus *parallele de differens instrumens avec les methodes de s'en servir pour pratiquer la ligature des polypes dans la matrice en forme de lettre à M. Roux.* La HAYE 1771. 8. Ad litem cum LEVRETO. Icon instrumenti. Ansa fit ope contortæ cochleæ. Aliud instrumentum Exempla felicis usus. In LEVRETI instrumenta animadversio. HALLER.

CLEMENT, chirurgus. V. *pag.* 209.

Du BOUEIX. V. *pag.* 210.

GUIOT. V. *pag.* 210.

La MARE. V. *pag.* 210.

PIETSCH. V. *pag.* 210.

GALLOT. V. *pag.* 211.

DOLIGNON. V. *pag.* 211.

GASQ. V. *pag.* 211.

G. MÜLLER. V. *pag.* 211.

J. BRUGMANS. V. *pag.* 211.

J. de REUSS. Ejus *naauwkeeurig onderwys in de vroedkonde.* AMSTERDAM 1771. 8. CAMPERUS præfatus est. Ligamenta ossium pubis vidit in puerpera laxissima fuisse. Claudis fœminis pelvim parum profundam esse facilemque partum. REUSSIUS ipse de palpatione oris uterini. Quæ morentur, placentam annulum nonnunquam ambientia, esse etiam ubi in fovea uteri lateat. Quæ partum retardent. Morantibus humeris caput hinc inde agitandum. Oblique procedens caput subinde a natura expediri, alias dilatata pelvi egere. Cum fœtus lateraliter prodiret, noster digitos in os fœtus dedit, altera manu humeros depressit. Crassiores membranas tamen nocere, vitam fœtus nobis occultare. HALLER.

JOAN. JACOB. TANNER. Ejus disp. *de polypo feliciter ex utero extrahendo.* ARGENTOR. 1771. 4. Felix exemplum, ut ejusmodi fungi commode ligentur, etiam tubulo, cui inde duo annuli adglutinati sunt, a MEYERO Tigurino chirurgo inventi. Per tubulum introducitur filum ar-

gen-

genteum præter ansam intortum, eam ansam ope specilli ad radicem concrementi auctor adplicat. HALLER.

RICH. MANNING *treatise on female diseases in which are comprehended those incident to prægnant and childbed woman.* LONDON 1771. 8. HALLER.

EMANUEL FRIES. Ejus disp. *de usu forcipis in partu.* ARGENT. 1771. 4.

J. CHRISTOPH. UNZER. Ejus disp. *de fœminis Europeis & illustribus, an earum præ aliis gentibus partus sunt laboriosiores.* GÖTTING 1771. 4. DRESDÆ partus mortui geniti sunt 5½ ex 100. Mortes parturientium plurimæ sunt LIPSIÆ. In toto orbe terrarum fœminæ felicius pariunt, quam in culta Europa. HALLER.

SALOMO V. EMBDEN. Ejus disp. *de partu cæsareo.* LEID. 1771. 4. HALLER.

HERMAN DIETRICH DUNKER. Ejus *ratio optima administrandi partus cæsarei.* DUISBURG 1771. 4. disputatio. HALLER.

J. WILH. MÖLLER. Ejus *critica partus olim enixi diagnostica.* GÖTTING 1771. 4. Disputatio. HALLER.

NIC. du BERTRAND & FRANC. LUD. JOS. SOLAYREZ disp. *de partu viribus maternis absoluto.* PARIS 1771. 4. experti juvenis. Recte dilatus partus, cum ostium uteri peranguftum esset. Facilius fœminam parere, si faciem fœtus ad latus sinistrum matris converteris. HALLER.

G. COOPER & H. THOMPSON. V. *pag.* 215.
J. LYNNE. V. *pag.* 215.
EDUARDUS ALANSON. V. *pag.* 215.
De TRESSAN. V. *pag.* 216.
MAUSSION. V. *pag.* 216.
MANGIN. V. *pag.* 216.
ENAUX. V. *pag.* 216.
ROBIN. V. *pag.* 216.

The danger and immodesty of the custom of unnecessarly employing man midwives By a man midwife. LONDON 1772. 8. HALLER.

LA PEYRE, chirurgus, qui in ANGLIA vixit. Ejus est *inquiries whither women with child ougth to prefer the assistance of their own sex to that of man midwives* &c. LONDON 1772. 8. Obstetrices raro ea esse peritia, ut in difficili c su sufficiant. Errores obstetricum. Nullum esse immodestiæ periculum. HALLER

A treatise on the diseases of infants. LONDON 1772. 8. Anonymi sed practici hominis minime malum compendium. Chirurgica pauca. Atre-

tæ

tæ omnis generis aperiendæ, frenum linguæ incidendum. Herniæ. HALLER.

In *nouveau dictionnaire* &c. V. *pag.* 217.

PERRET, V. *pag.* 886.

Observations sur le danger & l'inutilité de préparer pendant la grossesse le sein des femmes qui se proposent de nourrir leurs enfans. PARIS 1772. 12. HALLER.

NATH. HULME *Abhandlung vom Kindbetterinnen-Fieber.* LEIPZ. 1772. 8.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

LEVRETS *kunst der Geburtshülfe nach den Gesetzen der Bewegungen aus der Naturlehre.* GERA 1772. 8. Varia addita. HALLER.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

ROY. V. *pag.* 225.

GUILHERMOND. V. *pag.* 225.

CHAUSSIER. V. *pag.* 226.

DANIEL GOTTHELF DIETERICH PEGOLOW. Ejus disp. *de fœtu brachio in partu prodeunte.* ARGENTOR. 1772. 4. Partuum difficilium maxime frequens est brachii unius aut utriusque prolapsus: septem ejusmodi mali genera. Primum PETRUM FRANCO in partu difficili fœtum pedibus extraxisse. Non debere caput rotari, ut reducatur, & pedes apprehendi possint: cum periculo id molimen conjungi, neque FRIEDIO successisse. Varia absurda consilia rejecta. Administrationes utiliores in brachii prægressione. Uteri contractionem prævalidam venæ sectione leniri. HALLER.

J. BAPT. du FOUR, & GUIDO FELIX ALLAN *de methodo partus præternaturalis speciem in naturalem convertendi.* PARIS 1772. 4. Ruptis aquis nonnunquam prominere acuminatum quid, & caput cum magno periculo incuneatum esse. Hic forcipe caput debet liberari, expulsio naturæ relinqui. HALLER.

CLAUDIUS ANDREAS GOUBELLY & FLORENTIUS CAR. BELLOT *E. capite incuneato vectis forcipibus anteponendus.* PARIS 1772. 4. In omni capitis impacti varietate vectem adhiberi posse, cum in multis, & capite in superiori pelvis parte hærente, forceps locum non habeat. Ut vecte sit utendum. HALLER.

J. GOTTL. THAU & præs. PHIL. ADOLPH BOEHMER. Ejus disp. *de abortu habituali.* HALÆ 1772. 4. HALLER.

JUST.

JUST. FRID. LIND. Ejus disp. *de ruptura uteri ejusque sequelis, & methodo medendi.* ERFORD. 1772. 4. Fundus uteri ad duas uncias crassus, latus dextrum vix cultri dorsi, a pedibus fœtus perforatum. HALLER.

The modern practice of midwifery considered. LOND. 1773. 8. Scopus est ostendere, posse viris obstetriciis careri, moribusque cautum fore, si eorum usus aboleretur, qui necessariam modestiam fœminarum corrumpat, ut dediscant erubescere. Instrumenta ad partum promovendum nullius esse usus; forcipes vel non admoveri posse; vel eo tempore admoveri, quo natura sola labori sufficiat. Expectatione partus felicius expediri, a viris obstetriciis male præcipitari &c. HALLER.

Wahre Beschreibung zweyer aneinander gewachsenen Kinder mit einer Kupfertafel. FRANKFR. 1772. 8.

JOHN LEAKE, medicus. Ejus *lecture introductory to the theory and practice of midwifery.* LONDON 1773. 4. Germanice LEIPZ. 1778. 8. Huc pertinet dissertatio de forcipibus. Contra forcipem LEVRETI: non posse usui esse, quando maxima ejus sit necessitas; ob brevitatem convenire, quando pueri caput profunde nunc in pelvim descendit, sed eo in rerum statu naturam ipsam partum expedire: quando pelvis perangusta, caput peramplum est, vires exhaustæ sunt, & periculum imminet, forceps longa, & curva laudatur, a LEAKIO inventa, cujus tria crura sunt, & crus tertium est pro vecte, uterumque defendit, ne vim patiatur. Duo crura solita utrinque lateribus capitis fœtus adplicantur, tertium inter occiput & os pubis: idem caput ab eo osse semovet, & intercedit, ne forceps labascat. HALLER.

J. C. BREITHAUPT, medicus Cassellanus. Ejus *Nachricht der von dem Herrn Professor* STEIN *zu Cassel beschriebenen Brust oder Milchpumpe.* CASSEL 1773. 4. Laudatur in *deutscher allg. Bibl.* 23. *Band.* 2. *St.* pag. 501.

P. G. van BAREGHEM *aanmerkingen over de berugten kayzersnee.* DENDERMONDE 1773. 8. HALLER.

Kort onderwys in de Vroedkunde by vragen en antwoorden. LEEUWAARDEN 1773. 8. HALLER.

JODOCUS EHRHARD, physicus Memmingensis. Ejus *Sammlung von Beobachtungen zur Geburtshülfe.* FRANKF. und LEIPZ. 1773. 8. Medici artem obstetriciam exercentis bonum opus. Varii situs obliqui fœtus, a situ obliquo capitis diversi, aliquando cum eodem conjuncti. Situs obliqui forcipe expediti. Quibus in casibus eo instrumento utendum sit, quibus præstet pedes adripere, fœtum invertere, quæ administratio ab auctore frequentius exercetur. Uterus ruptus, quod dexter humerus ad os pubis adlisus & fractus esset. Oblique positi fœtus, servati expeditis humeris;

neque

neque enim semper sufficere caput expediisse. Mortua, cui ob hæmorrrhagiam graviorem fœtus extractus fuerat. Obliquum uteri osculum partum non impedire, nisi una ipse fœtus oblique positus fuerit. Inversio in omni obliquitate utilis. Lentissimo & retardato partu metus lacerati uteri superatus. Signa ejus periculi; neque abdomen diminuitur, neque dolores partum promovent, etiam acres & frequentes: eo in casu ossa pubis cum crepitu discedere. Periculosi partus a præcedente placenta, & nonnunquam lethales. Fœtus collo in partu prodiens debet pedibus educi. Umbilicus præcedens & brachium: & præter necessitatem, & frustra, brachium detruncari. Partus præcedente cubito: mento ad os pubis retento. Secundinæ resides: patientiam noster commendat, neque ullum inde urgens esse periculum, & placentam nunquam absque periculo evelli. Expectatione etiam retenta in fovea placenta solvitur. Partus difficilis a transversis humeris, in quo casu caput auctori aperiri necesse fuit. Ita HALLER. Præfatio & catalogus auctorum desideratur. Observationes numero quadraginta, nihil notabile præseferunt, præter theoriam novam eamque erroneam. Praxis itaque auctoris, tali theoriæ innixa, mala sit oportet. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 23. *Band.* 2. *St.* pag. 497.

Idem in *N. A. Nat. Cur. Vol.* V. *obs.* 5. retulit de utero in partu rupto ob hærentem humerum. HALLER.

CAR. JOS. OEHME. Ejus disp. *de morbis recens natorum chirurgicis.* LIPS. 1773. 4. Minutissime. Tumor capitis, abscessus, caries. Hernia cerebri angusta vitta curanda. Spina bifida. Ancyloblepharon. Frenuli linguæ vitia. Hernia congenita. Atretæ feliciter apertæ. HALLER.

J. HENR. BLUMENTHAL. Ejus *ischuria hysterocystica.* LEID. 1773. 4. In hac disputatione retentionem urinæ describit, quæ fit in prægnantibus, parturientibus, & puerperis, illam quidem a fœtu & utero vesicam comprimente oriri, cui malo partim manu subvenit, ex consilio MOTTII, partim cathetere pene duplo longiori, novem pollicum, tum introducto pesso. A partu uterus inversus aut prolapsus potest ischuriam facere: deque ejus indole agit. HALLER.

J. THOMAS PHIL. HENR. DUPARC. Ejus disp. *de partu difficili.* MONSPEL. 1773. 4. HALLER.

JOHANNES STEYRER, Muravo-Styrus. Ejus diss. inaug. *sistens animadversiones in uteri inflammationem.* WIEN 1773. 8.

CHARNAUX. V. *pag.* 228.

MAUSSION. V. *pag.* 229.

DELAGARDE. V. *pag.* 229.

FRANC. ZANETTI. V. *pag.* 229.

F. Bell in *Med. Comment.* II. *n.* 1. retulit de fœtibus poſt fere 21. menſes exciſis.

Thomas Percival ibid. poſt 22. annos fœtum per alvum vidit egeri. Haller.

Hagen. V. *pag.* 235.

Riesenbach. V. *pag.* 235.

Giesemann. V. *pag.* 235.

Dibbel. V. *pag.* 235.

J. Philip. Royert. V. *pag.* 236.

H. Augustus Wrisberg in *Gött. Anz.* 1774. *n.* 42. & procul dubio in *T. V. Comm. Soc. Reg. Gott.* dixit prolapſum vaginæ, labia calculoſa cruſta obducta, calculum in abſceſſu, qui videtur per ulcus ex veſica elapſus fuiſſe. Tantum tamen malum ſanatum. Haller.

A. Figuet. V. *pag.* 236. & 239.

Jean Noé. V. *pag.* 237.

Claud. Hilar. Laurent. Ejus diſp. *de uſu & abuſu inſtrumentorum in arte obſtetricia.* Argentor. 1774. 4. Haller.

Joh. Wilhelm. Gulbrand. Ejus *de ſanguifluxu uterino.* Hafniæ 1774. 8. alii 1777. 8. Laudatur a celeberrimo Tode.

Hebammenkunſt zum Nutzen und Gebrauch ſowohl für die Hebammen, als die Gebährende in Kürze vollkommen verfaſſet. Lüneb. 1774. 8.

J. Jac. Belletete, & auctoris J. Matthæi du Frasne *E. ligaturæ polyporum uteri inſtituendæ nova methodus anteponenda.* Paris 1774. 4. Cum icone inſtrumenti. Haller.

Theobaldus Stephanus Lauveriat præſide P. M. Bottentuit in hæc verba diſputavit *E. utilia in graviditate, in partu, & poſt partum balnea.* Paris 1774. 4. Balneum uteri evolutionem ante partum adjuvare: in partu relaxare uterum, cujus ſtrictura princeps partus impedimentum ſit: poſt partum inflammationis & gangrænæ uteri periculum tollere. Haller.

Barbault *traité théorique & practique des accouchemens....* Seculi XVII. Ita Haller.

Vespre. V. *pag.* 237.

Milleret. V. *pag.* 237.

Giroud. V. *pag.* 238.

RAPHAEL JOHAN. STEIDELE, (Tyrolensis Oenipontanus, Nosocomii Hispanici chirurgus ordinarius, Anatomiae, Chirurgiae, & Artis Obstetriciae Professor extraordinarius Vindobonensis, qui etiam Medicinae studiosos tum artem obstetriciam, primum in statua & in machinis aliis aptissimis, quas expertissimus vir ad hunc finem excogitavit, & postea in cadavere, tandemque ad ipsos parturientium lectos; tum etiam praxin & operationes chirurgicas publice docet). Ejus est *Unterricht für die Hebammen.* WIEN 1774. 8. (auctius & cum titulo *Lehrbuch von der Hebammenkunst.* Ibid. 1775. 8. cum iconibus). Minime malum compendium. Cum pro obstetricibus scripserit, quas non oporteat instrumentis uti, omnino in tota arte de eorum administratione silet, eaque auxilia sola docet, quae manu absque alio adminiculo possunt praestari. Omne genus partus difficilis solicite exponit, ut ab ore uteri oblique posito, ab angustia pelvi, a malo situ foetus, a nimia alicujus partis mole, a praecedente placenta vel funiculo, ab aliis causis partus retardatus fuerit. Signa, discrimina, encheireses plenius fere tradit, quam alius quisquam. Amplae pelvis pericula, etiam elabentis subito foetus mortes. Saepe in difficili casu expectat mortem infantis, postquam collapsae partes facilius expediantur: secundas retentas non facile manu adgreditur, multumque a natura sperat. HALLER.

Ejus *Abhandlung von dem unvermeidentlichen Gebrauch der Instrumenten in der Geburtshülfe.* Ibid. 1774. 8. Majores laudes sibi meruit (o) auctor hocce opere, quam praecedenti. Regulae practicae, & methodus applicandi forcipem curvam. De excerebrando cranio. Ut abruptum caput foetus in utero retentum instrumentis sit extrahendum. De modo aperiendi thoracem. De ruptura uteri. De sectione caesarea. De usu instrumenti Roonhuysiani, quem non valde probat. Proprio instrumento incuneatos foetus nates expedit.

Ejus *Sammlung merkwürdiger, und für Aerzte, Wundärzte, hauptsächlich aber für Geburtshelfer und Hebammen nützlicher Beobachtungen von der in der Geburt zerrissenen Gebährmutter, mit Anmerkungen.* WIEN 1774. 8. Observationes sunt quatuor lectu dignae, cum icone. Judicium suum ubique interponit.

Ejus *Nachtrag zur Sammlung merkwürdiger Beobachtungen* &c. Ibid. 1775. 8. Brevis quidem at utilis observatio cum animadversionibus, cumque icone adjecta. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 31. *Band.* 1. *St.* pag. 193. & 194.

THOMAS REINDEL, medicus. Ejus *kurzer Unterricht für die Hebammen und Wöchnerinnen in Städten und auf dem Lande.* EISENACH 1774. 8. MEUSEL.

(o) In *deutscher allg. Bibl.* 31. *Band.* 1. *St.* pag. 191.

ANTONIUS STODOLNY, Silesius Blendovicensis, medicus breviſſimi ævi. Ejus est diſſ. inaug. *de doloribus posthumis.* WIEN 1774. 8.

SABINI SECUNDI *Versuch eines Hebammen Examinis über die vornehmsten natürlichen Puncte, und zum Accouchement.* CHEMNITZ 1774. 8. Compilatio nullius momenti. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 26. *Band.* 2. *St.* pag. 448.

Die Erzeugung der Menschen und Heimlichkeit der Frauenzimmer, von Tissot. Zweyte Auflage. FRANKFURT 1774. 8. Temere congestus labor nonneminis, qui TISSOTI nomen impudenter titulo præfigere ausus est. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 177.

Die Kunst, das menschliche Geschlecht fruchtbar zu machen. LANGENSALZA 1774. 8. Farrago remediorum adeo ineptorum, ut his deteriora vix possint ab ulla impostorum fraude effingi. Consilia tamen quædam chirurgica ex PLATNERO sumpta, nec non sententiam HIPPOCRATIS de sterilitate mulierum reperies. Ita in *deutscher allgem. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 179.

GEORG. CHR. ARNOLD, Medicinæ & artis obstetriciæ practicus LESNÆ in POLONIA majori, A. N. C. socius. Ejus *tractatus de partu serotino CCCXXIV. dierum, ex œdemate uterino cum singulari graviditate & puerperio.* LIPS. 1775. 8. Casus memorabilis, ab auctore observati, exacta descriptio; unde patet virum in arte obstetricia non male esse versatum. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 185.

Ejus *Gedanken von der Zulässigkeit der Meynung, die Mutter würke in die Bildung ihrer Frucht durch die Einbildung, nebst einigen dahin gehörigen Beobachtungen.* LEIPZ. 1775. 8.

FRANC. FERDINAND. NEUREITER, Bohemus Nettolitzensis. Ejus diſſ. inaug. *de depositionibus lacteis.* WIEN 1775. 8.

BUSCH. Ejus disp. *de partu naturali difficili propter humerorum iniquum situm.* STRASBURG 1775. 4. TODE.

THOMAS JOSEPHUS ALIPRANDINI, Tyrolensis Valesoletanus, egregius nunc physicus Leitæpontanus. Ejus *diſſ. inaug. sistens generalia circa parturientes, & puerperas.* WIEN 1775. 8.

GISI. Ejus disp. *de necessario instrumentorum in arte obstetricia usu.* STRASBURG 1775. 4.

RUHLAND. Ejus disp. *de partu præternaturali ac difficili ob procidentiam funiculi umbilicalis juxta caput.* STRASBURG 1775. 4. Laudat celeberr. TODE (p).

BOUN-

(p) In *medicinisch chirurgische Bibl.* 5. *Band.* 1. *St.* pag. 118.

BOUNDER. Ejus *nova methodus removendi a partu omnia, quae praevideri possunt, obstacula.* STRASBURG 1775. 4. Disputatio. Minime laudat TODE (q).

JACQUEREZ. Ejus disp. *de partu quodam naturali laborioso propter gangraenam in utero praeexistentem & rupturam.* STRASBURG 1775. 4. Memoratu dignam hujus partus historiam esse SERINI testatur TODE (r).

Le BLANC. V. *pag.* 311.

JALOUSET. V. *pag.* 239.

JUVILLE. V. *pag.* 240.

EDWARD RICBY. Ejus *an essay of the uterine haemorrhagie, which precedes the delivery of the full grown foetus. Illustrated with cases.* LONDON 1775. 8. Etsi pervulgata jam omnia, lectu tamen digna. Ita TODE (s).

° J. J. GARDANE, medicus, & Rector Facultatis medicae Parisiensis. Ejus *detail de la nouvelle direction du bureau des nourrices de Paris; pour servir de modele à de pareils établissemens. On y a joint deux consultations medico-legales relatives a cet objet.* PARIS 1775. 8. Utilis liber. Relationes eae sunt de infantibus lue venerea infectis. RICHTER.

GUST. F. JAEGERSCHMID, qui obiit a. 1775. Ejus *Unterricht für Hebammen in dem Badischen Lande.* CARLSRUHE 1775. 8. Partem secundam adjecit CHRISTIANUS LUDOVICUS SCHWEIKHARD. Ibid. 1776. 8. MEUSEL.

CHRIST. HENR. SCHREYER. Ejus *cautelae nonnullae circa secundinarum eductionem.* ERLANG 1775. 4.

HELM. V. *pag.* 241.

HENCKEL. V. *pag.* 241.

HOUSSET. V. *pag.* 241.

COOPER. V. *pag.* 242. & 244.

BERNARDUS GUERARD, Medicinae & Chirurgiae doctor, Professor Anatomiae, Chirurgiae & artis obstetriciae Strasburgensis. Ejus *Anfangsgründe der Geburtshülfe, zum Gebrauch seiner Vorlesungen, und Vortheil aller Geheyratheten.* DÜSSELDORF 1775. In cap. 1. brevis descriptio anatomica partium genitalium foeminae. In 2. & 4. morbi praegnantibus, & puerperis proprii. In 3. de partu. In 5. sive ultimo de iis, quae circa recens natos infantes observanda veniunt. Instrumenta etiam aliqua. Vectis Roonhuysianus nonnihil emendatus. Adjectae sunt aliquot formulae medicamentorum. RICHTER.

COCK-

(q) Ibid. pag. 123. (r) Ibid. pag. 126. (s) Ibid. 6. *Band.* 2. *St.* pag. 327.

Cockson. V. *pag.* 242.

Alexander. V. *pag.* 243.

Macbride. V. *pag.* 244.

Hooper. V. *pag.* 244.

Bird. V. *pag.* 244.

Gartschore. V. *pag.* 244.

Hunter. V. *pag.* 244.

Le Roux *observations sur les pertes de sang des Femmes en couches, & sur les moyens de les guérir.* Dijon & a Paris 1776. 8. Opus practicum viri plurima experti. Causae haemorrhagiae uteri variae. Ut ea sistatur. Ut inversus uterus reponatur, fuse. Richter. V. *pag.* 184.

Girand. V. *pag.* 245.

Johannes Melchior Æpli. Ejus *die sichere Zurücklassung der Nachgeburt in bestimmten Fällen, mit Gründen und Erfahrungen bewiesen und den Hebammen auf dem Lande gewidmet.* Zürich 1776. 8.

Johan. Gottlieb Walter, Professor Anatomiae & Artis obstetriciae Berolinensis. Ejus *Betrachtung über die Geburtstheile des weiblichen Geschlechts; vorgelesen in der königl. Academ. der Wissenschaften. Mit Kupfer.* 1776. 4. Scribendi occasionem praebuerunt tres anatomici casus rariores ab ipso auctore observati, quos hic descriptos iconibus etiam exactis illustrat. Prima observatio, oppido rara, est de utero *bifido, bicorni.* Altera de membrana praeternaturali, orificium vaginae penitus occludente, retro quam hymen adhuc integrum repertum, ut tamen vestigia quaedam ad uteri orificium conspicerentur, ex quibus conjici posset, vel abortum passam aliquando foeminam, vel molam, natam forte ex ovo non impraegnato & in uteri cavitate retento, gestasse, quae mola per exiguum vaginae orificium denique exclusa fuerit. Tertia tandem observatio est de foetu ventrali, qui placenta, funiculo umbilicali, aliisque membranis destitutus, extra uterum viginti tres circiter annos retentus, in lapideam fere duritiem abiverit. Ejus descriptionem alia occasione se daturum promittit auctor. De signis virginitatis. Negat dari veras fibras uteri musculares, etsi maximi anatomici, imo & ipse Hallerus & Hunterus viderint & delineaverint: nunquam enim eas detegere noster potuit. Vim contractilem uteri maximam a vi musculari copiosarum arteriarum uteri repetit. Alias etiam physiologicas quaestiones & ratiocinia proponit: cur fiat, ut viragines saepe steriles sint: cur foeminae quaedam statis semper graviditatis temporibus abortum patiantur, &c. Sed auctorem ipsum, omnia pro acuto suo ingenio abunde dilucidantem, oportet legere. Reliqua egregii hujus operis

pars

pars promiſſa avide expectatur. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 29. *Band.* 2. *St.* pag. 493.

Carolus Strack, in Univerſ. Mogunt. inſtitutionum medicarum Profeſſor publicus ordinarius, Acad. Erford. & Acad. ſoc. Haſſ. Gieſſen. ſocius. Ejus *ſermo academicus de fraudibus conductarum nutricum habitus in Auditorio Univerſitatis Moguntiæ die* 21. *Auguſti*, *anno* 1776. prodiit Francof. ad Moenum 1779. 8. Conducendi nutrices morem, olim non niſi infirma vel mortua matre uſitatum, eo degeneraſſe, ut hodie matres præbere proli ſuæ ubera plebejum quid ac vile putent, merito queritur celeb. auctor. Fraudes nutricum, propria etiam experientia detectas exponit: vulgaris nutrices explorandi modus nequaquam ſufficit ad labem in iis mature detegendam; accuratiorem autem explorationem conſcia labis fœmella non fert ob pudicitiam, quam aſtute ſimulat; aut ſi conſcia non ſit, in ejus tamen corpore fomes latere poteſt, relictus a morbo, quem in tenera ætate forte paſſa fuerit: puta tineam, cruſtam lacteam, ſcabiem, ſcrophulas &c. Præter ſuſpicionem labis, aliæ fraudes ſubeſſe poſſunt, vel quod ſuam nutrix prolem minoris atque eſt ætatis mentitur; vel alienam, optime valentem, pro ſua imbecilli obtrudit; vel penuriam lactis ingenioſe, antequam ſe inſinuet, compenſat, negatis proli ſuæ per 24. horas uberibus, ac deinde creditam ſibi prolem alio quopiam, ob lactis penuriam, alimento clam infarcit. Aliæ nutrices opiatis, paneve ſaccharato, nodulis indito, ſomnum proli conciliant; aliæ puellum in eodem ſecum lecto, periculoſe utique, detinent: ſic præcavere ſtudentes, ne aut ſuctione infantis moleſta defatigentur, aut vagitu de ſomno excitentur.

Alphonse le Roy, medicus, & Profeſſor artis Obſtetriciæ. Ejus eſt *la pratique des accouchemens, contenant l'hiſtoire critique de la doctrine & de la pratique des principaux Accoucheurs, qui ont paru depuis Hippocrate juſqu'à nos jours: pour ſervir d'introduction à l'etude & à la pratique des accouchemens.* Paris 1776. 8. Sunt præliminaria magni completique de arte obſtetricia operis, quod auctor molitur, & cujus adumbrationem hic adjecit. Continent hiſtoriam Artis ab origine uſque ad noſtra tempora, cum criticis in quemlibet auctorem animadverſionibus. Ac omnium primo Hippocratem regulas ex obſervationibus natas in formam artis redegiſſe: contineri enim in ejus libro *muliebrium* regulas ſane eximias, quarum pleræque hodie paſſim male negliguntur: multum divum ſenem fuiſſe ſolicitum in præparandis ad partum genitalibus, dum ea emolliret tum vaporibus tum unguentis; fœtum in utero ſitum triplici modo conſideraſſe: 1. tranſverſim obliquum, 2. capite & 3. pedibus prævium; partum, in quo fœtus pedes primo obtulerit, tanquam periculoſiſſimum metuiſſe; iniquum infantis ſitum ſitu vario parienti imperato emendare conatum fuiſſe, quod crederet fœtum libere

libere in utero locari, ut quaquaversum se movere possit; putasse etiam fœtum propriis viribus partum non parum adjuvare, quare, mortuus si fuerit, nunquam sine artis auxilio excludi posse. GALENUS, theoriæ & quæstionibus immorans physiologicis, praxin obstetriciam ne attigit quidem; *culbute* statuit. AETIUS est compilator. PAULUS ÆGINETA, vir optime de arte obstetricia meritus, fœminas artem publice docuit, in administrationibus adeo felix, ut parientium auxiliator diceretur, pauca tamen scripta reliquit: ejus est consilium, ut si pedes fœtus obtulerit, iis adreptis extrahatur; caput fœtus præmagnum dividi jubet. AVICENNA rerum insolitarum amans ex ÆGINETA omnia descripsit, primus tamen forcipis quamdam speciem exhibuit. ALBUCASIS spretis naturæ conaminibus ad instrumenta confugit. RHODIUS post longum temporis, quo scientiæ jacebant, intervallum, primus artis restaurator exstitit: totus practicus, theoriæ osor. Multi eo usi fuere, quin nominarent, non pauci eum vituperarunt, quin intelligerent aut legerent. Primus partum præviis fœtus pedibus non adeo metuendum esse censuit. Nemo ante illum tam diversos fœtus in utero situs descripsit. Instrumenta rejicit. PARE', GUILLEMEAU, MAURICEAU oblivioni fere RHODIUM tradidere: nullibi enim suis in operibus RHODIUM citant, ex quo tamen plurima ita descripserunt, ut ne latum quidem unguem ab eo discesserint. Quidquid PARÆUS de arte obstetricia protulit, mera sunt fragmenta ex Græcis, Arabibus, & ex RHODIO collecta. Magno artis obstetriciæ damno PARÆUS instrumentorum excitavit libidinem. GUILLEMEAU inepte compilavit. MAURICEAU, soli obstetriciæ arti deditus, laudum suarum præco parum verecundus, fontes, ex quibus hausit, suis in scriptis reticuit. Conceptum in tubis Fallopianis fieri negabat. Instrumentum invenit inutile & formidabile, ad caput fœtus extrahendum. Opinionis præconceptæ adeo tenax erat, ut rebus manifeste veris contradiceret. Mechanismum partium generationi inservientium ignoravit, ideoque instrumenta amabat. Eodem hoc tempore CHAMBERLAIN in ANGLIA forcipem invenit, quam pro arcano vendendam in GALLIAM attulit; sed MAURICEAU invidia ductus obstitit, ne vendere posset, hinc CHAMBERLAIN rebus infectis GALLIAM reliquit. Majora cæteroquin merita sibi MAURICEAU tractatu de morbis fœminarum, quam administrationibus obstetriciis comparavit. Iis temporibus vixerunt etiam PEU, DIONIS, PORTAL, VIARDEL, vix bene de arte obstetricia meriti. Hos inter & DEVENTER fuit; sed hujus viri inventa, opusque incomparabile, epocham historiæ de obstetricia constituunt. Ab instrumentis abhorrebat. Ei tanti momenti doctrina de obliquitate uteri debetur, quam tamen paucissimi intellexere. Is artem obstetriciam genuinis principiis ditavit. La MOTTI opus, perquam utilia continens, applausum meretur. RUYSCHIUS & ROONHUYSIUS arcanorum sordidi negotiatores,

res, qui inventum a CHAMBERLAINO instrumentum emerint, occultaverint, vendiderint denique magno pretio, sed ita immutatum, ut quot emtores, tot instrumenta diversa exstiterint, genuinum tamen nemo possederit. Hac versutia ROONHUYSIUS effecit, ut ipsius hæredes, tanquam magni arcani possessores fama inclaruerint. PALFYN quotannis LONDINUM iter susceperat lustrandi causa, ut, si quid novi ibidem expiscaret, id PARISIIS pro suo invento obtrudere posset. CHAPMANS edidit opus, quod fere nihil in se continet præter laudem instrumenti CHAMBERLAINI & crisim in DEVENTERUM. DAWKES, discipulus DEVENTERI, magistrum suum ejusdemque præcepta tuetur. Varios fœtus situs exactius quam DEVENTERUS recenset: sic & transitum capitis per angustiam pelveos. Circa hæc tempora Gallorum studium, neglectis artis principiis, maxime fervebat in instrumentis aut novis inveniendis, aut antiquis emendandis, cum interim in ANGLIA principia & incrementa artis solicite quærebantur, a Gallis acriter quidem tum oppugnata. MANNINGHAM est auctor classicus. OULD mensuram pelvis accuratissime determinavit; sed obliquitatem uteri, rem manifeste veram negavit. MENARD scriptor summe methodicus, sed instrumentorum fautor immoderatus; ejus emendatio forcipis Anglicanæ nullius est momenti. ASTRUC est mere theoreticus, nullius rei inventor, ex antiquis sua collegit; artem tamen ad saniora principia revocare tentavit. Iisdem fere temporibus erecta est PARISIIS schola artis obstetriciæ publica: PUZOS cathedram primus conscendit. Hic vir mechanismum partium generationi dicatarum ignorans, de iis, quæ partum consequuntur magis, quam de ipso partu erat solicitus; morbos mulierum potius excolebat, quam ipsas artis encheireses. DE LANDES scripta a PUZOS inordinatissima relicta in ordinem redegit. RÖDERER principia LEVRETI combibit, & vel ideo quoad vixerit ineptus factus ad obstetricium munus rite obeundum. Ejus *observationes de partu laborioso* horrorem incutiunt, & terribiles produnt effectus instrumentorum tam pertinaciter admoveri solitorum. Ejus porro liber in GALLIA gallice versus est, & LEVRETO attributus; nempe fluminis aquæ ad fontem versæ recurrerunt. SMELLIE unus ex præstantissimis in hac arte viris. Felix eo magis, quod errores & præjudicia, quibus in GALLIA imbutus erat, tempestive provideque deposuerit: varias pelvium capacitates, & situm fœtus recte, exacteque definit; forcipem emendat, ejusque usum ostendit; cæterum instrumenta vitat. Inter 600. observationes ejus vix 12. casus invenies, in quibus instrumento usus fuerit. LEVRET, nullis imbutus principiis, ipse sibi contradicit, arcanorum & instrumentorum venditor; absurdam defendit opinionem *culbute*; falso sibi persvadet situm fœtus varium a varia placentæ ad uterum adhæsione dependere. ANTOINE PETIT dignus DEVENTERI & SMELLIE successor. KAMPERUS spernitur. HUNTERUS & LEAKE

uterque magnus, perspicax, expertus, ac firmi judicii vir obstetrix. (Gallorum nemo unus adhuc tam libere sentiens de suis, tam Anglis favorabilis scriptor exstitit. Equidem nemo inficias ibit, judicii maturitatem ex hac dijudicatione emicare, abhorrentem ejus ab instrumentis animum applausum mereri, ipsum denique obstetricem esse, quem lectio, meditatio, experientia commendant: sed tamen magna suspicio esse potest, an non forte inveteratum medicorum in chirurgos odium aliquam hujus tam severi judicii partem sibi vendicet. Ita RICHTER).

CAROL. FRANC. HOPFENSTOK, Bohemo-Pragensis. Ejus *diss. inaug. medico-chirurgico-obstetricia de histerotomia.* WIEN 1776. 8.

JOSEPH GERSON. Ejus præside MURRAY *sylloge observationum de partu laborioso.* GÖTTING. 1776. 4. Egregius vir (TODE suum antea discipulum fuisse ait) majora longe præstitit, quam quæ speciminis academici nomine veniant. Res magni momenti, quæ in hac disputatione continentur, dictioque pura & elegans, ornatus denique libelli externus lectorem valde oblectare valent. Observationes 15. notatu dignæ. In prima agitur de perforatione cranii in hydrocephalo. *Obs.* 2. & 3. de modo applicandi forcipem ad caput fœtus male locatum extrahendum: auctor est SAXTORPH; qui de his egit in T. I. *collect. societ. med. Hafniensis.* In *obs.* 4. partus ob præcedens brachium difficilis, facta inversione expeditus. *Obs.* 5. & 6. partus a convulsionibus retardatus. *Obs.* 7. lethalis uteri & vesicæ ruptura. De hac retulit ROGERT in T. II. *collect. societ. med. Hafniensis:* noster vero suam potius esse observationem contendit, quod & partui adfuerit, & sectionem cadaveris peregerit; hinc & accuratius eam describit. *Obs.* 8. ischuria, quæ partum facillimum sequebatur, octavoque die convulsiones, aliaque gravissima symptomata excitavit. *Obs.* 9. a restitantibus in utero secundinarum reliquiis febris putrida, quæ & in T. II. *collect. soc. med. Hafn.* describitur. *Obs.* 13. &c. de hæmorrhagiis uterinis. TODE (t).

ARMBRUSTER. Ejus disp. *de felici uteri post partum inversi repositione.* STRASBURG 1776. 4. Est observatio Professoris SIEBOLD. Ita TODE (u).

GUTSCH. Ejus disp. *de eclampsia parientium, morbo gravi quidem, neque adeo funesto.* LEIPZIG 1776. 4. TODE.

ASKOW. V. *pag.* 250.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

W. C. ALBERTI, medicus Berolinensis. Ejus *kurzgefasster Hebammenkatechismus, oder deutlicher und fasslicher Unterricht in der Entbindungskunst — nebst einem Anhange von Krankheiten junger Kinder.* BERLIN 1777. 8. MEUSEL.

Recit

(t) In *medicinisch-chirurg. Bibl.* 5. *Band.* 1. *St.* pag. 107. (u) Ibid. 3. *Stück* pag. 609.

Recit de ce qui s'est passé à la Faculté de Medecine à Paris, au sujet de la section de la symphise des os pubis, pradiquée sur la Femme Souchot. PARIS 1777. 4. Ut SIGAULTIO tum sectio cæsarea plena periculi, tum ossa pubis manifeste in partubus naturalibus discedere observata cogitationem suppeditaverint, posse sectionis cæsareæ loco tutius longe sectionem synchondroseos ossium pubis institui, ad fœtum arcta nimis in pelvi hærentem expediendum. Ut Academia chirurgica Parisina novum hocce inventum ab auctore propositum spreverit, solum si CAMPERUM (vide *pag.* 1195.) excipias, qui, certius aliquid ut statueret, experimenta in animalibus cepit, nec vano eventu. Ut noster, accepta ea repulsa, suam defenderit opinionem binis disputationibus tum PARISIIS tum ANDEGAVI publicatis, confirmaverit denique operatione, quam casus obtulit in fœmina 39 annos nata, nomine SOUCHOT. Quater se jam antea huic fœminæ, corpore undique deformi & cacochymico, parienti adstitisse, totiesque fœtum nonnisi arti auxilio & difficulter & mortuum de utero extraxisse. Ut LEVRETUS, dum quarta vice parturiret fœmina, minorem pelveos diametrum mensuraverit, 2½ uncias habere deprehenderit, nec tamen aut ipse aut alii, qui una aderant medici & chirurgi, se persuaderi passi sint ad instituendam sectionem synchondroseos, jam tum a nostro propositam; quin potius versionem magna vi & frustra moliti fuerint singuli ad fatigium usque, donec fœtus capite penitus complanato, prælongo, mortuus de utero extraheretur: confessi demum pelvim esse ejusmodi, de qua fœtum absque cæsarea sectione expedire nequeas. Ut sectionem noster calendis Octobr. instituerit postquam ad parturientem quinta jam vice fœminam eandem accersitus esset: perscissa scilicet primo fuit cutis & adiposa supra ossa pubis, descendendo ad commissuras fere labiorum, incisi deinde musculi pyramidales & linea alba, per quam aperturam inmissus index sinistræ manus longitudinaliter juxta superficiem symphisis internam, resectum demum ligamentum & cartilago, ut mox ossa pubis ad 2½ uncias diffiiirent. Hoc facto, ruptæ membranæ, quæsiti pedes, & his adreptis fœtus vivus eductus. Capitis infantis diameter erat 3½ unciarum; unde concludas, nullam naturalem fœtui viam patuisse. Operatio non ultra quinque minuta protracta. Excusandam esse tum sectionem cartilaginum a recto itinere sinistrorsum flexam, tum factam vesicæ in collo læsionem, ex qua urinæ incontinentia; duos hosce errores, alias facile evitabiles, hic evitari non potuisse ob lucem obscuriorem, ob instrumentum parum aptum, obque cætera impedimenta. Ægra nihil grave post operationem passa. A vulnere, paucos per dies dolente, molestus in latus cubitus, urinæ incontinentia. Ossa pubis 16. die ab operatione conferbuerunt. Trigesimus quartus dies deligationis erat ultimus, & 47. dies gradiendi initium. Ut noster sequenti post operationem die illico ad facultatem medicam Parisinam de

casu hoc retulerit petieritque & obtinuerit duos, qui rem toto curationis tempore suis usurparent oculis. Eorum hic testimonia adjunxit. Foemina ipsis calendis Decembr. in Confessu Facultatis Medicae ut restitutam se testata sit, unica excepta, dum erecto esset corpore, urinae incontinentia; ut tamen & haec molestia in dies minueretur. Infans vivus sanusque. Ut Facultas medica, novitate rei permota, historiam expensis propriis typo mandaverit, distribuerit, numisma etiam percuti curaverit argenteum, in quo signatus sit annus & dies ejus operationis. RICHTER.

REUSS (an idem qui *pag.* 1223.). Ejus disp. *de partu difficili ex praevia facie foetus, fronte laterali.* STRASBURG 1777. 4. Casus duo a RÖDERERO observati hic describuntur, in quos animadversiones proprias REUSS adjecit. TODE (x).

IGNAT. WLTCZEK, Bohemus. Ejus disp. *de utero retroflexo.* PRAGAE 1777. 8.

GUILIELM. HILL de HILSBOROUGH. Ejus disp. *de utero deficiente.* PRAGAE 1777. 8.

W. L. KAMPF. Ejus *Denkbuch vor die Hebammen.* FRANKFR. 1777. 8.

FRANC. ALOYS. BLAHA, Moravus Crumloviensis. Ejus disp. *de seligenda lactantium nutrice.* WIEN 1777. 8.

SOUVILLE. V. *pag.* 255.

ANDREAS WOLFF, Saxo-Transsylvanus. Ejus est diss: inaug. *de vecte Roonhuysiano emendato.* TYRNAVIAE 1777. 8. Praemissa brevi instrumenti ROONHUYSIANI historia, usu, & utilitate, novum vectem emendatum describit, quem in icone adjecta secundum longitudinem, & latitudinem exhibet, sed non satis exacte, ut & ipse fatetur; etenim nec concavitates, nec excavationes, debite exprimuntur. Instrumentum hoc compositum esse partim ex forcipe Anglica, partim ex vecte Roonhuysiano. De inventore RECHBERGERO sibi incertum esse. (Certum est: vide *pag.* 1244.) Agit deinde de genuino hujus instrumenti usu, & de methodo illud applicandi: omnes vectes, inquit WOLFFIUS, in re obstetricia occurrentes usum communem habent, nec unus prae alio quidquam peculiare possidet; idque unicum vectis emendati utilitatem multiplicat, quod, quum fenestratus sit per totam longitudinem, partes sensiliores non ita premat. (Verum longa experientia edoctus RECHBERGERUS aliam quoque non communem huic instrumento utilitatem adscribit, quod scilicet, dum in usum trahitur, non modo urethrae, clytoridi &c. parcat, & caput incuneatum liberet, sed & vices forcipis Anglicanae quodam modo agat, cum sua concavitate ossi occipitis foetus ita sese accommodet, & suis excavationibus caput foetus ita firmiter teneat, ut ejus

(x) Ibid. 6. *Band.* 1. *St.* pag. 198.

ejus ope non solum illud deorsum, sed & antrorsum & extrorsum summa vi ex angustiis pelveos feliciter urgeri possit).

SIEBOLD. Ejus sectio synchondroseos ossium pubis (y) majorem præ SIGAULTIANA meretur attentionem. Fœmina enim ex rachitide male formata, septem partus difficiles lentosque experta, nunquam vivum fœtum enixa est, ut semel etiam necesse fuerit fœtum frustatim extrahere. Pelvis etiam præternaturaliter longa. Operatio quarto a ruptis aquis die, scalpello forti, difficulter ad dimidium perducta, tandem serra in sui extremitate nodulo obtuso instructa reliquum, quod naturæ erat osseæ, resectum, nulla cum læsione vesicæ, urethræ, clytoridisve, & hæmorrhagia vix notabili. Nullus ab instrumento dolor excitatus, nisi quando cutis a serra tangeretur. Peracta sectione, distractis per ministros ad 1½ uncias ossibus pubis, ostium uteri clausum inventum; quod apertum, & fœtus ob scapulam sinistram præviam in pedes conversus, non sine difficultate, quod uterus aquis diu inanitus valide jam contractus fuerit; infans adreptis tandem pedibus, secuto facile capite, mortuus eductus. Vivusne is in utero fuerit, an non, incertum: exacte se non indagasse ideo, quod obstetrices vivum esse identidem adfirmarent. Octavo ab operatione die urina omnis per vulnus prodire, nihil de urethra, ne per immissum quidem catheterem. Febris superveniens nec venæ sectioni cessit licet quater iteratæ. Flocculi post tres hebdomadas membranacei, gangrænosi per vulnus cum urina egrediebantur; sic per urethram, quoties injectio fieret. Non potuisse id incommodum nasci ex operatione ante octo dies prægressa, sed a violenta illa ossium pubis distractione, qua vesica forte aut ejus collum vehementer tensum fuerit; unde harum partium inflammatio, gangræna, & demum partis mortuæ a viva separatio. Elapsis tribus hebdomadis urina per catheterem inmissum commode evocari, vulnus sensim consolidari, & fœmina convalescere cœpit. Exfoliatio etiam ossium successit. Fascias initio curationis ad pelvim applicare prohibuit tensio, & tumor abdominis, postea autem nec satis tutum, nec necessarium nostro videbatur. V. *pag.* 205.

JUSTUS CHRISTIANUS LODER, medicus, Professor Anat., Chir., & art. Obst. in Academia Jenensi, *synchondroseos ossium pubis sectionem in partu difficili instituendam denuo expendit.* GÖTTINGÆ 1778. 4. Magna diligentia a digno bene meriti NEUBAUERI successore elaboratum opus celeberr. RICHTERUS lectoribus commendat. Duabus comprehenditur sectionibus; quarum in prima auctor ossa pelveos in prægnantibus ac parturientibus discedere, inde pelvim ampliari; in altera utilitatem sectionis synchondroseos ossium pubis in quibusdam difficilis partus casibus ostendere adnititur. Argumenta sunt hæc: cartilagines ossium pelveos in fœminis, præsertim

(y) In RICHTERI *chirurgisch. Bibl.* 4. *Band.* 3. *St.* pag. 578.

tim partum jam expertis, ſunt latiores, flexiliores, molliores ac in viris; ligamenta tenuiora, debiliora, flaccidiora: utraque hæc tempore graviditatis a valido humorum ad genitalia & pelvim affluxu maxime irrorantur, flacceſcunt, intumeſcunt; unde oſſium remotio & pelveos major capacitas. Porro natura, nihil fruſtra moliens, cum pelvim non unico, ſed pluribus ex oſſibus formaverit, ejus augendæ rationem habuiſſe videtur. (Sed quæ ratio in viris?). Prægnantes circa pelvim latiores fieri manifeſte obſervantur, & quæ ſemel pepererunt, fœminæ nunquam virgineam hac corporis parte gracilitatem recuperant. Gravidæ & parturientes ſæpiſſime in juncturis oſſium pelvis ſenſui dolorifico obnoxiæ ſunt. Greſſus etiam harum fœminarum titubantes docent, ea oſſa minus nunc firmiter, quam alias, cohærere. (Titubatio hæc potius ob centrum gravitatis, loco motum.) Ex dictis pelveos cartilaginibus, per ætatem ita rigidis, ut humores ad neceſſariam ſui intumeſcentiam combibere nequeant, rationem reddi poſſe, cur annoſæ primiparæ partum plerumque laborioſum experiantur. Oſſa pelvis quandoque poſt partum difficilem omnino fuiſſe disjuncta, teſtantur Smellie, Louis, Camper, & Alix. Etiam in non gravidis ſubinde imo & in viris, vim externam paſſis, obſervatam fuiſſe eorum oſſium disjunctionem. Male objici: partum difficilem futurum nullum, ſi oſſa pelveos diſcederent. Pelvis enim nec infiniti capax eſt augmenti, nec ea quantumvis aucta partum facilitat, ſi iniquum fœtus in utero ſitum teneat. Ex eo autem, quod fœminæ aliquæ poſt partum brevi ad ſolitos labores alacriter redierint, id ſolum ſequi, quod pelvis poſſit ſubinde tam ampla, ac ſimul fœtus tam parvus eſſe, ut oſſa pelveos tunc ſejungi non ſit neceſſe. Pelvis capacitatem viri quidam celeberrimi menſurarunt in ſceleto, non attenti, minorem eam eſſe in vivente fœmina, utpote carnibus inveſtitam: hinc tali menſuræ innixi adverſarii male contendunt, pelvim ſatis per ſe amplam eſſe, ut dilatatione in partu naturali non egeat. Nec majoris eſt momenti objectio, qua contenditur, caput fœtus & pelvim in ſe mutuo agere, unde fieri, ut caput debilius a pelvi fortiori neceſſario comprimatur; itaque pelvim dilatari non poſſe. Nec inde quidquam evincitur, quod in ſceletis fruſtra gravia pondera appenſa fuerint, fruſtra etiam vis magna adhibita ad oſſa pelveos ſeparanda. Nam utique oſſium diſceſſionem poſt partus difficiles contigiſſe, patet ex obſervationibus: infantis autem caput comprimitur quidem, ſed non in infinitum; pelvis in prægnante, ob cartilagines & ligamenta emollita, facilius ac in ſceleto dilatatur: corpus firmius ſubinde cedere debiliori clarum eſt per obſervata: ſic fortiſſima calvaria diffringitur a piſis ex imbibito humore intumeſcentibus. (Gutta cavat lapidem: polypus cava narium ingentem in molem dilatat; ita pus cavitates oſſium &c. Richter). Qui objiciunt: augmentum pelveos eſſe inutile, quod ab intumeſcentibus cartilaginibus major tantum diameter, nequaquam *conjugata*, una tamen ex præcipuis

partus

partus difficilis causis, elongetur; eos noster refutat demonstratione mathematica, ex consiliario viro KESTNERO sumta. Argumenta etiam suæ sententiæ faventia plane ex ipso HIPPOCRATE, GALENO, & AVICENNA derivat. In Sect. II. defendit novam synchondroseos ossium pubis operationem. Quippe in partu difficillimo duplex olim genus fuisse auxilii: nempe terebrationem cranii & sectionem cæsaream: hæc potissimum matrem, illa semper infantem necat. Nova nunc opitulandi methodus, tum proli tum matri salutaris, inventa; sectio scilicet SIGAULTIANA, quæ nec dolorem, nec hæmorrhagiam, nec gravia symptomata excitat, id quod experientia sua CAMPER, SIGAULT, & SIEBOLD testantur. Cartilago ossium pubis, mollis cum sit, facile perscinditur: si tamen osseæ fuerit duritiei, tunc serra, exemplo SIEBOLDI, adhibenda. Clitoris non facile hic cultro læditur, nec dilaceratur, tametsi ossa pubis in SIGAULTI casu ad 2½ uncias discesserunt. Collo quidem vesicæ vis aliqua ob tunicam cellulosam violenter hic tensam infertur, sed absque periculo inflammationis; si tamen ea sequatur, facile supprimes. Cartilago perscissa iterum conservet. Callus ex priori operatione natus, non prohibet operationem altera vice peragendam: nam tunc cartilago, aliunde satis lata, juxta callum perscindi potest; si id fieri nequit, serra utendum. Separatis sectione ossibus pubis, fit etiam posterius ossium pelveos relaxatio, absque tamen ligamentorum aut cartilaginum laceratione, ut docent observata SIGAULTI & SIEBOLDI in fœminis de dolore circa os sacrum conquerentibus. Etiam *conjugata* tunc elongatur, quam noster ad ½ unciam auctam vidit, postquam ossa pubis ad 1½ unciam remota fuerint. Auctam ab operatione pelveos capacitatem etiam SIGAULT & SIEBOLD observarunt. Operatio hæc indicatur, quando aut vecte incuneatum fœtus caput expediri nequit, aut *conjugata* tribus unciis Parisinis minor est; si vero *conjugata* infra duas tantum sit uncias, operatio erit frustranea, quia pelvis non eam capacitatem lucratur, quæ fœtui vivo transmittendo sit sufficiens. Ultimo operationes SIGAULTI & SIEBOLDI describit. Cura post operationem absolvitur fasciatione, quiete & diæta antiphlogistica. RICHTER.

J. KAZENBERGER. Ejus *Hebammencatechismus, hauptsächlich zum Gebrauch für Wundärzte und Hebammen auf dem Lande.* MÜNSTER 1778. 8.

J. A. HEMMAN. V. *pag.* 256.

PIET, vir obstetricius. Ejus *reflexions sur la section de la symphyse du pubis.* La HAYE & PARIS 1778. 8. Eam operationem minimæ esse utilitatis, & nocere semper, neque eum, quem inde speras, effectum producere,

ducere, neque a SIGAULTIO in fœmina SOUCHOT utiliter peractam, neque ægram tam feliciter, ut quidem narratur, reſtitutam fuiſſe, oſtendere adlaborat. Etſi pelvis in partu naturali augeatur ſubinde, idque lente fiat dimotis æquabiliter oſſibus pelvis; eventus tamen non ſemper felix obſervatur. Quid igitur ab operatione & violenta & oſſa ſolum pubis dimovente ſperandum? Experimentum in cadavere non niſi magna vi diſtractorum ad 24. lineas oſſium pubis, ubi ſimul oſſa ilei a conjunctione oſſis ſacri lineas 3½ diſceſſerant, tenſis admodum & pro parte etiam laceratis eorum ligamentis; nec tamen diameter pelveos minor multum inde aucta. (Hoc experimentum utpote in cadavere fœminæ non gravidæ inſtitutum non convincit; ligamenta enim in prægnantibus adeo laxa ſunt, ut magnam etiam absque dilaceratione extenſionem facile ſuſtineant. Hæc autem diſtenſio, ut ſine noxa fiat, caute & ſenſim peragi debet; itaque ſi cita, immoderata, violentaque oſſium pubis ſeparatione eæ partes dilacerentur, quid mirum? Ipſa denique experientia docet, conjunctionem oſſium ilei cum oſſe ſacro in hac operatione non ſolvi, ut obſervationes SIGAULTII & SIEBOLDI teſtantur. Hæc itaque operationis difficultas certe leviſſima eſt, aut talis, quæ facile removeri poſſit; ſed aliæ dantur gravioris momenti. Ita RICHTER). Ut aliquid ab operatione ſperari poſſit, oſſa pubis fere 16. vel 24. lineas patere debent; at quam violenta ſic colli veſicæ & urethræ tenſio fiat! unde inflammatio, ſuppuratio & gangræna ſequatur neceſſe eſt. (Graviſſimum hocce videtur adverſarii eſſe argumentum, quod & ipſe SIEBOLD confirmat. Verum cum conſtet has partes aliis in operationibus, ut v. g. in ſectione calculi, a valida quamvis tenſione non affici; probabile fere eſt, & in hac, ubi eæ partes laxiores eſſe ſolent, a lenta & gradatim aucta diſtenſione non lædi. RICHTER). Frequentiſſima malæ conformationis pelveos cauſa eſt parvitas minoris diametri; hæc tamen ſectione oſſium pubis vix augetur. Rarius accidit, ut diameter pelveos major longitudine parva peccet. Quo in caſu a ſectione augeri quidem diameter videtur; cum autem id ſolummodo anteriora verſus fiat, manet nihilominus mala pelveos in reliquis partibus conformatio. Ergo & hic parum utilis eſt operatio. In caſu, ubi ad juſtam diametri pelveos longitudinem obtinendam tres tantum lineæ requiruntur, diductis ad 24. lineas oſſibus pubis (tum enim diameter tres lineas lucratur) aliquid ab operatione forte ſperari poſſet; ſed tamen & hic ea inutilis eſſet, cum forceps Anglicana tutius idem præſtet. (An tamen ut matri ſic & fœtui innoxia forceps? Ita RICTTER). Si fœtus in ſitu præternaturali locatus, & pelvis ita anguſta eſt, ut manum obſtetricis non admittat; tum forte operatio viam manui patefaciet, at incertum tamen manet de capite fœtus expediendo. (Ratio eſt: quia ingreſſum manus pollex impedit; qui quidem per rimam, a diductis nunc oſſibus pubis factam, facile tranſibit, caput vero fœtus, utpote ſphæri-

cum,

cum, eandem per rimam nequaquam egredietur. RICHTER). Pelvi non peccante, data in uterum manu, & facta inversione fœtus, caput egredi renuens forcipis ope expediri potest. Ergo & hic sectio inutilis. Igitur, ubi sectio cæsarea indicatur, sectio synchondroseos ossium pubis nihil juvat; ubi autem hæc juvat, juvat & forceps. (Prima sequela vera est: altera vero limitanda. Ubi tribus tantum lineis augenda est cavitas pelvis, operatione tunc instituta fœtus vitalis utique expedietur: quo in casu si forceps adhiberetur, caput fœtus ad molem duabus lineis minorem esset compressione redigendum; potestne autem tanta compressio semper, & præsertim ubi caput fœtus jam diu incuneatum hæserit, & a partus doloribus jam antea valde compressum fuerit, tuto locum habere? Casus pro sectione synchondroseos ossium pubis statuitur, ubi diametro pelveos minori tres quatuorve solum lineæ ad justam magnitudinem desunt, simulque caput fœtus incuneatum deprehenditur. Verum an facile quispiam id determinabit? Qui parturientis pelvim, nonnisi incuneato jam capite fœtus, perlustrat, accuratene statuere is poterit, tres aut quatuor lineas ad justam diametri longitudinem requiri? Si tribus plures lineæ defuerint, operatio erit funesta; si pauciores tunc forte inutilis. Tantis ergo difficultatibus obnoxia cum sit, vix communem approbationem hæc operatio obtinebit. RICHTER). Neque ex casu fœminæ SOUCHOT necessitas potest, aut utilitas sectionis evinci. Pelvis ejus fœminæ justam habuit capacitatem. Partum, cui ipse PIET aderat, nec prima nec secunda vice tam difficilem fœmina, contra ac SIGAULT vult, est experta. Utroque in casu caput fœtus erat prægrande. In primo casu funiculus umbilicalis de utero prominens, in altero tarditas auxilii mortem intulerunt. Caput vero, quod in eadem fœmina, iterum pariente, sectione SIGAULTIUS se expedivisse gloriatur, sat parvum fuit, ut forcipe Anglicana commode eduxisses. Sed nec fœminam SOUCHOT tunc ita plane, ut narratur, restitutam esse docet gressus difficilis, & fistula vesicæ urinariæ in ea superstes. RICHTER.

ARNOLDUS BAMPS, Lugduno-Batavæ Facultatis Medicinæ doctor. Ejus *tractatus de anteponenda sectione cæsarea sectioni synchondroseos ossium pubis.* GENUÆ & PARISIIS 1778. 8. Contra SIGAULTIUM iisdem fere, ac PIET argumentis pugnat. Pelvim fœminæ SOUCHOT non ita angustam fuisse, uti a SIGAULTIO perhibetur. Negat capacitatem pelveos exacte omnino determinari posse, ut inde quolibet in casu de necessitate operationis peragendæ certo constet. Experimentum proprium in cadavere fœminæ octo a partu horis mortuæ, ubi post sectionem, vesica & vagina illæsis, ossa pubis non nisi 7. & ½ lin. sponte ab invicem discessisse observavit; distantiam vero duorum pollicum non absque magna vi, qua ligamenta partim lacerata, partim violenter tensa fierent, obtinere potuit. Capacita-

pacitatem deinde pelveos carnibus denudatæ, diductis ossibus pubis auctam, & iisdem iterum unitis imminutam mensuravit, ac subducto calculo differentiam unius tantum, vel summum duarum linearum deprehendit. Inde conclusit: sectioni forcipem Anglicanam præstare, cujus ope caput fœtus ad diametrum duabus lineis minorem facile & sine periculo redigatur. In alia fœmina simile fere experimentum. SIGAULTII narrationem spontaneæ ossium pubis ad duos pollices secessionis in fœmina SOUCHOT observatæ suspectam sibi videri; cum secessionem talem suis in experimentis non nisi vi illata obtinuerit. Sectionem sane cæsaream non majori cum dolore fieri, quam sectionem synchondroseos ossium pubis, contra SIGAULTIUM, qui hanc citra dolorem ægræ se instituisse testatur, etsi musculos pyramidales, lineam album, clitoridem, nymphas, & ureteres persciderit. Fœminam SOUCHOT pelvim certe tam exiguam non habuisse, utpote cum in eam vir obstetrix DESTREMEAU manum suam non certe subtilem facile induxerit. RICHTER.

JOACHIM SCHEYRING. Ejus *dissert. inaug. medico-chirurgica de sectione synchondroseos ossium pubis.* FRIBURGI 1778 8.

ANT. JOH. RECHBERGER, chirurgus antea primarius & obstetrix nosocomii S. MARCI, nunc Augustissimae MARIÆ THERESIÆ Personae chirurgus; vir in arte optime versatus, ac plurima certe expertus. Ejus est *Bekanntmachung einer besonderen Art von Hebel, und dessen Anwendung und Nutzen in der Geburtshülfe.* WIEN 1779. 8. Latine dissertationis inauguralis loco MARTINUS SCHMID edidit ibid. 1779. 8. Cum noster chirurgi munere in nosodochio divi MARCI VINDOBONÆ annos amplius viginti fungeretur, simulque artis obstetriciæ tum exercendæ tum docendæ ibidem cura ipsi incumberet; non defuisse sibi occasionem sive libros obstetricios legendi, sive instrumentorum usum explorandi, dijudicandi, eorumque vitia detegendi. Parturientes in nosocomium receptas alias fuisse corporibus vario modo, puta a rachitide &c. deformibus, alias valetudinarias, alias, quæ arctis vestibus, graviditatis celandæ causa, fuerint abusæ, alias denique duris laboribus ad extremam usque graviditatem vivere coactas. Hinc mali fœtuum situs; hinc & partus plerumque erant laboriosi. Decem circiter millia partuum sibi obvenisse. Raro instrumentis, etiam obtusis, opus sibi fuisse. Scindentia instrumenta horret; horrori isti felicitatem suæ praxeos adscribit. Esse tamen ubi evitare nequeas: ter ad ea recurrere noster debuit. In primo casu caput hydrocephalicum, prægrande, perforatum & forcipe eductum. In altero casu simile caput, sed paulo aliter, nempe unco obtuso per orbitam adacto, aquis exoneratum; nec enim dabatur accessus ad caput alio in loco aperiendum, ideo quod ab obstetrice, post factam versionem cætera fœtus membra, adreptis pedibus, de utero jam erant extracta. In tertio casu pedes & brachia, cum funiculo umbilicali resecto, de utero promine-

minebant. Id factum fuisse imperitæ culpa obstetricis, quæ absurda versione, ductis retro dorsum fœtus pedibus, partum reddiderit impossibilem; frustra per 24. horas fatigata ab obstetricibus misera, tandem ad nosocomium fuit delata: causam eum partum morantem in brachio dextro identidem, quoties pedes attraheret, prolabente noster detexit; eo exstirpato, fœtum adreptis pedibus facile expedivit. Instrumenta obtusa se vitare non potuisse 1mo. quoties funis umbilicalis aut justo brevior, aut collo infantis circumvolutus esset, quo in casu caput fœtus post singula partus conamina sursum rapitur, 2do. in situ capitis prævii obliquo, aut, capite naturaliter quidem locato, ubi vel dolores partus penitus exstincti sunt, vel fœmina ob fractas vires nixibus necessariis edendis impar. 3tio. ubi facies prævia ad ossa pubis obversa est, vel ossa ilium respicit, ut humerus alter ossibus pubis, alter ossi sacro innitatur, 4to. quando caput vel præ mole sua vel præ angustia pelveos incuneatur, 5to. quando pelvis deformis capiti transitum negat. His quinque in casibus LEVRETIANA forcipe, vecteque ROONHUYSIANO sæpe matrem una cum prole morti a se ereptam fuisse. Fuisse tamen, ubi horum instrumentorum applicatio frustranea, impossibilis, aut etiam fœtui matrique periculosa fuerit. Vectis ROONHUYSIANUS, non satis latus, facile a puncto suo in ossibus pubis fixo, dum apprimitur, lubrice resilit, motus urethram contundit, unde urinæ incontinentia. Hæc contusio vitari nequit, quando caput fœtus oblique descendit, præsertim si occipite lateri alterutro ossium pubis insistat. Universim is vectis adeo tenuis difficulter manu operantis regitur, ob ejus extremitatem a fœtus occipite, cui unice applicari & firmari eum oporteret, ad maxillam inferiorem potius aberrantem, ut docet in ea maxilla nata contusio. Tenui hoc instrumento operator nequaquam vires, quibus indiget, ut caput impactum expediat, exerere potest, quin integumenta capitis nimium contundat, vel ipsum cranium periculose utique deprimat: exigua enim cranii pars ei vecti subjacens tantam pressionem sustinere nequit. Hanc ob causam laminam unam ex LEVRETI forcipe sumtam vecti se substituisse, felici quidem successu: ea enim utpote latior, incurva, & perforata caput fœtus firmius tenet, deorsum & extrorsum majori vi urget, urethram non comprimit. Hoc tamen incommodi habet, quod, cum & introrsum & sursum inflexa sit, minime valeat fœtum juxta directionem axis pelveos deducere, unde partus retardatio. Laminam forcipis rectæ pariter inutilem noster deprehendit, sic & chirurgi PEU cochlear imperforatum. Quæ causa fuit, cur RECHBERGERUS novum excogitaverit instrumentum, quod vecti ROONHUYSIANO & forcipi LEVRETIANÆ par esset perfectione, vitio autem neutrius peccaret. Descriptio & delineatio novi hujus instrumenti. Vectis est, per totam sui longitudinem, quemadmodum lamina forcipis LEVRETIANÆ, apertus, ad evitandam urethræ contusionem: extremitates arcuatæ; & latiores, ne capitis ossa deprimant: superficies externa totius

vectis convexa, interna concava, cujus marginem in toto vectis ambitu limbus tumidulus coronat, ne facile, cum traxeris loco cedere vectis possit. Exempla tum propria tum ab aliis communicata partuum hoc instrumento feliciter expeditorum.

(De sectione frenuli linguae in recens natis aliqua. Vide *linguae morb.*)

OCULORUM MORBI.

HIPPOCRATES in *aphorismis* agit etiam de oculorum morbis.

Ejus L. περι οψιος, qui utique brevissimus, totus a HIERONYMO MERCURIALI rejectus est, minime tamen inutilis. Cataracta in principio ustis venis sanatur. Palpebrarum nuper renovatam ustionem hic docet, etiam intus adurit, tum venas dorsi. In amaurosi trepanum admovet, partem cranii excidit. Reperitur in editione MACKII.

Idem in L. περι διαιτης οξεων (a) adversus trichiasin crudelem illam veterum transsutionem palpebrae suadet.

Idem in *Epid.* VI. (b) obstructio meatuum ab oculi majori angulo ad palatum tendentium. HALLER. Vide. *pag.* 286.

ARISTOTELES in *probl.* V. cap. 31. agit de oculorum morbis. HALLER. V. *pag.* 588.

HERACLIDES palpebram albo oculi connatam scalpello resecabat (c), quam ipsam administrationem negat CELSUS unquam feliciter cessisse. HALLER.

CASSIUS FELIX de pterygiis ad mare frequentioribus. HALLER. V. *pag.* 984.

DEMOSTHENES, ALEXANDRI discipulus, cujus in ophthalmicis magna fama fuit. Codicem scripti de *ophthalmicis* suum citat SIMON JANUENSIS (d). Locum ex eo de chemosi habet ORIBASIUS (e); & apud AETIUM exstat de oculorum inflatione (f); de obfuscatione; tum de glaucedine, suffusione, de eversione palpebrae, de suppuratione conjunctivae, de ectropio, de oculorum duritie, de palpebrarum abscessu; ad carbunculos; ubi MASSILIOTA dicitur (g). Ejus remedium *viride ad lichenes* GALENUS citat (h); habet & ad veteres oculorum adfectiones ORIBASIUS (i), ejusdem Ni-

(a) Etiam hicce liber habetur inter minus certo HIPPOCRATICOS. (b) Est etiam incertus liber HIPPOCRATIS. (c) CELSUS L. VII. c. 7. (d) Male vertitur Genuensis. (e) *Synops.* L. VIII. c. 40. (f) L. VII. c. 12. &c. (g) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. (h) *Compos. sec. loc.* L. V. (i) *Synops.* L. III.

Nileum (k), collyrium dicenteton (l), aromaticum (m), chiacum (n), speciacum (o). Nileum ex rosis (p). Ita HALLER.

EUELPIDES, ocularius. Ejus basilicon ad palpebras scabras omnibus præfert CELSUS (q). Ejus pyxinum ad oculos (r); liquidum collyrium (s), & phynon collyrium (t), & sphærion (u), & μεμιγμένον (x), & τρυγῶδες (y). HALLER.

MEGES fatetur palpebræ adhærentis separationem nunquam sibi ex voto successisse (z). HALLER. V. *pag.* 504.

A. C. CELSUS in L. VI. morbos oculorum tractat. Multa collyria ad oculorum mala collegit. Aciem oculorum læsam per se ipsam sanari, quem bonum eventum in hirundinibus herbæ tribuant. In L. VII. oculorum vitia, quæ manu curantur: cap. 7. cataractæ depositio. Græcorum incisiones crudelissimæ cutis capitis in oculorum malis. Afrorum adustiones. Cap. 14. n. 8. si cataracta noluerit descendere, eam dissipare oportet. HALLER. V. *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS. V. *pag.* 990.

Medici ocularii, quorum ætas partim ignoratur, partim definiri potest, conjuncti hic sequuntur. Frequens eorum & in marmoribus memoria est & in libris. In magnis enim urbibus solent chirurgi aliis & aliis artis partibus solis se dicare. In uno MARTIALIS epigrammate dentarius medicus dicitur CASSELLIUS; & uvam curans FANNIUS; & herniarius chirurgus HERMES; denique qui oculorum pilis prospiciat HYGINIUS, & qui servorum stigmata deleat, HEROS. SEX. POMPEIUS SEX. L. POMPEII TONSOR.

Q. CLODIUS Q. L. NIGER MEDICUS OCULARIUS legitur in testa apud RHODIUM ad SCRIBONIUM.

T. LYRIUS TI. CÆS. AUG. SER. CELADINUS MEDICUS OCULARIUS (a).

ILLUSTRIUS TIBERII CÆS. AUG. CELADIANUS TIBERII AUG. medicus ocularius servus (b).

Apud FULVIUM URSINUM legitur SILICIUS MEDICUS AB OCULIS.

CN. HELVIUS CN. L. JOLA MEDICUS OCULARIUS apud eundem RHODIUM legitur.

Tum P. NUMITORIUS P. L. ASCLEPIADES VI. VIR MEDICUS OCULARIUS SIBI ET SEMPRONIÆ L. F. GALLÆI &c.

Et

(k) Ibid. (l) AETIUS L. VII. c. III. (m) Ibid. c. 109. (n) EX APOLLONIO AETIUS L. VII. c. 109. (o) Ibid. c. 104. (p) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (q) In L. VI. cap. 6. (r) Ibid. (s) Ibid. (t) Ibid. (u) Ibid. (x) Ibid. (y) Ibid. (z) Apud CELSUM L. VII. cap. 7. (a) Apud le CLERC pag. 568. (b) GRUTER legit TIBERIUS T. I. CÆS. AUG. L.

Et P. Decimius P. L. Eros Merula Medicus Clinicus Chirurgus Ocularius VI. Vir (c), cujus erogatæ in publica commoda non minimæ pecuniæ in marmore memorantur, qui idem forte Galeni Eros. Erotem habet, qui ſervorum ſtigmata tollat, Martialis.

Tiberius Claudius (d). Tiberius Julius Cutisonus Aug. lib. (e).

Atimetus Cassii medici ſervus, legatus, ut certe vis vocis ipſa vult Tiberii (f). Ejusdem medicamentum exſtat ocularium (g), & marmor cum inſcriptione P. Attius Atimetus Aug. Medicus ab Oculis (h).

C. Capito Sabinianus, cujus pſoricum & chloron, & chelidon ad claritatem in ſigillo apud Sponium. Idem fuerit Capito Galeni, cujus citatur medicamentum ad ſcabritiem palpebrarum (i).

M. Julius Charito (k), cujus eſt iſiochryſon, diaſmyrnium, diarrhodon, diampſoricum.

M, Julius Heracles, cujus diarrhodon & cycnarium.

M. Ulpius Heracles, cujus in ſigillo dicitur melinum, diamyſium, ſtratioticum, thalaſſa, roſa, cycnarium, alia.

In variis lapidibus a Walchio citatis legitur P. Colius P. L. Philogenes.

Q. Colius. Q. L. Nicomedes Vir & Faustin.

Q. Cælius Niger.

Q. Cærillius Quintilianus, cujus ſunt ſigillum, & medicamenta ſtacte ad claritatem, crocodes, diaſmyrnium, & dialepidium in ſigillo.

C. Domitius Demetrius (l).

M. Latinius medicus ocularius Hermes (m).

M. Jul. Secundus (n).

Cn. Julius Dionysiodorus, cujus etiam ſigillum exſtat cum diamiſy.

Hermes.

M. Peutuca.

Silicius medicus ocularius.

C. Sulpitius Hypnus, cujus ſigillo inſcriptum eſt cænon ad claritatem, ſtactum opobalſamatum, lypſiponum ad ſuppurationem, dialepidium ad aſperitudinem.

C. Sta-

(c) Mercurial. *var. lect.* p. 79. Eros Augustæ Medicus Sposianus. Gruter. (d) Apud Muratorium, Walch. (e) Ex Grutero p. DCXXXI. (f) Scribonius cap. 29. (g) Apud Galenum *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (h) Apud Gruterum p. DCXXXI. (i) a Galeno *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (k) Apud Maffeium. (l) Ex Fabretto. (m) Gruter. (n) Ex Maffeio.

C. STATIUS SABINIANUS, cujus ſigillo inſcribitur diacherale.

Q. JULIUS MURRANUS, cujus eſt melinum ad claritatem & ſtagium opobalſamatum.

SEXTUS ASCLEPIADES P. NUMITORII libertus. Ejus medicamentum ad oculos ex marmore (o).

C. RUTILIUS EUTHETUS (p).

PHRONIMUS periodeutes, cujus ſigillum WALCHIUS exponit, cui inſcriptum eſt, diapſoricum opobalſamatum ad oculorum claritatem: diaſmyrnion, ad lippitudines, & euodes. In nupera editione aliam dedit hujus ſigilli iconem.

C. CINTIUS MINIUS BLANDUS, cujus eſt euodes, diapſoricum opobalſamatum. Ejus diſpon cleni, forte ex ſpongia. Ejus diaſmyrnes. Ejus euodes ad aſpredinem.

Magnum hic laboris compendium nobis, inquit celeberrimus HALLER, fecit J. ERN. IMMANUEL WALCHIUS in *ſigillo medici ocularii Romani*, qui fere omnia huc pertinentia antiquitatis monumenta lapidea, & ocularioruın medicorum ſigilla congeſſit. JENÆ 1763. 4. Ocularios idem medicos ab oculariis ſeparat, qui oculos pro ſtatuis metallicos infererent. Idem in nova editione ſuæ diſſertationis JEN. 1772. 8. multa ſigilla oculariorum adjecit.

Nempe: ſigillum anonymi ex SEGUIERII collectione, in quo pſoricum, aromaticum, melinum, crocodes.

Aliud ſigillum, crocodes, galbaneus.

Aliud a Comite CAYLUS acceptum, *poſt aſpredinem*, *poſt impetum*, *ad caliginem*, *lene* (lenimentum).

Aliud DURONII CTESIÆ chelidonium ad caliginem.

Aliud apud C. CAYLUS L. SACCI MENANDRI THALASSEROS DE LAC. (lachrymali).

L. SACCI MENANDRI chelidon. ad calig.

L. SACCI MENANDRI melinum de lacr.

L. SACCI MENANDRI diapſoric. ad ſc.

Apud eundem DECIMI P. FLAVIANI collyrium lene ad aſpritudinem oculorum, & collyrium mixtum.

Apud GALENUM porro legitur STOLI Britannici, celebris ocularii medici, collyrium cinnabarinum (q).

SERGIUS OCULARIUS BABYLONIUS, cujus oculare medicamentum (r).

GAIUS

(o) Ex WALCHIO. (p) Ex FABRETO. (q) GALEN. *Compoſ. ſec. loc.* L. IV. (r) Ibid.

GAIUS OCULARIUS (s). Putes antiquiorem esse, si AGGRIPÆ medicamentum misit (t). Idem est Neapolita (u), cujus sunt sphragis (x), pastillus stypticus (y), pastillus (z), ocularia medicamenta varia (a), collyrium (b); ex cornu cervi (c); phanium (d); malagma (e); asianum (f).

ZOILUS ocularius (g). Ipsum medicamentum nardinum *Zoilum* vocat AETIUS (h). Collyrium habet TRALLIANUS (i).

EPHEMERUS ocularius (k).

EUEMERI psoricum GALENUS habet (l).

PYRAMUS.

ANTIGONI collyrium sphragis apud MARCELLUM.

HORI collyrium.

Demum GALENI ætate JUSTUS (m) ocularius in hypopyo caput concutiebat, ut pus subsideret.

Plures supersunt medici, quorum ocularia medicamenta (Vide *pag.* 981.&c.) GALENUS citat, sed non continuo celeberrimus HALLER, ut ipse ait, ausus est medicis ocularii accensere.

DIOSCORIDES in *facile parabil.* L. I. cap. 32. & 34. ad ulcera oculorum. Cap. 33. ad oculorum dolores. Cap. 37. 38. ad contusiones, & suffusiones oculorum. Cap. 39. ad prolapsum oculi. Cap. 41. & 43. ad hebetudines oculorum. Cap. 42. ad cicatrices oculorum. Cap. 45. ad pterygium. Cap. 46. ad palpebras asperas. Cap. 49. ad oculorum pruritum. Cap. 51. ad pediculos in palpebris & superciliis. Cap. 52. ad pilos palpebrarum luxuriantes. Cap. 54. ad ægilopem remedia. Cap. 55. ad grandines palpebrarum. Cap. 56. ad sugillata & livorem oculorum. WALTH. V. *pag.* 996.

SEVERUS. Ejus locus de ulceribus in oculo curandis, de carbunculis (n) palpebrarum; aspredine, sycosi & callis (o); de ægilope (p); de ulcere ad magnum angulum, quem urere jubet. HALLER.

RUFUS in L. *de medicamentis popularibus* aliqua habet ad ophthalmiam; sic in L. *de morbis oculorum* (q). HALLER. V. *pag.* 415.

ANTYLLUS. Curationem erosæ palpebræ ex ANTYLLO AETIUS habet, quæ duabus fit incisionibus (r). De morbo palpebræ superioris: de ungula excisa nihil relinqui debere: cataractæ depositio; nominat aliquos, qui sub pupillam operati cataractam extraxerint: apostema sacci lacrumalis non

(s) Ibid. (t) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (u) Ibid. L. IV. (x) Ibid. (y) Ibid. L. V. (z) Ibid. (a) Idem *compos. sec. loc.* L. IV. (b) ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. cap. 5. (c) GALENUS *compos. sec. loc.* L. IV. (d) Ibid. (e) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (f) Ibid. L. VI. (g) SCRIBONIUS L. III. (h) L. VII. cap. 114. (i) L. II. cap. 5. (k) SCRIBONIUS L. IV. (l) *compos. sec. loc.* L. IV. (m) GALENUS *meth. med.* L. XIV. cap. 19. (n) Apud AETIUM L. VII. cap. 15. (o) Ibid. cap. 30. (p) Ibid. cap. 83. (q) Apud RHAZEUM. (r) L. VII.

non ſparſum neque ad nares neque ad oculum: in trichiaſi palpebræ tranſuuntur (s). HALLER. V. *pag.* 406.

PHILUMENUS agit de oculorum obſcuritate (t). HALLER. V. *pag.* 1090.

PAPIAS, medicus, ut trichiaſin curaverit (u). HALLER.

ALEXANDER APHRODISEUS, (quem HALLERUS in ſua *Bibl. Med. pract.* ante GALENUM, in *Bibl. chir.* vero poſt eundem ponit). Cur ulcera pupillæ cicatrice clauſa alba ſint. Ophthalmiam contagioſam eſſe. HALLER. V. *pag.* 416.

GALENUS. Ejus L. *de morbis oculorum*, cujus eſt codex in B. R. P. n. 2275.

Idem *de compoſit. medicam. ſec loc.* in L. IV. Medicamenta ocularia. Morbi oculi & palpebrarum per ſingulos. HALLER. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS *de loc. affect.* L. IV. cap. 8. de nyctalopia. Cap. 13. de oculorum taraxi. Cap. 14. de inflammatione oculorum. Cap. 15. ad fluxionem oculorum. Cap. 33. ad ægilopem cap. 49. 50. ad oculorum ſugillationem.

Idem in *ſynopſis* L. VIII. cap. 24. albuginem oculorum celeriter ſanat nitrum cum oleo lævigatum & inunctum. Cap. 38. de inflammatione oculorum. Cap. 39. de dolore oculorum. Cap. 43. de carbunculo oculi. Cap. 45. de phthiſi oculorum. Cap. 46. de nyctalopia. Cap. 47. de glaucomate. Cap. 51. ad contuſionem oculorum. Cap. 54. de encanthide. WALTHER. V. *pag.* 264.

AETIUS in L. VII. plurima medicamenta ad oculorum mala, fere ex GALENO. Cap. 32. habet etiam HORI collyrium. Cap. 43. multa SEVERI ocularia. Cap. 86. ad ægilopem. Cap. 87. ad aſpredinem. Cap. 90. crudeles illas veterum operationes, ut periſcyphiſum, ſ. cranii excoriationem. HALLER. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS in L. II. oculorum morbos percurrit, cum infinitis collyriis. HALLER. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 22. agit de oculorum nonnullis morbis. Veteres ſuffuſionem cum glaucomate conjunxiſſe; nuper diſtingui utramque, quod glaucoma inſanabilis ſit lentis cryſtallinæ morbus; ſuffuſio humor effuſus inter eam lentem & inter corneam tunicam. In L. VI. adverſus ophthalmiam os ipſum in vertice exurebat. De tranſuenda palpebra ſuperiori adverſus duplicatam ciliorum ſeriem, quam curationem ait ſecuram eſſe, cum CELSUS rejeciſſet: de alia ejus mali curatione; de medico, qui ſolo medicamento eſcharotico utebatur. Pterygii reſectio, accurate. Negat adminiſtratione chirurgica ſtaphylomatis viſus uſum reddi. In fiſtula la-

(s) Apud PAULUM L. VII. cap. 17. (t) Apud AETIUM L. II. cap. 123 (u) GALENUS compoſ. ſec. loc. L. IV.

crumali esse, qui terebra viam in nares aperuerint: sufficere vero adurere, ut squama decidat. Ustio palpebræ: solere suo ævo id fieri caussticis. De suffusione & depositione cataractæ, fere ut ad initium usque hujus seculi factum est. HALLER. V. *pag.* 293.

LORORACOS agit de morbis oculorum (x). HALLER.

LATHYRION de cataractæ depositione (y). HALLER.

SYMON vel SYMEON docet, quando cataracta apta sit deponi (z). HALLER.

JOHANNES ACTUARIUS in *meth. med.* L. II. agit de oculorum morbis. HALLER. V. *pag.* 358.

AARON, Arabs, de curatione trichiaseos (a). HALLER.

JOHANNES filius MESVE, senior. V. *pag.* 1010.

JOHANNITIUS, veriori nomine HONAIN, cum illo nomine citatus a RHAZEO, & cum altero corrupto in ONON (b). Ex eo viro catalogum (c) morborum oculi RHAZEUS habet, ex ejusdem libro *memoriæ & ex l. oculorum.* Habet & locum de cataracta, alium de cancro oculorum (d). HALLER.

ALKINDUS, EL KHINDI, cujus habemus aliqua a RHAZEO citata; de curata nyctalopia; strabismum corrigebat panno nigro in latere altero suspenso. HALLER.

JOHANNES SERAPIONIS filius, in L. III. agit de oculorum morbis. HALLER. V. *pag.* 265.

RHAZEUS in L. II. agit de oculorum morbis. Quando pustulas palpebrarum fricare necesse fuit, monet eas non debere claudi, nisi plumaceolo interposito. Eodem modo ubique mitiora solet curationum artificia præferre. Venam frontalem & angularem in multis oculorum morbis utiliter incidi, suo experimento. Plumbea medicamenta ad oculorum dolores commendat, balneum, purgantia, deinde *scief* album, cum endiviæ succo. Oculos siccos cum venis inflammatis curavit vino pene puro, & balneo, fatetur tamen periculosam esse medicationem. Ut viderit in nosodochio a medico pterygium excidi; nihil ejus debere reliquum fieri. In pruritu oculorum collyria fellea convenire. Ipsa unguis excisio, quem hamulo elevat, tunc exiguis forficibus resecat, & instrumento, quod ob styli barbariem non intelligas; adversus diuturnam scabiem hirudines palpebris admovet. Fistulæ lacrumalis curatio. Findit, & in parte ima perforat ad nares, & ustionem imperat, etiam repetitam. Posse etiam perforando absque cauterio (*coctura*) curari, docetque, ut perforetur. Fistulam, deligato per triduum oculo, deinde fricato, sanavit. Refudatio, f. lacrumarum non resorptarum super oculum effusio. Chirurgos in nosodochio palpebram inversam curasse, rese-

(x) Apud RHAZEUM L. II. (y) Ibid. (z) Ibid. L. XV. (a) Ibid. L. X. cap. I. (b) Ejus liber *de dentium morbis.* (c) *Cont.* L. I. cap. 2. (d) Ibid.

resecta parte cartilaginis, tunc trajectis filis, extensa in rectum palpebra. Ipse excogitavit ferramentum flexum, quo radices ciliorum vitiosorum exurebat. Tabulis etiam duabus vidit palpebram comprehendi & tantum resecari, quantum nimis ciliis exuberat, deinde palpebram transui duobus vel tribus punctis.

Idem in L. IX. *ad* ALMANSOREM agit etiam de morbis oculorum. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. agit de morbis oculorum. In *theoriæ* L. IX. etiam oculorum vitia percurrit. HALLER. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 3. tract. 1. cap. 1. &c. agit de oculorum morbis. Nonnullos ait disrumpere inferiorem partem corneæ, & extrahere aquam (cataractam) per eam tunicam, quam administrationem ipse non probat, nuper a DAVIELIO restitutam. HALLER. V. *pag.* 267.

JOHANNES MESVE, junior, in fragmento operis, cujus pars major interiit, & quo omnes corporis humani morbi a capite ad calcem debebant contineri, sed in morbis pectoris abrumpitur hoc opus, & reliquæ partes perierunt, noster in re medicamentaria fere potissimum versatur: fistulam tamen lacrumalem se perforato osse sanasse, sibi testis est, etsi id rarum sit, & foramen carne subnascente fere obturetur. Prodiit cum aliis MESVES junioris, DAMASCENI *operibus* VENET. 1602. fol. & alias. HALLER.

AVENZOAR etiam de fistula lacrumali agit, quam sola compressione, absque incisione sanat. HALLER. V. *pag.* 295.

ALBUCASIS in L. II. ancyloblepharon minus diffidens cultro solvit. Venas in oculo tumidas elevat & resecat. Cataractæ depositionem vel unica punctione molitur, vel duabus, & duobus instrumentis; post operationem dabat hypnoticum. Esse, qui ex Alnyrach (forte Alkahirah fecunda cæcorum nutrice) veniant, qui corneam tunicam perforent, atque aquam (lentem crystallinam) exsugant, quam administrationem negat se vidisse aut legisse.

Idem in L. *theoriæ* &c. pag. XCVIII. b. incipientem cataractam se vidisse medicamento curatam, quod mel receperit; pag. XLVII. aquam (cataractam) depressam adscendere: alcanninam nunquam, quæ crassiorum sit partium. HALLER. V. *pag.* 267.

ALBUCASEMI L. *de curandis oculorum morbis* Hebraice vertit NATHAN MENTHÆUS apud HOTTINGERUM. HALLER (e).

(e) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 407.

MAIMONIDES habet etiam morbos oculorum. HALLER. V. *pag.* 267.

ISSA BEN ALI al CABHALI, ocularius, incerti ævi auctor eſt, non continuo filius HALY ABBASSIDÆ dicendus. Citat JOHANNITIUM filium SERAPIONIS. Sæpe a GUIDONE citatur. Titulum fecerat: TADHKERAT ALKAHHALIN, ſ. *de oculis*, continet eorum organorum mala atque curationes. Nihil habet proprii. In fiſtula lacrumali ut reliqui Arabes urit. Plurimus tamen eſt in medicamentis, & integram recenſet materiam medicam. Prodiit VENETIIS 1499. fol. 1500. fol. cum ALBUCASI, & a. 1506. fol. cum GUIDONE. In editis vocant JESU filium HALI.

Codex M. S. eſt in Bibl. Regia HERBELOT p. 649. & in B. R. P. n. 7131. Latinus.

An idem *Iſa Ala Eddin*, cujus experimenta ad oculorum vitia M. S. ſunt inter libros NARCISSI Dublin. n. 1836.

CANA MUSALI de BALDACH una cum ESU. f. (f) ALI prodiit a. 1499. fol. 1506. fol. Plurimum ſe laborem poſuiſſe in *translatando de* libris *Chaldæorum* & *Hebræorum medicorum*, & CABASSI de INDIA, eorumque flores ſe collegiſſe, inque hunc contuliſſe librum. Antiquiorem fuiſſe putes, certe ſe coram admiralio KALIFÆ BAGDADI ſtetiſſe dicit, quorum Kalifarum imperium vergente ſeculo XIII. everſum eſt. Citat ALMANSOREM, JOHANNEM DAMASCENUM. Ipſe artem exercuit, & in utroque oculo cataractam depoſuit. Subnatas convulſiones caſtoreo compeſcuit. Multus eſt in medicamentis, habet tamen & chirurgicas adminiſtrationes. Sæpe citatur a GUIDONE. Ita HALLER.

ALCOATIM, ſæpe a GUIDONE citatus, videtur ocularius fuiſſe. Quinquaginta oculorum morbos deſcripſit (g). HALLER.

Anonymi tractatus *de oculorum morbis*, cum collyriorum formis & medicamentis, quæ res chirurgica ſolet adhibere. Aliqua etiam chirurgica inſtrumenta ruditer delineantur. Eſt in Bibl. CASIRI n. 871. HALLER.

CONSTANTINUS *de morborum cognitione* &c. etiam oculorum morbos habet.

Idem in L. *Chirurgiæ* etiam crudeles PAULI inciſiones ad oculorum mala repetit. HALLER. V. *pag.* 263.

EROS in L. *de paſſionibus* &c. agit etiam de nonnullis oculorum malis. HALLER. V. *pag.* 418.

GEN-

(f) ABULFARAI pag. 605. (g) ARCULATA pag. 90.

GENTILIS de FULGINEO in *confiliorum med. conf.* 5. 6. de ophthalmia. *Conf.* 7. ad nyctalopiam. WALTHER. V. *pag.* 418.

GUIL. de SALICETO in *Chirurgia* &c. veficantia medicamenta in ophthalmia laudat. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. tract. 3. cap. 1. de oculorum morbis. WALTH. In fiftulæ lacrumalis curatione ferrum ignitum erodentibus medicamentis præfert. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ parvæ* cap. 15. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARD. GORDON in *Medicina* &c. habet etiam morbos oculorum. HALLER. V. *pag.* 270.

ARNALD. de VILLANOVA in *breviarii* L. I. cap. 25. de lippitudine. Cap. 26. de lachrymis oculorum. Cap. 27. de fugillatione oculorum. Cap. 30. de albula, panno & maculis oculorum. Cap. 32. de fiftula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 296.

NIC. BERTRUCCIUS in *meth. cognofc.* L. I. agit de nonnullis oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 371.

GUIL. de VARIGNANA in *fecretorum* &c. tract. 3. cap. 1. &c. agit de palpebrarum pilis, de hordeolo, de afperitatibus palpebrarum, de livore oculorum a percuffione, de nyctalopia, de dolore oculorum, de cura ulcerum oculi, de albugine, de fiftula lachrymali. WALTHER. V. *pag.* 371.

JOH. de GADDESDEN in *rofa Anglica* &c. oculorum etiam mala habet. Adparet neminem eo ævo medicorum & chirurgorum cataractam fciviffe deponere, quare nofter non male monet, utile effe, ut in cane quis fe exerceat. HALLER. V. *pag.* 2.

GUY de CHAULIAC vulgo GUIDO de CAULIACO in *Chirurgiæ magnæ* tract. 3. doctr. 1. cap. 2. de vulneribus oculorum; de illapfis in oculos. In tract. 4. doctr. 2. cap. 2. de fiftula lachrymali (fiftulam lachrymalem cum perforatione ad nares fe non vidiffe fanari. HALLER.); de oculorum ulcere. In tract. 6. doctr. 2. cap. 2. de ftrabifmo, epiphora, morbis corneæ & maculis, prolapfu oculi, relaxatione palpebrarum, ungue, grandine, encanthide, hordeolo, & pilis inverfis. WALTH. V. *pag.* 297.

BALESCON de THARARE in *philonio* fufe agit de oculorum morbis. Medicos honoris fui ftudiofos cataractæ depofitionem non adgredi, & junioribus circumforaneis relinquere. Eam tamen defcribit adminiftrationem, & non fine fuperftitione. HALLER. V. *pag.* 299.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. Parte I. cap. 15. &c. agit de ophthalmia, ulcere oculorum; de his, quæ ingrediuntur oculum; de albugi-

bugine, ungue, macula rubra, debilitate viſus, nyctalopia, & fiſtula lachrymali.

Idem in *conſiliorum ſecundum vias* &c. *conſ.* 19. pro ungue oculi. *Conſ.* 20. in obſcuritate viſus. WALTH. V. *pag.* 372.

BARTH. de MONTAGNANA in *conſiliorum* &c. *conſ.* 6. de fiſtula lachrymali. *Conſ.* 62. de palpebra inverſa. *Conſ.* 63. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERIUS in *operis medici* in addition. Cap. 1. agit de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. CERMISONUS in *conſilior. med. conſ.* 9. 10. contra viſus debilitatem ex panno. *Conſ.* 13. contra pruritum oculi. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 2. rubr. 2. de ophthalmia. Rubr. 4. de ungue. Rubr. 5. de ſebel, ſ. panno. Rubr. 4. de prolapſu oculi. Rubr. 10. de fiſtula lachrymali. Rubr. 11. de inordinato lachrymarum fluxu. Rubr. 13. de ulceribus corneæ. Rubr. 15. de albugine. Rubr. 17. de pupillæ dilatatione. Rubr. 20. de atrophia oculorum. Rubr. 22. de difficultate claudendi palpebras. Rubr. 30. de debilitate viſus. Rubr. 31. de nyctalopia. Rubr. 36. de gutta ſerena. WALTH. V. *pag.* 373.

JOH. BAVERIUS de BAVERIIS in *conſiliorum* &c. *conſ.* 62. de ungue quaſi totum oculum comprehendente. *Conſ.* 76. de fiſtula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 3.

BENEDICTUS GRAPHEUS. Ejus *de oculorum affectibus.* VENET. 1497. fol. HALLER.

GEORGIUS VALLA, literator & medicus, Placentinus. Ejus ſunt *univerſæ Medicinæ, ex Græcis potiſſimum, contractæ, libri* VIII., qui efficiunt *libros* 24. *ad* 30. *operis expetendorum & fugiendorum.* VENET. apud ALDUM 1501. fol. quæ ſplendida eſt editio. Collectio eſt ex Græcis, etiam ad verbum exſcripta. In L. XXVIII. mala oculorum & remedia.

Ejus *de natura oculorum. Ariſtotelis problemata eo pertinentia.* ARGENT. 1529. 8. Perinde ſemper ex veteribus collectio. HALLER (h).

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. ophthalmias, cataractas & oculorum morbos habet. Albuginem ſaccharo cando ſanavit. HALLER. V. *pag.* 420.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum cauſis* &c. cap. 74. Puellæ, cui a vulnere aqueus oculi humor effluxerat, is humor ſponte reparatus eſt. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH.

(h) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 488.

Joh. de Vigo in *practicæ* &c. pag. CLII. b. cataractæ depositionem describit, ut viderit ab expertis exerceri. Haller. V. *pag.* 270.

Joh. Arculanus in *practicæ medicæ* &c. cap. 13. de nyctalopia. Cap. 19. de ulceribus oculorum. Cap. 20. de his, quæ in oculos illabuntur. Cap. 21. de albugine. Cap. 24. de ungue. Cap. 25. de sugillatione oculorum. Cap. 26. de nimio lachrymarum fluxu. Cap. 28. de debilitate visus. Cap. 29. de inversione palpebrarum, phalangosi, & trichiasi. Cap. 33. de fistula lachrymali. Walth. V. *pag.* 373.

Alexand. Benedictus *de omnium a capite ad calcem* &c. L. II. agit de ophthalmia, egilope, grandine, epiphora, prolapsu oculi, carcinomate & ulceribus oculi, tracheomate & scabie palpebrarum, hypopio, ectropio, encanthide, lachrymationibus, mydriasi, nyctalopia, glaucomate, grandine, madarosi & mylphosi, phthiriasi, trichiasi, Walth. V. *pag.* 300.

Galeac. de S. Sophia in *operis medicinæ practicæ* &c. *de curat. morbor. particul.* cap. 15. &c. de ophthalmia, ulceribus oculorum, de his, quæ in oculos cadunt, de albugine, de conversis palpebrarum pilis, de panno, lachrymis involuntariis, nyctalopia, fistula lachrymali, strabismo & prolapsu oculi. Walth. V. *pag.* 373.

Godofr. Steghius in *arte medica* &c. agit etiam de nonnullis oculorum morbis. Walth. V. *pag.* 313.

Joh. Stockerus in *praxis medicæ* L. I. cap. 9. &c. agit de ophthalmia, ungue, albugine, vulneribus & prolapsu oculi, fistula lachrymali, effluxu lachrymarum. Walth. V. *pag.* 374.

Petrus de Bayro *de medendis* &c. L. III. cap. 1. &c. fuse de morbis oculorum. Walth. V. *pag.* 374.

Leonhard. Fuchs. Ejus *tabula oculorum morbos comprehendens.* Tubing. 1538. fol. Haller (i).

Joh. Manardus in *epistolarum* &c. L. XIV. *epist.* 4. de epiphora. L. XV. *epist.* 2. de nyctalopia. In L. XX. *epist.* 1. de lachrymarum effluxu. Walth. V. *pag.* 421.

Andr. Vesalius in *paraphrasis* &c. cap. 16. 17. &c. de variis oculorum malis. Walth. V. *pag.* 375.

Magister Zacharias, cujus ætas ignoratur. Ejus scripta *de passionibus oculorum* sunt in Bibl. Sloan. n. 8970.

Bona-

(i) Ibid. pag. 523.

BONAMICI GRAFTON *ars probatiſſima de ægritudinibus oculorum* eſt in Bibl. BODL. n. 2063. nonne idem fuerit GREPHEUS (*pag.* 1256.). HALLER.

Anonymi L. IV. *de morbis oculorum, herniis, tinea, & antiquis ulceribus* Germanice ARGENTOR. 1538. 4. HALLER.

Ein neues Büchlein von Kenntniſs der Krankheiten der Augen. STRASBURG 1538. HALLER.

Anonymi tract. *de morbis oculorum* eſt in Bibl. R. Par. n. 6888. HALLER.

JOHANNES GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit etiam de vitiis oculorum. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. DRYANDER *der ganzen Arzney* &c. caput etiam de cataracta habet. HALLER. V. *pag.* 421.

SEBAST. AUSTRIUS *de infantum, ſ. puerorum morbis* morb. 15. de glaucedine oculi. WALTH. V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in *univerſæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 5. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 273.

ANTON. FUMANELLUS. V. *pag.* 590.

GUALTHER HERMANN RYFF. Ejus *nützlicher Bericht wie man die Augen und das Geſicht ſcherfen, und geſund erhalten ſoll.* WÜRZBURG 1548. 4. HALLER. V. *pag.* 422.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 3. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 375.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. cap. 25. &c. agit de ophthalmia, de lachrymarum ex oculis emanantium curatione, de fiſtula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 422.

JUL. ALEXANDRINUS in *ſalubrii, ſ. de ſanitate tuenda* L. XXVII. cap. 12. de ſtrabiſmo. WALTH. V. *pag.* 642.

AMBROSIUS PARÆUS in collectione *operum* L. IX. ſetaceum ad oculi mala laudat, cum viderit manifeſto acutius ægrum vidiſſe, quando pus fluebat, & pene cæcum fuiſſe, quando ſubſiſtebat. In L. XVI. agit de ophthalmia, oculi prolapſu, ungue, ægilope. Fiſtulam lachrymalem urit. Acum habet ad cataractam planiuſculam ſcindentem. HALLER. V. *pag.* 301.

BENED. VICTORIUS in *medicinal. conſil. conſ.* 4. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 789.

AMATUS LUSITANUS in *curat. med. centuria* IV. Carbunculus palpebræ inferioris, gangrænam minitans, ferro curatus & reſectus, ut tota pene palpebra inferior periret. HALLER. V. *pag.* 314.

CASPAR

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 5. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 423.

CHRISTOPH. a VEGA in *artis medendi* L. III. cap. 1. &c. de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANTON. ab ALTOMARI in *artis medendi* &c. cap. 20. &c. aliqua oculorum vitia percurrit. WALTH. V. *pag.* 376.

FRANCISCUS VALERIOLA. V. *pag.* 629.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. agit etiam de cataracta; queritur depofitam fibi fæpe adfcendiffe. Ungulæ exftirpatio. In fiftula lacrumali præfert ufum medicamentorum efcharoticorum. Alii oculorum morbi. HALLER. V. *pag.* 801.

J. B. MONTANUS in *confultat med. conf.* 26. de ulceribus oculorum. *Conf.* 34. de ægilope. *Conf.* 73. 74. 77. de ophthalmia. *Conf.* 81. de lachrimis involuntariis. WALTH. V. *pag.* 424.

REINERUS SOLENANDER in *confiliis* &c. etiam de ungue oculi. HALLER. V. *pag.* 383.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. L. III. cap. 16. de oculorum vulneribus. Cap. 19. de oculorum ulcere. Cap. 20. de fiftula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de ulceribus* cap. 3. 4. de ulceribus oculorum. Cap. 6. de fiftula lachrymali. WALTH. V. *ulcera.*

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. aliqua habet de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. I. agit de pterygio, ulcere oculi, albugine, fugillatione, nyctalopia, oculi prolapfu, epiphora, ægilope. WALTH. V. 377.

JAC. DALECHAMP in *Chirurgie Françoife* &c. CLAUDIUM CHARPENTIER ocularium Regium ad oculi fluxiones cucurbitula uti, quam chirurgus fugendo adtrahat. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia univerfal* L. II. uftiones in cranio ad antiquas ophthalmias felices. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in *variar. lection.* de venarum temporalium uftione ad oculorum mala. HALLER. V. *pag.* 851.

Ejus *prælectiones de oculorum morbis* &c. V. *pag.* 377.

VOLCHER COITER in *obfervationibus* &c. vulnera corneæ tunicæ cum jactura humorum utique fanari. HALLER. V. *pag.* 10.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ* &c. L. V. agit etiam de cataracta. HALLER. V. *pag.* 10.

NIC. le GRAND & NIC. LAMBERT *non E. fuffufionum omnium eadem curatio.* PARIS 1574. 4. HALLER.

HORAT. AUGENIUS in *epistolarum medic.* T. III. L. XI. *epist.* 42. de pterygio & ungue oculi. WALTH. V. *pag.* 427.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. III. cap. 1. &c. agit de oculorum morbis.

Idem in *commentar. de compos. medicament.* L. IV. cap. 8. medicamenta ad morbos oculorum. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINIC. LEONUS in *artis medendi* &c. Sect I. L. IV. morbos oculorum tractat. WALTH. V. *pag.* 378.

OMNIBONUS FERRARI *de arte medica* &c. L. III. cap. 20. de strabismo. WALTH. V. *pag.* 1101.

JOH. RIOLAN in *particul. med. meth.* sect. 1. tract. 2. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 378.

CASPAR WOLFIUS in *viatici novi* &c. cap. 14. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 428.

NICOLAUS PISO *de cognoscendis & curandis* &c. L. I. aliqua interponit de morbis oculorum. HALLER. V. *pag.* 379.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practica medica* &c. pag. 61. ad nebulas oculorum. WALTH. V. *pag.* 379.

MICHAEL SCHENK. Ejus *de ophthalmia.* HEIDELBERG 1582. 4. HALLER.

GEORGIUS BARTISCH, chirurgus ocularius & herniotomus Dresdensis ex pago Königsbruk. Ejus *οφθαλμωδουλεια*, *oder Augendienst oder Bericht von Ursachen aller Schäden, Gebrechen, Mangel der Augen.* DRESDEN 1583. fol. NÜRIMBERG & SULZBACH 1686. 4. Longo usu exercitatus homo; superstitiosus idem, qui gravem oculorum inflammationem pro morbo magico habeat. Instrumentum invenit, quo palpebras nimis productas conprehendebat & abscindebat, a VERDUYNIO & RUYSCHIO correctum, quod ipsum fuit litis causa RUYSCHIUM inter & RAVIUM agitatæ. Plurima instrumenta depicta dat, morborumque oculi numerosas, novo instituto, icones dedit. In cataracta deponenda tritam viam sequitur: acu subit ad duorum, ubi plurimum, dorsorum cultri distantiam a cornea tunica. Exemplum habet subito natæ cataractæ. In medicamentaria re potius nimius est, & testimonia, non satis cordata consilia secutus, longo ordine excudi fecit.

Latinæ versionis codex M. S. erat inter codices FRANCISCI BERNARD Bibl. Brit. n. 3680.

Idem edidit etiam *testimonia wie er mit innerlichen und äusserlichen kuren vielen menschen gerathen* a. 1599. 4. HALLER.

JOH. MARQUARD in *practicæ theoricæ* &c. L. I. cap. 16. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 379.

HIE-

HIERONYM. KLEIN. Ejus *de præcipuis adnatæ adfectibus.* BASIL. 1583. 4. HALLER.

JOH. HEURNIUS. V. *pag.* 380.

JACQUES GUILLEMEAU. Ejus *traité des maladies de l'œil* primum prodiit PARIS. 1585. 8. Germanice vertente MARTINO SCHURIG, DRESD. 1706. 8. 1710. 8. Belgice a JOHANNE VERBRUGGE versum AMSTER. DAM 1678. Non utilissimum opusculum, etsi 113. morbos oculi distinguit. Veteres ubique sequitur, & in re versatur medicamentaria. Editor VERBRUGGE aliquas non malas adnotationes adspersit, ut de animalculis conjunctivam tunicam adrodentibus. HALLER. V. *pag.* 11.

JOH. CRATO in *perioche methodica* &c. pag. 369. de oculorum affectibus.

Idem in *consiliorum* &c. L. V. *conf.* 5. in dolore oculorum. *Conf.* 60. 61. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *conf.* 18. de ophthalmia. In T. II. *conf.* 13. de fistula lachrymali. *Conf.* 55. de gravi ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 381.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 4. de vitiis oculorum. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS. In ejus *observationum* &c. Liber XI. est de oculorum malis datus a. 1591. Ophthalmia varia. Lacrumæ sanguineæ in vetula diuturnæ refrigerantibus & adstringentibus repressæ. Oculi eminentes & humore pleni vino euphrasiato sanati. Presbyopia pro morbo curata: myopiæ vitra concava obponit, forte medicorum primus. Visus duplex duobus oculis utenti, simplex si unico. Corneæ membranæ ruptura, & staphyloma non sanatum: ita neque aliud; suffusionis aliqua exempla: eam noster tentabat medicamentis adgredi. Ectropii sanationes, nonnullis unguentis perfectæ. HALLER. V. *pag.* 381.

J. THOM. MINADOUS *de corporis humani turpitudinibus* &c. L. III. cap. 15. &c. de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 644.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 20. &c. de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *meth. pract. med.* L. I. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. cap. 19. de affectibus oculorum. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* &c. bis cultro cataractam deposuit, & sensit, vitium pone uveam poni: & denique tota administratione porro abstinuit, quod intelligeret, fieri non posse, quin acus crystallinam lentem perforaret. In fistula lacrumali aut ferro radit, aut urit. Lagophthalmum emplastris glutinantibus sanat. HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIEL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* I. *obſ.* 1. ficus cancroſus oculi exſtirpatus. Oculus a ſagitta perforatus, ſed humor aqueus, & ipſe demum viſus reſtitutus. In *cent.* II. *obſ.* 13. quomodo arena, aliaque corpora ex oculis extrahenda. In *cent.* III. *obſ.* 23. de nubeculæ curatione. In *cent.* IV. *obſ.* 14. ophthalmiæ curatio. *Obſ.* 17. ſcoria ferri adnatæ infixa. *Obſ.* 18. ulcera oculi. Ita WALTHER. In *cent.* V. cataracta ex vulnere & impacta oculo feſtuca ſubito orta. Venæ frontis ſectione levata gravis ophthalmia. Uxor HILDANI micam ferri corneæ impactam magnete evocavit. In *cent.* VI. prolapſus oculi & exciſio, & contra GEORGII BARTISCH inſtrumentum. Coalitus palpebræ ſuperioris cum oculo, quem CELSI tempore nemo ſanaverat, curatus ſpecillo & filo, quo palpebræ diſtenduntur pondere appenſo firmatis.

Idem in tribus voluminibus, in quibus multum eſt ineditorum &c. de palpebra ab adamantis cuſpide fiſſa ægre, ſed tamen curata, canali æneo naſo impoſito, cui adfixa fila palpebras unientia, emplaſtro admoto glutinata. HALLER. V. *pag.* 274.

CHRISTOPH. STYMMEL. Ejus *de ophthalmia* BASIL. 1593. 4. HALLER (k).

NIC. ABR. FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. III. cap. 1. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 14.

JOH. COSTÆUS *de igneis* &c. palpebrarum craſſitiem melius igne tolli, quam ferro. Amauroſin ſanatam tegula in caput illapſa. HALLER. V. *pag.* 591.

Univerſæ Medicinæ ſynopſis oculique paſſionum enumeratio. VICENTIÆ 1595. fol. HALLER.

DURANTES SCACCHIUS in *ſubſidii Medicinæ* &c. L. I. agit de oculorum morbis. Inſtrumentum lunatum ad palpebras relaxatas urendas. Aquam mirabilem triplicem adjuncto pretio & auri & balſami ad oculorum vitia deſcribit. Acus cataractæ deponendæ deſtinata, & ipſa depoſitio: ipſe autem depoſuiſſe videtur. Unguis ut tollatur deglubendo penna anſerina, aut crine; linctum etiam laudat. Staphyloma vinculo intercipit, & ſecat. Fiſtulam igne etiam adgreditur, oculo proprio cochleari defenſo. HALLER. V. *pag.* 15.

ANDREAS LAURENTIUS, archiater Regius, Cancellarius Monſpelienſis, DURETI diſcipulus. Ejus *diſcours de la conſervation de la vue, des maladies melancholiques, des catarrhes, de la vieilleſſe.* PARIS 1597. 12. (l) 1600. 8. 1692. 8. Italice FR. GIO GERMANO vertit NAPOLI 1666. 4. De cataracta agit, cujus ſedem in utraque oculi camera ponit. HALLER.

THOM.

(k) Ibid. pag. 311. (l) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 275.

THOM. FIENUS *de præcipuis artis* &c. L. II. de cataracta. In L. III. de ungue agit. HALLER. V. *pag.* 591.

FRANC. RANCHIN in *opuſculis medicis* &c. in *gerocomio* agit etiam de ſuffuſione. HALLER. V. *pag.* 315.

ALEXAND. MASSARIA in *practicæ medicæ* L. I. agit etiam de ſuffuſione; recte monet, in ſuffuſione ophthalmica medicamenta non prodeſſe, & laudat cauteria. HALLER. V. *pag.* 384.

JOH. JESSENIUS in *inſtitut. chirurg.* ſect 3. cap. 4. de excreſcentiarum in palpebris ablatione. Cap. 5. de ægilope. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *ſpeculo artis medicæ* &c. agit etiam de morbis oculorum. HALLER. V. *pag.* 384.

THEODORUS GRAMMÆUS. V. *pag.* 385.

FELIX PLATERUS in tr. *de functionibus læſis* cap. 7. de ſtrabiſmo, nyctalopia, pterygio.

Idem in tr. *de doloribus* cap. 4. de oculorum morbis.

Idem in *obſervationum* &c. L. II. pag. 356. de ægilope, & fiſtula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 385.

Idem in *praxis med.* L. I. tit. de viſus læſione. HEISTER. V. *pag.* 322.

CLAUD. DEODATUS in *panthei* &c. L. III. cap. 21. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 385.

SEBAST. MÖLLER. Ejus *de ſuffuſione.* FRANCOF. 1603. 4. HALLER.

FRANCISCUS PLAZZONUS. Apud RHODIUM reperitur in *obſervat.* n. 82. ejus curatio oculi, cujus humor aqueus reſtitutus eſt. HALLER. V. *vulnera.*

CASP. HOFMANUS in *inſtit. med.* L. III. cap. 114. de pterygio. WALTH. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. part. 1. cap. 1. &c. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 386.

LÆLIUS a FONTE in *conſultat. med. conſ.* 50. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 434.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 20. &c. de pterygio, oculorum obfuſcatione, ægilope &c. WALTH. V. *pag.* 435.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *experimentirbuch* &c. cap 81. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 352.

CHRISTOPH. GUARINONI in *conſil. med. conſ* 25. ad fiſtulam lachrymalem incipientem. *Conſ.* 406. de puero ægilope affecto. WALTH. V. *pag.* 436.

JEAN GIRAULT in *quelques traitez* &c. ut in fiſtula lacrumali ignis admoveatur, ferramento in fine latiori. HALLER. V. *pag.* 303.

SE-

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica inſtitutione* L. I. cap. 10. de hordeolo. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miſcellaneis* &c. Enormis encanthis. Ruſtici per nares videntis hiſtoria pene incredibilis. Cæcitas a lente cryſtallina glauca (anno 1578.) HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS. Ejus diſp. *de ophthalmia.* WITTEBERG 1608. 4.

Idem in *Medicinæ practicæ* &c. L. V. agit etiam de oculorum vitiis. HALLER. V. *pag.* 17.

WOLFG. OSWALD GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* II. *cur.* 41. 61. 81. ophthalmia. In *cent.* III. *cur.* 100. imbecillitas videndi. In *cent.* IV. *cur.* 3. nyctalopia. *Cur.* 10. caligo oculi. *Cur.* 37. 38. ophthalmia. *Cur.* 39. conglutinatio palpebrarum. WALTHER. V. *pag.* 352.

GREGOR. HORST in *obſervationum* L. II. *obſ.* 16. 31. 32. de ophthalmia. *Obſ.* 34. de nyctalopia. *Obſ.* 39. de nubecula oculi. In L. IX. *obſ.* 7. vulnus oculi & gutta ſerena. *Obſ.* 11. ecchymomata rara oculorum. WALTH.

Idem in *centuria problematum* &c. agit de ſetaceo & cauterio in ophthalmia, & ſetaceum præfert. De ſanguinis columbarum ad oculorum mala utilitate; de ſuffuſione per vomitum curanda. HALLER. V. *pag.* 276.

JOH. GELLIUS. Ejus συζητητις *medica de internis oculorum affectibus.* BASIL. 1613. 4. HALLER.

LUD. SEPTALIUS in *animadverſionum* &c. L. III. p. 142. de epiphora. WALTH. V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. I. cap. 30. de hydatide palpebrarum. Cap. 31. de anchilope. In L. II. cap. 26. ad guttam ſerenam. Cap. 29. de oculorum vulnere. In L. III. cap. 33. 34. de oculorum ulceribus. Cap. 38. de cicatrice tunicæ corneæ. Cap. 39. de ægilope. WALTHER. V. *ulcera.*

PETR. POTERIUS in *inſignium curationum* &c. *centuria* III. etiam ophthalmias. HALLER. V. *pag.* 387.

THEOD. COLLADO in *adverſariis* &c. cap. 34. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 353.

J. PHIL. BRENDEL in *conſil. med. conſ.* 33. ad oculorum rubedinem. *Conſ.* 34. in ophthalmia. *Conſ.* 35. in lippitudine. *Conſ.* 49. in oculorum rubedine. *Conſ.* 51. in ægilope. *Conſ.* 53. in lippitudine. WALTH. V. *pag.* 387.

JACOBUS SCHALLING, Winshemius. Ejus *disp. hermetico-Galenica de natura oculorum, censuræ ordinis Rosatæ crucis oblata.* Germanice & Latine ERFURT 1615. fol. Absurdus liber, ut ex ipso titulo adgnoscas. Multa habet inaudita, ut hamulos nervi optici. Multa ad magiam refert. Cæterum in medicamentis se continet, quorum ubertatem recenset. HALLER.

J. CLEMENS CUNO. Ejus disp. *de ophthalmia.* BASIL. 1615. 4. HALLER (m).

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. II. *cons.* 18. de oculi albugine. WALTH. V. *pag* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 36. de grandine. Cap. 37. de hordeolo. Cap. 38. de ægilope. In L. II. cap. 26. de oculorum vulnere. In L. III. cap. 15. de oculi ulceribus. WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. II. L. II. sect. 1. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 30. &c. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 3. cap. 16. de oculi vulneribus. Tract. 8. cap. 4. de oculum artificialem reponendi modo. Tract. 10. cap. 4. de ungue; de pediculis superciliorum. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* &c. L. II. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 388.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 8. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 389.

MATTH. LUD. GLANDORP in *speculo* &c. de palpebra sutura confirmata. Læsa tunica cornea oculi convaluit, visusque restitutus est; sic etiam vitreus humor reparatus. HALLER. V. *vulnera.*

MELCH. SEBIZ. Ejus disp. *de ophthalmia.* ARGENT. 1662. HALLER.

Idem in *manualis*, *s. speculi* &c. T. I. parte 2. sect 4. fuse agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 364.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. Aquei humoris & partis vitrei jactura reparata, amissus tamen visus. HALLER. V. *pag.* 364.

J. KNYPHÆUS. Ejus *Augentrost nützlich Kunst und Vortheile zu den Augen.* DARMSTADT 1622 8. HALLER (n).

FABRI-

(m) Ibid. pag. 447. (n) Ibid. pag. 510.

FABRICIUS BARTOLETTI, Profeſſor Bononienſis, inde Mantuanus. Ejus *duo conſilia de ophthalmia, & de corneæ oculi tunicæ ulceribus* exſtant in FRANCISCI BRUSCHII, Comitis, Archiatri Mantuani, *promachomachia jatro-chymica* &c. MANTUÆ 1623. fol. HALLER (o).

J. RUD. CAMERARIUS in *ſylloges memorabilium* &c. *centuria* XI. part. 43. humor aqueus deperditus poteſt reſtitui. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAR. ROSENBERG in *roſæ nobilis* &c. Parte III. cap. 33. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 1015.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med.* pag. 116. de oculo ob malam curam ſuppurato; pag. 119. prolapſus oculi. WALTHER. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. I. cap. 4. de affectibus oculi. WALTH. V. *pag.* 389.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires* &c. L. III. fiſtulas lacrumales calloſas dilatat, deinde totas aperit, & cauſtico ſanat. HALLER. V. *pag.* 20.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicorum princip. hiſtoria* L. I. *obſ.* 41. ophthalmia ſæva copioſa venæ ſectione curata. *Obſ.* 42. ophthalmia ſalvatellæ ſectione curata *Hiſt.* 52. &c. de ophthalmia.

Idem in *praxis admirandæ* &c. L. I. *obſ.* 55. de encanthide male curata. *Obſ.* 56. de gutta ſerena. *Obſ.* 60. ad albuginem remedium. *Obſ.* 62. de epiphora admirabili. *Obſ.* 65. de phthiriaſi. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in *πανδοχειον* &c. L. II. cap. 6. agit etiam de ægilopis curatione. Cap. 14. etiam de ungue & ægilope. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte II. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 443.

MART. BLOCHWIZ in *anatomia Sambuci* ſect. 3. cap. 8. de affectibus oculorum. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* Parte II. agit de morbis oculorum, ut de hypopio, de exciſione ægilopis, leucomate, pterygio &c. WALTH. V. *pag.* 303.

VOPISCUS FORTUNATUS PLEMP, Amſtelodamenſis, Profeſſor Lovanenſis, non videtur (quæ GUIDONIS PATINI eſt narratio (p)), religionem mutaſſe, ut cathedram aucuparetur, eadem conditione ad deſerta caſtra

(o) Ibid. pag. 514. (p) Ep. 547.

caſtra rediturus, videtur enim inter catholicos & in ſcholis ejus religionis educatus fuiſſe; vir ceterum minime indoctus. Ejus eſt *ophthalmographia, ſ. tractatio de oculi fabrica, actione & uſu præter vulgatas opiniones.* AMSTERDAM 1632. 4. LOVAN. 1648. fol. 1659. fol. In prima editione continetur & phyſiologia, præter nonnulla, quæ de morbis viſus & de vitioſis apparitionibus accedunt. Liber V. demum ad adfectiones oculorum ſpectat. Eæ adfectiones perbreviter traduntur, & ſecundum oculi partes, quibus infeſtæ ſunt. In editione noviſſima morbi oculi fuſius tractantur, chirurgici pariter & interni, cataracta, etiam ſtrabiſmus. Myopiam & preſbyopiam recte interpretatur, in ſolvendis problematibus acuti & perſpicacis ingenii vir. HALLER (q).

NICOL. FONTANUS in *reſponſionum* &c. L. I. pag. 48. de gutta ſerena; pag. 50. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 579.

JOH. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. tract. 2. cap. 11. ad oculorum morbos. WALTH. V. *pag.* 444.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* &c. tract. 2. pag. 15. de vulneribus oculorum; pag. 174. ad fiſtulam lachrymalem. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. I. cap. 28. de oculorum vitiis. WALTH. V. *pag.* 390.

PHIL. GRULING in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. parte 2. cap. 1. &c. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *obſervationibus* &c. PLAZONUM oſtendiſſe, corneam inter & uveam tunicam lamellam quaſi corneam, veram cataractam. Eundem PLAZONUM puerum curaſſe, cui per corneæ tunicæ vulnus aqueus humor effluxiſſet: eum feliciter eſſe reſtitutum. ALDRIGHETTUM cucurbitula oculo admota oculum prolapſum reſtituiſſe, quam curationem in TURCIA didiciſſet. HALLER. V. *pag.* 447.

THEOD. TURQUET in *praxi* &c. Humor aqueus turbidus emiſſus, ſanus & limpidus reparatus. HALLER. V. *pag.* 1118.

NIC. TULPIUS in *obſervationum* &c. L. I. a tumore cum carie oculus de capite expulſus. Vulnus tunicæ corneæ ſanatum, reparatus cum aqueo humore viſus. HALLER. V. *pag.* 22.

PETRUS GASSENDUS in *ſyntagmatis philoſophici* .... parte, quæ ad ſenſus pertinet, novam de cataracta opinionem a celeberrimo, ut ſcribit, chirurgo Pariſino propoſitam adoptat. Sedem nempe in lente cryſtallina habere, neque ea lente educta viſum perire. Eſſe a chirurgo LASNIER putant. HALLER.

(q) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 1596.

GUERNER ROLFINK. Ejus difp. *de cataracta.* JEN. 1664. 4.

Idem in *anatomicis diff.*....habet iterum fedem cataractæ in lente cryftallina. HALLER. V. *pag.* 860.

THOM. BARTHOLINUS in *hiftor. anatom. centuria* I. *hift.* 37. de pterygio fingulari. *Cent.* II. *hift.* 71. oculi vulnus. *Cent.* V. *hift.* 84. ægilopis curatio. *Cent.* VI. *hift.* 6. encanthis oculi. WALTHER.

Ejus *de oculorum fuffufione epiftola.* HAFNIÆ 1664.

Idem in *Actis Hafnienfibus* Vol. I. *obf.* 29. de cataractæ depofitione. *Obf.* 132. & 133. de oculis reftituendis BURRHI experimenta & promiffa. In animali, cui omnes humores eruti, oculus quidem repletus, neque tamen in homine reftitui. Ipfius BARTHOLINI tentamina ad reftituendam lentem cryftallinam incerta. In *Vol.* V. *obf.* 19. hypopion. HALLER. V. *pag.* 23.

FRID. GNICHV. MONAVIUS. Ejus *affectuum ocularium elenchus.* REGIOM. 1664. 4. HALLER (r). V. *pag.* 408.

JOH. v. HORNE. Ejus difp. *de ægilope.* LEID. 1659. 4. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerfæ Medicinæ* L. VIII. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 391.

J. PETR. LOTICHIUS in *confiliorum* &c. L. II. cap. 2. *obf.* 1. oculi pruritus & dolor. *Obf.* 4. oculi rubedo. *Obf.* 5. albugo. *Obf.* 7. oculi rubedo cum lachrymis. *Obf.* 9. de palpebris conglutinatis. WALTH. V. *pag.* 23.

J. THEOD. SCHENK. Ejus difp. *de ophthalmia.* JEN. 1667. 4. HALLER. V. *vulnera.*

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. III. aliqua de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. VESLING in *fyntagmate anatomico*.... Ophthalmia fanata incifa cute oculum inter & aurem: aut emplaftris plantis pedum admotis. HALLER. V. *pag.* 24.

AUGUST. THONER in *obfervationum* &c. L. II. *obf.* 1. 2. 3. 4. 5. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 450.

DOMIN. PANAROLI in *iatrologifmorum* &c. *pentecoft.* IV. *obf.* 9. ad oculorum morbos. WALTH. V. *pag.* 25.

CAR. ARTHUR. PLESSIUS in *enchiridio* &c. PARISIIS hypopion perforata tunica cornea feliciter curari. HALLER. V. *pag.* 277.

JOH.

(r) Ibid. pag. 508.

JOH. SCULTETUS in *armament.* pag. 127. (s) de cura pterygii; de evulſione pilorum oculos irritantium. In *obſervat. chirurg. obſ.* 20. oculi vulnus. *Obſ.* 34. gutta ſerena ſetaceo nuchæ inuſto curata. *Obſ.* 36. gutta ſerena incurabilis. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* III. *obſ.* 61. de cataracta obſervationes inſolitæ. ALBERTI. Sedem cataractæ in lente cryſtallina poſuit. HALLER. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *caſuum medic.* L. I. c. 23. de rubedine oculorum.

Idem in *epiſtolarum* &c. L. I. *epiſt.* 22. de oculorum rubedine. WALTHER. V. *pag.* 26.

LEONH. URSINUS. Ejus *de ophthalmia.* LIPS. 1653. 4. HALLER.

JAC. PANCRAT. BRUNO. Ejus *de ophthalmia.* ALTDORF. 1653. 4. HALLER.

TOB. HOFER. Ejus *de ophthalmia.* BASIL. 1653. 4. HALLER.

J. LOESEL. Ejus *de ophthalmia.* BASIL. 1653. 4. HALLER.

PETR. de MARCHETTIS in *obſervationibus* &c. Tumor cyſticus ex orbita exſectus, oculo illæſo. Sæpe ſe fiſtulam lacrumalem perſanaſſe, inuſto, quod corruptum fuerit oſſe, non quidem eo fine, ut via ad nares aperiretur. HALLER. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* &c. L. II. cap. 4. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *obſervationum* &c. pag. 143. cataracta artificioſe depoſita; cautelæ circa depoſitionem; pag. 776. unguis in angulo majore oculi; pag. 827. oculi dextri cancer exciſus, poſtea recrudeſcens lethalis; pag. 843. 846. prolapſus oculi; pag. 865. nubeculam oculi ut auferas. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicina practica* aliqua etiam de oculorum morbis habet. WALTH. V. *pag.* 316.

CASPAR REIES in *Elyſio* &c. Cataracta ſponte evaneſcens. HALLER. V. *pag.* 27.

J. DANIEL MAJOR. Ejus *de amauroſi vel gutta ſerena.* KIEL 1673. 4. HALLER. V. *pag.* 453.

J. ARNOLD FRIDERICI. Ejus diſp. *de ſuffuſione.* JEN. 1670. 4. HALLER. V. *terebrat.*

(s) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

HENRIC. ARENIUS. V. *pag.* 392.

CORNEL. HERLS. in *Examen* &c. in lagophthalmia incisionem reprobat, & palpebram superiorem glutinantibus emplastris ad inferiorem jubet adduci. HALLER. V. *pag.* 29.

HENR. a MOINICHEN in *Actis Hafniens. Vol.* I. *obs.* 78. vulnus oculi succo chelidonii consolidatum, sed visus non redditus. HALLER. V. *pag.* 29.

MART. BOGDAN in *observationibus* &c. oculum prolapsum jussit exstirpare. HALLER. V. *pag.* 29.

EBERHARD. GOEKEL in *gallicinio* &c. Oculus ense læsus sanatus. Fistula lacrumalis aperta, usta, curata. Ferri festuca post quartum mensem de oculo educta. In *appendice* &c. ectropium curatum tenaculo BARTISCHII.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V. *obs.* 51. de gravi oculi vulnere sanato. *Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 14. mica ferri de oculo quinto mense extracta. HALLER. V. *pag.* 29.

J. SIGMUND ELSHOLZ in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VI. VII. de artificiosa oculorum restitutione agit. Experimenta fecit, & suspicatur etiam reliquos, præter aqueum, humores restitui. HALLER.

OLAUS BORRICHIUS. V. *pag.* 30.

JOB van MEEKREN in *Heel en genees* &c. acum habet conicam ad aperiendum hypopyon. HALLER. V. *pag.* 30.

J. VERBRUGGE. V. *pag.* 650.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observationibus propriis* &c. de hypopyo a chirurgo Parisino GUILIELMO QUARRE feliciter sanato. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. In *observationibus*, oculus prolapsus multa evacuatione, & exustis per escharotica carnibus fungosis, tandem restitutus. Fistula lachrymalis ustione sanata.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 126. oculus prolapsus sanatus. *Obs.* 132. 133. fistula lacrumalis igne sanata. HALLER. V. *pag.* 30.

J. FREYTAG in iisdem MURALTI *Schriften* &c. cataractam unco de oculo ter extraxit anno 1694. dudum ante ullos Gallos. Cataractæ congenitæ depositæ. Vulnus corneæ tunicæ curatum, & oculi ab impacta festuca vulnus. HALLER.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de suffusione.* HELMSTADT. 1670. 4. HALLER. V. *off. morb.*

FRAN-

FRANCISCI JOSEPHI BURRHI *epiſtolæ ad* T. BARTHOLINUM prodierunt HAFNIÆ 1669. 4. Arcanum venditabat, quo oculorum elapſos humores ajebat ſe reſtituere. HALLER.

FRANC. de ROMANIS in *obſervationibus* &c. viam ad nares effodere ſuadet in fiſtula lacrumali. HALLER. V. *pag.* 31.

THOMAS FONES. Ejus diſp. *de ophthalmia.* LEID. 1669. 4. HALLER.

Lettre ſur une nouvelle opinion au ſujet de la cataracte. ROUEN 1670. 4. Non reſidere in lente cryſtallina. HALLER.

PIERRE JOSEPH MICHON. In ejus *converſations* &c. contra ſedem ſuffuſionis in lente cryſtallina. De BURRHI epiſtolis. HALLER. V. *pag.* 1044.

FRID. FERD. ILLMER. Ejus *de oculorum morbis.* WIEN 1697. 4. HALLER. V. *pag.* 32.

LAURENT. WOLFSTRIGEL in *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obſ.* 63. ex vulnere oculi lens cryſtallina ad labia vulneris corneæ tunicæ adnata. HALLER.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *obſervationum* &c. *cent.* I. *hiſt.* 53. vulnus oculi, ſed humores amiſſi ſponte reſtituti. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de ophthalmia.* JEN. 1684. 4.

Ejus *de ægilope.* Ibid. 1695. 4.

Ejus *de cataracta.* Ibid. 1706. 4.

Ejus *de ophthalmia.* Ibid. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. Pterygium numeroſis quaſi chordis oculo adnatum. SMALZIUM bene duplici uſum acu, altera qua oculum perforaret, altera, qua cataractam deprimeret. HALLER. V. *pag.* 304.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. II. *obſ.* 34. oculus prolapſus feliciter in orbitam repoſitus. HALLER. V. *pag.* 37.

J. NIC. BINNINGER in *obſervationum* &c. *centuria* IV. *obſ.* 56. cataractæ depreſſio. ALBERTI. V. *pag.* 37.

J. VALENT. WILLIUS. V. *pag.* 39.

MATTH. HARDER. Ejus diſp. *de cataracta.* BASIL. 1675. 4. HALLER.

J. CONRAD RASOR (vel RESER). Ejus diſp. *de ophthalmia cum fiſtula lacrumali.* LEID. 1675. 4. HALLER.

HIERO-

HIERONYM. (vel HENR.) NIEMAND. Ejus disp. *de suffusione.* ARGENTOR. 1676. 4. HALLER.

NICOL. BLEGNY in *journal des nouvelles decouvertes* &c. sedem cataractæ in lente crystallina non ignoravit. HALLER. V. *pag.* 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. Parte IV. sect. 3. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 365.

J. VALENTIN. SCHEID. Ejus disp. *de visu vitiato.* ARGENTOR. 1677. 4.

Ejus *de quibusdam visus imminuti vitiis.* Ibid. 1720. 4. HALLER.

MICHAEL HENR. HORN. Ejus disp. *de ophthalmia.* LIPS. 1677. 4. HALLER.

GEORG. ABRAHAM MERCLIN. V. *pag.* 42.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneis* &c. Rupta cornea tunica, effusus humor aqueus, cum visu reparatus. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgia curiosa* &c. agit etiam de cataracta, quam & ipse deposuit.

Idem in *curiosis observationibus* &c. ancyloblepharon utriusque palpebræ, contra quam CELSUS putabat, feliciter cultello solutum. HALLER. V. *pag.* 45.

CAROLUS PATINUS. V. *pag.* 47.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de cataracta.* FRANCOF. ad VIADR. 1695. 4. Acus depingit varias, inter eas elastro præditam, quo presso in duo abeat crura, quibus forcipis ad modum lens crystallina comprehenditur & educitur.

Ejus *de ægilope.* Ibid. 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

DIONYS van der STERRE in *Genees* &c. Pannus oculi insperso hepate antimonii deletus. HALLER. V. *pag.* 48.

In *Actis Erudit. or. Lipsiens. ann.* 1686. *Mens. Mart.* pag. 229. ophthalmia a vermiculis. *Ann.* 1691. *Febr.* p. 59. humor aqueus restitutus. *Ann.* 1694. *April.* p. 187. remedium ad oculorum morbos. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 51. quænam in cataractæ depositione circa acum & locum observanda. Methodus curandi fistulam lachrymalem. *Ann.* 1700. *Aug.* p. 369. cataracta occasione fotus calidi frequentioris contracta. *Ann.* 1707. *Apr.* p. 151. oculus artificialis *Ann.* 1708. *Jul.* p. 303. differentia unguis a panno. *Aug.* p. 340. de cataracta *Ann.* 1709. *April.* p. 163. differentia cataractæ a glaucomate. *Ann.* 1710. *Jun.* p. 207. in cataracta humor crystallinus condensatus. *Ann.* 1712. *Sept.* p. 418. theoria fistulæ lacrumalis. Admirandus oculi prolapsus. *Ann.* 1714. *Aug.* p. 379. oculi artificialis descriptio. *Ann.* 1715. *Novemb.* p.

477.

477. morborum oculi theoria. *Ann.* 1716. *Oct.* p. 484. 485. de fiſtula lachrymali, ejusque nova curandi methodo. *Nov.* p. 527. &c. cataractæ cauſæ, diagnoſis, prognoſis, depoſitio. *Ann.* 1717. *Jun.* p. 268. 269. cauſæ cataractæ. *Sept.* p. 407. nova cataractam deponendi ratio. *Ann.* 1718. *Jan.* p. 12. 13. de fiſtula lachrymali, ejusque nova curandi methodo. *Jun.* p. 253. nova fiſtulam lachrymalem curandi methodus ANELLIANA. *Ann.* 1720. *Apr.* p. 182. controverſia de cataractæ natura. *Ann.* 1723. *Jan.* p. 43. de ſede cataractæ. *April.* p. 141. cataractæ depoſitio felix. *Ann.* 1725. *Jun.* p. 269. obſervationes de ſuffuſione oculorum. In *ſupplement.* V. p. 509. cataractæ ſubjectum lens cryſtallina. In *ſupplem.* VII. p. 489. cataractarum extractio. ALBERTI. V. *pag.* 49.

J. LAURENT. FEHR. V. *pag.* 50.

GUNTHER CHRIST. SCHELHAMER. Ejus diſp. *de ſuffuſione.* JEN. 1691. 4. Exemplum cataractæ ſubito obortæ. HALLER. V. *pag.* 50.

J. GEORG. SCHLEYERMACHER. Ejus diſp. *de juvene ophthalmia laborante.* GIESS. 1683. 4. HALLER.

MICHAEL BERNARD. VALENTINI. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* III. *Menſ. Jan. obſ.* 23. pag. 50. grando in palpebra cauterio potentiali curatus. ALBERTI. V. *pag.* 52.

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

J. EBERHARD PAPELIER. Ejus *æger ſuffuſione laborans.* ARGENTOR. 1684. 4. Diſputatio. HALLER.

PAUL. GOTTFR. SPERLING. Ejus *æger ſuffuſione laborans.* JEN. 1684. 4. Diſputatio. HALLER.

DAWBENCY TURBERVILLE, celebris medicus ocularius, in *Phil. Tranſ.* n. 164. pluſculas obſervationes non vulgares dedit breviſſime expoſitas: calculum ex oculi ulcere; magnete eductam de cornea tunica micam ferream; ſabulum cretaceum ex oculi puſtula. HALLER.

JOHANNES MERY in *Mem. de l'Acad. des ſciences a.* 1703. agit de productione corneæ tunicæ, in carnoſum concrementum abeunte. Ibid. a. 1707. de nova cataractæ theoria diſquirit. Exemplum lentis cryſtallinæ opacæ, quæ ſolita fuerit in cameram anteriorem exire, quam CAROLUS de S. YVES inciſa cornea tunica exemerit. Quare glaucoma, ita enim vocat, ſuadet per inciſam corneam educere. Cataractam membranaceam intra iridem vidit & corneam tunicam: iridemque corneæ tunicæ adhærentem: nuperorum theoriam rejicit. Ibid. a. 1708. ut honoratum virum decet, priora ſua revocat, & cataractam, quæ membranacea putabatur, vere fuiſſe vitiatam lentem cryſtallinam candidus fatetur, ut certe glaucomatica lens deponi poſſit. Ibid. a. 1709. etiam manifeſtius adgnoſcit, lentem fuiſſe cryſtalli-

ſtallinam: quæ cataractæ nomine depoſita fuerit. HALLER. V. *pag.* 512.

ANTON. NUCK in libello *de ductu ſalivali* &c. punctum lacrumale coalitum neceſſe fuit reſecare ob diuturnum humoris effluxum. Humorem aquoſum oculi frequenter abundare. HALLER. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *obſervationum rararum* &c. *centuria* II. *obſ.* 9. de prolapſu oculi. ALBERTI. V. *pag.* 56.

J. JACOB. WALDSCHMIDT. V. *pag.* 57.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 59.

MARCUS GERBEZ. V. *pag.* 61.

CHRISTIAN. VATER. Ejus diſp. *de trachomate.* WITTEBERG. 1704. 4.

Ejus *de ſuffuſione oculorum.* Ibid. 1715. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

JOSEPH. de la CHARRIERE in *tract. des operations* &c. cataractam eſſe laminam, quæ de lente cryſtallina deceſſerit, ad quam novæ pelliculæ adhæreſcunt. HALLER. V. *pag.* 305.

FRID. RUYSCH in *epiſtola* XIII. AMSTERDAM 1700. 4. inſtrumentum a BARTISCHIANO diverſum depictum dat, a PETRO VERDUYN inventum, aptum ad amputandam cutem palpebrarum vitioſe productam. HALLER. V. *pag.* 63.

J. GODOFR. BERGER: Ejus diſp. *de morbis oculorum.* WITTEBERG 1698. 4. HALLER. V. *pag.* 895.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 19. de fiſtula lachrymali. Cap. 20. de operatione cataractæ. Cap. 21. de morbis oculi & palpebrarum.

Idem in *pathologie* de *Chirurgie* &c. cap. 5. 6. 7. 8. 9. 10. de morbis oculorem. V. *pag.* 305.

SAMUEL CRADOK. Ejus *generalia circa ſuffuſionem, guttam ſerenam, & inflammationem.* LEID. 1693. 4. HALLER.

CAR. RUD. ZANDES. Ejus diſp. *de ophthalmia.* LEID. 1693. 4. HALLER.

J. PHIL. EYSEL. Ejus diſp. *de ophthalmia.* ERFORD. 1710. 4. HALLER. V. *paracent. abdom.*

CHRISTIAN. JOH. LANG in *operibus omnibus* inter diſputationes eſt etiam *de ophthalmia.* HALLER. V. *vulnera.*

PHILIPPUS de la HIRE. Ejus *tr. des accidens de la vue.* PARIS 1694. fol. Reperias aliqua contra eorum opinionem, qui ſedem cataractæ in membranacea lamella ponunt, quæ de lente cryſtallina deceſſiſſet.

Idem

Idem in *Mem. de l'Acad. de sciences* a. 1700. contra BRISSAEUM contendit, non esse in opaca lente crystallina cataractæ sedem.

Ejus *de cataracta*. Ibid. 1706.. Contra BRISSÆUM contendit, sedem cataractæ non esse in lente crystallina opaca. Esse qui post depositam cataractam eodem momento viderint, absque lente convexa vitrea. In bove se vidisse, non posse lentem crystallinam in fundum oculi detrudi. Fuerunt autem etiam eo tempore scriptores, qui cataractam in opaca lentis crystallinæ capsula posuerunt. HALLER.

GUIL. COWPER in *anatomy* &c. in fistula lacrumali os unguis in nares usque jubet perforare. HALLER. V. *pag.* 67.

GUILIELMUS HOMBERG in *Mem. avant.* a. 1699. tenaculam ad cataractam evellendam proponit. HALLER.

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *pag.* 68.

J. THOMAS WOOLHOUSE, Anglus, JACOBO II. addictus, ejus medicus ocularius, qui ad magnam senectutem pervenit, HALLERI temporibus PARISIIS adhuc superstes. Ejus *catalogue d'instrumens pour les operations des yeux*. PARIS 1696. 8. Instrumentum jam hic putat celeberrimus HALLER tradidisse ex hordei aristis compositum, in quo invento noster valde sibi placuit, cum tamen periculose fragili, & manifesto dentato penicillo palpebras raderet. Ad hypopyon perforandum instrumenta describit.

Idem in *Journal de Trevoux* Febr. 1706. & administrationes suas laudaverat, & asellorum, non vulgarium sed aliorum grandiorum 32. pedum sibi notorum, succum pro summo in nascente cataracta medicamento extollit: debere vivos deglutiri. Lentem flavam & opacam suo loco repertam esse, cum cataracta deposita fuisset. In equo fungosam excrescentiam reperiri, iridi adnatam. *Ann.* 1728. in eodem diario refert de ægroto frustra a PETITO curato & a CAROLO de S. YVES, quem ipse restituerit, qua occasione hunc ocularium ut plagiarium indoctumque hominem vituperat.

Ejus *experiences des différentes opérations manuelles & des guérisons qu'il a pratiquées aux yeux*. PARIS 1711. 8. alii 1712. 8. GENEV. 1715. 12. Putes esse *grosse Probstücke in Augenkrankheiten, die er durch sonderbare Operationen und speciale Handgriffe jederzeit kurirt, übersetzt durch* CHRISTOPH le CERF, JENA 1715. 4. Latine in *Eph. Nat. Cur. Cent.* VI. *append.*

Ejus *observations critiques de W. sur un livre imprimé en Angleterre.* LONDON 1713. 8. In KENNEDY ophthalmographiam.

Epistola inter additamenta MAITRE JEANII prodiit LEID. 1714. 4. ad editorem PALFYNIUM data, in qua W. contra sedem cataractæ in crystallina lente pugnat.

Ejus *dissertations savantes & critiques sur la cataracte & glaucome de plusieurs modernes.* FRANKFURT 1717. 8. 1730. 8. & Latinæ vertente CHRISTOPHORO le CERF cum titulo, *dissertationes de cataracta & glaucomate contra systema Brissœi, Antonii & Heisteri.* FRANKFURT 1719. 8. Summa rei est, defendere contra nuperos, dari cataractas membranaceas pensiles, in utraque camera oculi, & lentis crystallinæ obstructionem atque opacitatem aliud a cataracta malum esse & inmedicabile. Posse intra 18. mensem cataractam deponi. Perforandum ad duas a cornea lineas, ad dimidium sub iridis medio spatium, id nisi servetur, corpus vitreum perforari; de perforanda multis punctis cataracta: de deponendis, quæ adhærent. Sed etiam de educenda per incisam corneam cataracta egit. In synechia lædi aut lentem aut uveam. Aspere in ANTONIUM MAITRE JEAN. Libelli sunt plures.

Nempe *epistolæ duæ* a. 1707. scriptæ I. P. le BRUN contra BRISSAEUM, quem plagii reum facit. Veterum systema describit. Gypseam se lentem vidisse oculi.

II. *Annotationes in tractatum de cataracta* ANTONII MAITRE JEAN in *Merc. Gall. Oct. Nov. Dec.* 1708. & ibid. *Jan. ad April.* 1709. hic recusæ. Acerbæ notæ, ut ANTONIUM contra propria sensa scripsisse ajat, & litteratis imposuisse.

III. *Breves adnotationes* in HEISTERI *dissertationem* ALTDORFI 1713. 8. editam.

IV. Ejus *epistola ad* JOHANNEM PALFYN.

V. Illepidum *carmen ad* J. HOVIUM, cum notis, quibus bibliotheca ophthalmica continetur.

VI. DANIELIS GEISLER, Noribergensis chirurgi, *epistola* de cataracta vere membranacea, pupillæ firmiter adnata, in eodem oculo reperta cum lente crystallina opaca.

VII. Refutatio apologiæ HEISTERIANÆ.

VIII. Censura in G. HOWARD ophthalmiatriam. Aliqua de antiquitatibus Chirurgiæ ocularıæ.

IX. Quadraginta operationum catalogus, quas exercet, græcis nominibus. Inter eas est βλεφαροξυσις. Fusius de ungue.

Ejus *remarques sur l'avertissement de* M. WINSLOW. In *diario Trivultino* a. 1724. acerrimus & inutilis libellus. Speculum ocularium GARENGEOTI sibi tribuit.

Ejus

Ejus *de cataracta* disp. in *diario Trivultino* a. 1725. *Mens. Mart.*

Ejus *reponse aux difficultés touchant la cataracte membraneuse.* Ibid. 1726.

Ejus *observations sur le memoire de* M. MORAND *inseré dans l'Hist. de l'Acad. des sciences.* Ibid. 1726.

A. 1727. lentem cryſtallinam bonam fuiſſe, cum cataracta depoſita fuiſſet ex MORASCHI teſtimonio.

A. 1728. D. WALTHIER etiam membranam pendulam pone uveam vidiſſe; eam ſe apud SANCTORIUM vidiſſe.

Idem in *Journal de Trev.* 1707. agit de lapide medicinali, qui ad externa aliqua oculi mala bene faciat: ad cataractam inutilis. HALLER.

FRIDER. HOFMAN. Ejus *caſus ægri ophthalmia laborantis.* HALÆ 1717. 4. Diſputatio.

Ejus diſp. *de oculorum procidentia.* Ibid. 1722. 4.

Ejus *de morbis oculorum præcipuis.* Ibid. 1728. 4.

Ejus *de cataracta.* Ibid. 1729. 4.

Ejus *de variis viſionis vitiis.* Ibid. 1736. 4.

Idem in *Medicinæ ſyſtematicæ tomi quarti parte tertia* caput de ophthalmia habet, ubi axungiam viperarum laudat. HALLER. V. *pag.* 394.

GODOFREDUS BIDLOO. Ejus *de oculis & viſu variorum animalium obſervationes phyſico-anatomicæ.* LUGD. BATAV. 1715. 4. HALLER.

Idem in *exercitationibus* &c. de nonnullis agit oculorum morbis. V. *pag.* 70.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. JAC. DOEBEL in *Act. Litt. Mar. Balth. a.* 1699. eſt ejus redditi ante mortem & ſponte ſeni viſus exemplum.

Ejus *de cataractæ natura & cura.* LONDIN. SCAN. 1727. 4. HALLER. V. *pag.* 305.

J. ERNEST. SCHAPER. Ejus diſp. *de lippitudine cryſtallifera.* ROSTOCH. 1704. 4.

Ejus *de hydrophthalmia intercepta.* Ibid. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 325.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus diſp. *de affectibus oculorum.* HALÆ 1702. 4. Germanice a WINKLERO verſa BERLIN 1735. 8.

Ejus *de fistula lachrymali.* Ibid. 1702. 4. recusa in HALLERI *collectione.* Hic jubet chorda de chely sumta & in punctum lacrumale immissa, malum pertentare; & ad os usque incidere. Pus per solum superiorem ductum exire adnotavit. HALLER. V. *pag.* 469.

HANS SLOANE in *Phil. Transf. n.* 205. est ejus medicamentum ad ophthalmias ex mercurio præcipitato rubro & adipe viperina, multoties publice descriptum prodiit. HALLER.

ALEXIUS LITTRE. V. *pag.* 73.

POLYCARPUS GOTTLIEB SCHACHER, Professor Lipsiensis, vir eruditus. (Obiit a. 1737. 4. Martii, æt. 63. ann.) Ejus *de cataracta.* LIPS. 1701. 4. Docta disputatio HALLER.

VALENT. KRAUTERMANN. V. *pag.* 76.

ANTONIUS MARIA VALSALVA tumores palpebrarum ea inversa resecabat (t). Inter tres dissertationes a MORGAGNO post mortem Cl. Viri editas, media agit *de lente crystallina opaca,* quæ sit cataracta. Eandem lentem vidit flavescere, indeque vocat glaucoma.

In editione PALFYNIANÆ anatomes chirurgicæ LARBERIANA exstat epistola, in qua VALSALVA se sedem cataractæ in lente crystallina reperisse testatur, semel quidem, ut tamen constanter rem ita se habere ei persuasum sit. HALLER. V. *pag.* 394.

J. LUD. PETIT in *Mem. de l'Acad. des sciences ann.* 1734. agit de fistula lacrumali. Saccum ejus nominis cultello aperit; ductum nasalem stylo liberat, & cereo inmisso apertum tenet. *Ann.* 1740. iterum de fistula lacrumali. De aperiendis ductibus lacrumalibus & punctis, quæ nisi aperiri possint, perpetuam faciunt lacrumationem. Superiorem ductum difficillime aperiri. Cariem scalpro eradit, quali tabulæ æneæ scalpuntur. Ut sanaverit puerum, cui malo eventu os unguis fuerat perforatum. *Ann.* 1743. fuse de morbo ex clausis punctis lacrumalibus, & pure, sed miti, in sacco lacrumali collecto, inque magnum tumorem excrescente, quem incidit, & hactenus ægrum molestiis liberavit. *Ann.* 1745. iterum de fistula lacrumali. Instrumentum, quo saccum comprimas. Verum ea compressione siccat sæpe eam saniem, & cogit coalescere, inde lacrumatio perpetua sequitur, & punctorum lacrumalium usus inutilis fit, & nisi accurate comprimat, sæpe tumorem auget. Eo vero possis instrumento hæmorrhagiam compescere, sinum exprimere, aneurysma supprimere, laxitatem sacci lacrumalis post operationem reliquam sanare, quando canalis nasalis reseratus est.

Idem

(t) Ita MORGAGNI

Idem in *traité des maladies* &c. T. I. agit etiam de aperiendo facco lacrumali, curvo cultello, cujus alterum latus crena incifum eft, cereum ducente. Ita HALLER. V. *pag.* 76.

GERARD. WINDIUS. Ejus difp. *de ophthalmia.* UTRECHT 1705. 4. HALLER.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

PETRUS BRISSEAU, Profeffor Duacenfis. Ejus *nouvelles obfervations fur la cataracte propofées à l'Academie des fciences*, ab ea Academia fubpreffæ prodierunt TOURNAI 1706. 12. & *fuite des obfervations fur la cataracte.* TOURNAI 1708. 12. quæ conjuncta recufa funt. PARIS 1709. 12. Germanice a J. CASPAR. SOMMER verfa.... 1743. 8. Quam fententiam D. LASNIER & QUARE' tenuerant quidem, nullis vero experimentis fulciverant, & ne ipfi quidem publicaverant, nofter ita conftituit, ut poft ejus experimenta publice fit recepta. Ipfam nempe cryftallinam lentem opacam reddi, morbumque effe, qui cataracta dicitur, ipfamque eam lentem acu deponi. Vitrei humoris vitium glaucoma effe. Ipfe potiffimum in cadavere cataractam depofuerat, oculo fuam reddiderat limpiditatem, deinde inciderat & repererat, lentem cryftallinam fitu effe motam. In aliis quatuor oculis cataracta adfectis fimilia vidit. Teftimonia etiam DODARTI aliorumque celebrium medicorum producit, qui in militis oculo cataractæ in cryftallina lente fedem ab eo viderunt demonftratam. Simile teftimonium adfert FRANCISCI PETIT. Objectiones PHILIPPI de la HIRE fortiter repellit, & aliqua dubia MERYI folvit. HALLER.

WILLIAM READ. Ejus *difeafes of the eye.* LONDON 1706. 8. HALLER.

GUIL. COWARD. Ejus *ophthalmiatria.* LONDON 1706. 8. Valde fpernitur a WOOLHOUSIO. HALLER.

ANTOINE MAITRE JEAN, chirurgus in oppido *Mery fur Seine*, morbis oculorum curandis peculiarem operam locavit. Ejus *traité des maladies de l'œil & des remedes propres pour les guérir* prodiit TROYES 1707. 4. maj. PARIS 1741. 12. 2. vol. Belgice J. PALFYN vertit. LEID. 1714. Germanice NÜRNBERG 1725. 4. Bonus liber, & qui gradum fuum, etiam inter nuperos tenet. Quid effet cataracta, ANTONIUS deponendo didicit, lentem nempe effe cryftallinam, muco cinctam, f. flocculentis appendicibus, cum ipfa folidior fit, & minor, atque contracta, intus flava. Nafcens femper lactea eft. Novus morbus eft lentis protuberantia. De lentis fuppuratione; de cataracta tremula. Inter primos adgnovit, cataractæ fedem effe in lente cryftallina, neque tamen bene capfulam ejus lentis erodi docuit, & ipfam ejus lentis naturam propullulantem, atque efficere flocculos *accompagnemens*, qui effentiam cataractæ faciant, cum eam, quam vocant *cataracte*,

racte, noſter glaucoma diceret. Negat lentem poſſe capſula manente integra deponi: deinde numeroſas, ut vocant, operationes, & variarum cataractarum curationes & inſtrumenta tradit. Iridem nonnunquam dividebat. Exempla cataractæ ſponte deſcendentis. De lente ſuo loco excuſſa, etiam in anteriorem cameram tranſeunte. Inde omnes alios ſingularium oculi partium morbos exponit, numeroſosque diſtinguit. Hirudines ad tempora admovebat, ut ſymptomata a depoſitione ſupervenientia ſedaret. Subinde errores ſuos fatebatur.

In verſione ſua Belgica J. PALFYN varia adjecit, ex commentariis *Academiæ Pariſinæ*, MERYI & la HIRII patris & filii ſumta; epiſtolam WOOLHOUSII & ANELLII de fiſtula lacrumali. Icones etiam nonnullas undique collectas, aliquas a DUVERNEYO mutuatas. Ita HALLER.

DOMINICUS ANEL. Ejus *nouvelle methode de guérir les fiſtules lacrimales; ou recueil de différentes pieces pour & contre en faveur de la même methode.* TURIN 1713. 4. Magna collectio. Primum *obſervation ſingulaire ſur la fiſtule lacrimale, que la matiere s'en évacue par les points lacrimaux, la methode de les guérir radicalement ſans bandage compreſſif, ni cauſtique, ni fer, ni feu.* TURIN 1713. 4.

II. *Relatio de curatione Abbatis* FIESCHI *fiſtula lacrumali laborantis.* Invenit noſter poſt aliqua veterum indicia, & cogitata STAHLII, tenuiſſima ſpecilla argentea, & perinde flexiles tubulos, quorum ope & aperire vias naturales, & purulentam materiem eluere poſſet, totamque absque ferro & igne fiſtulam ſe ſanaturum ſperavit. In hoc exemplo felix fuit, non perinde ſervaturus, ſi quando os carie fuerit adroſum.

III. Contra ANELLUM *informazione del chirurgo* FRANCESCO SIGNOROTTI, GENOVA 1713. Objectiones aliquæ contra uſum ſpecillorum & ſiphunculorum. FIESCHII malum non fuiſſe fiſtulam.

Les critiques de la critique de M. SIGNOROTTI. Aſpere reſpondet ANELLUS. In duabus epiſtolis FANTONUS oſtendit, SIGNOROTTUM parum fuiſſe anatomicum. Aliæ epiſtolæ fautorum ANELLI, JUGETI, L. TERRANCI, qui matris regiæ curationem laudat, ab ANELLO peractam.

V. In *ſecunda epiſtola* FANTONUS ad medici ocularii Pariſini objectiones reſpondet. Numeroſæ porro ſunt aliorum epiſtolæ, ipſiusque ANELLI, qui paſſim alia curatorum addit teſtimonia.

Ejus

Ejus *traité de la nouvelle methode de guérir les fistules lacrimales, ou discours apologétique en faveur de cette methode.* TURIN 1714. 4. alii 1716. 4.

Ejus *diss. sur la nouvelle découverte de l'hydropisie au conduit lacrimal, sur les causes qui la produisent, & sur l'avantage que l'on retire de cette découverte; de la cure des fistules lacrimales, & la maniere de donner à boire par l'œil.* PARIS 1716. 12. Orificium fere inferius obstructum esse, id debere aperiri. HALLER. V. *vulnera.*

PHILIPP. HECQUET in *lettre sur l'abus* &c. aliqua habet de cataracta.

Idem cum libro *de digestione* quinque epistolas, de cataracta etiam agentes, aliamque ad PETITUM & ad quintam editiones. PARIS 1730. 12. HALLER. V. *pag.* 79.

J. MARIA LANCISIUS. In LARBERIANA *anatome* PALFYNI exstant duæ LANCISII *epistolæ*, in quarum prima cataractam in lente crystallina sedem habuisse, in altera sæpiuscule tamen alias in lente opacitatem, alias septies cataractas membranaceas se vidisse. HALLER. V. *pag.* 340.

GABRIEL PHILIPP. de la HIRE, junior, in *Mem. de l'Acad. des sciences ann.* 1707. contra ANTONIUM MAITRE JEAN dicit, WOOLHOUSIUM veram cataractam membranaceam deposuisse. Nullam fore visionem, si lens deponeretur, cujus vim refractilem vitreum corpus non sit suppleturum, ejus enim vim refractilem humoris aquei vim non superare. *Ann.* 1708. nescio, quæ dubia sua circa cataractæ depositionem fatetur superasse, ut incertum sit num cataracta sit, num glaucoma, quod deponitur. Ita HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. Ejus *de morbis oculorum prælectiones* LEIDÆ 1708. habitæ ex codice J. RUD. ZWINGERI ab HALLERO editæ GÖTTING. 1746. 8. & ex codice HEISTERIANO cura WILLICHII recusæ 1750. 8. Recusæ ad primam editionem PARIS 1748. 8. VENET. 1748. 8. Germanice versæ a GABRIELE FRIDERICO ZWINGER, NÜRNBERG 1751. 8. In primis novam de sede cataractæ in lente crystallina opinionem defendit. Obstrui ductus lacrumales docuit, & debere aperiri potius, quam novum iter parari, neque os unguis perforari. Morbos etiam corneæ tunicæ, ophthalmiam, aliaque oculi mala recenset. HALLER. V. *pag.* 79.

HERM FRID. TEICHMEYER. Ejus diss. *de ophthalmia.* JENÆ 1732. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

GUIL.

GUIL. CROSSE. Ejus *a brief treatiſe on the eyes.* LONDON 1708. 12. Morbos etiam oculorum tractat, ſuaque medicamenta laudat. HALLER.

LUD. FRID. JACOBI. Ejus diſp. *de cataractæ nova pathologia.* ERFORD. 1708. 4. HALLER.

ALEXANDR. le FRANÇOIS & NIC. de la HIRE *E. poteſt ſtare viſio absque cryſtallino.* PARIS 1708. 4.

Idem ALEX. le FRANÇOIS in *Journal des Savans* a. 1709. *dec.* de curatis corneæ tunicæ ulceribus medicamentorum ſiccantium & mundantium uſu. HALLER.

D. GANDOLFE in *Hiſt. de l'Acad.* 1709. narrat exempla corneæ tunicæ inciſæ, quæ absque jactura pelluciditatis coaluerit. Hoc reperitur etiam in *Phil. Tranſ. n.* 322. HALLER.

JOHANNES PALFYN. V. *pag.* 306.

CORNELIUS TRIOEN in *obſervationibus* &c. Ab ophthalmia rupta tunica cornea, lens pellucida elapſa. HALLER. V. *pag.* 1146.

FRANCISCUS PETIT edidit tres epiſtolas, quarum prima oſtendit, *que le cryſtallin eſt fort près de l'uvée.* PARIS 1729. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis* T. V. Cataractas membranaceas rariſſime reperiri, debere capſulam lentis cryſtallinæ opacæ a parte poſteriori incidi decuſſata ſectione, ita lentem exſilire, & in partem anteriorem fundi oculi deponi. *Cataracte barrée*, ubi pars lentis pellucida ſupereſt. Valde accuratæ menſuræ pro itinere acus in cataracta deponenda.

Reflexions ſur ce que M. HECQUET *a fait imprimer ſur le maladies des yeux*, PARIS 1732. 4. etiam 8. In cataracta aquulam lenti circumpoſitam perinde ſupereſſe, ut in ſano oculo. Molles cataractas non feliciter deponi, neque in iis adminiſtrationem ſe tentare.

Lettre 2. concernant des reflexions ſur les découvertes faites ſur les yeux. PARIS 1732. 4. FERRENIUM eamdem adminiſtractionem proponere, quam ipſe doceat. Lentem mollem de capſula inciſa poſterius exſilire, & in poſteriorem oculi cameram deponi.

Idem in *Memoires de l'Academie de ſciences* multa dedit argumenti chirurgici. *Ann.* 1725. agit de cataracta in genere, quam eodem fere modo ait deponi, quem CELSUS dixit. Ut accuratius chirurgi in ea re verſentur, noſter menſuras addit oculi ejusque camerarum. Sedem utique eſſe in lente cryſtallina. *Ann.* 1726. de accurato loco, in quo convenit ad cataractam deponendam, ſcleroticam tunicam perforare, ad lineæ ab ora corneæ diſtantiam, acu oblique antrorſum directa. In omni alia diſtantia cum periculo perforari. *Ann.* 1730. cataractam membranaceam nullam dari, præter lentem cryſtallinam, quæ contabuit, & ad ſuam capſulam adhæſit. HALLER. V. *vulnera capit.*

CHRIST.

CHRIST. HENR. ERNDL. V. *pag.* 82.

GEORG. ANDR. DIETERICHS *de cataracta vom Staar.* WESEL. 1710. 4. HALLER.

LAURENTIUS HEISTER, Francofurtensis, medicus castrensis, inde per quadraginta & ultra annos Doctor Academicus, manu curavit, magnamque sibi eo ipso labore celebritatem quæsivit, cum præterea mechanico esset ingenio, & instrumenta necessaria perficeret, aut nova inveniret. Inter omnes scriptores chirurgicos, hic unus plurimos scripsit libros.

Ejus *de cataracta in lente crystallina.* ALTDORF 1711. 4. Ipse ad BRISSÆI ductum ann. 1709. in cadavere humano lentem crystallinam opacam vidit.

Ejus diss. *de cataracta in lente crystallina altera.* Ibid. 1712. 4. Ad junioris de la HIRE, LITTRII & MERYI objectiones respondet.

Ejus diss. *de cataracta in lente crystallina tertia.* ALTDORF 1713. 4. De natura & depositione cataractæ. Non esse squamam, quæ de lente crystallina decedat. Glaucomatis insanabilis exempla. Non videri *accompagnemens* ANTONII frequenter locum habere.

Ejus *de amaurosi salivatione curata.* ALTDORF 1713. 4.

Ejus *de cataracta glaucomate & amaurosi tractatio.* Ibid. 1713. 8. Tres sunt disputationes recognitæ & auctæ, cum addita historia amauroseos salivatione sanatæ. Exempla cataractarum membranacearum expendit. Acus cataractarias comparat, laudat Albinianam, Brissæanam præfert.

Ejus *apologia & uberior illustratio systematis sui de cataracta, glaucomate & amaurosi contra objectiones* WOOLHOUSII & *Parisiensis medicorum diarii.* Ibid. 1717. 8. Lites, quæ circa ea tempora fervebant, fecerunt ut multo fusius hic doceantur, quibus nunc compositis litibus facile careremus. Cataractam nempe in crystallina lente sedem habere, cataractas veras membranaecas aut nullas dari, aut rarissime, etsi membranæ in oculo subnasci possint. Quatuor epistolas WOOLHOUSII hic reperias, quas noster refutat. Exempla cataractæ subito & constanter evanescentis.

Ejus *de vindiciis sententiæ suæ de cataracta, glaucomate, & amaurosi, quæ* ALTDORFI 1719. 8. prodierunt. Contra ANDRYUM censorem; contra WOOLHOUSII epistolas, nuper a C. le CERF editas. Concedit aliquando tamen membranas vitio natas cataractæ causas esse. Denique ad GEISLERI epistolam diario eruditorum insertam.

Hic etiam pertinet SINCERI FIDELIS *kurze critique über des Oculisten* WOOLHOUSE *Lügen und Schandschriften zur Defension.* H. HEI-

STER, LEIPZIG. 1719. 8. Asperum scriptum contra CHRISTOPHORUM le CERF & WOOLHOUSIUM. GEISLERI cataractam membranaceam dubiam reddit.

Anonymi etiam prodiit, *Defension der Ehre und Meynung* D. HEISTERS *wegen des Staars in den Augen wider* WOOLHOUSE. FRANCF. & LEIPZIG 1719. 8.

In *actis etiam eruditorum* LIPS. 1719. *Jan.* epistola exstat, qua adversus censuram ANDRYI HEISTERUS se tuetur: eadem in *vindiciis* recusa est.

Scripsit porro HEISTER *de nova methodo sanandi fistulas lachrymales.* ALTDORF 1716. 4. De ANELLI instrumentis & methodo, quam commendat & defendit, & de curationibus nonnullis relatio; quas ea ipsa methodo perfecit. Tentat specillo curare & injectione; si minus successerit, tunc perforat os unguis: in carie sola ignem adhibet.

Ejus *de trichiasi oculorum.* HELMSTADT 1722. 4.

Idem in *Chirurgiæ* parte II. cap. 42. &c. de oculorum morbis.

Idem in *medicinisch, chirurgisch* &c. T. II. Cataracta lactea, oculus operatione parum levatus. Fistula lacrymalis, injectis aptis liquoribus sanata. Fistula lachrymalis aperta & sanata. HALLER. V. *pag.* 82.

ANTON. DEIDIER in *Journal des Sav.* a. 1722. epistola ad WOOLHOUSIUM, in qua cataractam membranaceam describit, cum uvea tunica connatam.

Idem *in consultations* &c. De fistula lacrumali. Absque cauterii usu novaque ad nares via, fistulam lacrumalem non sanari. Crystallinam lentem evanuisse de oculis, quos post cataractam depositam inciderit. Vidit tamen etiam membranam ante corpus vitreum protensam, cum ea lens evanuisset, & in utroque quidem oculo. HALLER.. V. *tumores*

ALB. LUDW. CHAPUZEAU. Ejus disp. *de cataracta* LEID. 1711. 4. Pro cataracta membranacea; eam esse quæ deponitur. Acus variæ: duplex, quarum altera alteri est pro conductore: alia, quæ potest in volsellam mutari. Adnotationes propriæ. HALLER.

GODOFREDUS THOMASIUS. V. *pag.* 86.

GUILIELMUS CHESELDEN. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. Ejus *delle fistole lacrimali il pro e contra nel nouvo metodo di guarirle proposto dal* S. D. ANEL, *ed impugnato dal* S. FRANCESCO SIGNOROTTI, *con riflessioni chirurgiche ed anatomiche.* VENET. 1713. 8. & vid. 1740. 8. quæ editio non videtur mutata. DOMINICI ANELLI libellum dat recusum cum titulo, *nuovo methodo di guarire le fistole lacrimali.* Notas noster adjicit criticas, negat specillis hoc malum cedere, ductum potius inde perforari. Non fuisse fistulam, quam

ANEL-

ANELLIUS ſanaverit, ſed obſtructionem. Pro vulgari curatione, quæ fit trepano, inſtrumento radente, igne. Puncta lacrumalia nonnunquam oculos latere. Trepanum ſe feliciter adhibuiſſe.

Deinde edidit etiam F. SIGNOROTTI *informazione fatta ad uno degli Academici di Parigi contro* M. D. ANEL. GENOV. 1713. Nimis levis & aſper negat poſſe ſetas argenteas per puncta lachrimalia trajici, præſtare porcinas. Noſter tamen fatetur, argenteas ſetas parari & adhiberi posſe, & aliquas aſperiores notas mollit. HALLER. V. *pag.* 86.

FRANCISCUS SIGNOROTTI. Ejus *informazione*, quæ mox ante dicta eſt, etiam cum ANELLO recuſa.

Ejus *critiche della critica convinta.* GENOVA 1713. 4.

Ejus *lettera nella quale ſi brevemente riſponde al groſſo libro del* S. ANEL. Ibid. 1715. 4. HALLER.

PETER KENNEDY. Ejus *ophthalmographia, or a treatiſe of the eye.* LONDON 1713. 8. Morbos oculi percurrit, palpebrarum primo, deinde oculi interni, & externi breviſſime. In cataractæ natura a nova theoria non recedit. Aliqua ad morbos oculorum.

Ejus *ſupplement to his ophthalmographia againſt Bracken, Porterfield, Cheſelden, Jurin, Sharpe.* LONDON 1739. 8. Subtiles cavilli, & meliorum reprehenſiones, absque novo invento. HALLER.

ALEXANDER. CHR. GACKENHOLZ. Ejus diſp. *de viſione per cataractam impedita.* HELMST. 1713. 4. Exempla habet cataractarum ſponte in melius mutatarum. Cataractas lacteas poſt aliquot dies fundum petere. HALLER.

J. BAPTISTA BIANCHI, inciſor, & Profeſſor Taurinenſis. Ejus *de ductibus lachrymalibus novis.* TURIN 1715. 4. Aliqua reperiuntur de fiſtula lacrumali ejusque curatione ANELLIANA. Tumores quidem lacrumalium viarum aptis liquoribus injectis curari, fiſtulas egere inciſione, vel aperitione, quæ igne fit: cariem requirere novam ad nares viam arte paratam. Per nares canalem jubet diſſecare. HALLER.

CHRISTOPHORUS le CERF, medicus Francofurtenſis, varia edidit pro cauſa WOOLHOUSII, ut *Probſtücke in Augenkrankheiten des* H. WOOLHOUSE. JEN. 1715. 8.

Ejus *diſſertations critiques de* WOOLHOUSE *ſur la cataracte & le glaucome* &c. FRANCF. 1719. 8. OFFENBACH 1730. 8.

Ejus *am Licht beſehener Staar oder paſquillantiſcher Criticus ſincerus fidelis.* FRANCOF. & LIPS. 1719. 8. HALLER.

J. BAPTIST. GASTALDI *an cataracta a vitio lentis.* AVENION. 1718. 8. Negat in lente cryſtallina ſedem eſſe.

Ejus III. *quæstio medica an cataracta a vitio humoris aquei, vel crystallini oriatur, an a glaucomate differat, & aliter quam operatione chirurgica curari possit.* PARIS 1719. 8. Negat auctor. Videtur altera editio prioris libelli, cui profecto eundem titulum MAGNETIUS annumque 1718. & AVENIONEM pro loco natali tribuit. HALLER. V. *pag.* 1048.

J. CASPAR REISS in *curiose anatomische* &c. dimidio aqueo humore amisso visum interire. HALLER. V. *pag.* 89.

J. JACOB. JANTKE. Ejus disp. *de ophthalmia.* ALTDORF. 1743 4. HALLER. V. *pag.* 475.

LAUR. ROBERG. Ejus disp. *de cataracta.* UPSAL 1722. 4. WOOLHOUSIANUS, vidit in bubone cataractam. HALLER. V. *oss. morb.*

JOH. KANOLD. V. *pag.* 90.

De GEISLER in *Hist. de l'Acad.* 1718. & in *Journal de Trevoux* 1718. *Maj.* refert de cataracta membranacea; & de oculo a fractura capitis se præter voluntatem ad angulum externum detorquente. HALLER.

JOH. ASTRUC. Ejus & ANT. ELIÆ de la POTERIE *E. incisioni corneæ in curatione corneæ præferenda embroche.* PARIS 1766. 4. Tribuitur Respondenti. HALLER. V. *pag.* 697.

FRANCISCUS WIEDEMAN. V. *pag.* 92.

J. ADAM MORASCH. Ejus *blepharographia, s. palpebra plusquam* 50. *morborum nominibus infirmata.* INGOLSTADT 1725. 4.

Idem in *E. N. C. cent.* X. *obs.* 55. in oculis, de quibus cataracta deposita fuerat, lentes crystallinas loco motas reperit. HALLER. V. *vuln. capit.*

In *Mem. de Trevoux* 1719. *M. Febr.* reperitur WINSLOWI testimonium pro cataracta membranacea sibi visa, de cujus tamen veritate liceat dubitasse, inquit HALLER.

J. CHRISTOPH. SPROEGEL. V. *pag.* 92.

JOH. JUNCKER. Ejus *de defensione alterius oculi, quando alter quocunque malo visu privatus est.* HALÆ 1743. 4.

Ejus *de ophthalmia.* Ibid. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

J. MICHAEL LICHTMANN. Ejus *Beschreibung des Staars.* NÜRNBERG 1720. 4.

Ejus *das alte verdunkelte doch wieder sehende Auge.* Ibid. 1720. 4.

Ejus *geſchickter Augenarzt, Beſchreibung des Staars und Hirnfells.* Ibid. 1721. 4. HALLER.

GOTTLIEB EPHRAÏM BERNER in opere *de aë is effi:acia* &c. agit de uſu axungiæ viperinæ in curatione cataractæ. HALLER. V. *pag.* 565.

JANUS PLANCUS (ſ. JOHANNES SIMON BIANCHI), medicus Ariminenſis, ſcripſit *lettera intorno alla cataratta.* RIMIN. 1720. 4.

Ejus *lettera eſaminando una lettera del* COCCHI *gli moſtra alcuni errori; tra gli altri eſſer falſo, che l'umor criſtallino ſia ſempre la vera ſede della ſuffuſione.* RIMINI 1722. 4. plenior eſt editio 1740. 4. PORTALIUS PETRI PAOLI. LAPY, HALLERUS vero PLANCI dicit eſſe opus.

Ejus nempe PETRI PAOLI LAPY *parere intorno la lettera del Giuſp. Mar. Bacchetoni ſcritta al S. Mar. Palici e da eſſo publicata.* LUCCA 1770. 4.

Ejus *riſpoſta ſopra alcune cauſe dategli in un certo manifeſto del S. Benevoli.* Ibid. 1731. 4. HALLER ſuſpicatur PETRUM PAOLI Lucenſem eſſe. HALLER.

J. ANDREAS FISCHER, Profeſſor Erfordienſis. Ejus *tumor oculi ſiniſtri ſcirrhoſus malignus feliciter exſtirpatus.* ERFORD. 1720. 4.

Ejus *de curandis præcipuis oculorum adfectibus.* Ibid. 1723. 4. HALLER.

ALEXANDER CAMERARIUS. Ejus & BREYER diſp. *de ophthalmia venerea & peculiari in ea operatione.* TUBING. 1734. 4. HALLER. V. *tumores.*

J. CONRAD. HENNINGER. Ejus *obſervationes & cautelæ circa oculorum curationem.* ARGENTOR. 1720. 4. HALLER.

JOH. ANISIUS. Ejus diſp. *de ophthalmia in genere, ejusque ſpecie venerea dicta.* LEID. 1720. 4. HALLER.

THEOD. SPROEGEL in *ſelectis obſervationibus* &c. in fiſtula lacrumali naturalem ad nares viam reperit. HALLER. V. *pag.* 94.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus diſſ. *de fiſtula lacrumali.* LIPS. 1724. 4. & in collectione *operum*, & Germanice a WINKLERO verſa BERLIN 1735. 8. Docta, quales noſter dare ſolebat, diſputatio, qua antiquitates morbi ex Græcis fontibus repetuntur. Curatio ANELLIANA. Auxilia, quæ ſuperſunt, quoties mitis iſta curatio non reſpondet. Inſtrumenta varia. WOOLHOUSIUM totum ſaccum lacrumalem exſtirpare, os unguis

guis perforare, turundam inmittere, quæ officio functa per fauces fit elapfura.

Ejus diff. *de fcarificatione oculorum.* Ibid. 1728. 4. Germanice a WINKLERO verfa BERLIN 1735. 8. Antiquitates ex veteribus & ex HIPPOCRATE potiffimum repetit; deinde de arcano quærit WOOLHOUSII, eo enim tempore arcanum erat, ex fecalis ariftis factum, peffimum certe inftrumentum, debile & hamulis fuis inflammationem aucturum, quod ferreo penicillo multo melius poffit compenfari. PAULI inftrumentum, ex tribus quafi lanceolis compofitum.

Ejus progr. *de medicina ocularia.* Ibid. 1735. 4. De ulceribus corneæ tunicæ, de ufu fcarificationis oculorum ad id malum.

Ejus progr. *de vulneribus fuperciliis illatis, cur cæcitatem inferant, ad locum* HIPPOCRATIS. Ibid. 1741. 4. A nervorum nexu.

Ejus *de noxis ex fuppuratione cohibita in nonnullis oculorum morbis.* Ibid. 1742. 4. De ophthalmia varia &c. HALLER. V. *pag.* 94.

ANT. CÆLESTIN COCCHI. Ejus *epiftola ad* MORGAGNUM *de lente cryftallina oculi humani, vera fuffufionis fede.* ROM. 1721. 8. HALLER.

HENR. HAMPE. Ejus difp. *de fcarificatione oculorum* HIPPOCRATICA. DUISBURG 1721. 4. HALLER.

J. HENR. FREYTAG. Ejus præfide J. BOECLER difp. *de cataracta.* ARGENT. 1721. 4. recuf. in HALLERI *felectis.* Aliqua exempla adfert cataractæ membranaceæ. Contendit patrem fuum chirurgum ocularium ejusmodi cataractas hamulo extraxiffe. Subito natas cataractas & lacteas. HALLER.

ANT. FIZES. Ejus difp. *de cataracta.* MONSP. 1731. 4. in qua mediam fere fententiam tenet, in nuperam pronior, poffe tamen etiam membranaceam dari. Contra ANTONII appendices. HALLER. V. *fuppurat.*

GEORG. CHRISTOPH FROBENIUS. V. *pag.* 95.

SALVATOR. FRANC. MORAND in *opufcules de Chirurgie* T. I. occafione DAVIELI dicit de commodis, quæ extractioni cataractæ propria funt. Maturitatem requirit Sponte nonnunquam cataractam in anteriorem tranfire cameram, & requirere extractionem, quam PETITUS (uter) primus fit molitus. Facilitatem adminiftrationis laudat

Idem in *Hift. de l'Acad. a.* 1722. vidit quidem lentem cryftallinam vere cataractæ fedem fuiffe, fed putat poffe etiam membranaceas dari cataractas, capfulam nempe lentis cryftallinæ, & quæ eam ambiat vitream, quæ de ea lente decedunt opacæ.

Idem

Idem in *Mem. de l'Acad. a.* 1730. retulit de lente cryſtallina in lapidem verſa, & vitreo humore ſpiſſato.

In T. II. *des Mem. de l'Acad. de Chir.* habetur ejus & C. VERDIER diſſertatio de nova ratione extrahendæ cataractæ a POGETO aliisque adminiſtrata, eventu non ſemper felici. HALLER. V. *pag.* 95.

CAROLUS de S. YVES. Duo fuerunt hujus nominis celebres medici ocularii Pariſini, iſte HALLERO probe notus, & alter filius ejus adoptivus, cum quo de nomine patrui nepos CAROLI ſed depoſitus & abrogatus jure contendit.

Ejus *nouveau tr. des maladies des yeux* prodiit PARIS 1722. 12. AMSTERDAM 1736. 12. 1767. 12. Anglice vertente D. JOH. STOKTON, LOND. 1741. 8. Germanice BERLIN 1730. 8. 1744. 8. RIGA 1767. 8. Inter optima compendia numeratur. De morbis exterioris oculi: de fiſtula lacrumali, quam curat perforato oſſe unguis, cannula & cauterio. Paſſim interſpergit morborum peculiarium hiſtorias, ut fiſtulæ palpebralis. De tumore, quem de orbita exſtirpavit; de pannis & pterygiis. In fiſtula lacrumali inutilem eſſe injectionem, compreſſionem præſtare, cum ſpirituoſo fotu conjunctam. Cannulam debere ad os unguis admoveri, per eam os cauterio perforari; maxillæ etiam carioſæ os aduri. In L. II. traduntur morbi ipſius oculi: de lente cryſtallina ab ictu excuſſa, ophthalmia varia, corneæ tunicæ morbis, ſtaphylomate: de cataracta, cujus ſedem ponit in lente cryſtallina, cujus etiam lapideam degenerationem non ignoravit: de cataracta ex pure coacto nata. De membranacea cataracta, quam ad pus coactum pariter refert: de opacitate capſulæ lentis cryſtallinæ: de cataracta ex vulnere lentis cryſtallinæ orta: de depoſitione, ut vocant: de extractione lentis opacæ per corneæ tunicæ inciſionem, quæ ipſi videtur perfacilis, ex ſuis & ex aliorum experimentis: de ſymptomatibus depoſitionis. Cataractæ, quæ ſponte ſe depoſuerunt, etiam in cane. Lacteam eſſe immaturam. Tremulam eſſe gypſeam lentem, de nonnullis fibris ex iride ſuſpenſam. Aliquas ſero, etiam ſeptimo & decimo anno demum mutari. Si in anteriorem cameram lens exciderit, quod aliquoties vidit, debere corneam findi, ut extrahatur. Lacteam etiam cataractam debere deponi. Retinæ morbi. Seceſſio a choroidea tunica. Atrophia.

Ejus *reponſe à un lettre critique de ſon tr. des maladies des yeux inſerée dans le ſupplement du mercure de Mai* 1722. *ſous le nom de M. Mauchart*. PARIS 1723. 8. Variis a criminibus ſe tuetur; cataractam membranaceam in humore aqueo natam rejicit: lentem depoſitam ipſam ſe in oculo a morte inciſo reperiſſe addit, poſtquam ſua manu cataractas depoſuerat, vitreumque corpus vidit locum a lente deſertum occupaſſe. Negat vere

re

re sanam fuisse lentem in oculo, in quo WOOLHOUSIUS membranaceam cataractam se vidisse sibi persuaserat. HALLER.

ANTONIUS BENEVOLI, chirurgus Nosodochii S. Mariæ novæ Florentiæ. Ejus *lettere sopra due osservazioni fatte intorno la cataratta.* FIRENZA 1722. 4. CINELLI sed non bene 1721. & recus. cum *nove proposizioni intorno alle caruncule.* Ibid. 1724. 8. Ita CINELLI. In duobus hominibus quibus cataracta deposita fuerat, lentem crystallinam opacam reperit in humoris vitrei angulo. Addit rationes minime contemnendas, quare ejus morbi sedes semper in lente sit, desumtas ab angustia cameræ posterioris, duritate cataractæ, acus itinere pone lentem, vi resurgendi & certa curatione ægrotorum, quibus post depositam cataractam nunquam nova alia renascatur.

Reperitur excerpta in *Phil. Transf. n.* 373.

Ejus *manifesto sopra alcune accuse contenute in un certo parere del* S. PIETRO PAOLI. Ibid. 1730. 4. Contra sententiam BENEVOLI PETRUS PAOLUS censuram scripsit objiciens nil novi vel proprii nostrum proponere. Respondit nunc BENEVOLUS, utique suam esse adnotationem, quod acus pone cataractam lateat, quod ea deposita nunquam regeneretur, suas etiam proprias administrationes descripsisse, accurate de lentibus depositis dixisse.

Ejus *giustificazioni dalle replicate accuse del* S. P. PAOLI. Ibid. 1732. 4. Adversus PAOLI *replica.* Fusa vendicatio, qua multa priorum repetuntur.

Idem in *dissertazione sopra l'origine dell'ernia* &c. aliqua habet etiam de oculorum morbis. In maculis corneæ tunicæ mitia collyria suadet, rejectis acribus. HALLER. V. *pag.* 823.

GEORG. DANIEL COSCHWIZ. Ejus *de hypopyo.* HALÆ 1728. 4. HALLER. V. *pag.* 96.

AMOS LAMBRECHT, qui & obstetriciam colebat. Ejus *de ophthalmia.* ARNST. 1722. 8. Belgice. Fere in medicamentis. HALLER.

BURCHARD DAVID MAUCHART de oculorum malis plurimas edidit disputationes. Plurimam in iis veterum lectionem reperias, subtilem nominum & verborum distinctionem, cum rerum gestarum peritia conjunctam; curationem candide revelatam, quæ vel a manu petitur, vel a medicamentis, & diaria passim operationum. Ejus *de ophthalmoxysi novantiqua, s. Hippocratico-Woolhousiana.* TUBING. 1726. 4. Arcanum præceptoris instrumentum hic revelat, aristarum secalinarum penicillum. In trachomate & scirrho utitur equiseto aspero. In scirrho duro incidit, tunc erodit.

Ejus

Ejus *de setaceo nuchæ & ipsius oculi.* TUBING. 1742. 4. Illa quidem auxilia multum in malis oculi emendandis valere: ultimum ex CHINA in EUROPAM perductum describit. De setaceo auriculæ ad ulcus corneæ, & epiphoram. Setacei usus in oculi hydrope, empyesi.

Ejus *de hypopyo.* Ibid. 1742 4. Homonymia declaratur hypopyi, onychis, & diversissimi pterygii. Pus paracentesi, concussione, fotu emittendum, aut ad fundum oculi compellendum. Perforatio corneæ, qua pus emittitur, aut lanceola facta, aut acu cataractaria, qua noster feliciter usus est. Sanguinem effusum facile dissipari. Cataractam dari membranaceam, eam in cane se vidisse. Lentem crystallinam non raro in cameram anteriorem prodire, dum cornea tunica perforatur, quam specillo oporteat repelli. Omnino hypopyon incisione sanavit.

Ejus *de empyesi oculi.* Ibid. 1742. 4. alio malo, ubi pus pone iridem habitat. Signa, instrumenta, perforatio & in ea cautelæ. Cochleari cavo pus educit.

Ejus *fistulæ corneæ.* Ibid. 1742. 4. Subtilis administratio, qua callus mollitur, sinus corriguntur. Callum ad naturam fistulæ non necessario requiri.

Ejus *unguis oculi.* Ibid. 1742. 4. Ulcus lamellis corneæ tunicæ interjectum.

Ejus *ulcera corneæ.* Ibid. 1742. 4. quæ nempe utrinque aperta patuit.

Ejus *de maculis corneæ earumque operatione a potrisi.* Ibid. 1743. 4. Propria de ea macula adnotatio, quæ senibus & familiaris est & molesta.

Ejus *Tobiæ leucomata.* Ibid. 1743. 4. Totam historiolam expendit, & plurima fabulæ vestigia in ea invenit.

Ejus *de hydrophthalmia* Ibid. 1744. 4. Pleraque anatomici sunt argumenti.

Ejus *de paracentesi oculi in hydrophthalmia & amblyopia senum.* Ibid. 1744. 4. Administratio parum nota. Instrumentum a WOOLHOUSIO potius celatum hic proponit, & artificium, quo TURBERVILLE, medicus mechanicus Anglus, humorem aqueum turbidum emittere tentabat, & mutare meliori.

Ejus *de mydriasi.* Ibid. 1745. 4. rariori morbo, in quo negat objecta apparere minora: neque cum cataracta immobilitatem pupillæ necessario conjungi putat.

Ejus *de pupillæ phthisi & synizesi.* Ibid. 1745. 4. Exempla pupillæ arctatæ, causæ variæ, curatio WOOLHOUSIANA & CHESELDENIANA. Vidit arctam pupillam vix capite aciculæ majorem. Utitur ad aperiendam

pupillam acu plana cuſpide tereti. In ſynechia ferro iridem a cornea tunica ſeparat: id malum in cane vidit.

Ejus *conjunctivæ & corneæ oculi tunicarum veſiculæ ac puſtulæ.* Ibid. 1748. 4.

Ejus *de ſynechia.* Ibid. 1748. 4. Malum curatu difficile, alia graviora tamen mala averſurum: chirurgica adminiſtratio, qua ægre ſuperatur.

Ejus *de ſtaphylomate.* Ibid. 1748. 4. In GUNZII de eodem malo diſputationem paſſim animadvertit: diverſas mali ſpecies diſtinguit, uveæ prolapſum per exempla conſtituit, curationes mitiores ſolicite deſcribit, quæ in apto ſitu aut modica compreſſione ſe continent: tranſectionem rejicit, & curationem WOOLHOUSIANAM ſequitur.

Ejus *oculus artificialis enblepharos & hypoblepharos.* Ibid. 1749. 4.

Ejus *de tumoribus cyſticis palpebrarum & ſingulari ſteatomatico tumore ſcirrhoſo palpebræ ſuperioris exciſo.* Ibid. 1750. 4. Excidit integros.

Ejus *oratio de fama meritisque* TAYLORI. Ibid. 1750. Æquum judicium de experto homine ſed in promittendo liberaliori.

Idem in *Mercure de France* PARIS 1723. edidit *lettre critique ſur le traité des maladies des yeux* CAROLI de S. YVES, & forte etiam in *Journal des ſavans a.* 1724. *replique à la reponſe de M. de S. Y.*, niſi ii libelli WOOLHOUSII fuerint. Ita HALLER. V. *pag.* 824.

PINSON in *Journ. des Sav.* 1722. retulit de cataracta membranacea vera depoſita, cum lens cryſtallina ſedem ſuam tenuiſſet, ſanaque manſiſſet. HALLER.

J. ADAM REIMANN. V. *pag.* 97.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

GIROLAMO MARINI. V. *pag.* 307.

J. HERM. FÜRSTENAU. Ejus diſp. *de oculorum vitiis præcipuis.* RINTELN. 1748. 4. HALLER. V. *pag.* 98.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Comm. Litt. Nor.* a. 1745. h. 36. cataracta in lente cryſtallina. HALLER. V. *vuln. capit.*

CHABERT fiſtulam lacrumalem absque perforatione curat: acrioribus & rodentibus abſtinet. Fiſtulam lacrumalem absque perforatione ſanavit. Caries in fiſtula lacrumali ſolo linteo carpto ſuperata. In alia fiſtula lacrumali rodentium medicamentorum uſus felix. HALLER. V. *pag.* 758.

JACOBUS STORCH. V. *pag.* 1153.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 100.

THOM. ROBIE in *Phil. Tranſ. n.* 384. de inciſione oculi cataracta adfecti. Cui depreſſa cataracta neque membranaceam habuit, neque lentem cryſtallinam. HALLER. V. *pag.* 1049.

JOHANNES RANBY, chirurgus primarius Regis ANGLIÆ, in *Phil. Tranſ. n.* 381. retulit de cataractæ ſede vera, in lente cryſtallina a ſe depreſſa. HALLER.

JACOB. GERING. Ejus *praxis vitia in figura partium oculi cognoſcendi & ſanandi.* MEISSEN 1725. 4. HALLER.

PIERRE VIOLETTE du BOIS. Ejus tr. *de maladies chroniques.* PARIS 1726. 8. 1737. 8. Etiam de morbis oculorum. HALLER. V. *ſcrophul.*

Obſervations ſur le memoire de M. MORAND *fils, concernant les cataractes des yeux.* PARIS 1726. 8. HALLER.

SAMUEL THEODOR QUELMALZ. Ejus *depoſitionis cataractæ effectus.* LIPS. 1748. 4.

Ejus *de linctu oculorum collyrio.* Ibid. 1753. 4. HALLER. V. *pag.* 308.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & GEORG. HENR. KOENGSDORFER diſp. *de inflammatione oculorum a rachitide cum tuberculis in palpebrarum tunica interiori.* HALÆ 1751. 4.

Ejus *de cataracta omni tempore deponenda.* Ibid. 1753. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

Diſſertation ſur une nouvelle methode de faire l'operation de la cataracte par Mr. PETIT in *Mem. de litt. & du* P. des MOLETS. T. III. PARIS 1727. 12. HALLER.

RUDOLPH AUGUST BEHRENS. Ejus *de imaginario quodam miraculo in gravi oculorum morbo, eademque ſpontanea & fortuita ſanatione.* BRUNSWIC. 1734. 4. Nempe epiphora ſebacea in nobili Hiſpano ſanata. HALLER. V. *pag.* 719.

CANUTUS WIGELIUS. Ejus diſp. *de cataracta.* UPSAL 1727. 4.

ERNEST CONRAD HOLZENDORF in *Miſcell. Berolinenſ. centuria* II. BERLIN 1727. 4. egit de inflammatione oculi cum carie orbitæ conjuncta. HALLER.

BENED. GULMAN. V. *pag.* 102.

J. GEORG BREBIS. V. *pag.* 102.

BENED. FRANC. GRATELOUP *theſes medico-miſcellaneæ.* ARGENTOR. 1728. 4. de cataracta. Contra methodum CHESELDENII. PORTALIUS.

ANTON. le MOINE *ergo deprimendæ cataractæ non exſpectanda maturatio.* PARIS 1728. 4. & in HALLERI *ſelectis.* Firma putat ſe habere teſtimonia, quæ confirment, cataractam nondum inveteratam uſu millepe-

dum sanatam fuisse. Per exspectationem cataractam durescere posse, aut corneæ tunicæ adnasci. HALLER.

PETR. ANTON. LEPY, & DES. CL. FREMONT *non E. fistulæ lacrymali cauterium actuale.* PARIS 1728. 4. HALLER.

BENEDICTUS DUDELL, chirurgus ocularius, WOOLHOUSII discipulus. Ejus est *treatise on the diseases of the horny coat of the eye and the various Kinds of cataracts.* LONDON 1729. 4. In præfatione monet, ne fistulæ tunicæ corneæ radantur, novam enim ex ea curatione redituram ejus tunicæ opacitatem. De scarifatione oculi fuse, & de morbis, in quibus proficua sit. De cataracta: etsi WOOLHOUSIUM sequitur, fatetur tamen ejus morbi sedem esse plerumque in lente crystallina. Multa expertus confuse de variis ejus mali speciebus scribit. Lacteas sanationem non admittere. Non ignorat, capsulæ ejus lentis opacitatem conjunctam. Aliæ in oculorum malis curationes chirurgicæ. Abscessus corneæ tunicæ curandi scarifando, eluendo, fovendo calide. Cicatrices non debere secari, redituras crassiores, sed scarifari. In staphylomate oculum evacuare jubet, ut humor aquosus effluat, deinde capsulam imponere, quæ tunicæ corneæ vicem gerat, & scarifare tunicam conjunctivam: petiolum ligat. De oculi scarifatione, quæ fiat aristis hordei & graminis canini. Vasa distenta scarifat. De iridis abscessu & inde orto pure. De equorum morbo, cujus sedes sit in camera posteriori & qui subinde in anteriorem prodeat. Vidisse se cataractas membranaceas ex camera posteriori in anteriorem productas: plerumque tamen lentem esse in vitio: si membranacea fuerit cataracta, ea deposita visum continuo redire. Cæcitatem emplastro cum cantharidibus sanatam. Opacam vidit capsulam, alternis particulis pellucidis variam. Cataractam perforavit, ut lucem transmitteret.

Ejus *appendix to the treatise of the eye and the cataract, with an answer to Cheseldens appendix relating to his new operation upon the iris of the eye.* LONDON 1733. 8. Plurima hic dominatur confusio. De sacci lacrumalis morbo, quem fatetur se sanare nequivisse. Ut ancyloblepharon solvat. De lente opaca, per incisam corneam tunicam extracta, ex aliis. In CHESELDENIUM; infelici successu iridem fidisse: ipse arachnoideæ membranæ cum iride connatæ fissuram proponit, absque experimento. De capsulæ lentis crystallinæ, aut lentis ipsius, ad iridem adhæsione. De opacitate vitrei corporis, ejusque signis: in eo malo frustra fuerit lentem deponere. Imagines esse bullas in anteriore parte tunicæ arachnoideæ. De levi opacitate lentis, ut una mollis sit, neque acrem ferat: in eo casu jubet lentem per incisam corneam tunicam educere. De gelatinoso in parte anteriori arachnoideæ tunicæ tumore, qui facit, ut omnia majora adpareant. De morbis oculorum in equis. In iis animalibus frequenter corpus vitreum vitiari,

ri, & abire in speciem crassioris & flavescentis membranæ. Conratas ex abscessu palpebras curavit trajecta acu, repetito nodis adductis, non tamen curavit undique: alias usus est hamis datis: demum alium ægrotum sanavit. Separatæ lentes adhærentes. Capsula anterius opaca. Perforatio cataractæ, ut quasi fenestra fiat, quæ lucem transmittat. Alia lens in fragmenta dissecta &c.

Ejus *a supplement to the treatise of the diseases of the horny coat and cataracts of the eyes, and to its appendix.* LONDON 1736. 8. In TAYLORUM, qui nuper suæ artis spectaculum exhibuerat: vacillare hominis manum: effluxisse vitreum humorem, cum lanceola oculum incidisset. Etiam a ejus curatione cataractas resurgere. Male ab eo PETITI epistolam versam esse. Frustra passim cataractam tentare. A cornea tunica, obtusa forfice incisa, non posse non opacitatem sequi. Admiscet nunc suas operationes. Pro retina: visum superfuisse, cum chorioidea tunica vitiata esset. Hippi, amblyopiæ adnotationes. Scarifationis in amauroseos initio utilitates. Iris in puero rubra. HALLER.

PETRUS CHRISTOPH. BURGMANN. Ejus *epistola* ad L. HEISTER *de singulari tunicarum utriusque oculi expansione.* ROSTOCH. 1729. 4. recusa in HALLERI *selectis.* A morte oculi in speciem longi coni producti. HALLER.

MAURIT. HENR. HENRICI. Ejus disp. *de cataracta.* LEID. 1729. 4. HALLER.

HENR. FRANC. le DRAN in *Mem. de Chir.* T. I. Vide *pag.* 103.

FRANC. QUESNAI. Ejus *observations sur la conservation de la vue.* PARIS 1760. 4. HALLER. V. *suppurat.*

J. CASPAR SCHOBINGER, HALLERI amicus, qui CAROLUM de S. YVES audiit & WOOLHOUSIUM, diligens vir. Ejus disp. *de fistula lacrumali* BASIL 1730. 4. descriptio curationis, quæ fit perforato unguis osse. Cauterium a perito viro admotum cæcitatem fecisse. Utendum acu triquetra, turunda lignea. HALLER.

ÆGIDIUS ADAM & L. P. LEHOC *E. præcavendæ cataractæ oculi paracentesis.* PARIS 1730. 4.

FRID. JUST HEIMREICH. V. *pag.* 104.

FRANC. BÜTTNER. V. *pag.* 104.

J. FRID. PAUER. V. *pag.* 104.

J. HENR. FÜSLI. Ejus disp. *de obstructione & inflammatione tunicæ oculi adnatæ.* BASIL. 1731. 4. HALLER.

IVO JOH. STAHL. Ejus disp. *de ophthalmia.* ERFORD. 1731. 4. HALLER.

AN-

ANTON. MAGNOL & LAULANIE' disp. *an cataractæ confirmatæ operatio chirurgica unicum remedium.* MONSPEL. 1731. 8. Et in lente crystallina sedem esse cataractæ, & in membrana. Contra ANTONII MAITREJEAN appendices, cataractarum varietates. HALLER.

PETR. PAUL. MOLINELLUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde Heelkonst* &c. membranaceum quid visum impediens in humore aqueo vidit fluctuare, quod denique evanuit. Exempla humoris aquei facile reparati a sola quiete. HALLER. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *institutionibus* &c. fistulas lacrumales sola vidit injectione sanari, cuneo non utitur: ustionem absque cause instituit. Tumores oculum inter & palpebras totos delet, reliquias vitrioli oleo destruit. Pterygium acu susceptum amputat, reliquias spiritu vitrioli consumit. Staphyloma non vult ligari. Corneam tunicam sæpe feliciter perforari vidit: in magno malo debere & corneam excidi, & proximam scleroticam. Fungos oculi excisos sæpe redire; acu trajectum exstirpavit. HALLER. V. *pag.* 106.

JOSEPHUS POZZI. Ejus *commercio epistolico.* BONON. 1732. 4. Huc faciunt experimenta, quibus ostendit humorem aqueum regenerari, non ita crystallinum. HALLER.

ANTONIUS FERREIN, celebris incisor. Ejus *quæstiones medicæ duodecim.* MONSPEL. 1732. 4. inter quas habetur quæstio *quinam sint præcipui, quomodo explicentur, & curentur lentis crystallinæ morbi.* Recusa in HALLERI *selectis.* Posteriorem omnino sedem crystallinæ lentis debere perforari, ut anteriori hemisphærio capsulæ caveatur.

Ejus *non ergo fistulæ lachrymali cauterium actuale.* PARIS 1738. 4. recus. in HALLERI *selectis anat.* Os unguis tamen perforat. HALLER.

J. ZELLER & ÆGIDIUS CRATO KECK auctor, disp. *de ectropio, vom überstülpten umgekerten Auggliede oder Plarrauge. Accedunt de cataracta membranacea observationes.* TUBING. 1733. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Duæ cataractæ membranaceæ; altera PINSONI cum opaca lente, altera in vivo puero per pupillam eminens. Ectropii a MAUCHARTO curati diarium. Cum emplastra glutinantia in vulnere palpebræ non viderentur sufficere, labia scarificavit & sutura repetita consuit. HALLER.

J. CHRISTOPHORUS MAY, incisor Argentoratensis, in *Comm. Litt. Nor.* 1733. *h.* 4. de capsula lentis crystallinæ opaca, postquam particula ejus lentis depressa fuerat. HALLER.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *pag.* 108.

THOM. SIMSON. V. *pag.* 109.

ALE-

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

J. PETR. DEVAUX. Ejus disp. *de præcipuis oculorum affectibus.* ARGENTOR. 1731. 4. HALLER.

MICH. MATTH. LUDOLF in *Miscell. Berol. cent.* IV. *f.* a. 1734. egregiam & accuratam relationem dedit de cataracta, quæ sponte disparuit. HALLER.

J. DAN. RUCKER. V. *pag.* 111.

ALBERTUS de HALLER. Ejus *de morbis oculorum prælectiones.* GÖTTING. 1746. 8. 1750. 8. V. *pag.* 112.

CLAUDIUS NICOLAUS le CAT in *Journal des savans a.* 1755. *April.* egit de sectione fistulæ lacrumalis. Introducit in canalem nasalem verum canalem aureum, cum lato infundibulo, inferius tribus orificiis perforatum.

Idem in *Journal de Medecine* T. X. de cereo aptiori ad transmittendum a sacco lacrumali in nares setaceum. HALLER. V. *pag.* 529.

JOHANNES TAYLOR, qui multa scripsit, dum longis itineribus universam EUROPAM & ASIÆ partem peragrabat. (Obiit a. 1772. 6. Junii.) Ejus *traité sur les maladies de l'organe immediat de la vue.* PARIS 1735. 12. AMSTERDAM 1735. 8. Germanice BERLIN 1735. 8. Morbos numerosissimos etiam nervi optici subtiliter distinguit.

Ejus *new treatise on the diseases of the crystalline humour of the eye, or of the cataract and glaucoma.* LONDON 1736. 8. Contra cataractam membranaceam. Veram cataractam sedem habere in crystallina lente, & a musculorum oculi irregulari contractione oriri, quæ partes corporis crystallini inæqualiter urgeat. Cataractam spuriam fieri lente in humorem resoluta, lactea, purulenta, & opaca capsula. In glaucomate capsulam esse vitiatam, lentem mole auctam. Ut cataractam deponat, lanceola, qua conjunctivam & scleroticam perforat, deinde acu ex plana convexa utitur, qua lentem deponit; acu frequenter per pupillam inspecta; inferiori in parte capsulæ perforata: hæc fusissime, ut vix longum sermonem sequaris. Vera cataracta tremula, lens sede emota. Ut spuria cataracta deponatur. Ut capsula acu amputetur.

Ejus *mechanisme du globe de l'œil avec l'usage de ses parties* PARIS 1738. 8. etiam Hispanice a. 1738. & forsan Anglice 1738. 8. Ducenti sexaginta tres oculi morbi hic describuntur, & inflammatio toties pro alio alioque morbo recensetur, quoties in alia parte oculi residet. Nomina sæpe barbara, quæ oportebat esse Græca uti *Antoniadula*, *Aichicimy* &c.

Ejus *de vera causa strabismi* Lusitanice LISBON 1739. 8.

Ejus

Ejus *de morbo & curatione* D. A. de SALDANHA Lusitanice LISBON 1739. 8.

Ejus *opinion of the European universitaties.* LONDON 1743. 8.

Ejus *the cases of S. Jeremy Sambrooke*, LONDON 1743. 8.

Ejus *Catalogue of* 243. *diseases of the eyes* EDINBURG 1749. fol. qui idem forte fuerit liber: *description exacte de* 243. *maladies differentes, aux quelles l'œil, ses enveloppes & ses parties contigues sont exposées.* PARIS 1766. 4. Germanice recus. FRANCFURT 1751. 8. cum tabulis coloratis. Hos morbos solebat in vitris depictos ostendere, quibus multum tribuebat.

Ejus *über absonderliche Zufälle der Gräfin v. Windischgrätz.* 1750. 8.

Ejus *über die menschlichen Augen und ihre Verdunkelung* &c. BERLIN 1750. 8.

Ejus *unterschiedene Begebenheiten in dem Auge, seine Verdunkelung* &c. FRANKF. 1771. 8.

Ejus *recueil des sentimens des principales universités de l'Europe* &c. AMSTERDAM 1749. 8. quod idem fuerit, *Sammlung von Urtheilen der vornehmsten Academien von Europa über den beglückten Fortgang der Operationen des* R. TAYLORS. FRANCF. 1750. 8. Numerosissima testimonia facultatum, & collegiorum medicorum, potissimum etiam ex LUSITANIA, & HISPANIA collectorum.

Ejus *detail des motifs pour lesquels le Chev. Taylor ne s'est pas arrêté dans le pays de Brandenburg.* 1750. 8. Regem se jussisse suis terris abstinere, multos tamen ægrotos ex Brandenburgica ditione se Baruthum esse secutos.

Ejus *über absonderliche Krankheiten und Wiederherbringung des Gesichts des H. v. Mecklenburg.* 1752. 8.

Ejus *von der Krankheit und Wiederherstellung des Prinzen von Holstein.* 1752. 8.

Ejus *accurate Beschreibung verschiedener Zufälle der Augen, und wie sie zu curiren.* COPPENHAGEN 1752. 8. Danice.

Ejus *Beschreibung des Zustandes und Wiederbringung des Gesichts der Gräfin v. Nariskin.* 1753. 8. Russice.

Ejus *Examen von einigen sonderbaren Zufällen der Prinzessin von Georgien.* 1753. 8. Russice.

Ejus *Erklärung von einem Generaltractat von den Zuständen des menschl. Auges.* VENET. 1754. 8. Italice.

Ejus

Ejus *Tractat von unterschiedenen Zufällen des Auges.* TRIDENT. 1755. Italice.

Ejus *von der Wiederbringung des Gesichts der Fürstin Justiniani.* ROM. 1756. 8. Italice.

Ejus *Erörterung über die Kunst das verlohrne Gesicht wiederum herzustellen, so durch Krankheit der crystallinischen Feuchtigkeit verloren gegangen.* PESARO 1756. 4. Italice.

Ejus *von der Kunst das Gesicht zu erhalten.* PESARO 1756. 4. Italice. VENET. 1756. 4 An non idem?

Ejus *diss. von der Kunst der beständigen Wiederbringung des Gesichts, und vom Strabismo.* MAYLAND 1756. 8. Italice.

Ejus *novus modus confirmandi visus* ib. 1757. Italice.

Denique *nova nosographia ophthalmica.* LIPS. 1766. fol. in qua sculpti & picti habentur 243. morbi, quos in vitro pictos ostendebat. Morborum distinctiones nimis subtiles, picturæ non laudabiles. Idem putat HALLERUS esse opus, quod supra.

Ejus *neue Augen-Erhaltungskunst* FRANCFR. 1757. Iterum morbos aliquos, sed paucos recenset. Alios scriptores refutat. Ad finem apologia reperitur TAYLORI.

Ejus *de morbo & reparato visu Patris Cremona.* ROM. 1757.

Ejus *descriptio omnium morborum visus humani & ejus observationes.* VENET. 1757. 8. Italice.

Ejus *morbi oculorum systematice collecti.* ROM. 1754. 4. Italice.

Ejus *lettre à Mrs. de l'Acad. de Chir. sur l'art de retablir la vue obscurcie par la maladie connue sous le nom de cataracte, ou l'on démontre les dangereuses consequences de l'operation de la cataracte par extraction.* PARIS 1764. 4.

Ejus *lettre to the gentlemen of the faculty concerning a neuw discovery on the art of the restoring sigth when lost by a cataract.* LONDON 1764. 4.

Ejus *seconde lettre à MM. de l'Acad. Roy. de Chirurgie* .... 4. absque anno. Contra DAVIELII extractionem: eam primario chirurgo pessime cessisse. Se posteriorem faciem capsulæ lentis crystallinæ incidere, & ipsam si opaca fuerit, capsulam absque noxa perforare.

Passim idem videtur TAYLORI libellus repeti. Ita HALLER.

GEORG. CHRIST. DETHARDING. V. *pag.* 308.

Henrich Winckler. Ejus *Anleitung zu allen chirurgischen Wissenschaften, erster Theil, von den Augenkrankheiten.* Berlin 1735. 8. Platneri disp. *de fistula lacrumali.*

Ejus *zweyter Theil.* Ibid. 1736. 8. Stahl *de affectibus oculorum in genere.*

Ejus *dritter Theil.* Ibid. 1736. 8. Platner *de scarificatione oculorum.*

In ejus reliquis tribus fasciculis, qui ad a. 1738. successerunt Wedelii diss. *de amaurosi* & Burgmanni, Waltheri, Schacheri diss. continentur. Haller.

Carol. Frider. Kaltschmidt. Ejus disp. *de oculo ulcere cancroso laborante feliciter exstirpato.* Jen. 1749. 4.

Ejus *de puero duodecim annorum ancyloblepharo laborante curato.* Ibid. 1764. 4. Haller. V. *vulnera.*

J. Wilh. Agricola in *Commerc. Litt. Nor.* a. 1735. *n.* 18. de cataracta vere in crystallina lente residente, cum rugosa videretur & membranacea, quam materies mucosa a lente ipsa distinguebat: ea vero membrana ipsa erat crystallinæ lentis capsula. Haller.

Elias Frid. Heister, Laurentii Filius, immatura morte ex cultri particula deglutita abreptus. Ejus sunt *besondere Nachrichten wegen des oculisten* Taylors. Helmstadt 1736. 8. Non favet homini. De ægroto, quem frustra curandum susceperat, non levato & multa passo frustra factis maximis incisionibus. Ad eam infelicitatem noster commentatur, nimiaque Taylorum promittere monet, temereque amaurosin ipsam adgredi. Haller.

Joh. Frid. Glaser. Ejus disp. *de myopia.* Harderovici 1736. 4.

Gottfr. Henr. Burghart in *sat. Siles. specim.* II. 1737. de cataracta retulit post lotionem frigida factam subito nata. De inflammatione gravi oculi in suppurationem transeunte, incisione demum sanata. In *spec.* VII. cataractam putat ex sanata per corticem Peruvianum febre natam fuisse. Haller.

J. Ludov. Hommel, Halleri olim prosector, in *Comm. Litt. Nor.* 1736. *n.* 11. cataractam crystallinæ lentis vidit, de qua capsula ligamento ciliari adhærens superfuit, quam potuisset pro membranacea cataracta habere. Haller.

Andr. Cantwell. V. *pag.* 1023.

Car. Wilh. Sachs in *selectis Francofr.* 1737. cæcitas subita ex hæmorrhagia narium frigidæ usu suppressa. Haller. V. *pag.* 829.

J. Er-

J. ERNEST HEBENSTREIT. Ejus *de oculo lachrymante.* LIPS. 1743. 4. Morbi palpebrarum & viarum lachrymalium. A lacrumis rupta conjunctiva, & palpebra, ulcus sanatum injecta aqua nitrata. Esse ubi canalis nasalis in fistula non possit aperiri, & os unguis necesse sit aperire. HALLER. V. *pag.* 1166.

JUSTUS GODOFR. GUNZ. Ejus disp. *de staphylomate.* LIPS. 1748. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Nusquam aut raro uveam tunicam per corneæ vulnus prolabi: staphyloma vero vocat, qui corneæ tunicæ sit prolapsus. Lapide infernali corneæ labia tangit &c. multæ cæterum bonæ adnotationes intercedunt.

Ejus *de suffusionis natura & curatione animadversiones.* LIPS. 1750. 4. recus. in HALLERI *selectis.* Morbi antiquitates. Non credit, vere WINSLOWUM membranaceas vidisse cataractas, dari tamen aliquas fatetur. Instrumenta, curatio. Posteriorem partem capsulæ mavult aperiri ægre admittit. De acus figura & loco, in quo capsula aperitur, subtiliter. Solam veram cataractæ membranaceæ historiam eam videri, quam DUDDELL habuit. HALLER. V. *pag.* 532.

ZACHARIAS VOGEL. V. *pag.* 115.

GEORGE de la FAYE in *cours des operations* &c. palpebræ vulnera sutura confirmari. Ad trichiasin laminas duas invenit, satis similes BARTISCHIANIS. Non alias dari cataractas membranaceas, præter ipsas oculi tunicas opacas. Capsulam de lente secessisse, uveæ tunicæ eam adhæsisse. Nisi aperiatur capsula lentis, cito eam adscendere depositam.

Idem in *Mem. de l'Acad. de chir.* T. II. de nova extractione crystallinæ lentis. Instrumenta simpliciora, felices eventus. HALLER. V. *pag.* 308.

ELIAS COL de VILLARS. Ejus disp. *ergo vera cataractæ sedes in lente.* PARIS 1742. 4. HALLER. V. *pag.* 116.

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

FRANC. van de WYNPERSSE. Ejus disp. *de amaurosi.* LEID. 1738. 4. HALLER.

CORNEL van REVERHORST. Ejus disp. *de ægilope s. fistula lacrumali.* LEID. 1738. 4. HALLER.

PETR. ANT. l'EPY & ANT. FERREIN *E. fistulæ lacrumali cauterium actuale.* PARIS 1738. 4. HALLER.

HERM. PAUL. JUCH. Ejus disp. *de suffusione.* ERFORD. 1738. 4. HALLER.

JOS. MARIA FRANC. de la SONE. Ejus & ARCELIN disp. *starene potest visio absque crystallino.* PARIS 1743. 4. recusa in HALLERI *selectis.* HALLER. V. *pag.* 567.

PETRUS DEMOURS, medicus ocularius Parisinus, cum versione sua *Actorum Edinburgensium*. PARIS 1740. 12. AMSTERD. 1741. 12. Italice versa VENEZ. 1751. 8. dedit duas dissertationes de morbis oculorum, pupilla nimis dilatata, & adparentia objectorum aucta: de utilitate sacchari, aut partis ejus certe pinguissimæ. Porro de iridis ad corneam tunicam adhæsione & ejus mali curatione aliquot exempla. Esse ab aliqua corneæ tunicæ suppuratione. HALLER.

Ejus *lettre à* M. PETIT. PARIS 1767. 8. De cancroso oculo, quem ANTONIUS PETIT exstirpavit, recrudescente tamen malo. De abscessu corneæ tunicæ, quem a nostro nimium esse factum objectum est, cum tamen a nostro curatus sit.

Idem in *Journ de Med.* T. XVI. retulit de morbo D. BERGER de FOREL etiam a DAVIELIO descripto, de cataracta nempe congenita cum iride ad corneam tunicam adglutinata post extractam lentem. Id ut impediat, jubet gypso oculum superfundere. HALLER.

SAMUEL SHARP in *treatise on the operations* &c. injectiones in fistula lacrumali vix alicujus esse usus, sed potius compressionem. Novam viam non debere aperiri, nisi os unguis jam cariosum fuerit. Lacrumalem saccum cæterum aperit, & carpto replet. Si necesse fuerit, urget specillum per viam nasalem. Pro perforatione suum habet instrumentum.

Idem in *Phil. Transf.* T. XLVIII. P. I. describit DAVIELII extractionem lentis crystallinæ aliis instrumentis factam, & gracili scalpello. Inde curationes recenset plerasque felices. Accidit tamen perito viro, ut iridem vulneraret HALLER. V. *pag.* 309.

THEODORUS SPROEGEL in *Miscell. Berolinensium* T. VI. *f. contin.* V. BEROL. 1740. 4. egit de cataracta membranacea: ea vero describitur in homine cæco nato, nempe pupillaris membrana superstes, quæ solet circa partus tempora evanescere; acu eam noster divisit, æger vidit, distantias non dignovit. HALLER.

GOTTWALD SCHUSTER. V. *pag.* 119.

PETR. IDEMA M. D. Ejus *ontleed en natuurkondige verhandeling van 't oog*. LEEUWAARDEN 1741. 4. Varia ad cataractam, in qua putat se membranaceam adgnovisse naturam, dum eam deponebat, etsi non vidit. Dissolutam fuisse inter deponendum cataractam, ut per particulas deponere necesse fuerit. HALLER.

MENINTO. Ejus *Augenarzte*. HAMBURG 1741. 4. Morbos oculorum breviter percurrit: addit medicamenta.

Nonne idem HENRICUS MEINERS cujus *lista delle operazioni e scielta delle piu singulari curazioni fatte in Turino sulle malatie degli occhi*. TURINO 1742. Ambulantis ocularii curationes; pupilla artificialis, cataracta deposita.

Ejus

Ejus ocularii periodeutæ *lista delle operazioni fatte a cento e dodeci persone per la cataratta* &c. PARISIIS nempe factæ curationes.

Ejus *lista delle operazioni fatte per la cataratta, gotta serena, glaucomi, prunelle artifiziali* &c. MILANO 1742. HALLER.

JACOB van VELSEN. Ejus disp. *de opthalmia.* LEID. 1741. 4. HALLER.

ARCHIBALD CLELAND. V. *pag.* 883.

PERCIVAL POTT. Ejus *observations of that disorder of the cornea of the eye commonly called fistula lacrymalis.* LOND. 1758. 8. Belgice vertente H. v. SOMEREN, HAARLEM 1772. 8. Ut vera fistula differat a crassiori sacco album mucum sudante. Ut is lacrumalis saccus erodi possit a pure in cellulosa tela nato. Ut demum saccus fungosa carne repleatur, & ossa carie corripiantur, quod equidem rarius accidat. Neque a siphunculis, neque a specillis multum noster sperat, neque fere a pressione. Quando pus jam natum est, necesse est saccum aperire, tunc ductum ad nasum liberare, spongia dilatare, apertum tenere, fungosam carnem argento caustico consumere. Si nativus in nares ductus omnino perierit, & non adfuerit caries, os unguis utique perforandum stylo, paulo anterius quam sit eminens in osse unguis spina: hoc foramen apertum tenendum, turunda linea, deinde cereo; fungos consumere oportet lapide infernali. HALLER.

Ejus *chirurgical observations relative to the cataract* &c. LOND. 1775. 8. V. *tumor.*

LUDOV. PETR. le HOC & ABR. FRANC. LEO COL de VILLARS *E. oculi punctio cataractam præcavet.* PARIS 1742. 4. Cataractam membranaceam defendit, ejusque generationem emisso turbido humore aqueo putat præcavere, perforata cornea tunica. HALLER.

J. GEORG SIEGWART, Professor Tubingensis. Ejus *specimen ophthalmographiæ, seu de sanatione ophthalmiæ, sive de ophthalmiis externis.* HALÆ 1742. 4.

Ejus disp. *de extractione cataractæ.* TUBING 1752. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Historia inventi. De PALLUCCI consiliis. De Monachi (F. COSMÆ, quem ait infelices curationes suscepisse,) Parisini tentamine. De DD. DAVIEL & MOREAU, de VERMALIO aliisque. De melioribus instrumentis, deque administratione, variisque extractionis commodis. Forficem rectam, incisionem tunicæ corneæ supra specillum, & minus in cornea tunica vulnus suadet. HALLER.

ANDR. WESTPHAL in *Eph. Nat. Cur. Vol.* VIII. *obs.* 66. de oculi inflammatione & prominentia ex difficili dentitione dentium ocularium eruptione nata. HALLER. V. *vulnera.*

JOACHIM. FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

Idem *in Abhandlung der chirurgischen Operationen, erstes Stück* &c. nuperorum de cataracta curanda consilia proponit, & præcepta GUNZIANA suis adnotationibus illustrat. FERRENIUM sequitur, & oblique per latus & posterius capsulam dividit, acu introrsum & deorsum ducta. Retinam necessario perforari. Exemplum lentis crystallinæ in oculo bubulo loco motæ. LOBSTEINII scalpellus ad dividendam corneam tunicam. Non contemnit TAYLORUM. In *zweyten Stück* ad ductum HEISTERI, quem tamen sæpissime refutat, de fistulis lacrumalibus agit. Non potuit noster per ductum lacrumalem inferiorem liquorem inpellere. ANELLI artificia parum proficere. Ductum nasalem argenteo stylo nonnunquam aperiri posse; alias tamen noster chordam, etiam turundam, traducit, ad PETITI consilia. WOOLHOUSIUM perforationem ossis unguis invenisse, ea nihil esse opus. In C. de S. YVES. De instrumento militis invalidi POPE', ad extrahendam lentem crystallinam. HALLER. V. *pag.* 309.

PLANQUE *in bibliotheque* &c. T. III. refert de cataractis asellorum usu sanatis. HALLER. V. *pag.* 130.

OLAUS ACRELL. Ejus *skriftwäxling om alle brukelige sätt at operera stenen på ögonen.* STOKHOLM 1766. 8. In hac collectione aliqui sunt ACRELLII libelli. In eorum primo in *Trim. II. a.* 1757. *Act. Suec.* recuso, CAROLI de S. YVES administrationem, quam FERRENII faciliorem esse docet, & facilius anteriorem capsulæ medietatem solvi ab ambito suo, luminique aditum aperiri; vitreum etiam corpus minus lædi, acus progressum per corneam tunicam conspici posse. Contra, facile retinam & choroideam perforari, quæ sensu sit acutiori; lentem inter has membranas deponi, ejus particulam in anteriorem cameram elabi. Frequentius cataractam mollem esse & dissolutam, in qua FERRENII depositio locum non habeat, nec tunicam choroideam minus lædi. De calculo duro, capsula fere pergameni duritate; de dissiliente cataracta, & inflammatione inde nata pene ægrum excæcante. In DAVIELII administratione iridem lædi posse, & corpus vitreum nimis fluidum elabi. In alia dissertatione laudes impugnat, quas FERRENIANÆ incisioni WAHLBOMIUS tribuit. In cataracta adnata noster partem capsulæ anteriorem perforavit, separavit. In tertia dissertatione DAVIELIUM fere noster sequitur. Crassam capsulam difficulter ab acu perforari. FERRENII depositionem non bene cessisse, etiam perito, neque se eo modo tenacem capsulam potuisse aperire &c.

Idem in diss. *om nodwändigheten* &c. in fistula lacrumali tubulum aureum in saccum nasalem deponit. La FAYE DAVIELII extractionem perfecisse. HALLER. V. *pag.* 131.

PHI-

PHILIPPE FICHET in *obſervations* &c. injectione ſola fiſtulas lacrumales ſanavit. HALLER. V. *pag.* 132.

Treatiſe on cataracta and glaucoma LONDON. 1745. 8. diſcipuli WOOLHOUSIANI. Cataractam veram membranaceam in humore aqueo & camera quidem poſteriori naſci. Vitium lentis incurabile eſſe. Deſcribit etiam cataractæ depoſitionem, fiſſionem, extractionem per inciſam corneam tunicam. HALLER.

CAR. CHRISTOPH. WOLFAHRT. Ejus diſp. *de inflammatione tunicarum oculi.* LEID. 1745. 4. HALLER.

CAR. FRIDERICUS RIBBE in *k. Swensk. Wetenk. Handling.* 1745. *Trim.* I. agit de morbis oculorum, cataracta lactea, quæ diſſoluta in humore lacteo colliquata ſit, quæ eadem, cum materies ſponte ima petiiſſet, decimo quarto poſt die arachnoideam tunicam depoſuerit, quæ obſcurata erat, & denſa, ſimilisque cataractæ membranaceæ. In vivo homine ſe lentem glaucomaticam vidiſſe.

Idem in *tal ögonen* STOCKHOLM 1748. 8. agit de cataractæ vera ſede, & ejus inventoribus: de retinæ tunicæ a choroidea receſſione; de corporibus peregrinis in oculum illapſis.

Ejus *oratio funebris* dicta eſt a ROLANDO MARTIN, STOCKHOLM 1766. 8. HALLER.

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH. Ejus *Bericht von dem Erfolg der Operationen des engliſchen Okuliſten Ritter* TAYLORS *in verſchiedenen Städten Deutſchlands beſonders in Roſtock.* ROSTOCK 1752. 8. Varia in adfectationem titulorum, qui TAYLORO non debentur. Non ſanatos fuiſſe, quorum ſanationem T. ſibi tribuit. Nihil eſſe in ejus adminiſtrationibus præcipui. Formulas ejus hominis medicas nimis undique ſui ſimiles excutit. Non vere ſecare arteriam temporalem. Nihil habere in cataractæ depoſitione proprium; ſæpe etiam ne manum quidem adhibuiſſe. HALLER. V. *pag.* 133.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

PETR. CHEVALIER & STEPH. POURFOUR du PETIT *E. ſeneſcentibus oculi inflammationibus conjunctivæ ſcarifatio.* PARIS 1746. 4. HALLER.

GODOFR. HOERLE. Ejus diſp. *de ſtaphylomate fungoſo.* GIESS. 1746. 4. HALLER.

ANDREAS LEVRET in *l'art des accouchemens* &c etiam de ulcuſculis corneæ tunicæ oculi lapide infernali ſanatis. HALLER. V. *pag.* 1177.

PE-

PETRUS RAHTLAUW. Ejus *verhandeling van de cataracta, derzelve oorzaaken, kentekenen en gevolgen en inzonderheit de manier der operatie*. AMSTERDAM 1752. 8. & Gallice 1718. Noſter CAROLI de S. YVES & ANTONII FERREIN diſcipulus fuit. Ejus judicium de HILMERO, quem totum rejicit, & TAYLORUM pariter pro impoſtore habet. Hiſtoria cataractæ, quam HIPPOCRATES jam pro lentis cryſtallinæ opacitate adgnoverat, ſic PLEMPIUS. Vidiſſe ſe cataractam membranaceam, nempe lentis cryſtallinæ opacam capſulam, eam ſe diſſecuiſſe, viſum rediiſſe. Nullas dari membranulas, quæ in aquoſo humore cogantur. Opaca capſula, remota lente, tamen poteſt cæcitatem facere; eam oportet findere, eademque eſt membranacea cataracta auctorum. Id malum depoſitum aſcendit, quando capſulam rumpere negleximus. Acum non debere planam eſſe, neque ſcindente acie. Non ſemper lentem oculi molleſcere, antequam in cataractam tranſeat. Puncta etiam & araneas ſedem in lente habere. Signa cataractæ veræ, ſigna maturitatis. Ab inflammatione diſſipata cataracta. Contra vulgarem deponendæ cataractæ modum, pro FERRENIANA, quam fuſe deſcribit. De ophthalmia quam metuit. De procidentia oculi infantili. Morborum oculi icones aliquæ. Inter eas capſula opaca, cataracta membranacea connata (nempe membrana pupillaris); glaucoma ſ. tumor cæruleus lentis, quæ ſubinde in cameram tranſit anteriorem. HALLER. V. *pag.* 1181.

HENR. FRIDER. DELIUS. V. *pag.* 137.

JOH. OOSTERDYK SCHACHT. V. *pag.* 138.

JACOBUS DAVIEL, vir indefeſſus & publice utilis, olim amicus HALLERI, in NEUSTRIA natus, chirurgus Maſſilienſis, deinde Regius, morborum ocularium curatione potiſſimum inclaruit. Licet enim non omnino primus per diviſam corneam tunicam lentem cryſtallinam opacam extraxit, longe tamen frequentius ea adminiſtratione uſus eſt, eam inſtrumentis idoneis perfecit, ita demum ornavit, ut nunc a plerisque chirurgis adoptata fuerit. Forfice uſus eſt, quod non placuit, alii ſcalpellum ſubſtituerunt.

Primam epiſtolam de ſuo artificio edidit in *Mercure de France* 1748. & ſeorſim etiam excuſam. *Bibl. Franc.*

Alteram in *Journal de Medecine* 1756. *Fevr.* Seorſim etiam excuſam. In 350. curationibus 305. plene reſpondiſſe. Nullam cataractæ maturitatem ſe deſiderare, nullam anni ætatem, neque cicatrices corneæ tunicæ nocere, neque jacturam humoris vitrei. Nullum ſupervenire ſymptoma, niſi ex ægri errore.

Tertiam epiſtolam ſubjecit in *Journal des ſavans* 1756. *Fevr.* quæ tamen eſt junioris DAVIELI, JACOBI filii. Varias & minime inutiles adnotationes habet. Partem cryſtallinæ lentis poſteriorem opacis lineis percuſſam vidit. Ad objectiones reſpondet. Vulnera corneæ tunicæ facile ſanantur.

tur. Humoris vitrei jactura vix nocet, etiamsi aliquando plus perierit.

In *Journal de Medecine* T. IV. a. 1756. agit DAVIELIUS pater de sua in curando felicitate. Inter 350. ægros 305. sanatos iterum. Non infrequens malum esse, corneam tunicam a ciliis introrsum versis compungi, ulcuscula fieri, ea se secare.

Idem in *Mercure de France* 1760. *Janv.* respondet ad epistolam D. HOIN; alia epistola, quæ etiam seorsim prodiit. Depositionem difficilem esse, ob duritatem minime raram capsulæ crystallinæ. Et molles & duras cataractas se frequenter extraxisse. Cataractas & subito nasci, & posse tuto extrahi. Curatio ictuum, quibus aperta fuerat capsula, & subito lens opaca reddita. Humorem vitreum utique regenerari, per experimenta.

Idem in *Mem. de Chirurgie* T. II. administrationem suam describit, cultellum spathulatum curvum, curvam forcipem aliam, acum quadratam, cochlear.

Idem in *Phil. Transact. Vol.* XLIX. p. I. refert de veris cancris, in multis ægrotis de palpebris, naso, angulo oculi interno & circa oculos excisis.

Idem *k. Sw. Wet. Acad.* 1759. *Trim.* I. de duabus cataractis adnatis, quas excidit. In priori exemplo lens ocularia ossea erat, & necesse fuit iridem findere. In altero facilius passa est se superare.

Ejusd. epistola ad HALLERUM data exstat in *Journal de Med.* T. XVI. iridem insensilem esse, & absque noxa lacerari.

Plenum opus de morbis oculorum teste MORANDO moriens reliquit.

Probatur ejus operatio in *Diction. d'Anat. Chir.* I. p. 222. Refert de eadem in *Phil. Transf. Vol.* L. II. *pag.* II. ANDREAS CANTWELL, & felicitatem viri prædicat. Non nocere si tantillum vitrei humoris perierit. HALLER.

THOMAS AERY in *Phil. Transf. n.* 488. narrat de sanato vulnere corneæ tunicæ cum uveæ laceratione HALLER.

FRANCISCUS BOISSIER. Ejus sub nomine J. DECHEVANE *synopsis morborum oculis insidentium genera & species exponens* MONSPEL. 1753. 4. Ad botanicæ methodi morem genera morborum & species constituit. Inter hos morbos quatuordecim ophthalmiæ (ex CAROLO de S. YVES). Cataracta ex lente crystallina mole aucta. Suffusio ei est macularum & colorum imaginariorum apparitio.

Idem in *nosologia methodica* &c. T. II. etiam de cataracta. In T. III. in DAVIELI curatione nono die dolorem supervenire, cujus sedes sit in

choroidea tunica (quam DAVIEL non lædebat). Iterum morbi oculorum. HALLER. V. *pag.* 139.

DANIEL WILHELM TRILLER. V. *pag.* 595.

D'AUBENTON in anatome *Coati* T. IIX. adnotat lentem cryſtallinam diminutam corneæ tunicæ adhæſiſſe. HALLER.

JANUS REGHELLINI, qui utramque medicinam VENETIIS exercens edidit: *Lettera chirurgica ſopra l'offeſa della viſta in una donna, conſiſtente nel raddoppiamento degli oggetti, ſeguito doppo la depreſſione della cataratta.* VENEZIA 1749. 8. Admittit cataractam membranaceam: ad eam acu utitur ad lanceolæ modum facta. Cataractam membranaceam per ſua ſigna adgnovit. Eam difficillimam eſſe curatu, & fere adhærere atque ægre ſolvi. Deinde de lactea cataracta agit; perforata nempe lentis capſula albus effluit ſuccus, qui humores turbat. In ROSALBA, celebri pictrice, cataractam ſquamatam deſtruxit, ut ſquamam poſt alteram detergeret. Humorem vitreum absque periculo perforari. Morbus, de quo hic peculiariter agitur, duplex fuit viſio fœminæ, cui cataractam noſter depoſuerat. Cauſa mali erat nova pupilla interius ad naſum ſuborta (ex uveæ tunicæ, ut videtur, in depoſitione vulnere, etſi R. inflammationi & ſuppurationi tribuit). Pupillam nova inciſione ſuadet in figuram legitimam reduci.

Ejus *oſſervazioni ſopra alcuni caſi rari medici e chirurgici.* VENEZIA 1764. 4. Cataracta (lentis cryſtallinæ) bis a commotione adſcenderat, in cameram tranſierat anteriorem: a R. vero retrorſum compulſa eſt, ægro ſupinato. DAVIELII extractionem carpit, & multo plures funeſtos habere eventus objicit. HALLER.

ERNEST. ANTON. NICOLAI. Ejus *Abhandlung von den Fehlern des Geſichts* BERLIN 1754. 8. De cataracta vera, cryſtallinæ lentis, ejus cauſis, ſpeciebus, capſulæ opacitate, depoſitione varia, extractione DAVIELIANA. De aliis oculorum vitiis. HALLER.

Ejus *de nyctalopia* &c. JEN. 1774. 4.

Ejus *de cauſis cataractæ externæ* (an externis?) JEN. 1776. 4. MEUSEL. V. *pag.* 493.

BERRYAT in *Hiſt. de l'Acad. des Scienc.* a. 1749. retulit de tranſitu utriusque lentis cryſtallinæ in cameram anteriorem, inqua paulatim utraque contabuit. HALLER.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI, medicus & chirurgus Florentinus, Acad. Scient. & Chir. Pariſ. Acad. Botan. Florent. ſocius, qui PARISIIS etiam & VINDOBONÆ vixit, nunc in patriam reverſus eſt, vir in excogitandis novis inſtrumentis ingenioſus. Ejus *deſcription d'un nouvel inſtrument propre à abaiſſer la cataracte avec tout le ſuccès poſſible.* PARIS 1750.

1750. 12. Germanice LIPSIÆ 1752. 8. Acus intra chalybeum tubulum ita adaptata, ut pro lubitu eminere cogas, aut viciſſim retrahas. Acu tunicæ oculi perforantur, cataracta propria illo plano neque pungente tubulo deprimitur. Fatetur ipſe adminiſtrationem difficultate non carere.

Ejus *hiſtoire de l'operation de la cataracte faite a ſix ſoldats invalides.* PARIS 1750. 12. Dolores & inflammationem a ſanguine in vaſa debilitata ruente, neque ante ſextum menſem tuto oculo uti, cujus cataracta depoſita fuerit. Plus dextrum pati oculum, quod ſiniſtra minus expedita ejus cataracta deponatur. Eſſe ubi per corneæ tunicæ vulnus forcipe opacam capſulam lentis eduxerit, cum ipſa lens pellucida eſſet.

Ejus *methode d'abbattre la cataracte* PARIS 1752. 12. Extractionem cataractæ ſibi non bene reſpondiſſe, multaque in ea adminiſtratione eſſe, quæ non probes. Cataractæ variæ: optima, quæ unionis colore eſt, cum pupilla mobili. Rotunditas non bona, quæ ſit ab effuſo humore. Tremula cataracta extractionem poſtulat. In adminiſtratione, qua deprimitur cataracta, non probat perforationem cataractæ Celſianam. Acu utitur ad perforandum oculum, obtuſo ſtylo ad deprimendum; acum, poſtquam tunicæ ſunt perforatæ, elaſtro ſeparat, ſtylo per vitreum corpus viam aperit, apice ſupremam capſulæ partem perforat, deinde ſecunda vice inferne capſulam incidit, tunc lentem ſtylo deprimit in imum corpus vitreum, depreſſam aliquamdiu tenet, iterat depreſſiones, ſi neceſſe fuerit. Inciſio oculorum, in quibus PALLUCCIUS cataractam depoſuit, illæſa corona ciliari. Lentem non raro quaſi evaneſcere.

Ejus *Lettre à M. le Marquis de...ſur les operations de la cataracte faites par* M. PALLUCCI 1751. vel 52. 12. Ut ARGENSONIO perſuaſum fuerit, PALLUCCIUM cataractam in militum invalidorum noſocomio deponere. Faventia teſtimonia præcipuorum chirurgorum.

Ejus *methodus curandæ fiſtulæ lacrymalis* WIEN 1762. 8. Lacrymas facile in mucum degenerare, hunc fœtere, & pro pure haberi. De curatione fuſe. Neque terebratio oſſis unguis noſtro ſucceſſit, neque cuneus in novam viam datus. Igne uti non ſuſtinet in tanta grandium nervorum vicinia. Ipſe per tenuem tubulum aureum filum ejus metalli per punctum lacrumale in nares ducit, tunc ei ſubſtituit chordam auream tenuem; hujus ope exiguam turundam in ſaccum lacrumalem introducit; emplaſtro, ſi opus eſt, ſuppurante armat: eo modo ſæpe fiſtulam lacrumalem ſanavit. In graviori malo per inciſionem ſpecillum, tunc tubulum, per iſtum filum, denique turundam in naſum trahit, ipſamque ſanat cariem, ut fragmenta oſſis cum turunda prodeant, In majori carie carpto opus eſt. Morbus cæterum VINDOBONÆ frequens videtur. Cicuta in abſceſſu glandulæ lacrumalis ſpem bonam oſtendit.

Ejus *descriptio novi instrumenti pro cura cataractæ nuper inventi ac exhibiti.* WIEN 1763. 8. (1764. 8.). Oculi structura. Cataractarum species variæ, harumque causæ. Quibus in casibus lentis extractio depressioni sit præferenda. Credit noster, cataractam non cedere unquam resolventibus (u).) Pro extractione cataractæ instrumentum, cui quidem non favet; scalpellum in acum lanceolatam exeuns, qua corneam perforat, & vulnus dilatat. Aliud simile cultri occulti, cujus acus corneam tunicam perforat, & lamina pro lubitu exeuns vulnus dilatat. Capsulam lentis crystallinæ bicruri furcula aperit.

Idem *in nouvelles remarques* &c. acus cataractarias in procemio planas laudat, teretes rejicit, instrumentum describit, quod idem & sipho sit & acus, quo spissatam lentem & diluas, solvas & deprimas. Addit rationem, qua per nares specillum in fistulam lacrumalem ducit. HALLER. V. *pag.* 538.

HUGO RAVATON in *traité des playes* &c. in fistula lacrumali calamo scriptorio os unguis perforat, canalem plumbeo bacillo tenet apertum. HALLER. V. *vulnera.*

SYLVESTER O HALLORAN, Hibernus, chirurgus, qui alia etiam & historica scripsit. Ejus *a new treatise on the glaucoma or cataract.* DUBLIN. 1750. 8. Censores Dublinenses non probarunt. In præfatione colligit, quæ Græci, Arabes, & nuperi de cataracta habent. Morbum esse crystallinæ lentis, a glaucomate non differre. Membranaceam cataractam lentis esse capsulam inanem, postquam lens ipsa consumta est. Celeriter humorem aqueum regenerari. In HILMERUM & TAYLORUM. In cataracta deponenda vulnus nervuli ciliaris alicujus non posse vitari. A CAROLO de S. YVES coronam ciliarem lædi. Ut per corneæ tunicæ incisionem iris connata dividatur. HALLER.

J. GEORGIUS GMELIN in *Reise durch Sibirien.* GÖTTING. 1750. 8. T. II. agit de medico LAMA, qui oculorum morbos curaverit maximis & 16. unciarum capacibus cucurbitulis usus. HALLER.

J. FRID. CARTHEUSER. Ejus disp. *de hydrophthalmia.* FRANCOF. ad VIADR. 1762. 4. HALLER. V. *pag.* 898.

JOSEPH WARNER. Ejus *description of the human eye with the principal diseases.* LONDON 1773. 8. morbos palpebrarum tractat. In scirrhis, etiam in cancris exulceratis cicutam bono effectu adhibuit. HALLER. V. *pag.* 142.

RAIMOND de VERMALE, primarius chirurgus Electoris Palatini. Ejus *lettre sur l'extraction du crystallin hors du globe de l'œil, nouvelle ope-*

(u) Ita in *deutscher allgem. Bibl.* 5. *Band.* 1. *St.* pag. 270.

operation imaginée par. Mr. DAVIEL 1751. 12. & in *Journal de Medecine* T. II. Accedunt epiſtolæ MAUCHARTI & SWIETENII. Valde laudat inventum. Exempla curationum a Cl. DAVIEL peractarum, absque ullo ſymptomate. HALLER.

GEORGIUS HEUERMAN in *vornehmſten chirurgiſchen Operationen* &c. T. II. fuſe agit etiam de oculorum morbis, quos le DRANIUS & GARENGEOTUS omiſerint. Scarifatio oculi commode lanceola inſtituitur. Capſulam lentis cryſtallinæ vidit opacam fuiſſe, & cataractam lacteam liquorem ſuum in aqueum humorem diffudiſſe, neque eum fundum petiiſſe. Depoſitam cataractam frequentiſſime reſurgere. PAULLUCCII acus nocuiſſe; ipſe DAVIELII extractioni favet, ſcalpello paulum magis curvato. Non poſſe ſpecillis Anellianis viam ad nares aperiri, neque per oſtium naſale ductum obſtructum reſerari. Quare ſaccum lacrumalem aperit, & ſtylum flexilem in nares trudit.

Idem in *vermiſchte Bemerkungen und Unterſuchungen* &c. Catracta modo extractione ſanata, modo evulſa capſula opaca. Maculas corneæ tunicæ lapide infernali deſtruit. HALLER. V. *pag.* 310.

CABANIS junior, Chirurgus Geneuenſis in *Mem. de Chirurgie* T. II., inſtrumentum excogitavit, & ſpecillum, quibus in finem inferiorem ductus naſalis chirurgus ſubeat. HALLER.

THOMAS HOPE. V. *pag.* 144.

J. JACOBUS LUDOVICUS HOIN, chirurgus Divionenſis, ſed qui medicinam didicerat. Ejus *lettre concernant quelques obſervations ſur diverſes éſpeces de cataractes. Mercure de France* M. Auguſti 1759. 12. cataractæ anatome: fibræ ex centro in ambitum euntes, a parte interiore in poſteriorem ſe demergentes. Vitreum corpus absque magno malo violari. Veſtigium lentis cryſtallinæ depoſitæ & pene conſumtæ. Pro extractione cataractæ contra depoſitionem. De cataracta molli, fiſſa & diviſa, cujus fragmenta conferbuerunt.

Ejus *ſeconde lettre à* M. DAVIEL *ſur la cataracte radiée, la convexité du chaton du cryſtallin après l'extraction de celui-ci, & une cataracte fenetrée. Mercure de France* 1760. *Mars.*

Ejusdem cl. viri codices etiam multi exſtant, ut recenſio eorum, quæ ab HIPPOCRATE ad ſeculi 17. finem de natura cataractæ ſcripta ſunt. HALLER.

ANTON. de JUSSIEU & J. B. THURANT auctoris, *E. in cataracta potior lentis cryſtallinæ extractio per inciſionem in cornea, quam depreſſio per acum.* PARIS 1752. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Pro DAVIELII extractione. Acu utitur utrinque ſcindente, tunc forfice vulnus dilatat, & acu tantum ad apicem ſcindente capſulam lentis aperit, lentem exſpectat

ſponte

ſponte elapſuram. Ad objectiones reſpondet, & incommoda vulgatæ extractionis expendit. HALLER.

FRANC. POUSSE & CLAUDII JOS. GENTIL, FERRENII diſcipuli, *E. in deprimenda cataracta ipſius capſula inferne & poſtice primum ſecanda.* PARIS 1752. 4. Contra DAVIELIUM pro FERRENII adminiſtratione. Debere per corneam tunicam acum apparere, inter anteriorem & poſteriorem partem capſulæ cryſtallinæ poſitam, tunc depreſſa acu capſulam dividi, & humorem vitreum; inde acu antrorſum pulſa deprimi lentem &c. HALLER.

J. HENR. STELT. Ejus diſp. *de ophthalmia.* LEIDEN 1752. 4. HALLER.

GERARDUS ten HAAFF. Ejus *korte verhandeling nopens de nieuwe wyze van de cataracta to geneezen door middel van het cryſtalline vocht uyt het oog te neemen.* ROTTERDAM 1761. 8. Operationem DAVIELII commendat, quæ nullam faciat neceſſitatem maturationis cataractæ, nullum metum recidivæ. Non nocere, ſi aliquid de vitreo humore effluxerit, qui renaſcatur. Elapſam iridem facile repelli. Scalpellum ſemilanceolatum pro aperienda uvea; tenacula litteram Y referens pro firmando oculo, neque enim probat hamum per conjunctivam trajectum; alia curationum exempla. HALLER. V. *pag.* 1195.

J. MELCHIOR LUTHER. Ejus diſp. *de inflammatione tunicarum oculi.* ERFORD. 1753. 4. HALLER.

GEORG. HENRIC. TROSCHEL. Ejus diſp. præſide BUCHNERO, *de cataracta omni tempore deponenda.* HALÆ 1753. 4. Noxium eſſe præjudicium, quod maturationem requirit. Aliqua in ea re experimenta fecit. HALLER.

TOUSSAINT BORDENAVE, Profeſſor Chirurgiæ, in *Mem. de Chir.* T. II. pro PETITI ad fiſtulam lacrymalem curandam conſiliis adverſus MOLINELLUM.

De la FOREST ibid. novam rationem curandæ fiſtulæ lacrymalis tradit, in qua ſpecillum & ſipho per oſtium naſale viæ lacrymarum ſubit. Non poſſe quidem in omnibus corporibus humanis adhiberi, ſe tamen in vivis ægrisque hominibus liquores idoneos impuliſſe & ulcera ſanaſſe, ſpecillum etiam & ſetaceum trajeciſſe. Inſtrumenta idonea invenit.

MEJEAN ibid. & ipſe ſetaceum eadem via per totum lacrumalem canalem duxit, ſtylumve, ejusque ope goſſypii globulum. HALLER.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

J. le BAS & HENRICI DAVIEL, chirurgi, *E. cataractæ tutior extractio forcipum ope.* PARIS 1754. Pro patris operatione.

Idem

Idem DAVIEL in *Journal des ſavans* a. 1756. *Febr.* agit de extractione cataractæ. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* tit. oculorum affectus. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

Du VERGET in *Anfangsgründe der Wundarzneykunſt* &c. T. II. in morbis palpebrarum muſculum orbicularem debere in transverſum dividi, levatorem ſecundum longitudinem (conſilium ex theoria natum, quod ægre quisquam ſequatur). Ita HALLER. V. *pag.* 151.

Diſſ. ſopra l'arte di reſtabilir la viſta. PESARO 1755. 4. An Taylori?

ROLAND MARTIN. V. *pag.* 155.

CHRIST. STEPHAN. SCHEFFEL & JACOB. CHRISTIAN. VOGEL auctoris diſp. *de fiſtula lacrumali.* GREIFSWALD. 1756. 4. HALLER.

SAMUEL AURIVILLIUS, Profeſſor Upſalienſis, HALLERI diſcipulus. Ejus *P. prior. claſſis primæ remediorum ophthalmicorum.* UPSAL. 1756. 4. Theoria inflammationis. Multum ſperat a ſectione arteriæ temporalis. HALLER.

THOMAS YOUNGE. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

TILLOLOY. V. *pag.* 159.

J. G. WAHLBOM in *K. Swensk. Wetenk. Acad. Handl.* 1756. agit de cataractæ depoſitione. Ipſe FERRENIUM fere ſequitur, ut capſulam lentis cryſtallinæ poſterius aperiat. Eſt ubi neceſſe fuit, transverſa ſectione opacam capſulam dividere. Acus teretes utique rejicit, negatque CAROLUM de S. YVES contra opacitatem capſulæ lentis quidquam habere conſilii. HALLER.

In *collectione Skriftwäxling om alla brukeliga ſätt at operera ſtarren.* STOKHOLM 1766. 8. pluſculæ diſſ. recurrunt. Prima eſt diſſertatio quæ nunc dicta. In eam cum Cl. ACRELLIUS animadvertiſſet, reſpondit noſter. Facile poſt C. de S. YVES adminiſtrationem cataractam reſurgere. Ab eo viro anterius capſulam aperiri aut una cum cryſtallina lente deprimi. Præſtare FERRENII adminiſtrationem, quæ proceſſibus ciliaribus non noceat, nec vaſis majoribus choroideæ membranæ; cataractam ab ea minus facile reſurgere, convenire minus maturæ, lentem non diffringi, iridem non lædi. Fatendum eſſe, requirere peritam manum. Sibi melius, quam S. YVIANAM adminiſtrationem ſucceſſiſſe. In tertia diſp. perfici utique adminiſtrationem CAROLI de S. Y. ſi capſula aperiatur, cæterum eſſe difficiliorem. Ut ipſo eo lacteam cataractam aperuerit. In IV. non poſſe facile capſu-

capſulam a ſola lentis preſſione rumpi. Nullam utique adminiſtrationem ſuis carere incommodis. Adhærentes cataractas a CAROLO de S. YVES vix ſuperari, & vitreum humorem emitti, magis lædi. HALLER.

THOMAS GATAKER. V. *pag.* 1025.

J. CHRISTIAN. STOK. Ejus diſp. *de famoſo unguento ophthalmico Anglico.* JEN. 1757. 4. HALLER. V. *pag.* 1204.

ANT. de STÖRCK in *medicinisch-praktiſcher Unterricht* &c. agit etiam de ophthalmia. V. *pag.* 161.

JACOBUS CHRISTIANUS VOGEL, ZACHARIÆ filius. Ejus diſp. præſide SCHEFFELIO *de fiſtula lacrymali.* GREIFSWALD 1757. 5. Paterna experientia adjutus, plene agit de omnibus ejus fiſtulæ ſpeciebus. Ut ab aliis ejusdem ſedis malis hoc differat: ab obſtructa etiam lacrumarum ad nares via. Ut ab ægilope & a lacrumali hernia diſtinguatur. Ut fiſtula curetur. Tubulos Anellianos mallet aureos. Preſſionem non valde probat, cum malum in parte inacceſſa ſit, naſalibus oſſibus conprehenſa. Fiſtulam apertam curat filo mundante medicamento ebrio, a ſacco naſali catheteris ope in nares traducto, ita mundato ulcere. Adjecta exempla felicis eventus. HALLER.

JACOB. RENAT. TENON. Ejus præſide D. ANDOUILLE' *theſes ex anatome & chirurgia de cataracta.* PARIS 1757. 4. Bona diſputatio. Cataractarum in homine, in animalibus, inque equo etiam potiſſimum, anatome. Capſula lentis cryſtallinæ frequenter opaca, anterius, poſterius & utrinque. Deſcriptio extractionis; ad eam acus fine triangulari cum acie laterali capſulæ incidendæ apta.

Idem in *Mem. preſentés.* T. III. lentem cryſtallinam ad DAVIELII morem extraxit. Opacitatem fere in capſula ejus lentis ſedere, & anterius & poſterius. Floccos ANTONIO dictos eſſe laceræ capſulæ lacinias. HALLER.

SABATIER. Ejus & PETRI DIONYSII MARTIN diſp. *de cataractæ extrahendæ variis modis.* PARIS 1759. 4. Inſtrumenta ad extrahendam lentem: ſcalpellum hinc ſecedens cuſpide magis. Vitia ejus artificii aliqua. Pogetiana adminiſtratio. GARENGEOT lentem ſæpe eduxit. Alia inſtrumenta, ſcalpellus hinc ſecedens forceps, hamulus. Ita HALLER.

D'APPLES in *Act. Helvet.* T. V. retulit de morbo D. BERGER, de FOREL, de quo etiam DEMOURS & DAVIEL retulerunt. In T. VI aliquot exempla felicis extractionis lentis cryſtallinæ. HALLER. V. *pag* 498.

J. WILHELMUS BÄUMER. V. *pag.* 166.

DANIEL PRÆTORIUS. V. *pag.* 166.

The fabrik of the eye, and the ſeveral diſcorders who obſtruct the ſigth. LONDON 1758. 8. Germanice HAMBURG. 1760. 8. tribuitur JOHANNI HILL. De morbis oculorum, de violentia externa, ex nimio lucis fulgore. De inflammatione varia, variolarum reliquiis, cataracta, eaque tremula, glaucomate.

Idem forte, verſum a THEODORO ARNOLD, LEMGOW. 17[illegible]0. 8. HALLER.

LARBER in *anatomia chirurgica del* D. PALFYN, VENETIIS 1758. 8. maj. 4. vol. varia addidit, collecta ex SHARPIO, HALLERO, aliisque: ſuas etiam adjecit obſervationes: ancyloblepharum ſuperatum. Epiſtolæ LANCISII & VALSALVÆ de ſede cataractæ. HALLER.

C. F. THEROULDE de VALLUN & J. DESCEMET *non E. ſola lens cataractæ cryſtallinæ ſedes.* PARIS 1758. 4. HALLER.

WILLIAM PORTERFIELD (medicus Edinburgenſis, qui obiit 21. Jul. 1771. ita RICHTER.). Ejus eſt *a treatiſe on the eye.* EDINBURG 1759. 8. 2. vol. Cataractam vitium eſſe lentis cryſtallinæ. Magni momenti eſſe recto in ſitu acum tenere, qua id malum deponitur, ne putemus ante lentem eam eſſe, quando pone eam eſt. HALLER.

GIOV. BATTISTA CAMPIANI. Ejus *raggionamenti ſopra dell'apopleſſia ed i veri medicamenti: raggione ſopra tutti i mali degli occhi deſcritti in un caſo prattico.* GENUA 1759.. HALLER.

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

LOUIS FLORENT. DESHAIS GENDRON. Ejus *traité des maladies des yeux.* PARIS 1770. 12. 2. vol. De morbis ſingularum partium oculi; palpebrarum primum, de quibus cancroſos tumores reſecuit, aut butyro antimonii aduſſit. De reſecanda ob inverſa cilia palpebrarum ora: ſutura mavult abſtineri. De cultello per elaterem moto, quo palpebram adnatam ab oculo ſeparat. Fiſtula lachrymalis, in qua os unguis cariem ſenſit, nullam curationem accipit. Abſceſſus preſſionem non fert. Aquæ injectio ductum naſalem impos eſt aperire: mavult cæterum noſter per nares injici, quam per puncta lacrumalia. Majorem obſtructionem ſecundum PETITI conſilia ſolvit, ſed datur, ubi omnino ductus naſalis nequit aperiri. De educendis feſtucis: magnum uti ligni fragmentum evulſerit, ſed ut viſus non rediret. In T. II. morbi ipſius oculi. Oculi inflammationi calidam puram imponere mavult, quam medicamenta emollientia, quæ acria poſſint reddi. Venas aperit aut reſecat, neque ophthalmoxyſtro utitur. Veſicas ciere non amat. Ab ulcere eroſam corneam tunicam crepuiſſe, & feliciſſime coaluiſſe. Tumores pulvere adſpergit, in quo mercurius ſublimatus admiſtus eſt. Ad vulnera oculorum calente columbarum ſanguine utitur. Facilius integra cor-

neæ tunicæ laceratio confervet, quam partis alicujus laminarum. Staphyloma absque preffione, quæ noceat, eodem, quem modo laudavit, fanguine aut aqua ophthalmica curat. Iridem ad corneam adhærentem folvit variata luce, quæ iridem cogat moveri. Iridem imperforatam aperit. In amaurofi veficatoria laudat & fetaceum, expertus. Cataracta. Depofitio. Extractio cataractæ: non valde nocere jacturam aliquam vitrei humoris. Ea fola curatio ad lentem mole auctam convenit, ejusve abfceffum. Vitrei humoris nimium incrementum & liquefactio. De tumoribus in orbita fubnatis. De exftirpatione. Ad fungos aqua phagedænica. HALLER. V. *pag.* 1028.

JACOB LUDW. SCHURER. Ejus *num in curatione fuffufionis lentis cryftallinæ extractio depofitioni fit præferenda.* ARGENTOR. 1760. 4. Pro extractione cataractæ, pro forfice DAVIELII contra fcalpella. Adminiftrationem facilem effe, & facile vitari aut iridis vulnus, aut vitrei corporis effluxum. HALLER.

PETR. BASSUEL & STEPHANI le MAIRE difp. *de hypopyo.* PARIS 1760. 4.

CHEMIN. V. *pag.* 172.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

J. ERNEST. IMMAN. WALCH. Ejus *figillum medici ocularii Romani.* JEN. 1763. 4. De medicis ocularíis Romanis collectio ex infcriptionibus. Ipfum figillum PHRONIMI eft liberti ocularii, & eo fuas compofitiones fignabat. Redit hicce libellus in *antiquitatibus medicis felectis.* JEN. 1772. 8. auctus aliis figillis, etiam a SEGUIERIO & a C. de CAYLUS mutuo fumtis. HALLER. Confer *pag.* 1249.

FRANC. GUIL. le VACHER. Ejus & P. VICT. CONTOULY difp. *de cataracta nova ratione extrahenda.* PARIS 1768. 4. Ad modum DAVIELII cum inftrumento. HALLER. V. *pag.* 1212.

P. SUE in *dictionnaire* &c. ad exftirpandum oculum forcipem curvam præfert. HALLER. V. *pag.* 183.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

FRANC. GEACH, chirurgi, in *Phil. Tranf. Vol.* LIII. a vulnere in oculo accepto nata fenfuum deftructio, denique fuperata.

Ejus *medical and chirurgical obfervations on the inflammations of the eyes, venereal difeafes, ulcers and gunshot wounds.* LONDON 1766. 8. Germanice ZITTAU 1768. 8. Parvus libellus, in quo nimium eft theoriæ. HALLER.

LEBRECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

ANTONIUS PORTAL in *précis de Chirurgie* &c. T. II. satis videt, vulgares administrationes cæcis punctis lacrumalibus non mederi. HALLER. V. *pag.* 186.

J. LAUR. ODHELIUS. V. *pag.* 186.

LA BROUSSE. V. *pag.* 187.

BOURIENNE. V. *pag.* 187.

BERNARDINUS ASTOLFONI. V. *pag.* 189.

JEAN JANIN. Ejus *observation sur une fistule lacrimale occasionnée par un coup de feu*...1765. 4.

Ejus est insignis liber *Memoire sur l'œil & sur les maladies, qui affligent cet organe.* LION 1772. 8. Germanice vertente C. G. SELLE. BERLIN 1776. 8. Sæpe pro pure haberi mucum ex membranis lacrumalis sacci sudantem, qui sola pressione reprimitur. A lapsu dissipata cataracta. Eam noster extrahit, & nunquam deponit. Iridem quidem, sed absque periculo violari. Lens ossea. Ut ea ab uvea tunica separetur, ad quam adhæsit. Hydrops oculi. Capsula lentis opaca. Lens nigra. Post eductam cataractam bene conjunctivam resecari. De fistula lacrumali. Saccus a polypo occlusus. Spuria fistula, quæ injectione curari potest. Inflammati oculi conjunctivam etiam decurtat. Sic palpebræ prolapsum: sic in trichiasi. Palpebræ inversæ. Tumores duri palpebrarum. Prolapsus iridis. Hypopyon. Uveæ membranæ a choroidea secessio. Emulsio plumbea, quam noster GOULARDI medicamento præfert.

Ejus in *Journ. de Med.* casus difficilis fistulæ lachrymalis cum ossis turbinati vitiosa fabrica, tamen dilatato ductu nasali sanatæ.

Idem in T. XXXIV. cataractam, quæ repetito adscenderat & frustra fuerat deposita, feliciter extraxit, cum in anteriorem cameram transiisset. Lens & solito minor erat.

Idem in eodem diario a. 1773. *Jan.* retulit de amaurosi per electricitatem curata. HALLER.

JOHANNES COLOMBIER, M. D. Ejus *diss. nova de suffusione s. cataracta.* PARIS 1765. 12. De variis, quibus oculus cataracta liberatur, administrationibus. Cuique sua esse incommoda, quæ tamen in depositione minus possint, quam in extractione vitari. Ut TAYLORUS cataractam lacteam perforatione sola absque corneæ tunicæ dilatatione curaverit.

Ejus præside F. L. T. d'ONGLEE *Ergo pro multiplici cataractæ genere multiplex* εγχειρησις. PARIS 1768. 4. Quinque cataractæ genera facit, eorum duo nova, obscurationem membranæ a D. DESCEMET inventæ; & opacitatem laminæ, quam eidem lenti retina tunica circumjicit. Sed

etiam in aqueo humore membranam ſubnaſci poſſe. De opacitate anterioris & poſterioris partis lentis cryſtallinæ non dubitat, illam quidem ſanat extracta obſcura membranula, poſtquam cornea tunica inciſa eſt, fiſſa in decuſſim capſula, lente deorſum preſſa. Eandem lentem exſiccatam, inciſa tunica cornea extrahit.

Contra D. COLOMBIER ſcriptum eſt *ſomnium*, *ſ. rêve de* M. COLOMBIER, *ou lettre d'un bachelier de la faculté de Paris à un D. Regent*. PARIS 1768. quæ ſatyra proſcripta fuit. HALLER.

J. GOTTLIEB SCHEFFER, medicus. Ejus *Geſchichte des grauen ſtaares und der neuen Operation ſolchen durch Herausnehmung der Cryſtallinſe zu heilen.* REGENSPURG 1765. 4. WENZELIUM lentem opacam vidit extrahere, ut ſcalpello corneam tunicam aperiret, occulta acu lentis capſulam perforaret. Non absque dolore ægra fuit, ut tamen absque cicatrice oculus convaleſceret. HALLER.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

Skriftwäxling om alle brukelige ſätt at opera ſtarrenpå ögon. STOKHOLM 1766. 8. Collectio ſcriptorum ACRELLI, WAHLBOMII & MARTINI de cataractæ curandæ variis artificiis. De his libellis, quos continet, ſeorſim dictum eſt.

AUGUST GOTTLIEB RICHTER, vir egregius, Profeſſor Göttingenſis. Ejus *de variis cataractam extrahendi modis*. GÖTTING. 1766. 4. DAVIELIO tamen novam curandi rationem deberi, anno 1745. primum tentatam, a. 1753. publicatam, inde ab ipſo, & ab aliis perfectam. Incommoda depoſitionis. Ut in extractione nonnullis non infrequentibus incommodis provideatur, etiam iridi læſæ, & vitreo humori profluenti. De opacitate capſulæ poſt operationem nata: eam fere ſponte diſſipari. Plerumque extractionem præferri debere; minus tamen facilem ejus uſum eſſe, quando oculus profunde in orbita latet, idem valde mobilis eſt, aut anguſta iris. Inſtrumenta a variis excogitata.

Ejus *operationes aliquot*, *quibus cataractam extraxit*. GÖTTING. 1768. 4. Corneam tunicam PAMARDI haſta perforat. Non valde nocere corporis vitrei elapſum.

Ejusdem *obſervationum chirurgicarum faſciculus*, *continens de cataractæ extractione obſervationes*. GÖTTING 1770. 8. Ipſe ſæpiuſcule ad DAVIELII modum lentem opacam extraxit. Iris ſenſum facile amittit. Scalpello recto utitur, cui dorſum obtuſum, acies convexa, mucro lente lanceolatus. Fieri ut non integra cornea tunica dividatur. Tenacitas capſulæ lentis facit, ut nonnunquam incidi præſtet, quam perforari. Non prudenter lacinias ejus capſulæ volſella extrahi: cyſtitomo melius aperiri. Non debere fragmenta lentis opacæ in oculo relinqui, ſed eximi, & len-

tem

tem penitus deſtrui. Utique & frequentem & noxium eſſe vitrei corporis elapſum.

Ejus *von der Ausziehung des grauen Staares.* GÖTTING. 1773. 8. Doctus libellus & experti viri. Cataractæ diverſæ, capſulæ, humoris MORGAGNIANI, lentis cryſtallinæ ipſius; deinde unius harum partium, aut plurium, capſulæ, demum anterioris, poſterioris. Cæcitas levata aperta capſula, emiſſo humore lacteo. Eo in caſu, & quoties aquula MORGAGNI corrupta eſt, lentem cryſtallinam extrahere præſtat, etiam ſi ſana fuerit. Eam lentem etiam totam in ſquamas reſolvi. Quando capſula vitioſe dureſcit, lens cryſtallina difficulter educitur. Eſſe ubi pars lentis in caſeoſum humorem colliqueſcat. Lens, etiamſi unionis eſt colore, non ideo continuo dura eſt. Neque duritas eſt in ratione vetuſtatis. Et decimo quinto anno cataractas aliquando molles eſſe, & ſecundo anno duras. Videri lentem molleſcere, dum opaca fit. Dari albas cataractas, duras easdem. Moles lentis augetur in cataracta molli, & eadem ad uveam tunicam propius accedit. Extractio in univerſum depreſſioni præſtat. Quæ lentes margaritarum colore videbantur, extractæ flavæ ſunt compertæ, & viciſſim. Centrum nonnunquam lapideum eſſe. Linea alba, quæ erat in anteriori facie capſulæ, percurſa cataracta. Quando alter oculus cataracta laborat, etiam alter fere vitium concipit: quare continuo eam extrahere præſtat. Ad firmandum oculum obtuſa PAMARDI lanceola, a RUMPELTO emendata, noſtro placet. Cultello utitur, non forfice, quæ contundat. Corneam tunicam unico inſtrumento oportet aperire, eoque ita lateſcente, ut ab apice recedit, ut vulnus corneæ tunicæ repleat, neque aqueus humor præpropere effluat. Suum cultellum aliis oſtendit præſtare. Quo propius ad albugineam tunicam oculus perforatur, eo majus eſt lædendæ iridis periculum. Oculum oportet ſurſum, paulum extrorſum dirigere; cultellum apice recta verſus iridem dirigi, ad rectum cum cornea angulum. Cavendum, ne cornea tunica in duas lamellas ſecedat, & curandum, ut cultellus omnino intra oculum ſubeat. Dum perforatur cornea, dorſum cultelli iridi debere obverti: & vulnus dimidiam corneam metiri. Si inciſio rite facta fuerit, lens continuo ad iridem accedit, non ita ſi vulnus nimis parvum fuerit: ejusmodi vulnus dilatari poteſt. Cicatrices vix diſcinduntur niſi forfice. Palpebræ digitis debent diduci. Quando cornea inciſa eſt, tunc capſula lentis cryſtallinæ debet aperiri, neque enim integra cum capſula lens debet extrahi. Si cum lente capſula una deceſſerit, ſecurum licet eſſe de futura cataracta. Capſulam opacam penitus oportet deſtruere. Cyſtitomum De la FAYE noſter laudat ad capſulam aperiendam. Si pupilla connivens cataractam ægre dimiſerit, oculum oportet premere, quo pupilla dilatetur. Quam lentiſſime lentem extrahere melius eſt. Irritatione abſtinendum, & nimia preſſione, ne pars inferior lentis in pupillam ſe urgeat, iridem lædat. Malum eſſe, ſi pupilla ſubito

ſubito ſe contraxerit, quando cornea tunica perforata eſt. Anguſta pupilla extractionem non impedit. Macula in media pupilla nyctalopiam facit. Humor aqueus turbidus equidem cæcitatem infert, facile vero ad limpiditatem redit. Ut adnata cataracta ſolvatur, curvo ſpecillo utendum, eam inter & iridem dato, & circa ſuum axin rotato. Humor vitreus facile prolabitur, magis ſi cornea tunica non ſatis ampliter aperta fuerit. Nihil inde mali, ſi tertia pars vitrei humoris perierit. Cataractam etiam poſt operationem elabi, etiam a terrore. Ut vitreum corpus quaſi de pedunculo prodeat ſuper inferiorem partem conjunctivæ tunicæ: eum pedunculum oportere forfice dividere, nam corneam tunicam ſe adſtringere, & eum petiolum quaſi amputare. Acutius videre, quibus media pars vitrei humoris elapſa fuit, iis quibus nulla amiſſa eſt. Iridis vulnera periculo carere, niſi majora ſint. Staphyloma & iridis prolapſum in parte inferiori frequentia eſſe; elabi etiam iridem a convulſione oculi: ſenſu carere. Eum prolapſum preſſionem blandam requirere palpebrarum, & lucem valide irradiantem, poſtquam inflammationis periculum ſuperatum eſt: neque tamen iis cum auxiliis certo iridem ſuum in locum redituram. Raro capſulam ſolam absque lente opacam reddi. Semel ſe vidiſſe membranaceam cataractam: pelliculam nempe albam, quæ per pupillam prodibat, ab ictu natam. Capſulam lentis ab iride tunica non difficulter ſolvi. Frequentior eſt illa cataracta membranacea, quæ eſt opacitas capſulæ poſt operationem per inflammationem natæ. Id malum vitatur, capſula una cum lente educta. Raro extractioni magnam inflammationem ſupervenire. Non debere poſt operationem permitti, ut oculi ſui vires homo experiatur, qui cataracta liberatus fuerit. A die 3. 4. quotidie oculum aqua vegeto minerali humectari poſſe. Hypopyon ob puris viſciditatem amplam inciſionem requirere. Vulnera corneæ tunicæ non absque cicatrice ſaneſcere. Caſus aliqui rariores. Pupilla naturalem figuram ſponte recuperat. Poſt lentem corpuſculum expreſſum: pars lentis, ut videtur. Vitreum corpus elapſum, ſani ſimile, apertum, ita dolor omnis ſublatus. Ita HALLER.

Idem celeberrimus RICHTER, Medicinæ doctor & Profeſſor publicus ordinarius, Societatis Reg. Scient. Götting., & Acad. Reg. Scient. Sueciæ membrum, in *Novis Comment. Soc. Reg.* Götting. T. VI. ad annum 1775. GÖTTING. 1776. 4. de ſtaphylomate agit. Duo ſunt morbi natura diverſi, qui ſtaphylomatis nomine communiter veniunt: prolapſus nempe iridis ex cornea vulnerata, vel ulcere adfecta natus, & præternaturalis expanſio corneæ aut ſcleroticæ. Rarum eſt ſtaphyloma ſcleroticæ: ipſe ſemel tantum vidit in angulo externo oculi a contuſione exortum. Corneæ ſtaphyloma ab auctoribus in totale & partiale ſubdividitur: utrumque frequens eſt, illud tamen ſæpius occurrit, de quo ſolo hic noſter agit. Ejus deſcriptio, incommoda

&

& damna. Corneam, dum ſtaphilomate totali afficitur, non diſtendi, ſed potius ab humoribus inter laminas congeſtis intumeſcere, craſſeſcere, ut cameram anteriorem minuat, ſubinde etiam aboleat iridi adhærens. Se vidiſſe vaſa craſſæ illius corneæ ſanguine rubro turgere, eumque, diſciſſa cornea, copioſum fundere. Staphyloma adhuc recens aliquoties inciſum, in quo cornea introrſum tumens lardaceæ naturæ deprehenſa. Ex hac corneæ ab inflammatione præſertim nata & introrſum iridem verſus porrecta craſſitie poſſe non ſtaphylomatis ſolum, ſed & ſynechiæ, absque humoris aquei jactura ſubinde ortæ ac ideo explicatu difficilis, naturam facile intelligi. Cauſas, a quibus morbus iſte communiter derivatur, ſæpe vidit, quin ſtaphyloma ſequeretur; & viciſſim. Quæcunque obſervavit ſtaphylomata corneæ totalia, ea omnia vel variolis, vel oculorum contuſioni & inflammationi ſupervenerunt. Staphyloma totale recens molle, ætate vero tenax fit & durum a difflatis ſubtilioribus humoribus: ejus opacitas a ſtagnantibus humoribus ſenſim ſpiſſeſcentibus. Pellucidum nunquam ſe vidiſſe. Nodi & tubercula, quæ non raro in ſtaphylomate ſuperficiem corneæ occupant, racemoſum ſtaphyloma vulgo dicta, minime ſunt cava aut aqueo humore repleta, ut multi putant, ſed ſolida; nihil aliud ſunt quam excreſcentiæ ab humoribus lymphaticis copioſe hic accumulatis oriundæ. Tale tuberculum ter reſectum toties repullulare noſter vidit. Staphyloma totale poſt variolas primum ſe manifeſtare: non igitur a lacrumis, ſub conglutinatis palpebris ipſo variolarum tempore collectis, repetendum. Hoc malum eos potiſſimum invadere, qui poſt variolas non depuratis antea primis viis, præmature carnibus veſcuntur. Curatio: contra Voolhousii & Platneri inſtrumenta compreſſoria; externam compreſſionem quomodocunque inſtitutam contra indicari patet ex morbi natura nunc detecta. Inutilis eſt quoque inciſio corneæ a nonnullis uſurpata ſive ad obtinendam cicatricem, quæ diſtentam corneam conſtringat, ſive ad humorem aqueum emittendum, ut cornea collapſa oportunam ſe ſe conſtringendi occaſionem nanciſcatur; cicatricem enim non obtinebis in vulnere cito & absque fere ſuppuratione coëunte; cornea diſtenta hic non eſt; humor aqueus, clauſo jam altero die vulnuſculo, reparatur. Id caſu noſter confirmat, ubi decies circiter in eadem cornea inciſionem fruſtra tentavit. Adſtringentia medicamenta recenti tantum in malo, ubi cornea adhuc mollis eſt, proſunt repellendo humores ſtagnantes, nequaquam vero ubi cornea jam induruerit. Bis aquæ frigidæ, ſemel decocti cort. Peruv. uſu recens hoc malum ſublatum. Lapis infernalis inſigniter profuit: eo applicato fonticulus excitatus, ſpiſſi humores evocati, craſſities corneæ imminuta, & demum ejus pelluciditas reſtituta. Ut cauſticum hocce applicetur: fruſtillo lapidis affunditur tantillum aquæ, ut liqueſcat, & parvum penicillum madefaciat; penicilli cuſpide extrema inuritur ulcuſculum corneæ in loco maxime tumen-

tumente & opaco: oportet dein apertum diu ſervare ulcuſculum, ut ſtagnantes humores de cornea ſenſim evacuentur; ſi ulcuſculum durante adhuc morbo plorare deſierit, operatio etiam ter quaterve iteranda. Negat ſanationem hic ideo fieri, quod ulcuſculum & imprimis ſubſequens cicatrix corneam expanſam conſtringat; ſed potius quia humores collecti evacuantur de cornea: hoc docent inveterati tumores chronici duriſſimi, ulcere arte excitato ſuperati. Butyrum antimonii, quod celebris Gallorum medicus JANIN (x) evulgavit, cum ſucceſſu expectationem ſuperante ſe adhibuiſſe in puero octenni, ſtaphylomate poſt variolas laborante adeo, ut utraque cornea ad pollicis longitudinem ex orbita promineret, opaca tota, vaſis rubris diſtincta, genis incumbens, attritu genas palpebræque inferioris cutem excorians. Modus, quo butyrum applicuit: utraque palpebra retracta, & digitis firmata, penicillum pictorium tantillo butyri madefactum noſter corneæ affricuit per aliquot momenta; mox ubi dolor perceptus, oculum ſpongia lacte madida abſterſit; ad præcavendam poſtea inflammationem ſaturnina ſuaſit: levis prima nocte oculi dolor, æger mane bene valens, inflammatio nulla: operatio 4to 7to & 10mo die repetita: die 14to nullum morbi veſtigium. Cæterum a butyro nullus dolor, niſi ubi difluit, ſed facile lacte mitigandus; nihil hic exeſum corroſumve fuiſſe; diſcutiente potius virtute gaudere. In ſtaphylomate ſcleroticæ & prolapſu iridis nondum tentavit, uſurum ſe quidem prima data occaſione. In recenti tamen iridis prolapſu vix forte tutus ejus uſus, quod iris tum acute ſentiens doleat, inflammetur; verum nec eo hic opus eſt: ſe enim uſu aluminis id malum ſæpe ſanaſſe; in malo autem adulto forte uſurpandum, quod lenioribus tum morbus vix cedere, irisque ſenſilitatem ſuam amittere ſoleat.

Ejus *obſervationum chirurgicarum faſciculus ſecundus.* GÖTTING. 1776. 8. (Laudant ſummopere cenſores Berolinenſes (y) tam primum, quam etiam ſecundum hunce faſciculum). Præter hernias, bronchotomen, morbos ſinuum frontalium, amauroſin, ſtaphyloma, de quibus jam dictum eſt, etiam duo novi tractatus hic continentur: primus de nova cataractam operandi methodo, alter de polypis (de quibus ſuo loco dicetur). De cataractæ operatione ſunt hæc: cæcitatem citra culpam chirurgi, extracta jam cataracta, non raro poſt menſes aut annos redire; duabus probabiliter de cauſis, altera topica, univerſali altera: hæc niſi de corpore tollatur, pergit poſt operationem adhuc ut cauſa oculum adficere; quare ſi auferri nequit, oportet ægrum de periculo amittendi iterum viſus monere, ut quantum poteſt ſibi caveat. Sed neque etiam cataractæ a cauſa topica ortæ ablatio ægrum metu futuræ cæcitatis liberat, propterea quod capſula in oculo relicta opaca fiat, & huicce opacitati plerumque coarctatio pupillæ ſocietur:

(x) In ſuis *obſervat. ſur l'Oeil* (y) In *allgem. deutſch. Bibl.* 14. *Band.* 1. *Stück* pag. 188. & 29. *Band.* 2. *St.* pag. 485.

cietur: fuiſſe etiam perſæpe, cur noſter ſuſpicaretur capſulæ cum iride concretionem. Annon forte cæcitas ſubſequi ſolita præcaveretur, ſi & capſulam, ſedem mali, cum lente extraxeris? Fere absque ſana ratione eam in oculo relinqui. Eam enim adeo multum pati ipſa ſub operatione, & probabilius etiam a lente morboſa plus minusve vitiari, ut mirum ſit, obſervari tamen caſus aliquos, ubi capſula poſt operationem non evadat opaca, novaque non ſequatur cæcitas. Membranaceæ ſigna cataractæ nihil certi habent. Opacitas capſulæ in facie poſteriore nullo modo poteſt ante operationem detegi: igitur cum de cataractæ membranaceæ præſentia certus eſſe nequeas, operationis eventus, cum optimis cæterum ſignis, dubius eſt ſemper. Quare præſtat capſulam cum lente extrahere: ſic tutus a cæcitate alias ſecutura manet æger; ſic operatio moleſta aut fruſtranea evitatur, quam ad lacinias capſulæ educendas inſtituere deinceps coguntur, qui lente ſola extracta capſulam in oculo reliquerint. Differendam non eſſe hanc capſulæ extractionem, eouſque dum certo conſtet de capſulæ relictæ opacitate; nam tunc obſtant: æger ab operatione denuo ſubeunda abhorrens, capſula plerumque iridi adnata, pupilla anguſta, aut plane clauſa. Verum an poſſibilis ſit capſulæ cum lente extractio? Quater noſter obſervavit capſulam cum lente, cujus facilis erat extractio, ſponte proſiliiſſe, eventu felici, & absque ullo fere ſymptomate. Etiam in depoſitione cataractæ lentem non ſolam ſed cum capſula utique deprimi. Frequenter enim coram diſcipulis depreſſione lentis in porcorum oculis tentata, & aperto deinde oculo ſe reperiſſe fere ſemper lentem capſulæ incluſam. Præterea concipi non poſſe, quomodo lens, ſi ſola deprimatur, iterum in capſulam, neceſſario occluſam, ab humore tam aqueo quam vitreo compreſſam, adſcendens penetret poſt duos aut decem etiam ab operatione annos; aut quomodo lens adſcendens, quod ſubinde accidit, in cameram anteriorem prolabatur: ſe inveniſſe lentem in camera oculi anteriore decimo ab operatione anno capſula adhuc obvolutam: idem alii obſervarunt. Porro acum etiam cataractariam non ita exacte capſulam ſubire, ut lentem ſolam deprimere queat: ſibi certum eſſe potius extra capſulam acum ſubſiſtere, & methodum FERRENII, id quod jam ACRELL oſtenderit, ridiculam eſſe. Ex his dictis patet, capſulam facile una cum lente, & ſine periculo extrahi poſſe. Modus extrahendi: optimum videri ſi lens una cum capſula, quin hæc aperiatur, cauta & lenta preſſione educatur. Hac ratione ſæpe operationem in porcorum oculis facile ſe inſtituiſſe adſtantibus diſcipulis. Si capſulam inopinate diſrumpi ſub operatione contigerit volſella forte eam extrahi poſſe: ſi accreta fuerit humori vitreo ita ut aut ſeparari non poſſet, aut metus eſſet ne humor vitreus prolabatur, tunc forte ab ejus extractione tutius fuerit abſtinere. Cæterum ſe ab ea longe abeſſe opinione, ut ſibi perſuadeat, methodum propoſitam tutiſſimam optimam-

que esse: eam enim licet non omni fundamento practico destitutam, ideo solum a se communicatam, ut chirurgi ad experimenta capienda excitentur, ac demum statuant, quid de ea sit sentiendum.

Idem in *Nov. Comment. Soc. Reg. Götting.* Tom. VIII. ad annum 1777. agit de pterygio oculi. Pterygium, quale ab auctoribus passim describitur, nec indagationibus propriis nec sciscitationibus a medicis peritis unquam sibi innotuisse; ut adeo morbum ita descriptum solis in libris existere putet. Post multa tentamina instituta noster demum concludit: pterygium ita nominatum nil aliud esse, quam conjunctivam præternaturaliter crassam, opacamque redditam. Verum quia malum hoc ad canthum oculi internum subinde porrigatur, hinc forte factum, ut a caruncula lachrymali ortum esse pterygium putaretur. Si conjunctiva magis adhuc incrassescat, & opacetur, ejusque multa vasa sanguine rubro turgeant, pannum vocari. Sola medicamenta resolventia, uti sunt borax, mercuricus &c. hic locum habere, utpote in morbo ab inspissatis humoribus orto. Quid ab operatione, qua pterygium resecatur, expectandum sit, auctor definire non audet. In pluribus casibus corneam subjacentem incrassari, opacarique, hinc nisi spes forte sit, ut pristina pelluciditas ipsi reddatur, operationem probabilius inutilem esse: ea porro operatio corneam naturali suo integumento orbat; hinc an eventus semper felix sperandus sit, se definire nolle. Fonticulum in loco affecto excitatum forte non inutilem futurum autumat.

F. W. Jerichow. Ejus disp. *sistens modum sectionis oculi in cataracta instituendæ, variasque circa ophthalmiam cautelas, cui accedit observatio practica de tumore oculi insolito.* Utrecht 1766. 4. Haller.

Car. Lud. Franc. Andry & J. Ant. Elias de la Poterie, auctor, *E. incisioni corneæ in curando hypopyo præstat embroche.* Paris 1766. 4. Haller.

Claud. Anton. Rivard & Paul. Gabriel Lepreux, auctor, *E. impeditis lacrumarum viis parari debet lacrumis artificiale iter in cavum quod juxta majorem oculi canthum inter superficiem internam palpebræ & oculi globum deprehenditur.* Paris 1766. 4. Aperiri vult saccum lacrumalem sub caruncula inter palpebram inferiorem & oculum, recto scalpello, & matutinis horis. Non parcendum tendini musculi orbicularis. Sub caruncula lacrumali & parte anteriori & superiori sacci incidit. Stylo viam in nares aperit, & in ea via fistulam relinquit. Haller.

Christ. Tob. Ephr. Reinhart. V. *pag.* 196.

J. Frider. Reichenbach, chirurgus. Ejus *cautelæ & obss. circa extractionem cataractæ, novam methodum synizesin operandi sistentes.* Tubing. 1767. 4. Extractio cataractæ: lens crystallina adhærens forcipe separata. Aliud exemplum in quo visus non rediit. Rectum scalpellum præfert. Haller.

Adolph. Guil. Bose. Ejus disp. *de morbis corneæ ex fabrica ejus declaratis.* Lips. 1767. 4. Haller.

Hayes. V. *pag.* 197.

Grignon. V. *pag.* 199.

John Henry Mauclerc. Ejus *nomenclatura critica morborum ocularium, or a critical index to the diseases of the eye.* London 1768. 8. Haller.

.Casten Rönnow. Ejus *om en ben och stenartig starr wid hela omkretsen af uvea fastwuchsen som lyckeligen blifwit med nålen nertrykt.* Stokholm 1768. 8. Lentem crystallinam, quam deposuit, adeo fuisse induratam, ut sonaret fricta, & præterea ad iridem adhæsisse, felicem tamen fuisse curationem.

Contra hoc scriptum libellus prodiit cui titulus, *Doutes que la cataracte dont.* M. Rönnow *fait mention ait été osseuse & pierreuse.* Ibid. 1768. 8. Nihil certum esse in sono inve natura hujus cataractæ ossea. Haller.

Joh. Gottlob Haupt, Dresdensis. Ejus diss. inaug. præside Huberto Harrer *de ophthalmia.* Dresdæ 1768. 4.

Guerin, chirurgus Lugdunensis. Ejus est *traité sur les maladies des yeux, l'operation de la cataracte par un instrument nouveau, qui fixe l'œil & fait la section de la cornée.* Lyon 1769. 12. Germanice Frankfurt und Leipzig. 1773. 8. Ordo non bonus, sed vir multa expertus. In oculi inflammatione plumbum in aceto solutum utiliter adhibuit. Magnete, ut olim Hildanus, micas chalybeas ex oculo extraxit. Tumida vasa ligat, & forcipe resecat, non alteri administrationi cessura. Conjunctivam sanguine suffusam sponte crepuisse felici eventu. Cum glandulæ Meibomii obstructæ, tarsus adrosus esset, mercurio liquefacto fistula sanata est. Palpebram ab oculo fascia detraxit, chartam oleo imbutam interposuit. Anellii styli argentei canales lacrymales reserant, fistulas callosas non sanant. Ad modum Cabanisii, paulum emendatum setaceum per viam lacrymalem trajicit. A turundarum usu cicatrix dura successit, ægro molesta. Injecta in fistulam aqua cum veronica decocta profuit. Ferro candente auctor non utitur. Ne saccus lacrymalis per sanatam fistulam distentus maneat, apta pressione utitur. Facile curari vulnera tunicæ corneæ. Staphyloma pressionem non fert. De cataracta: sæpe opacam membranam se exemisse, etiam forfice dissecuisse. Eam membranam esse capsulam lentis opacam, ab ejus membrana propria diversam. Antonii *accompagnemens* esse Morgagni aquulam spissatam. Pro extractione lentis, ad quam forcipem adhibet, elastro instructam, quæ una & oculum continet, & tunicam corneam pertundit, capsulam vero lanceola occulta aperit. Strabismus ex ocularium dentium eruptione, ex unguento ad lichenes, &c. Haller.

J. FRANC. PUSWALD. Ejus disp. *de ophthalmia.* WIEN 1769. 8.

GISBERTUS de WITT, chirurgus, in *Verhandelingen uytgegeeven door het* &c. fuse egit de diversis artificiis, quibus cataracta educitur, deque eorum commodis & incommodis. De variis periculis, quæ cataractæ depositionem comitantur, in qua præterea administratione omnino caveri nequit, ne corpus vitreum lædatur. Commoda extractionis. Vitia DAVIELIANORUM consiliorum, & forcipis incommoda, instrumentorum nimia varietas. In GEORGII de la FAYE encheiresi oculum nimis celeriter evacuari, facile partem infimam iridis amputari. POYETI cultellum male ancipitem esse, & nimis longum, SHARPII cultellum justo esse angustiorem, neque capsulam lentis crystallinæ apertionem doceri. Vitia PALLUCCIANI instrumenti. Ipse vero Auctor oculum le CATI instrumento firmat, capsulam lentis cystotomo GEORGII de la FAYE aperit. Exemplum ubi ea lens evanuerit. HALLER. V. *pag.* 207.

Lego etiam Germanice *Vergleichung der verschiedenen Methoden den Staar auszuziehen, von* GISBERT de WIT. GIESSEN 1775. 8.

WILLIAM NORTHCOTE. V. 207.

WILLIAM ROWLEY. Ejus *essay on ophthalmia.* LONDON 1771. 8. Perinde in nitro fiduciam suam ponit. HALLER. V. *ulcera.*

CAR. FRID. LUD. DACHTLER. Ejus disp. *de variis oculorum morbis.* LEID. 1770. 4. HALLER.

MARCHAND. V. *pag.* 209.

PRECOURT. V. *pag.* 210.

PIETSCH. V. *pag.* 210.

HOFMAN. V. *pag.* 211.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

ADOLPH FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

JOSEPH. LEOPOLD. IRKA, Austriaco-Vindobonensis. Ejus disp. *de morbis oculorum internis.* WIEN 1771. 8. Fusa & collectanea & nimiis subdivisionibus onerata disputatio. Morbi eorumque causæ, modus item quo hæ in corpus agant, pathologice magis quam practice pertractantur, ita ut labor fere sit chirurgo ocular io practico inutilis. RICHTER.

EDUARD LINZ. Ejus disp. *de morbis oculorum externis.* WIEN 1771. 8. A tumore carnoso de oculo resecto mors. Carbunculus palpebræ plumbo curatus, cum interno usu cicutæ. Ophthalmiam veneream sanari, soluto in spiritu frumenti sublimato hydrargyro, etiam extracto cicutæ. Elapsam per enorme tunicæ vulnus iridem & corpus vitreum curatum, & clausam corneam. HALLER.

FRID.

FRID. CHRIST. OETTINGER & KURNER. Ejus disp. *de lapsu palpebræ superioris.* TUBING. 1771. 4. Conjuncta cum amaurosi paralysis. HALLER.

POUPART. V. *pag.* 216 & 228.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

TOUTANT BEAUREGARD. V. *pag.* 225.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

J. DAN. METZGER, medicus Bentheimensis. Ejus *curationum chirurgicarum quæ ad fistulam lacrymalem hucusque fuerint adhibitæ historia critica.* MUNSTER 1772. 8. Consilia ab ipso CELSO ad hæc mala data. ANELLII curationem non undique inutilem esse. Ad aperiendam viam lacrymarum acum triquetram in ductu inter perpendicularem & horizontalem medio impellere suadet. PETITUM incidere, quod non videtur locum habere, ubi saccus adipe plenus sit. In levi casu ANELLII, in majori absque magno callo PETITI, in carie & destructo sacco WOOLHOUSII curationem locum habere. HALLER. V. *pag.* 226.

J. PHILIP. MÜLLER. Ejus disp. *de palpebrarum adfectibus.* HALÆ 1772. 4. HALLER.

STEPH. POURFOUR de PETIT, & JAC. FRANC. de VILLIERS *E. senescentibus oculi inflammationibus conjunctivæ scarificatio.* PARIS 1772. 4. HALLER.

J. CHRISTOPH. ANDREAS MEYER & ROSENTHAL *examen quarumdam optimarum extrahendi cataractam methodorum, imprimis* WENZELIANÆ, GREIFSWALD. 1772. 4. Instrumenta varia ad dividendam corneam tunicam LOBSTEINII, RICHTERI, & WENZELII, tum encheireses. WENZELII aurea lamina ad elevandam palpebram superiorem, culter nimis angustus, acus ad findendam lentis capsulam, uncus inutilis. RICHTERI culter optimus, & cystitomus ad aperiendam capsulam aptissimus. LOBSTEINIUS oculum aptissime firmat. HALLER.

In *J. Encyclopedique* 1773. 12. *Dec.* dicitur de morbis oculorum pro JEAN JANNINO adversus DESCEMENT. Ita HALLER.

CAR. JOH. OEHME. V. *pag.* 1227.

M. E. BLOCH. V. *pag.* 230.

J. CASPAR HELLMANN, chirurgus Magdeburgicus. Ejus *der graue Staar und dessen Herausnehmung.* MADEBURG 1774. 8. Fuse de cataractæ extractione, quam depositioni longe præfert, qui ipse inter 50. ægros ea ratione curatos, 32. perfecte. 10. hactenus restituerit. Minute de cataractæ varietatibus, deque instrumentis. WENZELII laminam ad susti-

nendam

nendam palpebram ſuperiorem ſatis probat, tum viri dexteritatem, cultellum vult lateſcentem, & craſſeſcentem. Capſulam lentis præſtat ſeorſim aperire, lanceolata acu, & late in decuſſim diſſecare. Ut ab iride adnata capſula ſeparetur. Ne oculo æger permittatur uti. Vulnus tunicæ corneæ facile ſanari: prolapſum humoris vitrei non valde nocere; prolapſum iridis, & pupillæ ab inflammatione natam anguſtiam, auctor magis metuit. Præmagna & dura lens melius deponitur. Multi poſt eductam cataractam, etiam eminus accurate vident. Ægrotorum quinquaginta hiſtoriæ. Malos eventus auctor non diſſimulat. HALLER.

Scarificatio oculi Hippocratica. Opus ineditum *Catal.* OSB. Ita HALLER.

GE. VOGTHERN. Ejus *de morbis oculorum* Germanice 4. ſeculi XVI. Ita TREW.

PELLIER. V. *pag.* 237.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

BECHEREL. V. *pag.* 238.

GEORGE CHANDLER. Ejus *a treatiſe of the cataract, its Nature, ſpecies, cauſes and ſymptoms* &c. LONDON 1775. 8. Ex HEISTERO, PLATTNERO, ST. YVES, & WARNERO temere, & erronee congeſtum opus ab homine deſtituto omni experientia, & neceſſaria cognitione adminiculorum ad hanc adminiſtrationem requiſitorum. RICHTER.

CAROLUS SZEN, Hungarus. Ejus *diſſ. inaug. de cataracta ab effluviis œquœ fortis nata.* JEN. 1774. 4. HALLER.

SAXTORPH. V. *pag.* 240.

TODE. V. *pag.* 241.

TERRET. V. *pag.* 241.

JOH. HENR. JUNG, medicus. Ejus *ſendſchreiben an Herrn Stadtchirurgus* HELLMANN *in Magdeburg, deſſen Urtheil* die *Lobſteinſche Staarmeſſer betreſſend.* FRANKFURT am MAYN 1775. 8. Ob cultrorum deſcriptionem, uſumque expoſitum legi ſane meretur. Defendit ſuum magiſtrum LOBSTEINIUM contra HELLMANNUM, ut inde manifeſte pateat, HELLMANNI de cultris Lobſteinianis judicium vero fundamento deſtitui, & JUNGIUM virum eſſe perſpicacem ac in arte bene verſatum, qui etiam cataractæ adminiſtrationem feliciter ac laudabiliter exercet. RICHTER.

HILL. V. *pag.* 243.

DOBSON. V. *pag.* 243.

HEY, medicus in *Leeds*, tetulit in *Medical obſervations and Enquiries* &c. *Vol.* V. LONDON 1776. 8. de electricitatis efficacia in amauroſi. Septem caſus: 1mo. ex levi vulnere frontis facile curato poſt 6. hebdomadas cæcitas; æger, præmiſſa venæ ſectione, electriſatus quotidie, boloque ex calo-

calomel. & camphor. ana gr. ijj. ſingulo veſpere ſumto, alvo bis quotidie mota, atque paucis poſt diebus ſpe adparente, tertio denique menſe integre reſtitutus. 2do. Cæcitas in puero 9. annorum ſpontanea, eodem modo, ſed gr. j. calomel. tantum ſumto, feliciter ſuperata. 3tio. Immanes dolores capitis velicante ad nucham poſito ſublatos inſolita viſus depravatio ſecuta, ut objecta melius oblique, quam directe ſita cerni poſſent; electriſationis, & corticis Peruviani cum calomele, interpoſitis purgantibus, per annum protracto uſu viſus in oculo quidem ſiniſtro perfecte reſtauratus, at in dextro integre deletus. 4to. Viſus a repreſſa frigore perſpiratione imminutus, & a gravi deinde capitis contuſione totus fere amiſſus: ſola hic vi electrica effectum, ut æger uno oculo objecta omnia, altero ſaltem lateralia diſtincte videret. 5to. In puella 13. annos nata viſus oculi dextri nullus, ſiniſtri admodum obſcurus; muſculi in collo rigidi, & ad minimum etiam motum valde dolentes: collo linimentum applicatum; viſus electriſatione, calomele & camphora parumper emendatus, ſed cura interrupta: hanc denuo tentari cœptam ægra ferre nequiverat: tandem virium proſtratio, vomitus, paralyſis, mors. Inciſo cadavere prima & ſecunda vertebra colli carioſa reperta, nervus opticus emaciatus, cineritius, cavitates cerebri aqua repletæ. 6to. Inter obambulandum repente viſus amiſſus, tertio die ſponte redux, ac ſexto menſe iterum ſubito diſparens, quin amplius rediret: æger ab electriſatione, negligenter quidem uſurpata, id ſaltem lucratus eſt, ut objecta lateralia utcunque dignoſceret. 7mo. Viſum & memoriam ſimul deletam vis electrica reſtituit. Monet noſter, fruſtra morbum jam inveteratum electricitate tentari; nullum in hiſce exemplis morbum fuiſſe, qui duobus annis eſſet antiquior. Dubitari poſſe, utrum mercurius & camphora quidquam contulerint, cum ſola vis electrica in duobus dictis caſibus viſum reſtituerit. Singulare eſſe, quod objecta lateralia longe vividius, quam fronti obverſa fere ab omnibus cernerentur. (His recenſitis celeb. RICHTERUS addit (z) ſe obſervaſſe amauroſin, ut tamen æger locum exiguum pro radiis lucis oblique naſum verſus colligendis haberet, ſed difficulter inveniendum, quo ſemel invento, ſat bene viderat remoti etiam apicem turris. Porro animadvertit, hanc curandi methodum fuiſſe in menſes & annos ab auctore continuatam: igitur an ideo forte optabilem effectum ſæpe non præſtet, quod, tædioſa cum ſit, citius quam par eſt ab ea deſiſtatur).

J. P. MARAT, medicus. Ejus *an enquiry into the nature, cauſe, and cure of a ſingular diſeaſe of the eyes, hitherto unknown, and yet common, produced by the uſe of certain mercurial preparations.* LONDON 1776. 4. *Presbyopiam accidentalem*, ut vocat, cum amauroſi ſemper confundi,

(z) In *chirurgiſch. Bibl.* 4. *Band.* 1. *St* pag. 58.

fundi, eam adeo frequentem esse, ut dum decies amaurosin te vidisse putas, septies forte presbyopia fuerit. Vitium in solis oculi musculis residere, nempe obstructionem ibi natam; curam igitur consistere in resolventibus, & deinde roborantibus. Laudat venæ sectiones pedis omni octiduo iterandas; cassiam ad drach. ij. ijj. jv. per integrum mensem. Soluta obstructione applicat emollientia tum ad oculos tum ad tempora, deinde electrisationem mane & vespere per aliquot septimanas continuat, simulque emplastrum de tacamahaca temporibus applicat. Stimulantia nocere. Aliquot hujus curæ felices eventus. RICHTER.

TERRAS. V. *pag.* 245.

PELLIER. (forte idem qui *pag.* 1328.) V. *pag.* 245.

DANIEL NOOTNAGEL. Ejus disp. inaug. *de amaurosi.* ERLANG 1776. 4.

JOH. FRID. LICHT. Ejus disp. *de præcipuis viarum lachrymalium morbis.* STRASBURG 1776. 4. Diligenter elaborata dissertatio, in qua præter aliorum præcepta & observationes selectissimas, & firmiter dijudicatas, fontesque indicatos, propria quoque bene multa occurrunt; id quod in ejusmodi speciminibus raro deprehenditur. TODE (b).

GULBRAND. V. *pag.* 251.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

JOANNES KLINGER, Rumburgensis. Ejus *diss. inaug. sistens structuram oculi.* WIEN 1777. 8.

GEORG. HENR. VOLGER, Nordheimensis, RICHTERI discipulus. Ejus diss. inaug. *de maculis corneæ.* GÖTTINGÆ 1778. 8. Remedia adversus corneæ opacitatem efficaciora sat plene pertractat. RICHTER.

JOSEPHUS MOHRENHEIM, Vindobonensis, in nosocomio medico practico chirurgus etiam ocularius & obstetricius. Ejus *Beobachtungen verschiedener chirurgischer Vorfälle* hocce anno 1779. forte prodibunt. Inter eas observationes plusculæ, ut audio, intercedunt de cataracta, & de vulneribus &c.

O D O N T A L G I A. Vide *dent. morb.*

ONOMA-

(a) In *medicinisch-chirurg. Bibl.* 6. *Band.* 1. *St.* pag. 204.

ONOMATOLOGIA
SIVE
DICTIONARIUM, LEXICON.

HERODOTUS. Vide *pag.* 981.

BACCHIUS. Ejus dictionarium vocum Hippocraticarum EROTIANUS plerumque sequitur, & cujus sententiæ fere accedit. HALLER. V. *pag.* 997.

EROTIANUS, vixit tempore NERONIS, opus suum ANDROMACHO dedicavit. Ejus *glossarium* possidemus Græce λεξεων συναγωγην excusum PARIS. 1564. 8. Edidit etiam BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS, VENETIIS 1566. 4. & FOESIUS cum HIPPOCRATE, GENEV. 1657. fol. Ad historiam medicam, & ad intelligendas difficiles voces (etiam chirurgicas) HIPPOCRATIS usui esse potest. Codicem citat COCCHIUS ad NICETAM p. 50. & in BIBL. VOSSIANA alius erat n. 2722. etsi titubante cum titulo, tum in Bibl. Vindobonensi LAMBEC. VI. Ita HALLER (a).

GALENUS. Ejus *definitiones medicæ* BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete. Partium corporis definitiones, tum morborum, etiam chirurgicorum, breviter omnia. Codex M. S. est in Bibl. JACOBÆA Londin. n. 8484. In *Medicea* BANDIN III. p. 115. *Plut.* LXXIV. MONTFAUC. & LXXIII. ib. In Bibl. *Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 93. In *Bibl. Reg. Paris.* l. c. Prodierunt JANO PHILOLOGO interprete LION 1519. 16. PARIS. 1528. & cum GALENO BASIL. 1562. & alias. HALLER (b).

JULIUS POLLUXUS. Ejus *lexicon* a TIBERIO HEMSTERHUYS editum AMSTERD. 1706. fol. Morborum singularum corporis partium brevis expositio. Sic HESYCHIUS apud ALD. 1514. fol. & LEID. 1746. fol., cujus brevissimæ sunt interpretationes. HALLER (c).

Anonymi lexicon medicum Arabice habetur in *Bibl Reg. Par.*

Aliud Arabico Persicum in Bibl. Leidensi. HALLER (d).

SIMON de CORDO, vulgo *Januensis*, subdiaconus, Capellanus NICOLAI IV. Pontificis maximi, qui a. 1292. obiit. Ejus est opusculum, cui nomen *Clavis sanitatis simplicia medicamenta latina, græca arabica alphabetico ordine elucidans. Recognovit, mendis purgavit, citationibus* PLINII & *aliorum auxit* GEORGIUS de FERRARIIS. VENET. 1514. fol. Aliæ editiones sunt PATAV. 1474. fol. VENET. 1486. fol. 1507. fol. 1510. fol. 1513. fol. 1514. fol. Codex est in Bibl. Mediceæ Plut. LXXIII. vocatur *l. synonimorum.* (Alios codices vide in HALLERI *Bibl Botan.*). Alphabeti-

Fffffff 2

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 175. (b) Ibid. pag, 95. & 233. (c) Ibid. pag. 278. (d) Ibid. pag. 421.

betica eſt recenſio vocabulorum medicorum, morborum, medicamentorum ex tribus regnis. Non ſine labore natum opus: etſi peſſimi ſeculi. Etſi enim trium linguarum noſter nullam acurate tenuit, ab omnis generis tamen hominibus, Græcis, Arabibus, aliis, de vero ſenſu nominum & vocum inquiſivit. HALLER (e).

Anonymi *fragmentum lexici medici*, ſeculi XIV. eſt in Bibl. BERN. Ita HALLER (f).

LAURENTIUS PHRYSIUS, (FRIES), medicus Metenſis, Arabum acris defenſor. Ejus *ſynonima und gerechte Auslegung der Wörter ſo man in der Arzney braucht.* NÜRNBERG 1519. fol. STRASBURG 1531. fol. 1535. 4. Gallice *les ſynonimes latins, greces, & hebreaux* &c.... 1519. HALLER (g).

Dictionarium medicum Græco-Latinum 1525. fol. absque alio titulo in *catalogo Lipſienſi* legitur. HALLER (h).

OTTO BRUNFELS. Ejus *onomaſticon Medicinæ omnia nomina herbarum, fructuum, ſuffruticum, arborum, ſeminum, florum, radicum, lapidum, metallorum, inſtrumentorum & definitionum medicinalium.* ARGENT. 1534. fol. 1543. fol. Lexicon eſt Medicinæ univerſæ, in quo omnia collegit, quæ utrunque ad Medicinam pertinent, ex veteribus compilavit. HALLER (i). V. *pag.* 1095.

HENRICUS STEPHANUS. V. *pag.* 8.

JOHANNES GORRHÆUS. V. *pag.* 8.

ISACUS JOUBERT. V. *pag.* 299.

ANUTIUS FOES (Fœſius). V. *pag.* 12.

BARTHOLOMÆUS CASTELLUS, Meſſanenſis, qui ante bina ab hinc ſecula floruit. Ejus eſt *lexicon medico-Græco-Latinum ex Hippocrate Galleno, Avicenna* &c. (VENET. 1607. 8. 1626. 8. 1642. 8. PATAV. 1713. 4. 1721. HALLER), quod deinde auxit EMANUEL STUPANUS, Baſilienſis medicus, BASIL. 1628. 8. Repurgavit, tertiaque parte auxit ADRIANUS RAVENSTEIN, ROTERDAM. 1644. 8. 1651. 8. 1657. 8. 1661. 8. 1670. 8. De HAEN. Iterum auctum a JACOBO PANCRATIO BRUNONE, addita BRUNONIS *Mantiſſa tetraglotta, vocabulis Latinis cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis & Italicis.* NÜRNBERG 1682. 4. (LIPS. 1713.). Iterum auctius, ut certe titulus præfert, GENEV. 1746. 4. maj. NEAPOLI 1761. 4. 2. vol. HALLER (k).

J. ALFONSUS de FONSECA. Ejus *dicionario medico de piedras, plantas, fructos, yervas, flores, enfermidades, cauſas y accidentes que en eſts l. de privilegios de mugeres prennadas.* COMPLUT. 1606. 4. HALLER (l).

FRAN-

(e) Ibid. pag. 437. (f) Ibid. pag. 453. (g) Ibid. pag. 503. (h) Ibid. pag. 512. (i) Ibid. pag. 527. (k) Ibid. T. II. pag. 325. (l) Ibid. pag. 381.

Franciscus Thevenin. V. *tumores.*

Johannes Rhodius *Scribonium recensuit, notis illustravit, lexicon Scribonianum* addidit. Patav. 1655. 4. Ex philologicis studiis, quibus maxime valebat, noster hoc opus concinnavit, comparatis locis veterum, etiam poetarum, numis, instrumentis antiquorum, ad vetusta exempla expressis ditissimum. Lectiones studet ut det emendatas, sed potissimum ex aliis veterum locis verum sensum auctoris eruere conatur. Ad medicos veteres ex intimis intelligendos, adque historiam medicam eximium opus, quo & res & voces declarantur. In *lexico* voces Scribonii cum vocibus alio rum scriptorum declarantur. Haller (m). V. *futuras.*

Jean Durelle. V. *pag.* 24.

Stephanus Blancard. Ejus *lexicon medicum* sæpissime recusum est, nuperrime vero cum titulo *lexicum medicum tripartitum* prodiit Lipsiæ 1777. 8. 2. vol. V. *pag.* 45.

Antonius Furetier. V. *pag.* 63.

Laurentius Verduc. V. *pag.* 64.

De la Ducquerie. V. *pag.* 65.

Christoph. Helwich. Ejus *chirurgisches lexicon* (cum nomine Caspar Schroeter) Frankfurt und Leipzig 1713. 8. Haller. V. *pag.* 76.

J. Phil. Rohten. V. *pag.* 79.

Dictionnaire universal des arts & des sciences par M. D. C. prodiit Paris 1732. fol. Voces etiam chirurgicæ reperiuntur. Haller.

J. Philippus Burggrav edere cœpit *lexicon medicum universale*, Francof. 1733. fol. cujus tantum literæ duæ prodierunt. Haller. V. *pag.* 106.

Robert James. Ejus *dictionarium medicum* (non Latine sed Anglice scriptum) London 1744. fol. Gallice Paris 1746. fol. (plura volumina, in quibus alphabetico ordine voces medicas & chirurgicas, nec non morbos internos & externos fuse pertractat). Habentur etiam chirurgica, ex optimis scriptoribus collecta, ex Heistero potissimum. Haller. V. *pag.* 1071.

J. Ernest Hebenstreit. Ejus *Versuch eines medicinischen Wörterbuchs.* Lips. 1755. 4. Chirurgica etiam continet. Haller. V. *pag.* 1166.

Elias Col de Villars. Ejus est *dictionnaire François - Latin des termes de Medecine & de Chirurgie.* Paris 1741. 12. 1753. 12. Houss. 1754.

(m) Ibid. pag. 336.

1754. 12. 1766. 12. Germanice ALTONA 1747. 8. Valde laudat PORTALIUS. V. *pag.* 116.

ARTHUR CONRAD ERNSTING *lexicum chirurgicum* germanice ſcriptum dedit . . . a. 1741. 4. HALLER. V. *pag.* 1022.

PHILIPPUS FRID. GMELIN. Ejus *onomatologia medica completa, oder mediciniſches lexicon.* ULM 1755. 8. 1756. 8. Vocabulorum chirurgicorum hic interpretationem reperias. HALLER. V. *pag.* 1073.

Anatomiſch-chirurgiſches Lexicon oder Wörterbuch, darinnen alle und jedwede zur Zergliederungskunſt und Wundarzney &c. *Mit einer Vorrede des Herrn* D. LAURENT. HEISTER. BERLIN 1753. 4.

JEAN FRANÇOIS LAVOISIEN. Ejus *dictionnaire portatif de Medecine, d'Anatomie, de Chirurgie* &c. *avec les termes de chaque art, leur étymologie, definition & explication.* PARIS 1764. 12. 2. vol. 1771. 8. HALLER.

Dictionnaire anatomique & chirurgique. PARIS 1771. 12. 2. vol. HALLER.

Nouveau dictionnaire &c. V. *pag.* 217.

Encyclopædical dictionnaire &c. V. *pag.* 227.

Onomatologia medica completa oder mediciniſches Lexicon, das alle Benennungen und Kunſtwörter, welche der Arzneywiſſenſchaft und Apotheckerkunſt eigen ſind &c. *Mit einer Vorrede begleitet von Herrn D. Albrecht von Haller. Aufs neue verbeſſert und vermehrt von* D. JOHANN PETER EBERHARD prodiit ULM. FRANCOF. & LIPS. 1772. 8.

Ejus nempe EBERHARDI *onomatologia medico-chirurgica* &c. Ibid. 1775. 8.

OPERATIONES CHIRURGICÆ. Vide *adminiſtr. chirurg.*

OSSIUM MORBI.

HIPPOCRATES in L. *de articulis* &c. Agit de gibbis. Quo tempore oſſa emortua delabantur.

Idem in L. *de locis in homine* de fiſſurarum magno periculo. HALLER. Vide *pag.* 286.

ANDREAS CARYSTIUS oſſium tophum tubum medullarem replere (a). HALLER.

CASSIUS FELIX de carne ſubnata oſſium caveam replente; de oſſium topho. V. *pag.* 984.

A. COR.

(a) Apud, Cassium quæst. § I

A. Cornel. Celsus in L. VIII. agit de ossium morbis. Haller. V. *pag.* 287.

Menodorus totum os fissum excidit (b). Haller.

Heliodorus ossa negat (c) dolorem sentire. De osse excrescente, quod totum delere (d) jubet, per ambitum primo exterebratum. Haller. V. *pag.* 319.

Aetius in L. VII. cap. 86. os corruptum urendum. Haller. V. *pag.* 265.

Rhazeus in L. XV. agit etiam de ossium morbis. Haller.

Idem in L. IX. *ad* Almansorem, tit. de gibbositate. Walther. V. *pag.* 265.

Haly Abbas in *theoriæ* L. IX. cap. 12. de gibbositate, ejusque causis. In *practicæ* L. V. cap. 32. de gibbi medela. Walther. V. *pag.* 295.

Avicenna in L. III. *fen.* 22. tract. 1. cap. 12. de morbis ossium; etiam de gibbositate, ejusque cura. Walth. V. *pag.* 267.

Albucasis in *practicæ* tract. 27. cap. 9. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 267.

Constantinus *de morbor. cognit.* L. IX. cap. 14. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 268.

Gentilis de Fulgineo in *consiliorum &c.* conf. 5. 6. ad gibbositatem. Walth. V. *pag.* 418.

Lanfrancus in *chirurgiæ magnæ* doctr. 2. tract. 3. cap. 9. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 2.

Guy de Chauliac in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 2. agit etiam de gibbositate. Walth. V. *pag.* 297.

Leonh. Bertapalia in *L. super quartum* &c. pag. 292. os nudatum interire, & debere resecari. Haller. V. *pag.* 3.

Petrus de la Cerlata in *operis chirurgici* &c. pag. 33. b. corrupta ossa etiam humeri & tibiæ exemit. Haller. V. *pag.* 269.

J. Matth. de Ferrariis in *practicæ* &c. parte 4. cap. 34. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 372.

Barth. de Montagnana in *consiliorum* &c. *conf.* 231. 232. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 372.

Joh. Baverius in *consiliorum de re medica* &c. *conf.* 46. de gibbo restituendo. Walth. V. *pag.* 3.

Marcus Gattinaria *de curis ægritudinum* &c. pag. 101. de gibbositatis cura. Walth. V. *pag.* 420.

Ant.

(b) Apud Heliodorum in Galen. *compos. sec. gen.* L. IV. c. 14. (c) Apud Nicetam p. 92. (d) Ibid. p. 124.

ANT. BENIVENIUS *de abditis* &c. cap. 18. os frontis totum eroſum integra cute. Cap. 25. ſuræ oſſis carioſi magna pars feliciter exemta. Cap. 79. os femoris a lue venerea tumefactum. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. tract. 6. pag. 129. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 373.

GALEAC. de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 81. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 373.

HIERONYM. CARDANUS *de cauſis & ſignis* &c. pag. 141. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 374.

ANDR. VESALIUS in *paraphraſis* &c. cap. 91. ad incipientem gibbum. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. FERNELIUS in L. *de abditis morborum cauſis* &c. agit etiam de oſſibus mollibus. HALLER. V. *pag.* 1095.

JACOB. HOLLERIUS *de morbis internis* &c. de ſuperata emolliente vapore ancyloſi; de homine oſſibus flexilibus. HALLER. V. *pag.* 335.

PHILIP. ab INGRASSIA. V. *pag.* 1096.

AMBROS. PARÆUS in *operum* &c. L. XVIII. agit de morbis oſſium. HALLER. V. *pag.* 301.

GABRIEL FALLOPIUS in L. *de oſſibus* plus centies ſe contrafiſſuram vidiſſe teſtatur. HALLER. V. *ulcera.*

MARC. DONATUS *de medica hiſtoria* &c. L. V. oſſium varia mala. HALLER. V. *pag.* 578.

JOH. CRATO in *conſilior. med. conſ.* 374. 375. in principio gibboſitatis. WALTH. V. *pag.* 380.

PETR. FORESTUS in *obſervat. & curat.* L. XXIX. *obſ.* 23. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 381.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operat. chirurg.* pag. 187. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 302.

GUILIEL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* I. *obſ.* 45. gibboſitatis cauſa in cranio reperta. In *cent.* II. *obſ.* 99. ex ſtrictioribus infantum involucris gibboſitas. WALTHER. In cent. IV. oſſa denudata non ſemper corrumpi ſquamasve dejicere. In *cent.* V. Gibbi cum vertebrarum carie. In lumbis enatus gibbus lamina ferrea repreſſus & ſanatus. Oſſa fragilia. In *cent.* VI. ocreæ ad corrigendum pedem diſtortum. Maximum vitium pedis exeſis oſſibus, tamen ſuperatum. V. *pag.* 274.

Idem *von dem Gliedwaſſer* &c. agit etiam de ancyloſi: ad eam ſuperandum medicamenta, tum machinæ, quæ magna vi paulatim artum incurvatum extendant. HALLER. V. *pag* 859.

PETRUS POTERIUS in *inſignium curat. centuria* II. *conſ.* 38. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 387.

PETRUS PAAUW, Leidenſis Profeſſor & inciſor, H. FABRICII diſcipulus. Ejus ſunt *primitiæ anatomicæ, ſeu de corporis humani oſſibus.* LEID. 1615. 4. Intercedunt anatomicæ deſcriptioni adnotationes chirurgicæ: ut de epiphyſios ab oſſe ſeceſſione, a qua cauſa, etiam ſi artus repoſitus fuerit, motus tamen membri perit. Sinuum frontalium vulnera non coaleſcere. Vertebræ univerſæ pene ſpinæ dorſi conferventes. HALLER.

GUIL. BALLONIUS in *conſiliorum* &c. L. I. *conſ.* 51. de gibbis. WALTH. V. *pag.* 387.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſ. 4. cap. 39. de gibbo. WALTH. V. *pag.* 315.

J. PHARAMOND RHUMEL in *opuſc. phyſico-medicis* &c. cap. 15. de gibboſitate curanda. WALTH. V. *pag.* 443.

J. ANTOINE LAMBERT, chirurgien de Marſeille. Ejus *commentaires ſur la carie & corruption des os.* MARSEILLE 1656. 8. 1627. 4. Magna pars operis ex veteribus compilata: multa tamen, ut a practico viro exſpectes, propria ſunt, curationes potiſſimum mire felices. Puella, cui caries perampla tempora & frontem depaſcebat, facillime ſolo ſpiritu vini ſanata, quo malum fovebatur. Juveni ictu lapidis fracta calvaria, ruptis meningibus, fungis pullulantibus ſubinde reſectis, etiam ab ebrio ægroto evulſis, ut pus ad corpus calloſum deſcenderet, æger tamen ſanatus. Magna ſquama de ſuperiori maxilla dejecta & reparata, ſic in oſſe temporum. Inferior maxilla in condylo fracta, oſſiculis per meatum auditorium decedentibus, eventu felici. Ab ictu ulcus pectoris ſanioſum, coſtæ pars amiſſa, cum diſſolutus ſanguis per os rediret, nullo oſſe abſcedente, æger ſanatus. Ita utriusque tibiæ caries, de qua magnum oſſis fragmentum deceſſerat. Ita caries tarſi & metatarſi idoneis medicamentis injectis compreſſa, tamen ut oſſicula aliqua amitterentur. Recuſus eſt hic liber cum ejusdem *commentaires & œuvres* &c. (V. *pag.* 20.) HALLER.

M. AUREL. SEVERINUS *de recondita abſceſſuum natura* in L. VI. agit de gibbis minus plene, de varis & valgis. HALLER. V. *pag.* 276.

GUERNER ROLFINK in *epitomes* &c. L. IV. cap. 2. de gibboſitate. WALTH. V. *pag.* 448.

THOMAS BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. centuria* VI. oſſa in fœmina mollia.

Idem in *epiſtol. medicinal. centuria* I & II. HENRICUS REGIUS & BARTHOLINUS de gibbo nobilis puellæ, quem ille ſua cura levari ait. HALLER. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *anatome* aliqua huc facientia habet. Os femoris amiſſa parte tamen coaluiſſe. Patella reparata, quam ictus

ictus fclopi deftruxerat. Femoris ab epiphyfi difceffum fe vidiffe. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. SCULTETUS in *obfervationibus chirurgicis* &c. Tibia corrupta exemta. HALLER. V. *pag.* 877.

JOB van MEEKREN in *heel en genees* &c. Magna pars offis humeri exemta & a natura reftituta. Sic exemta aliqua tarfi offa. Tibia cariofa terebra fanata. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *obfervationibus propriis* &c. PETRUM ASSELINÆUM offa mollita vidiffe. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus diff. *de offium conftitutione naturali & præternaturali.* HELMSTATT 1668. 4. Luxationes, fracturæ, morbi offium. HALLER. V. *pag.* 448.

THEOD. KERKRING in *fpicilegio* &c. Trigefimo anno deceffit lamina offea de tibia, quam equus percufferat. HALLER. V. *pag.* 31.

DENIS FOURNIER. Ejus *l'oeconomie chirurgical pour le rhabillement des os, contenant l'ofteologie, la nofofteologie & apocataftofteologie.* PARIS 1671. 4. De morbis offium fufe, de fractis & luxatis & eorum repofitione. Propria vix habet, PARÆUM fecutus. Machinamenta ORIBASII depicta dat. HALLER. V. *pag.* 739.

ALLARD HERMAN CUMMEN. V. *pag.* 31.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus difp. *de gibbere.* JEN. 1684. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

BERNARDINUS GENGA, chirurgus & incifor, Medicinæ etiam doctor Urbinas. Ejus *anatomia chirurgica, cio è iftoria anatomica degli offi e mufcoli del corpo umano con la defcrizzione dei vafi piu riguardevoli, che fcorrono per le parti efterne, ed un breve trattato del metodo, che chiamano circulazione del fangue.* ROMA 1672. 8. BOLOGNA 1687. 8. quæ editio aliquantum aucta eft & emendata. Hifpanice vertente ANDREA GARCIA VASQUEZ, MADRIT, 1744. 4. Partes quidem corporis humani defcribit, deinde monita addit chirurgica. HALLER.

JEAN MICHAULT. Ejus *difcours de chirurgie pour l'explication des nouvelles machines pour les os & pour la verole lorsqu'elle fait des noeuds & des exoftofes & des ancylofes aux jointures avec l'art de les guerir.* PARIS 1691. 12. HALLER. V. *pag.* 35.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. vidiffe fe feceffum offis tibiæ ab epiphyfi, & femoris partem deperditam reparatam. HALLER. V. *pag.* 304.

DANIEL PROTTENIUS. V. *pag.* 41.

RICHARD. WISEMANUS in *feveral chirurgical* &c. L. IV. etiam exoftofes varias & cariei exempla. HALLER. V. *pag.* 41.

JACO-

JACOBUS SPONIUS. V. *pag.* 858.

POVEY relatio de maxilla inferiori exemta & renata exftat in BIRCHII *diario* T. IV. HALLER.

STEPH. BLANCARD. In ejus *collectaneorum* &c. *duabus centuriis*, quæ fecutæ funt pro anno 1681. & 1682. 8. C. van DYCK refert de magno femoris fragmento amiffo & reparato. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgifcher Lorberkranz* &c. refert de gibbo fafciis pene fanato. HALLER. V. *pag.* 45.

PETRUS ROMMEL in *Eph. Nat. Cur. Ann.* VII. *obf.* 213. in adulto viro artus flexiles, ut contorqueri potuerint. HALLER. V. *pag.* 1130.

AMEDEE BOURDON. V. *pag.* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. V. *pag.* 50.

J. PAUL. WURFBAIN. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *obfervationibus chirurgicis* &c. Ampliffima particula offis frontis deceffit, non malo eventu. HALLER. V. *pag.* 52.

GABRIEL CAROL. le CLERC in *Chirurgie complette* &c. Tibia ab epiphyfi feparata ab intimis putrefcit, maxima exoftofis genu. Exemplum ubi ex articulatione vitio nata homo artum flectebat & extendebat.

Idem in tr. *des maladies des os* exoftofium maximarum exempla recenfet. Offa emollita & fragilia. De gibbo & vertebrarum luxatione ornate agit. Contra SYLVESTRIUM, non fuiffe novas articulationes, quas putabat. Claufo pene vulnere, exfoliatio facta, demum fractura repofita, & inceffus reftitutus. HALLER. V. *pag.* 53.

ROSINUS LENTILIUS in *mifcellaneis* &c. agit etiam de gibbo.

Idem in *jatromnematibus* &c. etiam de gibbo avertendo. HALLER. V. *pag.* 54.

JOH. MERY in *Mem. de l'Acad. des fciences* a. 1706. exoftofin enormen in utroque condylo femoris defcribit, & fceleton fœminæ, cujus offa emollita varie incurvata fuerant & contorta. HALLER. V. *pag.* 512.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. Magnæ offium particulæ per abfceffus venereos labefactatæ & deciduæ. Apofceparnifmo feparata offis in capite particula, cum hæreret, chirurgi manu divulfa. Depreffa infanti frons, ut etiam multis poft annis fovea excavata fupereffet. Tibiæ os terebra perforatum, & amiffum atque reparatum. In alterius *centuriæ* Parte I. magna tibiæ exoftofis. HALLER. V. *pag.* 56.

ANTONIO ANTENORI, octogenarius chirurgus Brixianus. Ejus *ragioni di dottrine e decisive contra la stampa di* ERCOLE CAPREDONI *medico chirurgo.* PADOVA 1687. 4. Noster CAPREDONUM acriter refutat. Pugnatur de curatione tumoris genu ex ictu nati, de quo os corruptum prodierat, & cujus curam CAPREDONUS gesserat. Noster curationes sympatheticas rejicit: se antimonio & mercurio præcipitato felicissime usum esse absque nimio dolore testatur. Addit numerosa testimonia. Non indoctum opus. HALLER.

D. D. K. (DAVID KELLNER). Ejus *Unterricht von geschwürigen offenen Schenkeln und alten Beinschäden.* NORDHAUSEN 1688. 12.

Ejus *curioser Schenkeldiener.* FRANKFURT und LEIPZIG 1690. 12. Nonne idem liber? HALLER.

HIERONYMUS AMBROSIUS LANGENMANTEL. V. *pag.* 61.

JOSEPHUS COURTIAL. Ejus *nouvelles observations anatomiques sur les os.* PARIS 1705. 12. Morbi ossium etiam tractantur; de emollitione ossium, de eorum fragilitate, incurvatione. In *observationibus* una editis, etiam chirurgicæ sunt, ut de hernia incarcerata grangrænosa, sanata &c. HALLER. V. *pag.* 61.

DOMINICUS GAGLIARDI in *anatomes ossium* P. I. ROMÆ 1689. 8. proprio primum capite de ossibus petrificatis accurate, & ad ipsam naturam. Deinde de fœminæ ossibus sponte in mollem naturam transeuntibus, ut flecterentur, absumta gypsea natura, a qua ossium duritas pendet. HALLER.

PETRUS DIONIS in *cours des operations* &c. gibbos in puellis sæpe ex debilitate sequi. HALLER. V. *pag.* 304.

FRIDERICUS RUYSCH in *museo anatomico* aliqua habet huc facientia. Ossa femoris fracta, quæ male conferbuerunt, exostosibus etiam circa callum enatis. Ex acetabulo enata ossea tubercula. Tubus osseus in tibiæ cavæ tubulo hærens, undique liber. Alii ossium morbi. Exostoses numerosæ ex ea sede pullulantes, in qua fibræ tendineæ inserebantur. HALLER. V. *pag.* 63.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. vidit ossa emollita. HALLER. V. *pag.* 64.

J. BAPT. VERDUC. Ejus *suite de la nouvelle osteologie.* PARIS 1698. 12. 1711. 12. In hoc opere, quod alioquin reliquis operibus VERDUCII præstat, morbi etiam aliqui chirurgici tanguntur. HALLER. V. *pag.* 305.

GUICHARD JOSEPHUS du VERNEY, maximus incisor, Chirurgiam amavit, multaque dedit *Academiæ Regiæ Parisinæ* eo spectantia. Jam a. 1689. aliqua protulit de aqua styptica, a LEMERYO descripta, qua etiam AR-

ARGENTORATI cum plurimo fructu uterentur in omni vulnerum genere. Deinde post mortem illustris senis PETRUS SENAC Archiatrorum Comes, HALLERI olim amicus, edidit ex manu DUVERNEY scriptis codicibus, *traité des maladies des os.* PARIS 1751. 12. 2. vol. Hoc opus non oportet ex nostris æstimare temporibus, multa enim potuerunt a DUVERNEYO inventa fuisse, & eo tempore nova, quo scripta sunt. Nam circa annum 1690. noster erat quinquaginta annorum vir, multoque rerum usu exercitus. Verum & sic multa habet a PETITO, tanto nuperiori, non dicta, ut fissuras secundum ossis longitudinem factas, quas PETITUS non admisit, fracturam jungi; de calli ex succo spissato origine, de perversione musculorum & capitum ossium, de pedibus curtis, & relaxatione artuum, de diastasi & de origine gibbi, de luxatione radii & pollicis, de causa emollitionis & fragilitatis ossium, vitiisque ex rachitide nascentibus. T. I. est de fracturis. Fissuras per longitudinem ossis propriis experimentis confirmat. Fusius de sterni fracturis & scapulæ, etiam ab aneurysmatibus ortis. Exempla vertebrarum fractarum, quarum felix fuit eventus, tum fractorum ossium innominatorum. Fractum olecranum sæpe in ancylosin transire. De fracto collo femoris, incurabili malo; de secessu epiphysios, qui in adulto homine locum non habet. Exemplum arteriæ in osse fracto callo circumdatæ. Contra efficaciam osteocollæ. SYLVESTRIS nova articulatio miraculis adfictis liberata. Fracturæ a putrida medulla pessimæ; malæ a cancrosa materie. Exemplum fracturæ longæ trepano recte curatæ. SCULTETI vinculum fasciæ 18. capitum præstat. Sponte fracta in magna flexione patella: ejus vinculum laceratum & patella sursum ducta. Aneurysma a fracta tibia. In teneris discessio cartilaginis epiphysios locum habere potest, tum in scorbuticis & venereis. Fractura nasi, ossis jugalis, & restitutio. Fracturæ maxillæ in capitis vicinio periculosæ. T. II. de luxatis primum & de secedentibus ossibus cranii: de motus jactura ex perversis capitibus ossium & musculis. Vertebras non luxari, neque adeo in rectitudinem posse corrigi, contra PETITUM. In gibbo retrorsum facto, ubi vertebræ anterius proximæ & tenues, posterius vero succus osseus inter vertebras spissatus est. Sternum antrorsum pelli a retractis per suos musculos costis. Ambe paulum correcta. Radium ab osse humeri separari posse. Femoris luxationes varias admittit. Curvaturæ ossium rachiticorum: ossa mollia, pelvis angustissima. Ossa sponte rupta. In fractura tibiæ ab arteria rupta, mors. Sic ex arcus aortæ aneurysmate rupto. Pedis mira luxatio, antrorsum & retrorsum. Humerus deorsum potest prolabi, etiam antrorsum aut retrorsum. Contra amben. Ginglymus; vix a lethali violentia luxari. Machina polyspastos M. MICHAULT laudata. Os cum vulnere luxatum non debet reponi. Non possunt restitui vertebræ luxatæ. Ad ancyloses emollientia balnea, quibus incocta capita & intestina. Con-

Connatæ inter se sex vertebræ colli & dens ab atlante distractus. Caries cum exostosi requirit repetitam perforationem, deinde excisionem, quæ malleo fit & cuneo. Caries ab aneurysmate in dura membrana cerebri. Caries femoris ab ulcere fistuloso, & os fractum. Totus cubitus extractus & restitutus. Laminæ externæ tibiæ detractæ. Non debere carnem granulatam destrui, &c. Epiphyses celerius squamas dejicere. A carie profunda os destructum & trepanum in sterno. Perforatio BELLOSTIANA non successit. A succo effuso in metatarso exostosis. Femur cellulosum, in cellulis gluten. Caries cum exostosi conjuncta perite multis ferramentis perforanda & excidenda. Gangræna in digitis ex ictu. In T. III. alii ossium morbi. Rachitidem a mollitie partium & minori copia partium solidarum deducit. Exempla ossium mollium. In theoria cariem excuses humoribus imputatam acidis. BELLOSTIANUM consilium rejicit, neque vult exiguis foraminibus ossa terebrare. De exostosibus: osseum fragmentum concremento osseo cinctum. Vita du VERNEI adjecta est.

Promiserat etiam SENACUS chirurgiam du VERNEYI, sed ea spes interiisse videtur. Ita HALLER.

BERNARDUS CONNOR, medicus Hibernus, qui aliquamdiu JOHANNI SOBIESKI a consiliis fuit medicis, in *Journal des savans* a. 1693. retulit de sceleto hominis, cujus fere omnia universi corporis ossa ancylosibus inter se conferbuerant. Hæc adnotatio ornatius redit in CONNORI *dissertationibus medico-physicis*. OXON. 1695. 8. HALLER.

PYRRHUS MARIA GABRIELIS. V. *pag.* 66.

GUIL. COWPER in *anatomy* &c. Plusculæ vertebræ a tumore consumtæ. Sanatus puer, cui ossis sacri epiphysis decesserat. De epiphysium secessione & fractura, malo parum noto. HALLER. V. *pag.* 67.

HENR. van DEVENTER. Ejus *Beschryving van de Ziekten der beenderen van de rachitis.* LEID. 1739. 4. Posthumum, sed ante mortem auctoris perfectum opus. Rachitidis theoria ex salis nata abundantia, ei oppositus arcanus sapo. Spinam ventosam deteriorem esse rachitidis gradum, & universi corporis cariem. De carie multa. Simplicem laudat curationem, negat nigrescere. De radio fisso toto pene destructo, denique sanato. Ab ambustione maxima cicatrix & claudicatio: noster cicatricem incidit, ægram restituit. Nudato periosteo ossa tamen convalescere, dum aër vitetur, sicca carpta lintea imponantur. Omnino ossa nudata contegi. Radius sæpe renatus. Spinam ventosam hereditarium esse malum. Curvari artus, quod ossa mollia fiant, cedantque musculis, ita costæ introrsum ducuntur, sternum extrorsum. De balenariis thoracibus & ocreis ferreis. Spinam ventosam universi corporis esse, cariem topicam. Os femoris cum acetabulo confervens. Antiquam cicatricem incisam apta deligatione musculis

sursum

ſurſum retractis ſuſtulit. Paronychiæ lumbricos admovet, etiam cariei. Os detectum poſſe reconciliari, inſperſo lapide calaminari, carptis linteis impoſitis. Ad exfoliationem obtinendam euphorbium inutile eſſe, cauterium melius, neque debere ſquamam vi detrahi. In recenti malo os nonnunquam conſervari poſſe, ſi vero ſicca deligatio non ſuffecerit, tum debere deradi acutiſſimo ſcalpro, quoad ſanguis ſequatur. Oleo antimonii ad carnem fungoſam delendam utebatur. HALLER. V. *pag.* 1139.

PETRUS VERDUYN in *obſervationibus chirurgicis* &c. de cartilaginoſo tumore maxillæ inferioris, cum exoſtoſi ejusdem maxillæ, ferro & igne denique ſuperatis. HALLER. V. *pag.* 69.

FRIDER. HOFMANN. Ejus diſp. *de inflammatione oſſium* HALÆ 1737. 4. reſpondente auctore C. P. GLASS. Ita HALLER. V. *pag.* 324.

CHRISTIAN HELWICH. V. *pag.* 69.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.

DAN. HENR. MEIBOM. Ejus diſp. *de patellæ oſſis læſionibus & curationibus.* FRANEKER 1697. 4. Inſtrumentum deſcribit a patre HENRICO inventum, quo patellas transverſim fractas continebat. HALLER.

CASPARUS PEZOLD. V. *pag.* 71.

J. JACOB. STOLTERFOHT in *Actis Lit. Maris Balthici* a. 1699. egit de oſſibus incorpore humano præter rationem natis. HALLER.

DANIEL TAUVRY in *Mem. de l'Acad. de Sciences* a. 1700. egit de oſſibus omnibus emollitis. HALLER.

FRANÇOIS LAMBERT. Ejus *relation de la maladie de Bernard d'Armaignac ſur un amolliſſement des os.* TOULOUSE 1700. 12. Oſſa ſpongioſa ceræ molli ſimilia, dentes firmi. HALLER.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus diſp. *de oſſificatione præter naturam.* LIPS. 1726. 4. HALLER. V. *pag.* 1278.

JUST. CONR. REHTMEYER. Ejus diſp. *de oſſium ſtrepitu.* REGIOMONT. 1701. 4. HALLER.

NICOLAI LEMERY quidem diſſertatio *de la moëlle* PARIS 1704. 4. prodiit, non tamen de oſſium morbis agit, ut fraus videatur bibliopolæ, quando titulum prefixit J. ANDREAS MAHLER *der nützliche Beinarzt oder chirurgiſche Anweiſung wie man die Natur des Beines richtig verſtehen, und glücklich curiren könne.* DRESDEN 1711. 8. PETITI opus, ut puto, inquit celeberr. HALLER.

J. LUDOVICUS PETIT, ex celeberrimis chirurgis Pariſinis hujus ævi, diſcipulus LITTRII. Ejus princeps opus eſt, *traité des maladies des os, dans lequel on a repreſenté les appareils & les machines, qui conviennent à leur guériſon* PARIS 1705. 12. Leid. 1708. 8. & multo auctius PA-

RIS

RIS 1723. 12. 2. vol. 1728. 12. iterum paulo auctius 1758. 12. Germanice *der Beinarzt* DRESD. 1711. 8. 2. vol. *Abh. von den Krankheiten von den Knochen* BERLIN 1743. 8. Ingenio vir valuit, deinde ufu; eruditionis defectus paffim interceffit, ne meliorem dederit perfectumque librum. Conjecturis non abftinuit, & paffim curationes propofuit, quarum nullum fecerat experimentum. Ex hoc tamen opere nuperi rere omnes fua hauferunt. In libro I. luxationes tradit, quarum curandarum artem paffim & fignorum auxit cognitione & adminiftrationes perfecit. Amben, machinam, quæ nuperis chirurgis difplicet, ad reponenda offa emota propofuit. Luxationes femoris & vertebrarum admittit. Luxatio radii a cubito fecundum longitudinem. Luxatio duorum ordinum officulorum carpi incurabilis. Reductionem luxati capitis non laudes, aut eo pertinentes machinas, neque putat HALLERUS vertebras vere luxatas curvata fpina dorfi unquam fuiffe repofitas. Femur raro, fed tamen aliquando luxari, introrfum & deorfum, etiam furfum extrorfum. Signa & exempla. Femur ab obftetrice in partu luxatum. Emendatio fcamni HIPPOCRATICI. De ancylofi dives adnotationibus differtatio, fed inordinata, qua caufas mali potiffimum perfequitur, curationis loco fere embrochas commendat. In hydrope articuli acu triquetra utitur ad emittendum liquorem. In T. II. fracturæ tractantur & fafciæ, bona pars operis. Claviculam fractam difficulter in fitu retineri, & callum facile difformem fuccedere. De fcapulæ fractura, aut colli fcapulæ. De fracturis rarioribus, offis etiam pubis. Fractura colli femoris pro luxatione habita. In fractura femoris, quod in diftantes partes difcefferat, nofter aponevrofin fafciæ latæ incidit &c. Machina pro continendis offibus cum vulnere fractis. A nimia extenfione effe ubi artus nimis longus fiat. Exempla tendinum ACHILLIS ex nixu ruptorum. De vitiis offium internis. De carie & exoftofi, bona tractatio: aphorifmos fubjicit prognognofticos & diagnofticos, caufas diverfas, & fingulares fuas curationes. Ignem tamen admovet. Offa vidit ab epiphyfibus feparata, tota mobilia. A difceffu periofti exoftofis tibiæ, demum feliciter deftructa. Exoftofes requirunt latam incifionem, perforationem repetitam, deftructionem per cuneum & malleum, hæc in benigna fpecie. Caries a metaftafi materiæ cancrofæ. Fragilitas offium. Caries varia, variolofa, fuccedens, ubicunque ulcera fuerant. Scorbutica peffima, lethalis. Ignis ad cariem, quæ os in fcobem adterit, in aliis cafibus fpiritus nitri, in quo folutum ferrum, alia acria. Caries ad medullam penetrans trepanum requirit. De rachitide. Curvationem offium tribuit eorum mollitiei, quem morbum pro novo tradit. De offibus carneam naturam recuperantibus varia exempla. HALLER.

Idem in *Hift. de l'Acad. a.* 1722. egit de offibus interque ea cranio emollito.

Lettre

Lettre de M. Petit écrite à M.... auteur de l'extrait du tr. sur les maladies des os du Journ. des savans, 8. *Mars.* 1724. PARIS 1724. 12.

Et *seconde lettre de M. Petit à M....auteur* &c. PARIS 1724. 12. 1725. 12. Ruptum in saltatione *cochoix* tendinem ACHILLIS defendit, hoc recte; alium etiam casum fuisse, quem PARÆUS descripserit, aliamque adhibitam medelam; sæpe solo situ ruptos tendines se reconciliasse. In trochleis se errasse fatetur. Humorem viscidum articulorum caput ossis expellere, non callum aliquem.

Eloge funebre de M. Petit. PARIS 1750. 4. seorsim etiam prodiit ANTONIO LOUIS auctore. HALLER.

J. CHR. HEYNE. Ejus *tentamen chirurgico-medicum de præcipuis ossium morbis.* AMSTERDAM & DANZIG 1705. 12. Dissertatio inauguralis ad mentem BOERHAAVII scripta. Adnotationes aliquæ. De cranio variis exostosibus efflorescente; de tibia magna exostosi obducta. Sibi a MERYO demonstratam esse iconem calli, tuberosi & crassi femur fractum unientis. HALLER.

J. JACOB. BAIER. Ejus disp. *de callo.* ALTDORF. 1707. 4. HALLER. V. *pag.* 909.

WILH. HENR. MÜLLER. Ejus disp. *de ancylosi.* LEID. 1707. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Exemplum ossium carpi conferventium. HALLER.

COSNARD in *Journ. de Trev.* refert de cornu ex osse parietali fœminæ pullulante, quod resecuerit. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

JOH. PALFYN in L. *de ossibus.* Multa huc facientia habet. Rachitici ossibus curvis & deformatis. Ossa emollita apud du VERNEYUM. Ab oscitatione maxilla inferior luxata & reposita. Maxima pars cranii destructa, dura mater pellicula tantum tecta. HALLER. V. *pag.* 306.

CORNELIUS TRIOEN in *observationibus* &c. magnorum fragmentorum osseorum decedentium exempla, & dimidiæ inferioris maxillæ. Exempla deformatorum a spina ventosa ossium. HALLER. V. *pag.* 1146.

LAURENTIUS HEISTER in *Chirurgiæ* P. II. cap. 101. de gibbositate.

Ejus disp. *de ossium tumoribus.* HELMSTADT 1740. 4. De exostosi, pædarthrocace, nodis; gummi ab HEISTERO sanatum. De ossibus mollescentibus, spina ventosa brachii curata, sic in sterno aliisque ossibus. Cœliaca arteria a gummi erosa.

Ejus

Ejus *de genuum structura eorumque morbis*. HELMSTADT 1744. 4. recusa in HALLERI *selectis*. HALLER. V. *pag.* 82.

MICHAEL BURGER. Ejus disp. *de morbis ossium*. LEID. 1712. 4. HALLER.

GUILIELMUS CHESELDEN. V. *pag.* 86.

JOH. SALZMANNUS. Ejus disp. *de ossificatione præternaturali*. ARGENT. 1720. 4.

Idem in *Comm. Acad. Petropol.* T. III. de exostosi & carie cranii agit.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* II. *obs.* 98. de capite obstipo cum carie ossis occipitis & vertebrarum. *Obs.* 99. exostosis osseo spongiosa cranii. HALLER. V. *pag.* 87.

LOUIS LEGER in *veritable Chirurgie* &c. agit etiam de gibbo; oriri a nimia musculorum abdominis tensione. Ex fractura complicata caries, & talus totus exemtus. HALLER. V. *pag.* 89.

DESLANDES in *Mem de l'Acad. a.* 1716. refert de puero, cui omnia ossa per ancylosin coaluerunt. HALLER.

LAUR. ROBERG. Ejus disp. *de ossibus tuberosis*. UPSAL. 1717. 4. recusa in HALLERI *selectis*. Icones ossium cariosorum. HALLER.

J. BURKHART MOEGLING. V. *pag.* 90.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. aliquas observationes etiam de ossium morbis habet. Tibia tota amissa, & reparata, fragmento ossis elevatorii ope reposito. Os cubiti dissectum integre conferbuit, sed difficulter. Sic pes, cum totus resectus a solo metatarsi quinto osse retineretur. Tibiæ quatuor unciæ amissæ, a callo reparatæ. HALLER. V. *pag.* 90.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

JOH. JUNCKER. Ejus disp. *de exostosibus*. HALÆ 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

ABRAHAM VATER. Ejus disp. *de ossificatione præternaturali*. WITTEBERG. 1726. 4.

Ejus *osteologia naturalis & præternaturalis*. Ibid. 1733. 4. HALLER. V. *vulnera*.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus disp. *de curatione τȣ ἀποσκεπαρνισμȣ in calva*. LIPS. 1736. 4. per exemplum squamæ osseæ decussæ, quæ adplicata calvariæ comprehendit. HALLER. V. *pag.* 94.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag* 97.

J. JAC. BRAUN. Ejus disp *de ossium corruptela*. BASIL. 1723. 4. HALLER.

J. ADAM

J. Adam Kulmus. Ejus difp. *de exoftofi fteatomatode claviculæ.* Gedan. 1732. 4. recufa in Halleri *felectis.* V. *vulnera.*

J. Storch in *theoretifch- und practifche Abhandlung* &c. T. I. Offa in rachitico mollita. Cranii offa dimota & fe fuperequitantia. In T. III. agit de rachitide, carie, gibbo. Ocreas aliaque machinamenta vetat in rachitide adhibere. Haller. V. *pag.* 1153.

Nicolaus Andry in *examen de divers points* &c. non poffe ab humore articulari os de acetabulo ejici. De offibus præter naturam nafcentibus.

Ejus *orthopedie ou l'art de prevenir & de corriger dans les enfans les difformités du corps.* Paris 1741. 12. 2. vol. Bruxelles 1743. 12. 2. vol. Germanice Berlin 17.. 8. Vinculum, quo mentum furfum pellitur, ut caput erectum teneatur. Obliquum collum curari, eo etiam violente in alterum latus contorto. Nafci pueros cum femoris luxatione. Gibbum, ut Gouey, fæpe a nimia mufculorum abdominis tenfione derivat. Minute etiam agit de unguium malis. Haller. V. *pag.* 99.

Johannes v. Wyck, chirurgus Roterodamenfis. Ejus *verhandeling der beengezwellen.* Roterdam 1726. 8. De rachitide, pedarthrocace, exoftofi, ancylofi & crepitatione articulorum. Horum malorum theoria. Rachitidem effe ab humoris abundantia, eam floribus fulphuris & fale volatili fuccini curat. In fpina ventofa diftinguit *beenzuyger* ab *beenvreeter*, hunc graviorem mali gradum: ea mala deducit ex fucci acido falfi ubertate. Neque ufum argenti vivi laudat, neque amputationem. Crepitationem tribuit humori articulari vifcidiori. Ancylofin emollientibus medicamentis tentavit. Haller.

J. Frid. Jung. Ejus difp. *de morbis offium.* Leid. 1726. 4. Haller.

Andr. Elias Büchner. Ejus difp. *de ancylofi.* Erford. 1743. 4. Haller. V. *pag.* 479.

J. Henricus Schulze, Profeffor primum Altdorfinus, deinde Halenfis, vir doctus & litterarum gnarus, qui fuis difputationibus etiam Chirurgiam tetigit. Ejus difp. *de offibus conferventibus.* Altdorf. 1727. 4.

Henr. Franc. le Dran in *obfervations* &c. de ancylofi femoris cum acetabulo conferventis, embrochis foluta, quas nofter fuis in ædibus frequenter adminiftrabat.

Idem in *confultations* &c. non effe neceffe, ut os fuis velamentis denudetur, ut fquamam dejiciat. Haller. V. *pag.* 103.

J. CASPART. Ejus disp. *de exostosi cranii rariore.* ARGENTOR. 1730. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Funestae a venerea causa ortae exostoseos rarum exemplum. Una lumborum vertebrae, ventriculus & renes erosi. HALLER.

HERMAN D. SPÖRING in *K. Swensk. Wet. Acad. Handl. a.* 1742. magnam prope oculum exostosin describit. HALLER. V. *pag.* 281.

DAVID LAING. V. *pag.* 109.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

ALBERTUS de HALLER. V. *pag.* 112.

SIGMUND HAHN. Ejus *schidia cyrtonosus cum* J. G. de HAHN *respons. cyrtonosi tabulas exhibente.* BRESLAU 1735. 4. Rachitidis historia. HALLER.

CAROL. FRID. KALTSCMIDT. Ejus disp. *de morbis periostei.* JEN. 1759. 4.

Ejus *de parte ossis humeri exstirpata, brachio tamen post consolidationem integram servante longitudinem.* Ibid. 1762. 4. alii 1761.

Ejus *de costis duabus primis veris in dextro puellae latere per interpositam substantiam osseam cohaerentibus.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *vulnera.*

FARCY, Chirurgus, in *Hist. de l'Acad. des scienc.* 1737. retulit de exostosi enormi tibiae a contusione nata. HALLER.

WILLIAM JOHNSTON. V. *pag.* 115.

SAMUEL SCHAARSCHMID. Ejus *kurzer Unterricht von den Krankheiten der Knochen,* quam BEROLINI a. 1749. 8. 1768. 8. frater AUGUSTUS edidit. Fracturae, luxationes, morbi ossium, ad ductum PETITI, & ex propria adnotatione relatio de ossibus, per morbum emollitis. HALLER. V. *pag.* 115.

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

MICH. CHRIST. HANOW. V. *pag.* 118.

JEREMIAS PEIRCE in *Phil. Trans. n.* 452. retulit de enormi exostosi semicartilaginea cum callosa aponeurosium vicinarum degeneratione. HALLER.

BEZALEEL SHERMAN ibid. magna portio femoris destructa & reparata, tum caries maxillae: in utroque casu ab osteocollae usu callus praegrandis. HALLER.

WILLIAM WRIGTH, chirurgus, in *Phil. Trans. n.* 461. refert de magno fragmento femoris exemto, & per callum reparato.

ROBERTUS, Episcopus in CORK, ibid. de sceleto mirifice deturpato ancylosibus & spinis atque laminis osseis passim efflorescentibus.

JOH. COPPING ibid. de eodem fceleto.

JOH. SHADWELL ibid. de eodem fceleto. HALLER.

Abregé des maladies des os pour l'inftruction des etudians en Chirurgie. PARIS 1741. 8. Offium morbos fubdividit in fuas claffes.

FRANC. LUDOV. du HAMEL in *Mem. de l'Acad. Roy des fcienc.* a. 1741. cœpit agere de callo offium, qui non a fucco fiat, fed a periofteo offefcente. Pergit a. 1743. exoftofes artificiales fe feciffe, corporibus peregrinis inter offium laminas introductis. Ancylofes variæ femoris & tibiæ. Exempla offium exemtorum & renatorum, etiam totius offis humeri. HALLER.

GERARD. v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

J. GEORG. SIEGWART. Ejus *carie confumtæ tibiæ notabilis jactura naturæ beneficio reftituta.* TUBING. 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 1303.

GOTTFRIED HENRICH KANNEGIESSER. Ejus *de fpinæ dorfalis præternaturali flexu, tales fanandi adflictos norma & methodo.* KIEL. 17.. HALLER. V. *pag.* 124.

PETRUS TABARRANI in *atti dell' Academia delle fcienze di Siena, detta dei fificocritici.* T. III. SIENA 1767 4. epiftolæ anatomicæ Cl. viri continentur, quarum aliquæ ad Chirurgiam fpectant. In femoris capite nullum ligamentum teres, caput femoris & acetabulum erofum. Exempla fpinæ dorfi vehementer curvæ, ut etiam in plica corpora vertebrarum fe contingerent & conferverent. HALLER. V. *pag.* 344.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

THOMAS SCHWENKE. V. *pag.* 126.

LEBRECHT DAN. CHRISTOPH. MITTELHÄUSER. Ejus difp. *de nodis articulorum & incurvatione offium rachitica.* JEN. 1743. 4. HALLER.

J. BENYAMIN de FISCHER. Ejus difp. *de modo, quo offa fe vicinis accommodant partibus.* LEID. 1743. 4. præfide GAUBIO. Articulationem vitio natam defcribit. HALLER.

VENCESLAUS ALEXIUS BUTA, Bohemus Giczinenfis. Ejus difp. *de offium natura, horumque inflammatione in genere, in fpecie vero de offium inflammatione a frigore & exin orta fpina ventofa.* PRAGÆ 1743. 4.

GUILIELMUS HUNTER. V. *pag.* 127.

SYLVANUS BEVAN in *Phil. Tranf. n.* 470. de offibus fœminæ fponte emollitis. HALLER.

HOUSTET. V. *pag.* 127.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER. Ejus difp. *de offium ex vifcerum læfione mollitia.* HALÆ 1763. 4. Exemplum vitæ ad a. 44. protractæ. HALLER. V. *prolapf. uteri.*

Olaus Acrell. V. *pag.* 131.

J. Benyamin Boehmer. Ejus difp. *de offium callo.* Lips. 1748. 4. Eandem callo quæ offi fabricam effe, ex offe prodire, & renafci etiam quando periofteum deftructum fuit. Haller. V. *pag.* 1050.

Antonius Louis. V. *pag.* 133.

Joseph. Sue in *elémens de Chirurgie* &c. agit etiam de offibus mollefcentibus, quorum deterrimum exemplum in Supiota fuerit. Haller. V. *pag.* 134.

Andreas Levret. V. *pag.* 1177.

Henr. Frider. Delius. V. *pag.* 137.

Francis. Boissier in *nofologiæ* &c. T. II. etiam de exoftofi & gibbofitate. Haller. V. *pag.* 139.

Petr. Senac. Ejus præfatio ad du Verneyum *de morbis offium.* Paris 1751. 12. Luculenta eft præfatio, multaque ad du Verneyi, & Boerhaavii mentem. Agit de offibus emollitis; de corruptione fucci medullofi in carie, in fpina ventofa; de inflammatione periostei etiam interni; de fragilitate offium ejusque caufis; de rachitide, de carie, de anchylofi. Haller. V. *vulnera.*

In . . . D'Aubenton *defcription du cabinet du Roi*, quæ adjecta eft hiftoriæ naturali Buffoni, habentur variæ hiftoriæ ancylofeos &c. In T. III. exoftofes, ancylofes; offa venerea fponte fracta, gibbi cum connatis vertebris &c. Haller.

Augustus Schaarschmidt, Samuelis frater. Ejus eft *kurzer Unterricht von den Krankheiten der Knochen.* Berlin 1749. 8. Fiffuras offium admittit. Offium emollitorum exempla. Haller.

Thom. Fitzmaurice. V. *pag.* 140.

J. Georg. Roederer. Ejus *obfervationes de offium vitiis.* Götting. 1760. 4. In vetula offa carie corrupta, levia, numerofæ exoftofes. Ex puellæ mollibus offibus gelatina fudabat. Offa contorta & artus curvati a brevibus mufculis. Claudicatio ex femore cum acetabulo connato. Haller. V. *terebrat.*

Ant. de Haen in *prælectionibus* &c. pag. 112. agit de morbis offium. V. *pag.* 656.

Hugo Ravaton. V. *vulnera.*

Lud. Henr. Runge. Ejus difp. *de morbis præcipuis finuum offis frontis, & maxillæ fuperioris & quibusdam maxillæ inferioris.* Rinteln. 1750. 4. præfide Francisco de Ziegler. Recufa in Halleri *felectis.* Mala chirurgis vix antea dicta defcribit novaque inftrumenta, quibus perita manus viam fibi ad reconditam mali fedem aperit. Haller.

J. Fran-

J. Franciscus Clemens Morand, Salvatoris filius, medicus, qui chemicis magis laboribus deditus fuit. Ejus eft *hiftoire de la maladie finguliere, & des l'examen du cadavre d'une femme devenue contrefaite par un ramolliffement général des os.* Paris 1752. 12. Anna Elisabeth Supiot urinam lactei coloris edidit, inde gypfea materie plenam. Interim ejus artus fe contraxerunt, dentes ipfi duritiem depofuerunt. Incifi cadaveris offa omnia mollia apparuerunt, plena rubro fanguine, aut diluto ichore, cartilaginibus non mutatis. Dentes tamen fani. In caufas tanti mali nofter inquirit.

De eadem fœmina exftat Morandi *lettre à M. le Roy fur l'hiftoire de la femme Supiot.* Ibid. 1753. 12. Iterum de offium mutata conditione: caput femoris cœperat de acetabulo exire.

In *Hift. de* 1752. refert de Supiota, ejusque incifo cadavere. Haller.

J. Jacob. Ludov. Hoin in *Hift. de l'Acad. des Sciences* a. 1764. retulit de fœmina, cui offa, perinde ut Supiotæ, emollita fuerunt, vivente quidem, curvatis vero artubus. Haller. V. *pag.* 1193.

J. Targioni Tozzetti. V. *pag.* 144.

J. A. Loubet. V. *vulnera.*

Petr. Detlef, Halleri incifor. Ejus *offium calli generatio & natura per fracta in animalibus rubiæ radice paftis offa demonftrata.* Götting. 1753. 4. Egregia experimenta, per quæ conftat, ex gelatinofo fucco callum offium confiftere, nova in callo vafa generari &c. Haller.

Joh. Pringle, vir Ill. in *Phil. Tranf.* a. 1753. qui Tomi XLVIII. pars eft I. memorabilem cafum habet fœminæ, cujus offa fragilia, fponte fracta, emollita, curvata. Haller.

Toussaint Bordenave in collectione *memoires fur les os par M. Fougeroux.* Paris 1760. 8. continentur ejus diff. de offium callo; eum ex fucco compacto confiftere, non ex periofteo.

Idem in *Mem. prefentés à l'Acad. des fci.* T. IV. a. 1763. agit de fceleto infantili, cujus tibiæ emollitæ fuerunt & incurvatæ.

Idem in *Mem. de Chirurgie* T. IV. de morbis obfcuris finuum maxillarium docta differtatio, & experimentis propriis plena. Modo alveoli dentis fundum nofter perforat, potiffimum tertium molarem, modo ipfam fuperiorem maxillam: effe ubi duos dentes oporteat evellere & in finum tubulum dare. Ulcus nonnunquam in palato aperiri. Cariem late accedere, & offa mollefcere. Oppofita in fede malum aperire, & fetaceum trajeciffe profuit. Haller. V. *pag.* 1312.

Hen-

HENRICH OTT BOSSECK. Ejus difp. *de malo offium fchemate.* LIPS. 1754. 4. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* tit. offium morbi. Tit. rachitis. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPH. LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

PIERRE TOUSSAINT NAVIER, medicus Andegavenfis. Ejus *obfervations hiftoriques & pratiques fur l'amolliffement des os en général, & particulierement fur celui qui a été obfervé dans la femme Supiot.* PARIS 1755. 12. Per analogiam experimentorum in ficcis offibus putat oftendi, ab acore factum effe, ut SUPIOTÆ offa mollefcerent: contuliffe falem, quem plurimum folita fuerit adfumere. HALLER. V. *paracent. abdom.*

CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG. Ejus *de offibus in fœmina emollitis.* LIPS. 1757. 4. Neque tamen offa fracta reperiebantur

Ejus *de læfa offium nutritione.* Ibid. 1759. 4. De fragilitate offium, ejusque caufis; de erofione ejus pariter caufis; de emollitione. HALLER. V. *pag.* 151.

ANTONIUS MATANI. Ejus *de offeis tumoribus obfervationes.* PISTORII 1760. 8. COLON. 1765. 8. Agit de fpina ventofa; exoftofi; topho; rachiticis nodis. De medicamentis adverfus hæc mala, & terreorum inertia. HALLER. V. *pag.* 346.

D. BONTÉ. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

TILLOLOY. V. *pag.* 159.

GUSTAV. HIERTZEL. V. *pag.* 160.

JACOB RENAT. TENON in *Mem. de l'Acad.* a. 1858. duas habet differtationes de exfoliatione offium. Primum per experimenta in canibus facta conperit, ad exfoliata offa aquam & emollientia medicamenta convenire, fecedere tamen offis fquamam, quod vitari nequeat, tantum ut tenuis fit, & quafi membranacea. Deinde eadem per offis terebrati exigua foramina gelatinam fudare, in verrucas durefcere, deinde in os. Ejusmodi verrucam, fi nimis humectata fuerit, deponere fuperficiem.

Idem in *Mem. de l'Acad.* a. 1760. pergit in iisdem experimentis. Os nudatum in cane partim fibi reliquit, partim ad BELLOSTII præcepta terebravit, & mollientia medicamenta impofuit. Natura nihilo deterius malum fuperavit, absque artis adjumento. De articulatione vitiofa in fele nata. HALLER. V. *pag.* 1314.

J. FARMER. V. *pag.* 166.

JOSEPHUS BIANCHI. V. *pag.* 167.

GEORG. CHRIST. REICHEL, brevis ævi & docti medici, difp. *de epiphyfium ab offium diaphyfios diductione.* LIPS. 1759. 4. Egregia difputatio tum in univerfum de epiphyfibus & earum difceffione, tum de duobus in humeri inque femoris offe exemplis.

Ejus *de offium cylindraceorum fiffura.* Ibid. 1764. 4. HALLER.

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

CAROLUS WHITE. V. *pag.* 171.

OLIVIER. V. *pag.* 172.

DUMONT. V. *pag.* 173.

J. ULRICUS BILGUER. V. *pag.* 174.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

JOSEPHUS CAVALLINI. V. *pag.* 179.

SIMON PALLAS. Ejus *practifche Anleitung die Knochenkrankheiten zu heilen.* BERLIN und STRALSUND 1770. 8. Ex ordine fracturæ luxationes. In calvaria luxationes ex hydrocephalo fiunt. Concuffio medullæ fpinalis fere funefta. Contra omnia genera ambes. Femur utique & varias in fedes luxatur. Corruptio offium, inde mors. Rachitis. Caries; offium emollitio, fragilitas, ancylofis, exoftofis & tumores offium. HALLER. V. *pag.* 183.

JOH. KLEIN. Ejus *cafus rachitidis congenitæ obfervatæ in infante varie monftrofo.* ARGENTORATI 1763. 4. Difputatio. Offa longa omnia curva. HALLER.

DAVID LAYING. V. *pag.* 183.

FERDINANDUS MARTINI. V. *pag.* 185.

J. GEORG. WALLERIAN. Ejus *lectiones curiofæ de morbis ex offium inflammatione ortis.* REGIOMONT. 1764. 4. HALLER.

TH. BESANÇON. Ejus difp. *de morbis offium in genere.* AVIGNON. 1764. 4. HALLER.

J. GOTTFRIED DAHM. Ejus difp. *de offibus in corpore vivo per fphacelum fponte & falutariter fine artificiofa amputatione fecedentibus.* DUISBURG 1766. 4. Exemplum in gangræna fpontanea.

CHRISTOPH. GOTTLIEB BÜTTNER in *N. Eph Nat. Cur. Vol.* V. *obf.* 19. de exoftofi maxillæ fuperioris feliciter ablata. HALLER. V. *pag.* 195.

JOS. JAC. PLENCK. Ejus *Lehrfätze der praktifchen Wundarzney-Wiffenfchaft zum Gebrauch feiner Zuhörer.* II. Theile. WIEN 1776. 8. Agit de offium morbis, quos in fuas claffes diftribuit. V. *pag.* 1031.

E. C.

E. C. SCHWAGERMAN in *ontleed en heelkondige* &c. de gibbis numerofiffimas habet hiftorias. Denique præcipua pars operis eft de claudicatione. Ejus quinque facit fpecies: uti acetabulum aliqua in parte fui jufto planius; aut omnino deletum fuerit; aut cartilago inter caput & collum femoris fracta, ipfumque caput a reliquo offe feparatum; denique acetabulum ad os ilium translatum fuerit. HALLER. V. *fpin. bifid.*

LE CLERC. V. *pag.* 196.

Vollftändige Abhandlung von Beinbrüchen, Verrenkungen und den übrigen Zufällen der Knochen. HAMBURG 1767. 8. Perfectionem de morbis offium promittenti titulo ne credas; præcipua enim quæquæ hic defiderantur. Eft tractatus, uti editor ait, defumtus ex manu fcripto codice viri cujusdam celebris, nuper mortui, qui tum publicis in Academia regia prælectionibus, tum privatis fuis inftitutionibus non paucos in chirurgos aptos efformaverit. Credibile eft virum, ut fertur, celebrem vix opus hocce, non fatis perpolitum, editurum fuiffe. Novi nihil hic reperies. Ordo non malus. Si quis autem cum fructu legere voluerit, callere eum linguam Latinam Germanicam & Gallicam oportet: adeo enim his linguis refertus eft liber, ut fere nefcias, ad cujusnam earum linguarum idioma fit referendus. Amputationi in fracturis nimium indulget. Non facile chirurgus aut fafciarum applicationem, aut encheirefes in fracturis neceffarias inde condifcet. De luxationibus diftincte, ordinate & breviter; fed vulgo jam nota. Ex capite de carie practicus boni quidquam ne expectet. Ita in *deutfcher allgem. Bibl.* 12. *Band.* 1. *Stück* pag. 256.

SIMON LAURIN, Carniolus Vippacenfis. Ejus difp. *de genefi & morbis offium.* WIEN 1768. 4.

J. JOACHIM SCHÖNBERG. V. *pag.* 202.

J. AUGUST. COUTAVOZ. V. *pag.* 724.

DUMONT & GAIUS FEL. ALLAN difp. *de exoftofi.* PARIS 1770. 4. HALLER.

BOSSU. V. *pag.* 210.

JOHN HUNTER in *Medic. Magaz.* exftat ejus differtatio de exfoliatione. Os vivum a mortuo irritatum id depellere. Cartilaginem nunquam fquamam dejicere. HALLER. V. *pag.* 663.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

ADOLPH. FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

BALFOUR. V. *pag.* 215.

VACHER de la FEUTRIE, medicus. Ejus *traité du rachitis, ou l'art de redreffer les enfants contrefaits.* PARIS 1772. 8. Verbis inanibus refertum opus, ut tamen & utilia aliqua hinc inde deprehendas. Rachitidem veteres non ignoraffe ex HIPPOCRATE, PARÆO, imo & ex HORA-

TIO

TIO ostendere conatur. Veram morbi causam hucusque latuisse. Rachitidem definit esse præternaturalem spinæ dorsi & ossium longorum incurvationem. Sedem mali solis in ossibus collocat; ibi enim symptomata omnium primo sese manifestare. Nec molles corporis humani partes, nec fluida in hoc morbo pati, secus enim, contra ac observatur, brevi destruerentur. Alia præterea suæ opinionis argumenta contra GLISSONUM, MAJOW, & BOERHAAVIUM profert. RICHTER.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

ANTONIUS BALTHASAR. V. *pag.* 224.

J. NUSCHE. V. *pag.* 725.

J. DANIEL KRAUS. Ejus præside Cl. ISENFLAMM disp. *de difficili in observationes anatomicas epicrisi.* ERLANG 1772. 4. Cum labio leporino conjuncta exostosis tibiæ, fibris crassioribus, intervallis majoribus. Puer tredecim annorum omnia ossa incurvata, ut ad 38. poll. staturam rediret: ossa curvata quasi a vermibus erosa, ossa pectoris mollia. HALLER.

CORNELIUS HENRICUS a ROY, Harlemo-Batavus. Ejus *commentatio anatomico-chirurgica de scoliosi.* LUGDUNI Batav. 1774. 4. Dissertatio est academica, lectu digna, maxime quod in ea de morbo a paucis hactenus satis descripto agitur, multaque continentur ex optimis auctoribus non magno sine labore collecta. Primum habetur anatomica ossium pectoris, & spinæ dorsi descriptio. Deinde de morbo ipso agitur, de multiplicibus nempe, & præternaturalibus spinæ dorsi incurvationibus, deque harum caussis, effectibus & curatione. Propriæ etiam observationes adjectæ. VACHERI instrumentum omnibus aliis noster præfert. RICHTER.

OTTERAS. V. *pag.* 238.

THOMASSIN. V. *pag.* 238.

MICHEL TROJA, medicus Neapolitanus, & chirurgus in Regio S. JACOBI nosocomio. Ejus *de novorum ossium in integris aut maximis ob morbos deperditionibus regeneratione experimenta; ubi maxima materiæ affinitate breviter de fracturis, & de vi, quam natura impendit in ossibus elongandis, dum crescunt.* LUTETIÆ PARISIORUM 1775. 8. Quem summe erronea, & miserum in modum defœdata latinitas a lectione hujus libri non deteruerit, is profecto varia, eaque diversis modis instituta experimenta inveniet, eventu non vulgaria, notatu maxime digna. Quam difficile vero sit mentem auctoris intelligere, propria ejus verba testantur: *integra*, inquit, *clavicula abscessi subjacentis caussa separata — Multissimæ observationes — Academia Chirurgiæ regia nostræ tempestatis ornamentum — Cecidit mihi quoque in animo voluntas videndi* &c. Ita RICHTER.

THOMPSON. V. *pag.* 244.

O. J. EVERS, chirurgus caftrenfis Hannoveranus, agit (e) de ancylofi, additis etiam propriis obfervationibus.

(De carie offium. Vide *cariem.*)

(De fracturis offium. V. *fract.*)

(De machinis ad reftituenda offa curva. V. *inftrum. chirurg.*)

(De luxationibus offium. V. *luxat.*)

(De fpina bifida & fpina ventofa. V. *fpin. bifid. & ventof.*)

OTALGIA. Vide *aurium morb.*

OZÆNA. Vide *narium morb.*

PÆDARTHROCACE. Vide *fpin. ventof.*

PANARITIUM SIVE PARONYCHIA.

AUR. CORN. CELSUS *de re medica* L. VI. cap. 19. de digitorum ulceribus. WALTHER. Vide *pag.* 287.

DIOSCORIDES *facile parabilium* L. I. cap. 197. remedium ad paronychias. WALTH. V. *pag.* 996.

ANTYLLUS in paronychia, de qua fanies fluit, incidendum effe, os corruptum excidendum (a). HALLER. V. *pag.* 406.

THEOD. PRISCIANUS in *phænom. euporift.* L. I. cap. 34. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. f. 2. cap. 75. ad paronychias. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. cap. 55. de pterygiis circa ungues. WALTH. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. ad ALMANSOREM in paronychia aquæ nivatæ fomentis utitur. HALLER. V. *pag.* 265.

AVI-

(e) In RICHTERI *chirurgifche Biblioth.* 4. *Band.* 4. *Stück.* pag. 749. (a) Apud AETIUM L. XV. cap. 15.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 7. tract. 4. cap. 8. 9. de panaritio & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in L. II. in gravi casu paronychiæ os corruptum exstirpat. HALLER.

Idem in *practicæ* tract. 29. cap. 25. de apostemate ungulæ. WALTH. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 2. tract. 3. cap. 8. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 2.

BERN. GORDON in *Medicinæ* &c. part. 1. cap. 28. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 270.

FRANC. PEDEMONTANUS in *supplementi* &c. part. 2. f. 2. cap. 8. de panaritio & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 418.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 4. f. 3. cap. 4. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 2. cap. 4. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 297.

BALESCON de THARARE in *tractatu Chirurgiæ* pag. 430. b. paronychiam in proprio corpore se curasse, aqua cum aceto & albumine ovi illita. HALLER. V. *pag.* 299.

MARCELLUS CUMANUS in *observationibus* &c. in paronychia malum aqua forti & cultro aperit, ut PETRUS de NORSA (NURSINUS). Ita HALLER. V. *pag.* 410.

JOH. de VIGO in *practicæ* &c. L. II. pag. 86. in paronychia igne ad os usque exurit. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morb. causis* &c. L. XIX. cap. 9. de panaritio. In L. XXIV. cap. 18. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 300.

SYMPH. CHAMPIER in *practicæ novæ* L. V. pag. 482. & 493. (b) de panaritio. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 39. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. II. cap. 5. de paronychia: laudat radicem urticæ albæ cum vino appositam. In *pract. morb. part.* cap. 104. de cura paronychiæ. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XX. cap. 9. de panaritio maligno. In L. XXIV. cap. 18. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* L. III. cap. 3. de panaritio.

(b) Edit. BASIL. 1547. 8.

Idem *von offenen Schäden* cap. 17. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 272.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectione* L. VII. cap. 19. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 301.

JACOB RUFF in L. *de tumoribus* &c. cap. 6. de paronychia. WALTHER. V. *tumores.*

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. cap. 39. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* agit etiam de paronychia. WALTH. V. *tumores.*

HIERONYM. MERCURIALIS in tract. *de decoratione* cap. 29. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 635.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practicæ medicæ* &c. pag. 74. ad vermem digiti. WALTH. V. *pag.* 379.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. II. *conf.* 14. pro paronychia. WALTH. V. *pag.* 381.

J. THOM. MINADOUS *de corporis humani cognoscendis* &c. L. III. cap. 6. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 644.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. I. cap. 12. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operationibus* &c. pag. 128. agit de panaritio. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 97. de paronychia, quam incisione curat. WALTH. V. *pag.* 274.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 508. ad panaritium. WALTHER. V. *pag.* 383.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 12. etiam de paronychia. WALTH. V. *pag.* 385.

PETR. PIGRAUS in *epitome* &c. in paronychia ad os usque incidit. HALLER. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. part. 1. cap. 14. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. part. 2. cap. 18. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 555.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 41. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. f. 5. cap. 6. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 315.

LAZAR. RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. & VI. *obs.* 19. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 388.

MAT-

MATTHIAS LUD. GLANDORP. Ejus *methodus medendæ paronychiæ: accessit decas observationum.* BREM. 1623. 8. Pene nimis eruditus libellus. Secundam paronychiam & graviorem describit, in qua periostium inflammatum est, & os carie corruptum, tendinesque adfecti. Incisione malum denudat, ossi alumen ustum admovet. Hoc malum lotricibus frequenter accidere. Subjecti decem graviores casus. Inciso digito malum feliciter superatum. Gravissima symptomata, & tendo corruptus extractus. HALLER. V. *vulnera.*

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. part. 1. pag. 361. agit de paronychia. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* part. 2. cap. 51. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 303.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. pag. 272. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 23.

HENRICUS REGIUS. V. *pag.* 316.

BALDASS. TIMÆUS in *casuum medicinal.* L. VI. cap. 7. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 26.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 18. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 316.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de paronychia.* JENÆ 1673. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. Ut in paronychia extremus digitus angulari incisione possit aperiri, integro tendine profundi flexoris. HALLER. V. *pag.* 304.

ANTON. de HEYDE in *observationibus* &c. Digerentibus medicamentis superata paronychia. HALLER. V. *pag.* 46.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de paronychia.* FRANCOF. ad VIADR. 1694. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

GUNTH. CHRIST. SCHELHAMMER in *ογκολογια parva* &c. paronychiam solis emplastris superari. HALLER. V. *tumores.*

JUSTUS VESTI. Ejus disp. *de paronychia.* ERFORD. 1704. 4. HALLER. V. *pag.* 467.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. non dari os inter & periosteum paronychiam. HALLER. V. *pag.* 304.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 45. de panaritio. V. *pag.* 305.

J. HENR. HEGNER. Ejus disp. *de paronychia.* BASIL. 1700. 4. HALLER.

PHIL. HECQUET in *Chirurgie des pauvres* &c. a paronychia ulcus depafcens digitorum feparat, quod a digito in digitum tranfeat. HALLER. V. *pag.* 79.

J. FR. CHARISIUS. Ejus difp. *de paronychia.* ALTDORF. 1708. 4. HALLER.

GUILIELMUS HOMBERG. V. *pag.* 595.

SIMON PAUL. HILSCHER. Ejus difp. *de paronychia.* JENÆ 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAURENT. HEISTER in *inftit. chirurg.* P. II. cap. 170. de paronychia. V. *pag.* 82.

ANTONIUS DEIDIER. V. *tumores.*

JOH. ASTRUC in *traité des tumeurs* &c. paronychiam effe inter radicem unguis & ftratum cartilagineum, quod periofteum tegat. HALLER. V. *tumores.*

VAL. BARTH. FESCH. Ejus difp. *de paronychia.* LEID. 1719. 4. HALLER.

REN. JACOB. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. agit de paronychia multiplici, cujus aliam fedem ponit in vagina flexorum. HALLER. V. *pag.* 306.

THEODOR. SPROEGEL in *felectis obfervationibus* &c. A paronychia fphaceli. V. *pag.* 94.

JOH. v. WYCH in *waarneeminge* &c. agit etiam de paronychiæ curatione in Gallos. HALLER. V. *pag.* 101.

LEOPOLD. EMANUEL BERDOT. Ejus difp. *de paronychia.* BASIL. 1731. 4. HALLER.

J. JAC. GEELHAUSEN in *Comm. Litt. Nor.* a. 1732. retulit de morte ex incifa paronychia fuppurata. HALLER.

J. ZENGVARDINUS in *genees en heelkondige* &c. Paronychia funefta cum gangræna & nigris offibus. Ex paronychia gangræna; incidit ad utrumque latus unguis pone radicem ad usque os, ut id fponte elaberetur. HALLER. V. *pag.* 110.

CON. HAGEMAN. Ejus difp. *de paronychia.* DUISBURG 1735. 4. HALLER.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT. V. *pag.* 115.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

FRANC. BEDAULT & ANT. PETIT. *Ergo in paronychiæ operatione torcular verfus fupernam brachii partem applicandum.* PARIS 1746. HALLER.

FRANCISCUS IMBERT in tract. *de tumoribus* &c. paronychiæ octo facit claffes, & magnum effe in iis periculum docet, quæ fedem fuam in

vaginis

vaginis tendinum, aut in articulationibus habeant. Ubi amputandum est, mavult totum digitum amputare. HALLER. V. *tumores*.

CAROLUS LINNÆUS. Ejus *morbi hiemales* . . . . De paronychia ex frigore frequente, quæ ungues cogat delabi. In pedis pollice sæpe funesta est. HALLER. V. *pag.* 494.

ANTONIUS de HAEN in *prælectionibus* &c. *pag.* 208. aliqua habet de paronychia. V. *pag.* 656.

PETRUS CAMPER in *diss. anatomicarum* L. I. agit etiam de paronychia varia. HALLER. V. *pag.* 541.

LUD. GOTTFR. KLEIN. V. *pag.* 147.

JACOB PLOOS van AMSTEL. Ejus disp. *de paronychia*. LEID. 1758. 4. HALLER.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

LEBERECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

JOSEPH. JACOB. PLENCK in *lehrsätze der praktischen Wundarzney* &c. paronychias magna mala facere, quando in vicinia sunt tendinearum vaginarum. HALLER. V. *pag.* 195.

F. THOMLINSON. V. *pag.* 205.

MATTH FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

J. BIDAULT & J. JAC. PAULET *E. in omni paronychia partis incisio præferenda*. PARIS 1772. 4. HALLER.

J. DAVID HOMBERG. V. *pag.* 228.

PARACENTESIS ABDOMINIS.

(Quæ hic de paracentesi abdominis sequuntur, ex solo HALLERO collecta sunt.)

HIPPOCRATES in *aphorismis* de funesto eventu aquæ in hydrope, ex perforato abdomine subito emissæ.

Idem in L. *de locis in homine* agit de paracentesi.

Idem in *Epid.* VI hydropicos jubet quantocyus secare. Vide *pag.* 286.

ERASISTRATUS paracentesin in hydrope rejecit, quod, procul dubio, (omnino ut HIPPOCRATES) nimis frequenter infeliciter vidisset cessisse (a). V. *pag.* 762.

ASCLE-

(a) Apud CÆLIUM *tard.* L. III. c. 8. CELS. III. c. 21. Rationem addit, quod vitium fere in hepate sit indurato, ei vero paracentesis non medeatur.

ASCLEPIADES scarificationem in hydropicis supra talos in parte interna tibiæ jubet fieri (b). Paracentesin in hydrope probabat (c), fistula in vulnere relicta. Punctionem quatuor a talo digitis laudabat (d). V. *pag.* 406.

THEMISON paracentesin abdominis improbavit (e). V. *pag.* 850.

PTOLEMÆUS Erasistrateus citatur ob infelicem paracentesin, cujus causam in scirrho quærit, quem nulla perforatio tollat (f).

A. C. CELSUS in L. III. cap. 21. paracentesin hydropicorum probat. In L. VII. c. 15. ænea fistula injicienda hydropicis, quibus aqua educitur. V. *pag.* 287.

THESSALUS paracentesin hydropicorum rejecit (g). V. *pag.* 991.

CÆLIUS AURELIANUS in *tard.* L. III. c. 8. paracentesin abdominis probat, & commendat, ex qua viderit aliquos convalescere, muliebri cathetere aquam educit. V. *pag.* 293.

ANTYLLUS. Ejus paracenteseos descriptio (h): in umbilico perforandum, si malum in intestinis fuerit; in splene si eo loco: immittendam esse fistulam. V. *pag.* 406.

PAULUS in L. VI. periisse, quibus aqua simul & semel de abdomine emissa sit. De paracentesi abdominis, quam scalpello administrat, deinde fistulam inmittit. V. *pag.* 293.

BIRANGE, qui RHAZEO de modo paracenteseos administrandæ præcepta dederit (i).

RHAZEUS in L. VII. satis fuse egit de paracentesi, ad educendas aquas hydropicas recepta. V. *pag.* 265.

ALBUCASIS in L. II. cannulam in paracentesi habet, sed dudum dictam. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *practicæ* &c. pag. 246. b. interiisse omnes, quibus paracentesis in umbilico fuerit instituta. V. *pag.* 2.

NICOLAUS MASSA in *isagoge anatomica* agit etiam de paracentesi, qua parca & repetitis vicibus aqua emittitur. V. *pag.* 273.

ANTON. MUSA BRASSAVOLUS in *commentariis* &c. Mors ex aquis hydropicis simul & semel emissis. V. *pag.* 406.

GABRIEL FALLOPIUS in L. *de vulneribus* &c. paracentesin jubet versus os ilium instituere. V. *vulnera.*

NIC. PACQUART & PETRI de la MAR *non ergo hydropi paracentesis.* PARIS 1571. 4.

AN-

(b) Apud AETIUM L. X. c. 30. (c) CÆLIUS *tard.* L. III. c. 8. (d) Ibid. (e) CÆLIUS ibid. c. 8. (f) CÆLIUS *tard.* L. III. c. 8. (g) Idem *tard.* L. III. c. 8. in *tard.* L. II. (h) Apud AETIUM L. VII. (i) RHAZEUS L VII c. 2.

ANTONIUS SAPORTA in L. *de tumoribus* &c. periisse vidit, cui subito in paracentesi abdominis aqua omnis educta fuerit: alias felicem eventum. V. *tumores.*

JUL. CÆS. ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. aquam de abdomine parce & repetito debere educi, cannulam in vulnere relinqui. V *tumores.*

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. FLORENTEM PHILIPPUM sutura labia vulneris a paracentesi coërcere, ne aqua injussa effluat. V. *pag.* 11.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* &c. crura hydropica ferro candente vulnerat. Abdomen aperit proprio instrumento incurvo, & altera ex parte scindente. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. ingenuus infelicem umbilici punctionem narrat, quam ipse administraverat. V. *pag.* 274.

DURANTES SCACCHIUS in *subsidio Medicinæ* &c. paracentesis abdominis loco cauterium. V. *pag.* 15.

ANDREAS LAURENTIUS in *anatomes* L. VI. laudat umbilici ad emittendas hydropicorum aquas perforationem. V. *pag.* 1262.

THOM. FIENUS *de præcipuis artis* L. VI. agit de paracentesi abdominis. V. 591.

J. FABRUS in *laurea Apollinis Monspessulana* MONSP. 1600. paracentesin umbilici in hydrope laudat.

OSWALD GABELCHOVER in SCHENKII *observationibus* &c. agit de paracentesi umbilici. V. *pag.* 16.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* &c. non placet quod per umbilicum prius ligatum tum pertusum aquas velit exhaurire. V. *pag.* 384.

BARTH. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Paracentesis umbilici in hydropica felix. V. *pag.* 275.

PETRUS PIGRAUS in *epitome* &c. Ex paracentesi omni aqua educta, mors subita. V. *pag.* 17.

NICOLAUS HABICOT in *problemes* &c. contra paracentesin hydropicorum. V. *pag.* 407.

JEAN GIRAULT in *quelques traités* &c. ad paracentesin acum habet a tubulo non liberam. Modus perforandi umbilici ANDREÆ LAURENTII. V. *pag.* 303.

RICH. MARLES & GUIL. de MAILLY *ergo hydropi sectio.* PARIS 1613. 4.

GREGORIUS HORST in *centuria problematum* &c. pro abdominis paracentesi. V. *pag.* 276.

M. Aurel. Severinus *de efficaci medicina* &c. agit etiam de paracenteli abdominis, quam & ipse administravit. V. *pag.* 276.

Joh. Rhodius. In ejus *observationibus* &c. Petrus de Marchettis aquas hydropicas feliciter emisit, tribus ab umbilico digitis, lævam versus. Mors ex malleolis incisis, ex quibus tantum aquæ fluxit, ut vires subito exhaurirentur. Alias tamen ex abdomine uno impetu emissæ absque malo aquæ. V. *pag.* 447.

Nicolaus Tulpius in *observationibus* &c. Infausto eventu perforati ventres hydropici, etiam subitæ mortes. In L. IV. machinula ad comprimendum vulnus paracenteseos lamina lignea perforata tubulum in abdomine fulciens. V. *pag.* 22.

Guerner Rolfink. Ejus disp. *de curatione hydropis, potissimum de paracentesi.* Jenæ 1668. 4. V. *pag.* 860.

Thom. Bartholinus in *Actis Hafniensibus Vol.* I. *obs.* 8. de funesta paracentesi abdominis, cum aqua subito omnis emitteretur. V. *pag.* 23.

Dominicus Panaroli in *jatrologismorum* &c. *pentecoste* II. contra paracentesin. V. *pag.* 25.

Joh. Scultetus in *observationibus chirurgicis* &c. Paracentesis felix, cannula in vulnere relicta. V. *pag.* 877.

Petrus Borellus in *centuriis quatuor historiarum* &c. Felix hydropicæ fœminæ paracentesis. V. *pag.* 25.

Baldassar Timæus in *responsis medico- posthumis* &c. Paracentesis umbilici, multa aqua emissa, lethalis. V. *pag.* 26.

Paulus Barbette in *Chirurgia* &c. paracentesin faciendam in musculo obliquo descendente, ad recti musculi latus. Instrumentum, cannulam nempe perforatam cum acu Jacobum Blokium ex Italia retulisse, se perfecisse, quam parum bene delineat: ipsa vero cannula cuspide est lanceolata. V. *pag.* 26.

Job van Meekeren in *heel en genees* &c. Paracenteseos exempla & acus Barbettiana. V. *pag.* 30.

Georg. Hieronym. Welsch in *observationibus propriis* &c. Hydrops subito inciso abdomine funestus, tum rupto umbilico. V. *pag.* 30.

J. Henr. Meibom. Ejus disp. *de paracentesi in hydrope.* Helmstadt 1670. 4. V. *pag.* 1338.

Georg. Wolfg. Wedel. Ejus disp. *de usu ligaturarum in hydrope.* Jenæ 1703. 4. V. *pag.* 34.

Fridericus Lossius in *observationibus* &c. Umbilicus in hydrope sponte ruptus, eventu felici. V. *pag.* 34.

J. Ni-

J. Nicolaus Pechlin. V. *pag.* 37.

Frider. Decker in *exercitationibus* &c. paracentesin bis tentavit setaceo in abdominis vulneribus relicto, sed eventus non respondit. V. *pag.* 37.

J. Henr. Brechtfeld. V. *pag.* 37.

Richardus Wisemann in *several chirurgical* &c. L. I. in paracentesi utitur acu triquetra, etiam optimo eventu. V. *pag.* 41.

Nicol. Blegny in *nouvelles decouvertes* &c. Paracentesis abdominis ad emittendam materiem effusam feliciter adhibita. V. *pag.* 42.

Thouvenot, chirurgus, in *Journal des savans* a. 1678. retulit de paracentesi in ascite felici, acus ope triquetræ, quam putat a Barbettiana diversam esse: acus est recondita, cujus fistula accurate potest claudi.

Cornelius Bontekoe in *nieuw gebouw* &c. contra paracentesin; periisse ab ea administratione ægrum, nullo viscere læso. V. *pag.* 44.

Stephanus Blancard in *collectaneorum* &c. *centuria* VII. pro anno 1682. Paracentesis in ovarii hydrope, equidem inutilis. V. *pag.* 45.

Matth. Godofr. Purmann in *chirurgischer Lorberkranz* &c. Vita paracentesi abdominis ad plusculos annos producta. In hydrope umbilicum perforat, & sub umbilico abdomen.

Idem in *curiosis observationibus* &c. utramque paracentesin feliciter administravit. V. *pag.* 45.

Bernardus Albinus. Ejus disp. *de paracentesi thoracis & abdominis.* Francof. ad Viadr. 1687. 4. V. *pag.* 703.

Gunther Christoph. Schelhammer in opere posthumo *de re medica* in Tomo III. vidisse se simul & semel omnem aquam hydropicam effusam absque malo. V. *pag.* 50.

Georg. Benjamin Gloxin. Ejus disp. *de paracentesi.* Argent. 1683. 4.

Vitus Riedlin in *lineis medicis* &c. Fœmina felici ausu sibi umbilicum aperuit, & aquas hydropicas emisit.

Idem in *observationibus chirurgicis* &c. Hydrops per umbilicum funesto eventu erupit. V. *pag.* 52.

Daniel Cruger. V. *pag.* 54.

J. Jacob. Waldschmidt in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VI. *obs.* 152. paracenteseos hydropicæ eventus varios recenset. V. *pag.* 57.

JEAN BIENNAISE in *operations de Chirurgie* &c. paracentesin in hydropicis, etiam in thorace feliciter a DUVERNEYO juniori administrari. V. *pag.* 304.

J. CONRAD BRUNNER. V. *pag.* 61.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. paracentesin commendat. Aquas hydropicas subito absque malo emitti. Sponte in hydrope cutem hiscere, sed fere funesto per gangrænam eventu. V. *pag.* 304.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. in hydropico novies iteratam fuisse paracentesin. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 4. de paracentesi. V. *pag.* 305.

J. PHILIPP. EYSEL, Professor Erfordensis. Ejus diss. *de paracentesi.* ERFORD. 1693. 4.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus disp. *de paracentesi thoracis & abdominis.* JENÆ 1697. 4.

Ejus *de scarificatione, hydropicorum remedio, paracentesios succedaneo.* Ibid. 1697. 4. V. *pag.* 580.

JOH. TACK. V. *pag.* 73.

RICHARDUS MEAD in *monitis medicis* . . exemplum habet 1920 ℔. aquæ ex una fœmina iteratis vicibus emissarum, & unica vice ℔ 60. Spontaneus umbilici hiatus felix. V. *pag.* 1068.

PETRUS DUVERNEY, junior, in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1703. sua de hydrope, de paracentesi, de punctione cysticorum tumorum, de pectoris perforatione adnotata recenset. Funestum fuisse exitum, cum simul & semel omnis aqua emitteretur. Præsagia paracenteseos.

PETRUS BRISSEAU in *observations* &c. DOUAY 1706. 12. pro paracentesi. V. *pag.* 1279.

THOMAS BECKET in *chirurgical observations* &c. Paracentesis abdominis, quam mors proxime insecuta est. V. *pag.* 81.

ANTON. VALISNIERI in *consulti medici* . . . . agit etiam de paracentesi hydropicorum, quam commendat. V. *pag.* 473.

J. SIGM. HENNINGER & TOMMAN disp. *de paracentesi abdominis.* ARGENT. 1710. 4.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* P. II. cap. 112. de paracentesi. Eam laudat, quando respiratio valde patitur, cæterum compunctos hydropicos vix mortem evitare.

Idem in *observationibus medicis* &c. etiam exempla paracenteseos abdominis.

Idem

Idem in *medicinisch-chirurgisch* &c. T. I. Paracentesis ab HEISTERO administrata. In T. II. Hydrops ascites rupto umbilico sponte curatus. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus *casus hydropicæ lapsu integro abdomine curatæ*. HALÆ 1727. auctore CONO. Disputatio utilis. V. *pag.* 608.

ANTON. DEIDIER in *Journ. des sav. a.* 1722. refert de paracentesi & de eductis una vice 38. aquæ libris, bono eventu. V. *tumores.*

GUIL. CHESELDEN in *anatomy* &c. refert etiam de viro, cui abdomen vigesies novies perforaverant ad emittendam aquam, laudatque GREWIUM, qui unica vice aquam omnem jusserit emittere, dum interim abdomen comprimeretur. V. *pag.* 86.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

J. DAN. GOHL in *Actis Erud. Berolinens. Decade* I. Paracentesis abdominis & thoracis inutilis. Paracentesis in ascite felix. In *Decade* II. Paracentesi mors hydropici dilata. V. *pag.* 89.

J. FREIND in *historia Medicinæ* &c. de causis etiam agit, quæ faciunt, ut nonnunquam subita abdominalium aquarum evacuatio nocuerit, omnia ad MEADII sensum. V. *pag.* 90.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. Paracentesis in abdomine felix. V. *pag.* 90.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

GEORG. CLACIUS in *chirurgisch-praktische* &c. paracentesin hydropici abdominis rejicit. V. *pag.* 91.

RENAT. JACOB. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. aquas hydropicas simul & semel emittit, tantum ut idoneam compressionem opponat.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de paracentesi hydropica. V. *pag.* 93.

SALVAT. FRANC. MORAND in *opuscules de Chirurgie* &c. ovarii hydrops paracentesin commode fert. V. *pag.* 95.

ANTON. BENEVOLI in *dissertazioni* &c. in paracentesi monet, ut aër ab abdomine excludatur; cæterum satis suadet, semel & simul aquam omnem emittere. V. *pag.* 823.

J. HERM. FÜRSTENAU. V. *pag.* 98.

MICHAEL ADAM GUSOV. Ejus *novum paracenteseos instrumentum*. REGIOMONT. 1723. 4. Disputatio, recusa in HALLERI *selectis*. Acus triquetra, cujus stylus elastrorum ope se ad fissæ fistulæ finem accuratæ adaptat, & vicissim inverso manubrio decedit & educitur. Feliciter eo in hydrope usus est.

JAC.

Jac. v. Munster. Ejus disp. *de hydrope ascite & paracentesi.* Leid. 1723. 4.

Robertus Houstoun in *Phil. Trans. n.* 381. Medicus hydropem renis raro exemplo incisione superavit. V. *pag.* 824.

Jacobus Storch. V. *pag.* 1153.

Huc retuleris, cum anno 1725. mortuus sit, Petrum I. ut anatomes & Medicinæ, ita Chirurgiæ non imperitum Principem, qui sua manu paracentesin in homine fecerit, mensuras aquæ quadraginta emiserit, etsi æger sexto inde die periit (l).

Claud. Ant. Arnault & J. Jac. Costar *E. tutius ab acu trocart dicta quam a scalpello & lanceola paracentesis.* Paris 1726. 4.

J. Henr. Schulze. Ejus disp. R. Pleen *de musculis abdominis* Halæ 1736. 4. Simul & semel aqua omnis in hydrope feliciter emissa.

Ejus *de hydropis curationibus antiquis.* Ibid. 1743. 4. V. *pag.* 1347.

J. Theod. Eller in *nützliche* &c. Paracentesis abdominis aliquoties felix. Omenti abscessus asciten hydropem mentiens. Aquæ hydropicæ simul & semel feliciter emissæ. V. *pag.* 103.

Henr. Franc. le Dran in *traité des operations* &c. sæpe se scarificasse in hydrope malleolos, aquæ eduxisse ad sexaginta libras. In paracentesi totam fere una vice aquam educit. Cysticos etiam hydropes paracentesi sanari, melius tamen incisione & inmissa turunda. V. *pag.* 308.

Thom. Bern. Bertrand & F. J. Hunauld *E. in ascite paracentesin tardare malum.* Paris 1730. 4.

Abrah. Titsingh in *rustuuren* &c. paracentesin sæpissime funestum effectum sortiri. V. *pag.* 106.

Henr. Vylhoorn in Heisteri *institutionibus* &c. Umbilicus in hydropica bono eventu ruptus. Laudat scarificationem crurum. Cannulam in vulnere paracenteseos relinquit. V. *pag.* 106.

Anton. Ferrein in *élémens de Chirurgie* &c. hydropem cysticum paracentesi sanavit. V. *pag.* 106.

Melchior, chirurgus, in *Phil. Trans. n.* 423. retulit de hydrope ovarii, quinquagesies septies levato, denique funesto.

Georg. Eberhard Hamberger. Ejus disp. *de morte subitanea, omni aqua per paracentesin abdominis simul educta, plerumque contingente.* Jenæ 1747. 4. V. *pag.* 343.

Damia-

(l) Weber *Bericht v. Rusland.*

DAMIANUS SINOPEUS in *parergis medicis* &c. paracentesin abdominis in hydrope fere funestam esse. V. *pag.* 632.

PAUL. HENR. MOEHRING in *historiis medicinalibus* &c. Etiam incisio hydropicæ fœminæ post paracentesim mortuæ. V. *pag.* 107.

GEORG. HENR. BEHR. Ejus *medicina consultatoria.* AUGSPURG 1751. 4. & T. II. 1756. 4. Clinici potius scopi est. Huc tamen pertinet observatio de paracentesi abdominis sexies in fœmina hydropica repetita. V. *vener. morb.*

J. DANIEL SCHLICHTING in *Comm. Litt. a.* 1744. *h.* 52. exemplum felicis paracenteseos. V. *pag.* 108.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de necessaria post paracentesin abdominis deligatione.* JENÆ 1757. 4.

Ejus *de aquis in hydrope ascite una operatione evacuandis.* Ibid. 1764. 4. dum abdomen ligatur. V. *pag.* 883.

GEORGE de la FAYE in *cours d'operations* &c. omnem una vice aquam posse de abdomine emitti, dum comprimas. PETITI acum triquetram & sulcum, quo eam auxit, esse perfectiorem. V. *pag.* 308.

CLAUD. le CERF & EXUPER. JOSEPH. BERTIN *E. in ascite paracentesin tardare malum.* PARIS 1740. 4.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

PAULUS WILHELM SCHMIDT, medicus Gedanensis. Ejus *histori medica hydropis subsidiis internis & paracentesi plusquam quadrigesies insti tuta semel curati, sed elapso anno & ultra recidivam passi, & tandem exstincti.* GEDAN. 1743. 4. Titulus sufficit.

CHRISTOPHORUS WARRIK in *Phil. Trans. n.* 472. refert de repetita paracentesi, & felici per eam administrationem curatione, cum vinum in abdomen injectum fuisset. *N.* 473. de eadem injectione. Ea experimenta continuat in *Phil. Trans.* T. XLIX. P. II.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

PHILIPP. ADOLPH. BOEHMER. Ejus disp. *de utilitate paracenteseos frequentioris in ascite singulari usu comprobata.* HALÆ 1759. 4. Exemplum ubi 40. & 50. aquæ libræ unicam post perforationem eductæ fuerint. V. *prolaps. uteri.*

GEORG. AUGUST. LANGGUTH. Ejus disp. *de paracentesi ascitis remedio ad* CELSI III. 21. WITTEBERG 1765. 4.

Ejus *de paracentesi ascitis remedio admodum probabili.* Ibid. 1765. 4. an idem? V. *pag.* 720.

Phil. Conrad. Fabricius. Ejus *morbus & curatio jecoris prægrandi inflammatione musculorum abdominis, & periculosa puris in cavum illius effusione laborantis, paracentesi in integrum restituti.* Helmstadt 1749. 4. V. *vulnera.*

Fr. Bernard & Nat. Andr. J. B. Chesneau *E. in ascite paracentesin tardare malum.* Paris 1746. 4.

Henr. Frid. Delius. Ejus *hydrops ascites paracentesi imprimis feliciter curatus.* Erlang. 1755. 4. Disputatio. V. *pag.* 137.

Antonius de Haen. V. *pag.* 140.

Georg. Heuerman in *vermischte Bemerkungen* &c. abdomen in hydrope perforavit. V. *pag.* 310.

J. Targioni Tozzetti. V. *pag.* 144.

Donaldus Monro, Alexandri filius, celebris medicus, Halleri olim auditor. Ejus erat diss. inauguralis *de hydrope* Edinburg 1753. 8. quam Anglice versam reddidit London 1755. 8. cum titulo *an essay on the dropsy and its different species.* Recusa Germanice Lips. 1762. 8. Gallice Savary vertit Paris. 1760. 8. qui & notas adjecit. Pleraque quidem clinici sunt argumenti. In maximo abdominis tumore locus paracenteseos non potest mensura solita 4, 5. unciarum definiri. In Anglia nostro ævo omnem una aquam in paracentesi emitti. Cum aqua in vaginis tendineis musculorum rectorum abdominis collecta esset, tot fuerunt cava quot frena.

Roland. Martin. V. *pag.* 155.

Jacob. Mackenzie. V. *pag* 155.

Petrus Zetzel, medicus. Ejus *anmärkinge uti läkare konste samlade under utländska resa.* Stokholm 1757. 8. Pro paracentesi hydropicorum. Pro levatione hydropis pectoris per situm erectum.

Antonius de Störck. V. *pag.* 161.

Brieu. V. *pag.* 173.

Folkertus Snip. Ejus *de hydropis per Chirurgiam curatione.* Franeker 1765. 8. V. *pag.* 545. si idem est.

Frider. Christ. Junker. Ejus & J. C. G. Jahn disp. *de aquarum hydropicarum evacuatione prudenti exemplis quibusdam clinicis illustrata.* Halæ 1768. 4. V. *pag.* 979.

Frider. August. Weiz. V. *pag.* 175.

Dupont

DUPONT HAUMONT. V. *pag.* 177.
SAMUEL PYE. V. *pag.* 180.
ANTONIO LIZZARI. Ejus *diss. epistolica intorno ad una operazione cerusica detta paracentesi dell' idropisia.* VENEZIA 1763. 8.
FERDINANDUS MARTINI. V. *pag.* 185.
LUCANO. V. *pag.* 190.
RENARD. V. *pag.* 190.
JOH. FOTHERGILL. V. *pag.* 198.
WILHELM LUD. WILLI. V. *pag.* 198.
BOSSU. V. *pag.* 210.
MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag* 218.
PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.
J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.
SALOM. GOTTLIEB de MEZZA. V. *pag.* 236.
Le BLANC. V. *pag.* 311.
HENR. FRID. KOCH. V. *pag.* 240.
CALLISEN. V. *pag.* 241.
RAPHAEL JOH. STEIDELE. V. *pag.* 243.
ROGERT. V. *pag.* 250.
WILL. V. *pag.* 255.

PARACENTESIS OCULI. Vide *ocul. morb.*

PARACENTESIS THORACIS SIVE PECTORIS.

(Etiam hos auctores ex sola HALLERI *Bibl. chirurgica* depromsi, postremis tribus exceptis.)

HIPPOCRATES in L. περι των εντος παθων paracentesin describit in pectoris hydrope administratam, perterebratis costis. HALLER (a). V. *pag.* 236.

LEONIDES purulentis ut thorax inter 5 & 6. costam aperiatur; videtur autem vel ipse addere aut PAULUS (b), mortem eos non evadere. V. *pag.* 320.

(a) (b) L. VI. cap. 44.

JACOBUS HOLLERIUS in L. *de morbis internis* &c. de paracentesi pectoris frustra facta ad educendum tabum. V. *pag.* 335.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* II. suppuratio pectoris bis paracentesi tentata, æger tamen non servatus. In *cent.* III. a pleuritide nata suppuratio, paracentesi sanata. V. *pag.* 314.

THOMAS FIENUS *de præcipuis artis* in L. V. agit de paracentesi thoracis. V. *pag.* 591.

HENR. SMETIUS in *miscellaneis* &c. A vulnere pus in pectus effusum & putridum, per paracentesin feliciter eductum. V. *pag.* 436.

J. JAC. CHIFLET in *singularibus* &c. ad pectoris ob empyema perforationem. V. *pag.* 17.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. thoracem inter 5 & 6, non inter 4 & 5. costam debere perforari, ne diaphragma lædatur. V. *pag.* 364.

HIER. GOULU & J. ADAM *E. in thoracis quam in abdominis hydrope paracentesis tutior.* PARIS 1624. 4.

NICOL. TULPIUS in *observationibus* &c. jubet in suppuratis inferiorem partem thoracis perforare. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in libello *de pulmonibus* . . . . suadet in paracentesi digitis cultrum sequi, ne in pectus aer irruat. V. *pag.* 23.

JOH. v. HORNE in μικροτεχνη &c. a paracentesi pectoris sibi metuit, non hic male, quod pulmo pleuram vix delerat. V. *pag.* 23.

NIC. ROBIN & HIPP. du VAL. *E. hydropi pectoris sectio.* PARIS 1663. 4.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgischer Lorberkranz* &c. Paracentesis pectoris felix, cum sanguis & pus in cavum effusum esset. V. *pag.* 1365.

BERNARDUS ALBINUS. V. *pag.* 1365.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 14. de paracentesi pectoris. V. *pag.* 305.

JEAN BIENNAISE. V. *pag.* 1366.

J. CONRAD BRUNNER. V. *pag.* 61.

J. HADRIANUS SLEVOGT. V. *pag.* 1366.

FRIDER. HOFMANN in *Medicinæ consultatoriæ* T. I. Paracentesis pectoris ab ordine medico approbata. V. *pag.* 279.

PETRUS DUVERNEY. V. *pag.* 1366.

J. LUD. PETIT in *traité des maladies* &c. T. I. pus perforato sterno ipse emisit. Abscessus pleuræ impositi, debere incisa cartilagine costæ curari. Ut in obeso homine puri exitum aperuerit. V. *pag.* 76.

ANTO-

ANTONIUS VALISNIERI. V. *pag.* 1366.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* P. II. cap. 108. de paracentesi thoracis.

Idem in *medicinisch-chirurgisch* &c. Paracentesis pectoris, in quo sanguis effusus erat. V. *pag.* 82.

J. DANIEL GOHL. V. *pag.* 1367.

ANDR. HUTTER in *funfzig chirurgische observationes* &c. Paracentesis in pectoris hydrope felix, & in empyemate. V. *pag.* 91.

SANTI ZARINI in L. *de curatione per sanguinis missionem* &c. Paracentesis in empyemate felix. V. *venæ sect.*

FRANC. WIEDEMAN in *kurze und allgemeine Lehre* &c. paracentesin pectoris feliciter exercuit. V. *pag.* 92.

RENAT. JACOB. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. in perforatione thoracis turundas rejicit. V. *pag.* 306.

SALV. FRANC. MORAND. V. *pag.* 95.

NOEL FALCONET in *traité des fievres & de la circulation du sang.* PARIS 1723. 12. in hydrope pectoris paracentesin sæpe feliciter succedere.

REGNER van OVERSCHVER. V. *pag.* 676.

ANT. FERREIN in *elemens de Chirurgie* &c. ad aperiendum pectus PETITI scalpellum laudat. V. *pag.* 106.

DAMIANUS SINOPEUS in *parergis medicis* &c. paracentesin thoracis in hydrope fere funestam esse. V. *pag.* 632.

CAROL. FRID. KALTSCHMID. Ejus disp. *de hydrope thoracis sanato rarissimo.* JENÆ 1765. 4. V. *vulnera.*

SAMUEL SHARP in *treatise on the operations* &c. ob sanguinem effusum aut pus pectus non perforandum, sed utique ob aquam hydropicam, medio inter spinam dorsi & sternum loco.

Idem in *critical inquiry* &c. agit de paracentesi thoracis in empyemate. V. *pag.* 309.

GUIL. BROMFIELD. V. *pag.* 121.

HENR. FRANC. BOURDELIN & J. FRANC. ISEZ *E. quo maturior in pectoris hydrope eo felicior paracentesis.* PARIS 1742. 4.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

HUGO RAVATON in *traité des playes* &c. empyema sanatum, paracentesi facta. V. *vulnera.*

JOSEPH. WARNER. in *Phil. Transf. Vol.* XLVII. inter decimam & undecimam costam perforato pectore feliciter pus de suppurato eduxit, ut perfecta sanitas successerit.

Idem in *cases in surgery* &c. iterum felix perforatio pectoris in suppurato costam inter decimam & undecimam. Alias frustra facta paracentesis, cum abcessus in hepate esset, & diaphragma excedisset. V. *pag.* 142.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen operationen* &c. non male BOERHAAVIUM pectus inter secundam & tertiam costam, aut tertiam vel & quartam perforasse. V. *pag.* 310.

BENJAMIN GOOCH in *practical treatise* &c. ad sanguinem effusum emmittendum pectus perforat. V. *pag.* 149.

JOACH. NIEMAND. Ejus *Untersuchung der Frage, ob es nothwendig sey bey einer Wunde an den obersten Theil der Brust paracentesin thoracis anzustellen, wann zu vermuthen steht, dass Blut in der Höhle der Brust befindlich.* HELMSTADT 1755. 4.

ALEXANDER MONRO. Ejus *state of facts concerning the first proposal of performing the paracentesis of the thorax.* EDINBURG 1770. 8. nempe propter aerem in pectus effusum & suffocantem. Ante HUDSONUM, discipulum suum hanc administrationem suasisse. V. *pag.* 761.

PETRUS ZETZEL. V. *pag.* 1370.

AMBROSIUS BERTRANDI. V. *pag.* 162.

J. FARMER V. *pag.* 166.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

RICHARD. de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

LUD. CLAUD. BOURDELIN & ANT. J. B. MACLOVIUS GUENET, auctor, *E. in pectoris paracentesi satius est in parte laterali & antica sectionem instituere, quam ad partem posticam.* PARIS 1766. 4.

WILLIAM MORELAND in *Phil. Trans. Vol.* LVI. pectus hydropicum felici eventu pertudit.

VALENTIN *recherches critiques sur la Chirurgie.* PARIS 1772. 12. Asperum & acerbissimum adversus ANTONIUM LOUIS scriptum. Pectus loco aptissimo debere perforari, quando sanguis in cavum effusus est. Effusi signa, nam utroque modo facile errari: adgnoscit intus effusum ex cruore in cellulosam telam infra vulnus egesto. Non aliud præter missionem sanguinis auxilium mortem avertere. HALLER. V. *pag.* 546.

JOSEPH. ANTON. TIUSSI. Ejus disp. *de hydro-thorace.* WIEN 1771. 8.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

J. A. HEMMAN. V. *pag.* 256.

(Plura: Vide *empyema.*)

PARAPHIMOSIS. Vide *genital. morb.*

PARONY-

PARONYCHIA. Vide *panarit.*

PAROTIS. Vide *tumores.*

PARTUS CÆSAREUS. Vide *obst. art.*

PARULIS. Vide *dent. morb.*

PERNIONES. Vide *tumores.*

PHIMOSIS. Vide *genital. morb.*

PHLEBOTOMIA. Vide *venæ sect.*

PHLEGMONE. Vide *inflammat.*

PHLOGOSIS. Vide *inflammat.*

POLYPUS.

AUR. CORNEL. CELSUS *de re medica* L. VI. cap. 8. de narium morbis agit etiam de polypo. In L. VII. cap. 10. de polypi cura. WALTHER. Vide *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS *de compos. med.* cap. 9. ad polypum. WALTHER. V. *pag.* 990.

DIOSCORIDES *facile parabil.* L. I. cap. 160. ad polypos remedia. WALTH. V. *pag.* 996.

ARETÆUS *diut. cur.* L. I. cap. 2. polypum cauterio sanavit. HALLER. V. *pag.* 291.

GALENUS *de compos. med. secundum locos* cap. 3. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS *de loc. affect. cur.* L. IV. cap. 45. de polypo. WALTH. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in L. I. polypos narium a pulvere ex misy, chalcitide & æris flore composito esse delapsos ipse se testem dat. HALLER. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* II. cap. 92. ad narium polypos æs ustum, eleborum nigrum & diaphryges laudat. WALTH. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS *de arte medica* L. III. cap. 8. agit etiam de narium polypo.

Idem in *paraphr.* L. I. cap. 33. & L. III. cap. 8. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 24. ad polypos. In L. VI. cap. 25. de polypo. WALTH. Polypum narium vinculo interceptum resecat. HALLER. V. *pag.* 293.

SYMON polypum narium iterato pullulare, nisi acria medicamenta adhibeantur (a). HALLER.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. II. cap. 18. & in L. IV. cap. 12. & in L. VI. cap. 4. agit de narium polypo. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. III. enormem narium polypum dimidii *rotuli* pondo se vidisse resectum: postea setonem de pilis factum inmissum dicit, melius tamen annulum, qui resolvi possit: periculum esse, ne ea mala in cancrum abeant. HALLER.

Idem in L. IX. *ad* ALMANSOREM tit. de apostematibus narium agit etiam de polypo. WALTH. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. cap. 69. de carnis in naso superfluæ medela. WALTH. V. *pag.* 295.

ALBUCASIS in L. II. polypum narium in fauces continuatum multo labore excidit, & eum cum recrudesceret, demum cauterio compescuit. HALLER.

Idem in *practicæ* part. 2. cap. 8. agit etiam de narium polypo. WALTH. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. cap. 3. agit etiam de polypo. WALTH. V. *pag.* 2.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* L. I. cap. 37. de polypo. WALTH. V. *pag.* 296.

GUILIELMUS de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 4. cap. 2. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 4. doctr. 2. agit etiam de polypo. WALTHER. Polypum debere setone consumi. HALLER. V. *pag.* 297.

J. MATTH.

(a) Apud RHAZEUM *continuat.* 3. 2.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. part. I. cap. 37. de polypo. WALTH. V. *pag.* 372.

BARTH. de MONTAGNANA in *consiliorum* &c. *cons.* 72. de polypo. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. 6. cap. 5. rubr. 10. de polypo. WALTH. V. *pag.* 373.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. cap. 95. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morb. causis* &c. L. IV. cap. 10. 11. 12. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 300.

SYMPH. CHAMPIER in *practicæ novæ* &c. L. V. pag. 481. (b) de polypo. WALTH. V. *pag.* 373.

GALEAC. de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 39. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 15. de polypo. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. I. cap. 16. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis* &c. L. V. cap. 3. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPH. PARACELSUS in L. *von offenen Schäden* cap. 20. & 40. de polypo. WALTH. V. *pag.* 272.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 39. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 375.

JOH. DRIANDER in *der ganzen Arzney* &c. agit etiam de polypo. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 7. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 273.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 15. de polypo. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectione* L. VII. cap. 2. de polypo. WALTH. V. *pag.* 301.

BENEDICT. VICTORIUS in *medicinal. consil.* cons. 40. 41. ad polypum. WALTH. V. *pag.* 789.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 6. de polypo. WALTH. V. *pag.* 423.

DON.

(b) Edit. BASIL. 1547. 8.

DON. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 39. de polypo. WALTH. V. *pag.* 376.

J. BAPT. MONTANUS in *conſultat. med.* conſ. 8. de polypo. WALTH. V. *pag.* 424.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* L. I. cap. 23. de polypo. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* &c. pag. 23. de cura polypi. WALTH. V. *tumores.*

LEONARD. GIACCHINUS in *commentariorum* &c. cap. 27. de polypo. WALTH. V. *pag.* 376.

GUIL. RONDELET in *meth. curandor.* L. I. cap. 64. de polypo: laudat medicamentum ex uvis immaturis, alumine & vitriolo compoſitum. WALTH. V. *pag.* 377.

HORAT. AUGENIUS in *epiſtolar. med.* T. II. L. IX. pag. 605. de polypo. WALTH. V. *pag.* 427.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. VII. cap. 81. agit etiam de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMIN. LEO in *artis medendi* &c. L. VI. ſ. 1. cap. 5. de polypo. WALTH. V. *pag.* 378.

JUL. CÆSAR ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. forcipem excogitavit ad polypum narium evellendum, deſperatione quadam adductus, cum medicamenta a veteribus commendata potius nocere videret. HALLER. V. *tumores.*

NICOL. PISO *de cognoſcendis & curandis* &c. L. I. cap. 46. de polypo. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. MARQUARD in *practicæ theoricæ* &c. L. I. cap. 23. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. HEURNIUS in L. *de morbis naſi* cap. 9. de polypo. WALTH. V. *pag.* 380.

JACQUES GUILEMEAU in *Chirurgie Françoiſe* &c. plano forcipe ſe polypum narium feliciter evulſiſſe. HALLER. V. *pag.* 11.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* L. XX. cap. 38. agit etiam de cura polypi narium. WALTH. V. *pag.* 12.

J. THOM. MINADOUS *de corporis humani* &c. *cognoſcendis & curandis* L. III. cap. 34. de polypo. WALTH. V. *pag.* 644.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 36. etiam de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *meth. pract. med.* L. I. cap. 15. ad polypum medicamentum habet ex alumine, myrrha, ſandaraca & ſaccharo. WALTH. V. *pag.* 382.

HER-

HERCUL. SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. cap. 21. agit etiam de curatione polypi narium. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS. V. *pag.* 876.

GUIL. FABRICIUS in tribus voluminibus, in quibus multum est ineditorum, docet, ut polypo acria admoveantur per fistulam in acum exeuntem. HALLER. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS in *institut. chir.* L. I. *instit.* 9. agit de polypo. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 144. agit de polypo. WALTH. V. *pag.* 383.

DURANT. SCACCHIUS in *subsidio Medicinæ* &c. agit quoque de narium polypo: eum abscindebat ferramento, radicem exurebat. HALLER. V. *pag.* 15.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* S. III. cap. 7. de narium sarcomate exstirpando. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *speculi artis medicæ* &c. L. V. cap. 51. de polypo. WALTH. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de vitiis* cap. 3. etiam de polypi curatione per acria & exsiccantia medicamenta.

Idem in *observationum* L. III. pag. 623. 624. de polypo. WALTH. V. *pag.* 385.

CASPAR HOFMAN in *institut. med.* L. III. cap. 120. de polypo. WALTH. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. part. 3. cap. 2. de sarcomate & polypo. WALTH. V. *pag.* 386.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 31. de polypo. WALTH. V. *pag.* 435.

PETRUS PIGRAUS in *epitome* &c. polypum tenacula prehendit, embryulco evellit. HALLER. V. *pag.* 17.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. III. cap. 15. de polypo. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. I. part. 3. sect. 3. cap. 7. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch.* Parte II. cap. 13. de polypo. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *observat. med.* L. II. *obs.* 20. de polypo. *Obs.* 48. de polypo non ulcer..to. WALTH. V. *pag.* 276.

JOH. VIGIER in *operum med.* L. I. cap. 33. de polypo. WALTH. V. *ulcera.*

PETRUS POTERIUS in *insignium curationum* &c. *centuria* III. de polypo: pulvere herbæ scorpioides (lavendulæ) cum gossipio bis in die nares inmisso polypum narium se sanasse dicit. WALTH. V. *pag.* 387.

J. PHIL. BRENDEL *consilor. med.* cons. 56. in polypo narium. WALTH. V. *pag.* 387.

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. II. *cons.* 43. de polypo. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 32. de polypo; WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. III. L. II. sect. 3. agit etiam de carnosa in naribus excrescentia. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 49. de polypo. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 7. de polypo. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. *obs.* 24. de polypo.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. IV. cap. 2. de sarcomate & polypo: laudat mercurium præcipitatum rubrum. WALTH. V. *pag.* 388.

MATTHIAS LUD. GLANDORP. Ejus *de polypo narium tractatus.* BREM. 1628. 4. Nimis eruditus. Ligat & excidit. Curationum aliqua exempla. Originem mali modo in osse nasi reperit, modo in ethmoideo. HALLER. V. *vulnera.*

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. part. 2. sect. 7. cap. 4. ad polypum. WALTH. V. *pag.* 364.

HENR. ab HEERS in *observat med. obs.* 28. de polypo narium: ad præservationem polypi turundam ex pulvere gentianæ & succo scrofulariæ confectam in utrasque nares bis in die inmittit. WALTH. V. *pag.* 364.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. part. 2. pag. 103. de polypo. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. L. I. part. 2. cap. 9. de polypo nasi. (Ex NICOLO FABRICIUM sua ad polypum narium instrumenta habere. Polypos excisos urit. HALLER). In *pyrotech.* L. II. part. 1. cap. 24. & 48. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 303.

JOH. WALÆUS in *med. pract.* L. II. cap. 7. & 24. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 390.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 545. de polypo. WALTH. V. *pag,* 21.

PHIL. GRULING in *Med. pract.* L. I. part. 4. cap. 4. de polypo. WALTH. V. *pag.* 391.

NIC. TULPIUS in *obſervat. medic.* L. I. c. 26. de polypo narium glomerato. ALBERTI. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. centuria* VI. *hiſt.* 30. de polypo. WALTH.

Idem in *Actis Hafnienſ. Vol.* I. *obſ.* 6. de polypo naſi funeſto ſucceſſu reſecto. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. VIII. tit. 6. cap. 1. de polypo. WALTH. V. *pag.* 391.

CAROL. ARTH. PLESSIUS in *anatome* . . . polypos narium vidit per totos quadraginta annos ſingulis menſibus reſectos. HALLER V. *pag.* 277.

JOH. SCULTETUS in *obſervat. chirurg. obſ.* 35. de excreſcentia carnis in naribus. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. de MARCHETTIS in *obſervat. medico-chirurg. obſ.* 4. de polypo ſpurio. WALTH. V. *pag.* 26.

J. JACOB. WEPFER in *obſervationibus* &c. pag. 826. de polypo narium ferro candente uſto & extracto. ALBERTI. V. *pag.* 27.

J. AD. de BEZA. Ejus *de polypo narium.* ARGENTOR. 1662. 4. HALLER.

JOB. van MEEKREN in *heel en genees* &c. Polypi narium ſublati medicamentis acribus, ſectione. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obſ.* 138. de polypo naſi evulſo. HALLER. V. *pag.* 30.

J. FREYTAG, chirurgus Tigurinus, in MURALTI *Schriften von der Wundarzney*, refert de polypis ampliſſimis de naribus evulſis. HALLER. V. *pag.* 30.

J. SCHMIDT in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VIII. *obſ.* 91. polypum narium denique mercurio ſublimato ſuperavit. HALLER.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* X. *obſ.* 26. polypus narium ſeroſus in virgine phlegmatica, fonticulo brachii curatus. *Dec.* II. *ann.* V. *obſ.* 82. polypus ingens narium deglutitionem præpediens. In *Vol.* I. *obſ.* 160. 306. polyporum narium rara ſpecies ſanata. ALBERTI. V. *pag.* 31.

ELIAS RUD. CAMERARIUS. Ejus diſp. *de polypo narium.* TUBING. 1688. 4.

Ejus *de polypo narium aquoſo.* Ibid. 1688. 4. HALLER. V. *pag.* 33.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de polypo narium.* JENÆ 1715. 4. Admotus lapis infernalis, extractio forcipe facta, avulſæ reliquiæ. HALLER. V. *pag.* 34.

JOH. BOHN. Ejus diſp. *de polypo narium.* LIPS. 1672. 4. Exſtirpati exemplum. HALLER. V. *pag.* 602.

CORNEL. SOLINGEN. V. *pag.* 879.

JAC. EUGENIUS JENS. Ejus diſp. *de polypo narium.* LIPS. 1673. 4. HALLER.

J. NIC. PECHLIN. V. *pag.* 37.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ univerſæ* &c. part. 14. ſect. 2. cap. 8. de polypo. WALTH. V. *pag.* 365.

GOTTFRID SCHUBART. V. *pag.* 40.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curioſ. obſervat.* P. I. cap. 8. de polypo narium. ALBERTI. V. *pag.* 45.

BERNARD. ALBINUS. Ejus diſp. *de polypis.* FRANCOF. ad VIADR. 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1691. *Menſ. Febr.* pag. 66. polypus uteri. *Ann.* 1712. *Sept.* p. 418. polypus narium ex earum vellicatione. *Ann.* 1715. *Oct.* p. 456. polypus vermiformis ex pulveris ſternutatorii abuſu. *Ann.* 1726. *Jun.* p. 287. polyporum narium exempla. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 405. polyporum narium rara ſpecies curata. ALBERTI. V. *pag.* 49.

PETR. DIONIS in *cours d'operations* &c. polypum narium etiam in aſperam arteriam propendere, & metum facere ſuffocationis. HALLER. V. *pag.* 304.

FRIDER. RUYSCH in *obſervat. anatom. obſ.* 77. polypi in antro HIGHMORI hærentes. ALBERTI. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 22. de polypo. V. *pag.* 305.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

J. HADR. SLEVOGT. Ejus diſp. *de polypis capitis.* JENÆ 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

PHIL. HECQUET in *Chirurgie de pauvres* &c. heliotropium adverſus narium polypos laudat. HALLER. V. *pag.* 79.

THOM. BECKET in *chirurgical obſervations* &c. A polypo narium ſurditas. HALLER. V. *pag.* 81.

JOH. PALFYN in *anatomie du corps humain* &c. Polypi hiſtoria ex ſinu maxillari pullulantis. HALLER. V. *pag.* 306.

ANT. VALISNIERI in *lettere ſcientifiche* ... agit de polypo, ut videtur, uterino. HALLER. V. *pag.* 473.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* P. II. cap. 71. de polypo narium. V. *pag.* 82.

GUIL. CHESELDEN in *observations* &c. Polypus intra nares lino interceptus. HALLER. V. *pag.* 86.

SIGISMUNDUS SCHMIEDER. Ejus *de polypo œsophagi vermiformi rarissimo.* GÖRLIZ. 1717. 4. & in *Act. Erud.* 1715. HALLER.

LUDOV. FRANC. MANNE. Ejus *observations de chirurgie au sujet d'un polype extraordinaire, qui occupoit la narine gauche.* AVIGNON. 1747. 8. HALLER. V. *vulnera capit.*

J. DANIEL GOHL. In *Act. Erud. Berol. Decade* II. Mors ex polypo asperæ arteriæ. HALLER. V. *pag.* 89.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

ANDR. HUTTER in *funfzig chirurgische observationes* &c. Polypus inciso naso acu curva ligatus, syringotomo resectus, reliquiæ caustico deletæ. HALLER. V. *pag.* 91.

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare osservazioni* &c. polypum carnosum excidit, reliquias consumsit. HALLER. V. *pag.* 92.

RENAT. JACOB. CRESCENT. GARENGEOT in *traité des operations* &c. Polypi exstirpatio per hæmorrhagiam nonnunquam lethalis. HALLER. V. *pag.* 306.

ABRAHAM VATER. Ejus disp. *de polypo nasi ex faucibus feliciter extracto.* WITTEBERG 1743. 4. HALLER. V. *vulnera.*

ANTON. FIZES in L. *de morbis capitis externis* &c. agit etiam de polypo. HALLER. V. *vulnera capit.*

HENR. FRANC. le DRAN in *observations de Chirurgie* &c. Polypi narium reliquiæ setaceo consumtæ. HALLER. V. *pag.* 103.

Idem in *traité des operations* &c. Polypus, qui fistulam lacrumalem fecerat, evulsus & erosus, alius secundo excisus. HALLER. V. *pag.* 308.

BERN. de JUSSIEU & JOS. de JUSSIEU *E. ex ligatura polypi narium tutior curatio.* PARIS 1734. 4. HALLER.

JACOB. ANTONIUS de LUPIN in *Acad. Nat. Curiosor. Ephemerid. Volum.* IV. *ann.* 1737. *obs.* 1. polypum prægrandem angusta forcipe exstirpavit. HALLER.

SAMUEL SHARP in *treatise on the operations* &c. Polypi aquosi tempori committendi, quoad evelli possint. HALLER. V. *pag.* 309.

PERCIVAL POTT. Ejus *chirurgical observations relative to the cataract, the polypus of the nose* &c. LONDON 1775. 8. V. *tumores.*

FRANCISCUS BEVILACQUA. V. *tumores.*

JOACHIM

JOACHIM FRID. HENKEL in *Abhandlung der chirurgischen operationen* &c. T. VI. Polypi ligati & marcescentis felix curatio. HALLER. V. *pag.* 309.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

ANDREAS LEVRET in *observations sur la cure radicale de plusieurs polypes* &c. Polypos narium præstat ligare quam evellere. Magni polypi sectiones & evulsiones, acu subinde altius ligati; tum ejus polypi, qui per nares & per fauces pendebat. De narium polypis, quorum paucos ligando sanavit, in aliis minus felix fuit. Unicum semper polypo esse petiolum, etiam maximo & multiplici. Ad polypos faucium. Instrumenta fere eadem, quæ in uteri polypis. Ad mucosos polypos acetum lythargyrii. Le CATII ad polypum instrumentum. Novissimum LEVRETI multo simplicius instrumentum nondum erat repertum, cum hæc scriberet. In *supplemento* agit etiam de polypis faucium: periculosos, sensu acutiores esse, facilius recrudescere. Ad hos polypos & argentea ansa utitur, & una filo cerato. Ut vinculum adaptetur. De polypis aurium: tubulos ad eos ligandos noster nunc minores facit. Facilius sanantur. In curando encheiresis.

Idem in *Journal de Med.* T. XXXIII. agit de vinculo polypo de palato pullulanti injiciendo. Ejus instrumenta ad fungos in summa gula vinciendos. In T. XXXV. emendatio instrumenti, quo polypos intra nares ligat. In T. XXXVI. fuse de polypis. HALLER. V. *pag.* 1177.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI. Ejus *ratio facilis atque tuta curandi narium polypos.* WIEN 1763. 8. Cylindrus in duos tubulos parallelos divisa: per quos duo argentei styli in nares ducuntur, ansam facientes, quæ polypum amplectitur, eam ansam stringit & firmat. Feliciter se eo instrumento usum monet. HALLER. V. *pag.* 1308.

AUGUST. HERMAN. SPORLEDER. Ejus disp. *de polypo narium.* HALÆ 1750. 4. HALLER.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen operationen* &c. T. III. polypos minores LEVRETIANA methodo adgreditur, majores egent forcipe. Fidit etiam palatum carneum, & per os polypum extraxit. Ejus generis tumorem de meatu auditorio pullulasse vidit. HALLER. V. *pag.* 310.

JOHANNES HOFER. V. *pag.* 144.

MARTIN. V. *pag.* 157.

D. T. BRUKNER. V. *pag.* 166.

Le NICOLAIS de SAULSAY. V. *pag.* 168.

LAUGIER. V. *pag.* 169.

ICART. V. *pag.* 169.

QUARRÉ. V. *pag.* 1206.

JOHANNES SOGRAFUS. Ejus *differtazioni ſul polipo del naſo.* PADOVA. 1760. 8. Collecta, quæ alii de hoc malo ſcripſerunt; deinde additæ aliquæ propriæ curationes. Polypum noſter exſtirpavit, qui retrorſum pone velum palatinum dependebat, forcipe uſus curva. Alium polypum cancroſæ indolis ſcapello circumcidit, deinde forcipe reſecuit. HALLER.

DUMONT. V. *pag.* 173.

AUGUST. GOTTL. RICHTER in *obſervat. chir. faſciulo* II. tractatum habet de polypis. Dari, ubi nec forcipi nec ligaturæ, quamvis utiliter a LEVRETO inventæ, locus ſit ad polypos naſi eradicandos, ſed confugi neceſſario debere ad cauſtica, quæ hodie oblivioni fere tradita, & a pluribus poſthabita ſint. Caſum viri narrat, ubi forceps non poterat ob ingentem polypi magnitudinem in nares penitus obſtructas induci, nec polypi pars anterior ob figuram globum præmorſum referentem prehendi, præterquam quod hæmorrhagia vel ad levem polypi adtactum enormis oriretur. Eædem hæ cauſæ adaptationem fili ad evellendum polypum neceſſariam impediverunt, & metus erat præterea, ne ex hæmorrhagia poſt evulſionem polypi ſecutura periret æger, qui per dimidium anni cum eo malo luctabatur, ut nunc fere exſanguinatus eſſet. Cauterium, vulgari modo admotum, anteriorem ſolummodo polypi partem tangendo eſcharam parvam inducit, qua delapſa polypus increſcit magis, duriorque fit. Itaque ſimul & ſemel uſtione polypum in ſuppurationem ut duceret, eum noſter aggreſſus eſt hoc modo: tubulum chalybeum, amplum, craſſum, pollicem unum longum, linteolis frigida madidis obvolutum, ita in nares inmiſit, ut inferius illius extremum mediæ polypi parti anteriori inſiſteret; deinde per hunc tubulum acum triquetram, quatuor pollices longam, ignitam, in nares immiſit, atque in ipſum polypum ad longitudinem duorum pollicum protruſit, & paulo poſt iterum extraxit. In naribus, licet eæ carptis frigida madidis munirentur, tamen dolor perceptus a tantillo ferventis humoris defluente. Ægri, de vehemente capitis dolore conqueſti, & leviter febricitantis cura a noſtro, negotiis alio avocato, commiſſa chirurgo experto, qui juſſus eſt injicere iterato quotidie liquorem in nares emollientem, & quamdiu his æger laboraret, lenia temperantia exhibere, diætamque commendare convenientem. Ut litteris poſt octo dies certior noſter factus ſit, ægrum febri carere, ſat bene valere, & ingentem puris copiam ipſe e naribus effluere: injectiones per aliquot tempus adhuc continuatæ; polypi volumen inde imminutum, reſpiratio per nares libera, pus minori copia fluens. Qualis poſtea fuerit ægri valetudo ſe neſcire. Certe in hac methodo polypum ope ſuppurationis vel plane conſumi, vel ſaltem ita diminui, ut commode ligari, extrahique poſſit.

ſit. Non metuendum, ne læſio fiat ab acu triquetra, cum ea in cavum narium, admodum a polypo plerumque dilatatum, juſta directione, & ad juſtam longitudinem, quæ eſt unius vel alterius pollicis, inmiſſa non facile quidquam lædat. Forcipis polypariæ emendatæ icon & deſcriptio: conſtat laminis duabus ab axiculo ſeparabilibus, ut brachia ſeorſim in nares induci profundius & facilius poſſint. Hæc brachia pone axim extrorſum incurvata ventres quaſi formant pro recipienda parte polypi anteriore, quæ ſecus obſtaret, quominus brachiorum extrema ad polypi radicem debite apprimi, eumque prehendere queant. Novum hocce ſuum inventum relinquit viris peritis dijudicandum. V. *pag.* 1318.

LUDOV. de ROOSE. V. *pag.* 200.
DUMONCEAU. V. *pag.* 204.
KECK. V. *pag.* 207.
GEORGE HERBINIAUX. V. *pag.* 1223.
CLEMENT. V. *pag.* 209.
La MARE. V. *pag.* 210.
GASQ. V. *pag.* 211.
J. BRUGMANS. V. *pag.* 211.
JOH. JACOB. TANNER. V. *pag.* 1223.
ROY. V. *pag.* 225.
DELAGARDE. V. *pag.* 229.
J. JAC. BELLETETE. V. *pag.* 1228.
SCHUMACHER. V. *pag.* 233.
Le BLANC. V. *pag.* 311.

PROLAPSUS ANI.

HIPPOCRATES in *prorrheticorum* L. II. agit de ano elapſo.

Idem in L. περι συριγγων, *ſ. de fiſtulis* agit etiam de ano prolapſo. Ad anum prolapſum multum medicamentorum dat, bonum etiam conſilium, ut æger inter tabulas per anguſtum aditum alvum exoneret. HALLER. Vide *pag.* 286.

A. C. CELSUS *de re medica* L. VI. cap. 10. agit etiam de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS *de compoſ. med.* L. I. cap. 93. de inteſtini extimi prolapſu. WALTH. V. *pag.* 990.

GALENUS *de compoſ. ſec. loc.* L. IX. cap. 6. ad prolabentem podicem. WALTH. V. *pag.* 1002.

THEOD.

THEOD. PRISCIANUS in *phænom. eupor.* L. I. cap. 31. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* I. serm. 4. cap. 24. de ani procidentia. In *tetrabibl.* IV. serm. 2. cap. 7. ad anum procidentem. Cap. 8. de prolabentis sedis perustione. WALTH. V. *pag.* 265.

SYMON agit de curatione ani elapsi (a). HALLER.

RHAZEUS in L. IX. tit. de ani prolapsu. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. VII. cap. 26. de egredientis podicis medela. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 17. cap. 17. de egressione ani. WALTH. V. *pag.* 267.

EROS *de passionibus mulierum* cap. 39. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 418.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. part. 5. cap. 21. de exitu longanonis. WALTH. V. *pag.* 270.

FRANC. PEDEMONTANUS in *supplementi* &c. summa 4. sect. 1. cap. 10. de egressu ani. WALTH. V. *pag.* 418.

ARNALD. de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. II. cap. 25. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 18. cap. 3. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 371.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. parte 2. cap. 21. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERIUS in *operis medici* &c. tract. 5. cap. 3. de ani egressu & ejus cura. WALTH. V. *pag* 372.

ANTON. CERMISON in *consil. med. cons.* 19. ad exitum ani, WALTHER. V. *pag.* 372.

J. MICHAEL SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 18. rubr. 11. de egressione ani. WALTH. V. *pag.* 373.

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. pag. 93. de cura exitus ani. WALTH. V. *pag.* 420.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morb. causis* &c. L. XXI. cap. 26. de procidua sede, ejus causis & curatione. WALTHER. V. *pag.* 300.

GALEACIUS de S. SOPHIA in *operis medicinæ practicæ* &c. cap. 81. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. X. cap. 6. de ani prolapsu. WALTH. V. *pag.* 313.

Nnnnnnn 2 JOH.

(a) Apud RHAZEUM L. IX. c. 4.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. I. cap. 43. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XIII. cap. 6. de exitu inteſtini recti. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. MANARDUS in *epiſtolarum* &c. L. XX. *epiſt.* 2. agit etiam de curatione procidentiæ longanonis. WALTH. V. *pag.* 421.

ANDR. VESALIUS in *paraphraſis* &c. cap. 81. ad procidentiam ani. WALTH. V. *pag.* 375.

SEBAST. AUSTRIUS in L. *de infantum morbis* &c. morb. 47. de ano procidente. WALTH. V. *pag.* 375.

JACOB. HOLLERIUS *de morbis internis* &c. L. I. cap. 52. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 335.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IX. cap. 21. agit etiam de curatione prolapſus ani. WALTH. V. *pag.* 375.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. L. III. cap. 15. de ani procidentiæ curatione. WALTH. V. *pag.* 422.

CAMILLUS THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 53. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS *de morb. intern.* pag. 85. de ani prolapſi curatione. WALTH. V. *pag.* 423.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectione* L. VII. cap. 18. & L. XXIII. cap. 65. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curat. med. centuria* I. *cur.* 63. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 314.

CHRIST. a VEGA in *artis medendi* L. III. ſect. 7. cap. 20. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 78 de procidente ano. WALTH. V. *pag.* 376.

BALDUINUS RONSSEUS *de hominis primordiis* &c. cap. 51. de ani procidentia infantum. WALTH.

Idem in L. *morbis muliebribus* agit etiam de prolapſu ani. HALLER. V. *pag.* 1099.

LEONARD. GIACCHINUS in *commentariorum* &c. cap. 60. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 376.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. pag. 179. de ſedis procidentia. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. III. cap. 21. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYM. MERCURIALIS *de morbis puerorum* cap. 10. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 362.

OMNI-

OMNIBONUS FERRARI *de arte medica infantum* L. IV. cap. 20. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 1101.

JOH. RIOLAN in *particul. med. meth.* fect. 3. pag. 221. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 378.

CASPAR WOLFIUS in *viatici novi* &c. cap. 56. de exitu ani. WALTHER. V. *pag.* 428.

NICOL. PISO *de cognofcendis & curandis* &c. L. III. cap. 19. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. MARQUARDUS in *practicæ theoricæ* &c. L. IV. cap. 8. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 379.

JACQUES GUILLEMEAU. V. *pag.* 1104.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* L. XII. cap. 16. de procidentia ani. In L. XX. cap. 45. de cura procidentiæ ani. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *obfervationum* &c. L. XIII. agit etiam de ani prolapfu. HALLER. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. II. cap. 35. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCUL. SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. III. cap. 34. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operationibus chirurgicis* pag. 101. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obfervationum* &c. *centuria* III. *obf.* 76. prolapfum inteftinum rectum quomodo reductum. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS *de morbis puerorum* cap. 10. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 375. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 383.

FRANC. RANCHIN in *opufculis medicis* in tract. *de morbis fubitaneis* cap. 30. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 315.

FELIX PLATERUS in L. I. *de partium procidentia* cap. 2. de podicis procidentiæ cura. WALTH. V. *pag.* 385.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. fect. 3. tract. 2. cap. 10. de ani prolapfu. WALTH. V. *pag.* 386.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 64. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 435.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 14. & 101. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 352.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* &c. L. III. part. 2. fect. 1. cap. 7. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 17.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* I. *cur.* 71. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 352.

JOH. HARTMANNUS in *praxis chymiatricæ* &c. pag. 125. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 437.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. Parte V. cap. 15. de exitu inteſtini recti. WALTH. V. *pag.* 555.

JOH. VIGIER *in operum medico-chirurg.* L. I. cap. 54. de ani procidentia. WALTH. V. *ulcera.*

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. III. L. IV. ſect. 3. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 4. cap. 16. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 315.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. parte 4. ſect. 2. cap. 7. ad ani procidentiam. In T. II. parte 6. cap. 24. ad ani procidentiam infantum. WALTH. V. *pag.* 364.

RAYMOND MINDERER in *gemeines Handbüchlein* &c. cap. 7. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 18.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* I. pag. 20. de procidentia inteſtinorum ex diarrhæa. WALTH. V. *pag.* 442.

ARNOLD WEICKHARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. I. cap. 14. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte II. pag. 119. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* L. II. parte 1. cap. 50. de crebro ani prolapſu. Cap. 95. de ani ſedisque ſæpe prolabentis uſtione. WALTH. V. *pag.* 303.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. III. cap. 5. etiam de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 390.

PHIL. GRULING in *curat. med. centuria* II. *cur.* 42. de exitu ani.

Idem in *Medicinæ pract.* L. III. part. 2. cap. 7. de exitu ani. WALTHER. V. *pag.* 391.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. X. tit. 3. cap. 1. art. 5. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. part. 2. pag. 400. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. SCULTETUS in *armament. chirurg.* pag. 165. (b) de inteſtini recti prolapſi repoſitione. WALTH. V. *pag.* 877.

BAL-

(b) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

Baldass. Timæus in *caſuum med.* L. V. *caſ.* 19. de ani procidentia infantum & puerorum. Walth. V. *pag.* 26.

Godfr. Welsch in *Hebammenbuch* Parte III. cap. 6. de ani procidentia infantum. Cap. 71. de ani procidentia in pueris. Walther. V. *pag.* 1121.

Joh. Andr. Smitzius in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 199. de procidentia ani. Walth. V. *pag.* 316.

Frid. Hoffmannus in *meth. med.* L. I. cap. 19. pag. 327. ad ani procidentiam. Walth. V. *pag.* 393.

Georg. Wolfg. Wedel. Ejus diſp. *de procidentia ani.* Jenæ 1696. 4. Haller. V. *pag.* 34.

J. Nic. Binninger in *obſervationum* &c. *centuria* II. *obſ.* 62. de ani procidentia deſperata. Alberti. V. *pag.* 37.

Richardus Wisemann. V. *pag.* 41.

Gerard. Blasius in *Medicinæ univerſæ* &c. Parte VI. ſect. 42. cap. 14. de ani procidentia. Walth. V. *pag.* 42.

Joh. Hellwig in *obſervationibus* &c. Fumus picis ſutoriæ ad anum prolapſum efficax. Haller. V. *pag.* 46.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1699. *Menſ. Jan.* pag. 53. ani prolapſi ſphacelus curatus. *Ann.* 1726. *Jan.* p. 286. 288. procidentia ani. *Ann.* 1728. *Sept.* p. 426. procidentia ani ſpiritu vini camphorato curata. Alberti. V. *pag.* 49.

Paul. Spindler in *conſignatis obſervationibus* &c. Prolapſus ani ex dolore hæmorrhoidario tandem ſublatus. Haller. V. *pag.* 64.

J. B. Verduc in *traité des operations* &c. cap. 35. de procidentia ani.

Idem in *pathologie de Chirurgie* &c. cap. 32. de prolapſu inteſtini recti. V. *pag.* 305.

Guilielmus Cowper. V. *pag.* 67.

Polycarp Gottlieb Schacher. V. *pag.* 819.

Laurent. Heister in *inſtitut. chirurg.* P. II. cap. 164. de prolapſu ani. V. *pag.* 82.

Guil. Cheselden in *anatomy* &c. Ani prolapſus curatus parte inteſtini reſecta. Haller. V. *pag.* 86.

Henricus Bass. V. *pag.* 90.

Joh. Juncker. Ejus diſp. *de prolapſu inteſtini recti pro hæmorrhoidibus perperam habito.* Halæ 1740. 4. Haller. V. *pag.* 93.

JANUAR. JANELLI. V. *pag.* 97.

LAUR. THEOPH. LUTHER. Ejus & AUERBACH disp. *de procidentia ani.* ERFORD. 1732. 4. Ulnæ longitudine procidentia incarcerata: gangræna & mors ab intestino suo reposito. HALLER.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN. V. *pag.* 1161.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

ALBERTUS de HALLER. In ejus *opusculis pathologicis* &c. refertur etiam de enormi prolapsu intestini crassi. V. *pag.* 112.

RUDIGER FRIDER. OVELGUN. V. *pag.* 118.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

ANDREAS LEVRET. V. *pag.* 1177.

J. GODOFR. ZINN in *epistolis ad* HALLERUM *datis* T. III. *n.* 184. describit ingentem & funestum intestini recti prolapsum. HALLER. V. *vulnera capit.*

ANTON. de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 351. agit de ani prolapsu. V. *pag.* 656.

J. GOTTLOB LEIDENFROST. Ejus disp. *de volvulo intestini singulari.* DUISBURG 1750. 4. recusa in HALLERI *selectis practicis.* Prolapsus intestini perforati, invaginati & inversi. Repositum intestinum, ægerque sanatus præter superstitem fistulam. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. prolapsus recti. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178

COUSIN. V. *pag.* 182.

SURET. V. *pag.* 182.

BINGERT. V. *pag.* 232.

HAGEN. V. *pag.* 235.

CASPER STUNZER. V. *pag.* 700.

PRO-

PROLAPSUS CARTILAGINIS MUCRONATÆ, SIVE XIPHOIDEÆ.

JOH. BAPTISTA CODRONCHI. Ejus *de morbo novo*, *prolapſu ſcilicet mucronatæ cartilaginis* libellus. BONON. 1603. 4. Ventriculum comprimi, vomitum ſubinde cieri, jecur urgeri. Cauſam prolapſus eſſe vel violentiam aliquam, vel humorem craſſum lentumque. Ut reſtituatur compreſſis utrinque coſtis ſpuriis. HALLER. Vide *pag.* 598.

LUDOV. SEPTALIUS. Ejus *de morbis ex mucronata cartilagine evenientibus* L. I. MEDIOLANI 1632. 4. HALLER. V. *pag.* 18.

J. TILEMANN. V. *pag.* 21.

THOM. BARTHOLINUS in *epiſtol. med. centuria* III. & IV. agit etiam de prolapſu mucronatæ cartilaginis ſibi viſo. HALLER. V. *pag.* 23.

GEORG SEGER in *Eph. Nat. Cur. ann.* VIII. *obſ.* 33. de prolapſu cartilaginis mucronatæ. HALLER. V. *varix*.

OLAUS BORRICHIUS in *Actis Hafnienſ. Vol.* V. *obſ.* 79. ter vidit incurvatam cartilaginem mucronatam, inde anhelitum interceptum, & animi deliquii metum. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curationibus propriis* &c. Depreſſio ab ictu cartilaginis xiphoideæ, quam cucurbitulis repetito admotis reſtituit. HALLER. V. *pag.* 30.

PROLAPSUS OCULI. Vide *ocul. morb.*

PROLA-

PROLAPSUS UTERI
SIVE
HYSTEROCELE, ET VAGINÆ.

HIPPOCRATES in L. *muliebrium* II. egit de utero prolapso variis modis: inter consilia est cucurbitula coxæ adfixa.

Idem in L. περι επικυησιος uterum elapsum in juvencula, incisa pellicula, jubet inflammare. De uteri prolapsu. HALLER. Vide *pag.* 1087.

AUR. CORNEL. CELSUS in præfatione L. I. dicit de utero inverso prolapso & exulcerato. HALLER. V. *pag.* 287.

ORIBASIUS in compendio majori magnæ collectionis L. IX. agit de utero morboso prolapso, scirrhoso. HALLER. V. *pag.* 264.

SORANUS. V. *pag.* 1089.

CÆLIUS AURELIANUS. V. *pag.* 1089.

MOSCHION. V. *pag.* 1089.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. s. 4. cap. 96. de uteri procidentia. WALTHER. V. *pag.* 265.

JUDÆUS agit de uteri prolapsu (a). HALLER.

JOHANNES SERAPIONIS filius in L. V. agit etiam de prolapsu uteri. HALLER. V. *pag.* 265.

RHAZEUS in L. IX. etiam de uteri prolapsu agit. HALLER. V. *pag.* 265.

AVENZOAR refert elapsum uterum resectum fuisse, fœmina superstite. HALLER. V. *pag.* 295.

FRANCISCUS de PEDEMONTIO in *supplementi* &c. summa IV. parte 2. sect. 1. cap. 7. de prolapsu matricis. WALTH. V. *pag.* 418.

BARTH. de MONTAGNANA in *consiliorum* &c. *cons.* 222. de exitu matricis. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERUS in *operis medici* &c. L. II. agit etiam de uteri prolapsu. HALLER. V. *pag.* 372.

JOH. BAVERIUS in *consiliorum de re medica* &c. *cons.* 42. de prolapsu uteri. WALTH. V. *pag.* 3.

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. pag. 94. de cura exitus matricis. WALTH. V. *pag.* 420.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. pag. 178. de prolapsu uteri. WALTH. V. *pag.* 373.

GA-

(a) Apud RHAZEUM L. XI. c. 5.

GALEAC. de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 81. de matricis exitu. WALTH. V. *pag.* 373.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 81. ad procidentiam uteri. WALTH.

Idem in *anatome* . . . uteri non inversi prolapsum frequens esse malum. HALLER. V. *pag.* 375.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit etiam de prolapsu uteri. HALLER. V. *pag.* 421.

J. FERNELIUS in *pathologia* uterum testatur procidisse, cum fœtus excluderetur. HALLER. V. *pag.* 273.

NICOL. ROCHEUS. V. *pag.* 1095.

CAMILL. THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 54. de uteri exitu. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS in tract. *de morb. intern.* &c. pag. 84. de uteri exitus curatione. WALTH. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 1096.

BENEDICT. VICTORIUS in *empiricæ Medicinæ* &c. L. I. cap. 3. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *operibus omnibus* aliqua etiam habet de prolapsu uteri. HALLER. V. *pag.* 376.

JOHANNES LANGIUS. V. *pag.* 1098.

BALD. RONSSEUS in L. *de morbis muliebribus* &c. Prolapsus uteri diu toleratus cum magno fœtore, ut indolens esset. HALLER. V. *pag.* 1099.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. pag. 124. de uteri exitu. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYMUS MERCURIALIS. V. *pag.* 1100.

DOMIN. LEONUS in *artis medendi* &c. S. III. L. VI. cap. 11. de procidentia uteri. WALTH. V. *pag.* 378.

FRANCISCUS ROUSSET. V. *pag.* 1102.

JACQUES GUILEMEAU. V. *pag.* 1104.

GEORG. BERTINUS in *Medicina* &c. pag. 147. de exitu matrici. WALTH. V. *pag.* 12.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. IV. cap. 13. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operat. chirurg.* pag. 97. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. *obs.* 60. de uteri prolapsu ab inepta secundinarum tractione. *Obs.* 61. 62. uteri procidentiæ compendiosa cura. ALBERTI. V. *pag.* 274.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS *de ingressu ad infirmos* L. II. cap. 29. de prolapsu uteri. WALTH. V. *venæ sect.*

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

PETR. POTERIUS in *insignium curationum centuria* III. cap. 91. de uteri prolapsu. WALTH. V. *pag.* 387.

GUILIELMUS BALLONIUS. V. *pag.* 1113.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* L. XV. cap. 13. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 388.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 35. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 389.

MELCH. SEBIZ in *manualis* &c. T. II. parte 5. sect. 1. cap. 9. ad uteri procidentiam. WALTH. V. *pag.* 364.

J. HAGEDORN. Ejus *de procidentia uteri.* BASIL. 1624. 4. HALLER.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. I. cap. 19. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 389.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. histor.* L. III. *hist.* 6. Uterus prolapsus, putrefactus & citra periculum totus fere abscissus. ALBERTI.

Idem in *praxi medica admiranda* &c. de utero prolapso resecto, vita superstite. HALLER. V. *pag.* 389.

NICOLAUS FONTANUS. V. *pag.* 1116.

THOMAS BARTHOLINUS in *histor. anatom.* centuria III. & IV. Prolapsus uteri, in vesica ulcus, felici tamen eventu. HALLER. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *histor. anatome* . . . verum uteri prolapsum se vidisse & restituisse. HALLER. V. *pag.* 24.

DOMINIC. PANAROLI in *jatrologismorum* &c. *pentecoste* II. *obs.* 33. Ex imperita obstetrice uteri prolapsus cum sterilitate. WALTH. V. *pag.* 25.

BALDASSAR TIMÆUS in *epistolarum* &c. L. III. *epist.* 38. 39. de procidentia uteri. WALTH. V. *pag.* 26.

PETR. de MARCHETTIS in *anatomico compendio* PATAVII 1654. 4. excuso, uterum omnino de corpore exire posse, & aliquoties a se ipso esse repositum. HALLER. V. *pag.* 26.

GOTTFRIED WELSCH. Ejus *de uteri prolapsu.* LIPS. 1666. 4. HALLER. V. *pag.* 702.

PAUL. BARBETE in *praxi* . . . . agit etiam de uteri procidentia. Uterum vix elabi, sed ejus membranam internam. HALLER. V. *pag.* 26.

JOH.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicina practica* pag. 199: de procidentia uteri. WALTH. V. *pag.* 316.

EBERHARD. GOEKEL in *Gallicinio* &c. Uterus prolapsus post vigesimum diem repositus. Uterus prolapsus ex quo extractus fœtus, induratus, 21. die eventu felici fotus, repositus. HALLER. V. *pag.* 29.

FRANCISCUS MAURICEAU. V. *pag.* 1122.

JOB van MECKEREN in *heel en genees* &c. uteri procidentiæ incredulum se præbet, & fungum fuisse vaginæ ostendit, qui pro ejusmodi prolapsu habebatur. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observat. propr. episagmatibus* &c. Uterus prolapsus a VESLINGIO restitutus. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 112. uteri prolapsus pesso sanatus. HALLER. V. *pag.* 30.

J. GEORG. VOLCAMER. V. *pag.* 1124.

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. II. cap. 2. agit de prolapsu uteri, & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 393.

THEOD. KERKRING in *spicilegio* &c. Sarcoma pro uteri prolapsu habitum. HALLER. V. *pag.* 31.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 121. uterus prolapsus totalis ab HIPPOCRATE, aliisque descriptus. *Dec.* II. *ann.* V. *obs.* 204. procidentiæ uterinæ præpostera cura. *Obs.* 150. prolapsus uteri sectione feliciter sublatus. *Ann.* VI. *obs.* 91. procidentia uteri. In *cent.* VII. pag. 372. uteri vaginæ prolapsus; pag. 450. uteri tunicæ rugosæ prolapsus uteri prolapsum mentiens; pag. 459. an detur uteri vera procidentia. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observationum* &c. *centuria* III. *hist.* 3. de uteri procidentia instante partu. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de uteri procidentia.* JENÆ 1684. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

REGNERUS de GRAAF. V. *pag.* 755.

CORNELIUS SOLINGEN. V. *pag.* 1127.

J. NIC. PECHLIN in *observationum* &c. L. I. *obs.* 20. de uteri prolapsu; fœminam sanavit, quæ cum eo prolapsu quotannis pariebat. Posse utique vel totum uterum prolabi, vel ejus partem. Dari prolapsum inverso & non inverso utero. HALLER. V. *pag.* 37.

ANTON. MOLINETTI in *disquisitionibus* &c. aliquoties prolapsum uterum se resecuisse. HALLER. V. *pag.* 459.

GOTTFRID SCHUBART. V. *pag.* 40.

BERNARD. CHRISTINUS in *obſervationibus* &c. terrore excitato uterum elapſum coegit in locum redire. HALLER. V. *pag.* 317.

GERARD. BLASIUS in *obſervationibus* &c. Uterus vere elapſus, ligatus, exſtirpatus, funeſto eventu. HALLER. V. *pag.* 42.

STEPH. BLANCARD in *collectaneorum* &c. *centuria* VII. Vagina ad genu uſque prolapſa. HALLER. V. *pag.* 45.

FRANÇOIS Tolet in *Journal des Savans* a. 1700. deſcribit prolapſum uteri cum ſtranguria & crepitatione calculorum. Veſica cum utero elapſa erat; eam incidit, ſex calculos eduxit, uterum repoſuit felici eventu. HALLER. V. *pag.* 511.

J. MAURIT. HOFMANN. Ejus diſp. *de procidentia uteri.* ALTDORF. 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

MAGNUS MANSON. Ejus diſp. *de procidentia uteri.* ALTDORF. 1682. 4. HALLER.

J. CONRADUS PEYER. V. *pag.* 49.

DAVID van der BECKE, medicus Hamburgenſis, magnam litem cum JOHANNE GARMER aluit de uteri prolapſu. Noſter cum SCHUTZIO & aliis medicis reſponderat, vaginam utique prolabi poſſe. Ediderat *diſſ. anatomico practicam de procidentia uteri ab erroribus J. Garmeri vindicata.* HAMBURG. 1683. 8. GARMERUS uterum prolabi poſſe defendebat, etiam absque magnis ſymptomatibus: negat noſter aut facile prolabi, aut absque gravibus malis, ſecutus JOHANNEM v. HORNE & alios ejus ſeculi Belgas, quorum etiam libellos recudi fecit. Vaginæ membranam internam utique prolabi poſſe; in præſente vero caſu non potuiſſe in uterum virginis obſtetricem digitos dare, ut GARMERUS putaverat.

JOH. GARMER, phyſicus primarius. Ejus *diatribe de quæſtionibus quibusdam medicis ad D. v. der Becke* &c. HAMBURG 1683. 8. Defendit uterum procidere poſſe non ita vaginam, niſi quando una uterus elabitur. Reſpondit noſter.

Repoſuit GARMERUS *diatriben de quæſtionibus phyſico-medicis ſecundis curis auctiorem.* HAMBURG 1684. 4. & *auctarium diatribes de quibusdam quæſtionibus medicis.* Ibid. 1684. 4. Addidit aliqua Facultatum medicarum ſuffragia.

Reſpondit iterum D. v. der BECKE *Garmerum* &c. *Garmero ad vivum & verbum deſcriptum.* HAMBURG 1684. 4.

Viciſſe GARMERUM teſtatur PAULUS AMMAN (b), & ZITTMANNUS (c). BECKIUM ſuperiorem diſceſſiſſe J. NICOLAUS PECHLIN (d). Verum ſatis innotuit, poſſe & uterum prolabi & vaginam. Ita HALLER.

THEO-

(b) *Renunc. vuln.* p. 116. 117. 118. *obſ.* 20. L. I. (c) *Obſervat. cent.* III. *obſ.* 7. ubi GARMERI libellus recuditur. (d) *Obſervationum* &c. L. I. *obſ.* 20.

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. Uterus a rudi obſtetrice extractus & inverſus. Aliud exemplum uteri non inverſi, ſed prolapſi. Pſeudoprolapſus uteri, qui vaginæ fuit. HALLER. V. *pag.* 56.

J. JAC. WOLF. V. *pag.* 61.

JOHANNES van HOORN. V. *pag.* 1135.

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

FRIDERICUS RUYSCH. V. *pag.* 63.

BARTH. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. recenſet aliquot exempla uteri vere prolapſi, contra D. VERDUC, qui negabat uterum elabi. Aliquoties peſſi cum ſummo incommodo ægræ in naturam quaſi infixi. Prolapſu uteri laborans fœmina habita pro androgyna. HALLER. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 35. de procidentia uteri: negat uterum prolabi. V. *pag.* 305.

J. GEORG. JOSEPH. SCHWALLER. V. *pag.* 66.

J. HADRIANUS SLEVOGT. V. *pag.* 1138.

HENRICUS van DEVENTER. V. *pag.* 1139.

HENR. v. SANDEN. Ejus diſp. *de prolapſu uteri inverſi ab excreſcentia carneo fungoſa in fundo ejus interno ex potu infuſi crepitus lupi enato.* REGIOM. 1722. 4. Germanice LEIPZIG 1723. 4. HALLER. V. *pag.* 1019.

POLYCARP. GOTTL. SCHACHER. Ejus diſp. *de prolapſu vaginæ & uteri.* LIPS. 1725. 4. HALLER. V. *pag.* 1278.

IDON WOLF in *obſervationibus* &c. Uterus inverſus prolapſus, reſtitutus, rara felicitate. HALLER. V. *pag.* 75.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

ANDR. OTTOM. GOELICKE. Ejus *novum artificium circa procidentiam uteri veram.* HALÆ 1710. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis.* Peſſus factus circulis ferreis in ſpeciem coni adaptatis, corio molliori & faſciis obductis. Veri uteri prolapſi exempla.

Idem in diario, quod cum nomine *exercitationum Francofurtenſium* prodiit . . . . T. III. peſſum ſuum deſcripſit.

Idem in *hiſtoria anatomica novantiqua* HALÆ 1713. 8. adnotationes habet de peſſo ſuo; de utero ex nixu prolapſo, vagina a partu elapſa. HALLER. V. *pag.* 920.

JOHANNES PALFYN. V. *pag.* 1145.

SIMON PAUL HILSCHER. Ejus diſp. *de procidentia uteri.* JENÆ 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAU-

LAURENT. HEISTER. Ejus disp. *de prolapsu uteri cum inversione extra partus tempus ex terrore orto.* HELMSTADT 1750. 4. HALLER. V. *pag.* 82.

J. WILH. WIEDMANN in *Eph. Nat. Cur. cent.* VIII. *obs.* 98. de vaginæ prolapsu uteri prolapsum mentiente. HALLER. V. *pag.* 881.

J. ADAM GENSEL. V. *pag.* 85.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. Ejus disp. *de uteri procidentia.* WITTEBERG. 1728. 4. HALLER. V. *pag.* 475.

LOUIS LEGER in *veritable Chirurgie* &c. refert de cucurbitula ad os pubis data adversus vaginæ prolapsum. HALLER. V. *pag.* 89.

HENR. BASS in *observationibus* &c. Cum vagina prolapsa vesica urinaria. HALLER. V. *pag.* 90.

GUILIELMUS MAUQUEST. V. *pag.* 1149.

MARTINUS SCHURIG. V. *pag.* 1151.

ABRAHAM VATER. V. *pag.* 1151.

SALVAT. FR. MORAND in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. III. refert de pesso in vagina nimis diu gestato, quem argenteum quidem tamen erosum funguli de vagina efflorescentes subibant. Prolapsum vaginæ utique sanaverat. HALLER. V. *pag.* 95.

J. STORCH. V. *pag.* 1153.

J. ADAM KULMUS. Ejus *de uteri delapsi, suppressionis urinæ & subsequentis mortis causa.* GEDAN. 1732. 4. recus. in HALLERI *selectis.* Vesicæ enormis moles, ut duos pedes longa esset, ureteres & pelvis renalis valde distenderentur. Uterus gemellis prægnans in vaginam prolapsus, vesicæ ostium comprimens. Placenta pene tota internæ uteri superficiei adnata. HALLER. V. *pag.* 522.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & STRUM disp. *de procidentia uteri.* ERFORD. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

MARTIN. JACOB. KUPFER. V. *pag.* 102.

WILHELM HENRICH PRÖBISCH in L. *das geprüfte Alcahest....* agit de prolapsu uteri: cum non pateret orificium uteri late dissectum. HALLER. V. *pag.* 524.

HENR. MUYKENS. Ejus disp. *de uteri procidentia.* LEID. 1729. 4. HALLER.

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106. & 1159.

J. PHILIPP. BURGGRAV. V. *pag.* 106.

J. DANIEL SCHLICHTING in VERBRUGGII *nieuw* &c. cum uteri prolapsu perpetuo vaginæ prolapsum conjungi. HALLER. V. *pag.* 582.

J. LEON-

J. LEONHARD CRAMER. V. *pag.* 482.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

EDMUNDUS CHAPMAN. V. *pag.* 1162.

D. J. ZENGVARDINUS in *genees en heelkondige aanmerkingen* &c. Enormis uteri prolapsus restitutus. HALLER. V. *pag.* 110.

J. CHRIST. THEMEL in diario *obererzgebürgisches Journal* . . . . . refert de utero prolapso feliciter amputato. HALLER. V. *vener. morb.*

GEORG. de la FAYE in *cours d'operations* &c. Prolapsus vaginæ, & in eo prolapsus uteri. Uterus a sarcomate detractus & prolapsus. HALLER. V. *pag.* 308.

J. HIERONYMUS KNIPHOF. V. *pag.* 1169.

THOMAS SCHWENKE. V. *pag.* 126.

NICOLAUS PUZOS. V. *pag.* 1171.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PHILIPPUS ADOLPHUS BOEHMER, celebris ICTI filius, medicus & professor Halensis. Ejus est diss. *de prolapsu & inversione uteri ejusque vaginæ relaxatione.* HALÆ 1745. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Enormis in vagina uteri prolapsus, ut una uterus inferne latissimus, ostium vero perangustum esset; vere ergo uterum elabi, quod & aliis exemplis confirmat. Eum prolapsum distinguit a relaxatione vaginæ, & auxilia adjicit. Subereos pessos reliquis præfert.

Idem in *observationum anatomicarum* &c. *fasciculo* II. Prolapsus uteri & orificium ejus læsum, cum vagina prolapsa. HALLER. V. *pag.* 1174.

PHILIPPUS CONRADUS FABRICIUS. V. *pag.* 1175.

LUD. MICHAEL DIETERICH. Ejus *Rede von einem Vorfall und glücklich unternommenen Absetzung der Mutter.* REGENSPURG 1745. 4. HALLER.

CLAUDE FRANÇOIS ATTHALIN. V. *pag.* 1176.

ANDREAS LEVRET. V. *pag.* 1177.

HERMAN SCHÜTZER. V. *pag.* 138.

ERDMANN KUPITZ. V. *pag.* 1182.

BENJAMIN PUGH. V. *pag.* 1182.

J. GOTTFRIED STROEHLEIN. Ejus disp. *de relaxatione vaginæ, prolapsu & inversione uteri.* ARGENT. 1749. 4. Bona disputatio. Inversio uteri chronica in fœmina orthostadia. Ejusmodi inversiones emollientibus excipiendæ, neque cum violentia reponendæ. Potest tamen etiam corrupta,

pta, etiam post triduum reponi, tribus digitis inmissis &c. HALLER.

ANTONIUS de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 344. agit de prolapsu uteri. V. *pag.* 656.

JOHANNES BURTON. V. *pag.* 1188.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. de uteri morbis pauca etiam de prolapsu habet. V. *pag.* 283.

BERCHELMANN. V. *pag.* 1203.

SABATIER in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* &c. T. III. agit de prolapsu uteri & vaginæ. Signa uteri cum elapsu inversi & non inversi. Istam speciem fungus fere facit. Ex elapso fœtus facile educitur. Inversus elabitur fere obstetricum vitio, quem reponere oportet, nisi ulcere vitietur. De obliquitate uteri, & antrorsum pendente vulva, unde hernia uteri sequi potest. Situs vitiatus vaginæ. HALLER.

LARBER in *anatomia chirurgica* &c. refert de prolapsa vagina feliciter resecta. HALLER. V. *pag.* 1315.

MAZARS de CHAZELLE in *Journal de Med.* T. X. refert de utero prolapso, inverso, gangrænoso scarificato, reposito, plus uno puero ab eo tempore fœto. HALLER.

J. CHRISTIAN BRUNS. V. *pag.* 171.

BOUILLETUS, filius, in *Memoires des savans étrangers* T. III. *a.* 1761. de utero prolapso, gangrænoso, per scarificationem sanato, & de vesica prolapsa dixit. HALLER.

WOLFGANG JACOB MÜLLNER. V. *pag.* 176.

THOMAS ANTHROBUS. V. *pag.* 180.

SONYER du LAC. V. *pag.* 183.

CHRIST. FRID. OTTO. Ejus disp. *de procidentiis uterinis.* WITTEBERG 1764. 4. HALLER.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

In *ontleed en heelkondige verhandeling* &c. V. *pag.* 1218.

THOMAS WHITE. V. *pag.* 197.

ROBERT WALLACE JOHNSON. V. *pag.* 1220.

F. A. de LEURYE. V. *pag.* 1221.

G. MÜLLER. V. *pag.* 211.

JAC. ANDR. MILLET & FRANC. CHOPART disp. *de uteri prolapsu.* PARIS 1772. 4. Malum ex violentia extus admota natum, uterus inflammatus, tamen post magnam venæ sectionem repositus. HALLER.

H. AUGUSTUS WRISBERG. V. *pag.* 1228.

(Plures de arte obstetricia scriptores etiam de prolapsu uteri egerunt. V. *obstetr. art.*)

PRO-

PROLAPSUS UVULÆ. Vide *uvulæ morb.*

PRUNA. Vide *anthr.*

PUNCTIO VESICÆ. Vide *iſchur.*

PUS. Vide *ſuppurat.*

RAMEX. Vide *hern.*

RANULA
SIVE
BATRACHUS, HYPOGLOSSIS.

HIPPOCRATES in L. *de morbis* II. agit etiam de ranula. HALLER. Vide *pag.* 286.

AETIUS in *tetrabibl.* II. ſ. 4. cap. 3. ad ranulam medicamentum ex nucibus juglandibus uſtis, pipere, thure & melle compoſitum. WALTHER. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 26. remedium habet ad ranulam. WALTH. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *meth. med.* L. II. cap. 10. & L. IV. cap. 14. de ranula ſub lingua. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. *ad* ALMANSOREM IX. tit. de glandula, quæ ſub lingua naſcitur, ranula dicta. WALTH. V. *pag.* 265.

AVICENNA in L. III. *fen.* 6. cap. 17. 18. de ranula & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 9. cap. 8. de ranula linguæ. WALTH. V. *pag.* 267.

GUILIELMUS VARIGNANA in ſecretorum &c. tract. 5. cap. 6. de ranula. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* &c. tract. 6. doctr. 2. de ranula. WALTH. V. *pag.* 297.

J. Matth. de Ferrariis in *practicæ* &c. cap. 47. de ranula. Walth. V. *pag.* 372.

J. Mich. Savanarola in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 6. rubr. 1. de ranula. Walth. V. *pag.* 373.

Joh. Arculanus in *practicæ medicæ* &c. cap. 61. de ranula. Walth. V. *pag.* 373.

Alexand. Benedictus *de omnium a capite ad calcem* &c. L. V. cap. 9. de batracho. Walth. V. *pag.* 300.

Galeac. de S. Sophia in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 53. de ranula. Walth. V. *pag.* 373.

Godofr. Steghius in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 41. de ranula, ejusque curatione. Walth. V. *pag.* 313.

Andr. Vesalius in *paraphrasis* &c. cap. 52. de ranula. Walth. V. *pag.* 375.

Sebast. Austrius *de infantum s. puerorum morbis* morb. 31. de ranula. Walth. V. *pag.* 375.

Joh. Fernelius in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 9. de ranula. Walth. V. *pag.* 273.

Gualth. Herm. Ryff in *Hebammenbuch* &c. agit etiam de ranula. Walth. V. *pag.* 1096.

Leonhard. Faventinus in tract. *de morbis puerorum* pag. 57. de ranulæ cura. Walth. V. *pag.* 422.

Ambros. Paræus in *operum collectione* L. VII. cap. 5. de ranula. Walth. V. *pag.* 301.

Balduin. Ronsseus *de vitæ humanæ primordiis* &c. cap. 53. de ranula. Walth. V. *pag.* 1099.

Gabriel Fallopius in tract. *de tumoribus* Part. 1. cap. 26. de ranula sive batracho. Walth. V. *tumores.*

Joh. Fragosus in *Chirurgia* &c. ex incisa ranula quasi albumen ovi prodiisse. Haller. V. *pag.* 9.

Hieronym. Mercurialis *de morbis puerorum* L. II. cap. 15. de batracho. Walth. V. *pag.* 362.

Domin. Leonus in *artis medendi* &c. Sect. I. L. VII. cap. 14. de ranula. Walth. V. *pag.* 378.

Omnib. Ferrari *de arte medica infantum* L. III. cap. 35. de ranula. Walth. V. *pag.* 1101.

Joh. Riolan in *particul. med. meth.* Sect. 1. tract. 4. de ranula. Walth. V. *pag.* 378.

Rembert. Dodonæus in *observat. med. rar.* 13. de ranula. Walth. V. *pag.* 506.

Joh.

Joh. Marquard in *practicæ theoricæ* &c. L. II. cap. 7. de ranula. Walth. V. *pag.* 379.

Roder. a Fonseca in *consultationum* &c. T. I. *cons.* 96. de ranula. Walth. V. *pag.* 381.

Petr. Forestus in *observationum* &c. L. XIV. *obs.* 29. de batracho. Walth. V. *pag.* 381.

Hieronym. Fabricius in tract. *de operationibus chirurgicis* agit etiam de ranulæ curatione. Walth. V. *pag.* 302.

Joh. Schenk in *observat. rar.* pag. 362. de ranulæ cura. Walth. V. *pag.* 16.

Jul. Cæs. Claudinus in *empiricæ rationalis* L. V. tract. 3. part. 4. membr. 2. cap. 6. de ranula. Walth. V. *pag.* 386.

Sebast. Cortilio *de chirurgica institutione* L. III. cap. 26. de ranula. Walth. V. *pag.* 17.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* L. I. part. 3. sect. 5. cap. 4. & 5. de ranula. Walth. V. *pag.* 17.

Joh. Vigier in *operum* &c. L. I. cap. 36. de ranula. Walth. V. *ulcera.*

Franc. Peccetti in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 40. de ranula. Walth. V. *pag.* 18.

Franc. Joel in *operum omnium* &c. T. II. L. II. sect. 7. pag. 262. de ranula. Walth. V. *pag.* 18.

Theod. Corbæus in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 56. de batracho. Walth. V. *pag.* 315.

Ernestus Hettenbach. Ejus *de tumore sub lingua, quem ranulam vocant.* Witteberg. 1616. 4. Haller.

Lazar. Riverius in *praxis medicæ* &c. L. V. cap. 2. de ranula. Walth. V. *pag.* 388.

Melch. Sebiz in *manualis* &c. T. II. parte 6. cap. 14. ad ranulam infantum. Walth. V. *pag.* 364.

Phil. Salmuth in *observationum* &c. *cent.* I. pag. 24. de ranula suppurata. Walth. V. *pag.* 442.

Arnold. Weickhardus in *pharmacopœæ* &c. L. I. cap. 7. agit etiam de ranula. Walth. V. *pag.* 389

Jacob. Primerosius in *enchiridii* &c. Parte II. pag. 114. de ranula. Walth. V. *pag.* 443.

Marc. Aur. Severinus *de efficaci medicina* &c. Part. II. de sectionibus cap. 76. de ranula. In L. II. part. 1. cap. 56. de batracho. Walth. V. *pag.* 303.

J. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. tract. 2. cap. 15. etiam de ranula. WALTH. V. *pag.* 444.

NICOL. TULPIUS in *obſervationum* &c. L. I. cap. 52. de ranula. WALTH. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. cent.* I. *hiſt.* 88. ranula incisa, & emiſſo quaſi albumine ſanata. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* L. VIII. tit. 7. de ranula. WALTH. V. *pag.* 391.

GOTTFRID. WELSCH in *Hebammenbuch* parte III. cap. 40. de ranula. WALTH. V. *pag.* 1121.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* &c. cap. 1. agit etiam de ranula. WALTH. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 155. de ranula. WALTH. V. *pag.* 316.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *obſervationibus propriis* &c. PETRUM de MARCHETTIS ranulam ſub lingua integram excidiſſe. HALLER. V. *pag.* 30.

RUD. WILH. KRAUSE. Ejus diſp. *de ranula ſub lingua.* JENÆ 1681. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

GERHARD. BLASIUS in *Medicinæ univerſæ* &c. artic. 4. cap. 2. de ranula; in Part. IV. ſect. 10. cap. 2. de ranula. WALTH. V. *pag.* 365.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1717. *Menſ. Sept.* pag. 409. de ranulæ curatione. ALBERTI. V. *pag.* 49.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotionum, centuria* I. *obſ.* 20. de ranula ægre curata. ALBERTI. V. *pag.* 56.

WALTHER SCHOUTEN. V. *tumores.*

J. LUDOV. PETIT. V. *pag.* 76. 1153.

ANTON. FIZES in L. *de morbis capitis* &c. agit etiam de ranula. HALLER. V. *vulnera capit.*

J. STORCH. V. *pag.* 1153.

MAUR. ANT. CAPPELER. V. *pag.* 101.

IVO JOH. STAHL. Ejus diſp. *de ranula ſub lingua ſpeciali cum caſu.* ERFORD. 1734. 4. HALLER. V. *pag.* 1295.

ANTONIUS LOUIS. V. *pag.* 133.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

R E P A R A T I O. Vide *decorat.*

RUPTU-

R U P T U R A. Vide *hern.*

S A N G U I S U G Æ. Vide *hirudin.*

SCARIFICATIO
SIVE
SCARIFATIO.

(Hofce de fcarificatione auctores fola HALLERI *Bibliotheca chirurgica* mihi fuppeditavit.)

HIPPOCRATES in L. περι ιητρων agit de fcarificatione. Vide *pag.* 1.

APOLLONIUS CITIAEUS. Ejus fuerint de fcarificatione, quæ uberiora ORIBASIUS repetit. Non debere eodem anno, quo fcarificatum eft, venas incidi (a). Utiliffimam effe fœminis, quibus menfes deficiunt (b). Ad oculorum mala & alias id præfidium valde laudat (c). V. *pag.* 705.

SOCRATES, chirurgus, a CÆLIO citatur, qui in hydrope fcarificaret (d), & ureret.

ARCHIGENES teftatur apud AETIUM optimo fe eventu in hydrope femora furamque depleffe fcarificando (e). V. *pag.* 319.

LEONIDES agit de fcarificatione: non in fura fola, fed & fcrotum & femora & manus poffe fcarificari (f). V. *pag.* 320.

ANTYLLUS de fcarificatione (g) agit. V. *pag.* 406.

GALENUS. V. *pag.* 628.

ORIBASIUS in L. VII. agit de fcarificatione.

Idem in compendio magnæ collectionis majori L. I. agit de fcarificatione ex APOLLONIO. V. *pag.* 628.

SYMPHORIANUS CHAMPIER. V. *pag.* 629.

JOH. DRYANDER in *ganze Arzney* &c. caput habet de fcarificatione. V. *pag.* 421.

J. FERNELIUS in *therapeutices* L. II. agit etiam de fcarificatione. V. *pag.* 273.

LEONHARDUS BOTALLUS. V. *pag.* 851.

MARTIN RULAND. V. *venæ fect.*

J. ANDR.

(a) Coll. L. VI. c. 19. (b) Ibid, c. 20. (c) Idem ad EUSTATH. L. I. c. 14. (d) Apud SUETONUM. (e) MONTFAUCON p. 594. (f) Apud AETIUM L. X. c. 30. (g) Apud ORIBASIUM L. I. c. 18.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia* &c. L. V. agit etiam de ſcarificatione. V. *pag.* 10.

HORAT. AUGENIUS *de ratione curandi* &c. L. X. agit de ſcarificatione. V. *venæ ſect.*

J. JACOBUS MANNUS, qui diu in ÆGYPTO & SYRIA vixit, Arabumque curationes vidit. Ejus *de malleolorum ſcarificatione ex veterum ſententia.* PATAV. 1583. 4. Laudat ſcarificationem totius malleoli.

PETRUS PAULUS MAGNUS. V. *venæ ſect.*

GEORG. MORELLUS. Ejus *de uſu ſcarifieationis malleorum frequentiſſimo apud antiquos remedio a modernis, maxime ab Europæis occidentalibus neglecto.* BRIX. 1590. 4.

PROSPER ALPINUS in *Medicina Ægyptia* &c. agit & de ſcarificatione, quæ apud Ægyptios eſt frequentiſſima, in auribus, naſo, labiis, gingivis, tibiis, evacuandi ſanguinis ſcopo. Has noviſſimas ſcarificationes ALPINUS ex ÆGYPTO redux in BASSANO oppido feliciter eſt imitatus, etiam in acutis febribus, ſanguinis integra libra educta, ut omnino venæ ſectionis locum teneat. Suras aqua calida tepefaciunt, fricant, tunc incidunt, multis & repetitis inciſionibus. Sed etiam partes corporis humani tumentes & inflammatas ſcarificant, ut in podagra.

Idem in *Medicina methodica* &c. agit etiam de ſcarificatione malleorum, quam ad morbos internos laudat. V. *pag.* 274.

ALEXANDER MASSARIA in diſp. *de ſcopis emittendi ſanguinem* &c. agit etiam de malleolorum ſcarificatione Ægyptia & Syriaca ex MANNO & ex P. ALPLINI relatione: eam non valde probat. V. *venæ ſect.*

FRANCISCUS RANCHIN *in opuſculis medicis* &c. in *gerocomico* agit etiam de ſcarificatione. V. *pag.* 315.

JULIUS CÆSAR CLAUDINUS. V. *venæ ſect.*

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

GREGOR. HORST in *obſervat. med. ſingul.* Noxia ſcarificatio inſtrumento venenato facta. V. *pag.* 276.

TIBERIUS MALFI. V. *pag.* 20.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. agit etiam de ſcarificatione, etiam in tonſillis, frigidis malis, & vetuſtis. V. *pag.* 303.

PHILIPPUS GRULING. V. *pag,* 702.

TARDUCCIO SALVI in *miniſtro del medico* ad ſcarificandum etiam inſtrumentum depinxit, de quo multos cultellos una producas. V. *pag.* 31.

CINTIO

Cintio d'Amato. V. *pag.* 31.

Cornelius Bontekoe. V. *pag.* 44.

Janus Abrahamus a Gehema. V. *pag.* 48.

Georg. Heintke. V. *pag.* 57.

Jean Bienaise in *operations de Chirurgie* &c. ſcarificationem in hydrope laudat. V. *pag.* 304.

Petrus Dionis in *cours d'operations* &c. contra ſcarificationem. V. *pag.* 304.

Wahrmundt. Ejus *unparteyiſcher Diſcurs und Vorſtellung drey nothwendiger Fragen vom Schröpfen....* 1690. 8.

J. B. Verduc in *traité des operations* cap. 34. de ſcarificationibus. V. *pag.* 305.

J. Hadr. Slevogt. V. *pag.* 1366.

Georg. Ernest. Stahl. Ejus progr. *de ſcarificatione narium Ægyptiaca.* Halæ 1701. 4. V. *pag.* 469.

Sebastianus Rotari. V. *pag.* 853.

J. Jac. Stolterfoht in *Actis Litt. Mar. Balth. a.* 1701. agit de ſcarificationis uſu vario.

Jacobus Barthelmæus ibid. retulit de cancro ex ſcarificatione ſcapularum nato.

In *hiſtoria morb. Vratislav.* ſcarificationem in hydrope laudant. V. *pag.* 75.

Phil. Hecquet in *Chirurgie des pauvres* aliqua habet de ſcarificatione. V. *pag.* 79.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Laurent. Heister in *inſtitut. chirurg.* Part. II. cap. 16. de ſcarificatione. V. *pag.* 82.

J. Conr. Barchusen. V. *pag.* 87.

J. Caspar Reiss. V. *venæ ſect.*

Sant. Zarini. V. *venæ ſect.*

August. Frider. Walther. Ejus *de ſcarificatione capitis.* Lips. 1741. 4. quam ad varios capitis morbos laudat. V. *pag.* 825.

Andr. Elias Büchner. Ejus diſp. *de ſcarificatione quatenus remedio ad regreſſa exanthemata iterum producenda.* Halæ 1750. 4. V. *pag.* 479.

J. Frid. Pauer. Ejus diſp. *de ſcarificatione podagræ remedio.* Lips. 1732. 4. Nunquam fallere, niſi morbus nimis adultus ſit. V. *pag.* 104.

DANIEL WILHELM TRILLER. V. *pag.* 595.

PETR. AUGUSTI ADET & S. JOIRE *E. leucophlegmatiæ leves ſcarificationes.* PARIS 1758. 4.

GIOVANNI ALESSANDRO BRAMBILLA. V. *pag.* 871.

SCIRRHUS
SIVE
SCLERUS, SCLIRUS, SCIRRHOMA, SCIRRHOSIS.

GALENUS *de methodo medendi* L. XIV. ſcirrhis præcalida nocere ait. Scirrhos curare ſuſcipit pyrite candente in aceto exſtincto.

Idem *de arte curativa* L. II. agit etiam de ſcirrho. Ut in femore ſcirrhum reſolverit, balneo in oleo tenui, & impoſitis amaris gummi ſpeciebus. Sæpius ſe hepatis ſcirrhum ſanaſſe.

Idem in L. *de tumoribus præter naturam* agit quoque de ſcirrho. HALLER. Vide *pag.* 264.

Idem porro *de compoſ. medicam. ſec. gen.* L. VII. ſcirrhi pathologiam tradit. V. *pag.* 1002.

PHILAGRIUS de ſcirrho agit (a). HALLER.

ORIBASIUS in brevioris *ſynopſis* L. III. etiam de ſcirrho agit. HALLER. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. ſ. 4. cap. 50. de mammarum ſcirrho. WALTHER. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 32. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. IV. cap. 16. etiam de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 358.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 3. cap. 11. 12. de ſcirrhis & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 29. cap. 15. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 267.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 1. cap. 5. de ſcliro. WALTH. V. *pag.* 297.

LEONARDUS BERTAPALIA *ſuper quartum* &c. tract. 24. de ſephiris (ſcirrhis). WALTH. V. *pag.* 3.

J. BA-

(a) Apud ORIBASIUM L. IX. *ad* EUSTATH. c. 60.

J. Baverius in *conſiliis de re medica* &c. etiam de inſigni ſcirrho Haller. V. *pag.* 3.

Godofr. Steghius in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 43. de ſcirrhi ratione & curatione. Walth. V. *pag.* 313.

Petr. de Bayro *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XX. cap. 6. de ſcirrho & ejus cura. Walth. V. *pag.* 374.

Phil. Theophr. Paracelsus *von der groſſen Wundarzney* &c. L. III. cap. 3. de ſephiro (ſcirrho). Walth. V. *pag.* 272.

Joh. Guintherus in *commentariorum* &c. T. I. agit etiam de ſcirrho. Haller. V. *pag.* 421.

Joh. Tagault *de chirurgica inſtitutione* L. I. cap. 14. de ſcirrho. Walth. V. *pag.* 6.

Vidus Vidius *de curatione generatim* L. V. cap. 10. de ſcirrho. Walther. V. *pag.* 375.

Ambros. Paræus in *operum collectione* L. VI. cap. 24. 25. de ſcirrho. Walth. V. *pag.* 301.

Amatus Lusitanus in *curationum* &c. *cent.* II. *cur.* 82. de ſcirrho. Walth. V. *pag.* 314.

Franc. Valeriola in *enarrationum* &c. L. V. de tumore ſcirrhoſo. Haller. V. *pag.* 273.

Jodoc. Lommius in *medicinalium obſervat.* L. II. pag. 237. (b) de duro ſine ſenſu tumore. Walth. V. *pag.* 425.

Anton. Chalmethæus in *enchirid. chirurg.* cap. 15. 16. de ſcirrho. Walth. V. *pag.* 274.

Gabriel Fallopius in tract. *de tumoribus præter naturam* cap. 1. de ſcirrho. Walth. Suffumigio igniti pyritis in acetum merſi, ex conſilio Galeni, ſcirrhos diſſolvebat. Haller. V. *ulcera.*

Guil. Rondelet in *methodi curandorum* &c. L. II. cap. 35. de ſcirrho mammarum. Walth. V. *pag.* 377.

Hieronym. Mercurialis in *conſil. med. conſ.* 50. de mammarum ſcirrho. Walth. V. *pag.* 377.

Horat. Augenius in *epiſtolarum* &c. T. II. L. VI. pag. 527. de ſcirrhoſo tumore in mammis. Walth. V. *pag.* 427.

Petr. Forestus in *obſervationum* &c. L. X. *obſ.* 114. ad ſcirrhum medicamentum habet ex pyrite paratum. In L. XVII. *obſ.* 24. de ſcirrho mammarum. Walth. V. *pag.* 381.

Eustach. Rudius in *artis medicæ* L. V. part. 1. cap. 2. ad ſcirrhum. Walth. V. *pag.* 382.

(b) Edit. Francof. 1643. 8.

HIERONYM. FABRICIUS in *Chirurgiæ* L. I. cap. 11. & in *pentateuch.* L. I. part. 1. cap. 11. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* III. Scirrhus uteri. In *cent.* IV. in *epiſtolis ad amicos* &c. contra GALENUM, cauterio in ſcirrhis abſtinentem. HALLER. In *centuria* VI. *obſ.* 75. de ſcirrho & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS in *inſtit. chir.* L. I. *inſtit.* 7. de ſcirrho. WALTHER. V. *pag.* 383.

MARC. WOLFAHRD. Ejus *de ſcirrho, in ſpecie lienis.* BASIL. 1604. 4. HALLER.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* L. IV. tract. 1, cap. 3. de ſcirrho mammarum. WALTH. V. *pag.* 386.

J. HOLSTEN. Ejus diſp. *de ſcirrho.* BASIL. 1608. 4. HALLER (c).

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica inſtitutione* L. I. cap. 5. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miſcellaneis* &c. Scirrhus maximus meſenterii. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 1. cap. 19. de ſcirrho. In parte 3. ſect. 1. cap. 5. de ſcirrho mammarum. WALTH. V. *pag.* 17.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch* Parte II. cap. 9. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *obſervat. med.* L. II. *obſ.* 35. in ſcirrhis emplaſtrum de cicuta laudat. WALTH. V. *pag.* 276.

JOH. VIGIER in *operum med. chirurg.* L. I. cap. 24. de ſcirrho. WALTH. V. *ulcera.*

PETR. POTERIUS in *inſignium curationum* &c. *cent.* I. in ſcirrhis cauſtico argenteo uſus eſt. HALLER. V. *pag.* 387.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. III. L. III. ſect. 3. de mammarum ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 5. cap. 16. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 9. cap. 13. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 18.

BERNHARDINUS PERIER in *quæſtionibus medicis Monſpelienſibus* anni 1617. 4. an in ſcirrho mollientia potius quam ſuppurantia. HALLER.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. part. 3. ſect. 1. cap. 1. ad mammæ ſcirrhum. WALTH. V. *pag.* 364.

GA-

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 405.

GABRIEL BRUNUS. Ejus *quatuor quæstiones cardinales. E. in ſcirrho emollientia. Ab aquis nivatis bronchocele.* MONSPEL. 1625. 4. HALLER.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* II. *obſ.* 8. 34. de mammæ ſcirrho. ALBERTI. V. *pag.* 442.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. hiſtor.* T. I. L. III. *hiſt.* 42. de ſcirrho in femore. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. IV. cap. 2. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte I. pag. 91. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 443.

MARTIN BLOCHWIZ in *anatomia Sambuci* tract. 3. cap. 30. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 443.

NICOLAUS FONTANUS in *obſervationum* L. I. refert de ſcirrho in lacuna palati circa uvulam ſuborto, funeſto eventu. WALTHER. V. *pag.* 1116.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 683. de tumore ſcirrhoſo. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* L. V. cap. 2. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 390.

ALBERT. KYPER in *inſtitut. med.* L. IV. cap. 24. de ſcirrho. WALTHER. V. *pag.* 355.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. VI. cap. 4. art. 1. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 391.

AUGUST. THONER in *obſervationibus* &c. Scirrhi curati. HALLER. V. *pag.* 450.

MATTH. ZACH. PILING. Ejus *ordo & methodus cognoſcendi & curandi ſcirrhum lienis.* JENÆ 1667. 4. HALLER.

JAC. HOCHREUTINER. Ejus *generalis ſcirrhi deſcriptio.* BASIL. 1682. 4. Diſputatio. HALLER.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1699. *Menſ. Febr.* pag. 73. linimentum ad ſcirrhum. *Ann.* 1725. *Jul.* p. 332. ſcirrhi cura. ALBERTI. V. *pag.* 49.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER in L. *de proportionibus in corpore humano deſtructis* KIEL 1706. 4. refert de ſcirrho brachii, qui ægrum enecavit, cum ad pectus progreſſus eſſet. HALLER. V. *pag.* 50.

PETRUS CHIRAC inter *conſultationes medicinales*, quæ cum SYLVÆ *conſiliis* PARIS. 1744. 12. 2. vol. prodierunt, aliqua habet etiam de ſcirrho mammæ. HALLER. V. *vulnera.*

Gualth. Harris in *dissertatione* IX. de scirrho: in scirrho dat mercurium dulcem. Haller. V. *pag.* 339.

Frid. Ruysch. V. *pag.* 63.

J. B. Verduc in *pathologie de Chirurgie* cap. 6. de scirrho. V. *pag.* 305.

J. Pauer. Ejus disp. *de scirrho mammarum.* Altdorf. 1693. 4. Haller.

Wouter Schouten in *verhandeling* &c. agit etiam de scirrhis: scirrhus in mamma diu innocens, suppurantium usu abiit in scirrhorum glomeres funestos. Haller. V. *tumores.*

J. Adolph. Wedel. Ejus disp. *de scirrho.* Jenæ 1731. 4. Haller. V. *pag.* 880.

Phil. Hecquet in *Chirurgie de pauvres* &c. scirrhum a struma separat, quod solus in cancrum vertatur. Haller. V. *pag.* 79.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Laurent. Heister in *institut. chirurg.* Part. I. L. IV. cap. 15. de scirrho.

Idem in *medicinisch chirurgisch* &c. Scirrhus ingens glandulæ salivalis excisus. Haller. V. *pag.* 82.

Anton. Deidier in *consultations* &c. Scirrhus abdominis. Haller. V. *tumores.*

Richardus Russel in *Phil. Transf. n.* 337. refert de scirrho in cystide incluso. Haller.

Theod. Herm. Tissot. Ejus disp. *de scirrho.* Leid. 1716. 4. alii 1718. 4. Haller.

In *Actis Eruditor. Berolinens. Decade* III. *Vol.* I. erysimum laudatur ad tumores scirrhosos, etiam in cancrum vergentes. Haller. V. *pag.* 89.

Johannes Kanold. V. *pag.* 90.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 91.

Joh. Astruc *des maladies des femmes* T. V. & VI. agit etiam de scirrhis a tumore duro glandularum diversis, ut male illis remedia sint adsignata, quæ in his valuerant. Haller. V. *pag.* 1150.

Fulvius Gherli in *centuria di rare osservazioni* &c. scirrhos lienis putat se sanasse: lintei lacinia in vulnere relicta. Haller. V. *pag.* 92.

Franc. Roncal. Parolinus in *historiis morborum* &c. agit etiam de scirrho. Haller. V. *pag.* 93.

J. Adam Reiman. V. *pag.* 97.

Christoph. Martin. Burchard. Ejus diſp. *de tumoribus ſcirhoſis.* Rostoch. 1727. 4. Haller. V. *pag.* 1155.

Andr. Elias Büchner. Ejus diſp. *de ſcirrho meſenterii exulcerato.* 1756. 4. Haller. V. *pag.* 479.

J. Henr. Melchior. Ejus diſp. *de ſcirrho.* Leid. 1729. 4. Haller.

Hugo Gouraigne. V. *tumores.*

Georg. Eberhard Hamberger. Ejus diſp. *de ſcirrho.* Jenæ 1751. 4. Haller. V. *pag.* 343.

Carol. Frid. Kaltschmidt. Ejus diſp. *de ſcirrho in genere.* Jenæ 1759. 4.

Ejus *de exſtirpato ſcirrho in labiis vulvæ.* Ibid. 1762. 4.

Ejus *de ſcirrho glandulæ axillaris ſiniſtræ exſtirpato.* Ibid. 1764. 4. Fruſtra tentata cicuta ſibi ipſi eam glandulam amputavit. Haller. V. *vulnera.*

Abraham Kaauw. Ejus diſp. *de ſcirrho.* Leid. 1738. 4. Haller.

J. Grashuys, medicus Amſtelodamenſis. Ejus *exercitatio medico-chirurgica de ſcirrho & carcinomate, in qua etiam fungi & ſarcomata pertractantur.* Amsterdam 1741. 8. Belgice *over de Knoeſt en Kreft gezwel.* Ibid. 1744. 8. Omnia iſta mala in celluloſa tela ſedem ſuam habere: etiam cerebri fungos potius de diploe effloreſcere. Paſſim varia collegit. Fungi articulorum aliqua exempla cum carie. Haller.

Gerardus v. Swieten. V. *pag.* 123.

Franciscus Bevilacqua. V. *tumores.*

G. Dowman. V. *pag.* 568.

Joachim Frid. Henkel in *Abhandlung der chirurgiſchen operationen* T. VI. Scirrhus glandularum late propagatus ab admoto ſpiritu vini præcalido.

Idem in *N. Eph. Nat. Cur. Vol.* III. *obſ.* 10. Scirrhus de inguine vinculo & ferro exſtirpatus. Haller. V. *pag.* 309.

Phil. Adolph. Boehmer in *obſervationum* &c. *faſciculo* II. Scirrhoſus uteri tumor, alii ejusmodi tumores. Haller. V. *pag.* 1174.

Angelus Nannoni in *trattato chirurgico* &c. ſcirrhum exſtirpat, rejectis medicamentis cauſticis. Hydrargyrum non laudat in mammæ ſcirrho: poſcam calentem præfert. Haller. V. *pag.* 134.

Petr. Templeman. V. *pag.* 136.

Henr. Frid. Delius in *fränkiſche Sammlungen* T. VII. de Christiani Philippi Herwig ſcirrho de inguine feliciter exciſo. Haller. V. *pag.* 137.

Fran-

FRANCISCUS IMBERT. V. *tumores.*

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus & DELAIZE' *theſes medico-chirurgicæ de ſcirrhis.* PARIS 1774. 4. HALLER. V. *pag.* 1312.

J. FRID. MEKEL in *Comm. Ber.* a. 1761. agit de ſcirrhis & abſceſſibus cerebri, quos fatuitas mentisque ſtupor ſequitur. HALLER. V. *pag.* 496.

WESTMAN JACOBSON. V. *pag.* 148.

J. CHRISTOPH. GRAM. Ejus diſp. *de ſcirrho & carcinomate.* LEID. 1755. 4. Materies calcarea in glandulæ thyroideæ cellulofam telam effuſa, & in glandulas meſenterii, inque ſarcomata vaginæ. Nulla pars corporis humani a ſcirrho tuta. HALLER.

RICHARDUS GUY. V. *pag.* 570.

DARLUC. V. *pag.* 153.

DELAISTRE. V. *pag.* 156.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

JACOB van der HAAR. V. *pag.* 1027.

VOLHART. V. *pag.* 166.

D. T. BRUKNER. V. *pag.* 166.

RUDOLPH. AUGUSTIN. VOGEL. V. *pag.* 170.

GEORG. JACOB. GLADBACH, medicus Francofurtenſis ad Mœnum. Ejus diſſ. *de ſcirrho in genere.* JENÆ 1759. 4.

J. CHRISTOPHILUS KEMME. Ejus diſp. *de geneſi ſcirrhorum ſimplicium.* HALÆ 1760. 4. HALLER.

LALLEMANT. V. *pag.* 173.

JOH. ANDREE. V. *pag.* 1028.

JOSEPHUS QUARIN. V. *pag.* 1028.

CHRISTOPHORUS MOLINARI (Auguſtæ Aulæ medicus, vir celebris (d)). Ejus *epiſtola ad* ANTONIUM STÖRCK, *qua mulieris a ſcirrho curatæ hiſtoria exponitur.* WIEN 1761. 8. Aliquot exempla in ſcirrhis etiam in uteri cancro. HALLER.

SUREAU de BONNEAUNEE. V. *pag.* 176.

JOSIAS (vel WILL.) COLEBROOKE in *Phil. Tranſ. Vol.* LIII. retulit de ſcirrho mammæ, cicutæ fotu multum levato. HALLER.

J. CHRIST. HENNICKE. V. *pag.* 184.

LOTTINGER. V. *pag.* 187.

GIOANNI ALESSANDRO BRAMBILLA. V. *pag.* 871.

Des

(d) Imprimis opere ſuo *de miliarium exanthematum indole & tractatione* . . . ., quod tantopere tum a DAN. WILH. TRILLERO in epiſtola ad noſtrum ſcripta WITTEBERGÆ 10. Febr. a. 1765, & in *opuſculis medicis ac medico-philologicis* excuſa FRANCOF. & LIPS. 1766. 4.; tum in *deutſch. allg. Bibl.* I. *Band.* 1. *St.* pag. 121. laudari & commendari meruit.

Des HAYES. V. *pag.* 193.

DUPONT du MESNIL. V. *pag.* 194.

CHRISTIAN EBERHARD KAPP. Ejus disp. *de exstirpatione tumorum in mamma.* LIPS 1768. 4. Scirrhum a Cl. REICHELIO per suppurationem superatum fuisse. Cicutæ utilitas in scrophulis, scirrhis, etiam in cancro confirmata. Tumores in mamma absque metuenda hæmorrhagia posse exstirpari. HALLER.

WILLIAM ROWLEY. Ejus *practical treatise on the diseases of the breast of woman.* LONDON 1772. 8. Induratas mammæ partes non debere tangi. Magnas incisiones vitandas, quæ difficulter sanentur: camphoram imponi, & cataplasma; caustico medicamento tumorem aperiri. Ad scirrhum plumbo utitur. HALLER. V. *ulcera.*

ANTON. BALTHASAR. V. *pag.* 224.

BUTOR de la CREUSE. V. *pag.* 225.

FRID. THEOD. OEHME. V. *pag.* 575.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

S C R O F U L Æ
SIVE
SCROPHULÆ, CHOERADES, ET STRUMÆ.

AUR. CORNEL. CELSUS *de re medica* L. II. cap. 13. & L. V. cap. 28. de strumis. WALTHER. Vide *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS *de compos. medicam.* cap. 20. ad strumas. WALTH. V. *pag.* 990.

C. PLINIUS in L. XXIX. XXX. de strumis agit. HALLER. V. *pag.* 997.

LEONIDES de strumis agit, quas vocat χοιράδας (a). HALLER. V. *pag.* 320.

GALENUS in L. II. *de arte curativa* agit etiam de strumis. HALLER. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS in *synopsis* L. II. cap. 29. 44. 82. de strumis. WALTH. V. *pag.* 264.

PAU-

(a) Apud AETIUM L. XV.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 33. de ſtrumis. In L. VI. cap. 35. de ſtrumis. WALTHER. De ſtrumarum hic agit amputatione, quæ inſignis certe eſt adminiſtratio. HALLER. V. *pag.* 293.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IX. cap. 11. de ſcrophularum medela. WALTH. V. *pag.* 295.

ALBUCASIS in L. II. agit etiam de ſcrophulis (ſtrumis) lapideis; eos tumores excidit. HALLER. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS in L. *de morborum cognitione* &c. agit etiam de ſcrophulis. HALLER. V. *pag.* 268.

ROGERIUS in *Chirurgia* &c. ſpongiam marinam adverſus ſtrumas commendat, bonum certe medicamentum. HALLER. V. *pag.* 2.

THEODORICUS in *Chirurgiæ* pag. 171. cum imperiti ſcrophulas exciderent, multos ſe vidiſſe, qui perierint, & deſcribit, ut eas tutius ferro impugnes vel arſenico. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* &c. tumores ſcrophuloſos colli exurit. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. II. tract. 3. cap. 14. de cura ſcrofularum. Cap. 16. de bocio (bronchocele). WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARDUS GORDON in *libro Medicinæ* &c. ad ſcrophulas curandas ægros commendat Regibus, potiſſimum Francorum Regi. HALLER. V. *pag.* 270.

NICOL. BERTRUCCIUS in *method. cognoſc.* L. II. pag. 244. de ſtrumis, & earum cauſis & ſignis. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* Part. II. doctr. 1. cap. 4. de glandula & ſcrophula. WALTHER. In ſcrophulis curandis laudat efficacem Regis FRANCIÆ tactum: ipſe ad Arabum morem inciſione ad modum folii myrti facta, ſcrofulam forcipe prehenſam excidit. HALLER. V. *pag.* 297.

BALESCON de THARARE in *tractatus Chirurgiæ* pag. 496. novas ſtrumas neque anno vetuſtiores ſe reſolviſſe addit. HALLER. V. *pag.* 299.

BARTHOL. de MONTAGNANA in *conſil. & var. tract.* &c. *conſ.* 89. de bocio (bronchocele). WALTHER. V. *pag.* 372.

MARCELUS CUMANUS. V. *pag.* 1011.

UDALR. BINDERUS in *epiphan. med. epiph.* 3. de ſcrophulis & nodis. WALTH. V. *pag.* 866.

ANTON. CERMISONUS in *conſil. med. conſ.* 31. contra bocium gulæ. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum cauſis* &c. cap. 14. ingens femoris ſtruma a BENIVENIO vinculo intercepta, ſubinde adſtricta, candente ferro demum feliciter amputata. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH. de VIGO in *practicæ* L. IX. agit etiam de ſtrumis. HALLER. V. *pag.* 270.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* L. I. cap. 3. de bocio. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. IV. cap. 6. de bocio. Cap. 9. de ſcrophulis. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der groſſen Wundarzney* L. *von offenen Schäden* agit etiam de ſcrophulis, & bocio ſive bronchocele. WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. TAGAULT *de chirurg. inſtitut.* L. I. ſcripſit de ſtrumarum cura per contactum Regis GALLIÆ. ALBERTI. V. *pag.* 6.

ANTON. MIZAULD in *memorabilium* &c. *centuria* III. *aphor.* 65. ſtrumas ſolo attactu curantes. In *cent.* IX. *aphor.* 91. ad ſtrumas remedium optimum. ALBERTI. V. *pag.* 423.

BENED. VICTORIUS in *medicinal. conſil. conſ.* 37. de ſtrumis. WALTH. V. *pag.* 789.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* IV. audax homo ſtrumas pueriles de collo exſcindit, nudata arteria aſpera, ut ejus motus conſpiceretur. HALLER. V. *pag.* 314.

JOH. LANGIUS in *epiſtolarum* L. III. *epiſt.* 4. de ſtrumis agit medicamento tollendis. HALLER. V. *pag.* 320.

ALEX. PEDEMONTANUS *de ſecretis* L. I. pag. 60. &c. ad ſcrofulas & ſtrumas. WALTH. V. *pag.* 1013.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. obſervat.* L. II. pag. 238. (b) de ſtruma. WALTH. V. *pag.* 425.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* Part. I. cap. 17. 18. 19. 20. de ſtrumis. WALTH. V. *ulcera.*

MARCELLUS DONATUS *de medica hiſtoria* &c. L. III. cap. 7. de ſtrumis aſperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 578.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia univerſal.* Scrophulæ ab herpete repercuſſo. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in tract. *de morbis puerorum* agit etiam de ſtrumis. HALLER. V. *pag.* 362.

SIMON PIETRE. V. *pag.* 1105.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* L. V. part. 1. cap. 18. de ſtruma. WALTH. V. *pag.* 382.

(b) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

MICH. BAPST. in *wunderbare Leib-und Wundarzney* &c. pag. 46. ad ſtrumas. WALTH. V. *pag.* 13.

JAC. MARANT & JAC. COUSINOT *ergo ſtrumarum quam bubonum venereorum difficilior cura.* PARIS 1591. 4. HALLER.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* &c. poſt ſtrumam eductam glutine, non ſutura, vulnus claudit. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* III. Mors a ſtruma ulcerata rupta, in gulam aperta. HALLER. V. *pag.* 274.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 174. de ſtrumis. WALTH. V. *pag.* 383.

ANDREAS LAURENTIUS. Ejus *de mirabili ſtrumas ſanandi vi ſolis Galliæ Regibus conceſſa* L. I. *de ſtrumarum natura, differentiis, cauſis, curatione* L. alter. PARIS. 1609. 8. Cerimoniam deſcribit, qua HENRICUS IV. ſcrophulas tactu ſanabat. Miraculoſum donum a Deo regi Francorum, non familiæ ſed throni poſſeſſori, datum eſſe: multos ſe ipſe vidiſſe a Rege ſanatos. Non pertinere ad Angliæ Reges (qui tamen, & ipſe ſic dictus JACOBUS III. hoc privilegio conſtanter uſi ſunt, & EDUARDUM adducunt, qui antiquiori tempore, quam Galli, ſtrumas ſanaverit (c)). Multos nunc alios mirificos ſolius tactus effectus noſter credulus narrat, ipſos etiam Hiſpanorum *Salmadores.* Imaginationem tamen in alienum corpus veram vim poſſidere negat. Liber II. proprie medicus eſt. De ſtruma morbo in genere. HISPANIÆ endemium malum eſſe, ob impuras aquas & hereditarium vitium. Intra folliculum variam materiem reperiri, etiam gypſum, cochleas, cornua, fœnum, pilos. Curatio chirurgica, quæ ſectione fit *myrtina*, qua, ut nuper Angli ſolent, cutis portio una exſcinditur. Hanc exſcitionem deſcribit, quaſi vere adminiſtratam & vulgo cognitam. HALLER (d).

GUIL. TOOKER. Ejus *chariſma, ſ. donum ſanitatis, ſ. explicatio quæſtionis in dono ſanandi ſtrumas conceſſo Regibus Angliæ.* LONDON 1597. 8. HALLER (e).

JOH. SCHENK in *obſervationum* L. II. *obſ.* 307. de ſtrumis in mammis. WALTH. V. *pag.* 16.

JOH. JESSEN in *inſtitut chirurg.* L. III. cap. 9. de bronchocele. Sect. 3. cap... de ſcrofularum exſtirpatione. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *ſpeculi artis medicæ* &c. L. IV. cap. 48. de ſcrophulis. WALTH. V. *pag.* 384.

WILLIAM CLOWES. Ejus *rigth fructfull and aproved treatiſe of the ſtruma.* LONDON 1602.. HALLER.

JUL.

(c) Sic HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 275. (d) Ibid. (e) Ibid. pag. 327.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *conſultat. & reſponſ. conſ.* 112. de ſtruma in collo. WALTH. V. *pag.* 386.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica inſtitutione* L. III. cap. 17. de ſcrophulis. Cap. 22. de bocio. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. II. part. I. cap. 25. ad ſtrumas medicamenta. (Etiam de ſtrumarum cura per contactum Regis GALLIÆ. Ita ALBERTI). In L. V. part. I. cap. 33. de ſtrumis & ſcrofulis. WALTH. V. *pag.* 17.

JOH. HARTMANNUS in *praxis chymiatr.* pag. 235. de ſcrofulis. WALTH. V. *pag.* 437.

PETRUS POTERIUS in *inſignium obſervationum centuria* II. agit etiam de ſtrumis & ſcrofulis, quarum ulceribus nicotianæ folia admovebat. HALLER. V. *pag.* 337.

GUIL. BALLONIUS in *conſil. med. conſ.* 59. de tumoribus in collo ſtrumoſis. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. II. L. II. ſect. 8. pag. 279. de ſtrumis & ſcrofulis. WALTH. V. *pag.* 18.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. cap. 16. de ſtrumis. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *obſervat. med. centuria* I. *obſ.* 26. & *cent.* II. *obſ.* 54. & in *obſervat. communicat. obſ.* 20. de tumoribus ſtrumoſis. In *cent.* IV. *obſ.* 18. de ſtrumis. WALTH. In obſervationibus aliunde ſumtis, ſtrumæ a GABRIELE HARDUIN foliis cucumeris ſylveſtris diſſipatæ. In amicorum curationibus, SIMEONIS JACOZ Monſpelienſis mirificum conſilium ſtrumarum per propagatos pediculos ſuperandarum. DIONYSIUS POMARET chirurgus ſtrumas aperit cauſtico. Sic HALLER. In obſervationibus 37. ex veteri bibliotheca abſque auctoris nomine decerptis, ſtruma emplaſtro choeradico AETII diſcuſſa. HALLER (f). V. *pag.* 388.

MELCH. SEBIZ in *manualis* &c. T. I. L. I. part. 3. ſect. I. cap. 8. ad ſcrofulas mammarum. T. II. part. 2. ſect. 2. cap. 4. ad bronchocelen. WALTH. V. *pag.* 364.

ADRIAN LANGLOIS. Ejus *quæſtiones medicæ pro duabus profeſſionibus vacantibus.* MONSPEL. 1618. 4. Strumas ſanandi facultas Regibus GALLIÆ conceſſa eſt divinitus. Scrophuloſis affectibus venæ ſectio. HALLER (g).

JOH. COLLE in *Coſmetore Mediceo* &c. V. *pag.* 19.

C. MESTRAL. Ejus *diſcours des ecrouelles, où il eſt très doctement traité du moyen de les diſcerner d'avec les autres maladies, qui viennent au col.* LYON 1622. 8. HALLER.

Rrrrrrr 3 PHIL.

(f) Ibid. pag. 463. (g) Ibid. pag. 482.

PHIL. HOECHSTETER in *rararum obſervationum dec.* III. *caſ.* 7. de ſtrumis aſperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *ſylloges memorabilium cent.* IX. p. 69. ſtrumarum ortus controverſus. In *cent.* XV. p. 19. &c. de ſtrumis aſperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAROL. ROSENBERG in *roſæ nobilis* &c. parte II. cap. 33. de ſtrumis & ſcrophulis. WALTH. V. *pag.* 907.

PETRUS JOH. FABRUS in *inſignium curationum* &c. *cur.* 97. de ſcrofulis. WALTH. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. IV. cap. 1. pag. 583. de bronchocele; pag. 601. &c. de ſtrumis & ſcrophulis: medicamenta varia. WALTH. V. *pag.* 389.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicorum principum hiſtoria* L. I. *hiſt.* 83. ſcriptores de ſtrumis. Contagioſas eſſe ſtrumas. Serpentis eſu ſanatæ ſtrumæ. Verbis non curantur via naturali. Remedium admirandum. *Hiſt.* 84. de ſtrumarum cura per Regis GALLIÆ contactum. ALBERTI. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte II. pag. 124. &c. de ſtrumis, & bronchocele. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUR. SEVERINUS *de recondita abſceſſuum natura* L. IV. agit etiam de variis ſtrumis. In L. V. ſtrumam utique propriam habere membranam. HALLER. V. *pag.* 276.

NICOL. FONTANUS in *reſponſ. & curat.* L. I. refert de homine a ſtrumis in collo ſubortis ſtrangulato, in cujus toto fere abdomine & circa pulmones inveniebantur ſimiles ſtrumæ. HALLER. V. *pag.* 579.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 67. de ſtruma. WALTH. V. *pag.* 21.

PHIL. GRULING in *curationum* &c. *centuria* I. *cur.* 34. de colli ſcrophula.

Idem in *Medicinæ practicæ* &c. L. V. parte 3. cap. 19. de ſcrophulis & ſtrumis. WALTH. V. *pag.* 391.

THEOD. TURQUET de MAYERNE in *praxi* &c. In ſcrophulis vulnuſculo inflicto, inſerto grano mercurii, felix curatio. HALLER. V. *pag.* 1118.

GUERNER ROLFINK. Ejus diſp. *de ſcrophulis & ſtrumis.* JENÆ 1667. 4. Spongias habet. HALLER. V. *pag.* 860.

L. C. D. G. *traité de la guériſon des écrouelles par l'attouchement des ſeptenaires.* AIX. 1643. 8. HALLER.

THOM.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* III. *hist.* 66. observatum esse, strumas curari, si ad manum cadaveris humani fricentur. WALTH. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum observat. & curat. obs.* 85. de strumis in collo miraculose sanatis. ALBERTI. V. *pag.* 24.

AUGUST. THONER in *observationibus* &c. habet etiam strumas. HALLER. V. *pag.* 450.

DOMINIC. PANAROLI in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* IV. folia aloes trita strumas dissipare. HALLER. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *observat. obs.* 31. (h) scrophulæ totum collum occupantes. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. HADR. F. VERDUYN in SCULTETI *observat. auctario* II. de scrophula ex mamma excisa. HALLER. V. *pag.* 878.

PETR. BORELLUS in *histor. & observat. centuria* II. *obs.* 67. & *cent.* IV. *obs.* 38. de scrophulis: oleum bufonum laudatur. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *casuum med.* L. VI. *cas.* 22. de struma in collo caustico curata. *Cas.* 23. struma in brachio & axillis excisione ablata. WALTH. V. *pag.* 26.

PETR. de MARCHETTIS in *observat. medico-chirurg.* &c. Struma incisione facta enucleata. HALLER. V. *pag.* 26.

GOTTFRIED WELSCH in *Hebammenbuch* parte III. cap. 58. de strumis infantum. WALTH. V. *pag.* 1121.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* L. II. cap. 1. ad scrophulas spongiam laudat. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *observationibus* &c. etiam de scrophulis habet, quas inter exemplum est feliciter excisæ. HALLER. V. *pag.* 27.

CASPAR REIES in *Elysio jucund. quæst. campo quæst.* 24. §. 31. de strumarum cura per contactum Regis GALLIÆ. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 134. de struma amputata, in qua officula. HALLER. V. *pag.* 30.

FRIDER. HOFFMANNUS in *meth. med.* L. I. cap. 19. pag. 288. de strumis & scrophulis. In L. III. pag. 355. de strumis. WALTHER. V. *pag.* 393.

J. JOACH. ZENTGRAF. Ejus *de tactu regis Franciæ, quo strumis laborantes restituuntur.* WITTEBERG 1669. 4. HALLER.

J. FERD.

(h) ALBERTI autem citat *obs.* 39. ut nesciam, cui credam; nam & WALTHERUM & ALBERTI in citationibus perinde errasse persæpe reperi.

J. FERD. HERTOD in *crocologiæ* &c. cap. 23. pag. 260. de ſcrophulis. WALTH. V. *pag* 3 3.

THEOD. KERKRING in *ſpicilegio anatomico obſ.* 27. de ſtrumis aſperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 31.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obſ.* 57. ſcrofularum remedium vincetoxicum decoctum. *Dec.* II. *ann.* IV. *append.* pag. 194. ſtrumæ imolitæ. *Ann.* VI. *obſ.* 5. ſtruma vulvæ. *Ann.* X. *obſ.* 53. ſtrumarum cura tranſplantatoria. *Cent* I. pag. 67. ſtruma feliciter ſuppurata; *append.* pag. 199. ſtruma manu mortui curata. ALBERTI. V. *pag.* 31.

EHRENFR. HAGEDORN in *obſervat. & hiſtor. centuria* III. *hiſt.* 38. ſcrophulis colli in morbis chronicis funeſtæ. ALBERTI. V. *pag.* 35.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

GEORGIUS FRANK. V. *pag* 36.

J. HENR. GLASER. Ejus *de ſcrophulis.* BASIL. 1672. 4. HALLER.

CHRISTIAN. HOFMAN. Ejus diſp. *de ſtrumis, ubi omnia ad ejus affectus theoriam atque praxin ſpectantia exhibentur.* CASSEL 1673. 4. HALLER.

RUDOLPH. WILH. KRAUSE. Ejus diſp. *de ſtrumis.* JENÆ 1687. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

RICHARDUS WISEMANN in *ſeveral chirurgical treatiſes* L. IV. de ſcrophulis: Tactu eas ſanare privilegium eſſe regis ANGLIÆ, a CAROLO II. millies & in BRITANNIA & in BELGIO exercitum. De hoc morbo aliisque adfinibus & de ſpina ventoſa, quæ mala noſter ex ſeculi vitio, nimis libere acori tribuit. Strumas partim eſcharoticis conſumit, partim digeſtivis; audacter certe ſtrumas in loco arteriis pleniſſimo excidere adgreſſus eſt. HALLER. V. *pag.* 41.

NICOL. BLEGNY in *zod. med. Gall. ann.* 1679. *Menſ. Maj. obſ.* 9. de ſcrophuloſis in pede tumoribus. *Ann.* 1680. *Jul. obſ.* 18. corroſivum ſcrophuloſas glandulas abſumens. ALBERTI. V. *pag.* 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ univerſæ* Sect. 4. cap. 2. de ſcrophulis ſ. ſtrumis. WALTH. V. *pag.* 365.

JOHANNES BROWN. Ejus *adenochoiradologia, ſ. de glandulis & ſtrumis, ſ. anatomical chirurgical treatiſe of glanduls and ſtrumes or kings evil ſwellings.* LONDON..... De privilegio Regum ANGLIÆ, quo ſcrophulas tactu ſanant. HALLER. V. *vulnera.*

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

STEPH. BLANCARD in *anatomiæ practicæ cent.* II. *obſ.* 1. ſcrophularum geneſis in collo, conſenſus cum tumoribus hepatis. ALBERTI. V. *pag.* 45.

MATTH.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curiosis observationibus* &c. ut spongiæ urantur, a quibus in strumarum curatione plurimum sperat. HALLER. V. *pag.* 45.

CAROLUS PATINUS. V. *pag.* 47.

J. CASPAR EISENSCHMID. Ejus περι χοιραδων, *s. de scrophulis.* ARGENTOR. 1681. 4. HALLER.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1689. *Mens. Jun.* pag. 311. struma subito nata. *Ann.* 1693. *Aug.* p. 342. strumis non tam sectio, quam remedia emollientia & resolventia adhibenda. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 74. ad strumas unguentum. *Ann.* 1712. *Dec.* p. 548. &c. scrophularum causæ; strumæ non curandæ discutientibus. *Ann.* 1714. *Maj.* p. 207. strumarum ortus. *Ann.* 1720. *Dec.* p. 548. omnes corporis partes scrophulis corripiuntur. *Ann.* 1721. *Dec.* p. 532. strumosos in ANGLIA adtrectandi formula. In *supplement.* I. p. 343. strumæ in CARINTHIA frequentes & grandes. ALBERTI. V. *pag.* 49.

GUNTHER. CHRIST. SCHELHAMMER in ογκολογια *parva* &c. scrophulas habet pro scirrhis cancrosis glandularum congestarum. Strumam adgnovit, quæ pro cancro habebatur &c. A struma sternohyoidei & sternothyroidei musculi deleti. HALLER. V. *tumores.*

VITUS RIEDLIN in *lin. medic.* &c. *ann.* I. *Mens. Novemb. obs.* 30. p. 410. struma pulvere in pharmacis communi decrescente luna adhibito curata. *Ann.* II. *Jul. obs.* 31. p. 356. strumæ causa risus. *Ann.* IV. *Aug. obs.* 15. p. 670. struma gravia mala & tandem mortem post se trahens. *Sept. obs.* 22. p. 380. strumæ pueris communes. ALBERTI. V. *pag.* 52.

PAUL GOTTFR. SPERLING. Ejus disp. *de strumis & scrophulis.* JENÆ 1707. 4. HALLER. V. *pag.* 1273.

ANTON. NUCK in *adenograghia* &c. pag. 39. de strumis asperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 56.

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

J. CONRAD. BRUNNER. V. *pag.* 61.

CONRADUS HORLACHER. V. *pag.* 563.

RICHARDUS CARR, medicus Londinensis. Ejus *epistolæ medicinales variis occasionibus scriptæ.* LONDON 1691. 8. Huc facit *epist.* XIVta de contactu regio ad strumas, quem suadet admittere. HALLER.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* Parte II. cap. 22. de scrophulis. V. *pag.* 305.

PE-

PETRUS VERDUYN in *obſervationibus chirurgicis* &c. etiam de ſtrumis cultro ſublatis. HALLER. V. *pag.* 69.

GUILIELMUS RIVIERE. V. *pag.* 563.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

CAROL. MUSITANUS in *Chirurgia theoretico-practica* &c. Strumæ oleo bufonum curatæ. HALLER. V. *pag.* 72.

J. HENR. de HEUCHER. Ejus diſp. *de ſtrumis & ſcrofulis.* WITTEBERG. 1707. 4. HALLER. V. *pag.* 1047.

J. LUDOV. PETIT in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. refert de ſtruma ulceroſa venerea aſperæ arteriæ incumbente.

Idem in *traité des maladies* &c. T. I. agit etiam de ſtruma. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

JACOBUS DOUGLAS. V. *pag.* 515.

J. SAMUEL ROEMHILD. Ejus diſp. *de ſtruma.* ALTDORF. 1707. 4. HALLER.

HERM. FRID. TEICHMEYER. Ejus diſp. *de ſcrophulis.* JENÆ 1708. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

J. B. SCARELLA in *Galeria di Minerva a.* 1708. agit de ſtruma. HALLER.

THOMAS BECKET in *chirurgical obſervations* &c. A ſtruma ſuffocatio. HALLER. V. *pag.* 81.

SIMON PAUL HILSCHER. Ejus diſp. *de cura ſtrumarum contactu regio facta.* JENÆ 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte II. cap. 103. de ſtrumis. V. *pag.* 82.

ANTON DEIDIER in *conſultations* &c. ſcrophulas inunctione mercuriali adgreditur. HALLER. V. *tumores.*

GIBBS. Ejus *obſervations of various cures of ſcrophulous diſorders commonly calld the kings evil.* LONDON 1712. 8. HALLER.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

SEBAST. MELLY in *arte medico-chirurgica* &c. *diſpaccio* I. tumor pectoris ſtrumoſus denique ſuppuratus, & in gangrænam terminatus, cum ſpaſmo cynico. HALLER. V. *pag.* 86.

RICHARDUS BOULTON. Ejus *phyſico-mechanical account of the gout, kings evil* &c. LOND. 1715. 8. HALLER. V. *pag.* 87.

RUD. HUBER. Ejus diſp. *de glandulis, & de tumore ſcrophuloſo maxillæ inferioris a retropulſa gonorrhœa virulenta enato.* BASIL. 1713. 4. Tumorem ſcrophuloſum maxillam inferiorem occupantem a venerea

lue

lue ortum, & curatum deſcribit. Struma ingens colli exciſa. HALLER.

CONRAD LUDWIG WALTHER in *mediciniſch chirurgiſcher Schatz* &c. Magna ſtruma exciſa. HALLER. V. *pag.* 87.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. ſcrophulas inciſo tumore & aqua phagædenica ſanat. HALLER. V. *pag.* 90.

JOH. ASTRUC in *traité des tumeurs* &c. ſtrumam vult incidi, abſumi. HALLER. V. *tumores.*

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare oſſervazioni* &c. Strumæ exciſæ. Ad ſcrophulas utebatur bubulo felle cum ſale & oleo compoſito. HALLER. V. *pag.* 92.

FRANC. RONC. PAROLINUS in *hiſtoriis morborum* &c. etiam de ſcrophulis.

Idem in *Europæ Medicina* &c. De ſtrumis, earumque curatione, de ſcrophularum cura, & ſectione. HALLER. V. *pag.* 93.

J ANDREAS FISCHER. Ejus diſp. *de ſtrumis & ſcrophulis Bünsgenſium.* ERFORD. 1725. 4 HALLER. V. *pag.* 1287.

CAROLUS RICHA. V. *pag.* 95.

BURCHARD DAVID MAUCHART. Ejus diſp. *de ſtruma œſophagi ejusque coalitu difficilis & abolitæ deglutitionis cauſis.* TUBING. 1742. 4. Scirrhum glandularum adjacentium diſtinguit a vero coalitu, cujus proprium exemplum deſcribit. Remedia proponit, fiſtulas, turundas, acria rodentia medicamina, ſalivationem. Mors a glandula oſtio ventriculi accumbente, purulenta & ſcirrhoſa: ſuadet in caſu urgente tubum in œſophago relinquere. HALLER V. *pag.* 824.

In *Hiſtoire des ſacres & des couronnemens de Rois de France* PARIS 1722. 12. reperitur diſſertatio de privilegio Regum GALLIÆ, quo ſcrophulas tactu ſanant. HALLER.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

MITTERMEYER, medicus Tyrolenſis. Ejus diſſ. *de ſtrumis & ſcrophulis.* ERFURT 1723. 4. HEISTER.

NICOLAUS ANDRY in *orthopedie* &c. agit etiam de ſtrumis, a pulte, a conatu in nixu, in loquela. Pannos uſtos quatuor colorum ſuperſtitioſus ſtrumoſis præſcribit. V. *pag.* 1347.

PIERRE VIOLETTE du BOIS. V. *pag.* 566.

GEORG. HENR. BEHR in *Medicinæ conſultatoriæ* T. II. conſilia fere medicamentaria dat ad ſtrumas, ſcrophulas. HALLER. V. *pag.* 1369.

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

ALBERTUS de HALLER. In *ejus opuſculis pathologicis* &c. agitur etiam de ſtrumæ natura. V. *pag.* 112.

ROBERTUS WHYTT in *obſervations on the nervous hypochondriac or hyſteric diſorders* EDINBURG. 1765. 8. Ad tumores ſtrumoſos corticem Peruvianum laudat, & ſaponem, qui tamen confirmatos ſcirrhos non reſolvat. HALLER. V. *pag.* 485.

FRANCISCUS BEVILACQUA. V. *tumores.*

PHIL. FICHET de FLECHY in *obſervations* &c. ſcrophulas hydrargyro curat, deorſum ad inteſtina derivato. HALLER. V. *pag.* 132.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

ROBERT WILLAN. Ejus *on the kings evil.* LONDON 1746. 8. HALLER.

CHARMETTON pro præmio a. 1752. contendit in diſſertatione edita cum ſecundo Tomo collectionis 1753. 4. Ea diſſertatio redit cum titulo *eſſai theorique & pratique ſur les écrouelles* AVIGNON 1752. 12. 1755. 12. hic cum titulo *traité ſur les écrouelles.* Multum theoriæ. Scrophulas eſſe a corrupta lympha, exque glandulis conglobatis ab ea cauſa obſtructis naſci; ejusmodi glandulas etiam in collo reperiri & in inguinibus. In hoc malo contagium eſſe, & a parentibus in liberos etiam tranſire. Ab admiſto veneno venereo vel ſcorbuto, reddi deteriores. Eſſe ubi reſolvantur, eſſe ubi in ſcirrhum tranſeant, aut in gangrænam, demum evaneſcere. Primarium remedium eſſe in hydrargyro, internoque ejus uſu, neque ea copia, ut ſalivam cieat. Idem metallum etiam extus imponit, aut in deteriori caſu glandulas corruptas cauſticis medicamentis adoritur. HALLER. V. *pag.* 1025.

RICHARDUS RUSSEL. V. *tumores.*

JOURDAIN de PELLERIN. V. *vener. morb.*

JOSEPH. WARNER in *caſes in Surgery* &c. ſtrumam inter aſperam arteriam & gulam poſitam feliciter excidit. HALLER. V. *pag.* 142.

Cl. FAVRE retulit a. 1752. præmium Academiæ chirurgicæ. De ſcrophulis egit, quæ naſcantur ex ſpiſſatorum humorum abundantia, cum ſolidarum partium debilitate conjuncta, chylo malo, ſanguine viſcido. Curationem ſperat ab uſu ſaponis cum ſpongia uſta conjuncti. Non cedere mercurio. Amputatas redire. HALLER.

THEOPHILUS de BORDEU ad præmium anni 1752. concurrit, & tamen de eodem malo peculiari libello egit. Montium aërem & aquas ad ſcrofulas facere, potiſſimum tamen acorem, qui in lotio alpicolarum ſit maxime conſpicuus. Ab eo acore omnia ſymptomata derivat, & medicamenta eo pertinentia, pulveres antacidos, corticem Peruvianum, lac ipſum quod putes aceſcere, aquas demum balnei Regii (*Bareges*), adjectis curationum exemplis. Fruſtra glandulas ipſosque artus amputatos fuiſſe.

Recu-

Recudit eam dissertationem PARIS. 1766. 12. cum libello *du tissu muqueux.* Scrophulas quasi lardum sæpe continere, alias sebum, demum gypsum, involucra esse cartilaginea, sanguinem scrophulosorum pallere, morbum contagium habere. Vomitum noster movet, purgat. Aquas *balnei Regii* etiam calculum solvere. Cum eo inunctionem conjungit, quæ fit hydrargyro. Est tamen ubi & ferro utitur, & lapide infernali. Parulidem vetat amputare. In scrophulis substantiam intus ligamentosam radiatam esse, materiem sebo similem aut adipi, calci, terræ, & cartilagini. Transire malum ex nutrice in puerum, & per puerum in aliam nutricem communicari. HALLER.

GILES WATT. in diss. *on the antient* &c. in scrophulis revulsione per scarificationem, setaceum, & fonticulos facta se feliciter usum esse, & ea suppressa malum rediisse. HALLER. V. *pag.* 704.

CHRIST. GOTTLIEB LUDWIG in *institutionibus chirurgicis* &c. in scrophulis argentum vivum, & nonnunquam cicutam, prodesse. HALLER. V. *pag.* 151.

JACOB. MACKENZIE. V. *pag.* 155.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

DUPUY de la PORCHERIE. V. *pag.* 159.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

FAURET. V. *pag.* 168.

WILLIAM SCOTT. Ejus *a dissertation on the scrophulæ or kings evil.* LONDON 1759. 8. HALLER.

A private gentlemens essay on the nature and cure of the kings evil. LONDON 1760. 4. Nomen viro MURETI. Arcanum habet. HALLER.

PETR. STEPHAN. CRASSOUS in *quæstionibus* XII. MONSPEL. 1760. 4. quinta quærit, an scrophulis mercurius. HALLER.

JOHANNES SOGRAFUS. Ejus *theoria lymphæ ductuum* MONROI & HUNTERI *exponitur & ad praxin chirurgicam adaptatur.* PADOVA 1761. 8. Strumam ulcerosam colli conjunctis hydrargyri & decocti lignei viribus superavit. HALLER.

LALLEMANT. V. *pag.* 173.

JOSEPHUS QUARIN. V. *pag.* 1028.

T. DURANT. Ejus *treatise on the kings evil.* LONDON 1762. 1763. Absurdus liber *Crit. Rev.* Ita HALLER.

THOMAS BOND. V. *pag.* 180.

CAROL. AUGUST. DIETERICH. V. *tumores.*

GUILIELM. MITCHELL. Ejus disp. *de scrophula.* EDINBURG 1766. 8. HALLER.

MESNY. V. *pag.* 193.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

JOSEPH. JACOB. PLENCK in *Lehrsätze der Wundarzney* &c. T. I. agit etiam de strumis. HALLER. V. *pag.* 195.

J. GEORG. KILMAR. V. *pag.* 198.

PHIL. BERNHARD PETMAN. V. *pag.* 198.

DAPEYRON de CHEYSSIOL. V. *pag.* 204.

THOMAS PROSSER. Ejus *an account of method and cure of the bronchocele or Derbyneck.* LONDON 1769. 8. De strumis fusa collectanea. Medicamentum laudat, quod nunquam medentem fallat, spongias nempe cum antimonio, cinnabari & asellis temperatas, quibus subinde mercuriales pillulas addit. Contra ALEXANDRUM, & contra effectus medicamentorum extrinsecus impositorum. HALLER.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

WILLIAM NORTHCOTE. V. *pag.* 207.

JOHN MORLEY. Esq. *an essay on the nature and cure of scrofulous disorders.* LONDON 1770. 8. sed hæc septima est editio. Millenos se curasse affirmat, plerosque sanasse. Signum mali esse tumorem superioris labri absque certa causa. Tumere etiam amygdalas cum suffocationis metu, tum glandulas sub alis. Verbenæ radicem siccam in album linteum involutam de collo suspendit; unguentum ex radice verbenæ cum sempervivo in adipe suillo tosta imponit, nonnunquam & cicutam. HALLER.

Observations on the effect of seawater in the scurvy and scrofula. LONDON 1770. 8. Scrofulas non ex materie propria, sed ex propria glandulæ materie nasci. HALLER.

In *dictionnaire anatomique* &c. strumas noster vult excidi, quod non putat celeberrimus HALLER serio sæpe fuisse tentatum. V. *pag.* 211.

ADOLPH. FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

WILLIAM BUCHAN. V. *pag.* 217.

In *nouveau dictionnaire* &c. V. *pag.* 217.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

PETR. BIERCHEN. V. *pag.* 574.

MELCH. ADAM WEICKART. V. *pag.* 229.

J. EMANUEL ROTHART. Ejus *Beyträge zur practischen Arzneywissenschaft bey dem Krankenbette gemacht.* GOTHA 1774. 4. Glandularum tumores strumosi, sublimati mercurii usu dissipati. HALLER.

SECTIO CALCULI. Vide *calculi sect.*

SECTIO

SECTIO CÆSAREA. Vide *obſtetr. art.*

SETACEUM.

(Etiam qui hoc ſub titulo continentur, ex ſolo HALLERO, exceptis duobus, depromſi.)

RHAZEUS in L. II. fuſe agit de ſetaceis. Vide *pag.* 265.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 1258.

GABRIEL FALLOPIUS in L. *de vulneribus* &c. contra ſetacei uſum. V. *vulnera.*

FELIX WÜRTZ in *practica der Wundarzney* &c. L. II. contra ſetacea in vulneribus ſclopetariis. V. *pag.* 8.

MICHAEL GAVASSET. V. *pag.* 590.

JACQUES GUILEMEAU in *Chirurgie Françoiſe* &c. agit etiam de ſetaceis. V. *pag.* 11.

HIERONYM. FABRICIUS agit etiam de ſetaceis. Ita HEISTER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* I. etiam de ſetacei adminiſtratione, & uſu multiplici. V. *pag.* 274.

THOMAS FIENUS. V. *pag.* 591.

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

M. AUR. SEVERINUS in L. *de efficaci medicina* &c. agit etiam de ſetaceis. V. *pag.* 303.

MATTHIAS LUDWIG GLANDORP. V. *pag.* 701.

JOH. SCULTETUS in *obſervat. chirurg. obſ.* 25. ſetaceum laudat. Ita HEISTER. V. *pag.* 877.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de ſetaceis.* JENÆ 1673. 4. V. *pag.* 34.

THEOPHILUS BONNET in *mercurio compilatitio* &c. agit etiam de ſetaceis. V. *pag.* 39.

J. FRANK, medicus Ulmenſis. Ejus *Bericht vom Schnurziehen, warum ſelbige zu ziehen, und wie ſich dabey zu verhalten ſey.* AUGSBURG 1683. 12. Utilitatem ſetacei & ex aliorum ſcriptis confirmat, & ex ſuis experimentis, quæ producit. De adminiſtratione parcus eſt, & ipſe libellus perexiguus.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. contra ſetacea. V. *pag.* 304.

FRID. RUYSCH in *observationibus anatomico - chirurgicis* &c. Cephalæa aliquoties a setaceo sublata eoque remoto rediens. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 33. de setaceo. V. *pag.* 305.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte II. cap. 104. de setaceis. V. *pag.* 82.

J. CONR. BARCHUSEN. V. *pag.* 87.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

RENAT. JACOB. CRESCENT. GARENGEOT in *traité des operations* &c. setacei in anasarca usum laudat. V. *pag.* 306.

FRANC. RONC. PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. MOPILLIER contra setacea. V. *pag.* 93.

JOH. v. WYCK in *waarneeminge* &c. non debere ligamentum armillare setaceo trajici. Setacei usum rejicit. V. *pag.* 101.

JOSEPH. PHILIP. SALOMON. V. *vesicant.*

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

JACOB van der HAAR. V. *vulnera.*

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

GILES WATT. V. *pag.* 704.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

FRID. LUD. THIEL. V. *pag.* 595.

CHRISTOPH. CRAMER. Ejus disp. *de paralysi & setaceorum adversus eam eximio usu.* GÖTTING. 1760. 4. Exempla paralysium & amaurofeos, quibus per setacea medicatum est.

SPHACELUS. Vide *gangræn.*

SPINA

SPINA BIFIDA.

(Hos quoque ex HALLERO decerpſi, HAENIO, & ultimo excepto.)

NICOLAUS TULPIUS in *obſervationibus medicis* &c. Spina dorſi bifida, & alias funeſtus ea ſede hydrops. V. *pag.* 22.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *obſervat. rarar.* &c. *centuria* II. etiam de ſpina bifida. V. *pag.* 56.

GEORG. FRID. FRANK. V. *pag.* 65.

LUDOVICUS APINUS. V. *pag.* 68.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.

CAR. FRID. HOECHSTETTER. Ejus diſp. *de ſpina bifida.* ALTDORF. 1703. 4. Exemplum cum iconibus. Tres proceſſus ſpinoſi tranſverſique & obliqui utrinque in lumbis deerant. Alii ejus generis tumores inter ſcapulas & in imo oſſe ſacro, iſte a nixu.

GODFRID DAVID MAYER. V. *pag.* 85.

ALEXANDER CAMERARIUS. Ejus *apoſpaſma piæ matris.* TUBING. 1722. 4. Etiam ſpinæ bifidæ exemplum. V. *tumores.*

W. RUTTY in *Phil. Tranſ. n.* 366. agit de ſpina bifida.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Comm. Litt. Nor. a.* 1741. *h.* 20. & 21. docte & ornate de ſpina bifida agit.

Idem in *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol.* II. *obſ.* 100. de ſpina bifida demum decimo quarto ætatis anno funeſta. V. *vuln. capit.*

J. STORCH. V. *pag.* 1153.

ANTONIUS PACCHIONUS, anatomicus Romanus, qui a. 1726. obiit. In ejus *operum* editione ROM. 1741. 4. habetur BERNARDINI GENGA *de ſpina bifida adnotatio* utilis.

ABRAHAM TITSINGH. Ejus *heelkondige verhandeling over de tegen natuurlyke ſplitinge der ruggegraat.* AMSTERDAM 8. abſque anno, ſed eſt anni 1732. In VYLHOORNII, quæ infra dicetur, diſſertationem acris epiſtola, forte quod Amſtelodamenſes & Academicam inſtitutionem VYLHOORNIUS ſpreviſſet. Negat a curvato fœtu vertebras findi: vulgarem iſtam cauſam eſſe, ſpinam bifidam raram, neque in partu difficili naſci, cum ſæpe fœtus vehementiſſime complicetur, & nihil fiat ſimile. Malum eſſe de hydrocephali genere, & congenitum, nonnunquam tamen poſt partum ab externa naſci injuria. Multa exempla propria & communicata. Medicinæ dignitatem contra chirurgos defendit.

Idem

Idem in *rustuuren* &c. decimo ætatis anno natam se vidisse spinam bifidam, plerumque tamen congenitam esse. V. *pag.* 106.

Henricus Vylhoorn, chirurgus Amstelodamensis, Parisiis edoctus. Ejus est *noodig denkbeeld van spina bifida van A. Titsingh.* Amsterdam 1732. 8. Malum esse a vertebrarum per medium fissarum spinis discedentibus: hujus vitii causam iterum esse in præcipiti situ corporis fœtus in utero, quando caput nequit se præceps dare. Incisionem merito rejicit.

Ejus *tweede vertoog over het ongemak van de spina bifida tot Wederantwoord aan a Titsingh.* Amsterdam 1733. 8. Multo amplior libellus. Acriter adversarium excipit: ei ignorantiam in curando exprobrat, qui toties suum auxilium coactus invocaverit. Non ab imaginatione materna, sed a complicata in lumbis dorsi spina hanc findi, & una pedes incurvari, ut frequenter paralysin patiantur, ex medullæ spinalis pressione. Chirurgicæ artis honores contra medicos tuetur.

Joachim Frid. Henkel. V. *pag.* 128.

Phil. Sam. Giering in *selectis Francofurt. a.* 1744. Spina bifida hydropica.

Phil. Adolph. Boehmer in *observationum* &c. fasciculo II. Spina bifida vera aqua repleta. V. *pag.* 1174.

Olaus Acrell. V. *pag.* 131.

Franciscus Imbert. V. *tumores.*

Anton. de Haen in *prælectionibus* &c. pag. 170. agit de spina bifida. V. *pag.* 656.

Georg. Heuerman in *vermischte Bemerkungen* &c. spinæ bifidæ aliquot exempla. In vertebris superioribus id malum curvatæ nimium dorsi spinæ noster tribuit, in osse sacro nimis introrsum verso. V. *pag.* 310.

Wolfgang. Thom. Rau. V. *pag.* 145.

Donald. Monro in diss. *de hydrope* &c. Spina bifida hydropica, ab ea incisa mors. V. *pag.* 1370.

Ludov. Goyrand. Ejus *quæstiones medicæ* VI. Monspel. 1753. 4. sexta est de spina bifida insanabili.

J. Ignatius Gilg. Ejus diss. *de spina bifida.* Wien 1754. 4. recusa in Halleri *selectis*, (& in Wasserbergii *fasciculo* I. Wien 1775. 8.) Descriptio infantis, cujus vertebræ imæ bifidæ: pars medullæ spinalis in liquamen diffusa.

Rudolph. August. Vogel. V. *pag.* 170.

Carolus White. V. *pag.* 171.

J. F. Faselius. Ejus disp. R. Christoph. David. Heumann *de spina bifida...* V. *pag.* 1030.

E. C.

E. C. Swagerman, chirurgus Amstelodamensis. Ejus *ontleed en heelkondige verhandeling van het water hoofd, het water gezwell, en andere gebreeken der ruggegraat met aanmerkingen over de boghelwording en het mank gaan.* Amsterdam 1767. 8. Fuse & minute dicit. De spina bifida agit, ejusque varia sede in cervice, dorso, lumbisque, frequentiori tamen in osse sacro. Funesto eventu eum tumorem incidi noster monet, quod aër nervos humanos corrumpat. Ab aqua nasci, quæ membranas emolliat, a quibus vertebræ colligantur. Digressiones variæ. Ad denudatam dorsi spinam unguentum diapompholygos commendat.

Anton Balthasar. V. *pag.* 224.

Car. Jos. Oehme. V. *pag.* 1227.

Joseph Mohrenheim. Ejus *Beobachtungen verschiedener chirurgischer Vorfälle; mit Kupfern. Erster Band*, nunc video prodiisse Wien 1780. 8. non vero a. 1779. (confer *pag.* 1330). Non inutilis certe libellus egregii juvenis adhuc chirurgi, quem difficillimas etiam administrationes intrepide susceptas feliciter peragentem non semel vidi. Casus 47., quos ipsemet observavit, descripti cum animadversionibus. Inter eos exemplum spinæ bifidæ, aperto tumore, tertio die lethalis. Icon adjecta.

SPINA VENTOSA

SIVE

FLATUS vel VENTUS SPINÆ, PÆDARTHROCACE, VENTOSITAS SPINÆ.

(Hæc quoque Hallero debentur.)

Rhazeus in L. XV. agit etiam de spinæ ventositate, quam nuperi dixerunt spinam ventosam. Primus de eo morbo & bene egit. Mali causam in ipso osse esse, & vicinam carnem omnemque articulationem intumescere; malum in ambulatione augeri. Si ferro aperueris, non facile sanescere, & si os corruptum fuerit, non curari, nisi os extraxeris. V. *pag.* 265.

Avicenna in L. III. ubi agit de morbis ossium, etiam ventosam spinam repetit, brevissime. V. *pag.* 267.

Leonardus Bertapalia. V. *pag.* 3.

Petrus de la Cerlata in *operis chirurgici* pag. 113. b. in spina ventosa sæpe se os corruptum extraxisse, totumque brachii focile. V. *pag.* 269.

JOHANNES de VIGO in *practicæ* &c. L. IX. pag. 279. in ſpina ventoſa ſæpe ſe partem oſſis humeri & tibiæ radula & ferro candente exemiſſe, favente ſucceſſu. V. *pag.* 270.

JOSEPHUS PANDOLPHINUS a M. MARTIANO. Ejus *tractatus de ventoſitate ſpinæ.* FIRMI 1614. reviſus cum adnotationibus, novisque obſervationibus a GEORGIO ABRAHAMO MERKLIN editus NÜREMBERG 1674. 12. Ipſum opus fere in theoria verſatur, ad Arabum ſaporem, cum quibus ſpinam ventoſam a flatu maligno derivat. Adnotationes MERKLINI non ſunt indoctæ, neque inutiles, neque absque proprio experimento.

M. AUREL. SEVERINUS. Ejus *de recondita abſceſſuum natura* L. V. integer eſt de pædarthrocace, ſ. de ſpina ventoſa, cujus ſedem & ſcaturiginem recte in ipſo ponit oſſe, etſi non valde neceſſario ſuum morbum ab ea ventoſitate diſtinguit, ſolosque ad pueros reſtringit. Spina ventoſa ſecundum SEVERINUM fere ſternum, humeri, ſcapulæ, brachii articulos invadit; abſceſſus ex articulatione naſcitur. Os noſter detegit, radit, ſi profundius malum fuerit, crebris foraminibus terebrat; pingue quod adfuerit exurit. Vidit igne curantem SEVERINUM BARTHOLINUS. Atheromata nodoſa, ſpecies ſpinæ ventoſæ. V. *pag.* 276.

GODOFREDUS MOEBIUS. Ejus diſp. *de ſpina ventoſa.* JENÆ 1658. 4. V. *pag.* 1118.

GUERNER ROLFINK in *anatomicis diſſertationibus* . . . . frequentem eſſe ſpinam ventoſam (fere ex SEVERINO): ſalivatione ſe uti, ſæpe hunc morbum ſanaſſe. V. *pag.* 860.

JOH. v. HORNE in *μικροτεχνη* &c. exemplum ſpinæ ventoſæ; calcis os tumidiſſimum erat, poroſum, poris cartilaginea natura repletis: amputationem ab hoc malo requiri. V. *pag.* 23.

PETRUS de MARCHETTIS in ſpina ventoſa os corruptum detegendum, cariem abradendam eſſe, inurendam. V. *pag.* 26.

PAULUS AMMAN. Ejus diſp. *de ſpina ventoſa.* LIPS. 1672. 4. V. *pag.* 1063.

PETRI MOELLER & J. GEORG. POETTER diſp. *de ventoſitate ſpinæ.* REGIOMONT. 1673. 4. Infauſta tibiæ amputatio, oſſa mire corrupta.

RICHARD. WISEMANN. V. *pag.* 1424.

J. DAVID PORTIUS. Ejus *demonſtratio brevis medico-chirurgica de tumoribus, & in ſpecie de pædarthrocace vel tumore ſpina ventoſa dicto cum adjecta epiſtola apologetica ad D. Barner.* LEEUWARDEN 1679. 12. recuſa cum PURMANNO, LONDINI 1706. 8. & cum MUYSIO, NEAPOLI 1727. 4. Theoria acida.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

A. v.

A. v. WAARD. Ejus disp. *de spina ventosa.* LEID. 1681. 4.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER. Ejus & auctoris, ut videtur, FRIDERICI JONSII disp. *de spina ventosa.* KIEL 1698. 4. Mors ex carie maxillæ inferioris per epilepsiam. Ipse JONSIUS cariem in metatarso passus est. V. *pag.* 50.

JOSEPH. ACOLUTHUS. V. *pag.* 54.

JOH. MERY in *Mem. de l'Acad. des Sciences* a. 1720. historiam narrat manus a spina ventosa mire corruptæ. V. *pag.* 512.

J. JAC. OSWALD. Ejus disp. *de pædarthrocace.* BASIL. 1687. 4.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

FRIDERICUS RUYSCH. V. *pag.* 63.

DIEDERICUS GOTTSCHALL. Ejus *prodromus de ossium tum generatione tum corruptione interna.* LEID. 1691. 8. De spina ventosa collectio.

CHRISTOPH. HAMMER. Ejus disp. *de spina ventosa*, præside C. BARTH. HAFNIÆ 1695. 4.

HENRICUS van DEVENTER. V. *pag.* 1342.

J. PHIL. CHUN. Ejus disp. *de pædarthrocace.* MARBURG 1697. 4.

ELIAS CAMERARIUS. Ejus disp. *de spina ventosa.* TUBING. 1722. 4. V. *pag.* 70.

GUIL. ULRICH WALDSCHMIDT. Ejus *ægra spina ventosa laborans.* KIEL. 1718. 12. Disputatio. V. *pag.* 919.

MATTHÆUS BLAEUW. V. *pag.* 72.

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus disp. *de spina ventosa.* JENÆ 1715. 4. V. *pag.* 880.

CHRIST. MICHAEL ADOLPHUS. Ejus disp. *de spina ventosa.* LIPS. 1705. 4.

CORNELIUS TRIOEN in *observat. chirurg.* Spina ventosa, exempla deformatorum ab eo malo ossium; sanatæque internis & externis medicamentis exempla. V. *pag.* 1146.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte I. L. IV. cap. 9. de spina ventosa. V. *pag.* 1345.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

GUIL. CHESELDEN in *anatomy* &c. edit. a. 1741. 8. in spina ventosa ossa non corrupta, sed crassiora vidit. V. *pag.* 86.

CONRAD. LUD. WALTHER. Ejus *merkwürdiger Vorfall des Winddorns an einem Mädchen von* 10. *Jahren.* LEIPZ. 1715. 8. Ossis tibiæ maxima & funesta corruptio, quæ spina fuit ventosa, quam a carie distinguit. Curationem minus felicem defendit. V. *pag.* 87.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

J. DANIEL GOHL. Ejus *epistola de spina ventosa.* HALÆ 1727. 4. V. *pag.* 89.

FRANC. RONC. PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. etiam de spina ventosa. V. *pag.* 93.

HENR. VICT. SCHMIDT. Ejus disp. *de pædarthrocace.* LEID. 1721. 4.

JOH. v. WYCK in *Verhandeling* &c. V. *pag.* 1347.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus disp. *de remediis mercurialibus spinæ ventosæ medicandæ interdum idoneis.* HALÆ 1754. 4. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. V. *pag.* 102.

WILHELM BERNARD NEBEL. Ejus disp. *de pædarthrocace.* HEIDELBERG. 1745. 4. V. *pag.* 759.

J. DANIEL SCHLICHTING in *Phil. Trans n.* 466. spinam ventosam argento vivo sanari ait. V. *pag.* 1161.

FRANCISCUS de ZIEGLER. Ejus diss. *de spina ventosa.* RINTELN 1741. 4. V. *pag.* 111.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

CAROL. FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de raro pædarthrocaces casu.* JENÆ 1755. 4. V. *vulnera.*

CAROL. AUGUST. a BERGEN. Ejus disp. *de spina ventosa.* FRANCOF. ad VIADR. 1746. 4. V. *vulnera.*

GOTTFRIED HENR. KANNEGIESSER. V. *pag.* 124.

J. IGNAT. MAYR de MAYERSBACH & FRANC. du TOY disp. *de spina ventosa.* PRAGÆ 1744. 4.

J. GOTTLIEB BOETTICHER. V. *pag.* 131.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

J. FRID. FÜRSTENAU. V. *pag.* 139.

PETRUS SENAC. V. *pag.* 1350.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI. Ejus *saggio di nuove osservazioni e scoperte.* FIRENZA 1768. 4. De diuturnis tumoribus & abscessibus; inter eos spinam ventosam ex suis aliquot collatis observationibus describit. Non vult ejusmodi tumores aperiri, quos certo unguento curet, gravi adducto casu, in quo viri industria felix fuit. Argentum vivum cum pane & peculiari sapone mistum propinat, cujus oleum sit ex lentisco: ita obtinet, ne salivatio oriatur. V. *pag.* 1308.

J. DESSEL. Ejus disp. *de spina ventosa.* KIEL 1752. 4.

ANTONIUS MATANI. V. *pag.* 1352.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

PERRAULT. V. *pag.* 164.

LAUR.

LAUR. GUMÆLIUS in *K. Swensk. Wet. Acad.* T. XVIII. a. 1758. retulit de spina ventosa in pueri manu.

JOSEPH. CAVALLINI in *collezzioni istoriche* &c. T. I. Ob spinam ventosam digitus ex acetabulo excisus. V. *pag.* 179.

P. IMMAN. HARTMANN in *N. Eph. Nat. Cur. Vol.* III. *obs.* 104. de spina ventosa funesta. V. *pag.* 1029.

THEODOR. GER. TIMMERMANN. Ejus disp. *de spina ventosa morbo chirurgico-medico.* RINTELN 1765. 4. V. *pag.* 668.

PETRUS SUE, junior. Ejus disp. *de spina ventosa.* PARIS 1774. 4. auctore & respondente PETRO FAVIER. V. *pag.* 1212.

LEBERECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

AUGUST. WILHELM KOPP. Ejus disp. *de spina ventosa malo chirurgico-medico.* RINTELN 1766. 4. 1771. 4.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. V. *pag.* 1031.

FRANC. XAV. de MAR. V. *pag.* 572.

SCHENKELHER. In T. II. *der Berlinischen Sammlungen* habetur ejus curatio spinæ ventosæ, quæ argento vivo perficitur.

ANTON. BALTHASAR. V. *pag.* 224.

Des GRANGES. V. *pag.* 256.

STATUTA CHIRURGICA. Vide *lites chirurg.*

STEATOMA. Vide *tumores.*

STILLICIDIUM. Vide *embrocat.*

STRUMÆ. Vide *scroful.*

SUBMER-

SUBMERSI, SUFFOCATI, SUSPENSI.

THEOPHRASTUS ERESIUS ex Rhodo insula, philosophus ob eloquentiam celebris. Ejus *de suffocatis* locus, qui excitari possint, est apud ORIBASIUM (a). HALLER (b).

ORIBASIUS in *synopsis* L. VIII. cap. 57. de suffocatis, quos ait suscitari posse. HALLER (c). Vide *pag.* 264.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 27. de iis, qui strangulantur. WALTHER. V. *pag.* 293.

HALY ABBAS in *practicæ* L. VI. cap. 4. de submersione in aquas aut fune suffocati medela. WALTH. V. *pag.* 295.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morborum causis* &c. L. VII. cap. 3. de curatione quorumdam suffocatorum. WALTH. V. *pag.* 300.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 597.

LAURENT. JOUBERT in tract. *de thoracis affectibus* cap. 1. etiam de suffocatis agit. WALTH. V. *pag.* 631.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. XV. *obs.* 25. de quodam, qui se ipsum suspendit. Laqueo pene suffocatos dato emetico vult suscitari. *Obs.* 26. de quodam aqua pene suffocato: quem noster in lectum conjici jubet; deinde vomitum excitari, & sudorem. WALTHER. V. *pag.* 381.

DIOMEDES CORNARIUS, JANI filius, Zwikawiensis, Archiducis MAXIMILIANI medicus Ejus L. *consiliorum medicinalium habitorum in consultationibus a clarissimis medicis tractatis.* LIPS. 1595. 4. 1599. 4. In *historiis admirandis* refertur de binis hominibus strangulatis, qui revixerunt. HALLER (d).

JOH. SCHENK in *observat. rarar.* L. II. *obs.* 17. laqueo strangulat reviviscentes. *Obs.* 18. aqua suffocati & liberati. *Obs.* 19. carbonum fumo suffocati. WALTH. V. *pag.* 16.

FORTUNATUS FIDELIS. V. *pag.* 598.

J. BAPT. v. HELMONT in *operibus omnibus* tit. *demens idea* exemplum habet suscitatorum, qui submersi fuerant, etiam ipso teste, nullo suo consilio. HALLER (e). V. *pag.* 439.

JOHANNES COLLE in *Cosmetore Mediceo* &c. agit etiam de hominibus in aquam conjectis. HALLER. V. *pag.* 19.

PAULUS ZACCHIAS. V. *pag.* 599.

FRAN-

(a) *Synopsis* L. VIII. cap. 57. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 107. (c) Ibid. pag 286. (d) Ibid. T. II. pag. 154. (e) Ibid. pag. 521.

FRANCISCUS BACON de VERULAMIO, Cancellarius ANGLIÆ, philosophus & vir sublimis ingenii. Ejus est *historia vitæ & mortis.* LONDON 1623. 8. DILLING. 1646. 12. Anglice.... 1650. &c. Gallice PARIS 1714. 8. In *historia mortis* habetur etiam restitutio submersorum. HALLER (f).

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridio medico-practico* &c. pag. 129. de strangulatis. WALTH. V. *pag.* 443.

NICOLAUS FONTANUS in *observationibus raris* &c. A fumo carbonario exstincti. HALLER (g). V. *pag.* 1116.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* L. I. cap. 6. pag. 38. de suffocatione a vaporibus musti &c. WALTH. V. *pag.* 390.

PIERRE le SURE. Ejus *Cleombrotus, s. de iis, qui in aquis perierunt.* ROM. 1637. 8. PORTALIUS.

PHIL. GRULING in *observat. med. centuria* II. *obs.* 10. de quodam, qui fere aqua suffocatus ad vitam revocatus est. WALTH. V. *pag.* 391.

In *tractatu*....FRAGOSO SECUNDO. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* VI. *hist.* 68. de suffocatione ex aquis. WALTH. V. *pag.* 23.

DOMIN. PANAROLI in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* . . . *obs.* 19. carbonum fumo suffocatus vitæ restitutus. WALTH. V. *pag.* 25.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 204. de suffocatis musto &c. WALTH. V. *pag.* 316.

JOHANNES BOHN. V. *pag.* 602.

GEORG. DETHARDING. V. *pag.* 408.

JOH. v. WYCK in *van de spier band* &c. agit etiam de submersis & suffocatis. HALLER. V. *tumores.*

CHR. ERN. CLAUDER. V. *pag.* 480.

GERARDUS van SWIETEN. Ejus *oratio academica de vita dubia*, quam dissertationis inauguralis loco primum typis edidit FRANC. XAV. JESLE'. WIEN 1778. 8. V. *pag.* 123.

CHRIST. FRID. ESCHENBACH. Ejus *Arzneymittel zur Rettung der Ertrunkenen.* ROSTOCK 1771. 8. Suadet arteriotomiam. HALLER. V. *pag.* 133.

ANTONIUS LOUIS. V. *pag.* 616.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

(f) Ibid. pag. 512. (g) Ibid. pag. 606.

Kunſt die ertrunkenen Menſchen wieder zu erwecken. AUGSBURG 1756. .

J. HENR. STOLTE. Ejus diſp. *de morte ſuſpenſorum.* LEID. 1766. 4. Si huc facit. HALLER.

FAISOLE & CHAMPEAU. V. *pag.* 619.

J. GERARD. GMELIN. Ejus præſide Cl. JÆGERO *propoſita experimenta de ſubmerſis.* TUBING. 1769. 4. Magis ad phyſica & phyſiologica pertinent. Nulla aqua in trachea, ſed aqua ſpumoſa flava preſſis pulmonibus prodiit. HALLER.

FRANC. XAV. SCHEIGEL, Styro-Græcenſis. Ejus diſſ. inaug. *de auxiliis efficacioribus ad vitam in viſo mortuo reſtituendam.* WIEN 1769. 8.

WILLIAM NORTHCOTE. V. *pag.* 207.

Du CHEMIN de l'ETANG, medicus. Ejus *memoire ſur la cauſe de la mort des noyés pour ſervir de reponſe à* M. FAISOLE & CHAMPEAUX. . . 1770. 8. Ad ſigna ſuffocationis ſub aquis pertinent. HALLER.

PHILIP. GABRIEL HENSLER, medicus. Ejus *Anzeige der hauptſächlichſten Rettungsmittel derer, die auf plötzliche Unglücksfälle leblos geworden ſind, oder in naher Lebensgefahr ſchweben.* ALTONA 1770. 8. Non injucundum lectu opuſculum viri non minus in arte verſati, quam amore proximi flagrantis. Conſilia clare, ſimpliciter, optime denique ad ſcopum præfixum proponit. De ſubmerſis, ſuffocatis, infantibus recens natis fere exanimis, &c. excitandis. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 14. *Band.* 2. *Stück* pag. 537.

CHRIST. JACOB. MELLIN. V. *veterin. ars.*

ANTONIUS PORTAL, Profeſſor Medicinæ Pariſinus. Ejus eſt *rapport fait par ordre de l'Academie des Sciences, ſur les effets des vapeurs mephitiques dans le corps de l'homme: & principalement ſur la vapeur du charbon; avec un précis des moyens les plus efficaces pour rappeller à la vie ceux, qui ont été ſuffoqués. Troiſieme Edition.* PARIS 1775. 8. Hic liber applauſum tulit ab Academia Reg. Scient., mandatoque Regio divulgatus eſt per omnes GALLIÆ provincias, felici quidem eventu, ut diaria teſtata ſunt. Primum tradit auctor ſuffocatorum anatomen, deinde in mortis cauſam indagat, quam potiſſimum in pulmone conſtituit; tandemque media, quibus miſeris iis opitulandum ſit, aperit: venæ ſectiones, præſertim venarum jugularium, etiam repetitas, ut citius a preſſione & infarctu liberetur cerebrum, & aceti cum triplo aquæ miſti uſum tam internum, quam externum commendat, atque ægros in aërem liberum illico transferri jubet. Frigida omnia corpori applicata prodeſſe, nocere autem calida, ſtimulantia, emetica, etiam clyſma fumi Nicotianæ, cum inteſtina aëre nimis expandat,

ſic

sicque & diaphragma profundius in pectoris cavitatem detrudat. Quodsi dicta molimina non sufficerint, tum debere pulmones aëre vel per tubulum in nares datum inflato, vel per asperam arteriam ope bronchotomiæ immisso expandi. In parte II. de submersis agit. Hic contraria suadet præter missionem sanguinis, & aëris inflationem, etiam stimulantia, excitantia interne externeque adhibenda, frictiones, clysmata validiora &c. Ita RICHTER.

Kurze Abhandlung von den scheinbaren Todesarten ertrunkener, erhenkter, erstickter, schlagflüssiger, erfrorner und erdrückter Personen; nebst den eigentlichen und wirksamsten Genesungsmitteln. Auf gnädigsten Befehl Sr. Curfürstl. Durchl. in Bayern &c. von den Curfürstl. Collegio medico in München verfasst und herausgegeben. MÜNCHEN 1775. 8. Varia his in casibus necessaria auxilia, recte proponuntur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 30. *Band.* 2. *St.* pag. 512.

Edikt wegen schleiniger Rettung der durch plötzliche Zufälle leblos gewordenen, im Wasser oder sonst verunglückten und für tod gehaltenen Personen. De dato BERLIN *den* 15. *Novemb.* 1775. Accessit *Unterricht, durch welche Mittel plötzlich verunglückte todscheinende Personen in den meisten Fällen gerettet werden können.* Auxilia vulgo jam nota ad excitandos homines submersos, suffocatos &c. non obscure suppeditantur. Præmium quoque 10. imperialium illi, qui hominem repente ita morientem ad vitam revocaverit promittitur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 30. *Band.* 2. *St.* pag. 511.

Krotka informacya do ozywienia utonionich Ludzi &c. *Kurzer Unterricht ertrunkene Menschen wieder lebendig zu machen. Nebst sechs Beobachtungen, aus dem Französischen der hiezu geordneten Gesellschaft in Amsterdam ins Deutsche und ins Polnische übersetzt. Auf Befehl Sr. Durchl. des Fürsten* ADAMA CZARTORYISKIEGO, *Generals von Podolien.* WARSCHAU 1775. 8. Titulus sufficit. Optimo consilio theoriæ adjecti sunt casus practici. Liberalitas principis (ZARTORYISKY) tres aureos destinavit ei, qui hominem aquis &c. suffocatum se suscitasse evidenti testimonio comprobaverit. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 30. *Band.* 2. *St.* pag. 512.

JOHANNES WENCESLAUS NACHTIGALL, Bohemo-Pragensis. Ejus diss. inaug. *de causa mortis submersorum, deque auxiliis iis ferendis.* WIEN 1775. 8.

HUNTER. V. *pag.* 246.

LEVIN MENDEL. Ejus disp. *de suffocatis.* STRASBURG 1776. 4. Bona disputatio. TODE.

SUFFUSIO f. CATARACTA. Vide *ocul. morb.*

SUPPRESSIO URINÆ. Vide *ifchur.*

SUPPURATIO.

A. C. CELSUS *de re medica* L. III. cap. 27. de fuppuratis internis. In L. VII. cap. 3. de bonis & malis fignis fuppurationum. WALTHER. Vide *pag.* 287.

GALENUS in *comment. ad prognoflicon* de bonis puris qualitatibus, HALLER. V. *pag.* 264.

HALY ABBAS in *practicæ* L. III. aliqua habet de fuppuratione. HALLER. V. *pag.* 295.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princ. hiftor.* L. I. agit etiam de pure. HALLER. V. *pag.* 20.

GABRIEL BERTRAND. V. *pag.* 21.

WALÆUS. V. *pag.* 27.

ANTONIUS de HEYDE in *obfervationibus* &c. etiam puris anatomen tradit. Ab aqua forti cogitur, album fubfidet, rubrum innatat. HALLER. V. *pag.* 46.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 59.

PYRRHUS MARIA GABRIELIS. V. *pag.* 66.

LAURENT. HEISTER in *inftitut. chirurg.* Parte I. L. IV. cap. 3. de fuppuratione. V. *pag.* 82.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus *de noxis cohibitæ fuppurationis.* LIPS 1741. 4. Puris generatio: in maffam fanguinis repulfi noxa. HALLER. V. *pag.* 94.

ANTONIUS FIZES, Profeffor Monfpelienfis. Ejus *fpecimen medico-chirurgicum de fuppuratione.* MONSPEL. 1721. 4.

Ejus *fpec. med. chir., in quo præcipui fuppurationis eventus in partibus mollibus expenduntur.* Ibid. 1724. 4. Gallice PARIS 1742. 12. HALLER.

HENR. HAGUENOT & PETR. ROCQUES *fpecimen de fuppuratione in partibus mollibus.* MONSPEL. 1721. 8. Idem cum fpecimine ANTONII FIZES. Ita HALLER.

JAC. LAZERME. Ejus difp. *de fuppurationis eventibus.* MONSPEL. 1724. 8. An idem cum libello ANTONII FIZES, an potius J. FRANC. VALADON ejusdem tituli libellus MONSPEL. 1724. 4.? HALLER.

FRAN-

Franciscus Quesnai, chirurgus, cum Doctoris gradum adsecutus esset, Archiater Regius, vir ingenio valens & eloquentia, Asiatica quidem, & in ratiociniis luxurianti, qui etiam in diversissimis artibus & in legibus imponendorum vectigalium investigandis inclaruit. Ejus *traité de la suppuration.* Paris 1749. 12. (Auctorem tamen hunc ad a. 1730. refert Hallerus). Pus etiam absque inflammatione nasci, etiam in maxima debilitate tamen gigni. Pus inflammatorium in ipsis arteriis oriri. Resorbitionem puris in venas confirmat. Inflammationis finis non descriptus; delitescentia. Medicamenta repercutientia defendit, quæ arteriarum vim contractilem augeant, rejicit tamen, quoties dolor vehementior urget, aut cum malignitate inflammatio conjungitur, aut demum ejus mali sedes in glandulis est. Non valde probat medicamenta emollientia, neque fert, quoties scopus est inflammata discutere. Id ut fiat: materies per membranas vasorum sudat. Suppuratio est laceratio cellularum adiposarum, quam quærimus, quoties scopus est maturare. Glandulas non facile suppurari, quod parum habeant cellulosæ naturæ. Magnas suppurationes etiam inter musculos funestas esse. Pulmo a lumborum abscessu suppuratus, qui per appendicem diaphragmatis eo adscenderat. Ut amissa reparentur per eam materiem, ex qua polypi consistunt. Novam carnem a productis vasis fieri. Medicamenta eo facientia. Ita Haller.

Ejus *précis sur la suppuration putride, pour servir de suite ou de seconde partie au traité de la suppuration* &c. Paris 1776. 8. Theoriam continet redolentem scholas, practico inutilem. Ita Richter.

Joh. Freke. V. *pag.* 117.

J. Grashuys. Ejus diss. *de generatione puris* (quæ a. 1746. præmium ab Academia chirurgorum Parisinorum retulit) Amsterdam 1748. 8. Latine & Belgice. Anglice a. 1748. 8. Bono ordine scripta dissertatio. Pus ex adipe fieri: suppurationis sedem esse in cellulosa tunica. Classes medicamentorum secundum indicationes. Quæ aërem arceant: quæ perspirationem insensibilem repellant: quæ partes humani corporis emolliant, quæ motum cieant intestinum, quæ ad putredinem conferant. Ad eas classes medicamenta proponit, & formulas, passimque aliqua adnotat. Haller. V. *pag.* 1415.

Georgius Mancia, chirurgus Valentinus. Ejus *dissertacion cirurgico-mechanica de la suppuracion . . . adjuntas dos observaciones.* Valent. 1741. 4. Haller.

Nicol. Herzog. Ejus disp. *de generatione puris.* Basil. 1743. 4. Haller.

Guilielmus Hunter. V. *pag.* 127.

MOPILLIER. V. *veſicant.*

PHIL. ADOLPH. BOEHMER. Ejus & OTTO diſp. *de geneſi materiæ purulentæ ſine prægreſſa inflammatione.* HALÆ 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 1401.

J. AUGUST. BURRI. Ejus diſp. *de ſuppuratione.* LEID. 1745. 4. HALLER.

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH anno 1746. fuſam diſſertationem *de ſuppurantibus* miſit ad Academiam chirurgicam Pariſinam, quæ in T. II. collectarum ejusmodi diſſertationum prodiit. HALLER. V. *pag.* 133.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

J. GEORG. ROHTER. Ejus diſp. *de pure abſorpto ſymptomatum cauſa.* LIPS. 1752. 4. HALLER.

WILHELM LEOPOLD VEERMAN. Ejus diſp. *de ſuppuratione.* LEID. 1755. 4. HALLER.

J. HESHUSIUS. Ejus diſp. *de generatione puris.* LEID. 1762. 4. HALLER.

J. DAVID GRAU. Ejus diſp. *de pure vero.* JENÆ 1762. 4. HALLER.

LONGIS. V. *pag.* 182.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

ANTONIUS PORTAL. V. *pag.* 871.

FRANCISCUS VACCA. V. *pag.* 871.

PHIL. GEORG. SCHROEDER & auctoris J. GEORG. GRIMANN diſp. *de pure absque prægreſſa inflammatione origine.* GÖTTING. 1766. 4. Docta diſputatio. Non ſemper puris inflammationem a febre præcedi. Pus ex ſanguine oriri &c. Ita HALLER.

ERN. PLATNER. V. *pag.* 208.

(Plura. Vide *abſceſſus* & *inflammatio.*)

SUTURÆ.

SUTURÆ.

(Ex HALLERO collecta fere omnia.)

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* pag. 34. b. nervos & tendines vidit incisos consutos & felicissime curatos. V. *pag.* 297.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 875.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collect.* L. IX. agit etiam de sutura sicca, & sutura intorta. V. *pag.* 301.

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. suturas cruentas se raro adhibere, cum siccæ sufficiant: si aliqua adhibenda, eam præfert, quæ fit distantibus filis & repetitis. Acu utitur Damascena, quam ipse super flammam flectit. V. *pag.* 8.

J. JAC. CHIFLET. V. *pag.* 17.

LAURENT. JOUBERT in *annotations sur la Chirurgie* &c. reperias testimonium, tendines frequenter consui, nervos vix unquam, & putat celeberrimus HALLER nunquam, quis enim ausit sentientem acerrime particulam violare, cujus vulneri gravissima symptomata continuo superveniant. V. *pag.* 299.

HIERONYMUS FABRICIUS in *pentateuchis* &c. suturas totas rejicit, præter siccas, secutus FALLOPIUM. Suturas in vulneribus citat. Aciam esse suturam repetitam: necessariam esse in cavo vulnere. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in tribus voluminibus, in quibus multum est ineditorum. JOHANNES VESLING de tendine extensoris tibiæ feliciter consuto; parum sentire adultorum hominum tendines. V. *pag.* 274.

FRANCISCUS FIGUEREO, medicus Hispalensis. Ejus libellus, *aciam de qua* CELSUS *loquitur filum semper, & acum nonnunquam significare, infibulationem & suturam utraque ex acia molli non nimis torta sed molli filo non nimis torto sericeo lino, vel ex alia materie molli, non autem æreo, ferreo, argenteo, aureo, secundum ejusdem* CELSI *mentem semper fieri debere.* HISPALI 1633. 4. CHIFLETUS & NUNNEZ filum faciunt metallicum.

JOHANNES RHODIUS, literator Danus, sed qui literarum amore fere Patavii vixit, vir eruditus & multæ lectionis. Ejus *de acia dissertatio ad* CORNELII CELSI *mentem, qua simul universa fibulæ ratio explicatur*, prodiit primo PATAVII 1639. 4. deinde a THOM. BARTHOLINO ex ipsis auctoris autographis auctior & emendatior HAFNIÆ 1672. 4. denique cum titulo *antiquitates philosophicæ medicæ & chirurgicæ a* CORN. CELSO & RHODIO *erutæ.* LUNDINI in SCANIA 1691. 4. Res ipsa tenuis est: de acia quæritur, cujus brevissimam mentionem CELSUS facit. RHODII sen-

tentia

tentia eſt, aciam filum eſſe tortum, fibulam autem ſuturam, qualis vulgo fit ſed repetitam, quam Galli vocant *entrecoupée.* Aciam non eſſe hami genus, quod veteres chirurgi in vulnere reliquerint, cujus auxilii nimia foret crudelitas. Hæc ut perſuadeat, pro ſua, quæ in eo plurima fuit, eruditione, omnes chirurgorum paulo celebriorum opiniones congerit. GUIDONEM metallicorum hamorum auctorem eſſe, quem refutat, qui perinde ut CHIFLETUS, aciam metallicum quid eſſe docuerit.

JOB. van MEEKREN in *Heel en genees* &c. tendinum ſuturam deſcripſit. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Sutura tendinum manuum flectentium, quam chirurgus BIENNAISE injecit, nullo tot a puncturis ſymptomate. Redit hæc obſervatio in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obſ.* 121. V. *pag.* 30.

MATTH. GODOFR. PURMAN in *der wahrhaftige Feldſcherer* &c. tendines ſe ſæpe feliciter conſuiſſe, quidquid nonnulli objiciant. V. *pag.* 45.

MICH. BERN. VALENTINI in *Chirurgia medica* &c. agit etiam de ſuturis. V. *pag.* 51.

ANT. NUCK in *operationibus* &c. etiam de tendinis ſutura. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *obſervationum* &c. alterius centuriæ prima parte, tendo conſutus aliusque ruptus uterque facillime & absque ſymptomate ſanatus. V. *pag.* 56.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 31. de ſutura tendinum. V. *pag.* 305.

J. GEORG. KISNER. V. *tendin. adfect.*

JUSTUS FRIDERICUS DILLENIUS. V. *pag.* 73.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. ſuturas raro adhibuit, neque tamen undique rejicit. V. *pag.* 76.

LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte II. cap. 30. de ſutura vulnerum. Cap. 173. de ſutura tendinis Achillis. V. *pag.* 82.

J. P. WAGRET in *obſervations* &c. Tendine diſſecto ſutura tantum cuti injecta, curatio lenta, ſed tamen plena. V. *pag.* 89.

REN. JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. Tendinum ſutura ut in gaſtroraphia. Suturam ſiccam putat fere obſoleviſſe. V. *pag.* 306.

J. CHRIST. KUNDMANN in *den Seltenheiten der Natur* &c. agit etiam de ſutura tendinum. V. *pag.* 104.

ABRA-

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde Heelkonſt* &c. in vulnere naſi ſutura etiam cruenta uſus eſt, ut cartilaginem vitaret. V. *pag.* 106.

GEORGE de la FAYE in *cours d'operations* &c. pro ſutura clavata in magnis tranſverſalibus vulneribus dicit. V. *pag.* 308.

FRANC. SIMON. Ejus diſp. reſpondente JACOBO NICOL. ARRACHART *de vero ſuturarum uſu.* PARIS 1764. 4. V. *pag.* 127.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 309.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPHUS LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

PIBRAC in *Mem. de Chir.* T. III. agit de ſuturarum abuſu. Abſurdum eſſe totum inventum, quo de corpore ſcindente & vulnerante cogitatum eſt. Multi caſus, in quibus tanta ſuturarum fuerint incommoda, ut relecare fuerit neceſſe. Solo apto ſitu, etiam in labio leporino inque abdominis vulnere labia conferbuiſſe. Ad morſus & vulnera linguæ ſacculus quo contineatur. Poſt inventum agaricum ſuturas fere deſeri.

J. JACOB. BELLETETE & auctor. J. BAPT. ALEXAND. MAIGERT *E. in plerisque caſibus ſuturæ cruentæ ſunt inutiles & noxiæ.* PARIS 1764. 4.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

VALENTIN in *recherches critique* &c. contra ſuturam. V. *pag.* 1374.

J. CHRISTIAN ANTON THEDEN. V. *pag.* 211.

(Plura de ſuturis apud nonnullos auctores, qui *de adminiſtrationibus chirurgicis & de vulneribus* ſcripſerunt, reperies.)

SYPHILIS, f. VENEREA LUES. Vide *vener. morb.*

TEN-

TENDINUM ET LIGAMENTORUM ADFECTUS.

(Et hæc ab HALLERO mutuavi: quinque tamen ultimi auctores sunt ex RICHTERO).

GUY de CHAULIAC in *Chirurgia* pag. 34. b. tendines vidit incisos consutos & felicissime curatos. V. *pag.* 297.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum* collect. L. IX. tendinis Achillis lentam esse confervescentiam, & facile dissilire male conjunctum. V. *pag.* 301.

LAURENTIUS JOUBERT. V. *pag.* 1447.

GUILIELMUS FABRICIUS. V. *pag.* 1447.

FORTUNATUS FIDELIS. V. *pag.* 598.

JOHANNES VESLING in *epistolis medicis* &c. tendines per ætatem duriores reddi, sensum amittere, denique omnes in viro visos osseos. V. *pag.* 24.

DOMINIC. PANAROLUS in *jatrologismorum* &c. *pentecoste* III. Labenti inter ambulandum tendo tibiæ extensor ruptus. V. *pag.* 25.

PETRUS de MARCHETTIS. Ejus *tendinis flexoris pollicis ab equo evulsi observatio* &c. Ab equo medius abreptus digitus, longe evulsus tendo profundi flexoris, facile sanatus absque febre vel symptomate. Redit inter *observationes* n. 62.

Idem in *observationibus* &c. tendines vulneratos non debere sui. V. *pag.* 26.

PAULUS BARBETTE in *Chirurgia* &c. tendines retractos extendit pondere gestato, decocto emolliente.

Idem in *anatome practica* &c. ligamenta sensu carere. V. *pag.* 26.

JOB van MEEKREN in *Heel en genees* &c. tendinum exiguum sensum esse monuit, eorum suturam descripsit. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Tendo flexoris bicipitis ab osse, ut noster dicit, discessit, mirum malum. V. *pag.* 1448.

MATTH. GODOFR. PURMAN. V. *pag.* 1448.

JOHANNES MUYS in *Podalirio redivivo* &c. A multo labore tendinis adfectus, ut sub premente digito crepitet. V. *pag.* 51.

ANTONIUS NUCK. V. *pag.* 1448.

CORNELIUS STALPART van der WIEL. V. *pag.* 1448.

J. B. VERDUC. V. *pag.* 1448.

J. GEORG.

J. Georg. Kisner. Ejus disp. *de læsione tendinum.* Leid. 1699. 4. De sutura tendinis agit, quam dat delineatam: In Valentini *nosocomio* recusa est.

Guilielmus Cowper. V. *pag.* 67.

J. Ludov. Petit in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1722. retulit de tendine Achillis a saltatore rupto, absque dolore, sed apto situ sanato.

Idem ibid. a. 1728. iterum exemplum rupti tendinis Achillis. Plenam & minus plenam rupturam distinguit, istam credit dolorificam esse.

Idem in *seconde lettre* &c. Ruptum in saltatore *Cochoix* tendinem Achillis defendit, hoc recte; alium etiam casum fuisse, quem Paræus descripserit, aliamque adhibitam medelam; sæpe solo situ ruptos tendines se reconciliasse. V. *pag.* 1343.

Andr. Ottomar. Goelicke. Ejus disp. *de tendinum adfectibus.* Francof. ad Viadr. 1734. 4. V. *pag.* 920.

Laurentius Heister. V. *pag.* 1448.

J. P. Wagret. V. *pag.* 1448.

Guil. Mauquest in *traité complet* &c. Tendo Achillis semilacer, adductis partibus confirmatus, quæ divisæ fuerant. Tendines consuendi. V. *pag.* 90.

Renat. Jacob. Crescent. Garengeot. V. *pag.* 1448.

Alexander Camerarius in *Eph. Nat. Cur. cent.* X. *Vol.* III. *obs.* 118. Tendo flexoris & nervus pollicis avulsi absque magno symptomate. V. *tumores.*

Chabert in *observations* &c. Tendo ad dimidia sectus facile sanatus, & absque symptomate. V. *pag.* 758.

J. Adam Kulmus. Ejus *de tendine Achillis disrupto & arteriis in osseam naturam conversis.* Gedan. 1730. 4. Bona disputatio. Casus tendinis ex saltu rupti. V. *pag.* 522.

Johannes v. Wyck. V. *tumores.*

In *Breslauer Sammlung* &c. V. *pag.* 101.

J. Christ. Kundmann in *den Seltenheiten der Natur* &c. agit etiam de tendinis vulneribus & sutura. V. *pag.* 104.

Petrus Paulus Molinellus. V. *pag.* 105.

Abraham Titsing in *verdonkerde heelkunst* &c. A vulnere tendinis pluscul is diebus exiguus dolor. Iterum tendinum puncturas intra paucos dies absque symptomate sanari, callum vero sæpe grandiusculum superesse, quo tendo dissectus coaluit. Adduci debere segmenta divisa tendinis, non consui, per exempla. V. *pag.* 106.

J. Daniel Schlichting. V. *pag.* 108.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

JOHN ATKINS in *navy ſurgeon* &c. tendinum vulnera absque ſymptomatibus ſanari, eos lente quaſi exfoliari: eosdem non vult conſui. V. *pag.* 111.

DAVID CLAUD. FREMOND & ANT. JOH. DAVAL *non ergo ſecandi tendines.* PARIS 1734. 4.

GOTTWALD SCHUSTER in *gründliche Anweiſung* &c. tendines conſuit. V. *pag.* 119.

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

JOH. CHRIST. BOHLIUS. Ejus *de inſenſibilitate tendinum.* REGIOMONT. 1764. 4. Germanice *Erfahrungen von der Unempſindlichkeit der Sehnen.* Ibid. 1764. 4. teſtis eſt vaginam tendinum muſculorum abdominis absque ullo ſenſu aut ſymptomate ſe jubente diſſectam fuiſſe.

Ejus *von der nöthigen Vorſichtigkeit bey denen in lebendigen Geſchöpfen anzuſtellenden Erfahrungen von der Unempſindlichkeit der Sehnen.* Ibid. 1767. 8. (An idem cum priori?) V. *pag.* 489.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

ACHILLES FRANC. FONTAINE & JAC. FRANC. CHAT de la SOURDERIE *non E. ſecandi tendines.* PARIS 1742. 4.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

ANTONIUS LOUIS. V. *pag.* 133.

ANGELUS NANNONI in *trattato chirurgico* &c. V. *pag.* 134.

JACOB van der HAAR. V. *pag.* 137.

LAURENTIUS MARTUCCI. Ejus diſp. præſide J. ANTONIO SCRINCI *de puncto aut ſciſſo nervo atque tendine.* PRAGÆ 1748. Commentarius in BOERHAAVIUM.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI in *lettre à M. Humelauer* &c. tendines absque ſenſu vulnerari. V. *pag.* 494.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

HENR. BACHERACHT. Ejus diſp. *de morbis ligamentorum.* LEID. 1750. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis practicis.*

JOSEPH WARNER in *caſes in Surgery* &c. multoties tendines vidit lacerari, incidi, in manu, in calcaneo, idque malum adductis tantum partibus diviſi tendinis reſtituit. V. *pag.* 142.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmſten chirurgiſchen operationen* &c. T. I. ſenſu ligamenta carere, & vincula articulorum, nihil ergo eſſe, quod ab eorum vulnere metuas: ſic membranas. V. *pag.* 310.

J. JACOB. LUDOV. HOIN in *Journal de Medecine* T. XXX. experimenta fecit in Achillis tendine: nunquam ſenſum ullum invenit, ſive incideret, ſive perforaret. Vulnera in omnibus exemplis facillime ſponte ſanata ſunt,

ſunt, etiam quando multa inter ſuos fines erat diſtantia, & cum cutis acute ſentiret. V. *pag.* 1311.

STEPHANUS GASPARETTI in *oſſervazioni* &c. Tendo Achillis diſſectus absque ſutura ſanatus. V. *pag.* 145.

PETRUS CASTELL. Ejus *experimenta, quibus varias corporis humani partes ſentiendi facultate carere conſtitit.* GOTTING. 1753. 4. Diſputatio, recuſa etiam in HALLERI *ſelectis*, & in collectione Bononienſi & Romana. Vulnerum partium nervoſarum innocentia. Tendines facile conſervere, & quibus modis: eorum vulnera periculo carere; idem valere de articulationum capſulis.

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus *remarques ſur la ſenſibilité de quelques parties*, in *Mercure de France* 1756. *Jun.* excuſ. & LAUS. 1758. 12. Inſenſiles eſſe tendines & aponevroſes, & eorum vulnera periculo carere. V. *pag.* 1312.

PETRUS CAMPER in *diſſ. anatomicarum* L. I. *de brachii humani fabrica & morbis.* Non a læſo tendine ſymptomata eſſe, ſed a nervo. Laxitas ligamentorum, quæ tendines manus continent, faſcia aut loro ſarcienda. V. *pag.* 541.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

FERD. WILH. MÜHLMANN, medicus. Ejus *Unterſuchung ob durch die Verletzung der Sehnen und des Beinhäutchens unerträgliche Schmerzen, Entzündungen und Brand erfolgen können.* KÖNIGSBERG 1754. 4. & Gallice in HALLERI *collectione* LAUSANNÆ 1758. 12. Nullum a vulneribus tendinum, perioſtei, eſſe gangrænæ periculum, quorum nullus ſenſus ſit.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPHUS LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

URBANUS TOSETTI. Ejus *lettere ſull' inſenſibilità d'alcune parti degli animali.* ROM. 1755. fol. Experimenta ROMÆ facta. Ex vulneribus tendinis Achillis, duræque matris, nulla unquam ſymptomata ſecuta.

CESAREO POZZI. Ejus *lettera al* D. ANTON. LAGHI. FIRENZA 1755. fol. Experimenta numeroſa FLORENTIÆ facta a J. VESPA, tum alia GRAZIANI, EVERARDI AUDRICH, omnia in eundem ſenſum.

J. VINCENTIUS PETRINI, Profeſſor Nazarenus edidit inde collectionem *ſull' inſenſibilità ed irritabilità di alcune parti degli animali.* ROM. 1755. 4. Primum PETRINUS de horum experimentorum in Chirurgia utilitate agit, cum potiſſimum per ea chirurgi metu liberentur, quoties tendines, aponevroſes, meninges diſſecare expedit. Deinde ſequuntur tres epiſtolæ URBANI TOSETTI cum numeroſiſſimis experimentis, & ejus Cl. Viri,

Xxxxxxxx 3 &

& Laurentii Gratiani, Ignatii Vari, Morandi, E. Audrich, & aliorum, quibus eadem vulnerum harum partium animati corporis innocentia confirmatur.

Succeffit a. 1756. quarta Tosetti epiftola, recufa in Fabri *collectione*, & in Halleri Gallica *collectione* Lausann. 1760. 12. Adverfus Laghium & Bianchum, quorum neuter in experimentis fuis ita verfatus fit, ut legitimos potuerit eventus fperare. Laghium ipfum in homine perforaffe, qui nihil fenferit. Sic J. B. Miceri. Vespam offa refecuiffe non remoto periofteo, nullo fuperveniente fymptomate. Mala, quæ tendini in venæfectione percuffo tribuuntur, effe a læfo nervo.

Frid. Wilh. Gunther. V. *pag.* 627.

Richardus Broklesby. V. *pag.* 152.

T. Laghi. Ejus *epiftola ad* Cæsareum Pozzi edita Bonon. 1756. fol. Oftendit effe tamen ubi animalia ferri igniti vim fenferint, quo tendines tetigerit, etfi plerumque non videntur percipere.

Ejus alia *epiftola ad* Jac. B. Beccari. Ibid. 1757. fol. Effe tamen in meninge & tendinibus fenfum: a cerebri vulneribus non femper nervos diftendi &c.

Dominicus Vandelli. Ejus *epiftola de fenfibilitate pericardii, periostei, medullæ, duræ meningis, corneæ & tendinum.* Padova 1756. 8. Tendines a ferro ignito & a lapide infernali laceffiti, nullo tamen inde fuperveniente fymptomate. Redit cum alia epiftola in *collectione* Fabri.

Ejusdem eft generis *lettera del* S. G. Michele Lamberti, chirurgi civitatis Alexardriæ Infubricæ, *unita a quelle diverfe offervazioni fopra l'infenfibilità del pericranio, e tendini degli uomini.* Alessandria 1756. 8. In vulneratis hominibus pericranium dolores fenfiffe &c.

Altera ejusdem generis epiftola prodiit in collectione Fabriana de fenfu proprio nonnullarum partium, quem in tendinibus fatetur exiguum effe.

Andr. Elias Büchner. Ejus & Behr difp. *de tendinis Achillis foluti fanatione fine ad* (...) *partium tentata.* Halæ 1765. 4. V. *pag.* 479.

J. Bapt. Bohadsch & Ignat. Radniczki *experimenta quibus conftitit, eas partes effe fenfu præditas, quibus* Hallerus *fentiendi facultatem denegat.* Pragæ 1756. 4.

Leautaud. V. *pag.* 159.

Anna Carolus Lorry. V. *pag.* 160.

Marc. Anton. Leop. Caldani, Vir ill., Profeffor primarius Theoriæ Medicinæ Patavinus. Ejus *epiftolæ full' infenfibilità, ed irritabi-*

lità

ſità di alcune parti degli animali. BONON. 1757. 4. Experimenta ſollicita cura facta in tendinibus, perioſteo, dura meninge, a quibus partibus læſis nulla ſymptomata ſecuta. *Secunda epiſtola* Gallice cum priori & LAUSANN. 1758. 12. recuſa. In ſecundam LAGHI epiſtolam animadvertit; & ad alias objectiones reſpondet.

Ejus *lettera terza.* BONON. 1759. 4. Cauſas citat errorum, in quos varii viri inciderunt.

Ejus *lettera quarta.* EBRODUNI 1764. 8. Experimenta in ranis facta.

Ejus *rifleſſioni fiſiologiche ſopra due diſſ. del S. le Cat.* VENEZIA 1767. 8. Præter alia multa, dicit nullum in VESPÆ, VERNÆ, aliorum experimentis fuiſſe perioſtei in amputatione ſenſum. Poſt infelicem venæ ſectionem P. PAULUM MOLINELLI absque ullo malo tendinem diſcidiſſe. Nunquam ex vulneribus tendinum ulla ſymptomata ſuperveniſſe.

Ejus *eſame del capitolo VII. della parte 12. del S. de Haen.* PADOVA 1770. 4. Nullos eſſe in tendinibus nervos, ſenſum nullum &c.

HYACINTHUS BARTHOLOMÆUS FABRI, chirurgus. Ejus collectio *ſull' inſenſibilità ed irritabilità Halleriana, opuſcoli di varii autori raccolti* T. I. BOLOGNA 1757. 4. Præter Hallerianas, CASTELLI & ZIMMERMANNI diſſertationes, habentur quatuor epiſtolæ Cl. TOSETTI, CALDANI epiſtola, & CÆSAREI POZZI & P. LECTORIS epiſtola, mere theoretica, & FABRI diſſertatio, HALLERO potius oppoſita. In T. II. Ibid. 1757. 4. continentur epiſtolæ, quæ HALLERO ſunt oppoſitæ, J. B. BIANCHI, M. LAMBERTI, T. LAGHI, GIRARD de VILLARS, VANDELLI. Deinde diſſert. PONTICELLI, & diſſert. SANSEVERINI. Porro J. BAPT. FE' convicia. PETRIOLI, & CAROLI MICH. LOTTIERI experimenta pro inſenſibilitate pericranii & perioſtei. GIRARDI & BIANCHI aſperæ epiſtolæ.

Ejus *ſupplementi agli opuſcoli* &c. BONON. 1759. 4. Le CATII epiſtolæ duæ. FABRI de tendine, qui in ulcere ſenſum oſtenderit. VANDELLI, & BIANCHI, aliorumque epiſtolæ. Deinde ZINNII, OEDERI, VERNÆ ſcripta, & potiſſimum HORATII MARIÆ PAGANI & CAMILLI BONIOLI *diſcorſo theorico prattico delle parti inſenſibili ed irritabili.* Experimenta facta in tendinibus, etiam humanis repetita. Sic & in perioſteo, medulla, peritonæo, quæ omnia absque ullo ſenſu, aut ſymptomate varie lacerata, & laceſſita fuerunt.

Ejus JOSEPHI BONIOLI diſſ. *medico-chirurgica.* VERM. 1767. 4. (an non idem cum CAMILLO?)

J. ALBERT KIPEKE. Ejus diss. *de optima tendinis Achillis præcisi vel disrupti cura.* BASIL. 1757. 4.

EMAN. JACOB. van den BOS. Ejus disp. *de vivis corporis humani solidis.* LEID. 1757. 4. qua tendines aliasque partes contendit, tamen sensu non carere.

J. ALBERT REIMARUS. V. *pag.* 731.

Le BEAU. V. *pag.* 163.

J. BAPT. VERNA, primus chirurgus nosodochii S. J. B. TURINI, edidit *lettera al S. Haller* 1758. 4. recusam in HALLERI *collectione Gallica Lausannensi.* In hominibus tendines & duram matrem irritavit, nullo cum sensus signo.

Collectio Lausannensis de vulnerum tendinum, meningum, aliarumque partium innocentia prodiit LAUSANNÆ 1759. 12. 3. vol. etsi typographus annum 1760. præfixit. Adnumeratur HALLERI experimentorum census a. 1756. editus. Quare prima pars collectionis titulum præfert Tomi secundi. In eo volumine mera experimenta redeunt excerpta & Gallice versa J. G. ZINNII, J. G. ZIMMERMANNI. G. C. OEDER viror. Ill. CÆSARII POZZI, P. CASTEL, WALSTORF, J. G. HEUERMANN, F. W. MUHLMANN, URBANI TOSETTI quatuor epistolæ. J. VINC. PETRINI præfatio. Deinde novum experimentum, medici Montisbelgardensis, BERDOTI primum hic editum de insensibilitate tendinis Achillis in viro factum (b). Denique HOUSSETI, medici Altissiodorensis, quinque epistolæ. In Monspeliensi schola testis fuerat experimentorum a TANDONIO factorum, quorum alia contra ejus viri vota ceciderunt, alia ita facta sunt, ut necessario ad errorem ducerent. Ipse Cl. Vir ex suis experimentis innocentiam vulnerum periostei, tendinum, meningis durioris recenset.

Idem edidit Cl. HOUSSET diss. *sur les parties sensibles & irritables du corps animal.* LAUSANNÆ 1770. 12. Contra le CATII experimenta. Cerebri vulnera non facere convulsiones, nisi ad corpora striata penetrent. Omentum absque sensu resecari. Tendinem Achillis nudatum, manus tendinem, cum squamam deponeret, nullum symptoma fecisse, dolorem nullum. Vitia TANDONIANORUM experimentorum. In T. II. *Collectionis Lausannensis* iterum redeunt CALDANI *epist.* I. TUSSANI BORDENAVE experimenta & VERNÆ atque CIGNÆ *diss. anat.* & C. P. GESNERI. Nova vero est FELICIS FONTANÆ, Viri ill. *epistola ad* URBANUM TOSETTUM, qua potissimum ad THOMÆ LAGHI secundam epistolam respondetur. Ostenditur Cl. Virum, qui alioquin æquioris ingenii sit, ea fere retractasse, quæ contra nova experimenta HALLERI dixerat, in aliis, ut in tendinum vulneribus vacillasse. Sed ipse Ill. FONTANA tendines omni modo lacessitos nullo-

(b) Reperitur etiam aliud ejus viri experimentum in eundem sensum in *epistol. amicor.* HALLERI T. V. ep. 193.

nullorum ſymptomatum cauſam fuiſſe teſtatur, ita neque duræ membranæ, arteriarum, aut membranarum. F. A. D. TISSOT, celeberrimus clinicus, quater tendines in homine absque malo irritari vidit. J. BAPTISTÆ MORETTI *epiſtola ad* HALLERUM data. Tendines in ipſo homine & duram meningem laceſſitam nihil nocuiſſe.

JUVET. V. *pag.* 172.

GRIMA. Ejus *Mem. ſur la ſenſibilité des tendons.* PARIS 1760. 12. Contra POZZIUM & HALLERUM, tendines utique injurias ſentire.

RUDOLPHUS BURCKHARD, chirurgus. Ejus experimenta de innocentia vulnerum tendinum aliarumque partium reperiuntur in novo diario *Abhandlungen der naturforſchenden Geſellſchaft in Zürich.* ZÜRICH 1761. 8.

J. RUD. STÆHELIN in *Act. Helvet.* T. V. duram matrem & tendines in homine ſenſu carere ait.

CARL ABRAHAM GERHARD. V. *pag.* 499.

FRANC. GUIL. le VACHER. Ejus *de læſione aponevroſium theſes anat. chir.* PARIS 1764. 4.

J. LUCAS SICHI. Ejus *de ſenſibilitate & irritabilitate partium corporis humani.* PISIS 1764. 4. Perioſteum & tendines in homine ſenſu carere reperit.

FERDINANDUS MARTINI, chirurgus. Ejus *Verſuch und Erfahrung über die Empfindlichkeit der Sehnen.* KOPPENHAGEN 1770. 8. Terebinthinam & acria medicamenta in tendine ſenſum excitaſſe. V. *pag.* 185.

VINCENTIUS PASQUINELLI. V. *pag.* 189.

J. B. LUD. PETR. DUMONT & Cl. NIC. ROBIN de la VOISINIERE *de tendinis bicipitis læſione.* PARIS 1766. 4.

JOS. JAC. PLENCK in *Lehrſätze der practiſchen Wundarzney* &c. vulnera tendinum ad dimidias diviſorum in principio non videri ſymptomata producere: tunc vero utique, quando inflammatio acceſſit. V. *pag.* 195.

GALINIER. V. *pag.* 204.

ROBIN. V. *pag.* 204.

Le BEL. V. *pag.* 206.

ARTHAULD. Ejus *diſſ. ſur l'inſenſibilité.* PARIS 1771. 8. Tendines inſenſiles eſſe, etiam in ſtatu morboſo, perioſteum ſenſu carere.

COLOMB

Colomb (an Coulon?) *étudiant en Medecine.* Ejus *lettre à M. ſur un cours de phyſiologie experimentale de M.* Portal. Paris 1771. 8. Experimenta de inſenſibilibus tendinibus, & membranis, eodem eventu facta, quo ſunt ab ipſo Hallero.

B. Wilman. V. *pag.* 215.

J. Teckel. V. *pag.* 215.

Matth. Franc. Alix. V. *pag.* 218.

Gauthier. V. *pag.* 238.

Chanoy. V. *pag.* 239.

Duchanoy. V. *pag.* 239.

Monteallon. V. *pag.* 239.

TEREBRATIO SIVE TREPANATIO.

(Hi quoque fere omnes ex Hallero).

Hippocrates in L. *de capitis vulneribus* minutas in terebræ uſu cautelas dixit. Sero nimis terebraſſe cranium ei objectum eſt. Vide *pag.* 286.

A. C. Celsus in L. VIII. cap. 3. 4. agit de terebratione cranii, & alia fere ut apud Hippocratem; ſed Celsus ægre & poſt exhauſta mitiora auxilia eo deſcendebat, Græcis mitior. V. *pag.* 287.

Aretæus *diuturn. cur.* L. I. cap. 4. in epilepſia cranium perterebrat, ut meninx denudetur. V. *pag.* 291.

Galenus. V. *vulnera capit.*

Haly Abbas. V. *vulnera capit.*

Avicenna. V. *vulnera capit.*

Albucasis in L. III. *de fracturis* &c. trepanum videtur velle, quale Angli *trephine*, absque verſatili manubrio. V. *pag.* 267.

Joh. de Vigo in *Chirurgiæ compendioſæ* L. I. pag. 2. b. ſæpe ſe ob ſanguinem ſub cranio effuſum trepano cranium perforaſſe. Pag. 3. in fracturis cranii ſuturam comprehendentem non in ſutura, ſed ad utrumque latus perforat. Pag. 5. cum os depreſſum eſſet & contuſum, totum exemit, comprehenſum trepano. Pag. 6. fuſe de trepano, quod cum manubrio deſcribit & ſtilo. V. *pag.* 270.

Meiſter Hans v. Gersdorf in *Feldbuch* &c. trepanum habet triplex absque manubrio. V. *pag.* 5.

Marianus Sanctus Barolitanus. V. *vulnera capitis.*

Jaco-

JACOBUS BERENGARIUS. V. *vulnera capitis.*

HIERONYMUS CARDANUS. V. *pag.* 300.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 875.

AMBROS. PARÆUS. V. *pag.* 875. & *vulnera capitis.*

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* VI. ad terebrandam calvariam modiolum rejicit; præfert terebram manubriatam cum clavo turbinato, frequentibus ſcabris foraminibus compuncto. V. *pag.* 314.

LEONHARDUS BOTALLUS. V. *vulnera.*

J. ANDREAS della CROCE. V. *vulnera capitis.*

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoiſe* &c. ipſe vidit trepanum in temporibus & ſuper ſuturas feliciter adhiberi. V. *pag.* 11.

J. BAPTISTA SYLVATICUS in *controverſiis medicis controv.* 97. 98. 99. 100. de calvariæ perterebratione ratiocinia & collectanea. V. *venæ ſect.*

J. BAPTISTA CARCANI. V. *vulnera capitis.*

J. PETRUS PASSERUS. V. *vulnera capitis.*

HIERONYMUS FABRICIUS in *prælect. chirurg.* pro trepani uſu. V. *pag.* 876.

GUILIELMUS FABRICIUS. V. *pag.* 876.

NICOLAUS ABRAHAM FRAMBESSARIUS. V. *vulnera capitis.*

GABRIEL FERRARA. V. *pag.* 876.

THOMAS FIENUS *de præcipuis artis* &c. in L. I. de trepano. V. *pag.* 591.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch* &c. fatetur, ſibi cum denudata terebræ uſu dura membrana cerebri ſana viſa fuiſſet, periiſſe tamen vulneratum, & fœtidum in cerebro apoſtema ſuiſſe. V. *pag.* 555.

FRANCISCUS JOEL. V. *vulnera capitis.*

OZIAS AIMAR in RIVERII *obſervationibus* &c. trepanum in temporis oſſis fractura feliciter adhibitum fuiſſe. V. *pag.* 388.

THOM. BARTHOLINUS *de medicina Danorum* &c. terebrationem cranii in DANIA vix bene evenire. V. *pag.* 23.

J. le PREVOT & SIMON BOULLOT *E. cephalææ terebra.* PARIS 1644. 4.

DOMINICUS PANAROLI in *jatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* V. Terebratione ſincipitis dolor capitis ſublatus. V. *pag.* 25.

GERHARD GELMAN. V. *pag.* 25.

PETRUS BORELLUS in *centuriis quatuor* &c. trepani foramini nullum os ſubnatum, ut cerebri motus perpetuus conſpici poſſet. V. *pag.* 25.

PETRUS de MARCHETTIS in *obſervationibus* &c. non eſſe ſupra ſuturam, ſed neque in vicinia terebrandum. Dolor capitis venereus repetita terebratione ſublatus. V. *pag.* 26.

GILLES le BEL & J. B. de REVELOIS *E. contuſæ calvæ terebra.* PARIS 1657. 4.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonſtige aanmerkingen* &c. Parte II. docet duram membranam accurate ad cranium firmari, hinc neque decuſſario inſtrumento ſeparari debere, neque trepanum facile admoveri. In novo volumine trepanum habet noſtri ſimile, corona tamen breviori, ad carioſam calvariam adhibitum, os vitioſum feliciter exciſum. V. *pag.* 28.

J. ARNOLD FRIDERICI, Profeſſor Jenenſis. Ejus eſt diſſ. *de trepanatione.* JEN. 1663. 4.

J. CON. HOENN. Ejus diſp. *de trepanatione.* JENÆ 1663. 4.

In *Actis Soc. Reg. Brit.* Trepanum in ſede muſculi temporalis admotum, deſtructo late eo muſculo felici eventu. V. *pag.* 29.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Trepano feliciter emiſſus ſanguis, qui ſub cranio emiſſus fuerat. BERNARDI RINGLE monita ne terebratio cranii differatur. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLIN in *obſervationibus* &c. Miſera eo ævo Chirurgiæ Germanicæ facies erat, cum in caſu trepanum poſcente, noſter non auſus ſit ad neceſſariam curationem deſcendere, cui raſionem ſubſtituit: in alio tamen caſu undecimo die trepanum feliciter admotum fuiſſe ipſe meminit. V. *pag.* 30.

JOH. BOHN. Ejus diſp. *de trepanationis difficultatibus.* LIPSIÆ 1694. 4. recuſa cum *circulo anatomico.* Ibid. 1710. 4. Duram membranam utique cranio undique adhærere. Non nimis tamen reformidandam trepanationem, quæ indicetur ad ſanguinem effuſum abducendum, a quo magnum periculum impendeat. V. *pag.* 602.

CORNELIUS SOLINGEN in *manual operation* &c. Trepani uſus in PHILIPPO NASSOVICO decies ſepties repetitus, nihil inde patiente firmiſſima corporis conſtitutione. Super ſuturas trepanum admoveri poſſe. V. *pag.* 304.

J. NICOL. BINNINGER in *obſervationibus* &c. Trepani foramen a callo perfecte ſuppletum, ut nullum truncati oſſis veſtigium ſupereſſet. Terebrata calvaria ſanguis effuſus emiſſus, duræ meningis gangræna absque funeſto eventu. V. *pag.* 37.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgia curioſa* &c. etiam trepanum, & mala capitis. V. *pag.* 45.

Joh. Muys in *Podalirio redivivo* &c. Noctambuloni a lapsu sanguis effusus per terebrationem remotus feliciter. V. *pag.* 51.

Cornel. Stalpart van der Wiel in *observationum* &c. alterius centuriæ parte I. Sanguis ab ictu accepto sub cranium effusus, terebra admota eductus, bono eventu. V. *pag.* 56.

Lucas Tozzi in *Medicina practica* &c. agit etiam de trepano ad maniam. V. *pag.* 466.

Gualth. Harris in *dissert. med. & chirurg.* diss. XIII. contra trepani nimium usum. V. *pag.* 339.

Petrus Dionis in *cours d'operations* &c. Exempla trepani ab auctore feliciter adhibiti. Trepanum continuo debere admoveri, sed in urbe raro bene evenire. V. *pag.* 304.

J. B. Verduc in *traité des operations* &c. Parte I. cap. 18. de trepanatione. V. *pag.* 305.

Guil. Cowper in *anatomy* &c. magna cura egere terebrationem cranii, potissimum quia frequentes putei vasculosi calvariam reddunt debilissimam. V. *pag.* 67.

Scipion Abeille. V. *pag.* 69.

Claud. Passavant. Ejus *de perforatione calvariæ*, *diss. prior & posterior.* Basil. 1705. 4.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Laurent. Heister in *institut. chirurg.* Parte II. cap. 41. de trepanatione. Cap. 109. de trepanatione sterni. V. *pag.* 82.

Guilielmus Cheselden. V. *pag.* 881.

Petrus Simon Rouhault. V. *vulnera capitis.*

Franc. Wiedeman in *kurze und allgemeine Lehre* &c. trepani loco simplicem terebram ex Reissii consilio præfert. V. *pag.* 92.

Salvat. Franc. Morand in *opuscules de Chirurgie* &c. In terebrando cranio Marechallium infelicem fuisse, Meryum neminem in sexaginta annorum experimentis servasse. V. *pag.* 95.

J. Ernest. Wrede in *collectaneorum* &c. T. II. Trepano sanguis sub cranium effusus emissus, æger sanatus. V. *pag.* 96.

Georg. Daniel Coschwiz. Ejus *de trepanatione.* Halæ 1727. 4. V. *pag.* 96.

Chabert in *observations* &c. trepano rarissime utitur, neque profuturum sperat, quando pus super cerebrum effusum est. V. *pag.* 758.

Joh. v. Wyck in *waarneeminge* &c. trepani usum fere funestum esse. V. *pag.* 101.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de trepanatione.* HALÆ 1752. 4. V. *pag.* 479.

HENR. FRANC. le DRAN. V. *vulnera capitis.*

FRANCISCUS QUESNAI in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. agit de neceſſitate terebrandæ calvariæ, ſceptice fere & adductis exemplis ſibi contrariis. Repeti poſſe hanc terebrationem, & cranium late aperiri. V. *pag.* 743.

ABRAH. TITSINGH in *ruſtuuren beſtoit* &c. etiam de trepani uſu. V. *pag.* 106.

PETR. le TONNELIER & HYAC. TH. BARON fil. *non ergo fracto cranio ſemper admovenda terebra.* PARIS 1732. 4.

ANTON. FERREIN in *élemens de Chirurgie* &c. trepanum periculi habere plurimum. V. *pag.* 106.

J. DAN. SCHLICHTING. V. *vulnera capitis.*

JOHN. ATKINS in *navy ſurgeon* &c. terebrationem cranii non laudat, ne quidem ad effluxum effuſi ſanguinis procurandum. V. *pag.* 111.

SAMUEL SHARP in *treatiſe on the operations* &c. trepano manubriato non utitur, verum ſimplici cylindrico, quod ipſa manu circumagitur. Duram cerebri membranam aperiri jubet, ſi ſub ea ſugillatio fuerit. Duodecies terebrationem repetiit. V. *pag.* 309.

ROBERT HUBERT LINGUET & CAR. LUD. LIGER *E. in abſceſſu mediaſtini celebranda ſterni terebratio.* PARIS 1742. 4.

HYAC. THEOD. BARON & THEOD. BARON *d'*HENOUVILLE *non ergo fracto cranio ſemper admovenda terebra.* PARIS 1742. 4. (Puto eandem eſſe diſputationem, quæ ſuperius dicta).

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PHILIPP. FICHET de FLECHY. V. *vulnera capitis.*

GEORG. AUGUSTUS LANGGUTH. Ejus diſp. *de terebratione capitis chirurgica generoſa, nec ita difficili, deteſtabilique.* WITTEBERG. 1748. 8. V. *pag.* 720.

PHIL. CONRAD. FABRICIUS. V. *vulnera capitis.*

CHRISTIAN. PHIL. HERWIG. V. *pag.* 137.

J. GEORGIUS ROEDERER, Argentinenſis, HALLERI in anatomica cathedra ſucceſſor, vir brevis ævi, qui in arte obſtetricia, perinde ut in anatome, magnam ſui ſpem excitaverat. In *decade theſium dupla* ARGENTOR. 1750. 4. docet ut ſutura a fiſſura diſtinguatur. Ad angulum inferiorem oſſis occipitis trepanum non debere admoveri, quod eam ſedem majuſcula arteria teneat. Si quando os unguis neceſſe videtur perforare, debet id poſteriora verſus fieri, qua id oſſiculum tenuius eſt.

HUGO

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

JOSEPH. WARNER in *cases in Surgery* &c. male sibi chirurgos metuere, quando passim calvariam terebrare volunt, ubi nullum verum sit periculum, ut in sinus falciformis sede & osse occipitis. Trepanum suturæ lambdoideæ admotum, dura membrana incisa, ut serum emitteretur, sic os occipitis. V. *pag.* 142.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. III. manubriatum trepanum Anglico *trephine* præfert. V. *pag.* 310.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *vulnera capitis.*

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

SEDILLIER in *Mercure de France* a, 1757. *Febr.*, & in *Hamb. Magaz.* T. XX. refert de sterno felici eventu perterebrato.

DONADIEU. V. *pag.* 164.

BERNARD. NIC. BERTRAND & M. J. C. ROSSET *E. raro celebranda terebratio.* PARIS 1758. 4.

JACOBUS v. LIL. V. *pag.* 174.

J. ULRIC. BILGUER. V. *pag.* 174.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

MILCOLUMBUS FLEMYNG. V. *pag.* 183.

ANTON. PORTAL in *précis de Chirurgie* &c. T. II. terebrare cranium non valde commendat, cum plexus choroideus sæpe in vitio sit, nulla corrigendus arte. V. *pag.* 186.

RICHARD de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

AUGUST GOTTLIEB RICHTER. V. *pag.* 284.

In *manual du jeune chirurgien* &c. V. *pag.* 207.

J. CHRISTIAN ANTON THEDEN. V. *pag.* 211.

JOHN HILL. V. *pag.* 216.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

J. D. METZGER. V. *pag.* 226.

TEREDO. Vide *caries.*

TRACHEOTOMIA. Vide *bronchot.*

TREPANATIO. Vide *terebrat.*

TUMO-

TUMORES.

A. Cornel. Celsus *de re medica* L. V. cap. 28. agit etiam de furunculo. In L. VI. cap. 16. de parotidibus. In L. VII. cap. 6. de gangliis, meliceride & aliis tumoribus. Walther Vide *pag.* 287.

Leonides agit (a) de atheromate & meliceride; cutem incidere jubet, tumoresque, ut vocant, enucleare, cavere ne tunica lædatur, ampliorem ad tumorem & myrti folio ſimilem inciſionem fieri debere, omnino ut nuper Britanni: lapidoſa etiam corpora & quaſi ramenta ſulphuris in tunicatis tumoribus vidit. Haller. V. *pag.* 320.

Galenus. Ejus L. *de tumoribus præter naturam* interprete Horatio Limano. Seorſim prodiit Witteberg. 1589. 8. Latine G. Andernacus vertit Basil. 1529. 4. Græce Paris. 1557. 8. Gallice a Petro Colet verſus, Lion 1540. 8. Codex eſt in Bibl. Reg. Par. n. 2164. Inflammatio, abſceſſus, fiſtula, ſinus, etiam calloſi; tumores cyſtici, meliceris, ſteatoma, gangræna, cancer, eryſipelas, ſcirrhus, elephas, achores, phagedæna, varices, aneuryſma. Breviſſime omnia.

Idem *de methodo medendi* L. XIII. agit de tumoribus omnis generis. Haller.

Idem *de compoſ. med. ſec. loc.* L. III. cap. 2. de parotidibus. In L. V. cap. 7. de furunculis. Walth. V. *pag.* 264.

Oribasius *de morb. curat.* L. III. cap. 53. de furunculo.

Idem *de loc. affect. cur.* L. IV. cap. 44. de parotidibus. Walther.

Idem in *ſynopſis* L. VII. de tumoribus agit. Haller. V. *pag.* 264.

Aetius in L. XV. agit de tumoribus tunicatis. Haller. V. *pag.* 265.

Alexander Trallianus L. III. cap. 7. 18. de parotide.

Idem in *paraphr.* L. I. cap. 34. de parotide. Walther. V. *pag.* 369.

Paulus Ægineta in L. IV. cap. 34. de ſteatomatibus. In L. VI. cap. 36. de ſteatomatibus, atheromatibus & meliceridibus. Walth. V. *pag.* 293.

Johannes Actuarius in *methodi medendi* L. II. de tumoribus. Haller. V. *pag.* 358.

Haly

(a) Apud Aetium L. XV.

Haly Abbas in L. III. aliqua de tumoribus. Haller. V. *pag.* 295.

Avicenna in L. III. *fen.* 4. tract. 1. cap. 24. 25. de parotidibus. In L. IV. *fen.* 3. tract. 2. cap. 4. 5. de atheromatis, steatomatis & meliceridis natura & cura. Walth.

Ejus *de tumoribus mixtis* Poema, quod sit de genere *Argiuzat*, cum commentario Aaronis Ben Isaac Judæi Cordubensis, castigatum a Mohammed Ben Abdelselam, Murciani, est in Bibl. *Scorialensi* n. 826. Ita Haller. V. *pag.* 267.

Maimonides agit etiam de tumoribus. Haller. V. *pag.* 267.

Albucasis in L. II. tumores cysticos fatetur difficulter integros excidi. Tumores duos maximos in abdomine se vidisse, quorum alter duas libras pendebat. Haller. V. *pag.* 267.

Constantinus in L. *de morborum cognitione* &c. etiam tumores recenset. Haller. V. *pag.* 268.

Gariopontus *ad totius corporis ægritudines* &c. etiam tumores. Haller. V. *pag.* 296.

Lanfrancus in *Chirurgiæ magnæ* tract. 3. doctr. 2. cap. 4. de parotide. Walth. V. *pag.* 2.

Bernardus Gordon in *Medicinæ* &c. cap. 14. de parotide. Walther. V. *pag.* 270.

Guy de Chauliac in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 2. cap. 2. de parotide. Walth. V. *pag.* 297.

Nicolaus de Falconiis. V. *pag.* 634.

Leonardus Bertapalia *de apostematibus* &c. cap. 15. de furunculo. Walth. V. *pag.* 3.

Barthol. de Montagnana in *consilior. & var. tract. conf.* 258. de tumore pedum. Walth. V. *pag.* 372.

Joh. de Vigo in *practicæ* L. II. pag. 44. tumorem cysticum in digito Pontificis ulceratum sublimato mercurio feliciter exstirpavit. Alium vero tumorem nodosum ob cancri metum causticis non tangit. Haller. V. *pag.* 270.

Alexand. Benedictus *de omnium a capite ad calcem* &c. L. III. cap. 21. ad parotides. Walth. V. *pag.* 300.

Godofr. Steghius in *artis medicæ* L. XII. cap. 15. de parotide. Cap. 32. de furunculis. Cap. 40. de atheromatum &c. ratione & curatione. Walth. V. *pag.* 313.

Leon-

LEONHARD. FUCHS in *curandi ratione* &c. etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 683.

NICOL. MASSA in *epiſtol. medicinal. epiſt.* 14. de tumore labii & pedis. *Epiſt.* 27. tumor genu cum motu amiſſo. HALLER. V. *pag.* 273.

JOH. FERNELIUS in *pathologiæ* L. VII. tumores etiam tractat. HALLER. V. *pag.* 273.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inſtitutione* L. I. cap. 11. de tumoribus. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 13. de parotidibus curandis. WALTH. V. *pag.* 375.

J. PHIL. ab INGRASSIA. Ejus *de tumoribus præter naturam* Tomus I., *in quo generatim omnes tumorum præternaturalium ſpecies declarantur occaſione* AVICENNÆ *tertiæ fen libri quarti tractatus* I. NEAPOLI 1553. fol. Explicat etiam libri I. dimidium. Sex debebant Tomi ſequi, qui nunquam prodierunt. Genera tumorum numerat 226. cum & cariem eo connumeret. Doctus in conciliandis Græcis & Arabibus, quos diligentiſſime legit. Verſiones PAULI, AETII, aliorumque paſſim caſtigat. Non frequentiſſimas adnotationes chirurgicas interſpergit. Ipſos etiam veteres, Græcos pariter & CELSUM acriter caſtigat. HALLER. V. *pag.* 6.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. L. I. cap. 30. de parotidum curatione. WALTH. V. *pag.* 422.

ALPHONSUS GOMEZ. Ejus *de tumore præparatione.* HISPALI 1546. 12. Ita HALLER.

AMBROS. PARÆUS in *operum collect.* L. VI. agit de tumoribus in genere. Tumores cyſticos jubet & totos excidere & una cutem. In ejusmodi tumoribus ſe quaſi calculos reperiſſe, & in mamma ovum æquantem quaſi lapillum, qui pro cancro fuerit habitus. In L. VII. de tumoribus contra naturam particularibus. HALLER. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* V. a tumore *talpa*, qui cranium corruperat, puer exſtinctus. A duro occipitis tumore paralyſis. Prægrandis tumor carnoſus inguinis. HALLER. V. *pag.* 314.

CHRISTOPH. a VEGA in *artis medendi* L. III. ſect. 3. cap. 5. de parotide. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 38. de parotide. WALTH. V. *pag.* 376.

JACOB. RUFF. Ejus *de tumoribus quibusdam phlegmaticis non naturalibus l. ex veteribus & recentioribus collectus.* TIGURI 1556. 4. Belgice ab HENRICO v. ROONHUYSEN verſus AMSTERDAM 1662. 8. De tumoribus cyſticis, de gangræna, paronychia, exoſtoſi. Farrago formularum, & parum utilis theoria. De exſtirpatione cyſticorum tumorum aliqua; integri ut eximantur monet. Vidiſſe ſe, cum ex nævo orti amputarentur, ægros ex ſanguinis jactura periiſſe. Per cranium etiam in duram membranam penetraſſe. Herniam aquoſam medullæ ſpinalis funeſto eventu inciſam vidit. Ut cyſtici tumores deſtruantur arſenico, quod laudat. Filo intercipiendi ſi in origine anguſtiores fuerint. HALLER. V. *pag.* 1097.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. habet etiam tumores varios. HALLER. V. *pag.* 801.

J. BAPT. MONTANUS in *conſult. med. conſ.* 24. de tumore œdematico. *Conſ.* 29. de œdemate in pede. *Conſ.* 30. de tumore pedis. *Conſ.* 33. de cruris tumefactione. WALTHER. V. *pag.* 424.

NIC. BIESIUS. Ejus *tractatus de tumoribus*, qui continetur libro VI. *theoreticæ Medicinæ.* ANTWERP. 1558. 4. HALLER.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridio chirurgico* &c. etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS CRASSUS. Ejus *de tumoribus præter naturam.* VENET. 1562. 4. HALLER. V. *vuln. capit.*

GABRIEL FALLOPIUS. V. *ulcera.*

FELIX WURTZ in *Practica der Wundarzney* L. I. cap. 18. de genuum duro tumore & dolore. WALTH. V. *pag.* 8.

GUILIELMUS RONDELET reliquit etiam tractatum *de tumoribus præter naturam*, qui in Bibl. Reg. Pariſ. n. 7070. ſervatur. HALLER. V. *pag.* 377.

MARCELLUS DONATUS *de medica hiſtoria* &c. L. V. tumores etiam carnoſos omnis generis recenſet. HALLER. V. *pag.* 578.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia univerſal* &c. tumores etiam percurrit. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in tract. *de decoratione* cap. 21. de furunculis. WALTH. V. *pag.* 635.

J. LAMI & BONAV. GRANGIER *E. molles tumores boni.* PARIS 1571. 4. HALLER.

ANTONIUS SAPORTA, ex medica familia natus, Monſpelienſis cancellarius, FELICIS PLATERI præceptor, obiit a. 1573. Ejus *libri quinque de tumoribus præter naturam*, pluſculis a morte auctoris annis ex bibliotheca FRANCISCI RANCHINI ab HENRICO GRAS editi fuerunt

LION 1624. 12. More veterum, & ſecundum eorum ordinem, varia tumorum genera percurrit, non absque aliquibus propriis adnotationibus. HALLER.

EVERART ARAGON & JOH. GIRARD *E. ex tumoribus præter naturam ſola ſuppurat phlegmone.* PARIS 1574. 4. HALLER.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. III. cap. 17. de furunculo.

Idem in *conſiliorum* &c. L. III. *conſ.* 106. de tumore in genu. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS. Ejus *methodus medendi tumores præter naturam.* BONON. 1562. 8. HALLER. V. *pag.* 378.

MATTHIAS NARVATIUS in *ſylva ſententiarum* &c. tumores habet. HALLER. V. *pag.* 10.

JUL. CÆS. ARANTIUS. Ejus *L. de tumoribus præter naturam.* VENET. 1581. 4. 1595. 4. cum obſervationibus: liber datus a. 1586. Experimenta ſua ubique citat, plurimus tamen eſt in medicamentis. HALLER.

TANEQUIN GUILLAUMET, chirurgus Nemauſenſis. Ejus eſt *queſtionnaire des tumeurs contre nature, neceſſaire à ceux qui veulent parvenir à la connoiſſance de cette partie de la Chirurgie, contenant les cauſes, ſignes & curations en général.* LION 1579. 16. HALLER.

NICOL. PISO *de cognoſcendis* &c. L. I. cap. 43. de parotide. WALTH. V. *pag.* 379.

JACQUES GUILEMEAU. V. *pag.* 11.

JOH. CRATO in *conſilior. med.* L. I. *conſ.* 23. de tumore in genu. In L. VII. *conſ.* 294. de meliceride.

Idem *ſingular. conſil. med. conſ.* 1. in pedis ſiniſtri tumore. *Conſ.* 296. in tumore pedum. *Conſ.* 303. in tumore utriusque cruris. WALTH. V. *pag.* 380.

NICOLAUS VOTI. Ejus *intorno ai tumori ed oſſi frontiſpiciali.* (Ita ſcribit). ROMA 1585. Addit nihil haberi proprii PORTALIUS. HALLER.

RODER. a FONSECA in *conſultationum* &c. T. I. *conſ.* 31. pro ingenti tumore totius coxæ meliceridis ſpecie. In T. II. *conſ.* 66. de tumore pedum œdematoſo. WALTH. V. *pag.* 381.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XIII. cap. 6. de meliceride, ſteatomate &c. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *obſervationum* &c. L. X. *obſ.* 25. de pedibus tumentibus, œdematoſis. In L. XII. *obſ.* 18. de parotide ex cauſa frigida. WALTH. V. *pag.* 381.

EU-

Eustach. Rudius. Ejus *de tumoribus præter naturam* L. III. Venet. 1600. 4. Haller. V. *pag.* 382.

Hieronym. Capivaccius in *consultat. med. cons.* 48. de atheromate &c. Walth. V. *pag.* 382.

Hieronym. Fabricius in *prælectionum* &c. L. I. agit de tumoribus omnis generis. Haller. V. *pag.* 302.

Guil. Fabricius in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 39. ex parotide mors. In *cent.* III. *obs.* 96. de tumore genu. In *cent.* VI. *obs.* 16. de ingenti steatomate feliciter exstirpato. *Obs.* 94. de gravissima meliceride ex causa levissima orta. *Obs.* 91. de tumore quodam œdematoso. In *epistolar. centuria epist.* 61. de steatomate. Walth. V. *pag.* 274.

Ludov. Mercatus in *institut. chirurg.* L. I. *instit.* 10. de tumoribus. Walth. V. *pag.* 383.

Nic. Abrah. Frambesarius in *canonum* &c. L. VII. de tumoribus. Walth.

Ejus *methodus curandorum tumorum* prodiit Genev. 1632. 8. Haller. V. *pag.* 14.

Durantes Scacchius in *subsidii Medicinæ* &c. L. IV. agit de tumoribus. Haller. V. *pag.* 15.

Tob. (vel Thomas) Brukschmid. Ejus *de tumoribus præter naturam.* Basil. 1596. 4. Haller.

Alexand. Massaria in *prædict. med.* L. I. cap. 30. de parotide. Walth. V. *pag.* 384.

Abernethe', Montispessulanus Professor. Ejus tract. *de tumoribus* servatur in Bibl. Reg. Paris. n. 7111.

Barth. Perdulcis & J. le Fournier *E. diversa tumorum curatio.* Paris 1601. 4. Haller.

J. Zecchius in *consultationibus* &c. Tumor aquosus, cysticus, ab œdemate diversus. Haller. V. *pag.* 384.

Barth. Cabrol in *alphabet anatomique* &c. Enormes tumores cystici abdominis. Haller. V. *pag.* 275.

Felix Platerus in tract. *de doloribus* cap. 17. etiam de cura parotidis.

Idem in *observationum* &c. L. III. pag. 63. de tumore juxta aurem, ex quo calculi exemti sunt; pag. 658. de atheromate sub omento; pag. 661. de immenso tumore in genu. Walth. V. *pag.* 385.

Caspar Hofman in *institut. med.* L. III. cap. 122. de atheromate &c. Walth. V. *pag.* 434.

Jul. Cæs. Claudinus in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. parte 1. cap. 1. de meliceride, atheromate & steatomate. Walth. V. *pag.* 386.

HIPPOLITUS PARMA in *introductione* &c. agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 17.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 28. de parotide. WALTH. V. *pag.* 435.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* cap. 36. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurg. institut.* L. I. cap. 4. de furunculo. In L. III. cap. 18. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miscellaneorum* &c. L. IV. Tumor tunicatus enormis, materie, qualis est cerebri, repletus, qui totum abdomen replevit. Tumores tunicati grandes, alii ferro exstirpati, alii vinculo constricti. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 17.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* III. *cur.* 67. de tumore tibiarum. WALTH. V. *pag.* 352.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. L. I. cap. 13. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 555.

VALERIUS BALDUTIUS, Mondulfensis. Ejus *tumorum omnium præternaturalium curandi methodus.* VENET. 1612. 4. HALLER.

FR. PLACET & GEO. CORNUTY *E. sua cuique tumori curatio.* PARIS 1612. 4. HALLER (b).

HIERONYM. GUARGANTUS in *responsis variis* &c. de tumore etiam perinæi, quem videtur habere pro cystico. HALLER. V. *pag.* 437.

J. B. CORTESIUS. Ejus *consultatio & curatio pro Ferdinando Matuti steatoma exulceratum a dextri femoris interna regione marsupii in modum pendens patienti.* MESSAN. 1614.. HALLER. V. *pag.* 17.

JOHANNES VIGIER. V. *ulcera.*

PETRUS POTERIUS in *insign. curat. centuria* I. *cur.* 47. de tumore in genu. WALTH. V. *pag.* 387.

J. PHIL. BRENDEL in *consilior. med. conf.* 45. in parotide. WALTHER. V. *pag.* 387.

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. I. *cons.* 59. de parotide. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 6. de parotide. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR.

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 431.

HENR. PETRÆUS in *nosologiæ* &c. differt. II. de parotide. WALTHER. V. *pag.* 388.

LAZAR. RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* V. *obs.* 52. de tumore genu contumaci & diuturno. WALTH. V. *pag.* 388.

HENRICO VACA de ALFARO, Cordubensis. Ejus *proposicion chirurgica y censura judiciosa en las dos vias curativas de heridas de cabeça commun y particular con una carta della naturaleça del tumor.* SEVILLA 1618. 4. HALLER.

BALTHASAR SIMON. Ejus *de ογκολογια γενικοκοτατη*, in dec. VI. *disp.* GENATHI prodiit BASIL. 1622. 4. HALLER.

PHIL. HOECHSTETTER in *raris observationibus* &c. Steatoma mesenterii. Mentum enormiter tuberosum. Tumor sublingualis. HALLER. V. *pag.* 19.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. histor.* T. I. L. I. *hist.* 62. de parotidibus. In L. III. *hist.* 33. de genu tumore.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. I. *obs.* 71. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 389.

GEBHART GERTNER. Ejus *de tumoribus præter naturam.* ALTDORF. 1629. 4. HALLER.

M. AUR. SEVERINUS in L. *de recondita abscessuum natura* &c. agit de variis tumoribus. HALLER. V. *pag.* 276.

JOH. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. tract. 2. cap. 12. de parotide. WALTH. V. *pag.* 444.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 532. de parotide. WALTH. V. *pag.* 21.

ALEXANDER READ. Ejus *chirurgical lectures on tumors and ulcers.* LONDON 1635. 4.

Ejus *physical Work*: continentur in ea collectione, *chirurgical lectures on tumors and ulcers; a treatise of the first parts of Surgery.* Ibid. 1650. 4. 2. vol. 1659. 4. HALLER.

FRANCISCUS THEVENIN, chirurgus Parisinus, incertæ ætatis. Dudum a morte auctoris prodierunt *œuvres*, *contenant un traité des tumeurs & un dictionnaire des mots Grecs servant à la Medecine.* PARIS 1658. 4. 1669. 4. Edidit GUILIELMUS PARTHON chirurgus ocularius. Collectanea ex veteribus; ex iisdem sumtæ administrationes, etiam eæ, quas dudum negligimus, ut nimiæ mammæ virilis absectio. In L. *des tumeurs* aliqua laudes. HALLER.

PHIL. GRULING in *curar. med. centuria* I. *cur.* I. de tumore cruris. *Cur.* 84. de tumore in genu sinistro. In *cent.* II. *obs.* 37. de tumore pedum. In *cent.* IV. *obs.* 84. de tumore pedum.

Idem

Idem in *Medicinæ practicæ* L. I. parte 3. cap. 4. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *obſervationibus* &c. etiam de tumoribus aliqua habet. HALLER. V. *pag.* 447.

NICOL. TULPIUS in *obſervationum* &c. L. I. cap. 33. de ſteatomate. WALTH. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. centuria* II. *hiſt.* 53. de atheromate pollicis nodoſo. *Hiſt.* 60. ſteatoma in utero. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. v. HORNE in μικροτεχνη &c. ſteatomata cum cute exſtirpanda, etiam cum muſculis ſi dura fuerint. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. PETR. LOTICHIUS in *conſiliis* &c. Steatoma in regione lienis protuberans funeſtum. HALLER. V. *pag.* 23.

J. THEOD. SCHENK in *exercitationibus anatomicis* . . . Maximum atheroma bilibre ex digito natum. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. VI. tit. I. cap. I. art. 4. de furunculo. Art. 5. de parotide. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. II. pag. 285. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 23.

ALESSANDRO TADINI. Ejus *per curare ogni ſorta di tumori eſterni.* MILANO 1646. 8. Breve compendium. HALLER.

JOH. VESLING in *obſervat. med. obſ.* 46. de tumore genu. WALTH. V. *pag.* 24.

MAURITIUS HOFMANN, Profeſſor Altdorfinus. Ejus eſt. diſp. *de tumoribus præter naturam in genere.* ALTDORF. 1649. 4. HALLER.

DIONYS. ALLAIN & PETR. PERREAU *E. parotidi febri malignæ ſupervenienti, primo die pyroticum.* PARIS 1650. 4. HALLER.

AUGUST. THONER in *obſervationibus* &c. Etiam tumores curati. HALLER. V. *pag.* 450.

JOH. SCULTETUS in *armamentario* &c. multa atheromata & tubercula varicoſa, alias integra cute, alias aperta, etiam oſſea feliciter ſuſtulit. Parvi tumores cyſtici enucleandi, magni excidendi, reliquiæ ſi quæ fuerint eſcharoticis abſumendæ. HALLER. V. *pag.* 877.

PETR. BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. obſ.* 85. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 25.

BALDASS. TIMÆUS in *caſuum med.* L. VI. *caſ.* II. de œdemate pedum. WALTH. V. *pag.* 26.

PETR. de MARCHETTIS in *observation. medico-chirurg. obs.* 21. de meliceride canthi majoris oculi ad pupillam protensa curata. *Obs.* 31. tumor meliceris sub lingua. *Obs.* 35. meliceris colli prope asperam arteriam. WALTH. V. *pag.* 26.

J. JACOB. WEPFER. V. *pag.* 27.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonstige aanmerkingen* &c. novo Volumine, refert de maximo tumore ad aures amputato. Sic alii variis locis tumores cystici, aliive. HALLER. V. *pag.* 28.

J. SIGMUND ELSHOLZ. Ejus *steatomatis historia resecti & feliciter sanati.* BERLIN 1666. 4. LIPS. 1696. 4. Steatoma prægrande a radice nasi subnatum, filo adstrictum, resectum. HALLER.

JOB van MEEKREN in *heel en genees* &c. etiam de tumoribus cysticis pergrandibus artuum. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observationibus physico-medicis* &c. Oedema brachii maximum emplastro curatum.

Idem in *curationibus propriis* &c. aliqua exempla tumorum malignorum circa malleolos. Tumor & stupor auris. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. in observationibus refert de tumore carnoso vaginæ vinculo ablato.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 89. de maximo tumore glanduloso femoris feliciter resecto. *Ann.* III. *obs.* 142. enormis tumor in brachio incisione curatus. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de tumoribus pedum, imprimis œdematosis.* HELMSTATT 1679. 4. HALLER. V. *pag.* 1338.

J. GEORG. VOLCAMER in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* VIII. *obs.* 227. 228. magni tumores cystici sublati. HALLER. V. *pag.* 455.

GEORG. PETR. PIERERUS. Ejus disp. *de natta.* ARGENTORAT. 1669. 4. HALLER.

In *Phil. Trans. n.* 12. 13. agitur de subitaneo & mirifico tumore mammarum in fœmina, quem mors ipsa secuta est. HALLER.

J. ALBERT. SEBIZ. Ejus disp. *de tumoribus præter naturam in genere.* ARGENTOR. 1669. 4. HALLER.

C. C. MYLIUS. Ejus disp. *de pernionibus.* LEID. 1671. 4. HALLER.

EHRENFRID HAGEDORN. V. *pag.* 33.

GEORG.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de pernionibus.* JENÆ 1680. 4.

Ejus *de clavo pedis.* Ibid. 1686. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

BERNARD. GENGA in *anatomia chirurgica* &c. non continuo parotidem uri debere, quod conſilium eſt HIPPOCRATIS, & præcociorem juſto inciſionem funeſtum eventum ſortiri. HALLER. V. *pag.* 1338.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. III. *obſ.* 46. ſteatoma prægrande de hypochondrio exciſum, cum magna ſanguinis jactura. HALLER. V. *pag.* 37.

FRID. DECKER in *exercitationibus* &c. Tumor femoris antiquus aqua plenus pertuſus, & denique, ægre quidem, ſanatus: ſic alius tumor purulentus. Tumor enormis pedis, in quo oſſa carioſa, tamen ſanatus. HALLER. V. *pag.* 37.

J. NICOL. BINNINGER in *obſervationibus* &c. Umbilici turgentis aquoſus tumor. HALLER. V. *pag.* 37.

AUG. HENR. FASCHIUS. Ejus diſp. *de œdemate.* JENÆ 1683. 4.

Ejus *parotides phyſiologice & pathologice conſideratæ.* Ibid. 1683. 4. HALLER. V. *veſicant.*

RICHARDUS WISEMANN. V. *pag.* 41.

GERARD. BLASIUS in *obſervationibus* &c. Abſceſſus (tumor potius cyſticus) prope aures vinculo & cultro feliciter a ROONHUYSIO exſtirpatus: ſic ſarcoma prope ſcapulam. HALLER. V. *pag.* 42.

FRANCISCUS BAYLE in *Journal des ſavans* a. 1677. retulit de tumore de digito ex gracili filo pendente. HALLER.

JOHANNES BROWN, chirurgus. Ejus *compleat treatiſe of preternatural tumores both general and particular.* LONDON 1678. 8. HALLER.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

J. DAVID. PORTIUS. V. *pag.* 1436.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgiſcher Lorberkranz* &c. tumores cyſticos per medicamenta non ſanari, & omnem in ferro ſpem eſſe. Enucleatus ejusmodi tumor prope genu. A male ſanato clavo periiſſe PUFFENDORFIUM, id malum in ſenibus periculoſum eſſe. HALLER. V. *pag.* 45.

JOH. HELLWIG in *obſervationibus* &c. Tumor aquoſus colli ſectione ſublatus. HALLER. V. *pag.* 46.

PETR.

Petr. Rommel in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. *obſ.* 219. de maximo mammæ tumore verminoſo, tandem ſanato. *Obſ.* 220. alius tumor verminoſus ſanatus. Haller. V. *pag.* 1130.

J. Christoph. Mayer. Ejus diſp. *de pernionibus.* Altdorf. 1680. 4. Haller.

J. Mauritius Hofmann. V. *pag.* 47.

Nic. Anton. Flach. Ejus diſp. *de callo.* Argentor. 1681. 4. Haller.

Dionys. van der Sterre in *genees en heelkonſtige practyc* &c. Tumor genu medicamento veſicas trahente, & euphorbium recipiente, diſſipatus. Haller. V. *pag.* 48.

Samuel Cromwel. Ejus diſp. *de tumoribus in genere.* Leid. 1682. 4. Haller.

Gunther Christoph. Schelhammer. Ejus ογκολογια *parva, ſive de corporis humani tumoribus.* Jenæ 1695. 4. Haller. V. *pag.* 50.

Rudolph. Jacob. Camerarius. Ejus diſp. *de clavo.* Tubing. 1703. 4. Haller. V. *pag.* 464.

J. Lechel. V. *pag.* 51.

J. Paul Wurfbain. V. *pag.* 51.

Mich. Bern. Valentini in *Medicina infallibili* agit etiam de tumoribus variis. Haller. V. *pag.* 51.

Rosinus Lentilius. V. *pag.* 54.

Benedictus Hermann. V. *pag.* 55.

J. Jacob. Waldschmidt. Ejus diſp. *de pernionibus.* Marburg 1687. 4. Haller. V. *pag.* 57.

Sylvest. Samuel Anhorn. V. *pag.* 58.

J. Marianus Ghiareschi in *Giornale dè letterati Parmenſi a.* 1687. arcanum liquorem ad reſolvendos cyſticos tumores ſe ait inveniſſe. Haller.

Maximilian Preuss. V. *pag.* 60.

Gualth. Harris in *diſſert.* IX. agit de œdemate. Haller. V. *pag.* 339.

Christianus Vater. Ejus *hiſtoria & cura ſarcomatis monſtroſi & cancroſi.* Witteberg. 1693. 4. Feliciter amputatum. Haller. V. *pag.* 62.

Petr. Dionis in *cours d'operations* &c. non ligari pediculum tumoris, ſed utique reſecari. Haller. V. *pag.* 304.

Frid. Ruysch in L. *de fabrica glandularum* . . . . . de tumoribus agit tunicatis, quos in celluloſa tela ait nidulari. Haller. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. Parte I. cap. 16. de tumoribus insaccatis. V. *pag.* 305.

BARTH. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. Enorme sarcoma uteri. Tumores, qui spiritum intercipiebant & deglutitionem. Tumores ex nævo feliciter amputati. HALLER. V. *pag.* 64.

J. ZELLER, Archiater Würtenbergicus, a. 1692. edidit disp. *de vita humana a funiculo pendente.* TUBING. 4. Ejus disp. *de morbis ex structura glandularum ortis.* Ibid. 1694. 4. De tumoribus etiam. HALLER.

BERNARDUS CONNOR in *dissertationibus* &c. refert de tumore insigni in abdomine per 25. annos gestato, quem pro sarcomate habet uteri. HALLER. V. *pag.* 1342.

WALTHER SCHOUTEN. Ejus *verhandeling van de tegennatuurlike gezwellen.* ROTERDAM 1727. 8. 2. vol. & procul dubio prius. Omne quousque potest tumorum genus percurrit, ubique historiæ morbi suas subjicit adnotationes. Contra nimias incisiones, ipse mitioris amans Chirurgiæ. Contra repercutientium medicamentorum in tumoribus usum. Pro turundis & pro venæ sectione, quoties adest inflammatio, tum pro setaceis & fonticulis contra sectam BONTEKOI. Contra nimis amplas incisiones: contra subitam puris emissionem: tubulos potius jubet in ulcere relinquere. Infaustos eventus silentio non premit. Lupia facile transit in fistulam. Exempla lupiæ articulationi adnatæ, & incisæ, in qua humor; ex lupia prope coxam tumor. Ea incisa cannulam relinquere jubet, ne in fistulam abeat. Dolens circa calcem tumor, calidis adhibitis in gangrænam versus, & musculi emortui. HALLER. V. *vuln. capit.*

SAMUEL GRASS. V. *pag.* 66.

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT. V. *pag.* 66.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus disp. *de tumoribus artuum fungosis.* JENÆ 1715. 4. Ad femoris condylum externum adhærens, & ad cristam tumor.

Ejus *de tumoribus tunicatis.* JEN. 1719. 4. Incisa cute sponte prosiluisse. HALLER. V. *pag.* 580.

• J. GEORG. HOYER. V. *pag.* 68.

CHRISTOPH. HORCH. V. *pag.* 68.

AUGUST. BELLOSTE in *suite de chirurgien* &c. tumores cysticos indolentes non debere negligi, qui vel sola mole sua possent funesti fieri. HALLER. V. *pag.* 68.

RENAT. le CONTE & NIC. ANDRY *non ergo parotis unica lethargi vindex.* PARIS 1696. 4. HALLER.

PETR.

PETR. VERDUYN in *obſervationibus* &c. de cartilaginoſo tumore maxillæ inferioris, & cum ejuſdem maxillæ exoſtoſi, ferro & igne denique ſuperatis. De tumore aquoſo dorſi curato. De aure pueri nuper in lucem editi, ſarcomate obſeſſa. Tumor aquoſus mammæ pro ſcirrho habitus. De tonſillæ tumore recrudeſcente & funeſto. HALLER. V. *pag.* 69.

Du CHESNE in novo diario *le progrès de la Medecine* PARIS 1696. 12. retulit de cyſtide membranacea utero mulieris adnata. Tumor maximus ex ileo inteſtino & colo adnatus: redit iſte in *Phil. Tranſ. n.* 225. HALLER.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.
HENRICUS v. SANDEN. V. *pag.* 70.
ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.
CASPARUS PETZOLD. V. *pag.* 71.
I. DANIEL DOLÆUS. V. *pag.* 72.
CAROLUS MUSITANUS. V. *pag.* 72.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus diſp. *de tumore œdematoſo podagrico*. HALÆ 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

J. B. FANTONI. V. *pag.* 72.

GALLOYS in *Mem. avant. a.* 1699. retulit de tumore cyſtico genu obſidente, urina ſanato cum ſale communi in mellis ſpeciem cocta. HALLER.

ALEXIUS LITTRE. V. *pag.* 73.

ASCANIUS MARIA BAZZICALUVE. Ejus *novum ſyſtema medico-mechanicum & nova tumorum methodus.* PARMA 1701. 4. Theoria mera, ut inflammatio producatur a globulis in anguſtiis conicæ arteriæ ſtipatis, ignemque in membranas ſuas incluſum ſudantibus. HALLER.

LUC. ANTONIUS PORTIUS, Neapolitanus. Ejus *opuſcula & fragmenta varia.* NEAPOLI 1701. 12. continet theoriam & curationem tumorum. Redeunt in *operibus* 1736. 4. NEAPOLI excuſis. HALLER.

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus diſp. *de tumoribus generatim.* JENÆ 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

DANIEL NEBEL. V. *pag.* 74.
ANDREAS MYRRHEN. V. *pag.* 75.

MAUBEC. Ejus *traité des tumeurs, & des obſtructions.* PARIS 1702. 12. HALLER.

PETRUS DUVERNEY, junior, in *Mem. de l'Acad. des ſciences a.* 1703. agit de punctione cyſticorum tumorum. *Ann.* 1705. retulit de tumore duro de aditu vaginæ exciſo. HALLER.

J. ALBERGIUS. V. *pag.* 75.

SIM. KLUG. Ejus disp. de *tumoribus in genere atque de nata in specie.* DUISBURG 1703. 4. HALLER.

GEORGIUS LOFHAGEN in *Actis Litt. Mar. Balth. a.* 1703. agit de steatomate manusque paralysi ex ganglio male curato subnatis. HALLER.

J. LUDOV. PETIT. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

ANTON. HEWNDEN in *Phil. Transf. n.* 308. tumorem colli hydatidibus plenum incidit & curavit. HALLER.

J. GUIL. PAULI. Ejus diff. *de œdematis natura & cura.* LIPS. 1685. 4. HALLER. V. *pag.* 79.

J. AMEDE'E le FORT. V. *pag.* 79.

HERMANNUS BOERHAAVE in *epistola ad* RUYSCHIUM *de fabrica glandularum.* LEID. 1722. 4. de tumoribus glandulosis agit: maximum describit in collo, apertum, plenum sero coagulabili. Ut meliceridem curaverit duro involucro caussticis consumto. HALLER. V. *pag.* 79.

J. LINDER postea LINDENSTOLPE in *Actis Suec. a.* 1724. maximum describit abdominis steatoma; Acicula deglutita ex manu excisa. HALLER. V. *pag.* 1048.

DANIEL TURNER in *treatise on the diseases* &c. agit etiam de pernionibus. HALLER. V. *pag.* 80.

THOMAS BECKET in *chirurgical observations* &c. Tumor fungosus genu, apertus, fomentis aromaticis curatus. Glandulas obstructas cucurbitulis impositis resolvit. Tumor flatulentus genu. HALLER. V. *pag.* 81.

CORNELIUS TRIOEN in *observationibus* &c. Magnus de cervice tumor resectus, & atheroma, quod arteriæ femorali adhærebat, evacuatum ea quam continebat materie. HALLER. V. *pag.* 1146.

LAURENT. HEISTER. Ejus *epistola de morte* SILII *Italici ex clavo insanabili.* HELMSTADT 1734. 4. HALLER.

Ejus *de tumoribus cysticis singularibus.* Ibid. 1745. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Bona disputatio. Tumor sanguine plenus laryngi vicinus & œsophago, & spiritus usum & deglutitionem morans. Eum HEISTERUS caustico lapide erosum, repetito incisum, dum fistulam spiritalem argentea defendebat lamina, setaceo trajecto denique sanavit. Duarum cystidum aqua plenarum exempla. HALLER.

Idem

Idem in *institut. chirurg.* Parte I. L. IV. de tumoribus. In parte II. cap. 28. de atheromate, steatomate &c. Cap. 98. de exstirpatione scirrhosarum parotidum. V. *pag.* 82.

MICH. ALBERTI. Ejus disp. *de excrescentia nasi cum hæmorrhoidum anomaliis connexa.* HALÆ 1729. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

PAULUS BERNARD. CALVO. V. *vulnera.*

ANTONIUS DEIDIER, Professor Monspeliensis. Ejus *dissertatio medico-chirurgica exponens quatuor tumorum naturam.* MONSPEL. 1711. 8. 1715. 8. ROM. 1722. Gallice versa cum titulo *dissertation sur la nature & guérison des tumeurs* PARIS 1725. 12. 1732. 12. 1738. 12. quæ editio multum aucta est. Integra tumorum historia, sed multum theoriæ & medicamentorum ubertas.

Ejus *consultations & observations*, quarum tres Tomi prodierunt. PARIS. 1754. 12. Pluscula argumenti sunt chirurgici. Multa jam in L. *des tumeurs* prodierant, & plerumque mera sunt consilia absque memoria eventus. Adjectæ sunt ad finem consultationes aliquæ chirurgicæ & vulneratorum cadaverum incisiones. HALLER.

HIERONYM. LUDOLF. Ejus *methodus glandularum tumores chronicos in scirrhum degenerantes funditus curandi.* ERFORD. 1751. 4. Disputatio.

Ejus (sive potius MANGOLDI) disp. *de generibus & speciebus tumorum.* Ibid. 1764. 4. HALLER. V. *vulnera.*

SEBASTIANUS MELLI. V. *pag.* 86.

JOHANNES SALZMANNUS. Ejus disp. *de tumoribus quibusdam serosis externis.* ARGENT. 1719. 4. recus. in HALLERI *selectis*, R. & A. G. FORTH.

Ejus *tumores tunicati membranacei.* Ibid. 1721. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Exemplum ejusmodi tumoris acui subjecti. Ex vulnusculo natum mera erat tela cellulosa absque adipe, feliciter cæterum vinctum & amputatum. Contra caustica. Adipem non consumere. Ejusmodi tumores resectos facile redire: utiliter mercurium sublimatum adhibitum. HALLER. V. *pag.* 87.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

J. JAC. GRAMBS. Ejus *anatomische Beschreibung eines monstrosen Gewächses.* FRANCF. 1731. 4. De tumore adiposo 18. librarum in mulieris mesenterio. HALLER. V. *pag.* 475.

HENRIC. a WÜLLEN. Ejus disp. *de tumoribus induratis in faucibus & œsophago latentibus.* GRÖNING 1716. 4. HALLER.

J. DANIEL GOHL in *Actis Eruditor. Berolinenf. Decade* I. Tumor in genu cum carie funeftus. In *Dec.* II. ex eryfipelate fuppreffo enormis tibiæ tumor. HALLER. V. *pag.* 89.

LAUR. ROBERG. Ejus difp. *de pernione.* UPSAL 1722. 4. recufa in HALLERI *felectis.* Membra frigore emortua, ut refocillentur nive confricando. HALLER. V. *pag.* 1346.

FRANC. ANT. RELING. Ejus difp. *de ganglio vulgo Ueberbein.* ALTDORF. 1717. 4. HALLER.

SIVERT in *Mem. de l'Acad. des fciences. a.* 1717. retulit de miro tumore ex nixu nato, glandularum, ut putat, pediculo donatarum. HALLER.

THOMAS BOWER in *Phil. Tranf. n.* 354. refert de fteatomate genæ excifo. HALLER.

FRANCISCUS MARIA NIGRISOLI in *Giornale dei letterati* Tom. XXIX. tumorem enormem brachii defcribit. HALLER.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. Tumor in genu anomalus. Tumores cyftici integre enucleati, reliquiæ fublimato mercurio cum magnis fymptomatibus deftructæ. Vetuftæ cyftides facilius a cute folvuntur. HALLER. V. *pag.* 90.

HENR. BASS ad quæftionem *pourquoi certaines tumeurs doivent être extirpée & d'autres fimplement ouvertes*, differtatione refpondit, quæ prodiit PARIS 1753. 4. & recufa cum *collection des pieces qui ont concouru pour le prix de chirurgie.* Omnem tumorum varietatem percurrit, & breviter docet, quas ferro, quas igne præftet adgredi. HALLER. V. *pag.* 697.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

JOH. ASTRUC *traité des tumeurs, & des ulceres.* PARIS 1759. 12. 2. vol. Germanice DRESD. 1761. 8. De omni tumorum genere.

Una prodiit *recueil de plufieurs pieces concernant le traité des tumeurs & des ulceres.* ASTRUC defenditur contra C. A. VANDERMONDE, & KEYSERUM. Ita HALLER. V. *pag.* 697.

MARTINUS OTT. Ejus *hiftoria pedis tumidi atque corrupti.* BASIL. 1719. 4. Difputatio. HALLER.

J. ANDR. USENBENZ. V. *pag.* 92.

ADAM FRIDER. PETZOLD. V. *pag.* 92.

In *Breslauer Sammlung* &c. V. *pag.* 93. 94. 98. 100. 101.

JOH. JUNCKER. Ejus difp. *de pernionibus.* HALÆ 1745. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

ALE-

ALEXANDER CAMERARIUS, RUDOLPHI JACOBI filius, vir brevis ævi, Profeſſor Tubingenſis, HALLERI olim præceptor. Ejus *hiſtoria pedis tumidi* TUBING. 1720. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis.* Tumor a febre maligna peculiaris, diuturnus, adipoſus. Aliorum tumorum ex repreſſa excretione ortorum exempla.

Ejus *tumor præcordialis internus.* Ibid. 1734. 4.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Cent.* X. *obſ.* 50. de obſcuræ indolis tumore in præcordiis. *Vol.* III. *obſ.* 119. pes tumidus. HALLER.

J. ZACHAR. PLATNER in *inſtitutionibus chirurgicis* &c. Ganglion enorme & funeſtum in tendine Achillis. Steatoma maximum dorſi cum exſtirparetur, lethalis hæmorrhagia. HALLER. V. *pag.* 94.

ANT. FIZES. Ejus diſp. *de tumoribus humoralibus præcipuis* in collectione *operum* cum reliquis MONSPEL. 1743. 4. AVENIONE 1757. 12. HALLER. V. *pag.* 1444.

FRIDER. THEOD. SCHRECK. Ejus diſp. *de œdemate.* ALTDORF 1721. 4. HALLER.

SALVATOR FRANC. MORAND. V. *pag.* 95.

Relation d'une maladie extraordinaire, qui s'eſt declarée par une enorme tumeur. PARIS 1722. 8. HALLER.

DASSE'. V. *pag.* 97.

CHRISTIANUS GOTTFRIED STENZEL, Profeſſor Wittebergenſis. Ejus diſp. *de ſteatomatibus in principio aortæ repertis, & horum occaſione de cyſticis in genere excreſcentiis.* WITTEBERG. 1723. 4. HALLER.

J. CASPAR KÜCHLER. Ejus diſp. *de glandulis colli puerorum tumefactis.* LIPS. 1723. 4. HALLER.

CHRISTOPH. JACOB. TREW. in *Comm. Litt. Nor.* a. 1738. *h.* 52. tumor cranii, herniæ cerebri ſimilis, apta preſſione ſanatus. *Ann.* 1742. *h.* 51. de tumore mammæ ſuſpecto, internis medicamentis feliciter ſublato. HALLER. V. *vulnera capitis.*

JOSEPHUS ATKINSON in *Phil. Tranſ. n.* 389. de tumore maximo dorſi & femoris, cum pectoris cavea communicante repetitis vicibus aperto & denique curato. HALLER.

JOH. v. WYCK *van de ſpierband en peesgezwellen.* ROTERDAM 1747. 8.

Ejus *een borſtgezwell in een vryſter waargenomen.* Ibid. 1754. 8. Mamma erat enormis ambitu 25. unciarum. Eam curandam ſuſceperat noſter cum JACOB v. RYTHOVEN, qui de morbo ſimplicem relationem addit, quam WYCKIUS notis ſuis perſequitur. Cum tumor incideretur ſanguis cum impetu proſiluit & lympha, multumque ſuberat putridi cruoris, eventu

eventu lethali. Malum enim ſcirrhoſas glandulas reliquit, quæ in cancrum funeſtum abierunt. HALLER. V. *pag.* 1347.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de gangliis.* HALÆ 1748. 4. Tumores ſcirrhoſi tres de manu exciſi, malumque ſanatum. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE in *Chirurgia* &c. agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 102.

PIERRE GUISARD, medicus Monſpelienſis, in *Hiſt. de l'Acad. des ſciences* a. 1728, agit de tumore ſteatomatoſo femoris reſecto quidem, ut os integrum eſſet, & tamen funeſto eventu.

Idem in *quæſtionibus medicis Academiæ.* MONSPEL. 1732. 4. Agit etiam de curatione, quæ fit eradicatis cyſticis tumoribus. HALLER.

HENR. FRANC. le DRAN in *traité des operations* &c. Lupia prælonga in coccyge oſſe radicata, excisa. Alias permagna ex patella: hic noſter eſcharoticis feliciter uſus eſt. HALLER. V. *pag.* 308.

HERM. PAUL JUCH. Ejus diſp. *de œdemate pedum.* ERFORD. 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 1157.

HUGO GOURAIGNE. Ejus diſſ. *medico-chirurgica juxta circulationis leges.* MONSPEL. 1731. 8. de tumoribus, & ſcirrhis curandis.

Ejus *de tumoribus tunicatis.* Ibid. 1733. 4. HALLERUS dicit idem eſſe opus, quod REY *traité des tumeurs enkiſtées.* BRUXELLES 1752. 8. Ejusmodi tumores ligavit & exſtirpavit. Inter erodentia auripigmentum admittit, rejicit arſenicum. Cæterum fere totus eſt in theoria. HALLER.

NICOL. WILLI. Ejus *ſtupendus abdominis tumor.* BASIL 1731. 4. Diſputatio. HALLER.

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106.

J. PHILIPPUS BURGGRAV. V. *pag.* 106.

RAIM. JAC. FINOT & LUD. MAR. POUSSE *E. tumorum externorum ſuppuratio reſolutioni præferenda.* PARIS 1732. 4. HALLER.

MEDALON, junior, tunc Medicus, præmium ab Academia chirurgica Pariſina a. 1733. propoſitum meruit, diſſertatione in qua quæritur, quinam tumores exſtirpari debeant, qui alii rectius aperiantur, & quibus in caſibus, quasque ob cauſas cauſticum cultro præſtet. In tumoribus cyſticis cauſticum medicamentum plerumque præfert, in ſuſpectis tumoribus ferrum. Aperiendos eſſe tumores, de quibus pus facile expurgatur, excindendos, de quibus non eadem ſpes eſt, ſcirrhosque, qui facile in cancrum tranſeant. Carbunculos totos exſtirpat. Corroſiva præfert in ſcrophuloſis tumoribus:

in

in parotidibus utrumque auxilium conjungit, ferrum & erodentia. HALLER.

GERARD FITZGERALD. Ejus disp. *de tumoribus tunicatis.* MONSPEL. 1733. 4. HALLER.

J. STEDMAN. V. *pag.* 109.

JACOB JAMIESON. V. *pag.* 109.

GILBERT. WAUGH. V. *pag.* 109.

THOM. SIMSON. V. *pag.* 109.

Anonymus in *Comm. Litt. Nor.* a. 1733. *n.* 8. refert de infelici exstirpatione parotidis per hæmorrhagiam funesta. HALLER.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN. Ejus diss. *de insigni capitis tumore.* UPSAL 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 582.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

DIDACUS ROBLES. V. *pag.* 110.

D. J. ZENGUARDINUS. V. *pag.* 110.

FRANCISCUS PRINGLE. V. *pag.* 111.

CAROL. FRID. KALTSCHMID. Ejus disp. *de tumore scirrhoso trium cum quadrante librarum glandulæ parotidis exstirpato.* JENÆ 1752. 4. Amissa sanguinis libra, eventus tamen felix.

Ejus *de tumore tunicato peculiari.* Ibid. 1765. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. CHRIST. THEMEL. Ejus *anatomische Nachricht von einem mit Blut angefüllten Sack im Unterleibe.* CHEMNIZ. 1740. 4. Cum fœminæ, cui abdomen mire tumebat, aliquot libræ sanguinis decessissent, saccus erat, in quo ad 166. ℔. sanguinis effusæ erant, qui saccus demum funesto eventu crepuerat.

Idem in diario *obererzgebürgische journal* . . . retulit de magno vaginæ tumore, resecto, vinculo injecto, etsi jam putredine vitiabatur, & sanguinis multum effluebat. HALLER. V. *vener. morb.*

CAROL. AUGUST. a BERGEN in *Commerc. Litt. Nor.* a. 1739. *n.* 2. refert de magno detruncato frontis steatomate. HALLER. V. *vulnera.*

J. CHRISTOPH. POHL, Professor Lipsiensis. Ejus *de tumore capitis funesto cum cranii carie, & cerebri colliquatione rarum exemplum* est in *Act. Erud.* LIPS. 1736. & in *E. N. C. obs.* 100.

Ejus *de tumoribus cysticis feliciter maleque curatis.* Ibid. 1737. 4.

Ejus *de genesi tumorum in contextu celluloso.* Ibid. 1766. 4. HALLER.

Joh. Love. V. *pag.* 114.

Joh. Gemmel. V. *pag.* 115.

Carl. Alston Douglas. V. *pag.* 115.

William Johnston. V. *pag.* 115.

Patrik Murray. V. *pag.* 115.

J. Gottlieb Bergmann in *ſatyris Sileſiacis ſpec.* VIII. a. 1737. tumor a carioſo dente, fungoſus. Tumor in genu a coagulato humore articulari. Tumor in genu dolens, ferro feliciter ſublatus. Haller. V. *pag.* 627.

Gottfried Behr, medicus, in *ſelect. Francof.* 1737. retulit de duro tumore diuturno poſt aurem feliciter reſecto. Haller.

Samuel Schaarschmidt. V. *pag.* 115.

Nicolaus Cyrilli. V. *pag.* 117.

Joh. Freke. V. *pag.* 117.

J. Bapt. Sylva & M. Phil. Bouvart *E. qui tumores deleri debent, ferro potius, quam cauterio potentiali delendi.* Paris 1738. 4. Haller.

Gottfr. Wilh. Müller in *ſatyr. Med. Sileſ.* vol. VII. a. 1741. refert de ſteatomate, quod per uterum exierit, & a ſuppuratione conſumtum ſit. Haller.

Franc. Pousse & Petr. Arcelin *E. tumorum externorum ſuppuratio reſolutioni præponenda.* Paris 1744. 4. Haller. V. *pag.* 567.

Car. Frid. Hundertmark. Ejus *caſus rarior oſteoſteatomatis.* Lips. 1757. 4. Erat magnus in facie tumor, oſſea cruſta tectus, intus adipoſus. Haller. V. *pag.* 1023.

Guilielmus Bromfield. V. *pag.* 121.

Michael Malfalguerat in *Phil. Tranſ. n.* 456. de tumore enorni femoris ligato & exſtirpato. Haller.

Percival Pott, celebris chirurgus, in *Phil. Tranſ. n.* 459. refert de viro, cui durus tumor ſternum & ſeptem coſtas diſſolverat: alii tumores vertebras urſerant, alii os ilium, alii os femoris. Haller.

Gerardus v. Swieten. V. *pag.* 123.

J. Bapt. Boyer & Lud. Ren. de Bois *E. in omni tumore utplurimum tentanda reſolutio.* Paris 1742. 4. Haller.

Dale Ingram. V. *pag.* 125.

Franciscus Bevilacqua, chirurgus & pharmacopola Patavinus. Ejus *trattato nuovo de' cancri, in cui ſi diſcorre degli ſcirrhi, carcinomi, polypi, ſcrofule, fiſtole ed altri tumori pertinaci in ogni parte del corpo umano.* Venez. 1743. 8. Addidit libellum ex Anglico ſermone

ſe

ſe convertiſſe, ſed propria ſua in his morbis ſpecifica adjeciſſe. HALLER.

J. HENSELER *hiſtoria brachii prætumidi.* ALTDORF 1743. 4. Diſputatio, recuſa in HALLERI *ſelectis.* Brachii œdematoſi de quo acre ſerum ſtillavit hiſtoria & inciſio. HALLER.

Du FOUART. V. *pag.* 127.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER. V. *pag.* 686.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PLANQUE. V. *pag.* 130.

OLAUS ACREL. V. *pag.* 131.

THOMAS HOPE in *Phil. Tranſ. n.* 474. de tumore ex orbita pullulante amputato. HALLER.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

GODOFR. HOERLE. Ejus diſp. *de ſtaphylomate fungoſo.* GIESS. 1746. 4. HALLER.

FRANCISCUS BOISSIER. Ejus & ABRAH. MOSIS JOYEUSE *theoria tumorum.* MONSPEL. 1753. 4. Phyſici magis generis, ut & theoretici. Tumores alios ſedem habere in diſtentis vaſis, alios in celluloſa tela. HALLER. V. *pag.* 1050.

DANIEL WILHELM TRILLER. Ejus *de tumoribus ſingularibus a menſium ſuppreſſione ſubortis.* WITTEBERG 1758. 4. HALLER.

Ejus *de tumoribus ſubitis a dyſenteria intempeſtive ſuppreſſa obortis.* Ibid. 1771. 4. V. *pag.* 884.

FRANC. IMBERT. Ejus *tractatus de tumoribus humoralibus.* MONSPEL. 1753. 12. Agit de inflammatione. De quatuor œdematis ſpeciebus cum ſubtili theoria. De ſcirrho, Paronychia, ſpina bifida. HALLER. V. *pag.* 1050.

CHRIST. FRID. DANIEL. V. *pag.* 139.

THOMAS FITZMAURICE. V. *pag.* 140.

GOTTLOB CARL SPRINGSFELD in *Nov. Act. Nat. Cur. Vol,* I. *obſ.* 92. permagnum in abdomine ſteatoma. HALLER. V. *pag.* 494.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI. V. *pag.* 1438.

RICHARDUS RUSSEL, medicus in oppido HENLY. Ejus *diſſertatio de tabe glandulari, ſ. de uſu aquæ marinæ in morbis glandularum.* OXON. 1750. 8. De glandulis tumentibus & ſcirrhoſis, atque ſcrophulis. Ab iis glandulis, potiſſimum etiam ſuppuratis, peculiaris & ſæpe funeſta tabes. Quoties in cervice ejusmodi glandulæ ſunt, ſolent etiam in meſenterio latere. Argentum vivum potius nocet, aqua vero marina pota prodeſt, non tamen, quando glandulæ nimis induruerunt; neque in cyſticis tumori-

 bus,

bus, neque in cancro, ſed in omni tumore recente. In glandularum circa ultimum inteſtinum tumore potiſſimum etiam aqua marina convenit, in ſtrumis vel maxime, ut exemplis propriis noſter confirmat. Sed etiam in carie eadem aqua & pota profuit, & in balneo adhibita.

Ejus *Oeconomia naturæ in morbis acutis & chronicis glandularum.* LONDON 1755. 8. De glandularum inguinalium ſub pubertatis tempora intumeſcentia. De remediis ad ſtrumas fere ex mari repetendis, ut etiam bituminis littoralis fumus eas diſpellat. De balneorum efficacia, quæ ulcera ſanat. HALLER.

PHILIPP. FRID. GMELIN. Ejus diſp. *de tumoribus œdematoſis ex febribus intermittentibus oriundis.* TUBING. 1762. 4. Auctore J. T. E. BOEHM. Ita HALLER. V. *pag.* 1073.

JOSEPH. WARNER in *Phil. Tranſ. n.* 495. tumorem in veſica fœminina ligavit, excidit.

Idem in *caſes in Surgery* &c. Tumor ſcirrhoſus de orbita exciſus; id absque periculo fit, ſi in ipſa orbita natus fuerit, fruſtra ſi in cerebro. Colli ſteatoma: ea mala debere integra eximi, & nihil ſuppurationi relinqui, ex parvis enim reliquiis mala renaſci maxima. De gangliis; ea noſter reſecat, reliquias enim absque malo per vinculum reſolvi; ea gelatina plena eſſe. HALLER. V. *pag.* 142.

HERMAN BOERHAAVE de GORTER. Ejus diſp. *de ſarcomate.* HARDERWYCK 1751. 4. HALLER.

REY, chirurgus caſtrenſis. Ejus *traité des tumeurs enkiſtées, quelques obſervations ſur les playes d'armes à feu: tr. des metaſtaſes, qui arrivent dans les maladies internes.* BRUXELLES 1752. 12. Mala theoria de eorum tumorum natura. Inter erodentia medicamenta admittit auripigmentum & mercurium præcipitatum rubrum. Ligat etiam tumorem & exſtirpat. HALLER.

DELAISSE in *recueil d'obſervations* &c. In tumoribus aperiendis noſter minus audax, multos etiam profundos ſolis fomentis curavit, cum alii aperire geſtirent. Oedema ſale ammoniaco utiliter fovetur. HALLER. V. *pag.* 145.

GUILIELMUS NORFORD, chirurgus. Ejus *eſſay on the general method of treating cancerous toumours endeavouring to ſhew what ſtages of that formidable diſeaſe are curable.* LOND. 1753. 8. Multa collectanea. Tumores hactenus cæcos ſub alis unguento ex hydrargyro & plumbo compoſito continuit. Per glandulas criſes ſæpe fieri, & cancrum de criſium genere poſſe eſſe, quare & facile alia in parte corporis redeat, ſi adfectam amputaveris. Cancrum tamen ſubinde, & in proprio exemplo, in pus verſum, & ſanatum eſſe. Hydrargyro utitur, decocto lignorum

&c.

&c. Quando cancrosa cutis exscinditur, nullam particulam debere relinqui, quæ decolor fuerit. Cancros uteri fere semper funestos esse: sarcoma tamen vaginæ sanatum fuisse. Emplastro ex cataputia cum mercurio præcipitato dulci fungum mammæ cancrosum sanatum esse. HALLER.

STEPH. GASPARETTI in *osservazioni* &c. Tumor cysticus de cervice amputatus, gangræna oleo terebinthinæ coercita. HALLER. V. *pag.* 145.

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus & LEMONNIER disp. *de œdemate.* PARIS 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 1351.

W. OGLE. Ejus *letter to* D. YOUNG *concerning the cure of encysted and other kinds of tumours without the knife.* LOND. 1754. 8. A magistro suo seniori chirurgo de RAFFOU didicit medicamentis internis uti, & tumoribus etiam maximis mederi, ut certos esse liceat radicitus malum esse exstirpatum. Verum arcana habet nondum revelanda. HALLER.

J. FRID. MEKEL in *Comm. Ber. a.* 1759. refert de steatomate pectoris viscera dimovente: de concremento ab intestinis secedente. HALLER. V. *pag.* 496.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. œdema. Parotis. Tumor varius. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPHUS LIEUTAUD, Familiæ Regiæ in Gallia medicus, nuper Archiatrorum comes, vir Ill., incisor & clinicus, in *hist. de l'Acad. des sciences a.* 1754. refert de tumore glandulæ thyroideæ cum corpusculo membranaceo in cavea laryngis suspenso & mobili. HALLER. V. *pag.* 151.

CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG. Ejus *monita de exscindendis tumoribus cysticis.* LIPS. 1758. 4. HALLER. V. *pag.* 722.

J. BESSIERE. V. *pag.* 595.

BRILLOUET. V. *pag.* 157.

LEAUTAUD. V. *pag.* 159.

J. ALBERT REIMARUS. V. *pag.* 731.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 161.

MAUGUE'. V. *pag.* 164.

ICART. V. *pag.* 169.

RUD. AUGUST. VOGEL in collectione *Hannöverisches Magazin a.* 1759. agit de operatione in se ipso perfecta, steatomatis colli multa cum sanguinis jactura exstirpati. HALLER. V. *pag.* 170.

CA-

CAROLI AUGUSTI DIETERICH disp. *de morbis glandularum.* LIPS. 1759. HALLER.

Recueil de plusieurs pieces concernant le traité des tumeurs, & des ulceres. PARIS 1759. 12. Variæ sunt diss. J. ASTRUCIUS contra C. A. VANDERMONDE defenditur: dudum eum virum ante F. QUESNAI eadem docuisse. Reliqua fere pertinent ad KEISERI arcana medicamenta. HALLER.

GEORG CHRIST. REICHEL. Ejus disp. *de capitis tumoribus tunicatis post cephalalgiam exortis.* LIPS. 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 1353.

SOULLIER in *Journ. de Med.* T. X. refert de tumore maligno glandularum sublingualium purgantibus medicamentis sublato. HALLER.

TERENTIUS BRADY in *Philos. Trans. Tom.* LI. P. I. seu anni 1760. retulit de tumore ingenti osseo in pelvi reperto, & de mesenterio suspenso. HALLER.

CAROL. YOUNG in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1760. refert de eodem casu, de quo Cl. BRADY.

TILLIET. V. *pag.* 172.
GOSMOND. V. *pag.* 172.
ANSELIN. V. *pag.* 173.
FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.
TITEUX. V. *pag.* 176.
GUYARD. V. *pag.* 177.
Le PEGE. V. *pag.* 177.
MAURANT. V. *pag.* 177.
LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.
JOSEPHUS CAVALLINI. V. *pag.* 179.
GEORG. MACAULAY. V. *pag.* 180.
THOM. ANTHROBUS. V. *pag.* 180.

MARCUS AKENSIDE in *Medical Transactions* T I. retulit de bono effectu vesicatorii emplastri tumoribus articulorum impositi, deinde frictionis cum oleo pedum vitulinorum institutæ. HALLER. V. *pag.* 627.

PETR. PATON. V. *pag.* 183.
VIEILLARD. V. *pag.* 184.
LEBERECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

CHRIST. ANDR. MANGOLD & H. G. RAGKMANN disp. *de generibus & speciebus tumorum.* ERFORD. 1764. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

J. GEORG.

J. GEORG. ZUBERBÜHLER. Ejus difp. *de metaftaſi morborum.* BASIL. 1764. 4. Crifes per gangrænas, & varios tumores. HALLER.

MICH. JOSEPH. MAJAULT & J. DARCET, auctor, *E. in œdemate veſicatoria ſcarificationibus tutiora.* PARIS 1764. 4. HALLER.

De GLATIGNY. V. *pag.* 187.

SOUQUET. V. *pag.* 188.

FRANCISCUS BIUMI. V. *pag.* 189.

GIOANNI ALESSANDRO BRAMBILLA. V. *pag.* 871.

RICHARD BROWNE CHESTON. V. *pag.* 191.

J. JACOB RISLER. Ejus difp. *de tumoribus cyſticis ſeroſis.* ARGENT. 1766. 4. HALLER.

JOSEPHUS JACOB. PLENCK. Ejus *novum ſyſtema tumorum, quo hi morbi in ſua genera & ſpecies rediguntur.* P. I. VIENNÆ 1767. 8. Nomina fere Græca, fpecies, genera, claffes tumorum: intercurrunt tamen etiam propriæ adnotationes. Tumorem lymphaticum ex rupto vafe aquofo natum accurate defcribit, quem fæpe vidit ægrotos occidiffe. In diftinctionibus fedulus eft. Exoftofin, tophum, gumma, & hyperoftofin diftinguit.

Idem in *Lehrſätze der praktiſchen Wundarzney* &c. I. *Theil* pleniffimum exhibet catalogum, ex lectis bonis nuperorum fcriptis, propriisque experimentis natum. HALLER. V. *pag.* 195.

DAVID van GESSCHER. Ejus *proeve over de vornaamſte langduurige gezwellen.* AMSTERDAM 1767. 8. Ordo bonus, tractatio fufa, propriæ adnotationis minus: morborum hiftoriæ & curationes ex bonis fcriptoribus collectæ. In mamma frequentius dari tumores, duros quidem, qui tamen fanationem admittant, & quos ipfos cicuta fuperaverit, quæ veros fcirrhos aut cancros non curet. Nunquam ex inflammatione fcirrhum nafci. In mamma fæpe cancri naturam in fcirrho effe, qui habeatur pro fimplici. Gula a meliceria compreffa. Ganglion nervo infidens a ganglio tendinofo differt. A fteatomate calvaria erofa, nervi auditorii & vi orii & una fenfus deftructi, quibus hi nervi præfunt. Sarcocele nullam curationem accipit. Hydrocelen nofter fanavit, partesque laxas cortice quercus confirmavit. Diverfas fpecies hydroceles CAMPERUS in eodem ægroto conjunctas vidit. Varices in fœminis fæpe in cancrum degenerare. Dari tumores frigidos, qui mammas confumant, neque dolore moto, neque inflammatione. HALLER.

J. SAMUEL a GREYERS. Ejus *caſus de excreſcentia adipoſa glandulis ſcirrhoſis conferta.* ARGENTOR. 1767. 4. Infignis curatio maximi fteato-

ſteatomatis nulla cyſtide contenti, ex labio pudendi pendentis a THEOPH. KUHNIO bono chirurgo Bernenſi reſecti. HALLER.

J. GOTTHELF HERMANN. Ejus diſp. *de oſteoſteatomate.* LIPS. 1767. 4. Egregia diſputatio. Sæpe ex nixu id malum naſci: vicina oſſa in cariem vertere; in exemplo corruptio fuit ligamenti cartilaginei inter os ilium & ſacrum. HALLER.

WILH. LUD. WILLIUS. V. *pag.* 198.

FR. THADDÆUS BERGER. V. *pag.* 199.

TELMONT de S. JOSEPH. V. *pag.* 199.

ACHILLES GUIL. le BEGUE de PRESLE & J. CAR. DESESSARTS *E. omnes ante maturitatem parotides aperiendæ.* PARIS 1768. 4. Diſputatio jam a. 1744. defenſa. HALLER.

J. THEODOR. HÜSER. Ejus diſp. *de ſteatomate.* ARGENTOR. 1768. 4. In abdomine enorme 23. librarum ſteatoma. Sarcoma in meſenterio, quod inteſtina comprimebat. HALLER.

CASP. SIEBOLD. Ejus diſſ. *de inſolito maxillæ ſuperioris tumore aliisque ejusdem morbis.* WIRCEB. 1776. 4. Laudatur valde (c). V. *pag.* 205.

HENR. MICH. MISSA & CAR. la FISSE, auctor, *E. lupiis cauſtica.* PARIS 1770. 4. HALLER.

DU BOIS. V. *pag.* 209.

VIALEZ. V. *pag.* 211.

ADOLPH. FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

GAMARE. V. *pag.* 225.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

PASCHASII BORIE, & CAR. HENR. MACQUART *E. tumores ferro potius, quam cauterio potentiali delendi.* PARIS 1772. 4. HALLER.

SCHUMACHER. V. *pag.* 233.

SCHOPPER. V. *pag.* 234.

SEVERINUS ABILDGAARD. V. *pag.* 236.

FRANC. SEGURA. V. *pag.* 237.

GIRARD, medicus ordinarius Regius. Ejus eſt *lupiologie, ou traité des tumeurs connues ſur le nom de Loupes, avec des details ſur les effets & la maniere d'agir des cauſtiques; des recherches ſur le ganglion, le Goitre* &c. PARIS 1775. 8. Cultri & cauſticorum ſolummodo fit mentio, nec horum uſus ſatis apte explicatur. Experimenta propria nulla. Definitiones,

(c) In *deutſch. allg. Bibl. 30. Band.* 1. *St.* pag. 224.

tiones, quibus abundat, non omnes vitio carent. &c. Denique ex toto opere apparet auctorem, rerum, de quibus tractat, praxin habuisse nullam. RICHTER.

TODE. V. *pag.* 241.

RAPHAEL JOH. STEIDELE. V. *pag.* 243.

(De aliis tumoribus, nempe *abscessu*, *aneurysmate*, *anthrace*, *bubone*, *cancro*, *herniis* &c. suis in locis speciatim dictum est.)

TURUNDA
SIVE
TURUNDULA, LINAMENTUM.

(Hæc iterum ex solo HALLERO collecta.)

FELIX WURZ in *practica der Wundarzney* &c. contra turundas, consolidationem vulneris impedientes: vidit a turunda ruptam venam, funesto eventu. Vide *pag.* 8.

GUILIELM. FABRICIUS in *L. von dem Gliedwasser* &c. pro turundis etiam. V. *pag.* 859.

CÆSAR MAGATUS. V. *vulnera.*

LUDOVICUS PANTHIONUS (vel PANTHIOT). Ejus *de usu turundarum.* BASIL. 1628. 4.

DANIEL BECKER. V. *pag.* 21.

YSBRAND de DIEMERBROEC. V. *vulnera.*

J. B. LAMZWEERDEN in *appendice ad armamentarium* &c. A turunda inmissa in thoracis vulnus epilepsia. V. *pag.* 878.

RICHARDUS WISEMANN. V. *vulnera.*

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige practyc* &c. contra turundarum usum, ut de manus dorso turundam extraxerit, quæ maximos dolores civerat. V. *pag.* 48.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *observationibus raris.* &c. Turunda ex naribus emissa, in sinum procul dubio frontalem depacta. V. *pag.* 56.

GUALTH. HARRIS in *dissertationibus* &c. turundas in plerisque casibus reprobat, & simplicem MAGATI medicationem laudat. V. *pag.* 339.

JOHANNES COLEBATCH. V. *pag.* 68.

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *vulnera.*

DIONYSIUS SANCASSANI. V. *vulnera.*

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. a vulneribus cruentis turundas rejicit. V. *pag.* 75.

J. CASPAR SCHWARZ. V. *vulnera.*

J. JACOB BAIER. Ejus diſp. *de turundis.* ALTDORF. 1707. 4. Eas contra MAGATUM defendit, erudita diſſertatione, qua antiquitates turundarum exponuntur. V. *pag.* 909.

PAUL. HIERONYM. BIUMI. V. *pag.* 84.

FULVIUS GHERLI. V. *pag.* 92.

RENAT. JACOB. CRESCENT. GARENGEOT in *traité des operations* &c. turundas fere rejicit. V. *pag.* 306.

SALVATOR FRANCISCUS MORAND. V. *pag.* 95.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *inſtitutionibus* &c. turundas ex filis mollibus a Belgis optime parari; carptum Gallicum ex laceratis pannis minus convenire. Raro turundas prodeſſe. V. *pag.* 106.

ANTON. FERREIN in *élémens de Chirurgie* &c. turundas raro locum habere. V. *pag.* 106.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *vulnera.*

CLAUD. NIC. le CAT anno 1734. præmium meruit tractatu de uſu turundarum. Præter naturam eſſe; neceſſarias tamen quando ſcopus eſt vulneris conſolidationem impedire; ut in fiſtula ani diſſecta, quam nolis conſervere. Ita turundis opus eſt, quoties corruptus humor in imo eſt ſinu: tum in fiſtulis, quas cultro nefas eſt aperire, aut quoties ſubeſt corpus aliquod peregrinum; aut in pectoris vulneribus alioquin in empyema tranſituris; in calculis intra veſicam reſidibus. V. *pag.* 529.

JOH. de BUCHWALD. Ejus diſp. *de deſideratis quibusdam in Chirurgia, & quidem hac vice de turundarum abuſu.* HAFN. 1736. 4.

TOUSSAINT GILBERT BOUILLAND *E. turundarum intromiſſio pectoris vulneribus noxia.* PARIS 1736. 4.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 686.

MICH. PEAGET & FR. BEDAULT *E. noxiæ vulneribus turundæ.* PARIS 1744. 4.

. . . . Des PORTS. V. *vulnera.*

Le BLANC. V. *pag.* 837.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

VARIX.
SIVE
CIRSUS, IXIA.

HIPPOCRATES in L. περι ἑλκων agit etiam de varice. HALLER. Vide *vulnera*.

A. C. CELSUS *de re medica* L. VII. cap. 30. 31. de varicum cura. WALTHER. V. *pag*. 287.

C. PLINIUS in L. XIX. refert de exciſo MARII varice. HALLER. V. *pag*. 997.

LEONIDES varicoſa vaſa ſpermatica debere ligari (a), ſi omnia varicoſa fuerint, cum teſte ejici, ventoſum varicem non debere tangi. HALLER. V. *pag*. 320.

ANTYLLUS curationem varicis docet (b); elevat hamo, incidit. HALLER. V. *pag*. 406.

GALENUS in L. *de tumoribus* &c. agit etiam de varice. HALLER. V. *pag*. 1331.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. ſ. 2. cap. 84. de varicibus. WALTH. Varices ligat & exſcindit. HALLER. V. *pag*. 265.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. cap. 82. de varicum cura: eas excidit. WALTH. V. *pag*. 293.

RHAZEUS in L. XII. de varicibus. Incidi debere & evacuari, deinde frequenter ſanguinem de vena mitti, ut fidelis ſit ſanatio. HALLER.

Idem in L. IX. *ad Almanſorem* tit. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 265.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. tract. 3. cap. 14. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 2.

BARTHOLOMÆUS de MONTAGNANA in *conſilior. & var. tract. conſ.* 233. 234. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 372.

J. BAVERIUS de BAVERIIS in *conſilior. de re medica* &c. *conſ.* 79. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 3.

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. pag. 101. de cura varicum. WALTH. V. *pag*. 420.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. XXIX. cap. 19. de varicum curatione. WALTH. V *pag*. 300.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 35. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 313.

(a) Apud AETIUM L. VI. cap. 64. (b) Apud ACTUARIUM L. XII. cap. 2.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS in *compend. chirurg.* pag. 167. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 271.

ANDR. VESALIUS in *paraphrafis* &c. cap. 9. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 375.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* L. VI. cap. 14. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROS. PARÆUS in *operum* L. XII. cap. 20. de curatione varicum per excifionem. WALTH. V. *pag.* 301.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. obfervat.* L. II. pag. 274. (c) de varice. WALTH. V. *pag.* 425.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurg.* L. I. cap. 58. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYM. MERCURIALIS in *var. lect.* agit etiam de varicibus. HALLER. V. *pag.* 851.

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoife* &c. varices a chirurgo LE JEUNE efcharotico medicamento aduri, ut efchara fponte permittatur delabi. HALLER. V. *pag.* 11.

JULIUS MANCINUS. Ejus *tractatus duo*, *alter de varicibus*, *alter de reficiendo nafo.* FRANCOF. 1586. 8. HALLER. Confer *pag.* 635.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. pag. 155. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 12.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operat. chirurg.* pag. 130. de varicum curatione. WALTH. V. *pag.* 302.

GUILIELM. FABRICIUS in *obfervationum* &c. *centuria* IV. Varix brachii craffitie vinctus & curatus. HALLER. V. *pag.* 274.

FELIX PLATERUS in tract. *de vitiis* cap. 3. agit etiam de varicum curatione. WALTH. V. *pag.* 385.

SEBAST. CORTILIO *de chirurg. inftitut.* L. IV. cap. 14. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 17.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. III. cap. 6. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. fect. 5. cap. 15. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 17. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 18.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. IV. pag. 634. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB.

(c) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico-practici* Parte I. pag. 97. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUR. SEVERINUS *de recond. abſceſſ. nat.* L. V. venas varicoſas acu compungit. HALLER. V. *pag.* 276.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. II. pag. 366. de cura varicum. WALTH. V. *pag.* 23.

J. HENR. AGERIUS. Ejus *de varicibus.* ARGENT. 1650. 4. HALLER.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii chirurg.* pag. 185. (d) de varicum ſectione. WALTH. Ingenue fatetur, errorem in varice ſecando ſe commiſiſſe. HALLER. V. *pag.* 877.

J. JACOB. WEPFER in *obſervationibus* &c. pag. 108. varices ſub clavicula. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 22. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 316.

GEORGIUS SEGER. Ejus *de aneuryſmate venarum, ſ. varicibus.* BASIL. 1661. 4. HALLER.

J. LAURENTIUS BAUSCH in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. in fœminis gravidis varices ſponte rumpi. HALLER. V. *pag.* 453.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curationibus propriis* &c. etiam varices habet. HALLER. V. *pag.* 30.

CHRIST. FRID. GARMAN in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* III. *obſ.* 204. mors ex rupto varice. HALLER. V. *pag.* 401.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de varice.* JENÆ 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

GEORG. FRANK. V. *pag.* 36.

J. MICHAEL FEHR. V. *pag.* 40.

BERNARD. CHRISTINUS in *obſervationibus medicis* &c. varices absque ferro curavit. HALLER. V. *pag.* 317.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. a.* 1708. *Menſ. Jul.* pag. 312. varices quid ſint. *Ann.* 1723. *Aug.* p. 332. varicum cauſa & cura. ALBERTI. V. *pag.* 49.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* II. *Menſ. Febr. obſ.* 1. pag. 53. de varicum metatheſi. *Octobr. obſ.* 17. p. 500. varices in brachio ſiniſtro. ALBERTI. V. *pag.* 52.

HENR. EMANUEL MEURISSE. V. *venæ ſect.*

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

GUALTH. HARRIS. V. *pag.* 339.

J. B.

(d) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 35. de varicibus.

Idem in *pathologie de Chirurgie* Parte I. cap. 11. de varicibus. V. *pag.* 305.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.

CASPAR PETZOLD. V. *pag.* 71.

ANT. MARIA VALSALVA in *tract. de aure humana* &c. Varix, f. tumor ſanguineus occipitis a vena maſtoidea natus. HALLER. V. *pag.* 394.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. II. grumum coacti ſanguinis ſimilia in vicinis venis coagula facere, eorumque grumum excidi debere. Varices gangrænoſos aut ſuppuratos pertinacium ulcerum cauſas eſſe. Quando varices noſter excidit, non ſolet venam ligare, neque ſanguinis jacturam metuit. Venam medinenſem Arabum videri varicem eſſe. Ut varix excidatur. HALLER. V. *pag.* 76.

CORNEL. TRIOEN in *obſervationibus* &c. Varicoſum inteſtini recti concrementum. HALLER. V. *pag.* 1146.

MICH. ALBERTI in *ſyſt. jur. prud. med.* Parte II. pag. 568. &c. ex quibus cauſis oriantur varices; earum cura quid maxime requirat. ALBERTI. V. *pag.* 608.

LUDOV. LAMORIER. V. *pag.* 342.

CHRISTIAN. GOTTFRID. STENZEL in *Comm. Litt. Nor. a.* 1731. agit de varicibus. HALLER. V. *pag.* 1481.

J. STORCH. V. *pag.* 98. & 1153.

PAUL. HENR. GERARD MOEHRING. V. *pag.* 107.

GOTTWALD SCHUSTER in *gründliche Anweiſung* &c. varices ad antiquorum morem jubet excidi. HALLER. V. *pag.* 119.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

DAVID van GESCHER. V. *pag.* 1489.

GEORG. CLEGHORNE. V. *pag.* 197.

J. CHRISTIAN ANTON THEDEN. V. *pag.* 211.

VENÆ SECTIO
SIVE
PHLEBOTOMIA.

(Omnes, qui hic continentur, auctores ex HALLERO collegi.)

HIPPOCRATES in L. περὶ ἑλκῶν venæ ſectionis encheireſin habet. Vide *vulnera*.

Arabes libellum habent *de venæ ſectione, & ventoſis*, quem HIPPOCRATI tribuunt (b).

ARISTOTELES agit (c) de vena ſub lingua ſecanda. V. *pag.* 588.

HERACLIDES venam frontis in phrenitide ſecabat (d), & ſub lingua (e).

ASCLEPIADES venas varias aperiebat, etiam angularem (f). V. *pag.* 406.

A. C. CELSUS in L. II. cap. 10. arteriam venæ loco inciſam negat ſaneſcere. V. *pag.* 287.

ARETÆUS in *diut. cur.* L. I. cap. 2. proprio ferramento in cephalæa ſanguinem de naribus detrahi jubet. In *acut. cur.* L. II. cap. 2. venarum delectum recepit; inter minimum digitum & medium venam ſecuit. V. *pag.* 291.

CÆLIUS AURELIANUS in *acut.* L. I. fin. & cap. 12. venæ frontis & linguæ ſectionem rejicit. V. *pag.* 293.

ANTYLLUS fuſe de variis venis, quæ inciduntur, ut ſanguis mittatur, de frontis venis, de tribus venis brachii. In debilibus & pinguibus ſuperiorem recte incidi, mediam, ſi ſubitam evacuationem quæſiveris; alia occaſione inferiorem, cujus tamen inciſio gracilibus non conveniat. Hæc ORIBASIUS ex ANTYLLI L. II. *de præſidiis evacuantibus* (g). Denique adminiſtratio venæ incidendæ ægris: quibus vinculum inferre neceſſarium ſit, quibus nempe muſculi brachii elati ſunt. In vena frontis aut linguæ vinculum collo circumdandum, ſi in manu fovendum calida (h). Ut punctim ſecetur (i), tranſverſim, recta, oblique (k). Ut fiat, ut ſanguis facilius fluat (l). De arteriarum ſectione (m), ſub cute ad occiput, ſecus aures, in vertice verſus ſinciput, non adeo de iis arteriis, quæ a temporibus

bus

(b) HERBELOT p. 975. Et in coll. ASHMOLEANA n. 7803. *phlebotomia* HIPPOCRATIS. (c) In *anim. hiſt.* L. VIII. c. 21. (d) CÆLIUS *acut.* L. I fin. (e) Idem ib L. III. c. 4. (f) CÆLIUS *tard.* L. I. c. 4. conf *tard.* L. III. c. 8. (g) In *collect.* L VII. cap. 7. (h) Ibid. cap. 9. (i) Ibid. cap. 10. (k) Ibid. cap. 11. (l) Ibid. cap. 12. (m) Ibid. cap 13.

bus ad frontem pertinent. Cum periculo secari, quæ ante aures sunt; in occipite debere sectionem ad os usque duci, & os ipsum dividi. V. *pag.* 406.

GALENUS in L. *de plenitudine* delectum venarum ad certarum partium mala levanda admittit, & eas venas describit. Arteriotomen in temporibus & post aures laudat. Incisam in cubito arteriam se injecto vinculo absque aneurysmate sanasse, & præstare totam dissecare arteriam. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS in L. VII. de venæ & arteriæ sectione agit.

Idem in majoris compendii magnæ collectionis. L. I. de venarum, quæ secantur selectu: tuto cephalicam, mediam ob nervum non sine periculo secari. V. *pag.* 264.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. de chirurgicis administrationibus. Magna venarum, quæ inciduntur varietas, etiam angularis oculi, narium venæ internæ. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. III. agit de venæ sectione, cum selectu venarum ad scholarum sensum. V. *pag.* 358.

JOHANNITIUS veriori nomine HONAIN. Ex ejus libro *de minutionibus*, magnum de venæ sectione fragmentum RHAZEUS excerpsit: de venis incidendis mirus locus, in quo auctor ait aliquando solidas & absque cavo (n) reperiri. V. *pag.* 1252.

RHAZEUS in L. VII. periculum sectionis venæ basilicæ non præteriit, quod est a subjecta arteria. In L. XV. agit etiam de selectu venarum, quas secuisse profit. Venam secundum longitudinem debere incidi, non in transversum. Ad jugularem (*guides*) optimum cultellum requiri. Facilius macilentos animo linqui. Varia de venæ sectione. Si vena cephalica detegi nequeat, quamcunque aliam in parte domestica brachii venam debere aperiri. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IX. de venarum selectu quam fusissime agit. V. *pag.* 295.

AVICENNA. Ejus L. *de phlebotomia* M. S. est in Bibl. Reg. Par. n. 6988. V. *pag.* 629.

ALBUCASIS in L. II. agit etiam de venarum selectu & sectione: inter varia ferramenta ad venam incidendam habet latum, quod percutitur, quali veterinarii utuntur. Ut vena medinensis lente extrahatur. V. *pag.* 267.

ROGERIUS. Ejus L. *de omnium venarum phlebotomia prodiit* BASIL. 1541. fol. Idem fuerit ROGERIUS, qui *pag.* 2.

BRU-

(n) Apud RHAZEUM L. XV. cap. 1.

BRUNUS in *Chirurgia* &c. venas parvas in oculo ligare, & incidere jussit. V. *pag.* 2.

PETRUS de APONO in *conciliatore* &c. agit etiam de diversarum venarum sectione. V. *pag.* 270.

BERNARDUS GORDON. Ejus L. *de phlebotomia* M. S. servatur in Bibl. Caj. Gonv. Cant. n. 844. & in BERNAD. Cod. Britt. n. 3682. & in Bibl. S. Petr. Cantabr. n. 1825. & in Bibl. ASHMOLE. n. 7764. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA. V. *pag.* 296.

RICHARDUS ANGLICUS, circa hæc tempora vixisse videtur. Ejus codices supersunt de phlebotomia, in quibus venis, quo tempore, in quibus morbis debeat institui. Sunt in Bibl. H. SLOANE n. 8758. & in Bibl. Reg. Par. n. 6988.

LEONARDUS BERTAPALIA in L. *super quartum* &c. aliqua etiam habet de venarum delectu, & incisionis administratione. V. *pag.* 3.

JOHANNES de KETHAM, qui KARTHAN a GESNERO, & ab Italis ALEMANNUS vocatur. Ejus *fasciculus Medicinæ* prodiit VENET. 1491. fol. 1495. fol. 1500. fol. 1513. fol. 1522. fol. Idem procul dubio opus cum JOHANNIS de BETHAZ *fasciculo Medicinæ* VENET. 1491. fol. Primus est tractatus de phlebotomia. De varietate venarum, quæ secantur. De planetis, faventibus aut repugnantibus.

Codices M S. chirurgici incertæ ætatis.

M. JO. de MIRAPICE *phlebotomia* est in Bibl. ASHMOLE. n. 7738.

JOH. de AQUILA *de phlebotomia* versus elegiaci in Bibl. Reg. Par. n. 6884.

Magistri HENRICI de WINTON *liber phlebotomiæ* in Bibl. Colleg. nov. Oxon. n. 1135.

Liber phlebotomiæ secundum magistrum Maurum in Bibl. Colleg. nov. Oxon. n. 1135.

Anonymi *the mirour of phlebotomy* in Bibl. SLOAN. n. 8770.

Anonymi *de phlebotomia* in Bibl. CAJ. GONV. n. 977.

Anonymi *tract. de phlebotomia* seculi XIV. est in Bibl. R. P. n. 7036.

Anonymi *epistola de phlebotomia* seculi XV. est in Bibl. R. P. n. 6837.

ANTOINE d'AVIGNON *de la phlebotomie* . . . . 1518. 8. Hispanice vers. a J. LAURENTIO CARNIZER . . . 1533. fol.

ALEXANDER SEIZ v. MARPACH. Ejus *vom Aderlassen wenn es Nutz, oder Schad sey mit allen Umständen, auch von den Ventosen, und*

Köpfen trucken oder nass. NÜRNBERG 1529. 8. Superstitiosus scriptor. Idem fuerit libellus: *Aderlassbuch vom rechten Gebrauch der Aderlass und Schröpfen sämmtlichen bewährten Arzneymitteln.* NÜRNBERG 1599. 8. 1600. 8. 1601. 8.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS. Ejus *gründlicher Unterricht vom Aderlassen* &c. V. *pag.* 272.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. II. de venæ sectione. V. *pag.* 421.

JOH. DRYANDER *der ganzen Arzney* &c. agit etiam de locis, in quibus venæ secantur, quos inter sunt omnino insoliti aliqui, ut in parte suprema & anteriore tibiæ. V. *pag.* 421.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 875.

AMBROS. PARÆUS in *operum* collectione L. XVI. agit etiam de venæ sectione; lanceolam habet nostræ similem. V. *pag.* 301.

GUILIELMUS DUPUY, civis Gratianopolitanus, & medicus, vixit circa a. 1558. Ejus est *phlebotomie artificielle utile aux medecins & necessaire à tous chirurgiens.* LION..... 8.

LEONHARD. BOTALLUS. Ejus *de venæ incidendæ* &c. *modo.* V. *pag.* 851.

MARTIN RULAND, senior, Frisingensis, alchemista. Ejus *de venæ sectione, de scarificatione, & ventosatione.* ARGENT. 1567. 12. BASIL. 1627. 8. Germanice *vom Aderlassen und Schröpfen.* BASIL. 1613. 8. Quæ vena, ejusque loco utilius secetur, sic de scarificatione, inanis liber.

Aderlass Büchlein, das ist Bericht vom Aderlassen und Schröpfen. FRANKFURT 1569. 8.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal.* &c. Magna mala ex læso in venæ sectione nervo. V. *pag.* 9.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universal.* &c. L. V. agit de venæ sectione. V. *pag.* 10.

HORATIUS AUGENIUS. Ejus L. X. *de ratione curandi per sanguinis missionem.* TURIN 1584. 4. Liber nonus huc facit, quo de arteriotome dicitur, eaque tota rejicitur, deinde venæ sectionis encheiresis, instrumenta, locus traduntur.

J. JACOB. MAGNUS in L. *de malleolorum scarificatione* &c. vinculo sub genu injecto absque dolore ad tres libras sanguinis emisit: addit, posse etiam suras percuti. V. *pag.* 1408.

PETRUS PAULUS MAGNUS, chirurgus Placentinus. Ejus *discorso sopra il modo di sanguinar, attacar i sanguisughe, le ventose, le fregazioni ed i vesicatori al corpo umano.* ROMA 1583. 4. 1584. 4. 1586. 4. 1616.

1616. 4. 1626. 4. Gallice LION 1586. 12. Videtur castra secutus, nam a. 1551. in PEDEMONTIO fuit, a. 1571. in HISPANIA, & historias curationum ROMÆ peractarum anni 1581. citat. Princeps opus est de venæ sectione, quam longe numerosioribus in venis celebrat, quam quidem vulgo fieri solet, etiam in poplite, saphena minori; ingenuus homo, qui non aliam venam velit incidere, quam a medico imperatam, etiam tunc, quando ea fere nequit secari. Cephalicam sinistram incidit decumbente ægro, frontalem reclinato capite; sola utitur lanceola. Jugularem venam metuit aperire. Parvam incisionem nocere, sanguine in cellulosam telam effuso. De hirudinibus fuse, etiam intus naribus admotis, & ani venis, tum temporibus.

J. BAPTISTA SYLVATICI. Ejus *de secanda in putridis febribus salvatella, deque nostro in secandis venis modo cum antiquis comparato.* MEDIOLANI 1583. 4.

Ejus *controversiæ medicæ numero centum.* MEDIOLANI 1601. 4. Aliqui tituli sunt chirurgici, ut n. 39. num cucurbitulæ possint venæ sectionis vices tenere: respondet noster, posse utique secundario totum corpus inanire. *Controv.* 96. bonum compendium venæ sectionis, ut a veteribus sit administrata.

CONSTANTINUS LUCAS. Ejus *expositio in* AVICENNÆ *capita de phlebotomia, hirudinibus.* TICIN. 1583. 8.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. IX. Nervus in venæ sectione ictus funesto eventu. V. *pag.* 381.

PROSPER ALPINUS in *Medicinæ Ægyptiæ* L. II. agit de variis sanguinem mittendi modis. Ægyptii in universum plurimum indulgent venarum in capite sectioni, quod frequentissimas ophthalmias patiantur. Venas secant pone aures, in oculo, fronte, temporibus, naso, jugulo, poplite. V. *pag.* 13.

Idem in opere *de Medicina methodica* iterum de venæ sectione agit. V. *pag.* 274.

NICOLAUS GYER. Ejus *phebotomy, or method of healing by letting blood.* LONDON 1592. 4.

GUIL. FABRICIUS in *kurze Beschreibung der Vortreflichkeit* &c. Mortes ex administrationibus imperitorum chirurgorum, ex vasis læsis, percussa in venæ sectione arteria. Perniciose duas eodem tempore venas aperiri. A sectione venarum raninarum suffocatio. V. *pag.* 598.

FR. COURCELLIUS. Ejus *de vera sanguinis mittendi ratione.* FRANCOF. 1593. 8.

MART. HELLING. Ejus *theses de phlebotomia.* MARBURG 1594. 4.

Alexander Massaria. Ejus *de ſcopis mittendi ſanguinem.* Vicentiæ 1598. 4. Cucurbitularum uſum rejicit. Sed & hirudines ei diſplicent. V. *pag.* 384.

Ern. Soner & Abrah. Boxbarter *de ſanguinis detractione per venas.* Noriberg. 1606. 4.

Jul. Cæs. Claudinus. Ejus *ingreſſus ad infirmos* L. II. Bonon. 1612. 4. & alias. In L. II. ſect. 1. agit de venæ ſectione, ſcarificatione, hirudinibus. Etiam materiam chirurgicam tradit, & in ſect. 2. medicamenta vulneraria. Nihil valde habet proprii. V. *pag.* 386.

Tobias Tandler. V. *pag.* 852.

Ambrosius Rhodius. Ejus *de ſanguinis miſſione.* Basil. 1612. 4. Duæ diſputationes.

J. Baptista Cortesius. V. *pag.* 359.

Theod. Collado in *adverſariis* &c. venam in naribus utique poſſe incidi, & in morbis cerebri utiliter ſecari: eſſe etiam ubi ea vena caſu ſecta ad necem uſque ſanguinem profuderit. V. *pag.* 353.

Franciscus Peccetti. V. *pag.* 18.

Christophorus Grarano. Ejus *phlebotomus tratado de la flebotomia.* Sevilla 1618. 8.

Melchior Sebiz, Profeſſor Argentoratenſis longævus, laborioſus & in legendis libris diligens, non perinde in adnotandis naturæ variis eventis. Potiſſimum diſputationes ſcripſit, ſed eas numeroſas. *De venæ ſectione* 29. diſputationes edidit Argent. annis 1619. & 1620. 4. etiam cum inſtrumento.

Ejus *problemata medica de venæ ſectione.* Ibid. 1620. 4.

Ejus *problemata phlebotomica ex Galeni libro de curandi ratione per ſanguinis miſſionem, hirudines* &c. *depromta.* Ibid. 1631. 4.

David Planis Campy *de la phlebotomie.* Paris 1620. 12.

Johannes Colle in *Coſmetore Mediceo* &c. V. *pag.* 19.

Pierre Heurtault, chirurgus Cadomenſis. Ejus eſt *traité de la phlebotomie.* Caen. 1622. 8. De revulſione, derivatione, effectu ſalubri venæ ſectionis vario. Loci varii, ubi vena inciditur. Menſura emiſſi ſanguinis. Ipſa adminiſtratio. De arteriotome. Pleraque ex veteribus.

Martinus Pansa. Ejus *conſilium phlebotomicum, oder Aderlaſsbüchlein, nebſt fünfzig Fragen vom Blut, und Blutlaſſen.* Leipzig 1624. 8.

J. Rudolph. Camerarius in *ſyllog. memorab.* &c. aliqua etiam habet de venæ ſectione. V. *pag.* 19.

JOHANNES MARIA CASTELLANI, Romanus Profeſſor. Ejus eſt *phylacterium phlebotomiæ & arteriotomiæ.* ARGENTOR. 1628. 8. Phlebotomiæ aliqua præcepta, & icon venarum ſubcutanearum: icon variarum directionum, quas chirurgus lanceola ſequatur: aliqua ad arteriotomen, etſi non putes eam unquam eſſe molitum. Germanice cum titulo *Bericht vom Aderlaſſen, überſetzt durch* LAZ. van der HEYDE prodiit STRASBURG 1631. & cum titulo *Verzeichniſs aller Adern; wie ſolche ſollen geſchlagen werden.* NÜRNBERG 1665. 12.

ALPHONSUS MANNOZ. V. *pag.* 20.

J. HENR. KIRCHBERGER. Ejus *aphoriſmi oder kurze Regeln, wie der Bader mit der Aderlaſs ſich verhalten ſolle.* NÜRNBERG 1628.

TIBERIUS MALFI in *nuova prattica* &c. L. II. agit de venæ ſectione. Venarum, quæ ſecari ſolent nomina, & de arteriis aliqua: inſtrumenta varia, nonnulla ridicula. Venam obſcuram tepida fotam conſpicuam reddit. Caſus varii infelices, venæ lingualis, cujus hæmorrhagia in perſona illuſtri non potuit compeſci. Arteria periculoſe percuſſa in alia: demum ex imperita inciſione eryſipelas. V. *pag.* 20.

JEAN BONNART. Ejus *methode pour bien ſaigner, utile à tous chirurgiens en quelle partie, de quelle veine — les accidens qui arrivent pour être mal faite.* PARIS 1628. 8. V. *pag:* 1015.

M. AUR. SEVERINUS. Ejus *ſerio phlebotome caſtigata, ſ. de venæ ſalvatellæ uſu & abuſu cenſura.* HANAU 1654. 4. FRANKFURT. 1668. 4. Potius anatomici & clinici eſt argumenti. V. *pag.* 276.

DAVID LAIGNEAU. Ejus *de la ſaignée.* PARIS 1635. 8.

FRANC. SANCHEZ. In ejus *operibus* &c. huc referas librum de phlebotomia. V. *pag.* 1042.

MELCHIOR POLIS. Ejus *de venæ ſalvatellæ ſectione.* FRANCOF. ad VIADR. 1636. 4.

ZACHAR. BRENDEL. Ejus *de venæ ſectione.* JENÆ 1636. 4.

PHILIPPUS GRULING. V. *pag.* 702.

HIERONYM. CORTES. V. *pag.* 852.

PAUL. MARQUART SLEGEL. Ejus *de ſaluberrimo venarum in corpore humano ſecandarum delectu.* JENÆ 1641. 4. V. *pag.* 447.

FACONDINUS ANGELINUS. Ejus *methodus pro venæ ſectione eligenda.* PATAV. 1641. 4.

DIDA-

DIDACUS PEREZ BUSTOS, PHILIPPI IV. phlebotomus. Ejus *tratado breve de phlebotomia.* MADRIT 1641. 8. 1647. 8.

J. THEOD. SCHENK. Ejus *illuſtrium problematum circa venœ ſectionem occurrentium decades.* JENÆ 1667. 4. V. *vulnera.*

JOSEPH. SCHMIDT. Ejus *examen phlebotomicum oder gründlicher Bericht von dem Aderlaſſen.* AUGSPURG 1644. 12 1653. 12.

Ejus *Unterſuchung von Aderlaſſen und Schröpfen.* AUG. VIND. 1653. ASTRUC habet etiam annum 1654. (o). Idem forte libellus cum priori.

GERVAIS. Ejus *phlebotomia heroico carmine adumbrata.* PARIS 1648. 4.

GUIDO PATINUS. Ejus L. *touchant les fievres malignes & l'uſage de la ſaignée & des veſicatoires.* PARIS 1650. 8. V. *pag.* 450.

DECOMBES. Ejus *le medecin charitable avec une ſuite qui traite de la ſaignée.* LYON 1653. 1655. 1679.

J. SOPHRONIUS KOZAK. V. *pag.* 702.

CHRISTOPHORUS BENNET. V. *pag.* 878.

JAC. ISRAEL. Ejus *de phlebotomia & arteriotomia.* HEIDELBERG 1656. 4.

Treatiſe of phlebotomy with the uſe of cupping glaſſes and leeches. LONDON 1658. 8.

JOSEPHUS GALIANI. Ejus *idea del cavar ſangue.* PANORM. 1659. 12.

PHILIBERT JONDAT (p). Ejus *de la ſaignée.* PARIS 1662. 12. Germanice REGENSPURG 1710. 8.

GEORG. KRESLIN. Fjus *neu vermehrtes und verbeſſertes Handbüchlein.* NÛRNBERG 1665. 8.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IX. X. *obſ.* 55. arteria in venæ ſectione læſa, ſanguis effuſus, putridus, exemtus, & malum absque injecto vinculo ſanatum. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLIN in *obſervationibus* &c. Mors ab arteria brachii venæ loco inciſa. V. *pag.* [illegible]o.

J. HENR. MEIBOM. Ejus *de ſanguinis eductione.* HELMSTADT 1674. 4 V. *pag.* 448.

TARDUCCIO SALVI da MACERATA in *miniſtro del medico* agit etiam de venæ ſectione Venarum ſelectus: varium genus lanceolarum, etiam

(o) Male vertit ASTRUC, ut titulus ſit, de uſu venæ ſectionis & cucurbitularum in lue venerea. SCHMIDTIUS ſcripſit & de venæ ſectione & de lue venerea. Ita HALLER. (p) KESTNERUS in *Bibl. Med.* T. II. cap. 8. pag. 692. JONDOT vocat.

etiam baliſta, quam ad certam profunditatem dimittas, non ultra ſe demerſuram. V. *pag.* 31.

Cintio d'Amato. V. *pag.* 31.

Caspar Theoph. Bierling in *adverſariis* &c. Ex raninæ venæ ſectione (arteriæ, ut putes) varia mala. V. *pag.* 34.

Joh. Bohn. Ejus diſp. *de phlebotomia culpoſa.* Lips 1713. 4. V. *pag.* 602.

Cornel. Solingen in *manuale operation* &c. agit etiam de venæ ſectione fuſiſſime. V. *pag.* 304.

J. Nic. Pechlin in *obſervationum* &c. L. II. *obſ.* 10. de venarum ſecandarum delectu, cui parum tribuit. V. *pag.* 37.

Nicol. Blegny in ejus *Journal des nouvelles découvertes* &c. Lange agit de venarum ſecandarum ſelectu. V. *pag.* 42.

Jacobus Sponius. V. *pag.* 879.

Cornelius Bontekoe. V. *pag.* 44.

Matth. Godofr. Purmann in *curioſis obſervationibus* &c. Princeps, cui nervus in venæ ſectione compunctus erat, & in quo gangrænæ erat periculum, morti ereptus. V. *pag.* 45.

Joh. Hellwig in *obſervationibus* &c. A venæ ſectione gangræna. V. *pag.* 46.

Janus Abrahamus a Gehema. V. *pag.* 48.

L'art de ſaigner accommodé aux principes de la circulation du ſang, par une Me. Chirurgien de Paris (Henri Emanuel Meurisse). Paris 1686. 12. 1689. 12. 1728. 12. quam editionem M. de Vaux auxit. Nitida eſt editio a. 1686. Selectus venarum. In venæ temporum inciſione ægre os vitari. Encheireſis in quaque vena peculiaris. Ipſa ſectio. Faſciæ. Infelix venæ ſectio: tendinis læſio & arteriæ. Arteriæ injectum vinculum. Teſtimonium de invento a. 1674. prælo *tourniquet.* Cucurbitulæ, hirudines, varices.

Tobias Schützen in *chirurgiſcher Handleiter* &c. etiam de venæ ſectione in pede V. *pag.* 58.

Petrus Dionis in *cours d'operations* &c. fuſe etiam de venæ ſectione agit. Exemplum chirurgi, qui arteriam inciſam preſſione ſola & diuturna deligatione ſanavit. Undecies in uno anno celebrem chirurgum arteriam pro vena incidiſſe. De ſcuto, ſ. ponte Bourdelotii, per ſulcum ſanguinis motum permittente. V. *pag.* 304.

Conradus Horlacher. Ejus *ſchädliche Wirkung des Aderlaſſens und Purgierens.* Francfurt und Leipz. 1691. 8.

J. Pe-

J. Petrus Wahrendorffer. Ejus *Bedenken über C. Horlacher von den Wirkungen des Aderlassens und Purgierens.* Frankfurt 1691. 4. Contra Horlacherum scripsit.

Ejus *Unterricht vom Aderlassen.* Budissin 1709. 8. alii 1719. 8.

C. Zee. Ejus disp. *de phlebotomia.* Leid. 1692. 4.

J. B. Verduc in *traité des operations* &c. cap. 17. etiam de venæ sectione agit. V. *pag.* 305.

Georg. Detharding. Ejus disp. *de missionibus sanguinis artificialibus.* Hafn. 1738. 4. V. *pag.* 468.

Frid. Hofman. Ejus disp. *de venæ sectionis prudenti administratione.* Halæ 1723. 4. V. *pag.* 324.

Antonius Faba. Ejus *prattica di barbieri circa il cavar sangue, ed altre cose appartenenti a detto officio.* Messan. 1698. 8.

Georg. Ernest. Stahl. Ejus disp. *de phlebotomia.* Halæ 1701. 4.

Ejus *de venæ sectione in pede, & aliis certis corporis regionibus.* Ibid. 1705. 4. V. *pag.* 469.

Sebastianus Rotari. Ejus *ragioni contra l'uso del salasso, e delle ventose.* Verona 1699. 4. Venezia 1701. 4. & in *operibus* Venet. 1744. fol.

Aderlasbüchlein nebst 50. *Fragen vom Blutaderlassen und Schrepfen.* Schneeberg 1700. 8.

Philippus Hecquet, vir religiosus, sed in adversarios præconceptarum suarum opinionum satis acris. Ejus *explication physique & mechanique de la saignée.* Chambery 1707. 12.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Laurentius Heister in *institution. chirurg.* Parte II. cap. 2. &c. de venæ sectione. Cæphalicam venam a minus peritis tutius secari. Pro lanceola adversus elastrum. De varietate venarum. V. *pag.* 82.

Michael Alberti. Ejus disp. *de venæ sectione duplicata.* Halæ 1726. 4.

Ejus *observationes & cautelæ chirurgico-practicæ circa encheireses phlebotomiæ.* Ibid. 1744. 4. V. *pag.* 608.

Bernardus Melli, pater, chirurgus Venetus, posthumum reliquit opusculum *la lancetta in prattica*, quod adnotationibus auctum filius Sebastianus edidit Venet. 1717. 8. Pater encheireses simpliciter proponit, simplex & superstitiosus. De balista, quæ elatere in venam adigitur; de vena pro saphena supplenda inter extremam fibulam & tibiam: de Avi-

cennæ

CENNÆ lanceolis pilum habentibus & non habentibus. De variis quæ secantur venis. De cucurbitularum usu. Filius verbosus varii argumenti addidit adnotationes.

BARTOLOMEO CORTE. Ejus *riflessioni sopra alcune opposizioni intorno al salasso.* MILANO 1713. 12.

J. CASPAR REISS. Ejus *gründliche Untersuchung des Aderlassens und Schröpfens.* AUGSPURG 1744. 8. 1751. 8. V. *pag.* 89.

J. BAPT. VERNA. Ejus *phlebotomia princeps medicamentum.* PATAV. 1716. 4.

LUD. CRON. Ejus *der beym Aderlassen* &c. De venæ sectione fuse. Exempla aneurysmatis inde nati. Ea calamitas ipsi accidit auctori, cui tamen apta compressione subvenit. Alii ex eo ipso infortunio per sanguinis jacturam interierunt. Symptomata magna, animi deliquia, mortes, ex venæ sectione nimis copiosa. V. *pag.* 654.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

SANTI ZARINI *de curatione per sanguinis missionem.* LUCCA 1722. 4. Venarum variarum sectio, scarificatio, cucurbitularum & hirudinum usus hic describitur. Multum noster tribuit venarum incisarum discrimini, sic ut etiam rariores aliquas, intra nares, in poplite secet. Sic hirudines ori uteri, & vaginæ, & linguæ admovet. Arteriam pro vena percussam continuo ligavit, bono eventu. Sanguine ex oculis misso ophthalmia sanata. Feliciter se internas narium venas incidisse: in gravida muliere venam tali absque malo effectu secuisse. Exempla hominum ex levissimis vulneribus pereuntium. Ozæna superata sanguine de naribus misso.

CAROLUS RICHA. V. *pag.* 95.

J. GRASHUYS. Ejus disp. *de phlebotomia.* LEID. 1720. 4.

CHRISTOPH. JACOB. TREW. V. *pag.* 342.

EUGEN. FERREYRA ROQUE, Lusitanus. Ejus *tratado de phlebotomia practica rational e directorio de principiantes.* EVORÆ 1722. 8.

CHABERT in *Mem. de Chirurg.* T. II. collare vinculum pro venæ jugularis incisione, quam comprimit, dum aspera arteria libera est. V. *pag.* 758.

J. HENR. SCHULZE in *Chirurgia in usum auditorum* &c. agit etiam de venæ sectione. V. *pag.* 102.

JOH. BUBERN. Ejus *von dem Blutlassen, von der Ader und Pulsaderöfnung.* GOTHA 1729. 4.

FRANC. QUESNAI. Ejus *traité de la ſaignée*....vix huc facit, niſi quod omnem diſcriminis inciſarum venarum prærogativam evertit, ut totus effectus miſſionis ſanguinis in ſola diminutione partis rubræ ſubſiſtat. Aliqua habet ad encheireſin, & ad contuſiones diſcutiendas. V. *pag.* 1445.

ABRAH. TITSINGH in *ruſtuuren beſtoit* &c. vena ita debet incidi, ut vulnus triangulum referat, ejus baſis cutis ſit, quæ latius quam vena aperiatur. Potuiſſe arteriam ulnarem compreſſione ſanari, quando læſa fuerat. Vulnus arteriæ axillaris ſola preſſione videbatur bene eventurum. V. *pag.* 106.

HYAC. THEODOR. BARON, fil., & J. A. HAZAN *E. ſolvendis pertinacioribus in cerebro congeſtionibus jugularis venæ ſectio.* PARIS 1734. 4.

BALTH. LUDOV. TRALLES. Ejus tr. *de vena jugulari frequentius ſecanda.* BRESLAU 1735. 8.

GOTTFR. HENR. BURGHART. Ejus *Schreiben an Herrn* TRALLES, *vom Aderlaſſen.* BRESLAU 1736. 8. recuſ. *in ſat. Sileſ.* mantiſſ. I. BRESLAU 1736. 8.

J. FRANCISCUS le FEVRE. Ejus *de uſu miſſionis ſanguinis & aliarum artificialium ſanguinis evacuationum.* VESUNTIONE 1737. 4. Potius practici eſt argumenti.

LEONARDO de PRISTO de BARREIRA. Ejus *practica de barbieros phlebotomos au ſangradores reformada.* LISBON 1740. 8.

J. HIERONYMUS KNIPHOF. Ejus *de ſectione venæ medianæ nonnunquam periculoſa.* ERFORD. 1751. 4. V. *pag.* 1169.

MARTIN, M. D., Avenionenſis. Ejus *traité de la phlebotomie & de l'arteriotomie recueilli des auteurs anciens & modernes avec des remarques critiques ſur les uns & les autres.* PARIS 1741. 12. Pleraque quidem pertinent ad derivationem & revulſionem, aliqua tamen, ad dirigendum chirurgum venam ſecantem, ad ſymptomata venæ inciſæ ſupervenientia, ad aneuryſma, arteriotomen, cucurbitulas, hirudines. In maximis malis arteriam radialem jubet incidere, quoties ſanguinis iter ab arteriis in venas impeditur.

CHRISTOPH. DAVID MANN. Ejus diſp. *circa encheireſes phlebotomiæ obſervationes & cautelæ chirurgico-practicæ.* HALÆ 1744. 4.

JAC. ANDR. MILLET & FR. SAL. DAN. BOULLIN *E. periti chirurgi ſolertiam non minus, quam rationalis medici prudentiam requirit venæ ſectio.* PARIS 1744. 4.

THOM.

Thom. Bernard Bertrand & Cl. Person *E. venæ sectio operationum frequentior simulque periculosior.* Paris 1744. 4.

Joseph. Sue. V. *pag.* 134.

Stephan. Chardon de Courcelles, medicus. Ejus *manuel de la saignée pour l'instruction des jeunes chirurgiens.* Brest 1746. 8. 1763. 12.

Taillard, le fils. Ejus *élemens de l'operation de la phlebotomie.* Paris 1749. 12. Fuse de venæ sectione in brachio, & in pede; breviter de vena jugulari. Si sanguis ex pedis vena fluere cessaverit, alterum vinculum supra genu injicit.

J. Julius Walbaum, medicus & obstetrix Lubecensis, Halleri auditor, mechanici cæterum vir ingenii, & in perficiendis instrumentis ingeniosus. Ejus præside Hallero, sed ipsi tota propria est diss. *de venæ sectione.* Götting 1749. 4. recusa in Halleri *selectis.* Bona historia inventæ venæ sectionis, & perfectæ, & eorum, quæ in ea sectione debent caveri. Novum etiam instrumentum describit, elasticum quidem, sed quod ultra destinatos limites non possit quidquam lædere. Metus superest, ut omnino sanguis non fluat.

Georg. Heuerman in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. III. symptomata, quæ venæ sectioni superveniunt, læsis nervis tribuit, a musculo cutaneo trunco nascentibus, non tendini, qui insensilis sit. Elastrum ad aperiendam venam lanceolæ præfert. Ad incisionem venæ jugularis præfert scalpellum *bistouri.* V. *pag.* 310.

Henrich Wilhelm Bücking. Ejus *Abhandlung von der Blutaderöffnung. Anhang von der Cur der Hüner-oder Krähenaugen.* Wolfenbüttel 1752. 8. Icones venarum, quæ secantur, & ad eas incidendas consilia. Lanceolæ & elastici cultelli; horum potissimum usum describit, qui in Saxonia inferiori familiaris sit. Non debere uti nos elastro, quo lanceola elevatur. De incommodis a venæ sectione: de fascia. Linguæ venam repetitis vicibus lancinat, donec satis sanguinis manaverit, quod periculosum videtur. A sectione cephalicæ venæ vulnus facilius hiare, a basilica maximum impendere periculum.

Joh. Friderich Glaser, medicus in Suhla. Ejus *Beschreibung seiner neuerfundenen Blutwaage und Blutmaßgeschirr.* Hildburghausen 1758. 8. Media describit, ut fieri possit, ne in copia sanguinis erretur, quem de vena emiserimus. Primum jubet sanguinem ex ipsa pedis vena emittere in amphoram (*Eimer*) de bilance suspensam, qua unciæ emissi sanguinis accurate definiantur. Deinde alio modo idem obtinet sanguine in vasculum emisso, cujus loculamentum quodlibet duas sanguinis uncias capiat.

Beweis dafs die Eröffnung der Mittelblutader zuweilen höchstgefährlich werden könne, nebst einer Abhandlung von der Schädlichkeit des Blutlassens in Ansehung der Seelenwirkung. GLOGAU 1760. 4.

FRIDER. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

P. SUE in *dictionnair portatif* &c. Sectio venæ jugularis reducto hamuli ope nervo recurrente. V. *pag.* 183.

PERRET. Ejus *Pogonotomie, ou l'art de se raser soi-même, suivie d'un observation importante sur la saignée.* YVERDON 1770. 8.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

VENEREUS MORBUS

SIVE

MORBUS GALLICUS, HISPANICUS, NEAPOLITANUS, SYPHILIS, VENEREA LUES.

(Etsi de morbo venereo scriptores ad Bibliothecam medicam, ad quam ipse etiam HALLERUS eos retulit, proprie pertineant; tamen, quoniam opus hocce in manibus potissimum versabitur eorum, qui utramque Medicinam nostro iterum ævo egregie colunt, non inepte forte hic a me collocantur. Adde quod & multi id a me petierint. Auctores, quotquot mihi de hac materia innotuerunt, juxta tempora, quibus eorum opera vel scripta vel primum typo data sunt, hic studui recensere).

HIPPOCRATES. In ejus *epidemicorum* L. III. syphilidem, inquit HALLERUS, nescio quis (GUALTHERUS HARRIS) descriptam fuisse dicit, utique nimius. Pariter & in *prognostico* HIPPOCRATES de syphilide nihil habet. Ita HALLER (a).

Vestigia aliqua BECKETUS & SANCHEZIUS (& plures alii, quos in hac collectione reperies) apud antiquiores scriptores repererunt, neque ii soli, sed universi fere seculi XIV. & XV. scriptores de morbis penis scripserunt, & de ulceribus, (vide *genital. morb. pag.* 748.) quæ homines luxuriosi ex concubitu cum fœmina immunda contraxerint. Verum topicum id malum erat; lues nova suis in initiis continuo universum corpus humanum adgrediebatur, inque pustulas erumpebat & ulcera, ejusque tanta erat crudelitas, (qua genus humanum, juxta idoneos testes, exstirpasset, nisi ejus furor sponte

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 32. & 34.

ſponte remiſiſſet) ut nunquam tot medicorum notitiam effugiſſet, aut absque nomine proprio latuiſſet, ſi ante hæc tempora in EUROPA dominata fuiſſet. Omnibus computatis, hæc lues videtur degeneratio eſſe morbi YAWS AMERICÆ, & inſularum potiſſimum Antillarum indigenæ, in iis inſulis etiam nunc ſuperſtitis, qui pariter tubercula per univerſum corpus exigit. Eum morbum aliud clima, & repetita cum infectis fœminis venus exaſperavit, & etiam noſtro ævo venerea lues eo ſevior eſt, quo regio magis ad ſeptemtriones vergit. Hunc morbum claſſis CHRISTOPHORI COLUMBI a. 1493. ex inſulis Americanis retulit, quæ vera hujus mali primum nati epocha eſſe videtur. Inde in obſidione Neapolitana hoc malum adeo vulgatum eſt, ut ab exercitu obſidentium *Gallicum*, ab obſeſſis *Neapolitanum*, ab iis, qui ex AMERICA novum malum HISPALIN adtulerunt, *Hiſpanicum* dictum ſit. Hoc idem malum medicorum animos in ſe convertit; ut ad novum & deteſtabilem morbum ſollicite explorandum paulatim adſueti, didicerint etiam in aliis occaſionibus naturæ geſta ſigillatim adnotare, qui prius ſolebant univerſalia fere ſequi, & in magnam malorum varietatem deſcribendam diffuſi, priores fere excerpebant. Ita HALLER (b).

THEODORICUS in *Chirurgia* &c. malagma mercuriale habet ad malum mortuum, lepram nempe incipientem, repetitum ab ARNALDO, poſt quem ad luem veneream curandam inde tranſlatum fuit: unde paulatim uſus hydrargyri manavit. HALLER (c). V. *pag.* 2.

PETRUS de la CERLATA in *opere chirurgico* &c. pag. 7. ventoſas cum ſcarificationes ad bubones venereos (d) adhibuit, bono eventu. HALLER. V. *pag.* 269.

PETRUS DELPHINUS. In ejus *epiſtolis* VENET. 1524. fol. excuſis agitur de malo, ut putatur, venereo, de vulneribus (ulceribus, ut puto,) nempe anno 1491. frequentibus, in quibus per cruſtas ichor malignus manaverit: eas puſtulas nuperus auctor ad luem refert, magnus defenſor antiquitatis mali venerei. HALLER (e).

ALEXANDER BENEDETTI, vulgo BENEDICTUS, in ſua *anatomia, ſ. hiſtoria corporis humani.* VENET. 1493. 8. PARIS 1514. 4. BASIL. 1522. ARGENTOR. 1528. 8. & alias excuſa, adſperſas habet adnotationes morboſorum corporum minime inutiles. Oſſa a venerea lue undique veris abſceſſibus fœdata ab ipſa medulla pus fundentibus. Paſſim venerei mali meminit, novi mali, & gonorrhœam jam eo ævo vidit, quam vulgo tanto nuperiorem faciunt. In cadaveribus ſyphiliticorum inciſis oſſa ſub perioſteo integro tumentia, & ad medullam uſque ſuppurata invenit. Adverſus cephalæam

(b) Ibid. 473. (c) Ibid. pag. 431. (d) Aperte venereos PETRUS de la CERLATA non nominat. Sed neque ſubintelligi poſſe bubones illos venereos fuiſſe oſtendit ASTRUCIUS in L. I. *de morb. vener.* cap. 5.; videtur itaque vox *venereos* per errorem typi in HALLERI *Bibliothecam chirurgicam* T. I. pag. 166. irrepſiſſe. (e) Ibid. pag. 472.

phalæam medicos falivam moviffe, inuncto hydrargyro. HALLER (f). V. *pag.* 300.

MARCELLUS CUMANUS in *obfervationibus medicis* &c. refert de puftulis epidemicis in exercitu (Veneto), in ulcera depafcentia tranfeuntibus. Eas WELSCHIUS habet pro primis indiciis luis venereæ. Bubones equidem etiam venereos nofter videtur, & frequenter, curandos accepiffe, & ulcera virgæ ex fimili caufa nata: dolores inde artuum fequi & lepram (nempe venereæ luis). HALLER (g). V. *pag.* 410.

SEBASTIANUS BRAND, poëta fatyricus non inficetus, qui ARGENTINÆ natus, BASILEÆ vixit, (Profeffor Phil.). Ejus eft *eulogium de fcorra peftilentiali*, *f. malo die Franzos,* latinis verficulis fcriptum ad J. REUCHLIN a. 1496. etfi fcribitur 69. Nomen morbi a Gallis habet, qui *Gorra* dixerunt, vox certe *fcorra* nihil habet Germanici, ut quidem ASTRUCIUS fufpicabatur. Verrucas per corpus ægrotorum dicit, efflorefcere nempe tubercula; inunctionem etiam meminit.

In hunc librum eodem anno commentatus eft JOSEPHUS GRUNPECK, (vel GRUNBECK) presbyter & medicus (h), ex oppido Burkhaufen in BAVARIA. Titulum fecit *tractatus de peftilentiali fcorra*, *f. malo die Franzos*, *originem remediaque ejus complectens*, *compilatus fuper carmina quædam* SEBASTIANI BRAND, expreffo anno 1496. 4. VENET. 1503. 4. Ex genio feculi mali originem tribuit conjunctioni Saturni cum Jove. Inter remedia diferte unguentum mercuriale habet. HALLER (i).

NICOLAUS LEONICENUS, Vicentinus, ex pago *Luinigo* (natus a. 1428. (k) Profeffor Patavinus (l), longævus, qui 96. annum adtigerit, celebs & fobrius. Vir inter doctiffimos fui feculi, ex primis qui critica face errores veterum & Arabum excufferunt. Ejus *L. de epidemia*, *quam Itali morbum Gallicum*, *Galli vero Neapolitanum vocant.* VENET. apud ALDUM MANUTIUM 1497. 4. 1503. 4. PAPIÆ 1506. fol. BONON. 1516. fol. LION. 1529. 8. BASIL. 1536. 4. & in *collectione* ALOYS. LUISINI. Editionem antiquam in 4. absque loco & anno habent PLATNER & BOEHMER. Primus, aut inter primos, Italorum de hoc morbo fcripfit. Oftendit veteribus non dictum effe malum. Accufat inundationes frequentiores. Curationem Galenicam proponit; de argento vivo nihil addit. Ex theoria omnia; ut a docto viro eum morbum nunquam curatum fuiffe FREINDIUS neget. HALLER (m).

CONRADINUS GILINUS, medicus, ad SIGISMUNDUM ESTENSEM fcripfit a. 1497. *opufculum de morbo Gallico*, in collectione LUISINI recu-

(f) Ibid. pag. 474. (g) Ibid. pag. 477. (h) ASTRUC pag. 547. (i) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 477. (k) Ita ASTRUCIUS. (l) In ASTRUCIO lego Ferrarienfis. (m) In *Bibl. Med pract.* T. I. pag. 477.

recufum. De conjunctione etiam planetarum repetit, quæ novum morbum produxerit. (Tamen fubodoratus eft contagione ex impura venere morbum contrahi. Ita ASTRUC.) Balnea (in decocto emolliente) fuadet, (phlebotomiam, purgationem) & unguentum, quod & vivum hydrargyrum recipit, & fublimatum, demum funeftam illam inuftionem ad futuram coronalem. HALLER (n).

JOHANNES WIDMANN, qui nonnunquam ex genio feculi J. de SALICETO, alias a patrio pago Wirtembergico, MECHINGER fe vocavit, a bibliographis ideo pro tribus diverfis viris recenfus, J. MARLIANI difcipulus. Ejus tractatus *de puftulis, quæ vulgato nomine dicuntur mal de Franzos* 1497. 4. TUBINGÆ datus eft liber: morbum Arabibus putat notum fuiffe. Eo tempore, qui hoc malo infecti erant, ab hominum confortio excludebantur. Unguentum habet mercuriale.

Ejus (J. SALICETI dicti MECHINGER) phyfici Würtenbergenfis, *de peftilentia, cum adjecta quæftione de fuga peftis.* TUBING. 1541. 4. Aliqua etiam de malo venereo habet. HALLER (o).

GASPAR TORELLA, Hifpanus, Valentinus, medicus ALEXANDRI VI., Prælatus domefticus, & Epifcopus, fcripfit tractatum *cum confiliis contra pudendagram, f. morbum Gallicum.* ROMÆ 1497. 4. & alias ROMÆ 4. editum absque anno. (Morbum Gallicum a. 1493. in GALLIA incepiffe, indeque per contagium in HISPANIAM & ITALIAM tranflatum. Curari diæta, evacuantibus, balneis, unguentis detergentibus, exficcantibus cum mercurio faliva humana extincto. Ita ASTRUC.) Hiftorias ægrotorum recenfet, qui ex coitu cum impura muliere morbum contraxerunt. Ulcufcula, maculæ, puftulæ malignæ, dolores univerfi corporis. Theoria ex Arabibus, libellus breviffimus.

Ejus *dialogus de dolore cum tractatu de ulceribus in pudendagra evenire folitis* in oppido Blefenfi in GALLIA fcriptus liber a. 1499. editus a. 1500. tum cum priori libello prodiit PAVIÆ 1521. fol. Innumeros fe ægrotos curandos accepiffe & fanaffe. Id malum exftirpari poffe, fi impuræ fœminæ relegarentur in proprium locum, fumtuque publico curarentur. Unguento mercuriali falivam cieri, eam vero curationem fe improbare, qua illuftres viri interemti fuerint. Virgæ ulcera fuctu per vilem perfonam facto poffe mundari. HALLER (p). Non favet TORELLÆ celeberrimus v. SWIETEN, eumque fufpectæ effe fidei oftendit (q); fic & ASTRUCIUS fœdum Principis CÆSARIS BORGIÆ adulatorem eundem vocat.

NATA-

(n) Ibid. pag. 479. (o) Ibid. pag. 479. (p) Ibid. pag. 479. (q) In *commentar.* T. VII. pag. 293. Edit. VENET. 1772. 4.

NATALIS MONTESAURUS, Veronensis. Ejus liber *de epidemia, quam vulgares mal Franzoso appellant* . . . . 1497. vel 1498., cum anno 1498. adversus eum SCANAROLUS scripserit. Contra LEONICENUM, non esse novum morbum, & Arabibus utique notum, a mala temperie aëris nuper exasperatum. Ita HALLER (r). Unguenta laudat detergentia, exsiccantia absque mercurio. Ita ASTRUC.

ANTONIUS SCANAROLUS, Mutinensis, pro magistro LEONICENO in MONTESAURUM scripsit *disputationem utilem de morbo Gallico & opinionis N. Leoniceni confirmationem contra adversarium Natalem Montesaurum.* BONON. 1498. 4. Non esse *esaphat* (sive tineam) aut alium morbum Arabibus notum, sed novum utique malum. HALLER (s).

FRANC. de VILLALOBOS, Toletanus, medicus PHILIPPI, ut putat celeberrimus HALLER, Austriaci & CAROLI V., scripsit *tratado de la enfermidad de las bubas.* SALAMANT. 1498. fol. ASTRUCIUS non vidit. Ita HALLER (t).

SIMON PISTOR, vel PISTORIUS, Lipsiensis, & in ea Academia Professor. Ejus est disputatio, cui titulus *positio de malo Franco.* LIPS. 1498. 4. Theoria mera. HALLER (u). Primus Germanorum scripsit de morbo Gallico. Ita ASTRUC.

Ejus *declaratio defensiva positionis de malo Franco.* LIPSIÆ 1500. 4.

Ejus *confutatio conflatorum circa positionem quamdam extraneam & puerilem Doctoris Martini Mellerstad de malo Franco nuper ventilatam in Gymnasio Lipsiensi.* Ibid. 1501. 4. Ita ASTRUC.

SEBASTIANUS AQUILANUS, a patria (urbe AQUILA) dictus, Professor Patavinus, scripsit ad LUDOVICUM de GONZAGA (Episcopum Mantuanum) epistolam sive *interpretationem morbi Gallici, & curam,* quam a. 1498. excusam fuisse ASTRUCIUS conjicit, quod a TORELLA citetur inter antiquissimos scriptores de lue venerea. Prodiit etiam LION 1506. 4. 1525. 8. vel 4. 1539. 8. BONON. 1517. 8. BASIL. 1537. fol. PARIS 1570. 8. Inunctionem mercurialem habet, & in debilibus improbat. (Medicamenta purgantia, digerentia, alterantia, laudat vinum viperinum, etiam venæ sectionem. Ita ASTRUC). Esse elephantiasin GALENI. Ex theoria omnia. HALLER (x).

JACOBUM ROMERUM ad a. 1498. & JOHANNEM GEPPINGENSEM chirurgum ad a. 1499. recenset ASTRUCIUS, quod formulas adversus

(r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 480. (s) Ibid. (t) Ibid. (u) Ibid. pag. 481. (x) Ibid.

fus luem veneream dederint, ille quidem unguenti, quod faturnina & mercurium recipiebat, ifte quod aliud, in quo auripigmentum eft & arfenicum.

BARTHOLOMÆUS MONTAGNANA, junior, medicus Patavinus Profeffor, dedit a. 1499. *confilium pro Reverendiffimo Epifcopo Hungariæ Vicerege* (THOMA BAROCZIO) *morbo Gallico laborante*, excufum in collectione LUISINI. Morbum antiquis incognitum fuiffe. Hydrargyri, Guajaci, Chinæ, cum non meminerit, ASTRUCIUS conjicit, mature, & fub initia morbi, hoc confilium fcriptum fuiffe. HALLER (y).

PETRUS PINTOR, medicus ALEXANDRI VI. Ejus *de morbo fardo his temporibus adfligente* ROM. 1500. 4. liber, cujus unicum eft exemplum apud COTUNNUM, qui ejus notitiam dedit in L. *de variolis.* Nomen impofuit alia inhumata: graffatum effe ab a. 1494. ad 1499. puftulas membris adflixiffe cum doloribus, quibus perinde unguentum medici mercuriale cum plumbo conjuncta oppofuerunt. Id unguentum Portuguefum quemdam adhibuiffe. Conjunctioni planetarum ortum morbi tribuit, neque tamen ignorat, contagio contrahi, etiam potiffimum cum muliere hoc morbo infecta, ROMÆ a. 1493. multos mortales invafiffe. Ita HALLER (z).

MARTINUS POLLICH, a patria dictus de MELLERSTAD, oppido FRANCONIÆ, medicus FRIDERICI III. dicti fapientis, Electoris & SAXONIÆ Ducis, quem in PALÆSTINAM peregrinantem comitatus eft, & RHODI balneo eripuit, ex cujus ufu fodalis principis BAVARIÆ morbo acuto correptus interiit. Inde Profeffor Lipfienfis, demum odiorum cum PISTORIO pertæfus, FRIDERICO fuafor fuit, ut Academiam Wittebergenfem (a. 1502.) conderet, in qua procancellarius perpetuus de vita (a. 1513. vel 1514.) deceffit, doctor idem Theologiæ. Cum LEONICENI de lue venerea fententiam publice docuiffet, & diffentiret in proprio fcripto PISTORIUS, prodiit POLLICHII *declaratio defenfiva cujusdam pofitionis de morbo Franco per* SIMONEM PISTORIUM *difputatæ.* LIPS. 1500. 4.

Ejus *refponfum in fupradictos errores* SIMONIS PISTORII *de morbo Franco.* Ibid. 1501. 4.

Ejus *refponfio ad cônfutationem conflatorum circa pofitionem quamdam extraneam & puerilem per* MELLERSTAD *nuper ventilatam.* Ibid. 1501. 4. Tota res in theoriis meris fubftitit. HALLER (a).

Ffffffff 2 Joh.

(y) Ibid. pag. 482. (z) Ibid. pag. 480. (a) Ibid. pag. 482.

Joh. Manardus, Ferrarienſis, natus a. 1461., diſcipulus Nicolai Leoniceni, medicinam fecit Ferrariæ ad annum uſque 1513., & anno 1514., in Hungariam a Rege Ladislao VI. advocatus fuit, ut Archiatri munere fungeretur; eoque mortuo anno 1516. in Hungaria vel Austria moram tamen fecit ad annum uſque 1518., inde in patriam regreſſus. Uxorem duxit valde ſenex & articulorum dolore diſtortus. Obiit Ferrariæ anno 1536. Ita Astruc. In opere ad Martinum Mellerstad *de erroribus* Simonis Pistorii *circa morbum Gallicum* Lipsiæ 1500. 4. excuſo & Leonicenum defendit & Pollichium.

Idem in *epiſtolarum* &c. L. VI. Leonicenum contra Pistorium tuetur, recte vero oſtendit, luem veneream novum morbum eſſe, ex Americanis inſulis, ubi frequens ſit, in Europam translatum anno 1494. Guaiaci uſum præſcribit, inunctionem, ſpumam decocti, vel oleum ejus ligni. In hydrargyri ad luem veneream uſu carpit, quod cerebro noceat. Decoctum ligni ſancti ad luem veneream valde laudat, modumque præſcribit, ut debeat adhiberi.

Ejus *epiſtolæ de morbo Gallico* exſtant in Luisini collectione. Haller (b). V. *pag.* 421.

Conradus Schelling, Heidelbergenſis, medicus Philippi Palatini, dedit *conſilium ad puſtulas malas, morbum quem malum de Francia vulgus appellat, quæ ſunt de genere formicarum.* Heidelbergæ 4. absque anno. Astrucio videtur ſub anni 1500. fine prodiiſſe. Deinde Spiræ 1502. 4. Haller (c).

Petrum Riccium refert Astrucius ad annum 1500. ob carmen de Carolo Francorum Rege, in quo de pugna ad Tarum flumen & de novo morbo canit, qui pro lichenibus habitus ſit. Sed nihil omnino de lue venerea in eo carmine reperias. Ita Haller (d).

Anonymus doctor Monſpelienſis edidit *regimen ſanitatis* &c. & una *Remede trés-utile pour ceux qui ont la maladie appellée en Hebreu mal Franzos & en latin Variola groſſa, en françois groſſe verole.* Lugduni 1501. 8. Regnaſſe malum venereum a. 1496. poſt conjunctionem Saturni cum Marte; adverſus eam luem lactis uſum commendat, & inunctionem cum terebinthina. Haller (e).

Antonius Benivenius. Poſt ejus demum mortem, quæ in annum cadit 1502, prodiit ejus L. *de abditis nonnullis ac mirandis morborum & ſanationum cauſis*, edente auctoris fratre Hieronymo, Florent. 1502. 4. (1507. Astruc) Paris 1528. fol. &c. Primum continuo caput eſt de venerea lue, quod in collectione Luisini recuſum exſtat. Puſtulas de toto corpo-

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 482. & 515. (c) Ibid. pag. 483. (d) Ibid. pag. 583. (e) Ibid. pag. 489.

corpore efflorui{ss}e; adhiberi unguentum mercuriale, alios decocto ex myrrha, aloe & myrto ſanatos fuiſſe. HALLER (f). Novum eſſe morbi genus, quod a. 1496. ab Hiſpanis incipiens per cæteras deinde EUROPÆ provincias diffuſum. Morbum accurate deſcribit, ut ſe ferebat eadem ætate. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 362.

WENDELINUS HOCK de *Brackenau* pago in ducatu Würtenbergico, medicus, in ITALIA artem didicit. Ejus *mentagora, ſ. tractatus de cauſis, præſervatione, regimine & cura morbi Gallici vulgo mal Franzos, & de curandis ulceribus hunc morbum ut plurimum conſequentibus.* VENET. 1502. 4. Deinde ARGENTOR. 1514. 4., quæ ſplendida eſt editio. LION 1529.. Ab anno demum 1494. innotuiſſe prius ignotum malum, ex conjunctionibus planetarum ortum. In cadavere hominis eo malo enecti plurimum glutinis in junctura repertum deſcribit. Dolor nocturnus. Curatio. Farrago medicamentorum. Stufa. Puſtularum magnam eruptionem aliquando morbum ſanaſſe. Laudat cauteria. Unguenta mercurialia, quorum cautum uſum non improbat, ut per intervalla illinantur, ne præceps fluxus humorum ad ſuperiora fiat, quod malum etiam alvi purgatione cavet. De curandis ulceribus breviſſime. Monet ASTRUCIUS, ex C. TORELLA multum ſumſiſſe. HALLER (g).

CLEMENTIUS CLEMENTINUS, Amerinus, medicus, Aſtrologiæ deditiſſimus, ut medicinam theoricam tauro, practicam ſcorpioni ſubeſſe ſcripſerit, inde neceſſario inter homines utramvis medicinam ſectantes odia naſci. ROMÆ artem exercuit, PATAVII educatus. Ejus *clementia Clementis* CLEMENTII CLEMENTINI *Amerini* prodiit ROMÆ 1512. fol. & alio cum titulo C. CLEMENTINI, *nulli medicorum quos Roma atque Italia habuit, ſecundi, lucubrationes.* BASIL. 1535. fol. ASTRUCIUS putat anteriorem aliquam ante illam 1512. dari editionem, eamque ad annum 1505. cum eo anno noſter opera varia ſe ſcripſiſſe ajat (pag. 88.), & certum eſt librum datum eſſe ad AGAPETUM primum medicum ducis Valentiniæ, qui ab anno 1503. cum patris ALEXANDRI vita omnem ſuam potentiam amiſerat. Incipit agere de temperamentis, de humoribus &c. Scorpium cauſam fuiſſe morbi Gallici. HALLER (h).

JACOBUS CATANEUS de *lacu Marcino*, medicus Genuenſis. Ejus *de morbo Gallico* . . . . . Nullam aliam editionem reperit HALLERUS, quam quæ eſt in collectione LUISINI: mature vero ſcriptum fuiſſe libellum ASTRUCIUS non male autumat, cum nullum auctorem anno 1505. nuperiorem citet, morbum ſua ætate novum in ITALIA exſtitiſſe teſtetur, & lignum Guaiaci nequidem nominet. Exortam luem eſſe anno 1494, cum CAROLUS VIII. regnum Neapolitanum invaderet: veteribus indictum eſſe, diver-

(f) Ibid. pag. 490. (g) Ibid. pag. 490. (h) Ibid. pag. 491.

diverſum ab elephante, hæc fuſe contra SEBASTIANUM AQUILANUM. Multos cum infectis mulieribus coire, neque lædi. Nutrices tamen a pueris infici, & viciſſim eos inficere. Ulcerum in faucibus meminit. Argentum vivum inunctum multos ſanaſſe, malis humoribus per os expulſis. THEODORICUM & alios eo unguento adverſus malum mortuum uſos fuiſſe. Encheireſis, formula unctionis, & ſymptomata inde naſcentia. Alios fumo hydrargyri & ſulphuris eſſe levatos, ſe tamen inunctionem præferre. Syrupum de viperis etiam (& phlebotomiam) laudat. HALLER (i).

PETRUS TRAPOLINUS, Patavinus Profeſſor, obiit a. 1509. & ad eum excuſa eſt epiſtola ANDREÆ BRENTII cum CHAMPERIO edita LION 1516. 8. Reliqua viri opera perierunt; ſervatus eſt *de morbo Gallico liber* in collectione LUISINI excuſus, multis tamen locis mutilus, hactenus B. MONTAGNANÆ conſilio auctus. Malum veteribus non fuiſſe dictum. Tres eſſe morbos, puſtulas, dolores univerſi corporis, & miſtum ex utroque malo. Multum laudat S. PISTORIUM. Ita HALLER (k).

ANGELUS BOLOGNINUS in L. *de cura ulcerum* &c. unguentorum mercurialium formulas dat, & encheireſes, eaque mirifice laudat. Dari ægrotos, in quibus ab uſu argenti vivi ſaliva non fluat, eventu non eo minus ſalutari. Ad objectiones etiam reſpondet. HALLER (l). V. *ulcera.*

JOHANNES VOCHS, Colonienſis, ſed ut in ITALIA artem medicam didicerit, & chirurgiam ſua manu exercuerit, inque patriam redierit, & peſtem COLONIÆ a. 1506. & 1507. graſſantem viderit. Ejus eſt L. *de peſtilentia anni præſentis ejusque cura.* MAGDEBURG 1507. 4. Non ab aſtris epidemias eſſe. Morbum Gallicum ſ. carbunculum Franciæ natum eſſe a frugibus immaturis. Mercurialium medicamentorum in Gallicá lue uſum vituperat. HALLER (m) ex ASTRUCIO.

JOHANNES BENEDICTUS, Germanus M. D., qui in ITALIA artis præcepta hauſerat. Ejus L. *de morbo Gallico* eſt in collectione LUISINI. Ponitur ab ASTRUCIO ad annum 1510., quod a JOHANNE ALMENAR jam a. 1512. exſcribi videatur, quod Guaiaci non meminerit &c. Novum eſſe malum, contrahi ab infectis, mitius eſſe quam olim, nocturnos tamen dolores cum eo conjungi. Emollientia dat medicamenta, alvum ducit, lavare jubet, dat quæ *cor confortant*, demum laudat linimentum mercuriale tamquam medicamentum ſecretiſſimum: conjungit balneum. Sudatoria etiam laudat. HALLER. (Damnat ſuffumigium ex quo periiſſe vidit nobiliſſimum BONONIÆ pictorem. Ita ASTRUC.)

Ejus

(i) Ibid. (k) Ibid. pag. 492. (l) Ibid. (m) Ibid. pag. 493.

Ejus *libellus novus de caufis & curatione peftilentiæ ad præfervationem & curam hujus mali optime utilis.* CRACAU 1521. 4. 1530. 8. 1552. 8. ubi in titulo dicitur, cum voluntate auctoris auctum effe, quem longævum fuiffe oportet, qui & a. 1510, & iterum a. 1552. librum fcripferit. HALLER (n).

JOHANNES ALMENAR, Hifpanus, medicus, (primus eft Hifpanorum qui de morbo Gallico libellum fcripferit. Ita ASTRUC). Ejus L. *de morbo Gallico.* PAPIÆ in collectione prodiit 1516. fol. tum LION 1528. 8. BASIL. 1536. 4. LION 1539. 8. inque LUISINI collectione. Ad annum 1512. ponit ASTRUCIUS, & monet, videri ab eo J. BENEDICTUM exfcribi, ut omnia tamen ab ALMENARO nitidius dicantur, aliqua adjiciantur: neque præter rem hæc eft accufatio, fi feptem indicationes legeris, quæ cum ipfis medicamentis nihil differant. Veram fpem effe in unguento mercuriali, & in balneo; falivam ab hydrargyro cieri. Ulcera virgæ dicit, puftulas univerfi corporis, & artuum dolores. Interpolat unctiones mercuriales cum fyrupo alterante, hunc ex WENDELINO HOCK. Argento vivo falivam cieri non ignorat, fed eum effectum ad partes inferiores derivat. HALLER (o).

JOHANNES DROYN, Ambianus, legum baccalaureus, poëta. Ejus *carmen de variola craffa.* LION 1512. 12. ASTRUC.

JACOBUS BERENGARIUS, Carpenfis, medicus, qui male vulgo CARPUS dicitur, Profeffor Ticinenfis, inde Bononienfis, magnus incifor, & qui chirurgiam etiam fuis manibus exercuit, magnus pariter clinicus, etiam in pefte & in lue venerea curanda exercitatus (p), non quidem inventor unguentorum mercurialium, fed laudator. (Hoc fuo arcano ita opulentus redditus eft, ut teftatus fuerit numeratam pecuniam 40000. fcutatorum, præter argenteam materiam: quæ omnia Duci Ferrarienfi reliquit. Hifpanis ita erat infenfus, ut cum effet BONONIÆ geminos ex iis laborantes morbo Gallico ceperit, & vivos anatomicis adminiftrationibus deftinaverit; qua de re profligatus FERRARIÆ obiit (q).) Eum ASTRUCIUS ad annum 1512. recenfet, ex arbitrio. HALLER (r).

JOHANNES de VIGO in *Chirurgiæ* L. V. (fatis fufe differitur de morbo Gallico duobus primis capitibus, quæ eadem in *collectione* LUISINI excerpta proftant. Morbum apparuiffe in ITALIA a. 1494. menfe Decembri. Ita ASTRUC) agit de morbo Gallico, de quo, ut HALLERO videtur, plenius & rectius fcripfit, quam priorum quifquam. Contagium potiffimum per concubitum concipi, partes genitales primas inficere, inde longa ferie producere puftulas pertinaces, dolores nocturnos, exoftofin & cariem, tubercula

(n) Ibid. pag. 499. (o) Ibid. (p) CELLINUS apud ASTRUCIUM p. 616. (q) Ita lego in JACOBI BERENGARII Carpenfis libro *de fractura cranii* LUGDUN. Batav. 1629. 12. ex FALLOPIO. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 500.

bercula mori ſimilia, demum in carbunculos, gangrænas, omnis generis ulcera, quæcunque deſcripta ſint, ſcabiem, febriculam hecticam, ophthalmias pervicaces tranſiturum. Inde curatio, digeſtiva, laxantia, balnea, unguenta nimis compoſita cum euphorbio & mercurio in ſaliva exſtincto: ſimilia cerata, lotiones, pillulæ valde compoſitæ. Solo unguento mercuriali intra octavum diem morbum funditus ſanari. Quæ bona de morbo Gallico nota ſunt, apud THEODORICUM reperiri & ARNALDUM. Ita HALLER (s).

GEORGIUS VELLA, qui dicitur Brixienſis. Ejus *conſilium pro* ALOYSIO MANTUANO, in collectione ALOYSII LUISINI reperitur. Venere ſola malum Neapolitanum contrahi; nonnunquam tamen ſanas fœminas coiviſſe cum infecto, neque infectas fuiſſe, ſed infectionem in alium virum propagaſſe. Eamdem de phlegmate groſſo in junctura genuum reperto repetit adnotationem, quæ ex WENDELINI HOCK ſuperius dicta eſt. Unctiones mercuriales ſuadet adhiberi. Ad hanc ætatem (ad annum 1508) cæterum ASTRUCIUS noſtrum rejicit, quod de lingo Guaiaci ſileat. Verum, cum in B. RIVINI diſerte citetur G. VELLA &c. MANTUÆ 1515. 4. eo librum referre neceſſe eſt. HALLER (t).

HENRICUS STRÖMER, Miſnicus, AUERBACHII natus, amicus ERASMI, *ſaluberrimas adverſus peſtilentiam obſervationes* edidit a. 1516. 4... 1519. 4. 1530. 4. Germanice LIPS. 1516. 4. &c. Ut Guaiaco uteretur UDALRICO de HUTTEN noſter auctor fuit. HALLER (u).

Collectio prima auctorum qui de morbo Gallico ſcripſerunt PAVIÆ 1516. ASTRUC. (x).

NICOLAUS POLL, CAROLI V. medicus. Ejus *de cura morbi Gallici per lignum Guaiacum.* VENET. 1535. 4. BASIL. 1536. & in *collectione*, tum in *collectione* ALOYSII LUISINI. Epiſtola dedicatoria eſt anni 1517. Deſperatum malum Guaiaci ligno ſuperatum fuiſſe, ejusque libra una decocta cum aquæ unciis duodecim: diætam tamen Germanis minus ſeveram debere imperari, quam Hiſpanis & Italis. Uſum hujus ligni accurate docet, unus, ut putat HALLERUS, de antiquiſſimis. Alemannos etiam argenti vivi uſum male tolerare. Hiſpanos uſum decocti Guaiaci interpolare, adque idem poſt intervallum iterum redire. HALLER (y).

MARINUS BROCARDUS, medicus Venetus, Arabum defenſor, ſcripſit *de morbo Gallico*, qui in collectione LUISINI reperitur. Nomen morbi nondum penitus erat conſtitutum; noſter ait, nonnullos cauſam ad aſtra referre, adque conjunctionem luminum. Gonorrhœæ & bubonum & ligni Guaiaci non meminit. Diæta & potionibus ait ſe malum curaſſe,

(s) Ibid. (t) Ibid. p. 501. (u) Ibid. pag. 502. (x) de morb. vener. edit. Gallica PARIS 1743. 8. (y) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 503.

rasse, inunctionem tamen mercurialem adhibet & balneum. HALLER (z).

LEONHARDUS SCHMAUSIUS, (non SCHMAIUS), medicus Salzburgensis. Ejus *lucubratiuncula de morbo Gallico & cura ejus noviter repetita cum ligno Indico*, datus a. 1518. excusus AUG. VINDEL. 1518. 4. & in collectione LUISINI, parvus libellus. Hic Guaiaci arbor describitur, (cujus mentionem facit primus & cujus usum & administrationem primus quoque describit. Ita ASTRUC.) scriptio datur, ut decocta cum ligno aqua sit utendum. Hispanos medicos etiam pulverem dare.

An idem forte libellus fuerit *Recept wie man das Holz Guaiacum für die Franzosen gebrauchen soll....* 1518. 4. HALLER (a).

PETRUS MAYNARDUS, Veronensis, diversus a JOHANNE MANARDO Ferrariensi, Professor Patavinus. Ejus *duo tractatus de morbo Gallico* putantur a. 1518. scripti esse, recusi in *collectione* LUISINI. Curationem Galenicam proponit, unguentum mercuriale ad solos articulorum dolores laudat. Ulcera narium, uvulæ & asperæ arteriæ recenset. HALLER (b).

MAGNUS HUNDT, Lipsiensis. Ejus *kurzes Regiment wider die erschröckliche Krankheit der Pestilenz aus bewährten Erzten zusammengetragen, sammt einem kurzen Bericht von der Schweiskrankheit; mehr ein nützliches Regiment wider die cursierende Krankheit der Franzosen, und Bericht die gebrand Wasser zu gebrauchen.* LIPS. 1519. 8. HALLER (c).

ULRICUS de HUTTEN, Eques nobilissima familia natus (anno 1488. STECKELBERGÆ, in castello FRANCONIÆ cujus dominio ejus familia potiebatur, litterarum studio dedit operam FULDÆ, COLONIÆ, & FRANCOFURTI ad ODERAM, inde meruit aliquamdiu in ITALIA in castris Imperatoris MAXIMILIANI I., unde redux versatus est in aula ALBERTI Brandenburgensis, Archiepiscopi Moguntini & Magdeburgensis, ac postea S. R. E. Presbyteri Cardinalis titulo sancti CHRYSOGONI, ab anno 1517. ad annum usque 1520., quo LUTHERI partes amplexus sibi fuga consulendum esse duxit, cum audivisset se jussu LEONIS X. summi Pontificis, in quem acerbius scripserat, comprehendendum esse. Toto BELGIO peregrinatus profugit tandem in HELVETIAM, venitque BASILEAM anno 1522., exeunte, sed ab ERASMO hospitio exclusus, urbe ipsa exire jussus est mense Januario anni sequentis. Obiit paulo post in insula quadam lacus Tigurini, ubi latitabat, die scilicet 29., (d) Augusti, anno 1523., ætatis anno 35. vel 36. Ita ASTRUC.)

Ejus

(z) Ibid. (a) Ibid. pag. 504. (b) Ibid. (c) Ibid. pag. 489. (d) ERASMUS in *epistola ad* CONRADUM GOCLENIUM data 6. calend. Octobris anni 1523.

Ejus *de Guaiaci medicina & morbo Gallico liber* prodiit MOGUNTIÆ 1519. 4. 1524. 8. 1531. 4. BONON 1521. 4. & in collectione LUISINI. Gallice, vertente J. CHIRADAME, LION 1530. 4. Anglice, vertente THOMA PAYNELL, LOND. 1541. 8. 1546. 8. Bonus libellus, etsi non est medici opus. Morbum in obsidione Neapolitana a. 1493. ortum esse: ab eo tempore mitiorem factum; scabiem tamen & pustulas superesse. Germanis incumbere seviorem, vix nisi per coitum communicari. Acerbissimam curationem esse, quæ per inunctionem obtineatur, dentes corrumpat, guttur obstruat, aëris defectu & æstu ægros enecet. Meliora se expertum esse ab Guaiaci usu: lignum rasum in octuplo aquæ per noctem macerari, tunc lente ad dimidias decoqui; sapore esse subacido. A STROEMERO persuasum se decoctum bibisse. Clausum tamen cubiculum requiri; aërem excludi debere, cibum ad quartam partem diminui, tepidæ decoctæ duas libras bibi per 30 dies: eas ne sibi quidem ad claudenda ulcera suffecisse. Decimo die famem sibi molestam fuisse. Se perfectam valetudinem recuperasse. Solam sobrietatem non sufficere. Sudorem non requiri. Sibi pedem inutilem fuisse; tuberculum induratum cum immenso dolore, aliud tuberculum incipiens, in costa aliud, in tibia ulcera, aliud in brachio. Alibi tamen legitur (apud ASTRUCIUM (e), & apud SWIETENIUM (f)) ULRICUM non sanatum ex eo ipso morbo (undecies prius salivationem passum, novem annis cum lue venerea pessima conflictatum, profugum, exulem, indignum. Ita SWIETEN (g), & ASTRUC) interiisse. Verum cum, quinto post primam editionem anno, librum suum recusum dederit, non videtur lætum eventum medicationi tributurum fuisse, quam inutilem expertus fuisset. Novam enim editionem auctorem cum WOLFGANGO AUGUSTO præparasse, ex ejus viri epistola apparet. Ita HALLER (h).

Ein Recept von einem Holz zu brauchen für die Krankheit der Franzosen, aus dem Hispanischen ins Deutsche gebracht; dazu das Regiment wie man sich darinn halten soll. BASIL. 1519. 4. Usus decocti ligni Guaiaci, cum severa victus ratione conjunctus. Quis Hispanus sit auctor non apparet. HALLER (i).

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. VII. cap. 9. de morbo Gallico. WALTH. V. *pag.* 313.

JOHANNES le MAIRE, Belga, natus anno 1473. BAGACI in HANONIA Gallice *Bavai*, unde se dicit Gallice *des Belges*, ideo quod putet BAGACUM olim BELGIDEM dictum fuisse. Ante annum 1525. fato functus est. Scripsit tum stricta, tum soluta oratione opera varia Gallice & Latine, non sine ingenii acumine ac doctrinæ laude ut ea erant tempora, quibus vixit.

(e) *De lue venerea* pag. 630. edit. secund. (& pag. 490. edit. Paris. 1738. 4.) (f) *Comment.* T. VII. p. 445. edit. VENET. 1772. 4. (g) Ibid. (h) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 505. (i) Ibid. pag. 506.

xit. Exſtat inter cætera carmen Allegoricum Gallice ſcriptum, & in tres fabulas diſtributum, quod typis excuſum eſt anno 1525. apud GALIOTTUM du PRE', cum hac inſcriptione: *les comptes, intitulez de Cupido & d'Atropos, dont le premier fut inventé par Seraphin, Poëte Italien, le ſecond & tiers de l'invention de Meiſtre Jean le Maire.* In ſecunda fabula veneream luem Poëta ita deſcribit, ut licet inde colligere, quid ætate ſua de morbi origine, novitate, propagatione, atrocitate, vulgo crederetur. Ait nempe aquas, quæ e foſſis palatii Veneris decurrebant, a viris fœminisque plurimis cum voluptate quidem perpotari, ac gratas videri, at vero varia & inaudita morborum monſtra inde generari, quibus potores miſerrime affligebantur. ASTRUC.

DESIDERIUS ERASMUS, Roterodamus, Vir maximi nominis & eruditionis multiſciæ, natus eſt 27. Octobris anno 1466., & mortuus eſt BASILEÆ die 12. Julii a. 1536. jam ſeptuagenarius. Cætera quæ ad ejus vitam ſpectant, huc non ſunt repetenda, tum quod paſſim occurrant, tum quod ERASMUS nec de lue venerea quidquam ex profeſſo ſcripſerit, nec Medicinæ vacaverit unquam. Cum tamen noſter ſuppar vixerit ingreſſui luis venereæ, haud pauca ſuis operibus interſperſa reliquit teſtimonia de morbi origine, fœditate, contagione. Sic in colloquio, quod inſcribitur Ἄγαμος γάμος *ſive conjugium impar*, quod primum anno 1524., typis editum videtur, & in quo nomine equitis ſcabie Gallica infecti ULRICUS de HUTTEN perſtringitur. Sic & in *epiſtola ad* CHRISTOPHORUM *a* SCHYDLOVIETZ, *Palatinum & Capitaneum Cracovienſem, Regnique Poloniæ Cancellarium*, BASILEÆ ſcripta a. 1525. poſtridie Idus Auguſti, & libro *de lingua, ſive de linguæ uſu & abuſu* præfixa, dum ſui ſeculi calamitates enumerat in hæc verba erupit: hæc lues quidquid in aliis eſt horrendum una ſecum defert, fœditatem, cruciatum, contagium, vitæ periculum, curationem difficillimam pariter ac fœdiſſimam, & tamen utcunque cohibita ſubinde repullulat, non aliter quam podagra. ASTRUC.

BARTHOLOMÆUS SILEBER. Ejus *præcautio luis venereæ.* WIEN 1525. 4. HALLER (k).

GUNDISALVUS FERNANDEZ, ſive Hiſpanice GONÇALO HERNANDEZ, Hiſpanus, (natus MADRITI circa annum 1478.) vir militaris, in civitate S. MARIÆ in AMERICA vixit, ejus oppidi rector, & in civitate DOMINICA. Confirmavit ex inſula hujus nominis morbum inquilinum cum ſecundo COLUMBI itinere in EUROPAM advectum fuiſſe, perque milites GUNDISALVI FERDINANDI (*el grande capitaneo*) diſſeminatam. Ejus *ſummario de la hiſtoria général y natural de las Indias occidentales.* (TOLEDO 1525.. Pa ASTRUC.) VENET. 1525. 4. recuſa cum

(k) Ibid. pag. 512.

Ramusio, in Tomo III. Venet. 1556. fol. Alterum majus Gundisalvi opus fuit: *la hiſtoria general y natural de las Indias occidentales.* Toledo 1526. fol. Guaiaci arborem deſcribit & lignum ſanctum. Duo fragmenta eo facientia recuſa exſtant in *Collectione* Luisini. Proprium libellum, ſive *dos tratados del palo de Guaiaco y del palo ſanto*, Nicolao Antonio dictos, Astrucius non putat unquam prodiiſſe. Ita Haller (l). Vixit Fernandez, dum lues ex America in Europam devecta fuit, & poſtea ipſe in Hispaniolam, ac Americæ Continentem, (anno 1513. a Ferdinando) miſſus eſt, ut fuſionibus auri, & argenti præeſſet, quo nec locupletior, nec oculatior, teſtis adhiberi poteſt, dum de ligno Guaiaco agit, ſcribit ſequentia: apud Indos haud eſt adeo ſævum malum, nec tantum adfert diſcrimen, ſicut in Hispania, & frigidioribus climatibus; ſed parvo negotio hujus arboris ope, incolæ curantur. Curatio multam inediam, & præterea aquæ potum, in qua lignum hoc decoctum fuerit, expoſtulat. Et, absque inedia ipſa nihil prodeſſe, ſed obeſſe, conſuevit: a carnibus nempe abſtinet æger, & piſcibus; ſed paſſulis veſcitur, & ſiccis eduliis; iisque paucis (quæ ſcilicet ad ſuſtentandum tantum corpus ſufficiant); & aliquo panis aſſi (biſcoctum vulgus vocat) fruſtulo. Swieten (m).

Jacobus a Bethencourt, medicus Rothomagenſis, ſcripſit *novam pœnitentialem quadrageſimam, nec non purgatorium in morbum Gallicum ſ. venereum, una cum dialogo aquæ, argenti vivi, ac ligni Guaiaci, colluctantium ſuper dicti morbi curationis prælatura, opus fructiferum.* Paris. 1527. 8. Morbum venereum novum eſſe, a. 1495. primum adnotatum, vario contagio inficere, longe plerumque tamen per venerem. Inunctionem jubet ſexto die, aut ſeptimo, leni laxante medicamento interrumpere, tum aliquot diebus quieſcere; ſcirrhos duros & ulcera eſthiomena longiorem inunctionem requirere. Gonorrhœam ipſe in juvene vidit; monuit ne inunctionibus uteretur. Guaiacum humidis & pituitoſis ægris convenire: aquam argenti præſtare reliquis auxiliis; ita hydrargyrum vocat. Non reperitur in Luisini collectione. Haller (n).

Franc. Delgado, Presbyter. Ejus eſt *del modo de adoperar el legno ſanto di India occidentale ſalutifero remedio ad ogni piaga.* Venet. 1529. 4. Paulo alius titulus eſt apud C. de Villa: *del modo de adoperar il legno di India occidentale, ſalutifero remedio ad ogni mal incurabile.* Venet. 1549. 4. Ipſe per 20. annos malo venereo laboravit, & plurima in noſodochio mala paſſus, demum a. 1526. uſu decocti ligni ſancti conva-

(l) Ibid. T. II. pag. 17. (m) In *comment.* T. VII. pag. 444. Edit. Venet. a. 1772. 4.
(n) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 514.

convaluit. Malum omnino ortum esse in obsidione Neapolitana. Inde, cum in insula HISPANIOLA ab anno 1501. innotuisset, in ITALIA anno demum a. 1517. Ipse electuarium ex eo ligno parabat & vendebat; quod arcanum sibi servat. Hæc ex ASTRUCIO, neque enim in collectione LUISINI reperitur. HALLER (o).

HIERONYMUS FRACASTORIUS, Veronensis, medicus, poëta, philosophus, astrologus, Archiater PAULI III., vir nobilis & illustris, & suo ævo inter principes doctorum virorum habitus, etiam statuam meritus, sibi in patria dedicatam. (LIVIANUM copiarum Venetarum Ducem secutus est pluribus bellis, sed eo mortuo ad ABDUAM a. 1515. in patriam se recepit. Medicus fuit Patrum Concilii Tridentini. Obiit septuagenario major in suis caphis prope VERONAM anno 1553. 8. Idus Augusti apoplexia correptus in mensa. Ita ASTRUC.) Ejus poema *syphilis s. morbus Gallicus*, scriptum, ut ASTRUCIUS monet, haud serius quam anno 1521., vivente nempe LEONE X., qui eo anno obiit, ut in L. II. auctor ait, prodiit VERONÆ 1530. 4. sæpissime recusum PARIS. 1531. 8. 1539. 16. BASIL. 1536. 8. LION 1547. 12. ANTWERP. 1562. 8. 1611. 8. LONDIN. 1720. 4. 1746. 8. PATAV. 1744. 4. Italice, vertente SEBASTIANO degli ANTONI, BONON. 1738. 4. Vertente ANTONIO TIRABOSCO, VERON. 1539. 4. Demum a PETRO BELLI versum NEAPOLI 1731. 8. Gallice versum a MACQUER & la COMBE cum bonis notis PARIS. 1753. 8. Morbum (syphilidem, quam a SYPHILO pastore in deos impio sic dictam fingit. Ita ASTRUC) novum esse, ex siderum concursu natum, & per bellum Gallicum in ITALIAM propagatum. Inunctionem asperum esse auxilium, ut tamen id noster rejiciat: suffitum ut asperiorem damnet, tum præcipitatum & devoratum hydrargyrum. In poemate tamen potissimum Guaiacum laudat, tamquam mali antidotum. Dictio cæterum humilis, neque vitiosis numeris pura, ut præterea antiquos sæpe non imitaretur, sed exscriberet.

Ejus *de sympathia & antipathia L. I. de contagionibus & contagiosis morbis eorumque curatione* L. III. VENET. 1546. 4. LION 1550. 16. etiam 8. 1554. 16. Agit etiam de morbo Gallico. Malum venereum ab annis retro vigenis pustulas parcius inducere, gummata frequentiora. Unguentum mercuriale a tonsore in vetusto libro repertum esse. Ossa infecta non sanari. Non ex INDIA adlatum malum esse, sed ex vi occulta siderum & maligna conjunctione ortum. HALLER (p).

LAURENTIUS PHRYSIUS. Ejus *epitome opusculi de curandis pustulis, ulceribus & doloribus morbi Gallici alias Franzos appellati* BASIL. 1532. 4. VENET. 1535. 4. & in collectione LUISINI. Levis auctor repudiat

(o) Ibid. pag. 520. (p) Ibid. pag. 522.

diat mercurialia medicamenta, alia inutilia & abſurda ſubſtituit, quibus ducentos homines ſe ſanaſſe gloriatur Planetarum conjunctiones ex aliis exſcribit, quæ hunc morbum præceſſerint. Ita HALLER (q). V. *pag.* 1532.

NICOLAUS MASSA. Ejus L. *de morbo Gallico, in quo omnes modi poſſibiles ſanandi continentur.* VENET. 1532., LION. 1534. 8. 1536. 4. cum epiſtola ad CADAMUSTUM, VENET. 1563. 4. quæ editio aucta dicitur, tum 1657. 4. Reperitur etiam in collectione *Baſilienſi* 1536. 4. in *Lugdunenſi*, & in Veneta LUYSINI. Italice VENET. 1566. 8. Etſi noſter aliquantum barbare ſcripſit, bonum tamen opus (laudatur etiam ab ASTRUCIO & SWIETENIO) dedit, ut qui plurimum in hoc morbo curando ſit verſatus & feliciſſime, teſte ALOYSIO LUISINO, adductis exemplis hominum, quos, cum nemo curare poſſet, noſter ſanaverit. In L. I. dicit novum morbum eſſe, in obſidione Neapolitana anno 1494. natum. Non ſolo concubitu concipi, ſe vidiſſe in impuberibus. Iterum, ſæpe in locis dolentibus ſe gelatinam vidiſſe, venasque materie pituitoſa plenas. Prima pars curationis: purgantia, pilulæ indæ, ad ulcera profunda penis efficaces, quibus hominem præ dolore furentem, & pro dæmoniaco habitum, MASSA ſanaverit. In L. III. de ligno ſancto. In inſulis novi orbis neminem fuiſſe, quem hoc auxilio ſanitati non reſtituerit. Decoctum mane ab unciis ſex ad duodecim ſumere noſter jubet, tum ſudare, cum diæta parca & tenui, quæ neceſſaria ſit, ſola tamen morbum non tollat. Idem de ſarſaparillæ aqua. In L. IV. unctionem, quæ hydrargyro fit, certiſſimam præſtare medelam. Varia unguenta deſcribit, jubet diu continuari uſum, quoad dolores & ulcera integre ſublata ſint. Totis 37. diebus ſe unctionem urſiſſe, ſic ægros ab aliis derelictos ſanaſſe; alias, & in debilibus, integris menſibus unctionem ſe intermiſiſſe, & ad eam iterato rediiſſe. Unguento a MESUE ad ſcabiem præſcripto, etiam nodos, podagram, & lepram ſanari. In L. V. ſuffumigia unguentis potentiora, ſanaſſe, quos iſta ſanare non potuerant. Cinnabari ſe uti cum olibano. Graviſſimus caſus, in quo profuit. In L. VI. curatio ſymptomatum. Aquæ ſeparationis (acore ex nitro & vitriolo ſtillante) ulcera tangit: oleo vitrioli loco cauterii utitur. Præcipitatum mercurium rubrum valde laudat ad ulcera virgæ & gutturis: id remedium ſibi notum fuiſſe, priuſquam JOHANNEM de VIGO legeret. Gargariſmi &c. Ita HALLER (r).

Idem in *epiſtolarum* &c. *epiſt.* 27. de modo, quo morbus Gallicus a natura ſanatur. *Epiſt.* 28. de cauſis dolorum morbi Gallici. *Epiſt.* 29. de cura ulceris formidoloſi in femore & tumoris in dorſo a reliquiis luis venereæ. *Epiſt.* 30. de corroſis gingivis & aliis ſymptomatibus in morbo Gallico. Ita WALTHER. V. *pag.* 273.

Col-

(q) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 503. (r) Ibid. pag. 531.

Collectio prima *operum de lue venerea* prodiit VENET. 1532. 8. Continet MASSAM, ALMENARIUM, LEONICENUM, & ANGELUM BOLOGNINUM. Ita HALLER (s).

SEBASTIANUS MONTUUS, Riverienſis, Gallus, in *dialexeon medicinalium* L. II. &c. LION 1533. 4. FUCHSIUS in Arabicos medicos invectus fuerat. In eum virum, noſter ſenex, qui ſexaginta annis medicinam fecerat aſperrime Arabes tuetur. Male morbum Gallicum a FUCHSIO pro novo morbo haberi, qui ſint ipſi veterum lichenes ab hepatis vitio orti. HALLER (t).

AUGUSTINUS NIPHUS, Campanus, (dictus EUTYCHUS PHILOTHEUS, ſuo tempore celebris medicus & aſtrologus. Ita ASTRUC). Ejus L. *de morbo Gallico.* NEAPOLI 1534. 4. Negat poſt NAUDEUM ASTRUCIUS, NIPHI eſſe, & JOHANNI PASCHALI Sueſſano tribuit. HALLER (u).

MICHAEL (x) JOHANNES PASCHALIS, Sueſſanus. Ejus *de morbo quodam compoſito, qui vulgo apud nos Gallicus appellatur.* NEAPOLI 1534. 4. & in collectione LUISINI. Summum mali remedium eſſe hydrargyrum in ſaliva exſtinctum, poſt aptas digeſtiones. In ſene debili ſe longo uſu & interpolato copiam hydrargyri compenſaſſe, quo coactus ſit ſubinde abſtinere. Curatio per ſudorem alia, absque argento vivo, homine in dolium deſidente, qui recipit vaporem marcaſitæ, cui infuſum acetum: huic curationi plurimum tribuit, Guaiaco minimum. Salivationem inunctionem mercurialem ſequi, tanquam rem non perpetuam. HALLER (y).

Collectio Veneta, in qua libelli N. LEONICENI, ULRICI ab HUTTEN, LAURENTII PHRYSII, JOHANNIS ALMENAR, ANGELI BOLOGNINI, & P. ANDREÆ MATTHIOLI recuduntur VENET. 1535. 8. HALLER (z).

PETRUS ANDREAS MATTHIOLUS, Senenſis, natus anno 1500., Medicinæ PATAVII ſtuduit, accerſitus in aulam Cæſaream diu Archiater Imperatorum fuit, deinde TRIDENTUM ſe recepit, ubi peſtilentia e vivis ereptus anno 1577. ætatis ſuæ 77. Ejus *liber de morbo Gallico.* BASIL. 1536. Ita ASTRUC. Hic liber eſt in mox dicta *collectione Veneta* a. 1535. 8., ab ipſo auctore citatus in ſuis *epiſtolis* p. 46. Morbum Gallicum novum eſſe & ab elephantiaſi diverſum, quem ſecundum quatuor præcipua hominum temperamenta diſtinguit, cuique curationem propriam opponit: ita ut inunctiones mercuriales nunquam omittat. Guaiacum imbelle videri auxilium; laudat tamen etiam ad hoc malum, ad alios etiam morbos, peſtem ipſam. Ex oſſe cruris hominis ſæpius inunctionem paſſi hydrargyrum manaſſe. Ut hominem ſanaverit, cui caries oſſis medullam corruperat; igne admoto & unguento mercuriali.

Idem

(s) Ibid. pag. 535. (t) Ibid. pag. 537. (u) Ibid. pag. 483. (x) Sic C. de VILLA habet. (y) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 14. (z) Ibid. pag. 16.

Idem in suis *epistolis*, quarum libri III. PRAGÆ 1561. fol. prodierunt, Guaiaci decoctum valde calefacere, biliosis non conferre. HALLER (a).

BERNARDUS GORDON. Ejus L. *de morbo Gallico*. BASIL. 1536. 4. Ita WALTHER. A nemine hunc librum citari video, si excipias WALTHERUM. V *pag.* 270.

ANTONIUS MUSA BRASSAVOLUS, Ferrariensis, clinicus, felix in curandis morbis, MANARDI & LEONICENI discipulus. Ejus *examen omnium simplicium, quorum usus est in publicis officinis.* ROMÆ 1536. fol. LION 1537. 8. 1544. 8. 1556. 8. VENET. 1538. 8. 1545. 8. Errores MANARDI & Arabistarum, quos noster refutat, & MESUE sæpe tuetur. Aliqua etiam huc facientia habet. Inflammatos pyrites bubones venereos inguinum sæpe discutere. Argentum (vivum) sublimatum olim in celebri usu adversus luem veneream fuisse: nunc suo ævo crudum substitui.

Ejus *examen omnium looch, linctuum* &c. *Accessit de morbo Gallico tractatus.* VENET. 1553. 8. LION 1555. 16. 1561. 12. Innumeras fere luis Gallicæ species facit, per symptomata distinctas. Inter nova symptomata intra vigesimum annum orta (anno 1531.) gonorrhœam numerat & ophthalmiam. Per anum frequenter recipi, neque nisi lascivis gestibus aut per mammas inficere. Cum suffitu quotidie alvum ducit. Sic cum linimentis, ne os exulceretur & fauces. Inunctionem pene certo morbum tollere. Sed neque decoctum Guaiaci ei displicet. Luem per mammas receptam concubentem virum non inficere. In LUISINI *collectione* redit iste tractatus.

Ejus *responsio ad quæstiones de ligno Indico* ALEXANDRI FONTANÆ. Anno 1525. in ITALIAM primum advectum esse; se primum FERRARIÆ adhibuisse, & in aqua decoctum, deinde & in vino. Mite esse auxilium, se sexenni puero dedisse: senibus & confirmatæ ætatis viris cum vino. Oleum ut inde paretur.

Ejus *de radicis Chinæ usu* habetur etiam in *collectione* LUISINI. Se huic radici non fidere. Cauteria in morbo Gallico non conferre, & in mala abire ulcera. Pillulas ex mercurio præcipitato fictas neminem sanare. Fusissime etiam de alopecia ex veteribus. Gonorrhæam decocto ligni sancti sanari & emollientibus. FREINDIUS BRASSAVOLUM despicit. HALLER (b).

PHIL. THEOPH: PARACELSUS in *Chirurgiæ magnæ* L. I. parte 1. tract. 3. de morbis venereis. In L. IV. denuo de morbo Gallico varia fragmenta Latine & Germanice, & de eodem epistola ad Noribergenses.

(a) Ibid. (b) Ibid. pag. 25.

ses. (Plurima ex PARACELSI *chirurgia* excerpta de morbo venereo reperies apud ASTRUCIUM).

Ejus *drey chirurgische Bücher*, quorum tertius est de morbo Gallico, STRASBURG 1549. 8. 1563. 4.

Ejus *von der französischen Krankheit* 3. *Bücher*. NÜRNBERG 1552. 8. HALLER (c). V. *pag.* 272.

BENEDICTUS VICTORIUS, Faventinus, LEONELLI nepos, magnus clinicus, primarius Professor Patavinus, inde Bononiensis. Ejus *morbi Gallici curandi ratio*. BASIL. 1536. 4. in *collectione*, dictata ab auctore JOSEPHO TECTANDRO, qui & edidit. Ad ulcera virgæ adstringentia, plumbea; ad morbum ipsum sudor varie expressus, balneum. His non sufficientibus, unguentum mercuriale: si neque hoc responderit, Guaiacum cum aqua decoctum, quadraginta continuis diebus potum. Libras sex ligni cum sedecim libris aquæ coquit. In majori opere hunc minorem libellum pro spurio renunciat.

Ejus *liber de morbo Gallico*. FLORENT. 1551. 8. alius a priori. Per oscula lues concepta, ut interim partes genitales nihil paterentur. Urinam subalbidam absque signo coctionis esse signum ejus mali. Concipi absque venere in sanctis monialibus. Unctionem mercurialem periculi plenam esse, fumigationem etiam deteriorem; tutiorem curationem a Guaiaci ligno repeti. Thermas tamen prodesse. Inter symptomata cancer penis, gonorrhœa, bubo.

Ejus *medicinalia consilia ad varia morborum genera*. VENET. 1551. 4. 1554. hic aucta. 1556. 8. auctius. Inter ea est consilium de morbo Gallico. Non vult unctionem mercurialem adhiberi, & Guaiaci usum suadet. HALLER (d). Confer *pag.* 7.

J. FRANCISCUS BRANCALEO, Neapolitanus. Ejus est L. *de balneis, quam salubria sint, tum ad sanitatem tuendam, tum ad morbos curandos, dialogus adversus neotericos*. PARIS. 1536. 8. NORIBERG. 1536. 8. Balneorum usus adversus objectiones tuetur. Materiam etiam morbi Gallici balneo digeri & evacuari. HALLER (e).

Zahnarzneyen mit dem Holz Guaiaco h. e. Franzosenholz, alte Schäden, Löcher, Wundbeulen gründlich zu heilen. FRANKFURT 1536. 4. ASTRUCIUS.

Collectiones duæ libellorum *de lue venerea*, *Basiliensis* altera a. 1536. 4., altera *Lugdunensis* 1536. 8. Continet illa libellos MATTHIOLI, ALMENARII, MASSÆ, POLLII, BENEDICTI VICTORII, ANGELI BOLOGNINI. Ita HALLER (f).

ALPHON-

(c) Ibid. pag. 8. & 9. (d) Ibid. pag. 27. (e) Ibid. pag. 31. (f) Ibid.

ALPHONSUS FERRUS, Neapolitanus, PAULI III. Pontificis medicus & chirurgus. Ejus *de morbo Gallico & ligni sancti multiplici medicina, & vini exhibitione.* ROMÆ 1537. 4. BASIL. 1538. PARIS. 1540. 16. 1542. 12. & in *collectione* LUISINI. Gallice PARIS. 1540. 12. per NIC. MICHAEL; & POITIERS 1546. 16. Germanice vertente G. H. RYFF, omisso nomine veri auctoris, ARGENTOR. 1541. 8. Fusissime de eo ligno, & de ejus externis & internis qualitatibus utendique ratione & modo. De morbis a capite ad pedes curandis per lignum sanctum. Symptomata morbi Gallici & eorum curatio. De morbo Gallico libri sunt III. Virgæ ulceribus adstringentia & viride æris opponit. Alia symptomata. Ea si noluerint prioribus præsidiis, & ligno sancto cedere, ad argentum vivum deveniendum esse, etsi multæ sint ejus medicamenti noxæ. In L. IV. de vini exhibitione cum eo ligno, & temporibus in quibus utile sit.

Ejus *de caruncula f. callo quæ cervici vesicæ innascitur.* LION 1553. 4. 1559. 4. in collectione chirurgica GESNERI 1555. fol. & ANTWERP. 1581. 4. Candelarum ad id malum varietas: debere primo loco callum molliri. Inter cathæretica præfert id, quod fit ex sabinæ pulvere exsiccato, acrius vero aliud habet ex vitriolo, auripigmento, viridi æris cum cerussa, quod idem LACUNA præscripserat; sanatos conservari decocto Guaiaci & candela cerea oleo myrteo illita, & in urethram inmissa. Esse qui solo specillo curati sint. HALLER (g).

JOH. ANTONIUS ROVERELLUS, Bononiensis, medicus. Ejus est *tractatus de morbo Patursa, adfectu, qui vulgo Gallicus appellatur.* CYPRIS Italiæ 1337. 8. ASTRUCIUS, cui librum non videtur contigisse videre. HALLER (h).

CHEIREDDINUM vulgo BARBAROSSAM principem ALGERIÆ ad annum 1537. recenset ASTRUCIUS, ob pilulas antivenereas, quas dicitur cum FRANCISCO I. communicasse, & quæ ejus piratæ nomen ferunt. Mercuriales omnino, quarum variæ formulæ exstant. HALLER (i).

THOMAS PHILOLOGUS, Ravennas, vero nomine JANOTHUS & postea RANGONUS, medicus, Professor Patavinus. Ejus *morbi Gallici ope ligni Indici, aquæ, vini, sublimati, Cynæ, Spartæparillæ, Hysan, Hetechen, Caravalgii Altar, Mechoacannæ, antimonii, unctionis, cerati, suffumigii, præcipitati, seminis Indi, ac additorum mundi novi reliquorum modi omnes.* VENET. 1537. 4. 1538. . 1545. . 1575. . Literati hominis, non quidem clinici, mirificum opusculum. Morbi initia ad. 1494. refert, neque tamen novum morbum esse vult, nam a. 1455. HUGONEM BENZIUM similis mali meminisse: ejus originem a siderum consensu, vel a contagio, aut ab aëris inclementia derivat, de AMERICA silet. Descriptio mali,

(g) Ibid. pag. 33. (h) Ibid. pag. 36. (i) Ibid.

mali, ulcera, scirrhi, nodi, pustulae non in pudendis solis: ulcera vesicae. Cavendum esse a mulieribus albo fluxu laborantibus. Cina, Sarsa, Huysan eorumque decocta. Lignum sanctum, s. ejus aquam in HISPANIA a. 1508. in usum venisse, in ITALIA a. 1517.; esse omnino Hebenum DIOSCORIDIS, sudorem ciere & urinam. Cura quae fit per unctionem mercurialem. Per ceratum. Incommoda utriusque curationis. Fumus cinnabaris. Mercurius praecipitatus. Tota curatio, etiam cauteria. Decoctum corticis ligni sancti nuper inventum. ASTRUCIO hoc opusculum non contigit vidisse. HALLERUS se primam editionem legisse dicit (k).

MARTINUS DORCHESINO, quod fictum est nomen, scripsit *le triomphe de très-haute & puissante Dame Verole Reine du Pays d'amours.* LION 1539. 12. De ferocitate sua malum venereum remisisse. ROTHOMAGI tamen vehementer saevire. Ita HALLERUS ex ASTRUCIO.

JOSEPHUS STRUTHIUS, nomen *struthius*, Στρέθειος, quod auctor sibi adoptavit pro more sua aetate recepto, Graecum est, ac passerem significat, seu potius id quodcunque ad passerem pertinet, unde forte Polonice vocatus fuerit nomine, quod ad eandem significationem alluserit. Natus est anno 1510., Medicinam Patavii didicit, deinde SIGISMUNDI Regis POLONIAE Archiater, obiit a. 1568. Ejus est *ars sphygmica, seu pulsuum doctrina super* 1200, *annos perdita & desiderata omnibus tamen Medicinam cum nominis celebritate, maximaque utilitate facere volentibus summe necessaria, libris* V. *conscripta.* BASIL. 1540. 8. In L. IV. cap. . . . de pulsibus morbi Gallici inveterati, quos ait parvos, tardiores, rariores, languidos esse. Ita ASTRUC.

ANTONIUS GALLUS, Parisinus, D. Parisiensis. Ejus *de ligno sancto non permiscendo in imperitos fucatosque medicos.* PARIS 1540. 8. & in collectione LUISINI. Morbi Gallici descriptio. Obstetrix a foemina infecta, cui adstabat. Arcana formula mercurii cum auro in pulverem compositi. Inter internas formulas mercurium praecipitatum rubrum praefert. Hydrargyri curationem asperam esse, sed praeter Guaiacum unicam: malum denique Guaiaco radicitus exstirpari. Doctus certe liber. Hic iste GALLUS dicitur, FRANCISCUM I. suasisse inunctioni subjici. HALLER (l).

NICOLAUS MICHAEL, medicus Pictaviensis, edidit a. 1540, Gallice librum FERRI cum titulo: *de l'administration du* St. *Bois.* PARIS. 1540. 12. 1546. 12. Notulas aliquas adjecit, & FERRUM suum in posteriori editione contra ANTONIUM GALLUM tuitus est. HALLER (m).

Hhhhhhhh 2 GUAL-

(k) Ibid. pag. 41. (l) Ibid. pag. 50. (m) Ibid.

GUALTHER HERM. RYFF. Ejus eſt *neuerfundene und bewährte Arzney, nicht allein die Franzoſen und böſen Blattern, ſondern auch andere ſchwere Krankheiten durch den Gebrauch des indianiſchen Holzes Guaiacum oder Franzoſenholzes zu heilen.* STRASBURG 1541. 8. Ejus L. *Franzoſencur vermittelſt des Guaiaci.* BASIL. 1659. 8. A LINDENIO non debuit recenſeri, qui non ſit Latine ſcriptus. Cæterum ASTRUCIUS adnotat, ex libris quaternis, in quos diſtribuitur, opus eſſe ALPHONSI FERRI *de ligni ſancti multiplici medicina & vini exhibitione*, ejusque quatuor libros (dictos. *pag.* 1530). HALLER (n). V. *pag.* 6.

REMACLUS FUCHS, Lymburgenſis, (qui ſæpe nomen ſuum FUSCHIUM ſcribit) Canonicus Leodinenſis. Ejus eſt *morbi Hiſpanici, quem alii Gallicum, alii Neapolitanicum vocant, curandi per ligni Indici, quod Guaiacum vulgo dicitur, decoctum, exquiſitiſſima methodus.* PARIS. 1541. 4. non 8. Non vidiſſe contigit ASTRUCIO, ut eo fuſiorem in recenſendo eſſe HALLERO viſum ſit. Cauſæ mali, ex theoria. Signa. Contagium. Sæpe malum inſanabile recrudeſcere, ob inſcitiam inunctorum, hydrargyrum male extinguentium. Errores medentium. Lignum Indicum. Decocti ſumendi modus. Eſſe, qui corporis exercitio, purgatione, phlebotomia, a morbo incipiente præſervati fuerint. Stricta victus ratio. Symptomatum curatio. Oſſa corrupta urit, etiam ſerra dividit & excidit. Non videtur viri quidquam experti opus. Ita HALLER (o).

MICH. ANGELUS BLONDUS, Italus. Ejus *de origine morbi Gallici deque ligni Indici ancipiti proprietate.* ROMÆ 1542. 8. VENET. 1542. 8. & in collectione GESNERI. Deinde TIGURI 1555. fol. (Brevis eſt liber, nullo ordine digeſtus, & ita obſcure ſcriptus, ut vix liceat interdum auctoris ſenſum adſequi. Ita ASTRUC.) Antiquum morbum eſſe, neque ex INDIA advenisse. Guaiaco curatos fere omnes relapſos eſſe. Pilulas ex mercurio crudo, cum ſcammonio, aliasque ex hermodactylis deſcribit: unguenta demum mercurialia. HALLER (p).

Anonymus medicus Nemauſenſis, cujus obſervationes cum RIVERIANIS excuſæ ſunt LION 1659. 8., floruit circa a. 1542. Virgulas plumbeas primus adverſus urethræ carunculas adhibuit. ASTRUC.

LEONHARDUS FUCHS, qui INGOLSTADII anno 1521. ad doctoratus gradum promotus, obiit TUBINGÆ a. 1566. In opere *de ſanandis totius corporis ejusdemque partium tam externis quam internis malis* BASIL. 1542. 8. 1565. 8. PARIS. 1543. 8. in L. V. tractatum habet de morbo Gallico, qui excerptus exſtat in collectione LUISINI. Novum morbum eſſe, omnique ævo priori incognitum. Recens malum ſæpe tolli remediis, quæ

(n) Ibid. pag. 57. (o) Ibid. pag. 60. (p) Ibid. T. I. pag. 519.

quæ paucis proponit; si morbus inveteratus, ad ligni Guaiaci usum esse confugiendum, cujus administrationem brevissime explicat. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 683.

ANDREAS VESALIUS, sic dictus a WESALIA CLIVIÆ civitate natus est anno 1514., JACOBI SYLVII discipulus, scripserat a. 1542. *epistolam de radice Chinæ ad* JOACHIMUM ROELANTS, *in qua inserta sunt & de Sparta-parilla sub finem nonnulla*, RATISBONÆ datam a. 1543. & in lucem edita a FRANCISCO VESALIO fratre suo VENET. 1543. 8. (BASIL. 1546. fol. LION 1546. 16. Ita HALLER). Narrat quali successu radix Chinæ olim VENETIIS adhibita fuerit, quali similique successu in reliqua ITALIA, & in BURGUNDIA adhibitam fuisse audiverit. Inde arrepta occasione paucis ad amicum medicum describit historiam Chinæ, & decocti præparandi modum & usum, eumque monet Chinæ decoctum bibentes tetigine summa tentari, quæ virtus aphrodisiaca hujusce radicis certissimis experimentis explorata. Adjecit nonnulla de Sparta-parilla. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 375.

DIONYS. FONTANONUS, (primus medicorum Gallorum, qui de lue venera scripsit, in *practicæ medicæ* &c. L. I. cap. 8. agit de morbo Gallico. Ita ASTRUC.) Hoc caput recusum est in collectione LUISINI. Curationem morbi per Guaiacum commendat. HALLER (q). V. *pag.* 422.

ALOYSIUS LOBERA, Abulanus, nempe ex civitate ABULA, quæ nunc AVILA in vetere CASTILIA, medicus fuit CAROLI V. Imperatoris, scripsit Hispanice circa annum 1544. librum, cui titulus est *libro de las quatro enfermidades cortesanas, que son catharro, gotta, mal de piedra, y mal de bubas, por el doctor Louys Lobera de Avila en* TOLEDO 1544., quem librum Italicum fecit, & edidit PETRUS LAURUS, VENET. 1558. 8. Excerptus hinc tractatus de morbo Gallico exstat in collectione LUISINI. Morbi curationem triplicem explicat, potu ligni Guaiaci, inunctionibus mercurialibus, & suffumigiis, sed unicuique censet præmittendam esse præparationem cum purgantibus, alterantibus, temperantibus. Cæteris præstare decoctum ligni Guaiaci; usum suffumigiorum plerumque gravioris esse periculi. Sub finem pauca addit de usu radicum Chinæ. Ita ASTRUC.

BENEDICTUS RINIUS, medicus Venetus. Ejus *consilium de morbo Gallico* post annum 1545., & forte a. 1546. scriptum, in LUISINI collectione repetitum. Unguentum mercuriale describit, potissimum tamen Guaiaci usum laudat. HALLER.

(q) Ibid. in T. II. pag. 74.

HIERONYMUS CARDANUS, natus anno 1501. & ROMÆ a. 1576. obiit. Ita ASTRUC. Ejus *contradicentium medicorum* L. II. Acceffit ejus *libellus de Sarfaparilla.* LION 1548. 4. PARIS. 1565. 8. MARBURG 1607. 8. Ifte *de Cina & Sarfaparilla* liber prodiit etiam ANTWERP. 1564. 8. Plus valere Sarfaparillam ad luem veneream quam Cinam. Decocti uncias duodecim in dies fumi debere. In libello *de Cina;* ut ad luem Gallicam adhiberi debeat. Impinguare: fua vi, non per ftrictum vitæ genus morbum fuperare. HALLER (r).

Idem in L. *de caufis fignis & locis* &c. pag. 78. agit de lue Indica. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. FERNELIUS, (natus a. 1486., obiit LUTETIÆ a. 1557. Ita ASTRUC.) Ejus *de abditis rerum caufis* PARIS 1548. fol. 1560.. BASIL. 1579. 8. FRANCOF. 1579. 8. eadem forte editio, 1581. 8. 1597. cum aliis. In libro II. cap. 14. luem veneream defcribit, mercurium infidam curationem vult præftare. Gonorrhœam vidit, fed non primus, ut FREINDIO excidit. (Hoc caput in collectione LUISINI recufum eft. ASTRUC.)

Ejus L. *de luis venereæ f. morbi Gallici curatione perfectiffima* prodiit a morte viri ANTWERP. 1579. 8. PATAV. 1580. 8. & in LUISINI collectione. Gallice, vertente MICH. le LONG, PARIS. 1633. 12. Vehementer toto libello in ufum hydrargyri invehitur. Contagium Indicum admittit. Malum confenefcere; ulcera ingentia & fœtidiffima obfolevisse. Gradus mali, eorum peffimum fauces naresque putrefacere. Exempla hominum, quibus hydrargyrus enormem noxam intulerit, vapor nempe inter deaurandum fufceptus. Poft inunctionem cerebrum ipfum in abfceffum converfum, alia inde graviffima mala facta. Ad Guaiacum redit, quod venereæ luis fit alexipharmacum; denique ad fuam aquam mirificam ftillatitiam ex aromatibus parandam. Curationum aliqua exempla producit. HALLER (s).

Idem in *confiliorum medicinalium* &c. *conf.* 63. de gonorrhœa. WALTH. V. *pag.* 422.

GUILIELMUS BRUNEL & PETRUS DESCHAMPS *E. lues Hifpanica methodo curatur.* PARIS. 1549. 4. ASTRUC.

CONRAD. KUNRATH in *medullæ deftillatoriæ* &c. Parte I. pag. 248. ad luem veneream medicamentum ex ligno Guaiaco. In P. II. p. 229. ad luem veneream. WALTH. V. *pag.* 397.

BARTHOLOMÆUS MAGGIUS, Bononienfis, natus anno 1477., Archiater JULII III. fummi Pontificis, obiit a. 1552., fcripfit a. 1550. *confilium medicum* (quod reperitur in collectione LUISINI) in capita 6. diftinctum, pro GALEOTTO PICO II. comite Mirandulæ & Concordiæ Domino,

(r) Ibid. pag. 18. (s) Ibid. pag. 36.

no, pro quo MONTANUS confilium quoque fcripferat. Laborabat ille morbo Gallico jam ab annis novem, qui quater decocto Guaiaci ufus fuerat, recrudefcente femper morbo, ex nova quidem, ut putat nofter, infectione, vel quod per medicamenta non fuerit penitus extinctum virus venereum. Iterum ad Guaiaci ufum confugit. ASTRUC.

JOH. BAPT. MONTANUS, Veronenfis, natus anno 1498. lenta tabe periit a. 1551. Ita ASTRUC. In *confultat. Med. conf.* 15. 145. 246. 247. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 424.

Idem in *opufculorum variorum, quibus tota fere Medicina methodice explicatur* &c. BASIL. 1558. 8. 1565. 8. T. II. L. II. de morbo Gallico. Ifte de Gallico morbo tractatus, & confultationes aliquæ de eodem morbo, exftant in collectione LUISINI. Guaiacum veram effe hujus morbi antidotum: Chinæ enim radicem fe non effe expertum. Hydrargyrum peffimum effe venenum, fe juniorem eo ufum, infideles obtinuiffe curationes, alios ægrotos in epilepfiam incidiffe. *De morbo Gallico* codex eft in Bibl. Vindobonenfi. HALLER (t).

JOH. ELYSIUS, Neapolitanus, dicitur *de curatione morbi Gallici contra barbaros & vulgares empiricos* fcripfiffe circa a. 1550. Librum ASTRUCIUS non vidit. HALLER (u).

ANDREAS LACUNA, Secubienfis, eruditus vir, parvum reliquit libellum, *methodum cognofcendi & exftirpandi excrefcentes in veficæ collo carunculas.* ROMÆ 1551. 12. OLYSSIPONE 1560. 8. cum nomine LUCANÆ, tum in *Gallicorum* collectione LUISINI. Omnia præfidia continet, quæ nuper commendata fuerunt, injectiones, candelas cereas, ea fede opertas emplaftro exedente, qua carunculam tangunt; plumbeum ftylum, catheterem. Enumerat, quos fanaverit, non veritus caufæ turpitudinem a qua carunculæ nafcuntur. HALLER (x).

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. (*cur.* 49. 50. 54. de lue venerea. WALTHER.) Lues venerea per puerum, inde per nutricem late propagata. In *centuria* II. habetur tractatus *de decocto radicis Sinarum*, a LUISINO in collectione recufus. Decocta Guaiaci, & Sarfaparillæ valere ad fuperandum morbum venereum: etiam fmilacem afperam & buxum noftratem. Efficacius omnibus effe decoctum radicis Sinarum, quo nofter plurimum utebatur. Meliorem ex CHINA advehi, deteriorem ex AMERICA. Si ea fruftra fint, inungendum hydrargyrum, os vero a fœditate fervandum interpofito pilularum ufu. De carunculis exftirpandis. LACUNÆ medicamentum reprobat. Se veram rationem curandi ab eo ipfo M. PHILIPPO habere, a quo LACUNA. Ita HALLER (y). In *centuria* IV. fufe agit

(t) Ibid. pag. 76. (u) Ibid. pag. 94. (x) In *Bibl. chirurgica.* Eandem hancce *Bibliothecam* fubintelligi volo, quoties deinceps HALLERI nomen absque ulla nota appofita citatum occurret. (y) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 28.

agit de carunculis meatus urinarii: eadem consilia repetit, quæ LACUNA dedit, qui a PHILIPPO quodam habuerit, iste ab AMATO. Cerea candela, quæ in vesica hæserat per anum paulatim comminuta, ut expelli posset. HALLER. V. *pag.* 314.

JACOBUS CORNICIUS, Emdanus, physicus Wormatiensis. Ejus *de morbi Gallici remedio per radicem chinam.* . . . . (an WITTEBERGÆ 8?) 1551. BOEHM.

CHRISTOPHORUS a VEGA, ALCALÆ de HENAREZ natus, Professor Complutensis, medicus CAROLI infelicis ASTURIÆ Principis. Ejus *de curatione caruncularum liber.* SALAMANTICÆ 1552. COMPLUT. 1553. ASTRUCIO, ut videtur, non visus. Satis probat PORTALIUS, etsi VEGA non satis eos laudavit, per quos profecit. HALLER.

THEODORICUS de HERY, chirurgus barbitonsor Parisinus, HOLLERIUM audiverat, castra in ITALIA secutus fuerat, neque tamen artem hydrargyro utendi primus LUTETIAM adtulit, quæ dudum ibi innotuerat, ASTRUCIO monente. Ejus est *la methode curative de la maladie vénérienne, vulgairement appellée grosse verole, & de la diversité de ses symptomes.* PARIS 1552. 8. 1569. 8. 1634. 8. 1666. 8. 1674. 8. ASTRUCIUS libellum laudat, atque a PARÆO exscriptum fuisse testatur. Male tamen docere addit, luem decocto Guaiaci evitari, aut ab eo decocto perinde salivam cieri, uti fit ab hydrargyro, neque unquam hydrargyrum in ossibus colligi: bis etiam eodem die inungi male suadere, Recte vero alias inunctiones interpolat, uno alterove die intermisso, & adnotat, non semper ab usu hydrargyri salivam fluere. Ita ASTRUC.

AUGERIUS FERRERIUS, Tolosanus, (natus anno 1513. & in patria obiit a. 1588. Ita ASTRUC), quem J. C. SCALIGER, non ille facilis judex, doctissimum dixit. Ejus est *de pudendagra, gravi Hispanica* L. II. Accessit *de radice Chinæ & Saffaparillæ cortice judicium.* TOLOS. 1553. 12. tum PARIS 1564. 8. ANTWERP. 1564. 8. & in LUISINI collectione. Aliis etiam acribus unguentis se usum, quæ argentum vivum non reciperent, neque in isto metallo se aliquid præcipui reperisse. Hydrargyro tamen sanatos, qui male affecti fuissent. Esse qui ejusmodi emplastris tecti per urbem ambularent. Lotiones etiam cum sublimato mercurio parari, quarum inde sit effectus. Guaiaci usus: cum vino vulgo decoqui. Radix Chinæ, Sarsaparillæ, Juniperi. Aquæ stillatitiæ. Se fere suavibus purgantibus uti, quæ & indicat, inter ea etiam recenset pulverem mercurialem. Methodus composita, inunctiones per triduum, decocta per alios dies, tum iterum inunctiones aut fumus, iste quidem acerbissimus, demum apozemata purgantia, denique sudorifera. Symptomatum curatio. L. II. morbi descriptio.

Ejus

Ejus *de radice Chinæ liber, quo probatur diversam esse ab Apio.* TOLOS. 1553. 8. Apium sua ætate ligno sancto substitui, & auri pretio vendi, cum in GALLIA sponte nascatur. Valde diversam esse Apii & Chinæ administrationem docet. HALLER (z).

PETRUS HASSARD, (an idem qui *pag.* 9.?) Armenterianus, medicus & chirurgus, qui RUSSIAM adiit & SUECIAM. Ejus *morbi Gallici compendiosa curatio.* LOVAN. 1554. 8. & in collectione LUISINI. Ligni sancti historia & adhibitio, hydrargyrum enim rejicit. HALLER. (a).

JOH. LANGIUS, natus LEOBERGÆ anno 1485, & HEIDELBERGÆ a. 1565. interiit. Ita ASTRUC. In *epistolarum* &c. L. I. *epist.* 42. de causa doloris ossium in lue venerea. WALTHER. Hæc epistola prostat etiam in collectione LUISINI. Brevissime agit de tuberibus morbi Gallici sed nullum remedium proponit. Ita ASTRUC. V. *pag.* 320.

MICHAEL JOH. PASQUAL, ex diæcesi DERTOSANA, medicus Valentinus. Ejus *morborum internorum omnium & quorumdam externorum curatio* &c. VALENTIÆ 1555. 8. deinde cum titulo *praxis medica, s. methodus curandi.* SALAMANTIC. 1563. 8. LION 1585. 8. 1602. 8. 1664. 8. In *praxi medica* caput habet de morbo Gallico, in *collectione* LUISINI recusum.

Ejus *de morbo Gallico.* VENET. 1559. fol. Ita CAP. de VILA. ASTRUCIUS vero credit peculiarem librum ejus tituli & auctoris non exstare. Guaiacum, Sarsaparillam, Chinam commendat, & in morbo difficili hydrargyrum, intus eo uti vetat. HALLER (b).

JOH. CRATO. Ejus *de morbo Gallico commentarius* a SCHOLZIO Vratislaviensi medico editus FRANCOF. 1594. 8. HANAU 1619. 8. & in collectionis operum T. V. Morbum novum esse. In mitiori malo dari ligni Guaiaci decoctum. In magno malo etsi multa inde mala sequantur, inunctio mercurialis requiritur, etiam mercurius præcipitatus. Ad penis excoriationes plumbea medicamenta. Ad ulcera aqua phagedænica. Succedaneum Guaiaci radix Chinæ. HALLER (c).

Idem in *consilior. med.* L. V. *cons.* 38. de morbo Gallico. In L. VI. *cons.* 95. in gonorrhœa virulenta. *Cons.* 96. in reliquiis & pustulis Gallicis.

Idem in *singular. consilior. med. cons.* 162. 163. 300. 381. 382. in lue Gallica.

Idem in *epistolar.* L. I. *epist.* 131. de lue Gallica. In L. II. pag. 278. 413. cura luis venereæ. WALTHER. V. *pag.* 380.

NICOLAUS MACCHELLUS, Mutinensis. Ejus *tractatus methodicus & omnibus numeris absolutus de morbo Gallico ejusque natura, causis, sympto-*

(z) Ibid. pag. 56. (a) Ibid. pag. 106. (b) Ibid. pag. 86. (c) Ibid. pag. 107.

symptomatis & curatione. VENET. 1555. 8. 1558. 8. FRANCOF. 1601. 8. 1608. 8. (& in LUISINI collectione. Ita ASTRUC). Veteres loco certe alieno transcribit, morbum antiquis notum facit: in herpete exedente Gallico pastillos præscribit PASIONIS vel ANDRONIS. Semel se vidisse inflammationem & pustulas inde natas, cum malo venereo conjunctas, eo in casu vult siccari, vel humectari. Elleborum valde laudat, aliasque plantas cathæreticas. Guaiaci vires & usus, quo auxilio solo fere utitur. HALLER (d).

RODERICUS DIAZ de ISLA, sive RODERICUS JACOBUS de ISLA, medicus Hispalensis. Ejus *tratado contra las bubas* prodiit HISPALI . . . 4. Tractatus ille cum scriptus sit ad JOHANNEM III., Lusitanum Regem, qui obiit 1557. paulo ante scribi debuit, adeoque circa annum 1555. Ita ASTRUC.

Arzneybuch worinn Tarquini Ocyori zwanzig Wurzeln, Magni Hundt regiment wieder etliche Krankheiten, Podagra, Franzosen &c. KÖNIGSBERG 1555. 4. HALLER (e).

PIETRO ROSTINO, medicus. Ejus *trattato del mal Francese, nel quale si discorre sopra* 231. *sorti di esso male, ed a quante vice si puo prender e causar e guarir, ed evidentemente si dimostra, chi ha Gallico male, e chi no, con cui segni e prognostici.* VENET. 1556. 8. 1559. 8. VICENZA 1623. 8. Germanice vertente L. v. HOERNIGK, cum titulo *von den Franzosen* prodiit FRANCOFURT. 1626. 8. Esse BRASSAVOLÆ librum, Italice recusum, ASTRUCIUS monet. HALLER (f).

PETRUS de BAYRO, Taurinensis Professor Medicinæ, Archiater CAROLI III. Ducis SABAUDIÆ. Obiit TAURINI nonagenarius anno 1558. Ita ASTRUC. In opere posthumo (quod ad a. 1557. ab ASTRUCIO refertur) *de medendis corporis humani malis* &c. L. XVIII. cap. 7. agit de morbo Gallico. Ita WALTHER. Hoc caput insertum est collectioni Venetæ de morbo Gallico. Laudat decoctum Guaiaci, & pilulas, quarum formulam refert, quæ cum formula pilularum BARBAROSSÆ eadem est, (nempe ex argento vivo, rheo, & diagridio composita); hæcque *recepta*, inquit, *ex* TURCIA *apportata fuit, & qui primus inter Christianos his usus est pilulis, cecidit repente mortuus super pontem* AVENIONIS, *dum ibidem profugi essemus propter prælia a.* 1537. nempe cum FRANCISCUS I. Gallorum Rex, exacto CAROLO III. quocum bellum erat, SABAUDIAM & PEDEMONTIUM occupabat. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 374.

JOH. SCHYRONIUS in *method. med.* L. III. cap. 39. &c. de morbo Gallico & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 709.

JOHAN-

(d) Ibid. pag. 111. (e) Ibid. pag. 114. (f) Ibid. pag. 117.

JOHANNES SYLVIUS, Insulanus, quem a JACOBO SYLVIO Ambianensi distinguere oportet. Ejus *de curatione morbi articularis libri quatuor. Accessit de lue venerea declamatio.* ANTWERP. 1557. 8. 1564. 8. 1565. 8. & *declamatio* sola in collectione LUISINI; & ANTWERP. 1577. 8. Nihil boni. HALLER (g).

ALEXIUS PEDEMONTANUS in *secretorum* &c. L. I. potionem ex Guaiaco cum aceto squillitico aliisque compositam ad luem Gallicam laudat. Aliud ex sublimato medicamentum ad tumores morbi Gallici. HALLER (h). V. *pag.* 1013.

HIERONYM. MONTUUS (*de Monteux*) medicus FRANCISCI II. Galliarum Regis, SEBASTIANI filius, dominus in *Mirabel.* Ejus sunt *chirurgica auxilia ad aliquot adjectus, qui repentinam exigunt curationem; morbi item venerei curationes.* LION 1558. 4. Describit usum Guaiaci, pilularum BARBAROSSÆ, ex argento vivo, scammoneo, rheo, moscho, compositarum, in quibus hydrargyrum improbat; tum inunctionem mercurialem, qua etiam desperati ægri sanentur, demum suffimenta. HALLER (i). Confer *pag.* 7.

FRANCISCUS FRIGIMELICA alias FRIZIMELICA, natus PATAVIÆ a. 1401., Professor Medicinæ ab anno 1537. Patavinus, deinde Archiater JULII III. Pontificis maximi, in patriam reversus obiit a. 1559. Ita ASTRUC. Ejus *tractatus de morbo Gallico, & adversus defluvium pilorum lucubratio* .... 1558.. reperitur in collectione LUISINI. Neque inunctiones valde probat, neque suffumigia. HALLER (k).

LAURENTIUS HIEL. Ejus disp. *de morbo Gallico.* JENÆ 1558. 4. HALLER (l).

FRANCISCUS RENNER, chirurgus Norimbergensis. Ejus *Handbüchlein die Franzosen zu curieren.* NÜRNBERG 1559..BOEHM.

GUIL. RONDELET, (natus anno 1507., obiit a. 1566. Ita ASTRUC.). Ejus *tractatus de morbo Italico* ... 1560.. & recusus in collectione LUISINI, & in duabus *operum* RONDELETII collectionibus. In morbo inveterato & unguentum proponit, & decoctum Guaiaci, tamen ut hydrargyrum pro mali antidoto habeat, & squinam. Alvum inter inunctiones ducit. HALLER (m). V. *pag.* 377.

ANTONIUS CHALMETHÆUS. In ejus *enchiridii chirurgici* &c. L. I. cap. 50. de bubone venereo. In L. V. cap. 1. de lue venerea. Ita WALTHER. Prima jam editione exstat *diatriba de curatione morbi venerei.* Laudat noster Guaiaci usum, cum aliquot sub finem hydrargyri inunctionibus. Mercurium tamen defendit, neque reliquas curationes negli-

 git,

(g) Ibid. pag. 118. (h) Ibid. pag. 119. (i) Ibid. pag. 12. (k) Ibid. pag. 112. (l) Ibid. pag. 122. (m) Ibid. pag. 110.

git, vaporis mercurialis suffitum, radicem Chinæ. Ita HALLER (n). V. *pag.* 274.

PETRUS natione Gallus, vel empiricus, carunculas urethræ mira felicitate sanabat, unguento quod mercurius præcipitatus ruber ingrediebatur, laudatus idem TRINCAVELLIO & MASSARIÆ. HALLER (o) ex ASTRUCIO.

Anonymi medici Nemausensis *observationes* 37. fere cum RIVERII *observationibus* prodierunt. Vixerat ab anno 1543. ad 1580. Virgulas plumbeas suadet ad arctionem urethræ, quæ gonorrhoeas sequitur, & exemplum citat feliciter adhibitarum. Ita HALLER (p) ex ASTRUCIO.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. I. pag. 53. (q) agit de venereo morbo. WALTHER. V. *pag.* 425.

LEVINUS LEMNIUS, Zirikzeæ in insula SCHOUWEN medicinam fecit. Ejus *de miraculis occultis naturæ* L. IV. & *de vita cum animi & corporis incolumitate recte instituenda* L. I. ANTWERP. 1561. 8. &c. Germanice LIPS. 1562. 4. Gallice PARIS. 1674. 8. Aliqua etiam de morbo Gallico habet. Luem veneream nuper mitiorem esse redditam. HALLER (r).

DOMIN. LEONUS in *methodo medendi tumores* &c. caput habet de morbo Gallico, quod recusum exstat in collectione LUISINI. Monet ASTRUCIUS, LEONUM fere sua ex MANARDO sumsisse, & perinde originem mali leproso equiti tribuere: perinde argentum vivum damnare, & fiduciam omnem in ligno Guaiaco ponere. HALLER (s). V. *pag.* 1468.

PETRUS ARIAS de BENAVIDEZ. Ejus *secretos de Chirurgia e specialmente de las enfermidades del morbo Gallico y tamparones mirrarchia y la manera come se curan los Indos las llages con otros secretos* &c. PINCIÆ 1562. Ita CAP. de VILA. Sed ASTRUCIUS habet annum 1567., qui tamen librum non vidit. Auctor inter Indos AMERICÆ occidentalis vixerat. HALLER (t).

GABRIEL FALLOPIUS, (Mutinensis, natus a. 1490., discipulus ANT. MUSÆ BRASSAVOLI, & J. B. MONTANI Anatomiæ Professor primo Pisanus deinde Patavinus, ubi anno 1563. obiit. Ita ASTRUC). Ejus *tractatus de morbo Gallico* PATAV. 1564. 4. VENET. 1565. 4. 1574. 8. cum PETRI AGATHI ANGELI scholiis & adnotationibus, recus. in LUISINI collectione. De morbo Gallico prælectiones sunt FALLOPII, periti & multa experti viri, ut tamen non laudes improbabile arcanum, quo spondet, data fide, periculum infectionis, etiam a concubitu cum Gallica fœmina, se aversurum. Origines morbi a COLUMBO repetit, mitiorem suo ævo esse, & facilius superari

(n) Ibid. pag. 129. (o) Ibid. (p) Ibid. (q) Edit. FRANCOF. 1643. 8. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 136. (s) Ibid. pag. 138. (t) Ibid. pag. 141.

perari addit. Dari & alios morbos endemios, PISIS lienis tumorem, in portu LIBONIS icterum. Hepar a venerea lue nihil pati. Novum morbum esse, & potius substantiæ; spiritus primus infici, etiam nihil passis partibus genitalibus: hinc inter multos viros ab eadem fœmina sæpe unicum infici; magis tamen infici, quibus glans penis cooperta sit, nunquam quibus detecta, nunquam adeo Judæos. Amorem periculum infectionis augere. Pilorum profluvium ab annis triginta cepisse, & ab annis 25. gonorrhœam Gallicam. VENETIIS malum mitius esse. FLORENTIÆ & BONONIÆ continuo caput adoriri & palatum erodere. Lignum sanctum describit & a Guaiaco separat, legitimam curationem esse vult, quæ per ejus ligni decoctum obtinetur, sancti quidem potissimum, id si præsto non sit, Guaiaci: limaturam optimam esse, aquæ addi duodecuplum, calidam melius: coctione partem dimidiam consumi debere, etiam duas tertias. Tres ex eodem ligno facit decoctiones, ut secunda pro potu in prandio sit, tertia lotioni serviat. In thalamo clauso, neque nimis arcto, bis de die decoctam sumi debere, ad duodecim uncias, per dies 30, 40, demum 60, in morbo inveterato; calide vero bibi debere, ut sudorem cieat. De Chinæ radice, qua CAROLUS V. adversus Gallicum morbum, atrophiam & arthritidem, feliciter usus sit. Uncias radicis quatuor in diem decoqui debere, & per 36. dies continuari, sudorem potenter movere. Se nihil ea radice adversus Gallicam luem effecisse. Sarsaparilla se tophos osseos dissipasse. Ad hydrargyrum non descendendum, nisi frustra Guaiaci vis sit explorata; suffumigia gracilibus ægris funesta esse, certo tamen morbum tollere, & venereas ophthalmias. Inunctionem ad scabiem, adfine malum, valere. Noster non probat, quod periculosa sit medela, & in ossibus hydrargyrus reses maneat, neque accedere se ad tentandum, nisi omnibus frustra factis. Idem metallum crudum devoratum adversus vermes prodesse, neque quidquam habere noxii. Desinendum, quando symptomata majora superveniunt. Suffocationem incisa vena se avertere. Salivæ in dies a. 7. ℔. ad 10. fluere debere, & continuis per 20. dies. Mercurium præcipitatum, asperum medicamentum, rusticis relinqui. Symptomata: excrescentiæ vulvæ a venere, caries penis Gallica; eam stylo Ægyptio unguento armato tangit. Ab ea phymosis, ut per fistulam mingere necesse sit. Bubo: melius caustico aperitur, quam ferro. Caries palati. Nobile opus uberius excerpsi inquit HALLER (u). V. *ulcera*.

BERNARDUS TOMITANUS, Patavinus, medicus & philosophus, qui dialecticam docuerat, (unde minime mirum est, si ejus tractatus tot futilibus ac nugatoriis quæstionibus plenus sit, quæ otiosum Dialecticum sapiunt. Obiit a. 1576. fere septuagenarius. Ita ASTRUC) scripsit circa annum

(u) Ibid. pag. 143.

num 1563. *libros duos de morbo Gallico*, qui exſtant in collectione LUISINI. Novum morbum eſſe, & ex impura venere concipi. Certam ſalutem eſſe a ligno Guaiaco, majori cum periculo hydrargyrum adhiberi. HALLER (v).

ANTON. FRANCANTIANUS, Vicentinus, Profeſſor Bononienſis, inde Patavinus. (Obiit PATAVII anno 1569. Ita ASTRUC). Ejus eſt *de morbo Gallico l. fragmentum.* PATAV. 1563. 4. & recens a mendis (correctum) a CAMILLO COCHIO, BONON. 1564. 4. nihil valde mutatum. Deinde VENET. 1565. 8. & in collectione LUISINI; demum cum G. FALLOPII ejusdem argumenti libro VENET. 1574. 8. Prælectiones ſunt anni 1563. Morbum Gallicum novum eſſe. Nonniſi contagio naſci, ſed vario, etiam per veſtes pelliceas. Hydrargyrum fœdam curationem præſtare, & periculoſe adhiberi: inunctionem ob eam cauſam deſertam fuiſſe, nunc ob morbi pervicaciam ad eam rediri, fere altero ab hinc anno. Calidam eſſe hydrargyri naturam, & in univerſum non ſine periculo adhiberi. Neminem radice Chinæ VENETIIS celebrata ſanatum fuiſſe, neque Sarſaparilla. Ipſum cætera præſtantiſſimum Guaiacum ſanguinem exagitare, epilepſiam enim factam eſſe ejus uſu, cum absque cautela adhiberetur. Decocti Juniperi aut Buxi non eſſe easdem vires. In gonorrhœa adſtringentia dat medicamenta & refrigerantia.

Codices Mſtos FRANCANTIANI in Biblioth. Vindobonenſi recenſet LAMBECIUS L. II. *de morbis mulieribus*, *morbo Gallico* &c. Ita HALLER (w).

LEONARDUS BOTALLUS. Ejus *luis venereæ curandæ ratio.* LUGDUN. 1565.. Ita ASTRUC. Et cum *commentariolis* II., *alter de medici* &c. LION 1565. 16. 1577. 8. Germanice prodiit NÜRNBERG 1678. 8. Ita HALLER (x). V. *vulnera.*

ALEXANDER TRAJANUS PETRONIUS, Cittacaſtellanus, Archiater GREGORII XIII. Pontificis. Obiit anno 1585., ſcripſit anno 1565. *de morbo Gallico* libros VII. in collectione ALOYSII LUISINI recuſos. Ita ASTRUC. Morbum ipſum ortum a. 1493. anno vero 1530. petechias primum animadverſas fuiſſe. Gallicum morbum nuper mitiorem factum eſſe, & ex contagione gigni. Præter Guaiaci uſum, etiam Sarſaparillam & Chinæ decoctum recenſet. Perinde hydrargyro hunc morbum ſanari, ſed cum magnis malis; in ſolo tamen hydrargyro ſpem ſupereſſe, quando priora auxilia non ſufficiunt. Suffimenta in malo inveterato admittenda. Pilulas, candelas medicatas & alia recenſet, non ita ut probet. Nullius facit FREINDIUS. Ita HALLER (y).

LEON-

(v) Ibid. pag. 147. (w) Ibid. pag. 148. (x) Ibid. pag. 126. (y) Ibid. pag. 17.

LEONHARDUS FIORAVANTI ſcripſit *de lue venerea* librum, quem queritur ab ALOYSIO LUISINO non fuiſſe in *collectionem* receptum, ne reliquos omnes obſcuraret. HALLER (z). V. *pag.* 426.

PROSPERO BORGARUCCI, Aretinus, medicus, peregrinator. Ejus *de morbo Gallico* .... (PATAVII ſcripſit a. 1566. Ita ASTRUC) exſtat in collectione Veneta LUISINI. Nullum veſtigium tumentis hepatis cum syphilide ſe vidiſſe. Ab inunctione facultatem gerendi deleri. Guaiaci tutiorem & certiorem eſſe efficaciam, quam hydrargyri. Minime cæterum abſurdum ſcriptum. HALLER (a).

ALOYSIUS LUISINUS, Utinenſis medicus. Ejus *de morbo Gallico omnia quæ exſtant apud omnes medicos cujusque nationis, qui vel ex integris libris, vel quoque alio modo hujus affectus curationem methodice aut empirice tradiderunt, diligenter hinc inde conquiſita, erroribus expurgata, & in unum corpus redacta, in quo de ligno Indico, Salſaparilla, radice Chinæ, argento vivo, cæterisque rebus omnibus, ad hujus luis profligationem inventis, difuſiſſima tractatio habetur.* T. I. prodiit VENET. 1566. fol. T. II. ibid. 1567. fol. Ita KESTNERUS (b). Tum ibid. a. 1599. fol., quæ eadem eſt editio, demum LEID. 1738. (apud KESTNERUM, ASTRUCIUM, BOEHMUM & alios lego 1728.) fol. 2. vol. cum titulo *aphrodiſiaci ſ. de lue venerea curante & præfante* HERMANNO BOERHAAVIO. (Hanc collectionem etſi a JOHANNE FREINDIO contemtam, HERM. BOERHAAVIUS, præmiſſa inſigni & lectu digna præfatione, LUGDUNI Batavorum 1728. fol. nitidiſſime recudendam curavit. Longe autem ampliorem hac collectionem viſuri eſſemus, ſi omnium auctorum, qui inde ab a. 1567. de fœdiſſimo hoc morbi genere aliquid edidere, ſcripta in uno volumine ob lectoris oculos ponenda forent. Ita KESTNERUS (c)). Male truncatæ a LUISINO præfationes. Scriptores ſunt 59, quorum aut integri libri, aut certe fragmenta, hic reperiuntur, utique non omnes, qui exſtabant, multi tamen non alibi reperiundi. De ſingulis ſuo loco retulimus. Ita HALLER (d).

JOH. WYER vel WEYER, non WIER, cum ſe *piſcinarium* dixerit, Gravenſis, in GALLIAM peregrinatus, etiam in CRETAM & AFRICAM trajecit, Archiater demum Clivienſis, vir ingenii ſupra ſeculi modulum erecti, ſagarum & fabuloſorum dæmoniacorum ſtrenuus detector, in tract. *de ſudore Anglico* &c. Germanice *Ärzneybuch von etlichen beſondern, unbekannten und unbeſchriebenen Krankheiten, Scharbock &* (*von der abſcheulichen Krankheit der Franzoſen.* Ita WALTHER) prodiit FRANCOF. 1580. 8. 1583. 8. 1699. 8. Belgice recuſum a STEPHANO BLANCARD, aliqua

(z) Ibid. pag. 149. (a) Ibid. pag. 155. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I cap. 7. ſect. 2. §. 11. (c) Ibid. (d) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 100.

qua etiam de morbo venereo habet. In lue Gallica pertinaciori ad inunctiones debere descendi, & in robustioribus ad certissimum remedium suffumigium mercuriale: dari etiam turpethum & BARBAROSSÆ pilulas. HALLER (e). Confer *pag.* 8.

CHRISTOPH. WIRSUNG in *Arzneybuch* &c. Luem veneream diuturnam cessisse usui ligni Guaiaci, etiam epithematis forma adhibiti. Inunctionem mercurialem soli pessimæ speciei mali reservat. HALLER (f). V. *pag.* 9.

VICTOR TRINCAVELLUS, natus anno 1496, primus Medicinæ practicæ Professor Patavinus, ubi decessit anno 1568. Ei adscribitur *tractatus de morbo Gallico*, a bibliographorum nullo memoratus, nequidem a PETRO CASTELLANO, qui vitam TRINCAVELLI scriptis mandavit. Ita ASTRUC.

Idem TRINCAVELLUS in *consilior. med.* L. III. *cons.* 120. 121. de lue venerea. Ita WALTHER. Lignum sanctum non ad omnia valere, ut vulgo soleant venditare, neque, morbo Gallico excepto, se magna ab ejus ligni usu miracula vidisse. Sed neque omnes lue venerea adfectos Guaiaco aut China sanare potuisse. Ita HALLER (g). V. *pag.* 378.

GEORGIUS DORDONUS, Placentinus, (Professor Chirurgiæ Ticinensis. Ita ASTRUC.). Ejus sunt *de morbi Gallici curatione tractatus quatuor.* PAPIÆ 1568. 8. Vetustius opus, scriptum quo tempore FRANCISCUS I. MEDIOLANO potiebatur & TICINO. Cariem in universis ossibus ex malo venereo natam vidit. Inunctionem describit, suffumigia negat bonis medicis probari. Guaiaci cum aqua infusi usum inutilem esse, cum vino sibi bene successisse: alios etiam per purgantia sola fuisse restitutos. HALLER (h).

JACQUES DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. agit etiam de cereis ad urethræ mala adhibitis tamquam de re vulgo nota, ut etiam proprium unguentum Rex pretio redemerit. Esse ubi cereus nihil præstiterit, nisi aliquam lotii redditam libertatem. HALLER. V. *pag.* 9.

HENRICUS BRUCÆUS, Alostanus, Medicinæ Professor Rostochiensis. Ejus *propositiones de morbo Gallico* respondente CAROLO BATTO, ROSTOCH. 1569. 4. Si malum venereum Guaiaco non cesserit, post data decocta veniendum ad unguenta, in quibus princeps vis est hydrargyri; desperato in casu suffumigia profuisse. Omnino hydrargyrum spei respondere. HALLER (i).

HIERO-

(e) Ibid. pag. 163. (f) Ibid. pag. 167. (g) Ibid. pag. 46. (h) Ibid. pag. 168. (i) Ibid. pag. 172.

HIERONYMUS MERCURIALIS, (natus anno 1530., obiit in patria anno vel 1604. vel 1606. vel 1607. dolore calculi victus. Ita ASTRUC.) In *medicinæ practicæ* &c. L. IV. tractat de morbo Gallico. WALTHER. Lignum Guaiacum ad morbum Gallicum fuse laudat, inunctionem mercurialem in validis corporibus admittit: spem esse, eum morbum exstinctum iri. HALLER (k). V. *pag.* 77.

LUDOVICUS de ISLA, (medicus Lusitanus). Ejus *de morbo Gallico tractatus* circa hæc tempora ponitur, neque ASTRUCIO visus, neque aliis, ZACUTO vero laudatus. HALLER (l).

J. GUINTHERUS in *commentar.* T. I. dialog. 8. agit etiam de lue venerea. HALLER (m). V. *pag.* 421.

ANTONIUS MARIA VENUSTUS (VENOSTA), medicus Tergestinus. Ejus *consilia medica, in quibus vera consultationis methodus proponitur, multi morbi cum suis causis & signis considerantur* &c. VENET. 1571. 4. FRANCOF. 1605. 4. HALLER (n). In hoc opere pag. 137. agit etiam de lue venerea. WALTHER. Conf. *pag.* 1099.

The manner of healing the venereous diseases vulgarly called the french pockes, with its causes and symptomes...... Circa hæc tempora prodiisse ASTRUCIUS putat. HALLER (o).

NIC. de CORMEILLES & JACOB JOUVENCEL. *Ergo Hispanica lues morborum cumulus.* PARIS. 1572. 4. ASTRUC. In HALLERO (p) quidem etiam ad annum 1572. recensetur, sed annus 1576., per errorem typi, ponitur.

ANTONIUS SAPORTA, Monspeliensis, Professor Medicinæ in Academia patria, denatus est anno 1573. In L. *de tumoribus* &c. I. cap. 18. & 19. agit de bubone venereo & ejus cura. In L. III. cap. 49. 50. 51. 52. fuse de lue venerea. Ita ASTRUCIUS. Aliquas etiam adnotationes habet de morbo venereo: ad luem veneream in hydrargyro majorem, quam in Guaiaco, fiduciam ponit, cujus tamen longo usu a recente malo plerosque liberabat. HALLER (q). V. *pag.* 1467.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ magnæ* L. V. caput habet, in quo de morbo Gallico, deque ejus symptomatibus fuse agit. Recens malum sola purgatione sæpe superari, adultum ligno sancto. Suis cum cautelis hydrargyrum non debere pertimesci. HALLER (r). V. *pag.* 10.

ALBER-

(k) Ibid. pag. 169. (l) Ibid. pag. 180. (m) Ibid. T. I. pag. 517. (n) Ibid. T. II. pag. 153. (o) Ibid. pag. 188. (p) Ibid. (q) Ibid. pag. 181. (r) Ibid. pag. 191.

ALBERTUS BELFORTIS, Rhætus. Ejus *liber*, quem *de exstirpanda lue Gallica* promiserat, ASTRUCIO non videtur prodiisse. HALLER (s).

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curandi vuln. ratione* T. II. cap. 9. 10. 11. 12. de cura morbi Gallici. WALTHER. V. *vulnera*.

J. RIOLAN, pater. Ejus & SULPITII RIGAULT Præs. *E. in pestilentia & venerea lue aliquid divinum.* PARIS. 1574. 4. HALLER (t). V. *pag.* 378.

J. PLANERIUS, Brixiensis, qui in HUNGARIA, deinde PATAVII vixit. Ejus L. *dubitationum & solutionum in III.* GALENI *de diebus criticis* &c. *Consilium in curatione morbi Gallici*, *in curatione difficultatis urinandi. Collegia ad varios morbos.* VENET. 1574. 4. ASTRUCIUS nostrum culpat, quod venereum malum crediderit concipi absque vitio partium genitalium: sed & alium hominem venerea lue laborantem sola alimentorum copia putaverit egere. HALLER (u).

AMBROSIUS PARÆUS, (natus est anno 1510. & decessit LUTETIÆ anno 1592. Ita ASTRUC). In ejus *operum omnium* editione Gallica liber XIX. & in Latina editione liber XVIII. est *de lue Gallica.* Carunculas plumbeis bacillis exasperatis vel cannula argentea debere destrui, cæterum THEODORICI de HERY librum, sed nominatum, exscripsit. Lues venerea a nutrice in puellum, ab isto in matrem, ab hac in maritum propagata, a marito in filios. Morbum diu latere posse, & auctoris ævo mitiorem esse, quam sub initia. Guaiaci vires non sufficere, & hydrargyro opus esse. Symptomata, gonorrhœa, alia mala, stranguria diuturna, demum funesta. HALLER (x). V. *pag.* 301.

ANDREAS ALCAZAR, vel ACAÇAR. Ejus *Chirurgiæ* liber V. est de morbo Gallico. Vetustum morbum esse; recruduisse a. 1456. ab esu humanarum carnium. Primum morbi gradum (in faucibus) sanari levi decocto ligni sancti. In articulorum dolore legitimum ligni sancti decoctum requiri. Si ulcera & scirrhi accesserint, opus esse inunctione mercuriali. Si caries ossa invaserit, & emeticum, & antimonium, & hydrargyrum præcipitatum rubrum, & fortiores requiri inunctiones. Ita HALLER (y) ex ASTRUCIO. V. *pag.* 10.

WILLIAM CLOWES, chirurgus Anglus Regius, primus Anglorum de lue venerea scripsit. Ita ASTRUC. Ejus *a new and approved treatise concerning the cure of the french poks by the unctions. Fernelius work on the unknow affects. A most precious water for the preservation of mans body.*

(s) Ibid. pag. 190. (t) Ibid. pag. 192. (u) Ibid. pag. 194. (x) Ibid. pag. 196. (y) Ibid. pag. 197.

body. LONDON 1575. 8. & cum alio titulo *a briefe and neceſſary treatiſe touchin the cure of the diſeaſes called morbus Gallicus by inunctions and other approved ways of curing.* LONDON 1585. 4. & cum alio etiam titulo *a brief and neceſſary treatiſe touching the cure of the diſeaſe novv uſually called lues venerea.* LONDON 1596. & 1697. . Laudat uſum internum turpethi mineralis, & mercurii diaphoretici. HALLER (z) ex ASTRUCIO.

JACOB. HORST *von den wunderbaren Geheimniſſen* &c. L. VI. parte 2. cap. 26. & L. X. parte 10. cap. 18. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 1057.

GUIL. LUSSON & FRANC. MONBEL *E. peſti bolus Armena, lui venereæ hydrargyrus.* PARIS 1575. 4. HALLER (a).

THOMAS JORDAN, Tranſylvanus Clauſenburgenſis, ex ſchola Italica. Ejus eſt *Bruno Gallicus, ſ. luis novæ in Moravia exortæ deſcriptio ad* J. ALEXANDRINUM. FRANCOF. 1577. 8. 1580. 8. 1583. 8. Hic morbus anno 1577. ortus, omnes invaſit, qui eodem in balneo cucurbitulas ſibi patiebantur adfigi & ſcarificari. Symptomata fuerunt abſceſſus in capite, dolores per univerſum corpus, gummata, nares ulceroſæ, & pure ſtillantes. Peculiarium ægrotorum hiſtoriæ. Lignum ſanctum decoctum profuit, etiam turpethum minerale, etſi cum periculo ſalivationem movit. Curationes aliquæ parum felices. CRATO in propria epiſtola, editioni 1583. adjecta, credit morbum eſſe Gallicum ex lanceola conceptum. Eodem JORDANUS refert. HALLER (b).

ANNIBAL BRIGANTI. Ejus *epiſtolas medicinales* TOPPIUS laudat, quas inter pluſculæ ſunt *de lue Gallica*, quas TOPPIUS M. S. vidit. Ita HALLER (c).

LAURENTIUS JOUBERT, natus 16. Decembris a. 1529., obiit a. 1582. Circa annum 1577. in ſchola Monſpelienſi dictavit tractatum *de variola magna ſive craſſa Gallis dicta*, qui anno 1581. a MARCO de la CROIX, Seguſiano, medico Monſpelienſi, & JOUBERTI diſcipulo editus eſt. Hoc opus imperfectum eſt, deeſtque liber ſecundus *de curatione variolæ magnæ.* Liber qui ſuper eſt capita 6. complectitur, quibus de nomine, cauſis, contagione & ſignis luis venereæ, tam vulgaria ac ordine tam vulgari exponuntur, ut liber hicce JOUBERTI nomine parum dignus eſſe videatur. Ita ASTRUC. Sola theoria, absque curatione. Propaginem eſſe variolarum in INDIA aſperiorum. Spem eſſe olim mitiorem futuram. Ita HALLER (d). Confer. *pag.* 631.

(z) Ibid. pag. 198. (a) Ibid. pag. 201. (b) Ibid. pag. 204. (c) Ibid. pag. 210. (d) Ibid. pag. 135.

JULIANUS PALMARIUS, Constantinus, medicus Parisinus, FERNELII discipulus, & amicus, *de morbis contagiosis* L. III. agit de lue venerea, & in L. III. de hydrargyro. Præjudicata præceptoris opinione excæcatus mallet in debilibus præsidiis spem ponere curationis, invitus vero denique vires majores hydrargyri adgnoscit, tantum ut post duas, aut tres inunctiones, ad decoctum Guaiaci transeat, inde redeat ad mercurium. HALLER (e). Confer. *pag.* 1057.

FRANCISCUS CAMPUS, medicus & civis Lucensis. Ejus *liber de lue venerea* ad annum 1580. ASTRUCIUS ponit, quem neque HALLERUS (f) neque ipse ASTRUCIUS vidit.

J. UDALRICUS RUMLER, JEREMIÆ MARTII ex filio nepos, de schola Italica, medicus Augustanus. Ejus *posthumas observationes centum medicas* G. H. WELSCHIUS edidit ULMÆ 1668. 8. Breves sunt & rariorum eventuum. Ægrotorum historiæ sunt annorum 1580—1592. Ex lue venerea caries cranii sæpe curata. HALLER (g). Confer *pag.* 11.

JOHANNES SCHENK a GRAFFENBERG, Friburgensis, natus a. 1530., medicinam in patria feliciffime exercuit, ubi mortuus est anno 1598., relicto filio JOHANNE GEORGIO SCHENKIO. Scripsit circa annum 1580., *observationum medicarum & chirurgicarum* &c. libros VII., quos paulo post ipse edidit FRIBURGI BRISGAVIÆ in 8. & post ejus mortem cura J. G. SCHENKII filii, denuo excusi sunt. Ibid. 1600. 8. In L. VII. observationes 36. de morbo Gallico collectas ex variis auctoribus, quos apposito nomine laudat, recenset, quarum multæ quidem utiles & indubiæ sunt; nonnullæ vero pejoris notæ, quæ merito fallæ videntur. Ita ASTRUC. Confer. *pag.* 16.

JOH. CALBO vel CALVO, Professor Chirurgiæ, in L. I. & II. *Chirurgiæ universæ* dedit tract. 2. *de morbo Gallico*, *en el quel se ensenna su origen*, *causas*, *y curacion*, *el modo da haçer el vino santo*, *dar las unciones*, *y correger sus accidentes.* Morbum novum esse, a COLUMBO in EUROPAM adlatum. Ligno sancto utitur, sed non sufficere fatetur. Palmam dat unguento mercuriali; suffumigia rejicit. HALLER (h). Confer. *pag.* 11.

REMBERT. DODONÆUS in *observat. med.* &c. cap. 4. de gonorrhœa venerea. WALTHER. V. *pag.* 506.

PETRUM MONAVIUM, Breslaviensem, RUDOLPHI II. Imperatoris medicum, ex Italica schola profectum, hinc a PARACELSI schola alienum,

(e) Ibid. pag. 120. (f) Ibid. pag. 225. (g) Ibid. pag. 342. (h) Ibid. pag. 228.

num, ad a. 1582. recenſet ASTRUCIUS. MONAVII multæ epiſtolæ ſunt inter CRATONIANAS a SCHOLZIO editas T. II. Turpethi uſum adverſus veneream luem alicubi laudat, tanquam rem novam. Scripſiſſe etiam de ligno ſaſſafras ASTRUCIUS teſtatur. Ita HALLER (i).

THOMAS BOVIUS, qui Angeli ſui tutelaris, optime ſibi noti, nomine nomen ſuum auxit, ſeque *Zephirielem* dixit, vir nobilis, jurisconſultus, chemicus & medicus, magnus ſuarum curationum laudator. Ejus *flagello contro de' medici communi detti rationali.* VENEZIA 1583. 4. VIENNA 1601. 4. MILANO 1617. 12. Herculem ſibi eſſe medicamentum, quo peſtem, petechias, febres malignas, morbum Gallicum ſanet, quatuor guttularum doſi. Ut is hercules præparetur, ex ſpiritu nitri, in quem carbones ardentes demergit, donec pingue omne conſumtum ſit; deinde cum vitrioli ſpiritu dephlegmato deſtillat. Eam aquam fortem cum ſale repetito deſtillat, in ea hinc aurum ſolvit, inde argentum vivum. Has aquas conjungit, deſtillat, ut pars metallorum fundum petat, pars ſublimetur: repetito cohobat, donec tota materia in egregium præcipitatum converſa ſit; eam in ferro candente cogit exhalare, reſiduum lavat, per quatuor menſes ſupra ignem tenet, addit lapides prætioſos. Nullum medicum lignis ſolitis noſſe uti, & male duas tertias decocti perdi, cum tamen in vapore odor, ſapor & vis medica, ſit medicamenti. Ut hæc ligna cum multo pauciori aqua & nonnullis herbis coquantur, hinc aqua detur ſtillatitia: hanc cum decocto miſcet. Ut ægrum facile ſanaverit (ſudore tamen moto), quem medici Gallica lue laborare dixerant. Contra fumum cinnabaris, quem ad ſanandam luem medici cogunt ægrotum reſpirare. Ut ipſe ſudorem cieat. Mercurium præcipitatum utiliter propinavit.

Ejus *Melampygio overo confuſione de medici ſofiſti e del* CLAUDIO GELLI prodiit VERON. 1595. 4. MILAN. 1617. 12. PADOVA 1626. 12. Ipſe ſe vocat *Melampygem*, nempe herculem. Luem Gallicam ſanat vino conceſſo & liberali nutritione. Inſanientis opuſculum. Ita HALLER (k).

CLAUDIUS GELLI ſcripſit contra ſuperſtitem ZEFIRIELEM: *riſpoſta ad un certo libro* (*al flagello*) *contro medici rationali* . . . . . . PADOVA 1626. 12. VENEZIA 1776. 12. cum opuſculis BOVIANIS. THOMAM non medicum eſſe, neque a multis conſuli. MATTHIOLUM & FUCHSIUM ægros parum feliciter curaſſe. Herculem ejus venenum eſſe. HALLER (l).

HIERONYM. RUBEUS in L. de deſtillatione pag. 261. ad morbum Gallicum. WALTHER. V. *pag.* 381.

(i) Ibid. pag. 236. (k) Ibid. pag. 246. (l) Ibid. pag. 247.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* Parte II. sect. 2. L. III. cap. 1. de morbo Gallico. WALTHER. Hoc fragmentum de lue Gallica non displicet, etsi Guaiaco plurimum tribuit, & hydrargyrum venenatum fere invitus adhibet, quod adulta lues non alio auxilio possit superari. HALLER (m). V. *pag.* 375.

JOHANNES ZECCHIUS, Bononiensis, natus, a. 1533., primus Bononiensis Professor theoricus, medicus intimus tum SIXTI V. tum CLEMENTIS VIII. summorum Pontificum; obiit a. 1601. Ejus in *primam sectionem aphorismorum* HIPPOCRATIS *dilucidissimæ lectiones.* Access. *tractatus quatuor de sanguinis missione* &c. *ac de morbo Gallico a* SCIPIONE *de* MERCURIIS *ex ore auctoris excepti.* T. I. BONONIÆ 1586. 4. 1629. 4. In tractatu de morbo Gallico, qui capita 34. continet, differitur de morbis venereis in genere & in particulari. Eadem repetuntur, quæ in auctoribus illius ævi passim occurrunt. Morbum cœpisse anno 1494. sub CAROLO VIII. Francorum Rege Regnum Neapolitanicum invadente, sedenteque ALEXANDRO VI. Pontifice maximo. Signa diagnostica & prognostica morbi incipientis, confirmati, inveterati. Decocta sudorifera Guaiaci, Chinæ, Salsaparillæ, quorum præparandorum methodum fuse explicat. Fatetur, luem Gallicam non cedere his decoctis, superesse ut ad hydrargyrum deveniatur. Suffumigia primo loco proponit, tum inunctiones, & usum præcipitati per os assumpti, sed hoc medicamentum venenosum & periculosum vocat, ejusque usum summopere disuadet. ASTRUC.

Idem in *consultat. med. cons.* 76. de morbo Gallico. WALTHER. V. *pag.* 384.

J. B. ZAPATA in *secreti varii* &c. cap. 13. aqua ex aceto per alembicum plumbeum destillato parata ad luem veneream maximæ virtutis est. WALTHER. V. *pag.* 429.

GEORGIUS BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 19. de gonorrhœa. Cap. 28. de lue venerea. In L. XX. cap. 5. de cura luis venereæ. Cap. 49. de curatione gonorrhœæ. WALTHER. V. *pag.* 12.

GABRIEL BEATUS. Ejus *de morbo Gallico.* M. S. citat ASTRUCIUS. Ita HALLER (n).

GABRIEL MINUTIUS, Ruthenus, (Eques & Baro de Castera. Ita ASTRUC). Ejus *morbi Gallos infestantis curatio & sancta medicina.* LION 1587. 12. De bellis ait civilibus non de morbo. Ita HALLER (o) ex ASTRUCIO.

ANDREAS LAURENTIUS, Arelatensis, doctoralem lauream adeptus in Academia Monspessulana anno 1583., Professor, Cancellarius, Archiater MARIÆ MEDICEÆ, & HENRICI IV. Obiit anno 1609. (Ejus *quelques opuscules recueillis des leçons d'A. du L. en les années* 1587. 1583. edente

(m) Ibid. pag. 73. (n) Ibid. pag. 270. (o) Ibid.

edente THEOPHILO GELE'E, PARIS. 1612. fol. HALLER (p)). Nihil hic reperitur quod sit notatu dignum. Docet quidem luem veneream esse morbum novum, veteribus ignotum, ab elephantiasi sive lepra, mentagora PLINII, lichenibus seu impetigine antiquorum, albitim AVICENNÆ, demum a Græcorum psora diversum; ex AMERICA in EUROPAM ab Hispanis delatum. Miris laudibus extollit Guaiacum, radices Salsæparillæ Guaiaco virtute inferiores esse, mercurium tamen extus axungia prius subactum adhiberi posse, sed caute. Usum suffituum mercurialium summe periculosum esse. ASTRUC. Confer *pag.* 1262.

FRANCISCUS DIAZ. Ejus *tratado nuevemente impresso de todas las enfermidades de los rinnones* &c. in libro III. agit de carunculis. LACUNAM candelas descripsisse ante AMATUM, qui inventionem male D. ALDERETE tribuat. Pharmacopœum Lusitanum ALFONSUM DIAZ, qui sibi nomen fecerit ROMANO, candelis usum, quarum arcanum Rex magno redemerit, qui idem HISPANIAM ad curandos ægrotos peragraverit, nimis tamen acri caustico usus. Verum auctorem candelarum esse Magistrum FELIPO chirurgum CAROLI V. in Germania, multis prius tentatis, etiam in se ipso. Ab eo ROMANUM habuisse. Carunculam esse verrucam pensilem. Causæ carunculæ variæ, inter eas lues Gallica; nullum esse in candelæ usu periculum. Debere candelas continuo adhiberi; nam urinam putrescere, & posse, ut in exemplis accidit, ægrum enecare, etiam si demum educta fuerit. In urethra cadaveris repertæ numerosæ carunculæ. Varia mala, mors ab inflammatis renibus. Contra diuretica. Contra properationem in adhibenda candela; exemplum mortis inde secutæ. Callus difficilior, & iterum majus periculum, si una calculus adfuerit & caruncula: exemplum tamen, ubi felicem eo in casu operam noster præstitit. Candelis careri non posse: ad duram vero carunculam plumbeum bacillum requiri. Se ad durissimas carunculas destruendas excogitasse acum tenuem, triquetro mucrone. Curatio autumno facilior est, post fomenta, unguenta mollia. Ut via caute quærenda sit, quando ob duritatem carunculæ candela non subit, utendum plumbo, & demum acu triquetra. Innumeræ formulæ caustici, quo candela armatur ad destruendam carunculam, fortis, mediocris, lenis, formula acris ROMANI. Signum bonæ operationis, quando candela visco obducta apparet. M. FELIPO deradebat de cera aliquantum, foveam replebat caustico, male autem candelam in urethra relinquebat, dum æger emejeret. Se causticum ob periculosas inflammationes correxisse. Sed lapidem *Soliman* (mercurium sublimatum, ut putat HALLERUS) terere cum aqua rosarum, addere dimidium viridis æris, & tantundem vitrioli, hæc terere in aqua novemdio, tunc addere tutiam & plumbum, & opii grana xx, inde omnia miscere: sic pulverem ait fieri, quo ipse a viginti annis utatur: exstirpasse eo omnes carun-

(p) Ibid. pag. 275.

carunculas. Symptomata si accesserint, candela abstinendum, donec iis sit subventum. Ea symptomata: rigor, febris, dolor, ad eum collyria, unguenta, opium. Sanguinis fluxus innocuus est, qui a destructa fit caruncula. Una potum suadet nivatum. Abscessus curandus mundificantibus, tunc cicatricem adjuvantibus, lacte fœminæ vel asinæ, & ardorem narcoticis. Vitandam venerem. Hæc fuse ob libri raritatem. HALLER (q). V. *pag.* 430.

JOH. WITTICH. Ejus *von dem ligno Guaiaco*, *Wunderbaum*, *Chinam*, *Sarsaparillam*, *l. nephritico.* LEIPZIG 1589. 4. 1592. 4. Origo luis venereæ, de more, ex insula S. DOMINICI repetita. Guaiacum ejus morbi verum esse antidotum: de ejus adhibendi modo. De ligno hinurahi THEVETI, sic porro compillatio. HALLER (r).

Idem in *consilior. observat. cons.* 74. ad profligandam luem veneream. WALTHER. V. *pag.* 383.

LUCAS GHINUS, Bononiensis (Prof. Med. Pisanus, deinde Bononiensis). Ejus *morbi Neapolitani curandi ratio perbrevis.* SPIRÆ 1589. 8. 1592. 8. cum MARQUARDO. Brevis libellus; inunctio per intervalla; alvus laxanda. Suffitum inunctione efficaciorem esse. HALLER (s). In curatione methodica nimius est. Farrago remediorum inutilium, & jam pridem obsoletorum. Ita ASTRUC.

HIERONYMUS CAPIVACCIUS, praxin medicam PATAVII docere cœpit anno 1552., mortuus est anno 1589. Ejus *de lue venerea acroases*, *opera* PHILIPPI SCHOPPFII *editæ* SPIRÆ 1590. 8. Ita ASTRUCIUS. Prodierunt etiam FRANCOF. 1594. 8. In hoc morbo curando eminuit, & ad magnas divitias pervenit. Decocto Guaiaci utitur: si tamen nimis pertinax fuerit argento vivo, & suffumigium inunctioni præfert. Antimonium luem non superare. Ita HALLER (t). De morbis venereis sigillatim differit, sed eo ordine & eo rerum delectu, quem in erudito viro vix probes. Inutilia multa theoretice tractat ex Peripateticorum commentis. Remedia quidem multa, sed parum probata, nec cum recta methodo curatoria satis convenientia congerit. Parum satagit primæ originis morbi venerei. Luem hanc in hæreditariam & adventitiam distinguit. Quadruplicem admittit curatoriam methodum, usu nempe decocti Guaiaci, Chinæ, Sarsæparillæ, Sassafras; inunctionis mercurialis; suffumigiis; ope antimonii. Ita ASTRUC.

Idem in *method. pract. Med.* L. V. parte 2. cap. 1. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 382.

PASCHALIS GALLUS, Picto Villasanensis, ex schola Basiliensi. Ejus est *bibliotheca medica*, *s. catalogus illorum qui ex professo artem medicam scriptis illustrarunt.* BASIL. 1590. 8. Primus catalogus alphabeticus cum

(q) Ibid. pag. 279. (r) Ibid. pag. 139. (s) Ibid. pag. 286. (t) Ibid. pag. 142.

cum editionibus, codices etiam M. S. ex GESNERI bibliotheca. Deinde peculiares catalogi librorum a Gallis, a Germanis, ab Italis fcriptorum. Tum libri botanici, anatomici, chirurgici, fic porro, librique de lue venerea. HALLER (u)

HIERONYMUS REUSNER, poliater Nordlingenfis, circa a. 1590. vixit, & duas centurias reliquit *adnotationum & obfervationum*, quas G. H. WELSCH cum fuis notis edidit ULMÆ 1668. 4. Carunculam urethræ cereis conabatur fuperare, oleo fuccini & vitello ovi imbutis. HALLER.

FELICIANUS BETERA, (Brixianus, medicus. Ita ASTRUC.). Ejus *de cunctis corporis humani affectibus*, &c. *& lue Gallica.* BRIXIÆ 1591. fol.

Ejus *noctes Brixianæ de pefte*, *f. de igne peftilente Gallico* &c. BRIX. 1601. fol. 1633. fol. Fufiffimum opus mere collectitium. HALLER (w).

JAC. MARANT & JAC. COUSINET *E. ftrumarum quam bubonum venereorum cura difficilior* &c. V. *pag.* 1420.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælection. chirurg.* L. III. caruncula urethræ fuperanda cereo, cathetere. HALLER.

Idem in *pentateuch. chirurg.* L. I. cap. 16. de bubone Gallico. WALTHER. V. *pag.* 302.

MICHAEL LARIZA, Valentinus. Ejus *libro de Cirurgia*, *que trada fobre las llagas en general*, *che efcriva G. Cauliaco*, *con un tratado en qual enfenna el modo de curar la carnofidades*, *que eftan en la via de la urina*. VALENT. 1592. 8. HALLER.

GUIL. FABRICIUS vulgo HILDANUS in *obfervationum* &c. *centuria* I. *obf* 100. de lue venerea ex vefte eo morbo infecta contracta. In *cent.* V. *obf.* 95. de cura luis venereæ inveteratæ. *Obf.* 96. illinitiones ex mercurio luis venereæ verum effe antidotum. *Obf.* 97. prægnantes & pueros lue infectos tuto inungi poffe docet. *Obf.* 98. 99. 100. de lue venerea varie infectis. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS MINETTUS, Aretinus, Profeffor (Anatomiæ) Senenfis, CÆSALPINI difcipulus. Ejus *quæftio non minus pulchra quam utilis de Sarzaparillæ & ligni fancti viribus.* SENIS 1593. 4. HALLER (x).

LIVONIUS RECTORIUS. Ejus *epiftola*, *qua oftendit Salfaparillam minus quam lignum Guaiacum validam effe*, prodiit cum priori. Repofuit & contrariam fententiam defendit MINETTUS.

Idem

(u) Ibid. pag. 291. (w) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 298. (x) Ibid. pag. 303.

Idem RECTORIUS respondet in diss. *apologetica de indole & qualitate Guaiaci & Sarsaparilllæ.* BONON. 1594. 4. Bene sententiam tueri. ASTRUCIUS testatur. Ita HALLER (y).

LUDOVICUS ROSELLUS, Foro Semproniensis medicus. Ejus est *tractatus de morbo Gallico.* ROMÆ 1593. 8. Jejunum vocat ASTRUCIUS. HALLER (z).

BRUNO SEIDEL in *libro morborum incurabilium* &c. pag. 5. & 68. de morbo Gallico. WALTH. V. *pag.* 383.

DIOMEDES CORNARIUS in L. *consiliorum* & in *observationibus medicis* una excusis. Morbus Gallicus scarificando contractus. HALLER (a). V. *pag.* 1440.

ANTON. QUIQUEBOEUF & PETR. PAULMIER *non ergo hydrargyrum luis venereæ alexipharmacum.* PARIS. 1595. 4. ASTRUCIUS refert ad a. 1596. Contagium ex impuro coitu nasci. Leve malum hydrargyro cedere; in gravi casu ossibusque adfectis debere frigus hydrargyri Guaiaco emendari. HALLER (b).

AURELIUS MINADOUS, Rhodiginus, medicus Venetus, frater J. THOMÆ. Ejus est *tractatus de virulentia venerea, in omnium aliorum hac de re sententiæ considerantur, mali natura explicatur, causæ & differentiæ cum dogmatica curatione proponuntur.* VENET. 1596. 4. Plurimum controversiarum. Scriptores priores omnes refutat, naturam veneni venerei contendit, vaporem esse præter naturam, eumque vaporem vagum esse, & ex varia materia mistum. Virulentiam veneream omnium præter naturam rerum causam esse, febrem producere &c. Jecur non perpetuo adfectum esse. Morbum nullo non tempore exstitisse. In coitu cum fœmina infecta contagium non posse vitari. Neque fonticulorum, neque cauteriorum auxilium sufficere. Ab hydrargyro non superari, & desperatum esse remedium. Sudorem commendat, eum Sarsaparilla atque Guaiaci ligno ciet, pro antidoto morbi etiam efficaci futuro, si per urinam vel alvum fuerit operatum, etsi per sudorem optime curet. Melle injucunditatem tolli: a PAULO ROMANIO aromatario id lignum in aptissimam compositionem parari. Antidotos varias nullius momenti subjicit. Post curationem serum lactis suadet. HALLER (c).

DURANTES SCACCHIUS in *subsidio Medicinæ* &c. etiam de candelis adversus urethræ caruncùlas fuse agit. HALLER (d). V. *pag.* 15.

REINERUS SOLENANDER in *consiliorum* &c. Sect. III. *cons.* 3. in morbo Gallico inveterato & perverse tractato consilium. ALBERTI. V. *pag.* 383.

PE-

(y) Ibid. pag. 308. (z) Ibid. (a) Ibid. pag. 154. (b) Ibid. pag. 319. (c) Ibid. pag. 321. (d) Ibid.

PETRUS LOWE, Scotus, chirurgus (HENRICI IV. Gallorum regis). Ejus *an easie certaine and perfect to cure and prevent the spanish sicknes.* LONDON 1596. 4. Rejectis aliis, mercurii usum internum commendat, pilulas, medicamenta sua arcana, decoctum lignorum, composita. HALLER (e).

PETRUS FORESTUS, Alcmarianus, natus anno 1522., mortuus ALCMARIÆ anno 1597. Ejus *observationum & curationum* &c. liber XXXII. est *de lue venerea.* LEID. 1606. 8. Observationes continet 26. de lue venerea, cum scholiis pro ea ætate nequaquam inficetis. Ad curationem nullo discrimine adhibentur inunctiones mercuriales, decocta ligni Guaiaci, Salsaparillæ, Chinæ; quæ eo tempore usu perinde vigebant. Ita ASTRUC. Lactatione contagium facile spargi. Male luis suspecta mulier salivatione suffocata. Iterum ut solet FORESTUS, aliam & aliam, secundum quatuor humores, luem Gallicam facit. Guaiaco cæterum utebatur noster, sed per varios gradus præparationum & evacuationum. Inunctio, quæ fit hydrargyro, etiam utiliter administrata, id enim metallum veram esse mali venerei antidotum. Vapore etiam incensæ cinnabaris usus est. Pilulæ mercuriales. Unguentis sanati ægri, qui per decocti usum non potuerant sanari. HALLER (f). Confer *pag.* 381.

HERCULES SAXONIA, Patavinus, natus anno 1551., patrem habuit LUDOVICUM, avum HIERONYMUM, & patruum VICTOREM medicos aut artis medicæ Professores eximios. Obiit anno 1607. Ejus *luis venereæ perfectissimus tractatus ex ore Herculis Saxoniæ exceptus* &c. *& luci datus opera* ANDREÆ GHETTI, *medici Patavini.* PATAV. 1597. Quæcunque ad luem veneream pertinent, enucleate explicantur, ut ferebat temporum illorum ratio. Ita ASTRUC.

Ejus *tractatus de febrium putridarum signis* &c. *Accessit doctrina celeberrima de lue venerea s. morbo Gallico* FRANCOF. 1600. 8. etiam seorsim eodem anno. Ex INDIA cum mulieribus advectum morbum, sæviorem esse factum. (in hoc videtur errare, cum mulieres nullas ab Indiis in HISPANIAM devectas esse constet. Ita ASTRUC). Cum Guaiacum malo sæpe superando non sufficiat, ad hydrargyrum veniendum esse, alioquin innocuum. Fabulosa varia admiscet. Ita HALLER (g).

JOH. JESSENIUS. Ejus *de morbi Gallici investigatione diss. septem.* WITTEBERG. 1597. 4. HALLER (h).

Idem in *institut. chirurg.* Sect. III. cap. 3. de gummatibus Gallicis resolvendis. WALTH. V. *pag.* 384.

(e) Ibid. pag. 324. (f) Ibid. pag. 239. (g) Ibid. pag. 296. (h) Ibid. pag. 311.

Andreas Chioccus. Ejus *apologia pro divina H. Fracastorii ſyphilide adverſus Julii C. Scaligeri cenſuram.* Veronæ 1598. 4. Haller (i). V. *pag.* 431.

Petr. Seguin & Ant. Rabault *E. ut lepræ, ſic lui venereæ hydrargiroſis.* Paris 1598. 4. Haller (k).

Alexander Massaria, (Vicentinus, Profeſſor Patavinus, deceſſit Patavii anno 1578. ſenio confectus. Ita Astruc). In *practicæ medicæ* &c. L. VI. de morbo Gallico, quem veneno rabidi canis adfinem facit, vehementiſſime in eo etiam euphorbio purgat, inunctione nunquam utitur, neque fumigatione, neque ſudore ad empiricorum morem moto. Lignum ſanctum dat, aut ſyrupum ſuum, quem ex ligno ſancto parat. Sarſaparillæ tamen decoctum etiam ligno ſancto præfert, propria ad experimenta. Chinæ radici vires ad tollendum morbum Gallicum aliquas eſſe negat. Haller (l). V. *pag.* 384.

Bald. Ronsseus in *epiſtol. med. epiſt.* 43. 48. qualis victus in morbo Gallico conveniat. Walth. V. *pag.* 629.

Andreas Bastellus, Melphitanus medicus, Profeſſor Medicinæ. Ejus *ſpeculum Medicinæ.* Madrit 1599. (non uti in Hallero 1699. 4.) 4. Agit etiam de morbo Gallico. In iſto morbo dat decoctum lignorum, & niſi malum ceſſerit, ad hydrargyrum tranſit. Haller (m).

Johannes Saporta, Antonii filius, Profeſſor Medicinæ Monſpelienſis; obiit anno 1605. Ejus *tractatus de lue venerea* ab Henrico Gras, medico Monſpelienſi editus ad calcem librorum Antonii Saportæ *de tumoribus præter naturam.* Lugdun. 1624. 12. Astrucius refert ad annum 1600. Brevis iſte de lue venerea tractatus capita quindecim complectitur. Morbum ex India Calicut in Europam fuiſſe advectum anno 1494. Cauſas ſignaque morbi ex legibus Peripateticæ & Galenicæ theoriæ explicat. Recentem morbum profligari poſſe decocto Guaiaci, Sarſaparillæ, Saſſafras, & Chinæ, quorum adminiſtrandorum methodum deſcribit. Si lues inveterata, ad uſum hydrargyri recurrendum eſſe. In therapia ſymptomatum morbi venerei, & in prophylaxi nec novum, nec ſingulare quidquam habet. Astruc.

Petrus de Torrez, Darocenſis in Aragonia, medicus & chirurgus Mariæ Auſtriacæ Imperatricis. Ejus *libro que trata de la enfermedad de las bubas.* Madrit. 1600. 4. Complut. 1626. 4. Sigillatim agit de luis venereæ origine, differentiis, ſymptomatibus & curatione. Ita Astruc. Inunctiones mercuriales aliis adminiculis prætulit, doſin

(i) Ibid. pag. 304. (k) Ibid. pag. 334. (l) Ibid. pag. 219. (m) Ibid. pag. 335.

dosin hydrargyri pro ægroti robore aliam aliamque fecit. HALLER (n).

ANDREAS POSTHUMUS a GRAFENBERG, Medicinæ candidatus. Ejus *septem morborum ad Sarmatas dialogus, in quo novæ luis Pokutiensis quam scirrhorum naturam vocant, natura & essentia examinantur.* VICETIÆ 1600. 4. Septem morbi iter faciunt in POLONIAM. Scopus est ostendere, Plicam non esse veneream luem, etiamsi aliqua symptomata communia habet. Hæc contra LÆLIUM FULGINATEM. Ita HALLER (o).

FRANCISCUS RANCHIN, Cancellarius Monspeliensis, anno 1600. edidit *la Chirurgie de Chauliac*, & quæstiones chirurgicas, inter quas sex occurrunt de lue venerea, de lignis &c. HALLER (p).

Ejus *traité de l'origine, nature, causes, signes, curation, & préservation de la verole* prodiit cum *opuscules* &c. LION 1640. 8. Morbum novum esse, a lepra diversum; si recens, curatur decocto Guaiaci, Sassafras, Salsæparillæ, Chinæ. Ad confirmatam luem mercurius in ceratis, vel emplastris, vel inunctione. Horum usum tutum esse: suffumigiorum vero mercurialium periculo plenum. Argentum vivum terebinthina extinctum tuto exhiberi posse in pilulis, non ita præcipitatum rubrum. Symptomata luis venereæ, eorumque curatio. Cæterum hicce tractatus tum re, tum stylo inter mediocres numerandi sunt, ut & pleraque alia auctoris opera. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 15.

VINCENT. LISCOVINUS. Ejus *de lue venerea.* BASIL. 1600. 4. HALLER (q).

J. B. SYLVATICUS, (P. M. Ticinensis) in *controversiis* &c. semel in die decoctum Guaiaci melius propinari, quam bis. Sudorem post sumtum decoctum utique cieri debere. Sennæ folia doloribus & tumoribus Gallicis convenire. Pro Guaiaci usu contra hydrargyrum, non semper efficax. Symptomata morbi tollere eundem non essentiam; siccare ulcera, quæ Guaiacum aut Sarsa non siccaverat, & cariem pudendorum tollere: hepatis etiam vitium non solvere, in quo ipsum mali sit fundamentum. Non semper, neque omnibus, hydrargyrum convenire. Multos & expertos viros id auxilium damnasse. Thermarum solum usum nonnunquam morbum fugasse. HALLER (r). V. *pag.* 1501.

CYNTHIUS CLEMENS (*di Corinaldo*) in Ducatu Urbinensi, Archiater PAULI V. Pontificis, & Canonicus sancti JOHANNIS Lateranensis. Ita ASTRUC. Ejus *disputationes de natura & facultatibus ligni sancti.* ROMÆ 1601. 4. & 1602. *De natura & facultate ligni sancti nuper ut*

(n) Ibid. pag. 339. (o) Ibid. (p) Ibid. pag. 339. (q) Ibid. pag. 341. (r) Ibid. pag. 244.

ferunt aliqui ex Hollandia Romam delati. ROMÆ 1602. 4. Tres ſunt diſſertationes. Prima a. 1601., SEXTILII PICCOLOMINÆI ad C. ARNOLDUM epiſtola pro ligno CORRADI. Altera D. CANEVARII. Tertia epiſtola apologetica C. CLEMENTIS, qua innominati auctoris (CANEVARII) opinionem refutat. In iſta lignum illud nuperius potius efficacius eſſe defendit. HALLER (s).

ANDREAS CÆSALPINUS in *ſpeculi artis medicæ* &c. L. IV. agit de morbo Gallico, & lepra. Morbum Gallicum oriri a fontibus NEAPOLI ſanguine hominum leproſorum infectis: MADRITI oriturum fuiſſe, ſi ex Indiis eſſet adlatus: ſua ſe habere a milite Aretino, qui in obſidione Neapolitana ipſe adfuerit. Curari ligno Guaiaci, Saſſafras addi. Non debere ligna cum vino coqui. Hydrargyri unguentum a MESVE repeti, qui ſcabiei oppoſuerit; moleſtum eſſe auxilium, linguæ tumorem & multa mala facere. In lue venerea decoctum Guaiaci præſtantiſſimum eſſe remedium. HALLER (t). V. *pag.* 384.

DEMETRIUS CANNEVARIUS, Patritius Genuenſis, (URBANI VII. Archiater (u)). Ejus *de ligno ſancto commentarius, in quo ejus qualitates exprimuntur, ex illis lignum quoddam, quod nuper in Italiam adlatum eſt, pſeudo-lignum ſanctum eſſe demonſtratur.* ROMÆ 1602. 8. Pleraque botanica ſunt. Novum lignum a vero multis modis differre, ventriculum erodere, œſophagum inflammare, excoriare, tabemque feciſſe in homine, qui ejus uſu ſudorem ſibi volebat elicere. Experimenta, quibus demonſtratur boni eſſe uſus, ab indoctis empiricis facta eſſe. Poſſe & aliis lignis tenui cum diæta hactenus aliquid profici. HALLER (x).

JOSEPH. du CHESNE vulgo QUERCETANUS in L. *de lue venerea*, quatuor gradus eſſe venerei mali, quorum primus eſt pilorum delapſus, tertius puſtulatus in jecore ſedem habeat, quartus in oſſibus. Guaiaci laudes; cum tamen lui venereæ ſuperandæ non ſufficiat, medicos coactos ad hydrargyrum rediiſſe. Eum ex cinnabari reſtitui, ne plumbo adulteretur. Unguentum cum aromaticis miſtum. Non ſola ſalivatio luem judicat. Guaiaci vera præparatio, liquor acidus. Acida medicamenta ſudorem movere. Tartari cryſtallos ſuas laudat. HALLER (y). V. *pag.* 427.

THEODORUS TURQUET de MAYERNE (Genevenſis, natus eſt a. 1573., obiit a. 1655. Ita ASTRUC.) Ejus *de gonorrhœæ inveteratæ & carunculæ ac ulceris in meatu urinario curatione epiſtola* exſtat in HILDANIANIS in *centuria* I. & altera in *centuria* V.

Hujus-

(s) Ibid. pag. 345. (t) Ibid. pag. 181. (u) Ita ASTRUC. (x) In *Bibl. Med.* pag. 7. T II. pag. 554. (y) Ibid pag. 201.

Hujusmodi etiam malum in HENRICO IV. curavit, & ulcus perforavit.

Ejus *tractatus quatuor* 1. *de febribus*, 2. *de morbis externis*, 3. *de arthritide*, 4. *de lue venerea*. GENEV. 1674. 12. 1676. 12. 1695. 8. Anglice LOND. 1676. 8. HALLER (z). Mercurium exhiberi posse vel crudum vel præparatum. Mercurium præcipitatum album suum esse inventum, cujus processum explicat. Cathartica cum exhibitis mercurialibus addenda esse, eaque valida. Provocandæ salivationis modus. Symptomata luis & curatio. Ad gonorrhœam laudat diluentia temperantia, quamdiu durat ardor urinæ, deinde præparata mercurialia, ac demum adstringentia. Ad ulcera pudendi suffitum ex cinnabari, & unguentum diapompholygos cum mercurio crudo. Ad carunculas urethræ therapiam illam proponit, quæ obtinetur usu cathæreticorum fistula in urethram immissorum, sed quæ jam pridem obsolevit, ceu periculosa & inefficax. Ultimo symptomata luis venereæ recenset, & ad singulorum curationem remedia proponit. Cæterum anilibus fabellis nimium confidit auctor, atque remediorum undique conquisitorum approbator nimis credulus. Sed venia danda est operibus posthumis, quæ procul dubio emaculatiora proditura fuissent, si ab auctore essent edita. ASTRUC. Confer *pag*. 1016.

MARSILIUS CAGNATUS (P. M. Romanus) in *opusculis variis* ROMÆ 1603. 4. binas habet disputationes de ligno sancto. HALLER (a). V. *pag*. 12.

MICHAEL. TOUTAIN & J. RIOLAN *non E luis venereæ & pestis idem contagium*. PARIS 1603. 4. HALLER (b).

EUSTACHIUS RUDIUS, Bellunensis, obiit anno 1611. Ejus *de morbo Gallico libri* V. a MUNDINO *e privatim domi legentis ore excepti, atque ita divisi, in capitaque distributi*. VENET. 1604. 4. Ita ASTRUC. Contrahi id malum hæreditate, contagio vario, lactatione, osculo, levi penis contactu. Eo pene revincto putat luem veneream coerceri posse. Cauterio ad hepatis sedem admoto se morbum sanasse. Ad hydrargyrum pene invitus, sed tamen confugit. Guaiacum fere curationi sufficere, non saponariam. Ita HALLER (c).

Ejus *de morbis occultis & contagiosis* L. V. VENET. 1610. fol. In libro V. cap. 7. agit de lue venerea & ejus curatione. WALTHER. Confer *pag*. 382.

FABIUS PACIUS, Vicetinus, natus a. 1547, medicus, obiit a. 1614. Ejus *commentarius in septimum Galeni librum. Accessit tractatus de morbo Gallico per methodum curando*. VICETIÆ 1608. Tractatum de morbo Gallico putat ASTRUCIUS scriptum fuisse anno 1604. Contendit morbum

(z) Ibid. pag. 359. (a) Ibid. pag. 230. (b) Ibid. pag. 366. (c) Ibid. pag. 274.

morbum novum non esse, adducit etiam aliquot MARTIALIS & JUVENALIS loca, sed hæc argumenta plane futilia sunt. Tres distinguit morbi Gallici species, nempe incipientis, confirmati, & inveterati. Ad incipientem morbum sola diæta, universalia medicamenta, ac topica multigena. Ad confirmatum præter ea remedia laudat usum Guaiaci, Sarsaparillæ, Chinæ, etiam ligni juniperi. Ad inveteratum decocta sudorifera, suffumigia non ex cinnabari, sed ex aromaticis, his tamen præstare inunctiones, præsertim in tophis venereis. Cæterum videtur noster theoreticus potius fuisse, quam practicus. Ita ASTRUC.

LUDOV. MERCATUS, Hispanus, ex urbe PINCIA vulgo VALLADOLIT, in patria per plures annos Professor, dein Archiater, annum agens 86. ex calculo urina suppressa per dies 18. in acerbissimis cruciatibus obiit. In *operum* Tomo II., qui prodiit VALLADOLIT 1605. fol. agit de morbo Gallico. Duo sunt libri, in I. traduntur omnia, quæ ad hujus morbi naturam & curationem pertinent; in II. peculiaris quorumcumque symptomatum medela. Morbum Gallicum novum esse, contagio contrahi, curari posse decoctis Guaiaci, Spartæparillæ, & radicis Chinæ. Inunctiones etsi periculosæ sint, vulgo nunc receptas esse; eas tamen cæteris tutiores esse docet, quæ parum hydrargyri recipiant, modo ad 15. aut 20. dies continuentur. Suffumigia nunc obsolere, cum tam sæva & periculo plena sint. Ultimo ad exstinguendas morbi venerei reliquias remedia plane inefficacia proponit. ASTRUC. Confer *pag.* 14.

Varios tratados de Medicina y Chirurgia. Practica del morbo Gallico, en quel se contiene el origine, conoscimiento desta enfermidad, y el mejor modo de curarla. VALLADOLID 1605. 4. HALLER (d).

ANDREAS de LEON, dubitatur an GRANATÆ ortus sit, an incola; certum est teste NICOL. ANTONIO (e) medicam & chirurgicam artem exercuisse, in aula etiam PHILIPPI II. Ejus *practica del morbo Gallico, en el qual se contien el origine, y conoscimiento desta enfermidad, y el mejor modo di curarla.* PINCIÆ (sive VALLADOLIT) 1605. 4. Ita ASTRUC. An idem cum priori opus?

CASPAR HOFMAN in *institut. med.* L. III. cap. 73. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS *de ingressu ad infirmos* &c. in *appendice de remediis generosioribus.* Salsamparillam ad dissolvendos ossium tophos laudat, & Guaiaco præfert. Guaiacum unicam veram venereæ luis esse antidotum, & manifesta qualitate agere.

Ejus *paradoxa medica, s. tractatus de natura & usu thermarum, lutorum, stuffarum, Guaiaci, Sassafras, Sassaparillæ* &c. in collectione JOSE-

(d) Ibid. pag. 377. (e) In *Bibliotheca Hispanica.*

JOSEPHI LAUTERBACH, FRANCOF. 16 -- 5. 4. 1660. 4. Putes esse idem quod *appendix de remediis generosioribus.* Ita HALLER (f). V. *pag.* 1562.

Idem in *consultat. & respons. cons.* 47. & 80. de lue venerea.

Idem in *empiricæ rationalis* &c. L. IV. cap. 1. de gonorrhœa. In L. V. sect. 2. de lue Gallica, & ejus cura. WALTHER. V. *pag.* 386.

PAULUS RENEALMUS (RENEAULME), Blesensis. Ejus *ex curationibus observationes* &c. Luem veneream cum quartana febre conjunctam intra duodecim dies suis arcanis medicamentis superavit. HALLER (g). Confer *pag.* 1040.

PETRUS PIGRAUS in *epitome des precepts de Medecine* &c. PARIS 1606. 8. in L. VIII. agit de morbis contagiosis. De lue venerea, in cujus sanatione argenti vivi efficaciam & innocentiam tuetur, ut subinde, quando æger debilior est, utiliter unius alteriusve diei induciæ dentur. Plumbo illito id malum in pueris sublatum fuisse. De gonorrhœa, caruncula. HALLER (h). Confer *pag.* 17.

JOH. RENODÆUS & GEORG. ARBAUD *an hydrargyrum tutum luis Indicæ alexipharmacum.* LUTET. 1606. 4. Ita BOEHM. Aliter lego in HALLERO (i): P. de RENOU & GEORGE ARBAUD *non E. hydrargyrus tutum Indicæ luis alexipharmacum.* PARIS. 1606.

FELIX PLATERUS in L. III. *de vitiis* FRANCOF. 1609. 8. cap. 4. de curatione luis per inunctionem mercurialem.

Idem in *observationum* &c. L. III. pag. 672. lues venerea cum variis symptomatibus. WALTHER. V. *pag.* 385.

FEDEJUST. REINECCER in *thesauri chymici* &c. L. I. & V. medicamenta ad luem veneream. WALTHER. V. *pag.* 386.

NIC. MATTHIAS BACHENDORPH. Ejus *de luis venereæ natura ejusque curatione.* HEIDELBERG 1609. 4. HALLER (k).

CHRISTOPH. GUARINONI in *consilior. med. cons.* 28. 29. 30. 42. 96. 262. 262. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 272. 365. 366. &c. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 436.

SEBAST. CORTILIO, physicus & chirurgus. Ejus *de chirurgica institutione* Liber III. totus est de lue venerea; quam inunctione mercuriali curabat. HALLER (l). Confer *pag.* 17.

HEN-

(f) Ibid. pag. 260. (g) Ibid. pag. 385. (h) Ibid. (i) Ibid. pag. 391. (k) Ibid. pag. 410. (l) Ibid. pag. 412.

HENNING ARNISÆUS, Halberſtadienſis, Profeſſor Helmſtadienſis & inciſor, inde Profeſſor Hafnienſis, Archiater CHRISTIANI IV. regis DANIÆ, (obiit a. 1635.). Ejus *de lue venerea.* FRANCOF. ad VIADR. 1610. 4. OPPENHEIM 1610. 4. HALLER (m).

BARTHOLOMÆUS PERDULCIS, Helvius ſeu Vilvarienſis, natus BOUILLEUCI, in oppido Pagi Helviorum anno 1545., medicinam majori celebritate docuit, quam fecit, apoplexia interiit a. 1611. Ejus *univerſa Medicina ex medicorum principum ſententiis conſiliisque collecta*, edente RENATO CHARTERIO medico Pariſino, PARIS. 1630. 4. In L. XII. cap. 9. agit de lue venerea, ac quæ jam millies dicta erant, repetit, morbum novum eſſe, & ab INDIA occidentali in EUROPAM deductum; curari, ſi recens ſit, decocto ligni ſancti, radicis Chinæ, Sarzæparillæ; ſi difficilior fuerit, opus eſſe inunctionibus, ſuffitibus, catapotiis ex mercurio. Ita ASTRUC.

J. HARTMANNUS, (Profeſſor Philoſophiæ, Matheſeos & Chymiæ Hamburgenſis). Ejus diſp. *de lue venerea.* MARBURG 1611. 4. 1613. 4. Eam luem BASILIO VALENTINO dictam eſſe, hydrargyri interno uſu melius curari. De cryſtallina, novo ejus ſymptomate. HALLER (n).

Idem in *praxi chymiatrica* &c. pag. 197. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 437.

TANEQUIN GUILLAUMET, (chirurgus HENRICI IV. Gallorum Regis. Ita ASTRUC.). Ejus *traité de la maladie nouvellement apellée criſtalline.* LION 1611. 12. Luem veneream cryſtallinam vocat, de nomine ſymptomatis, quod ipſe adnotavit, quod nempe totum præputium tumore cryſtallino tumeat, una cum pene, cujus etiam ſymptomatis curationem proponit. Lui diuturnæ multorum annorum ulcera faucium ait ſupervenire. Curationes inde variæ, purgationes ſolæ absque hydrargyro; deinde fumus cinnabaris, quem tamen ait apoplexiam civiſſe, tum cerata mercurialia, unctio, quam præfert mercurialem. In maxima ſalivatione cum ulceribus oris, feliciter venas raninas inciſas fuiſſe. Hydrargyrum acidum. Tunc curationem deſcribit, quæ fit Guaiaci decocto. Huic ligno favet, cujus vi luem curaverit: ſimilem eſſe vim tamariſcorum. HALLER (o).

GEORG. FEDRO in *opuſcul. jatrochemic.* &c. pag. 37. de luis venereæ curatione. WALTHER. V. *pag.* 387.

PETR. van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch.* Parte III. cap. 1. &c. de lue venerea. WALTHER. Luem veneream inunctione curare non ſuſtinet, ob incommoda, quæ inde ſequuntur, & præfert Chinæ radicis aut Guaiaci decoctum cum ſudore moto. Habet etiam lotionem, quæ fit hydrargyro ſublimato, eamque curationem, quæ ſola repetita purgatio-

(m) Ibid. pag. 415. (n) Ibid. pag. 388. (o) Ibid. pag. 424.

gatione fit, qua etiam nonnullos sanatos fuisse testis est. HALLER (p). V. *pag.* 555.

SEBASTIANUS STROMAIER. Ejus *discursus de morbo Gallico.* TUBING 1612. 4. HALLER (q).

J. SIGFRID. Ejus *de morbo Neapolitano.* HELMSTATT 1613. 4. HALLER (r).

HORAT. GUARGANTUS, Soncinensis, MERCURIALIS discipulus. Ejus *responsa varia & imprimis tres tractatus, unus de dysenteria, alter de morbo Gallico, tertius de peste.* VENET. 1613. 4. In lue venerea vidit juvenem, cui cranium totum a carie erosum erat & molle, cerebrum ascaridibus plenum. In ligno sancto non esse vim antidoti. Remedia vanissima numerosa. Consilia superstitione plena. Mercurium & alia omnia antivenerea damnat. HALLER (s). Confer *pag.* 436. ubi forte male HIERONYMUS & Concinensis scribitur ex *Bibl.* HALLERI *chirurgica.*

CLAUDIUS CHARLES, (Parisiensis, medicus, Professor Chirurgiæ Parisinus. Ita ASTRUC.). Ejus *de lue venerea.* M. S. est in Bibl. Reg. Paris. Ita HALLER (t) ex ASTRUCIO.

J. KEILUS (Breslaviensis). Ejus *de lue venerea qua natura qua cura.* MARBURG 1613. 4. HALLER (u).

GREGOR. HORST in *observationum* &c. L. II. parte 2. *obs.* 1. &c. de lue venerea cum variis symptomatibus; ejus curatio. In L. VII. *de morbis contagiosis obs.* 1. &c. de lue venerea cum variis accidentibus. In L. XI. *de miscell. obs.* 14. de antiquæ luis venereæ curatione.

Idem in *centuria problematum* &c. Decad. X. quæst. 3. an lue venerea correptis vena secanda. WALTHER. V. *pag.* 276.

LUDOV. SEPTALIUS in *animadversionum* &c. L. VI. VII. in morbo Gallico syrupos solventes laudat, conjunctos cum alexipharmacis. Guaiacum cum vino optime decoqui. Hydrargyrum copia sufficiente, ubi necesse est, inungendum; & continuo usu absque interruptione: cum ulceribus externis suffumigia præfert. Post inunctionem alexipharmaca. HALLER (x). V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. II. cap. 30. de lue venerea. In L. III. cap. 60. de gonorrhœa virulenta. Cap. 66. de præcautione ulcerum a lue venerea. WALTHER. V. *ulcera.*

GEORG. CORNUTY & J. MAUNOIR *E. in lue venerea quævis vacuatio.* PARIS 1614. 4. HALLER (y).

LUDOV. GUYON (medicus Userch. in Lemovit. Ita BOEHM.). Ejus *le miroir de beauté & santé corporelle contenant toutes les difformités, maladies, tant internes qu' externes, qui peuvent survenir au corps humain,*

Mmmmmmmmm 2

(p) Ibid. pag. 425. (q) Ibid. pag. 430. (r) Ibid. pag. 410. (s) Ibid. pag. 431. (t) Ibid. pag. 433. (u) Ibid. pag. 436. (x) Ibid. pag. 289. (y) Ibid. pag. 443.

main, avec leurs definitions. LION 1615. 12. 2. vol. 1673. 4. De lue venerea ſolo hydrargyro curanda, quod tamen illitum in corpus humanum non recipiatur. Non ideo levari adfectos, ſi cum ſana fœmina rem habuerint. HALLER (z).

ANTON. FREY. Ejus *de tuberculis in fiſtula urinaria abſumendis, & curandis.* BASIL. 1615. 4. HALLER.

PETR. POTERIUS in *inſignium curationum* &c. *centuria* I. *cur.* 5. 8. 9. 98. de morbo venereo. In *cent.* III. *cur.* 101. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 387.

FRANCISCUS CITESIUS in egregio opere *de novo apud Pictones dolore colico bilioſo.* POITIERS 1616. 8. vel 12. PARIS. 1639. 4. in lue venerea cryſtallinam puſtulam anno 1600. novum ſymptoma apparuiſſe, dum morbus ipſe deferveſcebat. HALLER (a). V. *pag.* 354.

GUIL. BALLONIUS in *conſilior. med.* L. II. *conſ.* 2. de lue venerea. In L. III. *conſ.* 110. ad luem veneream.

Idem in *epidemiorum & ephemeridum* L. II. PARIS. 1640. 4. in L. I. pag. 41. in lue venerea decocto ligni ſancti purgantia non addenda. WALTH. V. *pag.* 387.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 7. cap. 2. de morbo Gallico. WALTH. V. *pag.* 315.

JOH. MACOLLO, Scotus, Chymiæ Profeſſor Piſanus. Ejus *theoria chymica luis venereæ, quæ hermeticæ Medicinæ elementa pandit.* FLORENT. 1616. 12.

Ejus *jatria chymica exemplo therapiæ luis venereæ illuſtrata.* LONDON 1622. 8. Uterque libellus ejusdem plane farinæ eſt, & ſtylo putido, inſulſo & metaphorico ſcriptus, qualis chymicorum eſſe ſolet. In priori tractatu nihil fere eſt, quod ad luis venereæ theoriam pertineat. In poſteriori quædam remedia tantum nominantur, nempe mercurius vitæ ex butyro antimonii, extracta, olea, ſalia Guaiaci, Salſæparillæ, Chinæ &c.; mercurius ſublimatus dulcis, inunctiones mercuriales, emplaſtra ſuffumigia mercurialia. Ita ASTRUC.

EITEL JOACHIM KRYPPEL vel KRUPEL uti ASTRUC habet). Ejus *de morbo Gallico....* 1616. 4. HALLER (b).

J. GAUTHIER. Ejus *de la maladie vénérienne.* TOULOUZE 1616. 12. HALLER (c).

JOHANNES VARANDÆUS, Nemauſenſis, ad doctoris gradum promotus eſt anno 1587. in Academia Monſpeſſulana, obiit a. 1617. Ejus *tractatus de elephantiaſi ſeu lepra; item de lue venerea & hepatitide ſeu hepatis atonia.* GENEVÆ 1620. 8. & cum *operibus omnibus* LUGDUN. 1658. In

(z) Ibid. pag. 446. (a) Ibid. pag. 350. (b) Ibid. pag. 456. (c) Ibid. pag. 458.

In tractatu de lue venerea nihil occurrit, quod ante vulgatum non fuerit. Morbi originem ab INDIA arcessit, & luem illam ab elephantiasi diversam esse probat. Putat morbum eo magis sævire, quo frigidior est Regio, in quam irrepsit. Sassafras, Sassamparillam & Chinam virtute cedere Guaiaco. Hydrargyrum medicamentum esse malignum ac deleterium per se spectatum, attamen non esse rejiciendum; summa tamen cautela utendum: vetat exhiberi pueris, senioribus, gravidis, anginæ obnoxiis, febricitantibus, irritabilibus, debilibus aut valde macilentis. Balnea thermarum magis nocere quam prodesse. ASTRUC. Confer *pag.* 1014.

HENR. PETRÆUS in *nosologiæ* &c. differt. 46. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 388.

LAZARUS RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 77. 78. dolores venerei. In *cent.* II. *obs.* 70. 81. 91. 95. 122. lues venerea. Ita WALTHER. Decocto Guaiaci & antimonii morbus venereus cum exostosibus superatus. Cerei certis unguentis obducti ad tollendas caruncula s. Caruncula plumbea virga deleta. In *cent.* III. in *observationibus communicatis* SAMUEL FORMY chirurgus HENRICUM III., cum lue venerea laboraret, neque curari posset, a P. PENA sudore moto & decocto Chinæ & bardanæ absque hydrargyro sanatum esse. HALLER (d). V. *pag.* 388.

NIC. HABICOT in *problemes de Medecine* &c. nullum dari mali venerei alexiterium. HALLER (e). V. *pag.* 407.

MICHAEL MOREL. Ejus *quæstiones medicæ.* MONSPEL. 1617. 4. Venereo malo non confirmato Guaiacum, inveterato hydrargyrus.

GEORG. SCHARPIUS. Ejus *quæstiones medicæ.* MONSPEL. 1617. 4. Lues venerea & elephantiasis non sunt morbi congeneres. HALLER (f).

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *consul.* 35. 36. 40. 98. in lue Gallica & symptomatibus ejus. In T. II. *cons.* 59. 60. 61. 62. 88. de morbo Gallico, & ejus symptomatibus. Laudat decoctum Sarsaparillæ, indeque excitatum sudorem. WALTH. V. *pag.* 381.

J. DAN. MYLIUS in *Basilicæ chymicæ* L. II. pag. 133. de luæ venerea. WALTH. V. *pag.* 389.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 32. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 389.

VICTOR MANGGUS, Austriaco-Schrattenthalensis, medicus, quem ad a. 1615. refert ASTRUC.). Ejus disp. *de lue venerea* exstat in *disputationum* (Basiliensium) *collectarum* Decade II. BASIL. 1619. 4. HALLER (g).

(d) Ibid. pag. 461. (e) Ibid. pag. 398. (f) Ibid. pag. 471. (g) Ibid. pag. 480.

TOBIAS KNOBLOCH, medicus Iglavienſis in MORAVIA. Ejus *kurzer Bericht von den Franzoſen* &c. GIESSEN 1620.. BOEHM.

MATTH. UNZER, Hallenſis in SAXONIA, natus a. 1581., ibique obiit a. 1624. Ejus *anatomia mercurii ſpagyrica, ſeu de hydrargyri natura, proprietate, viribus, & uſu, libri* II. HALÆ 1620. 4. Præparationes mercuriales fere omnes. Omnia fere ex variis auctoribus excerpta & corraſa, ſed pleraque non ſine judicio delecta. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 437.

JOH. COLLE, Bellunenſis, natus a. 1558., diſcipulus CAPIVACCI, BOTTONI, & CAMPOLONGI, Profeſſor Patavinus, ubi a. 1631. obiit. In *Coſmetoris Medicei* &c. L. II. exſtat diſſertatio de radice Chinæ. Nihil ſingulare & ubique obvia ſunt. Ita ASTRUC.

Ejus *elucidarium anatomico - chirurgicum cum commentariis in quarti libri Avicennæ fen tertium. Inſiti tractatus.... de lue Gallica.* VENET. 1621. fol. Utique vero, libri de lue Gallica alteram partem *elucidarii* facere ASTRUCIUS. Ita HALLER (h). Confer *pag.* 19.

PAULUS ZACCHIAS in *quæſtionum medico legal.* L. III. tit. 2. quæſt. 10. Gallicus morbus ſi diſſimulatur, quomodo cognoſcendus. In L. IV. tit. 1. quæſt. 22. de morbo Gallico. L. IX. tit. 10. quæſt. 3. morbus Gallicus non dependet a manifeſtis ſed occultis qualitatibus. WALTH. V. *pag.* 599.

HENR. ab HEERS in *obſervationibus* &c. pag 48. (i) vidit ab impuro concubitu natas in ima glande verrucas venereas, interque illas unam, quæ nucis juglandis magnitudinem excedebat, & ſexaginta quinque cupitella, ſive verrucas minores, oſtendebat, SWIETEN. V. *pag.* 364.

JOB. KORNTHAUER in *commentariis* &c. Morbi Gallici curatio turpetho & decocto lignorum facta. HALLER (k). V. *pag.* 389.

DAVID de PLANIS CAMPY, chirurgus. Galenicus & ſpagyricus. Ejus *la varole reconnue, combattue & abbattue ſans ſuer & ſans tenir chambre, avec tous ſes accidens.* LUTETIÆ 1623. 8. Luem veneream perpetuam fuiſſe in mundo, ſed magis viguiſſe circa annum tempore belli Neapolitani. Diſſerit deinde pro ingenii modo, ſeu potius deblaterat de natura, cauſa, effectis, diagnoſi, prognoſi luis venereæ. Multa proponit remedia, multaque præparata mercurialia, quibus interne adhibitis luem profligatum iri pollicetur. In adjecto antidotario proſtat remediorum farrago; laudat etiam arſenici uſum internum & externum. Ita ASTRUC.

J. JUNCKER, medicus Schleuſingenſis. Ejus *compendioſa methodus therapeutica, qua morborum fere incurabilium curationes docentur, per ſolam diæ-*

(h) Ibid. pag. 465. (i) Edit. Lugd. Batav. 1645. 8. (k) Ibid. pag. 510.

diætam & ligni Guaiaci præparati administrationem. ERFORD. 1624. 4. Ad curandam luem lignum Guaiacum præfert omnibus aliis auxiliis, ei hydrargyrum substitui posse. HALLER (l).

J. B. HELMONT in *opusculis medicis inauditis* in L. IV. *tumulus pestis*: luem veneream anno 1494. exortam esse nefanda turpi venere. Suffitus & inunctiones nefanda vocat auxilia. Luem veneream esse fermentum venenosum, solidis & liquidis corporis humani partibus tanquam odores adhærens. HALLER (m). V. *pag.* 439.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *sylloges memorabilium* &c. *centuria* VI. part. 46. lues venerea jecur inficit. *Cent.* IX. part. 75. mendicus lue venerea infectus, universo corpore fimo equino obruto, curatus. *Cent.* XIX. part. 59. morbus Gallicus quid, controvertitur. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAROL. ROSENBERG in *rosa nobili* &c. cap. 36. de mercurialibus medicamentis. WALTH. V. *pag.* 907.

M. ANT. ZIMARRA. Ejus *antrum magico-physicum medicum.* FRANCOF. 1625. 8. In Parte I. pag. 57. agit de lue venerea, & sua arcana laudat. WALTH.

PETR. JOH. FABRUS in *chirurgiæ spagyricæ.* Sect. III. cap. 13. de ulceribus venereis: ea solo medicamento ex mercurio sublimato curari. WALTH. V. *pag.* 19.

Idem in *insign. curat. variorum morborum* &c. *cur.* 93. de lue venerea in infante: multos infantulos se curasse sola frequenti dosi mercurii dulcis. WALTH. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKHARDUS. Ejus *thesaurus pharmaceuticus Galenico-chymicus ex optimis auctoribus congestus* L. I. *de affectibus trium cavitatum internis*; II. *de febribus;* III. *de peste morbo articulari, stomacace, elephantiasi, lue venerea;* V. *de venenis;* VI. *dispensatorium & compositio nonnullorum medicamentorum.* FRANCOF. 1626. fol. 1670. 4. edente J. SCULTETO. Ita HALLER (n). In L. III. cap. 3. de lue venerea. In L. IV. cap. 1. ulcera, tophi, & cephalæa venerea: laudat emplastrum de ranis cum mercurio. WALTH.

JOH. NEANDER, medicus Bremensis. Ejus *sassafrasologia.* . . . . 1627. . BOEHM.

J. BAPTISTA SORI. Ejus *delle fontanelle, delle morbo Gallico.* MILANO 1628. 8. cum *consilii, ed avisi* &c. Non legit ASTRUCIUS, nec vidit HALLERUS (o). V. *pag.* 19.

SIMON

(l) Ibid. pag. 479. (m) Ibid. pag. 518. (n) Ibid. pag. 546. (o) Ibid. pag. 564.

SIMON BAZIN & PETR. GUENAULT *E. ex carie pudendi callosa cicatrix syphilidis signum certissimum.* PARIS 1628. 8. HALLER.

ZACUTUS LUSITANUS, (natus Ulyssipone a. 1575. Amstelodami obiit a. 1642. Ita ASTRUC.) Ejus *de medicorum principum historia* L. I. *hist.* 70. 73. Lues venerea contagiosa. In INDIA endemium esse morbum. HIPPOCRATI & GALENO jam notum fuisse morbum.

Idem in *praxis admirandæ* &c. L. I. *obs.* 107. raucedo signum manifestum luis venereæ. In L. II. *obs.* 128. gonorrhœa venerea ebeno curata. *Obs.* 29. gallico pilorum defluvio præsidium. *Obs.* 130. tophorum venereorum remedium. *Obs.* 131. fontanellis in inguine sponte apertis lues venerea curata. *Obs.* 132. 133. mercurius in potu assumtus in Gallico morbo proficuus. Lues venerea. *Obs.* 134. morbus Gallicus contagiosus ad distans. *Obs.* 139. in bubone venereo sanguis mittendus. ALBERTI. V. *pag.* 389.

J. BAPT. LALLI, (Nursinus, Poeta Italicus. Ita ASTRUC.). Ejus *franceada, overo il mal francese poema.* FOLIGNO 1629. 12., & non 1529. uti HALLER (p).

J. ANTONIDES van der LINDEN, ANTONII medici filius, Enchusanus, (natus anno 1609. Ita ASTRUC), Professor Franekeranus, inde Leidensis, HIPPOCRATIS diu cultor, tandem multum querente PATINO ad chemicam sectam transiit (q), & pleuriticus neglecta venæ sectione sumtoque antimonio obiit (r) (LUGDUNI Batavorum anno 1664. Ita ASTRUC). Ejus *centuria observationum medico-practicarum de lue venerea.* FRANEKER 1630. 4. HALLER (s).

BARTHOLOMÆUS GALESIUS, (Bononiensis, Professor Med. Bonon. Ita ASTRUC.). Ejus *epistola super morbo hoc tempore grassante.* BONON. 1630. 4.

Ejus tract. *de podagra & morbo Gallico, inseritur de genitura, ad decubitus ægrotorum, de morbo Gallico, de insomnio, de veneficiis, de venenis.* Ibid. 1633. 4. Morbum antiquum esse & Arabibus notum. HALLER (t).

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. I. cap. 2. de lue venerea. Mercurium laudat. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte I. p. 218. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 443.

DIONYS. ALLAIN & GUIL. GUERIN *E. lui venereæ alexipharmaca.* PARIS. 1630. 4. HALLER (u).

ANTON. BOXBARTER, (Augustanus). Ejus *de lue venerea.* ARGENT. 1631. 4. HALLER (x).

MARC.

(p) Ibid. pag. 578. (q) Apud BARTHEL. *ep.* III. 95. (r) *Lettres* II. n, 312. 197. (s) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 580. (t) Ibid. pag. 584. (u) Ibid. pag. 588. (x) Ibid. pag. 595.

Marc. Aurel. Severinus *de recondita abſceſſuum natura* in L. IV. adnotationes habet de morbo venereo. Syphilis inſanabilis, mira ab ea lue nata deformitas faciei. Curatio, ſudor, gelatinoſa, chalcanthum, medicamenta ex hydrargyro Quercetano dicta. Inciſiones cadaverum; gula, aſpera arteria, pulmo, hepar ulceroſa, proſtata ſuppurata. Haller (y). V. *pag.* 276.

Idem *de efficaci medicina* L. I. parte 3. cap. 43. de uſu cauteriorum in lue venerea. In L. II. parte 1. cap. 80. de bubonibus Gallicis. Ita Walth. Nihil uſtione præſtantius ad bubones venereos peſſimos. Haller. V. *pag.* 303.

Joh. Walæus. Ejus *de lue venerea.* Leid. 1633. 4. Haller (z). V. *pag.* 390.

Joh. Nardius, vir doctus, edidit a. 1634. *lactis phyſicam analyſin.* Florentiæ 4. Ejus *noctium genialium annus I.*, poſt quem nullus alius ſecutus eſt, Bonon. 1656. 4. poſthumum opus a filio Philippo editum. Sub communi titulo plures libelli continentur, decem in *noctes* conjecti. In L. VII. agit etiam de lue venerea & ejus curatione. Haller (a). Confer *pag.* 26.

Wolfg. Hoefer in *Herculis medici* &c. L. III. cap. 2. etiam de lue venerea. Walth V. *pag.* 390.

Daniel Sennertus, Vratislavienſis, (natus a. 1572., obiit Wittebergæ a. 1637. Ita Astruc.) In *Medicinæ practicæ* L. VI. edito Witteb. 1635. 4. parte 4. cap. 1. &c. de lue venerea. Varia medicamenta ex ligno Guaiaco, Saſſafras, & mercurio. Ita Walth. Nihil quidem neque novum, neque rarum habet, ſed omnia ita ad nitorem, ordinem, elegantiam, perſpicuitatem concinnata, ut in hac ſola lucubratione paucis contracta & digeſta videas, quæ in immenſis voluminibus ſparſa ſunt: quod de cæteris omnibus Sennerti tractatibus dicendum eſt. Ita Astruc. Confer *pag.* 17.

Pius de Marra. Ejus *praxis methodica & rationalis curandorum morborum omnium* &c. Neapoli 1635. 4. Fuſe de lue venerea, ſed exſcriptus ex libro I. Almenar. Ita Haller (b).

Nicol. Fontanus in *florilegio medico* &c. quæſt. 54. de morbo Gallico. Quæſt. 55. de bubone Gallico. Walrher. V. *pag.* 1062.

Idem in *reſponſ. & curat.* L. I. pag. 100. de lue venerea. Ita Walther. Poſt inunctionem in ſyphilitico, hydrargyri guttulæ circa articulos reper-

(y) Ibid. pag. 571. (z) Ibid. pag. 603. (a) Ibid. pag. 609. (b) Ibid. pag. 614.

repertæ. Lues Gallica solo contactu, absque venereo commercio contracta. HALLER (c). V. *pag.* 579.

JOH. SCHROEDER, medicus Francofurtensis. Ejus *Quercetanus redivivus.* FRANCOF. 1638. 4. 3. vol. HALLER (d). In T. III. pag. 236. consilium de lue venerea. WALTH.

DUARTUS MADEIRA ARRAES, Archiater. Ejus *apologia en qua se defende humos sanguinos de piols dados en inflamagao di olhos complicada con gonorrhœa purulenta.* LISBON. 1630. fol.

Ejus *methodo de conocer e curar el morbo Gallico dos partes.* Ibid. 1642. 4. 2. vol. 1683. fol. & cum *commentariis* FRANCISCI HENRIQUEZ MIRANDELA. Ibid. 1715. fol. HALLER (e).

SIMON PAULI in *quadripartiti botanici* Classe III. luem inveteratam decocto simplici smilacis curat. WALTHER. V. *pag.* 442.

Ejus παρεκβασις *s. digressio de vera, unica & proxima causa febrium malignarum, petechialium, tum morbillorum, scorbuti, luis venereæ & similium morborum maculariu m, nec non accurata febres has curandi methodus.* FRANCOF. 1660. 4. ARGENT. 1678. 4. HALLER (f). V. *pag.* 773.

J. FRAGOSO. Ejus *della Cirurgia parti due.* PALERMO 1639. fol. Italice vertente BERNARDO GRASSA. Aliqua habet etiam de morbo venereo: fumigationem, quæ hydrargyro fit, inunctione esse periculosiorem. HALLER (g). Idem, puto, qui *pag.* 22.

PETRUS HAGUENOT, quod nomen in arte celebre fuit. Ejus *quæstiones XII. e medicina depromtæ.* MONSPEL. 1639. 4. Respondit in *quæst.* IV. ab immoderato amplexu luem veneream non nasci. HALLER (h).

NIC. MATTHIEU & PETR. BOURDELOT *an curationi luis venereæ balneum?* PARIS. 1639. HALLER (i).

ALBERTUS KYPER. Ejus disp. *de lue venerea.* LEID. 1640. 4. HALLER (k). V. *pag.* 355.

CYPRIANUS MAROXA, Hispanus. Ejus *de febribus & lue venerea.* VALLADOLID 1641. fol. HALEER (l).

J. B. SITONUS, Alchemista. Ejus *jatrosophiæ miscellaneorum pars* I. PATAV. 1641. 8. 1723. 8. EINSIDLEN 1669. 4. COLON. 1676. 4. Aliqua habet etiam de lue venerea, quæ excerpta ab ASTRU-

(c) Ibid. pag. 601. (d) Ibid. pag. 617. (e) Ibid. pag. 638. (f) Ibid. pag. 573. (g) Ibid. pag. 645. (h) Ibid. pag. 647. (i) Ibid. pag. 647. (k) Ibid. pag. 640. (l) Ibid. pag. 674.

ASTRUCIO non magnam de reliquo opere ſpem faciunt. HALLER (m).

J. BENED. SINIBALDI in γενεανθρωπειας &c. L. IX. tract. 2. cap. 12. Gallicam luem contrahi poſſe ab immoderata & vaga venere, etiamſi coeuntes hoc morbo non detineantur. Gonorrhœa Gallica quomodo ab aliis diſtinguatur. ALBERTI. V. *pag.* 359.

PAUL. MARQUART SLEGEL. Ejus diſp. *de lue venerea.* JENÆ 1642. 4. HALLER (n). V. *pag.* 673.

MICHAEL WAGNER. Ejus *diſquiſitiones medicæ de morbo Gallico.* HERBIPOLI 1642. 4. HALLER (o).

ROBERTUS WRIGTH. Ejus *theſes inaugurales de lue venerea.* LEID. 1642. 4. HALLER (p).

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* &c. tract. 2. & 6. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 21.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. XI. tit. 1. de lue ven erea. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. PER. LOTICHIUS in *conſilior. & obſervat.* L. VI. cap. 5. *obſ.* 3. 4. 5. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 23.

JOSEPHUS GALEANUS, Panormitanus, quem MONGITORE maximis laudibus effert. Ejus eſt *Smilacis asperæ & Sarſæparillæ cauſa.* PALERM. 1645. 4.

Ejus *la lebbra unita al mal Franceſe altro contagioſo male, nel quale deve cavarſi delle ſpeciali diſtinzioni e diviſioni.* Ibid. 1650. 8.

Ejus *politica medica, ſ. apologetica epiſtola pro leproſo eorumque quæcunque adverſus ſententiam prolatam de explorandis leproſis, latine fuerunt, impugnata expurgatio.* PANORM. 1651. 4. HALLER (q).

PETRUS SARTORIUS, (chirurgus Argentoratenſis. Ita ASTRUC.) Ejus *Franzoſenarzt, oder von der Schwachheit der Franzoſen.* STRASBURG 1645. 8. FRANCOF. 1658. 8. FRANCOF. & LIPS. 1676. 8. 1685. 8. 1688. 8. Senex clinicus hydrargyrum rejicit, ſolis decoctis lignorum utitur. HALLER (r).

YSBRAND de DIEMERBROEK in *obſervat. & curat. obſ.* 63. lues venerea decocto lignorum curata. ALBERTI. V. *pag.* 24.

FRANC. BOUJONNIER & ROBERT. PATIN *eſtne certa & optima luis venereæ per ſolam hydrargyroſin curatio.* LUTET. 1649. 4. BOEHM.

Nnnnnnnnn 2 AUGU-

(m) Ibid. (n) Ibid. pag. 481. Sed. ibi lego PRISC. MARQUART SLEGEL. (o) Ibid. pag. 686. (p) Ibid. (q) Ibid. pag. 703. (r) Ibid. pag. 706.

AUGUSTINUS THONER in *obſervat. med.* L. IV. *obſ.* 1. 2. 3. 4. de lue Gallica. WALTH. V. *pag.* 450.

DOMINICUS PANAROLI in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* III. *obſ.* 1. de mirabili ſpongiæ uſu ad arcendam luem veneream. *Obſ.* 30. morbus Gallicus ante ſex menſes facile curatur, poſtea vero difficile. In *pentecoſte* IV. *obſ.* 45. morbus Gallicus fortuito nimio ſanguinis fluxu curatus. WALTH. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *obſervat. chirurg. obſ.* 65. gummata venerea, & eorum curatio chirurgica. *Obſ.* 79. de gonorrhœa virulenta. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* I. *obſ.* 79. remedia caruncuIas venereas auferentia. In *centuria* II. *obſ.* 37. 96. cura morbi venerei. Lues Gallica absque ſudore & ptyaliſmo curata. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTH. TIMÆUS in *conſilior. med.* L. VII. *conſ.* 1. 2. 3. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 26.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſt. anatom. centuria* II. *hiſt.* 66. lues venerea & cancri ſanari dicuntur, ſi baltheus mercurio illitus corporique applicitus profunde in terram demergitur. WALTHER.

Idem in *epiſtolar. med. centuria* I. *epiſt.* 50. conſilium de principe, ob luem veneream ſuſpecto, cum pulſatione totius lateris ſiniſtri.

Idem in L. *de Medicina Danorum* &c. decocta habet cum ſaponaria adverſus luem veneream.

Idem in *Actis Hafnienſ. Vol.* III. *ann.* V. *obſ.* 3. MARC. AUR. SEVERINUM tophos Gallicos curaſſe filis carptis in ſpeciem coni congeſtis, inconſis. HALLER (s). V. *pag.* 23.

PETRUS de MARCHETTIS in *obſervat. med. chir.* &c. *obſ.* 18. dolor capitis ex lue venerea repetita terebratione ſanatus. Ita WALTH. In *tractatu de fiſtulis urethræ* caruncuIas cereis occupat, ne effloreſcant. HALLER. V. *pag.* 26.

JOSEPH. SCHMIDT. Ejus *neuer mediciniſch-und chirurgiſcher Feldkaſten, mit einem Anhang wie die Franzoſen ohne Salivation zu curiren.* MARBURG 1654. 12. AUGSPURG 1722. 8. Luem veneream absque hydrargyro vult curari, purgantibus validis, & panacea tartarea, quæ fit ex tartaro, & lignis ſolitis cum ſpiritu vitrioli digeſtis. Valde laudat expertum ſibi arcanum. HALLER (t).

Idem

(s) Ibid. pag. 657. &c. (t) Ibid. pag. 700.

Idem in *Spiegel der Wundarzney* L. III. parte... pag. 480. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 23.

J. RUD. SALZMANNUS, senior, per multos annos Professor Argentoratensis. Ejus *de morbi Gallici natura, causis, signis.* ARGENT. 1656. 4. HALLER (u).

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de salivatione.* JENÆ 1656. 4.

Ejus *de lue venerea.* Ibid. 1666. 4. HALLER (x). V. *pag.* 860.

JOH. RHODIUS in *observat. med. centuria* III. *obs.* 81. hepar non semper est sedes luis venereæ. *Obs.* 82. lues venerea contagiosa. Ita ALBERTI. Mercurio dulci jam tum ad sanandam veneream luem passim utebantur. HALLER (y). V. *pag.* 447.

OSWALD. GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* &c. L. II. cap. 5. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *observationibus* &c. pag. 612. 689. &c. agit de gonorrhœa virulenta, de signis & curatione luis venereæ. ALBERTI. V. *pag.* 27.

PETRUS OTTOBONUS. Ejus *methodus pro morb. in particulari curatione.* ROMÆ 1658. 8. In L. I. pag. 251. de morbo Gallico. WALTHER.

ANTONIUS BIGORRE, Albiensis, medicus, in *doctoralis laureæ triumpho* MONSPEL. 1658. 4. mercurii usum damnat. BOEHM.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 156. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 316.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. II. parte 9. cap. 2. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 364.

GASP. FERQUET in *quæstionibus* XII. MONSPEL. 1659. laudat decoctum lignorum. BOEHM.

PHIL. GRULING in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 1. cap. 2. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 391.

ANTONIUS EVERHARDUS, Medioburgensis. Ejus *collatio antiqui morbi recrudescentis cum Gallico vel Indico.* MEDIOBURG 1661. 12. ASTRUC.

CASPAR REIES in *Elys. jucund. quæst. campo* &c. *quæst.* 58. lues venerea recidiva post 22. annos. *Quæst.* 59. an novus morbus sit; an sine contagio possit oriri. *Quæst.* 60. non communicatur in distantias. ALBERTI. V. *pag.* 27.

(u) Ibid. pag. 466. (x) Ibid. pag. 556. & 7. (y) Ibid. pag. 536.

JOH. VAULOUE', Genabicensis, medicus. Ejus *quæstio medica an inveteratæ lui castratio conferat?* MONSPEL. 1662. 4. BOEHM.

FRIDERICUS MONAVIUS. Ejus *de cristallina, s. nova luis venereæ specie.* BRUNSWIC. 1665. 8. HALLER (z). V. *pag.* 408.

CASPAR CALDERE de HEREDIA in *illustrat. & observat.* L. II. *illustr.* 9. de tabe Gallica & lue venerea. *Illustr.* 34. de gonorrhœa Gallica. WALTH. V. *pag.* 454.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *sylloges curat. & observat. Dec.* IX. *cur.* 6. ex gonorrhœa neglecta lues Indica cum variis symptomatibus curata. *Cur.* 10. a luis reliquiis ischiadicus dolor. ALBERTI. V. *pag.* 30.

PAULUS MATTOT & CLAUD. GUERIN *an in curanda syphilide balneum ptyalismo præmittendum?* LUTET. 1668. 4. BOEHM.

J. G. TRUMPHIUS & BERN. CHR. CAPELLE diss. *de salivatione mercuriali.* JENÆ 1668. 4. BOEHM.

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. I. cap. 11. summopere laudat tincturam antimonii ex sulphure aurato paratam, cumque decocto lignorum sumtam. WALTH. V. *pag.* 393.

JOHANNES WINELL, Anglus. Ejus *lues venerea, vvherein the nomes, nature, subject, causes, signes, en cure are handlet.* LONDON 1670. 8. Mera est epitome tractatuum, qui ab aliis de re eadem jam prius scripti fuerant, nec satis ordinate digesta. Mitiorem nunc esse luem veneream & minus lethiferam, in cujus mutationis causas inquirit. Putat eam luem quondam penitus cessaturam esse, ut in ITALIA mentagora & germusa, & in ANGLIA pestis sudorifera pridem cessavere, cujus futuri phœnomeni causas rimatur. Circa morbi curationem nihil prorsus novi adfert. Se possidere arcanum medicamentum, quod *sympatheticum* vocat, unde manifestum est hunc tractatulum eo tantum fine ab auctore consarcinatum fuisse, ut remediis suis famam verbis faceret, quam non poterat effectis. Ita ASTRUC.

NIC. BRAYER & CLAUD. PUYLON *an quæ hydrargyro non cedit, syphilis hydroticis percuranda?* PARIS. 1670. 4. BOEHM.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 118. num sedes luis venereæ sit in liene. *Ann.* IV. *app.* venerea gummata emplastro de ranis cum mercurio curata. *Ann.* VIII. *obs.* 9. caruncula venerea cum massa ex mercurio sublimato & viridi æris ablata. *Obs.* 78. bubo venereus retropulsus. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 130. gonorrhœa virulenta cum excrescentiis. *Ann.* V. *obs.* 172. go-

(z) Ibid. pag. 503.

gonorrhœa virulenta ſanata. *Dec.* III. *ann.* III. *obſ.* 4. lues venerea cito & facile curata. *Ann.* IV. *obſ.* 71. ad luem veneream remedium ſingulare. *Ann.* IX. *obſ.* 34. mulier ſexagenaria venerea lue laborans, & absque mercurio adhibito ſalivans. *Obſ.* 35. æger morbo Gallico infectus duodecies unguento mercuriali largiter inunctus absque tamen inſequenti ſalivatione. In *Vol.* I. *obſ.* 242. vermes luem veneream ordinario concomitantur. In *cent.* I. pag. 143. 200. carunculæ in urethra. *Cent.* III. pag. 39. venerea lues a matre in fœtum puriſſimum non propagata. *Cent.* V. pag. 349. caruncula urethræ venerea. ALBERTI. V. *pag.* 31.

FRANCISCUS SYLVIUS de le BOE, Hanovienſis, natus anno 1614., doctoratus gradum BASILEÆ adeptus eſt a. 1637., HANOVIÆ & AMSTELODAMI medicinam feliciter fecit, deinde ab anno 1658., Profeſſor Lugdunenſis, ibique deceſſit anno 1672. Ita ASTRUC. Ejus *praxeos medicæ idea nova* prodiit LEID. 1671. 12. FRANCOF. 1671. 12. &c. In *appendice*, quæ poſt auctoris mortem a SCHRADERO primum edita eſt, habetur *tractatus de lue venerea*, qui ſeorſim Germanice prodiit cum titulo *Beſchreibung der Franzoſenkrankheit mit Blancard's Anmerkungen.* LEIPZIG 1693. Venenum venereum acidæ eſſe indolis. Salivam a mercurio præcipitato non nimis fixato felicius excitari, ut per mercurium corallinum: curationem eſſe in correctione ſpiritus acidi per ſpirituoſa volatilia, per oleoſa, ſapones, aromata. Ligna humorum acrimonias fortius emendare, quam quidem radices. Coactus & invitus ad ſalivationem deſcendit, præfert, quando ſufficit, ſudorem per decocta motum. Ita HALLER (a). Confer *pag.* 35.

REGNER de GRAAF in L. *de mulierum organis* &c. cap. 9. pag. 140. 141. orificium urethræ ſolum pro ſede muliebris gonorrhœæ habuit; & ideo diſtinguendam hanc a fluore albo, voluit, genitalia eſſe inſpicienda, ſiquidem, inquit, meatus urinarii exitum circumſiſtentes partes (in quibus lacunarum exitus terminatur) mucoſa quadam materie obſeſſas, ac interdum exulceratas reperies. SWIETEN. V. *pag.* 755.

NICOLAUS CHESNEAU in *obſervationibus medicis* &c. Ulcus ſanatum, quod uvulam palatumque conſumſerat, cum venereæ originis eſſet. Sic fiſtulam pectoris ejusdem generis. HALLER. V. *pag.* 34.

EDVARDUS MAYNWARINGE, medicus Anglus. Ejus *the hiſtory and myſtery of the venereal lues.* LONDON 1673. 8. (Latine cum titulo *hiſtoria & myſterium luis venereæ, una cum animadverſionibus ſuper diverſas methodos curationum, Anglis, Gallis, Hiſpanis & Italis in uſu,* FRANCOF. & HAMBURG 1675. 8. Ita KESTNERUS). Opus collectitium. Exſcripſit

(a) Ibid. pag. 627.

ſcripſit a SEBASTIANO AQUILANO, G. TORELLA, ANT. MUSA BRASSAVOLO, ULRICO de HUTTEN, J. BENEDICTO, J. ALMENAR, ALOYS. LOBERA, LUD. MERCATO, GUILIELMO RONDOLETO, JOS. QUERCETANO, & PETRO FORESTO. Horum auctorum non modo opiniones, ſed plerumque verba ipſamet ſigillatim refert. Cæterum nihil proprii habet; in operis calce lectores tantum monet in genere, ne remediis, remediorumve formulis, quæ ex variis illis ſcriptoribus verbis iisdem exſcripta ſunt, imprudentius confidant, cum inter ea medicamenta non pauca ſint inania, & periculi plena, qua de re recte quidem monet, ſed non ideo noſter omni culpa vacat; debuiſſet enim remedia ea dubia, incerta, periculoſa corrigere, ſupprimere, vel obelo ſaltem notare, perſertim in libro lingua vernacula ſcripto, quam in negotio tanti momenti lectoribus plerumque imperitis judicium de illis permittere. Ita ASTRUC.

NICOLAUS BLEGNY, Pariſienſis, vir ſine litteris, initio herniarius chirurgus & ſubligaculorum artifex; deinde anno 1678., Reginæ chirurgus ordinarius; anno 1687., Regis ac ſereniſſimi Aurelianenſis Ducis medicus ordinarius, & director Academiæ cujusdam, quæ LUTETIÆ Pariſiorum circa eadem tempora nomen ſibi arrogabat *Academiæ recens exploratorum in re medica*; demum a. 1693., Regis ac Ducis Aurelianenſis fratris Regis medicus, Eques, Commendator; ſed cum ſuis titulis ſive legitimis ſive fictis magnus ſemper ardelio & veterator egregie impudens; in carcerem conjectus fuit anno 1693. die 4. Junii reus non uno nomine; arguebatur enim de Religione male ſentire ac opiniones erroneas in vulgus ſpargere: equitis nomen ſibi arrogare ſine titulo & ſine genere; &c. Dicitur aliquanto poſt e carcere traductus eſſe PICTAVIUM, unde clam aufugit AVENIONEM, ubi medicinam fecit non ſine nomine, & ubi vitam varie jactatam cum morte commutavit. Ejus *l'art de guérir les maladies vénériennes, expliqué par les principes de la nature & de la méchanique.* LUTETIÆ Pariſiorum 1673. aliæ etiam proſtant editiones. Congeſta cumulataque, quæcunque BLEGNYUS ex variis auctoribus, qui Gallice ſcripſerant, corradere potuit, aut ex diſputationibus medico-phyſicis compilare, quæ in ædibus Abbatis BOURDELOT ſtato ſeptimanæ cujusvis die tunc haberi ſolebant; ſed quæ pro auctoris modulo tractantur & explicantur. Putat, ſi tamen ejus opinio aliquo numerari debeat, veneream luem antiquitus notatam fuiſſe, quod probare conatur adductis ſeu potius laudatis locis aliquot ex HIPPOCRATE, TACITO, SUETONIO, imo ex Deuteronomio, quæ a noſtro nequidem intellecta ſunt. Ita ASTRUC.

Idem in *Zodiaco medico Gallico ann.* 1679. *menſe Mart. obſ.* 7. Extraordinaria curatio carunculæ in urethra. *April. obſ.* 1. luis venereæ in

muliere

muliere curatio. *Ann.* 1682. *Febr. obſ.* 13. lues venerea. ALBERTI. V. *pag.* 42.

FRIDER. DECKER in *exercitationibus medicis* &c. etiam de lue venerea agit. BOEHM. V. *pag.* 37.

J. NIC. BINNINGER in *obſervat. & curat. med. centuria* I. *obſ.* 45. venereæ luis varia ſymptomata. In *cent.* V. *obſ.* 59. gonorrhœa virulenta. ALBERTI. V. *pag.* 37.

JOH. CASPAR SPARR, philiatros. Ejus *diſſertationes duæ medicæ de lue venerea.* ARGENTORATI 1673. 4. ASTRUC.

JOH. DANIEL MAJOR & JOH. NIC. SCHIPPEL diſp. *de uſu & abuſu mercurii in lue venerea.* KILIÆ 1673. 4. BOEHM. V. *pag.* 453.

CLAUD. REYNAUD, Lugdunenſis. Ejus *quæſtio medica an ſolis ſudoriferis curari poſſit lues venerea?* MONSPEL. 1673. 4. BOEHM.

LUDOV. von HAMMEN, JOHANNIS SOBIESKY Regis POLONIÆ medicus. Ejus *an in lue venerea hydrargyrum Guaiaco præferendum?* MONSPEL. 1674. 4. BOEHM.

RICHARDUS WISEMANN in *ſeveral chirurgical* &c. liber VIII. eſt de lue venerea. Agit de natura & contagione luis venereæ; de remediis, quæ vulgo adhibentur; de cura ſymptomatum luis venereæ; de gonorrhœa; denique de infortuniis, quæ gonorrhœæ ſolent ſuccedere, de carunculis urethræ. Nihil hic occurrit, quod in præcedentium Scriptorum libris obvium non ſit, ordinate quidem, paucis ſed enucleate ea exponit. Hiſtoriæ 12. diverſarum gonorrhœarum, quas a ſe curatas dicit. Ita ASTRUC. V. *pag.* 41.

BERNARDINUS CHRISTINUS a JUVELLINA. Ejus *inſtitutiones medicæ & regulæ, conſultationes & obſervationes; quibus acceſſerunt centuriæ quinque curationum morborum. Tractatus de lue ſeu venereo morbo, de febre peſtilenti* &c. VENET. 1676. 4. Non vidit ASTRUCIUS. V. *pag.* 41.

ANTONIUS MENIOT, Pariſinus, doctoratus gradum conſecutus eſt MONSPELII anno 1636., ac deinde medicinam LUTETIÆ fecit, ubi mortem oppetiit ante annum 1697. octogenario major. Scripſit *diſſertationes pathologicas* plurimas, quarum pleræque ſeorſim & diverſis annis primum prodiere, ſed quæ una collectæ & in quatuor partes diſtributæ LUTETIÆ Pariſiorum editæ ſunt in 4. In *Parte ultima*, quæ typis excuſa fuit a. 1677. proſtat *diſſertatio de lue venerea*, in qua noſter contendit, luem illam antiquitus ignotam, anno 1495. oris Auſoniis primum incubuiſſe; in Indiis occidentalibus vernaculam eſſe, & ab Hiſpanis una cum expilatis Americanorum opibus convectam; in tres gradus diſtinguendam eſſe pro intenſione; varias fuiſſe

fuiſſe morbi facies, multumque ætate ſua deſæviſſe ejus inclementiam; redarguendos eſſe, qui elephantiaſim a lue venerea non ſejungunt. De therapia ſilet, quod ſane mirari ſubit in medico, quem ceu opificum non tam in deſcribendo morbo, quam in proponenda ejusdem curandi methodo verſari decet. Cæterum hæc diſſertatio, ut & cætera auctoris opera, licet eruditione multiplici referta ſit, locisque undequaque corraſis apte condita, in nimio orationis ſtudio peccare videtur. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 454.

PAULUS de SORBAIT in *praxis medicæ* Tractatu II. de morbi Gallici natura, cauſis, ſignis, curatione, atque de gonorrhœa, bubone, carie pudendi, nodis & exoſtoſibus agit, ſed brevius quam pro materie dignitate. Pauca occurrunt notatu digna: morbum Gallicum non differre nec a mentagora, quam PLINIUS narrat, nec a lichenibus aut impetigine ab HIPPOCRATE deſcriptis; circa annum 1496. morbum in caſtris Gallicis, occaſione obſidionis Neapolitanæ furere cœpiſſe, ob conſtellationem malam, quæ fuit anno 1483. Internum mercurialium uſum inunctionibus præſtare. Suum mercurii præparatum palmam præripere, quod tam effuſe laudatum nihil aliud eſt præter mercurium præcipitatum rubrum, iterata ſpiritus vini affuſione, deſtillatione, accenſione mitigatum donec, ut ipſe ait, e rubro palleſcat. Luem hanc curari poſſe absque ſalivatione, vel cum mercurio mixtis purgantibus, vel tertia a ſumto mercurio die inſtituta purgatione, ut ſe feliciſſimo ſucceſſu non ſemel expertum fuiſſe teſtatur. Morbum nunc mitiorem eſſe quam olim, quod ejus venenum per multa adhibita pharmaca & diætas plurimum fuerit hactenus debilitatum. Citra contagium ſolo frequenti coitu morbum generari poſſe. Cæterum de plagio vix purgari poteſt noſter, cum pleraque, quæ profert, ab antiquioribus Scriptoribus compilaverit, imo paragraphos ſuos 16. & 17. verbis fere iisdem tranſcripſerit ex capitibus 5. & 6. libri JOHANNIS ALMENAR. Ita ASTRUC. V. *pag.* 33.

THEOPHILUS BONET, Genevenſis, natus anno 1620., obiit a. 1689. In *ſepulchreti* &c. L. IV. parte 9. ex variis auctoribus exſcripſit obſervationes aliquot in cadaveribus ſyphiliticorum inſtitutas, quas ſuis adornavit ſcholiis. Ita ASTRUC. V. *pag.* 39.

SAM. JANSONIUS, Batavus, medicus & chirurgus. Ejus *flagellum Veneris, of verhaal van Venus-plage* &c. ROTERDAM 1680. Decoctum lignorum fere omnibus medicamentis anteponit. BOEHM.

THOMAS SYDENHAM, Anglus, anno 1642., Collegii MAGDALENÆ OXONII ſocius, anno 1648., doctor Medicinæ creatus eſt, practicus experientiſſimus & celeberrimus, naturæ, ſucceſſionis & viciſſitudinis morborum obſervator diligens, LONDINI medicinam ab anno 1661. ad annum

uſque

usque 1686. cum laude fecit. Defunctus dicitur a. 1689. Inter ejus *opera* exstat epistola de *luis venereæ historia & curatione* ad HENRICUM PAMAN Medicinæ Professorem Lugdunensem scripta anno 1680., in qua paucissimis quidem verbis, sed satis enucleate de principio, progressu & curatione tum gonorrhœæ, tum luis venereæ differitur. Morbum quidem in EUROPA novum esse, sed non ex Americanis insulis, ut vulgo creditur, originem traxisse, verum e regione aliqua Nigritarum GUINEÆ conterminorum, quandoquidem mancipia recens e GUINEA allata ad insulas *Caribas* dictas, etiam antequam in terram descenderint, hoc morbo sæpe tentantur. Non nisi per salivationem ab hydrargyro excitatam luem hanc exstirpari posse. Experientiam testari nullis evacuationibus aut alio modo ante hydrargyrosin infirmatos multo melius salivationis impetum sustinere. Periculosum esse ptyalismi jam abiturientis & mox evanituri reliquias catharsi deducere, a qua praxi nasci credit frequentes illas recidivas, quæ miseris accidunt. ASTRUC.

STEPH. BLANCARD in *collectaneorum* &c. *centuria* VII. pro anno 1682. Os coronale destructum a lue venerea, servata ægra. HALLER.

Ejus *Venus belegert en ontset.* AMSTERDAM 1684. 8. Ad luem veneream laudat etiam antimonium crudum. BOEHM. V. *pag.* 45.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus & A. LOEW disp. *de lue venerea.* JENÆ 1682. 4. BOEHM. V. *pag.* 34.

JEAN MICHAULT, chirurgus. Ejus *les discours de Chirurgie pour l'explication des nouvelles machines pour les os & pour la vérole ou maladie vénérienne, lorsqu'elle y fait des nodus & exostoses & des anchyloses aux jointures avec l'art de la guérir méthodiquement par la seule application du mercure.* PARIS 1682. 8. Neque librum, neque ejus auctorem se noscere ait ASTRUCIUS. Confer. *pag.* 1338.

In *Actis Erudit. Lipsiens. ann.* 1682. *mense Mart.* pag. 80. luis venereæ cura; turpetho minerali curata gonorrhœa. *Ann.* 1683. *Jan.* pag. 37. cura morbi venerei. *Decemb.* p. 409. lues venerea non est ab acido. *Ann.* 1684. *April.* p. 15. contenditur non esse novum morbum. *Ann.* 1685. *Jan.* p. 24. & *ann.* 1687. *Sept.* p. 503. morbi Gallici & bubonis venerei cura. *Ann.* 1688. *Jan.* p. 40. lues venerea cæcitatis causa. *Decemb.* p. 642. curatio luis venereæ. *Ann.* 1689. *Jun.* p. 34. non esse morbum novum. *Ann.* 1690. *Jul.* p. 358. lues curata sine salivatione. *Ann.* 1691. *April.* p. 189. lues decocto corticum juglandium curata. *Maj.* p. 233. lues venerea scorbuto affinis. *Ann.* 1694. *April.* p. 151. lues venerea a lepra olim vocata. *Ann.* 1699. *Jan.* p. 47. luis venereæ antidotum. *Febr.* p. 74. contagium luis venereæ brutis communicabile. *Ann.* 1700. *Jun.* p. 260. unde materia

gonorrhœæ. *Novemb.* p. 523. lues venerea ſolis cedit anthelminticis. *Ann.* 1707. *Febr.* p. 81. lues venerea morbus antiquus. In infantibus ut curanda. Præcaveri poſſe. *Sept.* p. 418. lues ut in cadavere appareat. In luis venereæ cura errores. *Ann.* 1714. *Octob.* p. 481. luis venereæ ortus; remedia. *Ann.* 1715. *Febr.* p. 71. tractatus de lue venerea. *Aug.* p. 191. ſedes gonorrhœæ virulentæ. *Octob.* p. 461. lues venerea matris non nocet partui. *Ann.* 1716. *Febr.* p. 109. gonorrhœa intempeſtive ſuppreſſa denati viri anatome. *Ann.* 1717. *April.* p. 159. luis venereæ ortus; curatio. *Sept.* p. 410. a lue venerea infectus fœtus ſalvis parentibus. *Ann.* 1718. *Maj.* p. 233. lues venerea quotuplex. *Maj.* p. 234. luis curatio. *Ann.* 1719. *Aug.* p. 336. thee Romanum curat luem veneream. *Ann.* 1723. *Jun.* p. 247. luis venereæ antiquitas. *Ann.* 1724. *Octob.* p. 448. &c. diſſertatio de lue venerea; in hac lue non peccare ſalia media; ut operantur mercurialia; pag. 499. unde venerea lues. *Ann.* 1727. *Jan.* p. 272. luis venereæ antiquitas probata. *Ann.* 1728. *Sept.* p. 426. morbus venereus ſpiritu ligni ſancti non curatur. In *Supplement.* I. pag. 604. cura luis venereæ. *Suppl.* III. pag. 109. luis origo, cauſæ, ſymptomata & curatio; pag. 181. morbi venerei cauſæ, ſymptomata, remedia. *Suppl.* V. p. 79. luis venereæ cura per frictiones & ſudores. *Suppl.* VI. p. 19. lues venerea mercurio absque ſalivatione curata. *Suppl.* VIII. pag. 368. venerea lues incolis fere inſulæ MADAGASCAR familiaris & glorioſa. ALBERTI. V. *pag.* 49.

EBERHARD. GOEKEL in *conſilior. & obſervat. centuria* I. *conſ.* 63. varia veneni venerei ſymptomata. ALBERTI. V. *pag.* 29.

ANDREAS CLEYER. V. *pag.* 51.

JER. LOSSIUS, Profeſſor Medicinæ. Ejus & J. G. REBENTROST diſp. *de lue venerea.* WITTEBERG. 1683. 4. BOEHM.

DAVID ABERCROMBYUS, Anglus, medicus. Ejus *tuta ac efficax luis venereæ, ſæpe absque mercurio, ac ſemper absque ſalivatione mercuriali curandæ methodus.* LONDON 1684. 12. Gallice vertente G. B. de SAINT ROMAIN prodiit PARIS. 1690. 12. In brevi hac diſſertatione ſtatuit cauſam luis venereæ eſſe frigidum quemdam humidumque vaporem a partibus generationis propulſum in corpus, vel attractum. Hydrargyrum non eſſe luis venereæ alexipharmacum, ut qui cum natura frigidus ſit frigido veneno mederi nequeat; ſed veram hujus morbi medicinam ex calidioribus remediis petendam eſſe; laudat ideo infuſum Guaiaci vinoſum, cathartica; ſi contumacior fuerit morbus, dandum eſſe decoctum Guaiaci, Chinæ &c.; vinum album cum infuſo mercurio vivo per horas 24; demum pilulæ mercuriales ex mercurio dulci, ſcammonio, trochiſci Alhaandal, aloë, & rheo. De cæteris ſilere viſum eſt, quæ nullius fere momenti ſunt. Ex hiſce ſatis colligitur luem veneream ab ABERCROMBYO curatam nunquam fuiſſe; vel ad ſummum curatam tantum in primo intenſionis gradu. Ita ASTRUC.

Ejus

Ejus *opuscula hactenus edita.* LOND. 1687. 12. Tractatus II. est de modo curandi bubones venereos & tutiore salivationis methodo: carpit eos, qui venæ sectionem rejiciunt. Docet quomodo & quibus cautelis emollientia, attrahentia & digerentia externe sint adhibenda. Quæ de salivatione habet nova non sunt; hic ea revocat noster, quæ in præcedenti dissertatione adversus salivationis mercurialis usum protulerat. Ita ASTRUC.

JOH. DOLÆUS in *encyclopedia med. theor. practica.* FRANCOF. 1684. 4. agit etiam de lue venerea. BOEHM. V. *pag.* 40.

CAROLUS THUILLIER, Rothomagensis, primum ROTHOMAGII deinde LUTETIÆ medicinam fecit. Ejus *observations sur les maladies vénériennes, avec leur cure sûre & facile.* ROTHOMAGI 1684. 12. novis observationibus auctum recusum est LUTETIÆ 1707. Fatendum est nec ingenium nec eruditionem in hoc auctore desiderari. Egregie probat luem veneream in EUROPA novam esse, multisque eos refellit, qui contra sentiunt. At vero in eo merito culpandus est, quod de usu hydrargyroseos detrahat quam maxime, quasi de medicina incerta, difficili, periculosa; quod inunctionum mercurialium loco laudet & extollat arcanum quoddam, quod *antivenereum suum* vocat; quod antivenerei illius præparationem de industria celet; & quod in hunc finem opus hocce vulgasse videatur, ut arcano illo, quo superbit, quod tam impense venditat, popularem auram conciliaret quæstus gratia. Ita ASTRUC, qui antivenereum illud arcanum componi ex mercurio & antimonio suspicatur.

MART. FR. FRIESS, Professor Medicinæ Lipsiensis. Ejus & J. F. ORTLOB disp. *de salivatione.* LIPS. 1684. 4. BOEHM.

MICHAEL ETTMÜLLER, medicus Lipsiensis, in *collectione operum prima.* LEID. 1685. 4. FRANCOF. 1697. 4. antimonium mercurio jungit. BOEHM.

FRANCISCUS CALMETTE. Ejus *Riverius reformatus, s. praxis medica methodo Riveriana.* GENEV. 1688. 8. 2. vol. 1696. 8. 1706. 8. LION 1704. 4. VENET. 1735. 4. Accessit de morbis mulierum, de affectibus articulorum, de peste, de febribus, de morbis venereis. Ita HALLER (b).

Anonymus Gallus *les operations de chirurgie, avec un traité des maux veneriens.* PARIS 1668.. BOEHM.

EDMUND MORPHÆUS, Hibernus, in *quæstione pro vacante cathedra.* MONSPEL. 1688.. hydrargyrum optimum luis esse antidotum, omnibus aliis remediis præferendum. BOEHM.

Oooooooo 3 THEOD.

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 465.

THEOD. de CRAANEN, Professor Lugdunensis, in *operibus omnibus* ANTWERP. 1689. . ad luem veneream decoctum lignorum laudat. BOEHM.

L. le MONNIER. Ejus *nouveau traité de la maladie venerienne & de tous les accidens qui la précèdent & qui l'accompagnent, avec la plus sûre & la plus facile méthode de les guérir.* PARIS 1689. 12. Exiguus quidem libellus, sed apto satis ordine digestus, & in quo si nihil quidquam novi, at certe nihil quidquam absurdi reperire est. ASTRUC.

JUSTUS VESTI. Ejus & respond. JOH. ERNEST. JACOBI disp. *de lue venerea.* ERFORD. 1689. 4. Videtur esse respondentis JACOBI, cum Præsidi ipsi contradicat, ob mercurii certissime odium, ptyalismum damnat.

Ejus & G. GOTTL. ECKMANN disp. *de usu & abusu medicamentorum mercurialium.* ERFORD. 1705. 4. BOEHM. V. *pag.* 467.

BERNARD. ALBINUS. Ejus & CONR. de HORN disp. *de salivatione mercuriali.* FRANCOF. ad ODERAM 1689. 4. BOEHM. V. *pag.* 703.

J. CONRAD. BRUNNER. V. *pag.* 61.

JOH. ANDR. STISSER, Professor Medicinæ Helmstadiensis, in *actis laboratorii chemici* HELMST. 1690. 1693. 1698. in tribus speciminibus editis, suffituum mercurialium usum rejicit, eorumque pericula & incommoda exemplis ostendit. BOEHM.

ANDREAS PETERMANN. V. *pag.* 1136. & 1137.

J. NIC. PECHLIN in *observationum* &c. L. I. *obs.* 72. pag. 194. luis venereæ schema. ALBERTI. V. *pag.* 37.

FRIDER. RUYSCH in *observat. anatom. n.* 41. discisso bubone venereo, ante perfectam maturitatem vas lymphaticum dissectum fuisse, unde magna copia lymphæ effluebat quotidie. Peritissimus noster Anatomicus spleniis infra locum affectum impositis, & per fibulam arcte compressis, compescuit lymphæ per vasa adscendentia lymphatica motum, & curavit feliciter molestum illud stillicidium. SWIETEN. V. *pag.* 63.

MATTH. GODOFR. PURMANN. Ejus *ausführlicher Bericht, wie die Salivations-Cur vorzunehmen* &c. BRESLAU 1692. 8. BOEHM. V. *pag.* 45.

GERV. UCAY, medicus Tolosanus. Ejus *traité de la maladie venerienne, ou l'on donne les moyens de la connoitre dans tous se degrez, avec une methode de la traiter pluus sûre & plus facile que la commune, & la resolution d'un grand nombre de problêmes-très curieux sur ces matieres.* TOLOSÆ 1693. 12. AMSTERD. 1699. 12. PARIS 1702. 12. Duæ sunt

ſunt partes: in P. I. luis venereæ, cariei pudendi, gonorrhœæ, & bubonis venerei naturam, cauſas & therapiam exponit. In P. II. problemata 35. circa luis originem, contagionem, curationem &c. diſtinctis totidem articulis reſolvit. Antiquum morbum eſſe ex SALICETO & GORDONIO oſtendere ſatagit. Antidotum eſſe mercurium. Inunctiones mercuriales vetat ob incommoda & pericula, quæ inde ait imminere. Hac lue affectos ſudoribus levari quidem, ſed non integre reſtitui. Medicamenta mercurialia, etiam ſympathica. ASTRUC.

J. B. VERDUC in *traité des opérations* Parte I. cap. 9. de phimoſi & paraphimoſi etiam venerea.

Idem in *pathologie de Chirurgie* &c. Parte I. cap. 2. agit etiam de bubone venereo. In Parte II. cap. 40. de morbo gallico, & gonorrhœa. Morbum eſſe novum. Opiniones PARACELSI & HELMONTII de origine luis deridet. Recens malum lenioribus antivenereis & panacea facile curari, in inveterato autem, ubi nempe ulcera, nodi, tophi obſervantur, inunctionibus mercurialibus opus eſſe. V. *pag.* 305.

JOS. VALLISNERUS, Regienſis, ANTONII VALLISNIERI avunculus, Principis Eſtenſis Archiater. Ejus *vera methodus Celtica lue affectos ſanandi* . . . . . 1693. . . . BOEHM.

HEYDENDRYCK OVERCAMP in operibus omnibus *alle die medicinal* &c. agit de lue venerea. BOEHM. V. *pag.* 48.

MARTINUS LISTER, Eboracenſis. Ejus *exercitationes medicinales.* LONDON 1694. 8. In *exercit.* IV. agit de lue venerea, ſed breviſſime, & ſatis incompoſite. Obſervationes numero quindecim, quas refert, non videntur omnes ad luem veneream pertinere. Morbum hunc ab inſulis Americanis per Hiſpanos in EUROPAM adlatum eſſe; quem in illis inſulis primitus ortum fuiſſe credit eſu lacertorum quorumdam majorum, qui ibidem *Iguanæ* ſive *Ivanæ* appellantur. Laudat purgantia, mercurium dulcem, & decoctum Guaiaci; audet etiam infuſum cantharidum interne præſcribere. In gonorrhœa incipiente injectiones anodinas & adſtringentes, quas quidem non probat ASTRUCIUS. V. *pag.* 462.

VITUS RIEDLIN in *lineis medicis* &c. *ann.* I. *menſ. Jan. obſ.* 18. pag. 21. de lue venerea. *Sept. obſ.* 8. p. 27. lues venerea citra contagium contracta. *Ann.* II. *Jun. obſ.* 25. p. 296. a lue venerea oſſium ſtrepitus. *Oct. obſ.* 9. p. 484. lue venerea ſe inficientes conjuges. *Ann.* III. *Febr. obſ.* 12. p. 103. lues venerea a pariente infecta in obſtetricem translata. *Jun. obſ.* 26. p. 413. falſa luis venereæ ſuſpicio. *Ann.* IV. *Maj. obſ.* 27. p. 426. a lue venerea mictio cruenta. *Aug. obſ.* 22. p. 690. pro lue venerea laborantibus habiti calculoſi. *Sept. obſ.* 9. p. 243. a lue venerea hectica. *Octob. obſ.* 22. p. 1117. lue venerea ſe laborare pertinaciter negantes. *Ann.* VI. *Decemb.*

obſ.

obs. 1. p. 1357. a lue venerea atrophia, aliaque mala. ALBERTI. V. *pag.* 52.

J. VIERZIGMAN. V. *pag.* 757.

GEORG. BAGLIVIUS in *praxis medicæ* L. I. cap. 9. de lue venerea. ALBERTI. V. *pag.* 340.

GUILIELMUS RIVIERE. V. *pag.* 563.

M. A. SINAPIUS, medicus, Hungarus. Ejus *absurda vera.* GENEV. 1697... Ad luem veneream acorum calamum laudat. BOEHM.

NIC. HEINSIUS, medicus Culemburgensis, medicus. Ejus *de kwynende Venus* &c. AMSTERDAM 1697... BOEHM.

JOH. JACKSON, Anglus chimiater, in *enchiridio medico* AMSTERD. 1697. . 1716. . in lue venerea mercurio sudorifera jungit. BOEHM.

CAROLUS MUSITANUS, Calaber, natus a. 1635., APRUSTI in CALABRIA, haud longe a CROTONA in oppido quod nunc *Castravillarium* appellatur medicus, sacerdos, obiit NEAPOLI anno 1714. In *Chirurgiæ theoretico-practicæ* &c. Parte V. *de lue venerea*, quæ pars in quatuor libros subdividitur, ubi ordine exponit morbos singulos venereos, & peculiarem singulorum therapiam, sed ubi non desunt quæ merito offendant. Nimium laudat remedia consueta, quæ quasi nova proponit, & quibus impense superbit. Hunc tractatum Gallice vertit, auxit & edidit JOHANNES DEVAUX, chirurgus Parisiensis, TRIVOLT. 1711. 12. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 72.

CAROLUS BARBEIRAC, Cæsaristensis apud Gallo-Provinciales, natus a. 1629., in Academia Monspessulana doctoris gradum adsecutus anno 1649., ubi cum summa laude medicinam fecit, & obiit a. 1699. Prodiit nuper liber Gallice scriptus *dissertations nouvelles sur les maladies de la poitrine, ou cœur, de l'estomac, des femmes veneriennes, & quelques maladies particulieres, par M. Barbeirac Docteur en Medecine de Montpellier*, AMSTERD. 1731. 12. In tractatu *de morbis venereis*, agit de lue venerea, de gonorrhœa virulenta, bubone venereo, ulcusculis cancrosis, porris & verrucis, phimosi & paraphimosi, & hydrosarcosi in urethra. Cæterum in hoc toto libro tum de venereis, tum de cæteris morbis nihil legitur, quod non sit non modo vulgare, sed etiam ita mutilum, vitiosum & misere deturpatum, ut pro certo teneri possit opus hoc non CAROLI BARBEIRAC, sed junioris cujusdam scholastici fœtum esse rerum medicarum plane ignari. Dolendum est sane, nomen practici sua ætate celeberrimi ab Anonymo editore tam turpiter traduci. Caveant lectores, ne BARBEIRACII auctoritate putent ad curandam luem veneream posse tuto frictiones quotidie adhiberi, & ad frictionem quamlibet uncias quinque vel sex un-

guenti

guenti præscribi, ut in cap. 1. hic proponitur; hac enim therapia ægrotos in manifestum capitis discrimen adducerent. Ita ASTRUC.

PETRUS GARNIER, Lugdunensis, medicus Facultatis Monspeliensis, qui ex contracto contagio febris pestilentialis in VILLAFRANCA Segusianorum, quo advocatus fuerat, obiit circa annum 1710. nondum ætate provectus. Secundæ editioni *novarum formularum*, quas in usum nosocomii majoris Lugdunensis concinnaverat, adjunxit tractatum de lue venerea Gallice scriptum: *traité pratique de la verole*. LONDON 1699. 12. In capite 1. de natura & causa; cap. 2. de signis diagnosticis; cap. 3. de methodo curatoria luis venereæ agitur. Omissis quæ dubia sunt ac incerta, explorata tantum & comperta profert, atque curationi luis venereæ unice intentus, quæcunque ad illum scopum facere videntur, ingenuo animi candore enucleat. Optandum tamen, ut morbos venereos omnes pauculo fusius atque adeo enucleatius explicavisset. Non laudabis propositam a nostro hydrargyrosim plenam & quotidianam, a qua ptyalismus cietur nimius, tumultuarius & periculi plenus. ASTRUC.

FRIDER. HOFFMANNUS. Ejus & respond. van den VELDE disp. *de mercurio & medicamentis selectissimis* &c. HALÆ 1700. 4. BOEHM.

Idem in *medicinæ systematicæ* T. IV. parte 5. cap. 4. (c) agit de luis venereæ origine, signis, causis, prognosi, & cura, quæ fit per sudorifera, decocta lignorum, salivationes, inunctiones, suffumigia mercurialia, usum mercurii internum absque salivatione. Cautelæ. Propriæ observationes septem de morbo venereo cum epicrisi. Luem veneream primo in HISPANIA, tum in ITALIA & GALLIA, postea in GERMANIA per contagium, a coitu cum fœminis infectis susceptum, propagatam esse. Distinguit in malum recens & inveteratum. Diversum morbi gradum diversam requirere curationem. Vetat salivationem in scorbuticis, hypochondriacis, hystericis, hæmoptoicis; nimiam salivationem compescit pediluviis, clysmatibus, laxantibus mannatis & rhabarbarinis, vel etiam diaphoreticis, & gargarismatibus adstringentibus. Dolores colicos a mercurialibus excitatos anodinis sedat. In exostosibus Guaiacum mercurio præstare. Dolores osteocopos noctu ideo graviores fieri putat, quod sole occiduo, ob motum fluidi ætherei lentiorem, humores magis fiant viscidi ac tenaces; lecti vero calore acres corrodentes subtiliores partes magis in motum cieantur, ut membranas, tendines & nervos graviter vellicent, & vaporoso flatu distendant. Gonorrhœam virulentam mercurialibus non sisti, prodesse injectiones cum aqua calcis & pauxillo sacchari saturni in urethram factas. In tumo-

(c) Edit. VENET. 1745. 4.

tumoribus testium venereis præter mercurialia interne data, fomentis, cataplasmatibus emollientibus, & emplastro VIGONIS cum mercurio externe utitur. V. *pag.* 394.

JOHANNES MERY. V. *pag.* 512.

IVO GAUKES in *praxi medico-chirurgica* &c. ad morbum venereum cantharides laudat. BOEHM. V. *pag.* 73.

BERNARD. RAMAZZINI in L. *de morbis artificum* &c. caput habet de jatroleptis, sive venereos ægros unguento mercuriali defricantibus. HALLER. V. *pag.* 1142.

RUD. JAC. CAMERARIUS. Ejus & JOH. CASPAR disp. *de panacea mercuriali.* TUBING. 1700. 4. BOEHM. V. *pag.* 464.

BARTHOLOMÆUS SAVIARD in *nouveau recueil d'operations.* &c. *n.* 74. nullas dari in urethra carunculas, & cicatrices esse, quæ pro carunculis habeantur. Vidit ægros periisse, & quandoque viginti horarum spatio, postquam candelula rodenti remedio obducta, in urethram immissa fuerat. SWIETEN. V. *pag.* 64.

JOSEPHUS LANZONI in tractatu *de saliva humana.* FERRARIÆ 1702. 8., & in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IV. *obs.* 71. glossopetram commendat. BOEHM. V. *pag.* 59.

BOIREL, medicus. Ejus *nouvelle observations sur les maladies vénériennes.* PARIS 1702. 12. Exiguus libellus, in quo brevissime agitur de morbis venereis, & in quo neque novi, neque observatione digni quidquam occurrit. ASTRUC.

RICHARD. MEAD, Archiater Anglus, magni in arte nominis auctor. Ita SWIETEN. In *mechanical account of poisons.* LONDON 1702. 8. hydrargyrum optimum luis venereæ antidotum esse, omni medicationi præferendum. BOEHM.

Idem in *monitis & præceptis medicis* LOND. 1751. 8. pag. 256. laudat ad gonorrhœam virulentam tincturæ cantharidum usum, non quidem directe ad eam curandam, sed ad superandum molestum illud, licet parcum stillicidium, quod post gonorrhæas quandoque superest, etiamsi miasma venereum de corpore expulsum fuerit. Cantharidum drachmas duas infundebat in libra cum dimidia spiritus vini rectificati: addebat rheum, gummi Guaiaci, gummi laccæ & pauculum cochinellæ. Collatum hoc infusum prudenti dosi dabat bis de die, mane & hora decubitus, dilutum haustulo aquæ tepefactæ, a guttis triginta, ad quinquaginta usque. SWIETEN.

CHR. JOH. LANG, medicus Lipsiensis, in *operibus omnibus.* LIPS. 1704.... suffumigia ut periculosa, ac summe incommoda damnat. BOEHM.

J. LUD. PETIT in *traité de maladies des os* &c. T. II. pag. 496. agit de exostosibus venereis. Commendat salivationem per frictiones mercuriales excitatam, & condemnat usum internum præparatorum mercurialium, tamquam inefficacem, & semper perniciosum. SWIETEN. V. *pag.* 1426.

Idem in posthumo opere *traité des maladies chirurgicales* T. II. agit de phimosi &c. HALLER. V. *pag.* 76.

J. GEORG. NEUBAUER, Argentoratensis. Ejus *dissertatio de lue venerea cognoscenda & curanda.* ARGENTOR. 1706. 4. BOEHM.

CASPAR OERIUS, Tigurinus. Ejus *dissertatio de hydrargyri natura, viribus & usu.* BASIL. 1706. 4. BOEHM.

CONR. JOHRENIUS, Professor Medicinæ. Ejus & GUST. AD. CASIM. EISNER disp. *de lue venerea.* FRANCOF. ad VIADR. 1706. 4. BOEHM. An idem qui *pag.* 460.

G. E. STAHL, Professor Medicinæ Halensis. Ejus & G. D. THEBESII disp. *de scorbuti & veneree luis signis & medicinis.* HALÆ 1706. 4. recusa in HALLERI *selectis practicis.*

Ejus & J. D. ISAAC disp. *de salivatione mercuriali aliis præter luem veneream morbis rebellibus exstirpandis pari.* Ibid. 1710. 4. BOEHM. V. *pag.* 469.

HYACINTHUS CESTONI, pharmacopœus Liburnus. Ejus *vere condizioni della Salsa Pariglia* &c..... 1708... BOEHM.

JOH. MOYLE in *chirurgical memoires* &c. ptyalismum per purgantia impedire conatur. BOEHM. V. *pag.* 75.

JOH. SINTELAER, Anglus, medicus clinicus. Ejus *the scourge of venus and mercury.* LONDON 1709. . Hydrargyri usum rejicit. BOEHM.

ADRIANUS HELVETIUS, Batavus, medicinam PARISIIS exercuit cum laude, famamque sibi fecit usu radicis hipecacuanhæ, medicus PHILIPPI Ducis Aurelianensis, fratris LUDOVICI magni. Ejus est *methode pour traiter la verole par les frictions & par les sueurs.* La HAYE 1710. 12. Præmissa præparatione parum methodica, jubet ægrum inungi unguento mercuriali, prima quidem frictione a summis pedibus usque ad genua, & a manibus usque ad cubita. Altero vel tertio die inunctionem iterari, & si nulla inde appareant instantis ptyalismi indicia, tertium repeti, ita ut tribus frictionibus res tota conficiatur; saliva deinde probe effluente sudorem excitari semel vel bis in die per dies decem vel duodecim. ASTRUC. Confer *pag.* 779.

Johannes de Vaux, chirurgus Parisinus natus Lutetiæ Parisiorum anno 1649., vir nec sine ingenio nec sine litteris, sed qui fuisset laudabilior, si sese novisset ipse melius, nec unquam viribus majora ausus esset; obiit Lutetiæ anno 1729. Gallice vertit librum IV. *trutinæ chirurgicæ* Caroli Musitani, & egregiis adnotationibus auxit, illustravit & edidit cum titulo *traité de la maladie venerienne & des remedes qui conviennent à sa guérison, de Charles Musitan medecin de Naples, nouvellement traduit avec des remarques, par Monsieur D. V..... maître chirurgien juré de Paris.* Trivult. 1711. 12. Errores quidem Musitani emendat non semel nec indocte, vitiaque therapiæ, quam Musitanus proponit, sæpe corrigit & plerumque recte: at vero ipsemet ibidem in errorem geminum incidit suapte culpa. Primum videtur noster assentiri opinioni seu potius fabellæ ab Helmontio propositæ de Æthiope illo Pamphili de Narvaez mancipio, a quo venerea lues in Zempoalanos ac inde in cæteros novæ Hispaniæ populos traducta dicitur anno 1519. Secundo objicit idem, ut contra communem opinionem pugnet, veneream luem nec indigenis insulæ Hispaniolæ, nec Hispanis advenis prius innotuisse quam anno 1503., auctore ipso, ut ipse putat, Antonio Herrera diligente rerum Indicarum scriptore, unde colligit hanc ab insula Hispaniola, ubi nondum nota erat, Neapolim in Gallorum exercitum traduci non potuisse anno 1494., ut vulgaris fert opinio. Ita Astruc, qui nostrum erudite refutat. Confer *pag.* 605.

Elias Camerarius. Ejus & Tob. Weissmann disp. *de salivatione sine salivatione.* Tubingæ 1711. 4. recusa in Halleri *selectis practicis.* Boehm. V. *pag.* 70.

Rosin. Lentilius in *jatromnematibus theoretico-practicis* &c. pag. 143. remedia caruncula pudendi auferentia. Alberti. V. *pag.* 54.

J. Cruger. V. *pag.* 84.

Hermannus Boerhaave in *aphorismis* &c. agit etiam de lue venerea.

Idem scripsit anno 1727. egregiam & eruditam diatribam de lue venerea, quæ præfationis loco præfixa fuit editioni Lugduno-Batavæ *collectionis* Aloysii Luisini a. 1728. fol., quam ipse curavit & titulum fecit: *Aloysii Luisini aphrodisiacum, sive de lue venerea* (uti dictum est *pag.* 1543.), & quæ Gallice versa prodiit Paris 1736. 8. In hac diatriba multa quidem reperire est acute cogitata, graphice descripta, uno verbo, auctore suo dignissima, quibus recensendis ideo supersedeo, inquit celeberrimus Astruc, quod sit hoc opusculum in omnium manibus. Non placet tamen Astrucio opinio Boerhaavi de sede luis venereæ in adiposa

posa membrana, & quod mercurius haud valeat corrigere venereum tabum, quando ille figitur in locis, ad quæ actio cordis & arteriarum vix pertingit; in quam opinionem sua adfert ASTRUCIUS contraria argumenta.

Ejus *prælectiones academicæ de lue venerea.* FRANEKER 1751. 8. Germanice a GODOFR. HENRICO BURGHART versæ & adnotationibus auctæ. BRESLAU & LEIPZIG 1753. 8. V. *pag.* 79.

HENR. ALEX. NIESER, chirurgus Arausioburgensis. Ejus *sicherer Weg, durch die panacea tartarea die Franzosen zu curiren.* BERLIN 1713.. BOEHM.

HEINR. HEINRICUS, Professor Medicinæ. Ejus diss. *tela ex Pharetra Apollinis in sui securitatem subducta.* HALÆ 1713... Laudat mercurium dulcem. BOEHM.

RUD. HUBER. V. *pag.* 1426.

ARCHIBALD. PITCARNUS, Professor Medicinæ Lugduno Batavus. Ejus *de ingressu morbi, qui venerea lues* &c. AMSTERDAM 1714... BOEHM.

RICHARDUS BOULTON, Anglus Cestriensis. Ejus *physico-chirurgical treatise of the gout, the king evils, and the lues venerea.* LONDON 1714. 8. Quæ de lue venerea dicit, pauca nec ea nova sunt. De salivatione, quam probat, agit quidem, sed perfunctorie; ac in eo totus versatur, ut exponat usum venæ sectionis, purgationis, vomitionis, enematum, diaphoreticorum &c. quæ auxilia præstantia sunt, sed ex se debellandæ lui venereæ plane imparia. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 1426.

GUALTHERUS HARRIS, Anglus, medicinam LONDINI faciebat cum laude ante annum 1689., in vivis etiamnum erat anno 1701. (etiam anno 1725., cum ediderit tunc depositus senex *dissertationes medicas* &c., ut HALLERUS testatur. Confer *pag.* 339.) Ejus libro *de morbis acutis infantum* accesserunt in editione secunda AMSTELOD. 1715. 12. *observationes medicæ de morbis aliquot gravioribus*; & *quædam de luis venereæ origine, natura & curatione.* Obiter noster docet, morbum a promiscua & vaga scortatione ortum habere, & ideo antiquum esse, in cujus rei fidem adducit varia HIPPOCRATIS loca ex *tertio Epidemiorum.* Halluccinari qui arbitrantur luem fractis & attritis senio viribus tyrannidem suam ferme omnem jam deposuisse, & ad interitum suum cum senecta demum vergere: sed contra constare experientia, ut ipse quidem putat, crudelissime etiamnum sævire, dubiumque esse utrum Mars, an Venus plures ex numero viventium tollat. Salivationem, etsi valde molestam, esse tamen omnium methodorum, quas hactenus excogitavit peritia medica, maxime expeditam atque efficacem. Lignum Guaiaci, Sassafras, atque radices Salsæparillæ & Chinæ

ex se nunquam apud Anglos scopum attingere hydrargyro prætermisso, venenumque venereum non posse penitus delere & extinguere: roborare tamen corpus. Impostores illos esse, qui sine mercurio curationem pollicentur. In ANGLIA ab ignaro vulgo credi, lue infectos, si cum sana muliere mutuis amplexibus sese comiscuerint, a labe omni venerea confestim fore immunes, ex quo stupido & pernicioso errore virgines innocuas quamplurimas perire. ASTRUC. Confer *pag.* 652.

J. SIGM. HENNINGER, Professor Medicinæ. Ejus & J. ZACH. THILEMANN disp. *de medicamentis mercurialibus.* ARGENT. 1715. 4. BOEHM.

JACOBUS VERCELLONUS, Pedemontanus, natus anno 1676. SORDEVOLI apud Bugelas, Medicinæ operam dedit MONSPELII, inde ROMAM petiit anno 1699., ubi in nosocomio S. JACOBI praxim medicam exercuit, in patriam redux medicinam fecit ASTÆ. Ejus *de pudendorum morbis & lue venerea tetrabiblion.* ASTÆ 1716. 8. LUGDUNI Batav. 1722. 8. 1742. 8. Gallice JOHANNES de VAUX vertit PARIS. 1730. 8. Conatur probare ex pura venere etiam impuram nasci, si peccatur in excessu, ac fœmina concubitu exagitetur, præsertim cum multis misceatur, quorum confusa semina corrumpantur. Sed infirma sunt ea, quæ adducit argumenta. De gonorrhœa virulenta mulierum. De porris, verrucis, ulceribus cancrosis, bullis crystallinis, phimosi, paraphimosi, bubone, & de gonorrhœa virulenta virorum. Multa quidem bona in hoc opere reperies, sed etiam non pauca, quæ falsa, omissa, perperam explicata, aut negligenter tractata sunt. Stylus & ordo malus. Curandi methodus non optima. ASTRUC.

J. G. STUSSIUS & J. CASP. GEMEINHARDT disp. *de ægro pudendagra contracturali laborante.* JENÆ 1716. 4. BOEHM.

GUILIELMUS COCKBURN, medicus Anglus. Ejus *virulentæ gonorrhϾ symptomata, natura, causæ & curatio.* LUGDUNI Batavor. 1717. 12. Gallice vertente JOH. de VAUX, PARIS. 1730. 8. Sedem gonorrhϾ in viris non in prostata, nec in vesiculis seminalibus esse, sed in ipsis semper glandulis seu lacunis urethræ. Laudat usum cujusdam injectionis, qua fluentis materiæ acrimoniam citissime mitagiri, & gonorrhœam tutissime compesci ait. Hoc remedium sibi esse arcanum, quod ex avaritia silentio supprimit. ASTRUC.

GERARDUS GORIS, medicus. Ejus *mercurius triumphator, continens argenti vivi historiam, indolem, prærogativam & noxas in morborum chronicorum, præsertim luis venereæ curatione. Annectitur de curationibus sympatheticis tractatus.* LUGDUN. Batav. 1717. 8. Varia de origine, natura, depuratione, diversisque mercurii præparationibus. Negat luem veneream a. 1493. & 1494., primum ortam fuisse. GUILIELMUM de SALI-

SALICETO & VALESCUM de TARANTA jam ante hoc tempus plurima luis venereæ ſymptomata commemoraſſe. Novum præparandi mercurii modum ſe reperiſſe, quem non communicat: præparatum ita a ſe mercurium absque ulla ſalivatione morbum debellare, virusque venereum ex corpore per urinam, diaphoreſim, alvum blande eliminare. Salivationem tamen non penitus rejicit, eamque in morbo inveterato & pertinaci commendat. Mercurium, qualis vulgo adhibetur, non eſſe ſpecificum luis antidotum, cum excitando ptyaliſmum utiles pariter ac inutiles humores evacuet. Mercurium e metallis redivivum non excitare ſalivationem, atque eum eſſe in hoc morbo tutiſſimum remedium. Vir iſte credulus curationes etiam ſympatheticas defendit. ASTRUC.

J. BAPT. FAUST. ALLIOT & JOH. FRANC. LEAULTE' *quæſtio medica an morbus antiquus ſyphilis?* PARIS. 1717. 4. BOEHM.

LUD. GUILIEL. de KNORR, medicus Lipſienſis. Ejus *Venus a la mode.* LEIPZIG 1717. 8. BOEHM.

LAURENTIUS HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte I. L. IV. cap. 12. de bubonibus venereis, eorumque cura. In L. V. cap. 4. de ulceribus venereis. V. *pag.* 82.

Ejus & JOH. JAC. SCHMID diſp. *de chirurgorum erroribus in curandis morbis venereis.* HELMSTADT 1728. 4. BOEHM.

FRANC. CHICOYNEAU, Profeſſor Medicinæ Monſpelienſis. Ejus & ANT. PELISSERY *quæſtio medica an ad curandam luem veneream frictiones mercuriales in hunc finem adhibendæ ſint, ut ſalivæ fluxus concitetur?* MONSPEL. 1718. 4. BOEHM.

GUILIELMUS BECKET, chirurgus Londinenſis, in *Phil. Tranſact. Vol.* XXX. *n.* 357. *ann.* 1718. varia producit teſtimonia pro luis venereæ antiquitate: ea quidem numero multa ſed re pauca, imo potius nulla, quæ ex operibus, legibus, tabulisve ineditis, aut libris perraris depromſit, quæ idcirco nec ea qua par eſſet diligentia ſcrutari & excutere, imo nec inſpicere quidem licet, ut de manuſcriptorum ætate, verborum inde excerptorum ſententia conſtaret. Gonorrhœam veneream ſæculis aliquot ante annum 1494. notam fuiſſe contendit in ANGLIA nomine *ardoris*, *arſuræ incendii* &c. de quibus ſane mentio fit frequens ab Hiſtoricis magnæ BRITANNIÆ. Sed negat ASTRUCIUS (d) & HALLERUS (vide *pag.* 1510.) *arſuram* illam eamdem fuiſſe cum gonorrhœa venerea, atque adeo gonorrhœam ab impura venere oriundam *arſuræ* nomine olim graſſatam fuiſſe. In altera diſſertatione quæ exſtat in *Phil. Tranſ. Vol.* XXXI. *n.* 365. *ann.* 1720. BECKETUS totus in eo eſt, ut probet antiquitatem luis ipſius venereæ. Præter ratiunculas

(d) *De morbis venereis* L. I. cap. 6. ubi omnia BECKETI argumenta fuſe & ſtrenue refutat.

culas nonnullas duo adducit teſtimonia, unum excerptum eſt ex THOMÆ GASCOIGNE Manuſcripto, quod aſſervatur OXONII in Collegio Lincolnienſi, & in quo narratur *de morte diverſorum virorum ex corruptione & putrefactione membrorum ſuorum genitalium per exercitium copulæ carnalis cum mulieribus cauſata.* Alterum vero teſtimonium depromptum eſt ex MS. JOHANNIS ab ARDERN, chirurgi in ANGLIA celebris circa annum 1370, in quo MS. agitur de phimoſi, paraphimoſi, carunculis urethræ &c. Sed hæc mala, aliaque partium genitalium, de quibus medici fere omnes (confer *pag.* 748) a primis jam Medicinæ temporibus uberrime diſſeruerunt, non a lue venerea, ſed ab aliis morborum cauſis ſimplicibus orta fuiſſe oſtendit celeberrimus. ASTRUC.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS. V. *pag.* 697.

MICHAEL ALBERTI in *ſyſtematis jurisprudentiæ medicæ.* Parte I. pag. 209, §. 20. & p. 212. caſ. 2. venerei morbi diſſimulatio. In P. II. pag. 18. ſigna luis venereæ; pag. 168. 172. 173. an luis venereæ infectio per ſolum concubitum communicetur; in *append.* pag. 185. luis venereæ ſigna. ALBERTI.

Ejus & HENR. AD. SCHRIMPFFIUS diſp. *de hydrargyroſi.* HALÆ 1740. 4.

Ejus & JOH. HAVIGHORST diſp. *de ſingulari mercurii dulcis uſu in deſperatis quibusdam morbis.* HALÆ 1745. 4. BOEHM. V. *pag.* 608.

JAC. BOVEZ de SIGONE, medicus Corbinacenſis. Ejus *methode nouvelle pour guérir les maladies veneriennes, beaucoup plus ſûre & plus aiſée qu'aucune de celles qui ont été en uſage juſqu'ici, avec une refutation des anciennes hypotheſes touchant les mêmes maladies.* PARIS 1722. 12. Vana declamatio. Arcanum ſuum ambitioſe venditat. Duobus tantum remediis, atque ſemper ea methodo indiſcriminatim utitur, quo nihil poteſt fingi ineptius. 1. exhauriri jubet quotidie mane jejuno ventriculo duas libras aquæ, in qua admiſtum latet ſal quoddam catharticum martiale, forte ſal martis purgans vulgo notum, quo alvus per diem blande ſolvitur. 2. bis in die mane & veſperi exhibet in infuſo calido theæ guttas aliquot *elixirii*, ut ille vocat *rubicundi*; quod ASTRUCIUS ſuſpicatur eſſe ſolutionem cinnabaris, vel præcipitati rubri in aqua forti edulcoratam.

BARTH. BOSCHETTI, medicus Vincentinus. Ejus *diſſertatio de ſalivatione mercuriali phyſico-medico mechanica.* VENET. 1722. . PARIS 1732. . . . . . Salivationem ut periculoſam & valde incommodam rejicit. BOEHM.

GIROLAMO MARINI in *prattica delle più difficili operazioni* &c. negat dari carunculam. Impedimentum catheterem tardans eſſe in capite

pite gallinaginis, neque aliam dari carunculam. HALLER. V. *pag.* 307.

ANTONIUS DEIDIER, Monſpeſſulanus, Profeſſor Medicinæ Monſpeſſulanus. Ejus *diſſertatio de morbis venereis.* MONSPEL. 1723. 8. LONDON 1724. 8. Gallice vertente JOHANNE de VAUX, PARIS. 1725. 8. Curandi methodum paucis ſed enucleate explicat. Morbos venereos referendos eſſe contendit in animalcula, minima, agillima, maxime prolifera, quæ ab infectis in ſanos celeri contagio propagentur; quæ loca ubi hærent morſiunculis impetant, imo etiam depaſcantur; atque ea ratione ſymptomata, quæ morbo venereo propria ſunt, inducant. Sed hæc nova non ſunt, utpote a DAVIDE ABERCROMBYO jam prius dicta. ASTRUC.

C. WILLOUGHBY, medicus Anglus. Ejus *the practice of ſalivating.* LONDON 1723. . BOEHM.

ROGERUS DIBON, chirurgus Pariſinus. Ejus *deſcription de la nature, des cauſes des maladies vénériennes, & des pluſieurs remedes propres a les guérir.* PARIS 1724. 12. Sub modeſtiore titulo vana ſubeſt declamatio eo fine conſcripta, ut arcano ſuo cuidam auctoritas conciliaretur. Adjectæ ſunt aliquot remediorum formulæ ex variis auctoribus collectæ, ſed non ſatis diligenter ſelectæ, nec ut plurimum ſatis tutæ. ASTRUC.

Ejus *obſervations ſur les maladies vénériennes.* PARIS 1724. 8. Negat dari carunculas, cereos ſuos laudat, & non ſatis ſecum concors. Ita HALLER.

Ejus eſt etiam, ut puto, *ſuite de la deſcription* &c. *dans laquelle on traite des retentions d'urine & des maladies de l'urethre.* PARIS 1748. 12. BOEHM.

ANTONIUS BENEVOLI. Ejus *nove propoſizioni intorno alla caruncula dell' urethra, detta carnoſità.* FIRENZA 1724. 8. Minime ineruditum opuſculum. Oſtenſum it, quod pro caruncula habetur, eſſe durum tumens & ulceroſum caput gallinaginis: id demonſtrat per cadaverum inciſiones, in quibus ea in ſede, neque alibi, caruncula reperitur, a conſenſu ſymptomatum cum theoria ſua. Contra rodentes cereolos, quibus mites alios præfert, bona victus ratione adjutos. Fuſiſſime de homine, in cujus curatione ſola aqua Nucerina uſus eſt, cui medelæ bonum eventum tribuit, qui quidem adhibitis demum cereolis apparuit. Ita HALLER. Etſi BENEVOLUS in cadaveribus id ſæpe obſervaverit, inde tamen non ſequitur, ut perpetuum ſit, cum certis liqueat obſervationibus dari aliquando veras excreſcentias; cum præterea certum ſit duriorem urethræ cicatricem, aut ſkirrhodem proſtatarum tumorem ſtranguriæ habituali locum dare aliquando ſine ulla labe capitis Gallinaginis. Ad curationem proponit, ut in urethram immitta-

mittatur candela cerea, vel ſtylus plumbeus ter vel quater in die per 15. aut 20. dies, cujus apex ultimis curationis diebus cerato diapalmæ obducendus eſt. Ita ASTRUC. V. *pag.* 1290.

J. C., medicus Anglus. Ejus *the practice of ſalivating vindicated.* LONDON 1724.. BOEHM.

AUGUSTINUS BELLOSTE in *ſuite du chirurgien* &c., qui libellus prodiit PARIS. 1724. 8., in cujus prima diſſertatione totus verſatur, ut commendet pillulas quasdam mercuriales, quas venales habebat, illarumque compoſitionem ſolicite tegit; ut nempe meliorem redderet inopem familiæ ſuæ conditionem, quam iniquitate temporum, fortunis omnibus everſam eſſe queritur, & quam ſperat ſuſtentatum iri pilulas ſuas venditando. Eadem enim ſemper eſt arcanorum origo, & unicus ſcopus, lucri ſpes. Non diffitetur tamen pilulas ſuas conſtare argento vivo crudo, additis ſimul catharticis, quæ alvum blande movent: unde patet, pilulas BELLOSTII non differre virtute ſua a pilulis, BARBAROSSÆ dictis. SWIETEN. V. *pag.* 68.

P. LABOT. Ejus *nouveau voyage aux Iſles Ameriques.* La HAYE 1724. 4. 2. vol. In T. II. pag. 120. teſtatur, infantes Americanos lue venerea infectos eſſe, vix non eodem, quo naſcuntur, tempore; licet parentes, imo & nutrices, forent ſaniſſimæ, vel ſaltem, uti prudenter addit, viderentur tales. Sed non videtur LABOTI teſtimonium magni momenti eſſe, cum eodem loco affirmet, Batavos in coloniis ſuis Americanis ſtatim lue infectos fuiſſe, antequam ullum commercium cum mulieribus indigenis habuiſſent; poſtea vero, ubi paludes exſiccaverant, & ſtagnantes aquas in motum deduxerant, vixiſſe magis ſanos, præcipue, poſtquam ſylvas denſiſſimas, eradicatis arboribus, reddidiſſent ventis perflabiles. Notum autem eſt primos colonos Batavos, antequam hoc perficere potuerant, peſſimis febribus, aliisque morbis, a lue omnino diverſis, afflictos fuiſſe, quos videtur cum lue venerea confudiſſe. SWIETEN.

PETRUS VIOLETTE du BOIS, chirurgus Pariſinus. Ejus *nouveau traité des maladies vénériennes.* PARIS 1725. 12. Brevis tractatus. Modus vulgaris curandi gonorrhœam virulentam, cariem pudendorum, bubones venereos, tum methodus adminiſtrandæ hydrargyroſeos in lue confirmata ita proponuntur, ut liber medentibus quidem prudentioribus utilis eſſe poſſit. Aliqua tamen auctori jure poſſunt vitio verti: cancrum enim vocem eſſe æquivocam contendit; ſibi plaudit de invento arcano quodam remedio, cujus efficaciam certam eſſe dicit ad variolarum profilaxim; arcanum quoddam antivenereum venditat, cujus uſum hydrargyroſeos uſui multum eſſe præferendum ait, cui ut famam comparet, de hydrargyroſeos utilitate temere & falſo detrahit; denique libellum iſtum conſcripſiſſe videtur, quo popularem favorem ſibi aucuparetur. Ita ASTRUC.

POIN-

N. POINTET, chirurgus, ut ipse gloriatur, nosocomiorum Regiorum. Ejus *remarques & observations très-utiles sur les maladies vénériennes, scorbutiques, & sur les dartres, à un petit livre intitulé, remede très-particulier, commode & prompt, dont l'action est douce & les effects assurez* &c. PARIS 1725. 12. Chirurgus iste, inquit ASTRUCIUS, sese intolerantius jactat arcano quodam antivenereo; de cujus utilitate mira prædicat sed fide sua. At vero qualecunque sit arcanum illud certo certius liquet nihil esse aliud præter mercuriale quoddam præparatum, neque satis perita manu confectum, neque satis tuta methodo administratum. Ut arcano suo velificetur, conatur inunctionem mercurialem suspectam & invisam reddere. Acriter invehitur in ROGERUM DIBON, chirurgum, qui & ipse de suo gloriatur arcano, quocum acerbe litigat utrum utri præstet remedium, an suum illius remedio, an remedium illius suo. Cæcos duos videre videor, inquit ASTRUCIUS, qui de cumulo carbonum effosso superbiunt quasi de invento thesauro, & ad utrum potiore jure pertineat inter se decertant. Doleo equidem ex animo, pergit ASTRUC, credulum ægrotantium vulgus in hunc modum ludificari; mirorque ad quos pertinet harumce rerum curatio & administratio in reprimendis ineptiis vel potius coercendis maleficiis istiusmodi indormire, quæ neglecta in magnum tum rei medicæ, tum rei publicæ detrimentum recidunt.

JOH. FREIND. Ejus *the history of Physick from the time of Galen to the beginning of the sixtenth Century.* LONDON 1725. 8 2. vol. In vol. II. agit de luis venereæ origine, ubi notat sequentia ex LEONE, qui AFRICÆ historiam scripsit, non ita diu postquam novus hic morbus ex AMERICA in EUROPAM delatus fuit: in Barbaria, inquit, hoc morbo (lue venerea) infecti pereunt plerumqne, & curantur raro. In NUMIDIA, & LYBIA vix notus est morbus. Unde barbari, lue infecti, in NUMIDIAM, Nigritarum regionem, tendunt, &, sola aëris temperie, dum morantur ibi, perfectam recuperant salutem, & sani in patriam redeunt, nec medici auxilio, nec medicamentis usi. Propriis oculis se plures sic sanatos vidisse affirmat. SWIETEN. V. *pag.* 92r.

J. FRID. SCHROMMIUS, Cheilshem. Onoldinus. Ejus diss. *de æthiope minerali.* ALTDORF. 1725. 4. BOEHM.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 101.

FRANCISCUS COLOT. V. *pag.* 523.

FRANC. BAILLY & DESID. CLAUD. FREMONT *an hydrargyrum unicum syphilidis alexipharmacum?* PARIS 1727. 4. BOEHM.

JOH. GEORG. RAUCH, Wisbad. Nassoic. Ejus dissert. *de mercurii usu & abusu* MARBURG. 1727. . BOEHM.

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus & J. G. SLEVOGT diſp. *de lue venerea.* JENÆ 1729. 4. BOEHM.

Ejus *de tumore teſtium venereo.* JENÆ 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

MASSON, celeber Facultatis Monſpelienſis medicus, in *Hiſt. de l'Acad. des ſciences* a. 1729. refert in tribus ægris ſe vidiſſe peculiarem gonorrhœæ ſpeciem, in qua tabus venereus ex glandulis coronam glandis cingentibus emanabat, & qui morbus ſolitis ad alias gonorrhœas remediis curabatur. SWIETEN.

J. CASPART. V. *pag.* 1348.

A diſſertation on the origin of venereal diſeaſe. LONDON 1731. 8. Parvus iſte tractatus de origine luis venereæ legi meretur, ſcriptus ab eruditiſſimo medico, qui Anonymus latere voluit. Morbum novum non eſſe ex AMERICA noviter detecta in EUROPAM adlatum, ſed præexſtitiſſe in EUROPA ante primum reditum CHRISTOPHORI COLUMBI ex America. Ita SWIETEN, qui contrariam tuetur ſententiam, & argumenta hujus auctoris refutare conatur. (An opus eſt SANCHEZII?)

GOTTFR. SAM. BÄUMLER in *mitleidiger Arzt* &c. hydrargyrum optimum eſſe luis venereæ antidotum. BOEHM. V. *pag.* 1022.

FRANC. BALTH. von LINDERN, medicus Argentoratenſis. Ejus *Venus-Spiegel.* ARGENT. 1732. . 1765. . BOEHM.

DANIEL TURNER, medicus Anglus. Ejus *ſyphilis. A practical diſſertation on the venereal diſeaſe, in two parts.* LONDON 1732. 8. (Germanice prodiit LIPS. 1754. 8. BOEHM.). In Parte I. agit potiſſimum de gonorrhœa; in P. II. vero de lue venerea. In utraque ſatis copioſe diſſerit de morborum ſingulorum ætiologia & therapia. Ordinem non laudes. Statuit cum GUILIELMO BECKETO gonorrhœam virulentam & luem veneream ante annum 1494. in EUROPA nedum ignotas, ſed vulgo graſſatas fuiſſe; iisdem prorſus BECKETI argumentis & teſtimoniis hanc opinionem tueri ſatagit, rem tamen nullo modo evincit. Luem non ſolum in partibus genitalibus contrahi, ſed in aliis etiam corporis locis. Id obſervationibus ſuis oſtendere adlaborat. Salivationem laudat, quam movet interno mercurii uſu, ſi morbus levis & recens; externo autem unguenti mercurialis illitu, ſi morbus gravis ſit aut inveteratus. Ad cariem pudendi, ulcera narium, nodos, gummata, dolores fixos, cæterosque morbos topicos commendat ſuffumigia. In agyrtas, qui ad curandos morbos venereos audent temere aggredi, merito invehitur & ſtomachatur. Hiſtorias adjecit triginta morbo venereo laborantium & diverſimode infectorum, quos curandos noſter ſusceperat. ASTRUC.

JOH. HON. RAIBERTI, Profeſſor Medicinæ Romanus. Ejus *diſſertatio medica de morbis venereis.* ROMÆ 1732.. BOEHM.

JAC. FOURNEAU & OTTO CASIM. BARFECNECHT *an tutiores frictionibus ex mercurio jucundioresque viæ ſint ad profligandam luem veneream?* PARIS 1732. 4. BOEHM.

PETRUS DESAULT, Burdigalenſis, medicus. Ejus *diſſertation ſur les maladies vénériennes, contenant une methode de les guérir ſans flux de bouche, ſans riſque & dépenſe.* BURDIGALÆ 1733. 12. PARIS 1738. 12. Auctor certe ingenio valet, nec indiligens eſt rerum medicarum ſcrutator, videtur tamen in Medicinæ hiſtoria nimium hoſpes. Contendit luem veneream antiquitus cognitam fuiſſe, & veneri vulgivagæ coævam eſſe, contra quam a plurimis demonſtratum fuit. Conatur adſtruere luem veneream a vermiculis venereis produci, qui partes, in quibus hoſpitantur, rodant & depaſcantur; qua in re vidimus ſupra virum eruditum ANTONIUM DEIDIER jam illi præluſiſſe, ut DEIDIERO ABERCROMBYUM. Novam proponit methodum curandi morbum venereum, hydrargyroſim nempe intercalatam; inunctiones ſcilicet mercuriales per intervalla inſtitutas, & ptyaliſmum, ſi excitetur, cathartico identidem ſupprimendum; quæ tamen methodus nova non eſt, ſed jam primis hujus morbi initiis nota fuit. ASTRUC.

J DANIEL SCHLICHTING. V. *pag.* 108.

Ejus porro *ſyphilidos mnemoſynon criticon, of vrye en oneenzydige gedachten over ongemakken door't gebruik der teel deelen vors pronkelyk.* AMSTERDAM 1741. 8.

GEORG. HENRICH. BEHR, medicus Argentoratenſis, minime contemnendus homo, niſi vilioribus ſodalitiis ſe dehoneſtaſſet, in *Acad. Nat. Cur Vol.* X. *ann.* 1733. *obſ.* 103. retulit de abſceſſu venereo pudendi ſanato. Ita HALLER.

HENRICUS HAGUENOT, Monſpelienſis, in Academia patria Profeſſor Medicinæ. Ejus *memoire contenant une nouvelle methode de traiter la verole.* MONTPELLIER 1734. 8. Huc redit methodus illa nova, ut balneatio in aqua leviter calida, qualis vulgo ante inunctiones, eadem per ipſam inunctionum adminiſtrationem uſurpetur. Præmiſſa nempe venæ ſectione & purgatione, balneum unius horæ imperat, deinde ſolita corporis loca unguento mercuriali ſolito more inungit, idque altera vel tertia quaque die pari ordine iterari jubet per menſem unum & ultra, niſi imminens ſalivatio vel gravior quidam caſus prohibuerit. Hac methodo ſanguinem dilui & temperari, laxatis partibus ſolidis immodicos erethiſmos præcaveri, nimiam mercurii vim retundi, perſpirationem augeri, ptyaliſmum efficaciſſime declinari, & præſentem celerrime reprimi, atque adeo novam hancce methodum antiquiori plurimum præſtare, ut quæ pari ſucceſſu minorique noxa morbo medeatur. Verum dubitari poteſt an hæc methodus nova ſit; cum certo conſtet uſum balnei tepidi in ipſo hydrargyroſeos ſtadio ab antiquioribus quibusdam auctoribus pridem indicatum fuiſſe, ut a JOHANNE ALMENAR, JA-

COBO CATANEO de LACU MARCINO, JOHANNE BENEDICTO. Profuit tamen hanc methodum, quæ jam dudum certe in desuetudinem abierat, renovari, ac experimentis iterum confirmari, cum sæpe utilis esse possit ad curandos eos ægros, qui exsucci, emaciati, biliosi, melancholici, hypochondriaci sunt. Cavendum tamen ne per balnea mercurii vis funditus perdatur, dum refrenari creditur. Ita ASTRUC.

J. GEORG. HENR. KRAMER, medicus, in *Commercio Litt. Norimb ann.* 1734. *hebd.* 41. *obs.* 4. & *ann.* 1738. *h.* 3. *obs.* 1. & *ann.* 1739. *h.* 38 *obs.* 1. & *ann.* 1741. *h.* 34. *obs.* 1. & *h.* 45. *obs.* 1. aliqua huc facientia habet. BOEHM.

JULIANUS OFRAI vulgo de la METTRIE, medicus, Latinam HERMANNI BOERHAAVII *præfationem de morbis venereis,* quæ *aphrodisiaco* præfixa est, in Gallicum vertit; huic diatribem de eodem argumento a se conscriptam, ac diatribæ suæ antelogium præposuit, atque tria illa schediasmata in unum collecta excudenda curavit cum titulo: *systeme de Monsieur Boerhaave sur les maladies vénériennes, traduit en François, avec des notes & une dissertation du traducteur sur l'origine, la nature & la cure de ces maladies.* PARIS 1735. 12. In diatriba ab ipso traductore de la METTRIE scripta occurrunt sane plurima non inscite dicta, quorum pleraque tamen minime vera sunt: luem veneream non prius observatam fuisse, quam exeunte seculo XIV., seu ut verius diceret, seculo XV. Primum infecisse Hispanos, quod verum est, & Lusitanos, quod falsum. In AFFRICA endemiam esse, quod verisimile videtur, & inde in AMERICAM, unde in EUROPAM dimanavit, mancipiorum deportatione traductam fuisse; quod in apertam rei veritatem pugnat, cum certum sit ex AFFRICA mancipia nulla in AMERICAM devecta fuisse, nisi longo post vulgatam in EUROPA luem veneream intervallo. VALENTIÆ in HISPANIA primum generatam fuisse usu veneris leprosi cum scorto, quod quidem a JOHANNE MANARDO olim dictum fuit, sed tamen falsum est. In curatione gonorrhœæ virulentæ rejicit remedia temperantia, refrigerantia, anodyna; laudat vero purgantia drastica, hydragoga sæpius iterata, ut diagridium, jalappam, ejusque resinam, ac imprimis turpethum minerale ad gr. jv., in quibus peccat ex utraque parte. In lue confirmata decoctum Guaiaci mercurio præstare. Internum mercurii usum semper utilem, tutum, efficacem esse. Hydrargyrosim vero periculosam semper & fallacem, in qua vix liceat admissi mercurii copiam certo æstimare. Mercurii virtutem in curanda lue a ptyalismo totam dependere. Motum ptyalismum versus inferiora cathartico deduci non posse sine damno. Quæ singula refert, & refutat ASTRUCIUS (e). V. *pag.* 126.

B. B.

(e) *De morbis venereis* L. II. cap. 9. & alibi.

B. B. *question si c'est aux medecins de traiter les maladies veneriennes.* PARIS 1735. 4. Utique. Eruditum opusculum BARONIO tributum. Ita HALLER.

HYAC. THEOD. BARON, filius. Ejus *question de Medecine dans laquelle on examine si c'est aux medecins qu'il apartient de traiter les maladies veneriennes, & si la sureté publique exige que ce soient des medecins qui soient chargés de la cure de ces maladies.* PARIS 1735. 4. HALLER. An idem cum priori?

JOH. HERMANN. FURSTENAU. Ejus & JOH. PHIL. PAXMANN *spicilegium observationum de Indorum morbis & medicina.* RINTL. 1735. 4. Disputatio. BOEHM. V. *pag.* 98.

VINCENT. BREST, chirurgus Gallus. Ejus *dissertation sur l'usage du mercure dans les maladies vénériennes* &c. LONDON 1735. . Germanice BERLIN 1749. BOEHM.

J. CHRIST. THEMEL, medicus Annabergensis. Ejus *de abscessu testium venereo.* JENÆ 1735. 4. HALLER.

PAUL. GOTTL. WERLHOF, medicus Aulicus Hannoveranus, in *Commerc. Litter. Norimb. ann.* 1735. *hebd.* 13. *obs.* 5. medicamentum ex Sassafras, Guaiaco & Salsaparilla cum lenibus laxantibus maximi facit ad luem veneream. BOEHM.

JOHANNES ASTRUC, Archiater AUGUSTI II. Poloniarum Regis, medicus ordinarius Ducis Aurelianensis, Professor Medicinæ in Regio FRANCIÆ Collegio. Vir celeberrimus. Ejus sunt *de morbis venereis libri VI., in quibus differitur tum de origine, propagatione & contagione horumce affectuum in genere: tum de singulorum natura, ætiologia & therapia, cum brevi analysi & epicrisi operum plerorumque, quæ de eodem argumento scripta sunt.* PARISIIS 1736. 4. 1738. (f) 4. 1740. 4. 2. vol. VENET. 1741. 4. 1760. 4. 2. vol. Anglice, vertente GUIL. BARROWBY, LOND. 1737. 8. Gallice sed priores quatuor tantum libros AUGUSTINUS FR. JAULT vertit PARIS 1740. 12. & 1743. 8. Eruditissimum & absolutissimum de morbo venereo opus, quod legi, inquit celeberrimus L. B. van SWIETEN (g), & relegi, non sine magno emolumento. Germanice, vertente JOH. GOTTLOB HEISE, FRANCOF. & LIPS. 1764. 8. Hæc Germanica versio est compendium solummodo, ut tamen sufficienter sic methodus magni istius medici tutissima chirurgis Germanis ob oculos ponatur. Meritæ itaque grates versori HEISIO debentur, præsertim cum ante eum, quod mireris, nemo fuerit, qui præstantissimum hoc opus Germanice reddidisset. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 1. *Band.* 2. *St.* pag. 261.

NIC.

(f) Hac ego editione usus sum illa anni 1740. destitutus, quam hic VINDOBONÆ adeo raram sollicite, quantum per temporis brevitatem licuit, frustra quæsivi, ut demum necesse mihi fuerit vocare in subsidium tum editionem hujus operis Gallicam, tum MICHAELIS FRID. BOEHMI dissertationem, qui illa mihi desiderata editione ASTRUCII usus est. (g) In *comment.* §. 1440. *de lue venerea.*

Nic. Robinson, medicus Londinenſis. Ejus *a new treatiſe of the venereal diſeaſe* &c. London 1736. . Boehm.

Anonymus quidam, magni nominis philoſophus, in *Commerc. Litt. Nor. ann.* 1736. *hebd.* 17. *obſ.* 2. pag. 131. Mexicanos pane tritico melli virgineo intincto, vel ex aqua cocto, morbum venereum curare relationes teſtari aſſerit. Boehm.

Georg. Christ. Feuerlin, medicus Heilbronnenſis, in *Comm. Litt. Nor. ann.* 1736. *hebd.* 29. *obſ.* 2. ſudorifera mercurio addit in curatione luis venereæ. Boehm.

Johannes Douglas, chirurgus Londinenſis (an qui *pag.* 519. vel *pag.* 841.), tres diſſertationes Anglice ſcripſit de lue venerea, quæ prodierunt Lond. 1737. 8. 1739. Boehm.

Pasch. Cariophilus. Ejus *de thermis Herculanis.* Vindobonæ 1737. . Mantuæ 1739. . Eas thermas etiam ad luem veneream laudat. Boehm.

Joseph. Ant. Pujatus, Sacilenſis, in *decade rariorum obſervationum medicarum* Venet. 1737. 4. hydrargyrum optimum eſſe luis venereæ antidotum. Boehm.

Joh. Frid. Herrenschwandt, Morato-Helvetus, nunc Poloniæ Regis Archiater. Ejus diſſ. *de hiſtoria mercurii medica.* Lugdun. Batav. 1737. 4. Boehm.

Anonymus Anglus in *lettre from a phyſician abroad to a gentlemann in London.* London 1738. . unctionem mercurialem laudat Boehm.

Joh. Mich. Boehm, medicus Argentoratenſis. Ejus diſſ. *de morbo dicto Neapolitano.* Argent. 1738. 4. Boehm.

Ivo Joh. Stahl, Profeſſor Medicinæ. Ejus & Gottfr. Feinler diſp. *de mercurii in corpus humanum agendi modo.* Erford. 1738. 4. Boehm.

Mich. Peaget & Carol. Dionis *an luis venereæ curationi per frictum potius, quam per ſuffitum faveant medicæ obſervationes?* Paris 1738. 4. Boehm.

Petrus de Rotundis, medicus Romanus, in L. *de victus ratione in febre acuta* &c. Romæ 1739. . hydrargyrum ad luem veneream laudat. Boehm.

Simon Paul Hilscher. Ejus *ſphacelo ſcroti venereo cum febri ſymptomatica acuta conjuncta laborans feliciter curatus.* Jenæ 1739. 4. Diſputatio. Haller.

Ejus *de inſigni faucium tumore & angore moleſtiſſimo circa ſalivationem mercurialem ſymptomate evitando.* Jenæ 1741. 4. Boehm. V. *pag.* 717.

Ged.

GED. de RABOURS & J. L. BAUDE de la CLOY *an in lue venerea parciores & longius disſitæ mercurii doſes plenioribus crebrioribusque anteponendæ?* PARIS 1739. 4.

Ejus & ANDR. CANTWELL *an ptyaliſmus frictionibus mercurialibus provocatus perfectæ luis venereæ ſanationi adverſatur?* PARIS 1741. 4. BOEHM.

JOH. CONR. a BRUNN in HAMMERSTEIN, Profeſſor Heidelbergenſis, Guaiaco ſine ſucceſſu ſe uſum eſſe teſtatur; luem veneream ſingulari curabat methodo, quam JOH. JAC. BRUNN filius in diſſertatione...... SCAPHUSÆ 1739.. habita declaravit. Ita BOEHM.

J. FRID. SCHREIBER. Ejus *obſervationes & cogitata de peſte.* PETROPOL. 1740.. BEROLIN. 1744.. mercurium in lue venerea cum camphora exhibet. BOEHM. V. *pag.* 491.

PETRUS GUISARD, medicus Monſpelienſis. Ejus *eſſais ſur les maladies vénériennes.* La HAYE 1740. . PARIS 1741. . BOEHM.

BENED. VOYSIN, medicus Sabaudus. Ejus *il medico familiare e ſincero.* TURINO 1741.. Gallice *le medecin familier & ſincère.* Ibid. 1747. . In morbo venereo mercurium, ſudorifera varia & balnea juncta commendat. BOEHM.

JOH. MIDY & L. REN. DESBOIS *an ſyphilis per frictiones mercuriales abſque ulla excretione, niſi fere inſenſibili, ſanabilior?* PARIS 1741. 4. BOEHM.

CAROL. DIONIS & NAT. MAR. de GEVIGLAND *an ſyphilidi conveniat ſuffumigatio recens?* PARIS 1741. 4. BOEHM.

JAMES GARLIK. Ejus *an injections in the cure of gonorrhæas.* LONDON 1742. 8. HALLER.

ABRAHAM TITSINGH in *Cypria tot ſchrick* &c. agit etiam de lue venerea. HALLER. V. *pag.* 106.

JOH. PETR. FRANC. KOEHLER, medicus Philippob., in *Comm. Litt. Norimb. ann.* 1742. *hebd.* 10. *obſ.* 1. laudat pulverem & ſalem volatilem viperarum cum polline radicis contrayervæ & antimonio diaphoretico. BOEHM.

HENR. FRANC. le DRAN in *traité des operations* &c. carunculas dari, quæ ex ulcere effloreſcant; cereos laudat ex inteſtinalibus chordis factos. HALLER. V. *pag.* 308.

GAETA-

GAETANO ARIZARRA, chirurgus Xenodochii ST. MARIÆ Novæ. Ejus *novo metodo per liberare il corpo umano con ſicurezza dal mal venereo* &c. FIRENZE 1743.. BOEHM.

CHRIST. GOTTFR. STENZEL. Ejus & J. PH. KLIPSCH *diſſ. ſiſtens caſus aliquot hominum a lue venerea per ſalivationem curatorum.* WITTEBERG. 1743. 4. BOEHM. V. *pag.* 1481.

HERM. PAUL. JUCH, Profeſſor Medicinæ. Ejus & MICH. WEBER diſp. *de cauſa luis venereæ proxima.* ERFORD. 1743. 4. BOEHM.

Ejus *de teſticulo venereo.* Ibid. 1749. 4. HALLER.

WILH. CHRIST. HOFFMANN, Haſſo-Darmſtadienſis. Ejus diſp. *de ſalivatione mercuriali.* GIESSÆ 1743. 4. BOEHM.

S. Coſme vangé STRASBURG 1744. 12. Spurius titulus. Anonymi in JOHANNEM ASTRUC ſatyra, quæ BERTINO tribuitur, & contra ejus L. *de morbis venereis* ſcripta eſt, neque fere facit, niſi ad inutiles in eum Virum accuſationes, fontes non legiſſe, ex nuperis ſua habere. Fatetur tamen, BERENGARIUM medicum fuiſſe, ſed objicit parum fuiſſe in curando felicem. Ita HALLER.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & JAC. FRID. FRANK diſp. *de graviſſimo luis venereæ ſymptomate tortura nocturna.* ERFORD. 1744. 4.

Ejus & J. ERH. RICHTER diſp. *de medicamentorum mercurialium cum ſalibus paratorum efficacitate per adjunctum ſulphur ad certos quosdam morbos magis accommodanda.* HALÆ 1754. 4.

Ejus & ANT. FRID. STOCKHAUSEN diſp. *de mercurii ſublimati corroſivi uſu medico interno.* HALÆ 1758. 4. BOEHM. V. *pag.* 479.

JACQUES DARAN, chirurgus, qui in exercitu, & noſocomiis Cæſareis olim ſtipendia meruit, poſtea, chirurgi Regis GALLIÆ honorificum munus adeptus, caruncularum urethræ curationi operam præcipue impendit, & celebris in his morbis curandis. Tractatum edidit: *recueil d'obſervations chirurgicales ſur les maladies de l'urethre.* AVIGNON. 1745. 12. Ita SWIETEN. PARIS. 1746. 8. 1757. 8. 1768. 8. Anglice LONDON 1750. 8. vertente T. TOMKYNS, qui fatetur arcanum quidem DARANII ſe ignorare, cæterum ex ſua experientia laudat, cujus quinque adducit ſpecimina. Princeps auctoris ſcopus eſt, cereos ſuos ad fiſtulas, carunculas, aliaque urethræ mala commendare, & felices adducere effectus, in quibus id auxilium ſalutare fuit. Eos cereos modo ex acrioribus medicamentis componit, modo ex mitioribus, ut morbus poſtulaverit. Editio Pariſina anni 1746. multo auctior eſt. Carunculas urethræ tuetur, quas toties viderit. Dari omnino carunculas cum ulcere, aliasque & ſine eo. Ita

Ita HALLER. Cerei hi, ſive candelulæ ſic dictæ ex baſi latiori in apicem deſinunt, flexiles ſunt, vel ſaltem calore ipſius urethræ ſic molleſcunt, ut debitam flexibitatem adquirant, & commode ab ægris geſtari poſſint. Suos cereos ſuppurationem in urethra excitare, carnes fungoſas, excreſcentias, verrucas conſumere, ſed absque eroſione: ſub horum uſu prodire fluxum materiæ gonorrhœicæ, flavæ, virideſcentis; ſicque gonorrhœam, quam ſuppreſſam ſtatuit dediſſe originem his malis, excitari, & quaſi recentem reddi: hoc imprimis inde probat, quod ægri in illo curationis ſtadio, ſi coeant cum fœmina, illam inficiant; putabat enim noſter, virus venereum latere in ulcere urethræ, in corpore cavernoſo urethræ ipſo, qui locus ulceroſus in fungoſam ſubſtantiam prominens, applicatione cereorum conſumeretur, ſicque per ſuppurationem natam extricari virus venereum, & cum pure exire. Quandoque etiam latere credebat miaſma venereum in ſubſtantia cellulari, ſive fungoſa urethræ dicta, ibi manere iners & quaſi dormire, donec a pergræcationibus, vel aliis cauſis fortuitis, redderetur actuoſum, & locum, ubi hærebat, undequaque diſtenderet, ſic canalem urethræ arctaret, imo & obturaret tandem integre, totalemque iſchuriam produceret. Cereis autem ſuis hanc tribuebat efficaciam, quod ulcus tale clauſum aperirent & deleto omni contagio venereo perfecte conſolidarent; atque præterea non in partes urethræ ſanas agerent, ſed mirabiliter tantum in illa ejus loca, in quibus hærent obſtacula, urethræ cavum minuentia, quæ ſuppuratione producta conſumunt. Unde etiam in urethram ſani hominis introducti cerei nihil faciunt, cum careant vi rodente: imo & in ægris nullum dolorem excitant, licet adeo prompta ſit illorum actio, ut, tribus vel quatuor horis poſt horum applicationem, pus jam incipiat prodire. Nulla diæta præſcribitur; pauca vel nulla remedia interno uſu adhibentur; ſed tota curatio a topico hoc remedio exſpectatur, modo locum adfectum tangere poſſit. Ubi tamen curatio ultra ſolitum tempus protrahitur, tunc ſpecifico, ad virus venereum delendum, remedio opus eſſe fatetur auctor. Cura per hoſce cereos triginta dierum ſpatio abſolvitur; quandoque protrahitur per duos tresve menſes, imo & diutius in caſibus difficilioribus. Ita SWIETEN.

Ejus *traité complet de la gonorrhée virulente.* PARIS 1756. 12. Omnes callorum medicationes rejicit, ut ſuam ſubſtituat. De gonorrhœa, quæ fiat pure per coronam balani exſudante. Speculum vaginæ, quo ſedem gonorrhœæ in fœminis detegit. De mali geneſi a vaginæ ulceribus ex gonorrhœa natis oriſque uterini. Catheteres ſuos flexiles demum deſcribit, quos ex filo metallico in ſpiram torto parat, & emplaſtro obducit, & quos ſæpe in urethram induxit, cum non alius chirurgus poſſet. Reliqua in practicis dicemus, inquit HALLERUS.

PHIL. FICHET de FLECHI. Ejus *obſervations ſur différens cas &c. & aux maladies vénériennes.* BOEHM. Conf. *pag.* 132.

AUGUSTINUS FRIDERICUS WALTHER. V. *pag.* 586.

LUD. REN. MARTEAU & NAT. AND. J. B. CHESNAU *an in curanda lue venerea ſuffumigia rite adhibita remedium optimum?* PARIS 1745. 4. BOEHM.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *mediciniſchen und chirurgiſchen* &c. *Berichten* T. V. edito a. 1746. agit de morbis venereis. HALLER.

Ejus *Abhandlung von den veneriſchen Krankheiten, durch Kurella.* BERLIN 1750. 4. BOEHM. V. *pag.* 115.

THOMAS GOULARD. V. *pag.* 759.

Ejus porro *remarques & obſervations pratiques ſur les maladies vénèriennes.* PEZENAS & MONTPELL. 1760. 8. Suis obſervationibus docet tanto certius ſanari luem, quanto copioſius argentum vivum in corpore hæreat. Obſervavit ſæpiſſime illos, qui præparabantur ad ſubeundas inunctiones mercuriales, incepiſſe ſalivationem pati, dum, ob penuriam loci, in eodem conclavi morabantur, cum illis, quibus mercurius inunctus fuerat. Ad curandos bubones venereos magno cum ſucceſſu extractum ſaturni ducentis partibus aquæ puræ dilutum fomenti inſtar adhibuit, vel in eodem coquebat micam panis ad cataplaſma. Hoc medicamento bubones ſe reſolviſſe, licet magnæ forent molis, & fluctuatio manifeſta tangeretur, tranſudante puris copia per integræ manentis cutis poros. Idoneis teſtibus hujus aſſerti veritatem firmat. In binis militibus arteriam cruralem a virulento bubonis pure eroſam, indeque ſubito lethalem hæmorrhagiam vidit. Cereos ſuos ad carunculas urethræ laudat, quos ſequenti modo præparat: extracti ſaturni unciam dimidiam miſcet libræ ceræ ſolutæ leni igne, deinde huic miſcelæ linteum intingit, ex quo poſtea candelulas format. Si his non cedant obſtacula duriora, auget quantitatem extracti ſaturni. Pluribus obſervatis confirmat utilitatem hujus remedii. SWIETEN.

J. GODOFR. BRENDEL. Ejus *proluſio de hydrargyri reliquiis a ptyaliſmo expellendis.* GOTTING. 1747. 4. BOEHM. V. *pag.* 839.

GEORG. KEY. Ejus *diſſertation on the effects of mercury in human bodies.* LONDON 1747. BOEHM.

HIER. LUDOLF, Profeſſor Medicinæ Erfordienſis. Ejus & L. A. RITTER diſp. *Demonſtratio, quod atrociſſima luis venereæ ſymptomata non ſint effectus morbi, ſed curæ mercurialibus inſtitutæ.* ERFORD. 1747. 4.

Ejus & PETR. CHR. GRASS diſp. *de mercurio in alcali ſoluto tutiſſimo ſpecifico antivenereo.* ERFORD. 1747. 4. BOEHM.

SAM.

SAM. THEOD. QUELMALZ. Ejus *prolusio de hydrargyri viribus a sulphure suspensis.* LIPSIÆ 1748. . BOEHM. V. *pag.* 308.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

JOH. PROFILY. Ejus *essay and exact method of curing the venereal disease.* LONDON 1748. BOEHM.

MORANDUS MORANDI in *prima decade di lettere* &c. pag. 111. aquam calcis vivæ, saccharum saturni, vitriolum album, decoctum Guaiaci, &c. injicienda vult in urethram, & per hæc certam gonorrhœæ curam promittit. Sed hancce methodum damnat SWIETENIUS, ut periculosam, & suppresso his adstringentibus materiæ fluxu, fallacem sanationis spem facientem. V. *pag.* 745.

ANDREAS CANTWELL. Ejus *lettres sur le traité des maladies de l'urethre de Daran.* PARIS 1749. 12. Dari omnino carunculas. Qui de cereis scripserint. Formulæ cereorum, qui DARANIANORUM similes sint, HALLER. V. *pag.* 484.

LAUR. CAJET. FABBRI, Professor Medicinæ practicæ in Xenodochio S. MARIÆ Novæ. Ejus *dell' uso del mercurio sempre temerario in Medicina.* COLON. 1749. . BOEHM. An idem qui *pag.* 909.

JOH. JAC. BAIER, Altorfensis. Ejus disp. *de abusu purgantium in morbis venereis.* ALTORF. 1749. 4. BOEHM.

SAMUEL SHARP in *critical inquiry* &c. agit etiam de cereis DARANIANIS. De eorum efficacia dubitat, & suspicatur experimenta DARANII non satis frequenter repetita fuisse in hominibus sanis, qui nunquam gonorrhœa laboraverant. Repetiit noster eadem experimenta in adolescentibus variæ ætatis, a duodecimo ad vigesimum annum usque, quos, certus erat, nunquam passos fuisse gonorrhœam, & vidit cereos suos mercuriales, ut vocat, in urethram immissos & post 3. 4. 5. 6. horas eductos semper aliquam copiam materiæ adhærentis habere. Hinc conclusit hanc materiem cereis adhærentem non fuisse pus ulcerosum, sed mucum naturalem, per cereorum irritationem copiosius secretum: similem omnino se observasse effectum a cereo sive candelula ipsius DARANII, quam fortuito adquisiverat, & urethræ sanæ immisit. Magnum certe beneficium præstitit generi humano optimus SHARP, hæc experimenta tentando in sanis, & ab omni suspicione venerei contagii liberis. Postquam enim rumor increbuerat, candelulis DARANIANIS non tantum sanari certo pessimas gonorrhœæ sequelas, sed applicatione candelulæ intra paucas horas detegi posse, an lateat in membro virili adhuc virulentus fomes, qui postea recrudescere possit, non pauci fuerunt, qui candelulas hoc scopo adhibuerunt. Quanto igitur terrore percelli eos oportuit, dum strias mucosas, latentis adhuc mali fomitem mentientes, conspexerunt? SWIETEN. V. *pag.* 309.

JOURDAIN de PELLERIN, medicus, qui LONDINI vivebat. Ejus *treatiſe on venereal maladies, on ſcrophules and other ulcers.* LONDON 1750. 8. Arcana offert ſua & neſcio quod hydrargyri cum auro amalgama, cumque oleo vitrioli, & emplaſtra arſenicalia. Ita HALLER.

JOS. MATTH. DELBOEL, Colon. Agr. Ejus diſſ. *de tuta & facili quadam luem veneream curandi methodo.* ARGENT. 1750. 4. BOEHM.

ANDRE'. Ejus *diſſertation ſur les maladies de l'urethre, qui ont beſoin de bougies* PARIS 1751. 12. Utique dari carunculas, ab ulcuſculis venereis & efflorescente de celluloſa tela urethræ carne fungoſa; totam demum urethram dureſcere, & iter urinæ ſupprimere. In his malis cereorum uſum ſuadet, quem ſuppuratio ſequitur. Latius patere ejus auxilii uſum. Ut fiſtulæ in urethra naſcantur; etiam hic productis teſtibus oſtendit ſalubrem ſuorum cereorum uſum eſſe. De variorum chirurgorum cereis; ſuos ſanæ urethræ nihil nocere, in ægra parte ſuppurationem ciere ſalubrem. Nihil ſuos DARANIANIS cedere, quorum formulam auctor hactenus premit. Ad gonorrhœam valere & ad iſchuriam. Cereum, qui in veſicam ſit illapſus, ſponte prodiiſſe.

Ejus *obſervations pratiques ſur les maladies de l'urethre.* PARIS 1756. 12.

Ejus *manière de faire les bougies antivénériennes.* PARIS 1756. 8. HALLER.

COSTE, junior. V. *pag.* 699.

Ejus porro *obſervations pratiques ſur les maladies vénériennes.* BERLIN 1760. 8. HALLER.

Ejus chirurgi Regis Boruſſiæ *traité de la verole.* BERLIN 1760.. 1769. BOEHM. An idem cum priori libellus?

JOH. HIERONYMUS LAPI, medicus. Ejus *diſſertatio de curatione ſtranguriæ contumacis frequentem maleque tractatam gonorrhœam conſequentis.* ROMÆ 1751. 4. 1754, 4. huic editioni aliqua addita ſunt, & mutatus ordo. Ab acribus injectionibus carunculas poſſe provenire, quarum etiam ſigna dat, ſumta ab urina diviſo radio parce ſaliente, a pure ex vicinia recti inteſtini preſſionem ſequente, a dolore. Acria omnia rejicit, emollientia ſiphone impellit, deinde recens preſſum amygdalarum oleum. HALLER.

JOH. CHR. STOK, Profeſſor Medicinæ. Ejus & WOLFG. MICH. BECKER diſp. *de lue venerea.* JENÆ 1751. 4. BOEHM.

CONNALIUS a CONNEL. Ejus diſſ. *de optima tutiſſimaque luem veneream radicitus extirpandi methodo.* LUGDUN. Batav. 1751. 4. BOEHM.

FRANC.

FRANC. MERY & CLAUD. JOSEPH. GENTIL *E. bubo venereus ſcirrhodes absque cauterio curandus.* PARIS 1751. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Balnea topica, argenti vivi uſum, ſed interpolatum, ex eodem inunctiones ad inguina laudat. HALLER.

J. TARGIONI TOZZETTI in *prima raccolta di oſſervazioni* &c. ad luem veneream decoctum lignorum præ aliis remediis laudat. BOEHM. V. *pag.* 144.

Der geſchickte Franzoſen - Doctor. FRANKFURT und LEIPZIG 1752..BOEHM.

ANTON. RIBEIRA SANCHEZ, medicus Luſitanus, qui PARISIIS, literato in otio, honoratam vitam tranſegit, poſtquam depoſito munere Archiatri, quod apud Ruſſorum Imperatricem magna cum laude geſſit, muſis & amicis redditus eſt. Ita SWIETEN. Ejus *Abhandlung von dem Urſprung der Venus - Seuche worinn bewieſen wird, das dieſs Uebel nicht aus America gekommen ſey, ſondern in Europa durch eine Epidemie ſeinen Anfang genommen habe. Eine Ueberſetzung aus dem Franz. von Georg. Henr. Weber, D. A. D.* BREMEN 1775. 8. Germanice verti ſane meruit opus, materiem memoratu dignam continens, quod anno 1752. & a. 1762. Gallice prodiiſſe verſor teſtatur, auctorem, ſub literis M. S. D. M. latentem, ignorans. Auctor eſt ANT. RIBEIRA SANCHEZ (*Mſr. Sanchez Doct. en Medicine*). Anglice etiam verſum prodiit, (an idem, quod *pag.* 1596?) & eſt illud ipſum, quod SWIETENIUS in *comment.* T. V. pag. 374. ſuſcepit refutandum, ſed qua felicitate, judicet lector. Contendit SANCHEZ luem veneream in ITALIA jam circa annum 1493. & 1494. exſtitiſſe ante CHRISTOPHORI COLUMBI reditum ex AMERICA. Nec ſcriptores coevos, nec ipſum COLUMBI filium FERDINANDUM COLON hiſtoricum de lue venerea quidquam adnotaſſe. HERNANDEZ de OVIEDO omnium primus teſtatur hanc luem a MARGUERITO aliisque anno 1496. in EUROPAM translatam fuiſſe. Certum eſt Gallos NEAPOLI ab Hiſpanis hoc morbo infici minime potuiſſe, cum CAROLUS VIII. diſceſſerit NEAPOLI, antequam GONSALVO de CORDAVA appuliſſet. Præterea MARCELLUS CUMANUS occupabatur circa luem veneream curandam in Veneto & Mediolanenſi exercitu, qui ad FORUMNOVUM anno 1495. menſe Julio a CAROLO VIII. fuit profligatus: ut adeo Mediolanenſes & Veneti milites tam parum hac lue a Gallis, quam parum ipſimet Galli ab Hiſpanis infici potuerint. SANCHEZ id quidem primus advertit, ſed non ſat luculenter oſtendit. Operæ igitur pretium eſſet, ut vir aliquis, magna librorum copia inſtructus, rem de novo rimandam adgrederetur. Atque utinam LESSINGIUS in ampliſſima Bibliotheca Guelpherbytana in id genus monumenta inquirere vellet. Nam ſane hæc hiſtoriæ medicæ pars majori adhuc ad ſui certitudinem enucleatio-

cleatione indiget. Recte WEBERUS optima hac ſua verſione opus SANCHEZII divulgavit. Mireris, quo fato acciderit, ut contextus hiſtoriarum mendacium, citra veritatis indagationem, per ſecula etiam, pſittacorum more recitentur. Ita Cenſor in *deutſch. allgem. Bibl.* 28. *Band.* 2. *Stück pag.* 461.

BRYAN ROBINSON in *obſervations on the vertue and operations of medecine.* DUBLIN 1752. 8. hydrargyrum optimum luis venereæ antidotum, omni medicationi præferendum. BOEHM.

LUD. HENR. WINCKLER, medicus Lipſienſis. Ejus *gründlicher Vorſchlag, ſich von allen veneriſchen Krankheiten zu befreyen.* FREYBERG 1752. . BOEHM.

J. DAM. CHEVALIER, medicus Facultatis Pariſinæ. Ejus *lettre à M. Jean ſur la maladie de St. Dominique.* PARIS 1752. 8. Ita BOEHM. Celeberrimus auctor methodum ſanandi luem per inunctiones, ſine ſalivatione excitata, & absque purgantibus ſalivationem impedientibus, laudat. Se hac methodo in AMERICA uſum fuiſſe teſtatur, & ſalivationem damnat, tanquam inutilem, immo noxiam; ideoque ſemper ſollicite evitandam eſſe vult. Vocat hanc methodum *frictionem per exſtinctionem.* Conſiſtit in eo, ut parcior copia argenti vivi illiniatur ſingulis vicibus, quam fieri ſolet, dum frictiones mercuriales adhibentur hac intentione, ut ſalivatio excitetur. Utilitatem talium frictionum inde deducit, quod ſic major quantitas argenti vivi corpus ægri ingrediatur, cum humoribus permiſceatur, & longiori tempore cum illis moveatur per vaſa, unde ſequitur omnium humorum major ſolutio, quam ad curationem ſufficere credit. Si vel minima inſtantis ſalivationis indicia obſerventur illico a frictione abſtinendum jubet, donec hæc ſigna diſparuerint, ne per hanc viam mercurius exeat ex corpore. Se carunculas urethræ curaſſe vapore mercurii, ope infundibuli in urethram deducto, & hanc curandi methodum cereis præfert, qui ſemper plus minusve moleſtiæ faciant. SWIETEN.

Ejus & LUD. REN. P. F. le THIEULLIER *an per ſuffitum facilior quam per inunctionem mercurialem morbi venerei curatio.* PARIS 1752. 4. BOEHM.

PHIL. JAC. BORELLUS, Profeſſor Medicinæ. Ejus & HENR. GUIL. SIBECKER diſp. *de ſalivatione artificiali.* MARBURG. 1752. 4. BOEHM.

WOLFG. THOMAS RAU. V. *pag.* 145.

J. B. F. LALLIER. Ejus *inſtruction for uſing M. Darans antivenereal bougies.* LONDON 1753. 8. HALLER.

L. KNORR. Ejus *die über den ſchädlichen mercurium und ſalivation triumphirende Venus, das iſt, naturmäſſige und in der Erfahrung gegründete*

dete Anweisung, wie die Venus- Seuche samt allen ihren Zufällen ohne dem mercurio und salivation zu curiren, dass man auch währender Cur allen seinen Verrichten obliegen könne. LEIPZIG 1753. 8.

DE TORRES, medicus Ducis Aurelianensis. Ejus *lettre à M. Morand sur les effets surprenans du mercure.* PARIS 1753.

Ejus *Lettre à Mr. de Vernage sur la methode de guérir les maladies vénériennes par une preparation de mercure, dont la plus forte dose n'éxcite jamais de salivation.* PARIS 1754. . BOEHM.

JAC. GRAINGER. Ejus *dissertatio de modo excitandi ptyalismum, & morbis inde pendentibus.* EDIMBURG 1754. 4. recusa in HALLERI *collectione practica.* Ita BOEHM.

JAC. CAIRNOAN, Hibernus. Ejus diss. *de morbo venereo.* LUGDUN. Batav. 1753. 4. BOEHM.

JOH. GRASHUIS, medicus Belga. Ejus *epistola ad Maty de facili luem veneream curandi methodo*, quæ in *Journal Britann. a.* 1754. *pour le mois de Juillet & Août* art. IX. pag. 388. inserta est. BOEHM.

FRID. HERM. LUD. MUZELL. V. *pag.* 146.

ALEXANDER MONRO in *Essays and observations physical and literary read before a Society in Edinburg.* EDINBURG. 1754. 8. Vol. V. parte 2. pag. 495. agens de curationibus fortunatis, retulit etiam de verrucis præputium obsidentibus, quas ferro, unguentibus mercurialibus, adstringentibus, escharoticis, & pluribus aliis incassum tentavit; earum tandem unam alteramve filo sericeo ligavit, & suborta inde valida inflammatione, atque instituta ideo antiphlogistica cura, & externe applicatis cataplasmatibus emollientibus, omnes verrucæ fiebant rugosæ, & post octiduum evanuerunt, ita ut nullum maneret vestigium. Inflammationi natæ felicitatem curæ tribuere voluit celeberrimus MONRO potius, quam applicationi emollientium. SWIETEN. V. *pag.* 110.

CAROL. FRID. HUNDERTMARK, Professor Medicinæ. Ejus & CONR. BEGMANN disp. *de mercurii vivi & cum salibus varie mixti summa in corpus humanum vi atque efficacitate* &c. LIPS. 1754. 4. BOEHM.

Ejus program. *de ozæna venerea*, Ibid. 1758. 4. & de remediis tum topicis, tum internis. HALLER.

ALLIES, lithotomus in collegio D. COSMI ad calculum secandum probatus. Ejus est *traité des maladies de l'uréthre contenant l'origine, les progrès, la guérison de plusieurs carnosités, retentions d'urine & la composition des bougies de toute espece.* PARIS 1755. 12. Carunculas non uno loco de fungosis incrementis tunicæ intimæ efflorescere, ut etiam per ostium urethræ prodiisse visæ sint. Evanuisse a morte subsidente natura spongiosa urethræ,

urethræ. Nihil hic cereis potentius, qui utique paulo difficilius ſubeant, cæterum in ſextam hebdomadem carunculas ſupprimant. Eosdem efficere, ut proſtata detumeſcat. Mucum ciere non pus; poſt quatuor etiam horas is humor cereorum uſum ſequitur. Magis efficaces eſſe cereos erodentes, etſi non videantur mucum movere. Acria medicamenta non debere in urethram impelli, quæ in ſanguinem reſumi phthiſinque facere poſſunt. Curationes & noſtri & patris, in quibus catheter difficulter ſubiit, perforata eſt clauſa urethra, curatæ fiſtulæ. Eſt ubi cerei adverſus iſchuriam non valuerint. Temerariam caruncularum per lapidem infernalem eroſionem mortem eſſe conſecutam. Multa exempla fiſtularum urethræ, quæ ter eorum auxilio clauſæ fuerint. Contra balænariorum virgarum in urethra uſum, quæ diſſiliant: plumbum melius eſſe, tamen & ipſum frangi, & cum pars ejusmodi ſpecilli in veſicam illapſa fuiſſet, fruſtra infuſo hydrargyro malum in mortem tranſiiſſe. Cereorum longitudinem debere novem eſſe unciarum & ultra. Ut ii præparentur. Poſſe vi erodente, emolliente, aut ſanante imbui, uti diverſis unguentis ceram temperaveris. Eſſe ubi febris & inflammatio cereorum uſu cogant abſtinere. HALLER.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmſten chirurgiſchen Operationen* &c. in T. II. carunculas exiguas & tamen firmulas reperit. Cereos DARANIANOS nihil peculiare habere; optimos fieri chordis inteſtinalibus tenero linteo obvolutis. Nihil acre admittunt, & emplaſtrum de ranis cum mercurio fere optimum eſt, & aliquando bene tritus mercurius præcipitatus. Mucum trahunt non pus verum. Cereis ſolis homines ſanati, quibus ſemen in veſicam revertebatur. HALLER.

Idem in *vermiſchte Bemerkungen* &c. lignum Guaiacum ad perfectam luis venereæ curam inſufficiens eſſe. BOEHM. V. *pag.* 310.

MOONEY. Ejus *a diſſertation on the nature and cure of the venereal diſeaſes* &c. LONDON 1756. . BOEHM.

THOMAS NEALE. Ejus *practical diſcurſe ont the venereal diſeaſe and the art of blooding*. LONDON 1756. 8. Valde ſpernunt in *Monthly review*. Ita HALLER.

THOMAS, medicus Pariſinus. Ejus *préſervatif ſur les dragées antivénériennes du Sieur Keyſer*. PARIS 1756. . BOEHM.

HENR. MICH. MISSA & GUID. DAN. DESPATUREAUX *E. lui venereæ hydrargyrus camphoratus*. PARIS 1756. 4. recuſ. in HALLERI *collect. pract.* Ita BOEHM.

ANTON. le PECHEUX de la REAUTE' *an exoſtoſi venereæ frictiones mercuriales?* MONSPEL. 1756. 4. HALLER.

D. HAZON. V. *pag.* 156.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. venereus morbus. V. *pag.* 283.

PRYCE

PRYCE OWEN. Ejus *tractatus de mercurio.* EDIMBURG. 1757. . BOEHM.

ANTONIUS de HAEN in *ratione medendi* &c. observationes & adnotationes etiam huc facientes habet. V. *pag.* 140.

JOH. BONA. Ejus *historia aliquot curationum mercurio sublimato corrodente perfectarum.* VERON. 1758. . BOEHM.

CAROLUS FRID. KALTSCMIDT. Ejus & CHRIST. LEBR. ALBERTI disp. *de istis mercurii partibus, quæ imprimis miasma venereum in corpore hærens destruere valent.* JENÆ 1758. 4. BOEHM. V. *vulnera.*

FABRE, chirurgus Parisinus. Ejus *traité des maladies vénériennes.* PARIS 1759. . 1765. . BOEHM. Germanice KOPENHAGEN 1777. 8.

JOS. LIEUTAUD in *précis de la Medecine* &c. hydrargyrum optimum esse luis venereæ antidotum, omni medicationi præferendum. BOEHM.

Idem in *hist. anatom. med.* Vol. V. pag. 91. & 92. in multis cadaveribus syphiliticorum, qui dum viverent dyspnœa laborabant, thymus infarctus, tumescens & putridus inveniebatur. PLENCK. V. *pag.* 151.

DAUMOND. Ejus *dissertation sur une nouvelle manière d'administrer le mercure* &c. prodiit cum *traité de physiol. de* M. JEAN FERAPIE du FIEU, LYON 1760. . Lac asininum laudat ad luem veneream. BOEHM.

J. CHRISTIAN BRUNS. V. *pag.* 171.

JOH. SIG. THEOPH. STOLL, Ratisbonensis. Ejus diss. *de mercurii in solidis corporis humani hærentis noxa.* ARGENT. 1760. 4. BOEHM.

SAMUEL AURIVILLIUS. Ejus GRUFBERG disp. *de spiritu vini mercuriali.* UPSAL. 1760. 4. BOEHM. V. *pag.* 1313.

MICHEL. V. *pag.* 172.

JOH. BAPT. MORGAGNI *de sedibus & causis morborum* &c. in T. II. pag. 194. &c. Celeberrimus MORGAGNI, cujus eruditionem, perspicaciam, & immensos labores, omnes medici mirantur, & sera stupebit posteritas, plures urethras viriles dissecuit, quam forte ullus alius Anatomicus, & testatur, quod illa urethræ vitia, ulcera nempe, erosiones &c., quæ contagiosam gonorrhœam comitantur, vix unquam, aut ne vix quidem conspexerit. Vestigia autem ab antecedente erosione relicta se sæpe vidisse in urethra, lacunarum mucosarum nempe abolitionem, cicatrices in urethra, ejusdem coarctationem, in ipsa lacunarum sede luxuriantis carnis excrescentiam. Pag. 370. 371. celeberrimo VALSALVÆ in mentem venisse, ad curam luis venereæ decocto Guaiaci uti, non aliter, ac thermalibus aquis uti solemus „ dabat primum duas, tresve decocti libras, animadverten-„ do, an facile, & per vesicam, non per intestina, aut cutim, ut aliquan-

„ do, redderetur. Nam si non facile, aut si per has duas exiret vias, de-
„ sistebat. Sin facile, & tantum per urinæ vias, prodiret, postridie pon-
„ dus, & sic magis magisque in dies, augebat; donec perveniret ad libras
„ decem. Sic multum citoque proficiebat, ut aliquando intra tres, haud
„ amplius, dies vetusta ulcera sanari, gummata deprimi, conspexerit." Hac methodo & ipse Morgagni in ulceribus venereis usus est cum felici successu. SWIETEN. V. *pag.* 77.

GUILIEMUS BROMFIELD. Ejus *observations sur le solanum avec des remarques sur l'usage de la Sale pareille du mercure & de ses préparations.* PARIS 1761. BOEHM.

Idem in *chirurgical observations and cases.* LONDON 1733. 8. ut HALLERUS habet, sed forte per errorem typi, loco 1763. Germanice versum & auctius prodiit LIPSIÆ 1774. 8. In T. II. agit de carunculis, cereis &c. Confer *pag.* 121.

ANDR. LEVRET in *l'art des accouchemens* &c. pag. 257. ab exiguis etiam frictionibus mercurialibus infantes brevi hydropicos fieri & perire. PLENCK (h). V. *pag.* 1177.

ANTONIUS de STÖRCK in *anno medico secundo* &c. pag. 221. &c. gonorrhœa per adstringentia suppressa, exulceratum fuisse umbilicum, & eandem ibi prodiisse materiem, quæ antea per urethram exstillaverat. Efficaciam decocti Zarzæparillæ in lue venerea suis quoque observatis practicis confirmat, & quandoque illud decoctum aliis remediis, quæ tentaverat, longe efficacius deprehendit. Ita SWIETEN. Confer *pag.* 161.

Idem in *libello secundo de cicuta* &c. pag. 169. cicutæ usum insigniter profuisse in lue venerea, quæ nec salivationi, nec aliis remediis mercurialibus, nec decoctis cesserat ullo modo. Ulcera venerea, tibiæ os utrumque cariosum in juvene 19. annorum, cui remedia antivenerea cujuscunque generis nocuerunt, fomento cicutæ, & interne dato ejusdem extracto cum larga copia decocti radicis bardanæ superavit.

Idem in *libello, quo continuantur experimenta* &c. pag. 117. & 123. pulcherrimis experimentis evicit, aconitum ipsum morbis venereis curandis servire: sex granis extracti aconiti addit totidem grana mercurii dulcis, & cum tribus drachmis sacchari albi confecit pulverem, cujus drachmam mediam dedit ter de die, superbibendo jusculum vel infusum quodcunque. Usu hujus remedii curavit in fœmina 40. annos nata tophos venereos exulceratos, & ulcera faucium, veli palati, uvulæ; quæ partes a viru venereo exesæ ita recreverunt, ut ægra optime deglutiverit, & voce distincta potuerit loqui. Ita SWIETEN. Confer *pag.* 1026.

Idem

(h) *Doctr. de morb. vener.* pag. 151.

Idem in *medicinisch-practischer Unterricht* &c. agit etiam de lue venerea. V. *pag.* 161.

Joh. Sografus in *theoria lymphæ* &c. bubones venereos jubet excidere. Haller. V. *pag.* 1429.

Joseph. Quarin in *tentam. de cicuta* &c. profuisse etiam in lue venerea. V. *pag.* 1028.

Jac. Reinbold. Spielmann, Professor Medicinæ Argentoratensis. Ejus & Joh. Fr. Ehrmann diss. *de hydrargyri præparatorum internorum in sanguinem effectibus.* Argentorati 1761. 4. Boehm.

Keyser, medicus Parisinus. Ejus *methode pour l'administration de ses dragées dans le traitement des maladies vénériennes.* Paris 1762.

Ejus *examen d'un livre, qui a pour titre: parallele des differentes methodes de traiter la maladie vénérienne.* Paris 1765. Boehm.

Maximil. Locher, medicus Vindobonensis, in nosocomio *St.* Marci physicus ordinarius, vir egregius, obiit anno 1768. Ejus *observationes practicæ circa luem veneream, epilepsiam, & maniam.* Viennæ 1762. 8. Absque salivatione octo annorum spatio curavit 4880. lue venerea laborantes sola solutione sublimati corrosivi in spiritu frumenti semel rectificato. Ita Swieten.

Ant. Croon. Ejus *tractatus de lue Americana, ac omnium tutissima medendi methodo.* Melit. 1762.. Boehm.

Boissier. Ejus *epistola ad Comitem Roncallum a.* 1762. scripta prodiit cum tractatu J. Calvi, Professoris Medicinæ Pisani, *de medicamentis pro nosocomiorum levamine moderandis.* Pisis 1763.. In ea epistola dulcamaram fere omnibus antivenereis præfert. Boehm.

Rud. Aug. Vogel, Professor Medicinæ. Ejus & Joh. Ernest. Wichmann disp. *de insigni venereorum quorumdam virtute medica.* Gotting. 1762. 4. Boehm.

Henr. Bass, Professor Halensis. Ejus *tractatus de morbis venereis.* Francof. & Lips. 1763. 8. Boehm.

Ant. Augustini. Ejus *stranguria, quæ venerea dicitur, aliquando mercurii esse potest effectus.* Venet. 1763.. Boehm.

Le Begue de Presle, celeber Facultatis Parisinæ medicus. Ejus *memoire pour servir à l'histoire de l'usage interne du mercure sublimé corrosif dans les maladies vénériennes.* La Haye 1763. 8. Cum successu se adhibuisse solutionem sublimati corrosivi in spiritu vini Gallici factam, quadrupla aquæ tepidæ copia dilutam: viginti autem grana sublimati corrosivi soluta erant in libris duabus spiritus vini, quæ miscela certe externa applicatione

tione non potuit nocere verrucis venereis, nimis irritando. Bis de die lavabantur hoc remedio anus & perinæum, quæ loca obſeſſa erant verrucis. Poſt decem dies omnes verrucæ diſparuerunt. SWIETEN.

Ejus *obſervations ſur l'uſage interne du colchique d'automne, du ſublimé corroſif, de la feuille d'oranger, du vinaigre diſtillé* &c. LA HAYE & PARIS 1764. 8. BOEHM.

DE REYNAL, olim chirurgus caſtrenſis Gallicus. Ejus *methode reſolutive de guérir la verole.* PARIS 1763. 8. BOEHM.

GEORG. ARNAULD. Ejus *plain and eaſy inſtructions on the diſeaſes of the bladder and urethra.* LONDON 1763. 12. Gallice AMSTERDAM vel PARIS 1764. 12. Cereos valde laudat, quos venales proponit. Carunculas ſæpe in capite gallinaginis, alibi tamen etiam per totam urethram reperiri, huic malo ſolos mederi cereos. Exempla fiſtularum iisdem cereis curatarum. Ut tirones cereos ſubire diſcant. HALLER. V. *pag.* 835.

FRANCISCUS BOISSIER (idem forte qui *pag.* 1613.) de SAUVAGES in *noſologiæ methodicæ* &c. T. II. pag. 401. gonorrhœæ non venereæ ut a venereis diſtinguantur: nempe non diu durant, mox fluunt, mox ceſſant, mulierem concumbentem non inficiunt, & ut plurimum ſua ſponte morbo, a quo oriuntur, curato, evaneſcunt; pag. 490. protuberantia abdominis in viro ſyphilitico hydrargyroſi, & unguento Neapolitano abdomini ſepties inuncto ſublata; pag. 549. ab uſu decocti ſtipitum dulcamaræ quandoque bubones venereos latentes evolvi. Tumor prægrandis, carcinomatoſus, exulceratus, in muliere venerea uſu mercurii imminutus nec ſanatus, ut exſcindi debuerit. Tumores duo in mamma puellæ dudum venereæ ſpiritu antivenereo poſt tres menſes ſuperati; pag. 799. a ſuppreſſa imprudenter gonorrhœa in quadragenario ulceribus pudendorum a multis retro annis laborante nata extremitatum paralyſis, quam ſemicupium ex aqua liquore ſaturni dealbata a chirurgo ſuaſum in paraplexiam mutavit: fruſtra hic hydrargyroſis & ſublimati corroſivi ſolutio per duos menſes fuerunt tentata. PLENCK. V. *pag.* 139.

WILLIAM FORDYCE, chirurgus militaris, in *medical obſervat. and inquiries by a Society of Phyſicians in London.* LONDON 1763.. Germanice ALTENBURG 1769. 8. in T. I. pag. 149. &c. plures recenſet caſus lue venerea laborantium, qui inſignem utilitatem perceperunt ab uſu decocti Zarzæparillæ; imprimis ad ſedandos dolores nocturnos, oſteocopos, a lue venerea ortos. Monet, eligendam eſſe Zarzaparillam, quæ nec ætate vires perdiderit, nec teredinibus exeſa, nec humiditate, aut aqua marina (in itinere), corrupta fuit. Pag. 155. recenſet caſum hominis, qui, infeliciter curatus a gonorrhœa, glandis coronam cancris venereis & verrucis

cis obsitam habebat undique: meraco decocto Zarzaparillæ potato emendabantur quidem cancri venerei, sed non cedebant integre; eos demum repetitis frictionibus mercurialibus consumsit, & superstites tamen verrucas communi caustico delevit. Atque ideo lapidis infernalis usum commendat, ubi, post deletum per medicamenta antivenerea contagium, verrucæ rebelles manent: emollienti fomento citam escharæ mortuæ separationem promovet, &, siquid supersit de verruca, novo attactu lapidis infernalis tollit. SWIETEN.

PETR. IMMAN. HARTMANN. V. *pag.* 1029.

JOH. FRIDER. KNOLLE. V. *pag.* 584.

J. CHRIST. HENNIKEN. V. *pag.* 184.

THOMAS GATAKER. Ejus *observations on venereal complaints and on the method recommended for their cure.* LONDON 1764. 8. BOEHM.

Ejus *Essays on medical subjects* &c. V. *pag.* 1025.

AUG. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

Parallele des differentes methodes de traiter la maladie vénérienne. AMSTERD. 1764. . BOEHM.

GABR. FRANC. VENEL, Professor Medicinæ Monspeliensis. Ejus & JAC. FRANC. DRILHON *de innocentia, sufficientia, utilitate, præstantia hydrargyrosis ex compositis mercurialibus salinis intus exhibitis, in curatione morborum venereorum.* PISCENIS. 1764. 4. BOEHM.

JOH. FRID. CLOSS. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* TUBING. 1764. 4.

MICHAEL CONRAD. DELLEBROUCK, Leodius. Ejus disp. præside JOH. GEORG. MENN *de lue venerea.* COLONIÆ 1764. 4.

VINCENTIUS PASQUINELLI. V. *pag.* 189.

ROYER (chirurgus olim castrensis. Ita BOEHM). Ejus *instruction pour l'administration des lavemens antivénériens.* PARIS 1765. 8. Hydrargyro morbum venereum ita conatur superare, ut per lotiones injiciat. HALLER.

Ejus *lettre à M.... sur une brochure anonyme, portant titre: parallele des différentes methodes de traiter la maladie vénérienne.* PARIS 1765. 8. BOEHM.

Ejus *dissertation sur une nouvelle methode de traiter les maladies vénériennes par les lavemens.* PARIS 1767. 8. Testimonia certarum curationum producit, quæ suo medicamento debeantur. De modo utendi accurate, tantum ut scriptionem taceat. Ita HALLER.

Ejus *lettre à Mr. J. J. Gardane.* BOUILLON 1770. 8. BOEHM.

Ejus *nouvelles obſervations faites dans les hopitaux militaires de la marine pour conſtater la ſûreté & l'efficacité des lavemens antivénériens.* PARIS 1771. 8. Contra D. GARDANE ſuum inventum tuetur, & numeroſos felicium curationum teſtes producit. HALLER.

HENR. FRID. DELIUS. V. *pag.* 137.

JONATH. WATHEN, chirurgus Londinenſis. Ejus *practical obſervations concerning the cure of the veneral diſeaſe.* LONDON 1765. . BOEHM.

FRANC. ROUX, Maſſilienſis. Ejus diſſ. *de tragearum antivenerearum præſtantia.* MONSPEL. 1765.. BOEHM.

JOSEPH. VERGELI de VELNOS. Ejus *diſſertation ſur un nouveau remede antivénérien vegetal.* PARIS 1765. 8. 1768. 8. BOEHM.

J. ELIAS LEO HIRSCHEL. V. *pag.* 1030.

A lettre from M. Kayſer to Jon Wathen in anſwer to his pamphlet intitled practical obſervations on the veneral diſeaſe. LONDON 1765. 8. HALLER.

J. JAC. PLENCK. V. *pag.* 1031.

Ejus porro *doctrina de morbis venereis.* VIENNÆ 1779. 8. Germanice vertente F. de WASSERBERG. Ibid. 1780. 8. Prælectiones ſuas Academicas noſter hic exhibet. Omnia morbi venerei ſymptomata, eorumque curationem ſyſtematico ordine percurrit. In præfatione ſuum mercurium gummoſum iterum enixe commendat. Proprias etiam obſervationes aliquas in notis adjecit.

JAUBERTHOU, chirurgus Pariſinus. Ejus *traité des maladies vénériennes.* PARIS 1766.. BOEHM.

FROUSSARD, medicus. Ejus *lettre à Mr. Royer ſur les bons effêts de ſes lavemens antivénériens.* PARIS 1766. 12. Ita BOEHM. Parvo libello commendat, & nonnullis curationibus confirmat efficaciam clyſterum antivenereorum ROYERI. Ita HALLER.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN. V. *pag.* 1161.

JOH. MICH. HOFFMANN, nunc medicus Francofurtenſis. Ejus diſp. *de mercurii ſublimati virtute in affectibus cutaneis.* ARGENTOR. 1766. 4. BOEHM.

Le FRANC. V. *pag.* 194.

GEORG. CHRISTIANOPULO, medicus. Ejus *deſcriptio hiſtorica mor borum graviſſimorum maxime difficilium, nunc interno mercurii ſublimati corroſivi uſu feliciter ſanatorum.* BRIXIÆ 1767.. BOEHM.

NICOLE, chirurgus Gallus. Ejus *lettre à Mr. Morand, fils, ſur un remède antivenerien, dans lequel il n'entre point de mercure.* PARIS 1767. . Remedium absque mercurio, quem tamen omnibus

bus ejus medicamentis inesse MERGES probat, possidere gloriatur. BOEHM.

DUVICQ, medicus. Ejus *sur l'usage d'un reméde specifique anti-vénérien, dans lequel il n'entre point de mercure.* PARIS 1767. . BOEHM.

De PASTEL in *opusculis* PARIS 1767. . remedium quoddam non mercuriale laudat. BOEHM.

NATAL. JOSEPH. PALLUCCI in *saggio di nuove osservazioni* &c. fuse de lue venerea, ejusque origine symptomatibus, & curatione agit. Morbum esse antiquissimum. Argumenta ASTRUCI non magni esse ponderis. Varia ARETÆI, PAULI ÆGINETÆ, & CELSI loca adducit, ut suam tueatur sententiam. Historiæ aliquot ægrorum lue venerea laborantium. V. *pag.* 1438.

BELLET, medicus Regis GALLIÆ. Ejus *expositions des effets d'un nouveau reméde denommé syrop mercuriel.* PARIS 1768. . 1770. . BOEHM.

ANTONIUS CANESTRINI. V. *pag.* 1033.

HERZOG. Ejus diss. *de morbo articulari speciatim venereo.* HELMSTADT 1768. 4. PLENCK.

CHRISTOPH. HUBER, Hungarus Posoniensis. Ejus disp. *de lue venerea.* WIEN 1768. 8.

ÆGIDIUS KAISIN, Leodiensis. Ejus disp. *de gonorrhæis.* WIEN 1768. 8.

De HORNE, medicus Metensis. Ejus *examen des principales methodes d'administrer le mercure pour la guérison des maladies vénériennes.* LONDON & PARIS 1769.. BOEHM.

WYNOLD MUNNICK, Jouro-Frisius. Ejus diss. *de lue venerea ejusque præcipuis auxiliis, inter quæ Ill. Swietenii & Cl. Plenckii remedia potissimum examinantur.* LUGDUN. Batav. 1769. 4. BOEHM.

SNOWDEN WHITE. Ejus disp. *de ulcusculis venereis.* EDINBURG 1769. 8. HALLER.

AUGUST. SCHAARSCHMIDT. Ejus *kurzer Unterricht von den venerischen Krankheiten.* BERLIN 1770. 8. Aphorismi tironum in gratiam ex variis ac prolixis tractatibus concinnati. Patet igitur eos ab auctore solis prælectionibus Academicis destinatos, cum sine viva magistri voce parum intelligi a tironibus possint. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 14. *Band.* 2. *Stück.* pag. 514.

BOUR-

Bourru, medicus Facultatis Parisinæ. Ejus *l'art de se traiter soi-même dans les maladies vénériennes*, sine nomine auctoris prodiit Paris 1770. Boehm. Germanice Leipzig. 1775. 8.

J. Jac. Gardane, medicus Parisinus. Ejus *recherches pratiques sur les différentes manieres de traiter les maladies vénériennes.* Paris 1770.. Boehm. Germanice Augsburg 1771. 8. Varias circa luem veneream curandam methodos, earumque commoda & incommoda recenset. Multæ etiam bonæ adnotationes practicæ occurrunt. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 1. *St.* pag. 199.

Reflexions sur une brochure, intitulée: examen des nouvelles methodes d'administrer le mercure pour la guerison des maladies vénériennes &c. inserées dans la nouvelle édition des effêts du syrop mercuriel de Mr. Bellet. Paris 1770.. Boehm.

Poupe'e des Portes. V. *pag.* 208.

Dissertation sur la nature de l'esprit de nitre dulcifié rélativement à la dissolution du mercure &c. Londres & Paris 1770.. Boehm.

Guil. Threlfal. Ejus disp. *de testiculi post inflammationem veneream tumore.* Edinburg 1770. 8. Haller.

Lud. Gottfr. Klein in *interprete clinico* &c. tit. venereus morbus. V. *pag.* 283.

P. Marges, chirurgus. Ejus *examen & analyse chymique des différens remédes, que Mr. Nicole met en usage pour le traitement des maladies vénériennes.* Paris 1771.. Boehm.

J. Aikin. V. *pag.* 1034.

Christoph. Henr. Schobelt, medicus. Ejus *Betrachtung über die Cur der venerischen Krankheiten, wie solche von unsern Chirurgen wider Vernunft und Erfahrung sehr fehlerhaft und schädlich pflegt unternommen zu werden; mit einer allgemeinen Vorerinnerung von der Arzneywissenschaft, den Arzten und Afterärzten. Nebst einem Anhang von einem inveterirten Saamenflusse.* Magdeburg und Leipzig 1771. 8.

Michael Frid. Boehm, Argentoratensis. Ejus *diss. inaug. sistens varias syphilidis therapias.* Argentorati 1771. 4. In hac egregia & magno cum labore conscripta dissertatione uno quasi intuitu medicamenta omnia ad morbum venereum ab auctoribus aliis laudata, aliis rejecta conspici possunt. Auctores etiam noster quamplurimos tum ex ipsa Astrucii novissima (*) editione tum ex collectione Luisini, tum denique nuperrimos allegavit.

Gerar-

(*) *De morbis venereis libri* IX. Paris. 1740. 4. 2. vol.

Gerardus v. Swieten in *commentar.* T. V. qui prodiit a. 1772. fuse agit de lue venerea. V. *pag.* 123.

Franc. Jacobi, medicus. Ejus *descriptio methodi mercurium sublimatum corrosivum tutius copiosiusque exhibendi.* Monasterii Westphalorum 1772. 8.

Peter Bierchen. V. *pag.* 574.

Pieter van Esch. V. *pag.* 226.

Andreas Duncan. Ejus *Abhandlung von der Wirkung und dem Nutzen des Queckfilbers in der venerischen Krankheit. Aus dem Englischen.* Frankfurt und Leipzig 1773. 8. Editionem Anglicam ignoro.

J. C. Schreiber, Medicinæ & Chirurgiæ doctor. Ejus *verschiedene kurze physikalisch- philosophisch- und medicinische Betrachtungen über alle Arten der venerischen Krankheiten.* Erlang 1772. 8. Berlin 1775. 8. 1776. 8.

Joh. Christian. Hesse. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* Erford. 1772. 4.

Pressavin. Ejus *traité des maladies vénériennes.* Geneve 1773. 8.

William Cribb. Ejus *considerations on the use of injections in the gonorrhœa.* London 1773. 8. Gonorrhœam esse morbum inflammatorium, hinc & externe curam antiphlogisticam debere institui, quousque inflammatio sævit.

William Adams. V. *pag.* 502.

Joh. Clemens Tode. Ejus *vom Tripper, in Ansehung seiner Natur und Geschichte.* Kopenhagen 1774. 8. Omnia ad vivum a nostro resecta, ac tam perspicue proposita sunt, ut nemo forte fuerit, qui lectione hujus operis doctior non evadat. Ad curationem gonorrhœæ non gravis, de qua hic solum agit, requiri, ut primo inflammatio tollatur, deinde materiæ gonorrhœicæ effluxus procuretur, ac tandem partes laxæ roborentur. Optandum vero esset magnopere, ut auctor & perspicacissimus, & oportunitate optima non destitutus vellet etiam difficiliorum circa hunc morbum casuum observationes una cum sua de his sententia evulgare. Richter.

Ejus *nöthige Erinnerung für Aerzte und Kranke, die den Tripper heilen wollen.* Ibid. 1777. 8. In hoc tractatu novam & opinioni hactenus vulgo receptæ contrariam sententiam adfert. Scilicet: gonorrhœam nihil habere commune cum morbo venereo, sed a miasmate quopiam, quod singularis sit naturæ, eam oriri. Ita celeb. Richrer (i), qui suas

(i) In *chirurg. Bibl.* 4. *Band.* 3. *St.* pag. 505.

hinc inde animadversiones interposuit, non contradicendi causa, ut ipse ait, sed maxime ideo, ut auctor ad constabiliendam novis fundamentis suam sententiam magis excitetur.

Idem porro ex Gallico vertit & notas adjecit *Fabre von der Erkenntniss und Kur der venerischen Krankheiten.* Ibid. 1777. 8. V. *pag.* 240.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

M. E. BLOCH in *medicinische Bemerkungen* &c. pag. 151. lues venerea lactatione in infantes propagata; pag. 181. dolores nocturnos non in omnibus ægris morbo venereo laborantibus observari. PLENCK. V. *pag.* 230.

JESSE FOOT. Ejus *a critical enquiry into the ancient and modern manner of treating the diseases of the Urethra, wiht an improved method of cure.* LONDON 1774. 8. Germanice ALTENBURG 1777. 8. Inutilis compilatio de morbis urethræ venereis, nempe crambe recocta opinionum, ac methodorum medendi antiquarum. Ita RICHTER. Spernit & celeberr. TODE (k).

Bosc de la ROBERDIERE. V. *pag.* 238.

CEZAN. Ejus *manuel antisyphilitique, ou essay sur les maladies vénériennes.* PARIS 1774. 8.

N. D. FALK, medicus. Ejus *Abhandlung über die venerischen Krankheiten. In drey Theilen. Mit Kupfern. Aus dem Englischen nach der zweyten Ausgabe übersetzt.* HAMBURG und KIEL 1775. 8. (Editionem Anglicam ignoro). Salivationem rejicit. Morbum venereum topicum calomele, universalem sublimato mavult curare. Diætetica etiam immiscet; etiam doctrinam moralem, ut homines a turpi scelere deterreantur. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 2. *St.* p. 475.

Ejus *von dem Queckfilber und dessen Kräften, bey verschiedenen Krankheiten* ex Anglico versum prodiit LIPS. 1777. 8.

J. WILH. MÖLLER. Ejus *Abhandlung vom Einspritzen, als einem Mittel zur Verkürzung der Cur des Trippers* reperitur in *den Abh. und Beobacht. aus Ag. von einer Gesellsch. von Aerzten in Hamburg.* HAMBURG 1775. 8.

CHRIST. JOH. BERGER in *Christiano - Albertina* &c. casum etiam singularem huc facientem recenset: dysuria & alia gravia symptomata a tumore testiculi sinistri oborta mercurio, ob gonorrhϾ vestigia, applicato brevi quidem sublata, at noctes insomnes, urinaque, qualis antea erat, spumosa

(k) In *medicinisch - chirurgisch. Bibl.* 5. *Band.* 2. *St.* pag. 335.

mosa cum copioso & quasi farinaceo sedimento remansit; successerunt flatus insolito more de urethra post missam urinam, sine dolore tamen, prodeuntes, quos febris superveniens colicis doloribus stipata sustulit; hac brevi mitigata, testiculi illius indurati iterum dolor, tumor; hoc tumore post paucos dies evanescente, iterum flatus de urethra. Ludentibus ita symptomatibus, consulere medicos extraneos visum erat, imperata interim diæta, & potu theato cum melle, ac copioso lactis sero, externe sacculis ex herbis discutientibus: atque his solis tentatis sanitas citra opinionem restituta. RICHTER. V. *pag.* 963.

PIERRE l'ALLOUETTE, medicus, & eques Ordinis Reg. S. Mich. Ejus est *nouvelle methode de traiter les maladies vénériennes par la fumigation; avec les procès verbaux des guérisons operées par ce moyen.* PARIS 1776. 8. Methodum curandæ per suffumigia luis venereæ sepultam præco excitavit, eamque, aliarum omnium contemptor, edicto regio evulgavit. RICHTER.

THOMAS BAYFORD. Ejus *von den Wirkungen des Einspritzens in der Harnröhre, nebst dem Gebrauch und Misbrauch dieses Mittels.* ALTENBURG 1777. 8. An idem qui *pag.* 197.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

TUBB. Ejus *medicamenta circa methodum luis venereæ curandæ.* UPSALÆ 1777. PLENCK.

IGNATIUS WOLFF. Ejus *diss. inaug. de morbis urethræ.* WIEN 1777. 4. Utilis dissertatio.

FRANC. JOSEPH. KERN. Ejus diss. *de infallibili remedio prophylactico syphileos.* FRIBURGI 1777. 8. Alcali causticum, sive lixivium saponarium, tantæ aquæ copia dilutum, ut si ore recipiatur, & gargarisando iterum ejectum illud obrigescere faciat, ac mucum una secum absque irritatione abripiat, præstantissimum esse remedium, quo post suspectum concubitum a periculosissimis ultricis mali insidiis præmuniare. Partes genitales spongia eodem lixivio turgida jubet paulo post contactum abluere tamdiu, donec eædem partes obrigescere & leviter dolere inceperint. Hoc idem lixivium etiam in urethram & vaginam injici suadet.

JOH. MICHAEL GALL, Wylanus Würtembergensis. Ejus *diss. inaug. sistens criticen prophylaxeos syphilidis.* FRIBURGI 1777. 8.

JOSEPHUS XAVERIUS REHMANN, medicus. Ejus *aphorismi de cognoscenda & curanda lue venerea.* FRIBURGI 1778. 8.

HAUSMANN. Ejus diss. *de morbis venereis larvatis.* GÖTTING 1778.. PLENCK.

(Nunc primum novissima, quam solicite quæsiveram (vide *pag.* 1599. nota (f) ASTRUCII *de morbis venereis* in novem libros distribuit operis editio VENET. 1760. 4. 2. vol. in manus mihi venit. In ea aucta editione plusculos auctores reperio, qui in hac mea, jam præło elapsa, collectione desiderantur. Hos igitur, cum hic non potuerim, ad finem inter addenda locabo).

VENTOSITAS SPINÆ. Vide *spina ventosa.*

VESICANTIA SIVE VESICATORIA.

(Hi quoque auctores ex sola HALLERI *Bibliotheca chirurgica* collecti, paucis exceptis.)

ARETÆUS in *diut. cur.* L. I. cap. 4. ad vesicas excitandas cantharidibus primus usus est. Vide *pag.* 291.

AETIUS in L. II. de cantharidibus agit, quarum alas & pedes rejicere jubet, ex præceptoris consilio. V. *pag.* 265.

LEONHARDUS FUCHS in *paradoxis* L. I. cantharides, ad Græcorum sensum, integras jussit adhibere. V. *pag.* 683.

JOH. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universale* &c. L. V. agit etiam de vesicatoriis. V. *pag.* 10.

PETRUS PAULUS MAGNUS. V. *pag.* 1500.

MICHAEL GAVASSET. V. *pag.* 590.

HERCULES SAXONIA, Professor Patavinus, inde Bononiensis. Ejus *de phœnigmorum, quæ vulgo vesicatoria appellantur, & de theriacæ usu* &c. PATAV. 1591. 4.

Ejus *de phœnigmis L. III. quibus agitur de universa rubificantium natura deque differentiis omnibus atque usu* &c. PATAV. 1593. 4. Valde laudat vesicatoria & sinapismos in malis nervorum, hydrope, melancholia &c. Usum medicamentorum vesicas cientium, quæ obsoleverant, etiam ad malignarum febrium curationem pestisque, revocavit, adjuvante etiam HIE-

HIERONYMO MERCURIALI. Palinodiam cecinisse, TERILLUS. Confer *pag.* 362.

ALEXANDER MASSARIA. Ejus *de abusu medicamentorum vesicantium, & theriacæ in febribus pestilentialibus.* PATAV. 1591. 4. Contra SAXONIAM. Vesicatoria in febribus pestilentibus defendit auctoritatibus potius quam experimentis.

Ejus *disputatio secunda apologetica.* VICENTIÆ 1593. 4. Contra SAXONIAM. V. *pag.* 384.

JOSTERIUS de JOSTERIIS, Bassanensis. Ejus *admirationes medicæ ex doctrina* GALENI *& aliorum.* VENET. 1596. 4. De vesicantium usu promiscue in morbis omnibus. Intra viginti annos, quibus peregre abfuerat, novum medicandi genus VENETIIS invaluisse. Vesicas cientia medicamenta male in morbo calido adhiberi, quæ calefaciant. Temere sperari causam mali in bullas secessuram. Cucurbitulas minus nocere.

BERNARDINUS CAIUS. Ejus disp. *de vesicantium usu.* VENET. 1606. 4. Contra eorum usum.

DOMINICUS TERILLUS, Venetus, sculptoris filius. Ejus *de vesicantibus dilucidatio ac aretologia.* VENET. 1606. 4. Contra B. CAII librum, cujus singula argumenta ex ordine proponit & refutat. Neque tamen ad propria provocat experimenta, sed ad medicos innumeros Venetos & Patavinos, qui vesicatoriis utantur. Veteres etiam phœnigmis usos esse, & vesicas trahentibus medicamentis, quæ inter vesicans CRITONIS.

LÆLIUS a FONTE in disp. *de vesicantium usu* de vesicantibus oppositas opiniones expendit, & fere ampliat. HALLER (a). V. *pag.* 434.

LAZARUS RIVERIUS. V. *pag.* 737.

HIPPOLYTUS OBICIUS, Ferrariensis, eques, medicus Venetus, inde Bellunensis. Ejus *epistola adversus vesicantia cum decem decisionibus ad singula capita Bernardi Caii.* VENET. 1618. HALLER (b).

DOMINICUS GALVANI, V. *pag.* 592.

JOHANNES COLLE in *Cosmetore Mediceo* &c. V. *pag.* 19.

TIBERIUS MALFI. V. *pag.* 20.

THOMAS WILLIS, Professor Medicinæ Oxoniensis, postea celebratissimus medicus Londinensis, qui circa medium XVII. seculum potissimum floruit. Ejus *opera omnia* jam GENEVÆ 1646. prodierunt. In *pharmaceutices* Parte II. caput occurrit de vesicatoriis. Ita de HAEN. Confer *pag.* 703.

GUIDO PATINUS. V. *pag.* 1504.

OLAUS

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 400. (b) Ibid. pag. 374.

OLAUS BORRICHIUS in *Actis Hafniens. Vol.* III. IV. *obs.* 8c. cantharides non acida, sed alcalina principia ad ignem fundere. V. *pag.* 30.

TARDUCIO SALVI in *ministro del medico* &c. agit etiam de vesicatoriis. V. *pag.* 31.

JOH. GROENEVELT. Ejus *de tuto cantharidum usu L.* LONDON 1698. 8. 1707. 8. Anglice vertente J. MARTIN. Ibid. 1706. 8. Potius ad clinicen pertinet. Accusatus ob propinatas cantharides, etiam carceri addictus fuerat. V. *pag.* 455.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de cantharidibus.* JENÆ 1717. 4. V. *pag.* 34.

DANIEL LUDOVICUS. V. *pag.* 36.

AUGUSTINUS HENRICUS FASCHIUS, Professor Jenensis. Ejus disp. *de vesicatoriis.* JENÆ 1673. 4.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de cantharidibus.* FRANCOF. ad VIADR. 1687. 4. V. *pag.* 703.

J. DAN. GEYER. Ejus *thargelus Apollini sacer.* FRANCOF. 1687. 4. Agit de cantharidibus.

JACOBUS SINIBALDI, Professor Romanus. Ejus *Apollo bifrons medicas & amœnas dissertationes latino & etrusco sermone exponens.* ROMÆ 1690. 4. Huc pertinet dissertatio contra vesicantium abusum: veteres Græcos iis non usos. Non convenire nisi veris febribus malignis, quæ sint cum humorum coagulatione conjunctæ; humores enim dissolvere.

GERARD SERMES in *Kortbondige verklaaring* &c. agit etiam de medicamentis vesicas cientibus. V. *pag.* 1019.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. Parte I. cap. 33. de vesicatoriis. V. *pag.* 305.

GEORG. DETHARDING. Ejus disp. *scrutinium medicamentorum vesicatoriorum.* ROSTOCK 1713. 4. V. *pag.* 468.

J. FRIDER. ORTLOB. Ejus disp. *de vesicatoriis.* LIPS. 1694. 4. V. *pag.* 653.

GEORG. BAGLIVIUS in *dissertationibus* &c. est diss. *de vesicantium usu & abusu*, quibus medicamentis noster valde infensus erat. Nonnullis annis frequentiores a vesicatoriis gangrænas supervenire. V. *pag.* 1047.

FRID. HOFMAN. Ejus disp. *de vesicatoriorum præstantia in Medicina.* HALÆ 1727. 4.

Ejus

Ejus dissertatio *de vesicantium & fonticulorum circumspecto in Medicina usu*, reperitur in *opusculis medico-practicis*. HALÆ 1736. 4. V. *pag*. 324.

FERDINANDUS SANTANELLI. Ejus diff. *de vesicantibus* est in novo diario *Galeria di Minerva*. VENEZIA 1696. fol.

J. HENR. STARCK. V. *pag*. 71.

MATTHÆUS GEORGI. Ejus *parere intorno ai vesicatori*. GENOVA 1699. 8. 1706. 8.

CAR. FRID. SCHWEIKER. Ejus disp. *de vesicatoriis*. FRANEKER 1701. 4.

GERH. HERM. CRATER. Ejus disp. *de vesicatoriorum usu & abusu*. ERFORD. 1701. 4.

J. PHILIPP. NENTER, Professor Argentoratensis ex schola Stahliana. Ejus disp. *de vesicatoriorum usu*. ARGENT. 1704. 4.

DOMINIC. MISTICHELLI in *trattato dell' apoplessia* &c. L. II. agit etiam de vesicatoriis. V. *vulnera capit*.

ANTONIUS VALISNIERI. V. *pag*. 1048.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg*. Parte II. cap. 20. de vesicatoriis. V. *pag*. 82.

MICHAEL KIRCHDORF. Ejus disp. *de cantharidibus*. REGIOMONT. 1711. 4.

J. CONR. BARCHUSEN. V. *pag*. 87.

JOHANNES FREIND. V. *pag*. 90.

G. WHITAKER. Ejus disp. *de cantharidibus*. LEID. 1718. 4.

FR. RONCAL. PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de cantharidibus. V. *pag*. 93.

JANUS PLANCUS (sive JOH. SIM. BIANCHI). Ejus *de' vesicatori dissertazione*. VENEZ. 1746. 8. Contra horum usum.

Ejus cum titulo J. B. GISMONDI *lettera intorno una poscritta, che contiene note critiche sopra la diss. de' vesicatori*. V. *pag*. 1287.

ABRAHAM VATER. Ejus disp. *de vesicatoriorum ad domandas febres malignas efficacia confirmata*. WITTEBERG 1742. 4. V. *vulnera*.

CHRISTIAN. GOTTFRIED STENZEL. Ejus disp. *de cantharidibus prosperæ adversæque valetudinis*. WITTEB. 1740. 4.

Ejus *de cantharidum & his similium medicamentorum calculis compactis atterendis minus parium virtute*. Ibid. 1741. 4.

Ejus *de cantharidum externo usu imprudentum prudentumque asylo medicorum*. Ibid. 1744. 4. V. *pag*. 1481.

J. Storch. V. *pag.* 1153.

Ant. Pacchionus. In editione *operum* Rom. 1741. eſt ejus diſſertatio de veſicantium in multis morbis noxa. V. *pag.* 1423.

Joseph. Philipp. Salomon. V. *pag.* 704.

Andr. Elias Büchner. Ejus diſp. *de veſicatoriorum ad exanthemata a nobilioribus partibus avocanda efficaci uſu.* Halæ 1758. 4.

Ejus *de veſicatoriorum parti dolenti applicatorum uſu ſalubri & noxio.* Halæ 1765. 4. V. *pag.* 479.

Joseph. Volpini. Ejus *opere fiſico-mediche.* Parma 1727. 4. Etiam contra veſicas trahentia medicamenta.

J. Jac. Bacmeister. Ejus diſp. *de veſicatoriorum in medicina uſu.* Halæ 1727. 4.

Herm. Paul. Juch. Ejus diſp. *de medicamentorum veſicatoriorum agendi modo eorumque uſu.* Erford. 1745. 4. V. *pag.* 1157.

Bryan Robinso . Ejus *animal œconomy.* Lond. 1732. 8. 1738. 8. Contra cantharidum uſum.

Th. Bowden. Ejus diſp. *de uſu & abuſu veſicantium.* Leid. 1739. 4. vel potius 1749. 4.

Ant. Ferrein & Ant. Pergier *E. febri malignæ veſicantia.* Paris 1741. 4.

Isaac Perez. Ejus diſp. *de veſicantibus.* Leid. 1742. 4.

Mopillier. V. *pag.* 704.

Joseph. Veratti in *tal om ögonen* Stokholm 1748. 8. oſtendit per experimenta vim cantharidum veſicas ciendi, volatilem eſſe & facile evaneſcere, liquores ad ignem ſtillantes non eſſe alcalinos.

Ciriaco ſincero Modeneſe (D. Vandelli) *lettere al D. Simon Coſmopolita.* Modena 1746. 4. In ultima epiſtola agitur de veſicantibus, quæ contra Janum Plancum defenduntur.

Poſtſcritta di Ciriaco ſincero Modeneſe al S. Coſmopolita. Ibid. 1747. 4. Ejusdem eſt argumenti. *Riſpoſta apologetica della poſtſcritta del S. Ciriaco ſincero Modeneſe contra la lettera publicata ſotto nome del D. Giſmondi* . . . in collectione Veneta 1749. 4. Fuſius oſtenditur, perantiquum eſſe uſum cantharidum, imo ipſum Hippocratem unguentum habere, quod cantharides recipiat, tum Archigenem, Galenum, Aetium, Paulum, tum Arabes, & nuperos omnes, adductis locis. De Mercurialis & Massariæ litibus. Male a Gismondio fratris mortem veſicatoriis tributam fuiſſe, Plancum non eſſe clinicum &c. De veterum cauteriis, ſinapiſmis.

Wil-

WILLIAM BARKER. Ejus *essay on the agreement between the ancient and modern phyficians.* LOND. 1747. 8. In noftris regionibus frigidis veficas cieri neceffe videri, cum vires oporteat fufcitare.

GIAMBATISTA GISMONDI, di GUBBIO. Ejus *lettera intorno una pofcritta, che contiene note critiche fopra la differtatione de' veficatori del* D. G. BIANCHI *di Rimino.* PESARO 1748. 8. & in collectione *de veficatoriis* VENETA 1749. 4. Habetur pro ipfius PLANCI opere.

OTTAVIO NERUCCI, Sanefe. Ejus *lettere fifico-mediche.* LUCCA 1748. 8. & in *collect.* VENET. *de veficatoriis.* Quarta contra PLANCUM fcripta eft.

Lettera al S. Curzio, in cui fi ragguaglia varie offervazioni medico-fifiche. FIRENZA 1748. 4. Veficantium ufus defenditur.

GREGOR. BARBETTE. Ejus *raccolta di fcritture mediche appartenenti alla controverfia de' veficatori.* VENEZ. 1749. 4. Hic collecta habentur, quæ prius jam recenfita funt.

J. ADR. FRID. ZOBEL. Ejus difp. *de modo agendi atque effectu veficatoriorum.* ARGENT. 1751. 4.

ERNEST GOTTLOB BOSE. Ejus *de veficatoriis recte utendis.* LIPS. 1776. 4. MEUSEL. V. *pag.* 1203.

FRIDR. JOSEPH. WILH. SCHROEDER. Ejus difp. *de veficatoriorum ufu abrogando & meliori ejusdem indolis præfidio.* MARBURG. 1777. 4. V. *pag.* 357.

RUDOLPH AUGUSTIN VOGEL. Ejus & STRUVE difp. *de tuto & eximio ufu veficatoriorum in acutis.* GÖTTING. 1768. 4. V. *pag.* 170.

FRIDER. LUD. THIEL. V. *pag.* 595.

THEODOR. GER. TIMMERMANN. Ejus difp. *de veficantium locis.* RINTELN 1771. 4. V. *pag.* 668.

THOMAS DICKSON. V. *pag.* 181.

LUD. FRID. EUSEB. RUMPEL. Ejus difp *de cantharidibus earumque ufu tam interno, quam externo in medicina.* ERFORD 1766. 4.

PICAMILH. V. *pag.* 200.

ADAM IGNAT. PRANDT. Ejus difp. *de veficantibus.* WIEN 1768. 8.

J. MATTHIAS COSTENBACHER. Ejus difp. *de abufu veficatoriorum in malignis.* LEID. 1769. 4.

CHRIST. FRID. JÆGER, & CHRIST. FERD. KEYSER difp. *de cantharidibus earumque actione & ufu.* TUBING. 1769. 4. Ipfum extractum veficas ciere. Vires medicatæ.

J. JAC. GREINER. Ejus diſp. *de veſicatoriorum præſtanti in variolis uſu magno pro exſtirpatione argumento.* ARGENTOR. 1769. 4.

WILLIAM ALEXANDER. Ejus diſp. *de cantharidum hiſtoria, & uſu.* EDINBURG 1769. 8.

CL. HUGO MARRET. V. *pag.* 207.

FRANC. PHILIP. BERSET, Friburgenſis Helvetus. Ejus diſp. *de cantharidibus.* OENIPONTI 1771. 8.

RUDOLPH. FORSTEN. Ejus *diſp. medica ſiſtens cantharidum hiſtoriam naturalem, chemicam & medicam exhibens.* LUGD. BAT. 1775. 8. ARGENTORATI alii BEROLIN. 1776. 8. Quomodo cantharides in corpus humanum agant, & qualis eorum uſus externus internusve ſit, explicat. Vix non omnia optimorum auctorum ſcripta, hanc magni momenti materiem continentia ſollicite collegit, in ordinem methodicum digeſſit, ſolideque dijudicavit, ita ut qui hunc librum poſſidet carere multis aliis poſſit. Ita in *deutſch. allgem. Bibl. 6. Band.* 1. *St.* pag. 191.

VETERINARIA ARS.

Magna turba hominum fuit, qui cum veterinis mederentur, veterinarios ſe dixerunt medicos. Hanc humiliorem artis medendi partem ab humana Medicina non undique ſeparaveris, cujus artis principia fere eadem ſint cum noſtris, chirurgicæ curationes etiam ſimiliores. Fracta oſſa equorum præter paucos caſus difficiles utique ſananda receperunt, quem laborem nuperrimus auctor putet (a) ſe primum ſubiiſſe. Res medicamentaria utique eſt ad empiricorum morem, qui his temporibus etiam in Medicina humana dominati ſint. Quo ævo medici Veterinarii viguerint, difficile eſt dictu, neque eodem tempore floruerunt. Inter antiquiores videtur HIERONYMUS eſſe, de armis læſis apud HIEROCLEM citatus. Ita Celeberrimus HALLER (b).

EPICHARMUS, PYTHAGORÆ diſcipulus, philoſophus & poeta, pecudum medicinam diligentiſſime ſcripſiſſe dicitur (c). HALLER (d).

Ἱππιατρικὰ nuperi HIPPOCRATIS, equarii medici, farrago eſt medicamentorum ex veterinariorum collectione repetita, & a LINDENIO recuſa. Ita HALLER (e).

ARISTO-

(a) SINDIUS. (b) In *Bibl. chir.* T. I. p. 99. (c) COLUMELL. L. VII. c. 3. (d) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 27. (e) Ibid. pag. 84.

ARISTOTELES in *hist.* L. II. c. 15. vermes in capite cervi ubique nasci, sub lingua, ad vertebras, alibi, ante nuperos vidit. HALLER (f). Vide *pag.* 588.

DIOCLES in *præceptis salubribus* egit etiam de equis verno gramine recreandis (g). HALLER (h). V. *pag.* 682.

MAGO Carthaginensis, perantiquus auctor, qui *de mulomedicina* scripsit, PLINIO dictus. Ejus ætas ignoratur, non multo serioris tamen ævi fuerit. Aliqua ejus loca exstant apud Veterinarios. Boum castrationem docet (i). HALLER.

HEROPHILUS, medicus equarius, qui nomen C. MARII (k) filii usurpavit, ut factionem sibi conciliaret. HALLER (l).

AUREL. CORNEL. CELSUS scripserat etiam *de veterinorum morbis* librum COLUMELLÆ laudatum, a PELAGONIO citatum, & a VEGETIO. Ita HALLER (m). V. *pag.* 287.

P. VIRGILIUS MARO, *Andibus* MANTUÆ pago natus anno ROMÆ conditæ 684., Medicinæ & Mathematicæ NEAPOLI præcipue incubuit, quarum peritus ROMAM se contulit, & magistro stabuli equorum (in aula CÆSARIS AUGUSTI) conciliatus, curam egregie gessit. *Georgica* (quæ scribere incepit anno 34. suæ ætatis) septennio NEAPOLI absolvit (n), mortuus est BRUNDUSII anno ætatis 52., sepultus PAUSILYPI prope NEAPOLIM. Poeta omni laude major. In *georgicorum* L. III. prior pars armentorum, equorum præsertim & boum, curam continet: quales scilicet in utroque genere deligendæ sunt matres, quales potissimum parandi sunt admissarii, quibusque indiciis equini pulli generositas possit deprehendi, quæque omnibus iis cura pro ratione ætatis debeat adhiberi. Posterior pars minoris pecoris pascendi rationem complectitur, ovium præcipue & caprarum, generaque morborum explicat, quibus greges peculiariter infestantur, una cum eorum caussis, signis, & remediis. Inter cætera autem morborum genera scabiem, febrim, & pestilentiam enumerat. Ita JOHANNES FRISIUS Tigurinus (o).

L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, in suo *de agricultura* opere . . . morbos etiam animalium eorumque curationes adtigit. Sic in L. VII. cap. 7. hydropem subcutaneum pelle incisa sanari docet. HALLER (p).

(f) Ibid. pag. 105. (g) HIEROCLES Veterinarius. (h) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 107. (i) Apud COLUMELLAM L. VI. cap. 16. (k) VALER. MAX. (l) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 140. (m) Ibid. pag. 162. (n) Ita JODOCUS BADIUS ASCENSIUS in suis in opera Virgiliana *præambulis* ex DONATO *de vita* VIRGILII. (o) In suis *adnotationibus in Georgica*, quæ annexæ sunt ipsis P. VIRGILII MARONIS *operibus* excusis TIGURI a. 1581. 8. (p) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 164.

HIERONYMUS apud HIEROCLEM cutem aperire jubet, & aërem inflare, ut nuperi illi Nigritæ oræ *Quaqua.* HALLER (q).

HIPPOCRATES veterinarius. (An idem, qui *pag.* 1628.) ante HIEROCLEM poni debet, cum ad eum ABSYRTUS epiſtolas dederit veterinarias, de ſtrumis, de armis luxatis, teſtium inflammatione. Ad inflammatos, aut alioquin vitioſos artus (r). Paſtilli ad morbidum pulmonem. In malide ſicca veterina gravem de ore ſpiritum reddere. Tuſſis. Jecoris dolor. Nervorum rigor. Alvi profluvium. Tormina. Ad inflammationem. Carcinoma, meliceris. Pilorum defluvium. Verrucæ. Rabies. Serpentum morſus. Mus araneus. Fracta. Luxata. Fiſtula. Malagma unguentum. Linguæ inuſtæ medela. Agglutinatorium (s).

ABSYRTUS, qui ſub CONSTANTINO meruit (t), quem HIEROCLES citat (u). Princeps eſt, & pleniſſimus auctor, quem HIEROCLES paſſim ſequitur, & plerique imitantur. Ejus ſunt loci de febre equi, de malide articulari, de malide ſicca, quæ ipſe eſt morbus peſtilens boum, qui a dimidio ſeculo EUROPAM devaſtat, qui ad peripneumoniam pertinet, & in quo noſter veratrum per cutem jubet trajici. De pulmone rupto. De *hordeatione*, qui videtur tetanus non ſatis dilucide deſcriptus. Quando venam ſecare oporteat. De vitioſis equis, quibus non idem in utroque oculo color eſt. Parotides, morbus adfinis *dem Rotze.* Angina. Tuſſis chronica. Ad *puſulam* ſive ignem ſacrum. In artuum doloribus aërem inflari jubet, ut HIERONYMUS. Sic ad coriaginem. In orthopnœa ſulphure utitur, in cardiaco morbo calidis. In nephritide urit. Jecoris dolor. Urinæ ſtillicidium: non vult manu in anum data veſicæ ſitum emendari. Caſtorei ſuffitum apud Sarmatas ſe didiciſſe. Rigor nervorum & opiſthotonos: adipe ſicco inungit. Alvi profluvium. Adſtringentia. Inteſtini converſio: & tenuis inteſtini dolor. Hydrops. Dyſentera, in qua anus procidit. Lienoſi, ſanguis de ano fluens. Obſtructio coli. Sanguis verno tempore de dorſo manans. Tormina. Ilium inflatio; eſſe qui pectus perforaverint, flatui viam aperuerint. Genuum defluxiones non debere uri. Podagra. Præfert ea, quæ alvum ducunt. Pilorum marcor. Curatio equi fatigati, aut exæſtuantis ex itinere. Convulſio interna. Bulimus. Ex obſcuris cauſis ſtrigoſitas, ſcabies. Cholera: hic putat auctor, ſuum eſſe in equo bilis conceptaculum. Dolor cervicis, quem convulſionem nervorum vocat. Venenatæ herbæ, primo loco braſſica ſylveſtris. Equi hirſuti. Dentitio. Ut farragine veterina recreentur, ſegete nempe viridi demeſſa. Oppletio & cruditas. Rabies; venam ſecat, dat veratrum. Defluxio a capite ſive catarrhus: dolor calvariæ. In ſudorem proclivitas. Perfrictio. Morbus comitialis. Strangula-

(q) Ibid. pag. 239. (r) HALLER in *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 99. (s) Idem in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 289. (t) Apud SUIDAM. (u) De ſanguinis detractione.

gulatio. Purgantia alvum. Medicamenta varia. Lienis nimium incrementum. (Hæc ſunt, quæ de iſto auctore recenſet celeberrimus HALLER in ſua *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 289. Nunc ſequuntur, quæ idem in ſua *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. locavit). Egit etiam de albuginibus oculorum, de oculis contuſis. Mirifica, & pene incredibilis adminiſtratio, qua fœtum in ipſo utero manu jubet incidere. De utero prolapſo reponendo. De parotidibus, frequenti equorum malo. De ſtrumis rumpendis. De polypo. De cervice perverſa, quam injectis per cutem fibulis reſtituere tentat. De armis luxatis, armis ſuppuratis, tumentibus. Ulcera putrida maxillarum. Penis prolapſus, quem acri ſtimulo revocari poſſe putat. Herniæ: ſcrotum fibulis conſtringit, donec funiculus computruerit. Teſtium tumor & inflammatio. De fluxione in genu. Equi ſuffraginoſi. Marmor, quæ pedis eſt rigiditas, ex calloſo topho nata. Equi a calce combuſti, præcipites dati, a calcitrante equo percuſſi. Fracta. Formicatio, ficus. Nervi vulnus. Ad ſerpentum morſus, & ſcorpii, muris aranei, phalangii. Hirudo in ore. De urendi ratione. Caſtrandi modus: adhibet ignem & fibulas. Fracta; ad pedes molles. Ulcera varia. Ex bdellio malagmata, emplaſtrum. CELSUM etiam citat.

EUMELUS, quem citat HIEROCLES, agit de febre, de pulmone, de rupto pulmone, de pulmonariis. Ad parotides. Tuſſis. Cardiacum malum. Ad vermes. Lienoſi. Teredines. Crurum defluxiones. Marcor. Scabies. Cholera. De farragine. Rabies. Capitis dolor. Laſſitudo. Æſtus. Dolores articulares. Alvum ducentia. Malidem ſiccam non poſſe curari. Ita HALLER (x). De locis, in quibus vena inciditur. De albuginibus, oculorum cicatricibus. De parotidibus & ſtrumis. De maxillarum tumore. De cervice emota. Crurum defluxio. Serpentum ictus. Ad ſubtritionem. Luxa. Cataplaſma ad ſedem procidentem, parulides. Ita HALLER (y).

PELAGONIUS agit de febre cum dolore inteſtinorum, de elephantia, ad peſtem, cui etiam remedium opponit ex ebuli radice cum creta, quod PISTERIO Siculo tribuit. Ad tuſſim fuſe, valde acria: præfert tamen expertam ſibi fabam cum adipe ſicco impoſitam. Ad coriaginem. Aſthma, in quo venam ſecat. Cardiacus morbus. Colica. Opiſthotonos: hic adipem etiam varium obungit. Hydrops ſub cute. Teredines. Sanguis de ano fluens. Membris capti. Arteriaca. PELAGONII. Marcor. Phthiriaſis in ano & ricini. Dolor capitis. Lethargus. Ad fluxum ex naribus. Ita HALLER (z). De inflammatione, quæ ſectæ venæ ſupervenit. Ad ictus oculorum collyrium. Fracta cervix aut crus; læſi armi. Vertebræ luxatæ. Penis prolapſus. Meliceris. Mus araneus. Cornu fiſſum. Ma-

(x) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (y) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (z) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290.

Malagmata & viride emplastrum; alia unguenta, lipara, ad linguæ vulnera. Ita HALLER (a).

THEOMNESTUS agit de malide arida, & sicca: de pulmonariis. Rabies equorum se ipsos admordentium. Ad tussim, coriaginem. Cardiacum malum. Ventris dolor & cruditas. Jecoris dolor: in Pæonia se regem secutum, ex frigore id malum equum suum contraxisse, igne accenso eum se refecisse, & unguentis. Alvi profluvium. Lienosi. Teredines. Pilorum defluvium. Marcor. Scabies. Citat ABSYRTUM. De farragine. Oppletio & cruditas. Dolor capitis; ad humores qui naribus devolvuntur, *der Wurm.* Ita HALLER (b). De albuginibus; de strumis & tonsillis; de fractis armis. Uti urere oportet. Ad subtritionem. Ita HALLER (c).

TIBERIUS. Ejus ad tussim; ad orthopnoeam; nephritidem, in ea cremasteres convelli; ad tympanitidem, in qua piper, costus; cutem amburit secatve (d). De scapulis luxatis; ad scabiem (e).

ANATOLIUS, idem, ut videtur, qui in *Geoponicis.* Agit de febre. Cura equarum prægnantium (f). Ad ictum scorpionis, ad haustam hirudinem: ungulam fissam (g).

ARCHIDEMUS, cujus est malagma (h).

HIPPASIUS HELIAS, cujus medicamentum ex argenti spuma. (i).

TETRIPPI aliquot medicamenta (k).

STRATONICUS (l).

VETERINARIUS apud HIEROCLEM citatus (m).

HIEROCLES J. C. & ethnicus, qui multa priorum videtur collegisse. Ejus sunt de albuginibus: ad ictus, ad contusiones oculorum & ungues. De ventre perforando (non perferendo, ut in editione RUELLII) ad eximendum fœtum, fere ut in ABSYRTI consilio. De parotidibus; de tonsillis; de aurium ulceribus. De strumis resolvendis. In hydrope urit, ut vitet intestina. De polypo, de cervice adtrita, perversa. Pustula in tritu nata. De ulceribus in spina dorsi. In ore ulcera. Vulnus pectoris: jubet fibulam injicere. Penis prolapsus. Testium tumor & inflammatio. Hernia. Defluxus in genu, in pedes. Marmor. Radius fractus. Ulcera serpentia. Vulnera, ea debere consui. Equus præceps datus, calce percussus. Crus fractum, quod ferulis & quiete, fere ut in homine curat. Fracta. Fragmentis ossis per tophum cujunctis ignis admoveatur. Carcinoma, meliceris,

(a) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (c) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (d) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 291. (e) Idem in *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (f) Idem in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (g) Idem in *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (h) Idem ibid. (i) Idem ibid. (k) Idem ibid. (l) Idem ibid. (m) Idem ibid.

ris, abſceſſus, extrahendi aculei; uſtio ut curanda. Formicatio, ficus; ad ſerpentum morſus & ſcorpii, muris aranei, phalangii. Hirudo ori adhærens. Caſtrandi modus. Fracta. Fiſtula. Malagma tripherum; emplaſtrum; alia medicamenta externa. Glutinans. Barbarum. Hippacopum. Agglutinantia. Ita HALLER (n). Pariter de febre equi agit, & de malide humida, deque ſicca malide articulorum. De elephantia, de pulmone, iterum morbo noſtro bovillo ſimili, de hordeatione. EUMELUM carpit, quod fatigato equo ſanguinem detrahat. Ad parotides. Tumor tonſillarum. Angina. Tuſſis, ad eam lenientia. Ad puſtulam. Ad armorum dolores. Orthopnœa. Pulmonis ulcus. Malum cardiacum. Nephritis. Ventris dolor. Venam ſecat, calida fovet. Morbi veſicæ, eadem hic quæ ABSYRTUS. Opiſthotonos; eſſe qui in balneum equum deſcendere cogant. Alvi profluvium. Converſio inteſtini plenioris: manum ſubdere vetat; eſſe quibus inteſtinum inde diſſiliat. Dolor tenuis inteſtini. Hydrops: paracenteſin ſuadet & ventris exuſtionem. Dyſenteria ex ABSYRTO. Lienoſi. Teredines. Sanguis de ano. Alvi obſtructio. Sanguis de dorſo. Ilium inflatio. Pilorum in cauda rigor. Aphthæ. Arteria ulcerata. Bulimus. Strigoſi, ut ABSYRTUS. Scabies. Cholera. Nervus. Herbæ venenatæ. Equi hirſuti. Farrago, ſive viridis ſeges. Rabies. Medicamenta. Ex miſſione ſanguinis ad genua tumores naſci. Ita HALLER (o).

Auctor hujus operis (ſive collectionis, quæ mox dicetur, & in qua continentur auctores nunc dicti) non eſt HIEROCLES. Præfatio quidem libri I. & II. ei tribuitur, ſed utique ipſe HIEROCLES nomine ſuo (p) citatur, & demum plurima medicamenta & curationes integræ reperiuntur, nulli nomini adſcriptæ, dum aliis HIEROCLIS nomen præmittitur. Poſt *Geoponicos* (q) collectio veterinariorum facta eſt, quorum pluſculi citentur (r), temporibus, ut videtur chriſtianis. GREGORIUS (s) enim nomen, cum quo paſtillus recenſetur, niſi fallor inquit HALLERUS, eſt chriſtiani. Pleniſſime videntur de veterinaria ABSYRTUS ſcripſiſſe & HIEROCLES.

Edidit J. RUELLIUS collectionem, nempe *veterinariæ medicinæ libros duos.* PARIS 1530. fol. Latine verſos ex Græco codice. Tum BASIL. 1537. 4. LION 1571. fol. RUELLIUS vocum ad veterinariam pertinentium lexicon adjecit.

Codex ditior 25. medicamentis Græce exſtat in Bibliotheca BODLEYANA, ABSYRTI nomine n 164 demum CANTABRIGIÆ, codex eſt vulgato melior, quem vidit UFFENBACHIUS (t).

An

(n) Ibid. pag. 101. (o) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (p) Hic emplaſtrum HIEROCLI fertur acceptum pag. 75. b. HIEROCLIS emplaſtrum pag. 111. b. (q) QUINTILIOS. (r) DIDYMUS, DIOPHANES, TARENTINUS &c. (s) pag. 118. (t) *Reiſen* L. III. p. 50.

An eadem eſt collectio hippiatrica cum figuris, multum diſcrepans ab editis ISAACI VOSSII Cod. Brit. n. 2217. Ita HALLER (u).

Prodiit etiam ANATOLIUS *de re veterinaria* Græce BASIL. 1537. 4. nempe ipſi *veterinariæ medicinæ libri* II., nunc primum Græca lingua editi.

Germanica eſt editio *Roſsarzney* NÜRNBERG 1579. fol. Italice VENET. 1543. 8.

Porro HIEROCLIS de curandis morbis equorum libri duo, cum iconibus equorum ſunt in Bibl. Reg. Pariſ. n. 2284. Videntur iidem eſſe libri.

Græce HIEROCLIS & ABSYRTI opuſcula de eodem argumento ſunt in eadem Bibl. ibid.

Tum collectio Hippiatrica a SOSTRATO & HIPPOCRATE collecta, in Bibl. Reg. Par. n. 1994.

Et ABSYRTI libri, qui reperiuntur in Bibliotheca Ducis MANTUÆ: Citat alium codicem GEORGIUS AGRICOLA. Alius ABSYRTI nomine inſcriptus codex eſt in Bibl. Bodleyana UFFENB. (x).

Quæ ſit *ars veterinaria ſ. faciendi equis medicinam* in lat. Bibl. LEID. p. 324. & in Bibl. VOSSIANA n. 2217., ignorat HALLERUS.

Nonne idem cum noſtris fuerit excerptum ex *libris de medicina veterinaria* ex ABSYRTO, HIEROCLE, THEOMNESTO, ANATOLIO, EUMELO, CHIRONE, AGATHOTYCHO, HIPPOCRATE &c. cujus codex eſt in Bibl. Medicea BANDIN. L. III. p. 149. Plut. LXXV. Idem eſt opus, quod GRYNÆUS edidit BASILEÆ.

In RUELLIANA porro editione ſuperius dicta alii continentur Veterinarii, nempe AGATHOTYCHIUS, qui de febre equi; de malide; de jecoris dolore agit.

NIPHON. Ejus ad malidem articularem.

ÆMILIUS HISPANUS.

LITORIUS BENEVENTINUS, qui agit de peſte.

GREGORIUS (ſuperius jam dictus). Ejus ad tuſſim; paſtillus ad dyſenteriam.

BERYTII aliqua, tum PAMPHILI & DIOPHANIS, qui ſunt inter *Geoponicos.*

DEMOCRITUS de dyſenteria.

DIODORUS ad pondera & menſuras.

Denique multa capita ſunt absque præfixo nomine auctoris, ut nephriticorum curatio. Ad dolores lumborum, coxendicis, claudicationem alvum

(u) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 101. (x) L. III. p. 50.

alvum torminoſam, verminoſam. Lienis mala, teredines. De ruptis intus viſceribus; hic oſteocola ad fracta ſananda laudatur. Ad ſcabiem. Ad ileoſos: manu ano inſerta hic alvum evacuat. Medicamenta plurima. Phazala ſingulare malum maris rubri, dracunculus, non ille vermis. In univerſum hi ſcriptores ad empiricorum morem farragine medicamentorum pugnant. Ita HALLER (y).

Præterea, cum magna pars operis epiſtolis fiat ad varios ſcriptis, multæ ſunt epiſtolæ ad medicos veterinarios, quorum nomina hic repeto, inquit HALLERUS (z), cum nihil ultra repererim. Nempe DAMON LAODICENSIS. SECUNDUS. APELLES LAODICENSIS. EPIPHANIUS. MARCUS. AGATHOCLES. ANTIPATER. MEMNON. DIUS. APOLLONIADES, cujus nomen AETIUS habet (a). HEGESAGORAS medicorum optimus. FRONTO EPHESIUS. JULIUS FRONTINUS. HERODION ALEXANDRINUS. ELENUS. MENECRATES CLAZOMENIUS. PAPIAS ANTIOCHUS. GAIUS ALEXANDRINUS. PASICRATES ALEXANDRINUS.

FLAVIUS VEGETIUS (b). Summi viri nomen barbarus aliquis multo nuperioris ævi homo uſurpavit. Hoc tamen opus hic ob id ipſum nomen recenſeo, inquit HALLER; etſi ipſe auctor VEGETIUM citat. Italici nuperi idiomatis pluſcula veſtigia reperiuntur. Foci pro igne. Glante ferreo calceare (c). Gamba (d). Battitura chalybis (e) ſic barbare declinatur malagmæ, cum malagmatis ſcribi oporteret (f). Ejus *artis veterinariæ*, *ſ. mulomedicinæ* L. IV. prodierunt BASIL. 1528. 4. edente HERMANNO comite in NEUENAAR, curante J. FABRO EMMEO typographo; deinde BASIL. 1537. 4. porro SAMBUCI cura 1574. & denique plenius & multo caſtigatius inter J. MATTHIÆ GESNERI *ruſticos* LIPS. 1735. 4. cum J. ZACH. PLATNERI notis. Germanice FRANCOF. ad MOENUM 1565. 4. Gallice vertente BERNARDO du PUY MONCLAR prodiit PARIS 1563. 4. Italice VENET. 1543. 8. cum *Hippiatricis* Græcis. Notas & lexicon RHODIUS paraverat, quæ cum aliis BARTHOLINI libris incendio conſumta ſunt (g). Multa VEGETIUM ex COLUMELLA habere, & ex eo reſtitui poſſe REINESIUS (h) vidit. Citat Veterinarios Græcos, PELAGONIUM, quem elegantem vocat, & ABSYRTUM, qui nimis humiliter ſcripſerit. Sed & PELAGONII formulam repetit, & CHIRONIS armamentarium pulverum. Morborum nomina, ſpecies, etiam cauſæ, deinde farrago medicamentorum. Morbi a capite ad calcem, inter eos externi. In morbo malleo (malide) recte jubet morboſa jumenta ſeparare, ea enim & viva & mortua

(y) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 291. (z) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 101. (a) L. VIII. cap. 48. (b) HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 291. (c) L. III. cap. 18. (d) L. II. c. 53. L. IV. &c. (e) L. II. c. 27. (f) Ita HALLER in *Bibl. chirurg.* T. I. p. 102. (g) *Bibl. incend.* (h) Ad DAUMIUM; tum MORGAGNUS *epiſtol.* III. ad PONTED.

ſuo fœtore inficere. Sic de malleo boum, qui ipſe dirus eſt morbus, qui armenta pene univerſæ EUROPÆ devaſtat: in malide etiam conſiliginis radicem per cutem trajici. Calculum, qui e veſica in rectum inteſtinum irrepſit, jubet digito expediri. In hydrope abdomen perforat. Manu ſtercora retenta recte jubet ejici. Vermes inteſtinorum. Sanguinem a nimia fatigatione per nares effundi. Potionem diapente valde laudat, in qua gentiana, ariſtolochia, baccæ lauri. Cyclo (ad methodicorum ſenſum) jubet animalia ſanare, diæta & medicamentis. Platochoriaſis, in qua pupillæ dilatantur, ut imaginem tuam in oculo inſpecto non videas. Muci varietas, qui de naribus fluit. Ad ſanguinis mictum lac. In epilepſia ſanguinem repetito mittit, tum alvum ducit. Tuſſis funeſta, in qua non vult ſanguinem detrahi. Intercedunt ſuperſtitioſa. Anatem conſpectu mulos & equas ſanare. Primi duo libri ſunt de equis, inde de bobus (i). Multa ſunt etiam chirurgica; venæ incidendæ ratio, deque ratione *foci*, ſive ignis admoti. De calculoſis, eſſe ubi veſica rupta ſit: jubet per vulnus recti inteſtini & veſicæ aculeo lapidem ejicere. De capitis vulneribus & calva fracta; de aurium ulceribus. De oculorum morbis; de paracenteſi oculi, de ſtaphylomate. De ſuffuſione curanda flatu per nares impulſo. Venam intra nares ſecat; variasque alias in equo venas. De ſtrumis, glandulis, fiſtula & peculiariter de maxillæ, faucium & capitis tumoribus; de lingua inciſa, oſſe fracto, polypo, cervicis vulneribus, ſcapularum diſſolutione, armis læſis, fractis articulis, marmore, ozæna. Exungulatio, ungulæ molles; de dorſo læſo, pulmunculis in dorſo, vulnere, luxato talo; viperæ, aranei muris, phalangii morſu, & rabidi canis, quo loco cutem cuprinis cauteriis jubet urere. Igne multum utebatur in morbo ſubcutaneo, ad morſus venenatos animalium, etiam alias. Frequenter etiam ſcarificat. Setonem ex conſiliginis radice per cutem ducit. Sinapi adhibet, ſed præfert cauterium. Trichiaſin tranſuendo ſanat, ut fiebat in homine. Cataractam ut in homine deponebat. Bovem (inquit) ſagitta compungo, fiſtulam ſubdo, poſt triduum iterum aquam educo. Fiſtulam ani non ſyringotomo curat, ſed papiri injectione. Caſtratione boves roboroſos fieri, (tetano corripi) ſi negligantur. Sagitta bovem curat hydropicum. Ad finem medicamenta. Ita HALLER (k).

Der Veldbaw, oder das Buch von der Veldtarbeyt. Vor tauſent Jaren von dem Chriſtlichen Keyſer Conſtantino dem Vierdten, inn Griechiſer Spraach beſchriben, unnd nachmals durch Dr. Michael Herrn in Teütſche ſpraach erſtmals verdolmetſchet. Jetzunde von neüwem vberleſen gemehrt und gebeſſert (l). STRASBURG 1567. 8. In L. XIV. de columbis, gallinis, anſeribus &c., ut a morbis præſerventur. In L. XVI. de equis, aſinis,

(i) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 292. (k) In *Bibl. chir.* T. I. pag. 102.
(l) Qui auxit & emendavit erat D. LUDWIG RABUS von MEMMINGEN, & dedit anno 1551. ARGENTORATI, ut ex præfatione apparet.

asinis, mulis, eorumque morbis. In L. XVII. de armentis, & eorum morbis & curatione. In L. XVIII. præcipue de ovibus & agnis, eorumque ægritudinibus curandis. In L. XIX. de canibus, & porcis, eorum morbis & cura.

Severus Sanctus ſ. Endeleichus, Rhetor Aquitanicus, Romæ vixit exeunte ſeculo quarto chriſtianus. Ejus eſt *carmen de mortibus boum*. Paris. 1586. 4. 1590. cura Petri Pithoei, Lion 1596. 8. Francof. 1612. 8. cum notis Wolfgangi Seber cumque iis & J. Weitzii, Leid. 1775. 8. Breve carmen non contemnendum, ut ea ætate. Haller (m).

Demetrius Pepagomenus, ſeculi videtur XIII. exeuntis vel incipientis XIV., cum ea ætate duo fuerint Michaeles Palæologi, quorum alter librum ſuum dedicavit. Ei tribuitur codex a Petro Gyllio Latine, eleganter ſed licenter verſus, & Lugduni 1562. 8. Latine editus cum Æliano, quem inde Græce & Latine ex codicibus Bibl. Reg. Pariſ. & Mediceo Nicolaus Rigault edidit cum titulo *ἱεϱακοσοφιον ſ. πεϱι της τεν ἱεϱακων ανατϱοφης τε και επιμελειας*. Paris. 1612. (non 1619.). Concinnus libellus ad medicinam beſtiarum inter principes pertinet, neque malo ordine, neque ſtylo malo ſcriptus. Primum accipitrum ſpecies, captura, & educatio: quæ ſolis blanditiis & apta cibi exhibitione abſolvitur. Deinde morbos hujus avis recenſet a capite ad calcem, totidem fere quot hominis, & eosdem, ut accipiter etiam aphthis vexetur. Ut tamen etiam morbos ſibi proprios patiatur, vermes in oculo, lapides in ventriculo, ex quarumdam carnium uſu natos. Deinde medicamenta ſubjicit, ſimiliaque eorum, quæ homini eo in caſu dantur, ut ſæpe non habeatur ratio peculiaris in ave rapace ingenii, & malva detur ad alvum ſolvendam. Venam etiam in pede ſecat. Inter morbos recenſet accipitrem crebro bibentem, quem ex Aristotelis lege putes, nunquam bibere. Emphyſema aqua gelida affuſa, & cute acicula compuncta, non male curat. Si penna fracta fuerit, alienam pennam in fractæ truncum adaptat, quam ſperat comprehenſuram.

Cum iſto libro alterum Petrus Gillius edidit, ejusdem argumenti, quem perinde Demetrio tribuit, Rigaultus vero in Bibl. Reg. Pariſ. anonymum adſervari monet. Duriorem vocat Gyllius, brevior eſt, fere in formulis medicamentorum occupatur, & multa habet cum priori communia, nonnulla alia. Gregorii medicamentum citat, quod euphorbium recipit. Recudit Græce & Latine Nicolaus Ricault cum priori Paris. 1612. 4.

(m) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 292.

Κυνοσοφιον η περι της των κυνων επιμελειας primus Latine vertit & Græce atque Latine edidit PHÆMONIS nomine ANDREAS AURIFABER, idque nomen in GESNERI *Bibliotheca* jam reperitur, WITTEBERG 1545. 8. Noviter Latine vertit GYLLIUS nepos, & cum prioribus libellis edidit LION 1562. 8. & DEMETRIO perinde tribuit. Idem RIGAULTUS Græce & Latine cum hieracosophio reddidit: denique ANDREAS RIVINUS cum suis, RUDBERTI a MUSHAIM, & RIGAULTI notis LIPS. 1564. 8. & Latine T. JOHNSONUS cum libro *de re venatica.* LONDON 1700. 8. Brevis libellus, de hac vero veterinaria parte ex antiquitate solus superest. Vermem dicit sub lingua, cui rabiem tribuit; sanguisugæ epotæ meminit, & aliqua miscet superstitiosa.

Ορνεοσοφιον jussu Imp. MICHAEL scriptum una Græce edidit RIGAULTUS, breve fragmentum, barbare scriptum, in quo genera avium nominibus nuperis distinguuntur, denique morbi etiam aliqui tanguntur. Eum MICHAELEM putes Ducam esse, doctum principem seculi XI.

Adjicit idem inficetam epistolam AQUILÆ SYMMANI & THEODOTIONIS ad R. PTOLEMÆUM, catalaunice, & Latine. Agit de falconum octo generibus, quatuor accipitrum. Deinde de morbis. Vitiosa sæpe lectio.

Aliud ἱερακοσοφιον est in Bibl. Vindobonensi apud LAMBECIUM L. VII. pag. 261. & *ornithosophium* ibid. L. VI. p. 160.

In Bibl. ANT. AUGUSTINI erat LEONIS Imp. liber *de aucupio.*

Κυνοσοφιον exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 2246. & in Bibl. Vindobonensi apud LAMBEC. L. VI. p. 119.

Ἱερακοσοφιον exstat etiam in Bibl. Reg. Paris. n. 2246. Ita HALLER (n).

GERODIUS, cujus veterinaria a MATTHÆO SYLVATICO & SIMONE JANUENSI sæpe citantur. HALLER (o).

Anonymi Græci aut Pseudepigraphi *hipposophium, s. liber de curandis equorum morbis* servatur in Bibl. Reg. Par. n. 2091.

Anonymi Græci aut Pseudepigraphi *de curis boum ex diversis auctoribus* est in Bibl. Medicea. Ita HALLER (p).

Script. Arab.

THABEB EBN KORRA EBN MERWAN (q) Sabeus, HARUNI Khalifæ medicus. Ejus *veterinaria* exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 1038. HALLER (r).

RHAZEUS. Ejus librum *de leonibus & eorum morbis.* CASIRUS pag. 300. recenset. HALLER (s). V. *pag.* 265.

AVI-

(n) Ibid. pag. 322. (o) Ibid. pag. 328. (p) Ibid pag. 320. (q) Apud ABULFARAI p. 192. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 352. (s) Ibid. pag. 304.

Scriptores Arabes.

AVICENNA. In libris *de animalibus* VENET. 1508. fol. excuſis, caput eſt de animalium infirmitatibus. HALLER (t). V. *pag.* 267.

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMET AL MAGREBI BEN BEITHAR, ſive medicus veterinarius, Afer Malacutanus, SALADINI aliquamdiu medicus, obiit anno 648. hegiræ. Vide apud HALLERUM (u).

ABU BEKER BEN ALI BEDR AL BEITHAR, equitum magiſter Ægyptius, ſcripſit *kamel al ſanaa thain* ſ. veterinariam, cujus codex eſt in Bibl. Reg. Pariſ. HERBELOT p. 246. 20. HALLER (x).

Anonymi *de equorum morbis libri* III. exſtant in Bibl. Reg. Pariſ. n. 176. & 179. HALLER (y).

VALENTINUS ex regia ſtirpe Aragonica. Ejus L. *de cavallo de las ſuas malatias e grand part de las curas de aquellas* Cod. MS. Vixiſſe a. 1443. CAP. de VILLA teſtatur. HALLER (z).

Anonymus incertæ ætatis *de practica equorum, avium* &c. eſt in Bibl. BODLEYANA n. 3541. HALLER (a).

JEAN de FRANCIERES, eques Melitenſis, ſcripſit *de l'art de faueonnerie.* PARIS 1511. 4. ut putatur, POITIERES 1567. 4. cum aliis 1614. PARIS. cum FOUILLOUX ibid. 1621. 4. 1628. 4. HALLER (b).

HIERONYMUS FRACASTORIUS in *ſympathia & antipathia* &c. luem contagioſam etiam boum horumque *Zungenkrebs* deſcribit. HALLER (c). V. *pag.* 1525.

LAURENTII RUSII *hippiatria ſ. mareſcallia, in qua præter omnium morborum ſaluberrima remedia* &c. PARIS. 1531. fol. & 1532. fol. quæ editiones non differunt. Gallice cum titulo *la nouvelle marechallerie traduite par* BERNARD du PUY MONCLARD prodiit PARIS. 1556. 4. 1563. 4. Italice VENET. 1573.. Antiquioris veterinarii HALLERO opus videtur, cum morbi in urbe ROMA meminerit, ex quo intra unum annum 1301. milleni equi perierint, & codicem ex Bibliotheca J. a LUGDUNO ſe habuiſſe typographus moneat. Propria utcunque medicamenta proponit, non veterum exſcriptor; morbos vero a capite ad calcem recenſet. Quater in anno equo debere venam ſecari. *Cymorea* (*morve*) periculoſiſſimum malum eſſe. Vermis furens. Vermis *antecor* (avant *cœur*), morbus nobis notus, in quo humor putreſcat, qui ſit in cordis capſula, febris nempe acutiſſima. Setacea commendat.

In

(t) Ibid. pag. 392. (u) Ibid. pag. 403. (x) Ibid. pag. 405. (y) Ibid. pag. 421. (z) Ibid. pag. 461. (a) Ibid. pag. 486. (b) Ibid. pag. 499. (c) Ibid. pag. 522.

In Bibl. *Taurinensi* T. II. dicitur de JORDANE RUSSI, cujus celebris sit tractatus *delle malatie delli cavalli*, & cujus codex MS. in ea Bibliotheca servetur. HALLER (d).

MICHAEL ANGELUS BLONDUS. Ejus *de canum cura & venatione*. ROMÆ 1544. 4. HALLER (e). V. *pag.* 1532.

HIERONYMUS CARDANUS in *libris de subtilitate XXI.* NORIMBERG. 1550. fol. &c. & Gallice versis PARIS. 1556. 8. Germanice BASIL. 1559. fol. in libro nempe XI. monet vitiliginem facile ab equis in homines transire, & veterinarios medicos inficere.

Idem *de rerum varietate* L. XVII. BASIL. 1557. fol. &c. in L. VIII. lues aliquas armentorum describit, HALLER (f). V. *pag.* 374.

GUALTH. HERM. RYFF. Ejus *Lustgarten der Gesundheit im Hausgemach, Viehzucht* &c. FRANKFURT 1546. fol. HALLER (g). V. *pag.* 6.

La medicina de' cavalli composta da diversi antichi scrittori, e dal Greco tradotta. VENEZIA 1543. Fuerint veterinarii a RUELLIO editi. HALLER (h).

J. PHIL. ab INGRASSIA. Ejus *quæstio de purgatione per medicamentum* &c. *Quod veterinaria medicina formaliter una eademque cum nobiliori hominis Medicina sit, ex quo veterinarii quoque medici ad regiam protomedicatus jurisdictionem pertineant.* VENET. 1568. 4. Ducis de Medina Cæli accipitrem curandum receperat, cui crus fractum erat, & in deligando chirurgos direxerat. Ob hoc dedecus cavillos passus eos fuse repellit. HALLER (i). V. *pag.* 6.

CONRAD. GESNER. Ejus *historiæ animalium L. I. de quadrupedibus viviparis.* TIGURI 1551. fol. Capita occurrunt etiam de morbis epidemicis armentorum. HALLER (k). V. *pag.* 350.

CAROLUS STEPHANUS, medicus, anatomicus, botanicus, vir doctus. Ejus est *præsidium rusticum.* PARIS. 1554. 8. 1629. 8. sæpe recusum Gallice ibid. 1574. 8. 1668. 4. Germanice cum amplis augmentis, primum J. KIEBAULT, deinde M. SEBIZ senioris, tum GEORGII MARII & J. FISCHART prodiit ARGENT. 1576. fol. In hac editione L. II. reperias morbos equorum eorumque curationem. In L. XIV. medicinam accipitrariam. HALLER (l).

JEAN.

(d) Ibid. pag. 535. (e) Ibid. pag. 519. (f) Ibid. T. II. pag. 18. (g) Ibid. pag. 57. (h) Ibid. pag. 68. (i) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 195. Monere hic debeo: ubi in sequentibus solum nomen HALLERI reperies absque citatione loci, scias ea esse ex ejusdem *Bibliotheca chirurgica* depromta. (k) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 52. (l) Ibid. pag. 91.

JEAN VINCENT *receptes pour guérir les chevaux de toutes les maladies.* ANVERS 1557. 8. Ex Italico verſum opuſculum, non laudatur a VITTETO. Ita HALLER (m).

FRID. GRISONI. Ejus *ordine di cavalcar, e la natura dei cavalli.* PADOVA 1559. 8. VENEZIA 1561. 8. hic cum COLUMBA. Ita HALLER (n).

HIERONYMUS GABUCCINI, Faneſtris. Ejus *de comitiali morbo* L. III. VENET. 1561. 4. 1568. 4. Compilatio quidem hominis aſtrologicis ineptiis dediti. Aliqua bona. A THEODOSIO præceptore habet, in ovibus junioribus cavitatem intra ſinciput reperiri aqua plenam, quæ ovum capere poſſit, eam aquam in culpa eſſe, cur animal in gyrum circumeat. HALLER (o).

GUILIELMUS GRATAROLUS, Bergomenſis, ob religionem profugus. Ejus *de regimine omnium iter agentium, vel equitum, vel peditum, vel navi, vel curru, vel rheda.* PARIS 1561. 8. ARGENT. 1563. 8. COLON. 1571. 8. In L. I. etiam medicina equorum. HALLER (p).

AGOSTINO COLUMBA. Ejus *natura de' cavalli e le medicine appartenenti a loro.* VENEZIA 1561. 8. cum FR. GRISONI. Ita HALLER (q).

CLAUDIO CORTE di PAVIA. Ejus *il cavallerizzo, nel quale ſi tratta della natura dei cavalli* &c. VENEZIA 1562. 4. HALLER (r).

JEAN MASSE'. Ejus *l'art vétérinaire ou grand maréchallerie.* PARIS 1563.. HALLER.

ALFONSO de TORRES. Ejus *recapitulacion de los autores Griegos y Latinos que tratan de los cavallos ſos enfermidades* &c. TOLET. 1564. fol. HALLER (s).

FRANCISCO de REYNA, veterinarius. Ejus *libro de Albeiteria.* BURGOS 1564. 4. 1602. 4. COMPLUT. 1623. 4. 1647. 4. idem auctor, quem ajunt ſanguinis circulationem tradere. HALLER (t).

LAURENT. JOUBERT in libro *de peſte* LION 1567. 8. etiam ovium morbum habet, *la clavelée* dictum. HALLER (u). V. *pag.* 631.

NICOLO BELLI. Ejus *de marchi de' cavalli.* VENEZIA 1569. HALLER (x).

Zwey

(m) Ibid. pag. 120. (n) Ibid pag. 125. (o) Ibid. pag. 81. (p) Ibid. pag. 105. (q) Ibid. pag. 138. (r) Ibid. pag. 141. (s) Ibid. pag. 150. (t) Ibid. (u) Ibid. pag. 132. (x) Ibid. pag. 173.

Zwey nützliche Bücher von allerley Gebrechen, und Krankheiten, damit die Rosse, Maulesel &c. *geplagt seyn.* EGER 1571. fol. HALLER (y).

Remedies for diseases of horses. LONDON 1572. 4. HALLER (z).

FREDERICO GIORGI. Ejus *modo di conoscere boni falconi, astori* &c. *di governarli, e di medicarli.* VENEZIA 1573. 8. 1622. 8. HALLER (a).

JOHANNES LIEBAULT, gener CAROLI STEPHANI, ejus *prædium* auxit, & cum titulo *agriculture ou maison rustique* iterato edidit PARIS. 1574. 8. sæpe etiam Germanice versum. Totum opus longe recedit a STEPHANI *prædio*, multoties amplius, antiquitatibus refectis. Deinde Germanica editio *fünfzehn Bücher vom Feldbaue* iterum quam Gallica multo plenior est ARGENTOR. 1588. fol. In L. I. morbi pecoris & equarum. L. XIV. de medicina accipitrum. HALLER (b). Confer *pag.* 1100.

JOHANNES FAYSER. Ejus *Bericht und Beschreibung der bewährten Rossarzney; erstes Buch.* AUGSPURG 1576. fol. HALLER (c).

JACOB. HORST in L. *von den wunderbahren Geheimnissen der Natur* &c. etiam animalia & eorum morbos habet. HALLER (d). V. *pag.* 1057.

Vieharzney. FRANKFURT 1578. 8. HALLER (e).

MICHAEL BAPST von ROCHLIZ. Ejus est *neues und nützliches Arzneykunst und Wunderbuch wie Menschen und Vieh geholfen werden kann.* MULHAUSEN 1590. 4. LIPS. 1592. 4. EISLEBEN 1596. & 1597. 4. 1604. 4. tres partes. Paracelsicis hypothesibus addictus & astrologiæ, miracula rerum undique compilat, admiscet, nullo ordine servato, collectis medicamentorum formulis. HALLER (f).

Ordine di cavalcar e modi di conoscer le nature dei cavalli e per far eccellenti razze. VENEZIA 1590. . HALLER (g). An opus est FRID. GRISONI? Confer *pag.* 1641.

GUIL. FABRICIUS. In ejus *posthumis codicibus*, in tribus nempe voluminibus, quæ in Bernensi Bibliotheca servantur, HENRICUS SCHOBINGER bestias & urinariis calculis esse obnoxias & felleis. HALLER (h). V. *pag.* 274.

DIOMEDES CORNARIUS in *historiis admirandis* habet etiam luem bubulam. HALLER (i). V. *pag.* 1440.

ULYSSES ALDROVANDUS in inmensa *collectione* . . . . sua morbos etiam pecorum habet, & in *metallotheca* calculos boum suumque. HALLER (k). V. *pag.* 400.

CARO-

(y) Ibid. pag. 184. (z) Ibid. pag. 188. (a) Ibid. pag. 190. (b) Ibid. pag. 192. (c) Ibid. pag. 207. (d) Ibid. pag. 215. (e) Ibid. pag. 219. (f) Ibid. pag. 292. (g) Ibid. pag. 293. (h) Ibid. pag. 305. (i) Ibid. pag. 154. (k) Ibid. pag. 331.

CAROLUS RUINI. Ejus *delle infermità del cavallo ſ. liber ſecundus anatomes equi.* BOLOGNA 1598. 4. VENEZIA 1599. fol. Veterinariam continet. HALLER (l).

CASP. REUSCHEL. Ejus *hippopronia Bericht von Art und Eigenſchaft der Pferde von derſelben Zufällen und Krankheiten.* STRASBURG 1599. fol. HALLER (m).

MAGNUS SEUTER (MANGEN SEUTER). Ejus *Buch von der Roſsarzney ſo von vielen Kunſtbüchern von allerley Gegenden in Ordnung gebracht worden.* AUGSPURG 1599. fol. HALLER (n).

Hippiatrique, ou traité de cauſes des maladies des chevaux. PARIS 1601. 8 HALLER.

CHARLES d'ARCUSIA Sr. d'ESPARRON. Ejus *la fauconnerie en IV. livres.* PARIS 1605. 8. quæ editio tertia eſt, tum 1615. 4. ROUEN 1644. 4. Viri nobilis & experti opus. Non invenio, inquit HALLERUS, aves rapaces, ut erudiuntur, in delirium conjici, valde enim monet noſter, ut blande tractentur, quo dominum ament. Morbi, ſcholaſtice ſecundum quatuor elementa dicti: numeroſi cæterum; eos inter calculus cretaceus internam faciem inteſtini obſidens. Vermes teretes, quos naturales putat eſſe & congenitos. Purgatio avium, vomitus, pilulæ variæ. Catarrhus malignus a naribus ad pulmones decidens: emphyſema per univerſum corpus diffuſum. Accipitris educatio & morbi. In adjecto opuſculo P. de LUSEREY de accipitris (*autour*) etiam morbis aliqua. Ita HALLER (o). Morbos etiam chirurgicos habet & aliquas mirificas curationes. Naribus obſtructis medetur perforata cute inter oculum & roſtrum, & traducto ſetaceo. Venæ pedum ut bis ligatæ reſecentur. Fracturæ, ad eas ferulæ ex ramis pineis novellis. Pennæ ruptæ ut inſitione reparentur. Unco extractum concrementum ventriculum replens. Emphyſema totius corporis inciſionibus ſublatum. Ventriculum incidit & conſuit. HALLER.

J. GEORG. SCHENK. V. *pag.* 434.

GIOVANNI ANT. CITO. Ejus *di conoſcer le infermità del cavallo.* VENEZIA 1508. (forte 1608.) 4. HALLER (p).

GEORG. MARKHAM. Ejus *cure of all the diſeaſes incident to horſes.* LONDON 1610. 4. Annon idem *the Engliſch farmer or remedies for all diſeaſes in horſes.* LOND. 1649. 8. HALLER (q).

BALTHASAR SCHNURR. Ejus *Kunſt und Wunderbuch Schazkammer menſchlicher Geſundheit.* FRANKFURT 1611. 4. 1626. 8. 1635. 8. 1643. 4. 1654. 8. 1666. 4. 1690. 4. Ita HALLER. In hoc opere reperio etiam libellum de arte veterinaria: *Roſs-Büchlein; etliche ſchöne Regeln und Stück.* Agit etiam de venatione, de morbis canum.

(l) Ibid. pag. 332. (m) Ibid. pag. 335. (n) Ibid. (o) Ibid. pag. 378. (p) Ibid. pag. 404. (q) Ibid. pag. 414.

JAC. AUGUSTUS THUANUS. Ejus *de re accipitraria* L. III. PARIS 1612. 4. a NICOLAO RIGAULT editi. HALLER (r).

NICOLAUS RIGAULT edidit PARIS. 1612. 4. collectionem cum titulo ἱεϱακοσοφιον, *f. rei accipitrinæ scriptores*: Κυνοσοφιον *de cura canum.* Ea collectione continentur duo ἱεϱακοσοφια, olim a GYLLIO edita, tum Ορνιθοσοφιον *l. de cura avium* Græce Latine, porro liber Catalaunicus *de falconum & accipitrum generibus* cum Latina versione, demum J. AUGUSTI THUANI libri III. *de re accipitraria*, quo etiam carmine avium morbi continentur, & FRACASTORII ALCON, *f. de re venatica.* Ita HALLER (s). Confer *pag.* 1637.

J. B. DESASSIX. Ejus *avertissement sur les morts de bêtes malades & maladies veneneuses, lesquelles ont cours en ce royaume.* PARIS 1612. 8. HALLER (t).

Pratique de chevaux. LION 1712. 12. HALLER (u).

FLORIANO CANALI. Ejus *secreti universali raccolti ed experimentati — rimedii per tutte le infermità de' corpi umani . . . . de' cavalli, bovi, e cani.* VENEZIA 1613. 8. 1645. 8. 1677. 8. HALLER (x).

Cheap and good husbandry for the ordering of beasts fowls and the cure of their diseases. LONDON 1614. 4. HALLER (y).

HORACE de FRANCINI. Ejus *hippiatrique, ou traité des causes des maladies du cheval tant internes qu' externes & le moyen de les guérir.* PARIS 1619. 4. HALLER (z).

RENE' de MAON. Ejus *practique des cavaliers.* LION 1619. 12. PARIS 1651. 4. HALLER (a).

S. AULAIRE. Ejus *fauconnerie.* PARIS 1619 4. HALLER (b).

PIERRE HAMONT *dit* MERCURE. Ejus *miroir de fauconnerie ou instruction pour nourir, dresser toute sorte d'oiseaux, connoître les maladies & remedes pour les guérir.* PARIS 1620. 8. 1625. 8. 1641. 8. HALLER (c).

BARET. Ejus *de la connoissance des chevaux, jugement de leurs maladies & remedes d'icelles.* PARIS 1623. 8. 1666. 8. HALLER (d).

J. B. v. HELMONT in *opusculis propriis* COLON. 1644. 8. in tract. *de ignoto hydrope*, lapillos verno tempore in boum hepate frequentes concrescere. HALLER (e). V. *pag.* 439.

ANTOINE de PLUVINEL. Ejus *medecine des chevaux.* PARIS 1625. fol. Germanice ARNSTADT 1652. 8. ARGENT. 1658. 8. FRANKFURT 1670. fol. LEIPZIG 1696. 8. HALLER (f).

CASPAR

(r) Ibid. pag. 428. (s) Ibid. pag. 427. (t) Ibid. pag. 429. (u) Ibid. (x) Ibid. pag. 434. (y) Ibid. pag. 441. (z) Ibid. pag. 487. (a) Ibid. pag. 488. (b) Ibid. (c) Ibid. pag. 494. (d) Ibid. pag. 515. (e) Ibid. pag. 518. (f) Ibid. pag. 541.

CASPAR COLLART. Ejus *recueil & abregé contenant les qualités de toutes les parties de la bouche du cheval & les receptes pour ſes maladies.* BRUXELL 1627. 12. HALLER (g).

DU MESNIL. Ejus *art de la maréchallerie.* PARIS 1628. 4. HALLER (h).

SIMON PAULI. Ejus *anatomiſches, mediciniſches Bedenken über ein anatomirtes königliches Reitpferd.* HAFNIÆ 1672. 4. 1674. Spaſmo perierat equus regius. Vermes inter inteſtina reperti, & calculus in inteſtino, lien mollis, hepar permagnum, lividum. In ventriculo vermes, in pyloro durities cartilaginea. Cor durum, flavus in celluloſa tela muſculorum ichor, glandulæ ſub axillis friabiles. De tetano & ſpaſmo equis ex amputatione ſupervenientibus. De nimiæ ligaturæ noxis. HALLER (i). V. *pag.* 773.

THEOD. TURQUET de MAYERNE in *Phil. Tranſ.* n. 193. agit de canum morbis. HALLER (k). V. *pag.* 1016.

J. PRÆVOT. Ejus *conſilia aliqua medica* exſtant cura G. H. WELSCHII in *conſiliorum centuria* IV. ULM. 1676. 4. in iis memorabile ejus eſt teſtimonium de lue a bobus Pannonicis in ITALIAM adducta, pulmonibus adfectis cum cibi faſtidio. HALLER (l). V. *pag.* 1015.

THOM. BARTHOLINUS. Ejus *de unicornu obſervationes novæ.* PATAV. 1641. 8. recuſæ filii cura redierunt AMSTERD. 1678. 12. Etiam equi cornuti: collectio eorum, quæ de cornubus unquam dicta ſunt.

Idem in *obſervat. anatom. centuria* VI. h. 91. Cerebrum bovis lapideſcens.

Ejus *carmina varii argumenti* HAFNIÆ 1669. 8. Inter ea etiam in aves, animalia.

Idem in *Actis Hafnienſ. Vol.* I. *obſ.* 11. Equus regius, qui ob vermes in ventriculo nidulantes, ſpaſmo cynico perierat. *Obſ.* 33. ſphacelus cerebri in bove. HALLER (m). V. *pag* 23.

J. B. SITONI in *jatroſophiæ* &c. Parte I. de morbis etiam veterinorum agit. HALLER (n). V. *pag.* 1570.

JOH. SCULTETUS in *centuria obſervationum* &c. In ove vertigo, cujus cauſa in hydatide, cerebrum inter & piam meningem, reperta eſt. HALLER (o). V. *pag.* 877.

F. CARCANO. Ejus *arte del ſtrucciaro con il modo di conoſcer e medicar i falconi.* MILANO 1645. 12. HALLER (p).

GIORGIO GIORDANI. Ejus *prattica di medicar i cavalli.* LIVORNO 1646. 8. HALLER.

(g) Ibid. pag. 551. (h) Ibid. pag. 565. (i) Ibid. pag. 573. (k) Ibid. pag. 359. (l) Ibid. pag. 590. (m) Ibid. pag. 653. (n) Ibid. pag. 674. (o) Ibid. pag. 702. (p) Ibid. pag. 706.

JEAN JOURDAN. Ejus *veritable connoiſſance du cheval, ſes maladies & remedes.* PARIS 1647. fol. HALLER (q).

ANT. le PLUVINEL. (Idem qui *pag.* 1644.) & STEPHAN. BRACCIOLINI *Zwey Bücher auserleſener und bewährt gefundener Roſsarzney* ex Gallico verſa ARNSTADT 1652. 8. ARGENT. 1658. 8. FRANKFURT 1670. fol. LEIPZIG 1696. 8. HALLER.

SEBAST. SCARABICIUS. V. *pag.* 452.

GUILIELMUS CAVENDISH, Marquis in Newcaſtle. Ejus *general ſyſtem of horſemanship.* LONDON 1657. fol. 1743. fol. & alias. (Germanice NÜRNBERG 1764. fol. cum 82. iconibus). Morbos equorum tractat. HALLER.

FOUQUET. Ejus *l'art de monter à cheval, avec les remedes les plus efficaces pour les maladies de chevaux.* PARIS 1664. 8. HALLER.

R. LOWER in BIRCHII diario T. II. & anno 1667. agit de vitio oculorum in equis, appendice nempe exuberante tunica uveæ. HALLER.

In eodem BIRCHII diario T. II. a. 1668. refertur de rene in cane inciſo & deſtructo, ut integre ſanaretur. HALLER.

CLARKE in BIRCHII diario a. 1670. refert de calculo 22. librarum ex utero vaccæ exciſo. HALLER.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. II. pag. 221. equos Calmucorum & Hungarorum ſibi ipſis ſanguinem morſu educere. HALLER (r). V. *pag.* 37.

LUCAS SCHROECKIUS. V. *pag.* 38.

J. SOLEYSELIUS. Ejus *parfait maréchal.* GENEV. 1677. 4. PARIS 1698. 4. Morbos habet etiam chirurgicos. Ejus operis vitia recenſet VITTET. Ita HALLER.

MARTINUS LISTER. V. *pag.* 462.

WINKLER in BIRCHII diario a. 1682. & in *Phil. Tranſ.* n. 145. agit de cancro linguæ, frequente equorum & armentorum malo. HALLER.

H. P. M. D. in *collectionibus philoſophicis* n. 7. (a. 1682.) agit de calculo maximo, reperto in veſica urinaria equi, pondere librarum quinque. HALLER.

Apud BIRCHIUM a. 1684. refertur de cane, qui convaluit, poſtquam ei non exigua pulmonis particula exciſa fuerat. HALLER.

GEORG. SIMON WINTHER. Ejus *hippiater expertus, ſ. medicina equorum abſolutiſſima.* NÜRENBERG 1685. 4. Germanice *wohlerfahrner Pferd-*

(q) Ibid. pag. 718. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 4. *nota* (d).

Pferdarzt, welcher lehret, wie man der Pferde complexion, Natur, und Alter erkennen, und alle Krankheiten curiren solle; mit Kupfern. Ibid. 1757. 8. 1722. 8. De vulneribus, tumoribus, fracturis, luxationibus. HALLER.

GEORGIUS HELMHART v. HOCHBERG. V. *pag.* 58.

L'ecuyer François, la science de connoitre les chevaux & de guérir leurs maladies. PARIS 1694. 8. HALLER.

GUILIELMUS COWPER in *Phil. Transf.* n. 208. canum vulnera etiam absque medicamento sanari. HALLER. V. *pag.* 67.

JOH. WALLIS in *Phil. Transf.* n. 219. retulit de equo, cui ventriculus perforatus fuerat, facile sanato. HALLER.

MART. BOEME. Ejus *neues Buch von bewährten Rossarzneyen.* LEIPZIG 1697. 8. HALLER.

CHARLES (vel JAQUES) CESAR BAUDELOT. Ejus *lettre sur une pierre trouvée dans un cheval.* PARIS 1700. 8. Calculus maximus, funestus, intestinum equi replens. HALLER.

J. V. V. N. P. C. *bewährtes Ros-Arzneybuch.* HANOVER und WOLFENBÜTTL 1697. 8. HALLER.

HERVIEUX. V. *pag.* 717.

ANTONIUS VALISNIERI. V. *pag.* 473.

Hausbuch von Viehzucht handlend, allen Hausvättern und Hausmüttern sehr nützlich; 2. Theile. NÜRNBERG 1710. 8.

JACOBUS VERCELONI. Ejus *de glandulis œsophagi conglomeratis & humore vero digestivo.* ASTÆ 1711. 4. huc referas, cum de strumis ulcerosis & verminosis agat, quæ canibus frequenter sunt molestæ. HALLER.

Der wohlerfahrne Rossarzt der durch seine glückliche Curen sich bekannt gemacht hat .... (NÜRNBERG vel LEIPZIG) 1712. 4. absque loco. HALLER.

J. WALTHER. Ejus *bewährte Ross- und Vieharzney.* LEIPZIG 1715. 8. HALLER.

Der wohlbestellte Meyer d. i. heilsame Mittel wider alle Seuchen des Viehes. NÜRNBERG 1715. 8. HALLER.

J. V. *approbirtes Rossarzneybuch.* WOLFENBÜT. 1716. 4. HALLER.

VAL. TRICHTER. Ejus *Pferd-Anatomie oder Ross-Arzneybuch. 2. Theil.* NÜRNBERG 1716. 8.

CHR. TROSTLÖWE. Ejus *Anleitung zu der wahren Rossarzney.* BUDINGEN 1717. 8. HALLER.

ABR. FRID. (vel WILH.) KRAFT. Ejus *der ſo wohl Menſchen als Vieh grauſamer Thiere Ausrottung.* NÜRNBERG 1717. 8. Si huc facit. HALLER.

GREGOR. GERHARDI. Ejus *vollſtändiges Roſsarzneybuch.* NÜRNBERG 1721. 12. HALLER.

J. FUCHSENS *vollkommenes Roſsarzneybuch.* LEIPZIG 1721. 8. HALLER.

GIBSON. Ejus *farriers guide.* LONDON 1721. 8.

Ejus *method of dieting horſes.* Ibid. 1721. 8. Diverſum putat HALLERUS eſſe ſcriptorem ab eo, qui de equorum morbis ſcripſit.

J. JAC. SCHEUCHZER. Ejus *vom fliegenden Zungenkrebs einer Viehſeuche.* TIGURI 1732. 4. De ulcere linguæ depaſcente, quod eraſum facile curatur. HALLER. V. *pag.* 97.

OLAUS BROMEL in *Actis Litterariis Suecicis* a. 1725. agit de calculis animalium, equorum, boum, & de cerebro bovis oſſefacto. Pergit idem a. 1726. & calculos renales veſicales, ſalivales & alios deſcribit. HALLER.

PAULUS DUDLEY in *Phil. Tranſ.* n. 398. refert de magno inteſtini calculo. HALLER.

JOSEPH. GALL. LUCAN. Ejus *neues und wohleingerichtetes Roſs- und Arzneybuch.* LEIPZ. 1728. 8. HALLER.

BENEDICTUS DUDDELL. V. *pag.* 1294.

JACOB GABR. STALLMEISTER *höchſtnützlicher Vorrath von allerhand bewehrten Roſsarzney-Mitteln.* NÜRNBERG 1730. 8.

GARSAULT. Ejus *anatomie générale du cheval.* PARIS 1732. 4. 1755. 4. &c. Morbos etiam habet chirurgicos, *farcin*, *morve*, tumores varios, vulnera, contuſiones, aneuryſmata, fracturas, luxationes, cariem &c., machinas, quibus medicus veterinarius utitur, medicamenta. HALLER.

J. H. Matthæus Hodſon ingleichen Holled Willis, Hodſon, Robinſon, Holden, Thom. Embſon, Roper. Medrolf und Nath. Shaw engliſcher Stallmeiſter und bewährter Roſsarzt überhaupt. LEIPZIG 1732. 8. HALLER.

ALBERTUS de HALLER. Ejus *de lue bovilla agri Bernenſis commentatio.* GÖTTING . . . . 4. V. *pag.* 112.

HENRICUS BRAKEN. Ejus *farriery.* LONDON 1743. 12. HALLER. V. *pag.* 1166.

JOH. NICOL. TEXTOR, medicus Hallenſis. Ejus *Verſuch wie die giftige anſteckende Viehſeuche unter Hornvieh und Pferden zu curieren.* CARLSRUHE 1739. 4.

Ejus

Ejus *vernunft- und erfahrungsmäſſiger Bericht wie die giftig anſteckende Viehſeuche unter dem Hornvieh und Pferden wohl erkannt, präſervirt und curirt werden können.* STUTTGARD 1764. 8. (CARLSRUHE 1768. 8.) MEUSEL.

GOTTWALD SCHUSTER. Ejus *der im Felde und auf der Reiſe geſchwind heilende Pferdarzt.* BERLIN 1767. 8. eſt editio ſecunda. HALLER. V. *pag.* 119.

De la GUERINIERE. Ejus *manuel de la cavalerie, où l'on enſeigne la maniere de dreſſer les chevaux, leurs maladies & leurs remedes.* PARIS 1740. 8. 3. vol. La HAYE 1742. 8. HALLER.

DELCAMPS. Ejus *connoiſſance parfaite des chevaux.* PARIS 1741. 8. HALLER.

W. WATSON in *Phil. Tranſ. n.* 475. retulit de lapide non modico in equi ventriculo reperto, in quo ſalem ammoniacum analyſis deprehendit. HALLER.

GOTTL. HEINR. KANNEGIESSER. Ejus *Unterricht von der im Holſteiniſchen graſſierenden Hornviehſeuche.* KIEL 1745. 8. MEUSEL. V. *pag.* 124.

GEORG. AUG. LANGGUTH. Ejus *de recuperanda Medicinæ veterinariæ prima dignitate.* WITTEBERG 1765. 8.

Ejus *de morbo boum adhuc epidemice graſſante.* Ibid. 1765. 8. MEUSEL. V. *pag.* 720.

Pferdarzt oder Mittel vor allerhand Pferdkrankheiten. LEIPZIG 1746. 8. HALLER.

JOH. FÜRSTENAU. Ejus *kurze Einleitung zur Haushaltungs- und Vieharzneykunſt, oder vernünftige Gedanken von unvernünftigen Haushaltungsthieren.* WOLFENBÜTTEL 1747. 8.

W. BOURDON. Ejus *maréchal de poche du cavalier ... remedes qui conviennent dans les maladies & accidens.* La HAYE 1748. 8. ex Anglico verſum opus. HALLER.

Roſsarzneybuch oder bewährter Gegentheil wider alle Krankheiten der Pferde. BERLIN 1748. 8. HALLER.

De la FOSSE, pater. Ejus *traité ſur le véritable ſiége de la morve des chevaux.* PARIS 1749. 8. Anglice, cum titulo *of the glanders in horſes,* H. BRACKEN vertit LONDON 1751. 8. Germanice HALÆ 1752. 8. Morbum funeſtum & incurabilem reſidere unice in membrana pituitaria, cujus ulcus ſit: poſſe & in ſepto narium ſedem eſſe, & in ſinu maxillari aut frontali, aut in oſſibus turbinatis, demum in glandulis nonnullis equo propriis: eſſe ubi in pulmonibus reſideat. Veram curationem poni in perforatione narium, inter mediam lineam & angulum oculi internum, tum in alia terebratio-

bratione in fine ſinus maxillaris. Idonei liquores in nares injiciuntur. Subinde neceſſe eſt, ſeptum ſinus maxillaris perforare.

Ejus *obſervations & decouvertes faites ſur les chevaux avec une nouvelle pratique de la ferrure.* Ibid. 1754. 8. Germanice HALÆ 1759. 8. Exemplum laceratorum tendinum a terrore. Inflammatio ſoleæ carnoſæ. Callum renaſcentis & conferventis tendinis vidit. Vulnera. Demum de morbo *la morve* agit. Sanum equum experiendi cauſa eo morbo infecit, dum inficientem liquorem in ejus naſum inpulit. Oriri a frigore ſubito. De leviori morbo catarrhali *la Gourme*, qui & ipſe & ad ulcera pertineat, & egeat inciſione. Ulcus ad diviſionem aſperæ arteriæ. Experiendo didicit a pulvere lycoperdi ſanguinis jacturam, etiam cum arteriæ vulnere, ſubprimi.

Idem in *Mem. des ſav. étrang.* T. IV. agit de tumore in pede equi, quem male ſoricis morſui tribuant, & quem inciſione curat. HALLER.

MATTHÆUS von HODSON. Ejus *der engliſche Stallmeiſter und bewährte Roſsarzt, welcher von den Eigenſchaften, Urſachen und Curen aller und jeder Krankheiten, die bey Pferden vorfallen, Unterricht giebt.* LEIPZIG 1749. 8. 1756. 8. Confer *pag.* 1648.

NIGROSILI *Gedanken von der Viehſeuche.* LEIPZ. 1749. 8.

J. GEORG. LEOPOLD. Ejus *Einleitung zu der Landwirthſchaft.* SORAU 1750. 4. Morbos huc revoces pecoris, vertiginem ab arietum concuſſis frontibus natam, hernias boum, placentulas in utero vaccarum reſides, caſtrationem. HALLER.

J. STAAR, M. D. in *Phil. Tranſ. n.* 494. refert de equo a rabido cane demorſo, hydrophobo, rabido. HALLER.

GUILIELMUS GIBSON, chirurgus, alius, ut putat celeberr. HALLER, a veterinario ſuperius dicto (*pag.* 1648.) Ejus eſt *a new treatiſe on the diſeaſes of horſes.* LONDON 1751. 4. Morbi equorum. Inteſtinum laxius nonnunquam rumpi, aut ventriculum. Hernias raras eſſe. De *farcys*, duris venarum nodis. *Boneſpavin* eſt coacti humoris articulorum tarſi induratio. *Bloodſpavin* eſt varix. In vulneribus turundæ perinde nocent ut in homine. Morbum *Glandels* (Rotz) raro curari. Herniam, etiam coli, in equo vidit. A vulneribus herniæ ventrales. HALLER.

The travellers pocket farrier or a treatiſe upon the diſtempers and common incidents to horſes on a journey. LONDON 1751. 8. HALLER.

VICENZO PERALES. Ejus *tirocinio veterinario.* MODENA 1751. 8.

Ejus

Ejus *lettera apologetica in difesa del tirocinio veterinario.* RIMINI 1757. 8. HALLER.

J. BRIDGES. Ejus *no foot no horse.* LONDON 1752. 8. HALLER.

T. de GREY. Ejus *expert farrier.* LONDON 1752. 4. HALLER.

DANIEL GOTTFRIED SCHREBER, ex œconomicis scriptis notus, non quidem chirurgus, vertit tamen la FOSSII opus, & edidit cum titulo: *Abhandlung von dem wahren Sitze des Rotzes in den Pferden* HALÆ 1752 8. & recus. in *Samml.* IV. *St.* 175;. 8. Varia addidit. Morbum *der Rotz* posse absque trepani usu curari, quoties humores nondum nimis corrupti sunt, neque causæ mali terebram mederi, eam esse in cacochymia. Veteres & AESYRTUM hoc malum descripsisse, sedem ipsam D. GARSAULT dixisse. Varia medicamenta veterinaria ad glandulas induratas, alia mala.

Ejus versio libri alterius la FOSSII *neue Entdeckungen an Pferden zum Behuf der Armeen, Landwirthe und Hufschmiede.* HAL. 1759. 8. Male vir ceterum Cl. hic la FOSSIUM tuetur, cum certum sit ACHILLIS tendinem in calcaneum, eum vero quem la FOSSIUS Achilleum vocat, in externum digitum inseri, qui certo sit in equo unicus. Addit SCHREBERUS diss. de morbo *der Rotz*, adversus quem medicamenta mercurialia laudat, & testatur fuisse eo sanatum equum. Ceraunium lapidem ad mala equorum laudat, improbabile consilium. Essentia castorei pro certo remedio ad morbum *des verschlagen.* Lapis viridis ex ærugine, sale ammoniaco & alumine factus, ad ulcera equorum. Ita HALLER.

Der nach medicinischen Lehrsätzen sicher und gewiss curirende Pferdarzt, das ist, wie alle innere, und äusserliche Krankheiten der Pferde bald, sicher und auf unfehlbare Weise zu heben. LEIPZIG 1752. 8. 1757. 8. 1770. 8. Ista quarta est editio. Ante aliquot annos magni momenti in arte veterinaria habitum opus brevi forte, ob tantam nunc hominum ubique ad studia ejusdem artis incumbentium solertiam, inutile reddetur. Putat auctor equos morbis iisdem prorsus ac homines infestari. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 1. *St.* pag. 208.

Lettera d'un cocchiere ad un suo figlio ..... avertimenti necessari per essercitar con lode la propria arte. RIMINI 1753. 8. HALLER.

EISENBERG. Ejus *de perfectione & vitiis equorum* .... Editionem primam ignorat HALLERUS. Italice prodiit FLORENT. 1753. fol.

ACREZZA. Ejus *bewährtbefundene Rofsarzney...*, CÖTHEN 1754. 8. HALLER.

HENR. WILH. DOEBEL. Ejus *neueröfnete Jägerpractica, oder der wohlgeübte, und erfahrne Jäger, darinn eine vollständige Anweisung der ganzen hohen und niedern Jagdwissenschaft, in vier Theilen; mit Kupfern.* LEIPZIG 1754. fol. Si huc facit.

J. C. ZEHENTNER. Ejus *kurz und gründlicher Unterricht von der Pferdezucht.* BERLIN 1754. 8.

Ejus *gründliche Abhandlung der Kunst Pferde zu kennen; mit Kupfern.* Ibid. 1766. 8.

Die edle Reitkunst; mit Kupfern, und einem Anhange von Rofsarzney. EISENACH 1755. 8. 1771. 8.

JOHANNES BARTLET. Ejus *gentelmans farriery....* Editio datur a. 1759. 8. fed non verus eft annus, alia enim eft editio Gallica (quæ fequitur) anni 1756. 8. vertente DUPUIS DEMPORTES. Hæc veterinaria recufa eft LOND. 1770. 12. Ita HALLER.

DEMPORTES. Ejus *le gentilhomme maréchal tiré de M. Bartlet, où l'on traite fort au long de la caftration & d'une nouvelle machine inventée pour couper la queue.* PARIS 1756. 12. HALLER.

JOH. CHRISTIAN. VOIGT, medicus. Ejus *Gutachten über die 1756. im Bayreuthifchen von dem Stieh giftiger Brehmen entftandenen Vieh- und Wildpretfeuche* reperitur in HASENESTS *medicinifchen Richter* pag. 1[illegible]. Ita MEUSEL.

FRANCESCO BONSI. Ejus *tirocinio veterinario.* MODENA 1756. 8.

Ejus *il dilettante di cavalli iftruitto, doue fi tratta del governo, delle malattie e della medicina de' cavalli ....* 1757. 8.

Ejus *lettera ed opufculi ippiatrichi intorno la medicina de' cavalli.* RIMINI 1758. 8. Medicamenta veterinaria, quæ equi acerrima ferant, arfenicum, hydrargyrum fublimatum.

Ejus *il marifcalco iftrutto nella medicina pratica delle precipue malatie del cavallo.* RIMINI Pars I. 1767. 8. P. II. 1768. 8. HALLER.

GAETANO MORIGI. Ejus *lettera diretta a Vicenzo Peralez, accioche la mandi al fuo difenfore, che fi occulta col nome di Marzial Bontitiene.* RIMINI 1758. 8. Lites, non magni momenti, veterinariæ. HALLER.

BARTHOLD HÜCKEL. Ejus *Abhandlung von den Ziegen und zahmen Schweinen.* FRANKFURT 1756. 8. An idem qui *pag.* 760.

EDWART l'ISLE. Ejus *obſervations in huſbandry.* LONDON 1757. 8. 2. vol. Aliqua ad veterinariam. De venæ ſectione in ovibus. In cervice veſicæ ovis calculus funeſtus.

Ejus *pharmacopoeja hippiatrica.* LEID. 1766. 8. HALLER.

JAC. RENAT. TENON. V. *pag.* 1314.

J. REEVES. Ejus *art of farriery.* LONDON 1758. 8. HALLER.

W. OSMER. Ejus *on the diſeaſe and lamene of horſes.* LONDON 1759. 8. De variis morbis equorum, etiam chirurgicis. In febre epidemica equorum ſex ſetaceis feliciter uſus eſt. De vulneribus equorum, de calceatione, de claudicatione. HALLER.

FRANCISCUS HOME. V. *pag.* 169.

JOH. ADAM KERSTING, veterinarius Caſſelanus. Ejus *der ſichere und wohlerfahrne Huf- und Reitſchmid...* 1760. 8. & ſecunda editio mutata cum titulo: *Unterricht Pferde zu beſchlagen und die an den Füſſen der Pferde vorfallende Gebrechen zu heilen.* GÖTTINGEN 1777. 8. MEUSEL.

Le maréchal François nouveau, où il traite de la connoiſſance des chevaux de leur maladies & de leur guériſon. PARIS 1760. 12. HALLER.

Heil- und Wundarzt für Mann und Pferde, oder nützliche und bewährte Heilsmittel wider die gemeinſten Krankheiten der Menſchen und Pferden. SCHWALBACH 1760. 8. HALLER.

HENR. BAKER in *Phil. Tranſ. Vol.* LI. P. I. ſeu anni 1760. refert de concremento oſſeo in colo equi reperto. HALLER.

LA FOSSE, junior, prioris, quem diximus, filius. Ejus *diſſ. ſur la morve en forme de memoire préſenté en* 1761. *à l'Acad. des ſciences.* PARIS 1761. 12. In animalibus ab eo morbo occiſis, alias in ſola membrana pituitaria malum fuiſſe, alias aſperam arteriam pure plenam repertam; veram tamen mali in naribus ſedem eſſe. Ab ictibus & læſionibus naribus propriis oriri, & ab injecto ejuſdem generis veneno. Terebra & injectis liquoribus medicatis curari; his, ſi mature adhibita fuerint. Ut a pulmone ſuppurato differat, incurabili malo. Medicamenta varia experiundo futilia reperta.

Ejus *guide du maréchal, contenant .... la maniere de diſtinguer & à guérir ſes maladies.* PARIS 1766. 4. Ultima pars chirurgici argumenti.

Si a vulnere os frontis læſum fuerit, & ſinus pituitarii aperti, noſter os perforat, ne morbus ſequatur, quem Galli vocant *la morve*. Cataractam, ut DAVIEL, ſanat extracta lente cryſtallina. Fuſe de morbis pedis. Cartilaginem corruptam totam aufert. Fracturæ morbus quem ſorici tribuunt. HALLER.

DIONYS. ROBERTSON, veterinarius. Ejus *Pferdarzneykunſt, oder gründlicher Unterricht der äuſſerlichen und innerlichen Gebrechen der Pferde*. FRANKFURT 1761. 8. 1764. 8. BRIEG 1777. 8. (Primam editionem Anglicam ignoro.) Unus ex utiliſſimis de arte veterinaria libris, utpote methodo facili, & bene ordinata conſcriptus. Signa & cauſæ morborum equos infeſtantium. Medicamenta efficacia, non ea absque neceſſitate nimis compoſita. Auctor ex SCOTIA oriundus eſt, in qua regione ſtudium educandi equos præcipue excolitur. In icone adjecta equus cum ejuſdem partium denominatione, & inſtrumenta huc neceſſaria exhibentur. Ita in *deutſch. allg. Bibl. 6. Band. 2. St.* pag. 244.

Ejus *leichte und ganz neue Art Pferde zu engliſiren, nebſt noch verſchiedenen anderen Operationen und Pferden; mit Kupfern*. ARNHEIM 1770. 8.

COLLET in *Hiſt. de l'Acad. des ſciences* a. 1761. in mulo morbo *la morve* laborante oſtendit membranam pituitariam eroſam. HALLER.

MALOUIN in *memoires* a. 1761. diſſertationem habet de morbo *la morve*; inciſiones & curationes recenſet. Sinus pituitarios perforarunt, æthiopem antimonialem dederunt cum vincæ foliis: alio in equo ſetaceum trajecerunt: iterum in alio ſolo uſi ſunt æthiope cum vinca conciſa ad manipulum, & alvum ſubinde duxerunt. Hæc ſimplicior curatio æque viſa eſt reſpondiſſe, ac quidem trepani uſus. HALLER.

Neue vollſtändige Jagdkunſt ſowohl von den Vögeln, als anderen Thieren, nebſt einer Nachricht von Canarienvögeln; mit Kupfern. LEIPZIG 1762. 8. Si huc facit.

GOLDGRUBE HASTFER *Verbeſſerung der Schaafszucht, nebſt einem Rath gegen die Schaafspocken*. BERN 1762. 8.

M. A. de PLENCIZ, celebris medicus Vindobonenſis, pater JOSEPHI nunc Medicinæ Profeſſoris Pragenſis. Ejus ſunt *opera medico-phyſica in quatuor tractatus digeſta, quorum primus contagii morborum ideam novam cum additamento de lue bovina* &c. VIENNÆ 1762. 8.

J. GOTTL. SCHEFFER. Ejus *die Egelſchnecken in den Lebern der Schaafe und die von dieſen Würmern entſtehende Schaafkrankheit*

heit, nebst einigen illuminirten Kupfern mit Figuren. REGENSBURG 1762. 4.

Der medicinische Tausendkünstler, oder Anweisung, wie alle Arten von Viehkrankheiten geschickt und mit wenig Kosten zu heben sind. FRANKFURT 1763. 8.

CLAUDIUS PETR. ELLIUS. Ejus *investigationum luis bovillæ atque experimentorum circa eam jussu ac sumtu Daniæ Majestatis Regiæ clementissimo institutorum specimen primum.* HAVNIÆ 1764. 8. Utilis libellus; dictio pura. Exhalationem simi præcipuam vel forte unicam esse propagationis contagii causam, ut docuerunt experimenta. Id ipsum se observasse testantur Censores in *deutsch. allgem. Bibl. 2. Band. 1. Stück.* pag. 289.

Der vollkommene Pferdarzt. UFFENHEIM 1764. 4. HALLER.

WOLFGANG. EHRENFRIED L. B. v. REITZENSTEIN. Ejus *der vollkommene Pferdekenner; 2. Theile mit Kupfern.* UFFENHEIM 1764. 4. MEUSEL.

HERM. FRID. GÖCHHAUSEN. Ejus *notabilia venatoris, oder Jagd- und Weidwerks Anmerkungen.* WEIMAR 1764. 8.

In *Abhandlungen der naturforschenden Gesellschaft in Zürich* T. II. a. 1764. 8. legas in alpibus Abbatiscellanis vaccas frequenter uteri prolapsu laborare. HALLER.

JOSEPH. Baro de TAM *während dem in Königreich Böheim in den Jahren 1762. und 1763. vorgefallenen Viehumfalle angestellt gewesenen Viehseuch-Commissarien, bewährte Horn- Schaaf- Pferd- und Federviehs-Arzneykunst, mit Kupfern.* WIEN und PRAG 1765. 8. Ad investigandam brutorum luem, in BOHEMIA a. 1762. & 1763 grassantem Vir Ill. missus ea, quæ circa eandem luem observaverat, hic refert. Regulas porro generales, juxta quas in tali lue cohibenda curandaque sit procedendum, tradit. Laneos, lineosque pannos cæruleo colore tinctos valde reprobat. Remedia partim iis in locis usitata, partim alia, quæ tum Facultatum quarumdam, tum Magistratus auctoritate suffulta præ reliquis expetebantur. Propria deinde consilia, nec non medicamenta copiosissima suppeditat. Methodum auctor, utut expertus fuerit, non optimam elegit, nec adeo ubique cogitata sua apte ad intelligendum proposuit, præterquam quod voces, quas vocant provinciales librum lectu molestum reddant. Ita in *deutsch. allg. Bibl. 6. Band. 2. St.* pag. 243.

BOURGELAT. Ejus *matiere medical, où précis des medicamens.* LION 1765. 8. Germanice AUGSBURG 1766. 8. In morbo *la morve* cicuta frustra fuit adhibita, neque arcana nonnulla probat. Meloen cantharidum effe-

effectum non supplere. Sed neque solam la Fossii terebrationem sufficere. Haller.

Ejus *Anfangsgründe der Vieharzneykunst, oder kurzer Begriff von der Zergliederung des Pferdes. Zum Behuf der Lehrlinge in den königlichen Vieharzneyschulen. Aus dem Französ. übersetzt.* (Editionem Gallicam ignoro). Danzig 1772. 8. (Zerbst 1773. 8. Meusel). Titulus plura promittens imponere lectori credulo posset. In opere ipso sola traditur equi anatome. Atque hoc sensu liber perutilis est, & magnopere commendandus iis, qui artis veterinariæ studium colunt. Versio Germanica non mala. Ita in *deutsch. allgem. Bibl.* 20. *Band.* 1. *Stück.* pag. 190.

Joh. Bapt. Mich. Sagar, medicus. Ejus *libellus de aphtis pecorum anni* 1764. *cum appendice de morbis pecorum* &c. Wien 1765. 4.

Ejus *libellus de morbo singulari ovium anni* 1765. *cum appendice de cultura earumdem.* Ibid. 1765.

Ejus *Abhandlung von dem Mehlthau, als der gröſsten Ursache der Hornviehseuche und derselben Curart.* Ibid. 1775. 8. Meusel.

Georg. Rudolph. Boehmer. Ejus *an pastus pecorum in stabulis potius quam pratis instituendus.* Witteberg 1775. 4. Meusel. V. *pag* 284.

In *Landwirthschaft-Nachrichten von Verbesserung des Landes und des Gewerbes*, quod diarium Cellis prodire cœpit a. 1765. 8. passim aliqua de morbis animalium intercedunt, ut in T. I. de pullorum equi dentitione difficili, de vaccarum partu & placentis in utero residentibus: de morbo equino *morve*, ejusque deteriori gradu *Rotz*. Non valde confidunt terebræ, cum malum in humoribus resideat. Mercurio cum aloe feliciter aliquos usos esse. Haller.

L. W. F. Oebschelwiz. Ejus *der holländische Stallmeister, oder gründliche Unterweisung, was zum Kennen, Zäumen, Satteln, Beschlagen* &c.; *mit Kupfern.* Leipzig 1766. 8.

Richard de Hautesierk. V. *pag.* 192.

Carol. Aug. Geutebruck. Ejus *Unterricht von Schaafen und Schäfereyen zum Behuf der dabey vorkommenden öconomischen Policey- und Cammergeschäfte;* 2. *Theile.* Leipzig 1766. 8. Si huc facit.

Petr. Ernest. Wilde, medicus. Ejus *kurzer Unterricht, in welchem allerley Arzneyen für Menschen und Vieh bekannt gemacht werden — alles dem Esthnischen Landvolke zum Besten.* Schloss Oberpalen 1766. 4.

Ejus

Ejus *von der Liefländischen Pferdezucht und einigen bewährten Pferdekuren.* Riga 1770.. Meusel.

J. von Saunier. Ejus *vollständige Erkenntniss von Pferden, deren Zergliederung, Eigenschaften, Krankheiten, und dawider dienlichen Mitteln; aus dem Französischen übersetzt, mit Kupfern.* Leipzig 1767. fol. Primam editionem Gallicam in variis librorum catalogis frustra quæsivi.

Joh. Daniel Mittelhauser, medicus. (Idem, ut puto, qui *pag.* 1197.) Obiit a. 1769. Ejus est *gründliche Nachricht von der bisher unter dem Rindvieh grassirten Seuche.* Leipzig 1767. 8. Meusel.

Reamur. Ejus *Anweisung wie allerley zames Geflügel vermittelst der Wärme aufzuziehen sey; 2. Theile, mit Kupfern.* Augsburg 1767. 8.

Joh. Georg. Krünitz, medicus Berolinensis. Ejus *Verzeichniss der vornehmsten Schriften von der Rindviehseuche gesammlet.* Leipzig 1767. 8.

Ecole Roy. veterinaire de Paris. Paris 1767. 4. Haller.

L'art veterinaire, ou medecine des chevaux. Paris 1767. 4. Haller.

Die beste und bewährteste Erfindung wider das Knoppen der Pferde, mit Kupfern erklärt. Uffenh. 1767. 4.

Joh. Baro de Sind. Ejus *der im Felde und auf der Reise geschwind heilende Pferdarzt, oder Unterricht von den gewöhnlichsten Krankheiten der Pferde im Felde und auf der Reise, nebst nützlichen und durch die Erfahrung bewährtesten Heilungsmitteln, mit Kupfern.* Frankfurt und Leipzig 1767. 8. Secunda & aucta editio (tum ibid. 1772. 8.) Laude dignus auctor, qui & dissectionibus sedule administratis, & longo exercitio, & experimentis non temere captis, & denique felici theoriæ medicæ ad similes casus applicatione tutam artis suæ sectatoribus viam prudenter aperuit. Nam certe plurimarum, quas vulgus veterinariorum hactenus foverat, opinionum errores detexit, exterminavit. Quapropter liber iste non potest non magni momenti esse, etsi cæterum medicamenta aliqua minus laudabilia continet. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 12. *Band.* 2. *St.* pag. 270.

Ejus *Kunst Pferde zu zäumen, 2. Theile, mit Kupfern.* Frankf. und Leipz. 1768. 8. 1771. 8.

Ejus

Ejus *vollständige Abhandlung von der Rehkrankheit der Pferde, mit Kupfern.* Ibid. 1768. 8.

Ejus *neue und sichere Lehrart die Pferde in kurzer Zeit fein und schulmässig zu dressiren.* Ibid. 1768. 8.

Ejus *Lehrart die Pferde lange Zeit brauchbar zu erhalten.* Ibid. 1768. 8. MEUSEL.

Ejus *gründlicher Unterricht von der Pferdzucht und Anlegung der Gestütte, mit Kupfern.* FRANKFURT 1769. 8. HALLER.

Ejus *vollständiger Unterricht in den Wissenschaften eines Stallmeisters.* GÖTTING und GOTHA 1775. fol. (lego etiam 1775. 8.) cum iconibus. (Titulum quidem non respondere materiis hic pertractatis, opus tamen ipsum laudabile esse, & attentionem nostro hoc ævo summam mereri Censores (s) testantur). Agit de morbis equorum, eorumque remediis. Id animal non ferre acria medicamenta, quæ vesicas trahant: setacea ad oculorum morbos non valere. Se cataractam in equo docuisse deponere, modumque dicit & instrumenta; sic vesicæ calculum incidisse; semel tamen tantum ab ea curatione equum superstitem evasisse. Spiritu vitrioli dulci ganglia destruit. Fracturas ossium vulgo pro desperatis haberi; eas se curare, & ostendit ut caveatur, ne sibi equus noceat. Decies ossa fracta feliciter se curasse. Tendines non dolere, dum in gangrænam abeunt. Morbum *der Rotz* in sanguine residere, non in pituitariis sinubus: ad eum morbum Ill. viri arcanum. Renes equis sæpe ulceribus corrumpuntur & calculis. Hernias etiam curat. Ita HALLER.

CHRISTIAN GOTTLOB JANISCH, medicus. Ejus *Abhandlung von der im Jahr 1766. und 1767. in Schlesien geherrschten Rindviehseuche.* BRESLAU 1768. 8. MEUSEL.

Le dictionnaire portatif contenant la maniere de soigner les chevaux &c. PARIS 1768. 12. 3. vol. HALLER.

CHRIST. ZORN. Ejus *vollständiger Unterricht von Erziehung der Pferde, und Mittel für alle innerliche und äusserliche Krankheiten derselben.* ERFURD 1768. 8. HALLER.

P. HERRENQUIST in *k. Sw. Wet. Acad. Handling a.* 1768. consilia sua dat adversus contagiosum equorum morbum *le farcin*, ulcera nempe crurum circa venas nascentia. Alvum duxit, emollientia medicamenta admo-

(s) In *deutsch. allgem. Bibl.* 13. *Band.* 2. *Stück.* pag. 440.

admovit, denique æthiopem mineralem dedit, quem imprimis laudat. HALLER.

In *London Magaz.* anno 1768. refertur de emphysemate in vacca, inter duas costas spurias aperto, de quo aër inflammabilis exierit. HALLER.

JOH. CHRISTIAN. POLYCARP. ERXLEBEN. Ejus *Einleitung in die Vieharzneykunst.* GÖTTING und GOTTA 1769. 8. In sectione I. tradit elementa artis veterinariæ. In II. morbos, horumque causas & signa. In III. de tuenda brutorum animalium sanitate. In IV. de auxiliis, quibus amissa sanitas restituitur, sive materia medico-veterinaria. In V. de methodo propinandi medicamenta. Theoriam ubique ab arte medica mutuavit. Laudant Censores in *deutsch. allg. Bibl.* 13. *Band.* 2. *Stück.* pag. 510.

Ejus *practischer Unterricht in der Vieharzney.* GÖTTING 1771. 8. Morbi equorum etiam potissimum. SINDII curationem polypi narium esse perfectissimam. Malum equinum *Spat* esse ancylosin a crassiori liquore articulationis natam. *Rotz* equorum universi corporis morbum, non solius esse membranæ pituitariæ narium. HALLER.

Ejus *oratio de arte veterinaria veteribus maxime æstimata, diu neglecta, hodie lætissime efflorescente.* GÖTTING 1771. 4. HALLER.

HUREL, veterinarius, Ejus *diss. sur le farcin.* PARIS 1769. 8. Germanice *Abhandlung über den Wurm, eine Krankheit, welche die Pferde sehr oft befällt.* BRESLAU 1771. 8. Causa mali, quam potissimum tribuit deficienti per nares humorum purgationi, quam necessariam putat. Contagium habere, curari medicamentis antiphlogisticis, & sua potissimum potione. Ita HALLER. Bonus de morbo periculoso, & curatu difficili tractatus, quem auctor scripsit cum veterinariam PARISIIS exerceret. Versor quidem esse eorum ex numero videtur, qui passim ultra non aspirant, dummodo a legentibus intelligantur. Signa, causæ, & natura mali, satis accurate explanantur. Potio ad morbum *Wurm*, quam non revelat. Theoria bona est; curandi vero methodus ad Gallorum saporem. In purgantibus exhibendis & in detrahendo sanguine nimius est auctor. Cæterum ideo solum scripsisse videtur, ut hominibus praxi sua magis innotesceret, sicque ad lucrandum viam sibi aperiret. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 16. *Band.* 2. *Stück.* pag. 535.

An idem libellus *le farcin maladie de chevaux & les moyens de le guérir.* PARIS 1770. 12. HALLER.

ANTON. KOCZIAN, Conſiliarius Aulicus, & œconomicæ Societatis Auſtr. infer. membrum. Ejus *Prüfung der Urſachen von der Hornviehſeuche, mit dem Vorſchlage auf was für Art derſelben am ſicherſten Einhalt gethan werden könne.* WIEN 1769. 8. Variæ luis bovillæ ſpecies una cum obſervationibus & experimentis circa eam in AUSTRIA factis. An & quomodo cauſa mali eſſe poſſint aër, nebulæ, ros, pluviæ diuturnæ, robigo, eclipſis ſolis & lunæ, æſtus, frigus, pabulum, potus, fames, ſitis, inſecta. Quam corporis partem lues primum adgrediatur, & ubi propriam ſedem figat. De luis propagatione. Etiam in alterius ſpeciei animalia ruminantia luem propagari: modi quibus lues de loco in locum ſerpat: cur in ditionibus Auſtriacis fere conſtanter graſſetur: cur medicamenta raro efficacia eſſe deprehendantur. Proprium conſilium, qua ratione nempe lui bovillæ in terris Auſtriacis, certiſſime reſiſti poſſet: quæ obſervanda eſſent, ut præcaveatur: quid agendum ea jam præſente: quid porro ubi ſævire deſierit: ut animadvertendum eſſet in transgreſſores legum, concernentium ordinem in lue obſervandum: homines alii ad invigilandum alii ad medicandum neceſſarii: quibus ſumtibus iidem ſuſtentandi. In appendice in molitores, genus nempe hominum præ cæteris avaritiæ maxime deditum, merito invehitur, qui ingentem pratorum partem inundationibus fere continuis obnoxiam reddant, unde graminis ab aqua ſtagnante putredo, ſicque paſcua animalibus perniciosa.

Des ſorgfältigen Hauswirths nöthigſte Wiſſenſchaft bey Pferden. LANGENSALZA 1769. 8. Scribendi ſtilus ſolito melior. Principia utcunque bona; ſed curandi ratio plane empirica. Formulæ omnes collectitiæ. Propria experimenta nulla. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 1. *Stück* pag. 209.

J. G. BRIZELIUS. Ejus *Beſchreibung des ſo bekannten Sennergeſtüts in der Grafſchaft Lippe.* LEMGO 1770. 8.

Ejus *der Bereiter.* BRAUNSWEIG 1775. 8. LEIPZ 1777. 8.

Ejus *vollſtändige Pferdwiſſenſchaft.* LEIPZIG 1777. 8. MEUSEL.

Abhandlung über die epidemiſche Krankheiten des Viehes von H. D. BARBERET, *mit Anmerkungen von* H. BOURGELAT prodiit WITTEBERG. und ZERBST 1770. 8. (editionem Gallicam ignoro, puto PARIS. a. 1761.) BARBERETI, Gallicæ ſocietatis œconomicæ membri, etſi præmio condecoratus tractatus nihil equidem valde novi continet: utpote quem auctor ex deſcriptionibus epidemicis *Actorum Germ. N. O.*, ſoli aëri pabuloque cauſam morborum in pecoribus obvenientium tribuens, mutuavit. Attamen ob numeroſas ac eruditas BOURGELATI adnotationes, verſionem iſte tractatus ſibi promeruit. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 2. *Stück* pag. 553.

J. ANT.

J. Ant. v. Schäfersfeld. Ejus *Preisschrift über die Schaafzucht in Steyermark.* Wien 1770. 8.

Wenz. Joh. Pauli. Ejus *Abhandlung von der Schaafzucht.* Wien 1770. 12.

Eröffnete Wissenschaften von leichten Haus - und Arzneymitteln, Pferdecuren, und nützlichen Haushaltungs - Künsten. Frankfurt und Leipzig 1770. 8. Circumforanei cujuspiam veterinarii fuerit fœtus. Ita in *deutsch. allgem Bibl.* 15. *Band.* 1. *Stück* pag. 204.

Rossarzneybuch, Pferdcuren &c. Leipzig 1770. 8. Haller.

Vitet, medicus. Ejus *medecine vétérinaire* T. II. Lion 1771. 8. (Germanice *Unterricht in der Vieharzneykunst, mit Anmerkungen von* J. C. P. Erxleben; I. *Theil.* 1. *und* 2. *Band.* Lemgo 1773. 8. 1776. 8.) In T. II. de morbis veterinorum agitur. A morsu viperæ emphysema nasci: ustionem conferre. In hydrocele acum triquetram melius adhiberi. Varices excidendi. Vulnus ventriculi periculo carere. Hydrops articulationum. Ustionem in ulceribus profundis incisione tutiorem esse. Glandulosos tumores fere ferro aperit. Polypum urit, sarcocelen excidit, hydropicum oculum perforat. Hernia: in equo castratio tutior. Ventralis hernia frequens, etiam scrotalis. Repetitos ictus apum equum interemisse, & venæ jugularis sectionem poscere. Tendines lacerari, cæterum mala nulla symptomata facere. Posse tamen ossium fracturas in equo sanari. Rabiem a pecore non concipi, nisi per contagium. Fistula lacrymalis. Castratio bene fit duobus tubulis sambucinis, plenis polline vitrioli, qui vasis spermaticis applicantur. Liber utilis. Ita Haller.

Petrus Camper. Ejus *Vorlesungen über das heutige herumgehende Viehsterben, aus dem Holländischen übersetzt van* J. C. Lange M. D. Kopenhagen 1771. 8. (Primam Hollandicam editionem ignoro). Hæ tam magni momenti & optimis quibusvis adnumerandæ prælectiones de lue armentorum meliorem certe Langio versorem meruissent. Præcipua tamen rerum momenta utcunque versor ad captum exhibuit. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 2. *Stück* pag. 536.

Der cursächsische Land - Pysicus. Eine medicinisch - praktische Monatschrift zum besten des Landmannes, des Hauswirths und jeder anderer unmedicinischer Leser, unter der Direction des D. Friderich August Weiz *veranstaltet. Erster Jahrgang auf Kosten des in* Naumburg *diesfalls errichteten Comtoirs.* 1771. 8. *Zweyter Jahrgang* 1772. 8. Quolibet ejus anni mense philyra una in lucem prodiit eo fine, ut ruricolæ superstitionibus dediti tandem resipiscant, hebeantque unde sive suam sive pecorum suorum valetudinem tueri condiscant. Dubites tamen an Weizii opus, in paragraphos distributum,

magna cum utilitate lecturi ſint ruricolæ, ſimili methodo nequaquam erudiendi. Ita in *deutſch. allgem. Bibl.* 21. *Band.* 2. *Stück*; pag. 529.

Auserleſenes Arzneybüchlein bey einer Hornviehſeuche. CÖLLN 1771. 8.

Le medecin de la campagne, ou encyclopedie medecinal, chirurgical, vétérinaire. PARIS 1771. 8. 6. vol. HALLER.

J. ERNEST, ZEIHER; Profeſſor Medicinæ & Matheſeos Wittenbergenſis. Ejus eſt *Lehrbegrif von den Krankheiten der Pferde und deren Heilung, nebſt einem Anhange von der Pferdezucht.* BERLIN 1771. 8. Multa ex BRACKENIO. Morbum *Rotz* eſſe a lympha ſpiſſata. Hydrops equi per vulnus abdominis caſu inflictum ſanatus. Ita HALLER. Omnia ex SOLLEYFELSIO & BRACKENIO. Verum meliora hodie exſtant ſcripta veterinaria, quæ auctor aut ignoravit, aut ſaltem non uſurpavit. Ordo capitum nexu caret. Ex appendice de educandis equis ex WINTERNO, BUFFONE, & ZEHENTNERO deſumta iterum patet, noſtrum ſcriptores optimos ignorare. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 16. *Band.* 1. *Stück* pag. 257.

JOH. ANDR. GAAB. Ejus *praktiſche Pferdarzneykunſt, oder der durch lange Erfahrung ſicher curirende Pferdarzt; herausgegeben von deſſen Schwiegerſohn* GOTTL. LUDW. FLEISCHER, *Büchſenſpanner. Mit Kupfern.* SCHWAB. 1771. 8. LEIPZ. 1777. 8. Catechiſmus, in quo equorum morbi, & horum cauſæ, ſigna, curandi methodus, operationes neceſſariæ a veterinario iſto bona fide, prout ipſe multorum annorum experientia didicit, enarrantur. Medicamentorum farrago, quorum uſus in equis ac hominibus efficaciſſimus fuerit obſervatus. Non malum opus, ſi univerſim ſpectes; at ſingillatim ſi Veterinariæ gnarus examinaverit, facile quædam minus probanda deprehendet. Ita in *deutſch. allgem. Bibl.* 35. *Bad.* 2. *Stück* pag. 471.

P. C. ABILGARD, medicus. Ejus *Unterricht von Pferden, Kühen, Schaafen und Schweinen, wie man dieſelbe warten und aufziehen muſs, in gleichen von ihren Krankheiten* &. I. *Theil. Auf königl. Befehl herausgegeben.* KOPENHAGEN und LEIPZIG 1771. 8. Cave credas, omnia, quæ titulus habet in prima hac parte contineri. Agitur ſolumodo de cognoſcendis & educandis iis animalibus. Omnia vulgo nota, eaque nihil aliud ſunt, quam quæ medicus iſte didicerat, cum LUGDUNI per biennium Veterinariæ operam navaſſet. Modus proponendi non valde bonus, perſæpe ambiguus, & eorum, quibus ſe ſcribere profitetur, captui minime accommodatus. Non excuſes, quod in præfatione de ſcriptoribus revera bonis valde humiliter ſentiat, quodque ipſum præſertim SINDIUM calumniari

niari non erubescat. Ita *deutsch. allgem. Bibl.* 16. *Band.* 1. *Stück* pag. 258.

Nützliche Hausapotheke, darinnen viele Kräuter und Wurzeln nach ihrer Beschaffenheit und Wirkung, desgleichen die von wilden Thieren, Vögeln und Fischen zur Arzney dienlichen Sachen, nebst vielen anderen so wohl zur menschlichen Gesundheit, als auch vor Pferde- Rind- Schwein- und Schaafvieh dienliche Mittel beschrieben werden. LEIPZIG 1771. 8. Absurda medicamentorum partim ex superstitiosis formulis, partim ex aliis æque malis libris compilatio. Ita in *deutsch. allgem. Bibl.* 17. *Band.* 2. *Stück* pag. 539.

Neuvermehrtes Viehbüchlein darinnen zu finden allerhand bewährte Haussarzneymittel für die viele Krankheiten des Rindviehes; ingleichen gar gewisse Arzneymittel für vielerley Krankheiten der Schaafe, Ziegen. Schweine &c. *Gänse und Hühner.* SCHLEIZ . . . . . 8. Commiseratione magis quam prelo dignus labor. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 1. *Stück* pag. 540.

Gründliche Anleitung, worinn die so gefährlich als höchst schädliche Seuche bey dem Hornvieh erklärt wird, nebst Entdeckung der Uebel dieser Seuche und vollkommenen Heilungsart derselben. Aus den allerneuesten franzözischen Beobachtungen der école vétérinaire in das Deutsche übersetzt. WIEN 1771. 8. Originale, ut vocant, & ipsum auctorem Censor (t) se ignorare; accuratam autem, utilemque luis descriptionem in eo contineri.

J. G. BOUTROLLE. Ejus *der geschickte Viehhirte, oder Unterricht die Kenntniss der Ochsen und Kühe, ihres Alters, ihrer Krankheiten, und der damit verbundenen Zufälle; wie auch die bewährtesten und tauglichsten Heilungsmittel betreffend* &c. *Aus dem Franzözischen übersetzt.* WITTENBERG und ZERBST . . . . 8. (Editionem Gallicam ignoro). Descriptio morborum justo brevior & minus plena. Remedia non semper optima. Liber tamen non plane spernendus. Quæ utilissima in eo occurrunt, solæ forte sunt MALOUINI observationes de morbo *Rotz* hic adjectæ, & lectu dignissimæ. Versio Germanica satis mala, & valde obscura subinde. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 2. *Stück* pag. 540.

JOH. GEORG. WIEHE. Ejus *Beschreibung wie man flüchtige Pferde vor einer Kutsche losspannen und die Räder an einem Wagen weit und enge stellen kann.* HILDESHEIM 1772. 4. Si huc facit.

CHRISTOPH. JACOB. MELLIN, medicus. Ejus *Landapotheke oder Sammlung der besten Arzneyen für menschen und Thiere. Nebst einem*

(t) In *deutsch. allgem. Bibl.* 17. *Band.* 2. *St.* pag. 540.

einem Anhang von den Mitteln ertrunkene, erfrorne, erhenkte, erstickte zu retten AUGSBURG 1772. 8. (auctius 1776. 8.). Auctori scopus fuit, institutiones methodo Tissotiana elucubrari, ut esset, unde ejus populares, qui pagos inhabitant, solatium petere contra luem pecora sua infestantem possent; eum tamen scopum ob justo breviores suas institutiones, mancaque hinc inde consilia, haud exacte attigit. Quid enim juvat possidere rusticum remedia, si morbum ignoraverit? Non laudes tum compositiones medicamentorum, tum superstitiosa quædam hic occurrentia. Tractatus de submersis, suffocatis &c. est HENSLERI. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 21. *Band.* 2. *Stück* pag. 523.

JOH. GOTTFRIED GALLESKY. Ejus *Bemerkung und Versuche über einige Ursachen des unter dem Hornvieh vorkommenden Viehsterbens* I. *St.* KÖNIGSBERG 1772. 8.

Anweisung zur Wartung des Hornviehes in Absicht der Seuche von einem Landmanne an der Niederweser. BREMEN 1772. 8. Brevis quidem, at perutilis tractatus, quem & materia, quam in se continet, & proponendi modus, captui probe accomodatus, commendant. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 2. *Stück* pag. 542.

NICOLAS. V. *pag.* 217.

F. du TY, medicus. Ejus est *l'antimaréchal, ou le vrai miroir des maladies internes des chevaux, leurs remedes.* LIEGE 1773. 8. HALLER.

JOH. ROHT, chirurgus. Ejus *vom Auflaufen des Rindviehes und der Heilung dieses Uebels.* GÖTTING 1773. 8. Ut ventriculus pecoris certo & tuto aperiatur, tubulo in cultrum exeunte, & cis cultrum perforato. Nihil inde mali sequi. HALLER.

Auserlesenes Arzneybüchlein, oder Unterricht, wie der Landmann bey einer Hornviehseuche sich zu verhalten hat. WIEN 1773. 8. An idem libellus qui *pag.* 1662.

PODA. Ejus *akademische Vorlesungen über die zu Schemniz in Niederungarn errichtete Pferdezügel; mit Kupfern.* DRESDEN 1773. 8.

ALOYSIUS FERDINAND. KIESWETTER, Medicinæ doctor, physicus in Moravia Hollefchaviensis. Ejus *Berichte über die Hornviehseuche, und derselben praktischr Behandlung..* WIEN 1773. 8.

JOH. ANT. DORNER. Ejus *Abhandlung von der allgemeinen Hornviehseuche* . . . . 1773.

Ejus *von den Krankheiten der Schaafe und ihren Heilungsmitteln* .. 1774. MEUSEL.

De

De Montigny. Ejus *instructions & avis aux habitans des Provinces méridionales de France, sur la maladie putride & pestilentiale, qui détruit le bétail* . . . . Germanice, vertente R. C. F. Opitz, Medicinæ doctore, *von der faulen und pestartigen Krankheit des Viehes, als ein Unterricht für die Bewohner der mittägigen Provinzen Frankreichs*, Berlin und Leipzig 1776. 8. Erudite scriptum opus varias continet observationes, consilia, & præcepta circa luem armentorum in Gallis grassatam. Præclare Opitzius versione sua meruit; sic enim Germani quoque librum consulere eodem aut simili in casu poterunt. Et quamvis doleas nec aut remedia aut curandi methodos varias hic deprædicatas sufficere ad id malum devincendum, omniaque eo demum redire, ut animalia infecta quantocyus vel mactentur alte defodienda, vel a consortio sanorum amoveantur: tamen, quia ad illud ipsum debite exequendum tam variæ cautelæ ac apparatus requiruntur, quæ omnia hic fuse traduntur, lectio hujus libri haut erit inutilis. Insunt præterea quæpiam, quæ scire multum interest: uti e. g. fuisse, qui morbo pestilentiali correpti interierint quam citissime, dum talium brutorum cadavera excoriarent; etiam halitum infectorum animalium contagiosum esse; posse propagari contagium non solum per vestes, canes &c. sed etiam per muscas humoribus infecti cadaveris pastas, & sana animalia involantes; comburenda esse istiusmodi cadavera una cum fimo; quod quidem consilium haud sine prævio examine sequaris, ne forte malum magis inde exasperetur. Suffumigiorum laudabilium varietas. Universim opus iis, qui opem tali in calamitate quærunt, commendandum. Versio bona. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 2. *Stück* pag. 502.

Sicheres Mittel der Hornviehseuche vorzubeugen. Glogau 1774. 4.

Christ. Fridr. Weber, Medicinæ & Chirurgiæ doctor. Ejus *kurzer Begriff von der Knochenlehre des Pferds, zu seinen Vorlesungen in der Vieharzneyschule zu Dresden.* Dresden und Leipzig 1774. 8. Nova inventa hic ne quæras. Cæterum ordinate & dilucide scripsit. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* I. *St.* pag. 184.

Joh. Clemens Tode. Ejus *Geschichte der Einimpfung der Hornviehseuche, welche in den Jahren* 1770 - 1771. *und* 1772. *in Dännemark auf königl. Kosten angestellet worden, aus dem Dänischen übersezt.* Kopenhagen 1775. 8. V. *pag.* 240.

Joh. Riem. Ejus *vollständige praktische Anleitung, das aufgeblähte Vieh zu retten.* Berlin 1775. 8.

J. Wie-

J. WIEGAND. Ejus *Handbüchlein zum Unterricht für die Schaafmeister.* WIEN 1775. 8.

LUDW. CHRISTIAN PETZOLT *meine Gedanken bey der bisherigen und noch fortdaurenden Hornviehseuche in den angrenzenden Provinzen.* NORDHAUSEN 1776. 8. MEUSEL.

ANT. CAROL. von WILLBURG. Ejus *Anleitung für das Landvolk in Absicht auf die Erkenntniss und Heilungsart der Krankheiten des Rindviehes, samt den Hülfmitteln und einem Anhang über die Materie der Medicin* &c. NÜRNBERG 1776. 8.

LENTIN. Ejus *Grundsätze zu der* 1775. *publicirten Vorbauskur gegen die Hornviehseuche.* GÖTTING 1776. 8.

PAULET. Ejus *Beyträge zu einer Geschichte der Viehseuchen nebst der Behandlung und Kur.* DRESDEN 1776. 8.

FRANC. MAXIMIL. FRID. BOUWINGHAUSEN von WALLMERODE. Ejus *Beschreibung eines neuen Verfahrens, das aufgelaufene Vieh durch den Stich zu heilen.* STUTTGARD 1776. 8.

Ejus *praktische Abhandlung von dem Unterschied zwischen der Strengel und Drüse der Pferde.* Ibid. 1777. 8.

J. DAVID MICHAELIS. Ejus *etwas von der ältesten Geschichte der Pferde und Pferdzucht in Palästina und den benachbarten Ländern sonderlich Ægypten und Arabien.* FRANKFURT am M. 1776. 8.

Kunst und Wundarzt bey Menschen und Vieh. WIEN 1776. 8.

GEORG. HARTMANN. Ejus *die Pferde-und Maulthierzucht* &c. STUTTGARD 1777. 8.

JOSEPH. STAHL. Ejus *Abhandlung von der Hornviehseuche und deren Heilungsart.* FRANKFURT 1777. 8.

JOHN CLARK. Ejus *Anmerkung von dem Hufschlage der Pferde; aus dem Englischen.* LEIPZIG 1777. 8. Primam editionem Anglicam ignoro.

Du PATY de CLAM. Ejus *la science & l'art de l'équitation demontrée d'après la nature: ou theorie & pratique de l'équitation, fondées sur l'anatomie, la mechanique, la geometrie & la physique.* YVERDON 1777. 8. Germanice BERN 1778. 8. Aliqua huc faciunt, potissimum quæ in L. II. habentur de natura equi.

Monatliche Verrichtungen, in welchen gezeiget wird was in jedem Monat so wohl im Felde, als in dem Kuchen, &c. *bey der Vieh-und Pferdzucht,* &c. NÜRNBERG . . . . . puto 1777. 8.

PAR.

PARLETS *pharmacopée, oder Apothecke eines Roſsarztes, welche auſerleſene und erprobte Mittel für die Krankheiten der Pferde enthält.* WEIMAR 1778. 8.

J. CHR. EHRMANN. Ejus *praktiſcher Verſuch in der Darmgicht der Pferde.* FRANKFURT 1778. 8.

JOH. GEORG. MARSCHALL. Ejus *Geſchichte der Hornviehſeuche zu Offenbach, und der Vorkehrung dagegen.* OFFENBACH. 1778. 8.

Von Pferdkrankheiten, beſonders dem Kropf und Rotz, und deren Heilung .... 1778. 8.

Der vollkommene Kutſcher oder die Kunſt Kutſche und Pferde, ſowohl in der Stadt, als auf dem Lande in gehörigem Stande zu halten; nebſt einem Unterricht für die Kutſcher, von Kutſchpferden, ihren Krankheiten und den Mitteln ſelbige zu heilen. FRANKFURT 1778. 8.

Sammlung einiger Abhandlungen von verſchiedenen Krankheiten der Pferde, und der Schaafe. NÜRNBERG 1779. 8.

JOH. GOTTLIEB WOLFSTEIN, la FOSSII, HUNTERI, & POTII diſcipulus, Medicinæ & Chirurgiæ doctor, Vindobonenſis Profeſſor ordinarius artis veterinariæ. Ejus eſt *Unterricht für Fahnenſchmide, über die Verletzungen, die den Pferden durch Waffen zugefüget worden, in Vorleſungen erklärt im Sommer a.* 1778. WIEN 1779. 8. Auctor ea ſe hic proponere, quæ propria 26. annorum experientia didicerat. De equorum vulneribus agit. Aliqua excerpſi: varia vulnerum figura variam parit curationis difficultatem. Dolor, tumor, inflammatio, ſymptomata nempe vulneribus ſupervenientia ad vulneris conſolidationem omnino neceſſaria ſunt, dummodo non excedant, aut mala medendi ratione non exacerbentur. Ea ſymptomata ſunt naturæ molimina, quibus vulnera conſolidantur, vel quæ conſolidari nequeunt, in ſuppurationem ſane neceſſariam ducuntur. Quæ vulnera ſuppurationem exigant. Pus bonum non eſſe corpus in vulnere peregrinum, ad curationem ejus multum conferre, hinc non eſſe abſtergendum. Cataplaſmata tepide applicata, ut & ipſum opium inflammationem augere. De vulnerum hæmorrhagia: vaſa grumo ſanguinis obturari. Neque ſanguis in vulneribus eſt corpus peregrinum. Varia ad compeſcendum ſanguinem adminicula, eorumque uſus explicatus. Fungus agaricus, niſi ſimul vas comprimas, non ſiſtit hæmorrhagiam. Faſcias, non ſine urgente neceſſitate eſſe imponendas, quæ irritando inflammationem & ſuppurationem nimis augeant. Vulnera, præſertim quæ debite ſuppurant, molliter eſſe deliganda, nec ultra neceſſitatem protrahendam eſſe deligationem. Aëris acceſſum noſter non timet; eum potius requirit: ulcera tamen fœtida æſtivo tempore a

calida aëris athmoſphæra defendit, ne vermes innaſcantur. Suas de utilitate aëris obſervationes WEBERO medico veterinario Dreſdenſi ſe communicaſſe, easque a ſagaci iſto viro novis experimentis fuiſſe confirmatas. Vetat tamen cartilagines, oſſa, cavitates articulorum, & inteſtina aëri exponere. Nullum, SCHARPIO & BRAMBILLA excepto, ſe noſcere auctorem, qui aërem non metuat. De cura vulnerum: ſimplicem ubique adhibet curationem. Ubi ſanguis, pus effluere nequeunt, vulnus inciſione ampliandum. Incommoda ſuturæ cruentæ: eſſe tamen ubi hanc evitare nequeas. Nulla dari medicamenta, quæ gangrænam coerceant; ſolam ſuppurationem hic prodeſſe. De febri vulneraria: ut eam in equo præſentem adgnoſcas; ut mitiganda ſit, ſi nimia. De vulneribus profundis: ſigna, ex quibus noſcas, in quonam viſcere vulnus lateat. Ad nervorum & tendinum vulnera commendat ſpiritum vini rectificatum cum oleo terebinthinæ. Turundas rejicit. Fuſe contra fabros ferrarios, qui nimium quantum de ungulis equorum reſcindere ſolent. In contuſionibus ſanguinem ſub celluloſa tunica effuſum inciſione tutius emitti, quam medicamentis reſolvi. Mala, quæ a nimia ephippii preſſione oriantur. Ut ea præcavenda, utque curanda ſint. Vulnera ſclopetaria: oſſa in extremitatibus fracta in adultis equis nunquam curari; difficulter vulnera, aut alias læſiones cartilaginum. Nequaquam cartilagines exfoliari, ut neceſſe ſit vel eas excindi, vel cultro deradi. Eſcharam in vulneribus ſclopetariis nunquam ſe vidiſſe. Quæ in equi vulnere a glande plumbea inflicto obſervavit, exacte narrat. Vulnera ſclopetaria, utpote anguſta & profunda incidere ſuadet. Sanguinis de vulnere fluxum non eſſe ſupprimendum; arterias vero & vaſa majora vel vinculo intercipi, aut ferrum ignitum iis admoveri jubet. Glandes & alia peregrina corpora digitis, facta etiam ſi opus eſt inciſione, melius quam inſtrumento extrahi. Hæc vulnera nonniſi ope ſuppurationis curari; a ſuppurantibus medicamentis tamen auctor abſtinet, ſolo linteo carpto & ſua aqua vulneraria utitur, vulnus frigida ablutum molliter deligat, reliquum naturæ relinquit; ſymptomata graviora aptis medicamentis ſedat; retentionem puris ſollicite præcavet; ſi pus vel ſanies non effluat, aut dilatandum ulcus, aut fundus in oppoſita regione incidendus. Ultimo formulæ aliquot medicamentorum ſimplicium, quorum efficaciam noſter expertus laudat.

VINCULUM. Vide *faſciæ*.

U L C E R A.

HIPPOCRATES in aphorismis agit etiam de ulceribus.

Idem in L. *de locis in homine* agit de ulceribus ferinis.

Idem in *prorrheticorum* L. II. iterum de ulceribus.

Idem in L. περι ἑλκων aliqua etiam habet de ulceribus. De carne supercrescente. Non purgata glutinari non posse, sed neque circularia. Esse ubi cataplasmate egeant, ad viciniam ulceris admoto. Ulcera phagedænica. Cataplasmata varia, & numerosa medicamenta, inter quæ acerrima aliqua occurrunt, nasturtium, cantharides, helleborus.

Idem in L. περι ιητρων etiam de ulceribus.

Codices L. *de ulceribus* exstant in Bibl. Reg. Par. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2254. Ita HALLER. Vide *pag.* 286.

ARISTOTELES in *problem.* V. 31. passim aliqua de ulceribus habet. HALLER. V. *pag.* 588.

ERASISTRATUS ulcera in abdomine, prope inguen inciso abdomine aperiri debere, & facile sanari (a). HALLER. V. *pag.* 762.

ASCLEPIADES scripsit librum *de ulceribus*, in quo de sympathiis egit, a CASSIO citatus (b), in quo explicat, cur offenso uno membro alia multum distantia patiantur. HALLER. V. *pag.* 406.

CASSIUS FELIX in *naturalibus* &c. agit etiam de ulceribus rotundis. HALLER. V. *pag.* 984.

THESSALUS. V. *pag.* 991.

ANTONIUS. V. *pag.* 991.

RUFUS in L. *de regimine infantum* scripsit de ulcere Ægyptio, cui igne medetur, & de aphthis malignis. HALLER. V. *pag.* 415.

ALEXANDER APHRODISEUS dicit ulcera renum & vesicæ difficulter sanari. HALLER. V. *pag.* 416.

GALENUS in L. III. *de methodo medendi* agit de ulceribus, & potissimum Asiatica diffusione refutat THESSALUM, qui omnibus ulceribus eandem opponebat curationem, neque aliam indicationem præter replendorum carne ulcerum studium admittebat, cum alia & alia ulcera aliis modis curare oporteat. Mel non bene ad cerebri ulcera adponi. In L. IV. de ulceribus mali moris. Contra curationem THESSALI metasyncriticam, ut varia ejus consilia potius ad malum habitum emendandum pertineant. Contra tres illos dies jejunii methodici, in febre minime necessarios. Siccantia fere laudat, alvumque ducentia, & in universum cacochymiam jubet corrigere

(a) Apud GALENUM L. I. (b) CASSIUS n. 70. *problem.*

per ea, quæ cuique cacochymiæ contraria ſunt. Singularum partium ulcera ex ordine conſiderat. In L. V. ut THESSALUS medicus ulcus fœtidum & verminoſum auris male curaverit, GALENUS vocatus ſubito ſiccante uſus medicamento ſanaverit. Ulcera aſperæ arteriæ ſanata ſiccante medicamento, lacte Stabiis poto. HALLER. V. *pag.* 1002.

ADAMANTINUS. Ejus ad phagedænica ulcera medicamentum ORIBASIUS (c) habet. Ita HALLER. V. *pag.* 638.

ORIBASIUS *de morb. cur.* L. III. cap. 13. 15. 16. 24. 25. 26. 33. & in L. VII. *ſynopſ.* cap. 1. &c. agit de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. ſ. 2. cap. 32. de variis ulceribus & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 293.

SYMON vel SYMEON veſtigia ulcerum docet tollere, perforando acu, deinde acerrimis medicamentis impoſitis (d). HALLER. V. *pag.* 1008.

JUDÆUS de periculis & eventibus ulcerum. De diuturnis ulceribus (e) agit. HALLER. V. *pag.* 1009.

ISAAC de ulcere conſolidando (f) agit. HALLER. V. *pag.* 1010.

RHAZEUS in L. III. ulcera narium difficulter ſanari, & lenibus. Non nimis valentia medicamenta ad oris ulcera debere adhiberi. In L. IV. aliqua admiſta ſunt de pectoris ulceribus. In L. X. de renum & veſicæ ulceribus. Aquam caſei (lactis nempe ſerum) in his ulceribus præſtantiſſimum eſſe medicamentum. In L. XIV. de ulceribus. De ſublimati mercurii ad vulnera uſu. Difficile ulcus ex ambuſtione ortum denique ſe bolo Armena impoſita ſanaſſe. Antiquum in facie ulcus ſe curaſſe calefacta facie & defricata. Frictione, acri medicamento, & vini potu ulcus uteri ſe ſanaſſe. Se ulcera poſt aperitionem continuo mundificare, inmiſſo panno, quo confricentur, circumjectis vinculis. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IV. cap. 20. 21. 22. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 295.

Codex ISAACI SALAMONIS fil. *de ulceribus & inflammationibus* ex Arabico in Hebraicum converſus exſtat in Bibl. Reg. Par. n. 425, is poterit & ipſe ad HALY pertinere. Mahometani auctoris eſſe ex formula initiali apparet: in nomine Domini miſericordis &c. Ita HALLER.

AVI-

(c) In *ſynopſ.* L. III. cap. 1. (d) Apud RHAZEUM *continuat.* 3. 2. (e) Apud RHAZEUM L. XIII. cap. 9. (f) Ibid. L. XIV. cap. 1.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 4 tract. 3. cap. 1. de ulceribus & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS in L. *de morborum cognitione* &c. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 268.

GARIOPONTUS *ad totius corporis ægritudines* &c. etiam ulcera. HALLER. V. *pag.* 296.

LANFRANCUS in *practicæ* &c. Doctr. III. tract. 1. cap. 11. de ulceribus. Ita WALTHER. In curandis ulceribus satis peritus, ingenue fatetur, nullum se in mamma cancrum sanare potuisse. HALLER. V. *pag.* 2.

Codex chartaceus Anonymi *de vulneribus & ulceribus sanandis*, quæ auctor fatetur se debere medicis Parisinis, & potissimum JOHANNI de PASSUANO (PASSAVANT), est in Bibl. Reg. Paris. I. n. 428., scriptus adeo circa annum 1295. Ita HALLER.

GUILIELMUS de VARIGNANA. Ejus *opera medica de curandis morbis universalibus & particularibus, febribus, ulceribus, venenis, faciei & totius corporis mundificantibus.* BASIL. 1545. 4. 1595. 4. LION 1560. &c. HALLER.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* &c. Tract. IV. doctr. 1. cap. 1. &c. de ulceribus variis. WALTH. V. *pag.* 297.

NICOLAUS de FALCONIIS. V. *pag.* 634.

LEONARDUS BERTAPALIA in tract. 3. cap. 1. &c. de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 3.

BARTHOL. de MONTAGNANA in *consiliis* &c. agit etiam de ulcere uteri. HALLER. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERUS in L. *de ægritudinibus capitis* &c. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 372.

ANTON. CERMISONUS in *consiliis* &c. etiam ad ulcera. HALLER. V. *pag.* 372.

JOH. BAVERIUS de BAVERIIS in *consiliis* &c. etiam de pectoris ulcere. HALLER. V. *pag.* 3.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum causis* &c. cap. 22. ulcus menti evulso dente persanatum. HALLER. V. *pag.* 362.

ANGELUS BOLOGNINUS, medicus Bononiensis, qui Chirurgiam publico stipendio docuit. (Ejus *de cura ulcerum exteriorum* (g) *libri* II. una prodiit *liber de unguentis quo communis chirurgorum usus in solutæ continuitatis medela recipit.* Ita KESTNERUS) BONON 1514. 4. PAPIÆ 1516. fol. VENET. 1535. 8. LION 1536. fol. BASIL. 1536. & in collectione chirurgi-

(g) Et non *interiorum*, ut HALLERUS habet in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 492.

rurgica GESNERI exſtant TIGURI 1555. fol. tum in UFFENBACHII collectione. Gallice *traité de la curation des ulceres externes du corps humain.* LION ...16. Ante annum 1508. ſcriptum fuiſſe opus MORGAGNI conjectura eſt, quod VENETIIS auctor idem abſolverit, ut tamen a. 1508. mortem obierit. HALLERO (h) videtur, aliquantum ſerius ſcriptum eſſe, quam BONONIAM venerit; cum aſſiduis ſcholaſticorum ſuorum precibus exoratum ſe *de unguentis* ſcripſiſſe ipſe dicat.

JOH. de VIGO in *practicæ* &c. L. IV. de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 270.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. XIII. cap. 18. & 19. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 313.

MAR. SANCTUS BAROLITANUS in *compendio* &c. agit etiam de ulceribus.

Idem in *libello quidditativo* &c. etiam ulcera habet. HALLER. V. *pag.* 271.

LEONHARDUS FUCHS in *curandi ratione* &c. etiam de ulceribus agit. HALLER. V. *pag.* 683.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS. V. *pag.* 272.

JOH. MANARDUS in *epiſtol. med.* L. XVII. *epiſt.* 4. de ulcere palati. HALLER. V. *pag.* 421.

NICOL. MASSA in *epiſtol. med.* L. I. *epiſt.* 24. de ulcere inteſtini recti. *Epiſt.* 29. de ulcere Gallico femoris. *Epiſt.* 31. de ulcere maligno & cancroſo. In L. II. *epiſt.* 23. de ulceribus & varicibus cruris in venereo. *Epiſt.* 24. ſic in alio duri tumores ulceroſi. *Epiſt.* 28. ulcus fiſtuloſum cruris. HALLER. V. *pag.* 273.

Anonymi L. IV. *de morbis oculorum* &c. *&* *antiquis ulceribus.* V. *pag.* 1258.

JOH. FERNELIUS in *pathologiæ* L. VII. etiam ulcera tractat. HALLER. V. *pag.* 273.

ANTON. FUMANELLUS in tract. *de compoſ. med.* cap. 73. ad pedum ulcera. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inſtitutione* L. III. cap. 1. &c. de ulceribus, eorum cauſis, ſignis & prognoſi. Cap. 6. &c. de eorum curatione. WALTH. V. *pag.* 6.

LEONHARD. FAVENTINUS in tract. *de morbis puerorum* &c. cap. 54. remedia ad ulcera. WALTH. V. *pag.* 422.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 301.

AMA-

(h) Ibid.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. *cur.* 75. de ulceribus telæphiis & chironicis. Ita WALTH. In *centuria* IV. ulcus antiquum cruris ſanatum cauterio in eodem crure admoto, & fontanella excitata. In *cent.* V. ulcera a mala carunculæ curatione orta, ſanata. In *cent.* VI. renum ulcus mineralium aquarum uſu ſanatum. HALLER. V. *pag.* 314.

BARTHOLOM. MAGGIUS in L. *de vulnerum bombardorum* &c. etiam de ulceribus fuſe agit. Ad depaſcentia ulcera laudat aquam aluminoſam, ad acrimoniam humorum lithargyrium, denique ignem. Ad ulcus ſordidum unguentum apoſtolorum, terebinthinam. Si a nimis acribus medicamentis rubellus humor manaverit, pompholyx eſt ſolamini. Sanioſa ulcera a corporibus peregrinis in vulnere relictis fieri. Ad ſinus difficiles adſtringentia, Ægyptium, preſſio idonea fundum ſinus urgens. Si ſanies non effluat, aut dilatandus aditus ulceris, aut fundus in oppoſita regione incidendus. Ad callos trochiſci de minio VIGONIS. Ad dilatanda ulcera gentianæ radix. HALLER. V. *vulnera.*

FRANC. VALERIOLA in *exercitationum* &c. L. V. ulcus ad ſpinam dorſi injectione ſola, absque ſectione reconciliatum. In L. VI. ulcus renis curatum. HALLER. V. *pag.* 273.

Les anciens & renommés auteurs HIPPOCRATES *des ulceres, des playes de la tête, avec les commentaires de* GUI VIDE &c. *traduits par un D. en Medecine.* LION 1555. 8. HALLER.

J. B. MONTANUS in *conſult. med. conſ.* 27. 28. de ulcere pedum. WALTH. V. *pag.* 424.

JODOC. LOMMIUS in *med. obſervat.* L. II. pag. 242. (i) de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 425.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. L. III. cap. I. &c. de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYM. CRASSUS. Ejus *de ulceribus.* VENET. 1566. 4. HALLER. V. *vulnera capit.*

GEORGIUS PHÆDRO, Paracelſicus homo, ob peſſimum teſtimonium C. GESNERI HALLERO notus. Ejus *opuſcula, inter quæ Chirurgia minor, ſ. omnium ulcerum perfectæ curationis methodus.* BASIL. 1562. 4. FRANCOF. 1621. 8. HALLER. Confer *pag.* 387.

J. ANTO-

(i) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

J. ANTONIUS FOGLIA. Ejus *de faucium ulceribus.* NEAPOLI 1563. 4. 1635. 4. Si idem, quem A. a CRUCE FOGLIATUM vocat, eſt inter præcipuos ejus ævi chirurgos. Libellus ipſe potius ad clinicam pertinet, morbumque malignum anginoſum. Ita HALLER.

GABRIEL FALLOPIA, vulgo FALLOPIUS dictus, pagus enim a quo nomen habet *Falloppia* dicitur, & Falloppia gens Mutinenſis, cujus TASSONUS in *culeo capto* meminit. Noſter Mutinenſis, Profeſſor Patavinus, magnus inciſor fuit, qui anno 1563. præmatura morte ex pleuritide obiit (k). Chirurgiam cum laude exercuit (l), & calculum etiam ſecuit (m). Sed ea fuit magni viri infelicitas, ut chirurgica ejus opera poſt mortem demum auctoris a diſcipulis edita fuerint, plerumque deformata. Primi excuſi ſunt *de ulceribus & de tumoribus præter naturam libri* II. VENET. 1563. 4. continuo a morte FALLOPII. Librum *de ulceribus* multo emendatiorem & pleniorem reddidit BRUNO SEIDEL & edidit ERFORD. 1577. 4. Prælectiones ſunt anni 1557. Multa tamen bona ſuaque habet. Nihil magis repellere, quam faſciarum uſum. Aërem Piſanum, Mantuanum, Ferrarienſem ulceribus inimicum eſſe, favere Patavinum. Ægyptiacum optimum eſſe medicamentum, magisque ſiccans, ſi pompholygem addideris. Eſcharoticum laudat, in quo cum argento ſublimato opium miſcet & ceruſſam. Arſenico etiam utebatur, idque commendat. Ulceribus malignis aquam puram aut mineralem in ſpongia adhibet. Non debere ulcera quotidie detegi, ſufficere, ſi die tertio & quarto. Phagedænicum ulcus aqua aluminoſa eluit. HALLER.

LEONARDO FIORAVANTI. Ejus *compendio dè ſecreti medicinali.* VENEZIA 1571. 8. 1591. 8. &c. Germanice DARMSTADT 1624. 8. In L. I. de ulceribus agit. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia univerſal* agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 9.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ* L. III. de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curandorum vulnerum ratione* &c. præter vulnera etiam ulcera tangit. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. BANISTER. Ejus *a needfull new and neceſſary treatiſe of Surgery briefly comprehending the general and particular curation of ulcers.* LONDON 1575. 8. HALLER. V. *pag.* 10.

VICTOR. TRINCAVELLUS in *enchirid. med.* L. III. cap. 13. de curandis ulceribus, quibus ſupercreſcit caro inutilis. WALTH. V. *pag.* 378.

ADAM

(k) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 143. (l) GUILANDIN *papir.* p. 25. (m) THONER L. VII. *obſ.* 4.

ADAM BODENSTEIN a CARLSTAD. Ejus *heimlicher Rathſchlag zu curieren Peſtilenz, Bruſt Geſchwür.* BASIL. 1576. 8. HALLER.

MATTHIAS NARVATIUS in *ſylva ſententiarum* &c. etiam ad ulcera. HALLER. V. *pag.* 10.

LAURENTIUS JOUBERT in tract. *de affectibus pilorum* &c. agit quoque de faucium ulceribus. HALLER. V. *pag.* 631.

JOH. RICLAN in *general. med. method.* Sect. III. cap. 2. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 378.

PETR. de la MER & J. de GAYETTE *E. ulceris curatio ſiccatio.* PARIS 1577. 4. HALLER.

TANEQUIN GUILLEAUMET. V. *vulnera.*

JUST ORTLOPH. MAROLDUS in *practica medica* &c. pag. 326. ad ulcera varia. WALTH. V. *pag.* 379.

HIERONYM. RUBEUS in *L. de deſtillatione* Sect. III. ad ulcera maligna. WALTH. V. *pag.* 381.

PETRUS FORESTUS in *obſervationum* &c. L. XXVI. & XXVII. ulcera partium genitalium. HALLER. V. *pag.* 381.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medendi* &c. *de externis curandis* L. I. cap. 1. &c. de variis ulceribus. Cap. 17. ad ulcera fiſtuloſa & calloſa injectiones ex unguento Ægyptiaco, ſublimato, & lixivio laudat. WALTHER.

Ejus *de ulceribus libri tres.* PATAV. 1602. 4. Ad veterum undique ſaporem, nulla cum ſua adnotatione. HALLER. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *conſil. med. conſ.* 47. de crurum ulceribus. WALTH. V. *pag.* 382.

ALEXAND. MASSARIA in diſp. *de ſcopis mittendi ſanguinem* &c. de ulceribus etiam nonnulla habet. HALLER. V. *pag.* 1502.

FELIX PLATERUS in *obſervationibus* &c. ulcera varia etiam faucium, partium genitalium. HALLER. V. *pag.* 385.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælect. chirurg.* L. III. de ulceribus.

Idem in *pentateuchis* &c. ulceribus ferrum ignitum ſed varie temperatum admovet. Cauſtica medicamenta non amat. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervat. chirurg. centuria* III. *obſ.* 39. ex ulcere cruris empyrice curato pleuritis lethalis. WALTH. V. *pag.* 274.

NIC. ABRAHAM. FRAMBESARIUS in *canon. & conſult.* pag. 602. de cura ulcerum. WALTH. V. *pag.* 14.

BARTHOL. HIEROVIUS. V. *pag.* 15.

DURANT. SCACCHIUS in *ſubſidii Medicinæ* &c. L. IV. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 15.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *conſult. & reſponſ. conſ.* 72. de ulceribus fiſtuloſis cum oſſis corruptione. WALTH. V. *pag.* 386.

Idem *de ingreſſu ad infirmos* L. II. cap. 32. quæ ulceribus conveniunt. WALTH. V. *pag.* 1502.

PETR. MATTH. ROSSIUS in *conſult. & obſervat. obſ.* 7. ulcus ſordidum. *Obſ.* 8. ulcus corroſivum. *Obſ.* 9. ulcus ſinuoſum. *Obſ.* 11. ulcus calloſum perinæi a gangrænæ curatione relictum, per quod tota urina diffluebat, tamen curatum. ALBERTI. V. *pag.* 322.

PAULUS RENEAULME *ex curationibus obſervationes* &c. Crurum ulcera ſanata medicamentis. HALLER. V. *pag.* 1040.

HIPPOLIT. PARMA in *introductione* &c. etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 17.

LELIUS a FONTE in *conſultationibus* &c. etiam de recti inteſtini ſordido ulcere. WALTH. V. *pag.* 434.

CHRISTOPH. GUARINONI in *conſil. med. conſ.* 493. de ulceribus crurum. WALTH. V. *pag.* 436.

SEBAST. CORTILIO *de chirurg. inſtitut.* L. II. cap. 15. de ulceribus malignis. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miſcellaneis* &c. Inteſtinum tenue a lumbricis perruptum, per ulcus elapſum, fæcesque reddens, repoſitum, lamina argentea compreſſum, ſanatum. Hepatis ulcus ſponte per umbilicum patens; icterus inde & mors. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. agit quoque de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 17.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* IV. *cur.* 4. ulcus profundum tibiæ. *Cur.* 46. ulcus in ſuperiori parte palati. ALBERTI. V. *pag.* 352.

PETRUS van der STYLLE in *chirurg. Handbuch* Parte V. cap. 4. de carnis excreſcentia in ulceribus. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGOR. HORST in *obſervat. med.* L. IX. *obſ.* 16. fœtida ulcera curata. WALTH. V. *pag.* 276.

JOHANNES VIGIER (non diverſus a J. VIGIERO LINDENII), medicus caſtrenſis. Ejus *traité de ulceres.* LION 1614. 12. *La grande Chirurgie des ulceres & tumeurs.* LION 1656. 8. *La grande Chirurgie de tumeurs.* LION 1657. 8. & *troiſieme partie diviſée en trois traités.* LION 1656. 8. Ita componuntur *les œuvres chirurgicales.* LION 1658. 8. 3. vol. Cujus alius eſſe titulus videtur *la grande Chirurgie & pratiques des tumeurs, ulce-*

ulceres, & des toutes les parties externes &c. Plura ſcripſit Gallico fere ſermone, quæ collecta & Latine verſa filius ejusdem nominis edidit cum titulo *operum medico chirurgicorum* PRAG. 1659. 4. Horum librorum duo ſunt chirurgici argumenti. *Chirurgia magna* ſive artis compendium ſ. pentateuchus, medicamentarius magis quam chirurgicus, etſi auctor tamen & ipſe operi manum admovit. *Theſaurus & armamentarium chirurgicum* totum in medicamentis eſt. In eo medicamenta aliqua reperiuntur nuperorum conſenſu probata, ut unguentum ex enula. HALLER.

L'epitome des ulceres de CALVE, *traduit par* GUY S. PONT 1614. Ita HALLER.

PETRUS POTERIUS in *inſign. curat.* &c. *centuria* III. etiam ulcera. Mumia minerali narium ulcus ſanavit. HALLER. V. *pag.* 387.

CLAUDE GERVAIS & MICH. SEGUYN *ergo ulceri exſiccantia.* PARIS 1615. 4. HALLER.

GUIL. BALLONIUS in *conſil. med.* L. III. *conſ.* 171. de ulcere & tumore inguinis. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANCISCUS PECCETTI. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *obſervat. med. obſ.* 21. ulcus ſordidum. *Obſ.* 32. ulcus verminoſum. WALTH. V. *pag.* 388.

SAILLENS in *quæſtionibus medicis* MONSPEL. 1617. 4. an ulcera rotunda an ſinuoſa difficiliora. HALLER.

MELCH. SEBIZ. Ejus diſp. *de ulceribus.* ARGENT. 1647. 4. Ulcus inguinis recrudeſcens. HALLER. V. *pag.* 1502.

PAULUS ZACCHIAS in *quæſt. med. legal.* L. III. tit. 2. *quæſt.* de effectibus ulcerum. WALTH. V. *pag.* 599.

J. RUD. CAMERARIUS in *ſyllog. memorab. centuria* IV. part. 58. Ulcerum facilis aut difficilis curatio ex aëre. ALBERTI. V. *pag.* 19.

SANCTORIUS SANCTORIUS. Ejus *commentarii in* I. *ſectionem aphoriſmorum Hippocratis.* VENET. 1629. 4. Huc faciunt, quæ habet de ulcerum curatione, a qua ſiccantium uſum removet.

Idem in *commentario ad artem parvam Galeni.* VENET. 1630. 4. aliqua etiam habet de ulceribus.

Idem in *methodo vitandorum errorum* GENEVÆ 1631. 4. de ulceribus variorum viſcerum, etiam veſicæ agit. HALLER. V. *pag.* 19.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* I. *obſ.* 8. de ulcere veſicæ. ALBERTI. V. *pag.* 442.

J. ANT. LAMBERT. V. *pag.* 20.

ZACUTUS LUSITANUS *de med. princip. hiſt.* L. I. ulcera faciei curata cauterio, cui plurimum tribuit. HALLER.

Idem in *praxis med. admirandæ* &c. L. I. *obſ.* 4. Ulcus reſtrictum in infante lethale. *Obſ.* 89. ulcera oris & genitalium curata. In L. II. *obſ.* 96. ulcera cacoethea uteri. *Obſ.* 97. ulcera uteri aqua theriacali curata. In L. III. *obſ.* 132. ex ulcere depaſcente in pede mors repentina. *Obſ.* 136. ulcera manantia diuturna in univerſa corporis mole exorta. ALBERTI. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. II. cap. 15. de cura ulcerum. WALTH. V. *pag.* 412.

JOH. PRÆVOTIUS in *medicina pauperum* &c. pag. 293. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 1015.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* Parte II. cap. 52. &c. de variis ulceribus. Cap. 99. de calloſo plantæ pedis ulcere. In *pyrot. chir.* L. II. part. 1. cap. 1. 2. &c. de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 303.

Idem in *trimembri chirurgia* &c. cap. 5. & 20. de ulceribus. WALTHER. V. *pag.* 1016.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. V. cap. 2. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 390.

ALEXANDER READ. V. *pag.* 1471.

PHIL. GRULING *curar. med. centuria cur.* 2. de ulceribus crurum. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *obſervat. med. centuria* III. *obſ.* 25. ulcus veſicæ ſanatum. ALBERTI. V. *pag.* 447.

GODOFR. MOEBIUS. Ejus diſp. *de ulceribus.* JENÆ 1645. 4. HALLER. V. *pag.* 1118.

NICOL. TULPIUS in *obſervat. med.* L. II. cap. 53. Ulcus veſicæ ſanatum. ALBERTI. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſt. anatom. centuria* III. Ulcus in dorſi ſpina cum carie, tamen ſanatum. HALLER.

Idem in *Actis Hafnienſ. Vol.* V. *obſ.* 44. Ulcera crurum contagioſa. ALBERTI. V. *pag.* 23.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. II. pag. 223. &c. de variis ulceribus, & eorum curatione. WALTH. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum obſervat. & curat. obſ.* 45. Ulcus profundum tibiæ. ALBERTI. V. *pag.* 24.

PETRUS PIAZZA in *breve & utile diſcorſo* &c. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 25.

SAMUEL FORMEY. V. *pag.* 684.

AUGUST. THONER in *obſervat. med.* L. IV. *obſ.* 1. ulcera tuberoſa & ſinuoſa in capite curata. *Obſ.* 2. exulcerata frons pene tota carne ad os abſumta reſtituta, chirurgorum opera annua fruſtanea cum decocto ſalſæ-

parillæ

parillæ & emplastro de gratia Dei. *Obs.* 3. ulcus sordidum in indice manus dextræ. ALBERTI. V. *pag.* 450.

JOH. SCULTETUS in *armament chirurg. obs.* 82. Excrescentia carnis in ulceribus digitorum & pedum. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* I. *obs.* 16. Ulcera magna emplastro ex mastiche, terebinthina, & cera flava, curata. *Obs.* 20. ulcus pediculis refertum. In *cent.* II. *obs.* 48. in ulcere animalcula. *Obs.* 86. ulcus pisis refertum. In *cent.* IV. *obs.* 4. ad ulcera balsamus FIORAVANTI utilis. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *cas. med.* L. I. *cas.* 28. (vel 26.) ulcus rheumaticum in crure occlusum causa cœcitatis. ALBERTI.

Idem in *responsis medico posthumis* &c. Cœcitas ex clauso ulcere. HALLER. V. *pag.* 26.

PETRUS de MARCHETTIS in *observat. med. chirurg. obs.* 57. ulcus amplum depascens diuturnum cruris ustione ossis repetita sanatum. WALTH. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* &c. L. II. cap. 1. pag. 308. ad ulcera crurum. WALTH. V. *pag.* 27.

CORNEL. van der VOORDEN in *lichtende Fakkel* &c. etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 28.

ANTONIUS THYMIUS disputavit in HIPPOCRATIS *aphorismum* 46. *sect.* 6., *quo ulcerum antiquorum status & prognosis continetur.* JENÆ 1665. 4. HALLER.

EBERHARD. GOEKEL in *consil. & observat. centuria* II. *cons.* 55. Ulcera pedis dextri a sanguine scorbutico & atrabiliario lethalia. *Cons.* 59. ulcus partes cum facie corrumpens. ALBERTI.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 143. Ulcus abdominis fistulosum sanatum. *Ann.* VII. *obs.* 129. ulcus in inguine, de quo vermes exierunt, sanatum. HALLER. V. *pag.* 29.

OLAUS BORRICHIUS in *Actis Hafniens. Vol.* V. *obs.* 44. Crurum ulcera, ut putat, contagiosa. HALLER. (an eadem cum BARTHOLINI observatione? Confer *pag.* 1678.). V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curation. propr. Dec.* IX. *cur.* 3. Ulcus tibiæ dysepuloton a contusione cum affluxu ichoris salsi. ALBERTI. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. ulcus uteri sanavit. Ulcus renis sublatum. Ulcus gravissimum uteri cum plurimo pure effusso, tamen sanatum. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de ulcerum natura & curatione in genere.* HELMSTADT 1674. 4. HALLER. V. *pag.* 448.

J. GEORG.

J. Georg. Volcamer in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* V. *obs.* 152. a clausis tibiarum ulceribus impotentia ambulandi. Haller. V. *pag.* 455.

Justus Schrader, Professor Helmstadiensis. Ejus disp. *de ulceribus.* Leid. 1670. 4. Haller.

In *Act Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VI. *obs.* 61. ulcus ex veneficio, cum cineribus sagæ combustæ curatum. *Obs.* 188. ulcus sponte natum fluens salutare, repressum vero noxium. *Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 41. ulcus annosum reciso pede curatum. *Ann.* III. *obs.* 127. ulcera fluida genu tumefacti & abscissi, mortem includunt, *Obs.* 129. ulcera fistulosa in osse humeri. *Ann.* IV. *obs.* 81. ulcerati pedis lepida curatio & inde damna. *Ann.* V. *obs.* 152. ulcerum in cruribus periculosa curatio. *Ann.* VIII. *obs.* 83. funesta ulceris antiqui consolidatio. *Ann* IX. *obs.* 128. ulcus fistulosum ani sanatum. *Obs.* 216. ulcus vesicæ, amore proximi, per suctionem maxime curatum. *Ann.* X. *obs.* 124. ulcus in inguine sanatum. *Dec.* III. *ann.* III. *obs.* 131. ulcus fascinationi falso adscriptum. *Obs.* 145. ulcus in brachio circa articulationem humeri & cubiti periculosum, tandemque lethale. *Ann.* V. VI. *obs.* 115. ulcus ad tibiam manans, ad id repertum euporistum. *Ann.* IX. *obs.* 227. ulcera pedum per spontaneam gonorrhœam curata. In *Centuria* I. pag. 118. ulcus mammarum ex phthisi. In *Cent.* III. pag. 43. ulcerum cura per spiritum vini. In *Cent.* V. pag. 89. ulceris antiqui consolidatio funesta. Alberti. V. *pag.* 31.

Elias Rud. Camerarius. Ejus disp. *de ulceribus antiquis.* Tubing. 1689. 4. Haller. V. *pag.* 33.

Ehrenfried Hagedorn in *observat. & histor.* &c. Ulcera circa asperam arteriam sanata. Fistulosum pectoris ulcus funestum. Haller. V. *pag.* 33.

Franciscus Sylvius de le Boe. V. *pag.* 35.

Henricus Schultze. Ejus disp. *de ulceribus.* Haderovici 1672. 4. Haller.

Cornelius Solingen in *manuale operation* &c. Mirifica curatio ulceris sub axilla nati, pectorali musculo perforato. Haller. V. *pag.* 304.

J. Nicol. Pechlin in *observationum* &c. L. I. *obs.* 39. per ulcus pedum fluor albus. Alberti. V. *pag.* 37.

J. Nicol. Binninger in *observationum* &c. *centuria* II. *obs.* 28. ulcus tibiæ sinistræ rarum ab aura maligna. Alberti. V. *pag.* 37.

Jacob. Constant in *chirurgien charitable* &c. agit etiam de ulceribus. Haller. V. *pag.* 37.

Ru-

RUDOLPH. WILHELM KRAUSE. Ejus diſp. *de ulceribus uteri.* JENÆ 1690. 4.

Ejus *de ulceribus crurum antiquis.* Ibid. 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

RICHARDUS VISEMANN in L. II. *de ulceribus*: mala eſſe, quæ inter dorſi muſculos. De vero tempore, quo epulotica conveniant, quando nempe caro pene ad labia ulceris adſcendit. Quæ medicamenta conveniant pro varietate ulcerum. Medicamentum ad carnis fungoſæ incrementum. Ad ulcera ſordida lixivium. Exemplum difficillimi ulceris, cum tamen os nihil eſſet paſſum. Carioſa ulcera deligationem poſcunt. Quæ profunda, ſi fieri poteſt, in ima & oppoſita ſede aperienda. Ulcera penetrantia pectoris inmiſſo piſo mutavit in fonticulos. Ea ratione ulcus renis in infante ſanavit. Ulcerum calloſorum rotundorum labra oportet emolliri, demum cauſtico removeri, aut ſcalpello. Eximia in univerſum tractatio. Ita HALLER. V. *pag.* 41.

NICOL. BLEGNY in *Zod. med. Gallic. ann.* 1681. *Menſ. Octobr. obſ.* 4. ulcus inguinis ſanatum. *Obſ.* 5. ulcus inguinis enterocelen ſecutum. *Ann.* 1682. *Febr. obſ.* 22. ulcus tonſillarum lethale ex ſanatis ulceribus tibiarum. ALBERTI. V. *pag.* 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ univerſæ* Parte X. ſect. 1. cap. 2. de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 42.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

STEPH. BLANCARD in *anatomiæ practicæ* &c. *centuria* I. *obſ.* 43. ulcus in pene & veſica. In *cent.* II. *obſ.* 5. ulcus in abdomine. ALBERTI. V. *pag.* 45.

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonſtige pratyc* &c. Mortes ex ulceribus ſerius apertis. Ulcus calculoſæ veſicæ validis medicamentis purgantibus ſanatum. HALLER. V. *pag.* 48.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1694. *Menſ. Jan.* pag. 5. ulcera pedum non tuto ſæpe curantur, *Ann.* 1699. *Febr.* p. 74. ulceribus cancroſis ſuffumigium cinnabaris medetur. *Ann.* 1700. *Jun.* p. 254. ad ulcera antiqua remedium. *Ann.* 1712. *Decemb.* p. 548. ulcerum cauſa. *Ann.* 1715. *Sept.* p. 410. ulcerum vermes. *Ann.* 1721. p. 317. ulcera antiqua folia cariophilatæ mundificant. In *Supplem.* IV. p. 123. ulcera ſinuoſa curata. ALBERTI. V. *pag.* 49.

BOURBON in *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682. Ab ulcere tibiæ ſanato funeſtum ulcus tonſillarum. HALLER.

JOH.

Joh. Muys in *Podalirio redivivo* &c. Ulcus tibiæ cariosum cum erysipelate spontanea hæmorrhagia oborta mitigatum, denique sanatum. Ex enormi femoris ulcere hydatides. Haller. V. *pag.* 51.

Vitus Riedlin in *lin. med. ann.* III. *mens. Mart. obs.* 13. ulcus vesicæ in pene apertum. *Maj. obs.* 21. ulcera antiqua salivatione curata. *Ann.* IV. *obs.* 14. ulcere in pede curato succedens catarrhus diu durans. Alberti. V. *pag.* 52.

J. Christian Frommann. V. *pag.* 54.

Rosin. Lentilius in *miscellaneis* &c. Ulcera etiam vesicæ.

Idem in *jatromnematibus* &c. Ulcus vesicæ: ulcus auris post morbillos. Haller. V. *pag.* 54.

Diss. sur les fievres pourprées par les medecins de Dijon, diss. sur les ulceres des riens, & de la vessie. Dijon. 1685. 12. Haller.

Samuel Collins in *systemate anatomico* London 1685. fol. refert etiam de ulcere uteri in rectum intestinum communicante. Haller.

J. Conr. Leonh. Peyer. Ejus disp. *de exulceratione.* Altdorf. 1686. 4. Haller.

David Kellner. V. *pag.* 1340.

Nicolaus Grimberg. V. *pag.* 61.

J. Conrad. Brunner in L. *de duodeni glandulis* agit etiam de œsophagi ulceribus. Haller. V. *pag.* 61.

Christian. Vater. Ejus disp. *de ulcere cancroso.* Wittberg 1700. 4.

Ejus *de ulceribus fistulosis.* Ibid. 1700. 4.

Ejus *de ulceris vesicæ originibus, signis, remediis.* Ibid. 1709. 4. Haller. V. *pag.* 62.

Frid. Ruysch in *observationum* &c. *obs.* 12. ulcus uteri malignum. Alberti. V. *pag.* 63.

J. B. Verduc in *pathologie de Chirurgie* Parte I. cap. 15. de ulceribus. V. *pag.* 305.

J. Phil. Eysel. Ejus disp. *de phagedæna.* Erford. 1706. 4. Haller. V. *pag.* 1366.

Walther Schouten in *verhandeling* &c. Ulcera sanata. Haller. V. *pag.* 1476.

J. Victor Jægerschmidt. V. *pag.* 66.

Guilielmus Cowper. V. *pag.* 67.

J. Hadrianus Slevogt. Ejus *de roncho infantis ex ulcerum paroticorum intempestiva curatione variis symptomatibus stipato.* Jenæ 1699. 4. Haller. V. *pag.* 580.

Ludo-

Ludovicus Apinus. V. *pag.* 68.

August. Belloste in *chirurgien de l'hôpital* &c. ulcera non fodienda digito neque ſtylo. Haller. V. *pag.* 68.

Frider. Hoffmannus. Ejus *ulcerum ætiologia vera & circa curam cautela.* Halæ 1703. 4.

Ejus *de exulceratione veſicæ.* Ibid. 1724. 4.

Idem in *Medicinæ conſultatoriæ* T. II. ulcus pertinax femoris, & ex ejus luxatione atrophia. In T. V. ulcus inteſtini recti In T. XII. ulcus renis.

Idem in *Medicinæ ſyſtematicæ* T. IV. parte 5. caput habet de ulceribus. Haller. V. *pag.* 324.

Petr. Verduyn in *obſervationibus* &c. de ulcere diuturno in cerebri ventriculum patente, poſt triennium lethali. Haller. V. *pag.* 69.

Christian. a Steenevelt. Ejus diſſ. *de ulcere verminoſo ad* Bidloum eſt inter Bidloi *opuſcula.* Ita Haller.

Reinhold Wagner. V. *pag.* 71.

J. Carol. Westphal. V. *pag.* 72.

Carolus Musitanus. V. *pag.* 72.

Dionysius Sancassani. V. *vulnera.*

Antonius Boccacini. V. *vulnera.*

J. Albergi. V. *pag.* 75.

J. Matth. Müller. in *Eph. Nat. Cur. cent* V. *obſ.* 57. retulit de apoplexia ex antiquo ulcere clauſo. Haller. V. *vulnera capit.*

J. B. Morgagni V. *pag.* 77.

J. Jacob. Baier. V. *pag.* 78.

David Scholz. Ejus diſp. *de ulceribus uteri.* Traject. 1711. 4. Haller. V. *pag.* 472.

Hermannus Boerhaave in *prælectionibus*, quas ignotus auctor edidit. Ulcus ad cervicem ſanatum fuiſſe, ſubnato ad coccygem ulcere, ut utrumque communicaret. Ulcera ſcorbutica non ſanari vulgari ulcerum medela. Haller. V. *pag.* 79.

Thomas Becket in *chirurgical obſervations* &c. Ulcus ad vertebras pertinens funeſtum. Haller. V. *pag.* 81.

Cornelius Trioen in *obſervationibus* &c. De ulceribus ſermo. Ulcera perinæi & urethræ ſanata absque cereoliſ. Ulcus tumidi cruris elephantiaco morbo adfine. Haller. V. *pag.* 1146.

LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte I. L. IV. de ulceribus. V. *pag.* 82.

MICH. ALBERTI in *ſyſtem. jurisprud.* Parte I. p. 104. §. 13. Ulcera ſimulata. ALBERTI. V. *pag.* 608.

ANTON. DEIDIER in *conſultations* &c. Urethræ ulcera. Ulcera proſtatæ. Ulcus auris. Ulcera crurum. Ulcus veſicæ a calculo. Ulcus oris cum carie conjunctum. Ad ulcera. HALLER. V. *pag.* 1479.

J. CHRIST. STISSER in *obſervationibus* &c. Ulcus ſinuoſum ex repreſſo eryſipelate: aliud ex nervi punctura. HALLER. V. *pag.* 729.

J. CASPAR GRIMM. V. *pag.* 85.

GOTTFRID DAVID. MAYER. V. *pag.* 85.

MICH. ERNEST. ETTMÜLLER. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. V. *pag.* 86.

JOHANNES FANTONUS. V. *pag.* 87.

SAM. GOTTL. SCHOLZ (an idem qui *pag.*1683.) Ejus diſp. *de ulceribus uteri.* UTRECHT. 1713. 4. HALLER.

MARTIN. GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

GOTTFRIED KLAUNIG. V. *pag.* 88.

GERARD ARNOLD de VINCQUEDES. V. *pag.* 88.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

CHRISTIAN GOTTLIEB REUSNER in *Eph. Nat. Cur. cent.* V. *obſ.* 9. ex ulcere brachii curato tuſſis ferina. *Obſ.* 12. phthiſis ex ulcere tibiarum. HALLER.

JOHANNES ASTRUC. V. *pag.* 1480.

FULV. GHERLI in *centuria di rare oſſervazioni* &c. ulcera diuturna cauteriis ſiccavit. Maxima ulcera & fiſtulas inteſtini recti curavit. Graviſſima ulcera ſanavit, etiam cum femoris carie conjuncta. Erraſſe ſe fatetur, cum fœtidum ulcus cariei tribuiſſet. Graviſſima femoris ulcera turundis adhibitis ſanata, conſumto callo. HALLER. V. *pag.* 92.

In *Actis Helveticis* &c. V. *pag.* 93.

RENAT. JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. ulcera ad anum quantocyus aperienda. HALLER. V. *pag.* 306.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *hiſtoriis morborum* &c. de ulcere auris. De uteri ulcere. De ulcere veſicæ. HALLER. V. *pag.* 93.

JOH. JUNCKER. V. *pag.* 280.

J. HERM. FÜRSTENAU. V. *pag.* 98.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 98.

CHABERT in *obſervations* &c. Sanatum ulcus hepatis. Ulcus cerebri non adgnitum & ſero lethale. HALLER. V. *pag.* 758.

J. STORCH in *theoretiſch-und practiſche Abhandlung* &c. T. IV. etiam de ulceribus agit. V. *pag.* 1153.

J. ABRAHAM MAYER. Ejus diſp. *de curatione ulcerum rebellium.* GREIFSWALD. 1724. 4. HALLER.

ANT. MONRAVA y ROCCA. V. *vulnera.*

J. THOM. HENSING. Ejus diſp. *de ulcere cacoethe feliciter curando.* GIESSÆ 1725. 4. HALLER.

GUILIELM. RUTTY. V. *pag.* 1021.

J. HENR. SCHULZE in *Chirurgia in uſum auditorum* &c. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 102.

BENEDICTUS GULMANN. V. *pag.* 102.

FRANC. QUESNAI in tr. *de la ſuppuration* &c. ulcera mundat turundis, injectis aptis liquoribus. Spiritum nitri dulcem in putridis ulceribus laudat. HALLER. V. *pag.* 1445.

PIERRE GUISARD. V. *vulnera.*

LAUR. THEOPHILUS LUTHER. Ejus diſp. *de opprobrio medentium phagedæna.* ERFURT. 1731. 4. HALLER.

THOMAS SHORT in *Phil. Tranſ. n.* 420. de hepatis ulcere per anum egeſto, pureque acido, eventu funeſto. HALLER.

J. GUIL. KRAUSIUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM. TITSINGH. V. *pag.* 106.

J. FRID. ZIESNER. Ejus *rarus œſophagi morbus.* REGIOMONT. 1732. 4. Diſputatio. Vitium deglutitionis & œſophagi; ulcus cum ſphacelo & rupta gula. HALLER.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus *ulcerum pathologia.* JENÆ 1753. 4. Diſputatio. HALLER. V. *pag.* 343.

J. PHILIPP. BURGGRAV. V. *pag.* 106.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

J. LEMBKEN & J. BUCHOLZ auctor, diſp. *de ulcere inteſtini recti ſinuoſo.* GREIFSWALD. 1733. 4. tamen feliciter ſanato. HALLER.

JOSIAS WEITBRECHT in *Comm. Litt. Nor.* 1734. *h.* 19. cor ulceribus eroſum. HALLER. V. *pag.* 897.

CLAUD. NIC. le CAT in *Journal de Medecine* T. XIV. de ulcere fungoso cum costarum carie & glandularum axillarium tumore tamen extirpatum & sanatum. HALLER. V. *pag.* 529.

J. CHRISTOPH POHL. Ejus *de callo ulcerum.* LIPS. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 1483.

ANTONIUS FORMELLINI. Ejus commentarius in FIORAVANTI caput XIII. *degli ulceri.* VENEZIA 1736. 8. HALLER.

SAMUEL SCHAARSCHMID. V. *pag.* 115.

ELIAS COL de VILLARS in *cours de Chirurgie* &c. Ulcus lethale thoracis cartilagine costæ perforata. HALLER. V. *pag.* 116.

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

PETR. STUART. V. *pag.* 117.

GIUSEPPE CIGNOZZI. Ejus *la cura delle piaghe.* VENEZIA 1739. 8. HALLER.

SAMUEL SHARP in *treatise on the operations* &c. ulcera callosa lapide infernali tangenda, ulcus dysepuloton aqua calcis. HALLER. V. *pag.* 309.

GOTTWALD. SCHUSTER. V. *pag.* 119.

J. GRASHUYS in *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. *obs.* 40. retulit de curato ulcere pectoris: terebinthinato remedio. HALLER. V. *pag.* 1415.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag* 123.

GUILIELMUS BURTON in *Phil. Trans. n.* 464. retulit de renis ulcere ab ictu nato. HALLER.

J. ADOLPH. JAUCH. V. *pag.* 124.

GOTTFRIED WILHELM MÜLLER. V. *pag.* 124.

J. MARTIN BREHM. V. *pag.* 124.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

HENR. AUGUST. GERLACH. Ejus *de cura mammæ in mamma exulcerata possibili.* HAMBURG 1744. 4. & in *appendice Vol.* VIII. *E. N. C.* Ita HALLER.

J. GOTTLIEB BOETTICHER. V. *pag.* 131.

GEORG. AUGUST. LANGGUTH. Ejus *de optima methodo sanandi ulcera corporis humani per remedia potissimum interna.* WITTEBERG 1753. 4 HALLER. V. *pag.* 720.

AN-

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

HENR. FRID. DELIUS. V. *pag.* 137.

JAC. ROELKE. Ejus diſp. *de therapia morborum per ulcera.* LEID. 1748. 4. HALLER.

CHRIST. FRID. DANIEL. V. *pag.* 139.

GEDEON (vel GUIL.) de RABOURS & C. AUG. VANDERMONDE *an in ulcere faucium gangrænoſo antiſeptica.* PARIS 1749. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis pract.*

GOTTLOB CARL SPRINGSFELD in *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. *obſ.* 83. retulit de curato ſinuoſo pectoris ulcere, quod ad femoris uſque muſculos deſcenderat, eventu funeſto. HALLER. V. *pag.* 494.

J. GEORG. ROEDERER. V. *pag.* 1185.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

MICHAEL. LUD. VERNAGE & HONORATI PETIOT auctoris *E. in inveteratis ulceribus remediis internis potius quam externis inſtituenda curatio.* PARIS 1752. 4. HALLER.

WOLFGANG THOM. RAU. V. *pag.* 145.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

FRID. HERM. LUD. MUZELL. V. *pag.* 146.

JOSEPH RAULIN in *obſervations de Medecine* &c. Ulcera tibiæ decocta cum rapis aqua curata. HALLER. V. *pag.* 1198.

GEORG WILHELM FEUERLIN. Ejus diſp. *de ulcerum artificialium in criſibus febrium acutarum imperfectis præclaro uſu.* GÖTTING 1754. 4. Ex Ill. BRENDELII ſcholis. Ita HALLER.

CAROLUS AUGUSTUS VANDERMONDE. V. *pag.* 148.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. ulcus. V. *pag.* 283.

J. WOLFG. FRID. BOENNEKEN. V. *pag.* 148.

BENJAM. GOOCH. V. *pag.* 149.

PHILIPP. JACOB. SCHLOTTERBECK. V. *pag.* 152.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

THOMAS GATAKER. V. *pag.* 1025.

MICHAEL (vel STEPH.) FRANC. VALENZI. Ejus diſp. *de ulceribus.* VIENNÆ 1757. 4. HALLER.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

Le

LE BEAU. V. *pag.* 163.

BARATTE. V. *pag.* 164.

VERMONT. V. *pag.* 165.

J. FRID. HENNING. V. *pag.* 166.

In *recueil de plusieurs pieces* &c. V. *pag.* 1488.

ANDREAS EPPLI, Helvetus. Ejus *rarior ulceris intestinalis casus & epicrisis.* TUBING 1759. 4. præside P. F. GMELIN. Recus. anno 1773. in *Sammlung* GESNERI. Tumor hypochondrii apertus, in fistulam abiens, ad intestinum tenue patentem. Eam fistulam decocto vulnerario J. C. BRUNNERUS minorem reddidit, demum mercurio in aqua forti soluto sanavit. Ita HALLER.

J. CHRISTIAN. BRUNS. V. *pag.* 171.

FRIDER. LUD. THIEL. Ejus disp. *de curatione morborum artificiali per ulcera.* GÖTTING 1760. 4. Agitur de ulceribus ab ipsa natura suppeditatis, aut utilibus, aut noxiis. Funestus abscessus umbilici. Mala ulcera, quæ variolas consequuntur. Insignes noxæ conservescentium ejusmodi ulcerum. Ulcera artificialia, fontanellæ, ustiones, vesicatoria, setacea, eorumque utilitas. HALLER.

CHRISTOPH. MOLINARI. V. *pag.* 899.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

LEBERECHT EHREGOTT. SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

P. IMMAN. HARTMANN. Ejus *ulcus inguinis sinistri ileique sanatum.* FRANCOF. ad VIADR. 1766. 4. HALLER. V. *pag.* 499.

JOSEPH. QUARIN. V. *pag.* 1028.

ADAM NIEZKI. Ejus disp. *de callorum circa ulcera ortu, effectu, præservatione, & curatione.* HALÆ 1762. 4. HALLER.

TRIQUET. V. *pag.* 181.

Manœuvre d'ouvrir & traiter les abcés &c. V. *pag.* 284.

SANCIER. V. *pag.* 181.

DAVID. HENR. GALANDAT. V. *pag.* 182.

CHRIST. ANDR. MANGOLD & P. WILH. APEL disp. *de generibus & speciebus ulcerum.* ERFORD. 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

De la BROUSSE. Ejus *essai suivi d'observations sur la phthisie, les fievres lentes, les ulceres à la vessie, de cours de ventres purulens guéris par un remede nouveau.* AVIGNON 1769. 12. HALLER. V. *pag.* 187.

AUR-

AURRAN. V. *pag.* 188.

VINCENTIUS PASQUINELLI. V. *pag.* 189.

HUNT. V. *pag.* 189.

J. PHIL. NONNE. Ejus diſp. *de excoriatione morborum comite.* ERLANG 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 871.

ROBERT TAILFORD. Ejus diſp. *de ulcere alæ.* LEID. 1765. 4. HALLER.

RICHARD BROWNE CHESTON. V. *pag.* 191.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

RICHARD de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

AUGUST GOTTLIEB RICHTER. Ejus obſervatio de ulcere pectoris, de quo, inciſione facta, plurimum pus eruperit, quale ægrotus exſcreaviſſet: ſpecillum profunde penetraſſe, ægrum ſaporem injecti medicamenti non percepiſſe. Reſpirationem tamen fuiſſe malignam: malum in fiſtulam abiviſſe, quacum æger Orthoſtadios vixerit. *Gött. Anz.* 1772. n. 17. ex *Commentariis Soc. Gott.* ineditis. HALLER. V. *pag.* 1318.

SCHERER. V. *pag.* 194.

JOH. ELSE. V. *pag.* 197.

DUPOUY. V. *pag.* 199.

J. GODOFR. JAENICHEN *pentas obſervationum medicarum.* HAL. 1768. 4. Ex repercuſſa ſcabie, & ex clauſo vetuſto ulcere maxima ſymptomata, iſta ſanata refricato ulcere. HALLER.

GRIVET. V. *pag.* 204.

DUMAS. V. *pag.* 204.

VINCENT. BORTOLINI. V. *pag.* 205.

J. AUGUST MONTANUS. Ejus diſp. *de curatione ulcerum per puris reſorptionem.* ERFORD 1769. 4. HALLER.

WILLIAM ROWLEY *eſſay on the cure of ulcerated legs without reſt* &c. LONDON 1770. 8. A ſolo nitro curationem ſperat. Non probat quietem perpetuam, quæ momentaneum præſtet levamen, ut deterius malum continuo erumpat, quamprimum corpus exerceatur. Addita curationum exempla. HALLER.

NICOLAUS GERARD OOSTERDYCK retulit in T. II. *verhandelinger Zeeuwſche genootſchap der Wetenskapen* MIDDELBURG 1771. 8. de femore putrido, variis excreſcentiis obſito, inſenſili; ut de ingraſſata tela celluloſa. HALLER.

BENJAMIN RUSH. V. *pag.* 215.

MAN-

MANGIN. V. *pag.* 216.
POULAIN. V. *pag.* 216.
MATTH. FR. ALIX. V. *pag.* 218.
PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.
J. D. METZGER. V. *pag.* 226.

LUD. PATHIOT & J. JAC. ROUSSELI, auctoris, *E. ulcerum curationi blanda medicatio.* PARIS 1772. 4. HALLER.

J. DANIEL REICHEL in LUDWIGII *adv.* P. III. refert de ulcere mammæ pueri nuper nati. HALLER. V. *pag.* 502.

GODOT. V. *pag.* 229.
JOH FRID. CONSBRUCH. V. *pag.* 229.
J. CHRIST. HUHN. V. *pag.* 237.

MICHAEL. PHIL. BOUVART & THOMÆ le TENNEUR, auctoris *E. ulcus inveteratum ſi exaruerit arte revocandum.* PARIS 1774. 4. HALLER.

FRANC. SEGURA. V. *pag.* 237.
LEAUTAUD. V. *pag.* 239.
POWER. V. *pag.* 240.

VULNERA.

HIPPOCRATES in *aphoriſmis* agit de vulnerum majori ad mortem inferendam vi. De oſſium vulneribus.

In L. *de locis in homine* atram bilem ſi vulneratus vomat, lethale.

In *prorrheticorum* L. II. agit de vulneribus in univerſum; de febre, quæ vulneri ſupervenit; de articulorum & tendinum vulneribus; de vulneribus occidendi vim habentibus, etiam vaſorum.

Liber minus certo HIPPOCRATIS περι ἑλκων, quem MANIALDUS mavult *de vulneribus* interpretari (a). Inter HIPPOCRATICOS EROTIANUS habet, ſed tres facit titulos, *de ulceribus*, *de vulneribus*, *de vulneribus & telis.* Citat etiam librum *de ulceribus* HIPPOCRATIS GALENUS (b) & auctor *lect.* HIPP. quæ ſunt inter GALENI opera. De vulneribus utique aliqua habet HIPPOCRATES, eaque vetat, niſi vino, humectare, multa vero vulnera

(a) HIPPOCRATEM ἑλκος pro vulnere dixiſſe SCHULZE *hiſt.* p. 281. (b) *Meth. med.* L. IV.

vulnera monet neque cataplaſmata ferre. Pus ut cito generetur procurari debere, & ut liberum habeat exitum; ſimplex tamen vulnus non egere ſuppuratione; ex eo recte ſanguinis effluxum aliquamdiu permitti. Oleum vetat adhibere, ſpongiam ſolam imponit. Ad ulcera cataplaſmata varia & adeo numeroſa medicamenta, ut etiam ex eo indicio habeas pro alterius ſcriptoris opere.

Reperitur in collectione VIDI VIDII, inque altera MANIALDI, & in Gallica FRANCISCI le FEVRE cum L. *de vulneribus capitis.* PARIS. 1555. fol.

Italice ex editione JOSEPHI CIGNOZZI. FLORENT. 1690. 8.

Arabice verſus exſtat, *Ketab albothur* (c).

M. S. *codex Græcus* eſt in B. R. Par. n. 2148. non antiquus. In CAIO GONVILENSI. B. Cantabrig. n. 949.

In L. περι ιητρων agit de extrahendo telo. Conf. *pag.* 1.

In aliis quoque minus certo HIPPOCRATICUS libris multa de vulneribus reperiuntur. Sic in *prædictionibus Coacis* in L. II. moriuntur empyi, quibus thoracis penetrabile vulnus extus ſanatum eſt. In L. III. agit de vulnerum eventibus. Inteſtini vulnus funeſtum. Vulnera tendinum claudicationem facere.

In *Epid.* V. plurima ſunt chirurgica. Vulnus illud celebre diaphragmatis, ex quo manavit receptus error, ab ejus muſculi læſione riſum fieri Sardonicum. Ibi etiam illa HIPPOCRATIS de errore ſuo ex fiſſura nato, quam pro ſutura habuit & neglexit, confeſſio, CELSO olim laudata. Mors ex vulnere punctorio. Cuſpis ſagittæ multis annis in vulnere manſerat; quoad ſponte prodiit. Vulnus per abdomen penetrans funeſtum: recte ſuſpicatus eſt, ſanguinem eſſe effuſum. Vulnera ventriculi, hepatis; hoc lethale. Vulnus, ut videtur, nervi, aut ipſius ſpinalis medullæ, unde funeſtus ſpaſmus cynicus. Tetanus ex acri medicamento in vulnus dato.

Hunc librum GALENUS HIPPOCRATI II, vel DRACONI tribuit; HALLERO videtur omnino magno HIPPOCRATE non indignus, ſed obſtat venarum ab arteriis diſtinctio.

In *Epid.* L. VII. multa ſunt eadem, quæ in quinto.

In L. *de morbis* II. vulnus aſperæ arteriæ, & ejus curatio.

In L. περι παθων tradit vulneratorum curam. Fame jubet adfligere.

In L. περι ευσχημοσυνης monet debere machinas & ferramenta, & inſtrumenta ad vulnera præſto eſſe. Edidit G. A. MATTHIÆ, GÖTTING. 1740.

(c) HERBELOT *bibl.* p. 965.

1740. 4. Reperitur in editione MACKII T. I. Gallice vertit DACIER cum aliis. Ita HALLER. Vide *pag.* 286.

CTESIAS. V. *pag.* 964.

ARISTOTELES in *Probl.* V. 31. paſſim aliqua de vulneribus habet. HALLER. V. *pag.* 588.

CRITOBULUS ſagittam ab ASTERE emiſſam, quæ in palpebra hærebat PHILIPPI MACEDONIÆ Regis, feliciter excidit (d), ut amiſſo quidem oculi uſu vulnus absque fœditate ſanaretur. HALLER.

CRITODEMUS, ex gente Aſclepiadarum, ALEXANDRI M. curam geſſit, cum in Malliorum oppido graviter fuiſſet vulneratus (e). HALLER.

ANTISTIUS CÆSARIS vulnera inſpexit, poſtquam in Senatu fuerat occiſus (f). HALLER.

GLYCON, vulnera PANSÆ Conſulis curavit, & in ſuſpicionem venit veneni illiti, ſed ejus innocentiæ BRUTUS graviſſimus teſtis eſt (g). HALLER.

AUR. CORNEL. CELSUS *de re medica* L. VII. cap. 5. de telis e corpore extrahendis. Veſicæ vulnera lethalia eſſe. Cap. 16. de ventre ictu perforato & inteſtinis vulneratis. Ita WALTHER. In L. VIII. cap. 10. vulnere ſuper ſupercilia illato (in frontali ſinu) fieri non poſſe, quin per omnem ætatem ulceratio ſuperſit. HALLER. V. *pag.* 287.

ARETÆUS in *diuturn. cauſ.* L. II. cap. 4. vulnera in veſicam illata funeſta eſſe, aut ſubito, aut intra paucos dies. HALLER. V. *pag.* 291.

CÆLIUS AURELIANUS in *tardar.* L. III. cap. 12. pulmonem a ſagitta læſum aliquando convaluiſſe. HALLER. V. *pag.* 293.

GALENUS *de methodo medendi* in L. V. de vulneribus venarum & arteriarum: ea thrombo claudi. Contra eſcharotica in arteriarum vulneribus. Candens ferrum permittit, ubi metus eſt putredinis. Contra methodicos, medicamenta a partium vulneratorum ſubſtantia mutari, neque in omni parte convenire. In L. VI. vulnera tendinum & nervorum. Iſta requirere non aquam, ſed medicamenta calida, euphorbium ipſum cum terebinthina. Puncto nervo oleum antiquum recte imponi. Gaſtroraphiæ diverſi modi. Alia vulnera, ventriculi, omenti: hoc exiguum reſecandum tantum, vinculo injecto, ne ſanguis nimis fluat.

Idem in L. VI. *de locorum adfectorum natura* &c. multa huc facientia habet, ut ſigna vulneratæ veſicæ urinariæ. De vulnere inteſtini, cujus ſedes ex puritate ſanguinis exque tempore divinetur, quo cruor decedit;

(d) PLIN. VII. 37. (e) ARRIAN. *exped.* VI. (f) CÆLIUS *tard.* L. III. cap. 8. (g) Ad CICERONEM *epiſt.* L. VI.

dit; tanto enim proditurum meraciorem, & tanto citius, quo propius rectum inteſtinum vulneratum fuerit.

Idem in L. *de plenitudine* inciſam in cubito arteriam ſe injecto vinculo absque aneuryſmate ſanaſſe, & præſtare totam diſſecare arteriam.

Idem in *adminiſtr. anat.* L. VII. mortem vidit ſuperveniſſe, cum ob vulnus arteriæ, artus nimis diu vinculo fuiſſet interceptus. In L. VIII. arteriam inciſam tranſverſim jubet diſſecare.

Idem *de compoſ. med. ſec. genera* L. III. potiſſimum ad vulneratos nervos.

Idem in *ſpuriis & anatome mortuorum* de vulnere abdominis agit, in quo omentum adparebat: amplius vulnus reddidit & conſuit. In alio exemplo, bilis profluxit, in alio urina: ſanatus etiam eſt, cui ſtercus de vulnere effluebat. HALLER. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS *de morb. curat.* L. III. cap. 3. de nervis vulneratis.

Idem in *ſynopſis* L. VII. cap. 11. de nervis vulneratis. WALTH. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in *phæn. eup.* L. I. cap. 21. de vulneribus telo inflictis. WALTH. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. ſ. 2. cap. 26. de cruentorum vulnerum cura. Cap. 27. de nervorum vulneribus. Cap. 28. de cura nervorum denudatorum & vulneratorum. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 5. de inteſtinorum vulneribus. Cap. 54. de nervis ſauciatis. Ita WALTHER. In L. VI. agit etiam de varietate telorum, & ut evellantur. HALLER. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS *de meth. med.* L. IV. cap. 6. de inteſtinorum vulneribus. Cap. 16. de nervorum vulneribus. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. XIII. de venarum & arteriarum vulneribus. Albumine ovi, thure & aloe, arteriæ vulnus ſanatum fuiſſe. Socios ſuos in noſodochio colcothar cum calce & thure ad ea vulnera terere. Arterias jubet bis ligari. Digito per tres horas arteriæ impreſſo, quæ venæ loco inciſa fuerat, ſanguinem ſubſtitiſſe. In alio caſu, vinculo per quatuor dies non remoto, dum impoſita ſpongia ſubinde humectabatur, ſanatum fuiſſe vulnus. Sic etiam diuturna preſſione, impoſitis leporinis pilis, aut goſſypio. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoricæ* L. VIII. cap. 19. de vulneribus. In L. IX. cap. 21. de vulnere cordis. In *practicæ* L. IV. cap. 18. & 19. de vulnerum ſimplicium & compoſitorum medela. Cap. 21. de nervorum vulnere. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. *fen.* 16. tract. 5. cap. 1. de inteſtinorum vulneribus. In L. IV. *fen.* 4. tract. 1. cap. 1. &c. de vulneribus & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 267.

AVENZOAR in opere *Tajeſſir* experimentum in capra fecit, pulmonis particulam abſcidit, & feliciter curavit. Hominem vidit, cui per vulnus lateris longo tempore alimenta deceſſerant. HALLER. V. *pag.* 295.

MAIMONIDES de vulneribus etiam breviſſime agit. HALLER. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in L. I. arteriam læſam aut abſcindit, aut ligat, aut amburit, aut impoſito digito compreſſam tenet. In L. II. de vulneribus etiam agit ex ordine; ſanavit noſter virum, cui ampliſſimo vulnere abdomen patebat, & inteſtinum 24. horis extra ventrem fuerat, ſutura ſimplici & repetita, quam vocant *entrecoupée.* Vulnus ventriculi abiiſſe in fiſtulam, diuque cum bonis ægri rebus toleratum fuiſſe. Alium hominem curavit, cui inteſtinum læſum fuerat. Suturam inteſtino injicere diſvadet. De telorum varietate, eorumque extrahendorum artibus. Ut telum extraxerit, quod prope oculum ſubierat, & ad aurem alterius lateris exierat. Ut ex oculi adipe & palpebra inferiori ferrum extraxerit illæſo oculo. Ut ex gutture hamatum ſagittæ ferrum de mediis venis jugularibus eduxerit; ut ex ventre exciderit; ut in muliere ſagitta in abdomine manſerit abſque incommodo, ut in facie. Ut non ſine difficultate ſagittam infra naſum hærentem tandem evulſerit. Debere nonnunquam ſagittam per inciſionem introitui vulneris oppoſitam excidi. HALLER. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS *de morb. cognit.* agit etiam de vulneribus renum, uteri, & teſtium. HALLER. V. *pag.* 268.

GARIOPONTUS *ad totius corp. ægrit.* etiam de vulneribus ventriculi, inteſtini, renis. HALLER. V. *pag.* 296.

BRUNUS. V. *pag.* 2.

THEODORICUS in *Chirurgia* pag. 138. &c. arteriæ vulnera impoſitis pulvillis & apta, diuque non remota, preſſione ſanat. Olea perinde reprobat ut BRUNUS, vinumque vult vulneratis dari, & alimenta boni ſucci. HUGONEM omnia vulnera vino, ſtupa & apta deligatione ſanaſſe. Ipſe multa vulnera arteriarum abſque aneuryſmate curavit (h). Narcoticorum uſum rejicit. De vulnerum curatione; turundas improbat, ROGIERUM & ROLANDUM corrigit, arteriarum vulnus ſolo vinculo ſanari. HUGONEM thoracis vulnus, cum pars pulmonis amiſſa eſſet, ſanaſſe, præſente ROLANDO, male ſibi hanc curationem tribuente. Os inciſura ſanavit. Diuturnum ſanioſum vulnus thoracis SALERNI ſe ad ſanationem perduxiſſe. In vulneratum inte-

(h) Niſi GALENUS eſt, qui loquitur.

inteſtinum molle quid de ſambuco introducit, tum conſuit, tum ventrem ipſum conſuit, ſinitque coaleſcere, omni rejecta cannula. Vulnus etiam cum fractura complicatum jubet conſui, & pariter deligat. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* pag. 331. &c. aſperæ arteriæ vulnus ſanavit. Demum ſutura curavit hominem, qui eodem vulnere & aſperam arteriam ſibi præciderat, & œſophagum: demum um ſagitta per collum penetraſſet, non læſa tamen gula. Inteſtinum cultro læſum ſutura, quam vocant pellionum, conſuit, repoſuit, tunc abdomen conſuit, felici eventu. Nervos ſenſibiles & motivos jubet conſuere. Detectum nervum ſenſum amittere, experimento procul dubio a tendinibus ad alios nervos tranſlato. Sigillatim deſcribit vulnera ſingularum partium. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ Doctr.* III. tract. I. cap. I. &c. de variis vulneribus. In Tract. 2. cap. 1. &c. de vulneribus variarum partium. Ita WALTHER. In vulneribus ſimplicem curationem adhibuit, quam eo ævo vocabant *primæ intentionis*, & turundas undique rejicit. Nervos ut Magiſter ſuere jubet. Puerum ex vulnere venæ organicæ (in collo) exſanguem & pene exanimem compreſſa primum digito vena, deinde apta & diuturna deligatione ſervavit. Cum & vena eſſet in brachio inciſa, & nervus conpunctus, illam quidem vinculo intercepit, nervo oleum roſatum adhibuit; & male a laico ſucceſſore ſuo tractatum vulnus, alius phyſicus ex ſuo conſilio iisdem præſidiis ad ſanitatem reduxit. Vino juſſit in vulneribus abſtinere, niſi debilis fuerit æger. HALLER. V. *pag.* 2.

PETRUS de APONO in *conciliatore* &c. etiam de vulnere agit. HALLER. V. *pag.* 270.

Codex chartaceus &c. V. *pag.* 1671.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. Parte I. cap. 26. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviario* &c. vulnera aqua ardente fere ſanat. HALLER. V. *pag.* 296.

GUILIELMUS de VARIGNANA in *ſecretorum* &c. Tract. II. ſerm. 3. cap. 1. de vulneribus. WALTH. V. *pag* 371.

Tractatus anatomicus & chirurgicus, in quo de vulnerum curandorum ratione diſſeritur, PHILIPPI VALESII ævo ſcriptus eſt, reperitur in Bibl. Reg. Pariſ. I. n. 394. HALLER

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* Tract. III. doctr. 1. cap. 1. &c. de vulneribus. WALTHER. Sagittæ cuſpidem ita extrahere jubet, ut ad baliſtam adligata ejus elatere explodatur. Nervos & tendines vidit inciſos

conſu-

consutos & feliciſſime ſanatos. Hepatis exigua vulnera curari vidit. HALLER. V. *pag.* 297.

NICOLAUS de FALCONIIS in *ſermone* VII. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 634.

LEONARDUS BERTAPALIA. V. *pag.* 3.

PETRUS de la CERLATA in *opere chirurgico* nervos vetat conſui. Sagittam inter duo ſupercilia ad quatuor digitos ſubiviſſe, vulnusque facile a ſe curatum fuiſſe narrat. Mors ſubita vix adparente vulnere, & læſa vena jugulari. Sagittam de gula felici eventu extraxit. Motum, non ſenſum, ex vulnere periiſſe, cum muſculus (ſublimis, ut videtur), inciſus fuiſſet. Vulnera maxima manus, etiam diſſectis omnibus tendinibus, conſuit & ſanavit, & in univerſum ſuturis conſtanter in vulneribus uſus eſt. Sagittam gulæ infixam cum extraheret, ex ſanguinis jactura æger ſubito interiit. Et colli veſicæ vulnus & uteri ſanavit. Nervi parvum vulnus, non æque mortem intuliſſe refert ingenuus. In univerſum magnam vulneram varitetatem vidit & curavit. HALLER. V. *pag.* 269.

JOHANNES de KETAM in *tractatu de Chirurgia.* Vulnerum per univerſum corpus tabula. Medicamenta chirurgica varia. Paſſim etiam conſilia. Inteſtina jubet filo ſubtili conſuere. Codex eſt in libris BERNARDI B. Brit. n. 3669. HALLER. V. *pag.* 1499.

HIERONYM. a BRUNSWICH in *Buch der Chirurgia* &c. agit de vulneribus a capite ad calcem, & eorum ad inferendam mortem poteſtate. HALLER. V. *pag.* 4.

MAESTRO BARTOLOMEO SERAFINO, incertæ ætatis ſcriptor. Ejus codex M. S. *delle ferite* eſt in Bibl. Vatic. apud MONTF. I. p. 23. n. 395. HALLER.

Anonymi L. *de vulneribus & morbis* eſt in Coll. ſ. Mar. Magd. B. B. n. 2349. HALLER.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morb. cauſis* cap. 76. Mortes ex vulnerato inteſtino tenui. HALLER. V. *pag.* 362.

JOHANNES de VIGO in *practicæ* L. III. de vulneribus. Hæmorrhagiam cum putrefactione turunda longa conpeſcit. Vulnus faciei curat ſutura incruenta, alterne ſibi reſpondentibus triangularibus emplaſtris facta. Vulnus veſicæ ſanavit, cum lotium effluxiſſet. Suturarum varietatem deſcribit. Eas inter intortam ad labra, & vulnera.

Idem in *Chirurgiæ compendioſæ* L. I. de vulneribus. Vulnus in collo enorme cum deſtructo brachii motu, duodecies repetita ſutura ſanatum. Telum vel glans infixa, ſi commode extrahi non potuerit, non nimis laborandum, absque noxa enim multis annis carnibus incluſum ferramentum manſiſſe. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXAN-

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a vertice ad plantam* &c. in L. XVII. cap. 21. de lienis vulnere. WALTH. V. *pag.* 300.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. XIII. cap. 14. de vulnerum curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS in *compendio* &c. agit quoque de vulneribus. Ut in vulnere ſupra genu, cum MARIANUS periculum non intellexiſſet, monitus ſit a præceptore, ne fauſtum, ſed mendax prognoſticon, ſibi ſineret elabi: adeo vere, ut quinta die ægrotus ex nervorum diſtentione interierit. Ut vulnus contuſum male ſutura clauſum idem J. de VIGO feliciter aperuerit. In vulnere venæ (arteriæ forte) ſutura vas læſum cum cute comprehendit. HALLER. V. *pag.* 271.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* L. IX. cap. 2. de vulnere pectoris. WALTH. V. *pag.* 374.

LEONHARD. FUCHS in *curandi ratione* L. VI. agit de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 683.

PHIL. THEOPH. PARACELSUS *der groſſen Wundarzney* L. I. de vulneribus. Suturas rejicit. Multum tribuit antiquis illis potionibus vinoſis cum herbis vulnerariis coctis; deinde medicamentis ex antimonio, oleo vitrioli. Sanguinis eruptionem debere comprimi emplaſtris ſtypticis (*Stichpflaſter*). Sagittas certis vocibus obſequi, quas ſophiſtæ male contemnant.

Ejus *Bertheonea ſ. tres libri de vulneribus* &c. Cuique parti corporis ſuam eſſe mumiam ex ea ipſa natam, qua ejus vulnera ſanentur. HALLER. V. *pag.* 272.

NICOL. MASSA in *iſagoge anatomica* aliqua habet de vulneribus abdominis: de repoſitione inteſtini per vulnus ope ſyringotomi dilatatum: de inteſtini ſutura ad pellionis morem facta, ſed cum adſuta ſubtiliſſima agni membranula, quæ inteſtinum conglutinet: de omento vinciendo, & ubi corruptum eſt, exurendo; deque gaſtroraphia. Os femoris in vulnere tibiæ ſeniu fuiſſe deſtitutum ipſe miratus eſt, cum nervum forte profundum aliquem tetigiſſet.

Idem in *epiſtol. med.* L. II. *Epiſtola* 11. eſt fere integer de vulneribus tractatus, multis cum utilibus adnotationibus. Multa exempla vulnerum cerebri ſanatorum. Pectoris vulnera, quæ in cavum penetraverant, ſanata decocto, cujus formulam dat. Solet lychnos terebinthina oblinitos immittere. Se empyos ex vulnere ſanaſſe, inciſione facta inter tertiam quartamque coſtam, injectis in pectus decoctis vulnerariis. Inteſtini vulnera. Renis vulnus ſanatum. Meſenterium in colo per vulnus elapſum revinctum, cauterio compreſſum. Sanatum a natura vulnus inteſtini. HALLER. V. *pag.* 273.

HIE-

HIERONYM. CARDANUS *de caufis*, *fignis* &c. L. VI. pag. 163. &c. Vulnus pulmonis. Vulnus fepti transverfi. Vulnus cordis. WALTHER.

Idem in *comment. ad aph. Hipp.* Vulnus pericardii fanatum.

Idem in opere *de varietate rerum.* Vulnus graviffimum in genu a Græco contra omnium fpem fanatum. HALLER. V. *pag.* 374.

JOH. GUINTHERUS in *comment.* T. I. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 421.

MICHAEL ANGELUS BLONDUS. Ejus *de partibus ictu fectis citiffime fanandis, & medicamento aquæ nuper inventæ.* VENET. 1542. 8. & in collectione GESNERIANA & UFFENBACHIANA. Valde laudat aquam, contra nuperos. Hominem 17. vulneribus concifum, cui pectus perforatum erat, in Brutiis fanavit. Refina aliisque ad glutinandum utitur. Puncto nervo cataplafma ex farina fabarum, aceto, lixivio, oleo impofuit. HALLER.

ALPHONSUS FERRUS, qui laudatur a BLONDO inter principes chirurgos. Ejus *de fclopetorum, f. arquebuforum vulneribus L. III. Corollarium de fclopeti ac fimilium tormentorum pulvere. De caruncula* &c. LION 1553. 4. 1559. 4. FRANCOF. 1675. 4. ANTWERP. 1583. 4. cum BOTALLO, & ROTA, & in collectione GESNERI, TIGUR. 1555. fol. & UFFENBACHII, FRANCOF. 1610. fol. In medicamentis plurimus, venenum fclopetariis vulneribus effe defendit, graviffimorum malorum argumento, quæ ejusmodi vulneribus fuperveniant. Quare adhibenda effe bezcardica. Ad extrahendas glandes inftrumentum invenit, quod vocat *Alphonfinum*; forceps eft dentata, tricruris. Ejus eft fpecillum ad detegendas glandes. Acus incurva ad revinciendam arteriam. Vitriolum calcinatum ad offium cariem adhibuit. In *fupplemento* fuam de venenata indole vulnerum fclopetariorum hypothefin defendit. A tranfeunte fphæra majori humerus fractus, & magnæ contufiones a levi majoris pilæ contactu. HALLER. V. *pag.* 1530.

JOH. FERNELIUS in *univerfæ Medicinæ* L. VII. cap. 8. de vulneribus variarum partium. WALTH. V. *pag.* 273.

ANTON. FUMANELLUS in tract. *de compof. med.* cap. 73. quæ vulnera fanant. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inftitutione* L. I. cap. 2. 3. 4. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 6.

JACOB. HOLLERIUS in *materia chirurgica* L. II. pag. 51. &c. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 1012.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. VIII. cap. 18. thoracis vulnera. In L. IX. cap. 21. de curatione vulnerum inteftinorum.

Idem *de curatione generatim* L. IX. cap. 3. de vulneribus nervorum. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *maniere de traiter les playes d'arquebusades* &c. methodum lenibus medicamentis curandorum horum vulnerum habuit a chirurgo Italo (i), quem TURINI vidit. Vulnera sclopetaria negat amburere, negat glandem plumbeam figuram mutare; eaque vulnera suppurantibus medicamentis excipit. Digitis corpora aliena melius eximi; sæpe plumbeas glandes diu absque malo in vulnere manere, non perinde ferreas. Os longe super percussionis sedem a globis majoribus frangi. Machinæ ad evellendos globos, & varii forcipes; acus pro trajicienda sutura, ne vulnus prius coalescat, quam glans extracta sit. Inde de sagittis; etiam ad eas varia instrumenta. De fracturis cum vulnere complicatis, a sagitta inflictis aut ab igne. Excusat se quod diætam tangat. Exempla gravissimorum vulnerum sanatorum. Injectiones in vulneribus thoracis præscribit. Vulnus venæ jugularis & asperæ arteriæ sanatum. Sic lanceæ ictus, qui Ducem GUISIUM (ideo dictum *le balafré*) sub oculo percusserat, ut sub aure alterius lateris exiret. Vulnus intestini crassi sanatum. Quare monet, non esse in maximis etiam malis desperandum.

Idem in collectione *operum* L. VIII. de vulneribus in genere & de eorum symptomatibus. Pulvere vitrioli hæmorrhagiam comprimit. In L. IX. de cruentis vulneribus sigillatim. In vulnere genæ perpetua aquæ stilla, suppressa aqua forti. Humorem articularem, ut CELSUS, vidit affluere, a quo periculum ancyloseos. Esse qui poplitis tendinem consuant; se non ea esse audacia. Lingua pene tota resecta, tamen reconciliata. Aliquot exempla vulnerum asperæ arteriæ sanatorum. Sanguis in pectus effusus, & spiritum impediens, injectis aptis liquoribus, & proprio situ eductus: tubuli ad educendum tabum. In pectoris vulnera nonnisi urgente necessitate dandi penicilli, a quorum usu in fistulas degenerent. Ad vulnera nervorum validi balsami, etiam terebinthinæ. Vulnera medium corpus transverberantia sanata. HALLER. V. *pag.* 301.

JULIUS ALEXANDRINUS in *enantiomatibus* agit etiam de vulnerum exsiccatione. HALLER. V. *pag.* 376.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. Vulnus pectus ad quartam costam, ut videtur, penetrans sanatum. In *cent.* III. omentum per vulnus elapsum, vinctum & præcisum, bono eventu. HALLER. V. *pag.* 314.

BARTHOLOMÆUS MAGGIUS. Ejus librum frater J. BAPTISTA edidit *de vulnerum bombardarum & sclopetorum, globulis illatorum, & de eorum symptomatum curatione tractatum.* BONON. 1552. 4. & in collectione

 Tigu-

(i) *Preface.*

Tigurina 1555. fol. tum in Veneta 1566. 8. & in Uffenbachiana a. 1610. fol. Bonus liber & utilis. Non aduri a globulis sclopetariis vulnera, neque enim ægros sentire se aduri, neque glandes stupam incendere, experimento facto, sed ne pulverem quidem pyrium a glandibus inflammari, denique liquatum plumbum chartam non adurere. Escharam vulnerum sclopetariorum esse a contusione, hinc in exitu glandis nullam. Sulfureo globo ex stlopo emisso paries perforatur. Neque in pyrio pulvere venenum est. Turundas non debere in imum vulnus mitti. Solum immittendum oleum rosatum cum resina, deinde lenia quæque, ut unguentum dialthææ. Leniter vulnus tractandum neque abstergendum. Sarcoticum optimum parari ex pompholyge. Glandes eximendæ prima die, etsi non sunt malignæ; si profundissime penetrarint, in opposito fine incidendum. Vestes aliaque peregrina corpora deteriora sunt, & omnino debent eximi. Ossi impactus globulus terebella eximitur, per cannulam immissa. Ad nervosa vulnera oleum cum aceto confert. Terebinthina contusis non convenit. Ossa etiam non tacta franguntur, ut tibia, cum sola fibula tacta esset. Fragmenta ossea non tamen evellenda, ob magna, quæ inde sequuntur symptomata, sed imponendæ fasciæ non arcte adstringendæ. Ex ichore intelligas aut squamam esse impactam, aut os abscessurum. Granula pulveris pyrii primus docuit emoliri specillo, tum digerentibus medicamentis. Instrumenta varia, etiam acus pro setaceo. Apparet omnino, PARÆUM plerumque placita nostri secutum esse. De ulceribus fuse. Saniosa ulcera a corporibus peregrinis in vulnere relictis fieri. Cutis, quæ cranio non cohæret, incidenda. HALLER. V. *pag.* 1534.

CHRISTOPH. a VEGA in *commentariis in aphorismos Hippocratis*, LION 1576. fol. habet vulnus ventriculi sanatum. HALLER. V. *pag.* 1536.

JOH. LANGIUS in *epistol.* L. I. *epist.* 3. &c. de vulneribus. WALTH. Oculum cultro violatum ipse sanavit. In L. II. ACHILLIS GASSERI historia vulneris uteri, & ipsius, qui utero gerebatur fœtus, feliciter sanati. HALLER. V. *pag.* 320.

FRANC. VALERIOLA in *exercitat.* L. II. vulnus lethale renis & intestini. Sanguis in homine occiso post mortem manans. In L. IV. a vulnere empyema. Vulnus sanatum, in quo globulus de ano exierat. Sauciorum in prælio curationes. Empyema a vulnere, tali parte per alvum ejecta in fistulam abiens. Sanatus homo cujus totum pectus globulus peragraverat. Æneo tormento in pede percussus, servato artu claudus mansit, cætera sanus. Cui thoracis catenati plusculi circuli in pectus depulsi fuerant, tamen servatus. Sanatus, cui tormenti ænei globulus os transverberaverat. In L. V. globuli stlopetarii vulnus in pectore sanatum. HALLER. V. *pag.* 273.

J. FRAN-

J. FRANCISCUS ROTA, lector Chirurgiæ publicus Bononiensis. Ejus *de tormentorum vulnerum curatione & natura.* BONON. 1555. 4. 1566. 8. FRANCOF. 1575. 4. ANTWERP. 1583. 4. Multa ex MAGGIO, etiam rationes, quibus vincit, globos ſtlopetarios vulnus non amburere, venenum utique habere ex halitu pulveris pyrii natum. Veneno ergo primum occurrendum, & ſcarificandum. Magnas arterias a globis ſtlopetariis divelli; nullo ſanguine ex tanto vulnere ſequente. Albumen ovi imponit cum bolo Armena tritum. Molliter debere deligari. Longiorum turundarum noxa. Ut tela eximantur. Facile eximi facta inciſione. Glande plumbea trajectum absque malo abdomen. Venas etiam vincire nonnunquam neceſſe. Cæterum ſectarius homo, & antiquorum fere medicamentis confiſus. Ad vitam in diarii ORTESCHIANI T. I. aliqua. HALLER.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. etiam de vulneribus agit. HALLER. V. *pag.* 801.

J. B. MONTANUS in *conſultat. med. conſ.* 13. 14. 16. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 424.

BALD. RONSSEUS in *epiſtolis* de potionibus etiam vulnerariis. HALLER. V. *pag.* 629.

REALDUS COLUMBUS in L. XV. *de re anatomica* . . . . . muſculum in vulnere convelli vidit. Pleuram frequenter pulmoni adnatam facere, ut vulnera pectoris non adgnoſcantur. HALLER.

LEONHARDUS BOTALLUS, Aſtenſis ex PEDEMONTIO, ex ſchola Italica, Doctor Ticinenſis, CATHARINÆ REGINÆ, CAROLI IX., deinde GUILIELMI Arauſiaci medicus, caſtra ſecutus, præceptore fratre chirurgo uſus, manu medicatus eſt, & inter præcipuos medicos a FIORAVANTO numeratus. Ejus *de curandis vulneribus ſclopetorum.* LION 1560. 8. 1565. 16. VENET. 1566. 8. 1597. 8. ANTWERP. 1583. 4. cum FERRO & ROTA. Germanice NÜRNBERG 1676. 8. Liber TAURINI datus eſt. Contra ALPHONSUM FERRUM oſtendit, non eſſe in his vulneribus venenum, ſed neque ignem ineſſe, & glandem tepere, non inflammari, neque in pannis ſclopo percuſſis aliquot ignis indicium eſſe. Corpora peregrina relinquenda, quoties non absque magno malo educi poſſunt. Contra inſtrumentum *Alphonſinum.* Cutis non incidenda, niſi glans ſubter eam longum iter fecerit. Artus gravius confractos continuo amputandos. Triduo & quatriduo, non ultra, repercutientibus utendum. Ad ſanguinem comprimendum tamen denique ignis adhibendus. In principio, unica die, vehementibus digeſtivis noſter utitur, ipſoque demum ſublimato mercurio; deinde cum abſterſione ſiccantibus. Non anxie quærendam glandem eſſe, qua in abdomine relicta, æger tamen ſanatus fuerit. Oſſa niſi libera non extrahenda. Vulneratus artus in capſula continendus absque vinculis. Inſtrumenta varia, etiam tre-

panum cum rectis laminis. Glandem cranio impactam ter admoto trepano exemit. Celebris huc pertinet curatio Principis Auriaci, cujus læsa arteria carotis digito diu impresso consolidata est.

Ejus *opera omnia conjuncta* JOHANNES v. HORNE edidit AMSTERD. 1660. 8. HALLER.

JOD. LOMMIUS in *med. observat.* L. II. pag. 123. &c. vulnera pectoris, cordis, intestinorum. WALTH. V. *pag.* 425.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchirid. chirurg.* L. II. cap. 13. de ossibus vulneratis. Cap. 12. de thoracis vulneribus. WALTH. Vulnus pectoris cum fracta costa & emphysemate sanavit. HALLER. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS CRASSUS. Ejus *de solutione continui.* VENET. 1563. 4. HALLER. V. *vulnera capit.*

THOMAS GALE. V. *pag.* 7.

GABRIEL FALLOPIUS. Ejus *de vulneribus in genere, de vulneribus capitis, nasi, oculorum, colli* &c. VENET. 1571. 4. Videtur hunc librum eumdem esse, quæ *Chirurgia* dicitur FALLOPII, quæ iterum prodiit VENET. 1604. 4. 1637. 4. 1647. 4. 1675. 4. Vulnera carnis secundum primam intentionem sanari; non ita arteriarum, nervorum, ossium. Sanguinem non debere supprimi, sed ad deliquium usque manare, eum cæterum se multo linteo carpto compescere. In facie turundas se non adhibere, in femore utique. Esse, qui sola frigida vulnera sanent, etiam sibi successisse, neque tamen sibi probari. Laudat ceratum barbarum & isidis. Nimium aërem metuit. Naturam etiam absque medicamentis vulnera sanare. Carnem luxuriantem mercurio præcipitato reprimit. Unguento de minio inter epulotica plurimum tribuit; pro vulnerario medicamento succo hyperici cum vino expresso. Vulnus diaphragmatis in parte carnosa non esse lethale. Vulnus ventriculi se sanasse. Queritur, quod chirurgus legibus teneatur intra tertium diem de vulneris curatione respondere, quo tempore sæpe ipsi non liqueat. Vulnus vesicæ urinariæ sclopetarium. Auriculam resectam & de pellicula pendentem adglutinavit. Acetum in vulneribus ipsi parum placet. Peregrina corpora, tela, fragmenta calcis in vulnere inclusa, quod conserbuit. Quæ continuo extrahere oporteat, quæ minus egeant ea celeritate. Suturæ siccæ cruentam præfert. Curatio sympathetica, quæ fere DIGBYI, Germani, qui cultro medebatur. Digitum pene totum abscissum tamen conserbuisse. Decocta vulneraria, quibus solis Hebræi chirurgi eo ævo utebantur; formulæ, etiam celeberrima & absurda Romani circulatoris. Non debere ossa confracta facile avelli, dum carnibus adhærescunt. Musculos colli in transversum sectos conserbuisse. Vasorum vulneri labiorum suturam opponit; melius tamen paulo post ex GALENI consilio arteriam vulnera-

neratam ligavit. Neque tamen cauterium rejicit. Injectis aptis liquoribus, se in vulneribus pectoris felicem operam potuisse. Totum omentum cum emortuum esset, absque superstite malo extraxit. Intestina crassa consui debere. Contra immissum tubulum sambucinum. Vulnera sclopetaria. Nullam in iis ambustionem esse, neque stupam incendi, & pulverem pyrium in cute inventum absque malo. Extrahendarum per partem oppositam glandium consilium. HALLER. V. *pag.* 1674.

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. L. I. contra suturas; nocere, neque esse necessarias. Contra usum ferri igniti ad compescendas hæmorrhagias. Contra nimiam in explorandis vulneribus sedulitatem. Contra turundas, consolidationem vulneris impedientes: vidit a turunda ruptam venam, funesto eventu. De malis curationibus, quas in ITALIA vidit vulneribus adhiberi. L. II. de cura vulnerum. Non debere aërem admitti, neque vulnera elui. Fragmenta ossium non debere evelli, nisi undique mobilia sint. Vulnera articulorum & humeri suturas requirere, cæterum id auxilium rarissime debere adhiberi. Vulnera sigillatim. Peregrina sæpe diu in corpore humano absque dolore & symptomatibus retineri. De vulneribus sclopetariis. Contra setaceum in iis vulneribus. Contra olea & emollientia. Suturas cruentas se raro adhibere, cum siccæ sufficiant: si aliqua adhibenda, eam præfert, quæ fit distantibus filis & repetitis. Acu utitur Damascena, quam ipse super flammam flectit. Vulnus vesicæ sanatum. L. III. vulnerum symptomata, & prognostica, suppuratio, synovia: compressa unguento fusco (suo) & opodeldoch. Ut coactus sanguis dissolvatur: hic decocta sudorifera. Alumen ustum ad compescendum sanguinem. Emollientibus & ferulis superata rigiditas vulnerati articuli. Vulnera arida vitriolicis tentanda. HALLER. V. *pag.* 8.

J. le PAULMIER. Ejus *de la nature & curation des playes de pistole*, *d'arquebuse* &c. PARIS 1568. 8. CAEN. 1569. 4. Resistendum ustioni. HALLER.

MARCEL. DONATUS *de medica historia* &c. L. V. Ossium vulnera majora sanata. Vulnera præter fidem sanata. Vulnus ventriculi sanatum. HALLER. V. *pag.* 578.

FELICE PALAZZO (PALATIUS), Trebias, M. D. Ejus *de vera methodo quibuscunque vulneribus medendi cum aqua simplici & frustulo de canabe & de lino*. PERUSIÆ 1570. 8. & cum *dilucidationibus* SANCASSANI, VENET. 1733. Linteis aqua calida ebriis omnia vulnera sanat. HALLER.

LEONARDO FIORAVANTI in *tesoro della vita umana* Parte II. lienis vulnus sanavit, cujus partem resecuit.

Idem in *compendio de' secreti* &c. L. II. agit de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 1674.

J. PAULUS NATIUS. Ejus *opusculum de Chirurgia*, & *potissimum de solutione continui.* VENET. 1570.. HALLER.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* L. II. etiam de vulneribus. Tela absque malo longo tempore in corpore latuisse. Sclopetarios globos neque inflammari, neque venenari. Vermes in vulneribus non valde noxii, per exempla. HALLER. V. *pag.* 9.

COMPAGNON. Ejus *discours des arquebusades, en forme d'épitre, pour répondre à certaines apologies publiées par Ambroise Paré.* LION 1572. 8. Pro GOURMELENO contra AMBROSIUM PARÆUM, qui sua opera a medicis habuerit &c. HALLER.

J. ANDR. della CROCE. Ejus *due trattati, uno in materia delle ferite, e l'altro del cavar le armi e le saette fuor delle carni* VENETIIS 1560. 4. prodierunt cum JOHANNE de VIGO.

Idem in *Chirurgia* &c. vulnera pectoris penetrantia sæpe sanari, pulmonis aliquando, qui vix dolorem percipiat. Sanguinem in pectus effusum siphone resorbet. In gastroraphia una & peritonæum filo comprehendit & abdominis musculos. Vulnus renis se brevi tempore sanasse, terebinthina, sed non bene, data. HALLER. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS, vulgo de ARCE, Fraxinalensis, METHYMNÆ medicum fecit, manuque etiam medicatus est. BENEDICTUS ARIAS MONTANUS ei suasor fuit, ut opus suum ederet; ideo multa ob novam methodum passo. Vivebat anno 1573. annos natus octoginta, integerrima valetudine, felix practicus, ut ex ipso opere constat, & pius homo, paulo nimius in medicamentorum laudibus. Edidit ALVARUS NONNIUS (NUNNEZ) a B. ARIA rogatus, & notas nonnullas addidit. Liber non grandis est, *de recta curandorum vulnerum ratione* T. II. ANTWERP. 1574. 8. AMSTERDAM 1658. 12. Belgice *kortbondige middel van allerhand sorten van Wonden to geneesen*, vertente GEUSIO prodiit RUREMONDE 1667. 8. Germanice *von der rechten Wunden* &c. NÜRNBERG 1614. Nullam in vulnus mittendam flammulam, nisi in suturis; superdandum suum vulnerarium balsamum ex terebinthina & gummi elemi cum axungia coctum. In magno vulnere flammulam in parte inferiori admittit; embrocationes rejicit. Nervos non suere, sed fines extremos sibi adponere & situ juvare jubet, ut conserveant. Spica deglutita ex vulnere femoris extracta. In vulneribus pectoris negat fistulas (cannulas) requiri; flammulam tantum in partem inferiorem dat; cæterum vulnus bene elutum consuit, duodecimo die flammulam abjicit. Vulnera pulmonis sanavit, cum æger vix spiraret. Cum sagitta veneno tincta esset, ignem adhibuit. Aliud vulnus pectoris sanavit, per incisionem aditu sibi aperto, enormi copia lym-

lymphæ effluente. Jecore & liene rupto hominem sanavit. Alia etiam mala præter vulnera tangit, ulcera, pedem distortum, quem propria machina correxit. Exempla insignium curationum. Medicamenta. HALLER.

Traité des arquebusades, contenant la vraie essence du mal, & sa vraie curation, par certaines & methodiques indications: avec l'explication de plusieurs problemes touchant ces matieres. Plus, des cures, en forme d'epitre touchant la curation des arquebusades. Epitome de la therapeutique des arq. Tr. des bruslures. Le regime des blessés. LION 1574 8. HALLER.

JOH. BANISTER. V. *pag.* 709.

CORNELIUS GEMMA. In ejus *naturæ divinæ characterismis* ANTWERP. 1575. 8. editis vulnera aliqua gravia curata recensentur; etiam cum pulmonis pars ablata esset. Pars tenuis intestini reparata. HALLER.

HORAT. AUGENIUS in *epistol. med.* L. IX. *epist.* 2. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 427.

JOSEPHUS du CHESNE vulgo QUERCETANUS. Ejus *sclopetarius, s. de curandis vulneribus, quæ sclopetorum & similium tormentorum ictibus accidunt.* LION 1576. 8. 1600. 8. Gallice *traité de cure générale & particulière des arquebusades.* LION 1576. 8. PARIS 1625. 8. Utique glandes plumbeas veneno imbui posse, etsi vulgo neque ipsæ sint venenatæ, neque sclopetarius pollen. Curationes (ex PALATII consilio) tepida in fomentis adhibita peractas laudat, & utilitatem, per sua etiam experimenta confirmatam, osteocollæ in fracturis ossium. Sanatus oleo & aceto, cui putabatur hepar læsum esse. Brachium totum a majoris tormenti ictu confractum & tamen servatum. Contra arcta vulnerum vincula. Thermarum usus ad inducendam cicatricem. HALLER. V. *pag.* 427.

FRANCISCUM MARTEL *de curatione vulnerum a bombardis inflictorum* citat PASCHALIS GALLUS; annum non adddit. HALLER.

DESIDERIUS JACOT. In ejus *commentariis ad Coaca Hippocratis præsagia*... Sanatum vulnus intestini & diaphragmatis, tum asperæ arteriæ. HALLER.

J. JACOB. WECKER. V. *pag.* 1014.

MATTHIAS NARVATIUS in *sylva sententiarum* &c. etiam ad vulnera. HALLER. V. *pag.* 10.

LAU-

LAURENTIUS JOUBERT in tract. *de pectoris adfectibus* meminit sanati vulneris arteriæ asperæ.

Ejus *sentence de deux belles questions sur la curation des arquebusades & autres playes.* LYON 1581. 8. editio tertia. Laudatur. Ea vulnera negat esse venenata, aut glandes sclopetarias urere. Suppurantia & detersiva adhiberi debere. HALLER. V. *pag.* 631.

RAYMOND FILLIOL (vel FILLIOT), M. D. Cadurcensis. Ejus *traité des playes faites par arquebusades & tous bâtons à feu, avec leur cure & remedes secrets expérimentés.* PARIS 1578. 8. HALLER.

NICOLAS POGET, chirurgus Monspeliensis. Ejus *apologie contre* JOSEPH *du* CHESNE *pour* LAUR. JOUBERT, *touchant le probleme s'il est possible d'envenimer les balles de archebouze, & que le venin en soit porté dans le corps.* AVENIONE 1578. 8. Primum locus QUERCETANI excusus est, quo contendit, utique plumbeas sphærulas posse veneno imbui, adeo enim parum calescere, ut ab eo tempore venenum difflari nequeat. Sagittas enim venenatas citat POGETUS, & putat utique extus venenum posse plumbo oblini, idque suum effectum producere, nisi ab igne dissipetur. Intus autem in plumbum venenum nisi minerale recipi non posse, cum fusioni necessarius ignis animale aut vegetabile venenum continuo dissipet. Ceram duriorem in sclopeto non liquescere.

TANNEGUY (TANNEQUIN) GUILLAUMET, chirurgus Nemausensis. Ejus *traité de Chirurgie pour guérir les playes d'arquebusade par Jacques Veyras & Tannequin Guilhaumet, avec les avis de Laurent Joubert* prodiit LION 1581. 8.

Ejus *replique à la reponse de Maitre Jacques Veyras D. M. sur la refutation & dispute entre eux debattue quant à la nature des arquebusades.* LYON 1590. 8. Utique calescere pilas, glandesque plumbeas de sclopo emissas & exurere, cumque fulminis adfinitatem iis intercedere. Nescio quem balsamum Paracelsicum cujusque partis corporis admittit, a quo ea ipsa læsa restituatur. Venenum esse in sclopetariis vulneribus. Vinum vulneratis non nocere. Male D. VEYRAS unicum in omnibus vulneribus medicamentum deprædicare.

An ejus L. *des ouvertures & ulceres spontanés.* LION 1611. 8. HALLER.

Ejus etiam est (ut putat HALLER) *Xenodochial c'est-à-dire hospitalier.* LYON 1611. 8.

WILLIAM BULLEYN (alius a RICHARDO). Ejus *a little dialogue between two men the one called sorenesss* (vulnus) *and the other chirurgici concerning apostumations and wounds.* LONDON 1579. fol. HALLER.

J. UDAL-

J. UDALRICUS RUMLER in *obſervationibus* &c. Vulnus prope umbilicum cum maxima ſanguinis jactura. Vulnus ſclopetarium ſero conſolidatum, expulſa denique petia. Acus ſero de vulnere exiens. Vulnus inteſtini ſanatum. Cartilago ſcutiformis præſecta absque morte ægri. HALLER. V. *pag.* 338.

JOH. HESTER edidit etiam *ſpagyricum antidotarium contra vulnera ſclopetaria.* LONDON....8. HALLER. V. *pag.* 11.

GERMANUS COURTIN in *leçons anatomiques* &c. L. IX. de vulneribus in univerſum. In L. XI. de vulneribus ſigillatim. HALLER. V. *pag.* 11.

ALEXANDER DIONISE, chirurgus & tonſor Vindocimenſis. Ejus *traité & reponſe propoſée par d'Angaron & Martel chirurgiens du Roi, & decidée par L. Joubert à ſavoir ſi avec la ſeule eau froide & ſimple on peut guérir tant les playes des arquebuſades qu'autres.* PARIS 1581. . HALLER.

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoiſe* &c. de vulneribus etiam agit, & ſubinde proprias adfert adnotationes, ut de curatione vulneris ſclopetarii, & fibulæ a glande plumbea diffractæ, quam NICOLAUS HABICOT chirurgus tonſor jam anno 1589. perfecit. HALLER. V. *pag.* 11.

LUDOV. LEMOS in *method. med.* &c. agit etiam de methodo ſimpliciori curandorum absque turundis vulnerum, ad APPARITTI ignoti hominis conſilia, quæ noſter probat. HALLER. V. *pag.* 12.

RODER. a FONSECA in *conſultat. med.* T. II. *conſ.* 9. ad vulnera. WALTH. V. *pag.* 381.

GUIL. BERTINUS in *Medicinæ* L. XIII. cap. 7. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 12.

ANDREAS LIBAVIUS. Ejus *de curatione vulnerum recentium.* JENÆ 1590. 4.

Ejus περι οπλιατριας, *ſ. de medicatione vulnerum, quam empirici telo aut alio inſtrumento cereato moliuntur.* Ibid. 1590. 4.

Ejus tract. *de impoſtoria vulnerum per unguentum armarium ſanatione Paracelſicis uſitata.* FRANCOF. 1594. 8. Impoſturas eſſe, quæ de eo unguento PARACELSUS & WITTICHIUS protulerint. HALLER. V. *pag.* 553.

PETRUS FORESTUS in *obſervat. chirurg.* Vulnera a capite ad calcem, etiam viſcerum. In pulmone ſanatum vulnus. Hæmorrhagia inſignis ex omento læſo neque ligato: inde natus abſceſſus, injectionibus exacte factis denique curatus. Vulnus pectoris ſanatum, potione, ut putat optimus, valde compoſita. Sic vulnus utrinque penetrans, (quale HALLERUS præter ſpem & faciilime, fere ſola ſtricta victus ratione GÖTTINGÆ ſe ſanaſſe narrat.)

rat.) Vulnus a paſtinaca marina inflictum vehementi deligatione curatum. Arteria læſa digito compreſſa; alia cauterio. Manus pene tota abſciſſa, etiam oſſibus inciſis, tamen ſutura facta reconciliata. Vulnus leve in planta pedis, moto tetano funeſtum.

Idem in *obſervationibus*, quæ ab anno 1589. prodierunt. In L. IX. ex vulnere colli hemiplegia totius lateris. A vulnere gulæ ſclopetario paralyſis & convulſio, tamen denique ſublata. HALLER. V. *pag.* 13.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 13. de pectoris vulneribus. WALTH. V. *pag.* 382.

LEBERLIN. Ejus diſp. *de ſolutione unitatis.* BASIL.... 8. HALLER ad annum 1590. refert.

An approved practice for all jung ſurgeons concerning burnings with gunpowder and wounds made with ſhot ſword &c. LONDON 1590. 4. HALLER.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælect. chirurg.* L. II. de vulneribus. Suturam præfert, quæ multis & repetitis punctionibus abſolvitur. Aciam ex ære fieri traducto & intorto. Olea ablegat a vulneribus, quod conglutinationem impediant. Turundas in cavo & profundo vulnere requirit. In vulnere arteriæ ultimum remedium eſſe deligationem, bis repetitam. Pectoris vulnus exiguum, cum non intelligeretur, penetraſſe, collecta in cava ſanie, levatum eſſe pure cum lotio erumpente. Vulnus inteſtini conſuit abſque ineptis tubulis.

Idem in *pentateuchis* ſuturas nunc totas rejicit, præter ſiccas, ſecutus FALLOPIUM. Suturas in vulneribus citat. Aciam eſſe ſuturam repetitam: neceſſariam eſſe in cavo vulnere.

Ejus tract. M. S. *de vulneribus* inter codices ſuos habuit FRANCISCUS BERNARD B. Brit. n. 3671.

FRANCISCI PLAZZONI *liber de vulneribus ſclopetariis* potius FABRICII opus eſſe MAZUCCHELLIUS ex PLACCIO. Ita HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIELMUS FABRICIUS vulgo HILDANUS in *obſervat. cent.* I. Oculus a ſagitta perforatus, ſed humor aqueus, & ipſe demum viſus reſtitutus. Lingua pene integra abſciſſa reconciliata. Turundæ tuſſi ejectæ, quæ per vulnus pectoris in cavum datæ fuerant. Mors ex umbilico in juvene reſecto. In *cent.* II. ABELIS ROSCII pectoris vulnus cum jactura particulæ pulmonis ſanatum. Sic hepatis, etſi ea vulnera ſunt graviſſima. Culter dimidiatus ex lumborum vulnere poſt biennium exiens, vulnus ſanatum.

Ejus *de vulnere quodam graviſſimo & periculoſo ictu ſclopi inflicto obſervatio & curatio ſingularis.* OPPENHEIM 1614. 8. Accurata hiſtoria vul-

vulnerum tribus globulis plumbeis inflictorum & natæ inde gangrænæ. Decocti vulnerarii usum hic & alibi improbat. Demum cum fistulæ superessent, malum caustico detectum, maxima ossis fragmenta educta, trajectum per fistulam setaceum, callus destructus, & post multorum ossiculorum decessionem, integra valetudo reparata.

Idem in *observat. cent.* III. Pessimi eventus unguenti armarii. GREGORIUS HORST vulnus pulmonis sanavit.

Ejus *von geschossenen Wunden und derselben gründlichen Curen und Heilung.* BASIL. 1615. 8. Latine, vertente J. HENRICO LAVATER, inter *opera omnia.* Non esse venenum in vulnere sclopetario. Ad glandes eximendas, eadem intra fistulam terebra, setacea laudat.

Idem in *observat. cent.* IV. de variis gravissimis vulneribus, quæ absque funesto eventu fuerunt. Globulo trajectum abdomen nullo viscere læso. Contra F. WURZ, quem noster non amabat, vulnera digitorum debere aperta servari. In *cent.* V. CLAUDIUS DEODATUS de ensis cuspide post annum de vulnere abdominis per anum educto. In *cent.* VI. vitri fragmentum, acus, similia corpora peregrina diu absque malo in media carne tolerata.

Idem in tribus voluminibus, in quibus multum est ineditorum. De vulnere Christi. Vulnus vesicæ gladio inflictum sanatum. JOHANNES WESLING de tendine extensoris feliciter consuto. M. SEBIZIUS vulnus articuli genu sanatum terebinthina. HALLER. V. *pag.* 274.

Idem porro *vom Nutzen der Anatomey* Venæ cavæ stylo percussæ subito funestum vulnus, illæsis visceribus. Ab adstringentium medicamentorum usu vulnera articulorum in ancylosin transiisse. HALLER. V. *pag.* 593.

LUDOV. MERCATUS in *institut. chirurg.* L. I. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 14.

NICOL. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canon. & consultat.* &c. vulnerum etiam universa judicia & curationem tradit, & plusculas curationes a patre nostri HECTORE ABRAHAMO perfectæ, minime vulgares, & magnorum malorum. Glans plumbea in genu defixa sponte se post curatum vulnus obtulit, & passa est excidi. Cum sanguis plurimus in pectus effusus putresceret, injecta potione vulneraria denique vulnus clausum est. Vulnera pulmonis etiam grandia, dilatato sed turundis vulnere curata. Sed & hepatis vulnus idem sanavit. Maximum vulnus, & os humeri a sclopo diffractum, absque gangræna curavit, multa jactura ossium & car-

carnium reparata; mera hic aromatica adhibuit. HALLER. V. *pag.* 14.

BARTHOLOMÆUS HIEROVIUS. V. *pag.* 15.

GABRIEL FERRARA in *nova ſelva* &c. L. I. quædam habet de vulneribus, ſed admiſta ſuperſtitioſa, ut telis evulſis ex ſuris perire ſaucios, debere ea adeo in vulnere relinqui. HALLER. V. *pag.* 15.

HIPPOLYTUS BOSCUS, Ferrarienſis. Ejus *de vulneribus a bellico fulmine illatis.* FLORENT. 1569. 4. 1603. 4. Ambuſtionem ſtatuit. HALLER.

BALTHASAR GITTLER. Ejus *de renum vulnere, & qui huic ſuccedit, cruento mictu.* LIPS. 1596. 4. HALLER.

WILLIAM CLOWES. Ejus *a neceſſary book of obſervations for all theſe who ale burnd by the flames of gunpowders.* LONDON 1596. 8. HALLER. V. *pag.* 1546.

DIOMED. CORNARIUS in *hiſtoriis admirandis.* Vulnus ventriculi curatum. HALLER. V. *pag.* 1440.

EILHARD LUBINUS. Ejus *de diviſione continui.* ROSTOCK 1599.. HALLER.

FRANCISCUS MURATORI. Ejus *apologia adverſus calumniatores therapiæ, quam ipſe in vulnere brachii cujusdam ſclopeto læſi adhibuit.* BONON. 1600. 4. Arteria violata erat: venam non ſecuit, digeſtivo uſus eſt, inde hæmorrhagia, & cum vinculum noſter admoviſſet, alius vero medicus abſtuliſſet, mors ipſa. Nulla preli memoria, nulla arteriæ deligatio &c. HALLER.

FRANCISCUS RANCHIN in *queſtions de Chirurgie* &c. agit de vulnerum vi ad inferendam mortem: de vinciendis, non amburendis vaſis, non claudenda eſſe neque conſuenda vulnera pectoris. In vulneribus curandis multum tribuit purgationi & venæ ſectioni. HALLER ex PORTALIO. V. *pag.* 15.

JOH. SCHENK in *obſervationibus* &c. Vulnera etiam capitis & reliquarum corporis partium. Gulæ vulnus curatum. Vulnera ſclopetaria. HALLER. V. *pag.* 16.

JOH. JESSENIUS in iisdem SCHENKII *obſervationibus* refert de pulmone vulnerato & abſcedente ſanato.

JOH. OETHEUS ibid. refert de vulneribus ventriculi ſanatis.

JACOB. SEIDEL ibid. de vulneribus inteſtinorum ſanatis.

ABRAHAM MEGEL ibid. de vulneribus inteſtinorum ſananatis.

Esaias Meichsner ibid. de vulnere hepatis ſanato. Haller.

Josephus Fenton. Ejus codex MS. de vulneribus capitis, faciei, pectoris, nervorum, ventris & partium ejus. Ex Nicolao Massa. Eſt in libris H. Sloane n. 8935. Haller.

Antonius de Cruz. V. *pag.* 275.

Barth. Cabrol in *alphabet anatomique* &c. Ex vulnere inteſtini coli ſclopetario anus præter naturam natus. Vulnus profundum hepatis enſe inflictum, ſanatum & cicatrice clauſum, ut in cadavere adparuit. Sanguis effuſus, per inciſum abdomen, exhauſtus. Vulnus veſicæ ſanatum. Haller. V. *pag.* 275.

Felix Platerus in tract. *de doloribus* cap. 17. de curatione vulnerum. Walther.

Idem in *obſervationibus* &c. etiam vulnera & mutilationes varii generis. Haller. V. *pag.* 385.

Petrus Parisius, Siculus. Ejus *breve diſcorſo ſopra il medicamento di vino ed oglio per guarir ogni ſorta di ferite.* Panorm. 1603. 4. Gallice *diſcours touchant le medicament du vin & de l'huile pour guerir les bleſſures.* Paris 1607. 8. Haller.

Franciscus Plazzoni, qui operationes chirurgicas Patavii demonſtrabat. Ejus *de vulneribus ſclopetorum tractatus.* Patav. 1605. 4. Venet. 1618. 4. Patav. 1643. 4. 1658. 4. 1669. 4. In caſtris Venetorum medicinam fecerat, neque tamen ea opportunitate ad eruendum verum uſus eſt. Nam a principio vulnera ſclopetaria facit venenata, & amburere adſeverat. Inciſionem medicam in mali principio præſcribit, hæmorrhagias ferro candente comprimit, neque eſcharæ lapſum metuit. Alexipharmaca propinat, ex hypotheſi. Si ſphacelus urſerit, amputat in limite partis ſanæ & mortuæ. Haller.

Adam Adamius. Ejus *de thoracis vulneribus, de immodico menſtrui profluvio.* Basil. 1605. 4. Haller.

Jul. Cæs. Claudinus *de ingreſſu ad infirmos* L. II. cap. 31. de vulneribus. Walth. V. *pag.* 1502.

Petr. Matth. Rossius in *conſultationibus* &c. Vulnus ſclopetarium teterrimum dorſi feliciter ſanatum. Haller. V. *pag.* 322.

Hippolitus Parma in *introductione in Chirurgiam* de vulneribus etiam agit. Vulnus ventriculi a Casserio ſanatum. Haller. V. *pag.* 17.

Petrus Pigraus in *epitome* &c. Gulæ vulnus injecta ſutura ſanatum. Vulnus, quo pulmo & thorax tranſverberatus, multumque pus excreatum, tamen ſanatum: & aliud cum coſtæ fragmentum per aſperam arte-

riam

riam rejectum fuisset: aliud ubi costam diffractam de diaphragmate extraxit. Aliquot gravissima vulnera pectoris sanata, etiam cum pus subnatum esset. Vulnus œsophagi sanatum, sed ex tracheæ vulnere fistula lente funesta. HALLER. V. *pag.* 17.

RUDOLPHUS GOCLENIUS, Professor Marburgensis, Paracelsista. Ejus *tract. de magnetica curatione vulnerum extra ullum dolorem & remedii applicationem.* MARBURG. 1608. 8. 1609. 12. FRANCOF. 1613. 8. tum cum *theatro sympathetico* NORIMBERG. 1662. 4. Pro sympathia & antipathia in universum, exempla collectitia. Sigilla sub certis planetis sculpta suam virtutem possidere. Talismani & sigilla dæmonum. Usneæ virtutes.

Ejus *synarthrosis magnetica opposita infaustæ anatomiæ* JOHANNIS ROBERTI JESUITÆ *pro defensione tractatus de magnetica vulnerum curatione.* MARBURG. 1618. 8. & in *theatro sympathetico.*

Ejus *nova defensio magneticæ curationis vulnerum ex solidis principiis.* FRANCOF. 1625. 8. 1643. 8. HALLER.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. II. cap. 1. 2. 3. 6. 7. de vulneribus variis. WALTH. V. *pag.* 17.

Relatio chirurgorum, qui vulnera HENRICI IV. *post ejus cædem explorarunt* a. 1610. M. S. est in Bibl. Reg. n. 7141. HALLER.

HENRICUS SMETIUS in *miscellaneorum* &c. L. IV. de solutione continui. A vulnere pus in pectus effusum & putridum, per paracentesin feliciter eductum. Ex pectoris vulnere enorme emphysema, quod die quinto evanuit. HALLER. V. *pag.* 436.

De lampade vitæ &c. V. *pag.* 1015.

MICH. JAC. DOERING *de Medicina & medicis* &c. agit etiam de lethalitate vulnerum. HALLER. V. *pag.* 912.

J. RUD. SALZMANNUS. Ejus χυασκευη οπλιατρειας. *Quæstio an unguentum armarium, quod panno solum gladiove cruento illitum a concinno applicatu vulneribus ægri s. præsentis, s. ad multa milliaria absentis medelam adferat naturaliter.* ARGENTOR. 1663. 4. HALLER. V. *pag.* 711.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurg. Handbuch* Parte IV. cap. 10. de sclopetorum vulneribus. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *complemento ad librum* II. &c. A vulnere coli intestini in pectus migratio.

Idem in *centuria problematum* &c. Vulnera thoracis non continuo claudenda. In *consultat. & epistol.* Ad HILDANUM etiam exempla corporum

porum peregrinorum diu absque dolore toleratorum. Aliqua de malis vulnerum curationibus. HALLER. V. *pag.* 276.

LUDOV. SEPTALIUS in *animadverſ.* L. VIII. vulnerum curationem tradit. MAGATI conſilia noſter ſequitur, laudat raram vulnerum deligationem in bellicis noſocomiis experientia propria doctus. Vulnus vix, niſi quarto quintove die vult deoperiri. HALLER. V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER in *operum med. chir.* L. II. cap. 16. de vulneribus nervorum. Cap. 25. de vulnere thoracis WALTH. V. *pag.* 1676.

PETRUS POTERIUS in *inſign. curat. centuria* II. in articulatione vulneratum digitum ſanavit, balſamum acrem adhibuit. In vulnere faciei ſutura abſtinuit. HALLER. V. *pag.* 387.

JOHANNES ROBERT, Jeſuita. Ejus *tractatus novi de magnetica vulnerum curatione* R. GOCLENII *brevis anatome.* LOVAN . . . . TREVIRIS 1615. 8. NORIBERG. in *theatro ſympathetico* 1662. 4. Curationes ſympatheticas admittebat, ut dæmonis eſſent opus.

Ejus GOCLENIUS *heautontimorumenos ſive curationis magneticæ & unguenti armarii ruina.* LUXEMBURG 1616. 8. NÜRNBERG 1662. 4. in eodem *theatro.*

Ejus *metamorphoſes magneticæ Calvino-Goclenianæ, ſ. curationis magneticæ & unguenti armarii magica impoſtura clare demonſtrata. Modeſta reſponſio ad* J. B. v. HELMONT *contra eundem* ROBERTUM *pernicioſum diſputatorem.* LUXENBURG 1618. 8. Colon. 1622. 8.

Ejus GOCLENIUS *magus ſerio delirans.* DUACI 1619. 12. HALLER.

CÆSAR MAGATUS, Scandianenſis, Profeſſor Ferrarienſis, inde Franciſcani ordinis monachus, medicus ſed in chirurgicis adminiſtrationibus exercitatus, magnum Chirurgiæ incrementum addidit in *duobus libris de rara medicatione vulnerum*, qui VENET. 1616. fol. prodierunt & ſæpe alias ſunt recuſi ibid. 1676 fol. NORIBERG. 1733. 4. 2. vol. etſi locus non additus eſt. In L. I. agit de vulneribus in univerſum. Etſi ante Cl. virum FELIX WURZ & alii de relegandis turundis cogitarunt, deque ſimpliciori medicina, etſi a medicis Romanis ſuam ſimpliciorem medicationem ipſe MAGATUS accepit, etſi frater id conſilium ipſe tribuit APPARITIO Vaſconi, deinde LEMOSIO, totum tamen inventum noſter primus pro dignitate propoſuit, & ejusmodi fulcivit rationibus, ut peritorum adſenſum mereretur, etſi in viro multa experto potius aliquanto nimis ſit Galenicæ lectionis. Curioſam vulnerum deterſionem, frequentem vinculorum ſolutionem, merito reprehendit, aërem metuens & deterſionem novorum renaſcentium ſtaminum. Turundas, communi nuperorum cum plauſu, ut inutile & noxium conferventis vulneris impedimentum rejicit. Unionem labiorum, mitem medica-

dicationem, clausum vulnus commendat. In L. II. copiose agit de capitis vulneribus. Vulnus maximum peritonæi absque hernia sanatum. Sclopetorum vulnera neque venenata esse, neque exurere, omneque malum a contusione esse. Oleum suum hyperici cum ophioglosso paratum valde laudat.

Deinde, cum SENNERTUS nonnulla objecisset, & pro turundis stetisset, MAGATUS jam induta religiosa vita sub nomine J. B. MAGATI se tuitus est, esse enim CÆSARIS opus SANCASSANUS testis est. Titulus est: *tractatus, quo rara vulnerum deligatio defenditur contra* SENNERTUM, BONON. 1637. 4. & cum CÆSARIS opere VENET. 1676. fol. FRANCOF. 1733. 4. FRATRIS curandi modum a L. SEPTALIO adoptari, & ab eo feliciter esse adhibitum. SENNERTUM MAGATI opus non legisse. Ad auctoritatem HIPPOCRATIS, GALENI, & AVICENNÆ noster provocat. Fratrem de vulnere simplici agere. Unicum medicamentum sufficere: diligente illa per stilos vulnerum indagatione non esse opus. Abscessum humeri profundum, qui vulgaribus auxiliis non obtemperaverat, cum raro curaretur, continuo coivisse. Vulnus pectoris cum copioso puris adfluxu simpliciori reddita curatione, suppressis injectionibus, omissa nimia diligentia sanatum esse. Ægyptium tamen unguentum post 24. dies a CÆSARE removeri, quod carnes corrumpat. In HILDANUM, turundarum defensorem. Exempla, in quibus cum puris copia a turundis continuo cresceret, chirurgus ad raram curationem rediens feliciter sanitatem restituit.

Quantum SANCASSANUS MAGATO fauerit, ut etiam nomen viri suo nomini adderet, infra dicetur. In SANCASSANI *dilucidationibus*, inque T. I. ROM. 1731. fol. compendium sententiæ MAGATI recusum est, ALEXANDRI PISONI opus. In T. II. vita exstat MAGATI, a PROSPERO MAGATI J. BAPTISTÆ filio scripta. Ex ea vita adparet, secundum & tertium tomum responsionum J. BAPTISTÆ manuscriptum superfuisse: primam vero partem in linguam vulgarem conversam in Tomo III. ROMÆ 1737. SANCASSANUS recudi fecit. Ita HALLER.

JULIUS GASTAVINUS in *locor. de med. select.* aliqua habet de dolore a vulnere. HALLER. V. *pag.* 407.

GUIL. BALLONIUS in *consil. med.* L. II. Vulnus in manu recisis tendinibus decimo die lethale. Cum vulnus pectoris pessimo consilio chirurgorum clausum fuisset, e sanguine in cavum pectoris effuso mors supervenit non exspectata. In L. III. Extenuatio cruris a vulnere globi missilis, ex æneo, ut videtur, tormento expulsi; catapultam noster latine vocat. HALLER. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI. V. *pag.* 18.

HENR.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. Tract. III. agit de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *obſervat. med. obſ.* 1. de vulnere pectoris. *Obſ.* 6. de vulnere thoracis. In *obſervat. communicat. obſ.* 8. de vulnere ſclopetario. WALTH. V. *pag.* 788.

J. SCHWAB. Ejus *de horribilium atque horriſonorum* πυροβολω και σφαιροβολων *tormentorum bellicorum vulnerum eſſentia & curatione.* BASIL. 1618. 4. HALLER.

MATTHIAS LUDWIG GLANDORP, medicus Bremenſis, qui ad Italorum, quos audiverat, exemplum etiam manu medebatur. Exiguos ſcripſit libellos, ſed per experientiam natos. Anno primum 1619. edidit admodum juvenis *ſpeculum chirurgorum*, (*in quo, quid in uno quoque vulnere faciendum, quidque omittendum præmiſſa partis adſectæ anatomica explicatione, obſervationibusque ad unum quodque vulnus pertinentibus adjunctis, conſpicitur ac pertractatur.* BREMÆ 1619. 8. Ita KESTNERUS) in quo vulnera fere ſunt, ſigillatim ſecundum corporis humani partes. Ad patris fere, tum SPIGELII, etiam HOLZEMII experimenta. Pulmonis vulnus per os egeſto pure ſanatum; alias vero per urinam. Vulnus diaphragmatis ſanatum; tum œſophagi, colique inteſtini, hoc ſutura pellionum adhibita; denique profundum hepatis vulnus curatum. Glans plumbea per oppoſitam partem extracta. Extracta oſſis ab ejusmodi glande percuſſi lamina, vulnus ſanatum.

Ejus *opera omnia* collecta prodierunt LONDINI 1729. 4. cum brevi auctoris vita. Ita HALLER.

MELCHIOR SEBIZ edidit *de vulneribus* octo diſſertationes his cum titulis: *prodromus examinis vulnerum ſingularum corporis humani partium, quatenus vel lethalia ſunt, vel incurabilia, vel ratione eventus ſalutaria & ſanabilia.* ARGENTOR. 1632. 4.

Prodromi pars II. affectus, qui vulneribus ſuperveniunt, & cauſas eorum exponens. Ibid. 1633. 4.

Prodromi pars III. problemata quædam decidens. Ibid. 1633. 4.

Examen vulnerum partium ſimilarium. Ibid. 1635. 4.

Examen vulnerum partium diſſimilarium P. I. Ibid. 1636. 4. continens eventus vulnerum capitis.

Pars II. eventus vulnerum colli & thoracis. Ibid. 1637. 4.

Pars III. eventus vulnerum abdominis. Ibid. 1637. 8.

Pars IV. eventus vulnerum artuum ſuperiorum & inferiorum, cum appendicula de eorum excrementitio humore Gliedwaſſer dicto. Ibid. 1637. 4. Collectaneæ omnes. Ita HALLER. V. *pag.* 1502.

STEPHANUS MANIALDUS. V. *pag.* 691.

HERMANNUS CORBEUS. Ejus *oratio de vulneribus lethalibus & sanabilibus.* FRANCOF. 1620. 8. MARBURG 1620. 8. HALLER.

DAVID de PLANIS CAMPY. Ejus *traité des playes faites par les mousquetades.* PARIS 1623. 8. Aſtrologiæ deditus & alchemiæ. HALLER. V. *pag.* 1566.

FRANC. QUIQUEBOEUF & NIC. REGNIER *E. articulorum vulnera lethalia.* PARIS 1620. 4. HALLER.

J. B. v. HELMONT. Ejus *de magnetica vulnerum curatione.* PARIS 1621. 8. & in *theatro ſympathetico* NORIMBERG. 1662. 4. inque *operibus omnibus* AMSTERDAM 1652. 4. & *propoſitiones deſumtæ ex* HELMONTII *curatione magnetica vulnerum.* COLON 1624. 8. In litem ſe immiſcuit, quam diximus, GOCLENIUM inter & ROBERTUM fuiſſe agitatam. Non laudat illum, qui bonam cauſam male egerit. Contra ROBERTUM defendit experimenta magneticarum curationum non eſſe a dæmonio. Unguentum autem potiſſimum armarium tuetur, quod ex adipe humano, mumia, ſanguine, uſnea componebatur. Teſtimonia citat curationum magneticarum, aliqua valde paradoxa. Artes dari putat, quæ corpus reddant invulnerabile.

Idem in tract. *de ſympatheticis mediis* etiam aliqua de vulnerum curatione, quæ fit per ſympathiam. HALLER. V. *pag.* 439.

JOH. COLLE in *Coſmetore Mediceo* &c. Vulnus Labii. HALLER. V. *pag.* 19.

PAULUS ZACCHIAS. V. *pag.* 599.

EPIPH. FERDINANDUS in *centum hiſtoriis* &c. Vulnus cum hæmorrhagia ab uſu turundæ renovata, lethale. HALLER. V. *pag.* 354.

HENR. ab HEERS in *obſervationibus* &c. Vulnus ventriculi non cruentum quidem ſed tamen funeſtum. Vulnus cordis baſi conoque a glande plumbea trajecti, ſeptima die funeſtum. Sanatus, qui ab ictu ſclopeti ſanguinem ſurſum egerebat & deorſum. HALLER. V. *pag.* 364.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *ſylloge memorabilium* &c. *centuria* IV. de vulnerum facili aut difficili curatione ex aëre. In *cent.* XVII. vulnerum curatio per ſolam aquam. ALBERTI. V. *pag.* 19.

SANCTORIUS SANCTORIUS in *commentario ad artem parvam Galeni* &c. aliqua etiam habet de vulneribus nervi & tendinis. HALLER. V. *pag.* 1677.

CASPAR WINK, S. J. Ejus *notæ unguenti magnetici & actiones ejus adverſus* GOCLENIUM, DILLING. 1626. 8. HALLER.

PETR.

PETR. FABRUS in *chirurgiæ ſpagiricæ* Sect. II. cap. 2. &c. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 19.

QUIRINI le VIGNERON & JAC. THEVART *non E. ſclopetorum vulnera venenata.* PARIS. 1626. 4. HALLER.

JOH. RIOLAN & JAC. CORNUTY *non E. neceſſaria vulneribus μετωσις.* PARIS 1626. 4. HALLER.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires & œuvres* &c. L. I. Vulnus pectoris ſanatum. Oeſophagus vulneratus ſutura contorta conjunctus, ſanatus. In L. II. Vulnus hypogaſtrii; ex uſu turundæ multus ſanguis, felici eventu. In vulnere manus, arteria digitali læſa, ſenſus & motus amiſſus rediit. In L. IV. Vulnus pectoris, injectionibus ſublimati diſſoluti alvus mota, exfoliato pulmone tamen ſanatum. HALLER. V. *pag.* 20.

ALBERT. FR. KNOPIUS. Ejus diſp. *de vulneribus.* BASIL. 1628. 4. HALLER.

SIMON PAULI. Ejus *de periculoſiſſimo difficillimo anatomico & chirurgico caſu.* FRANCOF. 1660. 8. idem (ut putat HALLER), qui prodiit ad finem *παρεκβατεως de cauſa febrium malignarum; vulnus nempe grave abdominis diaphragmatis & ventriculi, ſolutum abſceſſu in femore ſubnato & aperto.* Acceſſit reſponſoria RIOLANI. Magna ſymptomata ex vulnere acu per jocum inflicto.

Idem in *quadripartito botanico* ARGENTOR. 1667. 4. 1708. 4. vulneris veſicæ ſanati hiſtoriam habet. HALLER. V. *pag.* 773.

BERNARDUS SUEVUS. V. *pag.* 600.

SAMUEL HAFENREFFER in *πανδοχειον* &c. L. III. cap. 3. de vulneribus ictu vel ſclopeto inflictis. WALTHER. V. *pag.* 412.

JOH. GEORG. PELSHOFER. Ejus *de Paracelſiſtarum unguento armario.* WITTEBERG. 1630. 4. & in *theatro ſympathetico* NORIBERG. 1662. 4. Contra id unguentum. HALLER.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte I. pag. 99. de vulneribus variis. WALTH. V. *pag.* 443.

ROBERTUS FORSTER. Ejus *hoplochriſma ſpongus or a ſponge to wipe away the weapon ſalve.* LONDON 1631. 4. Diſcurſus de unguento armario.

Contra eum libellum prodiit ROBERTI FLUDD *reſponſum ad hoplochriſma ſpongum M. Forſteri ab ipſo ad unguenti armarii validitatem deludens ordinatum ſpongiæ M. Forſteri expreſſæ.* GOUDÆ 1638. . HALLER.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* Parte II. cap. 30. de vulneribus thoracis. Cap. 31. de vulneribus anguſtis ampliandis.

Cap. 122. de sutura vulnerum. Cap. 123. de nervi præcisi & vulnerum sutura. WALTH. V. *pag.* 303.

JOSEPH. COVILLARD in *observations chirurgiques* &c. Vulnera sclopetaria gravia. Vulnus ignivomi tubi thoracem perterebrans. Vulnus fistulosum ventriculi ex sclopeti ictu. Vulnus in lumbis, a quo crura stupida, tamen reconciliatum: non satis tamen causas tantæ felicitatis aperit, modumque, quo mortis minas superaverit. HALLER. V. *pag.* 303.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* Tract. III. de vulneribus sclopetariis. Tract. IV. de vulneribus venenatis. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. II. cap. 3. de thoracis vulneribus. In L. V. cap. 2. de vulneribus sclopetariis. Cap. 20. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 390.

J. PIETRE & LEO le TOURNEUR *Ergo qui e trucidati vulnere antea sicco manat sanguis, prodeunte etiam sicario sola effluit putredine.* PARIS 1634. 4. HALLER.

ALEXANDER READ. V. *pag.* 21.

DANIEL BECKER. V. *pag.* 21.

PHILIPP. GRULING in *Med. pract.* L. V. part. 3. cap. 20. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observationum* &c. *centuria* II. *obs.* 18. Thorax a sinistris ad dextra transverberatus, nihil inde mali natum. *Obs.* 19. a vulnere thoracis mictio cruenta. *Obs.* 38. vulnus pericardii sanatum. *Obs.* 39. vulnus cordis, vita tamen aliquamdiu durante. ALBERTI. V. *pag.* 447.

ERICH MOHYUS, Eburo. Ejus *pulvis sympatheticus, quo vulnera sanantur absque medicamenti applicatione.* . . . 1639. . Ita HELMONTIUS. Recusus est cum utroque *theatro sympathetico* NORIBERG. 1662. 4. & 1666. 12. Brevis libellus. Veram curationem ab eo pulvere sperari; neque superstitionem in ejus usu esse. HALLER.

In *tractatu* . . . FRAGOSO SECUNDO. V. *pag.* 22.

NICOLAUS TULPIUS in *observationibus* &c. Ab autocheire dissecta aspera, sutura adhibita rupta, subventum glutinante sutura felici eventu. In furioso vulnus asperæ arteriæ sanatum. In vulnere pectoris absorpta turunda & per os rejecta. Emortui & extra pectus effusi pulmonis tres unciæ resectæ, eventu felici. Ab ictu baculi, nulla parte extus læsa, lien diffiluit. Paralysis & mors a vulnere medullæ spinalis. HALLER. V. *pag.* 22.

ATHANAS. KIRCHER in *magnetis* &c. L. III. caput habet de hoplochrismate, in *theatro sympathetico* recusum, ubi pro diaboli opere habet: interponit historiam utriusque cultrivori. HALLER. V. *pag.* 1043.

GUER-

GUERNER ROLFINK. Ejus diſp. *de vulneribus*, JENÆ 1653. 4. HALLER. V. *pag.* 860.

PETRUS SERVIUS. Ejus *de unguento armario*, *ſive de naturæ artisque miraculis*. ROMÆ 1643. 8. alii 1642. Germanice. . . . 1672. 8. Liber plenus fabulis, variisque miraculis, quæ magno numero congerit, ut fabuloſo unguento fidem faciat. Ita HALLER.

HERMAN. van der HEYDE. V. *pag.* 1016.

THOMAS BARTHOLINUS. Ejus *de latere* CHRISTI *aperto*. LEID. 1646. 4. LIPS. 1685. 8. HALLER.

Idem in *hiſtor. anatom. centuria I. hiſt.* 77. vulnera cordis. Ita WALTHER. In *cent.* V. VI. Ex vulnere prope claviculam inflicto emphyſema. Manus oſſibus, muſculis, vaſis, diſſectis ut ſola cute hæreret, tamen reconciliata. Vulnus aſperæ arteriæ facile ſanatum. Pulmonis vulnus ſanatum. Glans plumbea demum ex faucibus exciſa. Scapula a forti nixu divulſa. Thorax enſe tranſverberatus, ſanatus, illæſis pulmonibus. Ex pulmonis vulnere emphyſema. Ferramentum diu in diaphragmate latuit. HALLER.

Idem in *epiſtolarum* &c. *centuria* I. *epiſt.* 68. de vulneribus thoracis. Ita WALTHER. De aqua ex latere CHRISTI fluente BARTHOLINUS cum HIERONYMO BARDI diſputavit. MICHAEL LYSERUS de cœcitate ex vulnere labii, & alterius lateris paralyſi. Ita HALLER.

Ejus *de unguento armario*. NORIBERG. 1662. 4. Hiſtoriæ collectæ curationum ſympatheticarum.

Idem in *Actis Hafnienſ. Vol.* II. *obſ.* 21. Mors ex vulnere cordis, per ſomnum & absque ſenſu. In *Vol.* IV. *obſ.* 32. Vulnus ſclopetarium per gangrænam lethale. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* L. V. tit. 2. cap. 2. de vulneribus. In L. IX. cap. 4. de pulmonum vulneribus. In L. X. tit. 5. cap. 1. art. 3. de lienis vulneribus. Art. 5. de inteſtinorum vulneribus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. PETR. LOTICHIUS in *conſil. & obſervat.* L. VI. cap. 8. *obſ.* 4. 5. 7. 8. 9. 10. de vulneribus, etiam ſclopetariis. WALTH. V. *pag.* 23.

J. THEODORUS SCHENK, Profeſſor Jenenſis. Ejus diſp. *de vulneribus*. JENÆ 1644. 4.

Ejus *de vulneribus*. Ibid. 1670. 4. HALLER.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. I. de vulneribus variarum corporis partium. WALTH. V. *pag.* 23.

NICOLAUS PAPINUS. Ejus diſſ. *de pulvere ſympathetico*. LUTET. 1644. 8. ROM. 1650. 8. PATAV. 1654. ſed cenſura VESLINGII eſt anni 1646.,

1646., porro recusa est hæc diss. in *theatro sympathetico* NORIBERG. 1662. Pro eo pulvere: ad experimenta provocat CARMÆI: & eundem pulverem defendit ex vitriolo Romano ad solem calcinatum. Ad omnia vulnera valere.

Ejus *la poudre de sympathie defendue contre les objections de Mr.* CATTIER prodiit PARIS. 1651. 8. Non debere nimia ab eo pulvere sperari. Robur addere naturæ, & sanguini cæleftes quasdam moleculas reddere, quæ per vulnus exiverint. Esse ubi male adhibeatur. Contusis non mederi, neque vulneribus ignivomarum machinarum. HALLER.

FRID. GNICHWIZIUS MONAVIUS. V. *pag.* 408.

J. JOSEPH. BROGLIA, medicus Aquisextiensis. Ejus *exercitatio medica, qua vulgo pulveris sympathetici vires propugnantur.* AIX 1644 4. Ita PORTALIUS, sed HALLER putat esse a. 1648.

FRANCISCUS SOARES TEYO. Ejus *tratado de come si devem abrir feritas e dos enfermidades de bicho salicions* &c. LISBOA 1649. 4. HALLER.

HERMAN. CONRING in PHILIPPI SALMUTH *observationibus* &c. vulnus vesicæ ab ense inflictum, sanatum. HALLER. V. *pag.* 24.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum observationibus* &c. In tibiæ vulnere turunda intrusa, summum gangrænæ periculum: id noster sustulit rejecto inepto auxilio, ad F. WURZII ductum, duobus exemplis confirmato. Glans sclopetaria in pectore supra diaphrapma reses, ut vulnerata fœmina eam perciperet, cæterum restituta.

Idem in *anatome* . . . Vulnus ventriculi sanatum. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. VESLING in *epistolis medicis* &c. pro sententia MAGATI. In Ægypto vidit frequentia vulnera ensibus inflicta simplicissima curatione sanata fuisse. HALLER. V. *pag.* 24.

ISAAC CATTIER. Ejus *discours sur la poudre de sympathie.* PARIS 1650. 8. cum L. *de la macreuse.* Exempla colligit, in quibus post sympatheticam curationem varia mala successerunt. Negat quidquam in distans posse operari. Curationes fere fabulosas esse.

Ejus *reponse a* M. PAPIN *touchant la poudre de sympathie.* PARIS 1651. 8. Evertit subtilem magnetismum, quo se PAPINUS tegebat. Nihil facere pulverem sympatheticum, nisi quod sponte natura sua præstet.

Idem in *observationibus* &c. Magna vulnera sanata, vesicæ mediæ, intestini HALLER. V. *pag.* 450.

CONRADUS VICT SCHNEIDER. Ejus *de vulneribus pulmonum.* WITTEBERG. 1654. 4. HALLER. V. *pag.* 450.

Petrus Piazza in *breve ed utile discorso* &c. agit etiam de vulneribus. Haller. V. *pag.* 25.

Charles St. Germain. Ejus *la poudre de sympathie prouvée naturelle & exempte de magie diabolique* . . . . 8. Haller. V. *pag.* 1120.

Laurentius Straus. Ejus *epistola de pulvere sympathetico ad* Digbæum . . . . . 1651. 8. & in *collectione majori* Norimberg. 1662. 4. Variorum miraculorum consarcinatio. Haller.

Kenelmus Digby, vir nobilis, sed credulus. Ejus *orationem de pulvere sympathetico* oportet ante annum 1651. prodiisse, quæ eo ipso anno a Strausio citetur, eam vero editionem Hallerus non reperit citari, alias vero bene multas. Gallice *discours sur la guérison des playes & la composition de poudre de sympathie.* Paris 1658. 8. 1749. 12. Rouen 1633. 12. cum Papino. Porro Utrecht 1681. 12. Belgice *theatrum sympatheticum of wonder-tonneel der natur verborgenheden.* Leeuwarden 1697. 8. Germanice *von Heilung der Wunden ohne Berühren.* Frankfurt 1661. 8. Latine in utroque *theatro sympathetico* Norimberg. 1660. 12. 1662. 4. Anglice *discours touching the cure of wounds by the powder of sympathy.* London 1658. 8. 1659. 8. Historiolæ sanatorum vulnerum, cum soli periscelidi sanguini imbutæ medela adhiberetur: doloris, quem æger a calore, levaminis, quem a vitrioli insperso pulvere perceperit. Inde in multa alia, quæ putat esse naturæ miracula, se diffundit, quorum multa manifesto vana sunt. Vitriolum requirit cyprium.

Ejus *receipts of Surgery and Physik.* London 1668. 12. Germanice Francof. 1689. &c. Ita Haller.

Dominicus Panaroli in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* II. opisthotonus a pedis vulnere. Haller. V. *pag.* 25.

Gerhard Gelman. V. *pag.* 25.

P. Stollius. V. *pag.* 25.

Joh. Scultetus in *observat. chirurg. obs.* 27. Vulnus sclopetarium in maxilla inferiori. *Obs.* 40. vulnus thoracis cum fractura. *Obs.* 42. vulnus thoracis paracentesin requirens. *Obs.* 47. vulnus per septum transversum. *Obs.* 49. 50. vulnus thoracis. *Obs.* 53. vulnus sclopetarium in inguine & pene curatum. *Obs.* 58. vulnus sclopetarium in dorso. *Obs.* 69. vulnus sclopetarium cum gangræna. *Obs.* 94. vulnus sclopetarium cum fractura tibiæ. Walth. V. *pag.* 877.

Pe-

Petrus Borellus in *hiſtor. & obſervat. centuria* I. *obſ.* 16. vulnera magna curata. *Obſ.* 88. vulnus in corde ſine morte. *Obſ.* 93. vulnera ob amaſiæ præſentiam non curata. In *cent.* III. *obſ.* 20. a tormento bellico utraque ſcapula ſuis cum carnibus ablata, ut cordis ſyſtole oculis cerni potuerit, ſaucius tamen curatus. *Obſ.* 25. vulnera citius quam decet clauſa vel gangrænæ metus. In *cent.* IV. balſamum Fioravanti laudat ad vulnera. Alberti. V. *pag.* 25.

Baltas. Timæus in *reſponſ. med.* &c. *reſp.* 16. Vulnus pulmonis. *Reſp.* 52. 53. vulnus pectoris. Ita Walther. V. *pag.* 26.

Petrus de Marchettis in *obſervat. med. obſ.* 3. nervos & tendines vulneratos non eſſe ſuendos. *Obſ.* 41. vulnus in thoracis cavitatem penetrans. *Obſ.* 42. in vulnere pectoris turundam inmittit: ab ejus tamen uſu epilepſia viſa. *Obſ.* 43. ex vulnere thoracis pus effuſum: monet ne vulnera pectoris præpropere claudantur. *Obſ.* 45. thoracis vulnus in cavitatem penetrans. Ex vulnere in cavo thoracis pus collectum per os & urinam evacuatum. Walth. V. *pag.* 26.

Paulus Mothius. Ejus *caſus chirurgicus perforati thoracis fideliter deſcriptus.* Hafniæ 1656. 1658. 1661. 4. cum reſponſione ad S. Pauli *animadverſionem amicabilem in eum intercalatam.* Haller.

J. Nardius in *noct. genial.* L. VII. aliqua habet contra Magatum. Haller. V. *pag.* 26.

Irvine. Ejus *medicina magnetica, or the art of curing by ſympathy.* London 1656. 8. Haller.

J. Jacob. Wepfer in *obſervat. med. pract.* pag. 169. vulnus ſclopetarium pedi inflictum, curatum. Alberti. V. *pag.* 27.

Barth. Deuxivoye & Fab. Perreau *E. conglutinandis tenuium inteſtinorum vulneribus parciſſima diæta.* Paris 1650. 4. Haller.

J. Andr. Smitzius in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 241. de variis vulneribus. Walth. V. *pag.* 316.

Constantin. Ziegra. Ejus *contra* *σπλιατρειαν.* Witteberg 1659. 4. Haller.

Anton. Ulr. Gosky. Ejus *de vulneribus.* Argentor. 1659. 4. Haller.

J. Antonius van der Linden inter *miſcellanea* . . . . habet etiam aliqua de vulnere thoracis. Haller. V. *pag.* 1568.

Ca-

Caspar. Reies in *Elyſio jucund. quæſt. campo* de acuum & ferramentorum in alias corporis ſedes migratione. Emphyſema a pectoris vulnere. Haller. V. *pag.* 27.

J. Wolfg. Rentschius. Ejus *de heteriatria, ſ. unguento armario.* Witteberg. 1662. 4. Haller.

J. Matthæus, Profeſſor Herbornenſis. Ejus *enodatio quæſtionis: an unguentum armarium ad curanda vulnera aliquid conferat.....* Reperitur in *theatro ſympathetico.* Noriberg 1662. 4. Negat conferre. Ita Haller.

Christoph. Nicolai & Jacob. Bürlin diſp. *de pernicioſo Paracelſiſtarum hoplochriſmate.* Altdorf. 1662. 4. & in *theatro ſympathetico.* Haller.

Anton. Deusing, Profeſſor Groninganus. Ejus *pulveris ſympathetici examen.* Groning. 1662. 12. & in *theatro ſympathetico.* Magnus & verboſus libellus, defenſionibus hujus pulveris obpoſitus. Haller.

Theatrum ſympatheticum auctum exhibens varios auctores, de pulvere ſympathetico & de unguento armario. Norimberg 1662. 4. Omnes ſcriptores ſuo loco jam diximus, quorum opuſcula hic collecta habentur.

Henr. v. Roonhuysen in *genees en heelkonſtige aanmerkingen* &c. P. II. cap. 4. de vulnere nervi ſanato. Haller. V. *pag.* 28.

J. Arnold. Friderici. Ejus *diaphragma ex vulnere læſum.* Jenæ 1671. 4. Diſputatio. Haller. V. *pag.* 1460.

Franciscus Redi. V. *pag.* 775.

Cornel. van der Voorden in *lichtende Fackel* &c. habet etiam vulnera. Haller. V. *pag.* 28.

J. Laurentius Bausch. V. *pag.* 453.

Eberhard Goekel in *conſil. & obſervat. centuria* I. *conſ.* 19. vulnera ſclopetaria colli lethalia. *Conſ.* 69. & 72. vulnus pulmonis ſclopetarium lethale. *Conſ.* 73. vulnus femoris lethale. *Conſ.* 74. vulnus veſicæ lethale. *Conſ.* 78. vulneratorum militum hiſtoria. *Conſ.* 81. vulnus ventriculi lethale. *Cent.* II. *conſ.* 26. vulnus ſclopetarium ſcapulæ in puero curatum. *Conſ.* 77. vulnus ſclopetarium in meatu urinario. *Conſ.* 81. vulnus bombardæ manui inflictum lethale. Alberti. V. *pag.* 29.

Hieronymus Nigrisoli. Ejus *epiſtolæ & reſponſa medicorum & philoſophorum de pulvere ſympathetico.* Roterdam 1665. 8. Haller.

In *Actis Soc. Reg. Britan.* V. *pag.* 29.

JOB. van MEEKREN in *heel en genees* &c. Flatus a vulnere thoracis in ſcrotum communicans, quod utique per celluloſæ telæ continuitatem explicari poteſt. Ex lingua glans ſclopetaria feliciter exciſa, quæ in ea diu hæſerat. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curat. propr. decade* IX. *cur.* 5. Vulnus pectoris lethale. ALBERTI. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Vulnus ſclopetarium pectoris recte ſanatum, etſi glandem impulſam noſter non potuit educere. Laudes balſami vulnerarii POTERIANI.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obſ.* 124. de morte ex vulnere jecoris. HALLER. V. *pag.* 30.

CASPAR MANZIUS in iisdem MURALTI *Schriften* &c. Vulnus articuli cubiti inciſivum, feliciter emplaſtris vulnerariis curatum: ancyloſis, quæ metuebatur decocto inteſtinorum ſuperata. HALLER.

PIERRE DAILLY. Ejus *traité des bleſſures & playes faites par armes à feu.* PARIS 1668. 12. Liber eſt PLAZZONI Gallice verſus, & nonnullis propriis adnotationibus auctus. Tamen glandes plumbeas caleſcere. HALLER.

J. HENR. MEIBOM. Ejus diſp. *de vulneribus lethalibus.* HELMSTADT 1674. 4. 1694. 4.

Ejus *de vulnerum natura & curatione in genere.* Ibid. 1685. 4. Sanatum vulnus colli veſicæ: cochlea umbellata ad arteriæ vulnus. In ITALIA arterias ligari forcipe correptas. HALLER. V. *pag.* 448.

PIERRE JOSEPH. MICHON vulgo Abbé BOURDELOT in *converſations* &c. Vulnus inteſtini ſevera diæta ſanatum. HALLER. V. *pag.* 1044.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* III. *obſ.* 176. vulnera inteſtinorum ſanata. *Obſ.* 310. vulnera vino, in quo ſaccharum ſolutum, eluta, & croco repleta, ſanata. *Ann.* IV. V. *obſ.* 115. vulnus pectoris & pulmonum quinquennale minime lethale. *Ann.* VIII. *obſ.* 61. in phthiſin mutatum. *Ann.* X. *obſ.* 122. vulnus inteſtini coli cum vulnere hypogaſtrii coaleſcens. *Obſ.* 131. vulnus ventriculi fiſtuloſum ſanatum. *Dec.* II. *ann.* I. *obſ.* 1. & 20. vulnera inteſtinorum ſanata. *Obſ.* 26. vulnus ventriculi ſanatum. *Obſ.* 29. vulnera cum convulſionibus combinata non ſemper ſunt lethalia. *Ann.* II. *obſ.* 188. vulnus cordis non ſtatim lethale. *Ann.* III. *obſ.* 118. vulnus pectoris ſclopetarium. *Ann.* V. *obſ.* 9. vulnus ventriculi ultra undecim annos apertum. *Ann.* IX. *obſ.* 93. vulnus ſclopetarium pulmonis lobum & œſopha-

phagum perforans, a natura feliciter curatum. *Ann.* X. *obſ.* 134. vulnus aqua vitæ curatum. *Dec.* III. *ann.* I. *obſ.* 141. vulnus ſclopetarium thoracis cum pulmonis læſione feliciter curatum. *Ann.* II. *obſ.* 154. vulnus inferioris ventris grave feliciter ſanatum. *Ann.* III. *obſ.* 43. vulnus gulæ lethale. *Ann.* IV. *obſ.* 4. vulnus periculoſum manus dextræ curatum. *Ann.* IX. *obſ.* 44. vulnus hactenus inauditum & horrendum. *Obſ.* 225. vulnus thoracis grave cum inſigni pectoris contuſione, feliciter ſanatum. In *cent.* I. pag. 19. vulnus hepatis lethale; pag. 68. vulnus cordis ſingulare; pag. 69. vulnus hepatis. In *cent.* V. pag. 56. vulnus ventriculi lethale; pag. 87. vulnus vaginæ uteri curatum; pag. 206. vulnerarius liquor. In *cent.* IX. pag. 16. vulnus pulmonum brevi ſanatum; pag. 159. vulnus veſicæ lethale; pag. 160. vulnus abdominis utrinque penetrans ſanatum; pag. 204. vulnus ventriculi lethale; pag. 263. vulnus lienis & renis lethale; pag. 339. vulnus hepatis. In *cent.* IX. X. *obſ.* 20. vulnus ventriculi curatum. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PETRUS MOELLER. Ejus diſp. *de vulneribus ſclopetorum.* REGIOMONT. 1671. 4. HALLER.

SIMON SCHULZE. V. *pag.* 32.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *obſervat. & hiſtor.* ventriculi vulnus funeſtum. Vulnus abdominis a bove cornipeta inflictum ſanatum. Vulneris utilis ſuctio. Globulus ſclopeti ſub clavicula absque malo retentus. HALLER. V. *pag.* 33.

CASPAR THEOPH. BIERLING in *adverſariis* &c. Ex levi vulnere brachii per malam curationem mors. HALLER. V. *pag.* 34.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de punctura nervorum.* JENÆ 1689. 4.

Ejus *de fundamentis lethalitatis vulnerum.* Ibid. 1695. 4.

Ejus *de vulnere in quinta coſta.* Ibid. 1684. 4.

Ejus *de latere* CHRISTI *aperto.* Ibid. 1686. 4.

Ejus *de efficacia dierum criticorum in vulneribus de lethalitate dubiis.* Ibid. 1712. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

JOHANNES BOHN. V. *pag.* 602.

BERNARD. GENGA in *anatomia chirurgica* &c. vulnera *penetrantia* non vult dilatari, niſi eo fine, ut ſanguini effuſo exitus paretur; in abdomine vero, ſi quando partes elapſas non aliter datur ſuum in locum reponere. HALLER. V. *pag.* 1338.

THEODORUS KIRCHMAJER. Ejus diſp. *de vanitate pulveris ſympathetici.* WITTEBERG 1672. 4. HALLER.

Daniel Ludovici. V. *pag.* 36.

Georg. Frank. V. *pag.* 36.

Cornelius Solingen in *manual operation* &c. Vulnera vaſorum lymphaticorum, novum malum: ex eo caſu tumor aquoſus, compreſſione ſanatus: ex eadem cauſa diuturna diſtillatio lymphæ, ut atrophiæ metum faceret, etiam cauſticis ſublatam. Ductus ſalivales læſos ſanari, ſed ægre, compreſſione. In vulneribus etiam particulas duras calloſas conſpici, quæ ſint ipſa lymphatica vaſa, ea debere erodi. Exempla de tibia pila plumbea, cochlea, ſive cannula & terebella adhibita. Quæ glandes ſunt in focilium intervallis permittendæ ſuppurationi. Veſicæ vulnera non eſſe lethalia. Vulnus abdominis & inteſtini absque ſutura ſanatum, gaſtroraphiam enim negat in vivo homine locum habere poſſe. Haller. V. *pag.* 304.

Jacob Constant in *chirurgien charitable* agit etiam de vulneribus. Haller. V. *pag.* 37.

Leonard. Tassin, chirurgus caſtrenſis. Ejus *la Chirurgie militaire, ou l'art de guérir les playes d'arquebuſades.* Nimegue 1673. 12. Paris 1688. 12. Germanice *kurze Kriegswundarzney.* Nürnberg 1676. 8. Lentiſſime nonnunquam oſſa vitiata ſquamas dejicere: aërem noſocomiorum perniciem ſæpe inferre. Gangrænæ curatio & hæmorrhagiæ, quam fere vitriolo ſuſcipit comprimere cum pulvere tragacanthi. Vinculum trajectum, quo arteria una cum carnibus comprimatur, periculoſum eſſe auxilium, certe ſi diutius artum adſtrinxeris. Medicamenta aliqua. Haller.

Christoph. Helwig. Ejus diſp. *de vulneribus cum fracturis & luxationibus conjunctis, eorumque præcipuis ſymptomatibus.* Greifswald 1674. 4. Haller. V. *pag.* 458.

Anton. de Pozzis. V. *pag.* 38.

J. Nicolaus Pechlin, Profeſſor Kilonienſis, inciſor, & acuti ingenii vir. Ejus diſp. *de vulneribus ſclopetorum in genere.* Kiel 1674. 4.

Ejus *diſſertatio ſiſtens hiſtoriam vulneris thoracis & in eam commentarium.* Ibid. 1682. 4. recuſa cum *obſervationibus;* & in Halleri *ſelectis.* Docta ephemeris vulneris pulmonis, ex quo immenſa vis ſanguinis & puris fluxit, ut tamen longo medicamentorum uſu ſanatum ſit, nulla maſcula medela adhibita. Aneuryſma cum gangræna circa ruptam arteriam brachii. Vulnus venæ jugularis ægre ſanatum. Caſu quercui admotum corpus vulnerati, inde ſuppreſſus ſanguis. Cæterum hæc hiſtoria nuper acerrime a Valentino Gallico chirurgo tractata, & mihi, inquit Hallerus, præter omnem rationem imputatum eſt, eam medicationem Pechlini me probaſſe. Haller.

J. Lu-

J. Ludov. Hanemannus. V. *pag.* 39.

Rudolph. Wilhelm. Krause. Ejus diſp. *de vulneribus per ſe lethalibus.* Jenæ 1684. 4.

Ejus *de ſclopetorum vulneribus.* Ibid. 1695. 4. Haller. V. *pag.* 813.

Henricus Nicolai. Ejus diſp. *de vulneribus ſclopetorum.* Argentor. 1675. 4. Haller.

Daniel Wincler. V. *pag.* 40.

Richard Wisemann in *ſeveral chirurgical* &c. L. V. de vulneribus. Non ſemper peregrina corpora extemplo eximi poſſe, eſſe ubi ſuppurationi debeant relinqui: ſed neque nimis curioſe ſanguinem coactum oportere repurgari. Turundas a ſimplici vulnere abeſſe debere. In victus ratione debere aliquid conſuetudini dari. Eſſe quos enecares ſi vino prohiberes. Vermes non metuendos. Cavendum ne vulnus ante diem tertium deligetur. Vulnera ex multis vicinis vulneribus compoſita poſſe conſui, etiam ſutura intorta. Exemplum vulneris in cavum pectoris non penetrantis, magna turunda corrupti, cum vero totum aperiretur mortis ſecutæ. Vulnus punctorium, profundum, male ſutura curatum eam noſter reſecuit, ſetaceum per imum fundum trajecit. Vulnus perterebrans femoris facile ſanatum, utrique fini plumaceolis impoſitis. Iterum profundum femoris vulnus rejecta turunda facile clauſum: alia ſimilia exempla. In L. VI. de vulneribus ſclopetariis. Haller. V. *pag.* 41.

Bernard. Christinus in *obſervationibus* &c. in vulneribus multum plumbeis uſus eſt. Solebat in vulneribus vinum in ſcyphum vitri antimonii infuſum propinare. Integræ familiæ a ſicario varie vulneratæ feliciter ſubvenit, naſum poſt horam adſuit & reconciliavit, arteriæ vulnus impoſito digito compreſſit. Oculi etiam vulnus vino reguli antimonii eluit & ſanavit. Vulnus ſanavit, de quo inteſtina prodierant & hepar. Haller. V. *pag.* 317.

Joh. Verbrugge in *veſtibulo Chirurgiæ* &c. Vulneris renum ſanati exemplum. Haller. V. *pag.* 41.

Nicol. Blegny in *zod. med. Gall. ann.* 1679. *Menſ. Jan. obſ.* 2. Elixirium vulnerarium. *Jul. obſ.* 1. vulnus pectoris, ex quo vermes excluſi. *Aug. obſ.* 10. vulnera citra ſuppurationem curandi ratio. *Decemb. obſ.* 2. vulnus pectoris, cui acceſſit fiſtula & phthiſis, feliciter ſanatum. *Obſ.* 5. vulnus tibiæ cum carie feliciter curatum. *Ann.* 1680. *Febr. obſ.* 9. vulnus ſclopetarium. *April. obſ.* 10. vulnus cordis. *Jun. obſ.* 4. vulnera inteſtinorum. *Octob. obſ.* 1. vulnera inteſtinorum. *Obſ.* 2. vulnus ventriculi. *Ann.* 1681. *Maj. obſ.* 2. vulnus manus inſigne curatum. *Ann.* 1682. *Febr. obſ.* 11.

11. vulnus sclopetarium. *Mart. obs.* 14. vulnera jejunii parca diæta curanda. ALBERTI. V. *pag.* 42.

MATTHIAS HYER. Ejus *doctrine nouvelle de la poudre vitriolique de sympathie.* TOULON 1677. 12. HALLER.

GERARD. BLASIUS in *medicinæ universæ* &c. Parte II. sect. 14. cap. 4. de vulneribus pectoris. Sect. 42. cap. 9. de vulnere intestinorum. Parte X. sect. 1. cap. 8. de vulneribus diaphragmatis. Sect. 4. cap. 10. de vulneribus pulmonum. WALTH. V. *pag.* 365.

RAYMUND. FORTIS. V. *pag.* 42.

JOH. SILLER, chirurgus, in *Act. Hafniens. Vol.* V. *obs.* 6. de enormi vulnere femoris & abdominis, resectis musculis iliacis & abdominis musculis incisis, cujus eventus felix fuit. HALLER.

CHRISTOPHORUS WREN in BIRCHII *diario* T. III. a. 1677. glandem plumbeam in asperam arteriam illapsam expedivit, ægro de pedibus suspenso. HALLER.

JOHANNES BROWN, chirurgus. Ejus *compleat description of wounds both in general and particular.* LONDON 1678. 4. De varia lethalitate vulnerum. Curatio. Telorum extractio. Symptomata. Vulnera sclopetaria. Ipsi brachium a vento fractum, quem transiens pila 24. librarum excitaverat. Vulnera secundum partes humani corporis. Fere collectitium opus. HALLER.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

JACOB. JOUNG. V. *pag.* 323.

CHRISTOPH. VOELTER. V. *pag.* 1129.

BENJAMIN SCHARF. Ejus *Gedanken von magnetischen Curen.* SONDERHAUSEN 1700. 8. HALLER. V. *pag.* 1045.

J. EISENHART. Ejus disp. *de die critico vulnerum lethalium.* HELMSTADT 1679. 4. HALLER.

ANTONIUS de LEEUWENHOECK in *Journ. des sav. a.* 1679. ostendit cur gossypium ad vulnerum curationem inutile sit, plana nempe fila esse duasque habere acies. HALLER.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneis* &c. WILH. MILLAND: sanatus, cui pars pulmonis abtruncata. JOH. SWART: natium altera cum ultimo intestino ab ictu sclopi ablata, eventu felici. Aspera arteria resecta, vulnus sanatum. Vigesimo secundo anno pars cultri de brachio exemta.

Idem in *duabus aliis centuriis.* Vulnus hepatis extus clausum, inde purulenta sputa funesto eventu. J. B. PINCKET vulnus

nus sclopetarium penetrans abdominis, solis medicamentis curatum.

Idem in *anatomia practica* &c. Vulnus sclopetarium diaphragmatis sero funestum, neque alia ciens symptomata, præter ea, quæ a colo intestino in pectus adscendente nata essent. Ex vulnere brachii pus per alvum & urinam. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN *der wahrhaftige Feldscherer* &c. sæpius se leviora ventriculi vulnera sanasse.

Idem in *chirurgischer Lorberkranz* &c. Vulnus gulæ & asperæ arteriæ sanatum. Lienis vulnus cum naturæ ejus jactura sanatum. Vulnera faciei non esse suenda. Auris resecta reconciliata. Vulnera ventriculi sanata, aliquoties, ut filum de cutis vulnere prodiret.

Idem in *fünf und zwanzig sonderbare Schuswundencuren.* Videas pulmonis, hepatis, lienis sanata vulnera sclopetaria. Sphæras plumbeas neque urere, neque venenum admittere confirmat.

Idem in *Chirurgia curiosa.* Videas olfecisse expertum virum, vulnera etiam breviori modo curari posse.

Idem in *curiosis observationibus* &c. Vulnus sclopetarium, quo linguæ particula destructa, cujus curationis duo adfert exempla. Vena jugularis & gula læsa & sanata, tum dissectus larynx & arteria aspera. Vulnus thoracis utrinque ab ense trajecti sanatum. Renis & vesicæ vulnera sanavit. Sphæra plumbea in humeri os impacta tandem exemta. Enormia vulnera a rota molendini illata, amputatione facta, demum sublata. A pila tormentaria ablatæ tibiæ, æger tamen servatus. HALLER. V. *pag.* 45.

CAROLUS PATINUS. V. *pag.* 47.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de cervo glande plumbea trajecto post tres horæ quadrantes quatuor circiter passuum millia aufugiente.* FRANCOF. ad VIADR. 1686. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

JULIUS MALVICINUS. V. *pag.* 48.

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige practyc* &c. restituto situ, in quo æger vulnus acceperat, ostendit noster vulnus in pectoris caveam non penetrare. HALLER. V. *pag.* 48.

In

In *Act. Eruditor. Lipsiens. ann.* 1682. *Mense Jul.* pag. 221. vulnus ilei curatum. *Ann.* 1684. *Jul.* p. 356. vulnus vasorum lymphaticorum. *Ann.* 1686. *Jul.* p. 366. vulnus costæ quintæ. *Decemb.* p. 616. vulnus vesicæ consolidatum. *Ann.* 1687. *Jul.* p. 397. vulnus abdominis. *Sept.* p. 397. vulnus thoracis; pag. 398. vulnus tibiæ cum fractura. *Ann.* 1689. *Febr.* p. 101. vulnerum examen. *Novemb.* p. 561. vulnus ventriculi sanatum. *Ann.* 1694. *Aug.* p. 378. vulneribus medetur succus chelidonii. *Ann.* 1695. *Jan.* p. 15. ad vulnera præstantissimus balsamus Americanorum ex gummi Carannæ. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 52. vulnera ventriculi non omnia lethalia; pag. 74. vulnus laryngis sanatum. *Ann.* 1703. *Maj.* p. 212. vulnera rarius curata citius sanantur. *Ann.* 1707. *Aug.* p. 380. vulnerum suctio quando admittenda. *Ann.* 1709. *Jun.* p. 214. vulnus mirabile. *Ann.* 1712. *Aug.* p. 357. vulnerum lethalium, aliorumque sciagraphia. *Ann.* 1713. *Jul.* p. 323. medicamentorum vulnerariorum natura. *Ann.* 1715. *Novemb.* p. 491. vulnus spiritu vini sanatum. *Ann.* 1719. *Aug.* p. 337. ad vulnera lignum syringæ cæruleæ. *Ann.* 1720. *Mart.* p. 143. vulnera mundificat pulsatilla. In *Supplement.* III. pag. 113. vulnerum cura & remedia. ALBERTI. V. *pag.* 49.

LAURENTIUS FEHR. V. *pag.* 50.

GUNTHER CHRIST. SCHELHAMMER. V. *pag.* 50.

DARLES in *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682 retulit de vulnere sclopetario femoris cum plurima sanguinis effusione, tamen sanato. HALLER.

J. PAUL. WURFBAIN. V. *pag.* 51.

MICH. BERN. VALENTINI. V. *pag.* 51.

Idem porro in disp. *de herniis* &c. casum narrat memorabilem viri, cui a vulnere sclopetario magnus in septo transverso hiatus perforatus fuerat, ut tamen interim maneret orthostadios, & uxorem duceret, in cujus amplexibus concitato spiritu inflammationem & ulcus pulmonis contraxit. HALLER. V. *pag.* 815.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. plumbum utique diu absque malo inter carnes nostras morari, ferrum non item. Tibiæ os a sclopo comminutum feliciter curatum. Vulnus vasculi lymphatici in talo curatum, replicito vasculo, quod vulneratum fuerat. Mors a levi vulnere talo per chartam contortam illato ex sclopo emissam. Vulnus colli vesicæ a lithotomia superstes sanatum. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* I. *Mense Decemb. obs.* 14. vulnus inepte deligatum sequentia symptomata. *Ann.* III. *Sept. obs.* 26. vulnus inepte deligatum, gangrænosum. *Octob. obs.* 12. vulnus uteri non lethale. *Novemb. obs.* 26. a vulnere in genu sinistro spasmus oris aliarumque partium. *Decemb. obs.* 30. vulnus pectoris feliciter sanatum.

tum. *Ann* IV. *Mart. obſ.* 20. vulnus parvum digiti indicis gravia poſt ſe trahens mala. *April. obſ.* 6. vulnus ſclopeti in principio minus recte tractatum.

Idem in *obſervat. chirurg. obſ.* 22. vulnus in femoris articulo. *Obſ.* 25. vulnera thoracis curata. *Obſ.* 26. vulnus femoris cum fractura. *Obſ.* 36. vulnera ſclopetaria in femore lethalia. *Obſ.* 37. vulnus ſclopetarium humeri ſanatum. *Obſ.* 38. vulnera in articulo cubiti ſanata. *Obſ.* 39. vulnus metatarſi ſanatum. ALBERTI. V. *pag.* 52.

GEORG. LANE. Ejus diſp. *de unguento armario.* LIPS. 1683. 4. HALLER.

PHILIPPUS MATTHÆUS. Ejus diſp. *de pulmonum vulneribus.* FRANEKER 1683. 4. HALLER.

CORNELIUS SPIELMAN. V. *pag.* 53.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

LAURENTIUS VERDUC. V. *pag.* 715.

GIDEON HARVEY, medicus Regis & celebris ſatyricus. Ejus *moſt memorable caſe of a nobleman deccoſed, the art of curing the moſt dangerous wounds by the firſt intention.* LONDON 1685. 12. Acris ſcriptor, neminique parciturus, itinera fecerat, noſodochia erat ſecutus, manu ſua faſcias admoverat. Vulnus erat, de quo agit, per abdomen deſcendens in inguen, valde dolorificum. De chirurgo Gallo queritur, qui ſpecillum intruſerit & turundam, LOWERUM non quidem nominat. Multum propinatum eſt opii. A diureticorum uſu ſupervenit verus diabetes, & hectica conſumtio. Noſter demum vocatus nervum magnum læſum fuiſſe pronuntiavit, ex eo nervo pituitam defluere. Cucurbitulas admovit, cauſtico medicamento ei pituitæ exitum conatus eſt aperire. Cum æger melius ſe haberet, relapſus urinam reddidit purulentam & periit. Ren ſanus erat. Pſoas muſculus ſphacelatus. Ad vulnera ſtyptica medicamenta laudat, Regisque guttas vulnerarias. Stypticum commendat ex vitriolo ad rubedinem calcinato, alumine & ſale prunellæ cum ſpiritu vini maceratis. HALLER.

JOACHIM BECCHERUS. Ejus *wohlerfahrner Wundmedicus.* LEIPZIG 1685. 12. HALLER.

FRID. SCHRADER. Ejus *de vulnerum cura.* HELMSTADT 1695. 4. Fuſe de D. VIVIENI liquore ſtyptico, cujus ſcripturam CAROLUS II. magni redemit. HALLER. V. *pag.* 1133.

GABRIEL CLAUDER. V. *pag.* 55.

J. BERN. GRÜNDEL. V. *pag.* 55.

J. JACOB. HARDER in *apiario observationum* &c. Vulnus pulmonis gladio icti sanatum. Vulnus tenuis intestini exquisita victus ratione sanatum. HALLER. V. *pag.* 56.

ANTON. NUCK in libello *de ductu salivali* aliqua habet de vulneribus ductuum salivalium, & de diuturnorum liquoris fluxuum molestia, ut corrodentibus medicamentis demum uti necesse fuerit. Novum hoc malum, nova fuit curatio. Simile etiam malum in lacrumali ductu vidit, in quo necesse fuerit punctum lacrumale coalitum resecare.

Idem in *operationibus* &c. iterum de vulneribus vasorum lymphaticorum sanatu oppido molestis. HALLER. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. Vulnus sterni, pus in mediastino collectum, sterno perfosso emissum. Vulnus, quo pectus trajectum, facile sanatum. Aphonia ex pectoris vulnere, plane ut in VESALII experimento. Vulnus infimi ventriculi, felicis eventus. Vesicæ vulnus facile sanatum, & in partu ruptum. Calculus per inguinis vulnus. HALLER. V. *pag.* 56.

Le manual des chirurgiens, ou l'art de guérir methodiquement les playes. PARIS 1686. 12.

GEORG. HANNÆUS. V. *pag.* 57.

J. DANIEL GEYER. V. *pag.* 57.

J. JACOB. WALDSCHMIDT in *chirurgo* CARTESIANO &c. pro curatione vulnerum simplici, & excludendo aëre. Vulnera sclopetaria veneno carere. HALLER. V. *pag.* 57.

FRANC. MARIA NIGRISOLI. V. *pag.* 58.

J. ERN. WALTHER de TSCHIRNHAUSEN, nobilis Saxo, in *appendice ad medicinam corporis* LIPS. 1687. 4. 1695. 4. egit de vulneribus. Ea sola quiete, aëre excluso, & admoto perpetim corpore aliquo oleoso vult sanari. HALLER.

JOH. de la SERRE. V. *pag.* 59.

ALARD MAURIC. EGGERDES. V. *pag.* 59.

PETRUS CHIRAC, Archiatrorum Comes, acri vir ingenio, amans gloriæ & hypothesium, carus PHILIPPO Aurelianensi, quem curaverat, cum in carpo vulnus maxime dolens accepisset. Ad annum 1688. refert PORTALIUS, serius tamen chirurgica scribere adgressus est. Ejus *quæstio medico-chirurgica, utrum absoluta vulnerum suppuratione ad promovendam cicatricem præstet detergentia salino aquea sarcoticis aliis oleosis & pinguibus quibusdam medicamentis.* MONSPEL. 1707. 12. Gallice cum titulo: *observations de chirurgie sur la nature & le traitement des playes.* PARIS 1742. 12. Plenus libellus acidæ theoriæ. Aquas hic Balarucenses laudat, quibus vulnera tendinum foveas, quod ipsum auxilium

lium in Duce Aurelianensi efficax expertus erat, cæterum non diversum a FELICIS PALATII consilio. In universum simplicem vulnerum curationem commendat, primæque intentionis, ut olim vocabant, pulveresque digestivos dissuadet. Lixivium posse aquæ Balarucensis vicibus fungi. Ita HALLER.

JEAN BIENNAISE. V. *pag.* 304.

JUSTUS VESTI cum *collegio chymico* CASPARI CRAMERI, FRANCOF. & LIPS. 1688. 4. edidit *decadem observationum*, in qua vulnus pectoris, quo diaphragma bis transfixum fuerat.

Ejus disp. *de vulneribus sclopetariis*. ERFURT 1711. 4. HALLER. V. *pag.* 467.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 59.

J. CHRISTIAN MACK. V. *pag.* 60.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

GUALTHERUS HARRIS. V. *pag.* 1491.

CHRISTIAN. VATER. Ejus disp. *de vulneribus eorumque symptomatibus*. WITTEBERG 1712. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. sola commoda situs ratione effuso sanguine pectus liberavit: alium, cui frustra sanguinem exsuxerant, ampliato vulnere servavit. Pectoris vulnere dilatato sanatus, cui multus sanguis in caveam effusus erat. Suctio non suffecit. A vestium fragmentis in vulneribus sclopetariis diuturna incommoda, soli excisioni cessura. Corpora peregrina continuo extradenda, non tamen de osse glandem. Fragmenta globi ferrei (*bombe*) inevitabilem fere mortem inferre. Non amputandi digiti, si vel de filo hæserint. Itinera glandium plumbearum longe processurarum, si ab osse repulsæ fuerint. HALLER. V. *pag.* 304.

JOSEPH de la CHARRIERE. V. *pag.* 305.

GUSTAV. CASIM. GAHRLIEP. V. *pag.* 62.

J. ZWINGER in *neue wohlbestellte* &c. primum de vulneribus & infortuniis, quibus vita militaris obnoxia est. Deinde cista militaris. HALLER. V. *pag.* 63.

FRID. RUYSCH in *observat. anatom. obs.* 53. vulnus thoracis penetrans, egressa pulmonis particula, ea ligata sanatum. *Obs.* 75. notabile vesicæ vulnus feliciter sanatum, succedente hernioso tumore. ALBERTI.

Idem in *adversar. anatom.* Mesenterii etiam solius vulnera funesta. HALLER. V. *pag.* 63.

PAULUS SPINDLER in *consignat. observat. obs.* 48. Vulnus abdominis stercus eructans. ALBERTI. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. experimenta aliqua fecit: inteſtina animalium vulneravit: quoties ſutura ea confirmare neglexerat, animalia vidit periiſſe, materia cibaria in ventrem effuſa; facilius vero ſanata eſſe, quoties ſuturam inteſtino injiciebat, hanc ad vulneris labra adſuebat. HALLER.

Idem in *pathologie de chirurgie* cap. 18. 19. 20. 21. 22. de vulneribus variarum partium, eorumque lethalitate. V. *pag.* 305.

JEAN FRANÇOIS LAUGIER, chirurgus Maſſilienſis. Ejus *traité des remedes vulneraires, leur nature, leurs effects, avec la theorie des accidens qui arrivient aux playes.* LION 1693. 12. Laudari video, inquit. HALLER.

J. G. R. *ſynopſis doctrinæ ac medicinæ vulnerum.* WITTEBERG 1693. 4. HALLER.

GEORG. DETHARDING. Ejus diſp. *de operationibus medicamentorum vulnerariorum catheræticorum.* HAFNIÆ 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 468.

J. PHIL. EYSEL. Ejus *vulnus ventriculi duplicatum non lethale.* ERFORD. 1716. 4. Diſputatio. HALLER. V. *pag.* 1366.

CHRISTIAN. JOH. LANG, BOHNII diſcipulus. Ejus *de remediis vulnerariis.* LIPS. 1694. 4. HALLER.

FR. H. WERKMEISTER. Ejus diſp. *de vulnere arteriæ magnæ.* HALÆ 1694. 4. HALLER.

J. VICTOR JÆGERSCHMID. V. *pag.* 66.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

FRANCISCUS POUPART in *Journal des Savans* a. 1708. refert de vulnere ictu cornu bubuli illato, ſponte a natura ſanato, etſi chirurgus labia vulneris reſecuerat. HALLER. V. *pag.* 68.

JOH. COLEBATCH *a new light* &c. de pulvere etiam, quem ſolutum in apto liquore injiciebat in vulnera: eo hæmorrhagiam & omnia ſymptomata putat compeſci poſſe: interna vero ſanguinis profluvia, tinctura ſua ſupprimebat. De COWPERO minus amice de eo arcano medicamento judicante conqueritur. Stlopetaria vulnera absque ſuppuratione, ſolo quodam emanante liquore curari poſſe, per exempla aliqua confirmat. HALLER. V. *pag.* 68.

J. LEBZELTER. Ejus diſp. *de vulneribus, quæ ſclopetorum globis infigi ſolent, & eorum curatione.* LIPS. 1695. 4. HALLER.

J. GEORG. HOYER. V. *pag.* 68.

CHRISTOPH. HORCH. V. *pag.* 68.

AUGUST. BELLOSTE. V. *pag.* 68.

SCIPION

SCIPION ABEILLE. Ejus *traité des playes d'arquebufades.* PARIS 1695. 12. Non effe venenata. HALLER. V. *pag.* 69.

DU TREYVE. Ejus *lettre fur la bleffur de M. du Palais.* PARIS 1696. 12. HALLER.

J. JAC. WOYT. Ejus *Unterricht von den tödlichen Wunden des ganzen menfchlichen Körpers.* DRESDEN 1716. 8. V. *pag.* 69.

Mle. D'AUVERGNE *recueil de fecrets touchant la Medecine pour les maladies & les playes.* PARIS 1696. 12. HALLER.

FRIDER. HOFFMANN. V. *pag.* 606.

GODOFR. BIDLOO *de extraneis ex vulneribus eximendis*, quod ftudium nofter accurate commendat: exemplum addit trabeculæ ferreæ, multis annis in lumbis geftatæ. Periiffe, cui glans plumbea inter coftas hæferat, quam nofter jufferat eximi. Laxato vulnere demum vitri fragmentum nofter eduxit, quod vix tactum convulfiones ciebat. HALLER. V. *pag.* 70.

M. L. D. *lettre fur l'impoffibilité des cures fympathiques.* ROTERDAM 1697. 12. Medicus ferio eas curationes refutat. HALLER.

REINHOLD WAGNER. V. *pag.* 71.

CAROLUS MUSITANUS. V. *pag.* 72.

J. W. RHODE. Ejus difp. *de nervi punctura.* LEID. 1698. 4. HALLER.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus difp. *de vulnerum lethalitate* HALÆ 1705. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

JUSTUS FRID. DILLENIUS. V. *pag.* 73.

J. KEEN in *Phil. Tranf. n.* 258. refert de vulnere afperæ arteriæ fanato. HALLER.

ALEXIUS LITTRE. V. *pag.* 73.

GUILIEL. ULR. WALDSCHMIDT. Ejus difp. *de vulneribus arteriarum in artubus fæpe funeftis.* KIEL 1728. 4. HALLER. V. *pag.* 74.

ROB. SUTTON *obfervatio medica de corpore vulnerato* eft M. S. feculi XVII. inter ASHMOLEANOS n. 7746. HALLER.

KYNDER *a confutation of the pouder of fympathy* pariter M. S. ejusdem feculi. ASHMOL. n. 7678. HALLER.

DIONISIUS SANCASSANI, medicus Comaclenfis, qui MAGATI nomen adoptavit. Paffim fupererant in Italia viri ad MAGATI modum turundis abftinebant, vulnera eo fine curabant, ut clauderent, & fimpliciffimam medicationem adhibebant. Laudat (k) nofter ALEXANDRUM GUICCIAR-

(k) *Dilucid,* I. p. 180.

CIARDINUM chirurgum, qui eandem ſecutus ſit methodum. Sed etiam pater SANCASSANI eamdem in curando MAGATI methodum ſecutus erat (l). Ejus prima eſt *polyarchia*, *ſ. enneas diſſertationum epiſtolarium* FERRAR. 1701. 4. quæ num quædam chirurgica contineant, ignorat HALLER.

Idem edidit etiam BELLOSTI opus *il chirone in campo* a. 1708. deinde 1729. cum ſuis notis, in quibus MAGATO ſuas laudes noſter vindicat. Ardens in confirmanda ſententia auctor, verboſior, neque timidus ſuas interſpergere laudes.

Ejus *il lume all' occhio per la lettura d'un tal modo di medicar le ferite* FORLI 1707. 8. MAGATI propria jura contra BELLOSTIUM defendit.

Ejus *Aforiſmi generali della cura delle ferite col modo di Magati.* VENEZ. 1713. 4. recuſ. cum *dilucidazioni.* Acceſſit epiſtola JAC. PEREGRINI NUVOLETTI de modo, quo lingendo canes ſua vulnera ſanant. Deinde SANCASSANI reſponſio, tum alia epiſtola de vulnere balſamo ſympathetico ſanato; de eodem porro balſamo, & de auricula propriæ filiæ adſuta & reconciliata.

Ejus *oſſervazioni medico-chirurgiche cum tr. de balſamo ſympathetico.* VENEZ. 1713. 8.

Ejus *dilucidazioni fiſiche mediche tendenti a richiamare la medicina prattica e la precioſa purità in cui ſi laſciò il grande* HIPPOCRATE, ROMA fol. 4. vol. Magna eſt collectio. In Tom. I. multi ſunt libelli PHILIPPI PALACII, de quo jam diximus, cum vita viri ſcripta a J. B. BOCCOLINO.

ZAMBECCARI porro experimenta facta in vivis animalibus.

REDI de liquore ſtiptico.

HERMANNI de HEYDE diſcurſus de efficacia aquæ ſimplicis in vulneribus. Adjecit noſter decadem obſervationum, partim alienarum, partim SANCASSANI, cephalææ, maniæ, pleuritidis, aqua frigida ſanatarum. Deinde SANCASSANI epiſtola ad eundem libellum HERMANNI van der HEYDEN. Epiſtola ad BELLOSTIUM. Ipſum ſuæ apologiæ auctorem eſſe MAGATUM. Vitio ſæculi medicamenta compoſita a MAGATO præſcribi, amaſſe tamen SETTALAM ſimplicia. Sequaces viri CIGNOZZI, FALCINELLI.

MARIO CECCHINI *bilancia fatta in Roma frà li due modi di curar le ferite communale, e del* MAGATI. Vulgari modo Petrus CESCONI curabat. Magatiana CECCHINUS ſuperat felicitas curationis ſimplicis.

ALES-

(l) Ibid. III. p. 282.

ALESSANDRO PISONI, chirurgi Cremonenſis, *breve compendio dell' opinione di* C. MAGATI *intorno al medicar rare volte e ſenza taſta le ferite.* Brevis libellus.

Cinquanta oſſervazioni chirurgiche eſtratte dalle opere del MAGATI. Notas adjecit SANCASSANUS.

Paradoſſo chirurgico dedotto da una oſſervatione di M. de la PEYRONIE, quam curationem late patentis cariei aqua potiſſimum Balarucenſi perfectam alias laudavimus: cum variis SANCASSANI additamentis.

JOSEPHI MARIÆ BACCHETTONI, chirurgi Bononienſis, epiſtola ad SANCASSANUM.

In Tom. II. ROMÆ 1733. fol. PROSPER MAGATUS, ex fratre nepos, CÆSARIS vitam deſcribit. Habetur hic etiam *il vero Magati redivivo.* Satis fuſus liber ex BELLOSTIO fere decerptus, quo primum methodus curandorum vulnerum MAGATIANA, dein pharmacopœa chirurgica, tunc aphoriſmi practici continentur. Inde de cura ſinuum, & ulcerum, de remediorum ſpagyricorum in vulneribus curandis uſu & abuſu, de certarum partium corporis humani in certis regionibus faciliori, aut difficiliori ſanatione. Omnia fere ex MAGATO decerpta. Denique tres epiſtolæ PROSPERI MAGATI.

Centum curationes a DIONYSIO SANCASSANO aliisque peractæ ad leges MAGATI, *cum dilucidationibus, ſ. adnotationibus.* Ita titulus ait, nam 19 tantum hic obſervationes reperiuntur, reliquæ ſunt in Volumine III. Deglutitus fuſus, exiens de tumore ſub gula nato. De ulceribus & fiſtulis, rejecta turunda ſanatis. Contra magnas inciſiones. Ulcus inteſtinorum & abdominis rara deligatione ſuperatum. Sic vulnus arteriæ carotidis. Vulnera pectoris ad MAGATI leges ſanata, etiam cum globus plumbeus utramque pectoris caveam perterebraſſet. Vulnera laryngis, aſperæ arteriæ & œſophagi ſanata. Solo neglectu chirurgi ſanatus æger. Digitus reconciliatus, qui pene totus reſectus erat. Magna hæmorrhagia digitorum preſſione ſanata.

Tomus III. a. 1737. fol. prodiit. In eo centum obſervationes perficiuntur.

Decas curationum SANCASSANI, per quas conſtitit, uſum turundarum nocere. J. B. MAGATI quam diximus apologia. Epiſtolæ quinque medicorum MAGATI conſilia probantium, FRANCISCI VERATTI, BRIZII PAOLUCCII, J. ANTONII MILLIARI, ANTONII FRIDIANI, NICOLAI CAPELLETI.

SAN-

SANCASSANI *apologia II. s. il lume della raggione all' occhio della mente; epistola ad* VALISNERIUM. Variæ probantium MAGATI consilia epistolæ, etiam VALISNIERI.

J. ANTON. MILLIARI, & ANTONII FRIDIANI, adnotationes, quibus utilitas methodi MAGATIANÆ porro confirmatur.

Scriptum adversarii contra ARCANGERILLUM cum titulo *considerazioni chirurgiche d'un chirurgo Italiano*, auctore, ut putat HALLER, J. BAPTISTA AGNOZI. Sic etiam TATTONI *ricerche*, uterque liber cum responsionibus fictitii ARCANGERILLI, cui titulus est *strattojo.*

Tomus IV. posthumus prodiit ROM. 1738. fol., in quo continuatur primum ARCANGERILLI *strattojo.* Deinde sequuntur epistolæ duodecim, judicia celebrium virorum pertinentia ad vulnus femoris articulationi vicinum, demum ad MAGATI leges rejectis turundis curatum.

DOMINICI ANEL ars exsugendi vulnera Italice versa, & remedia chirurgica Cl. ANELLII, cum SANCASSANI notis, qui suctionem reprobat, ob aëris noxium accessum. Ad medicamenta notas etiam adjecit.

Chirurgia svelata, o sia continuazione del Chirone in campo. VENEZ. 1716. 8. Scripta fuerat pro MAGATO. In eam excusa erat *chirurgia inforzata* VENEZ. 1721. 8. Contra eandem scripsit SANCASSANUS *lettera della chirurgia suelata alla chirurgia inforzata circa l'uso ed abuso delle taste.* Morborum curationes ab auctore chirurgiæ *inforzatæ.* Nihil eas pro methodo vulgari & pro turundis facere. Observationes adeo chirurgiæ, quæ dicitur *inforzata*, recudi fecit, suasque addidit refutationes.

Epistolæ aliquæ doctorum virorum, & judicia de *chirurgia inforzata.*

ANTONII MARIÆ FANELLI decem observationes, quibus utilitas simplicis curationis confirmatur.

Epistolæ eruditorum virorum, eandem methodum laudantium. Inter eas & magni BOERHAAVII.

Apologia moralis, prius VENET. 1724. 12. excusa, qua defensor *chirurgiæ inforzatæ* refutatur.

ANTONIUS BOCCACINI, chirurgus Ferrariensis, SANCASSANI discipulus, edidit *cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite* VENEZ. 1713. 8. quos libellos ipsius SANCASSANI scripta esse ipse testatur in *dilucid.* IV. p. 119. etsi in iisdem passim SANCASSANUS laudetur. Plusculi sunt libelli. In primo laudes dantur curationis MAGATIANÆ, quæ fit rara deligatione, turundarum abstinentia &c. Accedit vulneris sclopetarii femoris ad MAGATI modum feliciter curati historia, quæ etiam est in *dilucidationibus.*

Giunta

Giunta di alcune lettere in difesa dei disinganni ibidem. Approbationes sunt CECCHINI, & BELLOSTII eamdem methodum laudantium.

Ejus porro BOCCACINI *cinque disinganni chirurgici per la cura delli ulceri.* VENEZ. 1714. 8. Ulcera absque unguentis & medicamentis oleosis curari debere, & ideo in nonnullis regionibus pedum ulcera non sanari, quod perperam curentur.

Ejus *giunta seconda di alcune lettere in difesa dei disinganni.* VENEZ. 1714. 8. Sunt approbationes TORTI, CECCHINI, PETRUCCI.

Ejus *cinque disinganni chirurgici per le cure delli sini.* VENEZ. 1715. 8. Ex turundis & injectis liquidis medicamentis sinus nasci. Addita curatio abscessus ad anum, plumaceolis solis cum oleo adjectis sanati.

Ejus *giunta terza di alcune lettere.* ALOYSIUS della FABBRA, H. NIGRISOLIUS, J. DOMINICUS GOTTI methodum MAGATI probant. Ita HALLER.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. V. *pag.* 819.

JUSTUS HENR. MANGOLD. Ejus disp. *de vulnere lethali.* RINTELN 1701. 4. Id fumo myrti baccarum sanavit agricolas imitatus. HALLER.

J. HENR. HOTTINGER. V. *pag.* 74.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. a vulneribus cruentis turundas rejicit. Vulnus œsophagi casu factum sanatum.

Idem in *chirurgical memoires* &c. Curatio vulneris œsophagi, brachii a globo de tormento majori emisso avulsi. HALLER. V. *pag.* 75.

BENJAMIN EWALDT. Ejus disp. *de pulvere sympathetico.* REGIOM. 1702. 4. HALLER.

J. CASPAR SCHWARZ. Ejus *wundarzneyischer Anmerkungen erstes Duzt von gehauenen Wunden.* HAMBURG 1705. 8. Adparet in castris Danicis militasse, sectamque secutum C. BONTEKOE, ut acidum, & viscidum pro causa morborum haberet, digestiva, turundas, & alia vulgaria præsidia rejiceret. In præfatione declamat contra chirurgos vulgares, suumque ebriosum inimicum FRIEDLIEBII nomine utentem, quem vocat RECHEB. Errorem adgnoscit suum, qui in vulneribus turundis & digestivis medicamentis usus sit, monitus vero a medico, sinibus cultro conjunctis, adhibitis aromaticis facile malum curaverit. Os sicca deligatione sanavit. Plurimum tinctura aloes & myrrhæ usus est. Theoriam addit acidi & viscidi.

Ejus *zweytes Duzt von geſtochenen Wunden.* Ibid. 1705. 8. Ut æger ex vulnere pectoris non penetrante perierit, adhibitis turundis, iis rejectis ſanitatem recuperaverit. Pluſcula alia exempla noxii turundarum uſus.

Ejus *drittes Duzt von geſchoſſenen Wunden.* Ibid. 1706. 8. Siccam curationem laudat. Vulnera magnorum tormentorum eſſe ab aëre compreſſo: ardere negat: monet ne glandulæ impactæ celeriter & violenter extrahantur.

Ejus *viertes Duzt von zufälligen Wunden.* Ibid. 1713. 8. cum prioribus.

Ejus *fünftes Duzt von Geſchwulſten und Geſchwüren.* Ibid. 1718. 8. & una priores. Ita HALLER.

J. ALBERGIUS. V. *pag.* 75.

J. MATTH. MÜLLER in *obſervat. & curat.* &c. refert de vulnere hepatis ſanato.

Idem in *Eph. N. C. cent.* V. *obſ.* 56. de vulnere vaginæ ſanato. HALLER. V. *vulnera capit.*

IDON. WOLF. V. *pag.* 75.

J. CONRAD ZACHMAN. Ejus diſp. *de vermiculis in vulnere cum oſſis fractura genitis.* BASIL. 1704. 4. eſt relatio morbi patri ſuo viſi. HALLER.

ANDR. RAPS. Ejus diſp. *de ſclopetorum vulneribus* LEID. 1704. 4. HALLER.

RAPHAEL THORESBY in *topography* &c. caſus etiam aliquos vulnerum habet. HALLER. V. *pag.* 472.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. I. Vulnera pectoris, quæ in cavum non penetrant, tamen nonnunquam magna mala facere, ſi ſanguis ſub magnis muſculis collectus fuerit. Vulnera axillæ magnas facere puris collectiones. Sanguinem in celluloſam telam effuſum ea divulſa eduxit. Dari vulnera pectoris, in quibus ſutura vitari nequit. Poſt vulnus ſclopetarium terebratum ſternum ejusque ſpongioſa natura a PETITO deſtructa, exfoliata, ſæpe ſanata. Sternum depreſſum ſymptomata pleuritidis inde facta. Emphyſema a longo vulnere. Periculoſa vulnera pectoris extus coaleſcere, dum ſanguis intus effuſus eſt. Vulnus glandulæ ſalivalis lata inciſione egere. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

J. JACOB BAIER. V. *pag.* 78.

THOMAS JACOBÆUS. Ejus diſp. *de vulneris Aeneæ curatione.* HAFNIÆ 1706. 8. HALLER.

DOMI-

DOMINICUS ANEL, chirurgus primarius castrensis, deinde in Aula Sabaudica artem exercuit. Ejus *l'art de succer les playes sans se servir de la bouche d'un homme.* AMSTERDAM 1707. 8. 1716. 12. 1733. 12. Italice a SANCASSANO recusa cum suis *dilucidationibus.* Siphonis ope sanguinem & pus de pectoris cavea & de musculorum intervallis docet educere, ad militum imitationem qui solo ore idem moliuntur. Instrumenta etiam depingit sua, inter ea siphonem metuendæ magnitudinis, & aliqua medicamenta. HALLER.

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE. V. *pag.* 78.

BENJAMIN BENED. PETERMAN. V. *pag.* 79.

Il lume all' occhio FORLI 1707. Gloria inventorum MAGATI contra BELLOSTIUM adferitur. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

THOMAS BECKET in *chirurgical remarks* &c. Glans plumbea pelvim per foramen pubis subiens, inde sinuosa ulcera. HALLER. V. *pag.* 81.

J. HENR. GRAHE *epist. [I. das Nervenheften betreffent.* GREIFSWALD. 1709. 4. nervos vulneratos non debere consui, cutemque emplastris glutinantibus adduci; id se feliciter esse molitum asserit. In tendinibus rem admitti posse. HALLER.

VILLIERS. Ejus diss. *sur le secret de* M. de REVEL *pour faire suer par sympathie à la* HAYE 1709. 8. HALLER.

JAC. STAAL. Ejus disp. *de medicamentis vulnerariis.* LEID. 1709. 4. HALLER.

J. LAMBREGTS. Ejus disp. *de vulnere lethali.* LEID. 1709. 4. HALLER.

ROBERTUS FIELDING in *Phil. Trans. n.* 32. refert de vulnere, quod a sclopeto accepit. Glans plumbea prope os petrosum subierat, ea longissimo post tempore 30. annis elapsis per abscessum prope cartilaginem thyroideam subnatum prodiit. HALLER.

JAC. FINKENAU. Ejus disp. *de sclopetorum vulneribus.* REGIOMONT. 1716. 4. HALLER. V. *pag.* 704.

GEORG. EMMERICH. Ejus disp. *de vulnere lethali in genere.* REGIOMONT. 1711. 4. HALLER.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte I. L. I. de vulneribus.

Ejus disp. *de arteriæ cruralis vulnere periculosissimo feliciter sanato.* HELMSTÄTT 1741. 4. Exemplum curationis, sanguis fascia compressus & pressione, vulnusque sanatum. Ob hoc vulnus non continuo artus amputandus.

Ejus *de ossium vulneribus rite curandis.* Ibid. 1743. 4. Vulnus, quo digitus, & quo cubitus pene totus abscissus feliciter sanatum. Vulnus, quo os a glande plumbea transverberatum per linguam & maxillam trajectum, tamen curatum, fuse.

Ejus *de vulneribus machinarum ignivomarum auctore, ut se vocat,* HELMKAMPFIO. Ibid. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus disp. *de curationibus sympatheticis.* HALÆ 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

PAULUS BERNARDUS CALVO in chirurgiæ suæ Italicæ Tom. II. TURIN 1711. agit de vulneribus. Annum ignorat HALLER, quo Tomus I. de tumoribus prodiit.

ANTON. DEIDIER in *consultations* &c. etiam ad vulnera. HALLER. V. *pag.* 1479.

HIERONYM. LUDOLF, Professor Erfordiensis. Ejus diss. *de lethalitate vulnerum.* ERFORD. 1712. 4. HALLER.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

MICHAEL ERNEST. ETTMULLER. Ejus *de vulneribus diaphragmatis.* LIPS. 1730. 4. Collectio.

Ejus *de vulnere ventriculi progr.* Ibid. 1730. 4. Ulcus ventriculi ex contusione natum, a virgine decem annos toleratum, denique sponte sanatum. HALLER. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. V. *pag.* 86.

PANDOLFO MARAVIGLIA. Ejus *riflessioni sopra i cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite dell' Antonio Boccacini.* RAVENNA 1713. Contra simpliciorem vulnerum curationem; modestiam in viro laudant auctores *del giornale de' letterati.* Ita HALLER.

Ejus *risposta alla difesa de' dritti di C. Magati d'Antonio Boccacini.* RAVENNA 1714. 12. Ita RICHTER.

DOMENICO CECCHINI. Ejus *la difesa dei diritti di C. Magati risponsiva alle riflessioni di Pandolfo Maraviglia contro i cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite sposti da Antonio Boccacini con ragioni anatomiche & fisico-mechaniche.* ROMA 1714. 4. HALLER.

CRISTIAN POLYCARPUS LEPORIN. Ejus *wahrhafte Nachricht von einem Handschaden eines Knaben so er bey losschiessen einer Flinte bekommen.* QUEDLINBURG 1715. 4. Cum puer imperite sclopo usus pollicem sibi pene evulsisset, & carpum fregisset, chirurgus quidam sutura usus fuerat, demum cum gangræna immineret, LEPORINUS pollicem resecuerat. Alius medicus advocatus curationem improbaverat. LEPORINUS se tuetur.

J. HEN-

J. Henrich Bolmann. Ejus *kurze aufrichtige species facti über die verwundete Hand eines Knaben von 12. Jahren*, 1716. medicus, adversarius Leporini suturam condemnat, ut in vulnere complicato, tum spem sanationis irritam quam gangræna refutavit. Acerbus nimis.

Leporinus reposuit *continuation der wahrhaften Nachricht von einem Handschaden*. Ibid. 1716. 4. Acris & ipse, ita se tuetur, ut parum inde utilitatis arti accedat.

Ejus *Leben W.* Fabrici v. Hilden. Ibid. 1722. 4. Brevis neque viro dignus libellus.

Ejus *vom Leben und Schriften* H. Heisters. Ibid. 1725. 4. Studia viri, & opera. Ita Haller.

J. Conr. Barchusen. V. *pag.* 87.

Gottfried Klaunig in *nosocomio* &c. Vulnus, ex quo plurima lympha. Haller. V. *pag.* 88.

Hieronymus Laub. V. *pag.* 88.

Jac. Ant. Lupi. V. *pag.* 89.

J. Henr. Croeser, Professor Groningensis. Ejus *de thoracis vulneribus*. Leid. 1716. 4. Exemplum vulneris conspicui, cum ensis per costam penetrasset. Haller.

J. P. Wagret in *observations* &c. etiam vulnera sclopetaria & alia. Haller. V. *pag.* 89.

J. Daniel Gohl in *Actis Eruditor. Berolinens. Dec.* I. Vulnus thymi funestum. Coli intestini vulnus a chirurgo factum, sanatum. Gangrænæ ex levi vulnere. In *Dec.* II. Resectus ense condylus humeri internus, radius trepano perforatus & exemtus, felici eventu. Ex lapsu intestinum jejunum ruptum. Theodori Valentini Kramer relatio de vulnere pectoris in empyema degenerante, tamen sanato. In *Dec.* III. Glans plumbea trigesimo post anno ex pede extracta. Haller V. *pag.* 89.

Santi Zarini *alcune raggioni della cura fatta nella città di Prato d'una ferita nella corda magna*. Luca 1718. 4. Methodum Magati defendit, qua usus est, rejectis turundis. Haller.

Guil. Mauquest in *traité complet* &c. Os cubiti dissectum integre conferbuit, sed difficulter. Sic pes, cum totus resectus a solo metatarsi quinto osse retineretur. Vulnera etiam arteriarum. In vulnere debere opposita in sede incidi, quoties nimis magnum malum fieret, si totum incideretur. Vulnus furca per ligamentum interosseum inflictum, ægre sanatum. Tendines suendi. In facie vulnera noster sæpe consuit. Nasus pene resectus sutura reconciliatus. Vulnus venæ cruralis, & arteriæ brachii facile

sana-

ſanatum. Vulnera diaphragmatis, renis, inteſtinorum, ventriculi, curata. In vulnere pectoris tamen turundam adhibet, quæ vulnus accurate claudat: ſed injectione idem abſtinet. Ad educendum ſanguinem ſcalpello vulnus potius aperuit. Vulnus medii ſterni absque exfoliatione ſanatum. HALLER. V. *pag.* 90.

ANDREAS HUTTER in *funfzig chirurgiſche Obſervationes* &c. morti raro exemplo eripuit, quibus globus ſclopetarius major brachium avulſerat manumve. Vulnus articulationis cubiti enſe factum, tamen curatum & motus ob violatum maſculum temporalem læſus reſtitutus. Renis vulnus, & inteſtini, quod nimis preſſum plurimis punctis conſuit, tamen felix. Sic vulnus ſclopetarium vertebræ & renis. HALLER. V. *pag.* 91.

J. FRIDER. du PRE'. Ejus diſp. *de vulneribus.* ERFORD. 1726. 4.

Ejus *de vulneribus lethalibus in genere per ſe, & per accidens contingentibus.* Ibid, 1726. 4. HALLER. V. *pag.* 395.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 91. 98. 100. 101.

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare oſſervazioni* &c. Cum in vulnere ſclopetario turundam vellet omittere, nati ſunt ſinus ulceroſi, quos turundis dilatavit, oſſicula exemit, malum ad ſanationem perduxit. Vulnus pectoris, effectus funeſtus, cum præmature clauſum eſſet, absque turundarum uſu. Inteſtinum ab imperito chirurgo pro abſceſſu inciſum, tamen ſanatum.

Ejus *i feriti poſti in ſalvo, o ſia il vero modo di curar le ferite.* PADOVA 1724. 8. HALLER. V. *pag.* 92.

RENAT. JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. in vulneribus cruentis ſimplicem curationem docet, & de reconciliato naſo refert, qui nuper fuerat reſectus, quæ felicitas incredulos invenit. Contuſa, aut ab inſtrumentis non accurate ſcindentibus inflicta, vulnera ſuppurare cogit, ſpirituoſa exoſus. In profundis majorum muſculorum vulneribus, inque gaſtroraphia clavatam ſuturam commendat. Inſtrumentum vulnerans longe inter muſculos abdominis viam ſibi aperire monet, neque in caveam proximam penetrare. Turundas fere rejicit. Vulnus aſperæ arteriæ ſanavit Cl. ARNAULD, etiam & aſperæ arteriæ & gulæ. Vulnus abdominis & forte hepatis ſanatum. Vulnus ſclopetarium veſicæ ſanatum: circa glandem plumbeam calculus. Vulnera veſicæ poſterioris funeſta. In vulneribus inteſtinorum anum ſubinde facit artificialem. Suturam ſiccam putat fere obſoleviſſe. Raro deliganda vulnera, quæ pus non habent. In perforatione thoracis turundas rejicit.

Idem in *Memoires de l'Acad. de Chirurgie* T. II. agit de sanguine in abdomen effuso. Migrare ad sedem a vulnere remotam, in superficie tamen intestinorum consistere. Posse in sede commodissima incidi, ut emittatur. HALLER. V. *pag.* 306.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS. Ejus *quatuor dissertationes.* BRIXIÆ 1740. 4. Earum secunda est de hominibus invulnerabilibus. Fraudulentæ aliquæ historiæ. HALLER. V. *pag.* 697.

JOH. JUNCKER. Ejus *de viscerum læsionibus rite dijudicandis & congrue tractandis.* HALÆ 1745. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

MARTINUS SCHURIG. V. *pag.* 781.

ABRAHAM VATER, Professor Wittebergensis, incisor & clinicus, in numerosis suis disputationibus etiam Chirurgiam adtigit. Ejus & TIEFFENBACH *lethalitas vulnerum in intestinis, occasione casus rarissimi, quo colon vulneratum inversum per* 14. *annos ex abdomine propendens exhibetur.* WITTEBERG 1720. 4. HALLER.

ALEXANDER CAMERARIUS in *Eph. Nat. Cur. cent.* X. *obs.* 158. Sanatum vulnus abdomen perforans utrinque. HALLER. V. *pag.* 1481.

J. B. AGNOZZI, chirurgus Fanensis. Ejus *syntaxeos tragediæ chirurgicæ catastrophe, in qua* J. B. RUBINUS *auctor syntaxeos malus histrio, pejor historicus, pessimus chirurgus instruitur.* VENET. 1721. 4. Exiguus libellus, quo agitur de viro nobili, cui ob femoris abscessum AGNOZZIUS turundam in vulnus dederat, & qui idem eadem rejecta convaluit. Tuetur se AGNOZZIUS, & in MAGATI methodum invehitur.

ANTONII BOCCACINI *a J. B. Agnozzi salute.* MODENA 1721. 4. De curatione ejusdem vulneris adversus mendacem AGNOZZI epistolam. Ita HALLER.

SALVAT. FRANC. MORAND in *opuscules de Chirurgie* &c. Turundarum abusus: esse tamen, ubi necesse sit vulnus tenere dilatatum. Vulnera vesicæ felicia, etiam sclopetaria. Vulnera abdominis: in ventriculi vulnere vomitus feliciter motus. Vulnera pectoris: a læsis vertebris funesta mala. Vulnera sclopetaria: trepano pila ex osse calcanei excisa. KEITHII vulnus in genu: sanatum cum pannus exemtus esset. Vulnera a fanaticis sibi inflicta, facile sanata. HALLER. V. *pag.* 95.

J. ER-

J. ERNESTUS WREDE. V. *pag.* 96.

JACOB FIELD in *Phil. Tranf. n.* 371. duo adfert exempla vulnerum ventriculi ſanatorum. HALLER.

J. ADAM LIMPRECHT. V. *pag.* 97.

J. HERM. FÜRSTENAU. V. *pag.* 98.

DU VIVIER, chirurgus, in *Hiſt. de l'Acad. des ſciences* a. 1723. refert de vulnere œſophagi ſanato, in quo malo audacter & felici eventu emeticum propinavit. HALLER.

CHABERT in *obſervations* &c. in vulnerum curatione abſtinet turundis, unguentis etiam & emplaſtris, totus MAGATIANUS. Magna pars operis verſatur in vulneribus. Funeſtum vulnus arteriæ humeralis. Vulnus ſclopetarium graviſſimum brachii cum arteriæ læſione, ſenſim ſanatum absque amputatione. Vulnus abdominis ſanatum, de quo fæces prodierant. Tendo ad dimidia ſectus facile ſanatus, & absque ſymptomate. HALLER. V. *pag.* 758.

J. STORCH. V. *pag.* 98.

JOHANNES RANBY, (qui obiit anno 1773. 28. Auguſti). Ejus *method of treating gunshot wounds.* LONDON 1744. 8. 1760. 8. Gallice vertente DESNOUES. Mitem curandi rationem ſequitur. Non vult multum ſpecillo vulnera fodicari, quod & dolorificum ſit, & periculoſum, cum præterea relictæ in vulnere glandes vix quidquam noceant. Melius ſanguinem ſibi permitti, ut aliquamdiu fluat. Turundis parciſſime utitur. Spirituoſa rejicit. Laudes corticis Peruviani in vulneribus ſclopetariis, ſed etiam elixirii vitrioli in caſibus gravioribus. Glandem non nimia vi evellendam. Ad grave vulnus oſſis emollientia feliciter adhibita. Sanguinei ſudores de trunco amputato corticis febrifugi uſu repreſſi. Nunquam uncis utendum. Exemplum arteriæ, quæ ligata perinde ſanguinem dedit, ut vinculum oportuerit iterare. HALLER. V. *pag.* 1293.

ANT. MONRAVA y ROCCA. Ejus *tratado proemial de las plagas, de las feridas, de las fracturas, de differentes enfermidades.* LISBOA 1745. fol. 3. vol. HALLER. V. *pag.* 100.

J. HENR. BECKER. Ejus diſp. *de vulneribus tibiarum a contuſione ortis.* ARGENTOR. 1725. 4. HALLER.

URBAN. ELSWING. Ejus diſp. *de vulnere lethali ventriculi.* ABO. 1725. 4. HALLER.

ROBERTUS PAYNE vel PAYEN: in *Phil. Tranf. n.* 391. retulit de furca, quæ in inteſtinum rectum ſubiverat, feliciter excifa. HALLER.

MAR-

MARTIN in *Hist. de l'Acad. des sciences* a. 1725. de vulnere vesicæ, & simili exemplo a MORANDO addito. HALLER.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus disp. *de aëris externi noxis in cura vulnerum.* ERFORD. 1737. 4.

Ejus & WOLF disp. *de damnis ex præmature suppressis hæmorrhagiis vulnerum oriundis.* HALÆ 1766. 4. alii 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. Ejus & SCHAFNER disp. *de mechanico naturæ medicatricis in vulneribus persanandis artificio.* HALÆ 1735. 4.

Ejus *nonnulla ad motum globuli a sclopeto explosi pertinentia.* Ibid. 1737. 4. Physici argumenti sed cujus in vulneribus sclopetariis explicandis sit usus.

Idem *de anatomes ad praxin chirurgicam* &c. Vulnus arteriæ inter duo ossa metatarsi læsæ perpetuo sanguinem edens, compresso trunco sanatum.

Idem in *Chirurgia in usum auditorum* &c. agit etiam de vulneribus, eorumque lethalitate. HALLER. V. *pag.* 102.

J. BAPT. du BOIS *ergo vulneris moderate suppurati rara curatio.* PARIS 1734. 4. HALLER. V. *pag.* 1156.

PIERRE GUISARD. Ejus *pratique de Chirurgie ou histoire des playes en général & en particulier.* AVIGNON. 1735. 12. PARIS 1742. 12. AMSTERD. 1742. 12. 1747. 12. 2. vol. cum *duodecim quæstionibus medicis.* Ad leges MAGATI raram deligationem præcipit, suturam pellionis rejicit, sarcotica improbat. De gangræna sigillatim. Cortice Chinæ compressa gangræna. Os denudatum necessario squamam dejicere. Ulcera nimis abunde suppurata ab aquis pagi *Barrege* curari. Duram membranam cerebri omnino debere dividi. Vulnera sclopetaria omnino ad contusa refert. Vulnera sclopetaria pectoris, nullo viscere læso. Abscessus per umbilicum sanati absque turunda. Sarcomata amputata. Hepar contusum, per anum egestum. Alcohol utiliter injectum. Maxima pars cranii absque malo ablata. In vulneribus tendinum colophoniam laudat & thermas. HALLER. V. *pag.* 1482.

GIUSEPPE MARIA BACCHETONI. V. *pag.* 525.

In *the practical physician* &c. V. *pag.* 103.

HENR. FRANC. le DRAN in *observations de Chirurgie* &c. Vulnus gulæ & laryngis, injecta sutura curatum, funesto tamen eventu. Vulnus pectoris penetrans aliquoties facile curatum. Vulnus arteriæ brachii funestum, cum grumo tamen obstructa esset. In tendinosis partibus non multum digestivis utendum.

Ejus *traité ou reflexions tirées de la pratique ſur les playes d'armes à feu.* PARIS 1737. 12. AMSTERDAM 1741. 8. Germanice NÜRNBERG 1740. 8. Belgice AMSTERDAM 1748. 8. Simplex opus viri experti & animoſi, qui audacter inciſiones, trepani uſum imperet. Ab ictu ſclopeti ſtuporem ſupervenire, ut reliqui Galli, docet. Laciniam cutis ſutura ſicca jubet adglutinare: introitum & exitum glandis conjungi, niſi nimis remoti fuerint. Os a ſclopeto contuſum trepanum requirit. Tendines audacter incidit. Turundis corruptum vulnus humeri, iis rejectis ſanatum. Poſt communia præcepta ſingularum partium vulnera percurrit.

Idem in *conſultations* &c. ne in pectoris caveam quidquam injiciatur. A vulnere nervi ſuppreſſa deglutitio. Non eſſe neceſſe, ut os ſuis velamentis denudetur, quo ſquamam dejiciat. Cylindrus plumbea ex ſclopetario tubo in femur impacta dolorem fecit. Præteriens pila ex tormento majori exploſa muſculos avulſit. HALLER. V. *pag.* 103.

FRANCISCUS QUESNAI. V. *pag.* 743.

CAMILLUS FALCONET & LAVIROTE *E. legitimæ vulnerum ſuppurationi promovendæ cortex Peruvianus.* PARIS 1752. 4. HALLER. V. *pag.* 526.

WILHELM BERNARD NEBEL. Ejus diſp. *de lethalitate vulnerum pericardii.* HEIDELBERG 1739. 4. V. *pag.* 759.

J. CHRISTIAN KUNDMANN. V. *pag.* 104.

J. CHRISTOPH. GOETZ. V. *pag.* 105.

ALEXANDER STUART in *Phil. Tranſ. n.* 414. refert de vulnere veſiculæ fellis, ablatoque ab eo ſomno. HALLER.

JOH. TIMME in *obſervationibus* &c. Vulnus cordis. HALLER. V. *pag.* 527.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde heelkonſt* &c. Totum opus fere fit hiſtoriis morborum & curationum chirurgicarum, non ſine multa litigatione cum aliis medentibus. Vulnera faciei fere emplaſtris tenacibus curat, per fila adductis: palpebras tamen ſutura intertorta continet. In magno vulnere a vitro facto etiam filo intortas retinuit Non debere, ut ſoleant in *Hôtel-Dieu* Pariſinorum, angulos vulneris reſecari. In naſo ſutura etiam cruenta uſus eſt, ut cartilaginem vitaret. Vulnus aſperæ arteriæ & jugularis venæ ſanatum, fiſtula lignea in arteriam data. Sic gulæ vulnus RAVIUS ſanavit. Vulnus brachii, pectus etiam & pulmonem vulnerans. Vulnus veſicæ urinariæ absque turundis curatum. Vulnera ſclopetaria absque turundis & ſetaceis feliciter ſanata. Non debere in glandes plumbeas nimis curioſe forcipibus inquiri; retineri absque malo, etiam fragmenta, multis adductis exemplis. Ex diploe glans exemta bono eventu. A vulnere tendinis pluſ-

plusculis diebus exiguus dolor. Ejecta turunda, molli deligatione vulnus pectoris gravissimum sanatum. Vulnus renum lethale cum convulsionibus.

Idem in *rustuuren bestoit* &c. Sanatum vulnus renale. Vulnus, in quo culter per ipsam costam penetravit. Vulnus cruris, cum arteria tibialia læsa esset, ea resecta, post aliquot horæ minuta lethale. Intestini vulnus a bubonocele, de quo cibi exibant, simplicissima curatione celeriter sanatum. Vulnus arteriæ axillaris sola pressione videbatur bene eventurum. Vulnus intestini per hecticam febrim funestum, cum superior vulneris pars jam adhæreret: sed fæces intra musculos abdominis erant elapsæ. HALLER. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *institut. chirurg.* in vulneribus pectoris HEISTERI cannulas nimis longas esse. Suctionem probat. HALLER. V. *pag.* 106.

D. OTTO JUST. WREDEN, HALLERI olim amicus. Ejus *kurze Anweisung zur chirurgischen Praxi, in welcher die Wunden abgehandelt werden, nebst einem Anhange von den Eigenschaften eines rechtschaffenen Chirurgi.* HANNOVER 1732. 8.

Ejus *Unterricht vom chirurgischen Feldkasten.* Ibid. 1743. 8. HALLER.

J. BAPT. MUNNICH. Ejus *von zwey durch einen Durchschlag in Osterwych gerührten Personen.* HALBERSTADT 1732. 4. HALLER.

ANTON. FERREIN in *Hist. de l'Acad. a.* 1743. mirificam habet historiam medullæ spinalis ense trajectæ, per annos toleratæ, ut etiam succus osseus in exostosin exuberaverit. HALLER. V. *pag.* 1296.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

GEORG. CHRIST. DETHARDING. Ejus *de febribus vulnerariis.* ROST. 1754. 4. HALLER. V. *vuln. capit.*

JAC. FOURNEAU & OTTO CASIMIR BARFEKNECHT *E. noxiæ vulneribus turundæ.* PARIS 1732. 4. HALLER.

J. AUGUST. OEHME *der expedite Feldchirurgus.* Turcas vulnera quotidie vino eluere, adspergere pulverem sacchari, etiam origani, & decoctum pyrolæ bibere. Vulnera potissimum tractat. HALLER. V. *pag.* 107.

J. JOACH. SCHÖPFER. Ejus disp. *de hæmorrhagia vulneratorum.* ROSTOCK 1733. 4. HALLER. An idem, qui *pag.* 779.

J. Henr. Respinger. Ejus disp. *de vulnerum lethalitate.* Basil. 1733. 4. Haller.

J. Sebast. Albrecht. V. *pag.* 107.

J. Daniel Schlichting. Ejus *traumatologia novantiqua of te vernieuwde wondheelkonde wounden te genezen zonder prop, stop en sluk, wiekken of veele zalven, plaister en meer andere kragtlooze hulpmiddel.* Amsterdam 1748. 4. Primum fuse de vulneribus, quæ mortem certo inferant, aut plerumque, etsi eadem in raris nonnullis casibus sanata fuerint. Non magnum a vulneribus arteriarum vertebralium periculum metuit, qui femoralis etiam arteriæ vulnera & in bestiis curaverit, & in hominibus. Neque vulnera pectus utrinque perforantia habet pro gravissimis. Vulneratum, etiam contusum, hepar sanavit. Renum vulnera adnumerat plerumque lethalibus. Deinde de vulnerum curatione: non respondisse curationes sympatheticas. Contra turundas & emplastra. In inflammatis succum rubrum in cellulas effundi. Dari etiam in iis corporis partibus suppurationes, ubi nullus sit adeps. Contusa etiam prima intentione posse curari. Pro rara deligatione; ea se dudum usum. Non replenda vulnera carpto linteo, ut Galli soleant, & præstare laciniam lineam in vulnus dare, si quando non utile sit, id conservere. Contra turundas, emplastra, unguenta, plantas vulnerarias & arnicam. Vulnus nonnisi digitis explorandum. In animalibus vulnera tendinum ossiumque fracturas facile sanari. Turundas rejicit, sympatheticum pulverem operæ pretium negat sibi præstitisse in sanguine comprimendo. Præferre se lycoperdon cum alcohole, etiam hoc solum & spiritum terebinthinæ. Arterias curvula furcula subjectas ligat. Oleum cæterum terebinthinæ in arteriarum vulneribus laudat: eo in turundas suscepto profundorum vulnerum sanguinem supprimit. Vertebralis & carotidis arteriæ vulnus non valde metuit. Arteriam etiam infra vinculum sanguinem dedisse. Palpebra lacerata emplastro de terebinthina conjuncta. Exempla maximorum vulnerum maxillæ superioris sanatorum, ut una etiam oculus destructus fuisset. Vulnera œsophagi sanavit etiam in cane; tum ventriculi, quem consuit: a vulnere asperæ arteriæ alias mortem vidit successisse, alias feliciorem eventum. A compuncta arteria subclavia, in quam fragmentum claviculæ penetraverat, mortem factam adnotavit. Lobum pulmonis absque noxa excidit. Vulnus pectus utrinque penetrans negat continuo funestum esse, etiam experimento in cane facto. Ita neque hepatis vulnus, cui antiseptica opponit. Femoris os a plumbea glande perforatum vidit, ut non ideo fractum esset. Haller. V. *pag.* 108.

Joh. Kennedy. V. *pag.* 109.

Edward Barry. V. *pag.* 109.

GILBERT. WAUGH. V *pag* 109.

GEORG. HENR. BEHR in *medicina consultatoria* &c. de vulnere abdominis plurimum sanguinem fundente, nulla tamen parte nobiliori læsa. HALLER. V. *pag.* 1369.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

CHRISTIAN AUG. COITTE. Ejus disp. *de lumbricis intestino perforato per abdomen egressis.* BASIL 1734. HALLER.

FRANC. MERY & ANDR. MALAVAL *quæstio medica non ergo tenuium intestinorum vulnus lethale.* PARIS 1734. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Refertur exemplum intestinorum corruptorum, & felici eventu incisorum. HALLER.

ALBERTUS de HALLER in *opusculis pathologicis* &c. Vulnus renis sanatum. V. *pag.* 112.

CLAUD. NIC. le CAT anno 1735. præmium meruit diss. de rara vulnerum deligatione, quam probat, nisi putris aliqua materia subsit, aut corpus peregrinum, aut gangrænæ sit metus, ut in abscessibus circa rectum intestinum.

Idem a. 1738. iterum præmium retulit ob quæstionem de vulneribus sclopetariis propositam. Spirituosa medicamenta rejicit, laudat balsamum ARCÆI, & ea quæ pus movent. Fasciam latam optimo successu divisit. Glans plumbea cum extrahi nequiret, in vulnere relicta nihil nocuit. HALLER. V. *pag.* 529.

CAROLUS FRIDERICUS KALTSCHMIDT, Professor Jenensis, qui & manu sua curabat, & primum innotuit hepatis vulnere sanato: inde numerosas administrationes suas & curationes in programmatibus descripsit. Ejus prima est disp. præside TEICHMEYERO *de vulnere hepatis curato.* JENÆ 1735. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Vulnus hepatis in juvene, & in canibus de industria sauciatis, neque difficulter sanatum.

Contra eam disp. G. E. HAMBERGER ALETOPHILI nomine edidit *Antwortschreiben über* D. KALTSCH. Disp. &c. JEN. 1735. 4. Reposuit noster: *Antwort auf Aletophili Schmächschrift wider die Disp. de vulnere hepatis curato.* JEN. 1736. 4. Ursit objectiones suas HAMBERGERUS in L. *Unterricht wie D. K. seine disp. de vulnere hepatis besser hätte defendiren sollen.* Ibid. 1736. 8.

Ejus *de vulnere vasorum intercostalium non lethali.* Ibid. 1754. 4.

Ejus

Ejus *de lethalitate vulnerum capitis in infantibus recens natis.* Ibid. 1769. 4. HALLER.

NICOL. le ROI de S. AIGNAU & JAC. ALB. HAZON *E. vulneribus ex catapultis globulos plumbeos relinquere aliquando præstat.* PARIS 1735. 4. HALLER.

CAROLUS AUGUSTUS a BERGEN in *Comm. Litt. Nor.* 1735. N. 26. de vulnere palpebræ sanato.

Idem in *Nov. Act. Nat. Cur. Vol.* I. *obs.* 48. cum plumbum arsenici ope in sphærulas granuletur, putat vulnera inde venenari.

Ejus *de lethalitate vulnerum hepatis.* FRANCOF. ad VIADR. 1753. 4. HALLER.

Anonymi *quæstio de rara aut frequenti vulnerum deligatione*, quæ a. 1735. de præmio Academiæ chirurgorum contendit, exstat in collectione. HALLER.

Ad *præmium Academiæ chir. Parisinæ* a. 1735. diss. de rara vulnerum deligatione Anonymus dissertationem obtulit a. 1735. 4. PARIS excusam. HALLER.

C. FRANC. FAUDACQ, chirurgus Namuriensis, PETITI, atque MORANDI non indignus discipulus. Ejus *reflexion sur les playes ou la methode de proceder à leur curation.* PARIS 1736. 12. & forte jam 1735. 12. Stylo usus est minus placituro, nimisque verbosus ratiocinator, cæterum expertus. Interspersæ passim adnotationes, etiam propriæ.

Ejus *nouveau traité des playes d'armes à feu, avec des remarques & des observations.* NAMUR 1746. 8. Balsami vel unica gutta impedit vulneris sanationem. Vulnera punctoria dilatatione aperit. Vulnus posse utrinque pectus perfodere, neque mortem subitam inferre. In magnis thoracis vulneribus sutura utitur. Glandes plumbeas de pectoris cavea jubet eximere. Emphysemata fere in vulneribus contusis superveniunt. Vulnus vere in cavum pectus penetrans posse fallere, si ea sede pulmo adhæserit. De profundis pulmonis abscessibus dum vulnus externum coaluit. A glande plumbea in diaphragma delapsa, subita, ut putat, mors. Vulnera abdominis non semper penetrant, quæ penetrare videntur. Vulnus a cornu bubulo inflictum absque gastroraphia sanatum. Ita HALLER.

ANTONIUS FORMELLINI. Ejus *comm. sopra il capitolo* XIII. in J. ANDREA a CROCE, VENET. 1736. 8. De vulneribus cum ossium carie. HALLER.

AN.

ANDREAS WILSON in *Essays a Society at Edinburg.* T. IV. 1736. n. 15. de vulnere a vertebris per pelvim penetrante, ut in linea alba terminaretur, sanato. HALLER.

VACHER in *Merc. de France* 1758. *April & Maj.* de noxia injectione in vulnera, & ulcera. Ad duriora ulcera colcothar dissolutum injicere permittit. HALLER. V. *pag.* 676.

SAMUEL SCHAARSCHMID in *medicinischen und chirurgischen* T. I. Coli intestini vulnus, & anus inde natus artificialis. Ab ictu abdomini inflicto ruptum hepar. Vulnus sclopetarium tendinis Achillis feliciter sanatum. Vulnera pectoris sclopetaria aliqua utrinque perforantia, sanata. In T. II. Aspera arteria gravi vulnere saucia, sanata. In T. IV. alio modo contusa vulnera, alio incisa debere curari, fuse. De vulneribus sclopetariis tractatus: non incalescere glandes plumbeas. In T. V. Iterum de vulneribus sclopetariis plenus libellus: ad le DRANII ejusdem argumenti librum adnotationes. Vulnus sclopetarium pectoris sanatum, cum glans in pulmone hæsisset, inque altero exemplo loco ignoto fuisset retenta. Vulnus ossis maxillæ superioris sclopetarium, & glans plumbea amissa, longo post tempore per os rejecta. De vulneribus sclopetariis gravioribus. In T. VI. Vulnus sclopetarium ventriculi sanatum; sic pectoris vulnus, per quod lobus pulmonis eruperat.

Ejus *Abhandlung von Wunden* auctius ab ERNESTO GODOFR. KURELLA edita BERLIN und STRALSUND 1763. 8. HALLER. V. *pag.* 115.

GEORG. de la FAYE in *cours d'operations* &c. pro sutura clavata in magnis transversalibus vulneribus. De vulneribus, quæ videntur abdomen utrinque perforasse, neque perforaverunt.

Idem in *Mem. de l'Acad. de Chirurg.* T. II. de lectulo pro transvehendis hominibus graviter vulneratis. HALLER. V. *pag.* 308.

CAJETANUS TACCONI, medicus, incisor, & Chirurgiæ Professor. Ejus *notizia della ferita e della cura chirurgica seguita di Giov. Pinti* in BOLOGNA 1738. fol. De vulnere intestini coli sanato. HALLER. V. *pag.* 116.

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

PETR. STUART. V. *pag.* 117.

ADR.

Adr. Koog. Ejus diſp. *de vulneribus thoracis* Leid. 1738. 4. Haller.

J. Bapt. Martinencq & Ged. de Rabours *non E. in plagis abdominis vulnerato inteſtino pellionum ſutura.* Paris 1738. 4. Haller.

Jos. Maria Franc. de la Sone, *in vulneribus profunde contuſis inciſiones cultro chirurgico profunde inſtitutæ neceſſariam præparant aut promovent ſuppurationem.* Paris 1748. 4. Haller. V. *pag.* 567.

Mich. Christoph. Hanow. V. *pag.* 118.

Henr. Joh. Meibom. Ejus diſp. *de methodo præcavendi in conſolidandis vulneribus & ulceribus cicatricem.* Jenæ 1739. 4. Haller.

Samuel Sharp in *treatiſe on the operations* &c. Inteſtinum vulneratum, elapſum, ſecandum fine utrinque libero, & ad labia vulneris figendum Inteſtinum perforatum ſanari vidit. Tendinem ad dimidia diſſectum debere totum diſſecari. Haller. V. *pag.* 309.

Joh. Conrad Schmidt. Ejus diſp. *de vulnere thoracis & pulmonis ſiniſtri feliciter ſanato* Basil. 1740. 4. Haller.

Balthas. Joh. de Buchwald. Ejus & auctoris Bartold Junge, chirurgi, *ſpecimen de vulneribus*, Hafn. 1753. 4. Haller. V. *pag.* 1169.

Michael Procope Couteaux & Lud. Alex. Viellard *E. ſimplicia pulmonum vulnera acie facta ſolis diæta & Venæ ſectione ſanantur.* Paris 1740. 4. Haller.

Gottwald Schuster. V. *pag.* 119.

Jacques Bagieu. V. *pag.* 119.

Franc. Mich. Disdier. Ejus & Lesaux diſp. *de vulneribus cum amiſſa ſubſtantia.* Paris 1768. 4. Haller. V. *pag.* 686.

Daniel Theod. Olier. Ejus diſp. *de vulneribus ſclopetariis* Leid. 1741. 4. Haller.

Gerardus v. Swieten. V. *pag.* 123.

Joseph. de Jussieu & Jos. M. Franc. de la Sone *E. vulnerum curatio quo ſimplicior eo melior.* Paris 1742. 4. Haller.

Franc. Mery & Sylvani le Moine *non E. tenuium inteſtinorum vulnus lethale* Paris 1742. 4. Haller.

Dale Ingram. V. *pag.* 125.

J. Ulr. Kauff. Ejus diſp. *de hæmorrhagia vulnerum.* Basil. 1743. 4. Haller.

J. JAC. BERENDS. Ejus disp. *de diœta vulneratorum.* GREIFSWALD 1743. 4. HALLER.

LUD. HENR. LEO HILCHEN. Ejus disp. *de vulnerum in intestinis lethalitate.* GIESS. 1743. 4. HALLER.

ANDR. WESTPHAL. Ejus & WILICHII disp. *de vulnere intestini feliciter consolidato.* GREIFSWALD 1743. 4.

Ejus *de curatione morborum vel vulnerum sympathetica.* Ibid. 1756. 4. HALLER.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PLANQUE. V. *pag.* 130.

CLAUD. ANT. RENARD & ANT. le CAMUS *non E. sua vulneribus sclopetariis peculiariter competit tractatio.* PARIS 1744. 4. HALLER.

WILLIAM HALLET in *Phil. Trans. n.* 474. refert de vulnere sclopetario pulmonis sanato. HALLER.

L'ECLUSE, chirurgus, in *Hist. de l'Acad. des Sciences* a. 1744. refert de vulnere cordis septimo demum die lethali. HALLER.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

An expostulatory adress to J. RANBY *occasioned by his treatise on gunshot wounds by a physician.* LONDON 1745. 8. HALLER.

THEOD. KAPPENHAGEN. Ejus diss. *de insigni usu venæ sectionis in sanandis vulneribus.* ALTDORF 1745. 4. HALLER.

J. FRANC. MAURIN. Ejus disp. *de vulneribus.* MONSPEL. 1745. 8. HALLER.

PHILIPP. CONRAD. FABRICIUS. V. *vulnera capitis.*

ANTON. LOUIS, Professor & Academiæ chirurgiæ Parisinæ a secretis, vir ingeniosus ac eloquens. Ejus *cours de Chirurgie pratique sur les playes d'armes à feu.* PARIS 1746. 4. Multum ratiociniorum. HALLERUS librum non vidit. Laudat experimenta PORTALIUS.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

JOS. LALLEMANT & JULIAN JAC. HINGANT *E. vulneri moderate suppuranti rara curatio.* PARIS 1746. 4. HALLER.

PETR. POISSONNIER & PASCAS. BORIE *E. in vulneribus ex catapultis globulos plumbeos relinquere aliquando præstat.* PARIS 1746. 4. HALLER.

JACOB van der HAAR, chirurgus castrorum Belgicorum, inde SYLVÆ DUCIS artem exercuit. Ejus *korte verhandeling von de geschootene*

wonden en uytwerking van de donder aan een man. HERTOGENBUSCH 1747. 8. In caſtris mirabiles curationes cominus vidit, quas chirurgi Britannici corticis Peruviani ope perfecerunt. Contra longas forcipes evellendis glandibus ſclopetariis deſtinatas. Pro dilatatione vulnerum ejus generis, pro venæ ſectione & de medicamentis emollientibus. Contra ſetacea. Linteum carptum purum ad comprimendos fungos ſufficere. Vulnera articulationum ſæpe amputationem poſcere. HALLER.

HENR. FRIDER. DELIUS. V. *pag.* 137.

GEORG. KEY in *diſſertation on the effects of mercury* agit etiam de corticis chinæ efficacia adverſus vulnera ſclopetaria. Vulnus ſclopetarium per foramen oſſis pubis penetrans cum plurimis ſinibus feliciter ſanatum. HALLER. V. *pag.* 1604.

CHRISTOPH. FRID. TRAUN. Ejus diſp. *de modo quo conſolidantur vulnera aliæque cohæſiones ſolutæ.* LEID. 1747. 4. HALLER.

LAURENTIUS MARTRUCCIUS. Ejus diſp. præſide J. ANTONIO SCRINCI *de puncto aut ſciſſo nervo atque tendine.* PRAG. 1748. 8. In BOERHAAVIUM commentarius. HALLER.

GODOFREDUS BEHR in *ſelectis Francofurt.* T. IV. *n.* 6. retulit de omento ex vulnere prolapſo, reſecto, ſuperveniente febre facile ſanabili. HALLER.

J. FRID. FÜRSTENAU. V. *pag.* 139.

DANIEL WILH. TRILLER. Ejus *de mira naturæ ſolertia in reparandis damnis corpori animato illatis.* WITTEBERG. 1766. 4.

Ejus *de mirando cordis vulnere poſt* 14. *demum dies lethali.* Ibid. 1775. 4. V. *pag.* 884.

DES PORTES, chirurgus caſtrenſis. Ejus *traité des playes d'armes à feu.* PARIS 1749. 12. De vulneribus ſclopetariis primo in univerſum. Contra BELLOSTIUM, pro turundis, quibus ſi ceſſes uti, vulnus claudatur quidem, cæterum corpora peregrina in imo vulneris ſinu retineri poſſint, certe in profundis vulneribus. Spirituoſis ſe olim medicamentis, magno cum ſauciorum malo, eſſe uſum, ipſam vero ſe experientiam docuiſſe quantam inferant perniciem, quod neceſſariam ſuppurationem ſupprimant. Argentum vivum præcipitatum nimis acre eſſe, & ſalivationem ciere, ſi vulneri impoſueris. Qui ſaucii malo pane aluntur, eos vix convaleſcere. Dari veras contuſiones cum ſanguine effuſo, eſſe vero etiam, ubi ſub eſchara ſaniſſima caro ſit. In vulneribus nimis hiantibus aciculas infigit, filisque decuſſatis obvolvit. Si cum fracto oſſe contuſio conjungatur, inciſionem rejicit. Vulnus quodcunque ſclopetarium utrinque dilatat, carpitque exteros, qui neceſſariam curam negligant. Si glans plumbea inter duos tendines impacta fuerit, alte-

alterum vel utrumque resecat; etiam offa frangit ut eximat. Læsum tendinem totum dividit. De vulnere in articulo genu accurate, ut casum distinguat, in quo sit amputandum, quam curationem vitat, quantum ejus fieri potest. Gravia vulnera sclopetaria ad sanationem perduxit, in cerebro, scapula, vesica, œsophago. Clathrata sutura abdomen conjungit. Utique a globo tormentario transeunte manum amputatam, hepar, lienem læsa &c. Omnino vulnus sclopetarium sursum & deorsum debere dilatari. Ossi impacta glans incisione nudanda, etiam trepano excidenda. Esse, ubi glans circumflexa tamen os frangat. Sanatum memorabile vulnus, cum glans esset in cavitate semilunari tibiæ. Vulnus articuli tibiæ cum talo amputationem exigit; sic ossa tarsi fracta. Glans articulationi impacta excidenda. Pro injectione apti liquoris in pectoris vulnere. Sanatum vulnus vesicæ & ossis sacri perforati. Oesophagi vulnus sanatum. HALLER.

PETRUS SENAC, Archiater, in *traité du cœur*. PARIS 1749. 4. 2. vol. in secundo volumine agit de cordis vulneribus, ulceribus &c. Parvorum vasorum vulnera non ita subito mortem inferre, etsi multum amittatur sanguinis; tempus enim concedi tenuioribus humoribus, ut locum sanguinis occupent, (& arteriarum tunicas minus distentas dilatari, quo tubulus sanguini perfluus minor nunc sit. Ita HALLER.).

JACOBUS FARION. V. *pag.* 140.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

Idem porro in *prælectionibus* &c. pag. 357. agit de vulneribus, eorumque lethalitate. V. *pag.* 656.

HUGO RAVATON, chirurgus nosodochii Landaviensis. Ejus *traité des playes d'armes à feu, avec des observations sur differens genres de maladies & plusieurs methodes nouvelles pour les operations de Chirurgie & pour la reduction des fractures.* PARIS 1750. 8. Germanice STRASBURG 175. . 8. Ordo quidem nullus, & scopus est, nova consilia auctoris exponere. De vulneribus sclopetariis. Nimium sanguinis suos cives detrahere. Incisiones parcius administrat, cuti parcit, neque late incidit, nisi ubi latæ sunt aponeuroses. In calvariæ vulneribus a globo plumbeo inflictis, ex robore ictus de malignitate judicium ferri debere, & pericranium dividi, calvariam vero, si decolor fuerit, terebrari, neque eam curationem differri, quam mora reddat inutilem. Pilas tenero ex linteo glomeratas, adhærenti carpto præfert. Setacei usum & turundarum, & spirituosa & rodentia medicamenta rejicit. Corticem chinæ gangrænæ opponit, quæ febribus acutis supervenit. Pertentationes, quæ specillo fiunt, invitus fere admittit. Majores ossium confractiones contusionibus & rimis minus habere periculum. Contra usum spirituosorum. Femur a glande plumbea fractum fere funestum est. Turundæ ob sola corpora peregrina ferri possunt. Magna faciei & capitis

vulnera ſanata. Inde vulnera alterius generis, neque a ſclopis inflicta. Iterum amplas calvariæ fracturas minus habere periculi. Vulnera ex ordine partium corporis humani. Non debere ſanguinem de vulneribus nimis curioſe detergi. Suturæ genus, in qua acus per convolutum emplaſtrum trajicitur. Naſum pene reſectum reconciliavit. Enſis per ipſum ſteſtrum pulmonem perforavit, eventu funeſto. Aſperæ arteriæ vulnus facile ſanatum.

Ejus *Chirurgie d'armée ou traité des playes d'armes à feu & d'armes blanches.* PARIS 1768. 8. Opus experimentis plenum. De vulneribus ſclopetariis. Diſſilientes globos ferreos minus periculoſe lædere, quam minores pilas. Glandes plumbeas incaleſcere non tamen ut amburant. Tranſiens ex proximo tormenti majoris ſphæra occidit, & cute integra oſſa comminuit. In contuſione calvariæ debere pericranium in ſpeciem acuti anguli incidi. Duram meningem liberrime incidit. Lamina exterior integra, interna funeſto eventu depreſſa. De contuſionibus porro, in pectore abdomine. Contuſum lienem difficilem curationem accipere: renis contuſionem cum cruento lotio tamen ſanavit. Faſciam latam optimo eventu diviſit. Articulorum contuſionem metuit: ei repetitas venæ ſectiones, deinde fomenta mollientia opponit. Contuſa oſſa continuo terebat, ut medullam corruptam emittat. Iterum de vulneribus ſclopetariis; minus audax eſt in incidendo. Maxillæ inferioris fractæ partes adaptat, quæ facile conferveant. Gravia abdominis vulnera ſclopetaria, fere funeſta eſſe. In genuum vulneribus majores inciſiones improbat. In vulnere capitis humeri neceſſe eſt id os ex ipſa ſua cotyle excidere. Compreſſio in hæmorrhagia ſæpe ſalutaris eſt: viſco etiam contuſo utitur. Tenuis forceps ad eruendas ex profundis receſſibus glandes plumbeas. Aloen & myrrham non vult oſſi imponi: detruncati oſſis finem oleo vitrioli cogit delabi. In vulnere utrinque penetrante ſetaceum admittit. Ad tenuem ichorem maturandum unguentum pompholygos probat. Spiritum vini a vulneribus ſclopetariis abeſſe vult; emollientibus utitur, oleo in detecto cerebro, cujus fungos amputat. Maxima mala in cerebri abſceſſibus, eſſe a puris in ſanguinem reditu. Glans plumbea diu in ſinu frontali hæſit, & denique elapſa eſt. Glandulam lacrumalem coactus eſt excidere, tum glandem plumbeam ex maxillari ſinu. Vulnus aſperæ arteriæ ad ſanitatem reduxit, ſic ſclopetarium vulnus in pectus penetrans. Cum ſanguis in pectus effuſus eſſet, eum emetico medicamento abegit. Cum una magna arteria ſauciata eſſet, & in brachio pulſus defeciſſet, æger tamen ſervatus eſt. In alio caſu ſternum perterebravit, glandem ſclopetariam extraxit. Internis medicamentis ſervatus, cui pila ex ſclopeto adacta per anum exierat. Sic alius neci ereptus, cui globus ſclopetarius ſcapulam avulſerat: ejus etiam oſſis magna confractio alias abſque magnis

gnis ſymptomatibus fuit. Humerum ex articulatione excidit, ſaucium ſervare non potuit. Sæpe tamen (contra ſua præcepta) ejus oſſis caput confractum ægrum non occidit. Non debere artum amputari, dum gravia ſymptomata ſæviunt. Contritio articuli cubiti nunquam ſanatur. Ad vulnera & contritiones brachii inferioris ſemicanalis ex ferro ſtanno obducto. Mireris in gangrænæ minis, noſtrum corticem Peruvianum omiſiſſe. Cui confractum brachium amputare geſtiebant, artum noſter ſervavit; etiam alias, cum a globo ſclopetario majori malum eſſet, tendinesque lacerati. Confracti femoris exitus funeſtus eſt. Fuſe de vulneribus cæſim inflictis aut punctim, per ſingulas corporis partes. Punctoria vulnera per oculum fere ſubito mortem inferunt, cerebro læſo. Vulnera punctoria calvariæ ſopiunt. Quindecies intra 23. horas in pectoris vulneribus venam aperuit. Vulnera arteriarum intercoſtalium vinculo non egere. A vulnere pectoris ventriculus perforari poteſt, ſi cibis plenus fuerit. Sanata gulæ vulnera. Fatetur in vulnere magni vaſis ſanguinei, nimia inciſione ſe mortem præcipitaſſe. Vulnus ventriculi curavit & diaphragmatis, & demum inteſtinorum, dum ſaucius in ventrem decumberet. In vulnere arteriæ brachialis vomitum movit, funeſto, ut merebatur, eventu. Condylos femoris vidit ſeceſſiſſe. Naſum, aures, digitos pene reſectos coaleſcere, dum arteria integra fuerit. Si ductus ſalivalis læſus fuerit, calamum aut aureum tubulum in naturale oſtium dari debere. Neque omentum ligat, neque inteſtina ſuit, neque chartam craſſiorem in eorum cavum dat. Paulatim manus vires recepit, cujus tendines reſecti fuerant. Balſamum ARCÆI laudat in articulorum vulneribus. Quæ in caſtris ad Chirurgiam faciendam requirantur, accurate docet. Inter centum milites ſub finem expeditionis, duodecim ægri ſunt, & in pugna pars duodecima exercitus vulneratur.

Idem in *Journal de Medecine a.* 1757. *Jul.* Magnæ inciſiones in oſſium adtritu nocent. Caſus absque inciſione ſanati maximi a glande adtritus. Ita HALLER.

J. BAPT. ANT. ANDOUILLÉ, chirurgus. Ejus & BONAV. FOURNIER diſſ. *de vulneribus pectoris.* PARIS 1750. 4. HALLER.

Cl. M. de la CONDAMINE. V. *pag.* 144.

RAIMOND de VERMALE in *obſervations* &c. Cor vulnere dextri lateris læſum, quod viſcera inverſa alienum locum tenerent. Eduxit noſter defractam cuſpidem cultri, quæ pſoam muſculum & renem convulnerabat.

Idem in *N. Eph. Nat. Cur. Vol.* I. *obſ.* 80. Pugione inflictum vulnus, mors ex pectore ſanguine pleno. *Obſ.* 81. mors ex contuſione ab equo, abdo-

abdomen pure plenum, ilei inteftini fiftula oftio fuo peritonæo adnata. HALLER. V. *pag.* 329.

GEORG. HEUERMANN in *vornehmften chirurgifchen Operationen* &c. T. I. monet ne cibum carneum & nimis nutrientem vulneratis largiamur. Peregrina corpora fæpe abfque ullo malo in corpore refidere, exemplo glandis in pelvi plumbeæ. In ventriculo veftigia vidit cicatricis, & omentum adnatum. In T. II. vulnus utriufque cavi pectoris in canibus curavit. HALLER. V. *pag.* 310.

REY in *traité des tumeurs* &c. fanavit colon inteftinum a glande plumbea percuffum, ut fæces emitteret. HALLER. V. *pag.* 1486.

CHAIGNEBRUN, chirurgus, in *Journal de Med.* T. XII. agit de vulneribus fclopetariis, quæ contra plerosque chirurgos contendit amburere. HALLER.

J. HERMENT & PAUL. le ROI, auctoris, *E. in arteriarum vulneribus tutum hæmorrhagiæ fiftendæ auxilium fungus maximus rotundus pulverulentus* J. BAUCHINI, PARIS 1752. 4. recuf. in HALLERI *felectis.* Non bene eandem facit caufam lycoperdi & agarici Broffardiani, plantarum valde diverfarum. D. GRANDCLAS experimenta cum aliis agarici fpeciebus facta. HALLER.

ANTON. PEPIN & EDMUND THOM. MOREAU *E. in vulneribus fclopetariis ictu factis ad præcavendam gangrænam incifiones & aqua maris.* PARIS 1752. 4. HALLER.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

J. A. LOUBET, chirurgus militaris triginta & quinque ftipendia meruit. Ejus *traité des playes d'armes à feu.* PARIS 1753. 12. Simplicitatem fe in curando fequi. Fomenta vulnerum fclopetariorum calefacientia, indurantia rejicit, oleave calida, & unguentis lenibus utitur atque balfamicis. Vulnera incifionibus dilatat, quæ fufficiant ad peregrinorum corporum exitum, humorumve putrefcentium. Diffectis offibus, deque fola cute hærentibus, futura convenit, & fæpe artus, nafumque pene refectos reconciliavit; fic ad mufculos uniendos. Offa in confracta majores poftulant incifiones. Tranfverfos proceffus vertebrarum colli fractos convaluiffe: fic a fclopo ictas vertebras lumborum & dorfi. Sanguis in pectoris cavum effufus poteft per ipfum vulnus emitti. Vulnera circa os coccygis & facrum facile in fiftulas tranfire. Non adeo difficulter vulnera capfularum articulorum & ligamentorum fanari, feque fractum olecranum abfque noxa exemiffe. Patellæ mala difficulter curari. Ventriculi vulnus fere medicamentum requirere, quod vomitum cieat. Nimias venæ fectiones fuppurationi nocere. Carpti lintei loco cannabeam ftupam effe poffe; afpera lintea nocere. Vulnera fclopetaria fudo-

rem

rem desiderare. Et hic & demum interno usu oleum veneni loco esse. Profunda ulcera utiliter lapide infernali aperiri, in longam cylindrum ficto. Colophonium carpto linteo inspersum optimam dare cicatricem. Spirituosa fomenta febrem facere & ebrietatem. Fractas a majoris tormenti pila ossis fesucas maximas ecchymoses facere & magnarum incisionum necessitatem. Frigus suppurationem morari. Vulnera mire maligna fieri & a scorbuto & a venereo malo. Vulnus ventriculi & arteriam in pectore læsam noster sanavit, hanc charta emporetica in acetum tincta. Os femoris emollitum. HALLER.

TOUSSAINT BORDENAVE in *Mem. de Chirurgie* T. II. Gravissima vulnera in pectore, abdomine, curata. Sanatum vulnus intestini coli, aliquoties & ilei, & vesicæ, etiam repetito. Sanatum vulnus sclopetarium articuli genu & articuli brachii. De provido setacei in ejusmodi vulneribus usu. A globo sclopetario ablata pars magna scapulæ, eventu non lethali.

Ejus & du FOUART disp. *de intumescentia partium, in primis vulnerum sclopetariorum instantibus.* PARIS 1763. 4. HALLER. V. *pag.* 1312.

GUERIN in *Mem. de Chirurg.* T. II. Curatio vulneris sclopetarii pectoris quod extracto demum panno & squama ossea ex pulmone, noster ad sanationem perduxit, magna facta incisione. HALLER.

ANDOUILLÉ, celeberrimus Chirurgus, in *Mem. de Chirurg.* T. II. Vulnus, in quo a globo sclopetario pelvis trajecta. Fecibus iter apertum per cannulam in anum datam, inque vulnus inguinis communicantem, felici eventu. HALLER.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

J. LUD. LEBERECHT LOESECKE. V. *pag.* 146.

FRID. HERM. LUD. MUZELL. V. *pag.* 146.

LUD. GOTTFRID. KLEIN. V. *pag.* 147.

Idem porro in *interprete clinico* &c. tit. vulnus. V. *pag.* 283.

DESTREMAU. V. *pag.* 149.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

Du VERGET. V. *pag.* 151.

ERCOLE BERTELLI, chirurgus. Ejus *risposta ad una lettera del S. Giuseppe Rocchi* (pharmacopolæ). PISAURI 1755. 8. Cum iste aromatarius oculo, in quem lapis ceciderat, spiritum vini inspersisset, tanta sequebatur inflammatio, ut æger visum amiserit. BERTELLI emollientia fomenta adhibuit; & hoc etiam libello ostendit, spiritum vini in faciei vulneribus male

male adhiberi. Cum eo in epiftola adjecta fentit JANUS PLANCUS, & ab ejufdem fpiritus ufu fpafmum cynicum fuperveniffe teftatur. HALLER.

CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG. Ejus *de fuctione vulnerum pectoris*. LIPS. 1768. 4. Machinam cum appenio globo depingit, in quam fanguinem de cavo pectoris fugit. HALLER. V. *pag.* 151.

JOACHIM NIEMAND. V. *pag.* 1374.

BERTRAND in *Mercure de France a.* 1755. *Mart.* retulit de fanato vulnere ventriculi, & diaphragmatis, repetita venæ fectione, potu acidulo &c, HALLER.

De BERGE. V. *pag.* 153.

PETRUS SANNIE. V. *pag.* 154.

J. M. HOFMANN. V. *pag.* 154.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

DUPUY. V. *pag.* 159.

LEAUTAUD. V. *pag.* 159.

GUSTAV. HIERTZEL. V. *pag.* 160.

MARC. ANT. LEOP. CALDANUS. V. *pag.* 1454.

GERH. ANDR. MüLLER & auctoris THEOD. FRID. LUD. BALSER *biga obfervationum chirurgico-medicarum*. GIESS. 1757. 4. Vulneris lethalis arteriæ, & venæ cruralis, cum oborto fphacelo hiftoria: tum fanati vulneris abdomen utrinque penetrantis. HALLER.

J. CHRISTIAN LUDWIG. Ejus difp. *de vulnerum refiduo*. LIPS. 1757. 4. HALLER.

PETRUS TRAVERS, chirurgus, in *Phil. Tranf. Vol.* L. P. I. egit de inteftino ileo bis diffecto, utrinque futura pellionis collecto, ut fila de vulnere penderent, felici eventu. HALLER.

Du PHOENIX in *Mem. de l'Acad. R. de Chir.* T. III. retulit de lacerato ductu falivali STENONIANO, cujus vulnus fiftulofum erat. Tubulus quafi temere infertus, ut per eum faliva manaret. HALLER.

D. BEAUPRE' ibid. in ægro fetaceum in ductum falivalem ipfum datum, & in fiftula relictum, faliva fetaceum fequebatur, vulnus deferebat. Ita fenfim diminuto fetaceo, tandem malum fanatum eft. HALLER.

PIBRAC

PIBRAC in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. IV. valde laudat ſimpliciſſimam vulnerum deligationem, in qua nihil imponatur præter carptum linteum. HALLER. V. *pag.* 1449.

DONADIEU. V. *pag.* 164.

MOUBLET. V. *pag.* 165.

J. FARMER. V. *pag.* 166.

T. C. REINHART *de vulnerum hepatis lethalitate.* GLOGAU 1758. 8. Germanice *verletzte Leber*, Ibid. 1758. 8. alii 1761. 8.

JOSEPHUS BIANCHI. V. *pag.* 167.

CAROL. MERTENS *vulnus pectoris complicatum cum vulnere diaphragmatis & arteriæ meſentericæ inferioris.* ARGENTOR. 1758. 4. Ab enſe de ſuperiori ſede inflictum. Eſt diſputatio. HALLER.

CAMPARDON. V. *pag.* 168.

LAUGIER. V. *pag.* 169.

FRANC. HOME in *medical facts* &c. A globo tomentario vaſa vincula gerere, abſque dolore & inflammatione. HALLER. V. *pag.* 169.

BONNET, chirurgus Taurinenſis, in *Journ. de Med.* T. X. de vulnere memorabili pectoris & pulmonis ſanato. A tauro cornipete inflictum fuerat, ut neceſſitas noſtrum urgeret, particulam pulmonis reſecare. Uſus eſt ſutura clavata. HALLER.

(De vulnerum tendinum & aliarum partium innocentia. V. *tendinum adfect.*)

J. CHRISTIAN BRUNS. V. *pag.* 171.

PETR. POISSONNIER & JOSEPH. DUSSANS *Non ergo recenti vulnere nudatis oſſibus exfoliatio.* PARIS 1760. 4. HALLER.

LUDOV. PATHIOT & GUIL. le BEGUE de PRESLE *E. vulnerum quo ſimplicior curatio, eo melior.* PARIS 1760. 4. HALLER.

CAROLUS WHITE in *Med. Obſ. and inquiries Vol.* II. habetur ejus curatio ſpaſmi cynici. Cauſa erat in levi vulnere digiti, malumque eo digito amputato ſublatum eſt. HALLER. V. *pag.* 171.

TAIGNON. V. *pag.* 172.

SERIN. V. *pag.* 172.

GODARD. V. *pag.* 173.

DUMONT. V. *pag.* 173.

J. ULRIC. BILGUER. V. *pag.* 174.

SPIRITUS Cl. FRANCISCUS CALVET & J. B. L. AGRICOLUS PERU disp. *an a pulvere sympathetico dicto vulnerum curatio expectanda.* AVENIONE 1768. 4. Ita HALLER. V. *pag.* 785.

RUDOLPHUS BURCKHARD. V. *pag.* 1457.

THOMAS BAKER in *Verhandelin der Holl. Maatschapp* retulit de vulnere vesicæ feliciter sanato, cum culter in ipsa vesica abruptus fuisset. HALLER.

ALLARD. V. *pag.* 177.

CASTILLON. V. *pag.* 177.

FERRAND. V. *pag.* 177.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

JOSEPHUS CAVALLINI. V. *pag.* 179.

ANTON. HÖGG. V. *pag.* 180.

J. DAVID GRAU. Ejus *Abhandlung von den Wundmitteln überhaupt.* HAAG 1763. 8. HALLER. V. *pag.* 1446.

THOM. ADAMS. V. *pag.* 180.

LAMBERT. V. *pag.* 181.

De la COMBE. V. *pag.* 182.

DAVID HENR. GALANDAT. V. *pag.* 182.

ERNESTUS GODOFREDUS KURELLA *Samuelis Schaarschmidii Abhandlung von den Wunden* auctius reddidit. BERLIN 1763. 8. HALLER.

J. HERMAN VOGEL, ZACHARIÆ filius. Ejus disp. *de gemino coli vulnere non lethali.* GÖTTING 1763. 4. Pulcherrima curatio, quam æger sui patris industriæ debuit. HALLER.

FRANC. GUIL. le VACHER in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. IV. qui prodiit a. 1768. egit de vulneribus machinarum ignivomarum. Negat aërem a globo tormentario compressum posse hominem lædere; exempla varia adfert, ubi proxime transeuntes globi homini aut equo non nocuerunt. Glandes plumbeas os nonnunquam circumire, & etiam a mollibus corporis partibus in aliam directionem flecti, neque eo minus vim retinere, qua ossa frangant. Ita HALLER. Hanc suam opinionem contra BILGUERUM, & TISSOTUM defendit argumentis & observationibus,

bus, quæ omnino probantur magisque illuſtrantur a celeb. RICHTERO (a). V. *pag.* 1212.

LE ROUX. V. *pag.* 184.

ANT. PHILIPP. LANDI. V. *pag.* 184.

J. GEORG. WALLERIAN. Ejus diſp. *de vulnere terræ globo viri pudendis graviter quidem inflicto, attamen feliciter curato.* REGIOMONT. 1764. 4. HALLER.

FRANCISCUS MUMSEN. Ejus diſp. *de corde rupto.* LIPS. 1764. 4. ex ictu equi. HALLER.

BOURIENNE. V. *pag.* 187.

LE ROI. V. *pag.* 188.

BEAUSSIER. V. *pag.* 188.

DESGENETS. V. *pag.* 188.

BAYLE. V. *pag.* 188.

MONBALLON. V. *pag.* 188.

AURRAN. V. *pag.* 188.

GEORG. RUDOLPH. BOEHMER. Ejus *natura vulnerum medicatrix.* WITTEBERG 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 284.

NOLLESON. V. *pag.* 189.

GOIRRAND. V. *pag.* 190.

GAETANO FORNASA. V. *pag.* 191.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

RICHARD de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

NICOLO SERNICOLO *raggionamento ſul caſo d'una donna ſiderogona felicemente curata.* NAPOLI 1766. 4. In cute fragmenta ferri hæſerant. HALLER.

GUIL. JOSEPH. de l'EPINE & J. STANISLAI MITTIE', auctoris, *E. in vulneribus thoracis læſi pulmonis coalitioni conducit aër per ipſummet thoracis vulnus admiſſus.* PARIS 1766. 4. Ut pulmo quieſcat, aër admittendus. HALLER.

NICOLAUS le ROI de S. AIGNAN & CAR. NIC. DESLON *E. in vulneribus ex catapultis globulos plumbeos relinquere aliquando præſtat.* PARIS 1766. 4. HALLER.

SIMON. V. *pag.* 193.

REGNAULT. V. *pag.* 193.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. V. *pag.* 195.

(a) In *chirurgiſcher Bibl.* I. *Band.* I. *St.* pag. 22.

CHRIST. TOB. EPHR. REINHART. V. *pag.* 196.

In *Stralſunder Magazin*, cujus prima particula BEROLINI & STRALSUNDIÆ prodiit a. 1767. 8. In *Part.* I. habetur formula emplaſtri vulnerarii Anglici. In quinta maximum vulnus abdominis a palo defracto inflictum, tamen ſanatum. HALLER.

RICHARD HUCK. V. *pag.* 197.

WILLIAM HEWSON. V. *pag.* 198.

LAFFEY. V. *pag.* 200.

BOURDIER. V. *pag.* 200.

VALLANDRÉ. V. *pag.* 200.

PENANT. V. *pag.* 201.

GERMANUS PICHAUT de la MARTINIERE. V. *pag.* 202.

A letter to M. DALE INGRAM *in which the accounts* (ſi recte legitur) *of his inquiry in to the cauſe of Clarks death are infected.* LOND. 1769. 8. HALLER.

A ſhort appeal to the puble, touching the death of Clarke ibid. 1769. 8. Omnino juvenem ex vulnere & effuſo ſanguine interiiſſe.

A counter appeal to the publik tonching the death of G. Clarke. Ibid. 1769. 8.

An examination of M. Ingram blow. Ibid. 1769. 8. Parum continere boni legit HALLER.

J. AUGUST UNZER. V. *pag.* 206.

D'OEILLEY. V. *pag.* 206.

NICOLAS, chirurgus. V. *pag.* 207.

ERN. PLATNER. V. *pag.* 208.

J. BAP. ROBERT. Ejus diſp. *de ventriculi vulneribus.* LEID. 1770. 4. Exiguum vulnus, per quod potus elabebatur, quarto die funeſtum. HALLER.

GERHARD EYTING. Ejus diſp. *de conſolidatione vulnerum* ARGENTOR. 1770. 4. Experimenta in animalibus facta. Vidit puncta eſſe efflorefcentia, in quibus vaſa, quæ etiam in cicatrice reperiuntur, veram nempe cutem & vaſculoſam materiem renaſci. HALLER.

THOMAS WOOLCOMB, chirurgus, in *Phil. Tranſ. Vol.* LX. ex magno vulnere brachialis arteriæ nulla hæmorrhagia. HALLER.

AUDOUX. V. *pag.* 210.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

ADOLPH FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

DOWRY. V. *pag.* 215.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

THOMAS VALCONEL in *Phil. Transf. Vol.* LX. retulit de vulnere sclopetario arteriæ absque hæmorrhagia per gangrænam lethali. HALLER.

ROUDIER. V. *pag.* 225.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

J. B. MUNIER & CAR. JAC. SAILLANT *E. vulneribus unicum linteum carptum* PARIS 1772. 4. HALLER.

MARIE. V. *pag.* 229.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

BINGERT. V. *pag.* 232.

REISENBACH. V. *pag.* 234.

SPONIZER. V. *pag.* 234.

JUNG. V. *pag.* 234.

HOFFMANN. V. *pag.* 234.

FRANC. SEGURA. V. *pag.* 237.

POUMEL. V. *pag.* 237.

BOURIENNE. V. *pag.* 238.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

CARLIER. V. *pag.* 238.

FILLION. V. *pag.* 239.

CHARNAUX. V. *pag.* 240.

BEILLARD. V. *pag.* 242.

VILDE. V. *pag.* 245.

NOURSE. V. *pag.* 247.

SASSARD. V. *pag.* 249. & 255.

SAVIARD. V. *pag.* 249.

ZACHARIAS SCHMIDT, Silesius Olberdorfensis. Ejus diss. inaug. *de vulnere in genere.* WIEN 1777. 8.

ANTON. ANDR. SUMA, Goritiensis. Ejus *diss. inaug. sistens in compendio vulnera cum in genere, tum in specie.* WIEN 1777. 8. Commodum compendiolum.

GOVELLE. V. *pag.* 254.

SUSSI. V. *pag.* 255.

MARIGUES. V. *pag.* 255.

LESCHEVIN. V. *pag.* 260.

JOSEPHUS de HERBERT, Præsbiter, Philosophiæ doctor, Physices & Mechanices in Universitate Vindobonensi Professor. Vir celeberrimus. Ejus *theoriæ phænomenorum electricorum* &c. editio altera aucta & emendata prodiit VINDOBONÆ 1778. 8. In capitis ultimi propos. VII. contra JOSEPHUM JACOBUM PLENCK, qui vulnera ad electricitatem ab aëris

aëris inter globum tormentarium & corpus humanum intercepti attritu excitatam retulit, experimentum auctor cum UNTERBERGERO supremo vigiliarum Præfecto, viro tam rerum electricarum, quam geometriæ peritissimo sequens instituit: cylindrum, inquit celeber. HERBERTUS, ex ligno tosto telluri infixi, super hoc conum lamineum collocavi, cujus summitati filum ferreum tres pedes longum, lineam crassum imminebat, quod ita flexeram, ut globus tormentarius proxime præter filum prætergredi deberet, adfixa præterea huic filo fila orichalcina erant in cuspides desinentia, ut sin minus filum ipsum, tenues tamen metallicæ cuspides electricitatem haurirent. Ex cono filum tenue triginta pedes longum ad latus deduxi, cumque lamina ferrea, quæ intra vas vitreum fixa erat, junxi. Vas hoc vitreum iterum baculo ex ligno tosto impositum, & undique clausum erat, ne motus electrici aut halitu, aut vento turbarentur: intra vitrum loco intra duas laminas medio, quarum una, ut dixi, cum cono lamineo, altera cum tellure communicabat, foliolum metallicum dependebat ad minimos motus electricos sensibile. Facto hoc apparatu tormentum solutum, & a me aliisque folium metallicum proxime inspicientibus quietum mansisse observatum est. Experimento multoties repetito, quum de vicinissimo globi prætergressu ablata fili majoris cuspis, fila orichalcina avulsa alias, alias velut mallei ictibus una parte applanata, aliquoties me certum reddidissent, concluseram denique, nullam tritu solidorum ad aërem electricitatem gigni. Ea jam vulnera, quæ PLENCKIUS electricitati tribuebat, sulco illi aëreo, in quo globi celerrimo prætérlapsu momento vacuum gignitur, melius fortasse, quam electricitati assignabuntur; fit scilicet, ut corpus illi sulco adsitum non tantum fluidi elastici ea in parte, in qua jam pressu extraneo non retinetur, liberatione, sed etiam ambientis atmosphæræ pressu tumere, rubereque velut ab ictibus inflictis debet.

JOSEPH. MOHRENHEIM in *Beobachtungen* &c. *obs.* 11. Vulnus sclopetarium musculi pectoralis majoris in viro sanatum. *Obs.* 20. 21. 22. 23 24. Varia vulnera cum gravissimis contusionibus & fracturis complicata ab irruentibus globis tormentariis ex æde pulveraria VINDOBONÆ anno 1779, 26. Jun. horribili cum impetu per infortunium dejecta. Vulneratorum horum unicus evasit. V. *pag.* 1435.

VULNERA

VULNERA CAPITIS.

HIPPOCRATES. Ejus Liber περι των της κεφαλης τρωματων, *s. de capitis vulneribus*, qui & ipse est inter melioris notæ scripta HIPPOCRATIS. Suturas fallere monet, qui fere error in Quinto *Epidemiorum* uberius exponitur. Fissuras minutas magis lethales esse, eas radere jubet, quoad totæ deletæ sint; excidere denique terebra, si eradi nequierint. Humidis medicamentis jussit abstinere; nulla capitis vulnera vult negligi. Æstate periculum majus esse, sic rimas angustiores. Infortunium, *contre-coup*. Os nudandum, si suspicio fuerit passum esse. Ossa defracta non facile avelli debere. Præsagia funesti eventus. In alterna parte corporis paralysin ex cerebri malis sequi primus adnotavit.

Codex est in NICETÆ collectione. Et in B. R. P. n. 2254. Codex conversi a VIDO VIDIO libri *de capitis vulneribus* est in B. R. P. n. 6861.

In eum librum plurimi exstant commentarii, VIDI VIDII primo, in collectione, quam edidit PARIS. 1544. fol.

Idem commentarius cum HIPPOCRATICO opere prodiit Gallice a FRANCISCO le FEVRE versus PARIS. 1555. 8. cum titulo: *les trois premiers livres de Chirurgie*.

Seorsim Latinitate donatus, commentariis FRANCISCI VERTUNIANI illustratus prodiit PARIS. 1578. 8. Textum Græcum JOSEPHUS SCALIGER castigavit, suasque castigationes ipse explicavit.

G. FALLOPII *posthumus commentarius*. VENET. 1566. 4.

Brevis commentarius cum adnotationibus marginalibus CLAUDII PORRAL. LION 1580. 8. LEID. 1639. 12.

ANDREÆ DOERER αμφισβητησις ιατρικη περι των εν κεφαλη τρωματων Ἱπποκρατεος. BASIL. 1589. 4. Disp. Riv.

HIPPOLYTI PARMÆ *commentarius* VENET. 1608. 8.

Est etiam inter libellos utraque lingua cum notis a STEPHANO MANIALDO editos PARIS. 1619. 8. Textum HIPPOCRATIS passim emendat.

J. BAPTISTA CORTESI *tractatus de vulneribus capitis*. MESSAN. 1632. 4.

PETRI PAVII *succenturiatus anatomicus*, *s. commentarius in Hippocratem de vulneribus capitis*. LEID. 1616. 4.

BERNARDINI FALCINELLI *commentario al libro delle ferite del capo*. FIORENZA 1658. 12.

Gallice

Gallice etiam vertit, & commentarios adjecit FRANCISCUS DISSAUDEAU. ROUEN 1658. 12.

Belgice *H. van de wonden in t'hoofd door* P. HAZARDUS. ANTWERP. 1595. 8. AMSTERD. 1634. 8.

Porro HIPPOCRATES in *prorrheticorum* L. II. agit de capitis, cerebri & medullæ ſpinalis vulneribus, eorumque præſagiis, & de febre, quæ vulneri ſupervenit.

In aliis etiam minus tamen certo HIPPOCRATIS libris multa occurrunt huc pertinentia.

Sic in *praedictionibus Coacis* in L. II. habentur præſagia vulnerum capitis. In L. III. iterum, dum de capitis agit vulneribus, queritur de difficili adgnitione eorum, quæ circa ſuturas ſunt, deque rimarum maligna natura.

In *Epid.* II. iterum de capitis vulnere.

In *Epid.* IV. exempla funeſtorum capitis vulnerum.

In *Epid.* V. multa exempla vulnerum capitis, pleraque funeſta.

Inter codices B. R. Pariſ. eſt n. 2247, in quo fragmenta ſunt HIPPOCRATIS de officina medici, de capitis vulneribus &c. HALLER. Vide *pag.* 286.

CASSIUS FELIX de vulneribus capitis longum demum poſt tempus lethalibus: de occipitis læſione magis periculoſa; de paralyſi lateris ſiniſtri, quando in dextra parte meninx inciditur. HALLER. V. *pag.* 984.

A. C. CELSUS in L. VI. mala capitis habet. In L. VIII. cap. 2. Fiſſuram ad imum eradere diſſuadet. Venula in cerebro rupta, & ſanguinem fundens, periculo plena eſt. Membranam duram cerebri acri aceto debere adſpergi. HALLER. V. *pag.* 287.

CÆLIUS AURELIANUS membranam cerebri læſam plerumque, non tamen ſemper mortem inferre (a). HALLER. V. *pag.* 293.

HELIODORUS. Ejus locus de capitis vulneribus exſtat in NICETÆ collectione (b). In fiſſura partes cranii defractas nonnunquam ſibi relinquit, quas ſperat convalituras (c). HALLER. V. *pag.* 319.

GALENUS in *commentario* &c. V. *pag.* 706.

Idem in notis ad *aphoriſmos* vulnera cerebri majora vidit ſanata apud præceptorem PELOPEM. Ita HALLER.

Idem

(a) Ex ASCLEPIADE *Acut.* c. 1. (b) P. 91. (c) P. 96.

Idem *de compof. medicam. fecund. loc.* L. II. cap. 2. de fiffuris & contufionibus capitis. WALTHER. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS in *fynopfis* L. I. cap. 10. de ruptis. Cap. 16. de laxatis & contufis. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* II. *f.* 2. cap. 47. ad dolorem capitis ob plagam. In *tetrab.* IV. *f.* 3. cap. 13. emplaftra cephalica ad fracturas & vulnera capitis. WALTH. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS in L. I. cap. 6. agit etiam de dolore capitis ex ictu. WALTH. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 4. de dolore capitis ex plaga. In L. IV. cap. 29. & 30. de luxatis contufis. Cap. 31. de ruptione & vulfione capitis. WALTH. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. XV. Vulnera capitis. Ut contufa fanentur. Cranium denudatum ut fanaverit: fic alium hominem, cui fœtida in vulnere erat fanies, offe non rafo. Trepanum in carie frontis feliciter adhibitum. Qui cum nudatam haberet duram matrem, ex preffione apoplexiam paffus fit, eaque omiffa ad fe redierit. Alium nudata ex fracto cranio dura membrana convaluiffe; periiffe alium, quod fanies ad cerebrum manaret. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. morbos habet capitis. Ita HALLER. Modum terebrandi cranium cum trepano docet. Ita BERENGARIUS, V. *pag.* 295.

AVICENNA. Ejus *canonis* L. III. *fen.* I. *de ægritudinibus capitis a* J. QUINQUARBOREO *latine verfis & ad fidem codicis Hebraici correctus.* PARIS 1572. 8. HALLER. Modum etiam terebrandi cum inftrumento, quod vocat *trepanum & perforatorium non profundans*, docet. Ita BERENGARIUS. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS. V. *pag.* 1694.

BRUNUS in *Chirurgia* &c. pag. 114. &c. multos fe vidiffe fanatos, quibus dura cerebri membrana læfa fuerit, aliquos, quibus pia. Angulos cutis in cranii fracturis non debere amputari. Styptica utiliter duræ membranæ admota. HALLER. V. *pag.* 2.

THEODORICUS in *Chirurgia* &c. pag 115. de excifione in fractura cranii fufe agit: de foraminibus terebra repetito terebrandis, deinde conjungendis, ut os excidatur. Pag. 145. cellulam cerebri evacuatam fuiffe, quæ effet memoriæ, & vulneratum tamen convaluiffe, neque jacturam feciffe ejus facultatis: fanatos etiam, quibus rupta utraque meninx, & pars non exigua medullæ deleta fuiffet. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* &c. pag. 330. b. cui cerebrum enſe inciſum erat, cum paralyſis ſuperveniſſet, eum tamen vidit mortem effugiſſe. Sic alium evaſiſſe, cui a cerebri vulnere excrementa præter voluntatem decedebant. Pag. 327. b. ſagittam de cerebro eximi non debere, ſæpe enim naturam ſe ea liberaſſe. Ita HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *practicæ* &c. Tract. II. cap. 1. de cura percuſſionis capitis; de cura vulnerum capitis variorum. Ita WALTHER. Cum chirurgus LANFRANCI diſcipulus vulnus pericranii præpropere ad ſanationem perduxiſſet, ipſe convulſo ægro vulnus ad imam uſque novacula aperuit, & percuravit. Abſque trepano pleroſque ſe ægros ſervare, nec os ferro movere, niſi duram membranam fragmentum aliquod compugerit. Maximam a lapſu commotionem cum ſenſus motusque & vocis jactura ſanavit. Commotio cerebri curata. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de VARIGNANA in *ſecretorum* &c. Tract. I. ſerm. 3. cap. 2. de vulneribus capitis: betonicam contuſam valde laudat. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* Tract. III. doctr. 2. cap. 1. de vulnere capitis. WALTHER. Capitis vulnus cum jactura cerebri ſanavit. HALLER. V. *pag.* 297.

ROGERIUS de BARON, Pariſinus, alius a ROGERIO Salernitano (*pag.* 2.). Ejus ineditum codicem *de vulneribus capitis* in Bibl. Reg. Par. dicit reperiri PORTALIUS. Nuperior auctor cujus multa ſint ex CAULIACO. Ita HALLER.

PETRUS de la CERLATA in *operis chirurgici* pag. 35. b. ſagittam inter duo ſupercilia ad quatuor digitos ſubiviſſe, vulnusque facile a ſe curatum fuiſſe narrat. Pag. 61. b. ſuturam ſæpe ſe in capite adminiſtraſſe; cutem late detectam reconciliaſſe. HALLER. V. *pag.* 269.

JOHANNES de VIGO in *practicæ* L. III. Exempla maximæ commotionis cerebri, tandem lente curatæ, cum ſanguis de naribus effluxiſſet. Vulnus faciei curat ſutura incruenta, alterne ſibi reſpondentibus triangularibus emplaſtris facta.

Idem in *Chirurgia compendioſa* in L. de vulneribus pag. 2. &c. ſæpe ſe ob ſanguinem ſub cranio effuſum trepano cranium perforaſſe. De ſignis periculi. Malum portendere frigus, quod poſt diem ſeptimum acceſſerit, tum ſi granula ex oſſe die nono efflorescentia ſubſederint & evanuerint. In fracturis cranii ſuturam comprehendentem non in ſutura, ſed ad utrumque latus perforat. Cum os depreſſum eſſet & contuſum, totum exemit, conprehenſum trepano. Sanaſſe ſe, cui enſe cerebrum fuiſſet inciſum.

ſum. Periculum a capitis vulneribus diuturnum eſſe, ſeque vidiſſe cum optimis ægri rebus, ex cibi abuſu quadrageſimo die funeſtam apoplexiam ſuperveniſſe. Quadrageſimo demum die os ſquamam dejicere, & ſæpe neceſſe eſſe, cauterium admovere ut removeatur. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXANDER BENEDICTUS in *anatomia* &c. Græcum hominem ſagitta in temporum altero vulneratum quinto poſt anno ferrum per nares ediuiſſe. HALLER. V. *pag.* 1511.

JACOBUS BERENGARIUS, multo major medicus, quam MARIANO SANCTO æmulo placuit. Ejus tractatus *de fractura calvariæ ſ. cranii.* BONON. 1518. 4. VENET. 1535. 4. (LUGDUNI Batavor. 1629. 8.) LEID. 1715. 4. Liber experimentis utique dives. Reſonitum, ſ. partis oppoſitæ, neque a cauſa externa læſæ vitia a magna contuſione nata; etiam fracturam dari. Crania abſque ſuturis, quæ aliquoties noſter vidit. Nuces frangi, cum tamen cranii magna adeſſet fractura, neque iſtis vulgaribus ſignis fidem poſſe adhiberi: & in univerſum unico ſigno fidi non poſſe. Fuſe de commoto cerebro, de vaſis ſub cranio ruptis. A ſanie per cranii porros (vaſorum vias) intra cranium penetrante integrum neque fractum, ſe maxima vidiſſe ſymptomata. Parcam ſaniei copiam, quæ per fiſſuram ſubiverat, maxima feciſſe ſymptomata, quæ eraſa fiſſura & emiſſa ſanie ſublata fuerint. In homine non puero depreſſum ſe vidiſſe abſque fractura cranium. Depreſſum cranium admota terebra elevavit. Fracturas, fiſſuras, & depreſſiones nonnunquam abſque manus auxilio ſanari. Curavit, cui per errorem oſſeum fragmentum ſub ipſum vicinum os depreſſum duram membranam urgebat. LAURENTIO MEDICEO Urbini Duci os ſub os, ut ſolet loqui, depreſſum terebra cranio feliciter reſtituit. Duram membranam utique undique cranio adhærere; ſeparari tamen a ſanguine de rupta venula effuſo, ſeparatum ſiccari. Medicos male Chirurgiam dedignari, chirurgulos ad ægros ducere, & cæcum a cæco duci, cum priſci medici omnes Chirurgiam exercuerint. Multa cerebri vulnera curavit, profundum etiam a ferro factum, quatuor digitos longum, inque cerebrum demerſum, in quo cum ſanies reſediſſet, nata die ſexageſimo epilepſia; liberato ſaniei exitu; inmiſſa in ipſum cerebrum turunda, nervorum diſtentio conquievit, & æger ad ſanitatem rediit. Duram membranam corruptam ſæpe ſe ſolis medicamentis emendaſſe. Sæpe ad diem uſque vigeſimum nulla ſe ſymptomata offerre, & tum demum, etiam cum funeſto eventu erumpere, quæ ſint a ſanie in imis collecta. Malorum externorum capitis curatio, in quibus oleo roſato fere utitur. Si cauſa mali fortior fuerit, debere cranium uſque incidi, ut de ejus ſtatu conſtet. Terebinthinam, ut acrem, non valde probat. Ceratum humanum laudat, quod mumia ſubit. Magnam ſæpe jacturam cranii

fieri, ut decussum ense totum os frontis, quod resecare necesse fuerit; nudata dura matre systolen & diastolem conspicuam fuisse, & tamen cute sutura conjuncta malum sublatum. De curatione fracti cranii per potionem vinosam: vidisse se egregie successisse non probare tamen; sic neque eos, qui solis emplastris utantur, & plerumque certe manus auxilium requiri; sæpe etiam os removeri, etsi nonnunquam non sit necesse, quos faventes casus noster enumerat, propositis exemplis. Exponit quoties id sit necesse. Tota curatio & multum medicamentorum. Contra aquæ vitæ usum. Quibus in casibus continuo os removere oporteat; in quibus expectare liceat. Os non debere removeri, nisi dura membrana secesserit. Robustos homines præter omnem legem convalescere, ut ex fissura, quam nolebat eradi, juvenis, cujus os natura denique expulit; alios cum veneri cibisque indulgerent. Et in temporibus trepanum admovendum, & in suturis, si necessitas audaciam requisierit. In posteriori parte os se in eodem LAURENTIO MEDICEO feliciter removisse. Denuo de oleo rosato ad duram matrem, non semper t men adhibendo, ut omnino noster MARIANI calumniam non meruerit. In ulceribus siphone aptos humores debere injici. Instrumenta (cum iconibus) Laudat trepanum aculeo armatum, cum manubrio, tum terebellam manu agitatam αβαπτιςων, conicam, cum laminis elevatis, non spiralibus. Elevatorium nostri simile. Chirurgum debere pro casuum varietate propria instrumenta invenire. In fissura capillari non debere symptomata exspectari, sed continuo terebram adhiberi, secus in penetrante rima. Internæ laminæ cranii fracturam, dum externa integra est, eo ævo proprio nomine *marusin* vocabant. In dura matre incidenda meticulosus erat. Arabes plerumque legebat, inter eos HALY filium ABBAS. Ita HALLER. V. *pag.* 1519.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS. Ejus *super textu* AVICENNÆ *de calvariæ curatione dilucida interpretatio.* ROMÆ 1526. 4. min. Cum. aliis opusculis VENET. 1543. 4. & 1647. 4. Contra illiteratos chirurgos. AVICENNAM vulnera capitis fere siccantibus medicamentis curasse, alios emollientibus, se media incedere via. Male magistrum suum JOHANNEM de VIGO contusum caput oleis anodynis frigidisque pulueribus curasse, deinde incisum setaceo trajecisse, quod turundam traheret; se vero, cum ægrum præ dolore videret disperire, meliorem indicasse curandi modum. Non debere absque necessitate cutem incidi, & os detegi. JACOBUM BERENGARIUM oleo abuti, quem virum noster ubique persequitur. Passim in terebrando cranio duram membranam lædi, quæ cranium undique contingat. Eam ab oleo omphacino corrumpi. Foramen a terebra factum e vidisse undique subnato osse clausum fuisse. In corpore infirmo vulnus non temere dilatandum esse. Vulnera temporum sæpe funesta esse, ob nervos

vos læsos. Quæ symptomata compressam duram matrem sequuntur, ea laxata evanescere. Digitale sibi tribuit, in quo terebra moveatur, quæ cranium perforat. Fragmenta ossis depacta non debere vi & forcipibus evelli, sed medicaminum usu solvi: sed neque malleis utendum. Plumaceola non debere super ossis superficiem eminere, ne dura mater comprimatur. Morosus opusculum, & quasi *patrui*, plenum præterea astronomica vanitate. Ita HALLER. V. *pag.* 271.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS in *prælectionibus chirurgicis de vulneribus* cap. 6. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag* 272.

JOH. MANARDUS in *epistolarum* &c. L. VI. *epist.* I. de vulnere cerebri, quod negat esse lethale. HALLER. V. *pag.* 421.

NICOLAUS MASSA in *isagoge anatomica* &c. etiam de paralysi lateris oppositi frequente in cerebri malis. Nunquam, nisi vitio, duram membranam a cranio semotam esse.

Idem in *epistolarum* &c. L. II. *epist.* II. multa exempla vulnerum cerebri sanatorum, cum aliquid de pulpa periisset. Ex retenta sanie epilepsia, sublata cannula inmissa exitu saniei liberata. Diuturnum ulcus cerebri sanatum denique injecto vini spiritu. HALLER. V. *pag.* 273.

HIERONYM. CARDANUS in L. *de causis & signis* &c. pag. 128. vulnus cerebri. WALTHER.

Idem in *contradicentium medicorum* L. II. PARIS. 1565. 8. &c. in tract. I. n. 5. exempla aliqua cerebri vulnerati absque funesto eventu.

Idem in *commentariis ad aphorismos Hippocratis* PATAV. 1653. 4. Qui de cerebro partem æqualem ovo amiserint, superstes per tres annos, sed stupidus. BONONIÆ omnes interire, quibus caput sit vulneratum. HALLER. V. *pag.* 374.

JOH. FERNELIUS in *Pathologiæ* L. VII. atrocissimum a læsa meninge dolorem sequi docet, qui nullus est: cerebrum tantum in plenilunio calvariam replere. Symptomata tamen non prætervidit, quæ in calvariæ læsionibus sero superveniunt.

Idem *de abditis morb. caussis* &c. etiam apoplexiam & sanguinem effusum describit. Ita HALLER. V. *pag.* 27?. & 1095.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. VI. cap. 2. de vulneribus capitis cognoscendis & curandis. WALTH. V. *pag* 375.

J. PHIL. ab INGRASSIA. Ejus *jatrapologiæ* &c. adjecta est *quæstio utrum in capitis vulneribus, phrenitide atque etiam pleuritide, exsolvens nuncupatum, an leniens duntaxat congruens sit.* Respondet, in vulnere capitis alvum posse pilulis cochiis duci. Ita si febris mitis fuerit; si valida,

pru-

prudenter alvum movendam. Si meninges inflammatæ fuerint, adhuc cautius purgandum, & moderatis lenitivis. Diligenter veteres legerat. HALLER. V. *pag.* 6.

AMBROSIUS PARÆUS in *maniere de traiter les playes* &c. Sanatum vulnus cum jactura cerebri. Fractura, in qua interior calvæ lamina fracta, exterior integra mansit, feliciter incisa dura mater, ut puri exitus pararetur. Sanatus lanceæ ictus, qui ducem GUISIUM (ideo dictum *le balafré*) sub oculo percusserat, ut sub aure alterius lateris exiret.

Ejus *methode curative des playes & fractures de la tête humaine, avec les portraits des instrumens necessaires pour la curation d'icelles.* PARIS 1561. 8. Non habuit HALLERUS hanc editionem, dicit tamen respondere in *collectione operum* partem libri IX. A leone impressa vulnera venenata fuisse, a se tamen incisione repetita, sanguisugis denique lente sanata. Cranium ne vino quidem tangendum. Olei ferventis usum rejicit. Terebratio: terebra simplex *trephine*: tum manubriata altera cum cylindrica corona simplici, absque laminis: stylo armata & inermis. Cunei ad excindendum cranium, nunc quidem obsoleti. Cavendum a vulnere sinus frontalis. Musculum temporalem ad HIPPOCRATIS modum vetuit incidi, & trepanum admovet, in temporum contuso vulnere, atque ossea fragmenta exemta fuisse felici eventu in gravissimo casu. Sanatum fuisse miratur, cui cranio læso, vermes supra duram membranam repebant. Eam duram membranam jubet dissecare, si sanguinem aut pus sub ea conspexeris. Acria medicamenta ab ea meninge facile ferri. In cerebro non raro abscessus gigni.

Idem in *collectione operum* L. IX. se decimo septimo etiam die feliciter esse trepano usum. Aposceparnismo detruncata ossea squama, vix hærens, tamen reconciliata. Pro resonitu exemplum sanguinis in alterum latus effusi, detecti die vigesimo primo. Sic integra etiam manente lamina exteriori frangitur subinde interior. Ex commotione & sanguine supra duram membranam effuso HENRICUS II. interiit, omnibus integris. Sæpe convulsio fit in latere alterno. Vehementissima contusio repetita venæ sectione superata. Trepanum, quam BERENGARII rudius, cylindricum, absque laminis. Suturas vitat, duram membranam incidit. Vulnera tunicæ adnatæ aromaticis fomentis oportet sanare. HALLER. V. *pag.* 301.

PAULUS JULIARIUS. Ejus *de curatione vulnerum capitis libellus.* VENET. 1549. 12. VERON. 1581. 4. Trepanum tunc solum permittere, quando sanguis aut pus sub calvaria effunditur. Cavere jubet ab aëris ad cerebrum & ad duram membranam accessu. HALLER.

AMA-

Amatus Lusitanus in *curationum* &c. *centuria* I. calvariam depressam cucurbitula cum multa flamma evocavit. In *cent.* II. in occipitis fractura super lamdoideam suturam, nihil veritus contraria præcepta veterum, noster cranium perforavit. Vulnus ense in cerebrum penetrante inflictum curatum. In *cent.* IV. Incisa, ut videtur, calvaria, ut tamen vulnus ad meninges non pertingeret. Os erosum oleo rosaceo cum ovo imposito, sanitas restituta. In *cent.* VI. Integer tractatus de capitis vulneribus. Ad terebrandam calvariam modiolum rejicit; præfert terebram manubriatam cum clavo turbinato, frequentibus scabris foraminibus compuncto. Ossis fracti undique exeuntibus partibus, insula ossea in medio libera mansit, quæ confirmata est & convaluit. Post exemta fragmenta rigor die septimo sæpe rediens, & tamen secedentibus ossiculis denique plena sanatio. Cerebri particulæ amissæ; felix eventus. In *cent.* VII. A variis cranii injuriis aut memoria amissa, aut unius oculi visus, aut utriusque. Haller. V. *pag.* 314.

Bartholomæus Maggius. V. *pag.* 1699.

Christoph. a Vega in *commentariis* &c. debere duram membranam aperiri, ut ulcus mundari possit. Haller. V. *pag.* 1700.

G. vel J. Chretien edidit Hippocr. *des fractures de la tête.* Rheims 1553. 8. Haller.

Joh. Langius in *epistolarum* &c. L. I. Cranium cum ex gravi lapsu fractum esset, convulsusque æger, ipse vulnus incidit. Haller. V. *pag.* 320.

Franciscus Valeriola in *observat. medicinal.* L. III. *obs.* 1. & 8. Vulnus capitis lethale. In L. V. *obs.* 9. capitis vulnus cum fractura cranii ad duram usque matrem. *Obs.* 17. 19. 29. juvenis cui caput vulneratum extra tumultu nimio mortuus. *Obs.* 21. virgo parvo capitis vulnere neglecto moritur. Walth. V. *pag.* 767.

Idem in *exercitat.* L. III. Ictus funestus in caput acceptus, cum cranium integrum esset. A globi plumbei vulnere in cerebro accepto, cæcitas & surditas. Cranii gravissimum vulnus absque symptomate curatum.

Idem in *locis medicinal.* in *appendice ad loca communia.* Ab ictu tertio demum die apparentibus symptomatibus maxima puris copia intra cranium reperta. Haller. V. *pag.* 273.

Idem in *enarrationum* &c. L. II. de vulnere capitis. Haller. V. *pag.* 597.

Les

Les anciens & renommés auteurs &c. V. *pag.* 1673.

ALEXIUS PEDEMONTANUS *de ſecretis* L. I. pag 32. ad percuſſionem & vulnus capitis. WALTH. V. *pag.* 1013.

REALDUS COLUMBUS in L. XV. *de re anatomica.* . . Os temporum fractum ſanatum. HALLER.

LEONHARDUS BOTALLUS *de curandis vulneribus* &c. cap. 16. de ratione vulnerum capitis. WALTH. V. *pag.* 1701.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. obſervat.* L. II. pag. 90. (d) de vulneratione membranarum cerebri. WALTH. V. *pag.* 425.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchirid. chirurg.* L. II. cap. 14. de capitis vulneribus. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS CRASSUS. Ejus *de calvariæ curatione.* VENET. 1560. 8. HALLER.

GABRIEL FALLOPIUS *de vulneribus in genere* &c. Magnam portionem cerebri ad ſex uncias amiſſam fuiſſe absque malo: in alia os confractum & amiſſa cerebri particula. Utique labia vulneris in capite conglutinari. Frequenter calvariam contundi, etiam deprimi cute integra. Calamitatem vidit, ut ictu accepto in dextrum latus, abſceſſus in ſiniſtro eſſet, neque tamen admittit, ab ictu alienæ partis os vere læſum eſſe. Ab alapa os temporum depreſſum. Serotina ſymptomata, cum ipſa etiam quadrageſimo die a capitis vulnere ſuperveniant. Supra ſuturam vulnus non debere dilatari. Non debere oſſa confracta facile avelli, dum carnibus adhæreſcunt. Pro oleo roſaceo in vulneribus duram membranam nudantibus. Absque dolore eam meningem incidi, etſi ſenſu ſit acutiſſimo. Fungos cerebri non vult reſecari. A percuſſo capite æger obmuteſcens, pure per nares & palatum exeunte liberatus eſt. Pueros, quibus calvaria depreſſa eſſet, plurimos ſanavit, cute non inciſa.

Ejus *commentarius in* HIPP. *de vulneribus capitis.* VENET. 1566. 4. Fiſſuras ſanavit die quadrageſimo inciſis carnibus: oſſe, ut vocat, fracto, corpore hominis inverſo. Laminam calvæ internam fiſſam vidit, cum externa integra eſſet. Ut fiat per continuitatem oſſis calamitas ſive abſceſſus in parte oppoſita percuſſæ. Male ſe, etſi feliciter, medicatum eſſe, cum oſſis fragmentum reſectum avulſiſſet, ut videtur, obſcurus enim eſt locus. Muſculum temporalem vetat diſſecare: vult etiam ſede ſuturæ in terebrando abſtineri. Quæ cauſæ ſint oſſis aperiendi. Inſtrumentum ad eam adminiſtrationem. Abſceſſum duræ membranæ eſſe aperiendum. Ab amiſſa parte cerebri ſanari nonnullos, alios mentis uſum amittere. HALLER. V. *pag.* 1702.

FELIX

(d) Edit FRANCOF. 1643. 4.

FELIX WURZ in *practica der Wundarzney* &c. L. I. cap. 6. 7. 8. de capitis vulneribus. Ita WALTHER. In L. II. cerebro nihil debere imponi: fragmenta offium non debere evelli, nifi undique mobilia fint. Ut magnum apofceparnifmon fanaverit. Nullum in vulneribus capitis oleum, neque unguentum adhibendum. HALLER V. *pag.* 8.

PIERRE HAZARD. Ejus *Hippocrates van de Wonden des Hoofds.* AMSTERDAM 1634. 8. (Confer *pag.* 1770.) Antiquus liber quo narratur de vulnere capiti anno 1528. inflicto, de quo fubinde cerebrum pullulavit, æger centefimo die interiit. HALLER. V. *pag.* 9.

MARCELL. DONATUS *de medica hiftoria* &c. L. II. cæcitas ex vulnere occipitis fubita. In L. V. vulnera cerebri præter fidem fanata. Trepanum & cranii fructura. HALLER. V. *pag.* 578.

LEONARDO FIORAVANTI in *Chirurgia* &c. L. I. vulnera capitis continuo adftringit (ferra), ne aër fubeat, affundit fuam quintam effentiam, fuum balfamum, fuum pulverem, odorem etiam balfami naribus fupponit, ita graviffima mala fanat. In AFRICA, ficca regione, capitis: vulnera periculofa effe, fic MESSANÆ, in urbe pariter ficca; PANORMI in humido folo, facile fanari, fic ROMAE. Tunc herbas dicit vulnerarias, conjunctas oleo. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia univerfal* L. II. PANORMI, in aëre humido, vulnera capitis facile fanari, contra MESSANÆ. Longa hiftoria vulneris capitis, quo infelix CAROLUS PHILIPPI filius fere exftinctus eft, & exemta cranii particula fero convaluit. HALLER. V. *pag.* 9.

VOLCHER COITER in *obfervationibus* &c. in brutorum animalium cerebris incidendis, experimenta fecit, partem magnam exemit, nulla principali facultate læfa, ut etiam aves absque cerebro vivant. Recte monet, & exemplo proprio vincit, plus effe periculi in capitis vulneribus, in quibus dura membrana cerebri integra manfit. Eam, quoties humor fubtus effufus eft, animofe fuadet incidere. Ex vulnere cerebrum folere pullulare. Non debere pro defperatis deferi, quibus fungi de cerebro efflorefcunt. Vulnus fanavit, quod ad ventriculos ufque cerebri penetraverat, tamen ut æger mentis integritatem non recuperaverit. Graviffimi cerebri vulneris a bombarda inflicti exemplum in principe, quem COITERUS, præter omnem opinionem, amiffa cerebri particula fervavit. HALLER. V. *pag.* 10.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia* &c. Occipite percuffo cum fævis accidentibus falutarem fuiffe fanguinis per nares fluxum. Oleum rofaceum in cranii fracturis non nocuiffe. Vulnera cerebri & membranarum fæpius fe fanaffe. Cum os fincipitis & temporum fractum effet, folum

perforavit os ſincipitis, felici eventu. In temporibus muſculum incidit, & ſupra ſuturas terebram admovit, absque malo. Trepana depingit, & alata & abſque alis. HALLER V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curand. vuln. ratione.* Maximum vulnus capitis, late deſtructis oſſibus, balſamo adhibito ſanavit: renata duriſſima caro duram membranam operuit. Cerebri etiam cum jactura facta eſſet, & convulſio adeſſet lateris dextri, ſiniſtri paralyſis, ægrotum fato eripuit. HALLER. V. *pag.* 1704.

ANDREAS ALCAZAR in *Chirurgia* &c. Vulnera etiam capitis.

Ejus *de vulneribus capitis* . . . . . 1582. fol. HALLER. V. *pag.* 10.

HORATIUS AUGENIUS in *epiſtol. med.* L. IX. *epiſt.* 2. de vulnere capitis. WALTH. V. *pag.* 427.

JOSEPH. du CHESNE in *ſclopetario* &c. cap. 1. de vulneribus capitis cum fractura oſſium. WALTHER. V. *pag.* 1705.

MATTHIAS NARVATIVS. V. *pag.* 10.

DOMINICUS LEONVS in *artis medendi* &c. Sect. I. L. I. cap. 2. de capitis vulneribus. Cap. 21. de dolore capitis ex percuſſione. WALTH. V. *pag.* 378.

BARTH. PERDULCIS & TH. SCOURION *E calidum vulneribus capitis amicum.* PARIS 1577. 4. HALLER.

FRANCISCUS VERTUNIANUS edidit HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis* PARIS. 1578. 8. addito Græco textu, cum *ejusdem ſuarum caſtigationum explicatione* PARIS. 1578. 8. Cæterum VERTUNIANUS aliquas etiam ſuas habet annotationes: duram meningem ad pus emittendum ſuadet incidere. HALLER.

J. JUSTUS SCALIGER ſub nomine NICOLAI VINCENTII Pictavienſis animadvertit in *epiſtola ad dictata* J. MARTINI in L. HIPPOCRATIS *de vulneribus capitis.* Reſpondet J. MARTINUS in *reſponſ. ad* JOH. SCALIGERI *epiſtolam.* PARIS. 1578. 8. HALLER.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS, Bononienſis, BARTHOLOMÆI MAGGII avunculi ſui diſcipulus, celebris anatomicus. Ejus *in* HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis brevis commentarius.* LUGDUN. 1579. 8. LEID. 1639. 12. in qua editione CLAUDII PORRALTI adnotationes marginales acceſſerunt, qui has ſui præceptoris prælectiones edidit. Commentarius fere paraphraſticus eſt. Cauſas enumerat, quare vulnera capitis funeſtum ſortiantur eventum. Adjecit ARANTIUS prætermiſſa ab HIPPOCRATE de contuſis puerorum capitibus. Non facile debere puerorum contuſa capita aperiri, cataplaſmatibus enim farinoſis ea obſequi. HALLER.

J. Udalr. Rumler in *obſervationibus* &c. Vulnus capitis fero funeſtum, ſanguine ſub cranio effuſo. Florentiæ omnes perire, quibus caput læſum fuerit. Accuſat nimis ſtrictam victus rationem. Haller. V. *pag.* 338.

German. Courtin in *leçons anatomiques* &c. L. X. de vulneribus capitis. Haller. V. *pag.* 11.

Rembert. Dodonæus in *medicinal. obſervat.* &c. *cap.* 2. de vulnere capitis. Cap. 3. de cerebro punctim læſo. Ita Walth. Adnotationes de cerebri concuſſione funeſta, de effuſo intus ſub calvaria ſanguine. . Ita Haller.

Idem in *exempl. med.* &c. Os petroſum fiſſum. Magna ſymptomata cum ſola cutis capitis læſa eſſet. Sopor funeſtus ex punctorio cerebri vulnere. Haller. V. *pag.* 506.

Justus Ortloph. Maroldus in *practica medica* &c. pag. 10. ad contuſionem capitis. Walth. V. *pag.* 379.

Philipp. Hardouin de S. Jacques & Jacob. Herault *ergo inter capitis τρωματα, βρεγματος periculoſa.* Paris 1581. 4. Haller.

J. Baptista Carcanus, medicus Mediolanenſis, Profeſſor Ticinenſis. Ejus *de vulneribus capitis* liber abſolutiſſimus. Mediolan. 1583. 4. Fallopii diſcipulus, nimis meticuloſi, vir inſignis, & in anatome, uti eſt notiſſimus, & in chirurgicis, cui Vesalii munus ſit oblatum. In pauperibus artem ſe potiſſimum dicit exercuiſſe, ipſe pauper. Quingentos milites ſe Mediolani curaſſe. Verboſior paulo. De vulneribus primum ſuperficiei capitis. Medicamenta emollientia rejicit, niſi quando pus jam generatum eſt, digeſtiva parce adhibet, & omittit, quamprimum ſigna adſunt digeſtionis. Muſculum temporalem audacter incidit, neque convulſionem metuit, quoties os ea ſede fractum eſt. In ſtlopetariis vulneribus Maggii conſilia laudat. Fiſſuras callo repleri contra Celsum negat. Sectiones cutis Fallopianas cum punctis rejicit. Galenum in curandis ægrotis potius nimis felicem fuiſſe. Hiſtoriæ curatorum vulnerum. Cutis incidenda, quando mollis eſt, aut a pericranio receſſit, tum quando ſanguis ſub cute effuſus in hepar quaſi abiit. Fracturis ceratum barbarum ſalutare eſſe. Os ſe vidiſſe repoſitum, cuti reconciliatum fuiſſe. Labella cutis non reſecanda. A ſola denudatione os non abſcedere. A carie calvaria illæſa, cute & dura membrana deſtructa, ſanguinem poſſe & lente ſub calvaria colligi, & ſubito ex magno vaſe effundi. In malignis, aquæ forti & præcipitato argento vivo multum fidit. In L. II. de calvariæ raſione & oenelæo, quod non probat. Simul & ſemel radendum, neque repetendam raſionem, cum vehementer inflammet. Rimas non valde vult eradi, neque perforationem probat,

nifi os depreffum fuerit. Blandæ curationis fe felices vidiffe eventus. Trepani foramen non fatis firmo offe repleri. Contufiones gravia mala facere, quæ funeftum exitum fortiantur, etiamfi calvariam perforaveris. Piæ, potius quam duræ, meningis vafa rumpi, fanguinem effufum fluidum effe. Periculofe cranium terebrari, neque eam adminiftrationem ægrum in gravi cafu fervare. Calamitatem non fieri, nifi futuris obfoletis. Unicam rimam non totam debere eradi, etfi longiffima fuerit, & potius bis trepanum admovendum, partem utrinque foramini mediam exfcindendam. Hæmorrhagiam a vafis fub calvaria ruptis negat fieri. Trepanum non valde probat, nequidem fi fanies fub calvaria effufa fuerit. Elevatum feliciter os, quod depreffum fuerit, multis exemplis confirmat. In L. III. de perforatione, ejus inftrumentis, idoneo tempore. Perforandum in parte fracturæ profundiffima, contra GALENUM, five craffum os fuerit, five tenue. Fungos non metuit. Prius perforandum, quam magna fe offerant fymptomata: periculo plena effe, quæ fero adparent. Cuneolos ligneos in fiffuras intrudit, ut faniei libertatem faciat effluendi. Non valde credit, gravia illa vulnera cerebri ab aliis fanata effe, fibi certe non contigiffe adeo effe felicem. Putes utique chirurgis virum fe adcenfere & diftinguere a phyficis. Hyeme vulnera capitis minus effe gravia. Qui nimis fervido oleo rofaceo ægrum fuum occiderit. Poft funeftorum fymptomatum adventum fruftra calvam perforari. Malleo fe raro uti, tum lenticulari inftrumento. Siccantia debere ad os adhiberi. Fere perire, quibus dura membrana denigrata fit. Contra betonicæ vires. Se feliciter ufum ceruffa. Ad finciput adplicato ab imperito medico cauterio, mors. HALLER.

PETRUS MARTYR TRONI, quem CARCANUS magni faciebat. Ejus *de ulceribus & vulneribus capitis libri* IV. TICIN. 1584. 4. HALLER.

JOH. HEURNIUS. Ejus *de morbis qui fingulis partibus capitis humani incidere confueverunt.* LEID. 1594. 4. 1609. 4. HALLER. V. *pag.* 380.

JACQUES GUILLEMEAU. V. *pag.* 11.

ANDREAS DOERER. V. *pag.* 12.

JOH. CRATO in *confil. med.* L. VII. *conf.* 55. in ictu capitis.

Idem in *fingular. obfervat. med.* obf. 29. de ictu ex lapide in capite. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER. a FONSECA in *confultationum* &c. T. I. *conf.* 79. de vulnere capitis fimplici fine læfione pericranii. *Conf.* 80. de vulnere capitis cum læfione cranii. Aliqua medicamenta vulneraria præftantia fuife defcripta. WALTH. V. *pag.* 381.

PE-

Petrus Forestus in *observationibus chirurgicis* Vulnera etiam capitis.

Idem in *observationibus*, quæ ab anno 1589. Leidæ prodierunt, in L. VIII. mala etiam capitis. In L. IX. interna capitis mala ex causa externa nata, ut caries ex fractura calvariæ; paralysis ex ictu teli, non læsa calva, felix exemplum. Haller. V. *pag.* 381.

J. Petrus Passerus, Bergomas, Gabrielis Cunei discipulus. Ejus *de caussis mortis in vulneribus capitis & de recta eorum curatione*. Bergomi 1590. 4. Nuper caput læsos Bergomi plerumque interire, etiam ex non magno malo, casu aliquos & ab aliena medicatione, ut a violento medicamento clanculum adhibito. Purgantia vehementiora nocere. Aërem patriæ suæ tenuem esse. Non frequentes esse, qui perite sciant calvariam aut deradere, aut perterebrare. Ab incidente instrumento non læsa dura membrana, & tamen sub ea effusus sanguis. Ex gravi lapsu pulsus cordis perpetuum silentium. Caries ossis, cum tegumenta læsa non essent, a lignei rami ictu, sero intellecto malo ex supervenientibus symptomatibus: pus effusum funesto eventu. Os collisum deradendum, quoad naturalis color appareat. Trepano omnino prius utendum, quam symptomata se offerant. Sanati aliqui, quibus dura cerebri membrana computruerit. Serius licet, osse ad diploen eraso puri facta via, & salus. Contra coronata trepana: non posse fieri, quin asperum os relinquatur. Necessitas radendi, quando solo osse corrupto tamen mors supervenit, eraso vero osse sanitas restituitur. Minime male scriptus liber, neque imperite. Ita Haller.

Eustach. Rudius in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 18. 19. de vulneribus capitis. Walth. V. *pag.* 382.

Hieronym. Fabricius in *Chirurgie* &c. L. II. cap. 13. de vulneribus capitis. Cap. 20. de vulnere membranæ cerebri, & ipsius cerebri. Ita Walther. Calamitatem se vidisse, fissamque calvariam, quam partem æger adliserat. Vulnerato pericranio os radendum. Ita Haller. V. *pag.* 302.

Guilielm. Fabricius in *observat. chirurg. centuria* I. Commotio cerebri funesta, cum nihil extus læsum videretur. Sanati, qui partem cerebri amiserant. Putrida dura cerebri membrana cum vermibus, æger tamen sanatus. Mortes capite læsorum ex ira, ex venere. Ex lapsu, cum malum leve videretur, mors, sanguine sub calvaria collecto. In *cent.* II. Globulus plumbeus sex mensibus in cerebro retentus absque malo. Depressi cranii pluscula exempla & elevati, vecte longo, qualem nuper etiam delineaverunt; & cucurbitula, & glutinoso emplastro. Cephalæa vulnere in suturarum conjunctione accepto sublata.

Ni-

Nimis incisionem temporalis musculi metuit. In *cent.* III. Ab ictu lapidis calvaria nihil passa, alterius oculi usus amissus & diuturno multorum annorum mala. A depresso cranio ingeniosi pueri stupiditas. In *cent.* IV. DANIEL NABOROWSKI de milite sub oculo hasta trajecto, ut ferramentum cassidi adhæreret, tamen servato. JOHANNIS de BURGO cranii secundo mense a percussione capitis felix terebratio. HILDANUS per exempla docet, serius aliquando bono cum effectu trepanum admoveri. In *cent.* V. Iterum cæcitas ex cerebri commotione cranio non læso: alia commotio post aliquot menses funesta. Fracturam calvariæ enormem cum depressione ab equi ictu noster feliciter restituit. Sic vulnus cum cerebri parte deleta LUDOVICUS SCHMIDT. Ita HALLER. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATVS in *instit. chir.* L. I. tract. 2. *instit.* 8. de capitis contusione & vulnere. WALTH. V. *pag.* 383.

NICOL. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canon. & consultat.* L. VIII. pag. 555. &c. vulnera capitis & fractura. Ita WALTHER. Fractura calvariæ & fragmentum osseum in piam meningem depactum. Incisa dura membrana, ut puri exitus pateret, felici eventu. Cum in alio casu post terebræ usum eadem meninx nigresceret, tamen se passa est reconciliari. Iterum dilatato calvariæ aditu, ut ea meninx se posset mundare, gravissimum a dissiliente sclopo inflictum vulnus curatum. Ita HALLER. V. *pag.* 14.

PETR. PALMIER & MARTIN. AKAKIA. *ergo a capitis τρωματι oppositæ partis convulsio.* PARIS 1597. 4. HALLER.

JOH. SCHENK in *observation. med. de capite humano obs.* 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 30. 31. 32. 34. 66. varia capitis & cerebri vulnera. WALTH. V. *pag.* 16.

IOSEPHUS FENTON. V. *pag.* 1711.

BARTHOL. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Vulnus sclopetarium, cerebri particula amissa, paralysis lateris adfecti, quæ omnia mala se passa sunt superari. Fractura cranii nudata integra dura membrana, amissus inde rationis usus post annos restitutus. Mirificum vulnus sclopetarium, quo per labium superius perforatum bregma, sanatum. Vulnus cerebri cum ferramento impacto sanatum. HALLER. V. *pag.* 275.

FELIX PLATERUS in tract. II. *de doloribus* cap. 17. de capitis vulneribus. WALTH. V. *pag.* 385.

JOH. BRABO CHAMISSO. V. *pag.* 16.

J. KEGLER. Ejus *τα χειρȣργȣμενα περι τρωματων, s. summa de capitis vulneribus.* LIPS. 1606. 4. HALLER.

PETR.

Petr. Matth. Rossius in *consultationibus* &c. Os fractum, inque duram cerebri membranam depressum evulsit, ægrum sanavit. Gravissimam cerebri commotionem feliciter discussit. De capitis vulneribus varia, deque trepano: & in magnis malis felix medicatio. Haller. V. *pag.* 322.

Petr. Pigraus in *epitome* &c. A pressione temporis valida maxima symptomata, sopor etiam & hemiplegia: & tamen sensim pene sponte malum sanatum, præter superstitem brachii paralysim. In mortuis ex capitis læsionibus fere in jecore abscessum esse. Et ex parvis malis ægrotos perire, & ex maximis convalescere, ut in amplissima calvariæ fractura cum paralysi universi corporis conjuncta. Haller. V. *pag.* 17.

Sebast. Cortilio *de chirurg. institut.* L. II. cap. 8. 9. 10. de vulneribus capitis. Cap. 12. de cerebro læso. Walther. V. *pag.* 17.

Henr. Smetius in *miscellaneorum* &c. L. IV. Paralysis dextri brachii cum capitis pars sinistra percussa fuisset. Vulnerum capitis funestorum pluscula exempla, etiam cum calvaria non esset violata. Ab ictu pus sub dura membrana cerebri, cum calvaria integra effusum, eventu funesto, mente nihil passa. Haller. V. *pag.* 436.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* L. I. cap. 22. de vulneribus capitis. Cap. 24. de vulneribus cerebri. Walther. V. *pag.* 17.

Petr. van der Stylle in *chirurgisches Handbuch.* Parte IV. cap. 11. de vulneribus capitis. Walth. V. *pag.* 555.

François Dissaudeau. Ejus *commentaire sur* Hippocrate *des playes de tête.* Saumur 1612. 12. Rouen 1658. 12. Haller.

Gregor. Horst in *observat. medicinal.* Vulnus cerebri cum paralysi ejusdem lateris & alterni lateris convulsione.

Idem in *observ. med. singul. libr. quatuor poster.* Vulnera cerebri cum integris mentis muniis.

Idem in *complem. ad librum II. consult.* &c. Vulnus per orbitam inflictum cuspide ferrea ad os cuneiforme hærente, tamen curatum; sic sagitta Turcica per palatum trajecta. Haller. V. *pag.* 276.

J. B. Cortesius. Ejus *tractatus de vulneribus capitis.* Messanæ 1632. 4. Adjecti tractatuli de contusione calvariæ in pueris & de hidrocephalo. Commentarius est in Hippocratem de vulneribus capitis cum interpretatione latina. Græca vitiosa sunt. Trepanum passim feliciter a Tagliacotio admotum. Trepanum in suturis admittit. Instru-

Inſtrumenta fere ex PARÆO. Nocere lanea involucra. In pueris ſectione abſtinet. HALLER. V. *pag.* 17.

LUDOVICUS SEPTALIUS in *animadverſ. & curat. libris duobus* Patav. 1630. 8. &c. Duo exempla ſymptomatum ſero & poſt menſem ſubnatorum, cum pus ſub calvaria eſſet, & per ejus poros erumperet, tandemque enorme fragmentum abſcederet, felici tamen eventu. HALLER. V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER. in *operum chirurg.* L. II. cap. 16. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 1676.

PETRUS POTERIUS in *inſign. curat. centuria.* II. cap. 6. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 387.

PETR. PAAUW. in *primit. anatom.* &c. ſinuum frontalium vulnera non coaleſcere. Convaluiſſe absque ſymptomate, cui temporum muſculus laceratus eſſet & os colliſum.

Ejus *ſubcenturiatus anatomicus continens commentaria in* HIPPOCRATEM *de vulneribus: additæ in aliquot capita* C. CELSI *explicationes* LEID. 1616. 4. Proemium libri HIPPOCRATICI ſpurium eſſe. Præter commentarium paraphraſticum adnotationes intercedunt propriæ. Fiſſuram neglectam, cum cutis coaluiſſet cranium infeciſſe, & duram meningem, ſubitamque longo poſt tempore necem intuliſſe. A levi depreſſione corrupta calvaria & infecta funeſto eventu meninx. De apechemate: a lapſu interna tabula fracta depreſſa, cum externa integra eſſet. Terebra & reliquum inſtrumentum ad fractam calvariam. Periculoſum eſſe rectum in calvam glandis ex ſclopo emiſſæ ictum, non ita amplam diacopen. Frequentius a faſciis ſtrictioribus neque ſolutis, gangrænæ. Iterum temporum os absque malo diffractum: & muſculum ſecundum ductum fibrarum absque metu incidi. A lamina oſſea corrupta & ſeceſſura curatio protrahitur, carnesque malæ notæ ſuccreſcunt. HALLER. V. *pag.* 1337.

CÆSAR MAGATUS *de rara medicatione* &c. L. II. contuſiones calvariæ vehementer metuit, quæ gangrænas pariant. Rimam non penetrantem totam debere deradi, non ita ſi penetraverit. Moriuntur, quibus ſeptima die os decolor eſt, pueri tamen minus. Ante quartum diem faſciæ non removendæ. Oſſe integro a lapſu delirium, ſenſus amiſſus. Corpora peregrina non ante ſuppurationem removenda. Oſſa negat interius conſolidari cum callus extus tantum adhæreſcat. Aliqua exempla depreſſi absque ſymptomate cranii, etiam in adulto. Contuſiones cranii periculo plenæ, ob gangrænas. Os denudatum etiam absque exfoliatione ſanari. Serotinæ febres valde funeſtæ. Magna portio cranii fracta vacationem facit trepani. HALLER. V. *pag.* 1713.

GULI.

GUIL. BALLONIUS in *epidem. & ephemerid.* L. II. pag. 251: capitis vulnera etiam levia non negligenda.

Idem in *consiliorum* &c. L. I. *conf.* 49. de capitis vulnere. WALTHER. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* L. I. cap. 53. de variis capitis vulneribus. In L. II. cag. 72. de cerebri & piæ matris vulnere. WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum medicorum* T. II. L. I. fect. 4. pag. 36. Vulnus capitis. Ita WALTHER. Cranium terebella ad id opus fabricata curaverat elevari. Nimis timidus, non vult tangi ægros, quibus in osse temporum vel in sutura os fractum est. Ita HALLER. V. *pag.* 18.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. L. III. cap. 10. &c. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *observat. communicat. obs.* 31. Cranii depressio. *Obs.* 38. vulnus capitis cum contusione. WALTH. V. *pag.* 388.

EUSEBE LANGLOIS in *quæstionibus medicis* MONTPEL. 1617. 4. an in qualibet cranii fractura adhibenda terebra.

ABERNETHE ibid. an præciso cerebro necesse sit febrem & vomitum supervenire. An epilepsiæ cranii perforatio. HALLER.

MATTH. LUD. GLANDORP in *speculo chirurgorum* &c. remoto osse (evitata sutura) pus sub dura membrana effusum, incisa eadem emisit, felici eventu, cerebri parte non modica ablata, etsi convulsiones & alterni lateris paralysis accesserant. A fragmentis cranii in cerebrum demersis, neque extractis, mors, magno in cerebro abscessu nato: cerebri motum chirurgi viderant. Alii casus funesti & alterni lateris paralysis, A SPIGELIO septies repetita terebratione ægrum sanatum vidit. Pro apechemate. A temporali musculo lacerato alterius lateris musculus convulsus. HALLER. V. *pag.* 1715.

MELCHIOR SEBIZ. V. *pag.* 1715.

STHEPHANUS MANIALDUS. V. *pag.* 691.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. Ab ictu nulla parte læsa, mors, a sanguine sub calvaria effuso. HALLER. V. *pag.* 364.

PHIL. HOECHSTETTER in *raris observationibus* &c. Sagittæ cuspis, qui triginta annis in orbita hæserat, per palatum egestus. Ex capite per usto icteris. A capitis contusione surditas & mutitas congenita sanata. A vulnere neglecto cerebri corruptio. HALLER. V. *pag.* 19.

J. RUD. CAMERARIUS in *sylloges memorab. cent.* VIII. part. 60. vulnus capitis lethale in sene. ALBERTI. V. *pag.* 19.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* I. pag. 12. Dura mater vulnerata male curata; pag. 128. vulnus cerebri curatum. WALTH. V. *pag.* 442.

PETR. JOH. FABRUS in *Chirurg. ſpagyric.* Sect. II. cap. 11. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 19.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires ſur la carie* &c. Juveni ictu capitis fracta calvaria, ruptis meningibus, fungis pullulantibus ſubinde reſectis, etiam ab ebrio ægroto evulſis, ut pus ad corpus calloſum deſcenderet, æger tamen ſanatus. HALLER. V. *pag.* 20.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchirid. med. pract.* Parte I. pag. 182. Vulnera cranii. WALTH. V. *pag.* 443.

SENGUERDUS in *oſtologia* . . . . . . narrat exemplum evidentiſſimæ calamitatis calvæque & in loco vulneris fractæ & in oppoſito. HALLER.

JOSEPH. COVILLARD in *obſervations* &c. Vulnera ſclopetaria gravia, inter ea glans in orbita latens, illæſo oculo, & oculus conſervatus, quem ſtlopi ictus de orbita ſeparaverat. HALLER. V. *pag.* 303.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* Tract. II. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. tract. de capitis affectibus cap. 4. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 390.

PHIL. GRULING in *curat med. centuria* I. *cur.* 6. de privatione animalis functionis in virgine ex alliſione capitis ad lignum. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *obſervat. med. centuria* I. *obſ.* 30. de capitis contuſione ſanata ſine perforatione cranii. *Obſ.* 31. cranii vulnus præter ſpem ſanatum. *Obſ.* 32. cerebri vulnus non ſemper lethale. WALTH. V. *pag.* 447.

In *tractatu* . . . FRAGOSO SECUNDO. V. *pag.* 22.

CLAUD. GERMAIN. V. *pag.* 712.

NICOLAUS TULPIUS in *obſervationibus* &c. Defracta a lapſu calvaria in cerebrum impreſſa, hujus non modica pars exemta: reſolutio funeſta lateris alterni. Calvaria extus integra intus repetito fiſſa, funeſto eventu, etſi trepanum admotum fuerat. His ſanguis erat in imum caput effuſus, ſervati alii, in quibus terebrato cranio educi potuit. Hæc in prima editione operis. In reliquarum L. IV. memoria ab ictu in occiput deleta. Caput in ſiniſtrum latus obſtipum, inciſo muſculo reſtitutum. A vinculo caput in latus detractum, eo vinculo reſecto reſtitutum. HALLER. V. *pag.* 22.

JACOB. BONTIUS *de medicina Indorum* L. III. A magna collisione totum os, quod sutura lambdoidea circumscribitur, exemtum fuisse felici eventu. Sutura a chirurgo pro fissura habita, quem errorem BONTIUS detexit. HALLER. V. *pag.* 448.

THOM. BARTHOLINUS in *hist. anatom. centuria* III. IV. Vulnus sclopetarium occipitis post minacia symptomata sanatum. Pars corii capillati capitis evulsa & reparata. Gladioli particula in cerebro diu gestata. In *cent.* V. Ictum lapide caput, convulsio in latere alterno. Cum ab ictu nulla extus culpa conspiceretur, fissura, fractura, sanguis sub calvariam effusus, mors. HALLER.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* II. *obs.* 132. Frustum teli ferrei in cerebro 14. annis hærens. ALBERTI. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univ. med.* L. VIII. cap. 8. art. 1. de vulneribus capitis & pericranii. WALTH. V. *pag.* 391.

J. PETR. LOTICHIUS in *consil. & observat.* L. VI. cap. 8. *obs.* 3. vulnus capitis contusione factum. Ita WALTHER. A cranio perforato mors, cum nihil tentaretur ad emittendum tabum. Vulnus sclopetarium per malam infixum, glande ad principium medullæ spinalis hærente nec educta. Ita HALLER. V. *pag.* 23.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. I. Vulnera capitis. WALTH. V. *pag.* 23.

PETRUS PACHEQUO in LAZARI RIVERII *observationibus* &c. Mortes a symptomatibus contuso capiti sero supervenientibus.

Des GRANDS PREZ ibid. Fractura occipitis sublata surditas. Cranium depressum evocatum cucurbitula cum flamma admota.

SAMUEL FORMY ibid. Cranium depressum cucurbitula elevatum. Cui os temporis confractum esset, incisus audacter temporum musculus, ossicula exemta. V. *pag.* 684.

OZIAS AIMAR ibid. Trepanum in temporis ossis fractura feliciter adhibitum. HALLER. V. LAZARUS RIVERIUS *pag.* 24.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum observationibus* &c. Vulnus cerebri sclopetarium post diuturnum soporem, amissa cerebri particula sanatum. A sanguine super duram meningem effuso & exsiccato mors. Fissum esse cranium, cum noster divinasset, trepano admoto salus. Sic iterum sanatus, cui chirurgus duram matrem depressit, ut sanguini exitum aperiret. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. VESLING in *epistolis medicis* &c. vidit cerebelli particulam acinace ablatam, eventu non funesto, cum ipse manum adhibuisset. HALLER. V. *pag.* 24.

Isaac Cattier in *obſervat. med.* Magna ſymptomata a cerebri concuſſione. Ab oſſe vehementius avulſo, ut putat, in cerebro violato, funeſtum apoſtema. Magna ſymptomata in vulnere muſculi temporalis, per ſectionem ſublata. Haller. V. *pag.* 450.

Conrad. Victor Schneider. Ejus diſp. *de oſſe frontis.* Witteberg 1650. 8. Vulnera ſinuum frontalium.

Ejus *de oſſe occipitis, ejusdem vitiis & vulneribus.* Ibid. 1653. 8. Magnum in eo oſſe vulnus curatum. Alias lamina prima fracta, dum interna integra manſit. Vulnus ſuturæ non lethale.

Ejus *de vulneribus ſincipitis.* Ibid. 1653. 8. Haller. V. *pag.* 450.

Dominicus Panaroli in *jatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* I. *obſ.* 3. caput trajectum globo ſclopetario, æger ſanatus, non additis tamen auxiliis, quibus tam grave vulnus ſuperatum fuerit. Ita Haller. In *pentecoſt.* II. *obſ.* 30. a capitis vulnere ſurdus & mutus decimo quinto die recuperata voce & auditu æger convaluit. In *pentecoſt.* III. *obſ.* 27. vulnera capitis etiam levia non contemnenda. Ita Walth. V. *pag.* 25.

Gerhard Gelman in *dreyfache chirurgiſche Blume* &c. eſſe ubi ſanguine ſub calva effuſo oculi ſugillentur. Rariſſimam eſſe contrafiſſuram. Haller. V. *pag.* 25.

Joh. Scultetus in *armamentario* &c. Cranium depreſſum externa lamina ſalva, de interna ſquama in meningem infixa. In *centuria obſervationum* &c. In capitis malis audacter & feliciter trepano uſus eſt, etiam valde ſero admoto, ex cujus neglectu ſecutas frequentes mortes recenſet. Magnam etiam depreſſionem eo auxilio ſuperavit. Vulnus falcis curatum. Iterum depreſſio cranii cum fiſſura laminæ interioris, exteriori integra. Fracto cranio tamen poſſe oſſicula ceraſorum morſu frangi. A concuſſione forti capite pendulo ſerotina magna mala, etiam paralyſis ſanata. In *appendice* &c. multas & graviſſimorum malorum capitis hiſtorias reperias, ipſius etiam calloſi corporibus. A fractura cranii paralyſis alterni lateris. Haller. V. *pag.* 877.

Petrus Borellus in *hiſtor. & obſervat. centuria* I. *obſ.* 47. vulnus dimidiæ partis cutis capitis uſque ad aurem, ſola panis albi aſſi & vino imbuta admotione curatum. In *cent.* II. *obſ.* 19. vulnus per oculi orbitam ad cerebellum penetrans. *Obſ.* 20. fracturæ cranii non apparentes, modusque eas optime cognoſcendi. *Obſ.* 88. cerebri ſubſtantia ſine morte deperdita. Alberti. V. *pag.* 25.

Baltassar Timæus in *caſuum med.* L. VI. cap. 36. vulnus capitis cranium penetrans. Cap. 37. vulnus capitis cum utriusque membranæ & cerebri læſione.

Idem

Idem in *responf. med. resp.* 13. Vulnus capitis in offe frontis cum fiffura cranii. *Resp.* 18. vulnus capitis. WALTH. V. *pag.* 26.

PETRUS de MARCHETTIS in *obfervationibus* &c. Ut ægrum ex fracta calva & corrupto cerebro laborantem nofter curaverit, tum alterum, filamentis carptis cerebro impofitis. Laminam etiam vitream cum adnexa dura piaque meninge & cerebro extraxit, bono eventu. Sic cui ad corpus callofum ufque cerebrum erat incifum (quam ipfam adnotationem, neque folam, ZAMZWEERDIUS exfcripfit). Sic iterum offa cum meninge utraque e cerebro educta; fic alium ægrum fervavit, cui fungus de cerebro efflorefcebat. Sic a claufo vulnere epilepticum terebra admota fanavit: fic quibus calva erat depreffa; fic rima fcalpro dilatata. Contra, funefta vulnera capitis, cum vel fub neglecta fractura, vel fub integra calvaria, fanguis aut pus effufa effent, vel fanies ex læfa calva fub ea erupiffet, duramque membranam compreffiffet. Ab urfa dilaniatum corium capillatum reftitutum. Non effe fupra futuram, fed neque in vicinia terebrandum. HALLER. V. *pag.* 26.

LUDOV. CLUEYRAT. Ejus *tractatus de vulneribus capitis.* TOLOSÆ 1657. . . HALLER.

J. JACOB. WEPFER in L. *de locis adfectis* &c. paffim de capitis vulneribus funeftis aut non funeftis egit. Cui a fecuris ictu fanguis per aures effluxerat, valetudo integra absque trepani ufu eft reftituta. Ex impacto capite calvaria integra, fanguis funefto eventu per cerebrum effufus. Varii ab illifo capite mortui, etiam cui paralyfis alterni lateris ex fiffura calvæ. A vulnere enfe inflicto fero fymptomata fuperuenerunt, mors fucceffit, dura meninge inflammata & fub ea effufo ichore & fanguine. Cranio fiffo, fanguine fuper cerebrum effufo, fanatus alius. A globo fclopetario cerebrum feriente occifus, fanguinem in vafis pectoris & abdominis vix ullum habuit. Ab ictu lapidis calva ut videtur, integra, torcular ruptum, effufus per cerebrum fanguis. Sic in alio exemplo fquama de cranio defracta duræ membranæ infixa paralyfis lateris oppofiti.

Idem in *obfervationibus medico practicis* &c. Vulnera & contufiones numerofæ capitis. A pugno oculo impacto, nulla parte læfa vel calvæ, vel cerebri neque effufo ufquam cruore mors. Ab alapa utique fanguis cum fero in totum cerebrum diffufus. Ab ictu, cum delirium adeffet, trepano admoto æger fervatus. Calvæ fractura exemtis offibus depreffis bene curata, ut mortem, quæ poft duos menfes fupervenit, absque vitio cerebri ingruiffe compertum fit. Fiffuræ a lapfu, fymptomata ferotina, & neglecta terebratione mors, effufo fanguine circa cerebrum. A lapfu fiffura, mors per convulfiones, fanguis effufus. A capitis vulnere diuturnæ convulfiones tamen fanatæ. Neglecta calvariæ fractura funefta. Incifum cerebrum

rebrum in homine ebriofo, convulfiones, fanatio per annum dilata, & tamen reparata falus. Iterum vulnus cerebri fanatum; funeftum alterum, cum nihil tentatum effet mafculi. HALLER. V. *pag.* 27.

TOBIAS BAUMGARTNER. Ejus *de vulneribus capitis.* BASIL. 1660. 4. HALLER.

PAULUS AMMAN. Ejus *de refonitu, f. contrafiffura cranii.* LIPS. 1674. 4. cum confilio de emendatione inftitutionum medicarum. Omnino locum habere refonitum, & in diffitum, & in alteram laminam. HALLER. V. *pag.* 601.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonftige Aanmerkingen* &c. Parte II. cap. 1. docet, duram membranam acurate ad cranium firmari, hinc neque decufforio inftrumento feparari debere, neque trepanum facile admoveri. Cap. 2. de capitis fractura.

Idem in novo volumine. Calvaria fracta & depreffa elevata, felici eventu. Caput recurvum fectione maftoidei mufculi correctum. Graviffimum fracturæ & depreffæ calvæ vulnus denique multis fragmentis evulfis fanatum. Reliqua hujus libri de dura membrana &c. in priori opere reperiuntur. HALLER. V. *pag.* 28.

PHIL. JACOB SACHS in *Eph. Nat. Cur. ann.* II. *obf.* 119. vulnus capitis curatum refectis aliquoties fungis. HALLER. V. *pag.* 453.

MARTIN. BOGDAN in *obfervationibus* &c. Ab ictu lapidis os frontis depreffum, a natura reftitutum. HALLER. V. *pag.* 29.

EBERHARD. GOEKEL in *confiliorum* &c. *centuria* I. *conf.* 15. vulnus capitis cum fractura cranii lethale. *Conf.* 75. vulnus frontis ex contufione vehementi lethale. *Conf.* 79. vulnus a globo plumbeo fupra dextrum oculum cranio inflictum. *Conf.* 82. vulnus prope oculum punctim inflictum in fubftantiam cerebri penetrans. In *cent.* II. *conf.* 23. cranii fiffura infequente vertigine & lethargo lethalis. *Conf.* 42. vulnera capitis feliciter curata. *Conf.* 47. cranii fractura a mallei majoris ictu lethalis. *Conf.* 88. cranii depreffio a machina mechanica feliciter curata. In *append. Dec.* I. *obf.* 7. vulnus capitis cum fractura & depreffione cranii ab equi percuffione inflictum. In *Dec.* V. *obf.* 7. duo vulnera capitis per bombardam manuariam duobus globis cum fractura cranii ac cerebri & meningum læfione inflicta, feliciter curata. *Obf.* 8. vulnus capitis cum fractura cranii ac læfione meningum & cerebri curatum. ALBERTI. V. *pag.* 29.

JOB van MEEKREN in *heel en genees* &c. Fufe de cranii fracturis & vulneribus, & exemtis fragmentis offeis. Exemplum fenfuum diu integrorum, cum cerebri quotidie jactura fieret. Impreffiones cranii a junioribus

ribus absque magno malo tolerari. Temporali musculo non necesse esse parci. Abscessus hepatis icterumve capitis vulnera & cranii sequi. Glans plumbea duræ matri spinalis medullæ adjacens absque symptomatibus. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Ab ictu fissa ossis frontis pars superior, qua cum committitur: trepano feliciter emissus sanguis, qui sub cranium effusus fuerat. Vulnus cum jactura pene drachmæ cerebri, sanatum.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 137. Teterrima calvariæ fractura curata, in qua os petrosum, ut putat, fissum, pars orbitæ exemta, & musculus temporalis incisus. *Obs.* 150. fractura cranii cum amissa parte cerebri, curata. HALLER. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLINUS in *observationibus* &c. A lapsu cerebro concusso per biduum mens emota, sponte restituta: neque enim in medicamentis vis illa fuit, quæ propinavit. Vulnus, in quo dura mater incisa, sanatum, cum rimam ad pus emittendum noster dilatasset. HALLER. V. *pag.* 1460.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de læsionibus cranii a causa externa violenta.* HELMSTADT 1674. 4. HALLER. V. *pag.* 448.

IRENÆUS VEHR. Ejus disp. *de vulnere capitis personæ illustrissimæ casus feralis.* FRANCOF. ad VIADR. 1689. 4. HALLER. V. *pag.* 31.

THEOD. KERKRING in *spicilegio anatomico.* Fissura calvariæ a lapsu prætervisa, & tumores varii circa arterias temporales, eventu funesto. HALLER. V. *pag.* 31.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 109. vulnus capitis grave non lethale. *Ann.* III. *obs.* 199. vulnus cranii neglectum lethale. *Ann.* IX. *obs.* 124. vulnus cerebri profundum ad cicatricem tendens. *Ann*, X. *obs.* 194. vulnera capitis ab Ægyptiis cum sebo ovillo curantur. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 91. cranii fractura circularis persanata. *Ann.* II. *obs.* 2. ex vulnere capitis plica. *Ann.* III. *obs.* 194. cranii fractura & depressio in puella sine elevatione per instrumentum curata. *Ann.* IV. *obs.* 129. vulnera cerebri non semper lethalia. *Ann.* IX. *obs.* 174. vulnus capitis cum fractura & fungo. *Ann.* X. *obs.* 24. fractura capitis rara & lethalis ex lapsu. *Obs.* 25. Vulnus capitis cum fractura & fissura lethale. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 125. vulnus capitis gravissimum per cranium & meninges ad ipsum cerebrum usque penetrans. *Ann.* IV. *obs* 54. vulnus capitis magnum sine magnis accidentibus In *cent.* V. VI. *obs.* 206. vulnera cerebri profundiora in cane sponti sanata. *Cent.* VII. pag. 119. vulnus capitis subito lethale. *Cent.* IX. pag.

pag. 103. cerebri læſiones a cauſa violenta externa, illæſo cranio; pag. 246. cerebri laceratio violenta non lethalis. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAUL. de SORBAIT in *examine chirurgico.* Vulnera cerebri cum amiſſa ſubſtantia curata. HALLER. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *obſervat. & hiſtor.* Oſſis bregmatis in pueris nuper natis funeſtæ depreſſiones. Cutis a cranio in partu divulſa. Vulnus calvariæ cum depreſſione curatum. Sanatus, cui palus faciem trajecerat. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus *æger vulnere capitis laborans.* JENÆ 1684. 4.

Ejus *de contrafiſſura.* Ibid. 1703. 4. Reſpondente RUD. CHRIST. WAGNER. Docta diſputatio, qua contrafiſſuram locum habere poſſe etiam experimentis demonſtratur, quorum aliqua ſunt LEIBNITII. In eadem collectione VALENTINI rediti. Ita HALLER. V. *pag.* 34.

BERNARDIN. GENGA in *anatomia chirurgica* &c. monet, ne pericranium facile incidatur. Vulnus ſinus frontalis ſanatum. Vulnus cerebri verſus occiput cum ipſius cerebri jactura: a curatione manſit ſemi paralyſis & ſtoliditas. HALLER. V. *pag.* 1338.

FRIDER. LOSSIUS in *obſervationibus* &c. Fiſſura occipitis ex lapſu in frontem: inde ſanguis ſuper duram membranam effuſus & mors. Concuſſio cerebri vehemens, omnibus integris: ſanguis multus per foramen terebra patefactum erupit, funeſto eventu. HALLER. V. *pag.* 34.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. Multa de elevato cranio, quod depreſſum fuit, emplaſtro, cucurbitula. Labia vulneris non debere reſecari. In pueris ſibi cavendum, quibus ſæpe nulla ſit in cranio diploe. Fiſſuras eradi debere. Super ſuturas trepanum admoveri poſſe. Reſonitum utrumque locum habere. HALLER. V. *pag.* 304.

J. NICOL. BINNINGER in *obſervationibus* &c. Mors ex percuſſione ſiniſtri oculi anguli, alia ex ſupercilii vulnere. A lapſu ex equo temporalis muſculus læſus, pars calvariæ decedens, eventu felici. Terebrata calvaria ſanguis effuſus emiſſus, duræ meningis gangræna abſque funeſto eventu. Ex lapſu cerebri particulam putat per aurem prodiiſſe, hic funeſto eventu. Maxima ab alapa ſymptomata. HALLER. V. *pag.* 37.

THEOPH. BONNET in *prodromi anatomiæ* &c. ex variis ſcriptoribus & ex propriis experimentis, cauſas etiam chirurgicas doloris capitis tradit.

tradit. Huc MAURITII HOFMANNI adnotatio de dolore capitis a frontis particula depressa, duramque meningem urgente. CAROLI SPON adnotatio de capitis dolore a cerebri abscessu, cum interim suturæ deficerent. T. BONNETI de eodem malo ex meningibus sideratis. Alius casus a chirurgo BAILLY ab abscessu sub cranio & cerebri putredine, a sanguine circa occiput inter cranium & pericranium effuso. HALLER. V. *pag.* 39.

RICHARD. WISEMANN in *several chirurgical* &c. L. V. de vulneribus capitis fusissime agit. Vulnus non contusum posse consui, etiam in temporali musculo. Si contusum fuerit, plumaceolum leve spiritu vini ebrium imponit, quo aposceparnismum sanaverit; grave requirit rasionem. Turundas rejicit, etiam in profundo vulnere ad duram membranam penetrante. Recentes cranii fracturas non requirere, ut fragmenta omnia removeantur. Concussionem poscere trepanum. Duram membranam audacter debere incidi, si sub ea sanguis effusus fuerit. Calli renascentis initium esse membranam. In magnis contusionibus venam jugularem incidit. Exempla gravium vulnerum capitis, levibus auxiliis percurati. Labiorum resectio curationem meretur. Error a sutura sagittali pro fissura habita. Exemplum ossis plani læsi, &, ut videtur, non sanati. Trepano admoto, elevato osse, quod depressum erat, erasa fissura, magna mala curata. Ad punctorium vulnus frustra cranium terebratum, omnia sana. Lacera dura mater, ut labia per externum vulnus exiret, facile sanata. Calva fissa, cum cutis integra esset, eadem late mortua discessit, natura per fissuram se repurgavit eventu felici. HALLER. V. *pag.* 41.

NICOL. BLEGNY in *nouvelles decouvertes* &c. Sanatus die demum 39. incisa dura membrana, malo pure a D. TRIBOULEAU emisso. TAMPONNET tota ossa parietalia abscessisse, & tamen sanatum esse ægrum. Enorme vulnus: ut ventriculi cerebri a ligneo bacillo transverberarentur, eventu non funesto. BILLOT vidit globum plumbeum totum cerebrum perterebrasse, & saucium tamen vixisse ad diem decimum, cum interim cerebrum pene totum consumtum fuisset. In alio ægro, cui cerebrum incisum, valetudo reparata. In *anno secundo* BAUGRAND servavit ægrum, cui os depressum utramque meningem perforaverat.

Idem in *Journal des nouvelles* &c. Iterum major pars duorum ossium parietalium absque ullo malo ablata. Fractura cranii sanata per usum trepani. HALLER. V. *pag.* 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. Parte II. sect. 7. cap. 4. de vulnere cerebri. WALTH. V. *pag.* 365.

Antoine Borel, chirurgus civitatis Argentan., non rudis homo, neque in arte inexercitatus. Ejus *traité des playes de teste.* Alençon 1677. 12. Præter præcepta numerosas etiam curationes adfert. Duram matrem incidit, ut puri exitum aperiret, felici eventu. Sub externa calvaria lamina integra, fracta ex lapsa lamina interna. Non putat calamitatem accidere, nisi quando suturæ abolitæ fuerunt. A commotione sensus, visus, auditus amissus, vena incisa reparatus. A lapsu tumor, dissipatus, cute non incisa. Quibus ab ictu vel lapsu per aures sanguis effluit, iis non raro sanitas restituitur. A neglecta fractura magnum malum, & sanguis super duram meningem effusus, æger tamen sanatus. Paralysis in latere adfecto. Puer convaluit, cui cerebrum a fragmento conpactum & pars amissa. Prima lamina depressa, interna in multas particulas diffracta. Haller.

Jacobus Young. Ejus *wounds of the brain proved curable by the remarkable history of a child cured of two very large depressions with the loss of a great part of the skull, and a portion of the brain issuingh trough the wound of the dura and pia mater.* London 1678. 12. Ephemeris est gravissimi vulneris ab auctore & ejus amico Spencero sanati. Eam felicitatem cum Durston inter fabulas numeraret, noster sexaginta omnino paris felicitatis curationes ex scriptoribus variis collegit, & Durstonii objectiones refutat, non absque asperitate. Haller. V. *pag.* 323.

Stephanus Blancard in *collectaneis* &c. Rotundo foramine calvaria casu quasi perterebrata, ut cerebri motus conspiceretur, sanata.

Idem in *duobus aliis centuriis.* Fracta calvaria, in cerebro abscessus, funesta symptomata demum 19. die se efferentia.

Idem in *centuria* VII. vulnus sclopetarium cerebri absque symptomate curatum. Mors a lapsu & commotione cerebri. Aliquot commotionis exempla etiam feliciora. Cum duo ossis fragmenta duram membranam compungerent, symptomata demum die decimo sexto aliqua. Servatus trepano æger, cui globus sclopetarius cranium fregerat.

Idem in *anatomia practica* &c. Mors subita ab ictu capitis, calvaria fissa, sub ea sanguis effusus. A lapsu in virgine, post saltationem æstuante, mors, nulla parte calvariæ læsa. Sexto die mors ab ictu, cum cerebellum sphacelum pateretur. In frontem sed violente delapso, in occipite rima calvam divisit. Haller. V. *pag.* 45.

Matth.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *Chirurgia curiosa.* Vulnera etiam capitis.

Idem in *curiosis observationibus* &c. Gravia vulnera capitis sanata, etiam quando utraque meninx incisa fuerat. A globo sclopetario occipitis os findente rima in osse frontis, eventu tamen fausto. A lapsu fracta calvaria, symptomata sæva, felix tamen eventus. HALLER. V. *pag.* 45.

JOH. HELLWIG in *observationibus* &c. Ex casu ab alto cute integra fracta calva, felici tamen eventu. Ab ictu rostri gallinacei os temporum perforatum, mors secuta. Cutis capillata ab urso divulsa, reparata. HALLER. V. *pag.* 46.

ANTONIUS de HEYDE in *observationibus* &c. Frontis lamina exterior sola depressa ab ictu, dum integra erat interior, dura meninx sana, mors tamen intra ipsa initia sanationis. Experimento facto Vir Cl. duram cerebri membranam incidit, nullo inde nato symptomate, præter debilitatem ex amisso sanguine. Sic nec temporalis musculus incisus mali quidquam fecit. HALLER. V. *pag.* 46.

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige practyc* &c. Cranium infantile absque noxa depressum mansisse. Nullos a fragmentis cranii in duram membranam cerebri adactis dolores secutos. Pericranio nudatæ calvariæ novum tegumentum subnatum, ex punctis rubris, quæ confluxerint. HALLER. V. *pag.* 48.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1683. *mense August.* pag. 322. vulnus cerebri curatum. *Ann.* 1685. *Sept.* p. 397. vulnus cerebri curatum. *Ann.* 1686. *Decemb.* p. 615. vulneri frontis imposita turunda per nares excreta. *Ann.* 1693. *April.* p. 182. a fractura cranii paralysis. *Aug.* p. 341. cranii depressio quomodo elevanda. *Novemb.* p. 512. fissuram cranii num innuant febriculæ & vomitus, capitis vulneri supervenientes. *Ann.* 1712. *Sept.* p. 418. fractura cranii. *Ann.* 1715. *Octob.* p. 465. perforatio cranii a charta masticata sclopeto majori explosa. *Ann.* 1723. *April.* p. 138. mira cranii fractura. *Ann.* 1725. *Febr.* p. 83. cranii depressio magna. ALBERTI. V. *pag.* 49.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. nunquam se contrafissuram vidisse. Vulnus sinus frontalis stabili cicatrice obductum. Noctambuloni a lapsu sanguis effusus per terebrationem remotus feliciter. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* IV. *mense Jul. obs.* 20. vulnus cranii absque vix ullo notabili symptomate. *Ann.* VI. *April. obs.* 7. vulnus capitis glutine curatum.

Idem in *obſervat. chir. obſ.* 6. Cranii fiſſura cum depreſſione. *Obſ.* 30. vulnera capitis lethalia. *Obſ.* 31. vulnera cranii ſanata. *Obſ.* 32. vulnera cranii penetrantia. *Obſ.* 33. ex vulnere cerebri fungus. ALBERTI. V. *pag.* 52.

CHRISTIAN. LUD. GOECKEL. V. *pag.* 55.

J. THEOD. MOEREN. V. *pag.* 55.

J. JACOB HARDER in *apiario* &c. Ex vulnere muſculi temporalis convulſio alterius lateris. Vulnus funeſtum ſclopetarium per nares cum impotentia glutiendi. Ab ictu mors & ſanguis aliquis effuſus. In alio a vulnere capitis latus alterum reſolutum. Sic in alio. HALLER. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. monet, ne incidantur abſceſſus in fronte infantum teneriorum, qua per ſuturam dura membrana cum pericranio adhæret. Apoſceparniſmo ſeparata oſſis in capite particula, cum hæreret, chirurgi manu divulſa. Depreſſa infanti frons, ut etiam multis poſt annis inſignis fovea excavata ſupereſſet. Contuſio absque violatione calvariæ cutisve, absque terebratione ſanata, & contra in principe Naſſoviorum ſtirpe 22es cranium terebratum. Ab ictu multum aquæ per aurem effluit. In alterius *centuriæ* Parte I. Magna ſymptomata cranio illæſo, ex concuſſo cerebro aut effuſo ſanguine: ſanguis ab ictu accepto effuſus, terebra admota eductus, bono eventu. Doctus anatomen, adgnovit vulnus frontalis ſinus. Gladii magna particula in orbitam infixa, ægro ſuperſtite. HALLER. V. *pag.* 56.

SYLVEST. SAMUEL ANHORN. V. *pag.* 58.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. Contrafiſſura in occipite, cum frons ictum eſſet paſſa. Utique calvariam velamento in pueris tegi poſſe, absque ſquamæ deceſſione. Trepanum continuo debere admoveri, ſed in urbe raro bene evenire. HALLER. V. *pag.* 304.

FILIPO MASIERO in *chirurgo in prattica* &c. ſe trepano uſum, absque ulla ſanguinis profuſione. Adverſus ſeveriori Chirurgiæ, a lapſu, cum æger vomeret & linguæ uſum amiſiſſet, noluit cutem ſuper calvariam incidi, felici eventu. Cum frons puellæ depreſſa eſſet, primam calvariæ laminam excidit, alteram conſervavit. HALLER. V. *pag.* 62.

FRID. RUYSCH in *obſervat. anat. chirurg.* Calvaria denudata, nigreſcens, nulla tamen ſquamarum deceſſio. Vulnus per orbitam ſanatum. Contuſio capitis absque inciſione ſanata. HALLER. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. Exempla magnarum fracturarum cranii sanatarum, cum partes fractæ ob ipsam suam amplitudinem auferri nequivissent. Duræ cerebri membranæ jactura reparata, carne de pia meninge efflorescente. Felix eventus sanguinis depressa dura meninge emissi. HALLER. V. *pag.* 305.

WALTHER SCHOUTEN, qui in INDIA orientali castra secutus est, vir expertus & integer, itinerarii scriptor, cognatus F. RUYSCHII, obiit anno 1704., cum INDIAM a. 1658. petiisset, promissorum BONTEKOI contemtor. Ejus est *het gewonde hoofd of korte verhandelinge van de opperhoofds wonden, bekkeneels breuken wonden des angesigts en des hals.* AMSTERDAM 1694. 8. ROTERDAM 1726. 8. Germanice W. SCH. *verletzter Kòpf* &c. LEIPZIG 1695. 8. Contra Cartesianam in BELGIO scholam, quæ omnem suppurationem proscribebat. In temporali musculo triangularem jubet incisionem fieri, non cruciatam. A solo lapsu alterno in latere putat fissuram posse nasci. Terebrationem calvariæ commendat, suumque paulo longius elevatorium describit. Ossa denudata absque squama decedente curat. A lapsu alterni lateris convulsio. Ictus acinacis per duram membranam cerebri penetrans sanatus. Impacta per depressionem calvariæ in cerebrum fragmenta, tamen curata: tum humeri a globo amputatio, duræ membranæ ambustio, alia magna mala. Belgas venenata Macassariæ vulnera facile sanasse. HALLER.

GEORG. FRID. FRANK de FRANKENAU. V. *pag.* 65.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. B. FANTONI in *observationibus* &c. Ex lapsu meninges inflammatæ & cerebrum corruptum, absque mentis læsione. HALLER. V. *pag.* 72.

J. BESSE in *rech. analytiques sur la structure des parties.* TOULOUSE 1701. 8. habet aliqua huc facientia. A lapsu ex alto magna pars corticis cerebri destructa, neque ulla inde paralysis &c. Ita HALLER.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus disp. *de pressione cranii maxima innocua* LIPS. 1720. 4. nempe absque fractura. HALLER. V. *pag.* 1278.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. Ridicula curatio commotionis cerebri, admoto pedibus assere, quem malleo pulsabant. HALLER. V. *pag.* 75.

J. ALBERGIUS. V. *pag* 75.

J. MATTH. MÜLLER. Ejus *casus medico-chirurgicus de fractura cranii. Casuum medicorum decas.* HALÆ Suevor. 1712. 8. Fusissima narratio de vulnere ossis frontis & ethmoidei clava inflicto, unde apoplexia, phre-

phrenitis, amaurosis, quæ omnia tamen remiserunt, cum os vitiatum decessisset, medela medica potius quam chirurgica adhibita.

Ejus *observationum & curationum medico-chirurgicarum Decades* II. . . . 1714. 4. Casus non inutiles, pertinent ad fracturas cranii, contrafissuram. HALLER.

IDON WOLF in *observationibus* &c. vulnerum cerebri multas habet historias, inter eas neglectæ rasionis fissurarum funestique inde eventus. Multas militum mortes, cum chirurgi calvariam perterebrassent, noster vellet trepano tribuere. Fractura calvariæ curata, cum sinus falcis læsus esset. Ossis frontis magna jactura, succrescente callo reparata. Quadraginta unciæ cerebri & cerebelli amissæ. HALLER. V. *pag.* 75.

ANTON. MARIA VALSALVA hemiplegiarum causam esse in latere cerebri opposito primus per multa experimenta constituit (e). HALLER. V. *pag.* 394.

J. PHILIPP. NENTER. Ejus disp. *de vulneribus capitis.* ARGENTOR. 1704. 4. HALLER. V. *pag.* 1625.

J. MELCHIOR VERDRIES in *Eph. Nat. Cur. Cent.* VI. *obs.* 17. Magna vulnera cerebri in cane sanata. HALLER. V. *pag.* 472.

J. LUD. PETIT in *traité des maladies* &c. T. I. vulnera capitis periculo carere, nisi peregrina corpora ejicere non liceat, aut commotioni mederi nequeat. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

PETRUS BRISSEAU. Ejus *observations.* DOUAY 1706. 12. Ferrum in cerebrum militis infixum, cum cerebri jactura, æger sanatus. Curatus etiam, cui dura cerebri membrana se desquamaverat. Sanguis effusus duram inter membranam & calvariam, favente situ emissus. Scirrhus cerebelli absque symptomatibus toleratus. HALLER. V. *pag.* 1279.

In *Hist. de l'Acad. des Sciences* a. 1706. agitur de fœmina, cui a lapsu cerebri jactura sit facta, viribus & sensibus illæsis; etiam fungis superatis, a PIAT & CUSMONT chirurgis. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

Idem porro in *prælectionibus* ab ignoto auctore editis. Sanatus, cui ferrum hæserat in cerebro & hujus pars amissa. Sanatus, cui galea cranii perierat. HALLER. V. *pag.* 79.

THOMAS BECKET in *chirurgical remarks occasioned by the death* &c. mortem pueri tribuit, recte quidem, neglectui, quod puri exitus non fuerit apertus: exempla aliorum casuum addit, ubi idem neglectus perniciem intulit. De visceruim abscessibus a capitis vulneribus ortis. In altero casu lamina interna calvariæ fuerat in cerebrum impacta, ut id viscus computresce-

(e) MORGAGNUS in *epist.* XIII., quo loco multæ adnotationes VALSALVÆ in eam rem proponuntur, earum aliquæ cum MORGAGNO communes.

trefceret, & tamen æger vixerat orthoftadios. Poft magna capitis mala frequentes cerebri abfceffus.

Idem in *chirurgical obfervations* &c. Calvaria nudata, & fana, fubnafcente nova carne tecta, cum auctor folum linteum carptum impofuiffet. HALLER. V. *pag.* 81.

DOMINICUS MISTICHELLI, Firmanus, medicus Romanus. Ejus *trattato dell' apopleffia.* ROMA 1709. 4. Totus liber II. eft chirurgici argumenti, & præter curationem apoplexiæ etiam curationem vulnerum & ictuum capitis tradit. Ad apoplexiam peculiarem putat effe efficaciam uftionis plantæ pedis, quæ laminis ferreis quadratis fiat. De veficatoriis & fonticulis &c.

Idem in *aggiunta* PADOVA 1715. 4. fatetur avunculo fuo plantas fruftra uftas fuiffe. HALLER.

LAUR. TERRANEUS in *diff. de glandulis* &c. cafum habet vulneris cum pure fuper piam membranam & cerebrum effufo, absque fymptomatibus. HALLER V. *pag.* 758.

ROBERTUS FIELDING in *Phil. Tranf. n.* 32. retulit de vulnere, quod a fclopeto accepit. Glans plumbea prope os petrofum fubierat, ea longiffimo poft tempore 30. annis elapfis per abfceffum prope cartilaginem thyreoideam fubnatum prodiit. HALLER.

JOH. PALFYN in *anatomie du corps humain* &c. Vulnus finus frontalis, quod nunquam potuit reconciliari. HALLER. V. *pag.* 306.

CORNEL. TRIOEN in *obfervationibus* &c. Ex BIDLOI fchedis, de maximo vulnere calvariæ, meningum, cum hemiplegia, & ampliffimo pullulante fungo, hoc refecto fanato HALLER. V. *pag.* 1146.

FRANCISCUS PETIT, Academiæ fodalis medicus, incifor accuratus, & medicus ocularius, qua in artis parte plurimum laborem pofuit. Edidit absque fuo nomine *lettre d'un medecin des hopitaux du Roi a un autre medecin de fes amis.* NAMUR 1710. 4. In epiftola cafus narrantur vulnerum cerebri, a quibus latus oppofitum refolutum fuit, quod quidem phænomenon nofter imputat decuffatis filis medullaribus, in fiffura medullæ oblongatæ a dextro latere ad finiftrum tranfeuntibus. HALLER.

LAURENTIUS HEISTER in *inftitut. chirurg.* Parte I. L. I. cap. 12. 13. 14. de vulneribus capitis.

Idem in *medicinifch-chirurgifch* &c. T. I. Os frontis a prætereunte glande fclopetaria fractum, & trepano fanatus æger. HALLER. V. *pag.* 82.

J. HENR.

J. HENR. STÆHELIN in *thefibus* &c. Exemplum vulneris, in quo meninges & cerebrum jacturam paffa funt & æger fervatus eft. HALLER. V. *pag.* 1146.

SEBAST. MELLI in *arte medico chirurgica* &c. *Difpac.* VI. Commotio cerebri aliquoties fanata. In *difpac.* X. contufio temporalis mufculi cum temporali arteriæ dilaceratione, felix eventus. HALLER. V. *pag.* 86.

JOHANNES FANTONUS. V. *pag.* 87.

PETRUS SIMON ROUHAULT, qui in aula Sabaudica manu medebatur, in *Mem. de l'Acad.* a. 1714. veficæ internam membranam late vidit deceffiffe.

Ejus *traité des playes de tête.* TURIN 1720. 4. Simplex modeftus & facilis, confilia dat ad varia vulnera malaque capitis. Signis vulgo receptis parum tribuit. Ut repetita venæ fectione congeftiones fanguineas diffipaverit. Fufe de trepani ufu. Vulnera punctoria pericranii mala effe. Signa pericranii contufi. MERYUM noluiffe trepano uti, cum utraque tabula perforata effet, & bona figna adeffent. Exemplum calamitatis, & fiffi offis frontis, cum æger in occiput lapfus effet. A diffecta dura membrana nulla magna fequi fymptomata. HALLER.

CONRAD. LUD. WALTHER in *medicinifch - chirurgifcher Schatz* &c. Incifum cranium multis feftucis amiffis denique fanatum. Fiffuræ calvariæ ex uno puncto quinquies callo oppletæ, & cum dura meninge connatæ. HALLER. V. *pag.* 87.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

LUDOV. FRANC. MANNE, chirurgus Avenionenfis, primus fuit, qui feptum palati divifit, ut legitur in diff. a. 1717. edita. Ejus *obfervations de Chirurgie au fujet d'une playe a la tête avec fracas & une piece d'os implantée dans le cerveau* &c. AVIGNON 1729. 8. Minime contemnendus labor. Fragmentum calvariæ in cerebrum per integrum menfem depactum hæfit, absque ullo fymptomate: ejusmodi vero cafus plures recenfet. Miratur, potuiffe duram membranam absque magno malo incidi. Non vulnera cerebri aut membranarum magna illa fymptomata facere, fed cerebri commotionem, etiam folam. Dolores capitis in cerebri vulneribus fere ubique citat. Adjectæ epiftolæ FRANCISCI de la PEYRONIE pro fuo corpore ovali pugnantis, quod fit animæ fedes, & FRANCISCI CHICOINEAU, denique J. LUDOVICI PETIT, & MORANDI, qui cerebri magna vitia viderint, nihil in fenfuum ufu mutaffe. HALLER.

J. DANIEL GOHL in *Act. Erudit. Berolin. Decade* II. Mors a commotione cerebri per illapsum saccum lana plenum concussi. Alapa occisus calvaria non læsa. Exempla calvariæ depressæ, per retentum halitum restitutæ (potius per efflationem, quæ succedit, fortiorem, qua cerebrum distendatur). In fulgurato os bregmatis perforatum. Ita HALLER. V. *pag.* 89.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. Sanatus, cui in fronte tormenti particula hærebat. In frontis inque palpebrarum vulneribus suturam adhibet. Graves commotiones cerebri, ut pleræque tamen feliciter evenerint, sic vulnera calvariæ; dura mater bono eventu incisa. In aposceparnismo felix digestivi usus. In NEUSTRIA vulnera capitis sæpe absque exfoliatione sanari. Sinus frontales noster videtur ignorasse. A corrupta dura membrana nulla fieri symptomata, & cum sub ea pus esset, sibi non innotuisse mali naturam, sic trepani usum se non bene omisisse. Depressio calvariæ maxima trepanis elevata. Vulnera occipitis sanata, & temporum, ubi arteriam oportuit dissecare. Contusiones illæso cranio faciunt periculosas commotiones cerebri, quod molle esse solet in funesto languore. HALLER. V. *pag* 90.

ANDREAS HUTTER in *fünfzig chirurgische* &c. Cerebri vulnus sclopetarium sanavit, cum cerebrum jacturam passum esset. Cranium late nudatum vidit cute operiri, neque squamam deponere. Sic aposceparnismon fungumque cerebri, & salivalis ductus, quem tamen liquore styptico compressit. HALLER. V. *pag.* 91.

HENRICH WALTHER. Ejus *glücklicher Feldscherer, oder gründlicher Unterricht von den Kopfwunden.* LIPS. 1718. 8. HALLER.

J. ADAM MORASCH. Ejus disp. *de externis capitis morbis atque catarrhis.* INGOLSTADT 1719. 4. HALLER.

DANIEL HOFMANN. Ejus *rarissima cerebri quassatio cum notabili substantiæ deperditione.* TUBING. 1719. Puer HALLERO bene notus, cui later de tecto lapsus caput comminuerat, ut cerebrum dispersum exsiliret, tamen adeo feliciter est restitutus, ut de tanto malo in corporis animique viribus nullum vestigium superesset. Reperitur etiam hæc historia in *Eph. Nat. Cur. Cent.* X. *obs* 2. & *Vol.* V. *obs.* 54.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* IV. *obs.* 90. Ex ictu ungulæ equi excussa pars frontis, cerebri etiam multum effusum. Malum tamen sanatum. HALLER.

RENAT. JACOB. CRESCENT. GARENGEOT in *traité des operations* &c. fuse agit de capitis vulneribus. Vix bona signa dantur fracturæ cranii. Symptomata sero supervenientia funesta. Exempla duræ matris abs-

que ſymptomate gangrænoſæ. Exemplum lateris oppoſiti fiſſi. In magnis ſymptomatibus MERYUS divinavit, fractam eſſe calvariæ laminam internam, & feliciter trepano uſus eſt. HALLER. V. *pag.* 306.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de vulneribus capitis. HALLER. V. *pag.* 93.

ABRAHAM VATER. Ejus diſp. *de vulnere cerebri ſclopetario ſeptima demum hebdomade abſolute lethali.* WITTEBERG 1722. 4. HALLER. V. *pag.* 1745.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 94. 98.

J. ZACHAR. PLATNER. Ejus diſp. *de curatione τȣ αποσκεπαρνισμȣ in calva.* LIPS. 1736. 4. per exemplum ſquamæ oſſeæ decuſſæ, quæ adplicata calvariæ comprehendit.

Idem in *inſtitut. chirurg.* Cum cerebrum a lapſu fragmentis calvariæ convulneraretur, mens ſibi conſtabat, ut tamen res in mortem terminaretur. HALLER. V. *pag.* 94.

THEOD. PHIL. SCHACHT. Ejus diſp. *de vulneribus capitis interioribus.* HERBORN 1721. 4. HALLER.

ANTONIUS FIZES. V. *pag.* 395.

SALVATOR FR. MORAND in *opuſcules de Chirurgie* T. I. Miles nono menſe a vulnere accepto mortuus. Sphæra plumbea ſub dura membrana reperta. Abſceſſus externus, cranii caries: demum trepano detectus abſceſſus cerebri, cum multa ejus jactura demum ſanatus. Cerebrum pene totum inſenſile eſſe. A vulnere accepto ſopor, paraliſis lateris oppoſiti, tamen ſervatus æger, cum aliquo ſanæ mentis detrimento. Dura mater inciſa, ſanguis ſub ea effuſus, emiſſus, vulnus cerebri curatum. Maxima fractura cranii ſanata. In T. II. Calvariam denudatam ſe parvis foraminibus feliciter terebraſſe. Ingens vulnus cerebri, ſuppurata dura meninx, eventu felici. In terebrando cranio MARECHALLUM infelicem fuiſſe, MERYUM neminem in ſexaginta annorum experimentis ſervaſſe. HALLER. V. *pag.* 95.

J. ERNESTUS WREDE in *collectan. chirurg.* T. I. Dura mater a fragmentis oſſeis compuncta, ſanata. In T. II. De vulnere occipitis decedentibus oſſeis fragmentis curato. Iterum grave calvariæ vulnus ſquamis & fragmentis purgatum. Trepano ſanguis ſub cranium effuſus emiſſus æger ſervatus. HALLER. V. *pag.* 96.

BURCHARD DAVID MAUCHART. Ejus *caput obſtipum.* TUBING. 1747. recuſum in HALLERI *ſelectis.* In muſculo maſtoideo exſcindendo monet chirurgos, ut caute verſentur. Utilitas in eo malo thermarum. HALLER. V. *pag.* 824.

HENR.

HENR. SIGM. STOSCH. Ejus diſp. *de reſonitu experientia confirmato.* ARGENT. 1722. 4. Exempla aliqua: cum cranium fiſſum eſſet ab ictu, & ſanguis tamen in oppoſito latere effuſus. Tabulæ internæ cranii depreſſio. Iterum fiſſura in latere oppoſito. HALLER.

J. ANDREAS CONRADUS. Ejus diſp. *de vulnere fronti inflicto.* LEID. 1722. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Vulnus cerebri a globo ſclopetario percuſſi. HALLER.

DASSE' in *Journal de Trev.* a. 1722. Ex ictu baculi oſſa cerebrum perforantia, ſanata. HALLER.

MICHAEL ERNEST BORETIUS. Ejus diſp. *de epilepſia ex depreſſo cranio.* REGIOMONT. 1724. 4. HALLER. V. *pag.* 521.

CHRISTOPHORUS JACOBUS TREW, medicus Noribergenſis, vir illuſtris, nullam artis medicæ partem inornatam reliquit. Primus prodiit libellus: *Nachricht von einer raren Hauptwunden.* Nürnberg 1724. 4. Diarium enormis vulneris ſclopetarii, quo cerebrum læſum fuerat, nullo magno ſuperveniente ſymptomate, quoad decimo ſeptimo die res in deterius vergere cæperunt. Accurata ſucceſſit anatome. HALLER.

J. GEORG. KISNER, J. ADOLPH. GLOSBACH, BARTH. GERH. JONAS *Nachricht von einer beſonderen Hauptwunde.* FRANCF. 1724. 4. HALLER.

DIETERICH CONRAD SCHLEPPER. Ejus diſp. *de commotione cerebri.* LEID. 1724. 4. HALLER.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & J. C. PH. TEUBELER. auctoris diſp. *de vulneribus cerebri non ſemper lethalibus.* HALÆ 1750. 4. Bona diſputatio & per experimentum nata. HALLER. V. *pag.* 479.

PIERRE GUISARD. V. *pag.* 1747.

J. THEOD. ELLER in *Mem. de l'Acad. de Berlin* a 1752. refert de magna jactura cerebri ab ala molendini eliſi facultatibus animæ non læſis. HALLER. V. *pag.* 103.

HENR. FRANC. le DRAN. in *obſervations de Chirurgie* &c. Mors ex commotione, grumulis ſanguinis paſſim per cerebrum diſperſis. Alius funeſtus caſus, in quo ſanguis ſub dura matre effuſus erat in latere ei oppoſito, quod ictum acceperat. Alia pluſcula exempla funeſta, qualia & ipſe HALLERUS cum DRANIO præſens vidit, etiam arteriæ ex canali ſincipitis ſanguinem fundentis. Sanatus cui oſſis particula de calvaria ſeceſſerat, & reconciliata eſt. Recte periculo plenam eſſe ſimplicem fiſſuram, commotionem potius fieri, quando cranium integrum eſt, & malum a lapſu aut percuſſo capite. Lethargum fere ab effuſo ſanguine ſupervenire. Fiſſuram ſuturam lambdoideam,

equidem totam offeam, fupergreffam effe. Fungum ab apofceparnifmo ftlopetario natum fanavit. Ex ictu gladii abfceffus cerebri funeftus, & in cerebro cavea. Quoties pericranium a calvaria abfceffit, trepanum requiri. Meninges fæpe fub integro cranio corruptæ. Duram matrem vitiatam debere incidi, repetitis incifionibus. Duræ matris vulnera abfque fymptomate. HALLER. V. *pag.* 103.

Idem in *traité des operations* &c. Vulnus punctorium, utramque calvariæ laminam perforans, requirit trepanum. Quando extrema lamina excifa eft, interna fere fracta reperitur. In apofceparnifmo lamina decuffa fere fe patitur adglutinari. Omnis fiffura trepanum requirit. Laminæ internæ fractura folet quam externæ effe longior. Vix adgnofcitur, quando ea integra eft. Trepanum poffe futuris admoveri. Senibus diploen vix fanguinem dare. HALLER. V. *pag.* 308.

FRANC. QUESNAI in *tr. de la fuppuration* non poffe a capitis vulneribus ulcus hepatis fequi. HALLER. V. *pag.* 1445.

PETR. PAUL. MOLINELLUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde heelkonft* &c. Vulnera meningum, dum aditus late pateat, nulla facere fymptomata. Ex diploe glans exemta bono eventu.

Idem in *ruftuuren beftoit* &c. Olea & acria medicamenta non convenire duræ cerebri membranæ vulneribus, fed mel utique rofatum. HALLER. V. *pag.* 106.

GEORG. CHRISTOPH. DETHARDING, Profeffor Roftochienfis. Ejus *an fub depreffione cranii hujus elevatio fit neceffaria.* ROSTOCH 1732. 4. HALLER.

DANIEL SIGMUND GOTTL. BEHRENS. Ejus *de vulnere cerebri non femper abfolute lethali, oder Obfervation von einer gräulichen Verwundung des Gehirns.* FRANKFURT 1733. 4. Cranii magnæ fracturæ & depreffio, jactura cerebri, pene abfque fymptomate curatæ, & cerebrum novo involucro fubnato tectum. HALLER.

J. DANIEL SCHLICHTING in *traumatologia* &c. Detecto cranio, etiam lamina exteriori fiffa, vulnus nonnunquam ut fimplex vulnus fanari: penetrantem utcunque puncturam trepani ufum requirere. Suturis parcere non effe neceffe. Sæpe ignaro & medico & ægro calvariæ fiffuras fanari. Laminam exteriorem poffe deprimi, externa integra, & fanguinem etiam fub calvaria effufum reforberi. Contra chiafmum; paralyfin fæpe in læfo latere fequi. Magna fymptomata abfque cerebri vulnere fupervenire. Preffo cerebro canem nihil paffum. HALLER. V. *pag.* 1750.

FRANCISCUS de ZIEGLER. V. *pag.* 111.

CAROL.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de vulnere capitis a chirurgo intempestive consolidato fissura cranii neglecta & trepanatione feliciter instituta detecta.* JENÆ. 1754. 4. HALLER. V. *pag.* 1751.

J. WILH. ALBRECHT, HALLERI in cathedra Gottingensi antecessor, in *Comm. Nor.* a. 1735. *n.* 41. de vulnere frontis, in quo lamina prima, deinde seorsim quæ decesserat secunda trepano terebrata, ferramentum evulsum, quod impactum fuerat, tum ossis fragmenta exemta, & vulnus demum sanatum est. HALLER.

C. FRANC. FAUDACQ in *nouveau traité des playes* &c. Si duræ matris arteria in osseo canali violata fuerit, duobus trepanis opus est, ut os demoliamur. Sopor in capitis vulneribus frequens nulla parte læla. Tumores sensim augescentes non faciunt soporem. Periculum summum est a commotione; solent vasa aliqua rumpi & fieri ecchymoses. Inter istas pessimæ, quæ lente fiunt, & absque symptomatibus. Bellostianas conpunctiones debere in partem ossis sanam penetrare: eas in contusis vulneribus esse necessarias. Fragmenta sæpe reconciliari. Sanam, tensam, glabram duram matrem tamen scarificat. Ecchymosis octava demum terebratione detecta, & æger servatus. Vulnera per nasum in cranium penetrantia subito fere necem inferunt. HALLER. V. *pag.* 1752.

GASP. COCHON du PUY & BARTH. MURRY *E post gravem ab ictu vel casu capitis percussionem non juvante eiam iterata terebratione dura meninx incisione aperienda.* PARIS 1736. 4. Sub dura membrana materiem puri similem per eam incisam exivisse. HALLER.

DUNCAN BAYNE. V. *pag.* 115.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *medicinischen und chirurgischen* &c. T. I. Ex lapsu coma, sanguis de aure manans & diuturnus stupor, felici tamen eventu. In T. II. Post vulnus capitis terebra adhibita, pus in ventriculo cerebri. De vulneribus capitis in genere. In T. III. Ex orbita impacta pars fistulæ tabacariæ excisa, ex qua magna symptomata orta fuerant. In T. IV. Cum vulnus capitis præmature sutura sicca uniretur, pus plurimum subnatum, ægerque servatus. In T. V. Feliciter evenientia vulnera cum cerebri ipsius jactura. A vulnere per orbitam inflicto funesta cerebri destructio. In T. VI. Vulnus sclopetarium sanatum, quo os temporum comminutum fuerat, & globus ex cranio exiit. HALLER. V. *pag.* 115.

CAJETANUS TACCONI. V. *pag.* 116.

SAMUEL SCHARP in *treatise on the operations* &c. duram cerebri membranam aperire jubet, si sub ea sugillatio fuerit. Duodecies terebrationem repetiit.

Idem

Idem in *critical inquiry* &c. commoti cerebri ſigna a Gallis obſcure proponi. HALLER. V. *pag.* 309.

JOH. CAGUA in *Phil. Tranſ. n.* 458. de fractura & depreſſione calvariæ cum laceratione cerebri & meningum, tamen curatis. HALLER.

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

J. BOECLER & PHIL. HENR. BOECLER *decas quæſtionum medicarum.* ARGENTOR. 1741. 4. Vulnera cerebri non eſſe lethalia. HALLER.

PERCIVAL POTT. Ejus *obſervations on the nature and conſequences of wounds and contuſions of the hand, fractures of the ſkull, concuſſions of the brain.* LONDON 1760. 8. Artis principes patreſque ſtudioſe legit. Calvariæ fragmentum ſi depreſſum fuerit, cerebrumque urſerit, poſcere terebræ uſum. A duriori ictu decedere fere de calvaria duram membranam, exque ruptis vaſculis ſanguinem effundi, & cerebrum comprimere, unde periculum imminet, in dies majus. Pericranium abſque periculo incidi & lacerari. Effuſi ſub dura matre humores terebram reddunt neceſſariam. Calvariam fractam eſſe nullo ex ſigno, & unice ex ipſa inſpectione cognoſci, quæ requirit, ut calvaria denudetur. Sub fiſſura quacunque duram membranam fere inflammatam eſſe, & neceſſe videri cranium aperire. Depreſſum & fiſſum calvæ fragmentum optime tamen totum auferri. Suturis non parcendum, neque temporali muſculo. Non amat duram membranam incidere. Germanice vertit, notas adjecit vir gen. CHRISTOPH GOTTLIEB de MURR, qui etiam catalogum ſcriptorum de fracturis & vulneribus cranii addidit. Ita HALLER. In hac præſtantis adeo operis verſione Germanica, quæ prodiit NORIBERGÆ 1768. 8, doleas auctoris ſenſum ſubinde obſcuratum, ſubinde plane immutatum eſſe. Notæ adjectæ nullius ſunt momenti. Sed nec aliter fieri poterat a verſore ſcientia medica chirurgicaque deſtituto. Catalogus ſatis prolixus auctores ſuppeditat, quos hic adeſſe haud putares; ſunt tamen & alii plurimi, qui hic deſiderantur. Ita in *Deutſch. allgem. Bibl.* 10. *Band.* 1. *Stück pag.* 217.

Ejus *obſervations on the nature and conſequences of thoſe injuries to which the head is liable from extern violence.* LONDON 1768. 8. Velamenta calvæ conſuit, neque de iis aufert quidquam. A duro ictu vel lapſu calvam flaveſcere; in juniori homine ſuturam laxari fungumque emittere. Si dura cerebri membrana a calvaria ſeceſſerit, ulcus fere inter utramque offendi: perire, quibus pus non emittitur, & ſanari id ſi fiat. Terebra manu circumacta calvariam noſter perforat, ut pus emittat. A ſanguine effuſo ſenſus aboleri, cordis vires deprimi,

quæ

quæ ſymptomata continuo ab ictu vel lapſu ſuperveniant. In fractura abſque depreſſione mature terebra utitur. Inſtrumenta præfert ſimplicia. Quando fracta eſt calvaria, venæ ſectiones repetitas monet convenire, neque tamen ægrum ſecurum præſtare, niſi & calvaria terebretur, & pus emittatur. Suturam continuationem fiſſuræ in alterum cranii latus non morari. Non neceſſario funeſtum eſſe ſinus cerebri vulnus. Monet, ut ſufficiens calvariæ portio auferatur. Ad ſanguinem effuſum neceſſario requiri terebram; eum enim frequentem cauſam eſſe mortis. Non raro laminam internam calvariæ ſolam frangi. HALLER. V. *pag.* 832.

GERARDUS V. SWIETEN. V. *pag.* 123.

GOTTFRIED HENR. KANNEGIESSER. V. *pag.* 124.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

JULIANUS OFRAI in *obſervations* &c. Ex ictu mors, nulla parte calvariæ fracta, ſuturis hiantibus. HALLER. V. *pag.* 126.

LUD. HENR. LEO HILCHEN. Ejus & *F. C.* RAINER. diſp. *de vulneribus cranii.* GIESSÆ 1748. 4. HALLER. V. *pag.* 1755.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

J. FRID. SCHREIBER. V. *pag.* 130.

PHILIPP. FICHET de FLECHY in *obſervations ſur différene cas* &c. Inter eas obſervationes memorabilis eſt curatio, in qua noſter os frontis terebra deſtruxit, ut denique nervi olfactorii in foraminibus cribroſi oſſis nudi apparerent. In fractura cranii tendines & ligamenta lacerata abſque ſymptomate. Calvariam abſque noxa depreſſam vidit. Sinus frontales magno vulnere aperti ſexto menſe coaluerunt. HALLER. V. *pag.* 132.

GEORG. AUG. LANGGUTH. Ejus diſp. *de ſinus frontalis vulnere ſine terebratione curando.* WITTEBERG. 1748. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Hæc vulnera, quæ vulgo habentur pro difficilimis, noſter abſque labore curat. HALLER. V. *pag.* 720.

PHILIPPUS CONRADUS FABRICIUS. V. *pag* 615.

ANTONIUS LOUIS, Ejus *poſitiones anatomico chirurgicæ de capite*, PARIS 1749. 4. Prima, ut putat HALLERUS, theſis, quæ a chirurgis literatis propoſita ſit. Aliqua de vulneribus capitis.

Contra eam diſput. prodiit *lettre a M. de F. Medecin ordinaire du Roi.* PARIS. . . . Præſidem ejus diſp. græca fracturarum nomina pro Arabicis habuiſſe &c. Ita HALLER. V. *pag.* 133.

CLAUDE FRANÇOIS ATTHALIN, Profeſſor Veſuntinus. Ejus *lettre a un Medecin de la province, au ſujet d'une obſervation ſur les accidens funeſtes ſurvenus au bout de* 54. *jours a un coup reçu a la tête*,

tête, qui n'avoit occasionné aucun accident primitif. BESANÇON 1746. 8. Post lapsum & depressam calvariam, & terebræ usum, sanguis in cerebro effusus, qui corrumpi incipiebat, & initium putredinis cerebri ipsius. Non male duram membranam incisam fuisse. HALLER.

JOH. CLAUD. MUNIER & J. FR. PARIS *E. post gravem ab ictu vel casu violento capitis contusionem, etiam mediocriter suspecta cranii fructura vel fissura cutis una cum pericranio ad os usque incidenda.* PARIS 1746. 4. HALLER.

CHRIST. PHILIPP. HERWIG. V. *pag.* 137.

DES PORTES in *traité des playes* &c. gravia vulnera sclopetaria in cerebro ad sanationem perduxit. Novam cranii a sclopo læsionem vocat *en pente*, in qua lamina externa finditur, & paulum deprimitur, interna secedit, & cerebrum oblique comprimit: per fissuram vero tenuis de globo lamina transit; ut id malum curetur, cujus exemplum producit. Vulnus & glans intra caput latens trepano quæri debet. Vulnus per nares ad tympanum usque post multas incisiones sanatum. HALLER. V. *pag.* 1756.

Le BLANC, chirurgus. Ejus *lettre a M.* Le CAT, PARIS 1749. 12. excusam citat PORTALIVS. Exstat in le CATIANA narratio hujus chirurgi de proprio in dura membrana vulnere. HALLER. V. *pag.* 837.

JANUS REGHELLINI in *osservazioni* &c. Dolor capitis a dura matre in cerebrum depressa: dura cerebri membrana cartilaginea. Abscessus cerebri ad ventriculum usque penetrans, & pars magna calvariæ consumta HALLER. V. *pag.* 139.

GOTTLOB THEBESIUS. Ejus disp. *de gravi vulnere curato.* HALÆ 1749. 4. HALLER.

FRANCISCUS LAMURE. V. *pag.* 140.

J. GODOFR. ZINN. Ejus *experimenta circa corpus callosum, cerebellum, duram meningem in vivis animalibus instituta.* GOTTING. 1749. 4. Vulnera corporis callosi nihil habere magis perniciosi, quam aliarum cerebri partium vulnera. Sed neque cerebelli vulnera velociorem necem inferre: duræ meningis vulnera ne dolere quidem. HALLER.

J. GEORGIUS ROEDERER. V. *pag.* 1462.

ANTONIUS de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 539. agit de vulneribus capitis. V. *pag.* 656.

HUGO RAVATON in *Chirurgie d'armée* &c. in contusione calvariæ debere pericranium in speciem acuti anguli incidi, duram meningem liberrime incidit. Lamina calvariæ exterior integra, interna funesto eventu depressa. Maxima mala in cerebri abscessibus, esse a puris in sanguinem reditu. Glans plumbea diu in sinu frontali hæsit, & de-

nique

nique elapsa est. Punctoria vulnera per oculum fere subito mortem inferunt, cerebro læso. Vulnera punctoria calvariæ sopiunt. HALLER. V. *pag.* 1757.

J. FRID. CARTHEUSER. Ejus disp. *de morbis capitis externis.* FRANCOF. ad VIADR. 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 898.

J. CHRISTOPH. TEUBELER. Ejus diss. *de vulneribus cerebri non semper lethalibus*: præside J. A. BÜCHNER prodiit HALÆ 1750. 4. Memorabilis dissertatio, recusa in HALLERI *selectis chir.* Proprias in castris collectas observationes producit, Pars cerebri, fracta calvaria, destructa, convulsio, delirium, ut tamen ægrotus servaretur. Amissa pars medullæ cerebri absque febre & convulsione, & aliud absque symptomate HALLER.

ACHILLES FRANC. FONTAIN & ANT. GARNIER *E. post gravem ex ictu vel casu capitis percussionem, non juvante etiam iterata terebratione dura meninx incisione aperienda est.* PARIS 1750. 4. HALLER.

JOSEPH. WARNER in *cases in Surgery* &c. Os per tres menses in dura matre hæsit absque convulsione & symptomate, tantum ut fungus de cerebro pullularet, qui absque ullo malo extractus est. Trepanum suturæ lambdoideæ admotum, dura membrana incisa, ut serum emitteretur. HALLER. V. *pag.* 142.

PETRUS BARRERE in *observations anatomiques* &c. in editione a 1753. 4. Mortes ex commotione cerebri, nulla parte læsa HALLER. V. *pag.* 345.

GEORG. HEUERMANN in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. I. Vulnera cerebelli tamen lethalia esse. In T. III Musculos temporales absque malo symptomate contundi, & duram matrem absque malo dividi. Corporis callosi & cerebelli vulnera non adeo certo perniciem inferre.

Idem *in vermischte Bemerkungen* &c. Fractura ossis occipitis sanata. Ex vulnere funestus cerebri abscessus, qui potuisset vitari. Commotio medullæ spinalis, exque ea magna symptomata. HALLER. V. *pag.* 310.

J. GEORG. ZIMMERMANN, Archiater nunc Regius & Electoralis. Ejus disp. inauguralis *de irritabilitate.* GOTTING. 1751. 4. Experimenta sunt de vulnerum cerebri, nervorum, spinalis medullæ, effectu. HALLER.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

ALEXAND. SCHMID. Ejus disp. *de vulneribus capitis.* HARDEWYK 1752. 4. HALLER.

J. A. LOUBET in *traité de playes* &c. Vulnera capitis, quando aponeurosis calvariæ aut pericranium læsum est, majores postulant incisiones. Non debere quatuor incisionis angulos detruncari. Fractæ calvariæ trepani usus convenit, ut coronæ repetita foramina se decussent. Dari tenues calvarias, ob quas levis ictus mortem possit inferre. HALLER. V. *pag.* 1760.

ANDOUILLÉ in *Mem. de Chirurg.* T. III. reprobat in vulneribus capitis venæ pedis sectionem, ex qua subita sanguinis in hepar congestio fieri queat. HALLER. V. *pag.* 1761.

DELAISSE in *recueil d'observations* &c. P. I. Cum Capillus per quinque dies in dura matre impactus hæsisset, nulla inde secuta symptomata. HALLER. V. *pag.* 145.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

NICOLAUS CAPELLETI, Lucensis, ex MAGATI secta. Ejus *delle ferite della cute del capo diss., in cui si dimostra l'insussistenza del di loro preteso pericolo ed il metodo di curarle.* VENEZIA 1754. 4. Multo minus quam veteres sibi a vulneribus capitis metuit. FALCINELLUM citat, & ipsum MAGATI adseclam: cutanea capitis vulnera negat periculum habere. Neque turundas probat, neque terebrationem nimis repetitam. Infeliciter fere in bellis Insubricis eam cecidisse: sæpe vidit fracta ossa decessisse. Sæpe cerebri vulnera sanata fuisse. Cutanea vulnera capitis, evitatis turundis & suppurantibus emplastris glutinantibus curat. MELITÆ ob simplicitatem curationis chirurgos esse felicissimos. Dira die septimo symptomata a sphærula nata apparuisse, quæ cranium absque visibili inæqualitate perforaverat, & meninges compresserat. Pro curatione Magatiana. HALLER.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

DU VERGET in *Anfangsgründe der Wundarzneykunst* &c. T. I. magna mala a meningum suppuratione metuit, quæ propterea plerumque nimis sero adgnoscatur; cum vulneribus stilopetariis id infortunium fere conjungi, & solere una cerebri adesse suppurationem. HALLER. V. *pag.* 151.

J. HENR. BRANDAU. Ejus *diss. chirurgica sistens singularem casum concernentem vulnus capitis ubi stlopeta cranium non modo fractum, sed & cerebri substantia corticalis ut & medullaris partim effluxa absque trepani operatione feliciter sanatum.* CASSEL 1755. 4. HALLER.

J. HENR. SCHUTTE. V. *pag.* 154.

J. M. HOFMANN. V. *pag.* 154.

GUSTAV. PHIL. vel MICH. ZWINGER. Ejus *historia pericranii sua sponte regenerati.* ALTDORF. 1756. 4. Disputatio. HALLER.

BEAU-

BEAUREGARD. V. *pag.* 156.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

MARC. ANTON. LEOP. CALDANI in epist. *sull' insensilità* &c. Laudat aquæ frigidæ in recentibus vulneribus utilitatem. A dura meninge læsa nulla symptomata secuta: a cerebri vero vulneribus convulsiones ortæ sunt, neque hic corpus callosum ullam habet prærogativam.

Idem in *riflessioni fisiologiche* &c. Ab ictu equi calvaria fracta, dura membrana a VERNA irritata absque malo, ut vulnus feliciter sanesceret. Post ictum lapidis, ex Cl. BONIOLI relatione, cum trepano chirurgus uteretur, laceravit duram membranam: nullus inde dolor, neque convulsio neque symptoma, & facilis sanatio. Iterum ab ictu duram matrem ossea fragmenta laceraverant, cum ea eximerentur, nullus dolor, nulla symptomata, nullæ nervorum distentiones supervenerunt, etsi quidem a suppuratione æger denique exstinctus est. Plus quadragesies dura membrana sanguine tincta, suppurata, absque ullo dolore. Iterum osse a saxo depresso, dura membrana nudata, exemta de ea vitreæ laminæ fragmenta: nullus dolor, irritata eadem meninx asperis instrumentis nullo cum sensu, facile convaluit. Ab ictu saxi spasmus rigidus masseteris, cranium depressum, dura mater trepano nudata, irritata volsellis, repetito, nullo cum sensu, & facilis secuta sanatio. HALLER. V. *pag.* 1454.

ARNOLDUS DUNTZE, HALLERI olim carus discipulus. Ejus *Werlhofs* &c. *Urtheile über eine Krankengeschichte* .... 1757. Vulnus capitis sero lethale, cum dura mater incisa esset, & in cerebro abscessus. Curatio hic defenditur, & respondent, quos Cl. vir consuluit, medici nullam in mali initiis causam fuisse, cur dura mater divideretur. HALLER.

GEORG. LUD. ALEFELD. Ejus *an contrafissura in cranio infantis æque ac adulti generari queat.* GIESSÆ 1769. 4. Ictus in sinistrum bregma, a quo alæ minores ossis sphenoidei ab osse frontis secesserunt. HALLER. V. *pag.* 1204.

AMBROSIUS BERTRANDI. V. *pag.* 162.

LARBER in *anatomia chirurgica* &c. Grave vulnus calvariæ absque trepani usu sanatum. In dubio casu vehementis commotionis malum absque trepano curatum. HALLER. V. *pag.* 1315.

MEHE'E de la TOUCHE. Ejus *traité de lesions de la tête par contre coup avec des experiences propres a en éclairer la doctrine.* MEAUX 1773. 8. Etsi non ubique veriorem sententiam tuetur, laudem tamen est meritus, quod experimenta propria in animalibus fecerit. Cæterum ei mens est, læsionem, quæ dicitur calamitas, locum habere, & potissimum ab anterioribus ad posteriora: tunc etiam facilius, quando nihil fractum est. De pa-

paralyfi in latere oppofito partis læfæ, cujus varia exempla habet, etiam aliquando in experimento, nam plerumque equidem effectus compreffi cerebri utrique lateri moleftus fuit. Vulnera cerebri non profunda, non magna producere fymptomata, ea tum demum fupervenire, quando vel ventriculorum aliquis apertus eft, vel cerebellum, vel aliqua pars oblongatæ medullæ. Plerumque id latus convellitur, quod eft e directo vulneris. Cerebelli læfiones perinde modo fuum latus afficiunt, modo latus oppofitum. In experimentis vulnera callofi corporis nihil habuerunt peculiare. Cerebelli vulnera facere, ut caput in fuum latus demergatur. Sedem læfionis potiffimum a dolore innotefcere. Calvariam fractam, aut depreffam, terebram pofcere. Venam fectam ad concuffionem cerebri valere, & terebrationi debere præmitti. Cerebelli vulnera graviora mala confequi, paralyfin &c. Vulnera medullæ fpinalis extemplo necare. Vulnera medullæ oblongatæ fere late paralyfin facere, neque tardas mortes. Poft validum ictum acceptum calvariam detegi debere. Exfoliationem inconfpicuam etiam locum habere, in qua carunculæ fubnafcentes os amiffum continuo reparent. Effe ubi os fquamam non dejiciat, etiam quando fanguis per aures manavit, etiam quando os fractum fuit. Emplaftra glutinofa male ad depreffiones adhiberi. Fungos effe e fanguine coacto. Non continuo canem periiffe, cui cerebellum nofter fauciaverat, continuo vero cum medullam fpinalem. HALLER. V. *pag.* 844.

CHEVALIER, chirurgus, in *Journal de Med.* T. XI. poft ictum in capite acceptum, quinquagefimo feptimo demum anno fquama offea deceffit. HALLER.

CLAUD POUTEAU. V. *pag.* 170.

HERM. HENR. CHR. SCHRADER in *obfervationibus* &c. Graviffimus lapfus, ut fanguis per nares flueret, pars fcapulæ fracta effet, fervatus tamen eft æger. Contra periit, cui illapfum lignum graviter cervicem percufferat. HALLER. V. *pag.* 1206.

JOHANNES BATTING, chirurgus. Ejus *chirurgical tracts relating to wounds and contufions of the head, fractures of the fkull with remark* OXFORD .... 8. anno non addito. Prodiit a. 1760. Princeps viro fcopus eft, chirurgos monere, quoties figna gravis in cerebro mali adfunt, ne omittant venæ fectione & aliis medicamentis evacuantibus inflammationi fubvenire, quam ipfe in dura membrana ponit. Cafus eo fpectantes omnino viginti recenfet, plerosqué funeftos. Inter eos eft calamitas varia, etiam internæ laminæ fractæ cum externa integra: & inflammata meninx, cum tamen alia in fede cranium percuffum fuiffet. Os temporum perforavit absque malo eventu. Occipitis mala fere necem intulerunt. Abfceffus hepatis femel fucceffit. HALLER.

BOIS-

BOISSON. V. *pag.* 172.

JACOBUS V. LIL. V. *pag.* 174.

J. ULRIC. BILGUER. V. *pag.* 174.

Ejus porro *medicinisch-chirurgische Fragen, welche die Verletzung der Hirnschale betreffen; nebst einem Versuch zur Beantwortung der Fragen von den Contrafissuren in den Verletzungen des Kopfs, und die praktischen Folgen, welche man daraus ziehen kann, zu bestimmen.* BERLIN 1771. 8. De ossium longorum fissuris: utique locum habere, etiam in simplici fractura. Quando aut eas aut cranii fissuras gravia symptomata sequantur, quarum signa tamen incerta sint: in fissuris ossium longorum tamen justæ conjecturæ. Contrafissuræ plura exempla producit, ubi alias interna lamina, alias alternum latus fissum est. Magna symptomata orta absque chirurgica curatione evanuisse. HALLER.

J. CHRISTIAN HILDEBRAND. V. *pag.* 176.

ANTON. HÖGG. V. *pag.* 180.

J. RUD. STÆHELIN in *Act. Helvet.* T. V. retulit de gravissimo vulnere capitis sanato. Duram matrem & tendines in homine sensu destitui. HALLER.

SAMUEL CLOSSY. V. *pag.* 183.

J. MARTIN LÖRSCH. Ejus *metastasis ad caput cum trepano.* ARGENTOR. 1763. 4. Disputatio. Suturarum post lapsum discessio, nudata dura matre inflammata absque dolore, æger servatus. HALLER.

JUSTUS CHRISTOPHORUS KETSCH. Ejus *de venæ sectione in læsionibus capitis vicem terebræ aliquando sustinente.* GREIFSWALD 1763. 4. Non esse KETSCHII legit HALLERUS.

FERDINANDUS MARTINI, chirurgus. Ejus *Spuhr zum Begriff von der Erschütterung des Hirns.* KOPPENHAGEN 1764. 8. Eam commotionem cerebri interpretatur a mutata figura ovali capitis, ut oppositi fines ad se propius accedant. Quamprimum ea vis major est quam cordis impulsio, necesse est cerebrum elidi, ejus humores exprimi, & inter cerebrum atque calvariam spatium vacuum nasci; in id spatium sanguinem a pondere aëris impelli, & minima vasa distendi, & denique rumpi.

Idem in *chirurgische Streitschriften* &c. Symptomata, quæ pericranio, aut aponeurosi calvariæ impositæ, tribuuntur, verius ad nervos pertinere. Rectius dura mater incideretur, quoties calvaria terebratur.

Ejus *ein Dutzend Betrachtungen, welche das Hirn betreffen.* Ibid. 1768. 8. De vulneribus etiam cerebri agit, iisque gravissimis sanatis, cum pars cerebri periisset, aut glans plumbea in cerebro resideret

Ejus

Ejus *Zweites Dutzend Beobachtungen, welche das Hirn betreffen.* KOPPENHAGEN 1769. 8. Huc nonnullæ calvariæ fracturæ, quæ, dum æger vixit, non potuerunt adgnosci. Febres ex vulneribus cerebri periodicæ. Ut in vulneribus capitis firmior cicatrix subnascatur, annulum inter cutem & calvariam inmittit. Concrementum lapideum cerebri in paralysi. Gangræna cerebri non funesta. Resolutiones subitæ ex concussione & saltu. HALLER. V. *pag.* 185.

LEBRECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

VOLAIRE. V *pag* 187.

DAUNOU. V. *pag.* 187.

BAYLE. V. *pag.* 188.

JOHN WILLIAM, chirurgus in *Redruth* Cornubiæ. Ejus *some histories of wounds of the head with observations.* FALMUTH 1765. 8. Primum de capitis vulneribus. Adversus deligationem, in qua nihil admittitur præter linteum carptum siccum. Medicamenta, quæ duræ meningi oporteat imponi. Fungos cerebri resecat. Ex lapsu festuca ossea in sinum duræ membranæ impacta. Sanguis sub ea meninge effusus, ea ipsa incisa emissus, cum bonis ægri rebus. A lapsu vertigo: terebrata calvaria, meninx & cerebrum suppuratum, eventu funesto. Ab ictu mulæ nata symptomata trepano repetito sublata, nullo humore emisso. A fragmentis osseis cerebro impactis terebratum cranium; cerebrum erupit, mors secuta est. Sanguinem supprimit linteo in vitriolum intincto. HALLER.

J. BAPT. M. WILH. FERRAND. Ejus & FRANC. CHOPART disp. *de resonitu* PARIS 1770. 4. Cum in sinistrum latus fœmina lapsa esset, in dextro latere sanguis effusus est. Sic in alio exemplo ex lapsu in verticem sanguis effusus sub osse frontis. HALLER. V. *pag.* 584.

HYACINTH. THEODOR. BARON & HENR. RAYMOND *E. capitis affectibus jugularis venæ sectio.* PARIS 1765. 4. HALLER.

NOLLESON. V. *pag.* 189.

A. van DEKEN. V. *pag.* 191.

JACOB. BOTH. V. *pag.* 191.

RICHARD de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

PLANCHON. V. *pag.* 193.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

JOSEPH JACOB. PLENCK. Ejus *Lehre von den Hauptkrankheiten nach ihren Klassen, Geschlechtern und Gattung; aus dem Lateinischen von* F. X. v. WASSERBERG, WIEN 1777. 8. Ita de LUCA (f). V. *pag.* 195.

PAGE'. V. 201.

PETR.

(f) In *gelehrten Oesterreich* &c.

PETR. MARIA VIELLARD & JOSEPH DUSSANS præf. *E. in pertinacibus faciei capitisque doloribus nihil, sed contra plurimum nocere potest nervorum quinti paris sectio.* PARIS 1768. 4. Tria exempla ad ALBINI consilium resecti nervi infraorbitalis. Dolor sublatus cito rediit. HALLER.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

J. JAC. FRISAC, chirurgus. Ejus *these de Chirurgie sur les blessures de la tête.* Gallice TOULOUSE 1769. 4. HALLER.

DUPRE' de l'ISLE. Ejus *traité des lesions de la tête par le contrecoup & des consequences pratiques.* PARIS 1770. 12. Aëre caput plenum ponit. Calamitatem prævidet, & præsagium ab experimento confirmatum est, quod tumori erat superstructum, si fissura adfuerit: terebram commendat. HALLER.

J. PHILIPP. KEES. Ejus disp. *de læsionibus capitis.* ARGENTOR. 1770. 4. A gravi lapsu magna symptomata absque terebratione superata. HALLER.

J. GEORG. OBERTEUFFER. Ejus *dissertatio enthlasin cranii sponte restitutam exhibens.* ARGENT. 1771. 4. HALLER.

DANDEVILLE des PARTS. V. *pag.* 216.

JOHN HILL. V. *pag.* 216.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

J. DAN. METZGER. Ejus *adversaria medica. Continent chirurgica, physiologica, practica.* TRAJECTI ad MOSAM 1775. 8. Huc facit tractatus *de læsionibus capitis*, quem J. PHILIPPUS KEES dissertationis inauguralis loco edidit ARGENTOR. 1770. Hic autem recuditur tanquam METZGERI opus, hinc inde mutatum. Concussionem cerebri semper esse metuendam; mala, quæ inde oriantur. Ea quiete, nervinis, cortice potissimum Peruviano noster curat. Sanguinem in cerebro effusum resolvi ac resorberi posse. Terebrationem calvariæ non continuo necessariam esse, quæ infida sit operatio. RICHTER. V. *pag.* 1327.

J. W. vel FR. BAUER. Ejus *zwo chirurgische Wahrnehmungen bey einer Kopfwunde, und in einem wahren Krebsgeschwüre.* HERSFELD 1773. 8. Os verticis a lapsu depressum, & fractum, dura meninx in elevando læsa, nihilo secius servatus puer. HALLER.

THOYER. V. *pag.* 229.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

SCHUMACHER. V. *pag.* 233.

WURM. V. *pag.* 233.

GEISLER. V. *pag.* 233.

KOEH-

KOEHLER. V. *pag.* 233.
PISTOR. V. *pag.* 233.
RAMDOHR. V. *pag.* 233.
TROESTER. V. *pag.* 236.
DUPOUY. V. *pag.* 237.
PIETSCH. V. *pag.* 239.
BOURLEYRE. V. *pag.* 239.
HENR. FRID. KOCH. V. *pag.* 240.
RAPHAEL JOH. STEIDELE. V. *pag.* 243.

WILLIAM DEASE, chirurgus Londinenſis Noſodochii S. Nicolai & S. Catharinæ. Ejus *obſervations on the wounds of the head, with a particular enquiry into the parts principally affected in thoſe, who die in conſequence of ſuch injuries.* LONDON 1776. 8. Contra eos, qui propendentes de capite contuſo tegumentorum lacinias protinus coaptant firmantque; corpora utique hic peregrina obſtare, necque partes eas contuſas ſine ſuppuratione ſanari. Telam ſubtilem unguento digeſtivo imbutam tegumenta inter & cranium ponendam eſſe ſuadet, ac demum poſt aliquot dierum ſpatium, cum partes læſæ, abſoluta jam ſuppuratione, confervere inceperint, auferendam. Non probes tamen hanc auctoris opinionem, tum quod ea corpora peregrina tolli poſſunt; tum quia, ob figuram capitis ſphæricam, non tantam, ut noſter putat, læſionem integumenta patiuntur: quid, quod experientia teſtis eſt, ſanari ſæpe vulnera cum contuſionibus complicata absque ſuppuratione? Quo in caſu noſter noxie linteum ſuum applicabit, in contrario autem ſupervacanee. Majoris momenti ſunt, quæ de dura matre accurate proponit. Etſi multi auctores & imprimis POTT duræ matris a cranio ſeceſſionem, ejus inflammationem ſuppurationemque, ut frequentiſſimam ac præcipuam ſymptomatum periculoſiſſimorum vulneribus capitis ſupervenientium cauſam eſſe perhibent, & metuunt; noſter tamen his adeo non movetur, ut periculum, ſi quod ex duræ membranæ ſuppuratione immineat, admoto trepano præverti poſſe credat. Contra communem opinionem negat in læſione cranii ſimul & duram matrem adfici, quamvis per vaſa ſanguinea cum eodem communicet; nam a fonticulis in ſutura cranii excitatis, turbata manifeſte communicatione, nunquam fuiſſe obſervatam duræ matris aut a cranio ſeceſſionem, aut ſuppurationem. Sic, ubi per nodos tophoſque venereos ea communicatio manifeſte ſublata fuerit, nihil duram matrem pati. In carie quidem cranii utramque ſubinde laminam exedente aboletur hæc communicatio, ut tamen, reparato poſt exfoliationem cranio, nova renaſcatur. Igitur, ſi ex turbata manifeſte tali duram matrem inter & cranium communicatione vel nulla fiat ſeceſſio, vel poſita hac nullum periculum ſequatur, non videri, cur duræ meningis ſeceſſio, quam in vulneribus

bus capitis fieri contigerit, adeo periculosa sit, præsertim ubi homo cætera sanus, & pus terebratione eductum fuerit. Funestos in læsionibus capitis eventus non a dura sed pia matre & cerebro repetendos esse; horum enim tenerrima vascula concussione facile debilitari, paralytica fieri, atque sic humorum affluentium stagnationem, indeque natam inflammationem & suppurationem facile intelligi. Semper his in casibus piam matrem & corticem cerebri suppurata vidit. Symptomata hujus inflammationis & suppurationis potissimum inter octavum & decimum septimum diem, raro citius aut serius, se manifestare. Signa mali externa vix apparere, nisi incipiente fere suppuratione. Sæpe noster, instituta ad primum, quod apparuit signum, trepanatione præsentem jam suppurationem vidit, neque id mirum videri, cum partes inflammationis sedem hic præbentes, prorsus insensiles sint. Ipsa hæc symptomata suppurationem comitantia videntur potius a resorptione puris, quam a topica irritatione oriri. Ex his facile intelligi, cur cura antiphlogistica apparentibus primis mali signis, hoc est præsente jam suppuratione, instituta omni careat effectu. Frustra hic sive largas venæ sectiones, quas Pottius, sive pulverem Doveri, quem Bromfieldus commendat se tentasse. Nec profuit terebratio a Pottio post frustraneas venæ sectiones commendata; sed nec prodesse potest, hac enim administratione pus inter cerebrum & duram membranam hærens solummodo educitur, nequaquam autem illud, quod ex suppurata pia matre, sede mali, natum inter eam & cerebrum latet, etsi duram meningem incidas, cum illud plerumque per cerebri superficiem late diffusum sit. Illud noster medicamentis resolvere tentat, ut resorbeatur. Hujus resolutionis felices eventus. Doleas, ignotas fuisse auctori, cum hæc scriberet, observationes chirurgicas Schmuckeri. Invenisset profecto ibidem cum argumenta veritatem suorum assertorum indubiam reddentia, tum etiam remedium ad inflammationem piæ matris cerebrique efficacissimum: fomentationes videlicet frigidas a Schmuckero tantopere & merito commendatas. Cæterum Dease & Schmucker, unam ex obscurissimis, quæ de capitis læsione obvenire possunt, materiam egregie illustrarunt: cum alter symptomatum in capitis læsione adeo sero & cum mortis plerumque periculo se se manifestantium veram causam, remedium alter nos edocuerit. Quippe ex sola humorum adfluentium in vasis piæ matris per concussionem debilitatis stagnatione ratio aperte evincitur natæ ibidem inflammationis & suppurationis. Roborantibus itaque hic opus est: id quod nec venæ sectiones, nec trepanatio, nec denique Doverianus pulvis, sed frigidæ fomentationes maxime valent efficere. Ita Richter.

Scharp. V. *pag.* 214.

Maximilianus Stoll. V. *pag.* 251.

ALEXANDER KÖLPIN, chirurgus Aulicus S. R. M. Dan. Ejus *de capitis læsionibus meletemata medico-chirurgica, cum adjectis adnotationibus.* HAFNIÆ 1777. 8. Multa hic occurrunt, quæ experimentis non satis repetitis innixa, parum firma esse videntur. Latinitatem non laudes. Ita RICHTER. An idem qui *pag.* 1216.

MALER von CARLSRUH. Ejus disp. *de commotione cerebri.* STRASBURG. 1777. 4.

GUYETAN. V. *pag.* 254.

LIMBOURG. V. *pag.* 255.

JOSEPH. MOHRENHEIM in *Beobachtungen* &c. *Obs.* 1. Vulnus ossi frontis & temporum cæsim inflictum, funestum. *Obs.* 2. a lapsu contusio ossis parietalis & vulnus gangrænosum cum vertigine & lethargo, usu fomenti ex cortice Peruviano & essentia mirrhæ feliciter in sene curatum. *Obs.* 3. ab ictu globi tormentarii fracta calvaria, indeque gravissima symptomata & mors. *Obs.* 4. in puero vulnus capiti ab irruente tegula inflictum, a cranii fragmentis dura meninx lacerata, eventu lethali. *Obs.* 5. præmagnum capitis vulnus cum ingenti contusione in fœmina gravida sanatum. *Obs.* 6. capitis contusio & vulnus facile sanatum. V. *pag.* 1435.

(Plura de fractura capitis. V. *fracturæ*).

(Plura de terebratione cranii. V. *terebratio*).

ADDENDA.

ADDENDA.

Ad pag. 34. lin. 11. infcr. poſt & 1717. 8. adde

Italice prodiit Bonon. 1695. 8.

Pag. 114. ad Albertum de Haller poſt *Lobrede &c.*

Ernesti Godofred. Baldinger, Profeſſoris primarii Gottingenſis, *oratio in laudes meritorum* Alberti de Haller *nuper (12. Dec. 1777.) pie defuncti.* Göttingæ 1778. 4.

Pag. 122. lin. 1. poſt 1733. 8.

Germanice Lipsiæ 1774. 8.

Pag. 183. ad P. Sue poſt 1771. 12.

Germanice, vertente Joh. Georg. Krünitz, prodiit Berlin u. Leipz. 1773. .

Pag. 216. ad John Hill poſt 1772. 8.

Germanice cum titulo *chirurgiſche Beobachtungen, welche hauptſächlich den Krebs und Verletzung des Kopfs betreffen.* Leipzig 1777. 8.

Pag. 243. ante Raphaelem Joh. Steidele.

Jacobe Reinlein, medicus, qui novam prælectionum medico-chirurgicarum cathedram Vindobonæ primus conſcendit. Ejus *Vorleſbuch über die Anfangsgründe der Arzneywiſſenſchaft für die Wundärzte.* Wien 1776. 8.

Pag. 264. ante Claudium Galenum.

Aretæus Cappadox in *diuturn.* L. I. cap. 9. abſceſſum coli prope hepar in dextra parte ipſe ſecuit, ex quo multum puris effluxit, multum etiam per renes & veſicam deceſſit: poſt longum tempus tamen æger convaluit.

Idem in *cauſ. & ſign. acut.* L. I. cap. 13. abſceſſum hepatis extrorſum vergentem ferro candente jubet aperiri. Haller. V. *adminiſtr. chirurg.*

Pag. 267. ad ABU AMRAM MUSA &c. poſt vocem *Doctor.*

Ejus *Moſis aphoriſmi ſecundum doctrinam Hippocratis & Galeni* prodierunt BONON. 1489. 4. VENET. 1497. fol. cum RHAZEI variis. BASIL. 1579. 8. Eſt compendium Medicinæ univerſæ, etiam Chirurgiæ. Ita HALLER (a).

Pag. 289. lin. 6. poſt PATAV. 1769. 4.

Hæc editio utiliſſima eſt, cum multis codicibus uſus ſit editor, ut ex variis lectionibus meliorem quamque divinet, expellat, quæ ſubinde ex gloſſa in textum irrepſerunt, corrupta emendet. Eo in labore diligentiſſime verſatus, plurima certe correxit, & probabiliter reſtituit. Ita HALLER.

Pag. 382. poſt HIERONYMUM FABRICIUM.

HIERONYMUS NYMMAN. Ejus *de gravi auditu, ſ. ſurditate.* WITTEBERG 1592. 4. HALLER (b).

Pag. 503. poſt MAXIMILIANUM STOLL.

NATHANAEL HULME, medicus Londinenſis, in ſua *oratione de re medica cognoſcenda & promovenda* LONDON 1777. 4. pag. 44. hiſtoriam narrat hominis calculoſi proprio medicamento curati. Hæc eadem hiſtoria redit in altero ſuo libello Anglice ſcripto...... & deinde Germanice verſo cum titulo: *Anzeige eines leichten und ſicheren Mittels wider den Blaſen- und Nierenſtein, den Scorbut, das Podagra, wieder aufzehrendes Fieber und die Würme.* LEIPZIG 1778. 8. Suum hic auctor revelat arcanum, quod calculum ſolvat, ſolutumque per urinam eliminet. Parari ex ſale tartari & ſpiritu vitrioli, ſequenti modo: ſalis tartari grana xv in aquæ puræ unc. iij. ſoluta, quater de die propinantur, quibus mox ſuperpotandæ ſint guttæ xx. ſpiritus vitrioli in unciis iij. aquæ; ut ſic in ventriculo fiat efferveſcentia, a qua plurimum noſter ſperat. Pro efficacia hujus remedii teſtimonia & fauſtos eventus addit.

Pag. 662. ante de la CONDAMINE.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. Ejus *de dentium & gingivarum morbis.* WIEN 1778. 8. V. *pag.* 195.

Pag. 899. lin. 3. poſt vocem HALLER adde

Non ſolum de proſtata ulceroſa retulit MOLINARIUS, ſed integrum & egregium dedit tractatum, in quo de iſchuria & de punctione veſicæ fuſe agit. Plurima auctorum loca ad ſcopum facientia collegit & allegat.

Pag.

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 399. (b) Ibid. T. II. pag. 303.

Pag. 1012. ad OTTONEM BRUNFELSIUM adde integrum operis titulum:

Jatrium medicamentorum ſimplicium, continens remedia omnium morborum. ARGENT. 1533. 8. 2. vol. Morborum a capite ad calcem recenſio, & ad quemque farrago medicamentorum ſimplicium, potiſſimum ex PLINIO VALERIANO. Ita HALLER (c).

AD VENEREUM MORBUM

Adde ſequentes auctores, quos ex noviſſima ASTRUCII editione Latina & Gallica decerptos hic ſuppeditare *pag.* 1622. promiſi.

Pag. 1511. poſt PETRUM de la CERLATA.

JOHANNES MULLERUS, de REGIOMONTE, vulgo REGIOMONTANUS, vel MONTEREGIUS a patria ſic dictus, natus anno 1436., KÖNIGSBERGÆ in FRANCONIA, Aſtronomiæ elementis ſtudium dedit primum LIPSIÆ, ac poſtea VINDOBONÆ, ubi GEORGIUM PEURBAGHIUM Aſtronomiam cum laude docentem audiverat, quo mortuo anno 1461., in ITALIAM profectus eſt, BESSARIONEM Cardinalem comitatus, ſed in Germaniam brevi regreſſus eſt, & aliquamdiu VINDOBONÆ mathematicas ſcientias publice docuit, donec perluſtrata prius HUNGARIA, quo a REGE MATTHIA CORVINO invitatus fuerat, NORIBERGAM conceſſit anno 1471., ubi obſervandis cœleſtibus ad Aſtronomiæ inſtaurationem, librisque excudendis ſedulus vacabat, cum a SIXTO IV. ſummo Pontifice deſignatus eſt Epiſcopus Ratisbonenſis, & anno 1475., ROMAM accerſitus, ut Kalendarii reformationi præeſſet: obtemperavit ſed non lubens, & anno inſequente 1476., ROMÆ fato functus eſt anno ætatis 41., ſive peſte, ut narrat JOVIUS, ſive potius veneno de medio ſublatus, inſidiis, ut fama fuit, filiorum GEORGII TRAPEZUNTII, quos ſibi iratos habebat, quod parentis eorum circa PTOLOMÆUM, THEONEMque lapſus non diſſimulaſſet. Inſultum luis Gallicæ ex aſtrologia a MULLERO prædictum fuiſſe THEOPHRASTUS PARACELSUS (d) ſcribit; ſed in MULLERI *ephemeridibus* (ubi illa prædictio videbatur contineri potuiſſe,) *quas vulgo dicunt Almanach, ad triginta duos annos*, ſcilicet ab anno 1474., ad annum 1506. *ſcriptis & editis* NORIBERGÆ 1474. 4. nihil de lue venerea ASTRUCIUS comperit.

PAULUS

(c) Ibid. T. I. pag. 527. (d) In L. I. *de peſte* cap. 4.

PAULUS ALMANUS, de MIDDELBURGO, ſive PAULUS MIDDELBURGIUS, a natali ſolo ita vocatus, Aſtronomiæ Profeſſor Paduanus, medicus FREDERICI Ducis Urbini, & GUIDONIS EUBALDI Comitis Montis feretri; obiit ROMÆ a. 1534. ætatis 89. Scripſit PETRUS MAYNARDUS (e) Gallicum morbum prædictum fuiſſe a PAULO de MEDELBURGO in *prognoſtico* 20. *annorum*, quod *ad illuſtriſſimos Principes, Urbini Ducem, D. Guidonem Monferetanum ac ſapientiſſimum Octavianum de Ubaldinis* ſcripſit pridie Kalendas Januarii, anno virginei partus 1487. In eo *prognoſtico* ſequentia quidem habet „ quondam morbum curatu difficilem „ imminere hominibus habentibus ſtellam ſcorpionis horoſcopantem in geni„ tura eorum, aut ipſorum nativitatibus; & quod ejus cauſa ſupercœleſtis „ fuerat tremebunda conſtellatio coitus trium ſuperiorum ſyderum, Satur„ ni ſcilicet, Jovis & Martis. Temere ALMANUS credidit morbos ab influxu ſyderum oriri, atque adeo ab aſtrologis prædici poſſe. Nec excuſari poteſt MAYNARDUS credulitatis, qui ad luem veneream inconſiderate retulerit ea, quæ ab ALMANO de quovis morbo in genere dicta, vel potius effutita erant. ASTRUC.

Pag. 1516. poſt JOH. MANARDUM.

FRANCISCUS CIRCELLUS. Si fides adhibenda GEORGIO HIERONYMO WELSCHIO (f), liquet ex CIRCELLI manuſcriptis traditas fuiſſe ab illo Regi Romanorum MAXIMILIANO I. primæ originis tempore pilulas, quæ a lue venerea tutum quemlibet præſtarent, conſtantes ex myrobolanis Cabulenſibus, Indicis & citrinis, agarico præparato, ſpica Indica, maſtiche, ſchoenantho, maci, croco & Xylobalſamo. ASTRUC.

Pag. 1525. ante HIERONYM. FRACASTORIUM.

JOH. LUDOV. VIVE'S, Hiſpanus, non medicus, vir doctus, natus VALENTIÆ a. 1492., obiit BRUGIS a. 1540. in ſua *concione de ſudore Chriſti*, ſcripta BRUGIS a. 1529. ſequentia habet: & ne quis eſſet a periculo immunis, morbi univerſi ſunt EUROPAM pervagati, non illi modo veteres, ... ſed novi, inſoliti, inuſitati, horribiles, abominabiles. Primum *Scabies Indica*, quam aliæ nationes in alias nominatione rejiciunt; ſed quid juvat, ſi re non ab ſe dejiciunt ac depellunt? Nam ira dei effecit, ne cujusquam ſit peculiaris; omnium eſt communis factus. Quam eſt fœdus morbus? Quam contagioſus? Quantum in eo faſtidii, moleſtiæ, periculi? Quam infinitus? Ita ASTRUC (g).

JACO-

(e) In *tract. I. de morbo Gallico* cap. 1. (f) In *ſylloge curat. & obſervat.* in notis ad *obſervat.* 4. MARCELLI CUMANI pag. 35. (g) De morbis venereis edit. Gallica 1743. 8. T. II. pag. 337.

Pag. 1531. post MART. DORCHESINUM.

JACOBUS SYLVIUS in L. *de ordine & ordinis ratione in legendis Hippocratis & Galeni libris* LUTETIÆ 1539. 8. dum versatur in enumerandis diversis Medicinæ partibus, ait „ ne interim omittam, quæ annis „ circiter quadraginta ante hidroticen inventa est, *Aleipticen*, hoc est un- „ ctoriam, quæ luem initio Hispanicam, nunc vero toti orbi communem & „ publicam, ipsa elephantia multo seviorem, multis alioqui symptomatis illi „ similem, curare conantur unguentis & argento vivo, & aliis quibusdam: „ cujus hodie quæstus est longe uberrimus, sibi adjunxit magna ex par- „ te *Leptodiæteticem*, cum ligni Guaiaci decocto; & interdum *Thy-* „ *miamaticen*, hoc est suffitu quodam ex argento vivo & sulphure simul „ ustis curatricem; cujus Aleiptices immensa hodie volumina plena in- „ venias.

Idem in *methodo medicamenta componendi ex simplicibus, quatuor libris distributa* LUTETIÆ 1541. 8. L. II. sequentia habet de ligno Guaiaco „lignum Guaiacum scabiem Hispanicam tota sua substantia sanare quibus- „ dam videtur, cum tamen in eo sapor sit amarus & acer non invalidus, „ unde vim habet incidendi, tenuandi, tergendi & purgandi, per quas fa- „ cultates vacuat urinis, sudore, vomitu, dejectione, insensibili transpira- „ tu, putrem ex contagione materiem: sæpe tantum spirituosam, cum re- „ cens est contagio, nec vehemens, & spiritus affici contumaces; sæpe si- „ mul etiam humidam, cum in vasa ipsa & corpus mali labes jam grassa- „ tur. Cui corruptelæ nisi occurratur per alterantia & vacuantia, etiam in „ partes solidas impetus fit, easque putredo occupat, ferro sæpe & caute- „ rio tantum curabilis. Necque victus tenuis & tenuans, catapotia Ægi- „ diana (fere eadem, ut putat ASTRUC, quæ pilulæ BARBAROSSÆ) aut illi- „ tus ex argento vivo, suffitus ex cinnabari factitia, vel herbarum digeren- „ tium & tenuantium decocta, quæ sunt alia hodie consuetissima mali hujus „ remedia, ratione alia, quam corruptæ hujus materiæ totius vacuatione „ luem istam persanant.

Idem in *isagoge in Hippocratis & Galeni physiologiæ partem anatomicam* LUTET. 1555. fol. in præfatione hæc habet de lue venerea „ paulo ante nostram ætatem morbus maxime pernicialis & contagiosus, elephantiæ symptomatum sævorum magnitudine propinquus, EUROPAM prius pervasit ex orbe novo invectus, ut docte probat MANARDUS, ætate nostra medicus longe diligentissimus; nunc enim tenet ASIAM & AFRICAM. Ita ASTRUC. V. *pag.* 350.

PETRUS

Pag. 1533. ante BENEDICT. RINIUM.

PETRUS BEMBO, Venetus, qui ab anno 1513. a secretis erat Pontifici LEONI X., Cardinalis creatus a. 1538. a PAULO III., mortuus a. 1547. ætatis 77. annorum. Inter reliqua sua opera scripsit historiam libris XII. comprehensam Reipublicæ Venetæ ab anno 1480., usque ad annum 1513., impressam VENETIIS 1551. fol. PARIS. 1551. 4. In hac historia mentio fit luis venereæ, tamquam novi, & incogniti morbi, qui VENETIIS anno 1496. violenter grassari inceperit. Atrocis hujus morbi initium ab advenarum contagione infectioneque syderum repetit. Symptomata luis obiter percurrit. FRACASTORIUM allegat. ASTRUC (h).

THIBAULT LESPLEGNY, Pharmacopœus. Ejus tractatulus *de la nature, vertu, & faculté de la racine du bois nouvellement inventé, appellé l'Esquine, & comme il en faut user* adnexus est duobus operibus Anonymi, quorum primi titulus est: *les trois premiers livres de Claude Galien, de la composition des medicamens en général;* alterius: *brief traité des Poids & Mesures pour l'intelligence dudit œuvre.* TURS 1545. 12. ASTRUC (i).

Pag. 1536. post THEODOR. de HERY.

PHILIPPUS LUSITANUS, empiricus, inclaruit olim inter primos arte exstirpandi excrescentes in collo vesicæ caruncula s, quam primum ULYSSIPONE, ac deinde ROMÆ feliciter exercuit, antequam DAMASCUM abiret, cujus artis primus inventor ab ANDREA LACUNA creditus fuit, quippe qui ab illo fatetur salutarem illam methodum secum communicatam fuisse. At vero AMATUS LUSITANUS (k) hanc eandem methodum sibi tribuit contenditque PHILIPPUM, de quo quæstio est, illam a se didicisse, dum ipsi adstitit militem quemdam curanti, qui ex carunculis in urethra graviter ægrotabat: atque ut fidem sibi impetret, ingenue fatetur se methodum illam suo marte non adinvenisse, sed ab ALDERETO, Professore medico Salmanticensi, & suo quondam præceptore, accepisse. ASTRUC. Confer cum AMATO *pag.* 1535.

Pag. 1537. ante PETRUM HASSART.

HERCULES BONACOSSUS, Italus Ferrariensis (l), Medicinæ doctor. Ejus *de humorum exsuperantium signis ac serapiis* &c. Accesserunt *ejusdem varia auxilia experimento comprobato ad varias ægritudines profligandas; &c. de modo præparandi aquam ligni sancti; de curatione catarrhi sive destillationis.* BONONIÆ 1553. 4. ASTRUC.

Pag.

(h) Ibid. pag. 341. (i) Ibid. pag. 366. (k) In *curat. cent.* IV. *curat.* 19. in *scholio.* (l) PELLEGRINUS ANT. ORLANDI in *notizie degli Scrittori Bolognesi.*

Pag. 1539. poſt Joh. Sylvium.

Julius Cæsar Scaliger (m) in Hieronymi Cardani librum *de ſubtilitate* ſcripſit *exercitationes* acerbas & amarulentas, quæ prodierunt Lutetiæ 1557. in quibus contradictionis ſtudium tam palam ubique ſe prodit, ut ſophiſta quam philoſopho opus dignius eſſe videatur. Hic inter alia, in *exercit.* 161. contendit a Cardano dici ſe octo de morbo Gallici natura libros edidiſſe. Sed in Cardani libris *de ſubtilitate* nihil tale legitur; ſuſpicio tamen eſt dictum fuiſſe, cum Cardanus alibi (n) laudet ſuos de morbo Gallico libros. At vero libri illi, ſi revera ſcripti fuerint, in lucem nunquam venere; neque enim exſtant alia Cardani opera, quæ ad luem veneream ſpectent, præter diſſertationem perbrevem *de radice Cyna.* Astruc. Confer *pag.* 1534.

Pag. 1542. poſt Ant. Francantianum.

Johannes Hessus. Ejus *epiſtola ad Petrum Andream Matthiolum, qua proponüntur quæſtiones aliquot ſimplicium medicamentorum, nempe cardamomi, gelſomini, ſuccini, ſarſæparillæ, glycyrrhizæ, hyoſcyami albi, aluminis, haloſanti, lapidis morochti & aliorum quorumdam*, exſtat in *epiſtolarum Matthioli* L. III. in editione Lugdun. 1564. 8. Astruc.

Pag. 1543. poſt Prosperum Borgarucci.

Joachim Camerarius, diſcipulus & poſtea amicus Melanchtonis, cujus *vitam* ſcripſit Lipsiæ 1566. 8. in qua, luis originem ad Melanchtonis pueritiam referens (Melanchton anno 1491. natus, litteris operam navavit Heidelbergæ ab anno 1509., & duos annos retro Phortzheimi vixit: unde id, de quo hic agitur, referendum eſſe ad a. 1505. vel 1506. videtur) ſequentia habet: cum in ludum publicum pueri illi fratres. (Scilicet Philippus & Georgius Melanchton) una cum avunculo & ipſo puero (Johanne Reuttero) cœpit tum lues fœda paſſim homines in Germania primum invadere & miſerum in modum non ſolum excruciando, ſed mutilando & membra depaſcendo affligere, quam *Hiſpanicam* nonnulli, plerique *Gallicam* nominabant. Quo malo, cum magiſtrum ludi avus puerorum laborare reſciviſſet, contagionem metuens, nepotes cum filio domi apud ſe retinendos duxit, ubi matura ætate juvenis opera primis litterarum elementis curavit erudiendos. Astruc (o).

(m) Fuſam ſed dubiam hactenus hujus viri hiſtoriam tradit Astrucius *de morb. vener.* L. VI. pag. 146. (n) *De methodo medendi* cap. 37. & *de venenis* L. III. cap. 12.
(o) De morbis venereis edit. Gallica T. II. pag. 339.

Pag. 1544. post HENR. BRUCÆUM.

HENRICUS GOLDLIUS, Tigurinus, medicus, ſcripſit Germanica lingua: *regimen peſtilentiæ; itemque medicamentum approbatum in pleuritide, quæ peſtis quaſi ſpecies quædam eſt: tum præterea forma medicamenti, quæ paralyſi apprime confert, ac inſuper pretioſæ aquæ deſcriptio contra ingentes capitis dolores, vertiginem, maniam in apoplexiam: quin etiam modus, quo morbus Gallicus curari poteſt citra unctiones, ſuffumigia, aut lotiones ullas, gummata naſci prohibens, ſi morbus recens, nec prius a quoquam unctionibus aut ſuffumigiis, aliisque modis vexatus fuerit.* Libellus iſte prodiit in 4. absque anno & loco. Ad annum 1570. refert ASTRUCIUS.

JOHANNES de FOGUEDA, medicæ artis & philoſophiæ doctor, JOHANNI TELLIO GIRONIO, Comiti Ureniæ, dicavit olim libellum *de puſtulis, quæ ſaaphati nominantur*....... Ita NICOLAUS ANTONIO (p). ASTRUCIUS non vidit, putat tamen auctorem (quem refert ad annum 1570.) de lue venerea egiſſe, tum quod morbus ille, ut ab Hiſpanis *las bubas*, ſic ab auctore *puſtulæ* nominentur, quæ utræque voces idem ſonant; tum quod ubi primum EUROPÆ innotuit, medicorum non pauci cenſuerint eundem illum eſſe morbum ac *ſaaphati* ſive *aſaphati* Arabum, atque ideo cum eo nomine nonnulli appellaverint. ASTRUC. Confer *pag.* 631.

Pag. 1546. poſt WILLIAM CLOWES.

GEORGIUS BAKER, chirurgus Anglus, ſcripſit Anglice per brevem diſſertationem de hydrargyro, quæ octo paginis conſtat, cujus titulus eſt: *the nature & proprietes of quikſilver* prodiit cum WILLIAM CLOWES tractatu de morbo Gallico LONDON 1575. 8. &c. ASTRUC.

Pag. 1548. poſt JUL. PALMARIUM.

VICTOR GISELINUS, natus SANDFURTÆ anno 1543., LOVANII & PARISIIS Medicinæ, BERGIS annos plures vixit & Medicinam fecit, obiit anno 1591. Ejus *epiſtola de hydragyri uſu ad* MARTINUM EVERARTUM, *Brugenſem medicum* exſtat in libro JOHANNIS FERNELII *de lue venerea* a GISELINO primum edito ANTWERPIÆ 1579. 8. ASTRUC.

PETRUS

(p) In *Bibliotheca Hiſpanica.*

Petrus Paulus Pereda, Valentinus Setabensis, medicus & Professor apud Valentinos, in *praxis medicæ* &c. cap. 1. de morbo Gallico in scholiis consentit cum Paschali de novitate luis venereæ. Morbum antiquis medicis fuisse ignotum. Castigat Franciscum Vallesium, qui morbum veteribus cognitum fuisse ex Hippocratis *epidem.* III. *sect.* 3. contendit. Laudat Guaiacum, radicem Chinæ, Sarsamparillam &c.; si morbus tamen antiquus & pertinax fuerit, deveniendum esse ad unctiones mercuriales. Describit unguentum mercuriale ad pilorum defluvium. Non probat pulverem præcipitati rubri Johannis de Vigo, nec usum suffituum ex cinnabari. Astruc. Confer *pag.* 11.

Gualtherus Bruele, alias Brant, medicus, in *praxi medica, theorica & empirica familiarissima* &c. pag. 177. &c. de methodo curandæ luis venereæ paucis & tantum obiter disserit. Multam & inconditam habet farraginem remediorum. Astruc. V. *pag.* 11.

Pag. 1548. post Rember. Dodonæum.

Franciscus Lopez, de Corella vel Coreolanus, medicus. Ejus *de morbo pustulato liber unus* Valentiæ 1581. 4. Astrucius non legit, suspicatur tamen nostrum hic de morbo Gallico agere.

Pag. 1555. post Joh. Jessenium.

Guilielmus Arragosius, Tolosas, natus a. 1513., medicinæ studuit in Monte Pessulano a. 1551., medicus trium Galliæ Regum, forte Henrici II., Francisci II., & Caroli IX., & Imperatoris Maximiliani II., secessit Basileam octuagenario major, ubi hospitio usus est Jacobi Zwingeri, medici & Professoris chimici, in cujus domo obiit a. 1610., & quem omnium suarum facultatum hæredem instituit. Scripsit a. 1597. *epistolam de natura & viribus hydrargyri ad Paulum Jovium*, Florentinum, quæ manuscripta diu latuit in Bibliotheca Zwingerum, & tandem a Theodoro Zwingero, Jacobi pronepote, edita in *fasciculo dissertationum medicarum selectarum* Basil. 1710. 8. Curam, quæ fit cum hydrargyro, omnium esse acerbissimam & periculosissimam, unde peritum, prudentem, longoque tempore exercitatum medicum esse oportet, qui tam periculosum pharmacum sine noxa audeat usurpare. Hydrargyrum incidere, resolvere, purgare quandoque sicut antimonium, sive per os sumptum, sive inunctionibus illinitum. Ab inunctione mercuriali oriri plerumque convulsiones, paralysin, tremorem, continuum dolorem, diros cruciatus, & brevi tempore mortem (hic certe nimius); fatetur tamen habere suas dotes, atque cœlestes virtutes, iis potissimum cognitas, quibus genuina ipsius præparatio perspecta est. Qua autem ratione hydrargyrum præparari debeat, ut

ut tuto in ufum medicum venire poffit, auctor nullibi indicat. ASTRUCIUS.

Pag. 1556. poft ANDR. BASTELLUM.

HORATIUS AUGENIUS, natus in oppidulo Piceni, hodie *Machia Anconi*, quod *Monte ſanto* appellatur, doctoris medici honorem BONONIÆ confecutus (q), deinde Profeffor medicinæ practicæ Taurinenfis, poftea Patavinus theoreticus, obiit a. 1603. Scripfiffe dicunt (r) etiam tractatum *de morbo Gallico*, quem tamen librum nunquam in lucem veniffe putat ASTRUCIUS.

Pag. 1560. ante LUDOV. MERCATUM.

ÆMILIUS CAMPOLONGUS, Patavinus, natus a. 1550, obiit a. 1604., ut ex epitaphio conftat, in Academia patria Medicinam primum theoreticam, & deinde practicam publice docuit. Scripfit libellum *de lue venerea*, quem ASTRUCIUS nondum vidit, prodiiffe vero poft auctoris mortem conftat ex præfatione PAULI BENII, eidem libello præfixa, & recufa cum BENII *orationibus & præfationibus* editis VENET. 1625. fol.

Pag. 1561. poft. NIC. MATTH. BACHENDORPH.

GERARDUS COLUMBA, Meffanenfis, medicus, qui ea floruit doctrina, ut inter primarios medicos ævi fui cooptatus, in celeberrimo Patavino Lyceo medicam facultatem cum applaufu docuerit. Ejus *tractatus de lue venerea*. FRANCOFURT. 1609. 8. ASTRUC.

Pag. 1563. ante GEORG. CORNUTI.

SIMON PIETRE, Parifinus, medicus, filius SIMONIS PATRE, medici Parifini, mortui anno 1548., nofter regiam Medicinæ cathedram obtinuit in regio FRANCIÆ Collegio anno 1594., quam genero fuo CLAUDIO CHARLES refignavit anno 1607., obiit anno 1618., ætatis fuæ 57. Ejus NICOL. ROUSSEAU *quæftio medica an urethræ anguftiis noceant καθαιρετικα?* LUTETIÆ 1614. fol. Damnat auctor ufum cathæreticorum. ASTRUC.

SIGISMUND. SCHILLING, Silefius Frankenfteinenfis, Profeffor Medicinæ Lipfienfis. Ejus & FRANC. KEST *themata difputationis ordinariæ de gonorrhœa*. LIPS. 1614. 4. ASTRUC (s).

Pag.

(q) Ita GIOVANNI GIACINTO VOGLI in *tavole cronologiche degli Uomini illuftri* &c. Et NICOLAUS COM. PAPADOPOLI in *hiftoria Gymnafii Patavini*. (r) VOGLI & PAPADOPOLI ibid. (s) *De morbis veneris* edit. Gallica T. II. pag. 353.

Pag. 1565. post. Nic. Habicot,

Guilielmus Loyseau, Bergeracensis, medicus & chirurgus. V. *pag.* 18.

Pag. 1565. post. Victor. Manggum.

Jacobus Pradillæus, Professor Monspeliensis. Ejus & Joh. du Clerc *quæstio medica an in gonorrhœa verum semen excernatur.* Monspel. 1619. 8. Negat. Astruc (t).

Pag. 1566. post. Paul. Zacchiam.

Epiphanius Ferdinandus in *centum historiis* &c. *obs.* 17. erudite differit de morbo gallico. Novum in Europa esse morbum, sed vetustum in Indiis, quibus est frequens & familiaris, vernaculus & endemius; antiquis medicis fuisse incognitum; contagiosum esse absque etiam concubitu; multo nunc mitiorem esse; toto cœlo differre ab elephantiasi; curari decoctis, inunctione, emplastris, suffitu; hoc tamen non nisi summa urgente necessitate utendum esse, etsi ipse felicissimo cum successu suffumigia adhibuisse fateatur. Astruc. V. *pag.* 354.

Pag. 1567. post J. Bapt. Sori.

Guido Patinus, natus a. 1602., Parisinus medicus & Professor, vir facetus, dicax, ingenio acer, sed maledicus, multiscius potius quam doctus, eruditionis plerumque vanæ, nec satis certæ, obiit Parisiis a. 1672. *Opera* Andreæ Laurentii Gallice scripta Latine vertit imprimis tractatum *de lue venerea*, quem scholiis quatuor auxit, & ad calcem Tomi II. adjecit, & edidit Paris. 1628. 4. In iis scholiis statuit „ morbum esse novum, ante annum 1493. in Europa nunquam visum, sed „ primum a Christophoro Columbo, ejusque sociis vel servis Italis ex „ India redeuntibus advectum, & Italis communicatum mulieribus, quæ „ cum in obsidione Neapolitana, militibus Gallicis copiam sui fecissent, simul & pudenda, & pudendum morbum communicarunt.

Idem in *epistola* data a. 1665., & quæ inter ejus epistolas Gallice editas numeratur 370., in contrariam abivit de origine luis venereæ opinionem, & mireris potuisse tam multa temere effutire: Jobum scilicet, Davidem, Salomonem ex ipsa lue venerea olim egrotasse: luem veneream ab Hippocrate *epidem.* 3. & *prognostic.* 1. describi: lepram Judæorum, & morbum Campanum Horatii ipsissimam fuisse luem veneram: luis venereæ mentionem fieri ab Herodoto (u), Xenophonte (w), Catullo (x), Juvenale (y), &c. luem veneream in Europa notissimam fuisse, antequam Carolus

(t) Ibid. pag. 365. (u) L. I. *clio* dicto, ubi *de morbo fœmineo.* (w) Nihil in Xenophonte occurrit de lue venerea. (x) Idem dicendum de Catullo. (y) *Satyra* II. ubi legitur hic versus: *cæduntur tumidæ, medico ridente, mariscæ.*

LUS VIII. regnum Neapolitanum invaderet &c. Sed hæc singula aperte futilia sunt, nulliusque pretii. ASTRUC. V. *pag.* 360.

Pag. 1569. ante NICOL. FONTANUM.

JOH. GERHARD, Professor Med. Tubingensis. Ejus & JOH. CONRAD. OSIANDER disp. *de lue venerea.* TUBING. 1636. 4. ASTRUC (z).

GODOFR. WEIDNER, Professor Med. Francofurtensis. Ejus & JOH. DAVID. RULAND, medici celebris filii, disp. *de lue sive lepra venerea.* FRANCOF. ad ODERAM 1636. 4. ASTRUC (a).

Pag. 1570. ante JOH. SCHROEDER.

NICOL. COLLETET & MARTIN. AKAKIA *quæstio medica an gonorrhœæ cubiti sectio?* PARIS 1637. fol. Conclusio affirmans est. ASTRUC.

Pag. 1570. ante ALBERTUM KYPER.

PAULUS von FLEMMING, Germanus Variscus, medicus celebris ob varia itinera per MOSCOVIAM, PERSIAM, aliaque Asiæ ac EUROPÆ, loca, obiit anno 1640., ætatis 31. Ejus *disputatio de lue venerea*. . . . . Ita ASTRUC.

Pag. 1572. post AUGUSTINUM THONER.

PETRUS CASTELLUS, Romanus, lauream doctoralem adeptus est in Collegio patrio, ubi aliquamdiu publicus Philosophiæ & Pharmaciæ Professor fuit; deinde impetraverat professorium locum in Academia Patavina beneficio Cardinalis BISCIÆ, & LUDOVICI CONTARINI, tunc temporis Reipublicæ Venetæ Legati ad URBANUM VIII., summum Pontificem; sed cum electus fuisset a Messanensibus in gradum primarii Medicinæ theoriæ Professoris, illuc se contulit, ubi videtur reliquum vitæ transegisse. Florebat initio seculi proxime præteriti. Ejus *de smilace aspera.* MESSANÆ 1652. 4. ASTRUC.

FRANCISCUS PONA, Veronensis, PATAVII studuit, ubi doctoris gradum adeptus est circa initium seculi XVII., medicinam cum laude fecit in urbe patria, ubi florebat a. 1652. Ejus *academico-medica saturnalia.* VERONÆ 1652. 12. Exstat ad calcem hujus libri index opusculorum FRANCISCI PONÆ, unde colligere est scriptum fuisse ab illo *tractatum de lue venerea*, ex quo, ut ibidem adjicitur, *libata est prolusio saturnalium septima.* Tractatum de lue venerea non vidit Astrucius; in ea vero *septima prolusione* auctor asserit luem veneream morbum esse novum, antiquis incognitum.

(z) Ibid. pag. 354. (a) Ibid. pag. 354.

tum. Non ex GALLIA, non ex INDIA, ſed ex truci furiarum ſede pullulaſſe credendum. Symptomata recenſet: bubones, ſcabies, verrucæ, puſtulæ, ulcera, dolores, gummata, lippitudines, dentium caſus, narium jactura, faucium eroſio, infelix ploratus penis (gonorrhœa). Medicamenta: decocta lignorum, hydrargyrum, ſtibiata, illitiones, ſuffumigia. ASTRUCIUS.

Pag. 1573. ante J. RUD. SALZMANNUM.

HENRICUS RYSENDEECH, Lugduno-Batavus. Ejus diſp. *de lue venerea, ſeu morbo Gallico.* LUGDUN. 1654. 4. ASTRUC.

J. VIETOR. Ejus *de morbo Neapolitano.* GIESSÆ 1654. 4. ASTRUC.

Pag. 1573. poſt GUERNER ROLFINK.

CAROL. BARALIS & NICOL. LIENARD *an gonorrhϾ virulentæ ſuperiorum ſectio?* PARIS 1656. fol. Concluſio affirmativa. ASTRUCIUS.

Pag. 1573. poſt OSWALD GREMBS.

ANDREAS VETERANUS, Panormitanus, patriæ urbis Archiater, defuncta uxore, clericali militiæ mancipatus ad Juriſprudentiæ & Theologiæ ſtudia animum appulit, & in utraque Facultate emerita Doctoris laurea donatus, ad nonnullos honorum gradus PANORMI aſcendit, ubi a. 1689. obiit, ætatis circiter 64. Ejus *medicum diſcrimen de lepra Gallica.* PANORMI 1657. 4. ASTRUC.

JOHANNES LIPPINS, Sluſa-Flander. Ejus diſp. *de lue venerea.* ULTRAJECTI 1657. 4. ASTRUC.

Pag. 1573. poſt GASP. FERQUET.

PETRUS BENOIST, Carcaſſonenſis, medicus Monſpeſſulanus ab anno 1659., profeſſorium munus obtinuit a. 1664., obiit, a. 1668. Ejus *quæſtiones duodecim e Medicina depromptæ.* MONSPEL. 1659. 4. In ſexta quæritur an primæ venereæ luis origo ab antropophagia? Concluſio eſt affirmans. ASTRUC.

Pag. 1573. poſt CASPAR. REIES.

TOBIAS WITHAKER, Anglus, medicus ordinarius CAROLI II. regis BRITANNIÆ. Ejus *an elenchus of opinions concerning the cure of the ſmall pox: together with problematical queſtions of the French peſt.* LONDON 1661. 16. ASTRUC.

Pag.

Pag. 1574. post Joh. Vaulgue.

Richardus Bunworth, Anglus. Ejus *a new discovery of the French disease, and running of the reins, their causes, sings, with plain and easie direction of perfect curing the same. The second edition with large additionals.* London 1662. 12. Astruc.

Albertus Otto Faber, medicus Regius exercituum Suecicorum. Ejus *paradoxon de morbo Gallico libri II. or a paradox concerning the shamefull disease. For a warning to all against deceitfull cures. Translated out of the High Dutch by* John Kauffman, London 1662. 12. liber a Fabero Germanice scriptus & a Johanne Kauffman Anglice versus. Astruc.

Melchior Sebiz. Ejus respondente Johanne Ulrico Oeler disp. *de morbis novis.* Argentorati 1662. 4. Agitur etiam de lue venerea, ceu morbo novo. Astruc. V. *pag.* 1502.

Leonhard. Ursinus, Professor Medicinæ Lipsiensis. Ejus & Joh. Centur. Macash disp. *de gonorrhœa.* Lips. 1662. 4. De gonorrhœa simplici, sive non virulenta agit, ut adeo huc non pertineat. Astruc (b).

Wilhelmus Barbor, Anglo-Britannus. Ejus disp. *de lue venerea.* Trajecti ad Rhenum 1663. 4. Astruc.

Michael Heiland, Anatomiæ, Chirurgiæ & Botanices Professor Giessensis. Ejus & Georg. Cretzschmar *theses inaugurales medicæ de lue venerea.* Lipsiæ 1663. 4. Astruc.

Joh. Thomasius, Eschweilerio - Juliacensis, physicus Chemnicensis. Ejus disp. *de lue venerea.* Altdorf. 1664. 4. Astruc (c).

Pag. 1574. post Fridericum Monavium.

Johannes Bergerus, Amstelodamensis Batavus. Ejus disp. *de lue venerea.* Lugdun. Batav. 1665. 4. Astruc.

Joh. Arnoldus Friderici, Altenburgensis, natus anno 1637., post varia itinera in Italiam, Angliam Belgium & Germaniam, anno 1661. medicus Jenensis, & paulo post ibidem Anatomiæ, Chirurgiæ & Botanices Professor, obiit a. 1672. Ejus & Joh. Georg. Keyser disp. *guaiacan.* Jenæ 1665. 4. Astruc.

Gedeon Harvey. Ejus *great venus unmask'd, or a more exact discovery of the French disease, and virulent runing of the Reins, with the several methods of curing them.* London 1666. 8. Aliquot post annis in lucem emisit tractatum eundem, vel tractatum alium præcedenti parum dissimilem

(b) Ibid. pag. 355. (c) Ibid. pag. 356.

ſimilem cum inſcriptione: *Little venus unmask'd, or a perfect diſcovery of the French pox, compriſing the opinions of moſt ancient and modern Phyſicians, with the author's judgement and obſervations upon the riſe, nature, ſubjects, cauſes, Kinds, ſignes and prognoſticks of the ſaid diſeaſe, with ſeveral ways and methods of curing that diſeaſe and the running of the Reins.* LONDON 1670. 8. 1675. 8. 1685. 8. ASTRUC. V. *pag.* 1731.

Pag. 1574. poſt GEORG. HIERONYM. WELSCH.

FERDINANDUS MENDEZ, Hiſpanus, medicus Monſpelienſis LONDINI medicinam cum honore exercuit, ubi & obiit circa annum 1728. Ejus eſt *ſtadium Apollinare, ſive progynaſmata medica ad Monſpelienſis Apollinis laurum conſequendam habita, propugnataque a Ferdinando Mendez Hiſpano Francozenſi.* LUGDUNI 1668. 4. In theſi IX. *an lui venereæ hydrargyrum?* Bona theſis. Pro frictione mercuriali. ASTRUC (d).

ANDREAS BRUNEL, Santponenſis non longe a Piſcenis, Occitanus, doctoris gradum conſecutus eſt in Facultate Monſpeſſulana anno 1656 & ad Profeſſorium munus aſcendit anno 1668. Ejus *quæſtiones medicæ duodecim.* MONSPEL. 1668. 4. Harum quæſtionum ſexta quæritur: an bubo venereus retrocedens ſit deterior parotide retrocedente? ASTRUC.

LAURENTIUS LOSS, Iſnacenſis. Ejus diſp. *de lue venerea.* GIESSÆ 1668. 4. ASTRUC.

Pag. 1574. poſt FRIDER. HOFFMANNUM.

JUSTINUS WIGAND. Ejus diſp. *de ptyaliſmo.* GIESSÆ 1669. 4. ASTRUC.

Pag. 1577. poſt CLAUD. REYNAUD.

IRENÆUS VEHR. Ejus & J. PETR. ALBRECHT diſp. *de luè venerea.* FRANCOF. ad VIADR. 1673. 4.

Ejus *de gonorrhœa.* Ibid. 1674.

Ejus & GISBERT. van TOL *de gonorrhœa virulenta.* LUGDUN. Batav. 1674. 4. ASTRUC. V. *pag.* 31.

Pag. 1577. lin. 12. infer. dele. Non vidit ASTRUCIUS, & adde.

In tractatu de lue venerea contra Aſtrologos, qui originem morbi venerei ab aſtrorum influxu repetunt. Initium & propagationem hujus morbi dubiam eſſe. Circa curam ſtatuit, quatuor intentiones, quarum prima,

Zzzzzzzzz 2 in-

(d) Ibid. pag. 371.

inquit, est victus ratio; secunda est lenitio ventris & præparatio humorum & malæ qualitatis eorum remotio; tertia est evacuatio; quarta est symptomatum correctio. Laudat decocta ex ligno sancto, salsa parilla &c., quibus quasi succedanea putat substitui posse, quamquam virtute debiliora, smilacem asperam, lignum lentiscum, lignum visci quercini, buxi, & juniperi. Varia recenset mercurialia præparata, quæ prostant descripta in pharmacopœa JOHANNIS SCHROEDERI; ea omnia mochlica sunt & laboriosa, imo & deleteria. Pro efficacia præparationum antimonialium; quæ tamen, ut constat, in hoc morbo curando ex se nulla est. Probat etiam inunctiones mercuriales, & unguentum habet ad veterum morem valde compositum. Ad finem quinque adjecit observationes, in quibus nihil notabile occurrit. In universum spernit auctorem istum ASTRUCIUS.

GUIDE, medicus. Ejus *traité de la nature du mal vénérien, tiré de plusieurs experiences physiques & des mechaniques.* PARIS 1676. 8. Est epistola ad PETRUM MICHON scripta. ASTRUC.

Pag. 1578. ante PAULUM de SORBAIT.

CAROLUS PETER, Anglus, chirurgus, & ut ipse gloriatur, practicus Medicinæ. Ejus *a description of the venereal disease, declaring the causes, signes, effects and cure thereof, with a discourse of the most wonderful antivenereal pill prepared only by* CHARLES PETER, *chyrurgeon and practitioner in Physick.* LONDON 1678. 8. 1686. 12. Liber hicce nihil est præter monitorium circulatoris programma, Gallice *une Affiche*, eo fine ab auctore conscriptum, ut arcana sua, in quibus gloriatur, sed quæ celat tamquam mysteria, magnifice jactitaret, & quamplurimi venderet, si quem stolidum frustrari posset. Ita ASTRUC.

Pag. 1578. post THEOPHILUM BONET.

MICHAEL SENNERTUS, DANIELIS filius, Prof. Med. Wittebergensis. Ejus & ADAM. PURPII disp. *de lue venerea.* WITTEBERG 1679. 4. 1680. 4. ASTRUC (e).

HUMFREDUS RIDEY, Anglus. Ejus disp. *de lue venerea.* LUGDUN. Batav. 1679. 4. ASTRUC.

Pag. 1579. ante STEPH. BLANCARD.

JOH. RUDOLPH. BECKH, Basileensis. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* BASIL. 1680. 4. ASTRUC (f).

Pag.

(e) Ibid. pag. 359. (f) Ibid. pag. 360.

Pag. 1579. post GEORG. WOLFG. WEDEL.

Ejus & JOH. ADOLPH. STOLL *dissertatio chymico - medica de mercurio dulci.* Ibid. 1700. 4. ASTRUC.

Pag. 1579. lin. 14. dele Neque librum &c. & adde.

Quod monitum in ipsa libri fronte circulatorias artes videtur sapere, a quibus auctor non abhorrebat, & eo tantum consilio apponi, ut cupido auctorem ipsum adeundi lectoribus injiceretur, indicato ejus domicilio. De cætero liber est nullius pretii. Ita ASTRUC.

J. HENR. MEIBOM. Ejus & ANDR. GUIL. FISCHBECK disp. *de lue venerea.* HELMSTADT 1682. 4. ASTRUC (g). V. *pag.* 448.

Pag. 1580. ante JER. LOSSIUM.

JACOBUS PLUTACRIUS. Ejus *morbi Gallici, sive luis venereæ aut potius anonymæ laus* . . . sine ulla nec loci, nec anni notatione; sed ad libri calcem legitur: Τέλος *diebus saturnalibus anno ab invecta feliciter in Europam lue anonyma CLXXXVIII.* hoc est, ut putat ASTRUCIUS, anno 1683., ducto calculo ab anno 1495. quo lues venerea EUROPÆ palam innotuit. Auctor, qualiscunque sit, qui latet ficto PLUTACRII sub nomine, inter scriptores numerandus est, quibus visum fuit ingenio abuti in commendandis rebus pessimis, aut potius quibus plaucuit ludicra elogiorum specie εἰρωνικῶς res illas pessimas illudere. ASTRUC.

Pag. 1581. post MICHAEL. ETTMÜLLER.

JOH. PETR. FISCHER, Coburgo-Francus. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* LUGDUN. Batavor. 1686. 4. ASTRUC.

GUILIELMUS DOUGLAS, Scotus. Ejus disp. *de lue venerea.* LUGDUN. Batav. 1687. 4. ASTRUC.

Pag. 1582. post JOH. ANDR. STISSER.

GEORGIUS FRANK de FRANKENAU, Naumburgensis, natus anno 1642., Professor primum Heidelbergensis ab anno 1672., deinde Wittebergensis ab anno 1689. ad annum usque 1697., quo in DANIAM accitus fuit, ubi primum CHRISTIANI V., ac mox post illius mortem, quæ accidit anno 1699., FRIDERICI ejus filii, DANIÆ Regum, Archiater fuit, obiit anno 1704. Ejus & DANIEL. HAKE disp. *de syphilidis natura & cura.* WITTEBERG 1690. 4. ASTRUC. Confer *pag.* 637.

Zzzzzzzzz 3 Pag.

(g) Ibid.

Pag. 1582. post FRIDER. RUYSCH.

JOH. MAURITIUS HOFFMANN, natus ALTORFI anno 1653, filius MAURITII HOFMANNI, celebris Medicinæ Professoris Altorfensis. Aliquamdiu peregrinatus est per Belgium, Angliam & Italiam, unde redux doctor Medicinæ renunciatus est ALTORFI anno 1675., & electus Professor publicus a. 1677., obiit anno 1727. Ejus & ADAM. UNZELMANNI disp. *de salivatione mercuriali.* ALTDORF 1691. 4. ASTRUCIUS.

Pag. 1583. post MARTINUM LISTER.

NICOLAUS MAXIMILIANUS WILHELMI, L. . . Schwalbacensis. Ejus disp. *de salivatione mercuriali.* LUGDUN. Batav. 1694. 4. ASTRUC.

Pag. 1584. ante J. VIERZIGMAN.

JOH. FRIDER. STÆDEL, Argentoratensis. Ejus *theses medicæ de gonorrhœa virulenta.* ARGENT. 1695. 4. ASTRUC.

Pag. 1584. post GEORG. BAGLIVIUM.

W. WALL, Anglus. Ejus *a new system of the French disease, with an easiy and familiar method of curing it, unknown to the ancients or moderns, with all its common and remote symptoms, obvious to the meanest capacities. Also an introductory preface, giving an account of the work and an uncommon case.* LONDON . . . . 8. anno non addito, sed ut videtur anno circiter 1696. Auctor plurimum olim inclaruit in ANGLIA in curandis morbis venereis, an jure merito viderint illi, quibus compertum est, quos successus habuerit. At certe utcunque spes donare largus sit, arcanum suum de industria celat, quod circulatoris fraudis esse videtur. Ita ASTRUC.

Pag. 1584. post CAROLUM MUSITANUM.

CHARLES DENIS de LAUNAI, chirurgus castrensis. Ejus *nouveau systeme concernant la generation, les maladies vénériennes & le mercure, où leurs phénomenes sont eliquez d'une maniere toute particuliere pour la connoissance de ces maladies, & la preparation qu'on doit faire observer aux malades. Divisé en deux parties.* PARIS 1698. 12. Frustra in tractatu de morbo venereo & de mercurio quæras quidquam, quod novum sit aut egregie dictum. Ita ASTRUC.

Pag. 1585. post PETRUM GARNIER.

GUILIELMUS VINCE, Anglus. Ejus disp. *de lue venerea.* TRAJECTI 1699. 4. ASTRUC.

Pag. 1586. post BERNARD RAMAZZINI.

T. NEDHAM, Anglus, chirurgus. Ejus *a treatise of a consumption and the venereal disease: the signs or symptoms of the venereal infection, with various methods of cure.* LONDON 1700. 12. ASTRUCIUS.

ANDREAS WRIGTH, medicus Anglus. Ejus *venus deceived, or an account of the seat and nature of clap or running of the Reins in men and women, with its perfect cure (tho' attended with very worst of symptoms) in 24. hours time, by external applications only without the least medicine inwardly. As also of simple gonorrhœa's gleets and weaknesse in men and the whites in women, confirmed by various instances, and made obvious to the meanest capacity. By* ANDREW WRIGHT: *Physician. To which is added an account of specifick bolus, which cure the confirmed pox with all its symptoms by seven doses, and where the case is not so inveterate by less.* LONDON . . . . 8. anno nullo adscripto, sed tamen ut videtur anno 1700. Quid? Arcana inefficacia; si forte, quod pejus est, non noxia sint, quorum venditator & diribitor erat. Sane vere digni sunt, qui decipiantur, quicunque tam ineptis pollicitationibus possunt decipi, quæ solæ, si cætera silerent, fraudes apertissime demonstrarent. Ita ASTRUC.

JOHANNES ZELLER, Tubingensis, medicus, Professor Praxeos, Anatomiæ, & Chirurgiæ in Academia Tubingensi, Archiater Würtenbergicus. Ejus & GEORG. FRID. GMELIN disp. *de gonorrhœa virulenta in utroque sexu.* TUBINGÆ 1700. 4. ASTRUC.

Pag. 1586. ante CHR. JOH. LANG.

Anonymi *Genees en heelkonstige Redenhoering ober de spaansche Pokken.* AMSTERDAM 1703. 8. ASTRUC.

Pag. 1586. post CHR. JOH. LANG.

JOH. HADRIANUS SLEVOGT, Jenensis, natus anno 1653., summos in Medicina honores assecutus est anno 1681., & anno 1695. constitutus est Anatomiæ, Chirurgiæ, & Botanices Professor in Academia Jenensi, obiit 29. Augusti a. 1726. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* JENÆ 1704. 4. ASTRUC.

JOH.

Joh. Jacob. Bayer, Jenensis, natus anno 1677., doctoris gradum in Academia patria a. 1700. consecutus est, Professor Altorfensis a. 1704. constitutus. Ejus & Joh. Petr. Roselii disp. *de mercurii crudi usu interno.* Altdorf 1704. 4. Astruc.

Pag. 1587. ante J. Georg. Neubauer.

Laurentius Roberg, medicus. Ejus *de fœda lue, dicta venerea.* Upsal. 1705. 4. Astruc.

Georgius Rast. Ejus *de salivatione mercuriali.* Regimont. 1705. 4. Astruc.

Conrad. Johren, Professor Med. Francofurtensis. Ejus & Frider. Sartorii disp. *de mentagra ad locum Plinii secundi histor. natur. Lips. XXVI. cap.* 1. Francof. ad Viadrum 1705. 4. Eruditionis plena dissertatio, quam non sine fructu legeris. Est commentarium in eum Plinii locum. Fuse agit de luis venereæ origine. Morbum esse novum & cum *mentagra* Plinii non confundendum.

Ejus & Gustav. Adolph. Eisener disp. *de lue venerea.* Ibid. 1706. 4. Astruc (h). An idem qui *pag.* 460.

Johannes Linder, Wermlandia Suecus, medicus in Academia Upsaliensi anno 1706., ubi dissertationem publicam propugnavit *de venereæ luis virulentia* . . . . . quæ utrum in lucem prodierit, Astruc se ignorare ait.

Idem in L. *de venenis* &c. cap. 1. refert se in disputatione Upsalensi luis venereæ originem inter Americanos, sodomiæ homines inter Cercopithecos magnos sive veterum satyros aliquando exercitæ audacter forte vindicavisse. Cap. 10. ait se tanto jam confidentius in ea sententia persistere, quanto jam bene liquere arbitratur, animalia diversa morsu aut punctu externo, pro vario naturæ suæ & alimentorum habitu, excitare in corpore vivo læso symptomata varia, varioque schemate ludentia. Statuit porro, sterilitatem ex lue venerea redundare in familias, non tantum per morbi virulentiam in partes genitales exercitam, sed quoque ex mercurialium frequenti usu excitari; putat enim noster a vi mercurii anthelmintica occidi animalcula spermatica, sicque sterilitatem sequi. Astruc. Confer *pag.* 1048.

Ivo Gaukes, Medicinæ & Chirurgiæ doctor, scripsit Belgice *tractatum de lue venerea.* Amsterdam 1706. 8. Astruc (i). Conf. *pag.* 73.

Pag.

(h) Ibid. pag. 363. (i) Ibid. pag. 374.

Pag. 1587. post Joh. Moyle.

Johannes Marten, chirurgus Anglus. Ejus *a treatise fo all the degrees and symtoms of the venereal disease in both sexes* &c. *The sixth edition corrected and enlarged.* London....8. anno non addito, sed quem annum 1708. fuisse constat.

Ejus *gnosologium novum, or a new system of all the secret infirmities and diseases natural, accidental, and venereal in mere and women* &c. London 1709. 8. Est prioris operis appendix. Auctor, quisque ille sit, veterator fuit & egregius fraudum artifex, qui circulatorum more in librum suum simulatas epistolas, casusque morborum commentitios infarsit, ut sibi suoque arcano famam conficeret, & imperitum vulgus ludificaretur. Ita Astruc.

Johannes Spinke, Anglus, medicus. Ejus *quackery unmask'd, or reflexions on sixth edition of M. Martin's treatise of the venereal diseases, and its appendix, and the pamphlet call'd the charitable surgeon* &c. London 1708. 8. 1711. 8. Litigat auctor cum Johanne Marten, & cum auctore anonymo libelli, qui inscribitur *charitable surgeon.* circulator cum circulatoribus duobus, qui ipso nihilo magis futiles sunt, aut magis vaniloqui.

Ejus *London's medicinal informer, containing* 1. *a brief inquiry into the ancient state of the Practices of Physick an Surgery in the world.* 2. *The present state of those Professions in London.* 3. *Quachs rightly distinguish'd from other practiciers, characteris'd and chastiz'd.* 4. *The venereal disease in its cause, nature, signs, dangerous effects; best, most cheape, safe and private methods of cure, truly represented, in order to prevent peoples being ruin'd either by that disease, or by unskilfull pretenders to its cure.* London 1710. 8.

Ejus *the venereal patient's refuge, or the secret disease in all its stages, degrees and circumstances plainly describ'd* &c. London 1717. 8. Ita Astruc.

Pag. 1588. post Johannem de Vaux.

Johannes Joachimus la Grue, medicus & chirurgus Amstelodamensis. Ejus *korte reden over de nuttigheid en noodzakelykheid der salivatie, en hoe men dezelve veiliger als voorheen zal bevorderen en voorzetten, in't geneezen der gevaarlykste venusziekten, en van verscheide zwaare kwaalen, van de meeste Geneesheeren en Heelmeesters voor ongenezelyk gehouden* &c. Amsterdam 1711. 8. Librum nec usurpavi, inquit Astrucius, nec usurpare curo. Ipsius enim inscriptionis (cujus vix tertiam partem

tem hic posui) circuitiones circulatorias strophas olent, ac insidas agyrtarum pollicitationes clamitant.

PETRUS PAXTON, Anglus, medicus. Ejus *specimen medico-physicum de corpore humano & ejus morbis, or an essay concerning the knowledge and cure of most diseases afflicting human bodies. To which is annex'd a short account of salivation, and the use of mercury.* LONDON 1711. 8. Liber posthumus, cujus capite VI. & ultimo differitur de salivatione paginis undecim. En quo recidunt magnifica inscriptionis promissa! Ita ASTRUC.

LULLIUS HILARIUS, Medicinæ doctor. Ejus *oratiuncula panegyrica seu laus gonorrhœæ.* HAGANOPOLI 1711. 8. Gonorrhœam ludicra oratione concelebrat, vel potius ironice confodit. Cæterum errat auctor, cum opinatur gonorrhœam in EUROPAM inductam fuisse anno 1492, eodem quo lues ipsa, cum constet non supervenisse nisi tardius. ASTRUC.

GEORGIUS WARREN, Cantabrigiensis, Chirurgiam in urbe patria fecit aliquamdiu cum laude, sed inde demum migravit LONDINUM, ubi in curandis morbis venereis dicitur inclaruisse. Obiit post annum 1711. sed ante annum 1734. Ejus *a new method of curing without internal medicines, that degree of the venereal disease call'd a gonorrhœa or clap, deduced from a mechanical account of the original, seas and nature of that distemper, (according tho the opinion of Dr. Drake, Mr. Cowper &c.) And conformed by instances of the author's successs in this practice.* LONDON 1711. 8. 1734. 8. Verosimillimam esse opinionem NICOLAI de BLEGNY, & GERVASII UCAY, qui volunt virus, quo gonorrhœa producitur, ex diverso semine una commixto & computrescente generari; quod commentum auctor conatur suis ratiunculis, seu potius cavillationibus confirmare. Rejicit remedia interna, solaque externa probat, ut indicatur in ipsa fronte libri, nempe inunctiones pudendorum, & injectiones in urethram & in vaginam. Remedia externa quibus utebatur, non indicat; certissimum tamen est chirurgum WARREN circulatorem fuisse, qui illito unguento, ut videtur, mercuriali, & injectis simul præparatis quibusdam mercurialibus in idoneo vehiculo dissolutis curandas suscipiebat gonorrhœas virulentas; qui de sua methodo, vitio & periculo utique plena, sentiebat gloriosius, vel sentire simulabat, ut credulos ægrotantium animos inescaret; qui librum huncce conscripsit, ut serviret quæstui, & arcano suo, quod studiose celabat, famam faceret, quam effectis non poterat. Ita ASTRUC.

Pag. 1589. post RICHARDUM BOULTON.

GUILIELMUS HALLET, Anglo-Britannus. Ejus disp. *de viribus argenti vivi.* LUGDUN. Batav. 1714. 4. HALLER.

Pag. 1592. ante FRANC. RONCALLUM PAROZINUM.

J. F. NICHOLSON, Scotus. Ejus *the modern ſyphilis, or the true method of curing every ſtage and ſymtom of the venereal diſeaſe, as now practiſed by the moſt eminent phyſicians and ſurgeons in Europe. With an accurate deſcription of the parts of generation in both ſexes, as approv.d by the beſt anatomiſts.* LONDON 1718. 8. ASTRUC.

Anonymi *a mechanical account of the cauſe and cure of a virulent gonorrhœa in both ſexes.* LONDON 1719. ASTRUC.

PHILIPPUS SHORT, Anglo-Britannus. Ejus diſp. *de medicata Guaiaci virtute.* LUGDUN. Batav. 1719. 4. ASTRUC.

HERMANNUS OOSTERDYCK SCHACHT. Ejus & ABRAHAM. van LOON diſp. *de ptyaliſmo artificiali.* LUGDUN. Batav. 1720. 4. ASTRUC.

Pag. 1592. ante JAC. BOVEZ.

JOHANNES BERNHARD. OELFFEN, Wratislavia - Sileſius. Ejus diſp. *de lue venerea ex atomis ſeminalibus oriunda.* LUGDUN. Batav. 1721. 4. ASTRUC.

Pag. 1594. poſt P. LABOT.

P. R. JOUNEAU, Anglus. Ejus diſp. *de lue venerea.* LUGDUN. Batav. 1724. 4. ASTRUC.

Pag. 1595. ante J. FRID. SCHROMMIUM.

JOHANNES WILHELM. SPARMANN, Medicinæ doctor, & practicus Dreidenſis. Ejus *anguis in herba, oder das bey vielen unbekannte und dennoch an ſeinem Leib habende Uebel, das iſt: Natur und Cur aller alten inveterirten Saamenflüſſe beyderley Geſchlechts.* CHEMNITZ 1725. 8. Auctor pollicetur inveteratas quascunque gonorrhœas, ſpatio duorum vel trium menſium tolli poſſe ope ſui inſtrumenti, & ſpecificorum conducibilium. Fuſe de gonorrhœa benigna & maligna. Inveteratam eſſe a callis & caruncculis urethræ, quæ ſolo externorum medicamentorum uſu tolli poſſunt. Cauſti a cathetere applicata rejicit. Suum inſtrumentum, quod tantopere laudat, fingit nec deſcribi, nec depingi poſſe. Medicamenta, eorumque applicandi modum non communicat. Verbo nihil dicit, ſed vult ut ægri SPARMANNUM audeant. ASTRUC.

ERICUS JOACHIMUS ANISIUS, Soltquella - Marchius. Ejus diſp. *de ophthalmia in genere, ejusque ſpecie venerea.* LUGDUN. Batav. 1725. 4. ASTRUC. An idem qui *pag.* 1287?

Pag. 1595. ante FRANCISCUM COLOT.

JOH. GOTTLOB SEGNITZ. Ejus *de erroribus circa ſalivationem mercurialem.* ERFORD. 1726. 4. ASTRUC.

Pag. 1596. ante J. ADOLPH. WEDEL.

GEORGIUS DANIEL COSCHWITZ, Anatomiæ, Chirurgiæ, & botanices Profeſſor Halenſis, obiit anno 1731. ætatis ſuæ 56. Ejus *organiſmus & mechaniſmus in homine vivo obvius, deſtructus & labefactatus, ſeu hominis vivi conſideratio pathologica, ex veris naturæ principiis eruta ad mechaniſmi & organiſmi leges ordine concinno deducta, methodo plana ac demonſtrativa expoſita.* LIPSIÆ 1728. 4. In Parte II. ſect. 2. cap. 3. agitur de lue venerea, de gonorrhœa virulenta, & fluore albo venereo, ac præcipua de hoc argumento theorica dogmata breviſſime referuntur; inter quæ ut nihil novi, ſic quoque nihil quod a certiſſimis naturæ legibus abhorreat, reperire eſt. ASTRUC.

HERMANNUS KAAU, Batavus, HERMANNI BOERHAAVE nepos ex ſorore. Ejus diſp. *de argento vivo.* LUGDUN. Batav. 1729. 4. ASTRUC.

Pag. 1596. poſt J. CASPART.

JOH. BAPT. THOM. MARTINENQ & ANTON. NICOL. GUENAULT *an ab injectionibus directa gonorrhœæ curatio.* PARIS 1730. 4. Concluſio affirmat. Non aliam eſſe gonorrhœæ virulentæ ſedem præter lacunas urethræ, ac proinde contendit injectionibus directam gonorrhœæ curationem præſtari. ASTRUC.

Pag. 1596. ad DANIELEM TURNER adde

Ejus *ſyphilis. A practical diſſertation* &c. primum prodiit LONDON anno 1717. 8. hinc refer ad eundem annum *pag.* 1590. ante GERARDUM GORRIS.

Ejus *a diſcourſe concerning gleets, their cauſe and cure, with a prefatory account of Profeſſor Boerhaave's new comments on the venereal diſeaſe, and ſome animadverſions thereon, addreſſed to the Surgeons of the City of London.* LONDON 1729. 8. In præfatione multus eſt in confutando auctore quodam anonymo, qui librum de gonorrhœa: *the book of gonorrhœa* nuper ediderat, & in exponenda HERMANNI BOERHAAVE diſſertatione *de lue venerea*, quæ præfixa eſt editioni Lugduno-Batavæ *collectionis Luiſinæ.* In ipſa vero diſſertatione, quæ præfationem vix ſuperat numero paginarum, varia proponit remedia, quæ putat maxime facere adverſus ſtillicidia gonorrhoica, nempe injectiones plures ſtypticas & adſtringentes, potiones balſamicas, balſama varia, tum naturalia, tum factitia.

Hæc

Hæc dissertatio plerumque prostat ad calcem quartæ editionis tractatus *de syphilide*, quæ prodiit LONDINI 1732. 8.

Ejus *remarks upon Dr. Willougbby's translation of Mr. Chicoynhau's method of cure, which he entitles: the practice of salivating shewn to be of no use or efficacy in the cure of the venereal disease, but greatly prejudicial thereto. With a letter from Mr. Samuel Palmer to thi author of the foresaid remarks upon the subject abovementioned.* Hæc dissertatio adjecta est tractatui *de syphilide* in editione quarta LONDON 1732. 8. Contra FRANCISCUM CHICOYNEAU. Adjecta est SAMUELIS PALMER epistola ad TURNERUM data, in qua methodus curandæ luis a FRANCISCO CHICOYNEAU proposita pariter improbatur.

Ejus *aphrodisiacus, containing a summary of the ancient Writers on the venereal disease, under the following heads I. of its original; II. of the symptoms; III. of the various methods of cure.* LONDON 1736. 8. Scriptores antiquos recenset, sed eos tantum, quæ in *collectione Luisina* prostant. Cæterum TURNERI consilium laudat ASTRUC.

Ejus *syphilis, the second part, containing some farther observations on the venereal disease in two commentaires, the one upon the practice of Dr. Astruc. at Paris; the other en that of Dr. Desault at Bordeaux, whith a preface, in which the author's vindication of his first part or practical dissertation from the censure post thereon by the former of these gentelmen, in his sixth book of venereal diseases.* LONDON 1739. 8. Aspere contra censuram ASTRUCI, quem passim castigat. ASTRUCIUS (k) paucis se tuetur.

Pag. 1597. ante PETRUM DESAULT.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus & JOH. GEORG. RUPP disp. *de ægro ex lue venerea in cephalalgiam chronicam delapso.* LIPSIÆ 1732. 4. ASTRUC. V. *pag.* 1278.

JOH. ZACHAR. PLATNER. Ejus *programma de morbo Campano Horatii.* LIPS. 1732. Refutatis variis variorum interpretum opinionibus, censet noster, veritati & ipsis HORATII verbis magis consentaneum videri Campanos fœdis laborasse verrucis, quibus exsectis magnæ cicatrices relictæ fuere. Ex locis antiquorum autorum colligit veneream luem antiquissimum esse morbum, & verrucas illas, quæ Campanis luxuriose viventibus in facie nascebantur, cum nostri seculi verrucis aliquam habuisse similitudinem. ASTRUC. V. *pag.* 94.

J. S., chirurgus Anglus. *A mechanical dissertation on the lues venerea, proving the certainty of curing that disease without salivation.* LONDON 1732. 8. Non vidit ASTRUCIUS.

Aaaaaaaaaa 3 Pag.

(k) *de morbis venereis* in L. IX. pag. 388. edit. VENET. 1760. 4. 2. vol.

Pag. 1598. ante J. GEORG. HENR. KRAMER.

ALEXANDER CAMERARIUS. V. *pag.* 1287.

Pag. 1600. post. GEORG. FEUERLIN.

JOHANNES ARMSTRONG, Scotus, medicus. Ejus *a synopsis of the history and cure of the venereal disease.* LONDON 1737. 8. Scriptores aphrodisiacos in compendium contraxit, majore sane diligentia, quam aut ego, inquit ASTRUCIUS, aut ipse TURNERUS. Sed illos tantum auctores recenset, quorum opera ante annum 1566. scripta sunt, & in *collectione Luisina* prostant, prætermissis aliis non paucis ejusdem ætatis & nihilo pejoribus. ASTRUCIO usus est, quem subinde corrigit.

Pag. 1602. ante ANDR. EL. BÜCHNER.

JOSEPH. MARIA XAVERIUS BERTINI, Florentinus, medicus. Ejus *dissertatio de usu mercurii in Medicina tam interno quam externo habita coram sodalibus Botanices Florentiæ mense Septembri* 1744. *Ex Italico in Latinum sermonem translata* adjecta ad finem operis ASTRUCII *de morbis venereis* edit. VENET 1760. 4.

Pag. 1619. ad GERARDUM V. SWIETEN adde

Ejus *epistola ad* JOSEPHUM BENEVENUTUM, *Lucensem medicum* scripta Vindobonæ 8. Martii 1755.

Ejus *epistola* altera ad eundem scripta ibid. 12. April. 1755.

Ejus *epistola ad* PETRUM BURSERIUM, *medicum exercitus Cæsarei in Italia*, scripta ibid. 26. Decemb. 1755. Brevissimæ sunt epistolæ, in quibus mercurii sublimati corrosivi in spiritu frumenti rectificato soluti usum internum commendat. Prodierunt cum ASTRUCII opere *de morbis venereis* VENET. 1760. 4.

INDEX

INDEX.

(Asteriscus (*) Chirurgos, Crux (†) eos denotat, quos determinare non potui.)

A.

Akenside,

Ange-

B.

Bourg,

Brühl,

C.

Caſpari

Cock-

D.

Dahm,

E.

F.

Francan-

G.

Geofroi.

Glose-

Grashuys,

† Hinojoso

J.

Jungken,

K.

† Lari-

M.

Martin,

† Meich-

Milco-

Pag.

N.

Pag.

† Pibrac,

Rivinus,

S.

Schrek,

T.

† Tri-

V.

Vogel,

ERRATA.

Pag.	Lin.	Errata.	Correcta.
9	10	GASSEER	GASSER
10	15 *inf.*	LEONIS	LEONUS
11	27	e dicto	Edicto
13	6 *inf.*	V. *hern.*	V. *adminiſtr. chirurg.*
15	19	UFFENBACHIO. *Sylva*	UFFENBACHIO *ſylva*
17	16	1620	1610.
——	34	eſt. In quo	eſt, in quo
22	23	V. *adminiſtr. chirurg.*	V. *inſtrument. chirurg.*
27	13	*minoſa*	*ruinoſa*
——	16	*noccr*	*nocer*
——		CASPAR REIES, FRANCO.	CASPAR REIES, Franco-Evoranus
31	17	*obſervations & hiſtoires*	pone ab initio, non enim eſt FERREIRÆ ſed Anonymi opus.
——	*penult.*	ALLART	ALLARD
36	17	REYGER	RAYGER
37	4 *inf.*	ani clauſi. *Obſ.*	ani clauſi. In *Vol.* V. *obſ.*
38	17	*αυτοχεϱι*	*αυτοχεϱι*
40	*penult.*	retentus. *Ann.* IV.	retentus. *Dec.* III. *ann.* IV.
42	22	GERADIUS	GERARDUS
——	26	REYMUNDUS	RAYMUNDUS
63	17	*chirurgicarum.*	*chirurgicarum centuria.*
73	19	STRUM	STURM
80	3 *infer.*	TOURNER	TURNER
81	6	TURNNR	TURNER
——	12	*dele* HALLER.	
82	1	HERN.	HENR.
83	8 *infer.*	ſchedis	ſchedis
90	10 *inf.*	MANQUEST	MAUQUEST
92	9	*ſcheiden*	*ſchneiden*
93	8 *infer.*	V. *caruncul.*	V. *fiſtul.*
95	12	RENUAT	RENUART
——	26	acoribus	achoribus
96	*penult.*	GOERDENS	JOERDENS
117	11 *inf.*	lachrymalis	lachrymali
——	10 *inf.*	lachrymali	lachrymalis
126	11	V. *podagr.*	V. *calcul.*
139	24	FRUSTENAU	FÜRSTENAU
142	12 *inf.*	1777. 4.	1778. 4.
148	18	Ronhuyſiano	Roonhuyſiano
153	12 *inf.*	DARLUB	DARLUE vel DARLUC
161	23 & 24	vertente M. Profeſſore de MENGHIN & BARTHOLOM.	vertente, ſub Med. Profeſſore de MENGHIN, BARTHOLOM.
163	17 *inf.*	F. G. De	F. J. de
164	5	T. XXVI	CÆSTRYK, chirurgus in T. XXVI
175	13	*dele* HALLER.	
178	3 *infer.*	detri	dextri
182	8 *infer.*	dut	dum
193	16	evaiiſſet.	evaſiſſet. V. *oculor. morb.*
204		De BEAUVE	De BAUVE
205	10	SCARDATI	SCARDAVI
209	5	HELNERSHAUSEN	HELMERSHAUSEN
——	13	GERG.	GEORG.
211	5 *infer.*	THEDE	THEDEN
213	12	aquæ Hungaricæ	aquæ Reginæ Hungariæ
220	11	clauſa	clauſus
——	——	aperta	apertus
221	14	lateris	lateris coſtam
240	14	cogeſtaque	congeſtaque
242	6	*dele* cum poſtea	
——	10 *inf.*	WHITC	WHITE
247	7 *infer.*	1676	1776
250	17	thriti de	thritide
——	6 *infer.*	deinde corpus	deinde totum corpus
264		*dele* HALY ABBAS, & refer	ad pag. 267. ante AVICENNAM.
265	11	ÆTIUS	AETIUS
266	25	hydrocelle	hydromelle
267	25	exſta	exſtat
270	25	1734.	1534.
273	2	HAZARD ANRERS	HAZARD. ANVERS
276	5	GEORGIUS	GREGORIUS
——	20	GEORGII	GREGORII
284	22	*abies*	*abcés*
317	10 *inf.*	V. *off. morb.*	V. *vener. morb.*
322	4 *infer.*	V. *adminiſt.*	V. *pag.* 303.
324	2	V. *adminiſt.*	V. *pag.* 304.

Pag.	Lin.	Errata.	Correcta.
433	12 *inf.*	*hygaſtici*	*hypigiaſtici*
439	15	STRUM	STURM
447	8 *infer.*	1640. 4.	1674. 12.
——	9 *infer.*	HALLER.	HALLER. V. *medicament. chirurg.*
455	6 *infer.*	Exortatum	Exoratum
478	21	LOBERTUS	ROBERTUS
484	11 *inf.*	CONTWELLO	CANTWELLO
498	20	D. APPELES	D'APPLES
553	2	ve	vel
584	*infim.*	J. CHRIST.	J. FRID.
638	7 *infer.*	ADAMANTIUS	ADAMANTINUS
686	3 *infer.*	altera	alter
695	7	MERIET	MERLET
720	poſt GUILIELM. BROMFIELD		*pone* PERCIVAL POTT. V. *lu at.*
727	13 *inf.*	CNAFFEL	CNÖFFEL
806	8 *infer.*	STRUM	STURM
842	5 *infer.*	V. *medicam. chir.*	V. *oculor. morb.*
857	3	RIVERI	RIVERII
914	2 *infer.*	opera ut huic totus vicaret	operæ ut huic totus vacaret
981	in nota (a) lin. 3 & 4	in eluſa	incluſa
1027	4	*continentur*	*continuantur*
1030	22	FRANCISCUS RAHN	J. HENR. RAHN
1031	22	1776.	1766.
1040	13 *inf.*	REONAULME	ENERAULME
1153	1	JACOBUS	J.

Pag.	Lin.	Errata.	Correcta.
1192	in nota lin. 4.	primum	primam
1206	*infim.*	Galli	ELI-
1237	14	arti	artis
1245	19	lubrice reſilit, motus urethram	lubrice motus reſilit, urethram
——	21	alterutro	alterutri
1294	5	DUDELL	DUDDELL
1371	5 *infer.*	*dele* (a)	
1385	5 *infer.*	ipſe	ipſi
1505	23	*une*	*un*
1538	*ultim.*	*pag.* 709.	*pag.* 790.
1570	9	1630.	1639.
——	25	*pag.* 22.	*pag.* 9.
1581	4 *infer.*	1668.	1688.
1584	11	JOH. JACKSON	JOSEPH. JACKSON
——	12	1716..	1716.. NORIMBERGÆ 1719. 12.
1587		*dele* lin. 13. 14. 15.	
1610		*dele* lin. penultimam & ultimam	
1622	4	diſtribuit	diſtributi
1680	11 *inf.*	SCHULTZE	SCHÜTZE
1735		J. W.	ULR. WILH.
1768	*penult.*	dejecta	diſjecta
1821	12 *inf.*	JACOBE	JACOBUS
1858		*poſt* CCÆSALPINUS *pone*	* CÆSTRYK. 164.